Q. HORATI FLACCI
OPERA

RECENSVERVNT

O. KELLER ET A. HOLDER

VOL. I

CARMINVM LIBRI IIII

EPODON LIBER CARMEN SAECVLARE

ITERVM RECENSVIT

OTTO KELLER

[Ed. 2]

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
ↀDCCCXCIX

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI

Printed in Germany

D. M.

FRIDERICI RITSCHELII

PRAEFATIO.

Flagitantibus amicis, ut tandem aliquando plenam et integram codicum Horatianorum in medio poneremus enarrationem, iamiam huic desiderio satisfacere sociataque opera ambo nos editores, quicumque codices ad rem criticam momenti alicuius esse uidebantur, eos hic enumerare ac describere in animum induximus, idque non lyricorum solum carminum, sed etiam dactylicorum plerumque habita ratione.

Librorum manu scriptorum sunt classes siue ordines tres.

Ordo I.

Primus ordo, si cum ceteris libris comparatur, paucissimis mendis laborat. Idem scholiis q. d. Pseudacronianis, scholiis Γ glossisque Γ ita se applicat, ut data occasione hic illic glossae in contextum inrepserint. Codices ipsi autem sunt hi:

D′

D′ = D + τ, liber admodum bonus, $\overline{\text{VIIII}}$, ni fallimur, saeculi; paucissimis $\overline{\text{III}}$ ordinis falsis lectionibus (c. I 13, 5 *tum*) deformatus; restitui potest inde a c. I 11, 6—29, 1. 31, 16—III 2, 31. D′ non capitalibus litteris exaratus erat; c. I 2, 25 enim D *cliuū* scribit pro *diuū*.

Nec solum D + τ, sed etiam D corr. + τ codicem D′ repraesentant, siquidem D a librario ipso correctus ueram libri D′ lectionem exhibet, ut

c. II 12, 12 *minancium* D pr. *minacium* D corr.
c. II 17, 7 *nec* add. D corr., om. D pr.
c. II 19, 6 *bachi* D pr., *bacchi* D corr.
c. II 19, 21 *comparentis* D pr., *cvm parentis* D corr.
c. II 20, 2 *penna* D pr., *pinna* D corr.
c. II 20, 14 *gementes* D pr., *gementis* D corr.

Quod ad formam litterarum attinet, notabile est ϗ pro *z* c. II 16, 9.

D

D = Argentoratensis C VII 7, conlatus ab Holdero mense Maio 1864; combustus mense Sextili 1870; 82 foliorum formae quartae minoris, undeuicenarum uel uicenarum in unaquaque pagina linearum; saec. X̅, membr. = Oberlini cod. A, quo utebatur in libro '*Q. Horatii Flacci carmina curavit Jeremias Jacobus Oberlinus philosophiae professor. Argentorati MDCCLXXXVIII.*' Cod. D erat admodum mancus; continebat enim carm. I 2, 2 — 29, 1. 31, 16 — III 2, 31; deinde fol. 39 sqq. epist. II 2, 112 — 152. 193 — 216; tum serm. I 1, 1 — II 2, 131. 3, 74 — 5, 94 (fol. 82^v). Inde a fol. 11^r = c. I 16, 1 obscuriore atramento scriptus erat. Glossae proxime accedebant ad glossas Fλ quae sunt excerpta potissimum Porphyrioniana, originis transrhenanae.

Notabilis scriptura est c. I 34, 3 *retrosum* in D solo; quamquam dubium est num sit Horatianum; cf. *sinistrosum* epod. 9, 20 R δ1. Neumae inueniuntur c. I 10, 9—12.

τ

τ = Turicensis (bibliothecae cantonalis) Carolinus 6, saec. X̅, membranaceus. Codex mixtus, constans ex duabus partibus plane diuersis, id quod absoluta demum priore editione sero perspeximus. In hac retractatione eam solam partem adhibuimus, qua ut ordinis primi teste codex D suppleri potest. Eas autem partes, quae tertii ordinis (stirpis δ'') sunt, siglis *T* uel *Turic.* usi hic illic tantum protulimus; ceterum infra in III ordine de hac re disputabitur.

τ uicenas ternas lineas in unaquaque pagina exhibet, T uel Turic. uicenas uel uicenas singulas.

τ nil continet nisi c. I 11, 6 — III 27, 55 = fol. 8^r — 53^v. Cuius partis duae imagines extant in Orellii indice lect. acad. Turic. 1835 tab. 5 nr. 14 = c. I 14, 1—11 et in Kirchneri nouis quaestionibus Horat. tab. 1 nr. 3 = c. III 4, 1—6.

τ etsi cum D artissimo nexu cohaeret, tamen inde non descriptus est, uide c. II 4, 17 *credo* (falso) D, *crede* τ.

Quascumque solus habet lectiones τ, nullius sunt pretii:

c. III 4, 27 *arbos* τ.
c. III 10, 3 *obiicere* τ.

Dignus est qui notetur circumflexus c. III 5, 11 *æternæq. uêstæ;* cf. *uēstibulum, Vēstini* (A. Marx, lat. Vokale in positionslangen Silben[2], Berlin 1889 p. 77).

γ'

$\gamma' = \gamma$ + h, X̅ ni fallimur saeculi codex, plurimis locis reconstrui potest, ut

c. II 3, 28 *cymbae* uel *cimbae* γ′
18, 32 *herum* γ′
III 1, 43 *falernae* γ′
5, 43. 16, 22 *a* (pro *ab*) γ′
10, 18 *animo* γ′
27, 48 *tauri* γ′
IIII 3, 14. c. s. 17 *soboles, sobolem* γ′
5, 1 *romuleae* γ′
12, 11 *delectantque* γ′
12, 16 *merebere* γ′
13, 22 *breuis* γ′
14, 28 *meditatur* γ′
epod. 1, 5 omis. *si* γ′
2, 18 *aruis extulit* γ′
2, 23 nouum carmen γ′
3, 3 *allium* γ′
9, 25 *kartaginem* γ′
10, 20 *notus* γ′
epist. II 1, 114 *nauim* γ′.

Falsarum lectionum satis magnum numerum in γ et h communem esse patet. Inde a c. I 1—23, ubi (u. 6) γ genuinus incipit, h ad restituendum $\overline{\text{I}}$ ordinem non sine fructu adhiberi potest. Vtrumque codicem olim in Heinrici $\overline{\text{II}}$ regis bibliotheca Bliaudifontana (Fontainebleau) fuisse addito in tegumentis Dianae illius Pictauiensis monogrammate ⊞ efficitur. Ex monasterio quodam Francogallico γ′ oriundus est; nam plerique ueterum auctorum codices Bliaudifontani Francisco $\overline{\text{I}}$ rege per Gagnaeum (Iean de Gagny, † 1549) eo delati sunt, qui ex uariis monasteriis Francogallicis libros conquisiuit.

γ

γ = codex Parisinus 7975 saeculo $\overline{\text{X}}$—$\overline{\text{XI}}$ pulchre scriptus, membranaceus; 0, 33 × 0, 246; 100 foliorum, 40 uersuum in singulis paginis. Huius libri ectypon dedit Chatelain $\overline{\text{I}}$ tab. 85 = epod. 17, 53 — c. s. 8. Qui nunc codicis γ primi quaternionis speciem prae se fert, haudquaquam initio ad illum librum pertinuit; etenim fol. 1, 2, 3 et 6, 7, 8 (sed 6 excisum, 7 et 8 in unum conglutinata) = c. I 1, 1 — 7, 4 et c. I 18, 15 — 23, 5 quinto uel sexto decimo demum saeculo scripta sunt. Inserta inter haec sunt fol. 4 et 5 = c. I 7, 5 — 12, 56, oriunda ex alio saeculi $\overline{\text{XI}}$ codice, qui tertii ordinis erat, sed eiusdem formae et modi, cf. Epileg. p. 34. Genuinus γ a $\overline{\text{II}}$ demum quaternione = fol. 9—16 = c. I 23, 6— II 13, 7 incipit. Secuntur c. II 13, 8 — IIII fin., dein expositio metrica (fol. 39^v—40^v), tum a. p., epod., c. s., epist. I 1, 1—60, s. I 1, 1 — II 8, 95; fol. 81^v et 82^r excerpta quaedam ex Fulgentio

interpolata sunt; fol. 83 = epist. I 1, 1 — 61 med.: *Nil* *\u0304escire tibi* (supplem. saec. XIII); fol. 84^r — fol. 98 = epist. I 1, 61 — II 1, 247. Reliqua (epist. II 1, 248 — 2, 216) saec. XV uel XVI addita sunt. Etiam genuinam codicis γ partem, quae in optimorum I ordinis codicum numero est, a diuersis scribis exaratam esse constat; inde ab epod. 5, 37 altera manus incipit, sed indoles classis eadem manet.

Codex γ libris h et M proxime adfinis est. Partim solus, partim cum paucis adfinibus nonnullas uolgaris sermonis proprietates exhibet, ut:

mostrum c. I 37, 21 (γ).
tresauro (aγ) s. II 6, 11.
uocuo (γ pr.) s. II 2, 119.
set passim pro *sed* (γ uel γ pr.).
incolomi a. p. 222 (γ et alii).
obiice (primus γ) epist. I 16, 62.
nauim (γβ″) epist. II 1, 114.
suppremi (solus γ) c. I 32, 13.
diluies (γ) c. III 29, 40.
detergit c. I 7, 15 (γ E z).

Neglegentis quoque scribae menda reperiuntur, ut:

et dicta pro *edicta* (c. IIII 15, 22).
et quina pro *equina* (epod. 8, 8).
et mancipatus pro *emancipatus* (epod. 9, 12).
refferre γ solus (s. I 2, 77).

Originarium exemplar minusculo q. d. litterarum genere scriptum erat: habemus enim a. p. 308 *iustus* γ1 pro *uirtus*; s. II 6, 77 *uicinas* γ pro *uicinus*.

Hic codex multis sordet falsis lectionibus eius modi, quae ex glossis (*opere in longo* a. p. 360) uel variis lectionibus glossematicis explicantur (*brennos* c. IIII 14, 11. *clientiae* c. II 18, 8); etiam talibus mutationibus conspicuus est, quales ludimagistri excogitare solent (*a* pro *ab, nec* pro *neque*, *domus* pro *domos* epod. 5, 53, *post haec* pro *post hoc* (γy) epist. II 1, 175), quae uitia magnam partem ad ipsum primi ordinis archetypum referenda sunt. Ceterum cod. γ, si Horati contextum, quem etiam sine eo construere licet, eximis, plurimi etiam aestimandus est eam ob causam, quod optimam et plenissimam exhibet recensionem et scholiorum Γ et glossarum Γ.

Schol. Γ

Schol. Γ sunt amplificata forma scholiorum Pseudacronianorum (cod. Λ); cf. symbola philologorum Bonnensium in honorem Friderici Ritschelii, Lips. 1864 — 67, p. 499 — 502; conscripta circa a. 600—650 p. Chr., non ante Isidorum († 636). Notabilia sunt inter alia posterioris aetatis uocabula *cupidinarius* et *hyrneosus*.

Cum Fulgentio nil faciunt. Quae enim codicis pars Fulgentium (ex mythol. libro III) continet, fol. 81ᵛ et 82ʳ, non pristini libri est, sed saec. XII uel XIII scripta.

Gloss. *Γ*

Gloss. Γ = scholia, quae inter lineas leguntur, Francogallicam originem habent; *fragili*] *brisili* c. III 23, 16. Accedit quod glossarum *Γ* scriptor codicem stirpis u′ ante oculos habebat, quae stirps certo ex Francogallia oriunda est: s. I 8, 19: *in aliis* (= u) *uexant lego.* cf. Richard. Kukula, de tribus Pseudacronianorum scholiorum recensionibus, Vindobonae 1883. Alex. Kurschat, progr. gymn. Tilsit. 1884: unedierte Horazscholien des cod. Parisinus Lat. 7975 (*γ*) zum vierten Buch der Oden, den Epoden, dem Carmen saeculare und dem ersten Buch der Satiren.

h

h = codex Parisinus 7976 membranaceus saec. XI exeuntis, 0,265×0,191 m., foliorum 154, linearum in unaquaque pagina 26, olim Bliaudifontanus (Fontainebleau), ut *γ*. Horatius cum scholiis, sed sine uita: carm., a. p., epod., c. s., serm., epist.; c. I 3, 1—4 neumae Boethianae; item in codice A et in Parisino 7979 saec. XIII.

Quamquam per totum Horatium plerumque cum I ordine, praecipue cum *γ*, consentit, tamen ei etiam multae lectiones III ordinis admixtae sunt, ut c. I 12 in prima stropha congruit cum I classe, in sequentibus cum bu′; nec descriptus est h ex *γ*: c. IIII 4, 41: *arma γ*, *alma* h. Ex singularibus quibusdam lectionibus id quoque plane intellegimus, codicis h auctorem interdum, sed non adhibito altero eoque meliore libro ex suo ingenio ut falsam ita non inficetam temptasse correcturam, ut c. IIII 4, 65 *mersu profundo* pro *merses profundo.* epist. I 4, 7: *dii tibi diuitias artemque dedere fruendi* pro *d. t. diuitias dedĕrunt artemque fruendi;* a. p. 304 *sed ego* pro *ergo* archetypi, fort. transpositum ex *ego sed* codicum u′n. Codex h propensus est ad assimilationem: praeter eiusdem (saec. XI) aetatis codicem ϱ antiquissimus est, qui c. IIII 14, 10 *implacidum* praebet. h et v (saec. XII) epist. II 2, 170 habent *assita* pro archetypi *adsita.*

h etiam codicibus *β* et f admodum cognatus est, permultisque locis liber *β*″ = *β*fh restitui potest. Qui codex *β*″ (fortasse VIIII saeculi) inde a c. III 27 — IIII extr. (cf. discript. classium) constanter cum primo ordine facit, alibi uero, ut infra docebimus, inter tertium ac primum fluctuare solet, uid. ord. tertium.

ξ′

Certo I ordinis fuit liber ξ′, ex ξ et M componendus, VIIII fortasse saeculi, arta cum E propinquitate coniunctus, minusculis

litteris exaratus, cf. *diserit* pro *cliserit* M pr., s. II 3, 316. Titulorum in ξ′ partes oblitteratas fuisse inde efficitur, quod c. I 11 M pro uoce OMITTENDAM nil nisi ϹϽIII pinxit, cum codices RaD ueram lectionem exhibeant (ξ deficit).

ξ

ξ sunt schedae Scheftlarnenses Monachii conseruatae, ex librorum tegumentis per Wilhelmum Meyerum comparatae, uetustiores quam M, saec. X̄. ξ continet carminis saecularis, serm. I 5. 6. II 1. 4. 6 partes. Contextum interdum dictando exceptum esse intellegimus ex s. II 5, 28, ubi *imbrobus* scriptum est pro *improbus*. c. s. 65 in ξ1 solo unice ueram archetypi formam *aequos* seruatam uidemus: ξ scribit enim *aequ$\overset{v}{o}$s*; s. II 1, 43 *robigine* recte ξM1E, s. II 4, 84 recte *uestīs* ξM1E. Falso s. II 1, 69 tributum ξME alii. s. II 1, 79 falso *diffindere* ξMDb. s. I 5, 104 *brundusium* falso ξMr. s. II 4, 91 *iueris* ξM1E. Profecto ualde dolendum est, quod codex ξ non integer ad nostram aetatem peruenit.

M

M = codex Mellicensis (Melk, ad Danuuium), 177 foliorum 0,207 × 0,13 m., uicenorum quinorum uersuum in plerisque paginis, saec. X̄Ī pulchre scriptus, maximam partem Horati continet, deficientibus c. I 30, 7—33, 15. II 4 tit.—6, 6. III 24, 51—IIII 15, 32. serm. II 5, 95—8, 95. epist. I 6, 57—16, 34. In epistularum libro Ī octo folia interpolata sunt, multo posterius scripta. Nunc series est haec: c., epod., c. s., a. p., epist., serm.; sed olim eadem fuit quae est codicis γ, ita ut a. p. inter carminum librum ĪĪĪĪ et epod. legeretur; nam ante epod. 1, 1 scribitur p. 79:

Q · HOR · FLACCI · DE ARTE POETICA EXPLIC̄ INCP̄ EPODON ‖ AD MECENATEM.

Quae antecedere debebant folia desunt; uerisimiliter continebant excursum illum metricum qui in γ post carminum libri ĪĪĪĪ finem legitur.

In Epilegomenis et discriptione classium praestantiores lectiones ad singulos locos constanter enumerantur. Codex M ex optimis Ī ordinis est, quamquam hic illic e stirpe σu′ pendere uidetur, ut c. I 22, 11 *expeditus* M u v uar.; s. II 3, 114 Mξσ *pascatur*; epist. I 3, 31 *numatius* pro *mun.* Mv; recte s. II 5, 78 *nequiere* M cum σvra. Praeterea in M solo uera forma *neclectis* inuenitur s. I 3, 37 et c. I 6, 3 *qua rem cumque* pro ceterorum codicum *quam rem cumque* scriptum est, uid. Epileg. Proprius est circumflexus in *quis* s. I 4, 130. Ad cognoscendam rationem, quae inter ξ et M intercedit, facit c. s. 65: *aequ$\overset{v}{o}$s* ξ, *aequ$\overset{o}{s}$* M.

Codex M ex Francogallia oriundus per Gersonem in Benedictinorum Mellicensium bibliothecam translatus esse dicitur; ceterum

glossae Theotiscae altera manu aspersae inueniuntur; cf. Steinmeyer-Sievers, ahd. Glossen II p. 338. Alter codex Mellicensis, sed non Horatianus, e fano s. Germani Autessiodurensis (St. Germain l' Auxerrois) originem ducit. In ipso codice M adnotatum legimus: '*Iste liber redintegrat' est ab odelrico. cui' et erat.*'

E′ e

E′ (saec. $\overline{\text{X}}$?) = E + e, Ratisbonensis et Stuttgartiensis, qui ambo ad uerbum inter se congruunt; ceterum cod. e nihil est nisi exile fragmentum; continet tantummodo serm. I 1, 6—117. Est bibliothecae publicae Stuttgartiensis, ms. poet. et phil. 53 (47) saec. $\overline{\text{XI}}$—$\overline{\text{XII}}$, membr., duo folia a libri cuiusdam tegumento detracta, cum scholiis marginalibus, quae nunc quidem euanuerunt.

E

E = olim Ratisbonensis sancti Emmerammi 685, nunc Monac. Lat. 14685, membr., 0,21 × 0,170 m., cum codice C uno uolumine comprehensus, quod omnino 121 foliis constat. Insunt:

fol. 1 sqq. saec. $\overline{\text{XII}}$: Sallustii bell. Catil. et Iugurthinum.

fol. 56 sqq. saec. $\overline{\text{XI}}$: Horati carmina, fol. 74 sqq. epodon liber, fol. 77 sq. carmen saeculare, fol. 78 sqq. de arte poetica, fol. 82 sq. sermon. I 4, 122—6, 40 et II 8. fol. 83 sqq. epist. libri II, fol. 92 sqq. sermonum libri II. fol. 106 sqq. extat Matthaei Vindociensis Tobias siue paraphrasis libri Tobiae uersibus elegiacis composita.

Sunt igitur duo Horatii codices non integri, quorum uetustiorem littera C, recentiorem E notamus. C $\overline{\text{II}}$ ordinis est, item E in epistulis. Hic autem de iis libri E partibus disputandum est, quae primi ordinis sunt: c. I 1, 1—III 26, 12. serm. I 1, 1—II 5, 86. 6, 34—8, 95. a. p. 441—476.

E saeculo $\overline{\text{XI}}$ nitide et perspicue exaratus est, fusciore atramento et minoribus litteris quam C, sed characteris simillimi. Qui duo codices prorsus diuersi quamquam colligati, tamen clare discerni possunt. E quadragenos binos uel ternos uersus in singulis paginis habet, C quadragenos. Quae in apparatu critico c. I 1—III 26, 12 nota C signauimus, ea ad E potius pertinent (uid. adnotationem ad c. III 26, 12). Post '*arrogantem*' nouem lineae uacuae relictae sunt; praeterea ultimum quaternionis folium deest, quod praetermittebatur, quia ad supplendum C superuacuum erat. Hinc colligitur primam libri E partem scriptam esse ad supplendum codicem C, qui mancus factus erat.

Haud absimilis est C et E librorum in arte poetica condicio. Qui C scripsit, inde a u. 441 non habuit, unde describeret, cum in exemplo B′ uersus 441—476 deessent. C igitur inde a u. 441 mancus erat. In B subscriptionem inuenimus: FINIT POETICA SERMOÑ LIb · I · INCIPIT. In C scholiis ac duabus imagunculis

paginam uidemus expletam; in altera pagina artis poeticae reliqua pars sequitur alia manu ac nigriore atramento scripta: quam alteram manum significauimus littera E. Ad summam E constat ex his Horatianorum librorum partibus: c. I 1, 1—III 26, 12. serm. I 1, 1—II 5, 86. 6, 34—8, 95. epist. I 1, 1—II 2, 216. a. p. 441—476.

E ex Germania superiore oriundus est:

s. II 4, 37 *aferrere* pro *auerrere,*
s. II 6, 44 *callina* pro *gallina,*
s. II 7, 35 *plateras* pro *blateras,*
epist. II 2, 107 *fenerantur* pro *uenerantur.*

Cf. proxime adfinem ξ (*imbrobus*).

Partim dictatus est, partim descriptus, idque ex libro minoribus litteris picto, cf. s. II 7, 35: *clama* pro *dama* E pr.

Alterius manus correcturae in E (ut c. II 6, 1) rarissimae sunt, neque eas diligentius ac per totum librum additas esse apparet: etenim etiam eiusmodi menda remanserunt, quae plane sensu carent, qualia sunt:

c. I 8, 10 *catius* pro *cautius,*
c. III 23, 20 *ferre* pro *farre,*
c. III 24, 28 *subscripsi* pro *subscribi.*

Interdum *I* longa in initio singularum uocum reperitur:

Iuppiter c. I 11, 4.
Iocum epist. I 19, 20.

Litterarum ligaturae: N̄ = *nt*, V' V̄ = *us*, ut c. I 28, 21. 27, 22. ſ, = *sed*, non *set*: ſ,& c. III 1, 40 = *sedet*.

E et in carminibus (I 1—III 26, 12) et in sermonibus primi ordinis est et codici ξ′ admodum adfinis; in epistulis uero secundo ordini adnumerandus (uide discriptionem classium): ibi proxime abesse uidetur a codice g.

Quod ad orthographiam q. d. attinet, in E posteriora cum uetustioribus mixta uidemus:

c. I 28, 30 *negligis* cum u′g,
s. I 2, 1 *conlegia* E (*colegia* R),
s. I 4, 19 *hirquinis* cum M L1 r1 c1, recte;
larisae c. I 7, 11 recte cum L1 R1 r1,
s. II 3, 186 *uolpes* recte cum ψ 1 pr. Reg.,
s. II 5, 62 *iuenis* E,
s. II 5, 73 *adiuat* E1.

Vbique legimus *motare* pro *mutare,* uid. Epileg. ad c. I 2, 41; quae quidem scriptura propterea nondum extitisse putanda est in E′, quia e id non praebet (s. I 1, 18).

'In usum Delphini' ut dicunt uersus s. I 3, 107 in E omissus est.

De epistulis uide $\overline{\text{II}}$ ordinem.

ά

Primo ordini adnumerandum est etiam fragmentum Augiense (ά) saeculi XII, nunc Carolsruhanum, continens epist. I 7, 3—64. 75—88. 8, 1—11, 26. 12, 5—18. 29. 13, 1—14, 25; nonnulli uersus toti, alii partim sunt abscisi; desunt fines uersuum epist. I 7, 57—64. 11, 13—17, initia epist. I 7, 81—88. 12, 5—9, toti uersus epist. I 7, 65—74. 89—98. 11, 27—12, 4. 19—28. Testis lectionum *menan, negat, saluare, depellat* etc. ά sine dubio primo codicum ordini attribuendus est.

δ2

Ad eundem ordinem constanter pertinet codicis δ altera manus, δ2, cuius lectiones in hac noua recensione suo quamque loco enumerauimus. Codex δ enim, qui ipse III ordinis est, I ordinis uariis lectionibus consulto aspersus uel ad eas correctus est. Idem corrector antiquas formas, ut accusatiuos in *is* desinentes, ubique expungere solebat, ut c. s. 24 *frequentis* in *frequentes* mutatum uidemus.

A′

A et a codices inter se consentientes A′ repraesentant, qui liber inde a c. II 5 — epod. 15, 17 (uide discriptionem classium) et in epistulis construi potest. c. II 5 — epod. 15 A′ secundae classis (Mauortianae stirpis) est, in epistulis uero primae. Nescio an A′ septimi saeculi et Francicae originis fuerit.

A solus usque ad c. II 5 ad II classem (Mauort.) pertinet, item epod. 15 — c. s. fin.

A

A = Par. 7900 A saec. X, membr., 0,35 × 0,28 m., uers. 58 in sing. pag. carm., olim Puteani[1]) nr. 20. Cum reliquis codicibus Puteanis in bibliothecam regiam delatus est anno 1657. Codex A ualde mancus est, prorsus enim desunt sermones, epistularum liber II et ars poetica; partim rescriptus, qua de re uide U. de Wilamowitz-Möllendorff in Hermae uol. XI p. 118—120. Epistulae binis columnis (uers. 53—60) et ab altera manu scriptae sunt.

Acr. Ac.

In carm. et epod. A praeter Horatium Pseudacronis quoque uetustissimam omnium elegantissimamque exhibet recensionem, et est huius antiquitatis monumenti codex longe praestantissimus. Hae ‘expositiones’, quibus praemissa est breuis uita Horatiana, medio quinto saeculo a pagano quodam in Italia degente conscriptae sunt, in auxilium uocato Porphyrione; haec docuimus in symbola philologorum Bonnensium p. 499.

---

1) siue Puteanorum; erant fratres Claude et Iacques Dupuy. Iacques uita defunctus est 17. Decembr. 1656.

In A etiam sicut in cod. h neumae a posteriore manu — teste Ernesto Schelle saeculo $\overline{XI}$ — additae insunt, fol. 27^v et 28^r ad primos uersus carminis illius: '*Sic te diua potens Cypri*'.

Codicis A folia quattuor, quibus epod. 16, 27 — 17, 81 et epist. I 6, 65—12 extr. continentur, in bibliotheca ciuica Hamburgensi adseruantur. Illa duo folia, in quibus epodon ultima pars cum Mauortiana subscriptione leguntur, abscisa uel euolsa esse suspicamur propter hanc ipsam subscriptionem. Itidem et aliorum auctorum, ut T. Liui, codices mutilatos uidimus ab hominibus subscriptionum curiosis. Imaginem inuenies apud Chatelain, $\overline{I}$ tab. LXXXII = c. II 20. III 1.

In principio huius libri legitur Terentius cum commentario, tunc sequitur Horatius, post hunc Lucanus I 176 sqq., Iuuenalis 15, 174 sqq., Martianus Capella, unusquisque cum glossis.

a

a = Mediolanensis Ambrosianus O 136 sup., olim Avenionensis, membranaceus, saec. $\overline{VIIII}$ exeuntis, partim rescriptus; 0, 237 × 0, 144 m. Subest auctor Christianus saeculi $\overline{VII}$, cuius fragmenta quaedam Angelus Maius edidit, Iohannes Mercati nouam editionem parat. — Inest totus Horatius, nisi quod post serm. II 7, 27 genuinus a desinit et multa folia in margine mutilata sunt. Continet igitur c. I—IIII, a. p., epod., c. s., epist. I. II, serm. I 1, 1—II 7, 27.

Imaginis speciem uide apud Chatelain $\overline{I}$ tab. LXXXI = c. II 15, 9 — III 1, 7. Sunt autem 44 folia membranea, 43—50 lin. et binae columnae in singulis paginis.

Glossae Γ hic illic aspersae sunt. Tituli ab ipso librario exarati et satis magnam redolentes antiquitatem praebent genuinam scripturam *Vergilium* c. I 24, tit. Inde a serm. I 4, 66 nigrius atramentum et minores litterae.

s. II 7, 28 prorsus alia manus incipit, et tres versus (25 — 27) repetiti sunt. Hoc autem supplementum non ex originario libro sumptum est; nam s. II 7, 27 a habet *Nequicquam*, supplementum *Nequiquam*. Etiam supplementum admodum bonum est: s. II 7, 80 solum archetypi lectionem *conseruos* seruauit. Codex a Avennione emptus est, non e pontificia bibliotheca oriundus. Secretarii de Olgiato (circa a. 1603) manu adnotatum est: '*Hunc codicem notis adspersum Auenione uehendum curauimus.*'

In orthographicis rebus melioribus testibus adscribendus est:

proteruos a1 (epod. 16, 22) cum R1
neclectus c. III 2, 30 a1 π1 cons. A
c. III 9, 9 *thraessa* cum B.

Adde: *epistula* epist. II 2, 22: a R π
umeri a. p. 40 a R δ
posquam epist. I 10, 37 a

ingeni c. II 18, 9 a1 Pph.1
dest epist. I 12, 24 a pr. R cons. π1
uiunt serm. II 6, 94 a
tigris (acc.) epod. 16, 31 a1 π pr.
agyieu a π Pph. c. IIII 6, 28.

Recte seruata sunt etiam

nirea a ut uid. R epod. 15, 22
sermones a R1 τ c. III 8, 5.

Si eximuntur c. II 5 — epod. 15, 17, ubi cum A consentit, ita ut A formari possit, a ad primum ordinem pertinet. Quin etiam inter praestantissimos $\overline{I}$ ordinis auctores est (cum γM) in epistularum libro II, ubi A deest (uid. discr. classium). Artior in serm. I adfinitas est inter a et γ cf. s. I 5, 39 *proxima* pro *postera* aγ (neglegentis scribae culpa) et s. II 6, 11 *tresauro* aγ (uulgari sermone).

Si uniuersum spectas, et bonitate et constantia codex a excellit, sed, ut supra diximus, ab exemplo originem ducit, quod inde a c. II 5 usque ad epod. 15, 17 secundi ordinis erat. Quamquam etiam in hac carminum parte aliquot locis, ubi a et A tamquam diuersi abeunt, a cum primo ordine facit.

Alterius manus correcturis a haud multum infectus est; ceterum a2 ubique nihili pendimus, sic c. II 18, 9 *ingeni* (a1) in *ingenii*, c. III 2, 30 *neclectus* (a1) altera manu in *neglectus* mutatur. s. I 2, 70 audacissimam mutationem 'in usum Delphini' factam deprendimus: *Magno prognatum deposco consule cunnum* habuerat a1; a2 scribit: *Magno prognatā deposco patre puellam.*

A′, A in epistulis.

Codex A, per magnam Horati partem cum a artissime conexus, in carminibus, epodis, carmine saeculari ad $\overline{II}$ ordinem pertinet. Praeterea epistularum librum $\overline{I}$ continet, ubi inter optimos primae classis testes est et cum a ita consentit, ut semper A′ construi possit,

cf. epist. I 7, 82 archetypus *ambagibus*, A′ *ambigibus*, Rπ′r *ambiguus*.
epist. I 14, 39 *glaebas* bene A1 (R1 non liquet);
epist. I 15, 4 *perriuor* A′R1π1 pro *perluor* ex *perluor*;
epist. I 15, 10 *deuersoria* bene A′R Pph.;
epist. I 15, 42 *paruola* A (R1 non liquet);
epist. I 16, 9 *si*] omis. A′γR;
epist. I 17, 8 *terentinum* pro *ferentinum* A′γr (non MR): *T* pro *F*, ergo ex scriptura q. u. capitali explicandum;
epist. I 18, 85 *nec lecta* A1 (alibi *c* non seruatur);
epist. I 18, 90 *nauum*] falso *manuum* A1R1r;
epist. I 19, 20 AR *locum* pro *iocum* (E habet *Iocum*);

epist. I 20, 12 *coperis* pro *coeperis* A′R;
epist. I 20, 27 *inpleuisse* A;
epist. I 20, 28 recte ni fallor *conlegam* A′RM1.

Inde et quam bonus sit codex et quam adfinis codici R, facile cognoscere licet.

De iis A′ et A partibus, quae ad secundum ordinem pertinent, infra disputabimus, ubi de secundo ordine disserendum erit.

ν

Primi ordinis etiam codex *ν* in carminibus est, in ceteris Horati partibus partim constanter cum tertio ordine facit (epist. II 2, 66 — extr.), partim inter primum et tertium ordinem (a. p., epod. serm., epist. lib. I) fluctuat.

Nienburgensis, nunc Dessauiensis, membr., 103 fol. 0,295 × 0,222 m., 23 lin. in singulis paginis, '*Liber beate Marie virginis sanctique Cipriani episcopi et mrs in nygeburge*'. saec. X in., unus ex antiquissimis Horati codicibus. Sicut *γ* etiam *ν* additis scholiis *Γ* marginalibus excellit. Etiam nonnullae glossae Theotiscae insunt: *diota*] *Chûofa. siue Chrûoc. piscator*] *uissare.* Perquam mancus est; deficiunt enim

c. I 13, 19 — II 9, 16 = 16 fol.
c. III 2, 29 — 4, 15 = 2 fol.
c. III 5, 27 — 7, 12 = 2 fol.
c. III 9, 4 — 15, 2 = 3 fol.
c. III 19, 3 — IIII 15, tit. = 19 folia.
a. p. 104 — 195 = 2 folia.
a. p. 472 — 476. epod. 1, 1 — 2, 50 = 2 folia.
epod. 5, 71 — 17, 27 = 8 folia.
epist. I 19, 49 — II 2, 65 = 8 folia.
serm. II 5, 45 — 90 = 1 folium.
s. II 6, 26 — 117 = 2 folia.
s. II 7, 46 — 91 = 1 folium.
s. II 8, 65 — 95 = 31 uersus.

In summa desunt 66 folia et 31 uersus.

Propter adfinitatem cum R magni momenti est locus epod. 3, 8:
tractauit archetypus
tractabit *R*1
tractabat *ν* et *R*2.

Bonam emendationem habemus s. I 5, 67: *nilo deterius* *ν* pro *nihilo d.* archetypi. Prorsus superuacua sunt epist. I 3, 29 *cupimus* pro *uolumus* et serm. I 4, 108 *pararet* pro *parasset,* admodum peruersum s. II 4, 71 *illis* pro *ollis* *ν*1.

Recte scripta sunt s. II 2, 41 *opsonia* (*ν* solus) et s. II 2, 98 *derit* (soli *ν*1*g*). c. III 6, 22 duo folia excisa sunt 'in usum Delphini'.

c

Primae classis est etiam codex c = Valentianensis in a. p. et c. s. Quamobrem hoc loco de eo disputare placet.

c = codex Valentianensis I.

Valentianenses (Valenciennes) sunt duo: nr. 390 (nunc 408) et nr. 391 (nunc 409), ille saec. $\overline{X}$—$\overline{XI}$, Valentianensis II saec. $\overline{XII}$—$\overline{XIII}$. Vterque scriptus est in monasterio sancti Amandi. Codex 390 (uel 408) exemplar est, 391 (uel 409) apographum, itaque solus Val. I pretium habet.

Cod. c est 85 foliorum 0,293 × 0,185 m.; 16 folia binarum columnarum sunt, versuum 35—50. Continet carmina, a. p., epod., c. s., epist., sermones. Quod ad rem orthographicam attinet, non sine pretio est. Sic s. I 4, 79 genuinum *prauŏs* exhibet cum R2, serm. I 10, 87 *compluris* cum R1. Notandum est hic illic c cum cod. q congruere: epist. I 18, 91 uersum medio aeuo interpolatum cum σ Petropol. q habet; epist. I 20, 7 *ubi quis* (cvq) uariam lectionem medio aeuo, ni fallimur, excogitatam, pro archetypi *ubi quid*. Cod. c fluxit e libro, qui inter $\overline{III}$ et $\overline{I}$ ordinem fluctuabat, ab initio uero $\overline{III}$ ordinis fuerat; huius enim ordinis peculiares lectiones plurimas habet, etiam prosodiae maxime repugnantes. Quae sunt II ordinis in carminibus et epodis, Mauortianam recensionem sapiunt (λ′σxg), item in serm. cum σxg, in epistulis cum σxgE faciunt; omnino etiam plurimae peculiarium cod. c lectionum partim in g, partim in σ uel x inueniuntur, ita ut inter σ′ (σx) et c nec non inter g et c maximus consensus sit. Cum c. s. et a. p. in codice c communem indolem prae se ferant et primi ordinis sint (uid. discript. classium) et cum sermones quoque omnes seruati sint, sumendum est unum e codicis c ut ita dicam maioribus Horati opera ea serie conlocata exhibuisse, ut a. p. et c. s. continuo se exciperent, sicut uidemus in B′σ′G (cl. $\overline{II}$): c., epod., c. s., a. p., serm., epist.

His ordinis $\overline{I}$ codicibus adiungi possunt multi libri, qui per totum Horatium mixtas ex $\overline{I}$ et $\overline{III}$ ordine lectiones praebent, nec tamen ita, ut per longius spatium constanter aut primo aut tertio ordini adhaereant. Eius modi libris adnumeraremus etiam ν, si in epodis tantummodo et sermonibus et epist. $\overline{I}$ seruatus esset. Inter hos codices, quorum nonnulli miram inter se adfinitatem ostendunt, eminent aliquot familiae Rπ libri principales (RLr), quorum auctor certe non recentioris aetatis est quam ullus alterius familiae auctor. Sed de hac familia, cum potius ad $\overline{III}$ quam ad $\overline{I}$ classem pertineat, in enumerandis $\overline{III}$ ordinis codicibus disseremus. Etiam nonnulli alii codices inter $\overline{I}$ et $\overline{III}$ ordinem fluctuantes, ut Taurinensis, infra tractabuntur.

Ordo $\overline{\text{II}}$.

Hic ordo difficillimus est intellectu, quoniam ne unum quidem codicem primarium habemus, qui totum Horatium continet, sed paucissimis iisque mancis libris primariis niti nos necesse est, id quod ex hoc schemate plane elucebit:

Schema classis secundae

	c. I 1 —II 5.	c. II 5 — III 27.	c. III 27 —IIII 8.	c. IIII 8 —IIII 14.	c. IIII 14. 15.	epod. 16. 17.	carm. saec.
Testes primarii	A, B†, λ′ opp. F	A′, B†, λ′ opp. F	A′, B†, C, λ′ opp. F	A′, B†, λ′ opp. F	A′, B†, C, λ′ opp. F	A, B†, C, λ′ opp. F	A, B′, λ′ opp. F
Testes subsidiarii	o g m G i u v c σ x μ						

	serm. I 1—4 in.	s. I 4 med.	s. I 4, 122 — 6, 40	s. I 6, 41— 7, 117	s. I 7, 118— II 2, 131	s. II 2, 132— II 8 fin.	epist.	a. p. 1—440	a. p. 441— extr.
Testes primarii	B†		C		C	C	E	B′	
Testes secundarii	g (V) σ′ u′ m					g (V) σ′ v m		(V) σ′ u′ m	
subsidiarii	c G i μ j								

B† significat codicem B non ea omnia, quae Hor. scripsit, continere, sed eorum tantummodo partes.

B

Summae antiquitatis et auctoritatis est codex B = Bernensis 363, olim Bongarsianus, membranaceus, 0,236 × 0,186 m., inter annos 850 et 870 litteris Scotticis exaratus. Aliorum tribus collationibus nimis confisi ipsi hunc codicem conferre supersedimus, nisi quod, cum per Heluetiam iter facerem, paucos locos dubios Bernae ipse inspexi, quo factum est, ut, quod nunc quidem ex phototypica imagine apparet, compluribus locis lectiones parum recte redderentur. Itaque quamquam propemodum omnia, quae indiligentius relata erant, adeo leuia sunt, ut ad contextum restituendum ne minimi quidem momenti sint, tamen, nequis legentium dubitet, quid quoque loco in codice B reuera traditum sit, quaecumque huius generis repperimus, ea in huius editionis p. 440 sqq. scrupulosissime contulimus.

Codex B olim Iacobi Bongarsii fuerat, uiri per multos annos in rebus quas dicunt diplomaticis adhibiti, nati Aureliani a. 1554, † Parisiis 1612. Floriaco ad Ligerim sito ortum esse librum B nos quoque in priore editione diximus, sed auctores nostri falsi erant.

Insunt glossae Hibernicae, de quibus uide Whitley Stokes in libro, cui titulus praemittitur: Goidilica, notes on the Gaelic mss. in Turin, Milano, Berne, Leyden, Calcuttae a. 1866 uolgato et H. Hagen, praefat. cod. Bern. 363 p. XLI sq. et 'antike und mittelalterliche Räthselpoesie' p. 47 sq.

Fol. 186^{r} iuxta s. I 2, 124 *(Nec magis alba uelit, quam dat natura, uideri)* adscriptum est: '*regina angelberga*', quam aequalem fuisse scribentis et cerussa malas obleuisse comperimus. Angelberga fuit uxor Hludouici $\overline{\text{II}}$ Langobardorum regis, qui a. 855 imperator factus est. Nupsit ei a. 856, uita defuncta est c. a. 890.

Fol. 194^{v} inuenitur carmen ad Tadonem archiepiscopum Mediolanensem pertinens (a. 861—869). Codex B creditur in Langobardia scriptus esse et archetypus B′, ex quo B et C fluxerunt, Bobii fuisse. Sed in uetere Bobiensi catalogo saec. $\overline{\text{X}}$ apud Muratorium, antiquit. Ital. III p. 817—824 Horatius non inuenitur. Ergo si illam coniecturam non repudiamus, B′ aut iam tum perierat aut, quia non uniuersum Horatium, sed partes complexus esse uidetur, non Horati nomine is liber in catalogis appellabatur. Nec magis in catalogo Bobiensi a. 1461 scripto (apud A. Peyron, Ciceronis et aliorum fragm. inedit. p. 1—68) Horati mentio fit.

Vniuersus codex et optime depictus et uberrime descriptus est in libro, cui inscribitur: 'codices Graeci et Latini photographice depicti duce Scatone de Vries bibliothecae uniuersitatis Leidensis praefecto, tom. $\overline{\text{II}}$. Codex Bernensis 363, Augustini de dialectica et rhetorica libros, Bedae historiae ecclesiasticae librum I, Horatii

carmina, Ouidii metamorphoseon fragmenta, Seruii et aliorum opera grammatica, cet. continens, Lugduni Bat. A. W. Sijthoff 1897'. Etiam cum titulo: 'Augustinus, Beda, Horatius, Ouidius, Seruius, alii. Codex Bernensis 363 phototypice editus. Praefatus est Hermannus Hagen Bernensis'. Adde quod particularum codicis imagines inueniuntur apud Chatelain I tab. LXXVI = fol. 167^r: uita, c. I 1, 1. fol. 168^v = c. I 22, 9—24. 32, 1—16. 38, 1—8. II 2, 1—27. 4, 1—14. tab. LXXVII = fol. 178^r = c. II 20. III 1, 1—48. 2, 1—4. 13—16. 4, 1—16. 21—38. 53—80. fol. 182^v = epod. 17, 30—52. a. p. 1—63. Antea etiam (lithograph.) apud C. Kirchnerum, nou. quaest. Horat. Lips. 1847, tab. 1 nr. 1 = B carm. I 31, 1—6. Verbis descripserunt codicem A. Reuter in Herm. 1889 p. 161—167 et H. Hagen, catalog. codd. Bern. 1875 nr. 363 et l. l. in praefatione ectypi. Horatiana extant in fol. 167^r—186^v. In nonnullis paginis ternae columnae iuxta positae sunt. Versuum numerus est 32—55. Valde mancus est et ordine confuso. Insunt uita Pseudacroniana, carminum et epodon partes, carmen saeculare, a. p. 1—440 et prioris sermonum libri initium. Carmina tantum abest ut completa sint, ut duodecim tota, uiginti unius partes desint; alia rursus bis inueniuntur. Scriptor id potissimum egit, ut uaria Horati metra ante oculos poneret. Singulae partes accurate enumerantur apud Hagenum, cod. Bern. 363, praefat. p. II.

Codex B parum diligenter exaratus est multisque mendis scatet; nec conlato alio codice correctum nec omnino a scribente retractatum esse apparet; itaque non mirum quod perquam absurdi errores remanserunt, ut epod. 1, 28 *piscula* pro *pascua;* epod. 2, 13 *amputantes* pro *amputans;* epod. 2, 27 *mantibus* pro *manantibus;* epod. 6, 5 *molosos* pro *molossus;* epod. 14, 13 *do quod non;* a. p. 209 *implecti* pro *amplecti;* c. s. 21 *certe*[to] *sunt denos* pro *certos undenos;* s. I 2, 70 *cognatum* pro *prognatum;* serm. I 2, 55 *mars saeuus* pro *marsaeus;* epod. 8, 18 uersus praetermissus est, item c. III 6, 15—48, nec postea quidem additi. B ordinis secundi purissimus testis est, uid. discript. classium.

Artissime cum B coniunctus est C (saec. $\overline{\text{XI}}$ ineuntis); per longa spatia tam constanter cum B consentit, ut archetypus liber B′ construi possit, id quod in discr. class. de carminibus III 27, 10 sqq. usque ad epodos extr. et de carmine saeculari et de arte poetica demonstratum est.

Inprimis digna sunt quae notentur haec menda communia: c. III 27, 34 *ore lectū* B′ (= BC) pro *o relictum.*

a. p. 5 *missi* pro *admissi* B′
a. p. 79 *archilocum* B′
a. p. 234 *nomine* pro *nomina* B′
a. p. 238 *coricalcho* pro *orichalco* B′
a. p. 279 *pulputa* B′
a. p. 288 *togatis* pro *togatas* B′

a. p. 377 *animus* pro *animis* B′
a. p. 378 *pergit* pro *uergit* B′
a. p. 416 *et* pro *est* B′
a. p. 420 *ad lucrum iubet* B′ pro *iubet ad lucrum*

et in proximis uersibus *agri* pro *agris* B′ et *iunctum* pro *unctum* B′ etc.

Memorabiles uidentur ipsius auctoris B′ aliquot emendationes, quales sunt *procedit* c. IIII 2, 49 pro *procedis*, certo ex industria facta, sed falsa emendatio; c. IIII 7, 17 *qui scis* B′ pro *quis scit*, quae correctio ut consulto facta est, ita metricae rationi repugnat; epod. 2, 29 *annus hiberni iouis* pro *annus hibernus iouis* B′ (BCpr.).

Minime necessarium est a. p. 103 *tum* pro *tunc* B′.

Praue a. p. 298 scribit B′ *barbas*.

Accedunt mutationes grammaticae, quarum pars uerisimiliter, pars certo falsa est ut, ni fallor, *iccirco* a. p. 265 B′
et *ircum* a. p. 220 B′.

Nec scio an *manet* B (deficit C) pro *manent* c. I 13, 6 ad B′ referendum sit. Item mirae illae lectiones singulares *malorum* pro *bonorum* s. I 1, 79
et *fugimus* pro *cupimus* s. I 3, 56
sine dubio a B′ originem ducunt.

Postquam uersus s. I 1, 78 excidit, ut sententiae hiatus quodam modo expleretur, pro *bonorum malorum* scribendum erat, nec minus, cum ante s. I 3, 56 quattuor uersus in illo libro originario (B″), unde B′(BC) fluxit, excidissent, *fugimus* pro *cupimus* inculcandum erat.

Item in B″ (archetypo codicis B′) extremi artis poeticae uersus exciderant, quare in B et C desunt.

a. p. 277 *atris* pro *ora* B′ ita explicare licet, ut singulas litteras et ante *r* et post *r* euanuisse statuamus.

Haud paucas bonae indolis formas in codice B′ seruatas uidemus:
c. III 27, 15 *laeuos* B′
epod. 1, 32 *haut* B′
a. p. 206 *paruos* B′
a. p. 225 *dicacīs* B′
a. p. 248 *equos* B′.

Quo accedit a. p. 237 *daus* B′ (B pr. et C).

Haud raro etiam B solus bonam formam ueterem seruauit, cum C ad locum deficiat aut posteriorem medii aeui formam exhibeat. Deficiente C:

c. I 2, 35 *neclectum*,
c. I 12, 57 *aequŏs* (pro quo perperam scriptum est *equŏs*),
c. I 18, 12 *opposita* ex *opsita* = *obsita*,
c. II 3, 18 *flauos*,
c. III 7, 18 *apstinens*,

c. IIII 7, 27 *lethaca,*
s. I 1, 51. 59. 2, 37. 132 in B (deficiente C) seruatum est *(e)st* cum apocope, semel, s. I 1, 51, praue transcriptum in *rt.*

Notandum quoque *dedicit* a. p. 415 B *(dicit* C1*)* et
ircum s. I 2, 27 B (deficiente C) a. p. 220 B′.

Aduersante C codex B solus seruauit *(e)st* apocopen passum a. p. 264. 304. 353. 386. 409 et *deciens* a. p. 365.

Quae omnes lectiones quin in B′ scriptae fuerint, non est quod dubitemus.

Interdum in solum B grammaticorum nugae intrusae uidentur, ut
cypressus pro *cupressus* c. IIII 6, 10 B (aduersante C);
nauim c. I 32, 8 B (defic. C);
similare a. p. 20 B (adu. C);
percuncteris s. I 2, 7 B (defic. C);
c. II 14, 1 *posthume* B (defic. C);
s. I 2, 64 *sullae* B (defic. C).

Sed hae omnes uariae lectiones, ubi deficit C, sine dubio ex ipso B′ manarunt, nisi quod *similare* et *cypressus* ab ipso librario codicis B esse uidentur inuenta.

B ex parte dictatum esse inde efficitur, quod passim *f* posita est pro *ph*: *lymfatam* c. I 37, 14, *zefyris* (*ph* supra) c. IIII 7, 9.

Adde: *bina* pro *uina* c. IIII 12, 16.
traualis pro *trabalis* c. I 35, 18.
ploralis pro *ploraris* c. III 10, 4.

Verum etiam legentium menda reperiuntur: *si* pro *n* (*Ꞃ* = *n*) c. I 16, 5.
f pro *e* (*F* pro *E*) *faciet* pro *eaci* (= *aeaci*) c. III 19, 3.
c pro *e* (*C* pro Є) *uictis* pro *uietis* epod. 12, 7 (opp. cod. C).
telas pro *celas* (ꞇ pro C) c. s. 10 (opp. cod. C).
s pro *f* (ſ pro *f*) s. I 1, 2 *sors* pro *fors*
et s. I 1, 51 *sua uertex* pro *suauest ex* (defic. cod. C).

Admodum memorabilis est iterata litterarum *u* (= *v*) et *p* inter se commutatio quam Alfredus Holder inde explicabat, quod Anglosaxonica runa Ƿ = wŷn cum *p* esset permutata.
c. IIII 2, 27 *auis* pro *apis* A′B′,
c. III 27, 15 *petet* pro *uetet* B′,
a. p. 378 *pergit* pro *uergit* B′.
Censet hoc ad Anglosaxonicum quendam fontem codicis B′ referendum eumque codicem B″ Cantuariorum (Canterbury) fortasse fuisse, uid. Epileg. ad a. p. 378.

B′ quidem et B non Anglosaxonicis, sed Scotticis characteribus exarati sunt, de quorum proprietatibus adi sis editionem phototypicam. Notabilis inter alia est circumflexus in compluribus uocalibus longis positus: *hîc*, *môs*, *ô*; codicum B′ et B librarios

non cultioris ingenii fuisse multis locis uerborum uel syllabarum diuisione docemur peruersissima.

B′ et A, et B′ et R mirum quantum inter se cohaerent; in a. p. etiam B et V. Sed ante omnia codex C describendus est, quippe quod ex B et C B′ formari potest. De nexu codicum B′ et R in tractando ordine III, ubi de codice R sermo erit, agemus, de nexu codicum A et B in describendo A (ord. II).

C

C cod. Ratisbonensis sancti Emmerammi, nunc Monacensis Lat. 14685, conligatus cum codice E, quem supplementi causa aliquis conscripsit. Cum enim codex C deperditis duobus quaternionibus inciperet a c. III 26, 13, duo noui quaterniones exarati sunt, sed adhibito primi ordinis quodam exemplari (E′); sic carmina integra reddita sunt. Hi primi duo quaterniones, = E carm., fol. 64 signo ·II· notati sunt; fol. 71^r, ubi C incipit, nota ·III· inuenitur.

Praeterea C extat a. p. 1—440 et serm. I 4, 122—6, 40. II 7, 118—8, 95. C pallidiore atramento et litteris simillimis quidem, sed maioribus, quam E, exaratus est; in unaquaque pagina 40 tantum uersus in singulis binarum columnarum sunt, cum E uersus habeat 42—43. C etiam eo ab E differt, quod multo plures alterius manus coniecturae et glossae insunt. C2 deterrima est, cf. *pellax* pro *paelex* c. III 27, 66.

Si ordinum indolem spectas, C plerumque secundi ordinis est, artissime conexus cum B, in sermonibus cum g; tamquam frater uel filius ignoti filii codicis B dici potest.

Noli C ex B descriptum putare, id quod cum aliis tum uaria lectione *leuis* C *leues* B epod. 2, 28 plane efficitur. Codicem B patrem codicis C esse numquam dixi (cf. W. Christ, Horatian. p. 97), uerum codicem C originem traxisse ex B′.

B′ uetustissimum et optimum esse modo demonstrauimus. Sed C solus quoque nonnumquam magni pretii est, praesertim ubi B deficit. Solus unice ueras formas seruauit

c. IIII 2, 25 *cycnum* C cum B superscr.;
c. IIII 3, 20 *cycni* (B def.);
c. IIII 6, 22 *diuom*;
s. I 4, 138 *oti* (deficiente B);
s. I 5, 101 *aeuom* (nescio an etiam R1);
s. I 6, 25. 28 *clauom* (B def.);
a. p. 67 *iniquom* C, omis. B — ergo in B′ minus clarum factum deleta littera *o*;
a. p. 84 *equom*;
a. p. 102 *uoltus*;
a. p. 106 *uoltum*;
a. p. 327 *remotast*.

Non ad Horatium referendae sunt formae obsoletae *sequontur* a. p. 311 (*sequentur* archetypus) aut *motare* pro *mutare* (passim, ut epod. 1, 28), aut *rutundo* a. p. 323; nec magis, ni fallimur, *formonsus* s. I 6, 31 aut *dedici* a. p. 418. Interdum etiam inferioris aetatis menda inrepserunt, ut epod. 2, 50 *scauri* pro *scari*, epod. 3, 21 *suauio* pro *sauio*. Posterioris quam AB aeui speciem prae se fert C epod. 14, 10: ex N̄ *acreonta* nil remansit nisi *acreonta*, lineola super N scripta pro delendi signo accepta. Exceptis uetustis illis formis iisque locis ubi ad supplendum B adhiberi potest, C solus parum idoneus est ad constituendum contextum. Verborum transmutationes s. I 6, 13 *regno pulsus* (Cg) et s. II 8, 70 *pueri recte* (CgmL) a B′ repetendae sunt. Codicis C exemplar similiter ac B scriptum fuisse oportet. Non semel C *d* scribit pro *cl*: epod. 17, 24. s. I 5, 47.

E

Sequitur ut de E dicendum sit, qui in epistulis secundi ordinis partes suscipit et deficientes codices BC = B′ quodam modo supplet. Egσ2 recte conlocant *qui recte uiuendi* epist. I 2, 41; nec minus Eg soli uerum uersuum ordinem epist. I 1, 57. 58 seruauerunt. Nescio an primi et tertii ordinis qui dicuntur parentes traiectionis signa aut temere aut consulto neglexerint. Ad unciale quod uocant exemplar referendum est mendum *coihi* pro *mihi* (ꝏıhı) epist. I 17, 49. Bonarum lectionum raro seruatarum E testis est:

contracta, non *contacta*, epist. II 2, 80.
lacuum, non *saeuum*, epist. I 6, 50.
laedit, non *laedet*, epist. I 17, 8.

Plurimi etiam *an* pro *et* epist. I 16, 3 (Egcmx) uerum esse contendunt.

Bonam scribendi rationem E habet:

uilis epist. II 1, 38 (E1Rπ).
artis (E1) epist. II 1, 13.
piscis (E solus) epist. I 15, 23.
partis (E Pph.) epist. II 1, 171.
tuom (E1) epist. II 1, 16.
corinthos (?) epist. II 1, 193 E Pph.

Prauae sunt lectiones

sapientis pro *patientis* epist. I 7, 40.
clusinos epist. I 15, 9.
cupias epist. I 16, 30.
mendicum epist. I 16, 40.
ferunt epist. I 17, 44.
cena pro *lingua* epist. I 19, 15.

Nec magis Horatianum est

accerse pro *arcesse* (Evq) epist. I 5, 6.

Falsae sine dubio sunt hae lectiones cum V communes:

dulcis pro *iugis* epist. I 15, 16
et: *in scriptis* pro *inscite* epist. II 1, 167.
Pessimi sunt lusus correctoris E2: epist. I 10, 13 *domui* pro *domo*. *γλώσσημα* ex gloss. *Γ* petitum,
epist. I 19, 15 *hiarbitam* E2 pro *iarbitam* (E1).

Pph.

Etiam *λήμματα* Porphyrioniana, praesertim optimorum codicum U(rsiniani) et M, magnam partem secundi ordinis sunt; cf. infra p. LXXIX ubi de Porph. auctoritate disputabitur.

Mauortiani.

Porro ad hunc ordinem pertinet idemque libro B potissimum adfinis est codex A Mauortianus. Mauortiani codices sunt A λ′ g q Taurinensis Bruxellensis Reginensis et uerisimiliter σ′. Mauortianos appellamus codices qui aut habent subscriptionem Mauortii aut uidentur habuisse. Vid. huius uoluminis p. 335 sq. et Epileg. p. 785 sqq. Complures subscriptionis imagines habes apud Chatelain (codicum λ l q Brux. Taurin.). Vettius igitur Agorius Mauortius una cum Felice urbis Romae oratore post a. 527 (nam tum Mauortius consul fuit) Horatium recensuit et emendauit, eadem ratione usus quam in Prudentio edendo adhibuerat. Erat Mauortius uir optimis artibus excultus et antiquorum poetarum amore captus; scribarum menda correxisse et per totum Horatium distinguendi rationem siue interpunctionem induxisse putandus est; eundem hic illic siue suas siue Felicis emendationes ut uarias lectiones adscripsisse uerisimile est, quae ex parte in textum receptae singularem secundum ordinem formauerunt, quem Mauortianum nominare licet; nam codices primarii A λ l, etiam g, Mauortiana subscriptione insigniti sunt. Vehementer dolendum est, quod ne unum quidem codicem habemus Mauortianas lectiones certo et constanter exhibentem, quae nisi in epodis atque quarto carminum libro satis explorari et plene erui nequeunt, cum extra hanc Horati partem res plerumque sit in suspenso. Si serm. I 3, 96 codices Brux. et Regin. noui sermonis initium faciunt, eius rei Mauortium auctorem fuisse uerisimile est; nec minus interpunctio ante *noster* s. II 6, 48 in λ′ σ′ (et E) ab illius uiri recensione uidetur originem duxisse. Etiam *manibus* pro *demens* s. II 3, 303 ($\overline{\text{II}}$ cl.) et *praesectum* pro *perfectum* a. p. 294 ($\overline{\text{II}}$ cl.) Mauortii ingenio tribuere uix dubitabimus. Liceat hic afferre aliquod exemplum interpunctionis Mauortianae, carmen III 10, sumptum ex codice l: simplici puncto idem significatur, quod nostro commate; pro nostro puncto Mauortius ponere solet quod nos semicolon dicimus.

Extremum Tanain si biberis Lice
Saeuo nupta uiro; me tamen asperas
Porrectum ante fores. obicere incolis

Plorares Aquilonibus;
Audis quo strepitu ianua. quo nemus
Inter pulchra satum tecta remugiat
Ventis. et positas ut glaciet niues
Puro numine Iuppiter? (= ?)
Ingratam Veneri pone superbiam
Ne currente retro funis eat rota;
Non te Penelopen difficilem procis.
Thyrrenus genuit parens;
O quamuis neque te munera. nec preces.
Nec tinctus uiola pallor amantium.
Nec uir Pieria paelice saucius
Curuat. supplicibus tuis
Parcas. nec rigida mollior aesculo
Nec Mauris animo mitior anguibus.,
Non hoc semper erit liminis. aut aquae
Caelestis patiens latus;

Ex hoc exemplo facile intellegitur, et quam accurata Mauortii interpunctio fuerit et quanta nobis eam fide librarii tradiderint. In Mauortianorum igitur codicum numero sunt propter subscriptionem codd. Aλ′gq Taurin. Brux. Regin., non Phillippsianus ille nunc Cheltenhami adseruatus, in quo subscriptio tantum inserta est in folio interpolato: hic enim ordinis $\overline{\text{III}}$ et stirpis Rπ est ibique de eo agetur. Ceterum huic seriei nescio an addendus sit codex σ′.

A

Mauortianorum codicum unus igitur est A qui ut in epistulis primum ordinem sectatur, ita in carminibus, epodis, c. s. secundo ordini adnumerandus est, quod quidem ex ipso ordine librorum patet, qui cum B′σ′Ggj et Porphyrione conuenit. Epod. 11, 16 librum archetypum Aλ′ uncialibus litteris scriptum fuisse docemur; ex TI enim factum est U, ex *uentis uenus*. Codex a inde a c. II 5, 16 usque ad epod. 16, 8 codici A secundoque ordini tam arte se adiungit, ut A′ strui possit (uid. discr. classium), secundi ordinis septimique, ni fallor, saeculi liber.

Bonae lectiones in A inueniuntur haud paucae, ut *fuluŏs* c. IIII 2, 60. *equŏs* c. IIII 3, 4. *penatīs* c. II 4, 15. III 14, 3. 23, 19. *danuuium* c. IIII 15, 21 (in solis A′R). *umerum* c. III 20, 14. *ferocīs* c. III 2, 3. *clientae* c. II 18, 8 (in solis AB). *fugacīs* c. IIII 6, 33. *delmatico* c. II 1, 16 (sic A′1, A2 *dalm.*). *aedīs* c. III 6, 3 (A′B soli). *hostilīs* epod. 5, 53. *acris* epod. 12, 25. *praegnas* c. III 27, 2 (A′BR). *teretīs* c. II 4, 21. *dis* c. s. 7. *opsoleti* c. II 10, 6. *omnīs* c. II 9, 14 (Agλ′σ).

Verum etiam tales lectiones inrepserunt, quales posteriorem aetatem et uulgarem sermonem sapiunt, ut *ammouis* pro *admoues* c. III 21, 13. *tinget* pro *tinguet* c. III 23, 13. *gnidon* c. III

28, 13. *melphomene* c. III 30, 16. IIII 3, 1. I 24, 3. *feruit* c. IIII 2, 7. *lauat* c. II 3, 18 (A′B). *enipheus* c. III 7, 23. *oscinen* c. III 27, 11. *distinget* c. II 5, 11. *eloquuta* c. III 3, 17. *laumedon* (A′α2) c. III 3, 22. *tingere* c. IIII 12, 23 (A′Bλ′gσu). *uulgatas* c. IIII 9, 3. *uulcanus* c. I 4, 8 (Aλ′g). *quindecem* c. s. 70. *uultus* epod. 17, 18. *penitet* epod. 11, 8. *coherceat* epod. 9, 35. *uiscendus* c. II 14, 17 (A′1).

De quarundam formarum bonitate dubitandum est: *ilethyia* c. s. 14. *oblicum* c. III 27, 6 A′λ′q (R *obliquom*). *dio* c. III 2, 5 (A1 Ac). *nausiam* epod. 9, 35 (etiam apud Caes. b. ciu. III 28, 4H.).

Arta inter A et B coniunctio multis locis elucet: c. I 37, 28 *cūbiberet* B *cŏmbiberet* A. c. IIII 14 et 15 in AB unum carmen sunt. c. III 29, 8 *iūra* pro *iŭga* A′B′. c. IIII 12, 13 *uergili* recte in AB (CR desunt). c. IIII 2, 27 *auis* pro *apis* A′B′; epod. 5, 65 falso *noua* pro *nouam*; epod. 14, 10 A′B: *Non acreonta.* epod. 15, 23 exemplar codicum AB′ *Eheu heu* pro *Heu heu* habuerat. epod. 16, 33 *rauos* AB′ (plerique codices *flauos*). c. II 12, 22 AB falso *pingues.* c. II 18, 8 AB soli recte *clientae.* c. III 12 in disponendis uersibus consentiunt soli A′B.

In tertia primi carminum libri parte ex primi ordinis codice quodam lectiones uidentur in A′ inrepsisse: c. I 19, 11. 20, 5. 21, 13. 14. 26, 3. 28, 15. In epistulis A′, ut supra docuimus, totus primo ordini adnumerandus est neque quidquam commune habet cum ordine secundo.

λ

Mauortianorum secundus est codex $\lambda' = \lambda + l$, quatenus non ad $\overline{\text{III}}$ ordinem pertinet. In epodon libro et in carminibus λ′ inter $\overline{\text{III}}$ (stirpem F) et $\overline{\text{II}}$ (Mauortianum) ordinem fluctuat, in reliquis Horati scriptis constanter cum $\overline{\text{III}}$ classe facit. λ' est $= \lambda + l$; λ = Parisinus 7972, anno fere CM Mediolani scriptus auctore Ludouico Traube mon. Germ. poet. III fasc. 3 p. 754 sq.; olim Mentelianus, idest ex bibliotheca Io. Iacobi Mentelj [1]), medici Parisini, a. 1670 in bibliothecam regiam delatus (de Iacques Mentel uid. Corlieu in: annales de la société archéologique de Château-Thierry, année 1872 p. 126).

Est 0,299 × 0,212 m., foliorum 145, 27 uersuum in singulis paginis. Horatium totum continet, sed inde a s. II 1, 1 alia manu et binis columnis exaratum. Specimen uide apud Chatelain $\overline{\text{I}}$ tab. LXXIX = fol. 83ᵛ = epod. 17, 67 — c. s. 6.

Insunt: uita Horatiana (*Q. Horatius flaccus uenusinus patre* q. s.), carm., a. p., epod., c. s., epist., serm.

Inter epod. et c. s. fol. 83ᵛ subscriptio Mauortiana (uid. Chatelain l. l.). Inter c. s. et epist. sunt duo folia continentia carmina de monacho, de asino ad episcopum ducto, de auro, de capra, quae

1) Sic scriptum in cod.

edidit A. Holder, neues Archiv f. ält. deutsche Geschichte I (1876) 414—416. Etiam epitaphia in Hludouicum II († 875) et Arnaldum ‘sacerdotem’ ex monasterio s. Ambrosii Mediolanensi.

In carminibus, a. p., epod., c. s. glossae Fλ adscriptae sunt. Sermones et epistulae glossas non habent. Codex ante a. 1812 nouam ligaturam induit. Inde a s. II 1, ubi nouus quaternio incipit, folia non sunt codicis originalis, sed alterius, qui codici l non tam arte adfinis erat.

λ et l plurimis locis mirum quantum ad uerbum consentiunt, Mauortianamque subscriptionem uterque exhibet.

λ′ in carminibus et epodis artissima cognatione cum A siue A′ iunctus est, et ii ipsi loci, quibus λ′ cum A et saepe etiam cum g et σ (uel q) consentit, maximi momenti sunt, quia certo pro Mauortianis lectionibus haberi possunt, ut:

c. III 3, 8 *impauidum*, non *inpauidum* Aλ′g, ergo Mauort.
c. III 5, 51 *propinquos* Aλ′g, ergo Mauort.
c. III 12, 11 *et* omis. Aλ′q, ergo Mauort.
c. IIII 8, 34 Aλ′g *duxit*.
c. IIII 9, 35 *que* omis. Aλ′gσ: quod quidem illius codicis mendum uidetur fuisse, quo potissimum Mauortianae lectiones nobis traditae sunt; propter rem metricam tolerari nequit. Eiusdem generis est epod. 5, 20 uerborum collocatio *strĭgīs nŏctūrnaē* pro *nŏctūrnae strĭgīs* (Aλ′σ); item epod 11, 16 *uĕnŭs* Aλ pro *uĕntis*. λ compositus uidetur ex altero codice II et altero III ordinis. λ ipse refert a. p. 305 et 371 ‘*at liber*’ . . . codicem fortasse B′ uel alium II ordinis librum respiciens, fortasse archetypum codicis A qui ad a. p. deperditus est, cf., si libet, addenda ex cod. B ad c. III 1 tit. (p. 441). Nonnullae II ordinis lectiones in solo λ, non in l seruatae sunt; ergo lectiones II ordinis in λ′ tantummodo adscriptas, non in textum receptas fuisse apparet; ut: c. I 7, 25 *parente* Fl,
c. II 13, 8 *colchica* pro *colcha* Fl,
c. III 7, 20 *mouet* pro *monet* Fl,
s. II 2, 13 *cedentem mera* pro *cedentem aera* Fl,
s. II 2, 59 *olet* pro *olei* Fl et multae aliae.

λ et l ex eodem codice (λ′) descripti sunt, non λ ex l aut l ex λ[1]). λ non ex l descriptus est, nam s. I 9, 54 *proximus* l, *proxumus* recte λl; l non ex λ descriptus est, quia l codicem λ aetate superat, et uid. s. II 5, 88, ubi l pro *institerat* archetypi scribit *intiterat*, λ nil nisi *titerat*. λ quam accuratissime e λ′ descriptus est; epist. I 11, 13 λ habet *f^y^urnos*. Hic y sensu plane caret; in φ autem signum est scholii marginalis; unde profecto codices φλ uel Fλ′ ex uno eodemque libro eadem scholia exhibente fluxisse elucet. λ solus quamquam etiam aduersante codice l interdum ueram II

[1]) tit. epod. 16: ALTERNA recte; AT TERNA λ ALT̄NO *l*.

ordinis lectionem repraesentat, plerumque nullius pretii est, nec ullam in assimilandis aut dissimilandis ut dicunt litteris fidem habet, cf.: *conpos, impatriam, inpiae, inpios, inperas, inperium, conpedibus, quamdo, quamtus, ridemtem, loquemtem, quimtilium, decenbris;* s. I 10, 24 *commista;* c. I 22, 10 *lalagem et ultra;* c. s. 21 *ut denos* pro *undenos.* Itaque caue in textum introducas *studiossa* c. III 27, 29 et c. II 1, 6 *periculossę.* Etiam lectiones priuae codicis λ′ uel eae, quae primum in λ′ apparent, omnes reiciendae sunt, ut *profluunt* c. IIII 3, 10. *uirtus nomen* pro *nomen uirtus* s. I 3, 42. *hypolitum* c. IIII 7, 26. s. I 3, 142 *priuatim,* fortasse emendatum ex lectione *priuatum* (u). epist. I 14, 21 *fornis* (uolgari sermone) pro *fornix.* c. III 5, 12 *incolomi.* c. III 27, 54 *succus.* c. IIII 15, 24 *tanaim.* a. p. 397 *puplica.* epist. II 2, 15 *in scolis.* epist. II 2, 152 omnium primus exh. *dii* pro *di.* s. I 4, 108 *parassem.* a. p. 349 *remuttit* pro *remittit.* a. p. 147 *troiae sortitur ab ouo* pro archetypi lectione *troianum orditur ab ouo:* illa est male correcta tertii ordinis lectio *troianum sorditur ab o.* (π). a. p. 223 *inerat et* pro *inlecebris erat et,* pro quo tertius ordo legebat *incelebris erat et.* epist. I 18, 45 *quotiens quoque ducit* pro *quotiensque ducit* tertii ordinis; archetypus *quotiensque educet* exhibuerat. serm. II 3, 317 λ *sufflans sic* praebet, quia ordo $\overline{\text{III}}$ (cum l) pro uero *sufflans se* habuit *sufflans si,* quod erat prorsus absurdum. Inde patet illum, qui codicem λ′ scripsit, ubicumque corruptelam inueniebat, nullo meliore codice altero adhibito infelices suas cogitationes pro ueris Horati lectionibus uenditare non dubitasse et codicis λ quoque librarium (cf. serm. II 3, 317) ad hunc modum textum mutauisse.

Nescio an ipsi Mauortio attribuendae sint hae lectiones λ′ propriae: c. IIII 14, 35 *alexandria* (λ′q) pro *alexandrea* archetypi; serm. II 6, 44 *thrax* pro *thraex* (λ′gσ); epod. 3, 3 *allium* (λ′g); epod. 16, 6 *allabrox* pro *allobrox* (λ′σ); epod. 9, 17 *adhuc* (λ′1σ); c. II 3, 28 *cymbae* (λ′g); epist. II 2, 32 *opimis* pro *honestis* (gql uar.).

l

Codex l, bibliothecae publicae Leidensis 28 saec. $\overline{\text{VIIII}}$, membr., codicis λ quasi frater germanus. 133 foliorum (antiquitus 136, quorum nunc tria [fol. 27. 38 et 136] desunt), 0, 315 ⨯ 0, 20 — 23 m., in singulis paginis 27 — 33 linearum.

Fuerat ecclesiae cathedralis sancti Petri Bellouacensis. fol. 1r saeculo $\overline{\text{XIII}}$ inscriptum est: *Sc̄i pet belvacensis. Q. XVI.* Beluacum dioceseos Remensis erat, memorandumque est codicem F, arta propinquitate cum l iunctum, Remis oriundum esse. Bentleius cod. l attingit in praefat. Hor. ed. Amstelod. 1728: ʻAlterum supparis [codici δ] aetatis in bibl. Leidensi contulerat ὁ κριτικώτατος Nicolaus Heinsius . . . . uarias lectiones descriptas manu Heinsii, coniecturis quoque eius identidem interpositis, disertissimi uiri Petri Burmanni comitate nactus sum’.

Carmina Horatiana hoc ordine in l se excipiunt: carm., a. p., epod. (cum subscriptione), carmen saeculare, epistulae, sermones.

Pulchre scriptus est ad codicis semuncialis (c. IIII 13, 25 *cornitis* l pr. pro *cornicis*) exemplar, ex parte dictatus; id quod probant permutationes litterarum *l* et *r*, *f* et *v*: s. I 3, 130 *f uafer* (linea per *f* ducta ipsius scribentis manu); c. IIII 5, 23 *plole* pro *prole* l pr.; c. IIII 12, 15 *criens* pro *cliens* l pr.; c. IIII 14, 14 *plēliū* l pr. pro *proelium*. In his partibus etiam assimilatio perperam tractatur: epist. II 1, 265 *impeius*.

Aliis uero partibus codex l descriptus est idque non sine magna cura; uid. *bra chia* c. I 13, 3 = *bracchia*, *nequi quam* c. I 3, 21 et I 15, 13 = *nequicquam*. Altera manus copulandi signa adiunxit.

I longa saepe in uerborum initiis scripta est: c. I 12, 47 *Inter*, c. I 25, 2 *Iuuenes*, c. I 30, 4 *In aedem*, c. IIII 2, 7 *Immensus*. Notabile est *quI* serm. II 1, 45.

Neumas inuenis fol. 111r; scripturae specimen apud Chatelain I p. 23 tab. LXXVIII = fol. 77 = epod. 17, 70 — c. s. 13.

Uno loco l solus ueram formam seruauit: epist. I 6, 20 *nauos* ll. Distinctionem diligentissimam esse et uerisimiliter Mauortianam supra ostendimus.

Cum praeter c. II 16, 1—19, 4. serm. II 8, 59—95 hiatus non sint, codex tantum non integer est.

l in carminibus et epodis inter II et III ordinem fluctuare, in sermonibus, epistulis, arte poetica tertii ordinis esse, codicem λ′ tractantes iam supra exposuimus.

g

Quartus codex subscriptione Mauortiana insignis est g, solus inter omnes chartaceos Horati codices dignus, quem hic memoremus.

Est bibliothecae ducalis Gothanae cod. chartaceus B 61, 0,21 ×0,14 m., in lyricis uersuum 30—31, in epicis 16 in singulis paginis, post med. saec. XV in Germania meridionali scriptus: inest glossa Theotisca *haspelzug*. g permultas abbreuiationes habet, quales posteriore aeuo adhiberi solebant; inde multa peruersa de quibusdam lectionibus ferebantur, ut g exhibere *puris* pro *pueris*, quo nisus Lucianus Müller temere audacissimas coniecturas in lucem emisit. *g* fol. 28r—206r totum paene Horatium continet: desunt c. III 10, 4—15, 16 et ars poetica. Contra bis legimus c. IIII 7. Repetitur enim post c. s. fol. 205v in extremo toto Horatio, alia ac priora manu scriptum. Altera manus carmina lyrica scripsit et inscriptiones epist. I 8 (fol. 92r). 9. 10 (fol. 93r). g igitur compositus est ex duabus partibus, quae a diuersis manibus exaratae sunt; prior continet sermones et epistulas, in posteriore, quattuor uacuis foliis

(f. 143—146) a priore remota, carmina, epod., carmen saeculare insunt. Epodon libro inscribitur: .V. *carminum* (f. 193[r]). Quamquam prior et altera partes etiam in orthographicis rebus aliquantum inter se discrepant, tamen utraque, quia cum cod. V mirum quantum consentit, ab eodem codice originali repetenda est. Descriptus est g ex codice litteris minusculis picto, ex parte dictatus, idque in Germania: c. III 16, 41 *migclonus* pro *migdoniis* c. I 17, 17 *uir educta* pro *in reducta;* epist. II 1, 60 *arco* pro *arto;* c. II 1, 38 *ueniae* pro *neniae* (gv pr.); c. s. 25 *feraces* pro *ueraces*; epist. I 1, 80 *uenere* pro *fenore.* Correctos locos paucos exhibet g, sed ubicumque sunt, g2 ueram lectionem illius exemplaris repraesentat, unde g ipse descriptus est; ut s. I 2, 110 *illi* g1 *tolli* g2 cum BV, aduersantibus ceteris ordinibus, ubi *pelli* extat.

g descriptus est ex exemplo peruerse ligato; inde fit, ut totae partes falsis locis reperiantur saepiusque sententiarum hiatus deprehendatur insulsissimus. Ita, ut duo afferamus exempla, fol. 71[r] a s. II 6, 93 ad epist. I 16, 67 et fol. 55[v] a s. I 9, 29 ad s. II 3, 129 transilitur. Paginatim transpositas esse partes nec nos fugit nec Mauricium Schmidtium; Ribbeckius uero, cum non intellexisset hanc codicis g condicionem, et de archetypo et de Horatio ipso miras excogitauit alucinationes, quas etiam edidit in libello ‘Episteln d. Hor.’.

Lyrica pars in g inter $\overline{\text{III}}$ et $\overline{\text{I}}$ et $\overline{\text{II}}$ ordines fluctuat neque ad aliud quidquam utile est, nisi quod ad restituendum $\overline{\text{II}}$ ordinem auxilii aliquid inde petere possumus. At in sermonibus quidem et epistulis, ubi $\overline{\text{II}}$ ordinis est, g haud parui momenti esse facile fatemur. Est ubi g solus ueram lectionem seruauit: s. II 3, 208 *ueris sceleris* pro *ueri sceleris* (AB′ deficiunt, de V parum liquet, uide nostrae editionis uol. $\overline{\text{II}}$); praeterea uerae sunt formae hae: s. II 1, 17 *dcro.* s. II 3, 265 *seruŏs.* epist. I 20, 11 *uolgi:* quae omnes solo codice g memoriae proditae sunt. Nescio an etiam serm. II 3, 129 *seruosue tuo* (pro *tuos*) *quos aere pararis* uera lectio sit; an iis adsentiendum est, qui et s. II 3, 208 et s. II 3, 129 non ueram archetypi lectionem, sed uiri docti cuiusdam correcturam ingeniosam ac felicem in g praeberi opinantur?

Orthographica illa exempla certo genuina sunt; quamquam in g solo etiam improbanda quaedam id genus reperiuntur, ut epist. I 18, 3 *meritrici*, et dubia, ut s. II 3, 55 *rupīs*; serm. I 6, 84 *opprobrio;* s. II 4, 59 *cochlea;* epist. I 15, 32 *quidquid.* Certo falsae sunt lectiones priuae s. I 6, 122 *scripto* pro *lecto*; s. II 8, 11 *detersit* pro *pertersit;* epist. I 6, 59 *transferre* pro *transire;* epist. II 1, 36 *adhinc* pro *abhinc.* Etiam *mule* (= *mulae*) s. I 5, 47 pro *muli* superuacua cuiusdam grammatici est mutatio. In carminibus atque epodis g ut magnam adfinitatem cum stirpe *u′* prae se fert, ita aliquot lectiones Mauortianas exhibet et celebratam illam Mauortii

subscriptionem. Quodsi summam spectamus, codicis g origo in carminibus et epodis repetenda est a stirpe *u′*, sed is liber originarius et Mauortianae classis et primi ordinis uariis lectionibus hic illic adnotatus erat. Praesertim in quarto carminum libro et in epodis g ad construendas Mauortii lectiones adhibere licet, cum ad alias tum ad has (cf. Epilegom. p. 786 sqq.): c. I 7, 15 et epod. 2, 23: noui carminis initium; c. II 13, 28 distinctio Mauortiana, item c. IIII 4, 29; c. IIII 4, 65 *mersus;* c. IIII 8, 34 *duxit;* c. IIII 10, 6 *in speculo;* c. IIII 13, 14 *clari;* epod. 5, 3 *aut;* epod. 5, 15 *illigata;* epod. 7, 15 *albus ora pallor;* epod. 17, 11 *luxere;* epod. 17, 18 *relatus*. Orthographia posterioris aetatis et prauae rationis est: c. I 36, 1 *thure* (gv); c. II 19, 23 *hroctum* (g); c. III 4, 2 *caliope* (g); c. III 5, 7 *proh* (g).

V

Proxime ad g accedit codex V, uetustissimus ille quattuor codicum Blandiniorum Cruquii, de quibus fusius relatum est Epileg. p. 800 sqq. Quorum codicum et uirtutes et aetatem nimiis laudibus efferre ante nos prope omnium communis mos fuit. Nimirum a Bentleio (ad serm. II 3, 189) omnium Horati codicum ueterrimus et optimus praedicatus erat, quod quidem si uerum esset, inter annos 800 et 850 scriptum eum esse oportebat; at si Blandiniani coenobii historiam respicimus, ante a. 878 codex V Gandaui fuisse uix potest, testibus annalibus (cf. annal. Blandinienses ed. Bethmann, mon. Germ. ss. V p. 24 sq.) ad a. 878: 'monasterium sancti Petri et sancti Bertini a Nortmannis incensum est 5. Kal. Aug.' et ad a. 975: 'dedicatio aecclesiae Blandiniensis ab Adalberone Remensi praesule'. Porro, si scripturam *d'est* habuisse recte dicitur, quod quidem disertis uerbis Cruquius ipse narrat, ante saeculum X uel $\overline{XI}$ V scriptus esse nequit. Huic argumentationi adstipulari uidetur P. Hoehn, qui codicem saeculo $\overline{X}$ uel $\overline{XI}$ attribuit, de cod. Bland. antiquissimo, Ienae 1883 p. 54, cf. Epileg. p. 802. Codicum uero ante X saeculum scriptorum habemus copiam permagnam: A′δ‴B′δ″δ′λ′π′Fδϛ′σ′BD′β″alu′; quibus accedunt ii qui saeculo $\overline{VIIII}$ uel $\overline{X}$ picti sunt ut Rπd λuα′. Quo iure igitur V omnium ueterrimus dici potest? Et hoc ipso ἐπιθέτῳ improbe petito quot editores, quot adulescentes, qui Horati carminibus student, capti et obstupefacti sunt!

Quattuor illi codices Gandaui in abbatia s. Petri in monte Blandinio (au mont Blandin) a Iacobo Cruucke (Mre Iacques Cruucke) inuenti sunt. Cruucke, qui se ipse Cruquium appellat, natus erat Messinis (Messines, Meessen) in Flandria, Louanii studiis litterariis incumbebat, uxorem duxit 'Catharinam Vutens alias Pode', quae ei filium Cornelium Cruucke peperit; Iacobus a. 1544 apud Brugenses litterarum professor publicus factus est; diem supremum

obiit inter Kalendas Ian. a. 1582 et ante diem XVII Kalendas Sextiles a. 1588 (cf. archives de Bruges, état des biens 1e série nr. 369. Paquot, memoires pour servir a l'histoire litteraire des dixsept provinces des Pays-Bas III p. 650 sq. Louvain 1770). Inter Cruquianas editiones diplomaticum quod dicunt aliquod pretium habent hae:

1. Q. Horatii Flacci carminum liber quartus, ex antiquissimis manuscriptis codicibus . . . opera Iacobi Cruquii Messinii . . . editus. Brugis Fland. ex officina Huberti Goltzii, 1565.

2. Q. Horatii Flacci epodon liber, ex antiquissimis septem codicibus manuscriptis cum commentariis antiquis emendatus opera Iacobi Cruquii Messinii etc. Antuerpiae ex officina Chr. Plantini 1567.

3. Q. Horatii Flacci satyrarum, seu potius eclogarum libri II. Ex antiquissimis undecim codicibus manuscriptis, cum antiquis commentariis, post omneis qui hactenus editi sunt, infinitis locis purgatis, et clarius explicatis opera Iacobi Cruquii Messinii, apud Brugenseis politioris litteraturae professoris publici. Eiusdem in eosdem commentarii. Antuerpiae, ex officina Christophori Plantini prototypographi regis. 1573.

4. totus Horatius cum titulo: Q. Horatius Flaccus, ex antiquissimis undecim lib. m. s. et schedis aliquot emendatus etc. Antuerpiae, ex officina Chr. Plantini 1578.

Hae editiones notabiles esse uidentur propter lectiones quattuor illorum codicum Blandinianorum, qui a. 1566 incendio absumpti sunt. Eorum ipsorum autem solus V reuera aliquod pretium habet, sed summe cauendum est, ne nimium ei tribuamus. Höhnius enim, qui 'de codice Blandinio uetustissimo' subtiliter scripsit et 606 codicis V lectiones ex editionibus Cruquianis magna diligentia collegit, falsarum tantam copiam repperit, ut alios habeamus Horati codices multo meliores (cf. Häussner, Cruquius und die Horazkritik p. 9 et Epileg. p. 835). Adde quod Cruquii relationes non solum de codicibus a. 1566 incendio deletis, sed etiam de iis, quos post a. 1566 facillime retractare licebat, tam incertae fidei sunt, ut de omnibus dubitandum esse Häussner l. l. p. 54 censuerit. Et haec quidem sententia probatione minime caret. Alfredus Holder enim unum Cruquianorum codicum, etiamsi non Blandinianum, Diuaei dico librum siue Carrionis, eundem esse ac Bentlei Zulichemianum eumque adhuc in bibliotheca Leidensi integrum extare optime intellexerat. Est cod. membranaceus 127 A, olim bibliothecae Hulsianae saec. XII, foliorum 116, uersuum 30—31 in unaquaque pagina. Primus accuratissime contulerat Holder, postea, cum Holderi conlatio periisse uideretur, denuo me ipso adhortante suscepit negotium Häussner isque firmissimis argumentis demonstrauit ne de Zulichemiano quidem cum fide relatum esse a Cruquio. Mihi quidem luculentissimum leuitatis Cruquianae argumen-

tum semper fuit iste locus c. IIII 1, 10 ubi in prima editione, quam ante deletam bibliothecam Blandiniam fecerat, coniecturam suam in libris non inueniri clare fatetur, in altera uero editione, post incendium illud facta, cum iam non timeret, ne a quoquam refelleretur, audacter contendit se emendationis suae aperta uestigia in codicibus Blandiniis repperisse. Vide excerpta Cruquiana in hoc nostro uolumine p. 360. In editione Brugensi (1565) haec legimus: '*sine ullo scrupulo eam dictionem. purpureis. ut genuinam et Horatianam in sua sede statuendam putaui, tantisper dum illa cogeretur alii suum locum concedere: quod profecto nemo mihi facile persuaserit futurum, nisi uelimus Horatium uel ignorasse purpuram uel nescisse olores esse candidos. Non eo inficias illius loco reponi licere Porphyreis, uicinitatemque litterarum inter Porphyra et purpura uon difficulter errori patrocinium inuenturam, sed reclamantibus uel antiquissimis codicibus nolui in uenerandam antiquitatem saeuire temere: quis enim non ad colorem purpureum, sed ad insulam Porphyrim Veneri sacram non uideat allusisse poetam? ut purpurei olores sint Cytheraei hoc est Veneri sacri.*' Contra in editione Antuerpiana (1578) audacter scribit: „*reuersus ad Bland. codices quod antea non obseruaram, uidi in τὸ purpur apertas maculas τοῦ porphy., quare sine ullo scrupulo τὸ porphyreis ut genuinam et Horatianam dictionem in sua sede statuendam putaui, allusione ad insulam Porphyrim Veneri sacram, ut sint porphyrei olores, id est Veneri sacri*". Combusti erant codices Blandinii a. 1566.

Cui hic locus de friuola ac suspecta Cruquii fide oculos non aperuerit, eum doceri posse omnino desperandum uidetur.

De uniuersa quaestione Blandiniana has fere commentationes inspiciendas esse censemus: F. Matthias, quaestionum Blandinianarum capita tria, diss. Hal. Saxon. 1882. W. Mewes, de codicis Horatiani, qui Bland. uetustissimus uocatur, natura atque indole. Berol. s. a. (quem quidem libellum erroribus et mendis admodum laborare Rich. Kukula[1]) philol. Rundschau II nr. 32 demonstrauit) et 'über den Werth des cod. Bland. uetustissimus für die Kritik des Horaz', Beil. z. Progr. des Friedrich-Werderschen Gymnasiums, Berlin 1882. P. Höhn, de codice Blandinio antiquissimo, dissertat. Ien. 1883; inprimis uero Ios. Häussner, Cruquius und die Horazkritik, Bruchsal 1884. Accedit quod easdem quaestiones in seminario philologico Pragensi optimis discipulis iterum iterumque discutiendas proposui, qui et Cruquio magnam fidem tribuendam et codicem V in praestantissimorum codicum numero ponendum esse

1) Hunc bibliothecae Pragensis praefectum (Richardum Kukula) noli confundere cum professore Richardo Cornelio Kukula, qui Blandiniorum codicum excellentiam intempestiua quadam commentatiuncula tueri conatus est.

ad unum omnes prorsus negauerunt. Qui postremus eius generis tractatum composuit, Iosephus Hampel, de codicum BRV ad recensenda carmina et epodos auctoritate et de M. Hertzii editione, post subtilissimas disquisitiones ad hanc summam peruenit, ut diceret: 'Locis 89 BR genuinas habent lectiones. Si eosdem locos spectamus, cod. V 69 genuinas praebet scripturas, falsas 20. Vndeciens BR falsas exhibent lectiones; quibus ubique adsentire uidemus codicem V, excepto uno loco (c. III 14, 11 *ominatis*)'. Hertzium non iure, sed iniuria in carm. et epod. libris edendis codicem V praeposuisse codicibus BR argumentis comprobat firmissimis.[1] Itidem quilibet alius philologus, dummodo sine ira et studio omnia perpenderit, non poterit non iudicare. Quare codicis V lectiones in ipsum apparatum inferre non ex re esse duximus, utpote quae in errorem inducere possint lectorem; uerum enim uero, ubicumque adnotatio critica Cruquii extat, in apparatu signum () adposuimus. Omnia eiusmodi autem huius uol. p. 343 sqq., ubi ad antiquissimarum optimarumque editionum fidem ab Holdero composita sunt, uno tenore legere licet. Quid quod etiam in classium discriptione V et V′ (= Vg) constanter comparent?

Si Cruquii adnotationes pro ueris ac sinceris habemus, quales quidem non omnes sunt, haud paucos inuenimus locos, ubi g et V inter se consentiunt, quas pro certioribus codicis V lectionibus habere possumus et in discriptione classium signo V′ illustrauimus. Aliter se habent eae lectiones, quas solus V praestitisse dicitur.

Ac primum quidem lectiones V′(Vg) inspiciamus (uid. discript. classium). In carminibus igitur et epodon libro V′ mirum quantum a secundo ordine abhorret; cf. *publicum* $\overline{\mathrm{I}}$ cl. et V′ c. III 24, 4 aduersus $\overline{\mathrm{II}}$ classis *ponticum*. s. II 8, 88 V′ *anseris albae* habet pro archetypi lectione *anseris albi*. Simillimum in modum *fecundae leporis* pro *fecundi leporis* in Vσ2m serm. II 4, 44 et *mule* (= *mulae*) pro *muli* serm. I 5, 47 in g. Hae omnes originalis lectionis mutationes ad eam regulam factae sunt, qua in animalium nominibus femininum genus pro communi iubebant adhiberi. *manibus* serm. II 3, 303 in V′σ2m reliquorum codicum lectioni *demens* minime est quod praeferamus, uid. Epileg.; s. II 6, 10 *ille* in V′m est mendum absurdum ex iteratione ortum; *futidius* pro *fufidius* s. I 2, 12 V′mB ex scriptura capitali apparet explicandum; epist. I 15, 16 *dulcis* V′Ev pro *iugis* etiam iis uiris doctis, qui codici V iusto maiorem fidem habent, prorsus improbatum ut Wilkinsio in epistularum editione laude digna; epist. II 1, 167 pro *inscite* V′mvEqL exh. *in scriptis:* quae quidem inter inficetas tritioresque uarias lectiones numeranda est. Omnibus his locis ipsas litteras uerae lectionis ex

1) Alius seminarii nostri socius in epistulis 103 ueras, 45 falsas 7 dubias, in a. p. 23 ueras, 7 falsas, 2 dubias lectiones codicis V effecit, cf. Prager Studien nou. ser. fasc. VI.

parte seruatas uidemus; ueri igitur simile est saepius uocem aliquam iam parum facilem lectu fuisse, ut *demens (manibus), fufidius (futidius). iugis (dulcis). inscite (inscriptis);* neque aliter loco illo celebratissimo serm. I 6, 126 res se uidetur habuisse. Lectio *fugio campum lusitque (lusumque) trigonem* nata est ex *fugio rapidosi tp̄a signi*[1]) uel ex *fugio rāpidoſitp̄aγ ignī. r, o, p, a* legi iam non poterant, pro *d* librarius *cl* legit, ergo pro *id ul,* pro *ſ* legit *r*, pro *i* suspicatus est *c*; lineolas[2]) superscriptas lectionibus minus claris pro abbreuiandi signis habuit: hac igitur ratione ex *āpūl . ſit . . rign̄* per coniecturam factum est *⟨c⟩āpul⟨u⟩sit⟨q.t⟩rig⟨o⟩nē*; (ita g); deinde consulto emendatum: *campum lusumque trigonem* (in V). Primus coniecturae gradus (in g) non indignus est qui adseratur coniecturis *diuolsusque prementibus* pro *diuolsus querimoniis* in δzπ *gloss.* λφ c. I 13, 19; *largiri potis* pro *large reponens* c. I 9, 6 al. Sed etiam alter gradus coniecturae (in V) neque Latinum sermonem sapit neque ex ueris legibus grammaticis explicari potest[3]); quo factum est ut essent qui *inuisumque trigonem* aut *nudumque trigonem* emendare uellent. Quo uix quicquam cogitari potest peruersius. Immo uero cum ceterorum omnium codicum auctoritate standum et uerba optime tradita sic interpretanda sunt ut in Epilegom. p. 483—488 ubertim demonstratum est.

Apertum γλώσσημα habes epist. I 10, 9 in Vσimvq: *effertis* pro *fertis.* Denique quaecumque lectiones aut V + g (V′) aut V + σm aut V + σ2m aut V + m fere solis memoriae proditae sunt, sine dubio uidentur esse damnandae.

Nec melius res se habet, ubi V solus singularem lectionem praebet. Sicut enim lectiones codice g solo traditae, exceptis una uel duabus, ut demonstrauimus, falsae habendae sunt, ita etiam eae quas Cruquius in V uel in Blandin. solis deprehendisse sese narrat. Falsae igitur sunt lectiones *menteis* epist. II 2, 36 *proma* pro *prima* epist. II 2, 98, *d'est* cum apostropho epist. I 12, 24 pro *dest. flexus* pro *uictus* (γλώσσημα) c. IIII 6, 21, *rixatus* pro *rixatur* epist. I 18, 15, *lauidumque* pro *lĭquidumque* c. I 35, 20, *quaere* pro *quaero* serm. II 3, 188, *ponendaque domo* pro *ponendaeque domo* epist. I 10, 13 (codd. Bland.).

Verae lectiones sunt nullae nisi epist. I 16, 43 *quo res spon-*

---

1) Ad lectionem *rapidosi* quam Gi2 aliique praebent, redeundum esse bene uidit Holder, uid. Herm. XII 501.

2) quales in saeculi X codicibus et postea saepe inueniuntur, uid. Epileg. p. 484.

3) cf. A. Waltz in diligentissima Horati editione Francogallica, Par. 1888 p. 275: Rabiosi tempora signi] Texte donné par tous les manuscrits existants, sauf celui de Gotha, qui a une leçon inintelligible: *fugio campum lusitque trigonem.* D'après les Blandinii un grand nombre d'éditions ont la uariante *campum lusumque trigonem*, d'une latinité très douteuse, soit qu'on fasse de *trigonem* un adjectif pour *trigonalem*, soit que l'on prenne *lusum* pour un participe ou pour un substantif apposé.

sore pro reliquorum codicum *quo responsore* et *cubĭtal* pro *cubĭtale* s. II 3, 255, ubi lectionis *cubital* etiam Porphyrion testis est et codex g non *cubital*, sed *cubitale* habet. Ex Porphyrione Cruquius qui scholiis studiose operam dabat, lectionem illam cognouisse eamque ut codici V 1 propriam uenditasse putandus est. Nec minus illud '*quo res sponsore*' ipsius Cruquii bonam coniecturam esse ueri est simillimum.

His lectionibus adnumerare licet eas, quae in tribus codicibus Blandiniis inuentae esse feruntur falsissimae: epist. I 18, 19 *dolichos*, epist. I 15, 24 *phaegax*, carm. IIII 1, 10 *porphyreis*. Item illud quod Cruquius ad c. III 5, 27 refert, in codicibus suis ubique exhiberi formam *dampnum*.

Solis iis locis, quibus V cum singulis ex melioribus secundi ordinis testibus consentit, aut cum B aut cum C aut — in epistulis — cum E, secundi ordinis codex ante oculos ponitur admodum antiquus, librorum BCV aut EV quasi pater, qui uel aduersantibus prima tertiaque classibus ueras nonnumquam testatur lectiones. At summa iniuria codex V ipse potissimum in critica Horatiana factitanda lucem praebere putatur, siquidem, ut ego numeraui, in sexaginta lectionum numero undeuicenis, ipso Hauptio auctore duodenis uel ternis denis, falsis inquinatus est, quae sane tristissina condicio est; multo melius sequemur BR, qui in sexagenarum lectionum numero falsas exhibere solent ternas, ita ut hac ratione illa altera, qua V praeferendum censent, quater superetur. Eodem ferme modo res se habet, quando classis $\overline{\text{I}}$ et $\overline{\text{II}}$ contra $\overline{\text{III}}$ consentiunt; nam inter sexagenas lectiones ternae falsae occurrunt. Consentientibus classibus $\overline{\text{II}}$ et $\overline{\text{III}}$ inter sexagenas lectiones prauae sunt senae, consentientibus $\overline{\text{I}}$ et $\overline{\text{III}}$ septenae.

Quodsi famosum illum locum, ubi pro uera lectione *rabiosi tempora signi* altera ista *campum lusitque (lusumque) trigonem* interpolata est (serm. I 6, 126, cf. ea quae modo exposuimus), diligenter consideramus, ex corrupta uera lectione, quae in classibus $\overline{\text{I}}$ et $\overline{\text{III}}$ et in σ′u′V uar. integra seruata erat, non sine audacia nouam aliquam uidemus fabricatam, quae, si sermonem spectas, medii aeui redolet barbariem. Ergo minime audiendi sunt ii, qui propter hunc ipsum locum inter Horati codices plurimi aestimant codices Vg. Immo uero codex V omnino ad rem criticam minimum ualere putandus est, quippe cuius lectiones nimis parce parumque diligenter a Cruquio memorentur Cruquioque ipsi ubique fidem habere non possimus. Id unum tenendum est, in sermonibus, epistulis, arte poetica codicem V secundi ordinis fuisse, cum in carminibus ne unam quidem $\overline{\text{II}}$ ordinis lectionem propriam, in epodis unam (16, 33) habeat; cf. discript. classium. Item g in sermonibus et epistulis secundi ordinis est, in arte poetica uero prorsus deficit. Itaque si codicis V accuratam, diligentem plenam-

que haberemus collationem, in arte poetica primariis secundi ordinis testibus itemque sine dubio in sermonibus et epistulis adnumerari posset. Denique si omnia perpendimus, V in sermonibus, epistulis, arte poetica secundi ordinis codex est sane memorabilis; sed cum secundum ordinem ut unicum ducem sequi nequeamus, etiamsi V integer ad nostram aetatem uenisset aut religiose conlato eo uti liceret, tamen multum abesset, ut criticae artis Horatianae 'lucem et ducem' eum haberemus.

q

In eorum codicum numero, qui Mauortianam subscriptionem exhibent, nominandus est etiam

q = codex Parisinus 8216 membranaceus saec. XII, olim Colbertinus, 0,235×0,12 m., foliorum 140, in singulis columnis 21—34 uersuum. fol. 137^r scribitur '*Th(eodori) Marcilii*' (qui natus est a. 1548, obiit 1617). Huius libri archetypus seriem habuerat ordinariam: carm., a. p., epod., c. s., epist., serm. In ipso codice q ars poetica non ante epodos, sed ante epistulas inuenitur. Apud Chatelain I p. 24 tab. LXXX subscriptionis Mauortianae et c. s. 1—15 imago extat.

Codex q duabus de causis dignus est qui memoretur, primum propter subscriptionem Mauortianam et lectiones Mauortianas passim inspersas, deinde ut codex primarius familiae u'q, quae a propria quadam recensione medio aeuo facta originem capit. Notabiles igitur sunt et ii loci, ubi q cum aliis codicibus Mauortianis consentit et ii, ubi q cum v facit.

Inter codices nostros Mauortianos q cum A' et l potissimum congruit. De librorum q et v adfinitate in tertio ordine describendo disputabitur, cum de v sermo erit.

Bruxellensis.

Bruxellensis 9776—9778 saeculi XI exeuntis, 0,285×0,181 m., 133 foliorum, 29 linearum in singulis paginis; continet Horati carmina, artem poeticam, epodos cum subscriptione Mauortiana, c. s., epist. I. II, serm. I. II; serm. II 7, 45 et quae secuntur manu saec. XV suppleta sunt. Desunt praeterea: c. III 29, 32—IIII 3, 57 = duo folia, epod. 8, 17—12, 18 = 2 folia; epist. I 15, 46—II 1, 128 = octo folia manu saec. XV suppleta. In libri Bruxellensis exemplari originario carmen saeculare sermones exceperant, sicut in u quoque factum est; namque fol. 70^r post finem c. s. rubrica picta uidemus haec uerba: *Horacii flacci fermonum liber. II. explic̄. Incipit ep^d aꝫ. lib̄.* Deinde incipiunt epistulae (I 1, 1).

Hic codex sola subscriptione Mauortiana et quibusdam locis insignis est, ubi cum aliis Mauortianis codicibus consentit: *optat*

pro *aptat* epist. I 1, 69. *catenis* pro *catena* epist. I 2, 63. *monstrat,* non *monstret* epist. I 2, 65. *cibaria* pro *diaria* epist. I 14, 40. *ducet* pro *ducit* epist. I 6, 57. *pectore* pro *corpore* serm. I 3, 34. serm. I 3, 96 Bruxellensis et Reginensis nouum sermonem incipiunt. Etiam orthographica nonnulla bene seruauit Bruxellensis, ut multos accusatiuos in *-is* exeuntes, sed idem inter tres ordines ita fluctuat, ut indignus sit qui praecipue adhibeatur. Scripturae imaginem inuenies apud Chatelain Ī tab. LXXIX = fol. 68^v = epod. 17, 66 — c. s. 11; idem uir doctissimus suspicatur cod. Brux. eundem esse ac Pulmanni Gemblacensem; sed refutatur eo, quod c. I 12, 13 Gemblacensis prorsus singularem lectionem *parentem* exhibuisse fertur, in Bruxellensi uero legimus *parentum.*

Reginensis.

Similis est cod. Reginensis = Oxoniensis, Queens college P 2, quem Ioannes Luidus 12. Nou. 1595 collegio Regineo dedit; folia non sunt numerata; in singulis columnis 25 lin.; est formae quartae mai., saec. X̄, membr. Continet carmina, artem poeticam, epodos cum subscriptione, carmen saeculare, sermones, epistulas, eadem serie qua cod. u. In usum uocatus est a Bentleio.

Cum libris Mauortianis consentit aliquotiens ut epist. II 1, 180 *ac* pro *aut* (cum qy). serm. II 8, 48 *quoquitur* (cum λ). s. I 3, 96 nouus sermo incipit (cum Brux.). s. I 3, 34 *pectore* pro *corpore* (Regin. 2 cum λlqj Brux.). s. I 3, 142 *priuatim* pro *priuatus* (Regin. 2λl). epist. I 1, 69 *optat* pro *aptat* (cum gl Brux.). epist. I 7, 51 *resecantem* (cum g, similiter E). Nescio an huc referendum sit *oleamue* pro *oleamque* epist. I 8, 5, coniectura consulto facta, in Eμ Regin.

Quod ad orthographiam q. d. attinet, praeter lectionem illam, quam iam notauimus, *quoquitur,* memorabiles sunt *febrīs* epist. I 7, 9 Regin. 1 R 1 $\pi\varepsilon$. *plurīs* serm. II 3, 149 (Regin. 1, solus; BR π A C δ alii deficiunt). *partīs* (Reg. 1 alii) a. p. 326.

In extremo codice scriptum est: *explicit liber Incipit pastus.*

Taurinensis.

Taurinensis regiae bibliothecae uniuersitatis I. VI. 2. membr. 0,21×0,13 m., 84 foliorum, in singulis p. 30—38 lin. Forma picta est apud Chatelain Ī tab. LXXX = fol. 30 = epod. 17, 62 — c. s. 20. Hic codex non sine magna cautione adhibendus est, siquidem multa folia posteriora genuinis intermixta sunt; genuina sunt ars poetica, epod., carmen saeculare, sine lacunis; praeterea s. I 1, 1—2, 17; originario ordine collocata erant ita, ut artem poeticam epodi exciperent. Nam ad artis poeticae calcem inscriptio inuenitur: Q. hORATII DE ARTE POETICA. EXPLICIT. INCIPT EIVSDĒ. EPOδON. Subscriptio Mauortiana margini apposita est characte-

ribus minimis scripta non ab eo, qui contextum, sed ab eo, qui titulos exarauit. Hic illic orthographica q. d. bene seruata sunt ut *auernalīs, inanīs,* alia eiusdem generis.

Codex genuinus inter III (stirp. Rπ) et I (stirp. aγ) ordinem fluctuat et iis mendis scatet quae auditu excipientium esse solent, ut epod. 16, 10 *aquuta* pro *acuta,* a. p. 168 *cūmissise* pro *commisisse,* a. p. 192 *nec arta* pro *nec quarta* Taur. 1, a. p. 205 *nundū* pro *nondum* Taur. 1 aut pr., a. p. 235 *pysones,* a. p. 243 *sunptis,* 259 *aparet* al. Vere Horatianam scripturam *messallae* exhibet a. p. 371, cum Porphyrionis cod. W (*messalle* R). Scriptus est codex Taurin. saec. X—XI; tituli litteris uncialibus pulcherrime picti sunt.

σ

Maioris momenti ad II classis et familiae Mauortianae lectiones inuestigandas sunt codices σ et x, quorum commune exemplar subscriptionem habuisse uidetur Mauortianam.

σ = Sangallensis oppidanus 312, saec. X, ex bibliotheca membr. Vadiana, 0,215 × 0,16 m., foliorum 158, 25 uers. in singulis paginis. Formam libri uides apud Chatelain I tab. XC = codicis p. 37 = c. II 2, 1—20. Codex duabus partibus constat: 1) carminibus et epod. 1, 1—16, 66. 2) Aliis manibus exarati sunt 'poeticus liber' (= ars poetica), sermones, epistulae. Fol. 60^{v} tituli desunt, quattuor lineis uacuis relictis. Fol. 72^{v} in epod. 16, 66 contextus subito abrumpitur, septem lineis uacuis relictis. Vnde concludere licet, in originario huius codicis exemplari (σ'') singula poemata ordinaria serie (ut in classe III et I) se excepisse: carmina, artem poeticam, epod., c. s., sed eius libri, unde σ descriptus est, auctorem ad secundi ordinis modum epodos post carmina posuisse omissa arte poetica. Ita accidit, ut quattuor uersus fol. 60^{v} uacui relinquerentur: subscriptio enim, quae post carmina addita erat, iam non conueniebat, siquidem ad artem poeticam spectabat.

In exemplari codicis σ deerat epod. 17 cum subscriptione Mauortiana, qua de re sis conferas quae de codice A disputauimus. Vnum folium ex libri σ archetypo excisum fuisse neminem fugiet.

Petropolitanus.

Pro libri σ nepote, ut hac similitudine utamur, codex Petropolitanus accipiendus est, quem in epistulis tantum et arte poetica adhibere placuit. Scriptus est saec. XIV in membranis formae octauae; sunt folia 88, in singulis paginis 48 fere uersus; continentur carmina, ars poetica, epodi, carmen saeculare, epistulae, sermones, uita Horatiana, expositio metrica. Oriundus est e monasterio sancti Germani in Pratis. Exemplar originarium, unde σ et x et Petropolitanus in carminibus, epodis, arte poetica olim

descripti sunt, seriem habuerat ordinum $\overline{\text{III}}$ et $\overline{\text{I}}$ et indolem stirpis δ'''. Secundo loco lectiones $\overline{\text{I}}$ ordinis, tertio denique loco, idque in carminibus, epodis, arte poetica, etiam $\overline{\text{II}}$ ordinis lectiones accedunt. In sermonibus autem atque epistulis secundi ordinis adeo praeualere uidemus indolem, ut facere non possimus, quin hic quidem secundum ordinem pro fundamento accipiamus. Ex σ aut x Petrop. non descriptum esse docemur a. p. 171: *omnis* Petrop. recte, *omnes* falso σx, cf. gramm. Aufsätze 295.

x

Codicis σ quasi frater minor est codex x = Oxoniensis Bodleianae bibliothecae Dorvillianus, ms. Lat. 198, saec. $\overline{\text{XI}}$, membran., ex libris I. P. d'Orville, oriundus e bibliotheca S. Vincentii Laudunensis (Laon in Lotharingia), ut uir doctissimus Arturus B. Poynton uerisimiliter coniecit, cuius liberalitati ac diligentiae conlationem debemus accuratissime factam. Constat 126 foliis, in singulis paginis 29 uersuum; continet Horatium cum scholiis *Γ* et quaedam fragmenta, ut fol. 32 aliquot uersus ex Publilio Syro detractos. Inest etiam epistula Adalberonis Laudunensis episcopi (977—1030) ad Fulconem Ambianensem (993—1030) scripta. Reperiuntur etiam quinque glossae Theotiscae (mitteldeutsch): c. I 14, 6: *antemnae] segalròdon,* c. I 23, 7 *lacertae] ydehsun,* serm. I 1, 11 *uadibus] burgun*, serm. II 2, 16 *promus] sceinco,* serm. II 4, 81 *scobs] theotisca lingua dictum est urpora.* Horatianorum carminum ordo est hic: carmina, epodi, carmen saeculare, ars poetica, sermones, epistulae.

Subscriptionem Mauortianam olim in codice x fuisse suspicatur Poynton: '*at the end,* inquit, *of the Carmen saeculare there is no subscription, but evident marks of the erasure of four lines of writing. I hardly think that in the eleventh century the Mavortian subscription would stand there.*'

σ' (σx)

Codices σ et x ex uno exemplari (σ') duxerunt originem, libro fortasse saeculi noni. In σ' ars poetica *POETICVS LIBER* (sic σ ineunte et exeunte arte poetica) uel (ut x extrema arte poetica) *LIBER POETICVS* nuncupabatur isque post carmen saeculare et ante sermones positus erat (sic in σx), id quod cum codice B conuenit, in quo et ipso a. p. inter epod. 17 et serm. I posita est eique inscribitur '*POETICA*' omisso uoc. '*ars*'. Codex σ' in carm. et epodis inter omnes tres ordines fluctuat. Quod quidem ad lyrica attinet, librum σ' e stirpis δ''' codice quodam ad primi ordinis normam frequenter emendato fluxisse ex multis lectionibus falsis plane intellegitur. Verum etiam e $\overline{\text{II}}$ ordinis codice quodam haud paucas lectiones Mauortianas insertas deprehendimus, eaque ipsa de causa codex σ'

ne in carminibus et epodis quidem prorsus spernendus est, cf. has lectiones Mauortianas: c. III 8, 4 *cespite* (σx) pro *in cespite*. c. IIII 4, 65 *mersus* (σx) pro *merses*. epod. 1, 34 *nepos* (σx) pro *ut nepos*. — Multis aliis autem locis modo x solus, modo σ solus Mauortianam emendationem aut in contextum recepit aut ut uariam lectionem adscripsit. Ergo ex codice quodam Mauortiano haud paucas lectiones rariores in cod. σ′ uel σ″ adscriptas fuisse negari non potest. Ex eodem illo $\overline{II}$ ordinis libro Mauortiana quoque subscriptio, quam in σ″ fuisse putamus, originem duxit, sicut et tituli epodon in σx. In sermonibus et epistulis et arte poetica σ′ (= σx uel σ2x) inter meliores secundi ordinis testes est, itaque hos codices in discriptione classium constanter exscriptos inuenies.

Codices σx in carminibus de stirpe δ pendere congruis lectionibus efficitur permultis (ut *altricis, reddidit, securim, rex* pro *dux* al.); praeterea cf. c. II 1, 1 *ciuium* xz1; c. II 1, 25 *et* omis. δ pr. x; c. IIII 2, 6 ad uoces *quem* . . . *aluere* cod. x adnotationem facit '*alii cum saliere*', quae quidem est lectio stirpis δ‴. Primi ordinis lectiones propriae in σ′ sunt cum aliae tum c. I 4, 16 *et manes* pro *manes*, c. I 12, 15 *et*, c. I 22, 2 *nec*, c. II 3, 11 *quo* pro *quid*, c. II 4, 18 *delectam* pro *dilectam*, c. IIII 14, 11 *brennos*, epod. 1, 5 *si* omis. epod. 5, 55 *formidolosae*.

σ et x artis uinculis inter se cohaerere ex innumeris locis patet, uid. c. II 1, 19 *fulgur* σx pro ceterorum codd. *fulgor*, c. I 3, 20 *acroceraunia* σ *achroceraunia* x, c. III 24, 4 lectio priua *punicum* (al. *ponticum, publicum, apulicum*) in σ2x. Saepe codicis x lectio eadem est quae σ2; sic c. I 18, 5 *ettollens* σ1 *extollens* σ2x.

In sermonibus et epistulis genuinarum secundi ordinis lectionum haud exiguus numerus codicibus σx traduntur; ut epist. I 15, 18 *uenio* pro *ueni* σxmLrα; serm. II 5, 78 *nequiere* σxvrMα; plura uide in discriptione classium.

Admodum crebri sunt loci quibus σ2 uel σ *corr.* ueram huius stirpis secundique ordinis lectionem exhibet: ut serm. II 3, 163 σ2 uar. xgv *et* pro ceterorum ordinum *aut*. epist. I 2, 41 *qui recte uiuendi* σ2xgEj pro ceterorum *uiuendi qui recte*. epist. I 6, 50 *laeuum* pro *saeuum* σ2xE. serm. II 3, 69 *nerio* pro *a nerio* σ corr. xg. serm. I 9, 3 σ corr. xgG *occurrit* pro *accurrit*. serm. II 3, 303 σ2gjmiV *manibus* pro *demens*. serm. II 4, 44 *fecundae leporis* σ2xmV pro *fecundi l.* Quaecumque nota σ2 signauimus, ab ipso librario addita esse uidentur, quamquam alio atramento scripta sunt, itaque nescio an omnia melius fuerint notanda σ corr.

Priuae codicum σx lectiones fere omnes medio aeuo ortae esse uidentur, licet interdum uerum praebeant ut serm. II 5, 36 *cassa* (σ2x) pro archetypi *quassa*; item epist. I 3, 33 *seu* ... *seu* peruersae archetypi lectionis *(heu ... heu)* bona emendatio est in σx. Superuacuum uidetur *crustis* pro *frustis* epist. I 1, 78

in σx Petrop.; serm. I 5, 67 is, qui recensionem σ′ fecit, lectionem arti metricae repugnantem *nihilo deterius* in principio hexametri emendabat in *nullo deterius* (σx); Horatius ipse *nilo deterius* scripserat. epist. I 16, 3 *iuncta* σx pro *amicta.* 66 *uiuit* pro *uiuet* σxj. epist. I 17, 21 mutauit *uerum* in *rerum* (σxjμs1), quod quidem multi in textum receperunt. s. II 3, 128 codicis σ′ auctor lectionem quam non intellexerat *tun sanus* in *tum sanus* mutauit (σxβ). Particula *quatenus* coniunctiuum modum poscere ratus serm. II 4, 57 *petat* correxit pro *petit* (σ2xmα). s. II 5, 103 non intellectum *est* = *licet* deleuit (σ2xa2). serm. II 6, 30 quomodo coniunctiuum *pulses* intellegeret desperans scripsit *pulsas* (σx). Proprium scribendi genus praebent epist. I 11, 16 *iccirco* (σxn), ut etiam a. p. 265 *iccirco* (B′σj). *ungi* epist. I 2, 183 σx. Constanter si de capitis parte agitur σx *tympora* scribunt pro *tempora:* c. I 7, 23. III 25, 20. IIII 8, 33.

Notabilis est lectio a Bentleio postulata *cyclius* (*ciclius* σ) pro archetypi *cyclicus* a. p. 136; nec minus memorandum uidetur codice σ nullum antiquiorem uersum interpolatum epist. I 18, 91 in ipso textu exhibere. In x in margine adscriptus est, sicut sine dubio etiam in σ′.

Vt multi loci sunt, quibus σ solus sine x secundi ordinis lectiones seruauit, sic etiam x compluribus locis melior testis est lectionum $\overline{\text{II}}$ ordinis propriarum quam ipse σ: ut epist. I 2, 31 *somnos* x (*somnum* E g pr. V) pro *curam* et epist. I 7, 51 *resecantem* g E corr. pro *purgantem.*

Eorum codicum numero, qui ut σx ad $\overline{\text{II}}$ ordinem restituendum adhiberi possunt, porro attribuendi sunt libri moiGjμc. Gioxm2 mirum in modum in u n o e r r o r e consentiunt, qui in aliis antiquissimis Horatianis codicibus, exceptis λl, a nobis obseruatus non fuerat, in falsa lectione *curiosius* pro *curiosus* epod. 17, 77; in σ et j haec textus pars deest; sine dubio etiam horum librorum exemplaria item legerunt.

Inter hos codices maxima constantia cum $\overline{\text{II}}$ ordine faciunt m et o.

m

m = codex Monac. Lat. 375 membranaceus foliorum 169, 0,224×0,151 m., in singulis paginis 25 lin.; carm., ars poet., epod., c. s., epist., serm., uita. Scholia habet medio aeuo composita; insunt etiam nonnullae glossae Theotiscae, de quibus uid. A. Holder in Germaniae uol. $\overline{\text{XVIII}}$ p. 73—75. Steinmeyer-Sievers, althochd. Glossen $\overline{\text{II}}$ p. 336—338. In carminibus et epodis propter nimiam inconstantiam spernendus; in epist. I 10—II 2 extr. inter $\overline{\text{I}}$ et $\overline{\text{III}}$ ordinem fluctuat; in sermonibus, epist. I 1—10 arteque poe-

tica II ordinis codicibus adnumerari potest, uid. discript. classium. Inprimis adfinis est codicibus σ′g. Olim fuit m Frisingensis, sancti Corbiniani 34, saec. XI—XII.

Quod ad rem orthographicam q. u. attinet, aliquot bonae frugis lectiones insunt ut c. II 10, 4 *iniquom* m pr.; s. I 1, 84 *uolt* (in solo m seruatum); *paruola* s. I 1, 33 alia.

o

o = Argentoratensis II = C. VI. 19 saec. X—XI, membranaceus, Oberlini B. 65 fol. 1 col. 26 lin., combustus a. 1870; originarium exemplar continuerat carm., a. p., epod., c. s.: ars poetica quidem in codice ipso ab Holdero conlato deerat; sed fol. 53^r scriptum erat: *Q. H. F. DE ARTE POETICA EXPLIC.* ‖ *INCIPIT EPODON. ad mecenatē.* Ergo in codice originario ars poetica solito loco posita erat inter carmina et epodos. fol. 64^v post carminis saecularis finem scriptum fuit: *Q. H. F. carminis LIBER .IIII. EXPLICIT; LIBER* [illegible]. Deerant serm., epist., ars poetica, praeterea lyricorum pars. Quo tempore Holder codicem contulit, inerant: carm. I 1, 1—35, 29. II 13, 19—IIII 15, 32. epod. 1, 1 —9, 8. 14, 12—17, 81. c. s.

Notanda uidetur lectio c. I 28, 4 *tibi quicquam* cum Bλ′1 pro *quicquam tibi*.

In carminibus et epodis o saepe ad II ordinem restaurandum adhiberi potest; uid. discr. classium.

E tribus codicibus oiG multis locis codex originarius restitui potest cum lectione priua *curiosius* epod. 17, 17, sicut etiam λ′ exhibet. Hic codex originarius inter I et II ordines fluctuabat, nec scio an VIII saeculo fuerit scriptus.

i

i = Florentinus Laurentianus plut. XXXIV 1, membr. saec. X 0,259 × 0,178 m., foliorum 140, 29 lin. in singulis paginis, a Petrarca, qui eum Ian(uae = Genuae) 28. Nou. 1347 emerat, notis adspersus. '*Liber francisci petrarcae laureati qui post obitum eius remaneat penes heredem suum.*' Formam uide ap. Chatelain I tab. LXXXVII. fol. 27^v = c. II 20, 7—III 1, 9. Insunt: Horatii uitae, carm., ars poetica, epodoe, carmen saeculare, epistulae, sermones. i constanter inter I et II ordines fluctuat, uide discr. classium. Lyricas partes contulit Nicolaus Festa, Florentinus, reliqua A. Holder.

In hoc codice multos accusatiuos reperimus in *is* desinentes, ut *calentis, celeris, crinis, fugientis, inanis, leuis, omnis, tygris, uolantis* alios; memoratu dignum est etiam *fulgora* c. II 10, 12. Penitus extirpatae sunt formae in *uōs, uom, quos, quom* et multae aliae, neque inueniuntur *uoltus, uolnus,* alia eiusdem generis.

G (et i′)

Codex i arte cohaeret cum G, ita ut multis locis i′ = i + G construi possit, qui liber saeculi noni fuisse putandus est, uide discr. classium. In carminibus et epodis et arte poetica G saepe ad constituendum $\overline{II}$ ordinem adhiberi potest, in sermonibus inter $\overline{II}$ et $\overline{III}$ ordines fluctuat, in epistulis inter $\overline{I}$ et $\overline{III}$; uide discr. classium.

G = Gronouianus bibliothecae academiae Lugduno-Batauae siue Leidensis F 15 saec. $\overline{XII}$—$\overline{XIII}$ membr. 0,28 × 0,14 m., foliorum 63, binarum columnarum, 26 uers. in singulis columnis. Insunt: uita et expositio metrica, carmina, epodoe, carmen saeculare, ars poetica. Deinde scribitur:

hR̃. F. EPSTOL. LIB. II. EXPŁ. INCIP̄ SERMONV·I· Secuntur serm. I II. epist. I. II. Ex quo efficitur in codice originario sermones epistulas secutos esse.

Adscripta sunt scholia nullius pretii. G nonnullis locis dictatus est: *missorum* pro *mysorum* epod. 17, 10. *purchrior* c. IIII 4, 65; hic illic apices habet (*uéneat* s. II 2, 25); oriundus est exemplo minusculis litteris picto: *cliaria* pro *diaria* epist. I 14, 60. G non est idem, quem Pulmannus Gemblacensem appellauit, nosque in priore editione sigillo G notaueramus. Sane c. I 12, 13 et in Gronouiano et in Gemblacensi peculiaris inuenitur lectio *parentem;* sed in Gronouiano *c̃* in eraso *is* scriptum esse apparet, aliisque locis (ut c. III 4, 10. 10, 18. 27, 48 al.) hi ambo codices minime inter se consentiunt.

j

j = codex membraneus seminarii archiepiscopalis Pragensis saec. $\overline{XI}$ nitide scriptus, 0,210 × 0,132 m., foliorum 48, 42—53 uersuum in singulis paginis; nihil continet nisi artem poeticam, sermones, epistulas, deinde uitam, expositionem metricam, alteram uitam. Intercedente Leone Schneedorfer collega amicissimo factum est, ut domi hunc codicem liceret excerpere.

Diuersis manibus scriptus est a compluribus eiusdem aetatis librariis; sic serm. I 4, 35 in medio uersu a uocibus *parcet amico* altera, sed aequalis manus incipit, atriore atramento usa et maioribus litteris. Scholia uilissimi generis sunt neque cum Porphyrione neque cum aliis scholiis, quotquot nobis adhuc innotuerunt, consentiunt. Fol. 1ᵛ incipit ars poetica; fol. 1ʳ prorsus alia manus fragmentum uitae sanctae Afrae scripsit.

Quae scripta erant non reuisebantur neque errores cum diligentia corrigebantur. Permultae uoces falso diuisae sunt. Absurdissima menda hic illic manserunt, ut *locluples, scrabrum, consuueris, sollititis, uirt'us* = *uirtusus, fomidine, falendi, disscrepat.*

Quamquam singulae litterae unciales, ut ᗰ = m finalis, occurrunt, minusculis litteris exemplar exaratum fuisse infitias ire nemo potest; habemus enim *f* pro *f* (*sratrum*), *d* pro *cl* et *cl* pro *d* (*damides* j1, *clame* j1, *clama* j1). Haud scio an pars dictata sit idque in media Germania: unde *plateras* j1, *pleps, epur* j pr., *theanū, fulgi* j1 aut pr. bis, *maistro, traica.* Ad mediam Germaniam spectare uidetur, quod *g* omittitur in *maistro* et *traica* et *f* saepius ponitur pro *v* et *pl* pro *bl.*

Notabiles sunt formae *uolgi* j1 serm. I 4, 72, *uacuo* serm. II 3, 10, *haut* epist. I 8, 4 et multi accusatiui in *is* exeuntes, qui saepe aut ab altera manu aut ab ipso scriba in *es* mutati sunt. Est ubi circumflexus inuenitur, ut epist. II 1, 226 *cô* (aduerb.), serm. I 3, 104 *inuenere* (ne legatur *in uenĕre*). serm. I 3, 81 *ius* (ne interpreteris = *uis*) cf. p. VI.

Quod ad classium indolem attinet, j inter omnes tres ordines fluctuat, utpote qui ortus esse uideatur e codice $\overline{\text{III}}$ ordinis, nonnullis $\overline{\text{II}}$ ordinis uariis lectionibus adsperso et postea ad codicis cuiusdam $\overline{\text{I}}$ ordinis normam satis diligenter correcto et ab omnibus fere $\overline{\text{III}}$ ordinis mendis purgato.

μ

μ = codex Montepessulanus (Montpellier) scholae medicae nr. 425, olim Pithoeanus, membr. 0,202 × 0,152 m., 129 foliorum, 30—35 linearum in singulis paginis; continet uniuersum Horatium: carmina, epodos, carmen saeculare, artem poeticam, epistulas, sermones.

Neumae reperiuntur c. IIII 11, 1—24, quarum imaginem pictam uides in catalogue général des bibliothèques publiques des départements, Paris 1849. t. I p. 454 sqq.

μ, inter tres ordines fluctuans, praesertim in tertium inclinat (ϱRδπ). Pretium habet lectionibus quibusdam secundi ordinis propriis inspersis (uide discriptionem classium et apparatum epist. I 8, 5. 10, 37. 17, 21) et quibusdam rebus q. u. orthographicis, ut *omnīs* epist. I 6, 44 et *artīs* epist. I 5, 18. 6, 17 in solo μ conseruata sunt.

Ceterum inter haec etiam dubia quaedam deprehendimus ut serm. II 3, 18 *posquam* (in solos μ). *karus* (c. I 36, 5 μ. epist. I 20, 10 μ. c. IIII 13, 14 μ uar.) *mixerit* art. poet. 471 (μ). Nonnullae lectiones medio aeuo audacter excogitatae sunt, ut *sermonibus* (μ uar.) pro *monitoribus* epist. II 2, 154. *proiectus* pro *porrectus* (μ) s. II 3, 112. *ueluti si* (μ) pro *uelut illis* serm. II 8, 94. *quique* pro *quaeque* c. s. 49. *non* pro *num* (μ uar.) c. I 24, 15. *muneris* pro *muneri* (μ uar.) c. IIII 8, 12.

Codicem c iam supra tractauimus p. XVII.

Denique ad restituendum secundum ordinem conferantur schema et discriptio classium; etiam stirps u′ bene adhiberi potest, de qua, quia magis ad $\overline{\text{III}}$ ordinem pertinere uidetur, ubi de ordine $\overline{\text{III}}$ agemus, sub finem disseretur.

Ordo $\overline{\text{III}}$.

Hic plerisque codicibus traditus est. In quo numero sunt Fδ‴πbε et maximam partem λ′u′Rβ′, ergo φψδdzTπbελluvRβf. Accedunt magnae partes librorum νLrαζhk. Duae stirpes discerni possunt: Fλ′ et δπu. Constantissime tertii ordinis uestigia premunt φψδdzTπbε. Inter ordines $\overline{\text{II}}$ et $\overline{\text{III}}$ fluctuant λluvk, inter $\overline{\text{I}}$ et $\overline{\text{III}}$ RLrναβfhζp. Series operum Horatianorum in codice originario (Fλ′δ‴Rπ′br) eadem erat quae in $\overline{\text{I}}$: carmina, ars poetica, epodi, carmen saeculare, epistulae, sermones.

Hanc classem uel obiter contemplantibus magnus numerus pinguium errorum occurrit, qui non aliter explicari possunt, quam si in codice originario librorum Fλ′δ‴πRu′ haud paucis locis litteras quasdam sumimus euanuisse. Hae partes non adhibito altero eoque meliore exemplari ita mutabantur, ut Latini sermonis species quaedam quamuis uana existeret. Tali ratione eiusmodi mendorum magnus numerus ortus est, qui, si aut rem metricam aut sermonem Latinum aut sententiam spectas, mira conspiciuntur absurditate. Hoc modo pleraeque tertii ordinis peruersae lectiones iudicandae sunt. In solo codicis R exemplari (= R′) primi ordinis liber isque bonus ad corrigendos multos locos adhibitus erat, item in libro originali u′ iam uetustissimo tempore haud paucae secundi ordinis (Bgm) lectiones uariae insertae sunt; exemplari λ′ uero praecipue in carminibus et epodis Mauortianae stirpis (A) lectiones permultas uidemus esse admixtas. Exempli causa liceat afferre hos locos:

carm. I 2, 18 uocis *ultorem* pars nondum poterat legi, unde *uelorum* factum est in Fλ′δzTπ, non in Ru′.

carm. I 7, 22 ex $\overline{tn}$ = *tamen* ortum erat $\overline{t}$, unde *ter* FδzTπv, non Ru.

carm. I 9, 6 ex *LARGEREPONENS* factum fuerat *LARGIRIPOII..S*, unde *largiri potis* FδTπ; neque codicis R′ auctor uerba *large reponens* clare legere potuit; itaque R scribit *large repones*.

Nec aliae quidem huius loci uoces in $\overline{\text{III}}$ ordinis codice originario plane ac dilucide legi poterant, ut *ligna*, unde *luna* fac-

tum est in FTπ uar., et *deprome*, pro quo *depone* scriptum est in Flδ zTπ.

carm. I 27, 14 quia uox *te* parum legi poterat, excidit in Flδzπ, non in Ru′.

carm. I 35, 26 *fugiunt* pro *diffugiunt* scriptum est in Fδzπ (eadem de causa), non in Ru′.

carm. II 5, 20 *gies* pro *gi..es* = *giges* (= *gyges*) in Fδzπ, non in Ru′.

carm. II 7, 7 ex *coronatus*, quod parum clarum factum erat, contra omnem rationem metricam ortum uidemus *comptus* in Fδ zπv, non in Ru.

carm. II 13, 23 ex *discr.tas* pro *discriptas* natum est *discretas* in Fλ′zbv, non in Ru.

carm. II 14, 24 ex *uila* pro *ulla* factum est absurdum *uita* in Fλ′zπ, non in Ru′.

carm. II 15, 10 ex *i.tus* pro *ictus* factum est *itus* in Fλ′ uar. zu1 (?), non in R (δ deficit).

carm. II 17, 25 *alas* aut omnino oblituerat aut parum dilucidum factum erat in codice originario librorum FδzπRb. Inde in Fδ *te* natum est, ex *tc̄* = *tunc* (b); Rπ corr. z1 Ac. exhibent
ttc *ttū*
tum. Ordinis tertii igitur auctor *tu* aut *te* scripsisse uideatur.

carm. III 9, 8 *ilia* obscurius factum erat, unde *illa* lπ (etiam r), *ulla* Fδzϱ.

carm. III 10, 6 in *satū* litterae *a* prima pars oblituerat, unde *situm* FδzLu′α′, non R.[1])

carm. III 14, 8 *uitta*: *ui.ta, uita* λ′R (etiam Lr), *tuta* Fπϱp.

carm. III 19, 27 uocis *rhode* nihil nisi *.ho.e* legi poterat, unde aliquis coniecit *chloe*, ut legimus in Fδzπu′, non in R.

carm. IIII 5, 13 *omnibus* pro *ominibus* (*om.nibus*) FlδzTπu′, non R.

carm. IIII 5, 18 *nutritura* pro *nutrit rura* (*nutrit..ura*) FδzTπ, non Ru′.

carm. IIII 6, 17 *captis* exciderat, quia fortasse euanuerat, quare omissum uidemus in FδzTπ, etiam in bμϱp et in exemplari u′, non in R.

carm. IIII 8, 25 *aequum* pro *aecum* (*ae.cum* ex *aeacum*) Fδ zTπ uar., etiam Lrbϱp, non Ru′.

carm. IIII 12, 11 archetypus *delectantque*, unde primum *delectant.e*, deinde *delectante* πu′, tum per prauam emendationem *delectantem* FδzTϱb; R deficit.

epod. 1, 21 *ut sit auxilii* (*ut...sit auxilii*) pro *ut adsit auxilii* uel *auxili* FδzπRu′.

---

1) Haec quidem lectio aliter quoque explicari potest, itemque quod modo memorauimus *discretas*.

epod. 1, 29 *tangens* pro *candens* ex *can.ens*, unciali *c* male intellecta tamquam *c* esset: Fδ′R et b.

epod. 11, 21 ex *ĕt heu* parum claro *heu* factum fuerat (Rπ); ex quo Ffπ corr. fecerunt *ēheu.*

epod. 13, 9 ex *cyllenia* uel *cyllenea* facta sunt *cyllen.a, cyllena* Fδ″πuR2.

epod. 14, 3 ex *ut si* factum est *ut.i, uti:* Fδ″Ru, etiam bβf, similiter *v*.

carm. saec. 51 ex *impetret* factum est *imperet* in Fδ″Ru1.

serm. I 2, 12 in *fufidius* una linea transuersa oblituerat, unde ortum est scriptura unciali *fufidius* in Fλ′δ″πu′, non in R.

serm. I 3, 92 *ante me* pro *ante mea* in Fλ′z, etiam in β″μ Pph., non in Ru′.

serm. II 2, 99 *trauius* pro *trausius* (*trau.ius*) FlzPph. Porph., etiam νGζ, non Ru; *tranlius v*.

serm. II 3, 96 *contraxerit* pro *construxerit* ex *con.truxerit:* Fλ′ β′νvb; Rδ″πu desunt.

serm. II 3, 142 *opimus* pro *opimius* (*opim.us*) Fλ′gPph′. (plerique codices meliores deficiunt).

serm. II 4, 60 *illis* pro *hillis* (*.illis*) Fλ′G; item epist. I 6, 9 *.is* pro *his* Fλ′δzj.

epist. I 16, 59 pro *clare clare* semel *clare* habent Fλ′zRπ′b.

epist. I 17, 28 *ioca* pro *loca* Fλ′Rπr; item a. p. *iocis* pro *locis* Fλ′δzπu; *Iocis* R.

epist. I 18, 45 uerba *quotiensque educet* parum aperta ad legendum erant; itaque *quotiensque educit* Fz, *quotiensque ducit* π′, ac per coniecturam *quotiens quoque ducit* λ′. Etiam v scribit *educit.*

epist. I 19, 13 ex *textore* factum est *ex.ore* (*textore*) in Fλ′ zεπ′bβ; *extore* R1.

epist. II 1, 27 ex *dictitet* factum est *dicit et* Rπε, unde euasit *dicat et* Fλ′dz.

epist. II 1, 226 ex *EOREUENTURĀ* factum est *FORĒUENTURĀ* (*forem uenturam* stirps Rπ), deinde *forē uenturam, fore uenturum,* tum *item fore uenturum* (Fλ′z), inserta uoce expletiua *item,* ut epist. II 1, 46 in Fλ′dε.

Ex hoc loco apparet codicem archetypum III ordinis, qui ante Priscianum scriptus erat (uid. Epileg. ad carm. III 17, 4), litteris capitalibus exaratum fuisse; nisi quod pro V scribebatur U: id quod demonstratur lectione *unuſ* pro *unuſ* in Fλ′zr ut uid.

a. poet. 111 etiam *et certi* (Fλ′zTRπb1) pro *effert,* ex *etcert.* facillime explicatur, si scripturam capitalem sumimus: ETCERTI ex EFFERT.

a. p. 154 *plus oris* et *plusoris* in Fλ′δzTπb ortum est ex *plausoris* (*pl.usoris*).

a. p. 349 ex REMITTIT factum est REMUTIT (Fδ), oblit-

terata linea horizontali primae T; deinde λ′ ex *remutit* fecit *remuttit*.

Praeter eiusmodi locos, quibus ex iis litteris, quae parum dinosci poterant, falsae emendationes originem duxisse credendae sunt, magnus etiam earum mutationum reperitur numerus, quas glossematicas uocamus uel grammaticas; uide Epilegomena ad locos laudatos.

carm. II 13, 8 *colchica* pro *colcha* Flzπ′u′, non R.
carm. II 13, 23 *discretas* pro *discriptas* Fλ′zbv, non Ru.[1])
carm. II 20, 3 *in terra* pro *in terris* Fδzπ′u′, non R.
carm. III 5, 53 *clientium* pro *clientum* Fλ′δzπ′ϱb, non Ru′.
carm. III 9, 5 *aliam* pro *alia* lδzϱbu′g, non R.
carm. III 9, 21 *quamuis* pro *quamquam* Fδzπ′ϱbu′, non R.
carm. IIII 12, 16 *mereberis* pro *merebere* FδzTπϱbu′; R deficit.

epod. 6, 3. 4 *quin ... uerte ... et ... pete* pro *quin ... uertis ... et ... petis* Fδzbu′, non R.
epod. 6, 15 *oppetiuerit* pro *petiuerit* Fδπ′b, non Ru′.
epod. 9, 9 *uincula* pro *uincla* Fλ′δp, etiam R.
epod. 17, 17 *circe* pro *circa* (uide gloss. Γ) FlTu′α′ consent. δ″π, non R.

epist. I 7, 93 *dicere nomen* pro *ponere nomen* Fλ′δzπ′bvR νεGm.
epist. II 2, 22 *ueniret* pro *rediret* (uid. gloss. Γ) in Fλ′vα, non R.

Longe plurimum ualebant glossae Γ, quae in codice admodum pretioso (Fλ′v) ad marginem scriptae fuisse putandae sunt. Cuius rei testis est codex ε, qui glossas Γ continet et cuius adhuc seruata nota scholiastae *h* in arte poetica in ipsum nomen *telephus* incidit ita, ut inde *thelephus* extiterit in FlβLσ.

In multorum huius ordinis codicum textum etiam famosa illa et magna interpolatio (octo uersuum ante serm. I 10) inrepsit, quae nihil aliud est quam γλώσσημα, uiri docti cuiusdam supplementum audacissimum, quod addendum censuit propter uocabulum *Nempe* u. 1.

Quid quod etiam eiusmodi lectionum uariarum, quales in omnibus fere codicibus et apud omnes scriptores redire solent, quasque nos dicere solemus mutuas (Wechselvarianten), in tertio ordine ingentem deprehendimus farraginem, ut carm. I 5, 14 *humida* pro *uuida* (etiam Porph.). carm. II 3, 28 *exitium* pro *exilium*. c. II 6, 22 *ubi* pro *ibi*. carm. II 17, 19 *letalis horae* pro *natalis horae*. carm. III 4, 31 *arentis* uel *arentes* pro *urentis*. carm. III 5, 51

1) Nisi aliam praefers interpretationem, cf. quae modo de hac lectione exposuimus.

amicos pro *propinquos*. carm. III 10, 6 *situm* pro *satum*. carm. III 13, 16 *nymphae* pro *lymphae* (etiam Porph.). epod. 2, 25 *riuis* pro *ripis*. epod. 6, 2 *aduersus* pro *aduersum*. serm. I 1, 38 *sapiens* pro *patiens*. serm. I 2, 127 *metuo* pro *uereor*. serm. I 3, 34 *sub pectore* pro *sub corpore*. serm. I 9, 16 *prosequar* pro *persequar*. serm. I 10, 7 *deducere* pro *diducere*. serm. II 1, 4 *diduci* pro *deduci*.[1]) Omnibus his locis codex R ueriorem praebet lectionem, itaque, siquis in tertii ordinis archetypo haec menda fuisse neget, a uero non procul abesse uideatur.

Quamquam etiam ipse codex R (aduersante ordine primo), cum ceteris nonnullos eius generis errores exhibet, unde efficitur eos ad archetypum tertii ordinis esse referendos, ut carm. III 14, 7 *cari* pro *clari* in Fδzπϱ Pph.R, adscripta uaria lectione *clari* in φπδz. epod. 16, 48 *nympha* pro *lympha* in Fδ″bRL. epod. 17, 5 *defixa* pro *refixa* in Fλ′δ″πbu′R. serm. I 5, 1 *excepit* pro *accepit* Fλ′zu′ν consent. R. epist. I 2, 4 *plenius* pro *planius* Fλ′δzπbvRrεG. epist. I 19, 47 *ille* pro *iste* Fλ′δzπνgvR. epist. II 1, 153 *lex . . . nata* pro *lex . . . lata* Fλ′dzπεGR. epist. II 2, 11 *excludere* pro *extrudere* Fλ′dzπbRεG. a. p. 203 *paruo* pro *pauco* Fλ′δzTbR. a. p. 319 *iocis* pro *locis* Fλ′δzTu′R. Quo fortasse accedit *arto* pro *alto* c. III 12, 11 in Fλ′δzπϱbu′R.

Inprimis eae lectiones uariae, quae etiam in Ru′ occurrunt, ut *defixa, excepit, iocis*, sine dubio ei codici, quem antiquissimum restituere possumus tertii ordinis, uidentur attribuendae esse. Huius generis sunt etiam *pardus* pro *pagus* (c. III 18, 12), quae lectio secundum ueteris testamenti locum ficta est (Isai. 11, 6), in Fπϱ bu′Rδ uar. z uar. et serm. I 4, 110 *barus* (*barrus* u) pro *baius* Fλ′z Rgβ′ cons. Lu.

serm. I 4, 30 *patet* pro *tepet* in Fλ′zuRν a maiuscula scriptura repetendum uidetur mendum, sane dignum quod rideatur; item a. p. 402 *pyrceus* (Fδπv) et *dyrteus* (R1) pro *tyrtaeus*.

Verum paene omnes illae absurdae, ne dicam pueriles, emendationes ac menda stupida, quibus tertii ordinis codices scatent, nondum occurrunt in codice R. Liceat afferre aliquot exempla, ubi plurimi uetustiorum tertii ordinis codicum (non solum stirpis Fλ′) mendosas lectiones exhibent, quae non leguntur in cod. R: c. I 12, 36 *lectum* pro *letum* in Fδπ; hic R habet *litum*, unde efficitur in codice originali *LETUM* scriptum fuisse, idest *LETUM* deleta parte litterae *E*, fortasse ita ut oblitterata media exigua lineola appareret uox *LITUM* indeque scriba quidam insipidam lectionem *lectum* faceret. carm. II 13, 38 *somno* pro *sono* Fλ′zL rbhu. c. III 14, 8 *tuta* Fπϱp et gloss. Fλ pro *uita* (uide p. XLVIII). c. III 20, 3 *post paulum* pro *post paulo* Fδzπ′ϱbvgphr. carm. saec. 23 *potiens* pro *totiens*. serm. I 3, 29 *actus* pro *aptus*. serm.

1) Quod quidem etiam ex deleta litterae E parte explicari potest.

I 3, 65 *modestus* pro *molestus*. serm. I 8, 12 *ciprus (cyprus)* pro *cippus*. serm. I 9, 13 *ficos* pro *uicos*. serm. II 2, 128 *instituistis* pro *nituistis* (R deficit). serm. II 3, 21 *faber* pro *uafer* (R deficit). serm. II 3, 30 *modicum* pro *medicum* (R deficit). epist. I 1, 6 *exornet* pro *exoret*. epist. I 11, 7 *glabiis* pro *gabiis*. epist. I 15, 9 *glabios* pro *gabios*. epist. I 15, 45 *alio* pro *aio*. epist. I 15, 46 *uallis* pro *uillis*. epist. I 19, 23 *patrios* pro *parios*. epist. II 1, 159 *peperere* pro *pepulere*. a. p. 18 *fluuius* pro *pluuius*. a. p. 20 *expers* pro *expes*. a. p. 43 *aut* pro *ut*. a. p. 55 *uaro* pro *uario*.

Absurdi constructionis errores sunt hi: c. II 16, 13 *paterno* pro *paternum* (non R). c. IIII 4, 65 *mersae* pro *merses* (non R). epod. 9, 25 *africano* pro *africanum* (non R). serm. II 2, 114 *metatū* pro *metato* (R deficit). serm. II 3, 286 *uolgo* pro *uolgus* (R deficit).

Neglegentioris scribae repetitiones hic illic occurrunt ut *regibus* pro *rectius* epist. I 17, 19 (non R). *urget* pro *angit* serm. II 3, 39 (R deficit). *insanit* (etiam R) pro *insanus* serm. I 4, 49 (ex u. 24). serm. I 2, 99 *nam te* pro *palla* (in R nec *nam te* nec *palla* inuenitur).

Posteriorum temporum uolgarisque sermonis formae in III ordine frequentes sunt, sed plerumque aduersante codice R: c. I 21, 3 *suppremo* uel *subpremo* pro *supremo* (non R). carm. I 37, 5 *antehanc* pro *antehac* (non R). carm. III 6, 36 *annibalem* (non R). carm. IIII 9, 25 *agamennona* (non R). serm. I 1, 105 *beselli* pro *uiselli* (non R). serm. I 2, 27 et I 4, 92 *gorgonius* pro *gargonius* (non R) (uide grammatische Aufsätze 247). epist. I 16, 2 *herum* pro *erum* (non R). a. p. 334 *iocunda* pro *iucunda* (non R).

Accedunt antiquissimorum III ordinis codicum metrici errores permulti, quorum ut maxima pars in R non inuenitur, ita nonnulli etiam in hoc codice occurrunt, ut c. III 16, 4 *adulteriis* pro *ab adulteris*. c. IIII 5, 13 *omnibus* pro *ominibus*. epod. 1, 21 *ut sit auxilii* pro *ut adsit auxili*. epod. 9, 9 *uincula* pro *uincla*. epod. 11, 17 *nihil* pro *nil*. epod. 15, 12 *uīrĭum* pro *uĭrī*. epist. II 1, 92 *tĕnērĕtque* pro *tĕrĕrĕtque*. a. p. 400 *honōs* pro *honŏr*. Sed multo maior pars in R non reperitur: c. I 4, 20 *omnēs* pro *omnĭs*. c. I 5, 11—16 uersus falso diuisi. c. I 7, 7 *olĕam* pro *olĭuam*. c. I 7, 22 *ter* pro *tamen*. c. I 10, 17 *animas lactis* pro *lactis animas*. c. II 5, 20 *gĭes* pro *gȳges*. c. II 7, 7 *comptus* pro *coronatus*. c. II 7, 14 *sustulit ab aere* pro *sustulit aere*. c. II 13, 38 *somno* pro *sŏno*. III 13, 11 *fessos sub uomere* pro *fessos uomere*. III 19, 11 *munere* pro *murenae*. III 19, 14 *ter noster attonitus cyathos petet* pro *ternos ter cyathos attonitus petet*. IIII 8, 25 *aequum* pro *aeacum*. IIII 12, 11 *delectantem* pro *delectantque*. IIII 13, 22 *breuis* ad sequentem uersum traductum. epod. 2, 18 *extulit agris* pro *agris extulit* (λ′δzπ). epod. 5, 11 *haec et trementi* pro *haec trementi*. epod. 5, 21 *colchos* pro *iolcos*. epod. 5, 34 *īnmĕmŏrī* pro *ĭnĕmŏrī*. epod. 5, 57 *quo omnes* pro *quod omnes*. epod. 6, 3 *uertĕ minas*

pro *uertīs minas.* serm. I 3, 92 *ante me* pro *ante mea.* epist. I 18, 45 *quotiensquĕ ducit* pro *quotiensque ēducit.*

Hanc paene immensam stolidorum mendorum seriem contemplans miraris fortasse, cur tam deprauatum codicum ordinem non prorsus praeterierimus. At inter omnes uiros doctos, qui usque ad hunc diem apparatum nostrum excerpserunt, ne unus quidem tertium ordinem omnino omittere ausus est, nec Gow nec Spontini nec Wilkins nec alii. Quamquam enim, si cum primo et secundo ordine eum comparamus, mendosarum lectionum longe maximo foedatus est numero, tamen haud paruus est eorum locorum numerus, ubi hoc ipsum librorum genus ueram Horati lectionem seruauit, primus autem ordo et secundus nos fallunt, uide in discriptione classium carm. I 7, 27. 32, 1. 35, 17. II 11, 24. III 1, 44. 2, 22. 15, 8. 24, 4. 25, 17. 27, 55. epod. 9, 1 al. Inprimis etiam multa eiusmodi, quae ad orthographiam q. u. attinent, eaque certissima solis tertii ordinis codicibus seruata sunt, ut carm. I 2, 13 *flauom.* 2, 26 *imperi.* 40 *uoltus* (F solus). 9, 21 *intumo.* 27, 5 *acinaces.* II 11, 11 *uoltu.* 13, 32 *uolgus.* 16, 40 *uolgus.* III 3, 3 *uoltus.* 4, 59 *uolcanus.* 5, 44 *uoltum.* 22, 7 *obliquom.* 25, 14 *naiadum,* non *naidum.* IIII 5, 6 *uoltus.* 9, 43 *uoltu.* serm. I 5, 45 *proxuma.* 9, 54 *proxumus.* 10, 19 *caluom.* 51 *quaeso.* item s. II 3, 183. serm. II 6, 33 *uentumst* (F1 solus). epist. I 6, 39 *mancupiis.* epist. I 15, 41 *uolua.* epist. I 18, 28 *uolt.* epist. I 18, 29 *paruola.* a. p. 187 *procne.* a. p. 197 *timentis.* a. p. 348 *uolt.* a. p. 447 *transuorso.*

Omnes hi loci eiusmodi sunt, ut de lectionum solo $\overline{\text{III}}$ ordine traditarum ueritate uix possit dubitari. Praeterea uero extat quaedam Horatianorum carminum pars, ubi ad contextum restituendum tertii ordinis propriae lectiones maximi momenti sunt, sub finem inquam sermonum, ubi optimorum codicum magnus numerus omnino non extat: serm. II 7, 97 F solus cum g et Pph. *pacideiani,* unice ueram lectionem, exhibet, non *placideiani:* deficiunt codices BC(B′) Aa(A′)DRπδ′ alii. Hic rerum status iam a s. II 3 incipere uidetur. serm. II 3, 1 Fλ′ recte habent *scribis,* non *scribes;* serm. II 3, 28 *emouit* Fλ′, non *et mouit*; serm. II 3, 50 *utrique* Fλ′, non *utrisque;* serm. II 3, 114 *uescatur* Fλ′, non *uexatur* uel *pascatur*; serm. II 3, 140 *electran,* non *electram;* serm. II 3, 183 *et* Fλ′, non *aut;* serm. II 3, 235 *uerris* fortasse uerum Fλl uar. bνj, non *uellis;* serm. II 3, 291 *mane* Fλ′ν Pph., non *magne;* serm. II 4, 18 *responset* Fλv, non *responsat* uel *respondet;* serm. II 8, 4 *da* Fλzv, non *dic,* alia.

Itaque non admodum raris locis solus uerum exhibet ordo tertius; sed multo crebriores sunt ii loci, ubi inde, quod tertius ordo aut cum primo aut cum secundo consentit, inter duas lectiones dinoscimus ueriorem, uide discriptionem classium.

Hominem illum doctum, qui iam ante medium aeuum quasi auctor tertii ordinis extitit, antiquarum formarum fuisse videmus

studiosissimum, sicut etiam Porphyrion fuerat, cuius lectiones proxime ad tertium ordinem accedunt. Attamen hunc scholiastam ipsum non est quod huius ordinis redactorem nuncupemus, nam, quod est maximum tertii ordinis κριτήριον, magna illa ante s. I 10 interpolatio, a Porphyrione originem non ducit, siquidem illi octo uersus in Porphyrionis scholiis non reperiuntur. Haec interpolatio autem alio tempore excogitari non poterat, nisi cum iam in eo esset, ut prosodiae scientia collaberetur; nam optimi testes mendum exhibent prosodiacum quod mea quidem sententia per emendationem tollere non licet. Congruere mihi uidetur quod a. p. 400 in tertio ordine intolerabile deprehendimus *honŏs*, cum c. s. 57 recte traditum sit *honōs*. Huc trahere placet etiam c. III 17, 4 *fastūs* (pro *fastos*), quam quidem iam Priscianus Horatianam uariam lectionem testatur (uide testim. c. III 17, 4). Hoc et *honŏs* in R quoque inueniuntur. Non extant in R, sed ab antiquo tertii ordinis codice archaizante q. u. oriundae sunt lectiones c. I 7, 2 *epheson* pro *ephesum*, c. I 31, 18 *letoe* pro *latoe;* c. III 17, 13 *potis* pro *potes;* c. III 23, 9 *alcido* pro *algido;* c. III 25, 16 *fraxinūs* pro *fraxinos* (non Porph.); c. III 28, 14 *paphon* pro *paphum;* c. III 18, 7 et serm. II 4, 80 *creterrae* (etiam Porph.); serm. I 8, 48 *caliandrum* pro *caliendrum* (etiam Porph.); fortasse etiam *inquoquere* (Fλf) s. II 8, 52.

Idem ille redactor, quem ante medium aeuum uixisse sumimus, supplementi instar ante *Nempe* serm. I 10, 1 octo istos uersus e coniectura adscripsit, qui postea a scribis quibusdam in textum recepti sunt. Idem inuenisse uidetur inscriptiones codicum Fλ′, ut c. III 24: *licet omnia facias, moriundum est;* ubi notabilis est archaizans q. d. forma *moriundum.*

Libro utebatur prorsus alio atque eo, unde I et II fluxerunt ordines. Itaque interdum dubitari potest, an uerum habuerit liber tertii ordinis originalis, idque iis potissimum locis, ubi etiam R cum hoc ordine facit, ut c. III 12, 11 *arto* — *alto.* Sed quantumuis R ualeat, tamen, quia inter I et III ordinem fluctuat, prius eas stirpes memoremus oportet, quae constanter ad III ordinem pertinent, primoque loco eam, quae plurimas monachorum retractationes perpessa est, familiam dico Fλ′ = codices φψλl; F est = φψ.

φ

φ = codex Parisinus membr. bibliothecae nationalis 7974 saec. X in., Puteanus, olim Remensis (Rheims). fol. 1ᵛ scribitur: *Liber Sancti Remigii Rhemensis.* LXIII. et fol. 45ᵛ 46ʳ iterum: *Liber Sci Remigii ‖ Francorum apti.* Codex fratribus Dupuy dono datus erat a Dionysio Gothofredo (Godefroy) med. dr. (nato a. 1519, † 1621). Est 0,33 × 0,25 m., 163 foliorum, 26—27 linearum in singulis columnis. Horati opera cum glossis Fλ continet; scriptorum ordo hic

est: uita Hor. ('*Horatius poeta lyricus*' etc.), carm., a. p., epod., c. s., epist., serm., uita Hor. ('*Q. Horatius Flactus libertino patre natus*' etc.), expositio metrica ('*decem et nouem tantum*' etc.).

Scripturae imaginem habes apud Chatelain I tab. LXXXIV = fol. 31^r = c. II 20.

φ nitide exaratus est, sed a monacho parum erudito. Qui quanta fide exemplar descripserit, cum aliis locis intellegitur, tum carm. IIII 15, 5: *re tulit* φ = *re//tulit* = *rettulit*, et carm. III 11, 37 *mar to* = *mar. to* = *marito,* euanida facta *i* in exemplari. Codex ψ ex eodem exemplari descripsit *retulit* et *marto.*

ψ

ψ = codex Paris. membr. 7971 saec. X in. olim Remensis. Abbatiae Floriaco ad Ligerim ab Herberto († 992), Gerberti in schola Remensi discipulo, dono datus est. Fol. 3^r litteris maiusculis scriptum est:

> *Hic liber est Benedicte tuus uenerande per aevum*
> *Obtulit Herbertus. Seruus et ipse tuus*
> *Quem tibi s̄ce pater tali pro munere poscens*
> *Liber in* [sic] *aeternam possideat* [?] *patriam.*

In tegumenti folio legimus: *Iste liber est Sc̄i ftien'* (?) *fcl* (?) *F . . ac.* (= *Rem⟨igii⟩ apti Francorum*). *quicūq, cum furatus fuerit. ut sustrax̄it. anathema sit.* Altera pagina tegumenti legitur:

Constancius malus puer siue bonus liber s̄ci Benedicti abbatis monasterii floriacensis quem siquis furatus fuerit damnatus sit cum iuda proditore anna et et [sic] *caipha.*

Codex ψ Remis Floriacum ad Ligerim delatus est; inde Bliaudifontem (Fontainebleau), ubi signatus erat DCCCCLXXXII; ibi iterum conligatus et insignibus ornatus, regnante Carolo IX († 1574); quo spectant duae C (CC); postea Bliaudifonte Parisios uenit, ubi nunc in bibliotheca nationali seruatur; est 0,24 × 0,185 m., foliorum 221, linearum 19 in singulis paginis; continentur uita, carmina, ars poetica, epodoe, carmen saeculare, epistulae, sermones, exp. metr., uita. Expositionem metricam edidit et a Seruio confectam esse dixit Heinricus Keil (gramm. Lat. IV p. 468—472).

Adscriptae sunt glossae Fλ. Imagines codicis habes apud Champollion, paléogr. des classiques latins (1837) tab. 5 = c. I 1, 1—19, et apud Chatelain I tab. LXXXIII = fol. 42^v = carm. II 20, 11—III 1, 4.

F

Codices φ et ψ per totum Horatium paene ad singulas uoces et litteras inter se consentiunt, ita ut codex F (Remensis) = $\varphi\psi$ facillime restitui possit, quem illo scripturae genere, quod semun-

ciale uocant, exaratum fuisse compluribus indiciis probatur: uelut in exeuntibus uocabulis librarius syllabam *us* signo ' reddere solebat (c. II 4, 23 *cui* pro *cui'* in Fl) et *f* confundebat cum *ſ* (c. II 4, 14 *philli difflauae* F pro *phillidis flauae*).

Fλ'

Proxima adfinitas intercedit inter F et λ' (= λl)[1]) exceptis iis locis, ubi λ' cum Mauortianis libris facit. Inscriptiones quoque eaedem esse solent, nec minus singularium lectionum magna copia ut c. I 7, 25 *parentes* pro *parente* Fl, c. II 4, 23 *cui* pro *cuius* Fl, c. II 13, 8 *colchica* Fl, c. II 13, 38 *somno* pro *sono* Fλ', c. III 7, 20 *mouet* pro *monet* Fl, serm. I 3, 35 *insederit* Fλ'β', serm. I 4, 54 *uerbum* pro *uerbis* Fλ', serm. I 5, 45 *proxuma* Fλ', serm. I 6, 96 *si* pro *sibi* Fλ', serm. I 8, 1 *dignum* pro *lignum* Fλ', s. I 10 init. magna interpolatio, serm. I 10, 19 *caluom* Fλ', serm. I 10, 75 *milibus* pro *uilibus* (ψλ'f), serm. II 2, 13 *cędentem mera* pro *cedentem aera* Fl, serm. II 3, 224. 247. 266. II 4, 60. epist. I 7, 86. II 2, 49. 86 multa alia, uide discriptionem classium et editionum nostrarum apparatum criticum.

Praesertim menda absurdiora qualia *parentes, cui, somno, uerbum, olet* pro *olei* (serm. II 2, 59), *philippis* pro *philippi* (epist. II 2, 49) et posterioris aeui formae quales epist. II 2, 86 *connectere* artissimam codicum F et λ' adfinitatem euincunt. Firmissimum quoddam huius rei argumentum iam in describendo cod. λ commemorauimus: epist. I 11, 13 enim λ habet *furnos* (with *y* written above *u*). Hic littera *y* sensu prorsus caret; in φ uero est nota ad scholia pertinens; ex uno eodemque igitur libro isdem scholiis resperso ambo codices φλ descriptos esse nemo non uidet.

Haec prima antiquissimorum tertii ordinis codicum stirps eam ob rem magni aestimanda est, quod et uetustissima est et fere sine lacuna per totum Horatium porrigitur.

Septimo uel octavo saeculo libros λ' et F, librum originalem codicum Fλ' fortasse circiter anno 600 p. Ch. scriptum putamus; interpolatio uero illa (ante serm. I 10, 1), Ausoniana (c. 350) ni fallor aetate excogitata, iam ante saeculum sextum margini adscripta esse et paulatim in ipsum textum Horatianum inrepsisse uideatur. Extant isti octo uersus in Fλ (l deficit), etiam in vμqβ'', non in RLr (π deficit) aut z (δd deficiunt) neque in u. Stirpes δ igitur et Rπ interpolatione carebant. De stirpe u' in dubio sumus; aut omnino non habuit interpolationem (ut u) aut uersus in margine positi erant.

Denique stirpem Fλ', quamquam peruersis lectionibus abundat et praesertim F solus stultissimis mendis conspicuus est, ut serm. I 1, 43 *conminuas* pro *comminuas,* serm. II 4, 1 *habenti* pro *auenti.*

1) Vide supra p. XLVII sqq.

s. II 6, 72 *nĕc lēnĕ pōst* pro *nēcnĕ lĕpōs*, a. p. 233 *propteruis* pro *prŏteruis*, tamen non modo non prorsus contemnere licet, sed etiam, sicut supra demonstrauimus, in una parte Horati permagni pretii est: inde a serm. II 3, unde paene omnes libri ueteres deficere incipiunt.

Fürstenbergensis.

E posteriorum temporum codicibus ad hanc stirpem pertinet Fürstenbergensis, membr. saec. XIII, 40 linearum in singulis paginis. Totum Horatium continet: carmina, epodos, carmen saeculare, artem poeticam, epistulas, sermones. Et tituli et pleraeque lectiones cum Fλ' concinunt; etiam isti uersus interpolati ante serm. I 10 in textu leguntur; epist. I 18 u. 91 quoque in textu apparet; uide Ioh. Kelle, klass. Handschriften in Prager Bibliotheken p. 15 sq.

δ'''

Altera tertii ordinis stirps constat ex codicibus $\delta'''\varepsilon$. Quorum antiquissimi δdε admodum manci sunt, maxime εd.

Ex libris δdzT(uric.) per breue spatium restitui potest δ''', certo unus ex antiquissimis omnium codicum Horatianorum, quotquot ad hanc aetatem innotuerunt. δ' ipsum $= \delta +$ d saeculo $\overline{\text{VII}}$ ortus esse uidetur, δ''' ($\delta +$ d $+$ z $+$ Turic.) autem saeculo $\overline{\text{V}}$ uel $\overline{\text{VI}}$. Quod quidem exemplar in sancti Symphoriani monasterio apud Mediomatricos minimum ter descriptum est, unde nati sunt codices δ, d, z.

δ

$\delta =$ codex Harleianus 2725 Londini in museo Britannico adseruatus; olim fuit Ioannis Georgii Graeuii, professoris Ultraiectensis, discipuli Io. Friderici Gronouii.

Bentleius hunc codicem Graeuianum appellat eique quam plurimum confidebat, utpote antiquissimo Horatianorum qui ipsi innotuerant codicum. Saepe eius lectiones laudat, sed nonnumquam falsas; ac ne Broukhusius quidem, cuius conlatione ad carmina a. 1864 edenda usi sumus, eam diligentiam adhibuerat, quae nunc non immerito requiritur, sed cum alia peccauit, tum inde a c. II 13, 5 usque 16, 19 supplementum saeculo $\overline{\text{XIII}}$ scriptum pro genuina codicis parte habuit.

Imagines codicis reperies in 'catalogue of ancient manuscripts in the British Museum', part 2, Latin. London 1884 tab. 60 $=$ c. II 4, 15—5, 16 et apud Chatelain $\overline{\text{I}}$ tab. LXXXIII $=$ fol. 80^{v} $=$ epod. 17, 74 — carm. saec. 17. Est 0,24 $\times$ 0,20 m. foliorum 97, uersuum 27. Scriptus circa annum 850 uetustissimis Horatianis libris est adnumerandus. Continetur Horatius cum glossis Fλ: uita, carmina, ars poetica, epodoe, carmen saeculare, epist.,

serm. I 1, 1—2, 113. Codex admodum mancus est. Desunt enim c. II 13, 5—16, 19. serm. I 2, 114—II 8, 95. epist. I 8, 8—II 2, 19. Graeuius librum δ Coloniae a bibliopola quodam emit (cf. Bentlei epistol. ed. Friedemann p. 115).

δ recta uia fluxit e libro semuncialibus litteris exarato: unde *demens* pro *clemens* (δz) c. III 11, 46; *adanteus* pro *atlanteus* (δ) c. I 34, 11. Saepe praepositiones cum nominibus coaluerunt. Reperiuntur nonnullae N. Etiam compendium U, = us dignum est quod memoretur.

Complures huius familiae codices, praesertim δ et z, ad $\bar{I}$ ordinis quendam codicem constanter correcti sunt. Is corrector (δ′2 = δ2 + z2) ueteres formas, ut accusatiuos in *is* exeuntes, funditus delere studebat. Lectiones δ′2 uel δ2 uel z2 sunt ordinis primi, cf. quae supra p. XIII exposuimus.

d

Proxime codici δ cognatus et aetate paene par est codex d, multo quidem magis mancus, quam δ. d = Harleianus 2688 = nr. 30 catalogi Graeuiani, scriptus c. a. 900; 24 foliorum 0,319 × 0,256 m., 28 linearum in singulis paginis; imaginem uides apud Chatelain $\bar{I}$ tab. LXXXVIII = fol. 29 = epod. 17, 74 — carm. saec. 17. Continet nihil nisi epod. 8, 12—17, 81. carm. saec. epist. I 1, 1—102. 18, 47—II 2, 216. serm. I 1, 1—2, 65. Prorsus igitur deficiunt carmina et ars poetica et serm. liber secundus. Magna illa quae inter epist. I 1, 102 et 18, 47 conspicitur lacuna iam in ipso codicis d exemplari fuisse putanda est; nam post epist. I 1, 102 in eadem pagina (fol. 32r) sine hiatu epist. I 18, 47 sqq. secuntur, ibidemque in margine antiqua, sed altera manu scriptum est: *Quod deest quere in prima t̄ .... a p̄tore dati rerum tutela m .... quod sequitur pone in. b̄. īq .... hunc uerū scriptum ....* Cum diuersis aliis Latinorum auctorum fragmentis saec. $\overline{\text{VIIII}}$—$\overline{\text{XI}}$ exaratis in unum uolumen conligatum esse constat per Wanleium. Alterius manus correcturas continet paene nullas, in hoc quidem abhorrens a libris δz. d ex δ descriptus esse nequit, quia in titulo quintae decimae epodi d *S* habet, δ *I:* illa autem unice uera est scriptura nec quisquam eam emendationem consulto factam esse contendere potest. Nec magis δ ex d descriptus esse potest, quia epod. 14 d in titulo exhibet *L*, quod quidem est falsum, δ recte *I*, quamquam codicis δ librarius earum litterarum quas hic descripsit minime intellexit sensum. Ergo nec d ex δ, nec δ ex d descriptum, sed utrumque codicem alterius tamquam fratrem habendum esse constat. Etiam d et δ saepenumero maiorem *N* inter ceteras minusculas quas dicunt litteras scribit et praepositionem et nomen in unam uocem conglutinat, cf. serm. I 1, 31: *fexef ut inotia tuta receda N̄*. carm. saec. 58 d solus ueram lectionem *neclecta* seruauit,

item epist. II 1, 265 *uoltu* (non *uultu*) in solis dzε inuenitur. Digna est etiam quae memoretur scriptura *alió* epod. 15, 23 (= aduerb.) in d.

z

z = Vossianus 21, saec. XII, cod. Leidensis 'ex Bibliotheca Viri Illust. Isaaci Vossii. 166', Bentlei Vossianus, oriundus e coenobio sancti Symphoriani Mediomatricensis, scriptus saeculo XII. *LIBER SCI SYMPHORIANI MR. // SI QVIS EVM ABSTVLERIT / ANETHEMA SIT.* Miniatoris quoque nomen comperimus ad c. IIII 13 in. (fol. 51r): '*Constantin' Mettensis*'.

Genuinus codex continet: carm. I 1, 1—III 29, 56. IIII 2, 54—15, 32. art. p. 1—336. 457—476. epod. c. s. epist. serm. I 1, 1—II 3, 22. 6, 92—8, 95. Hic quoque codex exhibet praepositiones cum nominibus coniunctas isdem locis, quibus codex originarius (δ‴) habuerat, ut epod. 15, 4 *Inuerba* δ, *Inuerba* d, *Inuerba* z; similiter epod. 15, 12 *inflaco* δd *inflacco* zT. Quem maxima diligentia z ab exemplari descriptum esse saepe cognoscimus: carm. II 4, 21 *uultum* δ, *uoltum* z; hic igitur z uetustam formam accuratius seruauit quam δ; carm. I 31, 14 *at lanticum* z, *atlanticum* δ; δ′ *athlanticum* habuisse uidetur; epod. 12, 12 z recte testatur *rumpit*, δd falso *rupit*, T *rūpit*. Codex z ideo potissimum haud parui aestimandus est, quod paene integer admodum mancorum codicum δd Turic. multis locis supplementum praebet exoptatum. Sic supplentur carm. II 13, 5—II 16, 19 (ubi deficit δ); c. II 14, 5 inter uerae lectionis *trecenis* (pro plurimorum *tricenis*) testes paucissimos conspicitur z. Maxime notandae sunt etiam lectiones *optumus* s. I 5, 27 (z et Regin.) et *uetulam* c. III 15, 16 (cum R; *uetula* δ). Exemplar codicis z, quem quasi fratris filium fuisse librorum δ et d credimus, minusculis litteris exaratum erat, quare saepius commutantur *d* et *cl*; a. p. 237 *clauus* pro *dauus*. epist. II 1, 163 *sophodes* pro *sophocles* (quod etiam in dειbLj1 reperitur); saepe confunduntur *a* et *u*, ut c. II 14, 1 *fagaces* (zpr.), uid. Epileg. ad h. l.

T

Turic. siue T est ea codicis Turicensis Carolini 6 pars, quae cum primo ordine non facit: carm. I 1, 1—11, 5 (21 linearum in singulis paginis). carm. IIII 4, 6—9, 32 (21 lin. in singulis paginis). c. IIII 11, 13—14, 32 (20 lin. in singulis paginis), deinde ars poetica (21 lin.), tum epodoe exceptis epod. 1, 19—9, 36 (20 lin.); etiam c. s. 1—20 (21—fin. deficiunt). Contra ea pars, quae primi ordinis est et olim ad codicem prorsus alium pertinebat, c. I 11, 6—III 27, 55, 23 uersus in singulis paginis habet. Hanc signauimus τ, alteram uero partem, quae III ordinis est, Tur. siue T.

T, cod. membran. saec. $\overline{\text{X}}$, insignis est constantia, qua tertii ordinis indolem tuetur; c. IIII 5, 31 *uenit* pro *redit* δzT (d deficit). IIII 5, 37 *rex* pro *dux* dz T al. In discriptione classium T ordine suo semper enarrauimus.

In epodon libro per breue spatium codicem originalem uetustissimum familiae δ ($= \delta'''$) ex quattuor codicibus δ (c. a. 850) *d* (c. 850) *T* (saec. $\overline{\text{X}}$) z (saec. $\overline{\text{XII}}$) construi posse modo diximus. Cuius rei ut aliquot afferamus exempla, epodon uersus ultimus in δ''', quem saeculo $\overline{\text{V}}$ uel $\overline{\text{VI}}$ scriptum esse suspicamur, sic legebatur: *Florem artis inte* (sic δdz Tur.) *nihil* (pro *nil*) *agentis exitum* (non *exitus*). epod. 15, 9 *agitarit* pro *agitaret* δ'''. epod. 15, 12 *uirium* pro *uiri* δ'''. epod. 16, 10 *rursum* δ'''. epod. 16, 30 *iunxerit* falso scriptum in δ'''. epod. 17, 62 *si* pro *sed* δ''' al. Illud quidem dolendum est, quod adeo reuerendae uetustatis codicem, si qualitatem lectionum spectamus, magni aestimare non possumus.

Familia δ stultissimas lectiones exhibet multas, ut carm. I 7, 14 *pomeria* pro *pomaria*. c. I 11, 5 *qui* (δz Tur.) pro *quae* (propter peruersam constructionem). carm. I 13, 19 *diuolsusque prementibus* pro *diuolsus querimoniis*. c. II 12, 13. 23 *liciniae* pro *licymniae*. c. II 12, 21 *archimenes* pro *achaemenes* (librarius *Archimedem* somniasse uidetur). c. II 15, 12 *forma* pro *norma*. c. II 18, 36 *reuinxit* pro *reuexit*. c III 4, 38 *reddidis* pro *addidit*. c. III 4, 74 *partum fulmine luridum* absurde pro *partus f.l.* c. III 5, 37 *aptius* pro *inscius* (qua lectione Bentleius ad coniecturam faciendam abusus est). c. III 9, 9 *riget* pro *regit*. carm. III 13, 11 *sub uomere* pro *uomere*. III 16, 2 *uigilium* pro *uigilum*. c. III 20, 1 *tumultu* pro *periclo* (infeliciter correctum ex *periculo*). c. III 20, 5 *quae* pro *cum* (deletur '*cum*' ante indicatiuum). c. III 27, 4 *pesta* (*festa* π) pro *feta*. III 29, 60 *syriae* pro *tyriae*. IIII 2, 58 *orbem* pro *ortum* (etiam λ'). carm. IIII 3, 24 *spero* pro *spiro*. c. IIII 4, 16 *uidet* pro *uidit*. c. IIII 4, 66 *proruit* pro *proruet* (falso a Bentleio praelatum). c. IIII 5, 31 *uenit* pro *redit*. c. IIII 5, 37 *rex* pro *dux*. c. IIII 15, 11 *dimouitque* pro *emouitque*. epod. 15, 9 *agitarit* pro *agitaret*.

In hac sola familia seruatum est c. II 14, 5 *trecenis* pro *tricenis* (etiam in *Ac.*) in z (δd Tur. deficiunt). Dubiae sunt scripturae *uiunt* c. IIII 9, 11 (δ1). *tempestium* (δ'') epist. II 2, 142. *uium* δ1 (etiam λpr. u). Accedunt bonae et rarae lectiones *umeri* a. p. 40 (δ1 et Ra), *opstet* epist. II 2, 71 (δ et R), *uolgus* c. III 1, 1 (δzπ), aliae.

ϱ

Stirpibus δ''' et F cognatus est ϱ, codex admodum mancus = Parisinus 8072 membranaceus saec. $\overline{\text{X}}$—$\overline{\text{XI}}$, olim Thuaneus, 0,34 × 0,26 m., foliorum 113, uersuum 35 in sing. pag. Desunt carm. I 1, 1—19, 9. II 5, 11—III 2, 18. epod. 4, 4—extr., carmen saeculare, sermones, epistulae, ars poetica. (c. IIII 6, 38 *nocte lucem*

δz Tur. F ϱ. IIII 7, 19 *herebis* δzϱ. c. IIII 5, 18 *nutritura* δz Tur. Fϱ. c. IIII 5, 7 *et* pro *it* δz Tur. F?ϱ. c. II 3, 5 *mestus* δz Fϱ. 11 *quid* Fzϱ. 13 *breues* δzFϱ. 22 *nichil* zFϱ. 28 *exitium* δzFϱ. *cumbae* δ1z1Fϱ1. II 4, 3 *brescis* δzFϱ. 16 *meret* δzFϱ. 18 *dilectam* δzFϱ. c. III 5, 43 *ab* δzFϱ. 47 *merentes* δzFϱ. 54 *disiudicata* δzFϱ. c. III 6, 1 *inmeritus* δzFϱ. 9 *mones ses* φϱ. 10 *non auspicatos* δzFϱ. *contulit* z1Fϱ. 22 *artubus* δzFϱ. 27 *inpermissa* δzFϱ. 36 *durum* Fϱ (*dirum* δz). 43 *bobus* δ1zFϱ. 45 *imminuit* zFϱ al.). Artis metricae quam ignarus fuerit auctor codicis ϱ, luculentum exemplum est, quod carmen III 6 addita stropha finali locupletauit ex carminis III 7 titulo consarcinata:

Consolatur puellam
De coniugis sui desiderio
Simulque monet ne alterius
Specie aut blandiciis capiatur.

Si tertii ordinis codices rariores essent, ϱ, quoad extat, ad restituendum hunc ordinem optime adhiberi posset; ceterum id quoque animaduertendum est, codicem ϱ inde a c. IIII 13, 17 (fol. 82ᵛ) alia manu scriptum esse ibique primae classis, non iam tertiae, indolem exhibere sinceram; uide discr. classium.

ε

Familiae δ proxime cognati sunt codex ε et familia π. Adfinitatem inter codices ε et δ‴ maximam fuisse sumendum est; id quod quominus pluribus exemplis probetur, eo sane prohibemur, quod ε ualde lacunosus est. Illius rei testimonia habes absurdissimum uerborum ordinem epist. I 18, 92 in dzr; uariam lectionem *uoltu* in solis codicibus dzεG epist. II 1, 265; omissam praepositionem *cum* in δzε a. p. 145; *uulsos* pro *auulsos* zε (et f); omissum uersum 66 epist. I 6 in εpr. z1; epist. II 1, 38 *excludet* ε *excludit* z (pro *excludat*). Codicum δ‴ε exemplar non capitalibus litteris scriptum fuisse intellegimus ex hac lectione: *sophodes* epist. II 1, 163 in dzε1bL.

ε = Einsidlensis (Einsiedeln in der Schweiz) nr. 361 saec. X̄, admodum mancus, e librorum tegumentis resarcinatus a reuerendo O. S. B. patre Gallo Morell, qui scholae Einsidlensis rector diem supremum obiit. Folia oriuntur e coenobio s. Geroldi ad montem Arulam Tiroliensem sito. Si integer esset, fortasse optimus foret totius tertii ordinis liber; habet enim admodum bonas lectiones, ut *contracta* (non *contacta*) epist. II 2, 80, *nanctus* epist. I 15, 38, *fastidia* epist. I 10, 25, *illius* epist. I 18, 37 (non *ullius*), *apstemius* epist. I 12, 7 (solus), *aurīs* (solus) epist. I 13, 17. Notabilia uidentur etiam *riuo* pro = *riuom, riuum,* epist. I 14, 29 et a. poet. 141 *pos* pro *post.*

art. poet. 96 signum scholiastae (*h*) seruauit, quod haud scio

an lectionis *Thelephus* pro *Telephus* in F$l\beta$Lσ causa fuerit. Item epist. I 16, 14 uariae lectionis *aptus et utilis* in Rπ'b ex codice ε originem optime intellegimus; in ε enim alterum *utilis* est omissum. Archetypus habuerat *utilis utilis*. Compluribus epistularum locis secundi ordinis lectiones exhibet inspersas alias probandas, alias improbandas, uide discript. class. epist. I 2, 31. 6, 51. 7, 55. 10, 25. 42. II 2, 80. 2, 112.

Lectiones singulares eaedemque falsae in ε (et y) sunt serm. II 5, 11 *aliquid* pro *aliud* et epist. I 18, 93 *uapores* pro *tepores*.

In sermonibus ε tantum non deficit, epodoe et carmen saeculare omnino desunt. Carminum nihil continet nisi c. IIII 11, 10—13, 27 et in hac ipsa particula uersus maximam partem mutilati sunt. In summa sunt folia 44, in singulis pag. uers. 21; 0,210 $\times$ 0,183 m.; fragmenta ex carminibus, arte poetica, epistulis, sermonibus.

Familia Rπ.

Ad restituendum archetypi textum, praesertim cum antiquiores formas spectamus, codices Rπ cum affinibus maioris momenti sunt quam F$\delta'''\varepsilon$. Longe plurimum ualent ipsi R et π, quorum alter (R) ut puram ordinis indolem parum seruauit, ita ueteres ac bonas formas plures seruauit quam π, alter (π) tertii ordinis indolem optime praestat. Ambo codices ad unum exemplar uidentur esse referendi. Alteruter nono saeculo scriptus est, ipsum exemplar, ni fallimur, septimo uel octauo.

R

R = codex Suecouaticanus 1703, membranaceus, saeculo $\overline{\text{VIII}}$ pulcherrime scriptus, 0,245 $\times$ 0,175 m., foliorum 145, in singulis paginis uersuum 28. Continet carmina, artem poeticam, epodos, carmen saeculare, epistulas, serm. I 1, 1—II 1, 16; unde recentior manus incipit. Imaginem codicis habes apud Chatelain $\overline{\text{I}}$ p. 26 tab. LXXXVII = fol. 25^{v} = carm. II 11, 14—12, 16. Fuerat olim monasterii ss. Petri et Pauli apostolorum Wisenburgensis (Weissenburg im Elsass), unde in bibliothecam priuatam Christinae Suecorum reginae uenit, regis Gustaui Adolfi filiae, quae catholicam fidem amplexa libros suos pontifici maximo testamento legauit.

Aliquot partes dictatae sunt (cf. epod. 12, 9: *nequilli* pro *neque illi*). Exemplar erat semunciale: saepe enim mutantur *ſ* et *r*, *d* et *cl* (*damor* R ante ras. c. III 24, 46). Multae sunt *I* maiores in initio uocum: *Iocoso, Inbuit, Inmare, Imperitare, Iapix.* Littera *a* saepe aperta est. Praepositiones cum nominibus saepissime in singulas uoces coaluerunt. Foliorum pars altera manu exarata est, cf. Epileg. ad serm. I 3, 45. sed haec quoque ex R1 descripta esse uidentur; l. l. legitur *parus* = *paruos* R, *paruos* B.

Permultas reperimus correcturas altera manu additas, partim

uiliores, partim memorabiles: ut epod. 1, 3 pro *caesaris* R2 emendauit *caesari*, quod quidem nostra aetate coniecerunt Bothe et Peerlkamp. Quid quod etiam tertiae manus deprehendimus correcturas, ut c. III 7, 23 *enipheus* R3. a. p. 114 *diuos* R1 *dauos* R2 *dauus* R3. Hae correcturae ex stirpe u′ originem ducunt.

Ubicumque prima, idest ipsius scribentis manus aliquid correxit, ea emendatio ueram lectionem fontis codicis R (R′) repraesentat, uide Epileg. ad epist. I 17, 31. Aliquotiens uero, quae prima fuerit lectio, uix potest indagari. Archaicas formas fere ubique aut erasas aut alio modo medio aeuo uidemus esse deletas.

Mirum quantum R1 uetustiorum formarum numerum optime conseruauit: *aruom, alioqui, apsumet, aequos, aequom, bracchia, cnidi, cnidius, cnosii, cumbae, coerces, conopium, deciens, dero, dest, dissupare, delmatico, diuŏs, ⟨e⟩quŏs, faenore, faenerator, fuluŏs, glaebas, hadria, inritat, intumo, l⟨a⟩euom, larisae, lacrumosa, leto, mesall⟨a⟩e, nanctae, nanctus, neclegens, neclecti, neruŏs, obliquom, optume, opstrepit, opstaret, opstat, paenitet, paelignas, paelicem, paelice, pompei, porsinae, peierati, praegnas, pinnis, postos, querqueta, querellas, riuŏs, riuom, scaenae, seruŏs, saeculo, scorpios, tricensima, uergilius, uergilium, uergili, umor, umerus, uoltis, uoluere. Veniast, ultrast, uenast, periculumst, puellast, falernist, mendosast, benest, mest, temerest. Aurīs, aequalīs, absentīs, breuīs, crinīs, cessantīs, dementīs, ferocīs, fulgentīs, febrīs, fustīs, ignīs, insignīs, imparīs, imbrīs, labantīs, mollīs, nouendialīs, obstantīs, omnīs, ouīs, potentīs, partīs, popularis, plurīs, renidentīs, rudentīs, syrtīs, stabilīs, securīs, trabalīs, turrīs, timentīs, tigrīs, uelocīs, uirīs, uitīs,* alia. Hae omnes formae optimae cum multis aliis integrae fuerunt in exemplari ordinis R, omnes traditae sunt in R1. At inueniuntur etiam dubia, ut *rutundioribus, retrosum, sinistrosum, prosus, mers, lans, pate fecit, ikari, ikariis, inbuit, feliciorīs, quodquod, gigans, laumedon, luctuossae, famossis, noum, urguet, urgues, karthaginis, kare, quincti* (epist. I 16, 1), *permunxerunt* pro *perminxerunt, excussatus.*

Profecto is, cui codicis R recensio debetur, uetustas formas summopere curauit tuendas; multae formae ut rariores, ita Horatiano aeuo congruae sola ipsius opera factum est ut ad nos peruenirent.

Aliae quoque quaedam res, quae ad morphologiam uel orthographiam minime pertinent, dignae sunt quae memorentur, ut *nireus* c. III 20, 15. *nirea* epod. 15, 22. Item serm. I 4, 39 uera lectio *poetis* in solis R1 et Acr. ν extat et epod. 17, 42 *uicem* in solis RMAc.

Recensio R similis fuisse uidetur illi, ex qua iam Nonius ueteris sermonis exempla hausit: c. I 18, 5 *militiem* R1 et Nonius.

Iusta ordinis indoles in codice R eo corrupta est, quod a codice quodam antiquissimo, qui libro A′ in epistulis potissimum affinis erat, permultas primi ordinis lectiones mutuatus est, ita ut

inter primum ac tertium ordinem perpetuo fluctuet, magis autem cum tertio consentiat quam cum primo. Quid quod inueniuntur etiam loci paucissimi, ubi liber R aduersante π secundi ordinis lectionem in textum suum recepit: c. III 4, 10 *palliae.* c. III 27, 55 *defluit.* epist. II 1, 16 *numen.* Cod. π aduersante codice R, si excipitur c. III 14, 6 *sacris.* nulla secundi ordinis lectione uidetur corruptus esse. Ceterum etiam in L aliquot huius generis lectiones occurrunt: s. I 10, 68 *dilatus.* II 7, 48 *incendit.* II 8, 70 *pueri recte.*

π

π = codex Parisinus 10310 membr. saec. VIIII—X, olim ecclesiae cathedralis Augustodunensis[1]), postea in seminario Augustodunensi (Autun), 0,25 × 0,235 m., foliorum 135, uersuum 24 in singulis paginis. Continet carmina, artem poeticam, epodos, carmen saeculare, epistulas, serm. I 1, 1—2, 70; reliqua desunt. Imaginem habes apud Chatelain I tab. LXXXVI = fol. 22 = c. II 1, 31—2, 12.

Codex π non dictatus est, unde fit, ut recte scriptum sit *agyieu* (cum a Pph.) c. IIII 6, 28; recte etiam *lacene* c. IIII 9, 16 (cum ceteri omnes exhibeant *lacenae, lacene, lacena*). c. II 14, 8 *geryonem.* c. III 5, 56 *lacedaemonium.* Itaque nescimus an recipiendum sit *opscenum* s. I 2, 26.

Nonnullis locis uerae uocabulorum formae solo π seruatae sunt: epod. 7, 4 *fusumst.* epod. 3, 10 *miratast.* c. I 28, 15 *omnīs.* c. II 13, 35 *aurīs* (fortasse etiam ψ pr.). c. I 9, 11 *deplīantīs.* c. III 1, 27 *seuŏs.* c. IIII 2, 31 *paruŏs.* epist. I 3, 21 *paruŏm.* epist. II 1, 148 *saeuos* (etiam Pph.). epist. II 2, 21 *saeuos.* Notabilia etiam a. p. 414 *astinuit* π (ortum ex *apstinuit*); testimonium lectionis *trecenis* c. II 14, 5, latens in uocibus mendosis *non sit recens* = *non si trecenis;* c. III 21, 19 *pos te* (π1 cum ψpr. z1bpr.).

Saepissime in tradendis formis antiquioribus congruunt π et R, ut epod. 12, 19 *neruos* R1π1. Huiusmodi exempla extant innumera. Item libris δ et π communes lectiones adeo multae sunt, ut eundem originem liceat suspicari.[2]) Cuius rei documento etiam id est, quod in carm. II 8 titulo π scribit: INMERE
TRI//CE.
δ nihil habet nisi INMERE, reliquam partem omisit.

L

L est = Lipsiensis, bibliothecae senatoriae reposit. I 4. 38, saec. X; codex membranaceus, integer ac pulchre scriptus. Cum

1) Hoc sagaciter inuestigauit Chatelain.
2) Paene omnes illae stultissimae lectiones, quas p. LX enumerauimus, non solum in δ, sed etiam in π reperiuntur, cf. discript. classium.

libro π tam saepe congruit, ut $\pi' = L\pi$ construi possit, codex ni fallor saeculi octaui. Quotiens L et π inter se conueniunt, tertii ordinis sunt; sin diuersa secuntur, L cum primo ordine facere solet. π igitur maioris momenti est, quia classis indolem melius seruauit; accedit quod orthographicarum q. u. rerum multo maiorem codici π debemus numerum quam L.

L continet carmina, artem poeticam, epodos, carmen saeculare, epistulas, sermones ('*Oracius flaccus libertino patre natus*' etc.); est foliorum 115; 0,24 × 0,16 m; uersuum in singulis paginis 34. Primum folium deest; L incipit a c. I 2, 38. In fronte scriptum est: EGO SUM RADY/

Neumae inueniuntur fol. 1ᵛ et 10ᵛ. Quaternio $\overline{VI}$ = carm. IIII 8 — a. p. 263 altera manu et nigriore atramento scriptus est. Ectypum scripturae habes apud Chatelain I tab. LXXXVI = fol. 34 = c. III 28, 9—29, 25. Vide etiam Kirchneri nouas quaestiones Hor. tab. I 2 = serm. I 4, 1—8.

Codex L magnam partem dictatus est, quare caue ne nimio pluris aestimes quod solum in L traditum est *opscurus* c. I 34, 14 et II 5, 23 (L1); nam tamquam in altera lance impositas habemus scripturas *alphyus* epod. 2, 67 L pro *alfius;* c. I 8, 10 *iestat* pro *gestat* (L pr.); c. I 18, 13 *tiuum* pro *diuum;* c. II 4, 3 *priseis* pro *briseis;* c. II 1, 10 *puplicus* (L pr.); c. III 24, 42 et IIII 12, 7 *obbrobrium* (L); c. I 19, 12 *adtinet* (L1), quod quidem certissime damnandum est; c. III 4, 30 *bosforum* (etiam δrσ).

Minusculo q. u. scribendi genere illum usum esse, qui codicis L exemplar exarauit, compluribus locis docemur ut epist. I 16, 36: *damet;* 59: *dare* (pro *clare*); II 1, 163: *sophodes.*

Illud uero potissimum in cod. L magni aestimandum est, quod uix aliunde melius intellegitur, quomodo ex archetypi scriptura tertii ordinis falsae lectiones euaserint:

c. III 14, 8 *uitta* (archetypus)
uita LrRλ′
tuta Fπϱp.

c. IIII 2, 6 *Quem super notas aluere ripas* (archetypus)
Quem super notas saluere ripas L (uerba auribus male percepta)
Cum super notas saluere ripas F
Cum super notas saliere ripas δπ.

c. IIII 15, 11 *Iniecit emouitque culpas* (archetypus)
Iniecit demouitque culpas L (parum acute auditum)
Iniecit dimouitque culpas δzFπrα′σ′
Iniecit domuitque culpas u′.

cf. etiam epod. 2, 23 *sub antiqua ilice* (archetypus)
sub aliqua ilice Lrb
sub alta ilice C.

serm. II 3, 21 *uafer* (archetypus)
fafer L (parum acute auditum)
faber Fλ′rβ′.
serm. II 3, 41 *si erit* (archetypus)
sirid& (ortum ex *si*^ri^*d&*) L
siet Fλ′.
serm. II 5, 87 *elabi* (archetypus)
et labi L et l
et abi F.
serm. II 7, 79 *uti mos* (archetypus)
ut mos L
ut est mos Fλ.
a. p. 339 *poscat* (archetypus)
poscet Lr
posset Fδ.

Volgaris sermonis formae hic illic in L occurrunt: s. II 8, 26 *mostraret* L. c. III 13, 8 *soboles.* c. III 4, 80 et IIII 7, 28 *perithous.* c. IIII 14, 21 *pliadum.* epod. 1, 6 *iocunda.* epist. I 6, 20 *gnauus* (Lvλ2). epist. I 18, 69 *percunctatorem.*

Inmensus lectionum numerus codicibus L et r communes sunt. Quin etiam cod. r artiore propinquitatis uinculo cum L iunctus esse uidetur quam π, ita ut codicem L′ = Lr facile licuerit construere. Vt unum afferamus exemplum: a. p. 302 Lr *purger* praebent pro *purgor;* idem nostra aetate coniecit Peerlkamp.

r

Codices πLr arte inter se conexi sunt. Originarius librorum π′r codex lectionem habuit *danus* pro *daunus* c. III 30, 11. *Dani* autem primum memorantur a Iordane Get. 3, 23 (a. 551).

r = codex Parisinus 9345 membranaceus saec. XI, oriundus Erphesphurto (Erfurt), continet Horatium, abacum, Persium, Iuuenalem (hunc quidem proprie recensitum cum subscriptione singulari), Seruiolum[1], Terentium. 0,425 × 0,325 m., in sing. pag. uers. 34. Ad Horatium pertinent haec (= fol. 1^v^ —94^r^): uitae Horatianae, Diomedes armaticus (lege grammaticus) super metra Oratii, carmina, ars poetica, epodoe, carmen saeculare, epistulae, sermones. Continet etiam scholia Pseudacroniana eiusdem recensionis quae est in γν. uide R. Kukula, de tribus Pseudacronianorum scholiorum recensionibus.

Posteriore tempore eum exaratum esse quam L non solum ex litterarum forma intellegitur, sed etiam e quibusdam uariis

1) Seruiolus auctor est regularum de quantitate, quae in Basiliensi bibliotheca reperiuntur in cod. membr. E III, 7: 'Seruioli regulae grammaticales' (Haenel p. 521).

lectionibus ut s. II 2, 102: *quo sumere* L, *quod sumere* r, *quo insumere* archetypus; in u legitur *quo uincere.*

r non minus quam L ex libro minusculis litteris picto descriptus est: s. I 5, 47 inuenimus *ditellas* pro *clitellas.* s. II 7, 46 *clauum* pro *dauum.* s. II 2, 6 *addinis* pro *adclinis.* Medium aeuum redolent hae lectiones: epist. II 1, 173 *dorsennus* (rv). s. I 5, 36 *batillum* (rσ corr.). s. II 4, 57 *quatinus* (rβj). c. III 14, 22 *myrreum* (rvα).

At uno quidem loco, in altera illa secundi sermonum libri parte, ubi plerique boni codices deficiunt, r solus ueram uocabuli formam nobis tradidit, *uoltum* inquam s. II 5, 104. Praeterea duobus locis simul cum σ′ (= σx) singularem eamque, ni fallimur, ueram lectionem testatur: s. II 5, 78 *nequiere* (rσ′vMαc) et s. I 1, 81 *adfixit* (rσ′v uar.).

Cheltenhamensis.

Porro familiae Rπ adnumerandus est codex Cheltenhamensis Phillippsianus 16392 membranaceus saec. $\overline{X}$. Intercedente Augusto Wilmanns summo bibliothecae regiae Berolinensis praefecto T. Fitz Roy Fenwick uir reuerendissimus, qua excellere solet beniuolentia, carminum epodonque aliquot locis diligentissime inspectis has nobiscum communicauit lectiones: c. III 6, 10 *non auspicatos* (cum Rπ); III 14, 6 *operata diuis* (cum Rπ); c. III 24, 4 *publicum* (cum Rπ); c. IIII 6, 10 *inpulsa* (cum Rπ); c. IIII 8, 15 *celeres fugae* (cum Rπ); c. IIII 9, 52 *perire* (cum Rπ); c. IIII 13, 14 *cari* (cum Rπ); c. IIII 14, 5 *sol* (cum Rπ), epod. 16, 65 *aere* (cum Rπ). Raro inspersas adgnoscimus lectiones Mauortianas ut c. III 3, 17 *eloquuta;* epod. 5, 15 *illigata.* At folium illud, ubi subscriptio Mauortiana iamnunc extat, ad iustum codicem non pertinet; ergo Cheltenhamensem excludere debemus ex Mauortianorum codicum serie; est potius stirpis Rπ.

Praeter hunc librum bibliotheca Phillippsiana duos alios continet codices Horatianos: nr. 15363 (Horatii opera) saec. $\overline{X}$ et nr. 18844 saec. $\overline{X}$ (carm., epod., c. s.). Hic codex idem esse uidetur, qui in auctione Libri quondam ueniit: tum quidem signatus erat nr. 285 foliorum 72 saec. $\overline{VIIII}$.

α

Libris Lr et σ′u′ affinis est codex *α* = Halensis Yg. 21. 0,32 × 0,26 m. fol. 63 uers. 31; scriptus circa 1050—1100. Cum aliis indiciis, tum littera *N* frequenter usurpata ante $\overline{XII}$ saeculum exaratum eum esse probatur; multae quoque abbreuiationes uidentur exeuntis saeculi $\overline{XI}$ esse. Per Gottholdum Heine Barcinone (Barcelona)

emptus et Halas Saxonum (Halle) transportatus est, ubi nunc in uniuersitatis bibliotheca adseruatur. Hic solus Hispanorum Horati codicum usque ad hunc diem publici iuris factus est nec quisquam ex Hiberico quodam coenobio oriundum eum esse negauerit. Cum aliis proprietatibus conspicuus est, tum quod una eademque abbreuiatio usurpatur pro *in* et *im*, item pro *con* et *com*. Miro errore scribitur etiam *yhode* pro *rhode* c. III 19, 27, quod quidem natum est ex *rhode*, cf. Hageni gradum ad criticen 58.

Originarium codicem minusculis litteris pictum fuisse efficitur epist. I 14, 16, ubi legitur *fas* pro *scis*. Quam diligenter librarius munere suo functus sit, intellegimus ex epod. 15, 23 (*he heu* pro *heuheu*, ortum ex *heuheu*). Codex ipse bene conseruatus omnia Horatiana continet: c., a. p., epod., c. s., epist., serm., tantummodo sub finem epodon ordine aliquantulum turbato: epod. 1, 1—16, 61. 17, 1—17, 8. 17, 81. 17, 9—17, 80. 16, 62—16, 66.

α′(αb)

Codici α adfinitate coniunctus apparet cod. b, ita ut ex α + b archetypus α′ cum aliis plurimis locis, tum in carminibus et epodis possit restitui, sed nec ante a. 900 uidetur esse conscriptus nec ad rem criticam faciendam maioris momenti est. Omnium primus cod. α′ exhibet recentem scripturam *poenitet* epod. 11, 8 et infelicem coniecturam *uestigia* pro *fastidia* (uar. *fastigia*) epist. I 10, 25. Vt magnus codicum α et b consensus facilius perspiciatur, documento utamur epod. 16 et 17: epod. 16, 4 *porsennę* α′. 8 *abominatus* α′. 14 *uideri* α′. 18 *execrata* α′. 29 *apenninus* α′. 33 *flauos* α′. 36 *omnes* α′. 37 *expers* α′. 51 *ouile* α′. 52 *nec* α′. 59 *sydonii* α′. 65 *aere. dehinc* α′. 17, 5 *defixa* α′. 17 *circa* α′. *tunc* α′. 18 *relapsus* α′. 22 *reliquid* α′. 47 *neque* α′. 53 nullum interuallum α′. 60 *proderit* α′. 64 *doloribus* α′. 72 *innectes* α′. 80 *poculum* α′. 81 *nihil* (*nichil* b) *arentis exitum* α′. Praeterea b 17, 11 exhibet *uncere* (α *lacere*). 17, 22 *amicta* (α *amica*). 17, 33 *uirens* b (αb2 *urens*). 17, 40 *sonare* b (α *sonari*). 17, 57 *sacra* b (*sacrum* αb2 uar.). 17, 62 *si* b (*sed* αb2 uar.). 17, 67 *alite* b (*aliti* αb2 uar.).

Eundem horum codicum esse fontem nemo non uidet, in b autem tertiae classis indolem puriorem manifestari. Codex α igitur in uiliorum codicum numero ponendus est, b ad restituendam III classem bene adhiberi potest eaque de causa in classium discriptione constanter memoratur.

b

b = Bambergensis nr. K2 (M IV 7) codex membranaceus saeculi X̄, olim 'in sacramentario Ratoldi Corb. nr. 587', unde in bibliothecam capitularii Bambergensem uenit. 131 fol., 24 uers. in

singulis paginis; 0,285×0,215 m. Oriundus est ex Benedictinorum monasterio Corbeiensi (Corbie), quod situm est in Picardia. Sicut *a* etiam b, quamquam minus saepe, primi ordinis lectionibus deformatus est; idem tralaticia primi ordinis scholia — schol. *Γ* et gloss. *Γ* — continet, intermixtis quibusdam recentibus ac uilibus notis, ut c. III 19, 11 gloss. b: '*munere* (pro *murenae*)] *amore*.' Vt iam casu ualde mutilus est, ita eum in usum Delphini ut dicunt ex industria detruncantium perpessum esse uidemus iniurias, uide Epileg. ad c. III 6, 22. Hodie supersunt haec: c. II 9, 12—18, 26. III 1, 20—6, 14. 7, 14—IIII 1, 24. IIII 4, 39—a. p. 236. a. p. 334 — epod. fin. c. s. Sequitur altera codicis pars, non eadem manu qua prior scripta: s. I 1, 1—6, 79. 126—II 1, 23. II 1, 72—II 6, 80. epist. I 1, 1—II 1, 37. 51—61. (75—122 ab alio addita). 123—216. Descriptus est ex codice minusculis litteris exarato (c. II 18, 8 *dientes* b 1 pro *clientes*. c. IIII 8, 23 *tatiturnitas*) et a monacho, qui *v* = *f* pronuntiare solebat (c. IIII 11, 21 *te lcuum* b 1 pro *telephum*). Quam arta sit inter b et Rπ′ cognatio, cum ex permultis locis, tum ex epist. II 2, 27 colligere licet: hic enim in Rπ′b uoces *dum noctu* omittuntur. Solus b seruauit notabilem scripturam *opstrepit* epod. 2, 27, quam quidem in archetypo tertii ordinis intactam fuisse suspicamur. s. II 3, 108 eodem libro b optime edocemur, quemadmodum ex archetypi lectione plurimorum tertii ordinis codicum ortum sit mendum. Legitur enim in archetypo *istis*
in b *isti*
in Fλ′νβ *iste*.

ζ

Inter $\overline{\text{I}}$ et $\overline{\text{III}}$ ordinem fluctuat etiam fragmentum ζ = Parisinus Lat. membran. 10401 saec. $\overline{\text{XIII}}$. Continet cum alia fragmenta (fol. 13—34^v) ex uariis codicibus Horatianis, tum (fol. 35^r —43^v) s. I 8, 48—II 3, 317. In singulis paginis sunt 40 uersus. Olim erat in bibliotheca Nicotiana, signatus nr. 80. Multas huius fragmenti lectiones notauimus in discriptione classium.

β″

Sicut RLrαζ inter primam et tertiam classem fluctuat etiam codex β″ idest codex archetypus librorum βfh, uetustatis haud sane spernendae (saec. $\overline{\text{IX}}$).

Et primae quidem classis proprias lectiones cum alibi, tum hisce exhibet carm. et epod. locis: c. II 3, 11 *quo*. c. II 13, 38 *laborum*. c. III 1, 43 sq. *falernae uites*. c. III 5, 43 *a se*. c. III 10, 18 *animo*. c. III 21, 19 *nec*. c. III 27, 48 *tauri*. c. IIII 9, 19 *nec*. c. IIII 9, 20 *ue*. c. IIII 14, 28 *meditatur*. epod. 14, 15 *neque*. epod. 17, 17 *tum*. epod. 17, 40 *sonari*. c. s. 23 *tociensque*.

Cum classe tertia familiaque Fλ' codex β'' facit c. I 7, 15 unde nouum carmen incipit apposito hoc titulo: *AD PLANCVM HORTATIO AD BENE VIVENDVM.* c. I 18, 5 *increpat.* c. I 25, 5 *faciles.* c. I 28, 3 *litus.* c. I 31, 11 *cululis.* c. I 32, 1 *poscimur.* c. I 35, 17 *saeua* uel *scua.* c. II 13, 8 *colchica.* c. II 18, 8 *clientes.* c. II 18, 36 *reuinxit.* c. II 20, 13 *ocior* uel *otior.* c. III 4, 14 *acheruntiae.* c. III 9, 9 *riget.* c. III 30, 12 *regnator.* c. IIII 7, 17 *uitae.* c. IIII 7, 19 *herebis.* epod. 1, 10 *quem.* epod. 5, 1 *regis.* epod. 5, 21 *colchos* (fh) uel *cholcos* (β). epod. 5, 34 *inmemori.* epod. 6, 3 *uerte.* epod. 6, 4 *pete.* epod. 6, 5 *lacon.* epod. 14, 3 *uti,* gloss. *ueluti.* epod. 17, 5 *defixa.* epod. 17, 17 *circe* uel *circæ.* Ex dactylicis carminibus satis erit memorasse interpolationem illam magnam ante serm. I 10 adsutam.

Vnde efficitur codicem β'' magis cum tertia quam cum prima classe congruere. Permultis uero locis eas praebet lectiones, quae ut primae et tertiae classi communes sunt, ita non reperiuntur in secunda.

Quod ad scribendi rationem attinet, memoramus c. II 1, 16 *dalmatico* pro *delmatico.* c. II 3, 28 *cymbae* pro *cumbae.* c. II 9, 16 *frigiae* pro *phrygiae.* c. III 16, 41 *halyattici.* c. IIII 3, 14 *soboles.* c. IIII 7, 26 *hypolitum.* epod. 2, 55 *iocundior.* epod. 5, 52 *archana.* epod. 9, 25 *kartaginem.* epod. 12, 18 *chous.* Nec magis Horati aetatem sapiunt formae *tegmessae* c. II 4, 6, *gnidius* c. II 5, 20, *herum* c. II 18, 32 similia. β'' uetustissimus liber est ubi has uidemus lectiones prauiores: *letas* (*laetas*) pro *lectas* c. s. 6. *relegit* pro *redegit* epod. 2, 69. *corruget* pro *conruget* epist. I 5, 23 *importes* pro *inportes* epist. I 13, 5. *puteosque* pro *puteosne* epist. I 15, 15. *rationibus* pro *monitoribus* epist. II 2, 154. *plausoris* pro *plosoris* a. p. 154. Neminem igitur fugiet eiusmodi librum, quamquam ni fallor iam nono saeculo exaratum, tam parui esse pendendum, ut nulla ei tribuatur auctoritas ad uerum Horati contextum restituendum; nihil aliud esse β'' quam affinem familiae Fλ, cum aliis, tum iis uariis lectionibus immutatum, quae oriundae sunt a classe prima.

Iam uero describere libet tres illos codices βfh, ex quorum congruis lectionibus construere licuit librum originarium β''.

β

β = codex Bernensis 21 membranaceus, olim Bongarsianus, antea Petri Danielis Aurelianensis; ultimo enim folio scriptum est: *„Pour Mon^s^ Daniel aduocat A Ort“* (= *Orléans*). Inde a saec. XIII usque ad saec. XV hic liber fuit in abbatia sancti Dionysii (S. Denys) cf. Delisle cat. des mss. I 203—204. Chatelain, revue de philologie XII (1888) p. 18. Habet folia 123, 0,39 × 0,29 m., saec. X scripta eademque fere scholia continet quae Fλ.

Librorum ordo hic est: carm., a. p., epod., c. s., epist., serm.; sex ultimi sermonum uersus desunt.

f

Codici β proxime cognatus est liber membr. f = Franekeranus, nunc Leeuwardensis 45, olim Genauensis, pridem Cluniacensis, saec. XI uel XII, foliorum 112, 32 uel 35 uersuum in singulis paginis, 0,375 × 0,238 m. Exhibet interpretationes schol. Γ. Cod. f Geneuae (Genf) emptus est III Id. Nouembres 1628 a Roberto Koenigsmann — sic legitur fol. 1r. Huc autem per Hugenotos transportatus erat, qui permultos libros manu scriptos Cluniaco (Clugny) secum auexerant, uid. voyage litteraire de deux religieux Benedictins de la Congregation de Saint Maur, Paris 1717, I p. 227 sq.: '*Dans la bibliotheque (de Cluny) on voit encore un assez bon nombre de manuscrits, beaux et anciens, mais qui ne font qu'une bien petite partie de ceux qui y étoient autrefois, dont on a encore le catalogue ecrit il y a cinq ou six cens ans, sur de grandes tablettes, qu'on ferme comme un livre. On dit que les Huguenots les ont emportez à Genéve, et que c'est ce qui enrichit aujourd'hui la bibliotheque publique de celle ville.*' Cluniaci autem complures Horatianos codices satis uetustos extitisse scimus ex catalogo Cluniacensi inter a. 1158 et 1161 scripto, ubi (in cod. Paris. 13071, uide Delisle, cabinet II p. 479. 480) legitur: '*nr. 532: uolumen in quo continetur Horatius totus*' et '*nr. 546: uolumen in quo continetur Horatius totus.*'

Atqui cod. f reuera continet totum Horatium: carm., epod., carm. saec., a. p., serm., epist. Notae musicae reperiuntur c. I 33, 1—4 et epod. 2, 2. 3. Item ad c. I 33 adscriptas notas inuenimus in codice Horatiano Parisino 7979 = Colbertino 1723 = Regio 5079 saec. XIII; ibidem sunt notae musicae adpictae ad c. I 1. 3. 5. 15. 25. III 9. 12. 13.

Libri βf, itaque etiam codex originarius β', paene nihil faciunt ad rem criticam, nisi cum aliis iisque melioribus codicibus consentiunt. Pariter ab archetypi scriptura atque a uera Horati consuetudine abhorret scriptura *inpiae* c. I 3, 23 (β). *inperium* c. III 1, 6 (β). *conparis* c. II 5, 2 (β). *impeius* epist. II 1, 265 (β). Item in codice f prauissime scribitur *apposcere* pro *adposcere* epist. II 2, 100. *acquirere* pro *adquirere* a. p. 55. Falsissimam lectionem eamque singularem exhibet β' s. II 8, 43: *heros* pro *erus*. Vno loco β' cum R1 ueram archetypi scripturam seruauit, epist. II 1, 247: *uergilius*. Semel β et u soli ueram praebent lectionem Horatianam, s. II 1, 31 *cesserat* pro *gesserat*. Contra s. I 2, 18 perperam exhibent β'u' *in se* pro *ipse*. f uere Horatianam formam *aequalīs* testatur c. I 8, 6. Idem f solus hic illic consentit cum u' (u uel v): s. II 5, 11 *primum* pro *priuum* (fv). s. II 2, 41

quoquite (fv). s. II 2, 57 *quinquennas* (fu). s. I 6, 42 *plaustra* (fu'). s. II 2, 99 *aes* pro *as* (f cons. u). s. II 2, 118 *at* pro *ac* (fu). f2 consentit cum v epod. 16, 6: *allobro[s]* f *allobros* v. Fol. 3r in f scriptum est *Ant. Molinius* ////

h

De codice h eiusque cum codice γ necessitudine iam supra, cum de prima classe loqueremur, disseruimus. Affinem fuisse quodammodo familiae u' compluribus lectionibus euincitur ut a. p. 304 *sed ego* h pro *ergo; ego sed* u'. s. II 7, 14 *uortumnis* (hv). epist. I 1, 24 *gnauiter* (hv). epod. 14, 3 *ueluti* pro *ut si* (hv). epist. II 2, 170 *assita* pro *adsita* (hv). epist. II 1, 48 *ad* pro *in* (hv). epist. II 1, 167 *in scriptis* (hv). carm. I 12 in prima stropha h facit cum classe prima, in sequentibus cum u' et b: hoc quidem mihi notatione uidetur dignissimum.

p

Inter primam classem et tertiam fluctuare uidemus etiam cod. p; hic illic utriusque classis lectiones in hoc libro leguntur, una in ipso contextu, altera supra uersum posita, ut c. I 18, 5 *crepat* p in contextu, *increpat* p uar. Cod. p est Paris. 8214 nitide scriptus saec. XI olim Colbertinus 4104. Picta est in hoc libro figura militis saeculi undecimi, cf. Hefner-Alteneck, Trachten des christl. Mittelalters I tab. 33. 65. 12, inprimis tab. 65. Congruunt cum illa pictura uestis armaque militis cuiusdam qualia in celebri opere musaico Gereonensi (S. Gereon) apud Colonienses expressa sunt, uide ausm Werth, Festschrift des Vereins der Alterthumsfreunde im Rheinlande 1872/73 tab. I nr. 10 et text. p. 7. Praeterea cf. Weiss, Kostümkunde des Mittelalters p. 522. 628 sqq.

p est cod. membran. 0,232 × 0,148 m., foliorum 129, uersuum 34 in singulis columnis. Nonnullis locis huius codicis auctoritate uti licet ad confirmandas aut primae aut tertiae classis lectiones; qua de causa et in editionibus nostris et in epilegomenis aliquotiens eius fecimus mentionem. Praeter multa folia, quae excisa sunt, cod. p uniuersum continet Horatium hoc ordine dispositum: carm., epod., c. s., a. p., epist., serm., item scholia marginalia et glossas interlinearias, expositionem metricam et uitam Horati Suetonianam. Fol. 83r rubro colore scriptum est: *Orač Flacci eplarū lib. II. expt. Incip̄ sermonū lib.*" Infra nigro atramento a manu saeculi XI uel XII haec uerba addita sunt: '*Pene tertia pars deē in hoc libro.*' Cod. p continet etiam auctoris ad Herennium librum I.

t

Item inter primam classem et tertiam fluctuat cod. t = Parisinus membran. 8219 saec. XIII—XIIII, olim Ludouici de Targny.

Sunt folia 64, uersus 36 in singulis paginis. Continet c. I 1, 1 — I 24, 6. II 8, 15 — epod. fin., c. s., a. p., s. I 1, 1 — I 9, 17. Ars poetica et in initio et in fine '*liber poeterie*' appellatur. Notanda uidetur rara lectio '*cm*' pro '*cu*' a. p. 328, unde affinem esse apparet codicem t cum libris Rπ.

u′

Singularem locum inter libros Horatianos tenet stirps u′: quo siglo notauimus lectiones communes codicum u et v. Hoc archetypon u′ fuit classis tertiae multis secundae classis scripturis admixtis et propriis coniecturis.

u

u = codex Parisinus 7973 saec. $\overline{\text{VIIII}}$—$\overline{\text{X}}$, 0,259 × 0,201 m., olim Floriacensis, foliorum 88, uersuum 31—33 in singulis paginis, adscriptis gloss. Fλ. Fuit olim Petri Danielis (Daniel) Aurelianensis (Orléans), qui uixit inde ab anno 1530—1603; fungebatur munere aduocati Aurelianensis et 'bailli de la justice de Fleuri.'[1] Post eius obitum fuit in celeberrima bibliotheca Bongarsi[2], postea in Colbertina. Scriptus autem erat Floriaci apud Benedictinos (Fleury siue S. Benoist-sur-Loire): in prima pagina enim, ut Dorez intellexit, Stephani Baluzii manu adnotatum est '*S. Benoist*'. Anno 1562, cum cardinalis Odet de Coligny episcopus Bellouacensis (Beauvais) Floriacensium monasterium uastaret, Petrus Daniel haud paruam codicum manu scriptorum copiam inde abduxit. Francogallicae gentis librarium u fuisse ex multis indiciis apparet, ut ex scriptura *quantus* pro *cantus* c. s. 22 et *sancto* pro *xantho* c. IIII 6, 26. Quibus mendis etiam edocemur partes quasdam codicis u scribenti dictatas esse. Horati opera in u hoc ordine tradita sunt: carm., epod., carm. saec., serm. I 1, 1 — II 2, 131. Inde a c. III 1 usque ad finem carm. saec. nouam codicis u collationem eamque diligentissimam fecit nobisque humanissime transmisit uir doctissimus Henricus Lebègue Parisinus; item Ludouicus Duvau amicissimus Leoque Dorez Parisini et huius codicis et aliorum suorum librorum aliquot locos, sicubi quidam scrupulus restabat, identidem inspicientes gratia nos deuincire non destiterunt: quorum uirorum facilitatem comitatemque plurimis philologis optime notam non est quod hic multis uerbis celebremus. Intercesserat Michael Bréal, uir clarissimus, quocum iam dudum fidam habemus familiaritatem.

---

[1] fol. 1^r legitur: '*Ex libb. Petri Danielis Aurelij 1564*' et fol. 88^v: '*Petri Danielis Aurelij 1564*'.

[2] cf. voyage litteraire de deux religieux Benedictins de la Congregation de S. Maur, Paris 1717 I p. 66: *aprés sa mort ses héritiers rendirent les mss. a monsieur Petav conseiller au parlement de Paris, et a monsieur Bonghard.*

Quoniam cod. u, sicut diximus, adeo non integrum Horatium praebet, ut et serm. II 2, 132 — fin. et epistulae omnes desint, prospere euenit, quod etiam cod. v habemus, quasi fratris filium codicis u, ex quorum consentientibus lectionibus construere licet archetypon u′, scriptum fortasse iam saeculo VIII — IX (circa a. 800).

v

v = codex Parisinus 8213 foliorum 101, quorum unum uacuum est, uersuum 31—32 in singulis paginis, columnarum partim singularum, partim binarum, 0,189 × 0,126 m., membranaceus, saeculi XII exeuntis, olim Mazarineus, antea Lambinianus, ut ex fol. 1ʳ apparet, ubi scriptum est '*Lambinj*' idque Lambini ipsius manu. Lambinus hunc codicem uidetur Iannoctianum uocare. Aut Aureliani aut Floriaci librum v scriptum esse suspicamur. Fol. 99ᵛ extat carmen uiginti uersuum, quorum primo ('*Orbis factor, pie rector, qui creasti omnia*') notae musicae adpictae sunt; uid. A. Holder, neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde I (1876) p. 416. Iuxta id carmen in margine legimus: 'ORATIO .R. aureliaxensis || facta dum tercianis grauaretur'. Scriptorum Horatianorum ordo hic est: carm., carm. saec., epod., a. p., epist., serm. Sed fol. 32ʳ una columna et 32ᵛ totum folium post finem libri epodon uacua relicta sunt; ab a. p. nouus quaternio, insignitus V., incipit.

Cod. v quamquam arta propinquitate cum u coniunctus est, tamen non ex u descriptum esse cum ex multis aliis locis, tum inde efficitur, quod c. III 23, 12 cum δzbrgσ's exhibet *securim*, u autem mendosissime *securum*.

w

Ex ipso cod. v uero descriptus est w, idest Basiliensis bibliothecae publicae F IV 26 saec. XIII liber membranaceus. Hic adhiberi potest ad eas lectiones codicis v restituendas, quae nunc erasae sunt. Scripturae exemplar inuenies apud Kirchnerum, nou. quaest. Horat. tab. III 14 = a. p. 1—9. Codex w est 90 foliorum, 31 uersuum in singulis paginis, et binarum columnarum in lyricis. Exhibet carm., carm. saec., epod., a. p., epist., serm. eodem ordine quo v. Adiecta sunt Vergili georg. et Ouid. ex Ponto I 1, 1 — IIII 16, 26.

u′

In u′ (u, u2v, vq) multas coniecturas reperimus non magis audaces quam superuacuas, quales glossatorem q. u. potissimum uel grammaticastrum sapiunt, ut epod. 16, 2 *perit* u′ pro *ruit*. epod. 17, 65 *infidus* pro *infidi*. epod. 17, 36 *qui finis* pro *quae finis*. epod. 15, 17 *at* pro *et*. epod. 15, 15 *iratae* (u) pro *offen-*

sac. epod. 16, 11 *urbes* pro *urbem.* epod. 3, 3 *edat* pro *edit.* epod. 1, 26 *mea*[1]) (u2vq) pro *meis.* c. I 22, 11 *curis . . . expeditis* (uv uar. q ϑ) pro *curis . . . expeditus.* c. III 29, 22 *horrida* (u′q) pro *horridi.* c. III 2, 18 *incontaminatis* (u) pro *intaminatis.* c. II 15, 10 *(a)estus* (u2vq) pro *itus* (class. III.) uel *ictus* (archetyp.). c. III 6, 28 *oscula* pro *gaudia* (u). c. I 22, 2 *mauri iaculis* pro *mauris iaculis* (u′q). c. III 16, 39 *contracta . . . cupidine* pro *contracto . . . cupidine* (u′gϑs). c. IIII 4, 17 *et* interpolatum inter *gerentem* et *uindelici* (vq). s. I 8, 16 *deformem* pro *informem* (u). s. I 8, 7 *insidere* pro *considere* (u Pph.′). s. I, 18 *in se* pro *ipse* (u′β′). s. I 2, 101 *clorin, clorim* u′ pro *cois.* s. I 3, 130 *olim* (u) pro *omni.* s. I 3, 133 *uellent* pro *uellunt* (uσ). s. I 9, 50 *umquam* pro *inquam* (uσ). s. II 2, 128 *uixistis* pro *nituistis* (pingui Minerua). s. II 2, 102 *uincere* pro *insumere* (u) s. I 9, 90 *opponere* pro *oppedere* (u cum E, ortum ex schol. Γ). epist. I 20, 7 *ubi quis* pro *ubi quid* (vq; u deficit). a. p. 18 *flumen rheni* (u′) pro *flumen rhenum.* a. p. 76 *iuncta est* pro *inclusa est* u′, uid. Epileg. a. p. 114 *dauus* vu uar. β′σ′ pro *diuus* (ineptissime). a. p. 116 *et* pro *an* u′ (ortum ex schol. Γ). a. p. 416 *nec* pro *nunc* (uy), speciosa, sed non necessaria lectio, uid. Epileg. c. IIII 6, 17 *uictor* u′ pro *captis.* Hoc loco auctorem familiae u′ tertiae classis quoddam exemplar, ubi uox *captis* omissa erat, ante oculos habuisse atque ex suo ingenio emendationem conatum esse plane intellegimus. Idem fecit c. IIII 15, 11, ubi pro falsa tertiae classis lectione *dimouit* aduersante etiam ipsa re metrica scripsit *domuit.* Illud quidem uix quisquam negauerit, stirpis u′ auctorem, exceptis iis locis, ubi uox quaedam prorsus exciderat, litteris traditis quantum poterat in emendando parcere studuisse, sicut c. IIII 15, 11. a. p. 76. s. I 2, 18. 101. I 3, 130. II 2, 128.

Ad morphologicas rationes siue ut multi dicunt orthographicas spectant hae formae: c. I 15, 2 *helenam* (ugαV). c. I 28, 30 *negligis* u′qgE). c. I 38, 7 *arcta* (u sol.) c. II 6, 16 *baccha* pro *baca* (u). c. II 12, 25 *fraglantia* (u′). c. II 13, 12 *capud* (u). c. III 9, 10 *dulces* (u′qαϑ). c. III 12, 5 *neubule* pro *neobule* (u′ *neubole* ϑ). c. III 12, 11 *arcto* (u′qα1). c. III 12, 10 *fugientes* (u′ qϑ). c. III 14, 22 *mirreum* pro *murreum* (u, *myrreum* ϑ). c. IIII 9, 8 *(s)ter(p)sicorique* uel similia (u′qσϑh). c. IIII 9, 15 *regales* (u′α′gϑ); accusatiui in *is* desinentes fere omnes in u′ deleti sunt. c. IIII 9, 17 *cydonio* (uασ). epod. 2, 36 *iocundior* (uetustissimi huius formae testes h. l. sunt u′α′), item s. I 5, 70 *iocunde* (u′β′σ). epod. 2, 67 *alpheus* pro *alfius* (uϱ). epod. 3, 3 *allium* pro *alium* (u′λ′ν). s. I 8, 33 *hecatem* (u′); item a. p. 145 *antiphatem* (u′α′). s. I 8, 38 *minctum* pro *mictum* (u′).

Ex hac, quae facile poterat augeri, lectionum farragine nemo

1) Hoc multis editoribus, sed falso, probatum est.

non intelleget, etiamsi nonnulli loci extent, ubi singularem quandam lectionem in u uel u′ propositam uere Horatianam adgnoscere non dubitamus, tamen si in uniuersum iudicandum est, recensioni u′ multo magis diffidendum esse quam credendum. Veras autem lectiones habes s. II 1, 31 *cesserat* pro *gesserat* (uβ). c. I 23, 1 *uitas* pro *uitat* (u′n sϱ2 uar. et expos. metr. codicis γ). s. I 7, 17 *pigrior* pro *pulchrior* (u′σgα Porph. schol. Γ). s. II 2, 53 *distabit* pro *distabat* (u′y, uid. Epil.). c. I 18, 2 *c(h)atili* (vqσ2). s. II 5, 78 *nequiere* (vσ′rMα). c. III 5, 22 *bracchia* (u, cf. Epileg. ad c. I 8, 11). epod. 10, 22 *iuueris* pro *iuuerit* (vqu uar.).

Codicis v solius lectiones, quamquam, quicquid in epistulis et in extrema sermonum parte (inde a II 2, 132) de stirpe u′ scimus, in v potissimum nititur, omnino damnandae sunt, ut epist. I 15, 12 *stomachandus*. epist. I 17, 44 *prūdenter* pro *pŭdenter*. epist. I 18, 111 *haec* pro *sed*. epist. II 2, 171 *refigit* (emendatio cogitata). epist. II 2, 216 *licentius* pro *decentius*. c. IIII 6, 25 *achiuae* pro *argutae*. epod. 2, 69 *relegit* (cum ϱ). s. II 3, 317 *se inflans sic* pro *sufflans se*. epist. I 3, 32 *at* pro *ac*. epist. I 3, 31 *numatius* pro *munatius*, similiter c. I 26, 5 *mitridaten* pro *tiridaten*. a. p. 355 *ut* pro *et*. a. p. 382 *uersum* pro *uersus* (prorsus superuacua immutatio). Sicut in u′ uel u uerborum ordinem saepius temere mutatum uidemus (ut a. p. 31. 129. 240. 376), ita etiam in v solo: a. p. 260 *magno cum pondere* pro *cum magno pondere*. Omnia haec sunt improbanda; unica exceptio est in illa Horati parte, ubi deficientis u supplementum codex v praebet haud prorsus spernendum, formam dico *piscis* s. II 8, 27: ibi non solum u, sed etiam A′BRπ alii desunt. Similiter factum est s. II 5, 78, ubi ueram lectionem *nequiere* in v et σ′rMα seruatam uidemus.

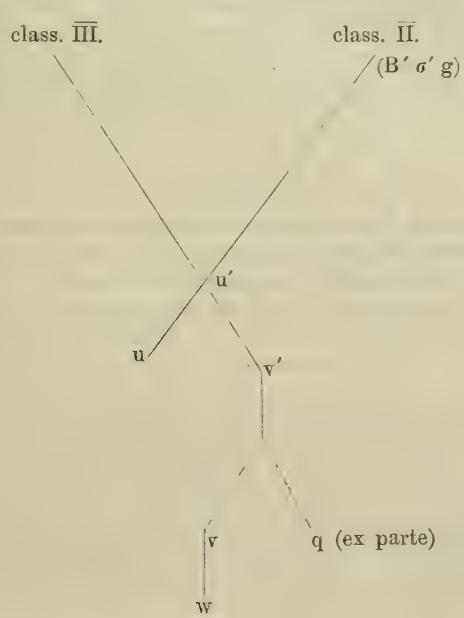
Propria codicis v orthographia aetatem sapit admodum recentem. Inuenimus enim *gnauus*. *gnauum*. *gnauiter*. *karus* (saepe), *allobros* pro *allobrox*. *lamma* pro *lama*. *compcta*. *quoquere* (saepius), *percuncteris, succi, myrreum, yrcus* (epod. 16, 34 v sol.), *atquin* (s. I 9, 52 v sol.), *thure* (c. I 36, 1 gv sol.), *allabores* pro *adlabores* (c. I 38, 5 vL2 sol.), *arcto*.

B′u′

Stirps u′ arta necessitudine coniuncta est cum classe $\overline{\text{II}}$, scilicet cum codicibus B′EgV, inprimis cum B. Praeter eas multas lectiones, quas u′ in carminibus et epodis cum $\overline{\text{I}}+\overline{\text{II}}$ classe communes habet, ut *teucri* pro *teucro, acinacis* pro *acinaces, clari* pro *cari*. plurimae eiusmodi in uv inueniuntur, quae secundae classis et potissimum familiae B′ propriae sunt. Tales sunt c. I 13, 6 *manet* pro *manent* Bu pr. (C deest) c. I 25, 13 *cupido* pro *libido* Bu (in B superscr. *ł libido*) (C deest). c. I 28, 12 *nil* pro *nihil* Blu (C deest). c. II 12, 4 *aptare* pro *aptari* A′Bλ′v (C deest). c. III 3, 34 *ducere* pro *discere* in A′λ′vio (B′ deest). c. III 4, 38 *addidit,*

non *abdidit* aut *reddidit,* in Bui (C deest). c. III 6, 10 *inauspicatos* pro *non auspicatos* A′Bλ′Gimu (C deest). c. IIII 5, 34 *diffuso* pro *defuso* A′B′λ′σgu′io. c. IIII 6, 10 *impressa* A′B′λ′uio pro *inpulsa.* c. IIII 6, 38 *noctilucam* Bu′λ′σgcμ. epod. 1, 34 *ut* omis. A′B′λ′uGo. epod. 2, 6 *neque* A′B′uGog. epod. 2, 29 *aut* B′u′ (non Mau.). epod. 12, 22 *properabantur* B′u′ (opp. Mau.). epod. 16, 65 *aere* B′u′Gio (*aerea* Mau.). s. I 3, 4 *tigillius* pro *tigellius* Bgv. s. I 3, 74 *ignoscat* Bu′. s. I 3, 128 *qui* pro *quo* Buv uar. s. I 4, 79 *inquis* gσ′u′Gm (B desiit). s. I 6, 39 *e* pro *de* gσu. s. I 7, 17 *pigrior,* non *pulchrior,* gσ′u′GV. s. I 9, 3 *occurrit* pro *accurrit* guxσ corr. Gμ. s. II 2, 29 *haec* pro *hae* gu′. s. II 2, 112 *puer,* non *puerum,* gσ′u′imjμc. s. II 3, 163 *et* pro *aut* gvσ uar. xm (u desiit). s. II 3, 219 *natam* pro *gnatam* gvixc. s. II 7, 17 *pirgum* pro *phimum* gσ′vGjmμ (v *spirgum*). s. II 7, 48 *incendit* pro *intendit* gvGjmx corr. i uar. L. epist. I 2, 65 *monstrat* gσv mj pr. epist. I 6, 51 pro *fodicet* aut *fodiet* aut *fodiat* gσ′vjiμc. epist. I 10, 43 *urget* pro *uret* gσ′v corr. mj. epist. I 15, 16 *dulcis* pro *iugis* gvxEV. epist. II 1, 48 *ad fastos* vEμ. a. p. 369 *auctor* BuGc pro *actor.* a. p. 376 *duci* omisit B, transposuit u. a. p. 393 *rabidos,* non *rapidos* BσvimV.

Si omnia perpendimus, fundamentum familiae u′ ex codice quodam tertiae et ex altero secundae classis compositum fuisse suspicamur; pertinebat autem ille secundae classis codex ad stirpem B′. Itaque nescio an stirpis u′ imaginem sic liceat adumbrare:

Rossianus.

Huic familiae u′ adnumerandus etiam esse uidetur codex Rossianus saeculi XII — XIII in bibliotheca societatis Iesu Vindobonensi adseruatus, quem descripsit uariasque lectiones publicavit I. Wagner in programmate gymnasii Kalksburgensis 1896. Antea fuit in bibliotheca Rossiana (de Rossi). Ordo librorum Hor. hic est: carm., c. s., epod., c. s. (iterum), a. p., serm., epist.; epist. II 2 uu. 215 sq. abscisi et a manu secunda suppleti sunt. Etiam uersus illi octo interpolati ante serm. I 10 a secunda manu additi sunt. Ceterum et ipsas secundae manus correcturas ex familia u′ profectas esse cernimus, ut c. I 23, 1 *uita[s]*. c. I 28, 19 *dens[a]ntur* (item v). c. IIII 4, 65 *merse[s]*. epod. 12, 22 *properab[a]ntur*.

ϑ

Etiam ϑ = Sangallensis monasteriensis 864 membranaceus saec. XI, a Rittero conlatus et in editione prima hic illic adhibitus, stirpi u′ uidetur adnumerandus esse. Deficit inde a c. IIII 11, 36. Lectiones quasdam non Horatio, sed auctori familiae u′ tribuendas in cod. ϑ inueniri obiter supra docuimus. Reperiuntur etiam singulares aliquot lectiones uilissimi generis ut c. II 4, 19 *aduersam*. c. III 5, 25 *redemptus*. c. III 29, 42 *degit*. c. IIII 4, 21 *subarmet*. c. IIII 4, 45 *post hunc*. Ex Sueuia hunc librum in armarium Sancti Galli translatum eundemque esse, quem ducissa Hadwiga Duellii (Hohentwiel) Burchardo Ekkehardi II comiti quondam donauerit, Franciscus Ritter sibi persuasit (Q. Hor. Flaccus ed. Ritter Lips. 1856 I p. XXXVI sq.). Sed repugnare uidentur et temporum ratio et libri condicio nimis manca.

Porphyrion.

Sequitur, ut de scholiis, quae cum classe tertia cohaerent, aliquid dicendum sit, de Porphyrione et de tractatu Vindobonensi.

Fuerunt qui dicerent, siquis Horatium bene recensere uellet, Porphyrionis potissimum nitendum esse auctoritate, cui opinioni haud dubie adsentiri possemus, si scholiastae ipsius, quem iam ineunte saeculo tertio uixisse scimus[1]), uera ubique nobis uerba

1) Hoc ego statueram; Wessner, Landgraf, alii grauissimis argumentis probauerunt Sitteliique Vrbaeque aliorumque commenta, qui nostram de aetate et patria Porphyrionis opinionem impugnauerant, optime refutauerunt. Landgrafii conclusionis summa haec est: 'Wir sind am Ende unserer Untersuchung angelangt, die, so hoffen wir, einerseits das afrikanische Gepräge der Latinität des Porphyrio überhaupt, andrerseits die nahe Verwandtschaft seiner Sprache speciell mit den Hauptvertretern des älteren Africanismus, mit Apuleius, Tertullian, Cyprian, Arnobius und Lactantius, sowie mit den älteren Bibelüber-

tradita essent. At prorsus aliter res se habet. Sicut enim omnibus fere scholiis accidit, ita et Porphyrionis commentarii non solum permultis uolgaribus mendis, uocibus sententiisque corruptis deprauabantur, sed etiam ingenti interpolationum farragine, quo factum est, ut sententia ipsa saepe secum repugnaret. Lemmata quoque falsis lectionibus abundant; quibus si singulares sunt omnino diffidendum est exceptis formis quibusdam orthographicis; multa exempla dedimus in Epileg. p. 104 et 796 sq. Accedit quod Porphyrionis commentarii compluribus locis iisque interpretatione ualde indigentibus adeo exiles sunt, ut partes quaedam interiisse putandae sint, nos autem plane ignoremus, quid legerit auctor. Multa lemmata ex secunda codicum classe inrepsisse nemo non uidet, cf. c. III 10, 1. III 21, 10. IIII 7, 17. epod. 5, 3. 98. 7, 15. 13, 11. 17, 64. s. I 5, 15. 46. I 6, 18. 69. I 9, 3. II 1, 24. II 3, 212. II 7, 72. epist. II 1, 48. Ad interpretationes uero magnam uim habuit codex quidam classis tertiae, id quod cum aliunde apparet, tum ex c. III 10, 6. III 13, 16. III 14, 7. III 24, 60. epod. 11, 62. s. I 2, 121. epist. II 2, 83. Porphyrion igitur primum iis locis paucissimis maioris momenti est, ubi cum primae classis singularibus lectionibus congruit ut c. III 14, 11 (*ominatis*). IIII 14, 28 (*meditatur*). Deinde haud spernendus est in iis quaestionibus, quae ad orthographiam uel morphologiam pertinent ut s. II 3, 240 (*deciens*). s. II 3, 296 (*octauŏs*). epist. II 1, 148 (*saeuŏs*). c. III 12, 7 (*umeros*). s. I 1, 33 (*paruola*). epist. II 1, 29 (*optuma*) et s. I 4, 105 (*optumus*) al., quamquam nonnulla dubia sunt ut *uecmens* epist. II 2, 28. *formonsa* c. IIII 13, 3. *thensauro* s. II 6, 11. *domūs* epod. 5, 53. *fraxinūs* c. III 25, 16. *mensīs* c. IIII 6, 40 al. Denique Porphyrionis auctoritas non neglegenda est iis locis perpaucis, ubi duas diuersas lectiones per interpolationem inter se confusas ac mixtas uidemus, sed ita ut uerior ac pristina lectio etiamnum possit indagari, cf. epist. II 2, 80 (*contracta*). epod. 16, 37 (*expes*). c. III 14, 10 sq. (*ominatis*). c. III 15, 16 (*uetulam*). a. p. 402 (*tyrtaeus*). Plerumque uero ut nunc sunt Porph. interpretationes cum tertia classe faciunt nec pluris aestimandae sunt quam quilibet ex optimis huius classis codicibus.

Tractatus Vindobonensis.

Multo minoris pretii est tractatus ille Vindobonensis, codex bibliothecae Caesareae, signatus nr. CXLV, saec. XI. Nihil enim

---

setzungen klar erwiesen hat, so dass die Annahme, seine Lebenszeit sei in die erste Hälfte des dritten Jahrhunderts zu setzen, dadurch wesentlich gestützt worden ist, ja vielleicht den Grad der Gewifsheit erreicht hat, der unter den bestehenden Verhältnissen in dieser Frage überhaupt erreichbar ist.'

est nisi paraphrasis schol. Γ confecta uel ab Alcuino ipso uel a discipulo quodam huius magistri saeculo $\overline{\text{VIIII}}$; lemmata sumpta esse ex libro aliquo tertiae classis demonstrauimus in Zeitschr. f. d. österr. Gymn. 1877 p. 516 sqq.

Postremos memorare debemus duos codices, qui ut certae classi nequeunt adscribi, ita propter singulares quasdam aut rariores lectiones aliquot locis haud inutiliter adhiberi possunt. Sunt autem Parisini n et s.

n

n = Nostradamensis Parisinus 184 ('à l'Eglise de Paris M. 9') membranaceus, saeculo $\overline{\text{XI}}$ exeunte scriptus, foliorum 123, 33 uersuum in singulis paginis. Fol. 1r legitur: '*Ex dono Dni Gagne de Perigny Canonici Parisiensis. anno 1734.*' Continet carm., epod., c. s., a. p., epist., serm. Scatet peruersis ac recentibus lectionibus, ut c. s. 71 *curet.* c. s. 49 *quique* pro *quaeque.* c. III 7, 22 *spernit.* epist. I 17, 52 *brundusium* pro *brundisium* (cum Mπ2). epist. I 18, 46 *acoliis* pro *actolis* (cum phf). epod. 17, 50 *partumeius* natum ex *partum eius* pro *pactum eius* (archetyp. *pactumeius*). Hic noster cod. n est Pulmanni B.

s

s = Sorbonensis Parisinus 1578 membranaceus saec. $\overline{\text{XII}}$ exeuntis, ex bibliotheca Contii. Continet 182 foliis expositionem metricam et uitas, carm., epod., c. s., a. p., epist., serm. In deteriorum librorum numero ponendus est. Exhibet c. I 3, 36 *perrupitque* pro *perrupit* cum $\beta 2\, \vartheta 2\, \nu 2$. epist. I 10, 24 *expellas* pro *expelles.* a. p. 18 *rhenus* pro *rhenum.* Etiam lectio *rerum* epist. I 17, 21 cum σ'uj2 pro *uerum* recentiori cuidam emendatori tribuenda uidetur; quem eundem fuisse suspicamur atque auctorem codicis σ''.

Codicum classes.

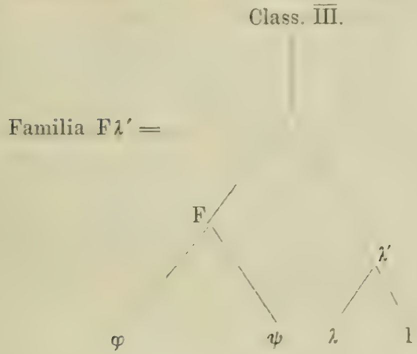
Iam uero postquam omnes eos codices, qui ad uerum Horati contextum eruendum alicuius momenti esse uidentur, recensuimus, in rem esse duximus de rationibus nostris criticis in uniuersum aliquantulum disserere idque ita ut non carmina modo, sed etiam sermones atque epistulas respiceremus.

Omnes libri diuisi sunt in classes tres, quas sic fere licet deliniare:

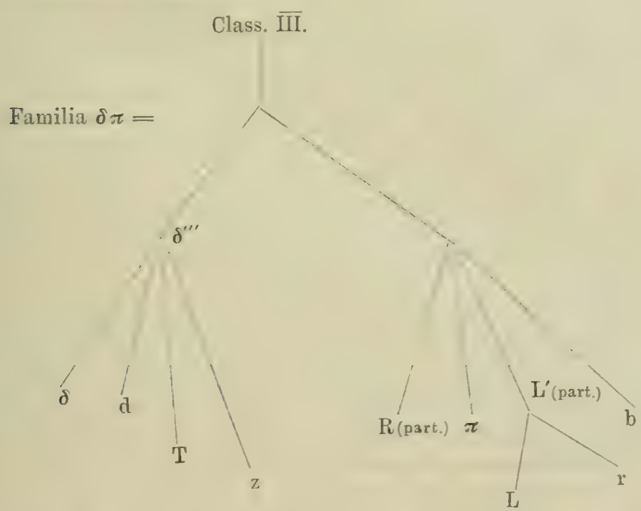
Prima classis = aγD$'$ (Dτ) ξ'(ξM) ubique;
in carm., serm., a. p. etiam E.
in epistulis A.
Accedunt R et ν ubi non tertiam classem repraesentant.
Item i ubicumque non cum secunda classe facit.

Secundae classis uide schema supra pictum p. XVIII.

Tertia classis = familiae $F\lambda'$ et $\delta\pi$.

Ceterum in lyricis λ' inter tertiam et secundam classem fluctuare supra monuimus.

Supplementi causa adhiberi possunt etiam σ' (= σx), qui saepe cum stirpe δ''' congruit, β'' (βfh) et α, qui inter tertiam et primam classem fluctuant, et u′, qui, ut modo exposuimus, inter tertiam et secundam classem uacillat.

Prima classis ut paucissimis mendis laborat, ita nonnullis falsis lectionibus eius generis, quod ad rem grammaticam aut ad interpretationem spectat, deprauata est; formae illae priscae, quae poetae ipsius tempora redolent, euanuerunt paene omnes.

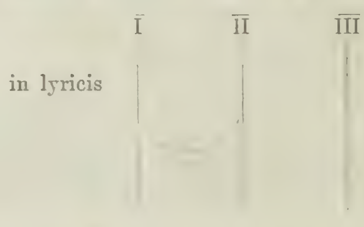
Eas quidem secunda classis melius conseruauit, sed eadem permultas praebet lectiones singulares easque speciosas, quarum minima pars ad ipsum poetam, maxima ad ueterem quendam uirum doctum, fortasse ad Mauortium, uidetur referenda. Magnam quoque huius classis singularium lectionum partem cum ex aliis locis tum ex maxime uexato illo sermonum uersu I 6, 126 ita explicandam esse apparet, ut, cum libri originarii uerba hic illic quodammodo expalluissent, corruptelas a monacho quodam ex suo ingenio, non ad ueterum exemplarium auctoritatem, correctas esse sumamus. Adde quod omnes huius classis codices aut mutilati sunt aut uacillant, id quod schemate supra picto p. XVIII docuimus. Itaque ii non sunt audiendi, qui ut Munro et Blandiniorum librorum admiratores hanc solam classem per totum Horatium sequi iubent.

Id quoque notare libet, opera Horatiana in hac classe aliter ordinata esse atque in ceteris: carmina enim liber epodon excipit, deinde sequitur carmen saeculare, tum ars poetica siue 'liber poeticus', tum sermones, tum epistulae (B′σ′Gβ′ cons. gjoA Porphyr.): prima et tertia classes uero hunc ordinem seruant: carmina, ars poetica, epodon liber, carmen saeculare, epistulae, sermones (aγ′ DE cod. origin. MiFλ′δ‴Rπ′rα cod. origin. b).

Tertia classis ut errorum multitudine ceteras superat, ita plerique eorum facillime dispiciuntur, quia inficetos ac stupidos prodere solent auctores, nec tamen prorsus desunt loci, ubi deleta in ceteris codicibus uera lectio in tertia classe integra remanserit. Archaicae quoque, quas dicunt, formae in huius classis codicibus optime seruatae sunt; itaque haud omnino spernendos censuimus hos libros, sed adhibuimus cum alibi, tum sub finem sermonum, ubi ceterarum classium libri nos destituunt.

Conexa est cum hac classe familia u′, cuius recensionem saeculo VII uel VIII in monasterio aliquo Francogallico, Floriacensium fortasse uel Aurelianensium, ita factam esse suspicamur, ut monachus quidam secundae classis codicem uetustiorem adhiberet, unde originarium suum librum, qui fuerat tertiae classis, permultis locis corrigeret aut certe uarias lectiones adscriberet.

Harum classium nulla ab altera pendet, nisi quod in lyricis inter I et II, in dactylicis inter I et III cohaerentia quaedam subinde conspicitur, cuius necessitudinis hoc schema liceat deliniare:

I III II

in dactylicis

Neminem fugiet facile fieri posse, ut in una quaque classe lectiones quaedam unice uerae reperiantur, cum in ceteris mendosa lectio communis extet: sed adeo pauca sunt eiusmodi exempla, ut generalis nostra regula, qua eas lectiones ueras esse diximus, quae in duabus classibus congruae inueniantur, haudquaquam infirmetur. Quo facilius autem nostrorum laborum candidi iudices huius criticae rationis ueritatem examinare possint, tabulam illam, quam in Epilegomenis ante hos duodeuiginti annos p. 813 sqq. publicauimus, typis hic repetendam curare statuimus, non mutato eorum locorum, quos ibi memorauimus, aut delectu aut numero, sed adsumptis aliquot in subsidium codicibus, quos antea non adhibueramus.

DISCRIPTIO CLASSIVM.

I.	II.	III.
carm. I 1, 7. *mobilium* aME[1])Rνi'[V']	*mobilium* ABGiMau. [V']	*nobilium* zTπu' *mobilium* Fλ'δR[V']
1, 15. *icariis* aMERνi'	*icariis* ABGio	*icareis* Fλ'δzTπu'
1, 35. *inseres* aMERνi'	*inseres* ABGio	*inseris* Fλ'δzπu'
2, 11. *superiecto* aDMERνi' (D incipit)	*superiecto* ABu'GioMau.	*super iacto* FδTπ *superiecto* λ'zu'R
2, 18. *ultorem* aMERνi' (D non liquet)	*ultorem* ABu'Gio	*uelorum* Fλ'δzTπ
3, 19. *turbidum* aDMEνi'[V]	*turbidum* GioMau. (B deficit) [V]	*turgidum* Fδzπu'R cum g pr.
3, 20. *acroceraunia* aDMEνi'	*acroceraunia* Au'Gio	*acrocerauniae* Fλ'δzπR (L incipit, π' = πL)
3, 27. *arduum est* MERνi cum g *ardui est* aD[V]	*ardui est* Au'o Mau. [V]	*ardui est* Fλ'δzTπu' [V]

1) E scripsimus pro C usque ad c. III 26, 12 unde incipit uerus cod. C, uide apparatum criticum ad l. c. Lectionem sine dubio meliorem latiore scriptura significauimus.

I.	II.	III.
carm. I 4, 8. *uisit* aMERνi′	*uisit* GioMau.	*urit* FδzTu′
4, 16. *et manes* aDMRν	*manes* Mau.	*manes* Fλ′δzTπ′u′
5, 13—16. recte disponunt aDMERνi′	recte disponunt Au′Gio	perperam Fλ′δzTπu
7, 7. *oliuam* aDMERνi′	*oliuam* AuGioMau.	{ *oleam* Fδzv { *oliuam* λ′Tπ′uR
7,15. non nouum carmen aDMERνi′	nouum carmen Au′Mau.	nouum carmen Fλ′δzTπ′u′
7,22. *tamen* aDMERνi′	*tamen* AuGiMau.	*ter* FδzTπ′v
7, 23. { *populna* aDR { *populea* MEνi′	*populea* Au′GioMau.	*populea* Fλ′δzTπ′u′
7, 27. *teucri* aMERνi′	*teucri* Au′Gi	*teucro* Fλ′δzTπ′
8, 8—10. recte disponunt aDMRνi′	recte disponunt ABu′Gio Mau. (B redit)	perperam disponunt FδzTπ′
9, 6. *large reponens* aDMEνi′	*large reponens* Au′GioMau. (B deficit)	perperam FδTπ′R
9, 7. *deprome* aDMERνi′	*deprome* Au′GioMau. ut uid.	*depone* FλδTπ′
10, 17. *laetis animas* aDMERνi′	*laetis animas* ABu′GioMau. ut uid.	*animas laetis* FλδzTπ′
10, 18—20 recte aDMERνi′	recte ABu′GioMau.	perperam FδzTπ′ (deficit T, incipit τ)
12, 2. *sumis* aD′MERνi′ (D′ = Dτ)	*sumis* ABu′Gi	*sumes* Fλ′δz[V′]
12, 2. *clio* aD′MEνi′	*clio* ABu′GioMau. ut uid.	*celo, caelo* FλδπR
12, 3. *retinet* aD′ ut uid. MERν i′ ut uid.	{ *recinet* AvoMau. ut uid. [V] { *retinet* BGi ut uid.	*recinit* Fδzu(i_2) cum g
12, 13. *parentis* aτERνi′(M non liquet)[V]	*parentis* ABGi Mau.	*parentum* Fδzπ′u′cum g
12, 15. *et* aDMER cum Go	*ac* ABu′im Mau.	*aut* Fδzπ
12, 15. *terras* aD′MERνi′	*terras* ABuGio Mau.	*terram* Fδzπ′v
12, 36. { *letum* aD′MEνi′ { *litum* R	*letum* ABu′Gio Mau.	*lectum* Fδπ
12, 51. *fatis* aD′MERνi′	*fatis* ABu′G corr. io Mau.	omittunt Fδzπ
12,57. *reget* aD′MRνi′	*reget* ABvGio Mau.	*regit* Fδπ′u
14, 5. *saucius* aD′MRi′ cons. E (ν deficit)	*saucius* ABu′GioMau. ut uid.	*actus* Flδzπ′
14, 8. 9. recte disponunt aD′MERi′	recte disponunt ABu′Gi Mau.	perperam disponunt Fδzπ′
14, 20. *cycladas* aD′MERi′	*cycladas* ABuGio	*cyclades* Fλ′δzv
15,9. *heu heu* aD′MERi′	*heu heu* ABGio	*eheu* Fλ′δzu′
15, 20. *crines* aD′MEi′[V′]	*crines* AuGio Mau. (B deficit) [V′]	*cultus* Fδzπ′vR
15, 22. *gentis* D′MEi′ (a non liquet)	*gentis* Av Mau. Gio(B deficit)	*genti* FδuR
16, 3. *pones* aDMEi′	*pones* ABu′Gio Mau.	*ponis* FδzπR
17, 9. *haedilia* a pr. ut uid. D′ME cum Gg	*haediliae* Bu′o cons. i_1 [cons. V]	*haediliae* Fλ′δzπu′R [cons. V]

I.	II.	III.
carm. I 18, 5. *crepat* aD′MRi′[V]	*crepat* AB Mau. Gi[V] *crepd͡t* o	*increpat* Fδzu′ cons. π′ ut uid.
18, 15. *et tollens* aD′MERi′[V′]	*et tollens* ABvG$_1$io Mau.[V′]	perperam Fδzπu
20, 3. *leui* aD′MEi′	*leui* ABvGio	perperam Fλ′δπϱuR(ϱ incipit)
21, 14. *in* omittunt aD′MERi′	*in* Bu′	*in* Fλ′δzπ′ϱu′
22, 2. *nec* aD′MERi	*neque* Bu′Go	*neque* Fλ′δzπ′ϱu′
22, 14. *daunias* aD′MERi′[V]	*daunias* ABv[V]G$_1$io	*daunia* λ′πϱu cum g *daunias* FδzvR[V]
22, 15. *iubae* aD′MEi′ (23, 6 incipit uerus cod. γ)	*iubae* ABu′Gio	*iuba* Fλ′π′ϱ?R
25, 5. *facilis* aD′MγER[V]	*facilis* ABuGo Mau. [V]	*faciles* Fδzπϱv cum g
25, 17. *uirenti* aD′MγERi′	*uirenti* ABGio	*uirente* Fδzπϱu′
27, 5. *acinacis* aD′MγEi′	*acinacis* ABuGio Mau.	*acinaces* δzπϱv R cons. F
27, 13. *uoluntas* aD′MγERi	*uoluptas* Bu′G	*uoluptas* Fλ′δzπϱu′
27, 14. *te* aD′γERi′ cons. M	*te* ABu′io Mau. ut uid.	omittunt Flδzπ′ϱ
28, 3. *latum* aD′γR *latus* ME	*latum* AB *litus* Mau. ut uid. (λ′σ′gGiocm)	*litus* Fλ′δzϱu′ cum L (π non liquet)
28, 15. *mors* aD′MRE uar. i	*nox* Bu′Go Mau.? (A deficit)	*nox* Fλ′δzπ′ϱu′ cum γ
28, 19. *ac* aD′MγEi(R deficit)	*ac* Buio Mau.? (deficit)	*et* Fδzπ′ϱ ut uid. v
28, 31. *forset, forsit* aD′MγERi′[V′]	*forsan* Bu′om *forset* Gi Mau. [V′]	*forset* Fλ′δzπ′ϱ′[V]
29, 13. *nobilis* aτMγEi(D deficit)	*nobilis* Aio(B deficit)	*nobiles* Fλ′δ′πu′R
31, 10. *et* aτγE(DM deficiunt)	*ut* BuG$_1$ ut uid. cum i (omittit o, G eras.)	*vt* Fλ′δϱuR
31, 11. *culillis* aτγERi	*culillis* ABim *culullis* Mau. ut uid. (λ′σ′gGoc)	*cululis* Fδzπϱu′
31, 18. *latoe* aD′γERi′	*latoe* ABuGio Mau.	*laetoe, letoe* Fλδzv cons. ϱ
32, 1. *poscimus* aD′γEi′	*poscimus* ABGio Mau. ut uid.	*poscimur* Fλδzπϱu′R
33, 6. *torret* aD′γERi′	*torret* Au′Gio Mau. (B deficit)	*te torret* Fδzπϱ?
35, 17. *serua* aDMγERi′[V′]	*serua* ABGio uar. [V′]	*saeua* Fλ′δzπϱu′
35, 26. *diffugiunt* aD′MγERi′	*diffugiunt* ABu′Gio Mau.	*fugiunt* Fδzπϱ
36, 11. *neu* aD′MγEi′	*neu* ABGi Mau. (deficit o)	*nec* Fδzπ′ϱu′R
36, 12. *neu* aD′MγEi′	*neu* A corr. BGi Mau.	*nec* Fδzϱu′R
37, 5. *antehac* D′MγERi′ cons. a	*antehac* ABu′Gi	*antehanc* Fλ′δπϱ
II 2, 7. *aget* aD′MγERi	*aget* ABu′i	*agit* Fλ′δ′ϱ

I.	II.	III.
II 2, 18. *plebis* aD'ME i'[V]	*plebi* ABu' Mau.	*plebi* Fλ'δzϱu'R cum g
3, 11. { *quo* aMγEi cum gβ'' / *quod* D' }	*quid* AB Mau.? [V]	*quid* FzπϱR[V]
3, 28. *exilium* aD'Mγ ERi	*exilium* ABi	*exitium* Fλ'δzπϱu'
4, 18. *delectam* aD'γE Ri(M deficit)	*dilectam* ABu'G Mau. [V']	*dilectam* Fλ'δzπϱu' [V']
5, 13. *currit* aD'γE'i'	*currit* ABGi	*curret* Fλ'δzπu'R(ϱ deficit)
5, 16. *petit* D'γERi	*petet* A'Bu'G Mau.	*petet* Flδzπu'
5, 19. *renidet* D'γEi'	*renidet* ABGi Mau.	*renitet* Flδzu'R
5, 20. *gyges* D'γERi	*gyges* A'Bu'i Mau.	*gies* Fδzπ
6, 19. *fertili* D'MγE Ri'	*fertili* A'Bu'Gi	{ *fertilis* Fλ' / *fertili* δzπ'u'R }
6, 19 *minimum* D'Mγ ERi	*minimum* A'Bi Mau.	*nimium* Fδzu'
6, 22. *ibi* D'MγERi	*ibi* A'BGi Mau.	*ubi* Fδzu'
7, 7. *coronatus* D'Mγ ERi'	*coronatus* A'BuGi Mau.	*comptus* Fδzπv
7, 14. *sustulit aere* D' MγERi	*sustulit aere* A'Bu'i Mau.	*sustulit ab aere* Fzπ
10, 6. *obsoleti* D'Mγ Evi'(v redit)	*obsoleti* A'Bu'Gi Mau.	*obsoletis* FδzπbR(b incipit)
10, 18. *cithara* D'Mγ ERvi'	*cithara* A'Bui Mau.	*citharae* Fδzπbv
11, 10. *nec* MγERvi	*neque* A'Bu'G Mau.	*neque* Fλ'δzπbu'
11, 24. *comas* D'MγE Rvi	*comae* ABm Mau.	*comam* Fδzπbu'
12, 4. *aptari* D'MγE Rvi'	*aptare* A'Bv Mau.	*aptari* FδzπbuR
12,13 et 23. *licymniae* D'MγERvi' [cons. V]	*licymniae* A'BGi Mau. ut uid. [cons. V]	{ *liciniae* λδzbu' (sim. g) / *licymniae* RFl [cons. V] }
12, 25. *cum* D'γERvi	*cum* A'Bui Mau.	*dum* Fδzπbv
12, 28. *occupet* D'Mγ ERvi	*occupet* A'Bi Mau.	{ *occupat* δzπ'bv / *occupet* Fλ'R }
13, 8. *colcha* D'MγE Rvi[V]	*colcha* A'Bi Mau.[V]	*colchica* Flzπ'bu' cum g (δ deficit)
13, 23. *descriptas* D'Mγ ERvi	*discriptas* A'B (redit o)	*discretas* Fλ'zbv
13, 38. { *laborum* MγEv i' cum β'' [V'] / *laborem* D'R }	*laborem* A'Bu'	*laborem* Fzπbu'R
14, 14. *rauci* D'MγE Rvi	*raucis* A'B	*rauci* Fλ'zbu'R
14,20. *sisyphus* D'Mγ ERvi'	*sisyphus* A'BuGio Mau.	*sisyphos* Fzπbv
14,24. *ulla* D'MγERvi'	*ulla* A'Bu'io	*uita* Fλ'zπ'b
15, 12. *norma* D'MγE Rvi'	*norma* A'Bu'Gio Mau.	{ *forma* zπ'b / *norma* Fλ'u'R }
16, 7. 8. recte disponunt D'MγRvi'	recte disponunt A'BGio Mau. ut uid.	perperam disponunt Fzπb(l deficit)
16, 13. *paternum* D'MγERvi'	*paternum* A'Bu'Gio Mau. ut uid.	*paterno* Fzπ

I.	II.	III.
carm. II 16, 31. *forsan* D'MγEνi'	*forsan* A'Bu'Gio Mau. ut uid.	*forset* FδzπbR ut uid. (δ redit)
17, 19. *natalis* D'MγERνi'	*natalis* A'BuGio Mau. ut uid.	*loetalis* Fδzπbν
17, 25. *alas* D'γERνi' cons. M	*alas* A'Bu'Gio Mau. ut uid.	omittunt Fδzπ
17, 25. { *cum* D'γEν / *tum* MRi' cum σ' }	*cum* A'Bu'o Mau. ut uid.	perperam FδzπbR
18, 8. *clientiae* D'γERνi cum a(M deficit)	*clientae* AB [V ut uid.[1]]	*clientes* Fλδzπbu'
18, 25. *limites* D'γERνi	*limites* A'Bio Mau. ut uid.	{ *limitem* δzπ'u' / *limites* FλR }
18,30 sq. recte disponunt D'γERνi'	recte disponunt A'BGio Mau. ut uid.	{ ut unum uersum scribunt zπ'u sim. δ (b deficit) / ut duo uersus FλR }
18, 36. *reuexit* D'ERνi'	*reuexit* A'BGio Mau. ut uid.	perperam Fδzπu'
20, 3. *terris* D'MγERνi'	*terris* A'Bio Mau.	*terra* Fδzπ'u'
20, 13. *notior* D'MγRν	*notior* A'B Mau.	perperam Fδzπ'u'
III 1, 17. *destrictus* D'MγERνi	*destrictus* A'Bio	*districtus* Fλ'π'u'
1, 43. *falernae* D'MγERνi' cum β''	*falerna* A'Bu'Mau. [V' ut uid.]	*falerna* Fλ'δzπ'u' [V' ut uid.]
1, 44. *uites* D'MγEνi' cum β''	*uites* A'BGio	*uitis* Fλ'δzπu'R [V' ut uid.]
2, 16. *ue* D'Mγνi'	*ue* A'Bio	*que* Fλ'δzπ'bu'
2, 22. *ire* D'MEνi'	*ire* io Mau. (B deficit)	*iter* Fδzπ'ϱbu'R (ϱ redit)
3, 10. *enisus* MγER (D desinit ν deficit) [V]	*enisus* o Mau. [V]	*innisus* Fδzπ'ϱbu' cum g
3, 12. *bibet* τMγRi	*bibet* A'uio Mau.	*bibit* Fδzπ'ϱbν
3, 34. *discere* τMγER	*ducere* A'vio Mau.	*discere* Fδzπ'ϱbuR
4, 10. *nutricis* τMγERi	*nutricis* A'Buio Mau.	{ *altricis* δzbν / *nutricis* Fλ'πϱR }
4, 10. *limen apuliae* MγEi' cons. τ	*limina pulliae* A'B cum R	*limen apuliae* Fλ'δzπϱbu'
4, 16. *forenti* τMγERνi(ν redit)	*forenti* A'Bi	*ferenti* Fλ'δzπϱbu'
4, 31. *urentis* τMγERνi'[V']	*urentis* A'BuGio Mau. [V']	*arentis* Fδzπϱν
4, 38. *abdidit* τMγERν cum Goi$_2$	{ *addidit* Bui / *abdidit* Go Mau. }	{ *addidit* Fu / *redd.* δzπ'ϱbν }
4, 43. *turbam* τMγERνi'	*turbam* A'uGio Mau.	*turmam* Fδzπ'ϱbν
4, 47. *turbas* τMγERν	*turmas* A'vGio Mau.	*turmas* Fλ'δzπ'ϱbν

1) Inde a carm. II 12, 3 usque ad libri quarti finem de tribus, non, ut alibi solet, de quattuor Blandiniis mentionem facit Cruquius; sed unum ex his codicibus Blandinium uetustissimum fuisse suspicantes, ubicumque in hac Horati parte trium Blandiniorum lectiones affert, eas in hanc tabulam recepimus et notauimus „V ut uid."

I.	II.	III.
carm. III 4, 59 sq. recte disponunt τMγER νi'	recte disponunt A' BuGio Mau.	perperam disponunt F δzπ'ϱbv
4, 74. *partus* τMγER νi'	*partus* A'Bu'Gio Mau.	*partum* δzπ *partus* Fλ'ϱbu'R
4, 76. *aethnen* τMγE Rν	*aethnen* A'B Mau. ut uid.	*aethnam* Flδzπϱbu'
4, 78. *reliquit* τMγE Ri' (ν deficit)	*reliquit* A'BGio Mau.	*relinquit* δzϱbu' *reliquit* Fλ'R
5, 10. '*et* omittunt τMγ Eνi'	*et* omittunt A'BuGio Mau.	*et* Fδzπ'ϱbvR[V]
5, 21. *uidi uidi* τMγ ERνi'	*uidi uid,i* A'Bu'Gio Mau.	*uidi* Fδzπ'ϱb?
5, 27. *nec* τMγER (ν deficit)	*neque* A'Bu'Gi'o Mau.	*neque* Fλ'δzπ'ϱb
5, 37. *inscius* τMγE Ri'	*inscius* A'BGio Mau.	*aptius* δzϱbu' *inscius* Fλ'πR
5,43. *a* τMγERi cum β''	*ab* A'Bu'Go Mau.	*ab* Fλ'δzπ'ϱbu'
5, 51. *propinquos* τM γERi'	*propinquos* A'BGio Mau.	*amicos* Fδzπ'ϱbu'
5, 53. *clientum* τMγE Ri'	*clientum* A'Bu'Gio	*clientium* Fλ'δzπ'ϱ ut uid. b
6, 10. *non auspicatos* τMγER	*inauspicatos* A'BuGim Mau.	*non auspicatos* Fδz π'ϱbvR
6, 22. *artibus* τMγE Ri	*artibus* i Mau. ut uid.	*artubus* Flδzπ'ϱu' (b deficit)
6, 30. *seu* τMγEi'	*seu* A'u'Gio Mau.	*cum* δzπR *seu* Fλ'ϱu'
6, 35. *et* τMγERi'	*et* A'u'Gio Mau.	omittunt Fδzπ'ϱ
7, 18 sq. recte τMγER νi' (ν redit)	recte A'Bu'Gio Mau.	perperam Fδz
7, 22. *audit* τMγER νi'	*audit* aBu'Gio Mau.	omittunt Fδzπ'ϱ
7, 26. *aeque* τMγER νi'	*neque* A'B	*aeque* Fλ'δzπ'ϱu'R
8, 3. 4. *in cespite* τM γERνi	*cespite* A'BGo Mau.	*in cespite* Fδzπϱu'R (L deficit)
8, 27. *cape* τMγEνi' [V']	*cape* A'BGio Mau. [V']	perperam Fδzπ'ϱ ut uid. bu'R (b redit)
9, 5. *alia* τMγERi'[V] (ν deficit)	*alia* A'BGio Mau. ut uid. [V]	*aliam* lδzϱbu' cum g *alia* Fλπ'R[V]
9, 6. *nec* τMγER	*neque* A'BvGio Mau.	*neque* Fλ'δzπ'ϱbv
9, 8. *ilia* τMγERi'	*ilia* A'Bu'Gio Mau.	perperam Fδzπϱ
9, 9. *regit* τMγERi'	*regit* A'BGio	*riget* Fλ'δzπϱu'
9, 21. *quamquam* τM γERi'	*quamquam* A'BvGio Mau.	*quamuis* Fδzπ'ϱbu'
10, 6. *satum* τMγERi'	*satum* A'BGio Mau. ut uid.	*situm* Fδzϱbu' cum L (π deficit)
10, 18. *animo* τMγE i' cum β''	*animum* A'B Mau. ut uid.	*animum* Flδzπϱ bR
11, 43. *nec* τMγER	*neque* A'Bu'Gio Mau.	*neque* Fλ'δzπ'ϱbu'
11, 50. *i* τMγERi'	*i* A'BvGio Mau.	omittunt δzπ'bu
12, 11. *alto* τMγEi'	*alto* A'BGi	*arto* Fλ'δzπϱbu'R[V] (deficit g)
13, 1. *blandusiae* τMγ R cum G	*bandusiae* ABu'iMau. ut uid. [V] cons. o	*bandusiae* Fλδπ'ϱbu' [V] (deficit g)

I.	II.	III.
carm. III 13, 11. *uomere* τMγERi'	*uomere* A'Bu'GioMau.	perperam Fδπ'ϱ
13, 16. *lymphae* τMγ ERi'	*lymphae* A'Bu'Gio Mau.	*nymphae* Fδzπϱbv
14, 6. *diuis* τMγER	*sacris* A'BGioc Mau.	*diuis* Fδzϱbu'R
14, 7. *clari* τMγEi'	*clari* A'Bu'Gio Mau.	*cari* FδzπϱR
14, 8. *uitta* τMγEi'	*uitta* A'Bu'Gio	perperam Fλ'zιπ'ϱbR
14, 11. { *ominatis* Mγ Ei cum co uar. [V[(deficit g) / *nominatis* τR }	*nominatis* A'BuGo Mau.	*nominatis* Fλ'δzπϱbuR
15, 2. *pone* τMγER	*fige* A'Bu'Gi (cons. o) Mau. [V]	*fige* Fλ'δzπ'ϱbu'[V] (deficit g)
15, 8. *chlore* τMγEv (redit v)	*chlore* A'BGo	*chlori* Fλ'δzπ'ϱu'R
16, 22. *a* τMγERvi'	*ab* A'u'o Mau. (B deficit)	*ab* Fλ'δzπ'ϱbu'
16,41. *halyattici* τMγEv	*halyathii* A'u' cons. i Mau.	*halyathii* Fλ'δzπϱu' (R?)
17, 4. *fastos* τMγEvi'	*fastos* A'Bu'Gio Mau.	*fastus* FδzπϱR
17, 13. *potes* τMγRvi' (sim. E)	*potes* A'Bu'Gio Mau. ut uid.	{ *potis* lδzb / *potes* Fδπ'ϱu'R }
18, 6. *ueneris* τMγE Rvi'	*ueneri* A'B	*ueneris* Fλ'δzπ'ϱbu'R
18, 7. *craterae* τMγE Ri'	*craterae* A'Bu'Gio Mau. ut uid.	*creterrae* Flδzπ'ϱ
18, 12. *pagus* τMγEvi'	*pagus* A'BG corr. io Mau.	*pardus* Fπϱbu'R cum δ uar. z uar.
19, 2. *pro patria non timidus* τMγERvi'	*pro patria non timidus* A'BGio Mau.	*non timidus pro patria* Fδzπ'ϱbu'
19, 11. *murenae* τMγ ERi' (*v* deficit)	*murenae* A'BvGio Mau.	*munere* Fzπϱbu cons. δ
19, 14. *cyathos attonitus* τMγERi'	*cyathos attonitus* A' BvGio Mau.	*attonitus cyathos* Fδzπ' ϱbu'
19,27. *rhode* τMγERi'	*rhode* A'BGi Mau.	*chloe* Fδzπ'ϱbu'
20, 3. *paulo* MγERi' [V]	*paulo* A'BuGio Mau. [V]	*paulum* Fδzπ'ϱbv cum g
20, 5. *cum* τMγERi'	*cum* A'Bu'Gio Mau.	{ *quae* δz cum L π uar. / *cum* Fλ'πϱbu'R }
21, 10. *negleget* τMγ ERi cum a	*neglegit* ABGo Mau.	*negleget* Fδzπϱbu'R
21, 19. *nec* τMγERi cum β''	*neque* A'Bu'Go Mau.	*neque* Fλ'δzπ'ϱbu'
23, 12. *secures* τMγE Ri'	*secures* A'Gio Mau. (B deficit)	{ *securim* δzbu' / *secures* Fλ'π'ϱR }
23, 19. *molliuit* τMγ ER	*mollibit* A'u'Gio Mau.	*mollibit* Fλ'δzπϱu'
24, 4. *publicum* τMγR [V']	*ponticum* A'BGio Mau. cum σc (*punicum* σ2x)	*apulicum* Fδzϱbu'
24, 26. *et* τMγERi'	*et* A'BuGio Mau.	*aut* Fδzπ'ϱ ut uid. bv
24, 27. *quaeret* τMγE Ri'	*quaeret* A'BGio Mau.	*quaerit* Fδzπϱbu'
24, 60. *hospites* τγER i'[V'] (M deficit)	*hospites* A'Gio Mau. ut uid. [V']	{ *hospitem* Fλπ'ϱbu' / *hospites* lδzR[V'] }
25, 6. *consilio* τγEi'[V]	*consilio* A'BGio Mau. [V]	*concilio* Fδzπϱbu'R cum g

I.	II.	III.
carm. III 25, 16. *fraxinos* τγERi'	*fraxinos* A'Bu'Gio Mau.	*fraxinus* Fδzπϱb
25, 17. *humile* τγE	*humile* A'G1 cons. B Mau. ut uid.	*humili* Fλδzϱbu'R
26, 9. *tenes* τγERi'	*tenes* A'BGio Mau.	*regis* δzπ'ϱbu' *tenes* Fλ'R
26, 10. *memphim* τγER	*memphin* A'u'Gio Mau.	*memphin* Fλ'δzπ'ϱbu'
27, 4. *feta* τγRi'	*feta* A'Bu'Gio Mau. (incipit C)	*festa, pesta* δzπb *feta* Fλ'ϱu'R
27, 5. *rumpat* τγi'	*rumpat* A'B'u'Gio Mau.	*rumpit* FδzπϱR
27, 7. *cui* γR [V'] sim. τ	*cui* A'B'Go[V']	*quid* λ'δzπu' *cui* FϱbR[V']
27, 10. *imminentum* τγRi	*imminentium* A'B'Goμ Mau.	*imminentum* Fδzπ'bu'R
27, 48. *tauri* τγRi cum β''	*monstri* A'B'u'Go Mau. [V']	*monstri* λ'δzπ'ϱbu' [V']
27, 55. *defluet* τγi	*defluit* A'B'Go Mau. cum R	*defluat* Fδzπ'ϱbu'
27, 71. *inuisus* γRi'β'' (τ deficit)	*inuisus* A'B'vGio	perperam Fλ'δzπϱu
27, 71. *reddet* γRi'β''	*reddit* A'B' Mau.	*reddet* Fδzπ'ϱbu'R
28, 6. *ac* γRβ''	*et* A'B'Gio Mau.	*ac* Fδzπ'ϱbu'R
28, 14. *paphum* γRi'β''	*paphum* A'B'u'Gio Mau.	*paphon* Fδzϱ
29, 3. 4. recte disponunt γRi'β''	recte A'B'Gio Mau.	perperam Fδzϱb
29, 6. *ne* γRiβ''	*nec* A'B'Go	*ne* Fλ'δzπ'ϱbu'R
29, 8. *iuga* γRi'β''	*iura* A'B'	*iuga* Fλ'δzπ'ϱbu'R
29, 34. *feruntur* γRiβ''	*referuntur* Go Mau. *feruntur* B'u'i	*feruntur* Fδzπ'ϱbu'R
29, 34. *alueo* γRi'β''	*alueo* A'B'Gio Mau.	*aequore* Fδzπ'ϱbu'
29, 49 sq. recte disponunt γRi'	recte A'B'Gio Mau.?	perperam disponunt F lδzπ'ϱbu'
29, 62. *tunc* γRi'β''	*tunc* A'B'Gio Mau.	*tum* Fδπ'ϱbu' (z deficit)
30, 12. *regnauit* γRi' [V]	*regnauit* A'B'Gi Mau. [V]	*regnator* δπ'bu' cum g *regnauit* Fλ'R[V]
IV. 1, 11. *commessabere* *commissabere* γRi'β''	*comisabere* *comis habere* A'B' *comissabere* o	*comitabere* Fδπϱb *commutabere* u'
2, 6. *quem . . . aluere* γRi'β''	*quem ... aluere* A'B'u' Gi Mau.	*cum ... saliere* *cum ... saluere* Fδπϱ[cons.V] (b deficit)
2, 7. *feruet* γRi'β''	*feruit* A'B	*feruet* Fλ'δπ'ϱu'R
2, 23. *reducit* γRi'β''	*reducit* Giom Mau. (A' λ'σ'g) *educit* B'u'[V]	*educit* Fδπϱu'[V]
2, 27. *apis* γi'β'' cons. R	*auis* A'B'	*apis* Fλ'δπ'ϱu' cons. R
2, 58. *ortum* γRi'β''	*ortum* A'B'Gio	*orbem* λ'δzπ'u' (z redit)
3, 10. *quae* γi'β'' *qui* R	*qua* AC Mau.	*quae* Fδzπ'ϱu'
4, 16. *uidit* γRiβ''	*uidit* A'B'io Mau.	*uidet* δzu' *uidit* Fλ'πϱR

I.	II.	III.
carm. IV. 4, 31. *neque* γRi′β″	*neque* A′B′Gio Mau.	*nec* Fδzπϱu′
4,43. *uel eurus* γRi′β″	*uel eurus* A′B′Gio Mau.	perperam Fδzπϱbu′ (b redit)
4, 65. *merses* γR	*mersus* A′B′Gio Mau. cum σ′g	{*mersae* FzTϱ {*merses* δbuR cons. π′
4, 66. *proruet* γRi′β″	*proruet* A′B′u′Gio Mau.	{*proruit* δzTπ′ {*proruet* Fλ′ϱbu′R
5, 18. *nutrit rura* γRi′β″	*nutrit rura* A′BuGio Mau.	*nutritura* FδzTπ′ϱbv
5, 31. *redit* γRi′β″	*redit* A′B′vGio Mau.	{*uenit* δzTbu {*redit* Fλ′πϱvR
5, 34. *defuso* γRβ″[V]	*diffuso* A′B′u′io Mau. (A′λ′σg)	*defuso* FδzTϱbR[V]
5, 37. *dux* γRi′β″	*dux* A′B′u′Gio Mau.	{*rex* δzT {*dux* Fλ′πϱbu′R
6, 10. *inpulsa* γRβ″	*impressa* A′B′uio Mau.	*inpulsa* FδzTπ′ϱbvR
6, 11. *in* omittunt γRi′β″	*in* A′B′u′ Mau.	*in* FδzTπϱbu′
6, 17. *captis* γRi′β″	*captis* A′B′Gio Mau.	{omittunt FδzTπ′ϱb {*uictor* u′
6, 38. *noctiluca* γRi′	{*noctilucam* Bu′μc Mau. ut uid. (λ′σg Brux.) {*noctiluca* A′CGiom	*nocte lucem* FδzTπϱ sim. b
7, 15. *pius* γRi′β″	*pius* A′B′Gio Mau. (cum g)	{*pater* δzTπ′bu′[V] {*pius* Fλ′ϱR
7, 15. *tullus diues* γRi′β″	*tullus diues* A′B′i Mau. cons. o	{*diues tullus* δzTπ′bu′ {*diues iulus* Fϱ
7, 17. *summae* γRi	*summae* A′B′io Mau. (cum g)	{*uitae* δzTπ′u′[V] {*summae* Fλ′ϱbR
7, 19. *heredis* γRi′	*heredis* A′B′u′Gio Mau.	{*herebis*} FδzTϱb {*herebit*}
8, 1. *commodus* γRi [V ut uid.]	*commodus* A′Bio (C deficit) [V ut uid.]	*commodis* Fλ′δz′Tπ′ϱb u′ cons. g
8, 9. *non* γRi′β″	*non* A′Bu′io Mau. (cum g)	{*nec* δzT[V] {*non* Fλ′πϱbu′R
8, 15. *celeres fugae* γRi′β″	*celeris fuga* A′Bo Mau.	*celeres fugae* FδzTπ′ϱbu′R
8, 25. *aeacum* γRi′ cons. β″	*aeacum* A′Bu′Gio Mau.	*aequum* FδzTϱb
8, 34. *ducit* γRβ″	*duxit* A′Bio Mau. cum c	*ducit* FδzTπ′ϱbu′R
9, 8. *que* γRi cum βh	*ue* A′BGo Mau. μ uar.	*que* FδzTπϱbu′R
9, 16. *lacena* γRi′β″	*lacena* A′Bu′Gio	*lacenae* Fλ′δzTπϱb
9, 19. *nec* γRiβ″ cum ϱ	*non* A′BuGo Mau.	*non* λ′δzTπ′bu
9, 20. *ue* γRiβ″ cum ϱ	*que* A′Bu′Go Mau.	*que* λ′δzTπbu′
9, 31. *sileri* γRi′β″	*silebo* A′Bμ uar. Go Mau.	*sileri* FδzTπ′ϱbu′R
9, 35. *que* γRi′β″	omittunt A′B Mau.	*que* Fδzπ′ϱbu′R (T deficit)
9, 52. *perire* γRiβ″ [V′]	*peribit* A′Bo Mau.	*perire* Fδzπ′ϱbu′R [V′]
10, 5. *in faciem uerterit* γRi′β″	*in faciem uerterit* A′BGio Mau.	*uerterit in faciem* Fδzπ′ϱbu′
10, 6. *speculo* γRiβ″	*in speculo* A′BGo Mau.	*speculo* Fδzπ′ϱbu′R
11, 7. *auet* γi′β″ cum L	*auet* A′BuGio	*habet* Fλ′δzπϱbvR

I.	II.	III.
carm. IV 12, 11. *delectantque* γβ″ cum L (R deficit)	*delectantque* A′BGo Mau.	{ *delectantem* FδzTϱb *delectante* πu′
12, 16. *merebere* γi′β″ cum L (R deficit)	*merebere* A′BGioMau.	*mereberis* FδzTπϱbu′
13, 14. *cari* γRβ″ [V]	*clari* A′Bvioμ Mau. (cum g)	*cari* FδzTπ′ϱbuR[V]
13, 22sq. recte disponunt γRiβ″ cum ϱ (alt. m. incipit in ϱ)	recte A′Bu′io Mau.	perperam disponunt F δzTπ′b
13, 28. *delapsam* γRi′β″ cum ϱ	*delapsam* A′BGio cons. Mau.	*dilapsam* FδzTπ′bu′
14, 5. *sol* γRβ″ cum ϱ	*lux* A′iocMau. (B deficit)	*sol* FδzTπ′ϱbu′R
14, 11. { *brennos* γβ′i′ cum gLϱoσ′c	*breunos* A′u′ Mau. [V ut uid.]	*breunos* Fλ′δzπbu′R [V ut uid.]
14, 19. *fatigaret* γRi′ cum ϱ	*fatigaret* A′u′Gio Mau.	{ *fatigarat* Fδzb *fatigaret* λ′Tπϱu′R
14, 28. *meditatur* γRi′β″ cum ϱ	*minitatur* Au′o Mau. [V′ ut uid.]	*minitatur* Fλ′δzTπ′bu [V′ ut uid.]
15, 11. *emouit* γRi′β″ cum ϱ	*emouit* A′Gio Mau.	{ perperam δzTπ′bu′ *emouit* Fλ′R
15, 23. *que* γRi′β′	*que* A′uGio Mau.	*ue* FδzTπ′ϱbv
15, 25. *et* γRβ″	omittunt A′Gio Mau.	*et* FδzTπ′ϱbu′R
epod. 1, 5. *si* omittunt Mγ cum aσ′cGo (M redit)	*si* ABu′i	*si* Fλ′δzu′R cons. ϱ
1, 10. *qua* MγRi′	*qua* A′BGiii	*quem* Fλ′δzϱbu′
1, 21. *adsit* Mγi′	*adsit* A′BGi Mau.	*sit* Fδzπ′ϱbu′R
1,28. *pascuis* MγR [V]	*pascua* A′B′Gioμ Mau. (C redit)	*pascuis* Fδzπ′ϱbu′R [V]
1, 29. *nec* MγRi	*neque* A′B′Go Mau.	*nec* Fδzπ′ϱbu′R
1,29. *candens* Mγi′β″	*candens* Bu′Gio cons. C Mau.	*tangens* FδzbR
1, 34. *ut* MγRi	omittunt A′B′uGo Mau.	*ut* Fδzπ′ϱbvR
2, 6. *nec* MγRi ut uid.	*neque* A′B′uGo Mau. [V′]	*nec* Fδzπ′ϱbvR
2, 18. *aruis extulit* MγR	*agris extulit* A′B′Gio Mau. [V′]	{ *extulit agris* Fϱbv (u omis. *extulit*) *agris extulit* λ′δzπ[V′]
2, 19. *gaudet* MγRi′	*gaudet* A′B′u′GioMau.	*gaudens* Fδzπ′
2, 25. *ripis* Mγ	*ripis* B′ ut uid. Go Mau. cum g (B parum liquet)	*riuis* Fδzϱbu′[V]
2, 29. *at* MγRi′	{ *aut* B′u′G corr. *at* A′G pr. io Mau.	*at* Fδzπ′ϱbR
2, 33. *tendit* MγRi′	*tendit* A′B′u′Gio Mau.	{ *tetendit* Fδz *tendit* λ′πϱbu′R
2, 54sq. perperam disponunt MγRν (redit ν)	recte disponunt A′B′u′Gio Mau.	recte Fλ′δzπϱbu′ (4, 4 desinit ϱ)
4, 15. *eques* MγRνi	{ *et eques* G Mau. *eques* B′u′io	*eques* Fδzπ′bu′Rν
5,1. *regit* MγRνi′[V′]	*regit* A′B′Gio[V′]	*regis* Fλ′δzπu′
5, 3. *et* MγRνi[V]	*aut* A′B′Go Mau.	*et* Fδzπ′bu′Rν[V]
5, 11. *haec* MγRνi′	*haec* A′B′u′Gio Mau.	*haec et* Fδzπ′b
5, 15. *implicata* MγRνi	*illigata* A′B′G Mau. μ uar.	*implicata* Fδzπ′bu′Rν

I.	II.	III.
epod. 5, 20. *nocturnae strigis* MγRν	*strigis nocturnae* A′B′G io Mau.	*nocturnae strigis* Fδzπ′bu′Rν
5, 21. *hiolcos* Mγi′ cons. Rν[V]	*hiolcos* A′BGio [cons. V]	*colchos* Fλ′δzπu′ cum g
5, 21. *atque* MγRνi	*aut* A′B′Go Mau.	*atque* Fδzπ′bu′Rν
5, 34. *inemori* MγRνi′	*inemori, innemori* A′B′uGio	*inmemori* Fλ′δzπ cons. bv
5, 55. *formidolosae* Mγi′ cum L [V]	*formidolosis* A′B′ Mau.	*formidolosis* Fλ′δzπ bRν cum g
5, 55. *cum* MγRνi′	*cum* A′B′Gio Mau.	*dum* Fδzπ′bu′
5, 58. *suburanae* MγRνi′	*suburbanae* Mau. *suburanae* B′u′Gio	*suburanae* Fδzπ′bu′Rν
5, 60. *laborarint* MγRν[V′]	*laborarunt* A′B′Giom Mau. (*laborauerunt* μ)	*laborarint* Fδzπ′bu′Rν[V′]
5, 65. *imbutum* MγRν	*infectum* A′B′Gio	*imbutum* Fλ′δzπ′bu′Rν
5, 79. *mari* Mγi′ (ν deficit)	*mari* A′B′u′Gio Mau.	*mare* FδzπbR
5, 98. *contundet* MγR	*contundat* A′B′Gio Mau	*contundet* Fδzπ′bu R
5, 102. *effugerit* MγRi′	*effugerint* A′B′μ Mau.	*effugerit* Fδzbu′R
6, 3. *uertis* MγRi	*uertis* A′B′io Mau.	*uerte* Fδzbu′[V′]
6, 4. *petis* MγRi	*petis* A′B′io Mau.	*pete* Fδzbu′[V′ ut uid.]
6, 5. *laco* Mγ *lacon* Ri′	*laco* A′B′o	*lacon* Fλ′δzπ′bu′R
6, 15. *petiuerit* MγRi′	*petiuerit* A′B′u′Gio Mau.	*oppetiuerit* Fδπ′b
7, 15. *ora pallor albus* MγR	*albus ora pallor* A′B′G io Mau. cum k	*ora pallor albus* Fδzπ′bu′R
9, 1. *repositum* MγRi′	*repositum* A′B′Gio	*repostum* Fλ′δ″bu′ (d incipit, δ″= δdz)
10, 18. *auersum* MγRi	*auersum* A′Cu′i (Bo deficiunt)	*aduersum* Fλ′δR *auersum* dzπ′bu′
11, 2. *percussum* MγRi′	*percussum* A′BGi	*perculsum* Fλ′δ″π′bu
12, 2. *cur* MγRi	*quid* A′B′G Mau. ut uid.	*cur* Fλ′δ″bu′R
12, 3. *mittis* MγRi cons. G	*mittes* AB Mau.	*mittis* Fδ″π′bu′R
12, 8. *crescit* Mγi′ cum L	*crescit* A′B′u′Gi Mau.	*crescat* Fδ″πbR
12, 22. *properabantur* Mγ	*properabuntur* Gi Mau. cum R *properabantur* B′u′	*properabantur* Fδ″π′bu′
13, 11. *grandi cecinit* MγR	*cecinit grandi* A′B′Giμ Mau.	*grandi cecinit* Fδ″π′bu′R
14, 3. *ut si* Mγi′	*ut si* A′B′Gi Mau.	*uti* Fδ″buR sim. v
14, 15. *neque* MγRi′ cum β″	*nec* A′B′u′Mau. (redit o)	*nec* Fλ′δ″π′bu′
15, 12. *uiri* γi′ cum L (M non liquet)	*uiri* A′B′u′Gi Mau.	*uirium* Fδ″b sim. R
15, 14. *quaeret* MγRi′	*quaerit* A′B	*quaeret* Fλ′δ″bu′R
15, 17. *tu* MγRi′	*tu* A′B′u′Gio Mau.	omittunt Fδ″π′b
16, 8. *abominatus* a MγRi′	*abominandus* Mau. *abominatus* B′u′Gio	*abominatus* Fδ″π′b u′R
16, 12. *eques* aMγRi′	perperam AB′ Mau. ut uid.	*eques* Fλδ″π′bu′R

I.	II.	III.
epod. 16, 14. *uideri* aM γRi'[V']	*uidere* AB'Mau. ut uid.	*uideri* Flδ''π'bu'R[V']
16, 33. *flauos* aMγRi'	{*rauos* AB[V] cons. C Pph. *saeuos* λ'	*flauos* Fδ''π'bu'R cum g
16, 48. *lympha* aMγi'	*lympha* AB'u'GioMau.	*nympha* Fδ''bR
16, 51. *ouile* MγR cum G (i non liquet)	*ouile* AB'vGo Mau.	{*ouili* Fδ''u[V] *ouile* λ'π'bvR
16, 65. *aere* aMγRi'	{*aerea* Mau. *aere* B'u'Gio	*aere* Fδ''π'bu'R
17, 5. *refixa* aMγi'	*refixa* AB'Gio	*defixa* Fλ'δ''πbu'R
17, 11. *unxere* aMγR [V]	*luxere* AB'io Mau. (cum g)	*unxere* Fδ''πbvR[V] cons. u
17, 18. *relapsus* aMγR	*relatus* AB'Gi Mau. μ uar.	*relapsus* Fδ''π'bu'R
17, 22. *amicta* aMγRi'	*amictus* AB'o Mau.	*amicta* Fδ''π'bu'R
17, 24. *a labore* aγRi'	*a labore* AB'Gio Mau.	*ab labore* Fδdπbu' cons. z
17, 40. *sonari* aMγνi' cum β'' (redit ν)	*sonare* AB'u'Mau. ut uid.	*sonare* Flδ''π'bu'R
17, 47. *nec* aMγRνi'	*nec* ABGio	*neque* Fλ'δ''b
17, 57. *sacrum* aMγR νi'	*sacrum* AB'Gio Mau.	*sacra* Fδ''π'bu'
17, 60. *proderit* aMγ νi' cons. R	*proderat* AB Mau.	*proderit* Fδ''π'bu'ν cons. R
17, 62. *sed* aMγRi' (ν deficit)	*sed* AB'Gi (Mau. ut uid.)	*si* Fλ'dzπ'bu' (δ deficit)
17, 64. *doloribus* aM γRν	*laboribus* AB'i Mau.	*doloribus* Fδ''π'bu' Rν
17, 67. *aliti* aMγνi' [V']	*aliti* AB'Gio Mau.[V']	*alite* Fδ''πbu'R
17, 80. *poculum* aMγR νi	*pocula* AB'Gomμ uar. Mau.	*poculum* Fδ''π'bu'Rν
17, 81. *habentis* aγRν cum G	*agentis* AB'u'io Mau.	*agentis* Fλ'δ''u'
17, 81. *exitus* aMγi	*exitus* AB'io Mau. ut uid.	*exitum* Flδ''π'bu'Rν
carm. saec. 23. *totiens* aMγRνi'c cons. β''	*totidem* AB'o Mau.	*potiens* Fδ''πb (*totiens* u')
39. *urbem* aMγRνi'c	*urbes* AB' Mau.	*urbem* Fδ''π'bu'R
57. *honor* aMγRνi'c	*honor* AB'u'Gio	*honos* Fλ'δ''π'b
65. *aras* MγRνc[V]	*arces* AB'u'Gi Mau.	*arces* Fλ'δ''u'
68. *proroget* aMγRi'c	*prorogat* AB' Mau. [V]	*proroget* Fδ''π'bu'R cum g
serm. I 1, 23. *ne* aDM E'γRνi'	*ne* Bσ'u'i'm	{*nec* Fλ' *ne* δ''π'bRν
1, 38. *patiens* aDME' γRνi'	*patiens* Bgσ'u'i'm	*sapiens* Fλ'δ''πb[V]
1, 46. *quam* aDME'γi	*ac* BσuGc	*ac* Fλ'δ''πbuRν
1, 55. *mallem* aDE'γν i' cons. M	*mallem* gσ'vim (malle B)	*malim* Fλ'δ''πuR
1, 57. *delectet* aDME' γRνi'	*delectet* Bgvi'xm	{*delectat* Fλ'u *delectet* δ''π'bvRν
1, 60. *nec* DME'γi	*neque* Bgσu'	*neque* Fλ'δ''π'bu'Rν
1, 79. *optarem* aDME' γi'	*optarem* Bgσ'i'm	*optarim* Fλ'δ''π'bu'Rν

I.	II.	III.
serm. I 1, 91. *campo* a DME′γRνi′	*campo* Bσ′u′i′m	*campum* Fλ′δ″b
1, 101. *mihi* aDME′γRν	*mi* gxu′i′mc (mͥ B)	*mihi* Fλ′δ″π′bRν
1, 101. *aut* aDE′γRν i′[V]	*an* Bg *aut* σ′u′i′m[V′]	*aut* Fλδ″π′u′Rν[V′]
1, 108. *nemon* aME′γ Ri′	*nemon* Bσu′i′m	*ne non* Fλ′δ″π′ν
1, 115. *suis* aDME′γνi	*suos* Bu′	*suos* Fλ′δ″πu′R
2, 3. *tigelli* aDEγνi′ (e desinit)	*tigelli* Bgσ′u′i′m	*tigilli* Fλ′δ″π cum j
2, 6. *propellere* aDME γi	*propellere* Bgσ′i′m	*depellere* Fλ′δ″πu′Rν
2, 12. *fufidius* DME γRi	*futidius* BgGmc1 ut uid. [V′]	*fusidius* Fλ′δ″πu′ν
2, 28. *nolint* MEγRν	*nolint* Bgσ′m	*nolunt* φlu′ cum j *nolint* ψλδ″π′Rν
2, 38. *moechis* aDMγ Rνi′	*moechis* Bgσ′u′i′m	*moechos* Fλ′ *moechis* δ″π′u′Rν
2, 51. *munifico* aDM EγRνi[V′]	*munifico* Bgσ′u′im [V′]	*munificum* Fλ′δ″π
2, 71. *conferbuit* aD MEγνi cons. R	*conferbuit* Bgσ′νi′m	*ferbuit* Fλδzu (d desinit)
2, 97. *tum* aDMEγRν i′[V′]	*tum* Bg′σi′m[V′]	*dum* Fλ′δzbu′ cum L (π deficit)
2, 99 sq. recte ponunt aDMEγRi	recte ponunt Bgσ′u′ im	inuerso ordine Fλ′ν recto ordine dzu′R
2, 99. *palla* aDMEγi′	*palla* Bgσ′u′i′m	*nam te* Fλ′δzν omittit cum L
2, 100. recte aDMEγ νi′	recte gσ′u′i′m cons. B	omittunt δzR cum L recte Fλ′ν
2, 110. *pelli* aDMEγR νi′	*tolli* B[V] (*illi* g)	*pelli* Fλ′δzu′Rν
2, 121. *philodemus* a DMEγνi′	*philodemus* Bgσ′u′i′ m	*philodamus* Fλ′R cons. z (δ deficit)
2, 124. *dat* aMEγi′	*dat* Bgσ′i′m	*det* Fλ′zu′Rν
2, 127. *uereor* aDME γνi′ (R deficit)	*uereor* Bgσ′i′m	*metuo* Fλ′zu′
2, 130. *desiliat* aDM Eγi′	*desil.* Bgσ′i′m	*dissiliat* Fλ′zu′Rν
3, 4. *tigellius* aDMγν	*tigillius* Bgν	*tigellus* Fλ′z cons. R
3, 8. *resonat* aDMEγ Rνi′	*resonat* Bσ′u′i′m	*resonet* ψλ′ *resonat* φzu′Rν
3, 29. *aptus* aDMEγ νi′	*aptus* Bgσ′u′i′m	*actus* Fλ′z (R deficit)
3, 34. *corpore* aDME γνi′	*corpore* Bgσi′m	*pectore* Fλ′u′ cum j *corpore* zν
3, 35. *inseuerit* aDM Eγνi′	*inseuerit* Bgσ′νi′m cons. u	*insederit* Fλ′ *inseuerit* zνν
3, 38. *amicae* aDMEγ νi′	*amicae, amice* Bgσ′u′i′	*amici* Fλ′z et j1 ut uid.
3, 43. *ac* DMEγi′	*ac* Bgσ′i′m	*at* Fλ′zν cons. u′
3, 64. *ut* aDMEγνi′	*ut* Bgσ′νi′m	*aut, haut, haud* Fλ′zu
3, 65. *molestus* aDM Eγνi′	*molestus* Bgσ′u′i′m	*modestus* Fλ′z
3, 74. *ignoscet* aDME γνi′	*ignoscat* Bu′ *ignoscet* gσ′i′m	*ignoscet* Fλ′zν

I.	II.	III.
serm. I 3, 92. *mea* aDMEγRνi′	*mea* gσ′u′i′m (B deficit)	*me* Fλ′z
3, 128. *quo* aDMEγRνi′	*qui* Buv uar. c 2 *quo* gσ′vi′m	*quo* Fλ′zvRν
4, 26. *misera* aDMEγνi′	*misera* gσ′νi′m (B desinit)	*miser* Fλ′zu cum L cons. R
4, 30. *tepet* aDMEγi′	*tepet* gσ′νi′m	*patet* Fλ′zuRν
4, 35. *non hic* aDMEγi′ corr. ν	*non hic* σ′νi′m *non non hic* g	*non non* Fλ′zR
4, 50. *grandi* aDMEγi′	*grandi* gσ′u′i′m	*grandem* Fλ′R
4,54. *puris* aDMEγνi′	*puris* gσ′u′i′m	*pueris* Fλ′R
4, 54. *uerbis* aDMEγνi′	*uerbis* gσ′u′i′m	*uerbum* Fλ′ *uerbis* zRν
4, 58. *uerbum* aDMEγνi′	*uerbum* gσ′u′i′m	*uersum* Fλ′zR
4, 70. *sulci* aDMEγRνi′	*sulci* gσ′ui′m	*sulgi, sulgii* Fλ′zv
4, 79. *inquit* aDEγi	*inquis* gσ′u′Gm	*inquis* Fλ′zu′RνG
4,87. *unus* aDMEγRi′	*unus* gσ′u′i′m	*imus* Fλ′zν ut uid.
4, 108. *parasset* aDMEγRi′	*parasset* gσ′u′i′m	perperam λ′ν *parasset* Fzu′R
4, 125. *flagret* aDMEγRνi′	*flagret* Cgσ′ui′m (incipit C)	*fraglet* Fλ′v *flagret* zRν
4, 126. *auidos* aDMEγRνi′	*auidos* Cgσ′u′i′m	*uides* Fλ′u uar. *auidos* zu′Rν
4, 131. *ignoscas* aDMEγRi′	*ignoscas* Cgσ′u′i′m	*ignoscat* Fλ′zν
1, 132. *abstulerint* aDMEγν	*abstulerit* Cgσu′i′m	*abstulerit* Fλ′zu′R
4, 139. *inludo* aDMEδRi′	*inludo* Cgσ′ui′m	*incumbo* Fλ′zvu uar. ν
5, 39. *proxima* aγ *postera* DMERνi′	*postera* Cgσ′u′i′m	*postera* Fλ′zRν
5,71. *recta* aMEγRνi′	*recta* Cgσ′i′	*recte* Fλ′zu′
5, 79. *triciui* DEγR *triuici* aMνi′	*triuici* Cgσ′u′i′m	*triuici* Fλ′zu′ν
6, 30. *barrus* aDMξEγνi cons. R	*barrus* Cgσ′um	*uarrus* Fλ′zG *uarus* v
6, 39. *de* aDξEγRνi	*e* gσu$i_2x_2c_2j_2$ (om. G) (*ex* μ)	*de* Fλ′zRν (om. v)
6, 58. *clarum* aMξEγ	*claro* gσ′u′i′m (C deficit)	*claro* Fλ′zu′Rν
6, 65. *ac* aDMξEγRνi′	*ac* gσ′u′i′m	*aut* Fλ′ *ac* zu′RνG
6, 66. *alioquin* aMξEγνi′(D?)	*alioquin* gσu′i′m	*alioqui* F′zR cum x cons. λ′
6, 83. *seruauit* aDMξEγνi	*seruauit* gσ′uim	*seruabat* Fλ′vu uar. *seruabit* RG
6, 96. *sibi* aDMξEγRνi′	*sibi* gσ′u′i′m	*si* Fλ′ *sibi* zu′Rν

I.	II.	III.
serm. I 6, 126. *rabiosi tempora signi* aM ξEν cons. DγRi′	{*campum lusitque*° *(lusumque) trigonem* g [V′] / *rabiosi (rapidosi* Gi2*) tempora signi* σ′ u′i′m [V uar.]}	*rabiosi tempora signi* Fλ′zu′Rν
7, 8. *barros* aMEγR νi′	*barros* gσ′ui′m	{*uarros* Fλ′v / *uaros* zu corr. G}
7, 17. *pulchrior* MEγR νi cons. aD	*pigrior* gσ′u′ [V′] cum Gh	*pulchrior* Fλ′zRν
7, 30. *uindemator* aMEγi	*uindemiator* gσ′u′m	*uindemiator* Fλ′zu′ Rν
8, 6. *ast* aDMEγνi′	*ast* gσ′u′i′m	*est* Fλ′R
8, 9. *uili* aDMEγRνi	*uili* gσ′u′im	*uilis* Fλ′z cum GL
8, 12. *cippus* aDMEγ Rνi (u. 48 incipit fragm. ζ)	*cippus, cipus* gσ′u′ im (*c//ipus* G)	*ciprus* Fλz *cyprus* l
9, 3. *accurrit* aDME γRζνi [V]	*occurrit* guσ corr. xG cum j2μ1	*accurrit* Fλ′zvRζν [V]
9, 16. *persequar* aM EγRζi′	*persequar* gσ′u′i′m	*prosequar* Fλ′zν
9, 39. *aut . . . aut* aD MξEγRζi′	*aut . . . aut* gσ′vi′m	*haud . . . haud* Fλ′zuν
9, 43. {*sequar* aγ / *sequor* DMER ζνi′}	*sequor* gσ′u′i′m	*sequor* Fλ′zRζν
9, 51. *aut* aDMEγR ζνi′	*aut* gσ′u′i′m	{*haud* Fλ′ / *aut* zu′Rζν}
9, 63. *tendis* aDME γRζ uar. νi′	*tendis* gσ′u′i′m	*tendit* Fλ′zζ
9, 66. *bilis* aDMEγζνi′	*bilis* gσ′u′i′m	*bellis* Fλ′zR
10 init. non interpolati aDMEγRνi′[V]	non interpolati gσ′ ui′m [V]	{interpolati Fλ′vζ / non interpolati zu Rν [V]}
10, 2. *inepte* aDMEγζ	*inepte* gσ′u	{*inepti* zR cum L (ν2 *inepte*) / *inepte* Fλ′ζ}
10, 7. *diducere* aDM EγRνi	*diducere* gσvim	*deducere* Fλ′zuζ
10, 13. *urbani* aDM Eγζν (*urbani//* i)	*urbani* gσ′u′m	{perperam FlR / *urbani* λzu′ζν}
10, 24. *ut* aDMEγζ uar. i	*ut* gσ′u′im	*et* Fλ′zRζν
10, 26. *petelli* aMEγR	*petilli* gσ′u′i′m	*petilli* Fλ′zζν
10, 27. *latini* aDME γζνi′ [V′]	*latini* gσ′u′i′m [V′]	*latine, latinę* Fλ′zRv uar.
10, 47. *possem* aDME γζνi′	*possem* gσ′ui′m	*possim* Fλ′zvR
10, 65. *urbanus* aDM EγRζνi′	*urbanus* gσ′u′i′m	*urbanis* Fλ′z
10, 68. *dilapsus* aDM EγνR	*dilatus* gσ′i′m cum L	*dilapsus* Fλ′zu′Rζν
10, 75. *uilibus* aDM EγRζνi′	*uilibus* gσ′u′i′m	{*milibus* ψλ′ / *uilibus* φzu′Rζν}
II 1, 4. *deduci* aDM EγRνi′	*deduci* gσ′vi′m	*diduci* Fλ′zuζ

I.	II.	III.
serm. II 1, 18. *cum* aDMξEγνi′	*cum* gσ′ui′m	*dum* ψλ′vζ (R desinit) *cum* ψzuν
1, 22. *que* aDMξEγνi′	*que* guσ in litura xi′m	*ue* Fλ′zvζ
1, 56. *male* MξEγζ *mala* aDνi′	*mala* gσ′u′i′m	*mala* Fλ′zζ superscr. ν
1, 68. *atqui* aMξEγζi′	*atqu.* gσ′u′i′m (*atque* g *atquin* v)	*et qui* Flν ut uid. *atqui* λzζ
2, 13. *aera* aDMEγζνi	*aera* gσ′u′im	*mera* Fl cum G1 ut uid. *aera* λzu′ζν
2, 29. *hac* aDMEγζνi′	*haec, hec* gu′	*hac* Fλ′zζν
2, 29. *illa* aDMγζνi′	*illam* gσ′ cum E	*illa* Fλ′zuζν
2, 31. *an* aDMEγζνi′	*an* gσ′u′i′m	*in* Fl *an* λzζν
2, 35. *quo* aDMEγνi′	*quo* gσ′ui′m	*quid* Fλ′zvζ
2, 38. *raro* aDMEγζνi′ [V′]	*raro* gσ′vi′m [V′]	*raris* Flżu
2, 40. *uelle* Dγ (*uellet* v) *uellem* aMEξi′	*uellem* gσ′u′i′m	*uellem* Fλ′zu′ζ
2, 41. *quamquam* DM Eγζνi′ cons. a	*quamquam* gσ′u′i′m	*quamuis* Fλ′ *quamquam* zu′ζν
2, 42. *male* EMν cum Lm *mala* aDγζi′	*mala* gσ′u′i′	*mala* Fλ′zu′ζ
serm. II 2, 48. *aequora alebant* EMi′ *aequor alebat* aDγζν	*aequor alebat* gσ′ u′m	*aequor alebat* Fλ′z u′ζν
2, 53. *a* aDMEγζνi′	*a* gσ′u′i′	*ac* Flz
2, 59. *olei* aDMEγζνi′	*olei* gσ′ui′m	*olet* Fl (*oleum* v) *olei* λzζ
2, 65. *qua* aDMEγi [V]	*qui* gσ′u′ cum Gjμm	*qui* Fλ′zu′ζν
2, 99. *trausius* aDM γ [V′] ζ uar. i′	*trausius* gσ′ui′ [V′]	*trauius* Flzν *tranlius* v
2, 112. *puerum* aDME γν	*puer* gσ′u′im ζ marg. cum jμc	*puerum* Flzν cum bG (deficit ζ1)
2, 114. *metato* aDEγ ζνi′	*metato* gσ′u′i′m	*metatum* Fλ′z
2, 116. *edi luce* aDM Eζhi′ *ediffluce* γ	*edi luce* gσ′u′i′m	*et edulce* Fl *de luce* λ & *de luce* v *edi luce* zu′ζb
3, 21. *uafer* aMEγζν i′ (D deficit)	*uafer* gσ′vi′m	*faber* Fλ′z (u desinit)
3, 41. *si erit* aMEγζνi	*si erit* gσ′vim	*siet* Fλ′ G pr. (z desinit) *si erit* bvνζ
3, 63. *similem* aMEγ ζνi	*similem* gσ′vi	*similis* Fl *similem* λbζν
3, 69. *a nerio* aMξEγ ζνi′ [V]	*nerio* gσ corr. xm cum h	*a nerio* Fλ′bvζν [V]
3, 93. *periret* aDMξ Eγζi	*periret* gσ′vim	*perisset* Fλ′bν
3, 108. *istis* aDMξEγi	*istis* gσ′vi	*iste* Fλ′ζν sim. b
3, 156. *emptae* DME γνi cons. aζ	*emptae* σ′i empte gv (*empta* ẽ m)	*empti* Fλ′ *emptae* bvν empte ζ
3, 163. *aut* aDMEγνi′	*et* gvσ uar. xm	*aut* Fλ′bζν

I.	II.	III.
serm. II 3, 188. { *nihil* DME (*nil* G 2) *nil* aγζνi	*nil* gσ'vm	*nil* Fλ'bvζν
3, 204. { *ulixen* Dγν cum hxm *ulixem* aMEζi	*ulixem* gσν	*ulixem* Fλ'bvζ
3, 213. *uitio* aDMEγ ζνi'	*uitio* gσ'vi'm	{ omittunt Fλb *uitio* lvζν
3, 219. *gnatam* aDγζν sim. E (M deficit)	*natam* gvixc	*gnatam* Fλ'bζν
3, 224. *nomentanum* aDEγνi'	*nomentanum* gσ'vi'm	{ *nomen uanum* Fλ *nomentanum* lbvν
3, 225. *uincet* aDEγνi' [V]	*uincet* gσ'vi'jm[V']	{ *uincit* Fλ'ζ *uincet* bvν[V]
3, 227. { *et dicit* aDE *edicit* γζνi'	*edicit* gσ'vi'm	*edicit* Fλ'bvζν
3, 235. *uellis* aDEγζi'	*uellis* gσ'vi'	*uerris* Fλbν[V] l uar.
3, 247. *plostello* aDE γζνi	*plostello* g corr. σ'vim cons. g pr. G	{ *post.* Fλ' *plost.* bvζν
3, 249. *delectet* aDE γζνi	*delectct* gσ'vim	{ *delectat* Fλ'G *delectet* bvζν
3, 294. *reducet* aDE γζνi	*reducit* gσGcm	*reducet* Fλ'bvζν
3, 303. *demens* aDEγζ νi uar.	*manibus* gσ uar. ijm [V']	*demens* Fλ'bvζν
4, 3. *anytique* aDME γνi	*anytique* gvim cons. σ'	{ perperam Fλ'G (3, 317 desinit ζ) recte bvν
4, 11. *celabitur* aDM γνi' cons. E	*celabitur* gσ'vi'm	{ *celebrabitur* F cons. λ' *celabitur* bvν
4, 14. *cohibent* aDM Eγνi'	*cohibent* gσ'vi'm	{ *prohibent* Fλ' *cohibent* bvν
4, 47. *tantum* aDMγ νi'	*tantum* gσ'vi'm	{ *tamen* Fλ' *tantum* bvν
4, 49. *ne sint* aDME γνi'	*ne sint* gσ'vi'm	{ *nescit* Fλ *ne sint* lbvν
4, 60. *hillis* aDME γνi	{ *hillis* σ'vim *hilla* g	{ *illis* Fλ'G *hillis* bvν
4, 68. *addes* aDME γνi'	*addes* gσ'vi'm	{ *addens* Fλ' *addes* bvν
4, 83. *lutulenta* aMξ Eγi'	*lutulenta* gσ'vi'm	{ *luculenta* Flν *lutulenta* λbv
5, 3. *doloso* aDMξE γνi'	*doloso* gσ'vi'm	{ *dolosos* Fλ' *doloso* bvν
5, 7. *atqui* aDEγi' (ξ M deficiunt)	*atqui* gσ'i'm cons. v (*atquin*)	*aut qui* Flν
5, 18. *troiae* aDMξE γi'	*troiae* gσ'vi'm	{ *troia* lbνε *troiae* Fλν
5, 39. *persta* aDξE γνi' (M non liquet)	*persta* gσ'vi'm	{ *presta* Fλ' *persta* bvν
5, 88. *institerat* aDM γi' (ξEν deficiunt)	*instit.* gσ'vi'm	perperam Fλ'b (ν deficit)
5, 90. *offendet* aDM γi[V']	*offendet* gσ'vi[V']	{ *offendit* Fl *offendet* λbv [V] (ν deficit)

I.	II.	III.
serm. II 5, 93. *increbruit* DMγ [V′]	*increbruit* gGσ corr. x [V′]	*increbuit* Fλ′v *increpuit* bν
5, 104. *uultum* aγνi′ (DM deficiunt)	*uultum* gσ′vi′m	*multum* Fl *uultum* λbvν
6, 11. *tresauro* aγ	*thesauro* gσ′vi′m	*thesauro* Fλ′bvν
6, 27. *mi* aγi′	*mi* gσ′vicm p. ras. j	perperam Fλ′b (ν deficit)
6, 27. *locuto* aγi′	*locuto* gσ′vi′m	perperam Fλ′y (ν deficit)
6, 48. *noster* aγi′	*noster* gσ′vi′m	*nrĩ* Fl *noster* λbv (ν deficit)
6, 89. exhibent aEξγ i′ (ξ redit)	exhibent gσ′vi′m	omittunt F cons. λ (bν deficiunt)
6, 91. *praeruptis* aEγ (ξ deficit)	*praerupti* σ′vi′m cons. g	*praerupti* Fλ′v (ν deficit)
6, 106. *ubi* aEξγi′	*ubi* gσ′vi′m	omittunt Fλz (ν deficit)
7, 7. *capescens* aEγi cum h	*capessens* gσ′vm	*capessens* Fλzvν
7, 17. *phimum* aEξγν cons. i [et V]	*pirgum* gσ′Gjm cons. vμ	*fimum, phimum* Fλ′zν [cons. V]
7, 19. *leuius* aEξγν (*ē leuius* i)	*leuius* gσ′vm	*est melius* Fλ′ *leuius* zvν
7, 43. *dragmis* Eγνi′	*dragmis* gσ′vi′m	*draemis* Fλ′ *dragmis* zvν
7, 48. *intendit* Eγi [V]	*incendit* gvGLmji uar. x corr.	*intendit* Fλ′z [V] (ν deficit)
7, 60. *demisit* non recto loco ponunt aEγ	suo loco ponunt gσ′ vi′m	suo loco ponunt Fλ′ zv
7, 72. *ais* Eγ corr. i′ (*aio* γ pr.)	*ait* gPh.′ *ais* σ′vi′m	*ais* Fλ′zv
7, 72. *uasa* Eγi′	*uisa* g [V′] *uasa* σ′vi′m	*uasa* Fλ′zv
7, 78. *super* Eγi	*super* gσ′vi	*supra* Fλz
7, 79. *uti mos* Eγi′	*uti mos* gσ′vi′m	*ut est most* Fλ *uti mos* lzvε
7, 100. *et* Eγi′	*et* gσ′vi′m	omittunt Fλ′ν
8, 10 *ubi* Eγi	*ubi* gσ′vim cum G2 mg.	*ut* Fλzνε
8, 24. *absorbere* Eγνi	*absorbere* Cgσ′v′im	*obsorbere* λzε *absorbere* Flvν
8, 70. *recte pueri* Eγ	*pueri recte* Cgi′m cum L	*recte pueri* Fλzv (lεν deficiunt)
8, 88. *albi* Eγi′	*albae, albe* g [V′] *albi* Cσ′vji′m	*albi* Fλzv
8, 89. *auulsos* Eγi′	*auulsos* gσ′vi′m	*uulsos* zε *auulsos* Fλv
epist. I 1, 6. *exoret* A′MγRνi′	*exoret* Egσ′vi′m	*exornet* Fλ′δ″bπ uar. (ε non liquet)
1, 14. *adductus* A′MγRi′	*addictus* gσ′vm	*addictus* Flδ″π′νbv ε (i2 ut uid.)
1, 43. *repulsam* A′MγRi′	*repulsam* Egσ′vi′m	*labore, laborem* δ″π Rν (ε deficit) *repulsam* Fλ′bv
1, 48. *discere* A′Mγνi′	*discere* Egσ′vi′m	*dicere* Fλ′δ″πR

I.	II.	III.
epist. I 1,57 sq. non recte disponunt A′MγRνi′	recte disponunt Eg perperam disponunt σ′vi′m	perperam disponunt Fλ′δ″π′νbvRε
1, 58. *desunt* A′MγRνi′	*desunt* Egσ′i′m	*desint* Fλ′v *desunt* δ″πbRνε
1, 72. *aut* A′Mγi	*aut* Egσ′i	*ac* Fλ′v *et* δ″πbRν (ε deficit)
1, 76. *quem* A′MγRi′	*quem* Egσ′vi′m	*quae, que* Fλ′δ″πν
1, 83. *orbe* A′MγRνi′	*orbe* Egσ′vim	*urbe* Fδ″ *orbe* λ′π′bvRν
1, 101. *putas* A′MγRi′	*putas* Egσvi′x corr. m	*putat* FλπRν *putas* 1δ″bv
2, 4. *planius* A′Mγi	*planius* Egσ′im	*plenius* Fλ′δzπbvRνε [V] (deficit d)
2, 8. *aestus* A′Mγi	*aestus* Egσ′i	*aestum* Flδzπ′vRε [V] (b deficit ν euanuit)
2, 10. *quid* A′MγRi′	*quid* Egσ′vim	*quod* Fλ′δzνε
2, 18. *ulixen* A′Mγνi′ cons. R	*ulixem* Egvx (cons. λ)	*ulixen* 1δzπ′bν cons. FR (ε deficit)
2, 22. *aduersis* A′MRνi′ (*et uersis* γ)	*aduersus* gE uar. cum λ *aduersis* Eσ′vi′	*aduersis* F1δ′π′vRνε (b deficit)
2, 31. *curam* A′MγRνi′	*somnum* Eg cum ε [V′] *somnos* x *curam* σvjE uar. g uar. x_2 uar. m	*curam* Fλ′δzπ′bvν
2, 33. *atqui* A′Mγi	*atqui* Egσ′im cons. v	*atque* Fλ′δzπ′Rεν [V]
2, 38. *siquid* A′MγRi	*siquid* Egσ′vim	*siquod* Fλ′νG *siquid* δzπ′bvRε
2, 41. *uiuendi qui recte* A′MγRνi′	*qui recte uiuendi* Egσ_2 xj	*uiuendi qui recte* Fλ′δzπ′bvRνε
2, 48. *febrem* A′MγRi	*febres* Egvm	*febres* Fλ′δzπ′bvεν
2, 59. *irae* A′MγRνi	*irae* Egσ′vim	*iram* Fλ′δzπ
2, 63. *catena* A′MγRνi′	*catenis* Eg$\sigma_2$xm cum jc	*catena* Fλ′δzπ′bvRεν
2, 65. *monstret* A′MγRi′	*monstrat* gσvm cum j pr. *monstret* Eix	*monstret* Fλ′δzπ′bRε
3, 4. *turris* aMγi′ (A deficit)	*turris* Egσvi′m	*terris, terras* δπRνx_1 [V] *turris* Fλ′zbvε
3, 22. *et* A′MγRνi	*et* Egσ′vim	*nec* Fλ′b *et* δzπvRνε
4, 7. *dederunt* A′γR [V] *dederant* Mνi′	*dederant* Egσ′i_1 ut uid. jcm	*dederunt* Fλ′δzπvRε [V]
4, 11. *mundus* A′MγRνi	*mundus* Egσ′im	*modus et* Fλ′δzπv
5, 5. *menturnas* A′MγR	*minturnas* Egσ′vi′m	*minturnas* Fλ′δzπ′bvνε
5, 25. *ut* A′MγRνi′	*ut* Egσ′vi′m	*et* Fλ′ *ut* δzπbvRνε
6, 6. *arabas* A′MγRνi′	*arabas* Egσ′vi′m	*arabes* Fλ′ *arabas* δzπ′vRνε
6, 9. *his* A′MγRνi′	*his* Egσ′vi′(m_1 eras.)	*is* Fλ′δz
6, 13. *ue* A′Mγνi	*ue* Egσ′vi	perperam δzRε *ue* Fλ′π′bvν

I.	II.	III.
epist. I 6, 34. *et* omittunt A′Mγi ι ut uid. m	*et* Egvσ2x	*et* Fλ′δzπ′bvRνε
6, 41. *posset* A′Mγi′	*posset* Egσ′vi′m	*possit, possunt* δzπb Rν *posset* Fλ′v (ε non liquet)
6, 50. *saeuum* A′MγR νi′	*laeuum* Eσ2x	*saeuum* Fλ′δzπ′bvRνε
6, 51. *fodicet* A′MγRν [V]	perperam gσ′vi cum εhjμc *fodicet* Em [V]	*fodicet* Fλ′δπ′bRν [V] (z non liquet)
6, 51. *pondera* A′Mγ Rνi′	*pondera* Egσ′vi′m	*pondere* Fλ′δzπ′ (ε non liquet)
6, 53. *hic* A′Mγi′	*hic* Egσ′i′m	*his, is* δzπRνε *hic* Fλ′bv
6, 55. *adopta* A′MγR νi′	*adopta* Egσ′vi′m	*adapta* Fλ′ *adopta* δzvbRνε
6, 58. *gargilius* A′γR νi′ (M deficit)	*gargilius* Egσ′vim	*gragilius* Fλ′δzb (*garrilius* ε)
6, 64. *patria* A′γi′	*patria* Egσ′vi′m	*patriae* ψλ′δzπ′bRνε
6, 68. *nil, nihil* A′γi ut uid.	*nil* Egσ′i ut uid. (*non* i2) m cum j	*non* Fλ′zπbvRνε
7, 2. *atque* A′γRνi′	*atqui* Ev	*atque* Fλ′δzπ′bRν
7, 3. *sanum recteque* A′γR	*sanum recteque* Eg σ′m	perperam Fλ′δzπvεν
7, 9. *adducit* A′γi	*adducit* Egσ′vim	*adducet* δzπbRνε *adducit* Fλ′v
7, 19. *relinques* aγνi cons. A	*relinques* Egσ′vim	*relinquis* Fλ′G *relinques* δzπ′bR νε
7, 40. *haut, haud* A′γ νi′	*haut, haud* Egσ′vi′m	*aut, at* Fλ′δzπ′R
7, 51. *purgantem* A′γ νi′	*resecantem* gE corr. x *purgantem* σvi′m	*purgantem* Fλ′δzπ′b vRνε
7, 52. *laeue, leue* A′γ Rνi	*laeue, leue* Egσ′im	*leui* Fλ′δzπbv
7, 55. *it* aγνi′ (cons. A)	*it* Eσ′vi′m cum ε	*et* FλzπR
7, 55. *menan* A′γ	*menam* Egσ′vi′m	*menam* Fλ′δzπ′vRνε (b non liquet)
7, 57. *loco* A′γRνi	*loco* Egσ′vim	*locum* Fλ′δzπ
7, 63. *negat* A′γi	*neget* Eσ2 *negat* gσ′vim	*neget* Fλ′δzπbRνε
7. 66. *saluare* aγ *saluere* Aνi′	*saluere* Egσ′vim	*saluere* Fλ′δzbvRνε
7, 73. *hic* A′γνi′	*hic* Egσ′vi′m	perperam Fλ′δzπRε
7, 93. *ponere* A′γi [V′]	*ponere* Egσ′i [V′]	*dicere* Fλ′δzπ′bvRνε cum m
8, 12. *uentosus* A′γR νi	*uentosus* Egσ′vim	*uenturus* Fλ′zπbε [V]
9, 8. *ne* A′γRνi′	*ne* Egσ′vi′m	*non* Fλ *ne* lzπ′bvRνε
10, 1. *saluare* A′γ	*saluere* Egσ′vi′m	*saluere* Fλ′zπ′vRνε (b non liquet)
10, 9. *fertis* A′γRν	*effertis* σvimq [V] *fertis* Egx	*fertis* Fλ′zπ′bRνε

I.	II.	III.
epist. I 10, 12. *si* A′γ Rν	*si* Egσ′vm	*sic* Fλ′zπbε
10, 18. *depellat* A′γi	*diuellat* Eσ_2x [V]	*diuellat* Fλ′zπ′bRνε [V]
10, 25. *fastigia* A′γRν	*fastidia* Egσ′i cum ε hμ	*fastigia* Fλ′zπ′vRν [*uestigia* bV]
10, 28. *que* A′γi	*ue* Eg$\sigma_2$xvm [V′]	*ue* Fλ′zπ′bvRνε [V′]
10, 42. *ut* A′γRνi	*ut* Egvσ′im cum ε	*et* Fλ′z
10, 43. *uret* A′γRνi′	*urget* gσ′v corr. mj	*uret* Fλ′zπbvRνε
11, 4. *que* A′γRνi	*ne* Egσ′vm	*ne* Fλ′zbvε
11, 7. *gabiis* A′γRνi′	*gabiis* Egσvi′m	*glabiis* Fλ′π
11, 24. *ut* A′γi	*ut* Eσvi (g in ras.)	*tu* Fλ′zπ′bRνε [V]
12, 16. *temperet* A′γνi	*temperet* Egσ′vi	*temperat* Fλ′zπR
14, 11. *sors* A′γRνi′	*res* Egσ′	*sors* Fλ′zπ′bvRνε
14, 25. *posset* A′γRνi cum σ	*possit* Egvx	*possit* Fλ′zπ′bvε
14, 33. *cinarae* (*cinerae* Aν) A′γRνi′	*cinarae* Egσ′vi′	*cinyrae* Fλ′ / *cinarae* zπ′bvRε
15, 4. *perriuor* A′R cum π / *perluor* γνi′ [V′]	*perluor* Egσ′vi′ [V′]	*perluor* Fλ′zbvνε [V′]
15, 9. *clusinis* A′γRν Gi′	*clusinos* E [V] / *clusinis* gσ′vi′	*clusinis* Fλ′zπ′bvRνε
15, 9. *gabios* A′γRνi	*gabios* Egσ′vi	*glabios* Fλ′zπ′ε
15, 13. *equi* A′Rνi_1 ut uid. / *qui* γ cum j	*equi* Egσ′i_1	*equis* zπ′bvεG (i_2 ut uid.) / *equi* Fλ′Rν
15, 16. *iugis* A′γRνi′	*dulcis* Egvx [V′]	*iugis* Fλ′zπ′bRνε
15, 32. *donabat* A′γi	*donabat* Egσ′vi	*donarat* Fλ′zπ′bvRνε [V]
15, 43 sq. perperam disponunt A′γRν	recte disponunt Evi x corr. cons. σ_2	recte Fλ′zbv
15, 45. *aio* A′γRνi′	*aio* Egσ′i′	*alio* Fλ′zπ′vε
15, 46. *uillis* A′γRνi	*uillis* Egσ′vi	*uallis* Fλ′zπε
16, 3. *et* A′γRνi′	*an* Egx cum cμ / *et* σvi′	*et* Fλ′zπ′bvνε
16, 5. *si, sci* A′γi	*si, sci* Egσ′i cum s	*ni* Fλ′zπ′bvRνε
16, 8. *benigni* A′γi	*benigni* Egσi	*benignae, benigne* Fλ′zπ′bvRνεx
16, 9. *et* γi sim. L / omittit A′	*si* Egvx_1 [*ni* V]	*si* Fλ′zπbvRνε
16, 30. *poteris* A′Rν cum L / *pateris* γ	*cupias* Eσ′i cum hj_2 G_1?μ	*pateris* Fλ′zπbvεG_2
16, 33. *ut si* A′γνi sim. R	*ut si* Egσ′i	*aut si* Fzbvε cons. λ′
16, 34. *detrahit* A′γi cum x (*detrahat* R)	*detrahet* Egv	*detrahet* Fλ′zπ′bvνε
16, 45. *introrsum* / *inprorsum* A′ MγR vi′	*introrsum* Egσ′vi′ cum j	*hunc prorsus* Fλ′πε sim. z / *introrsus* bL
16, 46. *dicat* A′Mγi	*dicat* Egσ′vi	*dicit* zπ′bRν / *dicat* Fλ′vε

I.	II.	III.
epist. I 16, 51. *suspectos* A′γi′	*suspectos* Egσ vi′	*suspectus* Fλ′zπ′bRνε
16, 63. *qui . . . qui* A′MγRνi [V′]	*qui . . . qui* Egσ′vi [V′]	*quo . . . quo* Fλ′zπε
17, 8. { *terentinum* A′γ / *ferentinum* MRνi′ }	*ferentinum* Egσ′vi′	*ferentinum* Fλ′zπ′bvRνε
17, 19. *rectius* A′MγRνπ′i′	*rectius* Egσ′vi′	*regibus* Fλ′z
17, 21. *poscis* A′MγRνi′	*pascis* Eg	*poscis* Fλ′zπ′bvRνε
17, 28. *loca* A′Mγνi′	*loca* Egσ′vi′	*ioca* Fλ′πR
17, 30. *angue* A′Mγi′	*angue* Egσ′iv uar.	*angui* Fλ′zvRνε (π non liquet)
17, 38. *peruenit* A′MγνRi′	*peruenit* Egσ′vi	*peruenerit* Fλ′zπ′bε
17, 44. *ferent* A′MγRνi′	*ferunt* Ev	*ferent* Fλ′zπ′bRνε
18, 9. { *utrumque* aγR / *utrimque* AMνi′ }	*utrimque* Egσ′vi′	*utrimque* Fλ′zπ′bvνε
18, 22. *unguit* A′Mγνi′	*unguet* g cons. E cum l	*unguit* Fλzπ′bvRνε
18, 36. *agit* A′Mγ	*aget* Egσ′v	*aget* Fλ′zvRνε (π non liquet)
18, 37. *scrutaberis* A′MγRνi′	*scrutaueris* Eg	*scrutaberis* Fλ′zπ′bvRνε
18, 39. *reprendes* A′MγRνi′	*rependes* Eg	*reprendes* Fλ′zπ′bvRν (ε deficit)
18, 40. *panges* aMγRνi′ cons. A	*pangas* g x cons. E	*panges* Fλ′zπ′bvRν
18, 45. { *educit* M / *educet* A′γRνij }	*educet* Egσ′i	{ *ducit* Fλ′z (*educit* v) / *ducet* π′ }
18, 74. *dominus pueri* A′MγRν	*pueri dominus* Egi	*dominus pueri* Fλ′zπ′bvRνεσ′ (d redit: *dominus pulchri pueri* d)
18, 81. *fidentem* A′MγRνi′	*fidentem* Egσ′i′	{ *fidens est* Fλdz / *fidenter* v }
18, 107. *ut* A′Mγi	*ut* Egσ′i	*et* Fλ′dzπbvRνε [V]
18, 111. *donat* A′MγRνi	*donat* Eσvi (*donet* g)	*ponit* Fλ′dzbε [V] (*ponat* π)
19, 10. *edixit* A′Mγi cum Lx	*edixi* Egσ	*edixi* FλdzπRνε
19, 13. *textore* A′Mγνi	*textore* Egσ′vi	perperam Fλ′dzπ′bRε
19, 23. *reget* A′MγRνi [V′]	*reget* Egσ′i [V′]	{ *regit* dzbvε / *reget* Fλ′π′Rν [V] }
19, 23. *parios* A′MγRνi′	*parios* Egσ′i′	*patrios* Fλ′dzπ′
19, 30. *oblinat* A′Mγi	*oblinat* Egσ′vi	*optinet* Fλ′dzπbRνε
20, 2. *mundus* A′MγRνi′	*mundus* Egσ′i′	{ *nudus* Fλ′v / *mundus* dzπ′bRνε }
II 1, 16. *nomen* aMγi′j (A desinit)	{ *numen* E [V] cum R / *nomen* gσ′vi′ }	*nomen* Fλ′dzπ′bvε (usque ad epist. II 2, 65 deficit ν)

I.	II.	III.
epist. II 1, 27. *dictitet* aMji' cons. γ	*dictitet* σ' vi cons. E	*dicat et* Fλ' dz *dicit et* π' Rε1 ut uid.
1, 28. *graecorum* aMγ R cum j	*graiorum* Egi [V']	*graecorum* Fλ' dzπ' bv Rεσ'
1, 37. *que* aMγi	*que* Egσ'i	*ne* Fλ' dzπbvRε
1, 46. *etiam* aMγi cum j	*etiam* Egσ'vi	*et item* Fλ' dzvε (b deficit) *et idem* πR
1, 47. *cadet* Mγ cum σ' j1 (a deficit)	*cadat* Egvi'	*cadat* Fλ' dzvε (πR deficiunt)
1, 48. *in fastus* aMγRi	*ad fastos* Ev cum μ	*in fastos* Fλ' dzε
1, 69. *ue* Mγi [V'] (a non liquet)	*ue* Egσ'i [V']	*que* Fλ' dzπ' vRε
1, 91. *haberet* aMγRi'j	*haberet* Egσ'vi'	*haberes* Fλ' dzπ
1, 92. *tereret* aMγi'j	*tereret* Eσ'vi' cons. g	perperam Fλ' dzvRε
1, 98. *nunc* aMγRi'j	*nunc* Egσ'vi'	*tunc* Fλ' dzπ
1, 149. *coepit uerti* a Mγi'j	*coepit uerti* Egσ'i'	*uerti coepit* Fλ' v *coepit uerti* dzπ' b Rε (b redit)
1, 153. *lata* aMγi	*lata* Egσ'vi	*nata* Fλ' dzπRε
1, 158. *numerus* aM γi'j	*numerus* Egσ'vi'	*numeris* FdzRε
1, 159. *pepulere* aM γi'j	*pepulere* gσ'vi' cons. E	*perperere* Fλ' dzε
1, 167. *inscitiae* Mγa corr. G2 (*inscitae* a pr. *inscicię* σ)	*inscriptis* Egvix cum μ [V']	*inscite* (*inscitae* ψ) Fλ' dzπbRε
1, 186. *gaudet* aMγij [V]	*gaudet* Egσ'i [V']	*plaudet* Fλ' dzπbvR (ε deficit)
1, 205. *laeuae* aMγij	*laeuae* Eσ'vi	*laeua* Fλ' dzπ' R
1, 207. *imitata* aMγ Ri'j	*imitata* Egσ'vi'	*imitare* Fλ' dzπ
1, 226. *eo rem uenturam* aMγij	*eo rem uenturam* Eg σ'i	perperam Fλ' dzπbvR
2, 8. *imitaberis* aMi uar. j [V] (γ desinit)	*imitaberis* Egσ'vi uar. [V]	*imitabitur* λ' dz cum i' *imitabimur* FπR
2, 11. *extrudere* aMij	*extrudere* Egσ'vi	*excludere* Fλ' dzπbRε [V]
2, 22. *rediret* aMi'j [V']	*rediret* Egσ'i' [V']	*ueniret* Fλ' v *rediret* δ''π' bRε [V]
2, 32. *honestis* aMi uar. j	*opimis* gi [V'] λ uar. *honestis* Eσ'v	*honestis* Fλ' δ''π' bv Rε
2, 44. *uellem* aMiι ut uid.	*uellem* Egm *possem* σ'	*possim* Fλ' δ''π' bvRε
2, 63. *tu quod* aMi'	*tu quod* Egσ'vi'm	*quod tu* Fλ' πR *tu quod* δ'' bvε
2, 77. *urbem* aMi	*urbem* Eσ'vim	*urbes* Fλ' δ''πRν (ε deficit)
2, 80. *contacta* aMRνi'	*contracta* Em cum ε x' uar. (*cantata* V) *contacta* gσ'vi'	*contacta* Fλ' δ''π' bvRν
2, 83. *curis* aMRνi'	*curis* Egσ'vi'm	*curii* λ' δ''π (ε deficit) *curis* FbvRν
2, 87. *ut* aMνi'	*ut* Egσ'vi'm	*et* Fλ' zπR

I.	II.	III.
epist. II 2, 112. *feruntur* aDMν i uar. (redit D)	*feruntur* Egσ'm cum ε i uar.	*ferentur* Fλ'πvR
2, 135. *patentem* aDMνi'	*patentem* Egσ'vi'm	*parentem* Fλ'δ''πR (ε deficit)
2, 158. *mercatus... est* aMi (D deficit)	*mercatus . . . est* Eσ'm [V]	{ *mercatus* π'R { *mercatur* Fλ'δ''bvν cum g
2, 161. *daturus* aMRi	*daturus* Egσ'vim	*daturas* Fλ'δ''π'ν [V]
2, 174. *cedat* aMRνi'	*cedat* Egσ'vim	{ *cedet* Fλ' { *cedat* δ''πbvRν
2, 175. *si* aMRνi'	{ *sic* gE corr. m cum h { *si* E pr. σ'vi	*si* Fλ'δ''πbvRν
2, 199. *domus procul absit* aDMνi'	*domus procul absit* Egσ'vi'm	*procul* Fλδ''π sim. R
2, 203. *loco re* aDMνi cons. R	*loco re* Egσ'vim	*colore* Fλ'δ''π'
a. p. 18. *pluuius* aMγRνi'c	*pluuius* B'σ'u'i'm (Eg deficiunt)	*fluuius* Fλ'δzπT (db deficiunt)
20. *expes* aMγRνi'	*expes* B'σ'u'i'm cum λ	*expers* Flδzπ̇bT
35. *ego me* aγRνi'c	*ego me* B'σ'ui'	{ *egomet* FδzbTv { *ego me* λ'π'uRν
43. *ut* aMγRνi'c	*ut* B'σ'u'i'm	*aut* Fλδzπ'T (b deficit)
53. *cadant* aMγν	*cadent* B'σu'imc[V]	*cadent* Fλ'δzπ'bTu'R
76. *inclusa est* Mγνi'c (a deficit)	*inclusa est* B'σ'i'm	perperam Fλ'δzπbTu'R
92. *decenter* aMγRνi'c	*decentem* B [V] cons. C (*decenter* σ'u'm)	*decenter* Fλ'δzπ'bTu'Rν
111. *effert* aMγi'c (ν deficit)	*effert* (*efferet* B) B'σ'u'i'm	*et certi* Fλ'zπbTR
120. *achillem* aMγi'c	*achillem* B'σ'u'i'm	{ *achillen* Fλ'π { *achillem* δzbTu'
145. *cum* aMγRi'c	*cum* B'σ'u'i'm	{ omittunt δzT cum ε { *cum* Fλ'π'bR
168. *mox mutare* aγRi'c cons. M	*mox mutare* B'u'i'	*permutare* Fλ'δzbT (*mutare* π)
196. *amice* aMγic	*amice* B'σ'u'ix corr. m	ineptiunt Fλ'δzπb? TR
203. *pauco* aMγi'c	*pauco* B'σ'vi'm	*paruo* Fλ'δzbTuR
212. exhibent aMγi'c	exhibent B'σ'u'i'm	omittunt Fλ'δπ'bTR
222. *iocum* aMγRic	*iocum* Cσ'u'i	{ *locum* δzπT cum Bm Gε { *iocum* Fλ'bR
223. *inlecebris* aMγνi'c	*inlecebris* Bσ'u'i' cons. C	ineptiunt Fλ'δzbTR
235. *pisones* aMγRνi'c	*pisones* B'σ'u'i'm	*pisonis* Fλ'δzπT
237. *an* aMγRνi'c	*et* B' [V]	*an* Fλ'δzπTu'Rν (b deficit)
279. *aeschylus* aMγνi'c	*aeschylus* B'σ'i'm	*aeschinus* Fλ'δzπ'Tu'R
294. *perfectum* aMγRνic	*presectum*, *praesectum* B' [V] cum G1?m2 uar.	*perfectum* Fλ'δzπ'Tu'Rν
319. *locis* aγνic	*locis* B'vmi [V]	*iocis* Fλ'δzπT cons. R
328. *poterat* aγνc	*poteras* B'u'ixm	*poteras* Fλ'δzTu'R

I.	II.	III.
a. p. 328. *eu* Mγνi′c cons. a	*eu* B′σ′i′m [V]	*est* Fλ′δzTu′ / *em* πR
330. *ad* aMγRνi′c	*an* B [V] / *ad* Cσ′u′i′m	*ad* Fλ′δzπ′Tu′Rν
339. *ne* aMγRνc	*nec* B′σui′	*ne* Fλ′δzπ′bTvRν (b redit, T cum classe I facere incipit)
345. *aera* aMRi′c (*aerea* γ)	*aera* Bσ′u′i′	*aere* Fλ′δzbν
349. *remittit* MγRνi′c (a deficit)	*remittit* B′σ′vu uar. i′m	perperam Fλ′δ
356. *oberret* aMγc	*oberrat* B′σ′u′i′m	*oberrat* Fλ′δπbRν
360. *opere in longo* aMγνci2 (*opere longo* i1)	*operi longo* B′σ′u′m [V]	*operi longo* Fλ′πb u′R
469. *actor* aMγRνi	*auctor* Bu cum Gc / *actor* Cσ′vim	*actor* Fλ′δπ′bvRν
371. *nescit* aMγRνic	*nec scit* Bmμ[V] (nec sit G) / *nescit* Cσ′u′i	*nescit* Fλ′δπ′bu′Rν
393. *rapidos* aMγRνc	*rabidos* Bσvim [V] cum hm	*rapidos* Fλ′π′uRν cons. δ
394. *arcis* aRνic cons. M	*urbis* B′σ′u′m [V]	*urbis* Fλ′δπ′bu′
400. *honor* aMγνc	*honor* B′u	*honos* Fλδπ′bvR cum i′ (l non liquet)

Sed iam ambo nos editores de Horati codicibus satis superque exposuisse nobis uidemur, quamquam multo plura etiam narrare poteramus. Haud pauca alia, candide lector, in Epilegomenis inuenies, quae uno quoque loco dubio inspicias enixe precamur.

Denique quicumque inde a Ritschelii diebus usque ad hoc tempus labores nostros Horatianos liberaliter ac benigne adiuuerunt, iis omnibus hic etiam gratias agimus quam maximas. Vtinam et huic editioni aequalium fauor contingat!

Q. HORATI FLACCI

C A R M I N V M

LIBER PRIMVS.

I.

Maecenas atauis edite regibus,
o et praesidium et dulce decus meum:

CARMINVM I 1. 1 sq. T: Caesius Bassus p. 259 cf. Plotius p. 536: atauus eras dulce decus praesidiumque genti 1 T: Porphyrionis uita Hor. Caesius Bassus de metris p. 267. 268 bis. Plotius p. 537 bis. Diomedes p. 508. 510. 518. 519. Terentianus p. 404. 405. [Caesius Bassus] de metris Hor. p. 305. Victorinus p. 142. 147. 150 bis. Fortunatianus p. 295. 296 quater. 300. 302. Augustinus de musica V 6, 12. V 13, 27. Victorinus (de metris Horatianis) p. 161. Seruius de metris Hor. IIII p. 468 Victorinus p. 168 anonymus de metris Horatii VI 305 Victorinus de metris Horatianis p. 174 Porph. ad c. III 29, 1 Pseudacr. ad c. III 29, 1 gloss. Mai class. auct. VIII p. 47 cf. Plotius p. 501: Maecenas atauis edite re 'edite regibus' T: Diomed. p. 509 S: Martial. XII 4, 1 sq.: quod Flacco Varioque fuit summoque Maroni M a e c e n a s a t a u i s r e g i b u s ortus eques ‖ Propert. III 9, 1: M a e c e n a s eques Etrusco d e s a n g u i n e r e g u m ‖ Senec. Troad. 712: reges atauos ‖ Venantius Fort. c. VIII 1, 5: regibus edite ‖ 2 T: Caes. Bassus p. 259 Seru. ad Verg.

Ω = ABCF(φψ)Rδλ'(λl)νπau] CARMINVM I 1. O. AEMILIVM. AD MECENATEM *A* C̄. AEMILIV̄. AD MAECENATEM. VARIO HOMINVM SCRIBIT OFFICIO. PRAGMATICE ‖ MONOCOLOS *B* Q. H. F. (*in ras.*) CARMINV̄ LIB̄ PRIM' INCIPIT AD MENATEM *C* Q. HORATII FLACCI CARMINVM LIBER PRIMVS INCIPIT. HAC ODE MECENATEM ALLOQVITVR *F* Q. HORATI FLACCI CARMINVM LIB̄ ·I· INCIPIT ADMAECENATEM (MEC. *R*) *Ra* Q. HORATII FLACCI CARMINV̄ LIBER ·I· *δπ* Q. HORATII FLACCI CARMINV̄ ‖ LIBER PRIMVS ‖ INCIPIT I. HAC ‖ ODE MECENA TEM ALLOQVIT VR *λ* INCIPIT LIBER HORATII FLACCI AD MECENATEM *u*; *titulum omis. l, in v carminum tituli nulli extant, sed interuallis et maioribus litteris initialibus carmina inter se distincta sunt.*

principia uersuum 1—14 *euanuerunt in C* 1 Mecenas *AFu* ϹϴЄϹΛЄ.ΝΛS *l* Maenas *πι* 2 presidium *Fπl* (p̄sidium *Aλu*)

sunt quos curriculo puluerem Olympicum
collegisse iuuat metaque feruidis
euitata rotis palmaque nobilis
terrarum dominos euehit ad deos;

ge. II 40 'et praesidium — meum' omisso 'o' schol. Bern. Verg. ge. II 40 H. **S**: Sall. bell. Iug. 19, 1: eaeque ... pars originibus suis praesidio, aliae decori fuere ‖ Venant. Fort. c. XI 5, 1: dulce decus nostrum, Christi sanctissima uirgo ‖ Verg. ge. II 40 sq.: o decus, o famae merito pars maxuma nostrae, Maecenas ‖ Prud. apoth. 393 sq.: o nomen praedulce mihi, lux et decus et spes praesidiumque meum ‖ auctor libelli II de ordinanda republica: nos te genuimus, Caesar, decus praesidiumque nobis ‖ Censor. de die nat. c. 3: nam cum ex te tuaque amicitia honorem, dignitatem, decus atque praesidium, cuncta denique uitae praemia recipiam ‖ Sen. dial. VI ad Marciam de consol. 17, 1: iam matri, iam patri praesidium ac decus ‖ Sen. de benef. III 33: ipsi urbi nescio utrum maius praesidium afferens an decus ‖ Sen. Herc. Oet. 749: decus illud orbis atque praesidium unicum ‖ laud. Pis. 231 sqq. (de Maecenate): o decus et toto merito uenerabilis aeuo, Pierii tutela chori, quo praeside tuti non umquam uates inopi timuere senectae ‖ Tac. G. 13: in pace decus, in bello praesidium ‖ anth. L. c. 445, 5 R.: Crispus, praesidium meum, uoluptas   3 sqq. 'in exordio primi libri diuersis studiis dixit homines occupatos' sch. λφ ad c. III 1, 1   **S**: Pind. fr. 206 B.: *ἀελλοπόδων μέν τιν' εὐφραίνοισιν ἵππων τίμια καὶ στέφανοι, τοὺς δ' ἐν πολυχρύσοις θαλάμοις βιοτά· τέρπεται δὲ καί τις ἐπ' οἶδμ' ἅλιον ναΐ θοᾷ σῶς διαστείβων* ‖ Sol. epigr. 13, 43 sqq.: *σπεύδει δ' ἄλλοθεν ἄλλος· ὁ μὲν κατὰ πόντον ἀλᾶται ἐν νηυσὶν χρῄζων οἴκαδε κέρδος ἄγειν ἰχθυόεντ', ἀνέμοισι φορεύμενος ἀργαλέοισιν, φειδωλὴν ψυχῆς οὐδεμίαν θέμενος· ἄλλος γῆν τέμνων πολυδένδρεον, εἰς ἐνιαυτὸν λατρεύει τοῖσιν καμπύλ' ἄροτρα μέλει· ἄλλος Ἀθηναίης τε καὶ Ἡφαίστου πολυτέχνεω ἔργα δαεὶς χειροῖν ξυλλέγεται βίοτον. ἄλλος Ὀλυμπιάδων Μουσέων πάρα δῶρα διδαχθεὶς ἱμερτῆς σοφίης μέτρον ἐπιστάμενος* . . .   3 sq. sunt — iuuat **T**: sch. Stat. Th. IIII 261   **S**: Prop. III 9, 17: est quibus Eleae concurrit palma quadrigae ‖ Amm. Marc. XXVIIII 1, 25: ad Olympici certaminis puluerem ‖ pulu. Ol.: *κόνις Πισαία, Δελφική*   4 sq. metaque — rotis **T**: Seru. ad Aen. XI 195   **S**: Ou. a. a. III 396: metaque feruenti circueunda rota ‖ Verg. ge. III 107   4 **S**: Manil. I 577 sq.: metamque uolantis solis et extremos designat feruidus actus   5 **S**: Sen. Th. 409 sq.: stadia, per quae nobilis palmam paterno non semel curru tuli   6 sq. **S**: Sen. Herc. f. 169 sqq. L.: illum populi fauor attonitum fluctuque magis mobile uolgus aura tumidum tollit inani   6 **S**: Ou. ex P. I 9, 36: terrarum dominos quam colis ipse deos ‖ II 2, 12: in rerum dominos mouimus arma deos ‖ Prud. per. V 5, 7: hic te ex tenebris saeculi ... euexit ad caelum dies ‖ Symmach. orat. I 2: cito enim terrarum talium dominus eris, qui uim siderum non timebis   **7—10 S**: Sen. Th. 348 sqq.: rex est, qui posuit metus et diri mala pectoris: quem non ambitio inpotens et numquam stabilis fauor uolgi praecipitis mouet....non quidquid Libycis terit feruens area messibus

Ω = ABCF(φψ)Rδλ′(λl)νπau]   3 olimpicum *ACφpr.u*   4 Colligisse *a*   moeta *δ*   5 Euiata *A* & uitata *B* Eu//itata *δ*   6 *quidam post* deos *interpungi uetant, in codicibus uero hic distinguitur*

hunc, si mobilium turba Quiritium
certat tergeminis tollere honoribus;
illum, si proprio condidit horreo
quicquid de Libycis uerritur areis.
gaudentem patrios findere sarculo
agros Attalicis condicionibus
numquam demoueas, ut trabe Cypria
Myrtoum pauidus nauta secet mare:
luctantem Icariis fluctibus Africum
mercator metuens otium et oppidi
laudat rura sui: mox reficit rates
quassas, indocilis pauperiem pati.
est qui nec ueteris pocula Massici

---

7 S: Stat. s. II 2, 123 sq.: quem non ambigui fasces, non mobile uulgus ... tenent ‖ Claud. IIII cons. Hon. 302: mobile mutatur semper cum principe uulgus **8 S**: Claud. panegyr. in laud. Anast. 32: geminoque ornabit honore ‖ Sil. XVI 188: tanto regni se tollit honore **10 S**: Pentadius 8 sq. (anth. L. c. 444 R.): quicquid Libyco secatur aruo ‖ Stat. s. III 3, 90 sq.: quod messibus Afris uerritur, aestiferi quicquid terit area Nili **11 sq. S**: Apoll. Rh. I 628: *πυροφόρους τε διατμήξασθαι ἀρούρας* ‖ 1215: *ἤτοι ὁ μὲν νειοῖο γύας τέμνεσκεν ἀρότρῳ* ‖ Sen. Tr. 1021: rura qui scindunt opulenta bubus **13 sq. T**: Donatus ad Ter. ad. II 2, 22 **14** secare eodem sensu usurpat Sen. Phaedr. 88. Med. 305. Th. 590. cf. etiam Octau. 325 **S**: Hom. Od. III 174 sq.: *πέλαγος ... μέσον τέμνειν* ‖ Pind. P. 3, 68 ‖ Apoll. Rh. IIII 225 sq. **15 S**: Hom. Il. II 144 sqq.: *κινήθη δ' ἀγορὴ φὴ κύματα μακρὰ θαλάσσης πόντου Ἰκαρίοιο τὰ μέν τ' Εὖρός τε Νότος τε ὤρορ' ἐπαΐξας* **16 sq. S**: Aus. epist. 10, 31: dulcia secreti repetantur ut otia ruris Sen. epist. 94: laudant otium lene et sui iuris ‖ Sil. VIII 431: scopulosae rura Numanae **17 S**: Verg. ge. II 412: laudato ingentia rura **17 sq. S**: Prud. c. Symm. II praef. 10: iactatam quatiat ratem ‖ Hosid. Get. Med. 95: quassataeque rates ‖ Dictys VI 7: naues quassatas tempestatibus reficit ‖ Corippus Ioh. VI 6: quassos reficit uictoria neruos

---

$\Omega = ABCF(\varphi\psi)R\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi a u$] **7** nobilium *$A_2$ B uar. R_2 λ_2 ν_2 π (superscr.* m*) φ_2 l_2 u* mobilium *cett.* () *recte etiam Porph. Pseudacr. sch. F* quiritum *BR p. ras. ν_1 aut pr.* **8** Certet *u* **10** libicis *A B φ pr. u* lybicis *R λ' ν ψ φ corr. a* libicys *δ* **12** ā talicis *B* atalicis *u* conditionibus *A C R δ λ' ν π u, a n. l.* **13** Nunquam *B ψ l u* demoueas *BR* dimoueas *cett.* () cipria *A u Pseudacr.* cyprea *l_2 uar. Pph., sed* cypriis (= cupriis) *Porph. in interpretatione, Pseudacr. pristinus uero* Cypria *uel* Cipria *legisse putandus est* **14** Mirtoum *A π u* Myrtoī *B* pauidus] trabibus *B* secet] seccet *δ* **15** icariis *A B C R_2 ν_1 ut uid. a* icareis *F δ λ' ν_2 ut uid. u* careis *π* ikariis *R ante ras.?* affricum *ν a u* **16** Maercator *λ* ocium *C ψ u* **17** ruri *A_1* ratis *λ pr. a pr. ut uid. (et Sangall. ϑ)* rates *cett.* **19** marsici *R_1 ut uid.*

nec partem solido demere de die
spernit, nunc uiridi membra sub arbuto
stratus, nunc ad aquae lene caput sacrae.
multos castra iuuant et lituo tubae
permixtus sonitus bellaque matribus
detestata. manet sub Ioue frigido
uenator tenerae coniugis inmemor,
seu uisa est catulis cerua fidelibus
seu rupit teretis Marsus aper plagas.
me doctarum hederae praemia frontium
dis miscent superis, me gelidum nemus

21 sq. membra — stratus **T**: Porph. ad s. I 1, 5 **S**: Mosch. 5, 11 sq.: *αὐτὰρ ἐμοὶ γλυκὺς ὕπνος ὑπὸ πλατάνῳ βαθυφύλλῳ καὶ παγᾶς φιλέοιμι τὸν ἐγγύθεν ἦχον ἀκούειν* ‖ Lucr. II 29 sq.: prostrati in gramine molli propter aquae riuom sub ramis arboris altae ‖ anth. L. c. 779 u. 96 R.: membra nec in strata sternere discat humo **21** **S**: Verg. ecl. 7, 46: uiridis ... arbutus **22** **S**: Theocr. 1, 6: *ἱερὸν ὕδωρ* **23** sq. **S**: Cyprian. heptat. iudic. u. 187: terribilesque tubae sonitus permiscet Aodus **24** sq. bellaque — detestata **T**: Priscianus VIII 19 **S**: Verg. Aen. XI 215. 217: hic matres .... dirum execrantur bellum ‖ de sententia cf. etiam Stat. Th. III 377 **25** **T**: sch. Stat. Th. III 377 cf. gloss. Hildebrand. p. 101, 172: detestatus | exaecratus **S**: Stat. Th. II 403 sq.: et te iam tempore aperto sub Ioue ferre dies ‖ Ou. fast. III 527: sub Ioue pars durat ‖ Claud. in Ol. et Prob. cons. 36 sq.: gelido ... sub Ioue ‖ Sil. XII 20 sq.: gelidas suetum noctes ... sub Ioue non aequo trahere **25** sq. manet — inmemor **T**: Seru. ed. Thil. ad Aen. III 116 manet — uenator **T**: Seru. ad ge. I 418. ad Aen. VI 273. VIIII 670. Seruii cod. Bern. ad Aen. III 116. sch. Stat. Th. II 204. sch. Lucan. VIII 447 **27** **S**: Lucr. VI 1220: fida canum uis ‖ Hom. Od. VIIII 120 sq. de uenatoribus: *οἵ τε καθ' ὕλην ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες* **28** **S**: Sen. Phaedr. 44—46: alius raras (cf. epod. 2, 33) ceruice graui portare plagas, alius teretes properet laqueos (epod. 2, 35) **29** **S**: Verg. ecl. 8, 12 sq.: atque hanc sine tempora circum inter uictricis hederas tibi serpere laurum ‖ Nemesian. laud. Herculis 8 sq.: laurosque gerens et florea sertis tempora uincta tuis doctorum munera uatum **30** **S**: Pind. I. 2, 28 sq.: *ἵν' ἀθανάτοις Αἰνησιδάμου παῖδες ἐν τιμαῖς ἔμιχθεν* **30—32** **S**: Aus. epist. 25, 90 sq. Sch.: me iuga Burdigalae, trino me flumina coetu secernunt turbis popularibus

$\Omega = ABCF(\varphi\psi)R\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi a u$] **20** dedie *R* dedie *multi codd.: sed, quaecumque huiusmodi in codicibus nobis occurrerunt, non descripsimus* **21** menbra *Cλψu* **22** *ad aquę R2 in ras.* *aquę lene* capud *sacre u* sacre *l* **25** detestanda *y sch. Stat.* manet] iacet *sch. Lucan.* frigrido *π* **26** īmemor *B* īmemor *a* inmemor *CRπ1* immemor *cett.* **28** rupit] rapit *ν1 aut pr.* teretis *R* teretes *cett.* marsus *R* **29** hedere *u* he//// *A* (superscr. derę) ederę *R* aederę *δ* premia *Fδν* (pmia *πu*) frondium *R1* **30** Dis *BCR1π pr.* Diis *AFR2δλ'νπ corr. au*

Nympharumque leues cum Satyris chori
secernunt populo, si neque tibias
Euterpe cohibet nec Polyhymnia
Lesboum refugit tendere barbiton.
quodsi me lyricis uatibus inseres,
sublimi feriam sidera uertice.

II.

Iam satis terris niuis atque dirae
grandinis misit pater et rubente

---

31 Sil. III 394 Satyros dicit leues **33** sq. nec — barbiton **T**: Charis. p. 266 **35** sq. **S**: Aus. precat. 6, 51 sq. Sch.: illum ego si cernam, tunc terque quaterque beatus, tunc ero bis consul, tunc tangam uertice caelum ‖ laud. Pis. 211 sq.: sublimior ibo, si famae mihi pandis iter **36** **S**: Theocr. 5, 144: ἐς ὠρανὸν ὔμμιν ἀλεῦμαι ‖ Ou. ex P. II 5, 57 sq.: huic tu cum placeas et uertice sidera tangas, scripta tamen profugi uatis habenda putas ‖ fast. I 209 sq.: at postquam Fortuna loci caput extulit huius et tetigit summos uertice Roma deos ‖ Sen. Th. 885 sq.: aequalis astris gradior et cunctos super altum superbo uertice attingens polum ‖ laud. Pis. 218 sq.: ipse per Ausonias Aeneia carmina gentes qui sonat, ingenti qui nomine pulsat Olympum ‖ Apul. met. VII 16, 477: sublimis uertice ‖ Apollin. Sid. pasch. carm. III 56: uertice sidera tanget ‖ Mart. VIII 36, 11: uertice sidera pulsat ‖ Prud. ham. 130: uertice sublimis ‖ ʻsublimi uertice' exhibent Verg. Aen. VIII 682 et Alcimus Auitus I 82

I 2. **1—6. 13** **S**: Octau. 227 sqq.: utinam nefandi principis dirum caput obruere flammis caelitum rector paret, qui saepe terras fulmine infesto quatit mentesque nostras ignibus terret sacris nouisque monstris! uidimus caelo iubar ardens, cometam pandere infestam facem . . . **1—4** **T**: Caes. Bassus p. 266 Fortun. p. 296 Victor. de metr. Hor. p. 161 August. de mus. IIII 17, 35 **S**: Ou. met. XIIII 817: tonitruque et fulgure terruit urbem **1** sq. ʻiam satis niuis misit pater' Eugraphius ad Ter. Andr. V 3, 32 **S**: German. progn. IIII 81 Bähr.: e caelo dirae

---

Ω = *ABCF*(*φψ*)*Rδλ'*(*λl*)*vπau*] **31** Nymfarum *δ* Nimpharum *v* Ninpharum *u* satiris *A* saturis *Pseudacr. cod. A* **32** Sacer n̄c *B* si /neque *R* **33** prohibet *v* polyhymnia *A* R_1 *a sch. φ sch. μ* polyymnia *B* polyhinnia *C* polyhumnia *Charisii codex* poliymnia *F* polihymnia *λ'* polymnia *v* polinnia *u* poliñia ·/ym *π* polimnia R_2 *δ ς Ac. Pseudacr.* () **34** Lesboum *refugit* tendere *u* **35** al si me melicis *sch. λφ* me] memet *δ* liricis *Au* inseres *ABCRva Ac.* inseris *Fδλ'πu* () **36** *feriam R*

I 2. AD DIVVM AVGVSTVM *AB* /////EM AVGVSTV͠ *C* PROSEVTICE (PROSEUTIKE *δ* PROSEUTIGE *π*) TETRACOLOS AD AVGVSTVM *Fδπu* II AD AVGVSTVM *R* PROSEVTICE (with H written above the C) (PROSЄVTICHЄ *l*) TETRACOLOS ADDIVVM AVGVSTVM *λ'* AD AVGVSTVM PROSEVTICE TETRACOLOS *a*

1 dire v_2u **2** *INCIPIT cod. D* & rubente D_2, D_1 *euanuit*

dextera sacras iaculatus arces
  terruit urbem,
terruit gentis, graue ne rediret
saeculum Pyrrhae noua monstra questae,
omne cum Proteus pecus egit altos
  uisere montis,
piscium et summa genus haesit ulmo,
nota quae sedes fuerat columbis,
et superiecto pauidae natarunt
  aequore dammae.
uidimus flauom Tiberim retortis

(diri cod.) deiecti grandinis ictus || Paulinus Petricordiae V 437: grandinis et dirae || Sil. XIIII 430: grandine dirus 1. 4 T: Caes. Bassus p. 267 Mallius Theodorus p. 591 Diom. p. 519 Victorin. p. 116 1 T: Caes. Bassus p. 271 Diom. p. 508 Fortun. p. 294. 297 [Caes. Bassus] de metris Hor. p. 305 Victor. p. 155. 156 idem de m. Hor. p. 167. 175 anonymus de m. Hor. VI 305 Plotius p. 535 Seruius de m. Hor. IIII p. 468 Victor. (de metr. Hor.) p. 171 idem de metr. Hor. p. 175 bis 2 sq. rubente dextera] S: Pind. Ol. 9, 6: *Δία ... φοινικοστερόπαν* 3 sq. 'iaculatus arces ... terruit urbem' T: Victor. de metr. Hor. p. 176 3 S: Ou. am. III 3, 35: Iuppiter igne suos lucos iaculatur et arces 4 sq. S: Prud. cath. 8, 40 sq.: Reddit ouili, Reddit et pratis uiridique campo 4 T: Caes. Bassus p. 267 Diom. p. 506. 511. 512. 516 Victor. p. 72. 74 Fortun. p. 285. 297 Plot. p. 516 Sergius in Donat. 36 Victor. de m. Hor. p. 176 6 S: Claud. bell. Gild. u. 43: Pyrrhae saecula sensi || Sen. Oed. 724 sq.: tempore ex illo noua monstra semper protulit tellus 7 sq. T: Seru. ad Aen. I 435 Eutyches p. 449 Sedulius in Eut. p. 8 H. 9—12 S: Archiloch. fr. 76 9 S: Ou. met. I 296: hic summa piscem deprendit in ulmo piscium ... genus] S: Hom. Od. XX 212: *βοῶν γένος* 10 T: Victor. p. 157 bis 11 sq. T: Seru. ad Aen. V 122. ad georg. III 539 Priscianus V 7, unde hausit auctor anonymae artis Bernensis p. 97 H. et alius auctor Bernensis p. L H. superiecto — dammae T: Seru. ad ecl. 8, 28 S: Verg. ecl. 8, 28: timidae uenient ad pocula dammae || Claudian. Ol. et Prob. cons. 169 sq.: per flumina dammae errabunt 13 sqq. S: Prud.

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rδλ'*(*λl*)*νπau*] 3 Dextera *R* -as iaculatus arces D_2, D_1 *euanuit* artes R_1 4 urbes *Sergius* orbem *π uar. Diomedis unus codex p.* 511. 512. 516. 519 5 gentis *ABC pr.* gentes *C corr. DFRδλ'νπau* 6 Seculum *CFλ'au* pyrrhae *ABDRa corr.* pyrrae *Fδλ'νπa pr. Porph.* phyrræ *C* phirrę *B* pirrae *u* questę *A* (questa A_1?) quaestae *Rφ ante ras.* quęste D_2, D_1 *euanuit* queste *π* 7 proteus $R_1π$ protheus *cett. Ac. schol. Fλ* ęgit *F* 8 inuisere *cod. Bobiensis Eutychis* montis *ABCDF*R_1*λ'*$ν_1$*πa* montes $R_2δν_2φ_2u$ *Eutyches Sedulius* 9 hesit *ADδνlu Ac.* in ulmo *a* ultimo D_2(*et* $τ_1$), D_1 *euanuit* 10 Notaque *BR* palumbis *y Porph.* palumbis *π* columbis *cett. Victor.* 11 super iacto *Fδ*$π_1$ pauide *l* 12 Equore *u* dampmae *φ ante ras.* dampme D_2, D_1 *euanuit* 13—21 D_1 *non liquet exceptis litteris* ae *uocabuli* uestae 13 tiberim retortis flauum *δς* flauom *F*$π_1$ *et fortasse* a_1 flauum *rell.* tyberim *ν*

litore Etrusco uiolenter undis
ire deiectum monumenta regis
   templaque Vestae,
Iliae dum se nimium querenti
iactat ultorem, uagus et sinistra
labitur ripa Ioue non probante u-
   xorius amnis.
audiet ciuis acuisse ferrum,
quo graues Persae melius perirent,
audiet pugnas uitio parentum
   rara iuuentus.
quem uocet diuom populus ruentis
imperi rebus? prece qua fatigent
uirgines sanctae minus audientem
   carmina Vestam?
cui dabit partis scelus expiandi

---

ham. 241 sqq.: parte alia uiolentus aquis torrentibus amnis transilit obiectas praescripta repagula ripas, et uagus euersis late dominatur in agris **13—16** huc respexit Pseudacron ad art. poet. 67: Tiberis qui mutauit cursum, ne Vestae nocere posset **13 S**: Verg. Aen. VII 30 sq.: Tiberinus ... multa flauos harena ‖ Stat. s. IIII 4, 5: flaui ... Thybridis ‖ Sil. I 607: in pontum flauo descendit gurgite Thybris ‖ VIIII 207: flaua Thybris quas inrigat unda **15 T**: Victor. p. 157 **S**: Prud. per. IIII 46: monumenta regum ‖ Ou. met. I 288 **17** sqq. secutus est fort. Ennium, uid. Porph. ad h. l. **19 S**: Ou. am. II 17, 31: ripa labuntur eadem **20 T**: Seru. ad Aen. I 273 et IIII 266 Cynthius Cret. in Verg. Aen. I 269 ap. Mai class. auct. VII 342 mythogr. I 30 p. 11 Bode **21** sqq. ad sententiam cf. Lucan. I 8 sqq. **22 S**: Claud. VI cons. Hon. 312: melius mucrone perirent **23** de forma ‘parentum’ uid. testim. c. III 24, 21 **24 S**: Manilius V 123 ‘raros’ dicit ‘Quirites’ ‖ Calpurn. 1, 62: infelix raros numerabit curia patres **25** sq. **S**: Lucan. V 200 sq.: ruentis imperii **26—28** ‘preceque fatigent — Vestam’ **T**: sch. Stat. Th. II 244. IIII 633 **26** sq. ‘prece — audientem’ **T**: sch. Pers. 2, 3 **26** ‘qua prece fatigent’ **T**: sch. Stat. Th. VIIII 723

Ω = ABCDF(φψ)Rδλ′(λl)νπau] **14** Littore *Aδνlu* Litore *cett. Pph.* **15** monimenta *D*(2)*FRδλ′*ν_1*πu* monumenta *ABCa*ν_2 *Porph. Pseudacr. sch. Fλ Victor.* **17** Ilie *D*(2) Illę R_1 quaerenti *ARl* querenti *cett.* **18** ultorem] uelorum *Fδλ′*π_1 senistra *B* **19** *sq.* probante | Vxorius *Ω et editiones uetustae* **20** amnis] annis *u* **21** ciuis] ciues *D*(2)*F*R_2*δνu* **22** per se A_1ς **23** uicio *λνa* **25** diuom] cliuū *D* diuum *cett.* populum D_1 **26** Imperi *Fλ p. ras. πl* Imperii *cett. λ ante ras.* praece *Al* & prece *δ* **27** *sq.* Minus audientem carmina uestam | Uirgines scœ̃ *δ* **27** Virginis *π* sanctae] sacrae *schol. Pers.* **29** partis A_1*BDπ pr. a* parti *ν* partes A_2 *cett.*

Iuppiter? tandem uenias precamur
nube candentis umeros amictus,
augur Apollo;
siue tu mauis, Erycina ridens,
quam Iocus circum uolat et Cupido;
siue neclectum genus et nepotes
respicis, auctor,
heu nimis longo satiate ludo,
quem iuuat clamor galeaeque leues
acer et Mauri peditis cruentum
uoltus in hostem;
siue mutata iuuenem figura

---

30 sq. **S**: Sen. Herc. fur. 277 sq.: remees precor tandemque uenias uictor **30 S**: Seru. centimetr. 5: armipotens Mars, genitor Romulidarum (cf. u. 36), uenias precamur **31 S**: Hom. Il. XV 307 sq.: *πρόσθεν δὲ κί’ αὐτοῦ Φοῖβος Ἀπόλλων εἱμένος ὤμοιιν νεφέλην* ‖ Il. V 186: *νεφέλῃ εἰλυμένος ὤμους* ‖ Verg. Aen. I 516: nube caua speculantur amicti ‖ VIII 720: candentis … Phoebi ‖ Fronto p. 213 N.: et, ut poetae ferunt, amiciri deos nubibus ‖ *φαίδιμοι ὦμοι* Hom. (Od. XI 128. XXIII 275) ‖ Apoll. Rh. III 45 Veneri dat *λευκοὺς ὤμους* ‖ umeros fulgentes exhibet Stat. s. III 4, 29. nitentes ibid. u. 85 ‖ Tib. I 8, 33: candentes lacertos **32 S**: Verg. Aen. IIII 376 et Stat. Th. I 495: augur Apollo **33** sq. **S**: Stat. s. I 6, 6 sq.: et ridens Iocus et Sales proterui adsint **33 S**: Hom.: *φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη* ‖ Sil. VII 467: ridens Venus **34 S**: Hes. th. 201: *τῇ* [scil. *Ἀφροδίτῃ*] *δ’ Ἔρος ὡμάρτησε καὶ Ἵμερος ἕσπετο καλός* **35** sq. **S**: Sen. Ag. 384—387: generis nostri Iuppiter auctor, cape dona libens: abauusque tuam non degenerem respice prolem **37 S**: Hom. Il. V 388: *Ἄρης ἄατος πολέμοιο* ‖ Hes. sc. Herc. 347: *Ἄρης ἀκόρητος ἀυτῆς* ‖ Stat. Th. VII 11 sq. de Marte: arma tubasque insatiatus auet ‖ Claudian. II Rufin. 206: numina Romanis nondum satiata ruinis **38** sqq. **S**: Sen. Herc. fur. 405: bella delectat cruor ‖ Sen. Th. 557: sanguinem Mauors cupiens recentem **39** sq. **S**: Calpurn. 4, 40 Sch.: trucibus obnoxia Mauris **38 S**: Sil. VIIII 554 sq. de Marte: quamquam lituique tubaeque uolneraque et sanguis et clamor et arma iuuarent ‖ Val. Fl. III 84 sq. de Marte: ingentes animae clamorque tubaeque sanguineae iuuere deum **S**: Hom. Il. XIII 805: *φαεινὴ … πήληξ* ‖ Stat. Th. II 710 ‘leues galeas’ memorat **41—46 S**: Calpurn. 4, 142 sqq.: tu quoque mutata seu Iuppiter ipse figura Caesar ades seu quis superum sub imagine falsa mortalique lates (es enim deus): hunc precor orbem, hos precor aeternus populos rege: sit tibi caeli

---

Ω = ABCDF(φψ)Rδλ′(λl)νπau] **30** Iupiter *Fλ′* Iuppiter *cett.* uenias] uineas *l*1 **31** candentis *ABCDFRδλ′πa Ac.* candenti *ν*ς *Pseudacr.* (*interpr.* ‘candidis nubibus uelatus’) candentes *u* () umeros *ARδa Ac.* u· *Porph.* humeros *cett.* amictos *D* **33** erycina *DRδλ′π* ericyna *a ut uid.* ericina *ABCνφu* ericida *ψ*1 ri//dens *R*, *l eras.* **35** neclectum *B* neglectum *cett. Ac. Porph.* **37** *Heu u* longuo *φpr.*ς saciate *φalu* **40** Voltus *F* Vultus *cett.* **41** motata *C*

ales in terris imitaris, almae
filius Maiae, patiens uocari
  Caesaris ultor:
serus in caelum redeas diuque
laetus intersis populo Quirini,
neue te nostris uitiis iniquom
  ocior aura
tollat: hic magnos potius triumphos,
hic ames dici pater atque princeps,
neu sinas Medos equitare inultos
  te duce, Caesar.

III.

Sic te diua potens Cypri,
  sic fratres Helenae, lucida sidera,

---

uilis amor coeptamque, pater, ne desere pacem **41** sq. **S**: Eurip. Bacch. 4: μορφὴν δ' ἀμείψας ἐκ θεοῦ βροτησίαν **42 T**: Victor. p. 156 **43 S**: Aus. prof. 7, 5: iste lasciuus patiens uocari **45 T**: Victor. p. 157 **S**: Lucan. I 45 sqq. de Nerone: te, cum statione peracta astra petes serus, praelati regia caeli excipiet gaudente polo ‖ Ou. tr. V 2, 51 sq.: sic habites terras, sic te desideret aether, sic ad pacta tibi sidera tardus eas! ‖ Sil. III 626 sqq.: tarda senectam hospitia excipient caeli solioque Quirinus concedet mediumque parens fraterque locabunt ‖ Stat. s. I 1, 105 sqq. de Domitiano: certus ames terras, et quae tibi templa dicamus, ipse colas, nec te caeli iuuet aula, tuosque laetus huic dono uideas dare tura nepotes **46** Ou. met. XV 572. 756. fast. I 69. Ap. Sid. ep. VIIII 16 **48** Ou. m. I 502 **49 S**: Verg. ge. I 503 sq.: iam pridem nobis caeli te regia, Caesar, inuidet atque hominum queritur curare triumphos **50 S**: Eur. fr. 912, 3 N.: *Ζεὺς εἴτ' Ἀίδης ὀνομαζόμενος στέργεις* **51** sq. **T**: Porphyrionis uita Horati

I 3. Ex hac ode fluxit propempticon Metio Celeri, Stat. s. III 2,

---

Ω = ABCDF(φψ)Rδλ'(λl)νπau] **42** Alis *R*1 *aut pr.* alme *D* **43** paciens *C* **44** Cesaris *vu* ult///or *l* **45** celum *Cλ'u* **46** Letus *lu* inter*s*//*is R* quiri*ni δ* **47** uiciis *va* iniquem (v *suprascr.*) *ψ* iniquum *cett.* **48** Otior *CDvl* auro (ta *suprascr.*) *B* **49** poti' magnos *C* **50** hĩc = hinc *B* (hîc *D in u.* 49) **51** Heu *δ*1 aequitare *Aδπ* agitare *Porph.* inuitos *δ*1 **52** cesar *vu*

I 3 AD NAVEM *AC* PROPENTICE (PROSPHONETICE *Fl* PROSPHENETICE *λ*) DICOLOS (DYC. *π*) VIRGILII *Fδλ'π* AD NAVEM QVA VIRGILIVS ATHENAS NAVIGAVIT (NAVIGAVIT ATHENAS *δλ'*) ALIT (AD — ALITER *om. R* ALITER *om. Dπ*) NAVEM (NAVIM *DR*2*a*) PROSEQVITVR (*l parum liquet*) QVA VIRGILIVS (VIRGILI *λ* VIRGIL *l*) ATHENIS (ATHENAS *a*) VEHEBAT (ueaebatur *δ*) *DRδλ'πa* IPOTETICE DICOLOS AD NAUEM *u* *oden omisit B*

1 te *om. δ*1 diua *δ* patens *Diomedis codd.* petens *C* cipri *Aψau* **2** helene *λu*

uentorumque regat pater
obstrictis aliis praeter Iapyga,
nauis, quae tibi creditum
debes Vergilium, finibus Atticis
reddas incolumem precor
et serues animae dimidium meae.

Horatius ipse secutus esse uidetur Callimachum 1 sqq. **S**: Callim. fr. II p. 383 Schn.: *ἃ ναῦς, ἃ τὸ μόνον φέγγος ἐμὶν τὸ γλυκὺ τᾶς ζοᾶς ἅρπαξας, ποτί τυ Ζανὸς ἱκνεῦμαι λιμενοσκόπω* (*ἁ ναῦς* et *ποτὶ τὲ* Schneider) | Sen. Phaedr. 426—431: sic te lucidi uoltus ferant et nube rupta cornibus puris eas. sic te regentem frena nocturni aetheris detrahere numquam Thessali cantus queant; nullusque de te gloriam pastor ferat. ades inuocata; iam fauet uotis dea ‖ Troad. 698—702: sic te reuisat coniugis sanctae torus, annosque dum te recipit, extendat suos Laerta! sic te iuuenis aspiciat tuus et uota uincens uestra felici indole, aetate auum transcendat, ingenio patrem! miserere matris! ‖ eadem constructio (sic cum coniunctiuo) apud Mart. VIIII 90 sq. Sil. V 179 sqq. 1 sq. **T**: Terentian. p. 404 sq. Plot. p. 537. 538 Fortun. p. 297 Diom. p. 519 Victor. p. 163 **S**: Rutil. I 155 sq.: pande, precor, gemino placatum Castore pontum, temperet aequoream dux Cytherea uiam 1 **T**: Diom. p. 509. 512 Victor. p. 74. 118. 119 bis. 146. 168 Victor. de m. Hor. p. 176 ter. anonymus de m. Hor. VI p. 306 [Caesius Bassus] de m. Hor. p. 306 Donat. ad Ter. ad. II 2, 22 Mallius Theodorus p. 592 Seru. de m. Hor. IIII p. 469 cf. Plot. p. 534: diue potens Aeoliae insulae **S**: Pind. fr. 122 Bgk.: *ὦ Κύπρου δέσποινα* 2 **T**: Victor. de m. Hor. p. 174 **S**: Sen. Oed. 504: lucida . . . sidera ‖ Ou. met. I 669 sq.: lucida . . . Pleias 3 sq. alludere uidetur Hor. ad Verg. Aen. I 51—54 **S**: Hom. Od. X 20 (de Aeolo): *ἔνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα* ‖ Callim. h. in Dian. 230: *ὅτε οἱ κατέδησας ἀήτας* ‖ Hom. Od. V 383 sqq. ‖ Apoll. Rh. IIII 765 sqq. ‖ Stat. s. III 2, 42. 45 sq.: et pater, Aeolio frangit qui carcere uentos . . . artius obiecto Borean Eurumque Notumque monte premat: soli Zephyro sit copia caeli 4 **T**: Seru. ad Aen. VII 710 5—7 **T**: Seru. ad Verg. Aen. II 260 5 sq. 'nauis quem tibi — Vergilium' **T**: Porph. ad c. I 24, 11 6 sq. 'finibus — precor' **T**: Seru. ad Aen. VI 18 6 debes] **S**: *ὀφέλλειν* Callim. fr. 126 Schn. 7 **S**: Sen. Herc. fur. 113: gnatos reuersus uideat incolumes precor ‖ Venant. Fort. c. VIII 9, 15: hoc precor, incolumem referant te gaudia paschae 8 **T**: Pseudacr. ad c. II 17, 5 et sch. Pers. 5, 22 ‖ 'bene quidam dixit de amico suo: dimidium animae meae' Augustin. conf. IIII 6 ‖ Hieron. comm. in Mich. II t. VI part. 1 p. 517 Vall.: et lyricus pro amico precans: serues, inquit, animae dimidiae meae **S** Callim. epigr. 42, 1 sq. Schn.: *ἥμισύ μευ ψυχῆς ἔτι τὸ πνέον, ἥμισυ δ' οὐκ οἶδ' εἴτ' Ἔρος εἴτ' Ἀίδης ἥρπασε· πλὴν ἀφανές* ‖ Meleag. epigr. anth. Pal. XII 52: *Νότος, ὦ δυσέρωτες, ἥμισύ μευ ψυχᾶς ἅρπασεν Ἀνδράγαθον* ‖ Pseudoseneca anth. 445, 9 R.: plus quam dimidium mei recessit ‖ Venant. Fort. c. VI 10, 48: et uenis huc animae pars mediata meae cf. etiam Ou. ex P. I 8, 2.

Ω = *ACDF(φψ)Rδλ′(λl)νπau*] 4 Oobstrictis *δ* alis *δ1πpr. sch.φuar.* preter *Fδν* (p̄ter *Cu*) iapiga *Aau* *yapiga R* 5 pue *A1l* 6 uergilium *R1 Seru. Porph.* uirgylium *ψ* uyrgilium *φ* uirgilium *cett.* *alii non post* Vergilium, *sed post* Atticis *interpungunt* aticis *ψ* 7 Redas *ψ* incolumen *λ′* incolomem *Dδνπ2* 8 anime *l*

illi robur et aes triplex
circa pectus erat, qui fragilem truci
commisit pelago ratem
primus, nec timuit praecipitem Africum
decertantem Aquilonibus,
nec tristis Hyadas, nec rabiem Noti,
quo non arbiter Hadriae
maior, tollere seu ponere uolt freta.
quem mortis timuit gradum,
qui siccis oculis monstra natantia,

Stat. s. III 2, 7. Rutil. I 426 **9** sqq. **S**: Soph. Ant. 332 sqq.: *πολλὰ τὰ δεινά, κοὐδὲν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει. τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν πόντου χειμερίῳ νότῳ χωρεῖ περιβρυχίοισιν περῶν ὑπ' οἴδμασιν* ‖ Sen. Med. 301 sqq.: audax (cf. u. 25) nimium qui freta primus rate tam fragili perfida rupit terrasque suas post terga uidens animam leuibus credidit auris, dubioque secans aequora cursu potuit tenui fidere ligno, inter uitae mortisque uias nimium gracili limite ducto. nondum quisquam sidera norat; stellisque, quibus pingitur aether, non erat usus; nondum pluuias Hyadas poterat uitare ratis ‖ Prop. I 17, 13 sq.: a pereat, quicumque rates et uela parauit primus et inuito gurgite fecit iter; nauigationem Saturni temporibus ignotam fuisse legimus apud Tib. I 3, 35—52, similia in Verg. ecl. 4 **9** sq. **S**: Pind. fr. 100: *ἐξ ἀδάμαντος ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν καρδίαν* ‖ Theocr. 13, 5: *χαλκεοκάρδιος* ‖ Hom. Il. XXII 357: *ἦ γάρ σοί γε σιδήρεος ἔνδοθι* (al. *ἐν φρεσὶ*) *θυμός* ‖ Il. II 490: *χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη* ‖ Hes. th. 764 sq.: *τοῦ δὲ σιδηρέη μὲν κραδίη, χάλκεον δέ οἱ ἦτορ νηλεὲς ἐν στήθεσσιν* ‖ Aristoph. ran. 1016 sq.: *πνέοντας δόρυ καὶ λόγχας καὶ ... θυμοὺς ἑπταβοείους* ‖ Ou. am. III 6, 59: ille habet et silices et uiuom in pectore ferrum ‖ Tib. I 1, 63 sq. ‖ Ou. tr. I 8, 41 sq. **10** sq. **S**: Catull. 4, 9: trucem ... Ponticum sinum **11 S**: Dracontius de deo II 435: committens animam uentis et fluctibus audax ‖ anonym. in Lemairii poet. Lat. min. III 321 sq.: ergo carinam conserues, ubicumque tuo committere ponto hanc animam ... sortis fera iussa iubebunt **12 S**: de Zephyro uento Hom. Il. II 148: *λάβρος ἐπαιγίζων* **15 S**: Sen. Herc. fur. 205: mundi arbiter = Iuppiter ‖ Stat. s. II 2, 21: tumidae moderator caerulus undae **16 S**: Verg. Aen. I 65 sq.: Aeole, namque tibi diuom pater atque hominum rex et mulcere dedit fluctus et tollere uento ‖ Val. Fl. I 601 de Borea: imis freta tollere harenis ‖ Stat. Ach. I 44 sq.: attollere magnum aequor **17 S**: Lucan. II 100: quantoque gradu mors saeua cucurrit! ‖ Aus. parent. (XV) 2, 8 p. 41 Sch.: ut gradus aut mortis postulat aut generis **18 S**: Hom. Il. XIII 88 sq.: *τοὺς οἵ γ' εἰσορόωντες ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λεῖβον· οὐ γὰρ ἔφαν φεύξεσθαι ὑπὲκ*

Ω = ACDF(φψ)Rδλ'(λl)νπαu] **12** precipitem *DRψl* (pc. *ACDδνu*) affricum *R_1νu* **14** tristes *C corr. ut uid. F$R_2$$δ_2$πu* trites $δ_1$ tristis *cett.* hyadas — nothi *R_2 loco oblitterato* hidadas *δ ante ras.* hiadas *Aδ p. ras. λ'u* hyadas *cett.* nothi *A_2DFδνπlu* noti *cett.* **15** hadrie *λ* adriae *R p. ras. νφu* hadria *C* **16** extollere *Fλ corr.* pone $δ_1$ uolt *Fδλ'π* uult *cett.* phreta *δ* **17** gradus $δ_1$ **18** sicis $λ_1$ occulis *ψ* nantantia $δ_1$ natancia *λ*

qui uidit mare turbidum et
infamis scopulos Acroceraunia?
nequicquam deus abscidit

κακοῦ ‖ Sen. Herc. Oet. 1268 sq.: quis dies fletum Herculis, quae terra uidit? siccus aerumnas tuli ‖ Callim. epigr. 62, 4 (nauta periculosam suam uitam deplorat) ‖ Val. Fl. V 481 sq.: cui non iusso tot adire uoluptas monstra maris? ‖ Claudian. de l. Ser. 129: Neptunia monstra ‖ Iuu. 14, 283: Oceani monstra ‖ Opp. hal. 360: πελώρια θαύματα πόντου ‖ Auien. orb. terrae 793 ‖ Hieronymus ad Hel. de uita erem. I p. 2 B.: siccis oculis ad uexillum crucis euola ‖ eiusdem epist. 26: uxoris interitum siccis oculis uidet ‖ Ennod. c. I 5, 44: et siccis oculis respexi marmoris (= maris) iras ‖ Venant. Fort. c. IIII 9, 9: nemo ualet siccis oculis memorare sepultum ‖ Sen. de tranqu. 15: siccos oculos ‖ Prop. I 17, 11: siccis ... ocellis ‖ Lucan. VIIII 1044 sq.: qui sicco lumine campos uiderat Aemathios ‖ Pseudouerg. dir. 55 sq.: nigro multa mari dicunt portenta natare monstra repentinis terrentia saepe figuris **19** sq. **T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 103 **19** mare turbidum] **S**: Lucr. V 1000 sq.: turbida ponti aequora ‖ Ou. tr. I 11, 34: pectora sunt ipso turbidiora mari ‖ idem her. XVII 7 sq.: freta uentis turbida ‖ ibidem 172: turbida ... freta ‖ Sen. Herc. Oet. 456 L.: turbidum ... mare ‖ Auien. phaen. 656 sq. H.: freta turbida pinu quis petat? ‖ 850: uada ... turbida ‖ 1458: turbida ... aequora ‖ 1762: freta turbida Nerei mare turgidum] **S**: Aesch. Pers. 110 sq.: ἔμαθον δ' εὐρυπόροιο θαλάσσης πολιαινομένης πνεύματι λάβρῳ ἐσορᾶν πόντιον ἄλσος ‖ Hes. th. 109: *πόντος ... οἴδματι θύων* ‖ 131: *πέλαγος ... οἴδματι θῦον* ‖ Arat. 909: *οἰδαίνουσα θάλασσα* ‖ Plot. p. 533: lapides mare turgidum eluens ‖ Prud. per. V 475: turgidum ... mare ‖ Auien. Arat. phaen. 307: uada turgida ponti **19. 36 S**: Sen. Ag. 605—609: perrumpet omne seruitium contemptor leuium deorum, qui uoltus Acherontis atri, qui Styga tristem non tristis uidet audetque uitae ponere finem **20 T**: sch. Stat. Th. I 333 ‖ III 121 ‖ VI 155 ‖ Seru. ad Aen. III 506: Ceraunia sunt montes Epiri, a crebris fulminibus propter altitudinem nominati. unde Hor. expressius dixit Acroceraunia propter altitudinem et fulminum iactus **S**: Stat. Th. III 121: infames scopulos ‖ I 333: infames Scirone petras ‖ Ou. rem. am. 739 **21** sqq. **S**: Colum. r. r. praefat. I § 8: an bellum perosis maris et negotiationis alea sit optabilior, ut rupto naturae foedere terrestre animal homo uentorum et maris obiectus irae se fluctibus audeat credere semperque ritu uolucrum longinqui litoris peregrinus ignotum pererret orbem? ‖ Stat. s. III 2, 61 sqq.: quis rude in abscissum miseris animantibus aequor fecit iter solidaeque pios telluris alumnos expulit in fluctus pelagoque immisit hianti audax ingenii? ‖

Ω = *ACDF*(φψ)*Rδλ'*(*λl*)*vπau*] **19** turbidum *ACDR uar. λ' v a u uar.* turgidum *FRδλ uar. πl₂ uar. u Ac. Pseudacr. gloss. Mai cons. Plot.* () **20** Infamis *A C pr. ut uid. D R₁ v a Pph.* Infames *rell.* scopulosa croceRauniae *F* acroceraunia *A₁ aut pr. C v a pr. ut uid. u Ac. Seru. gloss. Mai cons. sch. λφ* achroceraunia *D* ceraunia *Porph.* alta ceraunia *sch. Stat.* acrocerauniae *A₂ aut corr. F π a corr. ut uid. l* acroceraunie *λ* achrocerauniae *δ* acro ceraunia *R*, *sed* a *finale ab alt. m.* **21** Nequicquam *δ ante ras. ψ₁ u ς Ac.* Nequi quam (*lineola ab alt. m.*) *l* Nequamqnam *λ* Nequiquam *ACRδ₂vπφa Porph.* Nequam (qui *supra*) *D*

prudens Oceano dissociabili
terras, si tamen impiae
non tangenda rates transiliunt uada.
audax omnia perpeti
gens humana ruit per uetitum nefas:
audax Iapeti genus
ignem fraude mala gentibus intulit;
post ignem aetheria domo
subductum macies et noua febrium
terris incubuit cohors,

Val. Fl. II 616 sqq.: has etiam terras ... sic pelago pulsante, reor, Neptunia quondam cuspis et aduersi longus labor abscidit aeui **21 S**: Ouid. met. I 22: nam caelo terras et terris abscidit undas || Stat. s. III 2, 61: abscissum miseris animantibus aequor || Flor. II 8: Euboean insulam continenti adhaerentem, tenui freto . . . Euripus abscidit **22 S**: Stat. s. I 3, 32 sq.: sic dissociata profundo Bruttia Sicanium circumspicit ora Pelorum || Sen. Med. 335—339: bene dissaepti foedera mundi traxit in unum Thessala pinus iussitque pati uerbera pontum partemque metus fieri nostri mare sepositum || Rutil. I 330: tamquam longinquo dissociata mari **23** sq. 'si — uada' **T**: Seru. ad Aen. I 603 **24 S**: Ou. met. I 134 **25 S**: Aesch. Ag. 221 (Agamemnoni omnibusque mortalibus attribuit *τὸ παντότολμον φρονεῖν*) || Stat. s. III 2, 64: audax ingenii etc. || Sen. Med. 301: audax nimium etc. (uid. adnot. ad u. 9 sqq. et ad 21 sqq.) **26 S**: Soph. Ant. 742: *διὰ δίκης ἰέναι* || Eur. Or. 1261: *διὰ δίκης βαίνειν* || Octau. 786 sq.: agmina ... efferata per nefas ingens ruunt || Claud. in Eutr. 2, 52: ruit in uetitum damni secura libido || Prud. c. Symm. I 173: priuatoque uiro uetitum per dedecus haesit || per. X 515: carnis uoluptas omne per nefas ruit || Aus. technop. 9: gens infrena uirum, quibus in scelus omne ruit fas || Orientius commonit. II 49 sq.: dum magis in uetitum ruimus cupimusque negata (cf. Ou. am. III 4, 17) et quod difficile est, hoc potius uolumus || Marius Victor. comm. in genes. III 25 sqq.: quamuis ruituras per uarium facinus ... humanas mentes uideam gentesque profanas **27** genus] *γένος* Hom. Od. XIIII 204 **28** fraus mala = Hom. *κακὴ ἀπάτη* uel *κακοὶ δόλοι* **29—31 T**: Seru. ad ecl. 6, 42 || mythogr. tract. 10, 10 ap. Mai class. auct. III p. 249 (= p. 228 Bode): 'post aetheria domo subductum ignem macies (mulieres cod.) et noua — cohors' cf. mythogr. primus p. 1 Bode: 'ob quam rem irati dii duo mala immiserunt terris: febres et maciem, idest morbos' **S**: Sapph. et Hes. *ἔργ.* apud Seru. ad ecl. 6, 46: Prometheus post factos a se homines dicitur caelum ascendisse et adhibita facula ad rotam solis ignem furatus, quem hominibus indicauit. ob quam causam irati dii duo mala immiserunt terris, febres, maciem et morbos, sicut et Sappho (loc. deperdit.) et Hesiodus (*ἔργ.* 102 sq.) me-

---

$\Omega = ACDF(\varphi\psi)R\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi a u$] **23** inpiae *λ* impie *A1πu* impiae *cett.* **24** *uada R* **26** uetitū *δ* **27** *yapeti R* **28** gentubus *Apr.* **29** aetheria] etheria *u* ae^t^heria *D* **30** sublatum *Pph.* Sub*duct*um *R* Sub ductum *δ* Subductum *cett. Ac. Pseudacr. Porph.* **31** cḥohors *λ* choors *ν* coors *πpr.*

semotique prius tarda necessitas
leti corripuit gradum.
expertus uacuum Daedalus aera
pinnis non homini datis;
perrupit Acheronta Herculeus labor.
nil mortalibus ardui est;
caelum ipsum petimus stultitia neque
per nostrum patimur scelus
iracunda Iouem ponere fulmina.

---

morat: *ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται· πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα*, quod tangit et Hor. dicens: 'post — cohors'; sim. etiam quae deinceps secuntur Hesiodea: *νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ ἠδ' ἐπὶ νυκτὶ αὐτόματοι φοιτῶσι κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι* Hesiodum laudat iam Porph. ad h. u. **30** sq. **S**: Aesch. supplic. 684 sq.: *νόσων δ' ἑσμὸς ἀπ' ἀστῶν ἵζοι κρατὸς ἀτερπής* ‖ Lucr. VI 1141 (de morbo): incubuit tandem populo Pandionis omni ‖ Iuu. 10, 218 sq.: circumsilit agmine facto morborum omne genus ‖ Sen. Th. 401: illi mors grauis incubat ‖ Lactant. inst. II 1, 9: si morborum pestifera uis incubuerit ‖ Alcimus Auitus c. V 178: incubuit percussis artubus ignis **32** sq. **S**: Eur. Phaedr. 1388: *Ἅιδου μέλαινα νύκτερός τ' ἀνάγκα* **33 S**: Lucan. II 100: quantoque gradu mors saeua cucurrit **34—36 S**: Theodorid. carm. 13 (anal. Brunck. II p. 44): *τόλμα καὶ εἰς Ἀίδαν καὶ ἐς οὐρανὸν ἄνδρα κομίζει* **34** sq. **T**: Seru. ad Aen. VI 15 **34 S**: Pind. Ol. 1, 6: *ἐρήμας δι' αἰθέρος* **35 S**: Sil. XII 92 sq.: aetherias aliena tollere in auras ausus se pinna **36 S**: Homeri *βίη Ἡρακλείη* (Il. V 638) ‖ Sen. Herc. fur. 1323 et Herc. Oet. 1459 et Sil. I 369: Herculeus labor ‖ Sil. IIII 4: Herculei ... laboris ‖ Nemes. cyn. 32: Herculeos ... labores **37** sq. **S**: Orientius commonit. II 87 sq.: ardua praecipimur; de terra scandere caelum non est quod paruo stare labore putes **37 S**: Oppian. hal. V 2 sq.: *ὡς οὐδὲν μερόπεσσιν ἀμήχανον, οὐκ ἐνὶ γαίῃ μητρὶ καμεῖν, οὐ κόλπον ἀν' εὐρώεντα θαλάσσης* ‖ itiner. Alexandri c. 34 p. 18, 8 V.: probat nihil ita mortalibus arduum, cui non uiam perfacile sapientia strauerit ‖ Petron. 87: nihil est tam arduum, quod non improbitas extorqueat ‖ Ennod. epist. I 6: nihil est arduum magna curantibus **38 S**: Rhianus apud Brunck. anal. I p. 479: *ἐπιλήθεται οὕνεκα γαῖαν ποσσὶν ἐπιστείβει ... ἀλλ' ὑπεροπλίῃ καὶ ἀμαρτωλῇσι νόοιο ἶσα Διὶ βρομέει ... ἠέ τιν' ἀτραπιτὸν τεκμαίρεται Οὔλυμπόνδε, ὥς κε μετ' ἀθανάτοις ἐναρίθμιος εἰλαπινάζῃ* ‖ Curtius IIII 10, 3: caelum uanis cogitationibus peti ‖ Minuc. Fel. Octau. 5, 6: caelum ipsum et ipsa sidera audaci cupiditate transcendimus ‖ Lact. inst. V 9: qui caelum quoque ipsum ueneficiis appetant, tamquam illorum malitiam terra non capiat ‖ Priscian. praefat. de laud. Anastasii uu. 3 sq.: caelum cum petunt et sidera aduersa naturae sequentes impie **40 S**: carm. Priap.

Ω = ACDF(φψ)Rδλ'(λl)νπau] **33** Leti] Laeti *AD* Loeti *CFRδλνπau* Loeti// *l* **34** daedalus *Dπ* dedalus *cett.* **35** Pinnis $A_1 R_1$ *Ac.* Pennis *cett.* $A_2 R_2$ dantis *ψ* **36** Perrūpit *u* Perrupit *cett.* Perrupitque $ν_2$ *ς* () acherunta *u* herculeus *R* **37** Nihil R_1 *δλlπψ* Nichil *φ* arduum est *C*R_1*ν*$φ_2$ *Pseudacr. schol. λ* ardui est *cett.* () **38** Celum *u* stulticia *νψa*

IIII.

Soluitur acris hiems grata uice ueris et Fauoni,
trahuntque siccas machinae carinas,

---

apud Ruggiero syllog. epigraph. II nr. 152 (= anthol. 1704 M.): saeua Iuppiter ipse te uolente ultro fulmina ponit atque sedes lucidas (c. III 3, 33) cupidus suas relinquit ‖ Ou. met. II 391 (de Ioue): orbatura patres aliquando fulmina ponat ‖ Stat. Th. VII 201 sq.: quotiens iam torta reponam fulmina ‖ Calpurn. 4, 93—95: Iuppiter ipse parens . . . . . . posito paulisper fulmine saepe Cresia rura petit ‖ laud. Pis. 152 ‖ Iuuen. 13, 226: iratum Iouis ignem ‖ Sen. Oed. 501: telum deposuit Iuppiter igneum

I 4. 1 sq. **T**: Caesius Bassus p. 271 Victor. p. 117. 142 sq. 164 Terentian. p. 411 bis Fortun. p. 294. 298 Diom. p. 519 Victor. de metr. Hor. p. 177 Plot. p. 544 1 **T**: Caesius Bassus p. 268 Seru. de metr. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 509 Mallius Theodorus p. 592 Victor. p. 163 (de metr. Hor.) p. 173 anon. de metr. Hor. VI p. 306 Seru. ad ge. II 330 'soluitur — uice' **T**: Victor. p. 117 'soluitur — hiems' **T**: Charis. p. 82 Probus p. 13 Plot. p. 545 Phocas p. 415 Cassiod. comment. de oratione et de octo partibus eius c. 1 (uol. II p. 564 Gar.) [Caesius Bassus] de metr. Hor. p. 306 'uice — Fauoni' **T**: Diom. p. 510. 514 'ueris et Fauoni' **T**: Plot. p. 529 **S**: Aus. epist. 25, 99: grata uice prouenit annus ‖ Lucan. VIIII 998: grata uice ‖ Mamert. paneg. 3: uice grata 2 **T**: Caesius Bassus p. 270 Diom. p. 507 Victor. p. 168 idem (de metr. Hor.) p. 172 Fortun. p. 299. 302 Mallius Theodorus p. 593 cf. Plot. p. 531: trahuntque siccas multas machinae carinas ‖ p. 538: trahuntque nunc machinae carinam ‖ p. 545: machina trahit carinam ‖ Caesius Bassus p. 258 et Victor. p. 149: siccas ducite machinae carinas **S**: Paul. Silent. anth. Pal. II p. 284: *ἤδη μὲν ζεφύροισι μεμυκότα κόλπον ἀνοίγει εἴαρος εὐλείμων θελξινόοιο χάρις· ἄρτι δὲ δουρατέοισιν ἐπωλίσθησε κυλίνδροις ὁλκὰς ἀπ' ἠιόνων ἐς βυθὸν ἑλκομένη* 'machinae carinas' **T**: Diom. p. 511. 515 Caesius Bassus p. 258

Ω = ACDF(φψ)Rδλ'(λl)νπau] I 4. AD (A *D*) SESTIVM (SESTERTIVM *A*) DEVERNO TEMPORE *ACDa* PARANETICE DICOLOS SESTIO QVIRINO. QVI ET FESTVS DICTVS EST *F* PARANETICE DICOLOS AD SESTIV̄ QVIRINVM *λ'* PARENETICE (PARANETICE *πu*) DẎCOLOS (DISCOLOS *u*) AD SESTIVM QVIRINVM (*omis. u*) *δπuz* IIII· DESCRIBIT VERIS GRATIA (*corrige* GRATIAM) PROPTER MORTALITATEM· *R* AD PVBLIVM FESTVM *μ gloss. λ; natum ex* P(ubli)f(ilium). *oden om. B* ()

1 ·oluitur *ν, omissa littera initiali; similiter in reliquis carminibus* hiems *CRπδ Caesius Bassus Charisius Phocas Victorinus p.* 163 [*Caesius Bassus*] *de metr. Hor. Plotius Terentian. Mallius Seru. de m. Hor.* hiemps *cett. Pseudacr. Prob. Diom. Victorini codex A p.* 117 hyems *Cassiodor. uid. Epileg.* fauonii *D ante ras. R*2 *ut uid. δ ante ras. λ ante ras.* (?) *ψ*2 *u Fortunatiani cod. A p.* 294 fauoni *cett. Fortunatiani cod. B p.* 294 *Caesius Bassus Diom. Terent. Plot. Seru. de m. Hor. schol. λ* **2** sicas *λ* machine *A* (*uirgulam infra* e *euanuisse puto*) crinas *δ*1

ac neque iam stabulis gaudet pecus aut arator igni,
  nec prata canis albicant pruinis.
iam Cytherea choros ducit Venus imminente luna,
  iunctaeque Nymphis Gratiae decentes
alterno terram quatiunt pede, dum grauis Cyclopum
  Volcanus ardens uisit officinas.
nunc decet aut uiridi nitidum caput impedire myrto
  aut flore, terrae quem ferunt solutae;

---

3 de sententia **S**: Calpurn. buc. 5, 18 Sch. **4 T**: Eutych. p. 468 Priscian. VIII 30 'satis crispa flexione Horatius albicant dicit' Martianus Capella de rhetor. c. 31 p. 473 H. 'canis albicat ora pruinis' **T**: schol. Stat. Th. I 512 **S**: Ou. her. 5, 16 et Sen. Herc. fur. 139: cana pruina ‖ Iulianus anthol. 571, 4 R.: mox humus hibernis albescit operta pruinis ‖ Sil. IIII 744: canus apex structa surgebat ad astra pruina ‖ III 533 sq.: pruinae canentis ‖ Priap. 76, 1 sq.: quod sim iam senior meumque canis cum barba caput albicet capillis **5** sq. **S**: Cypriorum fr. apud Athen. p. 682: *ἡ δὲ σὺν ἀμφιπόλοισι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη πλεξαμένη στεφάνους εὐώδεας, ἄνθεα γαίης, ἂν κεφαλαῖσιν ἔθεντο θεαὶ λιπαροκρήδεμνοι, Νύμφαι καὶ Χάριτες, ἅμα δὲ χρυσῆ Ἀφροδίτη, καλὸν ἀείδουσαι κατ' ὄρος πολυπιδάκου Ἴδης* **5** cf. Plot. p. 544: iam Cytherea choros Venus dat ‖ Cytherea Venus, *Κυθέρεια Ἀφροδίτη* sic iunctim rarissime legitur, scilicet apud Arnob. IIII 24 et apud Musaeum u. 38 **S**: Prud. per. XII 41: cyaneusque latex umbram trahit inminentis ostri **6** cf. Plot. p. 529: Gratiae decorae stant **7** sq. **T**: Plot. p. 544 **7 S**: Callim. h. in Del. 306: *αἳ δὲ ποδοῖν πλήσσουσι χορίτιδες ἀσφαλὲς οὖδας* ‖ Sil. III 347: pedis alterno percussa uerbere terra **8 S**: Hom. Il. XVIII 468: *βῆ δ' ἐπὶ φύσας* ‖ Apoll. Rh. III 41 de Volcano: *ἀλλ' ὁ μὲν ἐς χαλκεῶνα καὶ ἄκμονας ἦρι βεβήκει* ‖ Prud. per. II 403 sq.: et fac periclum, quid tuus Vulcanus ardens egerit ‖ Claudian. carm. min. 72 (44 Jeep), 3 sq.: ardentis adibat antra dei ‖ Stat. Th. X 100 sq.: ardens Mulciber **9** nunc ... myrto] **S**: Stat. s. IIII 7, 10 sq.: nunc ab intonsa capienda myrto serta nitidum caput] **S**: Callim. ep. 50, 4: *λιπαρὰν ἔθειραν* Stat. s. IIII 3, 68: crinem mollibus impeditus uluis ‖ Prud. cath. VII 160: turpi capillos impeditus puluere **10 S**: Verg. ge. I 44: Zephyro putris se glaeba resoluit

---

$\Omega = ACDF(\varphi\psi)R\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi a u$] **3** ac] .ec δ_1 Hac *z* iam] *om.* $D_1 R \nu_1$ n̄c ς arator igni δ_2 *in ras.* **4** ·ec δ_1 prunis δ_1 **5** Nam $\nu\pi_1$ citherea $A\delta\nu$ citharea *a* chiterea *u* choros *l* *imminente luna* δ_2 imminente $D\nu a l$ iminente *A* (*lineolam supra* i *euanuisse puto*) inminente $CFR\lambda\pi u$ **6** Iunctęque δ Iuncteque $AF\lambda'\pi$ nymphis $CR\pi$ *corr.* al ninphys λ nimphis *cett.* graciae *a* **7** quatiunt terram *u* graues $F\delta u$ grauis *cett.* *Ac. Plotius* ciclopum $AR_2\pi u$ cycoplum ψ_1 cyclopum *cett.* **8** Volcanus $CFR\delta_2\pi$ Vulcanus $AD\delta_1?\lambda'\nu a u$ uisit ACD *in ras.* $R_1\lambda'\varphi$ *uar.* $a_1 u_2$ *uar.* urit *A uar.* *D in mg.* $FR_2\delta\lambda$ *uar.* ν *in ras.* $a_2 l_2$ *uar.* u u//r//it π officinam *Plotius Keilii* **9** capud νu inpedire $\lambda\nu u$ īpedire *a* mirto $AD\varphi a u$ **10** solute *l*

nunc et in umbrosis Fauno decet immolare lucis,
  seu poscat agna siue malit haedo.
pallida Mors aequo pulsat pede pauperum tabernas
  regumque turris. o beate Sesti,
uitae summa breuis spem nos uetat inchoare longam.
  iam te premet nox fabulaeque Manes

---

11 sq. 'Faunus immolare siue malit se' Plot. p. 529 **12 T**: Victor. p. 136 Seru. ad ecl. 3, 77 cf. 'seu poscat agna seu malit haedo' Plot. p. 541 **S**: Antipat. epigr. 28 (anal. Brunck. II 14): *ἕνα δὲ κτίλον ἢ παχὺν ἄρνα αἰτεῖ* **13** sq. cf. 'pauperum tabernas regis o beate regumque turris' Plot. p. 539 **13 T**: Quintilianus inst. VIII 6, 27 floril. Paris. 8069 'pallida — pede' **T**: sch. Pers. 3, 115 **S**: Hieron. praef. ad II libr. Osee (VI 54 V.): p a l l i d a m o r s 'pauperum tabernas' **T**: Plot. p. 529 **S**: Sen. Herc. fur. 555—557: et cum M o r s auidis p a l l i d a dentibus gentes innumeras Manibus intulit, uno tot populi remige transeunt ‖ anth. Lat. 1310, 1 M.: Rustica, perpetuae non te s o r s p a l l i d a uitae sustulit, interitum nec tibi morte dedit ‖ Sen. Troad. 434: certe a e q u a m o r s est ‖ Auien. phaen. 1230: 'p u l s a t p e d e' eodem uersus loco ‖ Callim. h. in Apoll. 3: *καὶ δήπου τὰ θύρετρα καλῷ ποδὶ Φοῖβος ἀράσσει* **15 S**: Neoptol. fr. ap. Diod. XVI 92: *μακρὰς ἀφαιρούμενος ἐλπίδας... Ἀίδας* ‖ Macedonius ep. 39 (anal. Brunck. III 122): *βροτὸς δ' εὖ οἶδα καὶ αὐτὸς θνητὸς ἐών, δολιχαῖς δ' ἐλπίσι παιζόμενος* ‖ Sen. epist. 101, 4: o quanta dementia est s p e s l o n g a s i n c h o a n t i u m ‖ epist. 13, 16: intelleges quam foeda sit hominum leuitas cotidie noua uitae fundamenta ponentium, nouas s p e s etiam in exitu i n c h o a n t i u m ‖ Sil. III 141 sq.: b r e u i t a s q u e u e t a t mutabilis horae prolatare diem **16 S**: Ou. her. X 112: aut semel aeterna n o c t e p r e m e n d a fui ‖ Verg. Aen. VI 827: concordes animae... n o c t e p r e m u n t u r ‖ Asclepiad. apud Brunck. anal. I 213: *μετά τοι χρόνον οὐκέτι πουλύν, σχέτλιε, τὴν μακρὰν νύκτ' ἀναπαυσόμεθα* ‖ Hom. Il. XIII 425: *ἠέ τινα Τρώων ἐρεβεννῇ νυκτὶ καλύψαι* ‖ anth. Lat. 1703, 10 M.: f a b u l a s m a n e s ubi rex coercet ‖ Prud. contra Symmach. I 190 sqq.: et tot templa deum Romae, quot in orbe sepulcra heroum numerare licet, quos f a b u l a m a n e s nobilitat, noster populus ueneratus adorat ‖ Pers. 5, 152: cinis et m a n e s et f a b u l a fies ‖ Sen. Tr. 400 sqq.: tempus nos auidum deuorat et chaos. mors indiuidua est, noxia corpori nec parcens animae. Taenara et aspero regnum sub domino, limen et obsidens custos non facili Cerberus ostio, r u m o r e s u a c u i u e r b a q u e i n a n i a et par sollicito f a b u l a s o m n i o ‖ Callim. epigr. 13, 3 sq.

$\Omega = ACDF(\varphi\psi)R\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi a u$] **11** in *om. F* ūbrosis *δ* inmolare *Dλu* immolare *cett.* **12** agna *ACDFRδλ'*ν_1 *au Seruius Plot.* agnam $\nu_2\pi_1$ *aut pr.* *ς* *Pph. Porph. Victorinus* () haedo *ACλ' Plotius* hedo *DFRδνπau* **13** equo *ADψu* paup: tab:] p. et tabernas *Pph.* pauperum] omnium *florileg.* **14** turris *ACD*R_1*πa Plotius* turres *F*R_2*δλ'νu* *sesti R* **15** suma A_1 **16** prẹmet *A* fabulaeque (fabuleq, *lu*) manes *ACF*R_2*δλ'πu Pph. Ac.* fabulaeque et manes *D*R_1 *νας* fabuleq; manes (*ł inanes* superscr.) *u*

et domus exilis Plutonia: quo simul mearis,
nec regna uini sortiere talis,
nec tenerum Lycidan mirabere, quo calet iuuentus
nunc omnis et mox uirgines tepebunt.

V.

Quis multa gracilis te puer in rosa
perfusus liquidis urget odoribus
grato, Pyrrha, sub antro?
cui flauam religas comam,

17 sqq. **S**: Theogn. 973 sqq.: *οὐδεὶς ἀνθρώπων ὃν πότν' ἐπὶ γαῖα καλύψῃ ἐς τ' Ἔρεβος καταβῇ, δώματα Περσεφόνης, τέρπεται οὔτε λύρης οὔτ' αὐλητῆρος ἀκούων οὔτε Διωνύσου δῶρον ἀειρόμενος. ταῦτ' ἐσορῶν κραδίην εὖ πείσομαι, ὄφρα τ' ἐλαφρὰ γούνατα καὶ κεφαλὴν ἀτρεμέως προφέρω* ‖ Strato c. 96 (Brunck. an. II 381): *καὶ πίνε νῦν καὶ ἔρα, Δαμόκρατες, οὐ γὰρ ἐς αἰεὶ πιόμεθ', οὐδ' αἰεὶ παισὶ συνεσσόμεθα. καὶ στεφάνοις κεφαλὰς πυκασώμεθα, καὶ μυρίσωμεν αὐτοῖς, πρὶν τύμβοις ταῦτα φέρειν ἑτέρους* ‖ Asclepiad. c. 21 apud Brunck. an. I 215: *φείδῃ παρθενίης καὶ τί πλέον; οὐ γὰρ ἐς Ἅιδην ἐλθοῦσ' εὑρήσεις τὸν φιλέοντα, κόρη. ἐν ζωοῖσι τὰ τερπνὰ τὰ Κύπριδος· ἐν δ' Ἀχέροντι ὀστέα καὶ σποδιή, παρθένε, κεισόμεθα* ‖ Simonid. Ceus fr. 39 B.: *ἀνθρώπων ὀλίγον μὲν κάρτος, ἄπρακτοι δὲ μεληδόνες, αἰῶνι δὲ παύρῳ πόνος ἀμφὶ πόνῳ· ὁ δ' ἄφυκτος ὁμῶς ἐπικρέμαται θάνατος· κείνου γὰρ ἴσον λάχον μέρος οἵ τ' ἀγαθοὶ ὅστις τε κακός* **17** domus Plutonia] Hom. *δόμος Ἄιδος* **19** sq. ad sententiam **S**: Anacreontic. 14, 7 sqq.: *πρὸς παῖδα πρὸς Βάθυλλον τὸν ἄρτι τῶν ἁπάντων κρατοῦντα καὶ τύραννον* **19** Lycid.] Verg. ecl. 7, 67

I 5. **1—4 T**: Caesius Bassus p. 267 Fortun. p. 299 Terent. p. 408 Victor. p. 164 **1—3 T**: Victor. de m. Hor. p. 177 **S**: eleg. in Maec. I 93 sq.: sic est: uictor amet, uictor potiatur in umbra, uictor o d o r a t a dormiat inque r o s a **1. 3** sq. **T**: Victor. p. 152 Diom. p. 519 sq. **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Victor. de m. Hor. p. 174 **2 S**: Prudent. cath. X 171 sq.: titulumque et frigida saxa l i q u i d o spargemus o d o r e ‖ idem psych. 787: l i q u i d o oblectatur o d o r e **3** sq. **T**: Augustin. de mus. IIII 17, 35 **3** Victor. p. 74. 119. 145. 151 Fortun. p. 292 Mallius Theodorus p. 592 'Pyrrha sub antro' Plot. p. 516 **4 T**: Fortun.

Ω = ACDF(φψ)Rδλ′(λl)νπau] **18** sortire *δ* sostiere *π* **19** lycidan *DR* lycidam *νπφ* licydan *a* lycidam *δ* licydā *C* licidam *Aλ′ψu* **20** Nunc. oms (= omnes) *Fδς, sed punctum omisit δ*

I 5. AD PIRRAM MERETRICEM *AC* PROSPHONETICE (PROSFONETICE *π* PROSPONETICE *δς*) TETRACOLOS AD PYRRAM *Fδλ′π* ALLOQVITVR PYRRHAM (PIRRAM *D*) QVE (QVI *DR*) FORMA SVA (*EV̄ add. a2*) CAPERE PRIVS VOLEBAT (PROSPHONE [*sic*] *add. D*) *DRa* PROPHONETICE TRICOLOS AD PIRRAM *u* *oden om. B*

1 rosa *R* **2** Perf*usus R* urguet *Cδa* urget *cett. Caesius Bassus Victorinus p.* 164 *K. Terentianus* unguet *Victorinus p.* 174 *K.* **3** pyrrha *CRλ′ Plotius Keilii* pyrra *DFδνπu Diomedes Victorinus Mallius Theodorus* pirrha *a* pirra *A* purra *codex Theodori* s//ub *R* **4** Qui *l1*

simplex munditiis? heu quotiens fidem
mutatosque deos flebit et aspera
nigris aequora uentis
emirabitur insolens,
qui nunc te fruitur credulus aurea,
qui semper uacuam, semper amabilem
sperat, nescius aurae
fallacis. miseri, quibus
intemptata nites. me tabula sacer
uotiua paries indicat uuida
suspendisse potenti
uestimenta maris deo.

VI.

Scriberis Vario fortis et hostium

p. 292 Victor. de m. Hor. p. 176 **S**: Paul. Silent. c. 22 (an. Brunck. III 78): *εἰπέ, τίνι πλέξεις ἔτι βόστρυχον;* ‖ Ouid. her. 15, 77: cui colar infelix aut cui placuisse laborem? **5—9 T**: Donatus ad Ter. eun. V 9, 8 **6** sqq. **S**: mulierum inconstantia cum mari confertur ap. Simon. Am. 7, 37 sqq. ‖ Ou. met. XIII 799 **7** nigris uentis] **S**: Hom. Il. XI 747: *κελαινῇ λαίλαπι* ‖ uenti nigri Catull. 68, 63 Verg. ge. I 320 alibi **9—12 S**: Sen. Phaedr. 634: o spes amantum credula, o fallax amor **10** uacuam] **S**: Tac. ann. XI 12: uacuo ... adultero **11** sq. 'aurae fallacis' **T**: Pseudacr. ad c. II 8, 24 **12 S**: Tib. II 1, 79: a miseri, quos hic grauiter deus urget **13—16** 'me — deo' **T**: Eutych. p. 469 ad sententiam **S**: Tib. I 3, 28 ‖ Iuu. 12, 27 **13** nites] *στίλβειν* Hom. Il. III 392 ‖ *λάμπειν* ut Theocr. 20, 24 **15** sq. **S**: Plaut. Trin. 820: salsipotenti ... Neptuno ‖ Verg. Aen. XII 769: diuo ... suspendere uestes

I 6. **S**: Anacreontic. 23 Bgk.: *θέλω λέγειν Ἀτρείδας, θέλω δὲ Κάδμον*

Ω = ACDF(φψ)Rδλ'(λl)νπau] **5** mundiciis *νπal* quociens *λ* quoties *δ* **6** Motatosque *C* **7** equora *πφu* **8** Et mirabitur *R ante ras.ς* **9** te *supra uersum ab eodem D* **10** senper uacuam semper *λ* **11. 12. 13** Sperat nescius aurae fallacis | Miseri quibus intemptata nites. me tabula sacer | Votiua *etc. Fδπu2* **11. 12** nescius aurae fallacis; | Fallacis *D* **11** aure *l u.* **13** *om. λ'1u1* **14** humida *F Porph.* uuida *cett. π1 Pph. Ac.* () **15** *sq.* Suspendisse potenti uestimenta | Maris deo *Fδπ*

I 6. AD AGRIPPAM *AC* YPOTETICE TETRACOLOS AD AGRIPPÃ EXCVSATIO CVR DE REBVS NON SCRIBAT *F* HYPOTHETICE (HYPOTETICE *π* HYPOTETYCE *δ*) TETRACOLOS AD AGRIPPAM (AGRYPPAM *l* AGRIPAM *λ*) *δλ'π* ALLOQVITVR VIPSANIVM AGRIPPAM *DRa* YPOTETICE DICOLOS AD GRIPPAM *u* *oden omisit B*

1 uario *A* uario/// *δ*

uictor Maeonii carminis alite,
qua rem cumque ferox nauibus aut equis
miles te duce gesserit.
nos, Agrippa, neque haec dicere nec grauem
Pelidae stomachum cedere nescii
nec cursus duplicis per mare Vlixei
nec saeuam Pelopis domum
conamur, tenues grandia, dum pudor
inbellisque lyrae Musa potens uetat
laudes egregii Caesaris et tuas
culpa deterere ingeni.
quis Martem tunica tectum adamantina
digne scripserit aut puluere Troico

ᾄδειν, ἁ βάρβιτος δὲ χορδαῖς ἔρωτα μοῦνον ἠχεῖ κτλ. **1—4 T**: Terent. p. 405 Fortun. p. 300 Victor. p. 165 de m. Hor. p. 178 **1. 4 T**: Diom. p. 520 **1** sq. 'scriberis — uictor' **T**: Seru. ad ecl. 9, 35 **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Victor. de m. Hor. p. 174 Seru. ad ge. III 6 'scriberis — fortis' Pseudoprobus de ultimis syllabis p. 243 'scriberis Vario' **T**: Seru. ad Aen. I 440 **S**: Prudent. per. III 136 sqq.: scriberis ecce mihi. **2—4 S**: Ou. ex P. III 3, 31 sq.: nec me Maeonio consurgere carmine nec me dicere magnorum passus es acta ducum **2** Theocr. 7, 47 poetae *Μουσάων ὄρνιχες* uocantur **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5** sqq. Hor. reddidit in his argumenta Iliados et Odysseae, cf. Priap. 68, 18 sq.: nobilis hinc mota nempe incipit Ilias ira, altera materia est error fallentis Ulixei **6 T**: Charis. p. 271 Plot. p. 454 Donati ars gramm. III p. 395 Seru. ad Aen. XII 527 'Pelidae stomachum' **T**: Diom. p. 450 **S**: Auson. epigr. 3, 1 Sch.: credere quae lato nescit fera saucia ferro **7 T**: Pseudacr. ad epod. 16, 60 Priscian. I 53. VI 92 duplex ut *διπλοῦς* = fraudulentus ap. Eur. Rhes. 395 et 423 | Ou. am. I 12, 27 **8 S**: Soph. El. 10: *πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν τόδε* || Sen. Tr. 855: et saeui Pelopis Mycenae **11** sq. **S**: Auson. Mos. 390: uictus amore tui praeconia detero **12** sqq. **S**: Ennius ap. Suid. s. v. *Ἔννιος* **13** sq. **T**: 'quis scripserit' Priscian. XVIII 97 **13** tunica tect. adam. = *χαλκοχίτων* (Hom.) || Hom. Il. V 704 et alibi: *χάλκεος Ἄρης* || Soph. Ai. 179: *χαλκοθώραξ . . . Ἐνυάλιος* **14** sq. Val. Fl. I 13: Solymo nigrantem puluere fratrem

---

Ω = *ACDF*(*φψ*)*Rδλ'*(*λl*)*νπau*] **2** maeonii *Aπ* moeonii *a* moenii *l* meonii *cett.* alitæ *D* aliti *Passerat* **3** Qua rem *Mellicensis et codices Mureti Bentl.* Quam rem *Ω Porph. grammatici, uide Epileg.* cunq, *C* **5** agripa *C* agrippa *neq·* *δ* **6** Pelide *δ* Pelidaę *R* nescii *Rπ* nescii *δ* **7** currus *R1ν* duplicis *DFRδλ'πu2 Porph.* duplices *ACλ2νau1 Pph. Ac. et Pseudacr. ad epod.* 16 *Priscianus* (*pro ulixis*) ulexi *ν* **8** seuam *AFλ'πu* saeuam *cett.* **9** tenuis *Fπ* tenues *cett. C in ras.* **10** Imbellis *Aδlu Ac.* Inbellis *cett.* lirae *AR1ψau* lyre *l* lyrae *cett.* **11** ægregii *Dνa* cesaris *u* **12** deterrere *CR1* ingeni *λπφa pr. aut1 lp. ras. u1* ingenii *cett. Pph.* **13** martem *D* tectum *om. δ1 aut pr.* **14** tragico *π a. ras.*

nigrum Merionen aut ope Palladis
  Tydiden superis parem?
nos conuiuia, nos proelia uirginum
sectis in iuuenes unguibus acrium
cantamus, uacui, siue quid urimur,
  non praeter solitum leues.

VII.

Laudabunt alii claram Rhodon aut Mytilenen
  aut Ephesum bimarisue Corinthi

---

15 sq. alludit ad Hom. Il. V 1 sqq. 330—343 **16** **S**: *ϑεοῖς ἀτάλαντος, ϑεοῖς ἐναλίγκιος* (Hom.) ‖ de ipso Diomede Il. V 884: *ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος* **17** sq. 'non proelia — acrium' **T**: schol. Iuu. 6, 366 **17** **S**: Prop. I 7, 1. 5: dum tibi Cadmeae dicuntur, Pontice, Thebae, nos ut consuemus, nostros agitamus honores **18** **S**: Prop. IV 7, 6: mea formosis unguibus ora nota ‖ Iul. Firmicus de error. profan. relig. p. 17: nec reseruati ungues contra rusticum amatorem aliquid profuerunt **20** 'praeter solitum' etiam Verg. ge. I 412

I 7. **1** sqq. **S**: Mart. IIII 55, 5 sqq.: Thebas carmine cantet et Mycenas aut claram Rhodon aut libidinosae Ledaeas Lacedaemonos palaestras ‖ X 68, 1 sq.: cum tibi non Ephesos nec sit Rhodos aut Mitylene, sed domus in uico, Laelia, patricio **1—4** **T**: Victor. p. 116 sq. Terent. p. 388 **1** sq. **T**: Victor. p. 165. 170. 172 et de m. Hor. p. 178. 181 Fortun. p. 300 Diom. p. 520 **1** **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 **S**: Lucan. VIII 247 sq.: claramque relinquit Sole Rhodon **2** **T**: Caesius

---

Ω = ACDF(φψ)Rδλ'(λl)νπau] **15** merionen *AFR a p. ras.* merionē *νu* merionem *Dδλ'₁πa ante ras.* merion *C* **16** Tydiden *CR* Tididen *Aδ₁λνπφa* Tididen *ψ* Tididem *Dδ₂π₂l a. ras.* Titidē *u* Tydidem *Ac.* () superi//s parem *R* **17** nos] non *schol. Iuu.* proelia *ARδπφa* praelia *Dψ* prelia *λ'* p̄lia *Cνu* **18** Sectis *δ* **19** qui*d uri*mur *R* **20** preter *Aλπψ₂* (p̄ter *CDνu*) leues *D, sed* eues *in ras.*

I 7. AD MVNATIVM (MVNTIV͠ *D* MYNATIVM *R₁*) PLANCVM *ACDR(₂)a* PARANETICE DYCOLOS PLANCO *δπ* PARANETICE DICOLOS AD PLANCVM *Fu* PRIM˙ VERSVS EXAMET̄ EST. SEQVENS VERO TETRAMET̄. (TETRAMAT· *λ*) ET FALSISCVS (FALSISCV̄ *λ*) APPELLAT͠ EO ꝗ EX ·IIII· PEDIB· VLTIMIS CONSTAT (C̄TAT *λ*) PARANETICE DICOLOS PLANCO *λ'* *oden omisit B*

1 rodon *Apr. u* mytilenen *Rνς* myrtilenen *π* mitylenen *Terentianus Seruius* mitilenen *DFλ corr. al₂ Ac. Pseudacr. expositio metrica* mitilenē *u* miti lenē *δ* mitilene *C* mitilenen *A* mitilenan *Victorini cod. A p.* 178 mitylenem *Fortunat.* MITVLENEN *λ₁*; *l₁ non liquet* **2** epheson *Fπ₂ Victorinus p.* 117. 165. 166. 170. 178. 181. *Fortun. ed. K. p.* 300 ephesum *cett. Ac. expositio metrica Caesius Bassus Diomedes Fortunatianus*

moenia uel Baccho Thebas uel Apolline Delphos
  insignis aut Thessala Tempe;
sunt quibus unum opus est intactae Palladis urbem
  carmine perpetuo celebrare et
undique decerptam fronti praeponere oliuam;
  plurimus in Iunonis honorem
aptum dicet equis Argos ditisque Mycenas:
  me nec tam patiens Lacedaemon

Bassus p. 269 Victor. p. 166 Mallius Theodorus p. 591 **S**: Isthmus *ἀμφιθάλασσος* uel *ἀμφίαλος* Pind. Ol. 7, 33. 13, 40 ‖ Prud. c. Symm. II 352: bimaris ... Corinthi ‖ Auson. de locis agonum egl. u. 3: bimaris ... Corinthos ‖ Ou. fast. IIII 501 et Apollin. Sid. II 476: bimarem ... Corinthon Ou. met. V 407: bimari ... Corintho ‖ Apollin. Sid. epist. VIIII 13 uu. 68 sq.: bimari ... urbe ... Corinthus ‖ Ou. her. 12, 27: Ephyren bimarem ‖ Ou. met. VII 405 ‖ Rutil. Nam. I 320 **2** sq. 'bimarisue — moenia' **T**: schol. Stat. Th. I 334. VII 420 **3. 9 S**: Mart. XIIII 1, 11: uis scribam Thebas Troiamue malasue Mycenas? **3** Baccho Thebas] **S**: Apollin. Sid. c. VIIII 175: Thebis Euhion **4 S**: Ou. met. VII 222 Stat. s. I 2, 215. Ach. I 237 et Sen. Med. 457: Thessala Tempe **6 S**: Ou. met. I 4: ad mea perpetuum deducite tempora carmen **7 S**: Sapph. fr. 77 B.: *σὺ δὲ στεφάνοις, ὦ Δίκα, περθέσθ' ἐράταις φόβαισιν* ‖ Lucr. I 928 sqq.: iuuatque nouos decerpere flores insignemque meo capiti petere inde coronam, unde prius nulli uelarint tempora Musae **8—10 S**: Hom. Il. IIII 51 sq.: *ἤ τοι ἐμοὶ* (sc. Iunoni) *τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόληες, Ἄργος τε Σπάρτη τε καὶ εὐρυάγυια Μυκήνη* **9 T**: Seru. ad Aen. I 24. XI 246 'aptum — Argos' **T**: Cynthius Cretensis in Verg. Aen. 23 ap. Mai class. auct. VII p. 330 **S**: Hom. Il. II 287: *Ἄργεος ἱπποβότοιο* ‖ Pind. Nem. 10, 41 sq.: *ἱπποτρόφον ἄστυ* Ol. 4, 16: *τροφοῖς ἑτοῖμον ἵππων* ‖ Eur. Iph. T. 700 ‖ suppl. 365 ‖ Troad. 1087 Hom. Il. VII 180: *πολυχρύσοιο Μυκήνης* ‖ *πολύχρυσος* (sed addito *τὸ πάλαι*) uocatur *Μυκήνη* etiam ab ipso Munatio anal. Brunck. II p. 240 'aptum equis Argos' schol. Stat. Th. IIII 672 **10** 'nec me tam patiens Lacedaemon agon' **T**: schol. Stat. Th. VIII 432

$\Omega = ACDF(\varphi\psi)R\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi a u$]
Mallius Theodorus Terentianus Victorinus p. 172 ЄϜЄ≳ՍՈ *Mallii Theodori cod. Augiensis CLXXII* chorinthi *C* chorinthi *δπ* chorinti *Fu* chorintum *Victorini cod. A p.* 181 **3** Maenia *Au Ac.* Moenia *cett.* bacho *ADδνλ'a* delfos *C* **4** Insignis *ACD*R_1*πa Victorinus* Insignes *Fδλ'νu* tessala *R ante corr. ψ* **5** *INCIPIT cod. γ, sed huius carminis lectiones altero atramento scriptae sunt* est opus *φ* intacte A_1 urbem] arces *u* urbem *cett. Pseudacr.* **6** caelebrare *A*R_1 *ut uid. π* **7** Uundique *l* Vndique decerptam fronti] que — fro *in rasura a* decerptae frondi *Erasmus* () decertam λ_1 preponere *A* (p̄ponere *DRδπlu*) oliuam] oleam *Fδπ corr.* l_2 *uar.* oletam *λ uar.* **8** Plurimis *ψ pr. a* honorem *Ω Pseudacr.* honore *Oudendorp* **9** dicet *D*R_2*δλ'πφ*u_2 *Seru. ed. Th. Cynthius Cretensis* dicit *AC*R_1*νψa*l_2 *uar.* u_1 *Pph. Ac. Seruii codices aliquot* ditis *Ac.* dites *Ω* mycenas *Rλ'ν* micenas *cett.* *u.* **10** *omis. a* nec me *schol. Stat.* paciens *Al* lacedaemon *ARλ'π* lacedoemon *C* lace doemon *D* lacedemon *Fδνu Ac.*

nec tam Larisae percussit campus opimae,
quam domus Albuneae resonantis
et praeceps Anio ac Tiburni lucus et uda
mobilibus pomaria riuis.
albus ut obscuro deterget nubila caelo
saepe Notus neque parturit imbris

11 S: Hom. Il. II 841: τῶν οἳ Λάρισαν ἐριβώλακα ναιετάασκον | Lucr. I 922 sq.: acri p e r c u s s i t thyrso laudis spes magna meum cor **12** S: Philipp. ep. 9 (anal. Brunck. II 213): *Νύμφας ... αἳ πυριπνόου Αἴτνης παρωρείῃσι Συμαίθου πατρὸς ἔχουσι δινήεντος ὑγρὸν οἰκίον* ‖ Prop. I 20, 33 sq.: hic erat Arganthi Pege sub uertice montis grata d o m u s n y m p h i s umida Thyniasin **13** sq. S: Stat. s. I 3, 74. 75. 81: illa recubet Tiburnus (al. Tiberinus) in umbra, illic sulphureos cupit A l b u l a mergere crines ... quid bifera Alcinoi laudem p o m a r i a? ‖ Ou. am. III 6, 45 sq.: nec te praetereo, qui per caua saxa uolutans T i b u r i s Argei (cf. c. II 6, 5) p o m i f e r a a r u a r i g a s ‖ Sil. IIII 224 sq.: quosque sub Herculeis taciturno flumine muris p o m i f e r a arua creant Anienicolae Catilli ‖ Symmach. epist. VII 18: nunc ego scire postulo, quid i n T i b u r t i b u s p o m a r i i s litterarum operis exerceas? ‖ idem epist. VII 19 de Tibure: uel si adhuc iuuat aestiuos dies in p o m a r i i s tuis ducere | Colum. r. r. X 138: p o m o s i T i b u r i s a r u a **13** 'et praeceps — lucus' T: Prisc. VI 16 S: Stat. s. I 5, 25: praeceps Anien **14** S: Claudian. rapt. Pros. II 104: roscida m o b i l i b u s lambebant gramina r i u i s **15—19** ad sententiam S: Florus anth. Lat. 247, 4 R. **15—17** 'albus — per-

Ω = ACDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπαu] **11** () Me nec tam *a* larisae *CR1* larisse *A1l* larissae *cett. A2R2* campos *δ1* opim*ę a* opime *a* **12** albunee *u* resonantes *Fδπpr.* **13** *lectio pristina erasa in ψ* Ac tib. l. et pr. anio et uda *Fδπς* praeceps *δφa* p̄ceps *CDπu* preceps *ARγνl* preces *λ* *tiburi lucus* et *φ* tiburni *ADF1R1γδ1λ'νπpr.au consent. Porph. Pseudacr. schol. F Priscianus* tiburi *C* tiburtini *δ2πcorr.ς schol. λ (natum ex schol. Fλ)* tiburti *R2λ2ψ(2)ς* () lacus *π2z* locus *δ ut uid.* **14** Mobilius *R1* Mmobilibus *δ* pomeria *δπ2φ2u* pomaria *cett. Pph. et cf. quem supra laudauimus Symmachum* **15** *nouum carmen incipiunt AFR2γδλ'πa2uς, non CR1a1 Porph. et Pseudacr. ad u.* 1 *expositio metr. Diom. Victor. Seru. de metr. sch. D* *In Dνa2 maior littera initialis, sed nullum interuallum* HORTATVR PLANCVM AD VOLVPTATEM *A Ac.* AD PLANCVM HORTATIO BENE VIVENDI *Fu(2)* AD PLANCVM NVMATIVM ORATIO BENE VIVENDI *γ* AD PLANCVM HORTATIO (HORATIO *δλ* ⊢ORᵀATIO *l*) AD BENE VIVENDVM *δλ'π*; *in a legimus:* hortatur Plancum ueluti quem et supra. Hanc oden quidam putant aliam esse *Porph. schol. Dλφ, sed cf. Epileg. et illud quod de Munatio attulimus ad u.* 9 *ut D* detergit *Cγ1ς Ac.* deterg*i*ẹt. *corr. ead. manu A* deterget *cett.* () *Pph. Seruius* nubilia *D* celo *u* **16** Sepe *valu* nothus *A2R2γδνπlu* notus *D* nec *Dγδ* neq; *π* imbris *R1* ymbres *νπ* impres *δpr.* imbres *cett.*

perpetuos, sic tu sapiens finire memento
tristitiam uitaeque labores
molli, Plance, mero, seu te fulgentia signis
castra tenent seu densa tenebit
Tiburis umbra tui. Teucer Salamina patremque
cum fugeret, tamen uda Lyaeo
tempora populea fertur uinxisse corona,
sic tristis adfatus amicos:
'quo nos cumque feret melior fortuna parente,
ibimus, o socii comitesque;
nil desperandum Teucro duce et auspice: Teucro

---

petuos' **T**: Seru. ad ge. I 460 **S**: Hom. Il. XI 306 *ἀργεστήν* appellat hunc uentum **S**: Pind. Pyth. 3, 103 sqq.: *εἰ δὲ νόῳ τις ἔχει θνατῶν ἀλαθείας ὁδόν, χρὴ πρὸς μακάρων τυγχάνοντ' εὖ πασχέμεν. ἄλλοτε δ' ἀλλοῖαι πνοαὶ ὑψιπετῶν ἀνέμων* **17—19 S**: Eur. Alc. 794 sqq.: *οὔκουν τὴν ἄγαν λύπην ἀφεὶς πίει . . .; τοῦ νῦν σκυθρωποῦ καὶ ξυνεστῶτος φρενῶν μεθορμιεῖ σε πίτυλος ἐμπεσὼν σκύφου* **19** molli . . . mero] **S**: *οἴνῳ μαλακῷ* ‖ Iuu. 1, 69: molle Calenum **19** sq.: **S**: Sil. XIII, 67: castraque Tydides posuit fulgentia ripa **20** sq. **S**: Symmach. epist. VII 31 p. 185 S.: retrahere nos e Campaniae gremio Tiburtis agri laudibus studes. est ille ut praedicas, in tuo rure densus cupressis et fontium largus et montano situ frigidus **21—32** ex Naeuii bello Punico sumpta uidentur Weidnero, comment. ad Verg. Aen. I p. 120 conl. Macrob. sat. V 11, 5 et Verg. Aen. I 180 **21** sq. 'Teucer — fugeret' **T**: Seru. ad ecl. 1, 4 **22** sq. **S**: Tib. I 2, 3: multo perfusum tempora Baccho **22 S**: Prud. per. VIII 14: exundatque suo iugiter uda deo **23** sq. **S**: Mart. ep. lib. 25b 3: sic miser instantes affatus dicitur undas **24 T**: Fortun. p. 300 **25 S**: Curtius IIII 5, 12: ut, quocumque pendentes animos tulisset fortuna, sequerentur **26** 'o socii' eodem uersus dactylici loco apud Cyprianum heptat. exod. 460: 'Induite, o socii . . .' et Sil. II 44: 'Poscimur, o socii . . .' et Lucan. III 716 et VI 164: '‿ ◡ ◡, o socii, . . .' **27** sq. **T**: Victor. p. 115

$\Omega = ACDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi a u$] **17** Perpetuos $ACD\nu a_1$ *Seruius* Perpetuo// R Perpetuo a_2 *cett.* Perpetuus *Seruii cod. Augiensis* (ᶜ) situ A **18** Tristitia $D_1\pi_2$ Tristiciam $C\nu\psi l u$, *a non liquet* **19** *f*ulgentia R **21** teu certa lamina R_1 **22** C//um π tamen] ter $F\gamma\delta_1\pi$ unda π lyeo $D\delta\nu$ lieo γu **23** Timpora $C\varphi_2$ Tymp. R_2 T///mpora λ populeae $A_1\nu_2$ *uar.* populna $D_1R_1\gamma a$ **24** tristis $ACDR\gamma_1\nu\pi a$ *Fortunatianus* tristes $F\delta\lambda' u$ adfatus R affatur C affatus *cett. Fortunatianus* **25** cunq, C parentes Fl *ante ras.* **26** ibimus. o socii comitesque, *A. Frigell; alii post* ibimus *comma, post* comitesque *punctum ponunt* sotii $\delta\pi$ cõmitesque δ **27** Nihil R duce teucro et auspice teucri *Victorini codices* Teucro duce] teuchro duce δ teucro A_2D *pr.* $F\gamma_2\lambda'\pi$ teuchro δ teucri A_1CD *corr. ead. m.* $R\gamma_1\lambda_2\nu a u$ *Ac. Pseudacr. schol. Γ Victorini codices* Phoebo *Bentl.* auspice; Teucro certus enim *Wade et Schrader; codd. post* auspice *non distingunt; uid. Epileg.*

certus enim promisit Apollo
ambiguam tellure noua Salamina futuram.
o fortes peioraque passi
mecum saepe uiri, nunc uino pellite curas:
cras ingens iterabimus aequor.'

VIII.

Lydia, dic, per omnis
te deos oro, Sybarin cur properes amando

---

28 sq. **S**: Eur. Hel. 148—150: *ἐς γῆν ἐναλίαν Κύπρον, οὗ μ' ἐθέσπισεν οἰκεῖν Ἀπόλλων ὄνομα νησιωτικὸν Σαλαμῖνα θέμενον τῆς ἐκεῖ χάριν πάτρας* **29 T**: schol. Lucan. III 183 p. 100 Us. 'uera Salamis' extat apud Manil. V 50 Lucan. III 183 Sen. Tr. 844 **30 T**: Pseudacr. ad serm. II 5, 21 **S**: Hom. Od. XII 208: *ὦ φίλοι, οὐ γάρ πώ τι κακῶν ἀδαήμονές εἰμεν* ‖ XX 18: *τέτλαθι δή, κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης* ‖ Verg. Aen. I 199: o p a s s i g r a u i o r a, dabit deus his quoque finem ‖ Ou. tr. V 11, 7: perfer et obdura: multo g r a u i o r a t u l i s t i Orph. Arg. 1153 sq.: *τλῆτε φίλοι τὸν μόχθον, ἐπεί νύ τοι οὔτι χέρειον ἔλπομ' ἀναστήσεσθαι* **31** 'et uino pellite curam' **T**: Pseudacr. ad epod. 9, 38 **S**: Alcaeus fr. 35 B.: *οὐ χρὴ κάκοισιν θῦμον ἐπιτρέπην· προκόψομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι, ὦ Βύκχι, φάρμακον δ' ἄριστον οἶνον ἐνεικαμένοις μεθύσθην* ‖ Anacreont. 48 B.: *ὅτ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον, ἀπορίπτονται μέριμναι* et *ὅταν πίω τὸν οἶνον, εὕδουσιν αἱ μέριμναι* ‖ Prud. c. Symm. II 124: terrenas animo d e p e l l i t e c u r a s **32** 'cras ingens' **T**: Prob. p. 246

I 8. Cum toto carm. cf. Plaut. most. 142 sqq.: cor dolet, quom scio, ut nunc sum atque ut fui: quo neque industrior de iuuentute erat ... disco, hastis, pila, cursu, armis, equo ... uictitabat uolup **1** sq. 'Lydia dic per omnes te deos oro Sybarim cur properas amando ...

$\Omega = ACDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi a u$] **28** *Certus enim* promisit φ **29** tell*u*re δ salam*i*na δ **31** Mmecum, *puncta ab alt. m.*, δ sepe *ARπu* curas] curam *CR*ς **32** equor *u*

I 8. *Denuo incipit cod. B* AD LIDIAM MERETRICEM *AB* ALLOQVITVR LYDEN (LIDEN *C*) MERETRICEM *CDRa* EROTICE (EROTIKE δ) DICOLOS AD LYDIAM (*LIDIAM* ψ LIDIAM $\lambda' u$) *F*$\delta\lambda' u$ EROTICE DICOLOS AD LIDIAM MERETRICEM γ

1 Lidia ψu per *omis.* B_1 omnis $ACDR_1\pi a_1$ *Ac. pr. Plotii codices AC Victorini cod. A p.* 145 *Fortunatianus* omnes $BFR_2\delta\lambda'\nu\pi a_2 u$ *Ac. corr. Caesius Bassus Seruius* **2** Te deos oro $F\lambda'\pi_2 u$ *Pph. schol.* λ *altero loco Pseudacr. cod. P Caesius Bassus p.* 270, 5 *Fortunatianus p.* 300 Hoc deos oro $D_2R_2\gamma\delta\nu\pi_1\varphi_2$ *expos. metr. schol.* γ *Pseudacr. cod. G Caesius Bassus p.* 270, 14 Hoc deos uere (uerę *A*) $ABCD_1R_1a$ *schol.* ν *schol.* λ *altero loco Diomedes Victorinus; lectionem* oro *ante oculos habuisse uidentur ii grammatici qui primi inuenerunt uariationes istas quales sunt:* Lydia dic precor mihi perdere cur sodalem *uel* Lydia dic precor libens unde dona

perdere, cur apricum
oderit campum, patiens pulueris atque solis,
cur neque militaris
inter aequales equitet, Gallica nec lupatis

Lydia dic per omnes ... Hor. primum choriambum durissimum fecit; pro iambo spondeum infulciendo sic: hoc deos uere Sybarim. nam si secutus esset Alcaeum, sic ordinasset: hoc dea uere. error tamen illius habet excusationem, quod in ea perseuerauit lege, quam ipse sibi aliquo casu fecerat, usque ad ultimam partem non mutando' Caesius Bassus p. 270 'Lydia dic per omnis te deos oro Sybarim cur properas amando ... in hoc etiam recessit ab Alcaeo, quod primum choriambum durum fecit, [secundum] pro iambo spondeum ponendo. nam si secutus fuisset Alcaeum, sic ordinasset: hoc dea uere Sybarim cur properes amando ... ex hoc hendecasyllabum Sapphicum facies sic: quaeso Lydia dic deos per omnes. de secunda hexametrum sic: hocne deos uere Sybarim cur quaeris amando' Fortun. p. 300 sq. 'Lydia — hoc deos uere Sybarin cur properes (properas Victor.) amando' Diom. p. 520 Victor. p. 165 idem de m. Hor. p. 178 et p. 172, sed hic omiss. uerbis 'octaua ode' 'Lydia — hoc deos uere' **T**: Victor. p. 87. 173 **S**: Eur. Hec. 1127: *πρὸς θεῶν σε λίσσομαι* ‖ Ter. Andr. V 1, 15: per ego te deos oro **1. 3** 'Lydia dic perdere cur ...' **T**: Victor. p. 53. 86 bis 'Lydia dic precor mihi perdere cur ...' Victor. p. 144 **1 T**: Diom. p. 509 Prisc. partit. duodec. uers. Aen. 1, 2 Plot. p. 517 Victor. p. 145 Seru. de m. Hor. IIII p. 470 'Hor. in I carminum: Lydia — omnes' Prisc. VII 5 'Lydia dic' **T**: Victor. p. 101. 146 **2 T**: Victor. p. 166 Diom. p. 508 'cur properes amando' **T**: Diom. p. 509 **3** sqq. **S**: Philostr. epist. 27 (II p. 239 K.[2]) de similis indolis iuuene: *οὐχ ἵππον ἀναβαίνεις, οὐκ ἐς παλαίστραν ἀπαντᾷς, οὐχ ἡλίῳ δίδως σεαυτόν*; **3** sq. 'cur apricum — solis' Prisc. XVIII 94 'cur — campum' **T**: Prisc. XVII 49 Seru. ad Aen. II 202 **4. 11. 12 S**: Sil. XIIII 505 sqq.: seu splendentem sub sidera nisu exigeret discum, iaculo seu nubila supra surgeret, aligeras ferret seu puluere plantas uix tacto uel dimensi spatia improba campi transiret uelox saltu **4 S**: poeta apud Cic. Tusc. disp. II 15: nihil horum simile esse apud Lacaenas uirgines, quibus magis palaestra, Eurota, sol, puluis, labor militiae in studio est, quam fertilitas barbara ‖ Plin. epist. VIII 2: cum arma uestra, cum castra, cum denique cornua, tubas, sudorem, puluerem, soles cogitamus ‖ Symmach. or. I 1: ibi primum tolerans solis et pulueris esse didicisti ‖ Tac. hist. II 99: non uigor corporibus, non ardor animis. lentum et rarum agmen, fluxa arma, segnes equi: impatiens solis, pulueris, tempestatum ‖ Trebell. Pollio uit. Odenati c. 13: solem ac puluerem in bellis Persicis tulit **6** sq. **S**: Prud. psych. 191: impatiens ... frenarier ora lupatis

---

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ′(λl)νπau]

quae geris (*Victorin. p.* 144); *Bentl. affert Hor. s.* I 7, 33 *sq.*: per magnos, Brute, deos te oro ‖ Ter. Andr. 538: per te deos oro ‖ 834: per ego te deos oro ‖ 694: per omnis tibi adiuro deos ‖ Sil. X 283: dic, oro sybarin *Fπ Victorinus* sybarin *aut* subarin *R*1 *ut uid.* sibarin *u* sybarim *Dδλ′ν* sibarim *ARp.ras.γAc.* sybarī *BCa* quid properas *Diom.* 508, *sed idem* cur properes 509. 520 cur properas *πφ*2 *Caesius Bassus Fortunat. Victor.* cur propere/ /s *u* cur properes *cett. Diom. expositio metrica schol. γ* **4** canpum *u* paciens *l* impatiens *Bentl.* **5** militares *ν* ()

temperet ora frenis?
cur timet flauom Tiberim tangere? cur oliuom
sanguine uiperino
cautius uitat neque iam liuida gestat armis
bracchia, saepe disco,
saepe trans finem iaculo nobilis expedito?
quid latet, ut marinae
filium dicunt Thetidis sub lacrimosa Troiae
funera, ne uirilis
cultus in caedem et Lycias proriperet cateruas?

VIIII.

Vides ut alta stet niue candidum

---

10 sq. **S**: Stat. Th. VI 133 sq.: liuida nati bracchia **12** **S**: Auien. o. t. 324 sq. H.: trux Garamas, pedibus pernix et arundinis usu nobilis **13—16** ex Euripidis *Σκυρίαις* haec mutuata esse suspicatur Garcke **13** sq. **S**: Eur. Andr. 108: *παῖς ἁλίας Θέτιδος* **14** sq. **S**: Lucr. V 326: funera Troiae ‖ Stat. Ach. I 85: Phrygiarum funera matrum **15** sq. **S**: Pind. N. 3, 59 sqq., ubi Achilles, priusquam apud Lycomeden delituit, a Chirone Centauro ad res magnas educatus esse dicitur, ut aliquando etiam hostium impetus ferocissimos sustineret: *ὄφρα … πεμφθεὶς ὑπὸ Τρωίαν δορίκτυπον ἀλαλὰν Λυκίων τε προσμένοι καὶ Φρυγῶν Δαρδάνων τε*

I 9. **1—8** **S**: Alcaeus fr. 34 B.: *ὔει μὲν ὁ Ζεύς, ἐκ δ' ὀράνω μέγας*

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπαu] **6** equales *Aγlu* aequales *cett.* equitat *γπ* aequitat δ_1 aequitet δ_2 equitet *R* equitet *cett.* *u.* 7 *om. πpr.* Temperat δ_1 *schol. γ* Temperet *R* Temperet *cett.* hora *δ* **8** flauom *a pr.* (?) flauum *cett. a corr. Ac.* tyberim *γν* ti//berim *δ* *oliuum R* oliuum *cett.* **8—10** Cur timet flauum … Cur oliuum sanguine … ¦ Cautius (Catius *C*) uitat *CFδπ* **9** uipereno (i supra e) *A* **10** armi *B* **11** Bracchia *ABDa* Bra chia *l* Brachia *cett. Ac.* sepe *ABγu* **12** Sepe *Bγu* nobilis ille expedito *Fπ, sed in π* ille *supra uersum scr.* **13** marine *γ* **14** dicun R_1 Troiae] trans *B* **15** ne// *R* ne *D* ne //uirilis *ν* uirilis] uirelis δ_1 uiriles D_2 *Fπ* (e *in ras.*?) () **16** Cul//tus *ν* cedem *Dδλu* licias *ADFλ'u*

I 9. AD THALIARCVM (TALIARCVM *A*) DE VOLVPTATIBVS (VOLVNTATIBVS *A*) *AC* ADTHALIARCHVM (*sic a,* AD THALIARCVM *D* AD TALIARCHVM *R*) LIBERTVM *DRa* PARENETICE (PARANETICE *Fπ*) TETRACOLOS (*omis. F*) AD THALIARCHVM (TALIARCHVM *φ* THALIARCVM *δ* THALIARTV̄ *π*) PVERVM SPECIOSVM (SPETIOSVM *φ*) *Fδπ* PARANETICE TETRACOLOS AD THALIARCVM PVERVM *γ* PARANETICE TETRACOLOS AD THALIARCV̄

Soracte, nec iam sustineant onus
siluae laborantes, geluque
flumina constiterint acuto?
dissolue frigus ligna super foco
large reponens atque benignius
deprome quadrimum Sabina,
o Thaliarche, merum diota.
permitte diuis cetera, qui simul

χείμων. πεπάγασιν δ' ὑδάτων ῥόαι .... κάββαλλε τὸν χείμων', ἐπὶ μὲν τίθεις πῦρ, ἐν δὲ κίρναις οἶνον ἀφειδέως μέλιχρον, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσα μάλθακον ἀμφι⟨βαλὼν⟩ γνόφαλλον 1—4 T: Caes. Bassus p. 268 Fortun. p. 301 anon. de m. Hor. VI p. 306 Augustin. de mus. IIII 17, 36 [Caesius Bassus] de m. Hor. p. 306 **1. 3** sq. 'uides (sed u. 1 in Diomedis libris deest; in Victorini cod. deest u. 3) — acuto' Diom. p. 520 Victor. p. 166 1 sq. T: Fortun. p. 301 'uides — Soracte' T: Seru. ad Aen. VII 696 Prisc. VI 11 Consentius p. 346 1 T: Diom. p. 509 Fortun. p. 297 Victor. de m. Hor. p. 179 (sed in huius codice deest uox 'candidum') Mallius Theodorus p. 591 Plot. p. 541 Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Victor. de m. Hor. p. 178 S: Optatianus ar. Pyth. 1: Vides ut ara stem dicata Pythio ‖ Sen. Herc. Oet. 1051 sq.: stetit laxata niue cantibus sc. Athos ‖ idem Thyest. 117 sq.: Cithaeronis iuga stant parte nulla cana deposita niue **3** sq. T: Augustin. de mus. IIII 14, 20 Caes. Bassus p. 269 Victor. p. 167 et cf. Plot. p. 542: flumina gelu gelant S: Pind. P. 1, 20: *χιόνος ὀξείας* **3** T: Prisc. partit. XII uers. Aen. 1, 4 Victor. de m. Hor. p. 179 **4** T: Victor. de m. Hor. p. 178 ‖ idem p. 180: 'flumina — a.' S: Ou. tr. V 101: ter frigore constitit Hister **5** sq. 'ligna — reponens' T: Pompeius V p. 275 Diom. p. 411 Pseudacr. ad c. III 1, 17 **6** sqq. S: Theogn. 1047 sq.: *νῦν μὲν πίνοντες τερπώμεθα καλὰ λέγοντες· ἅσσα δ' ἔπειτ' ἔσται, ταῦτα θεοῖσι μέλει* ‖ Eur. fr. 468 N.: *τὰ δ' ἄλλα χαῖρε κύλικος ἑρπούσης κύκλῳ* **7** sq. T: gloss. apud Mai class. auct. VIII p. 55: deprome quadrimum Sabina merum diota ‖ ibid. p. 173: deprome quadrimum Sabina, o Thaliarche, uinum dyota. ‖ cf. Plot. p. 541: deprome bonum quadrimum uinum celer auitum qu. m.] S: Theocr. 7, 147. 14, 17 **8** Pseudophiloxenus p. 54, 12: diota: *ἀμφόριον, οἰνοφόριον* **9** S: Archil. fr. 58: *τοῖς θεοῖς τίθει τὰ πάντα (τιθεῖν ἅπαντα* al.)· *πολλάκις μὲν ἐκ κακῶν ἄνδρας*

$\Omega = A\,C\,D\,F(\varphi\,\psi)\,R\,\gamma\,\delta\,\lambda'(\lambda l)\,\nu\,\pi\,a\,u$]

(TALIARCV *λ*) PVERV̄ SPETIOSVM DE VOLVNTATIBVS *λ'* PARANETICE TRICOLOS AD THALIARCHVM *u* *oden omisit B*

1 candidum *Ω expos. metr. Ac. bis schol. γ λ φ Porph. Diomedes Victorinus Caes. Bassus Fortunat. Priscian. Seru. Consentius Mallii Theodori editio Keiliana* candidus *Malllius Theodorus* (*etiam cod. Augiens.*) **2** Sorate γ_1 nec iam] etiam *δ pr.* honus *u* **3** Silue A_1 gel*u*que *R* **4** Fulmina *D* constiterunt R_1 acut*o* *R* **5** Dissolu*e*// *R* ligna] luna D_2 *F π uar.* uina δ_1 **6** Largiri potis *F* δ_1 π_1 repones R_1 *φ uar.* reponit *Pompeius* benignus δ_1 *u* benigni*us* *R* **7** Depone pone *F* γ_1 *δ π l* **8** o] /// *l* thaliarce *C F γ δ λ' π* *diota R* **9** Permitt*e* *R* caetera *F γ ν*

strauere uentos aequore feruido
deproeliantis, nec cupressi
nec ueteres agitantur orni.
quid sit futurum cras fuge quaerere, et
quem fors dierum cumque dabit, lucro
appone, nec dulcis amores
sperne puer neque tu choreas:
donec uirenti canities abest

ὀρθοῦσιν μελαίνῃ κειμένους ἐπὶ χθονί ‖ Eur. Alc. 792 D.: *τὰ δ' ἄλλ' ἔασον ταῦτα* ‖ Aesch. Pers. 228: *πάντα θήσομεν θεοῖσι* ‖ Symmach. epist. II 7, 3: quidquid humana ope maius est, diis permitte curandum ‖ Val. Max. I 7: cetera tacitis permitte fatis **10** sq. **S**: Hom. Il. XVI 765: *ὡς δ' εὖρός τε νότος τ' ἐριδαίνετον ἀλλήλοιιν* ‖ Stat. Th. I 479 sq.: uentis ut decertata residunt aequora ‖ Sil. XII 617 sq.: hinc Notus, hinc Boreas, hinc fuscis Africus alis bella mouent **10 T**: Plot. p. 541 **12 T**: Caes. Bassus p. 269 **S**: Auien. o. t. 676: agitans Aquilonibus ornos ‖ Verg. Aen. X 766: annosam ... ornum ‖ Claud. carm. min. 5, 40: annosas ... fulminat ornos ‖ Sen. Ph. 509 sq.: ornique uentis lene percussae tremunt ueteresque fagi **13** sqq. **S**: Simon. fr. 32: *ἄνθρωπος ἐὼν μήποτε φάσῃς ὅ, τι γίνεται αὔριον, μηδ' ἄνδρα ἰδὼν ὄλβιον, ὅσσον χρόνον ἔσσεται· ὠκεῖα γὰρ οὐδὲ τανυπτερύγου μυίας οὕτως ἁ μετάστασις* ‖ Eur. Alc. 788—791: *τὸν καθ' ἡμέραν βίον λογίζου σόν, τὰ δ' ἄλλα τῆς τύχης. τίμα δὲ καὶ τὴν πλεῖστον ἡδίστην θεῶν Κύπριν βροτοῖσιν* ‖ Philetaerus apud Grot. excerpt. p. 875: *τί δεῖ γὰρ ὄντα θνητόν, ἱκετεύω, ποιεῖν, πλὴν ἡδέως ζῆν τὸν βίον καθ' ἡμέραν; . . . εἰς αὔριον δὲ μηδὲ φροντίζειν, τί ἂν ἔσται* ‖ Rufin. carm. 10 (anal. Br. II 392): *ζωῆς ἀνθρώποις ὀλίγος χρόνος· ἄρτι Λύαιος, ἄρτι χοροὶ στέφανοί τε φιλανθέες, ἄρτι γυναῖκες· σήμερον ἐσθλὰ πάθω, τὸ γὰρ αὔριον οὐδενὶ δῆλον* ‖ Copa 37: pone merum et talos: pereat qui crastina curat! **13** 'quid — quaerere (querere floril.)' **T**: sch. Stat. Th. III 562 floril. Paris. 8069 **S**: Theocr. 13, 4: *οἱ θνατοὶ πελόμεσθα, τὸ δ' αὔριον οὐκ ἐσορῶμες* **14 S**: Plaut. merc. III 2, 10 de sene: id iam lucrumst, quod uiuis **15** sqq. **S**: Antiphanes 2, 3 sqq. (anal. Br. II 204): *ὅτ' οὖν χρόνος ὥριος ἡμῖν, πάντα χύδην ἔστω, ψαλμός, ἔρως, προπόσεις· χειμὼν τοὐντεῦθεν, γήρως βάρος* **15 S**: *ἁδὺν ἔρωτα* Bion 7, 5 **16 S**: Sen. Herc. fur. 1247 sq.: siue me altorem uocas seu tu parentem ‖ Lucan. II 637 sqq.: nec Pharnacis arma relinquas admoneo, nec tu populos utraque uagantis Armenia **17** sqq. **S**: Tib. I 1, 71 sq.: iam subrepet iners aetas neque amare decebit, dicere nec cano blanditias capiti ‖ Sen. Phaedr. 446—449: aetate fruere; mobili cursu fugit: nunc facile pectus, grata nunc iuueni uenus, exultet animus! cur toro uiduus iaces? tristem iuuentam solue, nunc luxus (al. cursus) rape! **17** sq. 'donec — morosa' **T**: Donat. ad Ter. hec. III 5, 28 **17 S**: Prud. per. XII 36: donec uirenti fluctuet colymbo

---

Ω = *ACDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*νπau*] **10** equore *u* **11** Dep̄liantis *π* Deproeliantes *CDFγλau* Depraeliantes *A* Dep̄liantes *νπu* Depreliantes *Rδl* **13** quaerere *FR* quere *δ1* querere *celt. δ2* **14** cunq, *C* **15** Adpone *Fδπ Porph.* Appone *cett.* dulcis *R1 a pr.*(?) *Pph.* dulces *cett. R2 a corr.*(?) **16** tu *om. νu* **17** canic:es *Cδνal*

morosa, nunc et campus et areae
lenesque sub noctem susurri
composita repetantur hora,
nunc et latentis proditor intumo
gratus puellae risus ab angulo
pignusque dereptum lacertis
aut digito male pertinaci.

X.

Mercuri, facunde nepos Atlantis,
qui feros cultus hominum recentum

---

19 **S**: Theocr. 27, 66 sq.: *ὤς οἱ μὲν χλοεροῖσιν ἰαινόμενοι μελέεσσιν ἀλλήλοις ψιθύριζον* ‖ 1, 1: *ἀδύ τι τὸ ψιθύρισμα* **21** sqq. **S**: Maxim. eleg. 1, 67 sqq.: et nunc subridens latebras fugitiua petebat, non tamen effugiens (al. et fugiens) tota latere uolens; sed magis ex aliqua cupiebat parte uideri, laetior hoc multo, quod male tecta foret ‖ iam Porph. comparat Verg. ecl. 3, 65: et fugit ad salices et se cupit ante uideri **21** sq. **T**: Seru. ad ecl. 3, 65 **21** **S**: Prud. per. V 308: lucis latentis proditor **24** **S**: Prud. praef. cath. 14: et male pertinax uincendi studium subiacuit casibus asperis ‖ Sulpicius Lupercus anth. c. 648 R.: amnis insueta solet ire ualle, mutat (cf. art. poet. 67 sq.) et rectos uia certa cursus rupta cum credit male pertinaci ripa fluento ‖ Petr. 87: male repugnanti gaudium extorsi

I 10. **1** sqq. **S**: Alcae. fr. 5 B.: *χαῖρε Κυλλάνας ὃ μέδεις, σὲ γάρ μοι θῦμος ὔμνην, τὸν κορύφαις ἐν αὔταις Μαῖα γέννατο Κρονίδᾳ μίγεισα* ‖ 'hymnus est in Mercurium, ab Alcaeo lyrico poeta' Porph. huius argumentum Peerlkampo extare uidetur apud schol. Hom. Il. XV 256: *Ἑρμῆς ὁ Διὸς καὶ Μαίας τῆς Ἄτλαντος εὗρε λύραν, καὶ τοὺς Ἀπόλλωνος βόας κλέψας εὑρέθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ διὰ τῆς μαντικῆς. ἀπειλουμένου δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος ἔκλεψεν αὐτοῦ καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ὤμων τόξα. μειδιάσας δὲ ὁ θεὸς ἔδωκεν αὐτῷ τὴν μαντικὴν ῥάβδον. ἀφ᾽ οὗ καὶ χρυσόρραπις ὁ Ἑρμῆς προσηγορεύθη* ‖ alii pseudohomericum hymnum in Mercurium

---

Ω = ACDF(φψ)Rγδλ′(λl)νπαu] **18** *tunc D* **19** lenesque] Lelenesque δ_1 Lenes *C* **20** Conposita *Ru Pph. sch. λ* Composita *uel* Cōposita *cett.* repetant hora δ_1 **21** intumo *Fλ′π corr.* intumo≋ *R* intimo *cett. π pr. l_2 schol. γ* **22** Cratus *R* puelle *A_1 l* **23** dereptum *ACDFRa* direptum *γδλ′νπu* () **24** pertinati R_1

I 10. AD MERCVRIVM *ABCDRa*, *D add.* LAVDES HYMNVS (HYMNOS *Fl corr.* YMNVS *γ*) MERCVRIO TETRACOLOS (TAETRACOLOS *δ* TRETRACOLOS· *π*) *Fγδλ′πz* HINN' DICOLOS MERCURIO *u* *hanc oden exhibet cod. B*

1 nepo R_1 atlantis *Pph. Victor. Seru. de metris* at *B* athalantis *u* adlantis γ_2 (γ_1 *non liquet*) adhlantis *CDR_1va* athlantis *$AR_2λ′π$ Ac. expos. metr.* **2** feros *A*

uoce formasti catus et decorae
  more pal*a*estrae,
te canam, magni Iouis et deorum
nuntium curuaeque lyrae parentem,
callidum quicquid placuit iocoso
  condere furto.
te, boues olim nisi reddidisses
per dolum amotas, puerum minaci
uoce dum terret, uiduus pharetra
  risit Apollo.
quin et Atridas duce te superbos
Ilio diues Priamus relicto
Thessalosque ignis et iniqua Troiae
  castra fefellit.

Horatio ante oculos uersatum esse credunt || Ou. fast. V 667 sq.: laete lyrae pulsu, nitida quoque laete palaestra, quo didicit culte lingua docente loqui || Claudian. rapt. Pros. 1 89 sq : Atlantis Tegeaee nepos, commune profundis et superis numen **1. 4** Diom. p. 521 **1 T**: Seru. ad Aen. I 520 Plot. p. 535 Seru. de m. Hor. IIII p. 468 Victor. p. 167 idem de m. Hor. p. 175 Prisc. VII 18 'Mercuri facunde' **T**: Seru. ad Aen. IIII 558 **2** 'qui — hominum' **T**: Porph. ad s. II 2, 66 **S**: Paulinus c. 17, 259 sq.: qui feras mentes hominum polito imbuis ore **3** sq. 'catus — palaestrae' **T**: Seru. ad Aen. IIII 559 **S**: Auson. epigr. 93, 1: catus arte palestrae 'et — palaestrae' **T**: sch. Stat. Th. VI 830 **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **S**: Lucan. IIII 614: more palaestrae **5 S**: Hom. Il. V 907 et Hes. *ἔργ.* 4: *Διὸς μεγάλοιο* **7** sq. **T**: Porph. ad c. I 12, 11. 24, 17 **9—12 S**: Pseudohom. hymn. in Merc. 252 sqq.: *ἔνθ' ἐπεὶ ἐξερέεινε μυχοὺς μεγάλοιο δόμοιο Λητοΐδης, μύθοισι προσηύδα κύδιμον Ἑρμῆν· ὦ παῖ ὃς ἐν λίκνῳ κατάκειαι, μήνυέ μοι βοῦς θᾶττον· ἐπεὶ τάχα νῶι διοισόμεθ' οὐ κατὰ κόσμον. ῥίψω γάρ σε βαλὼν ἐς Τάρταρον ἠερόεντα, εἰς ζόφον αἰνομόρον καὶ ἀμήχανον· οὐδέ σε μήτηρ ἐς φάος οὐδὲ πατὴρ ἀναλύσεται, ἀλλ' ὑπὸ γαίῃ ἐρρήσεις, ὀλίγοισιν ἐν* (al. *ὀλοοῖσι μετ'*) *ἀνδράσιν ἡγεμονεύων* || ibid. 281: *τὸν δ' ἁπαλὸν γελάσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων* **10—12** 'puerum — Apollo' **T**: Prisc. XVIII 31 **10** sq. **S**: Prud. ham. 947 sq.: inmitem, rabidum, uultuque et uoce minaci terribilem **11** sq. 'uiduus — Apollo' **T**: sch. Lucan. V 806 Seru.

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπau] **3** cautus *ψ* decore $A_1 D \pi_1$ decoro π_2 **4** Moræ *C* palestre *A* palestrae *cett.* **6** Nuncium *λa* Nun//ciū *ν* curueque A_1 curæque δ_1 curuae *C* lirae *Aγu* lyre *l* lyrȩque *δ* lyrae *celt.* **7** quicquic *γ* **8** fusto l_1 **9** bo^{u}es *B* olym *φ* reddisses *δ* reddidiss& ψ_1 **12** appollo *l* **13** quin et] Qui nec δ_1 attridas A_1 te] *te R* *u.* **14** *omisit B* Illo R_1 priami *ψ pr.* **15** Thesalosque *δ* Tessalosque *πu* ignis R_1 ignes *cett.* R_2 iniqua *R* troiae, e *in ras.*, *R* **16** Crastra *D*

tu pias laetis animas reponis
sedibus uirgaque leuem coerces
aurea turbam, superis deorum
gratus et imis.

XI.

Tu ne quaesieris (scire nefas) quem mihi, quem tibi

---

ad Aen. VIII 571 **12** S: Auian. fab. 22, 17: risit Apollo **13—16** S: Hom. Il. XXIIII 336 sqq. **14** diues Priamus] *πολύχρυσος* Hom. **16** 'fefellit' = *ἔλαθεν* Hom. Il. XXIIII 563 **17** sqq. Hom. Od. XXIIII 2 sqq.: *ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶ καλήν, χρυσείην ... τῇ ῥ' ἄγε κινήσας· ταὶ δὲ τρίζουσαι ἕποντο* **17** S: Mart. XII 52, 11: loca laeta piorum **19** sq. 'superis — imis' T: sch. Lucan. I 662 S: Ou. fast. V 656 sq. (de Mercurio): pacis et armorum superis imisque deorum arbiter

I 11. **1** sq. cf. 'scire nefas finem eum quem tibi di dedere' Plot. p. 536 **1** T: Caes. Bassus p. 259. 260 Terent. p. 405. Victor. p. 150 Fortun. p. 296. 302 Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Plot. p. 537 bis Victor. p. 167 Diom. 521 Victor. de m. Hor. p. 181 'quaesieris scire' T: Plot. p. 534 S: Ou. am. II 2, 25 sq.: nec tu, linigeram fieri quid possit ad Isim, quaesieris ‖ Stat. Th. III 562: quid crastina uolueret aetas, scire nefas homini ‖ Marius Victor ad Salm. u. 45 sq. (Lemairii poet. Lat. min. II p. 165): quaeque deo tantum sunt nota, recondita cunctis, scire uolunt, heu grande nefas, et scire uidentur scire nefas] S: Prud. cath. 3, 116: nosse nefas (in parenthesi) ‖ Lucan. I 127: scire nefas

---

Ω = *ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπau*] **17** letis *Aδu* animas laetis (letis *δ*) *Fγδλπ*ι **18** uirgā *B* coherces *ACDu* coerces *cett.* **18—20** Sedibus uirgaque leuem coerces aurea turbam | Superis deorum gratus et imis *F* *item δ sed omissis uocibus* aurea turbam **19** sq. Sűperis deorum gratus et imis | Aűrea turbam *π*

I 11. AD LEVCONOEN (LEVCONOMEN *C* LEVCONEN *R*) *ACDRa*, *CDRa add.*: SVADENS OMITTENDAM MATHEMATICEN (MATHENATICEN *C* MATHEMATICEM *D*) PRACMATICE AD LEVCONOE MERETRICEM GENESIM PER MATHEMATHICĀ REQIRENTEM *F* PRACMATICE MONOCOLOS AD LEVCONOEN SVADENS MATHEMATICĀ OMITENDĀ *γ* PRACMATICE (PRAGMATICE *u*) MONOCOLOS AD LEVCONOEM *λ'u* PRACMATIKE (*sic π*, PRACMATI^KE^ *δ*) MONOCOLOS LEVCONOE (*sic πz*, *omis. δ*) *δπ* *oden omisit B*

1 Tu] u *γ* quaesieris *γδλνφa* quesieris *cett.* quęsieris (ques. *DR*) scire; nefas· *DRγval*; *in R puncta ab alt. manu esse uidentur* () nephas *φ* michi *φ* quem tibi *om. Diomed.*

finem di dederint, Leuconoe, nec Babylonios
temptaris numeros. ut melius quicquid erit pati,
seu pluris hiemes seu tribuit Iuppiter ultimam,
quae nunc oppositis debilitat pumicibus mare
Tyrrhenum. sapias: uina liques et spatio breui
spem longam reseces. dum loquimur, fugerit inuida
aetas: carpe diem, quam minimum credula postero.

XII.

Quem uirum aut heroa lyra uel acri

---

2 sq. cf. 'nec Babylones numeros ut melius quicquid erit geremus' Plot. p. 536 **3 S**: Ou. her. 17, 51: quicquid erit, patiar ‖ Sil. VI 119: quicquid adest duri et rerum inclinata feramus **5** debilitat] *ἀποθρύπτει* **6** sqq. cf. loca similia quae ad c. III 29, 29 sqq. adscripsimus **6 S**: Plaut. Men. II 2, 36: si me consulas, iubeas, si sapias, poculum afferri tibi ‖ Mart. VIII 77 sq.: si sapis, Assyrio semper tibi crinis amomo splendeat et cingant florea serta caput spatio breui] **S**: Liu. IIII 41: breui reliquo uitae spatio ‖ Auson. p. 155 Sch.: dum breue solliciti spatium producimus aeui 'Hor. in I carminum: sapias — liques' **T**: Prisc. XVIII 89, 7 sq. 'dum — aetas' **T**: sch. Pers. 5, 153 **7 S**: Diod. Sic. XVI 92: *ἄφνω τ' ἄφαντος προσέβα, μακρὰς ἀφαιρούμενος ἐλπίδας θανάτῳ πολύμοχθος Ἀίδας* ‖ eleg. in Pithoei ep. p. 421: heu male, crede mihi, si quis sua gaudia differt: d u m l o q u i m u r, nox est, mortis et umbra subit Iuu. 9, 128 sq.: dum bibimus, dum serta, unguenta, puellas poscimus, obrepit non intellecta senectus ‖ Ou. ex P. IIII 3, 57 sq.: quae tibi laeta uidentur, dum loqueris, fieri tristia posse puta ‖ Petr. 99: dum loqueris, leuis pruina dilabitur ‖ Pers. 5, 151 sqq.: indulge genio, carpamus dulcia: nostrum est, quod uiuis ... uiue memor leti; fugit hora: hoc, quod loquor, inde est ‖ Ou. am. I 11, 15: dum loquor, hora fugit ‖ Orientius commonit. 1: omnis paulatim leto nos applicat hora, hoc quoque, quod loquimur, tempore praemorior **8** 'carpe diem quam minimum' **T**: Plot. p. 535 carpere diem ut carpere aetatem apud Catullum et *ἥβαν δρέπειν* apud Pind. P. 6, 48 **S**: Apoll. Sid. epist. VI 8, 1: bene credulis ‖ c. II 466: male credula ‖ c. VII 330: male credulus

I 12. **1—3 S**: Pind. Ol. 2, 1 sq.: *ἀναξιφόρμιγγες ὕμνοι, τίνα θεόν,*

Ω = *ACDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*νπau*] **2** di^{i}dederint *A* di A_1*Rγδπ*a_1 dii *cett.* $A_2 a_2$ dederunt $\psi_1 u_1$ babilonios *A* R_1*λ'πψu* babylonios *cett.* R_2 **3—6** () **3** Temtares π_1 Temtaris π_2 quidquid *π pr. Porph.* **4** pluris *R* plures *cett.* hyemes *γ* hiemis *π* iupiter *πψ* **5** Que *u* Qui *δπ uar.* Quae *cett. Pph. Porph.* () debilitat pumicibus oppositis mare *u* pu*mici*b; *δ* **6** Tyrrhenum *CFλ'a* Tirrhenum *A* Tyrrenum *Dγδνπ* Tirrenum *u* //et *δς* spacio *CDνal* *u.* **7** *om.* λ_1 *aut pr.* **7** fuget *γ* fugit *R p. ras. sch. Pers.* **8** *minimū* δ_2 *in rasura*

I 12. DE (SAPHICVM DE *B*) LAVDIBVS DEORVM ATQVE HOMINVM *ABCDRa* PROSPHONETICE (PROSPONETICE *δπ pr. z*) TETRACOLOS HYMNOS (ẎMNVS *δπz*) *Fδπz* PROSPHONETICE

tibia sumis celebrare, Clio,
quem deum? cuius recinet iocosa
nomen imago
aut in umbrosis Heliconis oris
aut super Pindo gelidoue in Haemo:
unde uocalem temere insecutae
Orphea siluae
arte materna rapidos morantem
fluminum lapsus celerisque uentos,
blandum et auritas fidibus canoris
ducere quercus?

τίν' ἥρωα, τίνα δ' ἄνδρα κελαδήσομεν; 1 sq.: 'Hor. (sc. dixit) acrem tibiam' Quintilian. instit. VIII 2, 9 S: Stat. Th. I 41: quem prius heroum, Clio, dabis? 1 Seru. de m. Hor. IIII p. 468 Diom. 521 Victor. p. 167 de m. Hor. p. 175 4 T: Victor. de m. Hor. p. 176 5 S: Lucr. IIII 545: et gelidis cycni nocte oris ex Heliconis 6 sqq. S: Sen. Med. 625—631: ille uocali genitus Camena, cuius ad chordas modulante plectro restitit torrens, siluere uenti; cui suo cantu uolucris relicto adfuit tota comitante silua, Thracio sparsus iacuit per agros || Apoll. Sid. c. 2, 71 sqq.: qui cantu flexit scopulos digitisque canoris compulit auritas ad plectrum currere siluas, cum starent Hebri latices cursuque ligato fluminis attoniti carmen magis unda sitiret 6 S: Verg. ge. II 488: gelidis conuallibus Haemi 7—12 S: Palladius in anth. Lat. c. 628, 1 sqq. R.: Threicius (cf. carm. I 24, 13) quondam uates fide creditur canora mouisse sensus acrium ferarum, atque amnes tenuisse uagos, sed et alites uolantes, et surda cantu concitasse saxa. suauisonaeque modos testudinis arbores (cf. carm. I 24, 14) sequutae umbram feruntur praebuisse uati || Apoll. Sid. epist. VIII 11 uu. 19 sqq.: Orphea ... qui saxa et robora ... mollit ... canorus arte 7 sq. S: Apoll. Sid. epist. VIII 9, 5: poeta ... uocalissimus || Verg. ecl. 3, 46: siluasque sequentis 9 sq. S: Sen. Herc. fur. 572 sq.: quae siluas et aues saxaque traxerat ars, quae praebuerat fluminibus moras 11 sq. T: Seru. ad ge. I 308 S: Apoll. Sid. c. 23, 190: aurita chelyn expetente silua || 16, 3 sqq.: chelyn quae saxa sequacia flectens cantibus auritos erexit carmine muros || anth. Lat. c. 114, 5 sq. R.: Anfion ...

$\Omega = ABCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi a l u$]

TETRACOLOS YMN' DE LAVDIBVS DEORV ET HOMINV *γ* PROSPHONETICE TETRACOLOS. HYMNOS DE LAVDIBVS DEORVM ATQ. (*omis. l*) HOMINVM (*omis. l λ'*) PROPHONETICE DICOLOS AD MVSĀ *u*

1 . uem *γ* heroa] ᒥero am *δ* lira *lu* lura *Seruius* 2 Tibias *B* sumis *ABCDRγνπau sch. γ quater* sumes *Fδλ' sch. λφ* () caelebrare *Fπ* cel*ebrare δ* clyo π_2 caelo $F\delta_1\pi_1$ *et fort.* R_1 celo λ_1 clio *R* 3 () recinet $A_1 B R_2 \lambda$ *sch. γ* retinet $A_2 CD$ *ut uid.* $\nu\pi_1 a l$ recinit *A uar.* $F\gamma\delta\pi_2 u$ 5 eliconis R_1 helic/^{o}/nis *δ* horis *u* ̣iris *B* 6 haemo *DRλ'a* hemo *ABCFγδνπu* 7 insecute *u* 9 maternara pides δ_1 rabidos *λ'* 10 lapsos $A_1 B$ celeres *u* celeris *cett.* 11 Blandum *Ω Porph. Ac. Pseudacr.* doctum *Seruius* fidelibus $A_1 R_1$ *ut uid.*

quid prius dicam solitis parentis
laudibus, qui res hominum ac deorum,
qui mare et terras uariisque mundum
  temperat horis:
unde nil maius generatur ipso,
nec uiget quicquam simile aut secundum?
proximos illi tamen occupabit
  Pallas honores,
proeliis audax; neque te silebo,
Liber, et saeuis inimica uirgo
beluis, nec te, metuende certa
  Phoebe sagitta.
dicam et Alciden puerosque Ledae,

---

aurita ad muros currere saxa docens || Manil. V 322: et sensus scopulis et siluis addidit aures 12 S: Quintil. inst. I 10: alterum (sc. Orphea) ... non feras modo, sed saxa etiam siluasque duxisse posteritatis memoriae traditum est 13—16 S: Pind. N. 2, 1 || Verg. ecl. 3, 60 sq. || Arat. phaen. 1—18 13 sq. ʻquid — laudibus' T: sch. Stat. Th. I 41 14—16 S: Victor. Maccab. uu. 204 sq.: appello regem totum qui temperat orbem, cui mare, cui caelum, caeli cui sidera parent 14 ʻres hominum' Verg. Aen. I 230 consol. ad Liuiam u. 62 Stat. Th. VI 48 S: Hom. saepe: πατὴρ ἀνδρῶν τε ϑεῶν τε || Verg. Aen. I 229 sq.: o qui res hominumque deumque aeternis regis imperiis et fulmine terres 15 S: Prud. apoth. 153: qui mare, qui terras, qui lucida sidera fecit 16 S: Boeth. philos. cons. I metr. 5: tua uis uarium temperat annum || Sen. epist. 73: Soli Lunaeque plurimum debeo temperantique annum deo obligatus sum 17 S: Ou. met. II 62: et quid Ioue maius habemus? || fast. V 126: inuicto nil Ioue maius erat 18 S: Mart. XII 8, 1 sq.: terrarum dea gentiumque, Roma, cui par est nihil et nihil secundum 19 Quint. inst. X 1, 58: secundas ... Philetas occupauit 20 Pseudoprob. p. 225 21 S: Prud. per. IIII 181 sq.: additis Caio, nec enim silendi, teque Crementi 22 sq. S: pseudohom. hymn. XXVII in Dian. 10: ϑηρῶν ὀλέκουσα γενέϑλην 23 S: Verg. Aen. X 557: metuende 25 T: Donat. ad Ter. Andr. II 3, 26 ʻpuerosque Ledae' T: Seru. ad Aen. II 598. IIII 94 S: Prud. c. Symm. I

Ω = *ABCDF(φψ)Rγδλ′(λl)νπau*] 13 quid] Quē A_2 Quid prius? *CDνa* () *cons. sch. γ* parentis $A_1 B C_1 D_2 R_1$ *λ′νa sch. Stat.* parentes *Pph.* parentum $A_2 C_2 D_1 F R_2$ *γδπ*l_2 *uar. u sch. λφ cons. sch. γ* () 15 et terras *CDRa* terras *B pr.* ac terras *AB corr. λ′ν*u_1 aut terram *Fγδπ* ac terram u_2 uaris$^{iq'}$ *D* 17 Unde *δ* nihil *Rγδψ Pph.* nichil *φ* 18 Ne *D* aut] ac *R* aut *cett. Pseudacr.* 19 occupabit *Rob. Stephanus* occupauit *Ω* 20 *sq. post* audax *interpungunt* *ACDγ*$\delta_2 u_2$*(et ν) post* honores *Rνa* honores. pr. audax; *Fλ′π* 21 Praeliis *νl* P̄liis *B* Preliis *λu* transibo *ν* 22 seuis *CDγ*δ_1*lu* 23 metunde A_1 metuenda *γ* 24 Phoebes agitta δ_1 Phębe *A* Phebe *γπ pr. u* 25 alcidem *u* alcidē *ν* lede *A* laede *Rl* laedae *B*

hunc equis, illum superare pugnis
nobilem; quorum simul alba nautis
stella refulsit,
defluit saxis agitatus umor,
concidunt uenti fugiuntque nubes,
et minax, quod sic uoluere, ponto
unda recumbit.
Romulum post hos prius an quietum
Pompili regnum memorem, an superbos
Tarquini fasces, dubito, an Catonis
nobile letum.

---

226 sq.: illic Alcides spoliatis Gadibus hospes Arcadiae fuluo aere riget; gemini quoque fratres, conrupta de matre nothi, Ledeia proles, nocturnique equites, celsae duo numina Romae inpendent pueros ... Ledae] *παῖς* = filius (Hom. Il. I 20 alibi) **26** sq. **S**: Hom. Od. XI 300: *Κάστορά ϑ' ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαϑὸν Πολυδεύκεα* **27—32** **S**: Theocr. 22, 17—20: *ἀλλ' ἔμπας ὑμεῖς γε καὶ ἐκ βυϑοῦ ἕλκετε νᾶας αὐτοῖσιν ναύταισιν ὀιομένοις ϑανέεσϑαι· αἶψα δ' ἀπολήγοντ' ἄνεμοι, λιπαρὰ δὲ γάληνα ἂμ πέλαγος· νεφέλαι δὲ διέδραμον ἄλλυδις ἄλλαι* **29** sqq. **S**: Verg. Aen. V 820 sq.: subsidunt undae tumidumque sub axe tonanti sternitur aequor aquis, fugiunt uasto aethere nimbi **29** **S**: Stat. Th. VIIII 525: ab infestis descendunt aequora saxis **30** sqq. **S**: Sen. Thy. 588 sq.: si suae uentis cecidere uires, mitius stagno pelagus recumbit **31** **S**: Stat. Th. IIII 780: sic Parcae uoluere ‖ VI 376: sic Iouis imperia et nigrae uoluere sorores **33** sqq. **S**: Aus. profess. 8, 1—4: Romulum post hos prius an Corinthi anne Sperchei pariterque nati Atticas Musas memorem Menesthei grammaticorum? **34** sqq. **S**: Verg. Aen. VI 817 sq.: uis et Tarquinius reges animamque superbam ultoris Bruti fascesque uidere receptos? | 842: quis te, magne Cato, tacitum relinquat? **34** sq. **S**: Stat. s. V 2, 166 sq.: cingique superbis fascibus et patrias dabit insedisse curules **35** sqq. **S**: Mart. VIIII 28, 3 sq.: qui spectatorem potui fecisse Catonem, soluere qui Curios Fabriciosque graues ‖ Claudian. in Ruf. I 200 sqq.: contentus honesto Fabricius paruo spernebat munera regum sudabatque graui consul Serranus aratro et casa pugnaces Curios angusta tegebat | Manil. IIII 86 sq.: quod Decios non omne tulit, non omne Camillos

---

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*νπαu*] **26** *h. u. omis.* $\delta_1\lambda'\pi_1$ Nunc *B* *pugnis in ras.* R_2 **27** Nobiles δ_1 *nautis* *δ* *u.* **28** *omis.* δ_1 refulxit *φ* **29** Defuit A_1BD*uar.*ν_1 Defluit *γ* (Defluxit z_2) Defluit *cett. Ac. Pph.* umor *R Pph.* humor *cett.* **31** mina*x quia R* quod sic] sic Di *edit. Venet. Ascens. natum ex gloss. Γ* ᶜ·s· (= scilicet) dii' quod D_1 *et fort.* R_1 *Porphyrionis lectio originaria et cod. W* qui. *B* quia D_2 *cett.* () *Pph. Porph. codd. UM per errorem* sic̄ (= sicut) *B* **33** prius *omis.*γ_1 prietus *B* **34** Pompilii $R_2\gamma\delta u$ Pomphili *ψ* an] *omis.* ν_1 ς **35** Ttarquinii *δ* Tarquinii *D ante ras.* $R_2\gamma\varphi u$ Tarquini *cett. Dp. ras.* **35** *sq.* dubito | An catonis nob. l. *C* **36** Nobilem *δ* letum *B* ς loetum *ACDλ'νa* letum $R_2\gamma_2 u$ lectum $F\gamma_1\delta$ *ante ras.* π_1 litum R_1

Regulum et Scauros animaeque magnae
prodigum Paulum superante Poeno
gratus insigni referam camena
Fabriciumque.
hunc et incomptis Curium capillis
utilem bello tulit et Camillum
saeua paupertas et auitus apto
cum lare fundus.

---

tempus et inuicta deuictum mente Catonem || Boethius cons. II carm. 7, 15 sq.: ubi nunc fidelis ossa Fabricii manent, quid Brutus aut rigidus Cato? **36 S**: Sil. XII 585 sq.: iam uos exemplo proauorum ad nobile letum expectant de more senes **36. 38 S**: Sil. XI 172: et Pauli memorabile letum **37** sq. 'Regulum — Paulum' **T**: Prisc. XVIII 19 'animaeque prodigum Paulum' **T**: sch. Stat. Th. III 603. VIII 406 **S**: Ou. am. III 9, 64: sanguinis atque animae prodige Galle tuae || Sil. I 225: prodiga gens animae || Prud. per. II 17 sq.: armata pugnauit fides, proprii cruoris prodiga || III 69 sq.: prodiga uitae tempora || Stat. Th. III 602 sq.: aequi impatiens largusque animae || VIII 406: uitae prodiga uirtus || Seru. centimetr. p. 458, 21: Martem fatigat prodigus uitae furor || Ammian. Marc. XVI 12, 50: prodigere uitam || itinerar. Alexandri c. 53 p. 28, 16 V.: tanti prodigus sanguinis **38 S**: Sil. XV 42 sq.: haec (sc. Virtus) prodiga Paulum, haec Decios Stygias Erebi detrusit ad undas **40** sq. **T**: Quintil. inst. VIIII 3, 18 **S**: Apul. de magia c. 17: longe austerior, ut putat, Serranis et Curiis et Fabriciis || Aurelius Victor Caesar. 18, 1: Curios aequauerat Fabriciosque || Mart. I 24, 3 (Curios ... Camillos). XI 16, 6 (Curio Fabricioque) || Cic. in Pis. 24, 58 || pro Sest. 68, 143 **41** sqq. **S**: Mart. I 24: aspicis incomptis illum, Deciane, capillis, cuius et ipse times triste supercilium, qui loquitur Curios assertoresque Camillos? || Lucan. I 165—170: fecunda uirorum paupertas fugitur totoque accersitur orbe, quo gens quaeque perit. tum longos iungere fines agrorum et quondam duro sulcata Camilli uomere et antiquos Curiorum passa ligones laxa sub ignotis extendere rura colonis || Apul. apol. t. II p. 434: paupertas prisca apud saecula omnium ciuitatium conditrix, omnium artium repertrix, omnium peccatorum inops, omnis gloriae munifica, cunctis laudibus apud omnes nationes perfuncta || Stobaeus III p. 200 M.: *Ἀρκεσίλαος τὴν Πενίαν λυπρὰν μὲν ἔλεγεν εἶναι, ὥσπερ καὶ τὴν Ἰθάκην, ἀγαθὴν δὲ κουροτρόφον, ἐθίζουσαν συνεῖναι λιτότητι καὶ καρτερίᾳ καὶ καθόλου γυμνάσιον ἀρετῆς ἔμπρακτον* **41 T**: Charis. 104 Seru. ad Aen. XII 100 **S**: Claudian. in Ruf. I 203: et casa pugnaces Curios angusta tegebat **42 S**: Oros. IIII 1, 1: bello utiles caesi || Ou. am. II 3: non fortibus utilis armis **43** sq. **S**: Prud. c. Symm. II 612: omnes lare conciliemur auito || Sen. Herc. fur. 196 sq.: me mea tellus lare secreto tutoque tegat || Lucan. V 527 sq.: o uitae tuta facultas pauperis angustique laris

---

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπαu] **37** anime *l* que] quæ *δ* magne *A*1 **38** peno *δ* **39** gratus] Stratum *B* Ratus *R* **40** Fabritium *γ* Fabricum *D pr. aut* 1 *φ*1 **41** Nunc *Fπa. ras.* Nhunc *aut* N*h*unc *δ* Hic *Seru.* incomptis *Ω Seru. Charis. sch. γν* intonsis *Quintilianus* **43** Seua *γλ'νu* auitus *om. δ*1 *aut pr.* **44** fundis *B*

crescit occulto uelut arbor aeuo
fama Marcelli; micat inter omnis
Iulium sidus uelut inter ignis
luna minores.
gentis humanae pater atque custos,
orte Saturno, tibi cura magni
Caesaris fatis data: tu secundo
Caesare regnes.
ille seu Parthos Latio imminentis
egerit iusto domitos triumpho,
siue subiectos orientis orae
Seras et Indos,

43 saeua paupertas] *ἀργαλέον πενία κακόν* uidetur Alcaeo ‖ anthol. Pal. XI 270 (ep. adesp.), 3: *πενίης τ' ὀλοῆς* ‖ Sil. XV 40: Virtus ... saeua apto] Cat. de agri cult. 3, 1: ita aedifices, ne uilla fundum quaerat neue fundus uillam **45** sqq. **S**: Pind. N. 8, 40—42: *αὔξεται δ' ἀρετά, χλωραῖς ἐέρσαις. ὡς ὅτε δένδρεον ἀίσσει, ἐν σοφοῖς ἀνδρῶν ἀερθεῖσ' ἐν δικαίοις τε πρὸς ὑγρὸν αἰθέρα* **45** sq. **S**: Sil. VI 63: longum semper fama gliscente per aevum **45** occulto ... aeuo] **S**: Prud. hamartig. 177: tecto ... aeuo **46** sqq. 'micat Iulium sidus uelut luna inter minores ignes' **T**: sch. Lucan. I 535 **S**: Sapph. fr. 3: *ἄστερες μὲν ἀμφὶ κάλαν σελάνναν αἶψ' ἀπυκρύπτοισι φάεννον εἶδος, ὄπποτα πλήθοισα μάλιστα λάμπῃ γᾶν ⟨ἐπὶ πᾶσαν⟩* ‖ Ibycus fr. 3 de adulescente quodam: *φλεγέθων, ᾇπερ διὰ νύκτα μακρὰν σείρια παμφανόωντα* ‖ Pind. I. 4, 23 sq. Bgk.: *λάμπει Ἀωσφόρος θαητὸς ὣς ἄστροις ἐν ἄλλοις* ‖ Sen. Phaedr. 743—748: pulchrior tanto tua forma lucet, clarior quanto m i c a t orbe pleno, cum suos i g n i s coeunte cornu iunxit et curru properante pernox exerit uoltus rubicunda Phoebe, nec tenent stellae faciem m i n o r e s ‖ Stat. s. II 6, 35—37: illius unus ante decor, quantum praecedit clara m i n o r e s l u n a faces quantumque alios premit Hesperos i g n e s ‖ Cyprianus heptat. genes. uu. 1116 sq.: effulgens ... quanto luna nitet parua inter sidera caeli ‖ Sil. XVI 33—36: omnia ductor magna adeo Ausonius maiori mole premebat ut Phoebe stellas, ut fratris lumina Phoeben exsuperant **48** **S**: Petr. 88 u. 55: minora ducens (sc. Phoebe) astra ‖ Boeth. cons. I 5, 7: condat stellas luna minores **49** sqq. **S**: Ou. met. XV 858—860: Iuppiter arces temperat aetherias et mundi regna triformis: terra sub Augusto; pater est et rector uterque **51** sq. 'tu — regnes' **T**: sch. Stat. Th. IIII 841 **56** **S**: Sil. XV 79: post Seras et Indos

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*νπαu*] **45** oculto *Cδ* aruo *N. Heinsius* **46** marcelli *Ω Porph. Ac. Pseudacr.* Marcellis *Peerlkamp* omnis *ACDFR*1*λπ* oms̃ *Bγδlau* omnes *ν* **47** ignis *CDR*1*νa* ignes *AB Fγδλ'πu* **48** Lluna *δ* **49** humane *ν*1*ut uid.l* humanæ//// *D* **50** saturne *B* **51** Cesaris *Au* fatis *omis. Fδpr.πpr.* date *B* **52** Cesare *u* **53** imminentis *Dγδa* ĩminentis *A* iminentis *C* inminentis *Rλ* inminentes *F* imminentes *Bνπl corr. u* (em. *l pr.*) **55** subiectʒ *B* = subiectus horę *πu* ḥorae *B* ore *δ* orae *cett.* () **56** Sera s̄ indos *B* Serạs (e supra) *A* Saeras *δ* Seres *πς*

te minor latum reget aequos orbem:
tu graui curru quaties Olympum,
tu parum castis inimica mittes
  fulmina lucis.

XIII.

Cum tu, Lydia, Telephi
  ceruicem roseam, cerea Telephi
laudas bracchia, uae meum
  feruens difficili bile tumet iecur.

57 sq. S: Archelaus de Lysippi Alexandro (anal. Br. II p. 58): αὐδασοῦντι δ' ἔοικεν ὁ χάλκεος ἐς Δία λεύσσων· Γᾶν ὑπ' ἐμοὶ τίθεμαι, Ζεῦ, σὺ δ' Ὄλυμπον ἔχε || anth. Lat. 782 R.: Iuppiter in caelis, Caesar regit omnia terris 59 S: Ou. fast. II 173: castas ... aquas

I 13. 1 sq. T: Diom. p. 521 Victor. p. 168 idem de m. Hor. p. 176 2 sq. 'cerea pruna: aut cerei coloris aut mollia. Hor. cerea ... laudat brachia' Seru. ad ecl. 2, 53 'lactea candida, ut lactea laudat brachia Hor. dicit' Flauius Caper p. 98 4 S: Archil. 131 B.: χολὴν γὰρ οὐκ ἔχεις ἐφ' ἥπατι || Hom. Il. VIIII 646: οἰδάνεται κραδίη χόλῳ || Aesch. Choeph. 272: ἧπαρ θερμόν || Quint. Smyrn. V 324: ἔζεσε φοίνιον αἷμα, χολὴ δ' ὑπερέβλυσεν αἰνή

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπau] 57 latum *A2FRγδλ'ν1 ut uid. πuBentl., afferens cum alios auctores tum Ou. met. VIIII* 795: latum patefecerat orbem; laetum *BCDν2 ut uid. item a, sed a1 fort.* loetū; letum *A1sch.γuid.Epileg.* regit *Fδπ* reget *u* reget *cett.* regat ς
o
eqs *B* equus *πu* aequus *cett.* 58 quatiens *A* quotiens *πpr.* quatiens *πcorr.a* olimpum *ACDγapr.u* olympum *acorr.cett.* 59 cast//is *R* mites *F* 60 ulmina *δ*

I 13. AD LYDIAM (LIDIAM *B*) *ABC* AD LYDIAM (LIDIAM *Da*) DE TELEPHO· *DRa* EROTICE (PROTICE *δ*) DICOLOS *D2δπ*; *δ add.* ALLOQVITVR LYDIAM MERETRICĒ ATQ· (*sic*) TORMENTO ESSE CV̄ EA THELEFI FORMAM LAVDAT *δ* EROTICE (PROTICE *u*) DICOLOS AD LYDIAM (LIDIAM *u*) *Fu* EROTICE DICOLOS AD LIDIAM DE THELEPHO *γ* EROTICE DYCOLOS (DOCOLOS *l*) ALLOQVIT̄ LIDIAM MERETRICĒ AITQ· TORMENTVM ĒĒ CV̄ TELEPHY (THELEPHY *l*) FORMĀ LAVDET (LAVDAT *λ*) *λ'*

1 .um *γ* lidia *ABDλ'u* thelephi *γ* thelefi *δ* telefi *Seruius* 2 cerea *Ω Ac. Pseudacr. Pph. Seruius* lactea *Flauius Caper* thelephi *γ* telefi *δ* 3 bracchia uae *CR* brachia uae *ABDλa* brachia ue *γνπu* brachiaue *Fl* brachi aue *δ* 4 Ferfens *ψ* difficile *φ1 Porph.* difficili *δ* difficili *cett. Ac.* iaecur *CR*

tunc nec mens mihi nec color
   certa sede manent, umor et in genas
furtim labitur, arguens
   quam lentis penitus macerer ignibus.
uror, seu tibi candidos
   turparunt umeros inmodicae mero
rixae, siue puer furens
   inpressit memorem dente labris notam.
non, si me satis audias,
   speres perpetuum dulcia barbare
laedentem oscula, quae Venus
   quinta parte sui nectaris imbuit.
felices ter et amplius,
   quos inrupta tenet copula nec malis
diuolsus querimoniis
   suprema citius soluet amor die.

5—8 **S**: Sapph. 2 ‖ Apoll. Rh. III 296—298: *τοῖος ὑπὸ κραδίῃ εἰλυμένος αἴθετο λάθρῃ οὖλος ἔρως· ἁπαλὰς δὲ μετετρωπᾶτο παρειὰς ἐς χλόον, ἄλλοτ᾽ ἔρευθος. ἀκηδείῃσι νόοιο* **6 S**: Meleager 53, 2 in Br. anal. I 16: *ὄμμα δὲ σῖγα πόθοις τὸ γλυκὺ δάκρυ φέρει* **8 S**: Ou. a. a. III 573: ignibus heu lentis uretur ut umida faena ‖ Tib. I 4, 81: eheu quam lento Marathus me torret amore **9 S**: Ou. met. VIIII 867: uror enim **12 S**: Ou. am. I 7, 41 sq.: aptius impressis erat os liuere labellis, et collo blandi dentis habere notam **16 S**: Alciphr. epist. I 38: *ὡς δὲ ἡδύ τι καὶ ἀκήρατον ἀπὸ τῶν φιλημάτων νέκταρ ἔσταζεν!* ‖ Sappho fr. 5 B.: *ἐλθέ, Κύπρι, . . . νέκταρ οἰνοχοεῦσα* **17 S**: Hom. Od. V 306: *τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, οἳ τότ᾽ ὄλοντο* ‖ Verg. Aen. I 94: o terque quaterque beati ‖ Sil. VIIII 159: felix o terque quaterque ‖ Paul. Silent. 7, 17 sq. (anal. Br. III p. 73): *τρὶς μάκαρ ὃς τοίοισι. φίλῃ, δεσμοῖσιν ἑλίχθῃ, τρὶς μάκαρ· ἀλλ᾽ ἡμεῖς ἄνδιχα καιόμεθα* (= uror u. 9) ‖ Ou. a. a. II 447 sq. **18** inrupta copula] **S**: Hom. Il. XV 19 sq.: *δεσμὸν . . . ἄρρηκτον* **20 S**: Sil. XIII 686: illa suprema dies

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*νπau*] **5** Tunc *ABCRγ uar. νau* Tum *DFδλ'π* michi *φ* nec// color *ν* **6** manet *B u pr.* manent *cett. sch. γ uid. Epileg.* umọr *R_1 Pph. Ac.* humor *cett. Porph.* **8** penitus
¹pa
omis. $γ_1$ **10** *a uersu* 10—18 *euanuit $ν_1$* Turbarunt *δ* umeros *Ca* umores *R_1* humeros *cett. R_2 Ac.* inmodicae *CRγν*(2)*πa Ac.* inmodice *D* īmodicae *A_2B* īmodice *A_1* immodicae *Fδλ'u* **11** feruens *γ* **12** Inpressit *uel* Inp̄ssit *CDFRν*(2)*a Ac. Pph.* īp̄ssit *B* Impressit *Aγδλ'πu*
a
notan *λ* **13** audies *Dγδν*(2) audias *cett.* **14** dulci *δz* **15** Laedentem *BCRπ* Ledentem *cett.* **16** inbuit *Ru* imbuit *cett.* **18** Qquos *δ* irrupta *ABγδπ corr.* inrupta *cett. π pr.* tenent *$R_1δ_1$* pocula *R_1 u* 19 — II 9, 16 *DEFICIT cod. ν* **19** Diuolsusque prementibus *$δ_1π_1$*

XIIII.

O nauis, referent in mare te noui
fluctus. o quid agis? fortiter occupa
portum. nonne uides ut
nudum remigio latus,
et malus celeri saucius Africo

I 14. **1—3** 'ἀλληγορία quam inuersionem interpretantur, aut aliud uerbis, aliud sensu ostendit, aut etiam interim contrarium. prius ut: 'o nauis referent — portum' totusque ille Horatii locus, quo nauem pro republica, fluctus et tempestates pro bellis ciuilibus, portum pro pace atque concordia dicit' Quintil. inst. VIII 6, 44 **1** sqq. **S**: Alcaeus fr. 18 B.: *ἀσυνέτημι τῶν ἀνέμων στάσιν· τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν κῦμα κυλίνδεται, τὸ δ' ἔνθεν· ἄμμες δ' ἀν τὸ μέσσον νᾶι φορήμεθα σὺν μελαίνᾳ, χείμωνι μοχθεῦντες μεγάλῳ μάλα· περ μὲν γὰρ ἄντλος ἰστοπέδαν ἔχει, λαῖφος δὲ πὰν ζάδηλον ἤδη καὶ λάκιδες μεγάλαι κατ' αὖτο· χόλαισι δ' ἄγκοιναι* ‖ Dio Cass. LII 16, 3 sq.: *ἡ πόλις ἡμῶν, ὥσπερ ὁλκὰς μεγάλη καὶ πλήρης ὄχλου παντοδαποῦ, χωρὶς κυβερνήτου πολλὰς ἤδη γενεὰς ἐν κλύδωνι πολλῷ φερομένη, σαλεύει τε καὶ ἄττει δεῦρο κἀκεῖσε, καθάπερ ἀνερμάτιστος οὖσα. μήτ' οὖν χειμαζομένην ἔτ' αὐτὴν περιίδῃς, ὁρᾷς γὰρ ὡς ὑπέραντλός ἐστι· μήτε περὶ ἕρμα περιρραγῆναι ἐάσῃς· σαθρὰ γάρ ἐστι καὶ οὐδένα ἔτι χρόνον ἀντισχεῖν δυνήσεται* **1** sq. 'o — fluctus' **T**: sch. Stat. Th. I 193 **1 T**: Victor. de m. Hor. p. 174 Diom. p. 521 **3 S**: Hom. *οὐχ ὁράᾳς* Il. VII 448 et alibi ‖ Prud. apoth. 479 et psych. 617: nonne uides ut **4** sqq. **S**: Claudian. de sexto consul. Honor. 132 sqq.: qualis piratica puppis ... incidit in magnam bellatricemque triremem, dum praedam de more putat (al. parat), uiduataque caesis remigibus, scissis uelorum debilis alis, orba gubernaclis, antemnis saucia fractis ludibrium pelagi uento iaculatur et unda **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5 T**: Seru. ad Aen. V 487 **S**: Liu. XXXVII 24, 8:

Ω = *ABCDF*(φψ)*Rγδλ'*(λ*l*)*πau*]

sch. λ uar. sch. φ uar. Diuolsus *Fγδ1λ'π* () Diuulsus *cett.* Diuolsos *Muretus* queremoniis *λ1φψ2* quaeremoniis *R1l* q̄remoniis *π2* cerimoniis *B* querimoniis *cett. δ2ψ1, item D, sed* ri *ab altera manu in rasura esse uidetur* **20** Supp̄ma *u* cicius *D* soluit *γ*

I 14. AD REMPVBLICAM TETRACOLOS *AB* IN (*hic omis. R*) NAVIM (NAVEM *C, omis. R*) DE BRVTO REPARANTE (REPARANT // *a* REPARENTE// *R* REPARANTE *C*) BELLVM CIVILE *CDRa, R add.* IN NAVI, *CDa add.* AD REM PVBLICAM, *CD praeterea add.* TETRACOLOS (TETRALOCOS C)· PARENETICE (PARANETICE *π*) TETRACOLOS (TRTRACS *π*) ALLEGORICE (ALLOGORICE *δ*, BRUTO UEL AD ·R̄·P̄· *δπ* PARANETICE TETRACOLOS AD BRVTVM *Fλ'* AD NAVEM MARCI BRVTI REPARANTĒ BELLVM CIVILE *γ* PRAGMATICE DICOLOS AD NAUEM BRUTI *u*

3 nonne] n̄e *C* **4** remio *Victorini cod. A* **5** et] nec *Seruius* saucius Africo] africo saucius *λ* actus africo *Fγπ1* actus affrico *δ* //////africo *l* actus ab africo ς(σ2) saucius *R* saçius *C* affrico *Rδu*

antemnaeque gemant, ac sine funibus
uix durare carinae
possint imperiosius
aequor? non tibi sunt integra lintea,
non di quos iterum pressa uoces malo.
quamuis Pontica pinus,
siluae filia nobilis,
iactes et genus et nomen inutile:
nil pictis timidus nauita puppibus
fidit. tu nisi uentis
debes ludibrium, caue.
nuper sollicitum quae mihi taedium,
nunc desiderium curaque non leuis,
interfusa nitentis
uites aequora Cycladas.

---

uulnerata nauis erat; etiam Graeci *τὰς ναῦς τετρωμένας* (Herod.) uel *τραυματισθείσας* (Thuc.) uocabant **6—9** 'ac — aequor' **T**: Seru. ad Aen. VIII 577 **6 S**: Sen. Oed. 907: antemnae tremant **6** sq. sine funibus ... carinae] **S**: Lucan. II 621: contentae fune carinae ‖ V 514: haerentem fune carinam **7—9** 'uix durare possunt imperiosius aequor' **T**: Seru. ad Aen. I 207 **8** imperiosius] **S**: Claudian. fesc. 1, 3: imperiosior **10 S**: Minuc. Felix c. 28: siqui infirmior malo pressus et uictus Christianum se negasset **12 S**: Mart. XIIII 90: nec siluae filia Maurae ‖ Symphos. aenigm. 13, 1 de naue: longa feror uelox formosae filia siluae **13 S**: Ou. her. 16, 51: et genus et proauos et regia nomina iactas ‖ Sil. X 502: et genus et clara memorandum uirgine nomen **15** sq. **S**: *γέλωτα ὀφλισκάνειν* **16** 'ludibrium pelagi' extat etiam ap. Lucan. VIII 710 **17 T**: Pseudoprobus p. 247 Pseudophiloxenus 185, 56: sollicitum: conturbatum **18** cura] **S**: *μέριμνα* uel *μέλημα* (Pind. Eur. Anacr.) **19** sq. **S**: Sedul. in epist.

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau] **6** Antemnaeque *ABCDγπ corr. al* Antem neque $R_2\varphi$ Antem neque $R_1\lambda\psi_1$ Antem·neq; *u* Antemnequæ δ_1 Antēnequæ δ_2 Antemquę π_1 *aut pr.* gemant] gemunt $\pi_2 y$ finibus *B* **8** *sq.* Possint imp : aeq : | Non tibi s : i : l : *Fγδπ* Possunt *Cu Seruius* Possint *cett.* imperio*sius æquor?* Non *δ* **8** imperiosi//us *R* **9** Equor *u* **10** di $BR_1\pi$ *p. ras.* dii *cett.* $R_2\pi$ *ante ras.* uoces p̄ssa malo *u* **11** pontic*a* pi//nus *δ*, ‿ *ab altera manu* **12** fila δ_1 **13** nomen: inutile! *Pauly* et nomen] et nō *B* nomen *D* inutili δ_1 **14** Nihil Ca_1 picti//s *R* tumidus *γ* nauta A_2 pupibus *BDγδ* **16** D//ebes *δ* Debes *B* ludibria *γ* **17** sollititū *C* michi *ψ* taedium *BDRa* tedium *ACFγδλ'πu* **18** que] *erosum in δ, exhibet cod. z* non] nec *δ* **19** nitentis *ACDRλπ pr.* φ_2 *a Pph.* nitentes *Bγδπ corr.* $\varphi_1\psi_2$ *lu* nitens ψ_1 **20** equora *πu* cycladas *ABDRπφ uar. a Ac. Pph.* cicladas *Cu* cyclades *Fγδλ'*

XV.

Pastor cum traheret per freta nauibus
Idaeis Helenen perfidus hospitam,
ingrato celeris obruit otio
  uentos ut caneret fera
Nereus fata: 'mala ducis aui domum,
quam multo repetet Graecia milite,
coniurata tuas rumpere nuptias
  et regnum Priami uetus.
heu heu, quantus equis, quantus adest uiris

ad Macedonium p. 171: sanctis tamen iussionibus non resultans iniunctam suscepi prouinciam et procellosis adhuc imbribus concussae ratis uela madentia tumentis pelagi rursus fatigationi commisi per emensos cursus reuoluti discriminis et Cycladas nitentes (ingentes codd.)

I 15. **1** sqq. **T**: Lactantius ad Stat. Th. VII 330: Ithone ciuitas Boeotiae est. hinc Bacchylides Mineruam Ithoniam dixit, et A⟨la⟩lcomenem ipsam significat, quem imitatus est Horatius in illa ode, in qua Proteus Troiae futurum narrat excidium ‖ Porphyr.: hac ode Bacchylidem imitatur. nam ut ille Casandram facit uaticinari futura belli Troiani, ita hic Proteum **S**: Hom. Lat. 320 sqq. ‖ Stat. Ach. I 20 sqq. **1** sq. **S**: Stat. s. I 2, 214: pastor, ad Idaeas Helena ueniente carinas **1 T**: Diom. p. 521 omissa uoce 'nauibus' Victor. de m. Hor. p. 174 pastor] **S**: Bion 2, 10: *ὁ βωκόλος* = Paris **2** perfidus hospitam] apud Eur. Tr. 866 Paris *ξεναπάτης* uocatur **4** sq. cf. 'Nereus ut caneret feros' Victor. p. 145 **S**: Lucr. V 1338: fera fata suis cum multa dedere **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5** sq. **T**: Prisc. VII 67 **5 S**: Pind. N. 9, 18 sq.: *αἰσιᾶν οὐ κατ' ὀρνίχων* **6** sq. **S**: anth. Lat. c. 897, 65 sq. R.: Graecia coniurat repetendam mille carinis, iurata hanc ratibus Graecia mille petit **9** sq. **S**: Hom. Il. II 388. 390: *ἱδρώσει μέν τευ τελαμὼν ... ἱδρώσει δέ τευ ἵππος* ‖ Stat. Th. III 210 sq.: quantus equis quan-

I 15. *Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau*] AD ALEXANDRVM (ALAXANDRVM *B*) PARIDEM *AB* YPOTETICE TETRACOLOS (DICOLOS *u*) AD ALEXANDRVM *Fλ'u* HYPOTETICE TETRACOLOS ALEXANDRI *δπ*: SUB PERSONA PARIDIS EXPONIT (EXPONET *C* R_1 *ras. a*) IMMINENTIA (IMMINENTIO *D* INMINENTIA *C*) ILIO· (ILIONEA *DRa ante corr.*) *CDMRa* YPOTHETICE TETRACOLOS AD PARIDEM ALEXANDRVM SVB CVIVS PERSONA EXPONIT IMMINENTIA ILIO *γ*

1 .astor *γ* **2** Idaeis *ABRλa* Ideis *CDFγδπlu* helenen *ABDγ*π_1 hẹlenen R_1 elenen *Fl* elemen λ_1 aelenen *δ* helenē (= helenem) *C* hẹlenā *uel* hẹlenē R_2 helenam π_2*u* () hopitam δ_1 **3** celeris *AB CD*$R_1\gamma_1$*a Pph.* celeres *Fδλ'πu* ocio *Cal* **4** caneret] ca *Victorini cod. A p.* 176 **5** Nereos δ_1 Nereus *cett. sch. γ Priscianus Victorinus* Proteus *Porph. sch. Stat.* fata] fama *Prisciani codd. plerique* **6** graecia *ACDRλa* grecia *Fγπlu* ḡcia *B* gretia *δ* **8** ue//tus *R* **9** Heuheu *uel* Heu heu *ABCDRa* Eheu *Fγδλ'u Ac.* Heheu *π* quamtus e: quamtus *λ*

sudor! quanta moues funera Dardanae
genti! iam galeam Pallas et aegida
  currusque et rabiem parat.
nequicquam Veneris praesidio ferox
pectes caesariem grataque feminis
inbelli cithara carmina diuides;
  nequicquam thalamo grauis
hastas et calami spicula Cnosii
uitabis strepitumque et celerem sequi
Aiacem: tamen heu serus adulteros
  crines puluere collines.

tusque uiris in puluere crasso sudor, io quantum crudele rubebitis amnes! ‖ 150 sq.: subitusque cucurrit sudor equis sudorque uiris **10** sq. **S**: Sil. XV 732—34: hei mihi! quanta cessauit Latio dextra, et quot funera Poenis donarunt praui suffragia tristia campi! **11** sq. **S**: Hom. Il. V 738. 743. 745: *ἀμφὶ δ᾽ ἄρ᾽ ὤμοισιν βάλετ᾽ αἰγίδα θυσσανόεσσαν . . . κρατὶ δ᾽ ἐπ᾽ ἀμφίαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον . . . ἐς δ᾽ ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσετο* **12** Pallas praeter ceteros furit Hom. Il. II 446 sqq. Valer. Fl. V 626 'rabidam' Pallada dixit **13** sqq. **S**: Hom. Il. III 54 sq.: *οὐκ ἄν τι* (al. *τοι*) *χραίσμῃ κίθαρις τά τε δῶρ᾽ Ἀφροδίτης ἥ τε κόμη τό τε εἶδος, ὅτ᾽ ἐν κονίῃσι μιγείης* ‖ incerti panegyr. Constantio C. d. 16 p. 143 sq. B.: illa barbara aut imitatione barbariae olim cultu uestis et prolixo crine rutilantia, tunc uero puluere et cruore foedata (corpora) . . . iacuerunt **13** **S**: Plaut. Rud. 693: praesidio Veneris **16—18** argumentum aperte sumptum ex Hom. Il. III 382 (*κάδ᾽ δ᾽ εἷσ᾽ ἐν θαλάμῳ εὐώδεϊ, κηώεντι*) **16** sq. grauis hasta] Hom. *ἔγχος βριθύ* **17** **S**: Prud. cath. V 52: praefigit calamis spicula Gnosiis **18** sq. 'et — Aiacem' **T**: Prisc. XVIII 44; ex Hom. Il. XIIII 520 sq.: *πλείστους δ᾽ Αἴας εἷλεν Ὀιλῆος ταχὺς υἱός· οὐ γάρ οἵ τις ὁμοῖος ἐπισπέσθαι ποσὶν ἦεν* **18** strepitum] **S**: *κυδοιμός* et *φλοῖσβος* in Iliade **20** **S**: Hom. Il. XVI 795 sq.: *μιάνθησαν δὲ ἔθειραι αἵματι καὶ κονίῃσι*; alterum locum ad uu. 13 sqq. laudauimus ‖ Pind. N. 1, 68: *φαιδίμαν γαίᾳ πεφύρσεσθαι*

$\Omega = ABCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi a u$] **10** quamta *λ* dardane *π* **11** egida *Dγπau* aegidam *Ac.* **12** rabiam *R pr.?* l_1 **13** Nequicquam $A_1 R_1$ *ut uid. u Ac.* $Pph._1$ Nequiçquam *φ corr. ead. m.* Nequiquam *R* Nequi_quam, _ *ab alt. m., l* Nequiquam *cett.* ueneri//s *l* presidio *Fγλ* (p̄s. *CDπu*) ferox *R* **14** cesariem *ADFπau* **15** Imbelli *Bλ* Inbelli *cett.* cythara *CDFλ'π* diues ψ_1 **16** Nequicquam A_1 Necquicquam *u* Nequiquam *cett.* graues $A u R_2$ grauis R_1 *cett.* **17** cnosii R_1 gnosii *cett.* R_2 **19** seres *B* ser$\overset{v}{o}$s *C uu.* **20—32** *omis. B* **20** Crines *ACDγ uar. λ'π corr. au sch. λ alt. l. i. t.* Cultus *FRγδπ pr. sch. λ alt. l. et sch. φ* (*interpr.* 'ornamenta') c. *Ac.* (); *Pseudacr.*: 'Puluere conlines] h. e. procuratam capillorum pulchritudinem puluere inquinabis ut et: Foedare in puluere crines.' *cf. carm.* IIII 9, 13 *sq.*: 'comptos . . . adulteri crines' coll*in*es *π*

non Laertiaden, exitium tuae
gentis, non Pylium Nestora respicis?
urgent inpauidi te Salaminius
  Teucer, te Sthenelus sciens
pugnae, siue opus est imperitare equis,
non auriga piger. Merionen quoque
nosces. ecce furit te reperire atrox
  Tydides melior patre:
quem tu, ceruos uti uallis in altera
uisum parte lupum graminis inmemor,

κόμαν ‖ Verg. Aen. XII 99: foedare in puluere crinis ‖ Ou. tr. I 3, 93 sq.: foedatis puluere turpi crinibus ‖ Homer. Lat. 323: Iliacoque tuos foedaret puluere crines ‖ Sil. XIII 311: foedantes in puluere crinem **21** sq. S: Ennius trag. 68 V. de Paride loquens, eum esse exitium Troiae, pestem Pergamo ‖ Sen. Tr. 892 sq. de Helena: pestis, exitium, lues utriusque populi ‖ Herc. fur. 358: quidnam iste, nostri generis exitium ac lues? ‖ Ou. met. XIII 500: exitium Troiae nostrique orbator Achilles ‖ Sil. V 460 sq.: exitium trepidis letique et stragis acerbae causa Sychaeus erat **22** 'Nestora Pylium' T: sch. Stat. Th. VII 129 S: eleg. in Maecen. 1, 137: ter Pylium fleuere sui, ter Nestora canum ‖ Hom. Il. II 54: *Νεστορέῃ παρὰ νηὶ Πυλοιγενέος βασιλῆος* **23** sq. S: Hom. Il. VIII 266—272 **24—26** S: Hom. Il. IIII 367 sqq. **24** sq. 'Sthenelus sciens pugnae' Quintil. inst. VIIII 3 S: Hom. Il. V 11: *μάχης ἐὺ εἰδότε πάσης* **26** sq. S: Hom. Il. VII 165 sq. **27** sq. S: Hom. Il. IIII 405 ‖ Il. VI 100 sq.: *ἀλλ' ὅδε λίην μαίνεται* **28** S: Hom. Il. IIII 405, ubi Sthenelus Agamemnoni pro se et Diomede respondet: *ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι* Auson. epit. 7, 1 Sch.: conditur hic genitore bono melior Diomedes (cf. etiam c. I 16, 1) **29** sq. S: Hom. Il. XIII 101 sqq.: *Τρῶας . . . οἳ τὸ πάρος περ φυζακινῇς ἐλάφοισι ἐοίκεσαν αἵ τε καθ' ὕλην θώων παρδαλίων τε λύκων τ' ἤια πέλονται* uallis in altera . . . parte] S: Prud. per. X 846: at parte campi ex altera **30** S: Verg. ge. III 498: immemor herbae

---

Ω = *ACDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **21** non] Nam non *γ* laertiaden *Rπ*$_2$*l* lertiaden *δ* laerciaden *C* laertiadem *λ*$_1$ lertiaden *AFπ*$_1$ lerciaden *γa Ac.pr.* lartiaden *D* lertiadem *u* exitium] exicium *a* excidium *γδ* (exitiales [exic: *sch. λ*] duces *Pseudacr. sch. λ*) **22** Gentis *ACDR*$_2$*λ'π* Genti *FR*$_1$*γδu et fort. a, sed parum liquet* () pilium *Aπpr.* pelium *Fδu* peleum *π corr.* **23** Urgent (v supra g) *π* impauidi *al* inpauidi *cett.* **24** Teucer te sthenelus (sthelenus *l*) *AFRλ'Ac.* Teucer te sthelen' *a* Teucer et stenelus (sthelenus *Cδ* stelenus *γ*) *CDγδ* Teucer. stelenusq; *u* Teucer (te supra) stelenus (q, supra) *π* () **25** Pugne *A*$_1$ inperitare *C* **26** merionen *ACR*$_2$*γ*$_1$*πψl* merionem *cett.R*$_1$*γ*$_2$ **27** Nosses *π*$_1$ Nosces *u* atrox *omis. u* **28** Tydides *ACRδλ'πa* Tytides *l*$_2$*ς* Tidides *DFγ* Titides *u* () **29** ceruus Ω **30** Visum *R* inmemor *CRδλ'π sch. γ* īmemor *A* immemor *DFγau*

sublimi fugies mollis anhelitu,
  non hoc pollicitus tuae.
iracunda diem proferet Ilio
matronisque Phrygum classis Achillei;
post certas hiemes uret Achaicus
  ignis *Pergame*as domos.'

XVI.

O matre pulchra filia pulchrior,
quem criminosis cumque uoles modum
  pones iambis, siue flamma
    siue mari libet Hadriano.

---

31 S: Menand. ed. M. p. 12: *μετεώρῳ πνεύματι* **32** S: Hom. Il. III 430 sq.: *ἦ μὲν δὴ πρίν γ' εὔχε' ἀρηΐφιλον Μενελάου σῇ τε βίῃ καὶ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ φέρτερος εἶναι* **35** sq. S: Hom. Il. XXI 375 sq.: *ὁπότ' ἂν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται δαιομένη, δαίωσι δ' ἀρήιοι υἷες Ἀχαιῶν* **36** S: Stat. s. IIII 6, 100: Iliacas Geticasque domos

I 16. Hoc carmine Horatius imitatus est Stesichori illam *παλινῳδίαν*; Pseudacr.: 'imitatus Stesichorum poetam Siculum, qui uituperationem scribens Helenae caecatus est et postea responso Apollinis laudem eius scripsit et oculorum aspectum recepit' **1** T: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 521 Victor. de m. Hor. p. 179 . haec elocutio ad Stesichorum referenda uidetur **2** sq. modum ponere Verg. Aen. VII 129 Stat. s. II 6, 1 sq. Symmach. epist. I 47 **3** T: Diom. p. 510 Victor. de m. Hor. p. 179 **4** T: Victor. de m. Hor. p. 180

Ω = *ACDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **31** Subilimi *δ*1 anelitus *δ* **33** *REDIT cod. B* Iracunda// *Fλ* illio *ψ* **34** phrygum *ACcorr.γλπ* phrigum *δa* phr*y*gum *R* frygum *BCpr.* frigum *DFlu* clasis *φ* achilei *C* **35** hyemes *γ* **36** illiacas *F* illacas *R ante ras.* iliacas *cett. Rp.ras.* Pergameas *editio Petri van Os Zwollis* 1500, *Glareanus e codd.* (?) barbaricas *uel* Dardanias *alii; cf. Epileg.*

I 16. AD TINDARIDEN *A* AD TYNDARIDE̅ *B* PALINODIA GRATIDIAE (CRATIDIE *π* GRATIDIE *γz*) *γδπ*: PALINODIA GRATIDIAE (CRATIDIAE *λ*) VEL TYNDARIDIS (TINDARIDIS *Fλ*) *Fλ'* AD TINDARIDEN FACIENS (FATIENS *C*) IAMBORVM POTESTATEM *CDa* AD CANIDIAM FACIENS IAMBORVM POTESTATEM *R* YPOTETICE TRETRACOLOS AD TINDARIDEM *u*

1 O *om. C* pulcra *Aψlpr.uPph.* pulcrior *ψuPph.* puchrior *δ* pulchior *Seru.* **2** cῡq;///oles (u *supra*) *π* **3** Pones *A* Ponis *FR*1*γδ*1*π* Pones *cett. Diom. Victor.* iambis] iam *codd. Diomedis* flammam *γ* flammam *Fλ'* *u.* 4 *post u.* 5 *in u pr.* **4** adriano *Fγδπu Pseudacr.*

non Dindymene, non adytis quatit
mentem sacerdotum incola Pythius,
non Liber aeque, non acuta
sic geminant Corybantes aera,
tristes ut irae, quas neque Noricus
deterret ensis nec mare naufragum,
nec saeuos ignis nec tremendo
Iuppiter ipse ruens tumultu.
fertur Prometheus addere principi
limo coactus particulam undique
desectam et insani leonis
uim stomacho adposuisse nostro.

---

5 sq. **S**: Claudian. rapt. Pros. II 269 sq.: seu tu sanguineis ululantia Dindyma Gallis incolis ‖ Lactant. inst. II **14**: spiritus ... tenues ... mentes furoribus quatiunt **6** incola] **S**: Gratt. cyn. 438 ‖ Sil. XV 294 **7** sq. ‘acuta — aera’ **T**: Pseudacr. ad c. I 34, 15 **8 S**: Stat. Th. VIII 221: gemina aera sonant Idaeaque terga **10 S**: Aus. eph. 7, 8: per mare nauifragum ‖ idem epist. 7, 40: nauifrago ... aequore Ou. met. XIIII 6: nauifragum ... fretum ‖ Tib. II 4, 10: naufraga ... unda **12 S**: Lucr. VI 400 sqq.: denique cur numquam caelo iacit undique puro Iuppiter in terras fulmen sonitusque profundit? an simul ac nubes successere, ipse in eas tum descendit, prope ut hinc teli determinet ictus? ‖ ‘ruere’ de caelo uel aethere **S**: Lucr. I 1097 Val. Fl. I 828 Sen. Herc. Oet. 1244 Verg. ge. I 324 ‖ *Ζεὺς καταιβάτης* Aesch. Prom. 358 sq. ‖ caeli tumultus legitur Stat. Th. I 372. XI 26 **13** sq. principi limo] *ὁ ἀρχὸς πηλός* Graecorum **14** sq. **S**: Prud. cath. XI 49—52: hic ille natalis dies, quo te creator arduus spirauit et limo indidit sermone carnem glutinans **15** sq. **S**: Prud. ham. 280 sq.: qui regit inualidam propria de carne resectam particulam ‖ mythographus II 63 p. 96 Bode: unde uim leonis stomacho dicitur apposuisse

---

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ′(λl)πau] *u.* **5** *om. u*1 dindymene *DRπa* dindimene *Cγ* dindymenę *δφ* dindimenę *ψ* dyndymene *λ′* dyndimenae *A* disidimene *B* dimdimene *u* Liber aeque *Sanadon* adytis *CRγ* additis *δ* aditis *cett.* adyti *Hemsterhuys uid. Epileg.* quatis *B* **6** pythius *ABCDRλ′* pithyus *F* pit^{y}hus *δ* pithius *γπau* **7** liber eque *Fu* liber equae *Bδ* Dindymene *Sanadon* **8** Si *π pr. Bentl.* Sic *π corr. cett., uid. Epileg.* coribantes *u* choribantes *Fγδ* **9** Trist^{i}es *B* Tristis *C πpr.* dirae *B* ire *l* qu*as* *D* ques *π*1 ^{n}coricus *A* noric^{v}os *D* **11** seu^{v}os *π* saeuus *BRδa* seuus *cett.* **12** Iupiter *ψl pr.* **13** ꝑmotheus *D* **14** undiq, rł *B* *uu.* **15—28** *omis. B* **16** sthomacho *F* adposuisse *CFRδ Porph.* apposuisse *Aγλ′πa* aposuisse *D* apposuere *u*

irae Thyesten exitio graui
strauere et altis urbibus ultimae
stetere causae, cur perirent
funditus imprimeretque muris
hostile aratrum exercitus insolens.
compesce mentem: me quoque pectoris
temptauit in dulci iuuenta
feruor et in celeres iambos
misit furentem; nunc ego mitibus
mutare quaero tristia, dum mihi
fias recantatis amica
opprobriis animumque reddas.

18—20 'et altis — funditus' **T**: Prisc. XVII 49 **18** alta urbs] **S**: Hom. *αἰπὺ πτολίεθρον* **19** sq. per. fund.] **S**: Ter. Andr. 244: pereo funditus **20** sq. 'imprimeretque — aratrum' **T**: Seru. ad Aen. IIII 212 Isid. or. XV 2, 4 **21** 'exercitus insolens' **T**: Pseudacr. ad c. II 4, 2 **22—24** **S**: Commodian. carm. apologet. 4: dum furor aetatis primae me portabat in auras? **22** **S**: Hom. Il. VIIII 255 sq.: *θυμὸν ἴσχειν* ‖ Theogn. 365: *ἴσχε νόον* ‖ Claudian. de VI cons. Hon. praef. 11 sq.: me quoque Musarum studium sub nocte silenti artibus assuetis sollicitare solet ‖ Auien. phaen. 67 sq.: me quoque nunc similis stimulat furor edere uersu tempora ‖ Symmach. epist. I 4, 3: me quoque iubes uersibus tuis nonnulla subnectere **23** **S**: Maecen. apud Seru. ad Aen. VIII 310: (uinum) pulchriora reddit omnia et dulcis iuuentae reducit bona ‖ Prud. cath. VIIII 43: exitu dulcis iuuentae raptum ephebum uiderat **24** sq.: **S**: Adrian. 5 (anal. Br. II p. 286): *Ἀρχιλόχου τόδε σῆμα, τὸν ἐς λυσσῶντας ἰάμβους ἤγαγε Μαιονίδῃ Μοῦσα χαριζομένη* **24** **S**: Apollin. Sid. epist. VIII 11, 7: Flaccum secutus . . . in iambico citus ‖ id. epist. VIII 4, 2: citos iambos **28** an. r.] **S**: Ter. Andr. 333: reddidisti animum (mihi)

$\Omega = ACDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi a u$] **17** *altera manus incipit in A cf. c.* II 2 Ire $D\delta_1$ *et fortasse* a_1 Ire (e *supra*) $\gamma\pi$ thyesten $R\pi$ thiesten $ACDF\gamma\delta_2\lambda a l$ *p. ras.* thyestem *u* thiestem *l ante ras.* chiesten δ_1 exicio *a* exi//tio *R* **18** Sstrauere *δ* ultime γ_1 **20** imprimeret $ACD\gamma\delta a$ inprimeret $FR\lambda'\pi u$ *Ac.* imprimet *Seruius* **21** aratrum *omis. A pr.* **22** Conpesce ARu *Ac.* Compesce *cett.* menttem *l* **23** in dulci] dulci *l* **24** ince les (re *supra*) *D* celeres, *omisso* in, *γ* **25** nun γ_1 e+go *ψ* miliitibus *δ* **26** Motare *C* quero $C\delta\psi l u$ tristitia R_1 tristicia *δ ante ras.* michi $\pi\varphi u$ **28** Opprobriis $AR\gamma\delta a$ Oprobris *F* O//probri//s *π* Obpropriis *l pr.?* Obprobriis *cett. l corr.*

XVII.

Velox amoenum saepe Lucretilem
mutat Lycaeo Faunus et igneam
defendit aestatem capellis
usque meis pluuiosque uentos.
impune tutum per nemus arbutos
quaerunt latentis et thyma deuiae
olentis uxores mariti
nec uiridis metuunt colubras
nec Martialis haediliae lupos,

I 17. **1** sq. 'saepe — Lycaeo' **T**: Prisc. XVIII 188 **S**: Theocr. 1, 123 sqq.: *ὦ Πάν, Πάν, εἴτ' ἐσσὶ κατ' ὤρεα μακρὰ Λυκαίω, εἴτε τύγ' ἀμφιπολεῖς μέγα Μαίναλον κτλ.* ‖ Verg. ge. I 16 sqq.: ipse nemus linquens patrium saltusque Lycaei Pan, ouium custos, tua si tibi Maenala curae, adsis ‖ Apollin. Sid. c. 15, 3: Erechtheo Xanthum mutabat Hymetto **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 522 **2—4** 'et igneam — meis' **T**: Seru. ad (**S**:) ecl. 7, 47 **4 T**: Diom. p. 510 **7** 'et olentis uxores mariti' **T**: Seru. ad ecl. 7, 7 **S**: Theocr. 8, 49: *ὦ τράγε, τᾶν λευκᾶν αἰγῶν ἄνερ* ‖ epigr. anon. anth. Planud. lib. II c. 17, 5: *πόσις αἰγῶν* ‖ Leonidas Tar. in anth. I 6, 2: *ἴξαλος εὐπώγων αἰγὸς πόσις* ‖ Mart. XIIII 140, 1: olentis barba mariti ‖ Apollin. Sid. c. VIIII 238: olidae marem capellae **8 T**: sch. Lactant. ad Stat. Th. V 549 **9 S**: Verg. Aen. VIIII 566: Martius ... lupus ‖ Bentl. ex glossario uetere affert: '*ἐριφοστάσια*] haedilia' et '*ἐριφιῶνες*] haedilia'

I 17. *Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau*] AD EANDEM MERETRICEM (*superscr.* tyndaridem *B*) *BCDa* PARANETICE (TINDARIDI *add. γ* ADENDARIDEN *δπ1* ADTYNDARIDEN *π2*) AGRI SABINI LAVS (LAVDEM *δπ*) ET (ED *π*) MONTIS LVCRETILIS (LVCRETYLIS· *δπ*) *Fγδλ'πu* AD TINDARIDAS *R* AD TVNDARIDEM *Ac.* *omisit titulos usque ad c.* XXVIII *A*

1 amenum *Du* sepe *Cu* lucretile *Cδ* **2** Motat *C* lycaeo *CRγλπ* lyceo *Aδl* licaeo *Bφ* liceo *Dψu; utrum* licęo *an* liceo *exhibeat a, parum liquet* fa^{u}nus *δ* **3** Descendit *A1* (*ut uidetur*) Defendet *R pr.* estatem *u* capillis *B* c^{a}pellis *δ* **5** Impune *ABRγδλ'a* Inpune *CDFπu Ac.* totum *u* (*superscr.* ł tutū), *cum libris Lambinianis Bentl.* p//nemus *δ* arb^{v}itos *R, corr. eadem manu* **6** Querunt *CFγδlu* latentis *λ a pr. l2* latetis *l1* parentis *R1* latentes *cett. R2 a corr.* thima *ACλ'* tyma *u* **7** Olentes *R1* uxoris *B pr. δ* **8** nec] hic *sch. Stat.* uirides *Fδπu* uridis *C* uiridis *cett.* colubres *λ'1* colubros *R2λ2* colubras *cett. R1 l2 uar. Pph.* () **9** Martialis] marcialis *R1a* martiales *Fδλ'* marciales *CR2u* haediliae *BR1φ1 Bücheler* hediliae *λ'ψ* hedilie *u* aediliae *Porph.* ediliae *δπ* haedilia *AC* hędilia// *γ* haediliæ *a* edilia *R2* hedilia *DAc.* ('septa hedorum' *Pseudacr.*) ()

utcumque dulci, Tyndari, fistula
ualles et Vsticae cubantis
leuia personuere saxa.
di me tuentur, dis pietas mea
et musa cordi est. hinc tibi copia
manabit ad plenum benigno
ruris honorum opulenta cornu.
hic in reducta ualle Caniculae
uitabis aestus et fide Teia
dices laborantis in uno
Penelopen uitreamque Circen.
hic innocentis pocula Lesbii
duces sub umbra, nec Semeleius

10 **S**: Pind. Ol. 10, 93 sq.: *γλυκὺς αὐλός* **11** 'hanc uallem in car. libro I Vrticam appellat' sch. *γ* in epist. I 16, 6 **S**: Theocr. 13, 40: *ἡμένῳ ἐν χώρῳ* (al. *χόρτῳ*) **13** sq. epistula M. Aurelii apud script. hist. Aug. uita Auidii Cassii c. 11: dii me tuentur, diis pietas mea cordi est 'dis pietas — est' **T**: Pseudacr. ad serm. II 6, 32 **S**: Stat. s. I 4, 4: es (et codd.) caelo, dis es (diues codd.), Germanice, cordi **14—16** 'hinc tibi copia ad plenum benigno cornu manabit honorum opulenta ruris' mythogr. I lib. I c. 58 apud Mai class. auct. III p. 23 = p. 20 Bode **16** **S**: Stat. s. IIII 5, 1: parui beatus ruris honoribus ‖ Verg. ge. II 404 **17** sq. **S**: Stat. s. III 1, 70: patula defendimus arbore soles ‖ Apollin. Sid. epist. II 2, 2: fallis clementissimo recessu inclementiam canicularem ‖ id. epist. VIII 12, 5: sereni brumalis infida uitabis **18** **S**: Symmachus epist. VII 35: uitandis aestibus magis iudico nemorosa, quam cultu aperta congruere ‖ in Scaligeri excerptis p. 692, 53 extat glossa: 'reducta] concaua, depressa' cf. epod. 2, 11. Verg. Aen. VI 703 **18** sq. 'et fide — in unum' **T**: sch. Pers. 6, 4 'et fide Teia' **T**: sch. Franek. ad Hor. epod. 14, 10 **20** **S**: Stat. s. I 3, 85: cedant uitreae iuga perfida Circes ‖ sic Corinna dixit *ὑάλινον παῖδα*, fr. 36 B. **22** sq. 'nec — Thyoneus' **T**: Seru. ad

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **10** Vtcunq, *C* tindari *δu* dyndari *D* **11** ustice *u* cubantes *B* l_1 **12** personure *R* raxa R_1 **13** Di,me,tuentur *δ* di me] Dume l_1 *ut uid.* Dii *ACDγλu* metuentur *ADλ* displetas *B* diis *ACDγau* **14** hic *Dπ Ac.* hinc *cett. Pseudacr.* *uu.* **15** *sq. omis. B* **15** Manebit A_1 Manauit a_1? *Pph. opp. Porph.* **16** honorum] honore *Pph.* opulent//a *δ* **17** preducta *π* **18** U//itabis *δ* estus *Du* et fide tęia *add.* A_2, *omis.* A_1 tegia *u* taeia *λ pr. al* tela *BR ante ras.* **19** Disces *B* ϛ Di//ces *R* laborantis *Bλ'a pr.*? *Pph. Ac.* laborantes *cett.* uno *Ω Porph. Pseudacr.* unum ϛ *Ac. sch. Pers.* **20** Penelopen] Poene lopen $δ_1$ Penelopem *λu* uitreamque] uitrea. *λ* circem *Fδ* chircen *u* circen *cett.* **22** semel eius *Fγ* l_1 *Seruii Augiensis* se melius *B* semel eius *R* semel eus $δ_1$ semeleius *cett.* $δ_2$ l_2

cum Marte confundet Thyoneus
proelia, nec metues proteruom
suspecta Cyrum, ne male dispari
incontinentis iniciat manus
et scindat haerentem coronam
crinibus inmeritamque uestem.

XVIII.

Nullam, Vare, sacra uite prius seueris arborem
circa mite solum Tiburis et moenia Catili:
siccis omnia nam dura deus proposuit, neque
mordaces aliter diffugiunt sollicitudines.

---

ge. II 455 **S**: Stat. s. I 2, 220: Laetous uatum pater et Semeleius Euhan **25—28 S**: Lucian. dial. mer. 8, 1: *ὅστις δὲ . . . μήτε ζηλοτυπεῖ μήτε ὀργίζεται μήτε ἐρράπισέ ποτε ἢ περιέκειρεν ἢ τὰ ἱμάτια περιέσχισεν, ἔτι ἐραστὴς ἐκεῖνός ἐστιν;* **26 S**: Ou. am. I 4, 39 sq.: fiam manifestus amator et dicam: mea sunt iniciamque manus **27** sq. **S**: Ou. a. a. III 569: nec scindet tunicas . . . puellae

I 18. **1 T**: Diom. p. 510 et 522 Victor. p. 150. 168 de m. Hor. p. 181 Terentian. p. 405 Plot. p. 539 ter. Seru. de m. Hor. IIII p. 471 **S**: Alc. fr. 44 B.: *μηδὲν ἄλλο φυτεύσῃς πρότερον δένδριον ἀμπέλω* **3** sq. **S**: Eur. Bacch. 283 de uino: *οὐδ' ἔστ' ἄλλο φάρμακον πόνων* ‖ Ou. a. a. I 238: cura fugit multo diluiturque mero **4 S**: Eur. Bacch. 278 sqq.: *ὁ Σεμέλης γόνος βότρυος ὑγρὸν πῶμ' ηὗρε . . . ὕπνον τε λήθην τῶν καθ' ἡμέραν κακῶν δίδωσιν, οὐδ' ἔστ' ἄλλο φάρμακον πόνων* ‖ ibid.

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau] **23** confundat *B ante corr.* confundet *B corr. cett. Seruii Augiensis* thyoneus *ABCRλa Seruii Augiensis* tyoneus *Fl* thioneus *Dγδπu Ac.* **24** Proelia *CDFRγπa* Praelia *Aδλ'* P̄lia *Bu* metuens *DRγ* metuas ς metuis *Pph.* metues *cett. Porph.* proteruum *Ω* **25** cirum *γφau* nec *BD ante ras. δ ante ras. π ante ras.* **26** Incontinentes *Fδl2u* Incontinentis *cett. l1* initiat *CFRγu* **27** scindit *B* herentem *CDγδlu* choronam *ψ* **28** im̄eritam *B* immeritam *γλ'* inmeritam *cett.*

I 18. AD VARVM QVINTILIVM *BCλ'* PRAGMATICE MONOCOLOS AD VARVM *δπ* PARANETICE MONOCOLOS AD VARVM *Fλ'u*, *add.* QVINTILIVM *λ'* PARANETICE MONOCOLOS QVINTILIO VARO SVMMAM DICENS VINI SED CVM MODO VOLVPTATEM *γ* ALLOQVIT̃ VARV̇ QVINTILIV̄ (*omis. R*) DE VITIBVS SVMMAM DICENS VINI SED CVM MODO VOLVPTATEM· *DRa*

1 sacram *R1* uit ȩ *R* uitae *Victorini cod. A* seberis *Seruius de metris* **2** solēm *π* menia *u* cathilli *λ* (*et σ*, chatili *v*) catthilli *B* catilli *u* chatilli *δ* cathilli *cett.* () **4** difugiunt *A*

quis post uina grauem militiam aut pauperiem crepat?
quis non te potius, Bacche pater, teque, decens Venus?
ac nequis modici transiliat munera Liberi,
Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero
debellata, monet Sithoniis non leuis Euhius,
cum fas atque nefas exiguo fine libidinum
discernunt auidi. non ego te, candide Bassareu,
inuitum quatiam nec uariis opsita frondibus

---

375 sqq.: *Βρόμιον ... ὃς τάδ' ἔχει ... ἀποπαῦσαί τε μερίμνας* ‖ Maximian. eleg. 5, 63: curis ... mordacibus ‖ Nonnus XXXXVII 53 *θυμοβόρους ... μεληδόνας* ut Hes. *ἔργ.* 66 *γυιοβόρους* aut *γυιοκόρους μελεδῶνας*, praeterea uide adnot. ad c. II 11, 18; alibi *μελεδῶνες* dicuntur *θυμοδακεῖς* **5 T**: Seru. ad. Aen. I 738 Nonius 255 M. **S**: Theogn. 1129: *εἰ πίομαι, π ε ν ί η ς θυμοφθόρου οὐ μελεδαίνω* **6** sq. cf. 'te potius Bacche — decens canto Venus, qui m o d i c o s amatis' Plot. p. 536 **7** sq. **S**: anth. Lat. 633 R.: Iacche, graui ... Lapithas bello perdis, uina sitim sedent ... hos fines transiluisse nocet ad sententiam **S**: Theogn. 471 sq.: *ὃς δ' ἂν ὑπερβάλλῃ πόσιος μέτρον, οὐκ ἔτ' ἐκεῖνος κτλ.* ‖ 509 sq.: *οἶνος πινόμενος πουλὺς κακόν· ἢν δέ τις αὐτὸν πίνῃ ἐπισταμένως, οὐ κακόν, ἀλλ' ἀγαθόν* ‖ Hom. Od. XXI 293 sq.: *οἶνός σε τρώει μελιηδής, ὅστε καὶ ἄλλους βλάπτει, ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ μηδ' αἴσιμα πίνῃ*; deinde legimus quae adscripsimus ad u. 8 **8** 'Centaurea — rixa' **T**: Pseudacr. ad c. II 12, 4 **S**: Hom. Od. XXI 295 sqq.: *οἶνος καὶ Κένταυρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα ἄασ' ... ἐς Λαπίθας ἐλθόντ' ...* ‖ Nicarch. in anth. Pal. XI 1: *οἶνος καὶ Κένταυρον ἀπώλεσεν, ὡς ὄφελεν δὲ χἠμᾶς* ‖ Alc. in anth. Pal. XI 12: *οἶνος καὶ Κένταυρον, Ἐπίκρατες, οὐχὶ σὲ μοῦνον ὤλεσεν* **9** 'monet — euigius' **T**: schol. D ad Hor. c. II 7, 27 **11** sq. 'non — quatiam' **T**: Seru. ad Aen. IIII 301 schol. Pers. I 101 mythogr. III tractat. 6, 33 ap. Mai class. auct. III p. 211 = p. 195 Bode **11** 'candide Bassareu' **T**: mythogr. III tract. 12, 2 ap. Mai class. auct. III p. 267 = p. 244 Bode **S**: Tib. III 6, 1: candide Liber! uocem 'Bassareus' ex Anacreonte sumpsisse uidetur Horatius

---

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau] **5** miliciam *Aa* militiem *R_1* mollitiem *Nonius* crepat *ABDRγλ'a Ac. et pristinus Pseudacr. Nonius* crepet *Seruius* increpat *CFδπ in ras. a_2 superscr. l corr. u Pseudacr. interpolatus* increpet *edit. Aldinae* () **6** bacce *ψ* bache *C* **7** Aac *δ* At *γ uar. u* Ac *cett. Pph., uid. Epileg.* transsileat *B* transileat *R_1* transiliat, *sed* liat *in ras. π* libri *δ pr.* **8** monet *Ω Pseudacr. hic et Ac. ad u.* 9 mouet *ς Pseudacr. ad c.* II 12 *et Ac. ad c.* I 18, 8 lapithis *ADRγδa Pseudacr.* lapitis *Bψ* lapithis (h superscr.) *φ* lapithis *π* laphitis *Cλ'u* rixa *omis. A_1, add. alt. m.* moro *A_1* miro (e superscr.) *π* **9** monet *etiam Pph.* sythoniis *CDγ* euhius *AFRγa Ac.* euhyus *BCDλ'* hehuius *u* heuius (ch superscr.) *π* euchius *δ* **10** libinum *A_1* **11** discernunt] () candidi *B* candidæ *δ* basareu *B* bassareu *R* bas sareus *π a. ras.* bassereu *Da* **12** quaciam *γal* nec *δ* opposita *B* obsita *cett.*

sub diuom rapiam. saeua tene cum Berecynthio
cornu tympana, quae subsequitur caecus Amor sui
et tollens uacuum plus nimio Gloria uerticem
arcanique Fides prodiga, perlucidior uitro.

XVIIII.

Mater saeua Cupidinum
  Thebanaeque iubet me Semelae puer
et lasciua Licentia
  finitis animum reddere amoribus.

---

13 S: Ou. met. XI 16 sq.: infracto Berecyntia tibia cornu tympanaque **15 T**: Pompei commentum uol. IIII p. 157 Seru. ad Aen. VIIII 633 **S**: Rhianus epigr. 1, 12 sq. (anal. Br. I p. 479): *ἀλλ᾽ ὑπεροπλίῃ καὶ ἀμαρτωλῇσι νόοιο ἶσα Διὶ βρομέει, κεφαλὴν δ᾽ ὑπὲρ αὐχένας ἴσχει* **16** apud Sil. II 481 Fides appellatur a r c a n i s laeta **S**: Alc. fr. 53 B.: *οἶνος γὰρ ἀνθρώποις δίοπτρον* ‖ Aeschyl. fr. 393 N.: *κάτοπτρον εἴδους χαλκός ἐστ᾽, οἶνος δὲ νοῦ*

I 19. **1 T**: Caesius Bassus p. 260 Diom. p. 522 Victor. p. 119 et de m. Hor. p. 176 **S**: Philodem. epigr. 24, 2 (anal. Br. II p. 89): *Κύπρι, Πόθων μῆτερ ἀελλοπόδων* ‖ Theocr.: *Κύπρις βαρεῖα* **2 sq. S**: Lucr. V 1400: lasciuia laeta monebat **2** 'Thebanaeque iubet me Semelae p.' Victor. de m. Hor. p. 174 **3. 7 S**: Prud. praef. 10 sqq.: tum l a s c i u a p r o t e r u i t a s et luxus petulans (heu pudet ac piget!) foedauit iuuenem nequitiae sordibus ac luto **3 S**: Sall. Iug. 39: militibus,

---

Ω = *ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau*] **13** diuum *Ω Ac.* rapiam rapiam *φ* seua *ACFlu* cūbere cintho *δ* cumbere cynthio *D* cũbere cinthio *a* berecynthio *A corr. Rλ'* berecinthio *A pr. Bγπψ* bre//cinthio *φ* berechintio *u* berechithyo *C* berecintio *Ac.* **14** *Cornu tyn*pana *A* timpana *Dψu Pseudacr.* tymphana *π*φ_1 que A_1*ψl* cecus A_1*Cδlu* *omis. B* *uu.* 15 — XXIII 5 *DESVNT γ*; *Ω* = *ABCDF(φψ)Rδλ'(λl)πau* **15** Ettollens *D*π_2*al* Extollens *F*δλ'_2 Attollens π_1*u Seruius* Et tollens *cett. Pph.* () uacuo *Pompei Sangermanensis saec. VIIII* nimia A_1*B* **16** Archani *F* fides *A* ultro *B*

I 19. AD PVER̄ (PVERV̄ *C*) SVV̄ DE GLYCEREA (GLICERE *C*) MERETRICE (MERITRICĒ *B*) *BC* EROTICE DICOLOS (DẎCOLOS *δπ*:) GLYCERAE (GLYCERE *λ*ψ_1 GLICERAE *l* Glicere *u*) *Fδλ'πu*, *sed δπ add. haec:* REPETERE SE AMOREM CONSILIO VENERIS AC LIBERI · INCLICERAM MERETRICEM · *δπ* AD VENEREM ET LIBERVM PATREM DI (*corrige* DE) GLYCERE AMORE *R* AD PVERV̄ SVV̄ DE GLYCERAE (GLICERAE *D*) AMORE *Da*

1 seua *CFδπlu* **2** Thebaneque *CRδu* Tebanaeque *Dπ* iubent *Bλ'* iubem& ψ_1 () me] me// semelae *ABRλ'au Victorinus* se/lę// *π* (me *supra*) semele *CDδ* semel ea *B* semeles *y* () o puer *B*

urit me Glycerae nitor
  splendentis Pario marmore purius;
urit grata proteruitas
  et uoltus nimium lubricus aspici.
in me tota ruens Venus
  Cyprum deseruit nec patitur Scythas
et uersis animosum equis
  Parthum dicere nec quae nihil attinet.
hic uiuom mihi caespitem, hic
  uerbenas, pueri, ponite turaque
bimi cum patera meri:
  mactata ueniet lenior hostia.

---

quos ... licentia atque lasciuia corruperat || Quintil. inst. VIIII 4: simili paene licentia lasciuientium || Claudian. de nupt. Honor. 78: hic (sc. in comitatu Veneris) habitat nullo constricta Licentia nodo 6 S: Pind. N. 4, 81 B.: *στάλαν ... Παρίου λίθου λευκοτέραν* || Theocr. 6, 37 sq.: *τῶν δέ τ' ὀδόντων αὐγὰ λευκοτέρα Παρίας ὑπέφαινε λίθοιο* || Posidipp. 7 (anal. Br. II 47): *τὴν ἁπαλὴν Εἰρήνιον εἶδον ... ἱερὸν θάλος, οἷά τε λύγδου γλυπτήν* (λ. = *Πάριος λίθος*, sch. Pind. N. 4, 129) || Anacr. 15, 27 B.: *περὶ λυγδίνῳ τραχήλῳ* || Ou. am. I 7, 52 || fast. IIII 135 || anth. Lat. 130, 3 sq. R.: quae quamuis facie micet rubenti et uibret Parium nitens colorem || Sen. Phaedr. 796: lucebit Pario marmore clarius 7 T: Seru. ad ecl. 2, 14 urit] S: Theocr. 7, 56: *θερμὸς γὰρ ἔρως αὐτῶ με καταίθει* grata prot. = *ἐπίχαρις λαμυρία* 9 S: Eur. Hippol. 443: *Κύπρις γὰρ οὐ φορητός, ἢν πολλὴ ῥυῇ* || Pseudophocylid. 180: *μηδ' ἐς ἔρωτα γυναικὸς ὅπως ῥεύσῃς ἀκάθεκτος* || Val. Fl. III 133: totusque ruit Tirynthius arcu || Nemesian. ecl. 4, 66: totis miser ignibus urar? 10 S: Alcm. fr. 21 B.: *Κύπρον ἱμερτὰν λιποῖσα καὶ Πάφον περιρρύταν* 11 sq. S: Sen. Oed. 118—119: uidit et uersas equitis sagittas, terga fallacis metuenda Parthi || Prop. IIII (V) 3, 66: subdolus et uersis increpat arcus equis || Ou. art. am. I 209 sq.: tergaque Parthorum Romanaque pectora dicam, telaque, ab auerso quae iacit hostis equo || III 786: ut celer auersis utere Parthus equis || Verg. ge. III 31: fidentemque fuga Parthum uersis-

---

Ω = ABCDF(φψ)Rδλ'(λl)πau] 5 glycerae *ABDλπψ* glycere *CRδ* glycęrę *φ* glicerae *alu* clicere *Ac.* 7 propter uitas *δ* 8 Euult' *a* uultus *Ω, sed uid. Epileg.* aspice *π pr.* 10 Ciprum *u* scytas *Fπ* scithas *u* scitas *δ* *uu.* 11—13 *et u.* 15 *omis. B* 11 Et uersis *DFRδλ'πu Pph.* e. u. *Ac. ad u.* 10 Versis *C* Auersis *Aa Ac. ad u.* 11 *et ibidem Pseudacr. interpr.* () animorum *R*1 11. 12 equis partum (parthum *δ*) Dicere nec *Fδ* 12 Parthym *A* Partum *Fπ pr. l pr.* nec quae] neque *A*1*λ'*1 necq. *R* ne,quę[c] *δ* nichil *φu* attinet *FR*1 attinent *cett. R*2 *Ac.* adtinent *Porph., uid. Epileg.* () 13 uiuum *Ω Ac.* caespitem *Aλ* cespitem *CDFRδπalu Pseudacr.* *u.* 15 *omis. B* 15 Bim[i] *φ* Bi*ni* *A*

XX.

Vile potabis modicis Sabinum
cantharis, Graeca quod ego ipse testa
conditum leui, datus in theatro
cum tibi plausus,
care Maecenas eques, ut paterni
fluminis ripae simul et iocosa
redderet laudes tibi Vaticani
montis imago.
Caecubum et prelo domitam Caleno

---

que sagittis 12 nec quae nihil attinet] **S**: Anacreonteum 50, 3 sq. B.: *τί δέ μοι λέγων τοσούτων τῶν μηδὲν ὠφελούντων;* **13 S**: Aus. eph. 2, 13: foculumque uiui caespitis **14—16 S**: Mart. VIIII 90, 16 sq.: et cum ture meroque uictimaque libetur tibi candidas ad aras **14 S**: Mamert. in genethl. Maxim. c. 10: arae incendi, tura poni, uina libari, uictimae caedi **16 S**: Amm. Marc. XXX 5, 1: pacifica prece, ut propitius ueniret et lenis ‖ anth. Lat. ed. M. 1702, 4: quam ueniet nostra uictima caesa manu

I 20. **1** sqq. **S**: Apoll. Sid. carm. XVII 15 sq.: uina mihi non sunt Gazetica, Chia, Falerna quaeque Saraptano palmite missa bibas **1 T**: Caesius Bassus p. 266 Victor. p. 157 et de m. Hor. p. 175 Seru. de m. Hor. IIII p. 468 Diom. p. 522 **3** sq. datus ... plausus] **S**: *κρότον διδόναι* **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **6—8 S**: Claud. de laud. Stil. II 403 sqq.: Pompeiana dabunt quantos proscaenia plausus! ad caelum quotiens uallis tibi Murcia ducet nomen etc. **8** montis imago] **S**: Aus. ep. 24, 10 Sch.: redit et nemorum uocalis imago **9—11** 'Caecubum — uites' **T**: Porph. ad serm. II 2, 48 **9** sq. 'Caecubum — uuam' **T**: Seru. ad ge. II 59

I 20. *Ω = ABCDF(φψ)Rδλ'(λl)πau*] SAPHICV̄ AD MAECENATEM *B* AD MECENATEM (*praemisso* M&rū ſaphicv̄ endecasillabv̄ *C*) PROSPHONETICE (PROPH. *u*) AD MECENATEM (*reliqua omis. u*) INVITANS EVM AD VINVM *Fλ'u* MAECENATEM (MECENATĒ *D*) AD CENAM INVITAT· *DRa* PRAGMATICE (PARGMATICE *δ*) ADMECENATEM *δπ*:; *π add.*: INUITATŪ AD UINŪ AB IPSO DIFFUSUM *sunt qui abiudicent hoc carmen Horatio, sed uid. Epileg.*

1 Vide *R ante ras.* modice *R1 aut pr.* **2** Cantaris *BFδπu* grec//π (a supra) greca *cett.* ego *om. u* **3** Cumditum *l pr.* Comditum *l corr.* leui *ABCDa Pseudacr.* eleui *FRλ'* elegi *Pph.* //leui *δφl* releui *λπu* teatro *ψ* teathro *B* **5** Kare *ARa* Care *cett.* mecaenas *Fπ* mecenas *CDδλ'u* **6** fluminis pmȝ (l supra) ripę 7 iocosa. simul. *B* ripe *δφ1* **8** immago *l* **9** Cecubum *Clu* praelo *a* pre (lo supra) *l* proelo *u* proelio *B* calino *Seruii Augiensis*

tu bib*a*s uuam: mea nec Falernae
temperant uites neque Formiani
pocula colles.

XXI.

Dianam tenerae dicite uirgines,
intonsum, pueri, dicite Cynthium
Latonamque supremo
dilectam penitus Ioui.
uos laetam fluuiis et nemorum coma,
quaecumque aut gelido prominet Algido,

I 21. **1** sq. **T**: Pseudacr. ad c. II 12, 17 **1** **T**: Seru. ad ecl. 5, 1 et de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 522 Victor. de m. Hor. p. 174 tenerae uirgines] **S**: Theogn. 261: *παιδὶ τερείνῃ* **2** **S**: Hom. *Φοῖβος ἀκερσικόμης* ‖ Pind. P. 3, 14: *ἀκειρεκόμᾳ . . . Φοίβῳ* **3** sq. supremo . . . Ioui] **S**: *Διὸς ὑψίστου* Pind. N. 1, 60 B. ‖ Plaut. Poen. 1122 et Terent. adelph. 196: supreme Iuppiter **4** **T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5** **S**: Catull. 34, 7 sqq.: quam mater prope Deliam deposiuit oliuam, montium domina ut fores siluarumque uirentium saltuumque reconditorum amniumque sonantum ‖ Orph. hymn. 31 (32), 4 sq.: *ἣ διάγεις ὄχθους (ἥ τε διαΐσσεις) ὑψαύχενας ἀκρωρείους (ἀκρωρείας) ἠδ' ὄρεα σκιόεντα νάπαισί (νάπῃσί) τε σὴν φρένα τέρπεις* *κόμη* = frons Hom. (Od. XXIII 195) **6** cf. Prud. c. Symm. II 534: g e l i d o quem miserat A l g i d u s axe

---

Ω — ABCDF(φψ)Rδλ'(λl)πau] **10** Tu *Ω Pph. ad h. l.* tum *Porphyrio originarius ad serm.* II 2, 48 *Meincke Scheibe Döderlein* bides *λ* bibes *cett.* *ꝛ1* *Porph. ad serm.* II 2, 48 *Seruii Augiensis* bibis *ς* (*ꝛ2*) *Pph.* uiuis (λ over u) *Pph. Seruii codd. aliquot* bibas *Keller* (*uid. Epileg.*) *Schütz Walt:* *alii* liques *G. Krüger* uides *Munro* uiuã *B* uiam (v over i) *a* falnę *A1* falerne *u* **12** calles *B*

I 21. AD CHORVM (CHOR̄ *B* VIRGINV ET PVERŌR̄ (PVERV̄ *C*) *BC* HYMNOS (YMNOS *λ'* HINNUS *u*) ADCHORVM INDIANAM ET APOLLINEM *Fδλ'πu* LAVDES AD CHORVM VIRGINVM AD PVERVM (*corrige:* ET PVERORVM) *a* LAVDES IN APOLLINE ET DIANA ET LATONA *R* AD APOLLINE ET DIANA LAVS PVERORVM ET VIRGINV · *D*

1 uirgenes (i over e) *A* **2** cynthium *ACDλ'π* cinthium *BFR1 aut pr. au* cintium (h over ti) *δ* **3** suppremo *δλ'* subpremo *F* **4** Delectam *Cu pr.* Dilectam *cett. u corr. Victor.* **5** letam *ψ1 l u* coma *ADp. ras. Rδ1λ'πu* comam *BCD1 ut uid. Fδ2a* () **6** Quęcūq. (o over ę) *A* au (t over u) *δ* alcido *F uar. π2 u* algido *cett.*

nigris aut Erymanthi
siluis aut uiridis Gragi.
uos Tempe totidem tollite laudibus
natalemque, mares, Delon Apollinis,
insignemque pharetra
fraternaque umerum lyra.
hic bellum lacrimosum, hic miseram famem
pestemque a populo et principe Caesare in
Persas atque Britannos
uestra motus aget prece.

XXII.

Integer uitae scelerisque purus

---

7 sq. **S**: Sen. Herc. fur. 835 sq.: uia … tristis et silua metuenda nigra **10 T**: Seru. ad Aen. VIIII 641 **11 S**: Hom. *κλυτότοξος* et Il. I 45 de Apolline: *τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην* **12 T**: Seru. ad Aen. IIII 242 **13 S**: Hom. Il. V 737: *πόλεμον δακρυόεντα* ‖ Od. XII 342: *λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν* ‖ Verg. Aen. VII 604: lacrimabile bellum ‖ *λιμὸς καὶ λοιμός* Hes. *ἔργ.* 243 et alibi **14—16 S**: Philipp. 47 (anal. Br. II 224): *Ζηνὸς καὶ Λητοῦς θηροσκόπε τοξότι κούρη, Ἄρτεμις, ἡ θαλάμους τοὺς ὀρέων ἔλαχες, νοῦσον τὴν στυγερὴν αὐθημερὸν ἐκ βασιλῆος ἐσθλοτάτου πέμψαις ἄχρις Ὑπερβορέων*

I 22. **1—8 T**: Lactant. diu. inst. V 17 **1 T**: Pseudacr. uolgatus

---

$\Omega = ABCDF(\varphi\psi)R\delta\lambda'(\lambda l)\pi a u$] **7** Nigri//s *R* erymanthi *ACDRλ'* eyymanthy *φ* eyymanti *ψ* erimanthy *B* herimanthi *u Pph.* erymanth*y* *π* erimanthi *a* erimanty *δ* **8** au A_1, t *add. alt. m.* grag*i* *π* grati R_1 gragi *cett.* R_2 **9** tēpe *π* tot‿idem// *δ* **10** delona apollinis *A* appollinis *λ'* appollinis *D* **11** que *omis.* *R* faretra *DFδ* $\overset{h}{\text{f}}$aretra *π* **12** umerum $A_1CR\delta a$ *Ac. Porph.* humerum *cett.* A_2 lira *ψu* **13** Hinc bellum *Bπ pr.* lacrimo$\overset{r}{\text{r}}$um *R* hi$\overset{n}{}$c mis: *π* miserabilē famem *R* miserabilem famē *A*, ~ *ab alt. m.* misera *C* **14** Pestemqu//e *A* et] et a *u*, *om. ed. Petri van Os* principe] misero *B* cesare *ACu* in *omis.* $ACD_1R_1\delta_2a$ **14** *sq.* c(a)esare | In persas $F\delta_1\lambda'\pi u$ **15** britanos ψ_1 brittannos *CRπφ* **16** agit *B*

I 22. AD FVSCVM *BCa* ADAMARISTIVM (*corrige:* AD M. ARISTIVM; ADARISTVM *u*) FVSCVM (TVSCVM $F\delta_1$ AD FVSCV ARISTIVM *D*) LAVS INNOCENTIAE (INNOCENTIS *u* INNOCĒCIE *λ*) *DFδλ'πuz* INNOCENTIAM CVIQ' TVTAM ESSE EXEMPTO (*corrige:* EXEMPLO) IVDICIO (INDICIT?) *R* *hanc oden omis. Diomedes*

1 uite A_1

non eget Mauris iaculis neque arcu
nec uenenatis grauida sagittis,
Fusce, pharetra,
siue per Syrtis iter aestuosas,
siue facturus per inhospitalem
Caucasum uel quae loca fabulosus
lambit Hydaspes.
namque me silua lupus in Sabina,
dum meam canto Lalagen et ultra
terminum curis uagor expeditis,
fugit inermem.
quale portentum neque militaris
Daunias latis alit aesculetis,

---

ad c. III 2, 30 Seru. de m. Hor. IIII p. 468 Victor. de m. Hor. p. 175 **S**: Symmach. ep. III 15, 2: uitae integer || Paulini carm. 10, 213: purus sceleris ... integer **2 S**: Sil. III 339: iaculoue ... Mauro **3** sq. **S**: Sen. Ag. 329: graues ... telis ... pharetras || Sil. VII 445: grauidam telis ... pharetram **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5** Syrtis aestus memorat etiam Apul. de magia c. 72 **6** sq. **S**: Sen. Med. 43: inhospitalem Caucasum || Th. 1048: inhospitalis Caucasi rupem asperam || Phaedr. 168: inhosp. Taurus **6** inhospitalis] ἄξενος ut Eur. Iph. T. 94 **7 S**: fabulosissimum Atlantem Plin. n. h. V 5 || fabulosa . . . palus Quintil. decl. X 8 || fabulosum . . . fretum Sen. ep. 45, 2 **8** Pseudophiloxenus p. 120, 40: lambit: λάπτει **S**: Stat. Th. IIII 51 sq.: quos pigra uado Langia tacenti lambit || Amm. Marc. XXVII 4, 6: Hister, qua Romanum caespitem lambit **11 S**: Terent. Phorm. V 4, 4 (823): cura sese expediuit || Sen. Oed. 13: curis solutus, exul, intrepidus, uagans **13. 15. 16 S**: Sen. Med. 681 sqq.: pestes uocat quascumque feruentis creat harena Libyae quasque perpetua niue Taurus coercet frigore Arctoo rigens et omne monstrum **13 S**: Hom. δεινὸν πέλωρον (Od. X 168. 219) = ingens belua **14 T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 183

Ω = *ABCDF*(φψ)*R*δλ′(λ*l*)π*au*] **2** mauri *A2 π p. ras. l p. ras. u* mauris *cett. π1 l1 schol. λ* () neque *BF*δλ′π*u* nec *ACDRa* arcu ψ **3** uenatis *R pr. l1* **4** *Fusce* ψ Tusce ψ1 Fuse *Victorinus* //pharetra δ **5** persir-ti sitera estuosas *R1* sirtis *A* sirtes *BR2*δ*u* syrtes *C* syrtis *cett.* I///es tuosas *l* iter *A* estuosas *CFu* estuosas *A* **6** Sū (= Siue) *B* **7** quae] q. *l1* fabulosa *Lactantius opp. Porph. Pseudacr.* **8** ydaspes *F*δπ *Ac.* idaspes *u* hydaspes *cett.* **9** me *omis.* ψ1 sapina *A pr.* **10** lalagem λ **11** expeditus *π2 φ2 u schol. λ φ* expeditis *cett. Porph.* () **12** inermen *A* inhermem *u* in hermem δ **13** potentum δ1 militares *B* **14** Daunias *ABCDFR ante ras.* δπ *corr. a l2 uar. Ac. Pph.* (Daunia *R2* λ π1 *aut pr. u Porph. gloss. Mai* Dauniae λ2 ς Daunia in *edit. uetust.* alita esculentis *A1* esculetis *u gloss. Mai*

nec Iubae tellus generat, leonum
  arida nutrix.
pone me, pigris ubi nulla campis
arbor aestiua recreatur aura,
quod latus mundi nebulae malusque
  Iuppiter urget;
pone sub curru nimium propinqui
solis in terra domibus negata:
dulce ridentem Lalagen amabo,
  dulce loquentem.

XXIII.

Vitas inuleo me similis, Chloe,

---

15 sq. *θρέπτειρα λεόντων* Phrygia dicitur in epigr. adesp. 174 apud Br. anal. III p. 184 **17** sq. **T**: Victor. p. 157 **17. 21 S**: Sen. dial. VII ad Gallionem de uita beata 25, 1: pone in opulentissima me domo, pone ubi aurum argentumque in promiscuo sit: non suspiciam me ob ista, quae etiamsi apud me, extra me tamen sunt **19** sq. **S**: Stat. Th. X 374: malus Iuppiter ‖ Lucan. IIII 106 sq.: mundi pars ima iacet, quam zona niualis perpetuaeque premunt hiemes ‖ Val. Fl. I 512 sq. de Ioue: horrida saeuo quae premis arua gelu **20 S**: Herod. I 142: *τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ τε καὶ ὑγροῦ πιεζόμενα* **22 S**: Cyprianus heptat. deuteron. u. 37: informes heremi terras domibusque negatas **23 S**: Sapph. fr. 3, 3—5 B.: *ἆδυ φωνείσας ὐπακούει, καὶ γελαίσας ἰμερόεν* Theocr. carm. aeol. (30) 6: *ἄπαν τοῦτο χάρισμ', αἴ τι παραύαις γλύκυ μειδίαι* ‖ Catull. 51, 5: dulce ridentem ‖ Hom. Od. XX 358: *ἡδὺ γέλασσαν* ‖ Apul. met. X 32: dulce subridens (sc. more Veneris) **24 S**: Luxorius anth. Lat. 345, 10 R.: dulce loquebatur

I 23. **1** sqq. **S**: Anacr. fr. 51 B.: *ἀγανῶς οἷά τε νεβρὸν νεοθηλέα γαλαθηνόν, ὅστ' ἐν ὕλης κεροέσσης ἀπολειφθεὶς ὑπὸ μητρὸς ἐπτοήθη* **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 522 Victor. de m. Hor. p. 174

Ω = ABCDF(φψ)Rδλ'(λl)πau] **15** Nec *A* iubae *ABR*2*δ al*2*uar.u* iube *CD* iuba *FR*1 *ut uid. λ'π*1 generat//. leonum *δ* leonum] leonem *D*1 *R pr. aut* 1 **17** pigri sub ī ulla *B* **18** aestua *φ*1 recreetur umbra *Victorinus* **19** nebule *ψ* **20** Iupiter *ψ Ac.* urguet *Rπψ* urgent *C* urget *cett. Ac.* **21** curro *A*1 *Pph.* **22** interea (r superscr.) *A* interra *D* in terra// *π* **23** ridemptem *λ* lalagem *λ* **24** loquemtem *λ*

I 23. AD CLOEN *BC* LERKE (inuectio superscr.) (*natum ni fallor ex* LΘEÐΘRICE = *λοιδορική; uid. Epileg.* LERCHE *u*) AD CLOEM (CLOEN *u*) MERETRICEM FVGIENTEM (*omis. δπz*) SE (*omis. δπz*) *Fδλ'πuz* (*in λ non* inuectio *sed* inueccio *superscr., in l* iniectio, *nihil in π*) AD CHLOEN QVAM AD MATRIMONIVM HORTATVR *DRa*

quaerenti pauidam montibus auiis
matrem non sine uano
aurarum et siluae metu.
nam seu mobilibus ue*p*ris inhorruit
ad uent*o*s foliis, seu uirides rubum
dimouere lacertae,
et corde et genibus tremit.
atqui non ego te tigris ut aspera
Gaetulusue leo frangere persequor:
tandem desine matrem
tempestiua sequi uiro.

XXIIII.

Quis desiderio sit pudor aut modus

3 T: Victor. de m. Hor. p. 178 **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **S**: Lucan. VIII 5 sq.: pauet ille fragorem m o t o r u m u e n t i s n e m o r u m **5** sq. **S**: Plato carm. 13 (anal. Br. I p. 171): *ὑψίκομον παρὰ τάνδε καθίζεο φωνήεσσαν φρίσσουσαν πυκινοῖς κῶμον ὑπὸ Ζεφύροις* ‖ Apoll. Rh. III 954: *ἦ θαμὰ δὴ στηθέων ἐάγη κέαρ, ὁππότε δοῦπον ἢ ποδὸς ἢ ἀνέμοιο παραθρέξαντα δοάσσαι* **8 S**: Hom. Il. XIII 282: *ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει* ‖ III 34: *ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα* **9** sq. **S**: Hom. Il. XI 113 sq.: *ὡς δὲ λέων ἐλάφοιο ταχείης νήπια τέκνα ῥηιδίως συνέαξε λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσιν* ‖ Aus. ep. 15, 15 sq.: n o n u t t i g r i s t e, n o n l e o n i s impetu, amore sed caro expeto ‖ Verg. ge. II 151 sq.: at rabidae t i g r e s absunt et saeua l e o n u m semina **11—12** 'desine — uiro' **T**: schol. Stat. Th. VIIII 825 gloss. Mai class. auct. VIII p. 583

I 24. Schol. Lucan. (Berol.) III 13: 'notat opinionem philosophorum,

---

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rδλ'*(*λl*)*πau*] **1** Vitas *u*1 *ς*(*nsvϱ*2*uar.*) *expositio metrica codicis γ* Vitat *cett. u*2 *Porph. Ac. Pseudacr. Diomedes Victorinus* *hinnuleo me R*2 *in ras.* inuleo *Ω Pph. Victorinus Seru.* hinnuleo *R*2 *ς*(*g*) hinuleo *ς*(*L*2 *z*2 *v*) cloe *Fδlu* **2** Querenti *CDlu* auis *ψ*1 **4** silue *φ* moetu *δ* **5** *sq.* uepris inhorruit ad uentos] ueris (ueri//s *R*) inhorruit Aduentus *Ω Pseudacr.* (Veris inh. a. *Ac.*) () **5** uepris *Gogavius* uitis *Muret* **6** *REDIT codex γ*; *Ω* = *ABCDF*(*φψ*) *Rγδλ'*(*λl*)*πau* ad uentum *Muret* ad uentos *Keller, uid. Epileg.* uiridis *B et fort. π*1 **9** tygris *F* ~~prospera~~ aspera *B* **10** Gaetulusue *Rπψa* Goetulusue *A* Getulusue *cett.*

I 24. AD VIRGILIVM MARONEM *BCPseudacr.* THRENVS (TRENVS *λψ* TREMUS *l* TRHEN' *u*) IN QVINTILIVM MORTVVM *Fλ'u* TRENOS IN QVINTILIVM A VIRGILIO AMATVM *γ* ALLOQVITVR (ADL. *R*) VERGILIVM (VIRG. *DR*) *DRa* THRENVS INQVINTILIVM AD (*omis. πz*) VIRGILIVM AMANTEM *δπ*

tam cari capitis? praecipe lugubris
cantus, Melpomene, cui liquidam pater
  vocem cum cithara dedit.
ergo Quintilium perpetuus sopor
urget? cui Pudor et Iustitiae soror,
incorrupta Fides, nudaque Veritas
  quando ullum inueniet parem?
multis ille bonis flebilis occidit,

---

qui dicebant, quod, cum necessario unaquaeque res repetat originem suam, [cum] anima, cum sit pars Iouis, repetit caelum et corpus terram. et sicuti hic umbra sequitur corpus, quasi ab utroque confecta, ita quiddam erat diuersum quodammodo ab anima et corpore, quod ibat ⟨in⟩ infernum. et hoc dictum propter animam Herculis, quae uisa est in inferno; et idem dicit Horatius, ubi consolatur Virgilium de fratre suo' **1** **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 522 Victor. de m. Hor. p. 174 **S**: Sen. ad Helu. de cons. 1, 4: ut desiderio tuo uelis a me modum statui ‖ Th. 25 sq.: ne sit irarum modus pudorue Tr. 812: nullus est flendi modus ‖ Lucan. VIIII 706: sed quis erit lucris modus et pudor (al. nobis lucri pudor)? ‖ Mart. VIII 64, 15: sit tandem pudor et modus rapinis ‖ VIII 3, 3 **2** cari capitis] **S**: Hom. Il. VIII 281: *Τεῦκρε, φίλη κεφαλή* ‖ Plaut. capt. 230: carum . . . meum . . . caput **3** sq. **S**: Hom. Od. XXIIII 62: *μοῦσα λίγεια* ‖ Stesich. fr. 44 B.: *ἄγε, Μοῦσα λίγει', ἄρξον ἀοιδᾶς, ἐρατωνύμου Σαμίων περὶ παίδων ἐρατᾷ φθεγγομένα λύρᾳ* ‖ Lucr. V 1377: liquidas . . . uoces ‖ IIII 981: citharae liquidum carmen **4** **T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5** sq.: 'ergo — urget' **T**: Seru. ad ecl. 5, 20 **S**: Mosch. 3, 104: *εὕδομες εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον* ‖ Prud. cath. X 59 sq.: fore protinus omnia uiua, quae nunc gelidus sopor urget ‖ Aus. eph. 1, 10: et locum mentis sopor altus urget ‖ Verg. Aen. X 745 sq. itemque XII 309 sq.: olli dura quies oculos et ferreus urget somnus, in aeternam clauduntur lumina noctem ‖ C. I. L. III suppl. 8002: aeterno deuinctus membra sopore ‖ Petron. in anth. Lat. 651, 3 sq. R.: prostrata sopore urguet membra quies **6** sq. **S**: Mart. X 78, 2 sq.: ibit rara (= Hor. c. I 35, 21) Fides Amorque recti et secum comitem trahet Pudorem 'Iustitiae consors' Fides dicitur apud Sil. II 486 **6** **S**: Pind. Ol. 13, 6—8 B.: *ἐν τᾷ γὰρ Εὐνομία ναίει κασιγνήτα τε, βάθρον πολίων ἀσφαλές, Δίκα καὶ ὁμότροπος Εἰράνα . . . χρύσεαι παῖδες εὐβούλου Θέμιτος* **7** **S**: Stat. sil. II 3, 68: incorrupte fidem ‖ Apul. met. X 12: nuda Veritas **9** sq. **T**: Prisc. VII 18 **S**: Eur. Alc. 264: *οἰκτρὰν* (sc. *ὁδὸν προβαίνεις*) *φίλοισιν, ἐκ δὲ τῶν μάλιστ' ἐμοί* ‖ Paulin. epist. 8 c. 3, 41: multis ille miser mortalibus

---

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*παu*] **2** cari// *δ* kari ς(*v*) precipe *FR* (p̄cipe *Cδλ'πu*) lucubris *R*1 lugubres *u* () *u*. **3** *omis. R*1, *add. m. rec.* **3** melphomene *AB* mel‿pomene, ‿ *ab alt. m.*, *l* melpo//ene (m *suprascr.*) *π* liquidem *l*1 liquida *D*1(*et τ*) pat,r *l* **4** Voces *B* cythara *CDRπφψ*2*l* cytara *ψ*1 cithara *cett.* **5** quimtilium *λ* **6** iusticiae *ACψa* iusttiæ *l* **8** Quamdo *λ* illum *A*1 illi ς(*σ*) patrē *π* **9** bonis] quidem *edit. uet.* ()

nulli flebilior, quam tibi, Vergili.
tu frustra pius heu non ita creditum
  poscis Quintilium deos.
quid si Threicio blandius Orpheo
auditam moderere arboribus fidem,
num uanae redeat sanguis imagini,
  quam uirga semel horrida
non lenis precibus fata recludere
nigro compulerit Mercurius gregi?
durum: sed leuius fit patientia,
  quicquid corrigere est nefas.

XXV.

Parcius iunctas quatiunt fenestras

13 sq. **S**: Claud. de nupt. Hon. 234 et Sen. Med. 358: Thracius Orpheus cf. adnot. ad c. I 12, 7—12 **15** Homeri *εἴδωλα* reddidisse creditur Horatius cf. Ou. fast. V 463: inanis imago **17** **S**: Hom. Il. VIIII 158: *Ἀίδης τοι ἀμείλιχος* fata recludere] **S**: Prop. II 12, 54: forsitan includet crastina fata dies **18** gregi] **S**: Hom. *ἔθνεα νεκρῶν* (Od. XI 34 et alibi) **19** sq. **T**: Donat. ad Ter. hec. IIII 2, 27 **S**: Eur. Hel. 252 sq.: *ἔχεις μὲν ἀλγείν', οἶδα· συμφέρον δέ σοι ὡς ῥᾷστα τἀναγκαῖα τοῦ βίου φέρειν* ‖ Plaut. capt. 196: decet id pati ambo animo aequo: si id facietis, leuior labos erit ‖ Ou. am. I 2, 10: leue fit, quod bene fertur, onus ‖ Pseudosen. de mor. 6: libenter feras quod necesse est; dolor patientia uincitur

I 25. Ad sententiam **S**: Ou. a. a. III 69 sqq.: tempus erit, quo tu, quae nunc excludis amantis, frigida deserta nocte iacebis anus, nec tua

---

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau] **10** uergili *B pr. FR1λ'π1 Prisciani unus cod.* uirgili *cett. B corr.* **11** pios *C* heunita *A1* **13** Quid sit *γ* Quid si *cett. schol. γ* Quodsi *uel* Quod si ς () treicio *Fδπ* blandus *l1* ^or^pheo *π* **14** Auditā, *– ab alt. m., D* moderare *B* moderere sepe *π a. ras. φ* moderere sępe *ψ* **15** Num *Ω Pph. schol. γ* Non ς () uane *Cγδ* sanguinis *R* imag^i^eni *A* **16** semel *R* **18** conpulerit *γu Pph.* **19** durum sed leuius fit patientia *cum codicibus quibusdam (ut D) Hitzig, omisso colo post* durum; *sed plerique codices et schol. γ interpungunt post* durum s& *γ* pacientia *φ*

I 25. AD LIDIAM *BC* EXPROBRATIO (EXPROBATIO *u*) IN MERETRICEM *om. u*) LYDIAM (LIDIAM *λ'u*) *Fδλ'πu* EXPROBRATIO IN MERETRICEM LIDIAM DE SVPERBIA IPSIVS *γ* AD LYDIAM DE SVPERBIA IPSIVS *DRa*

1 Partius *CDFπu* Par^i^cus *δ*

iactibus crebris iuuenes proterui
nec tibi somnos adimunt, amatque
  ianua limen,
quae prius multum facilis mouebat
cardines. audis minus et minus iam:
'me tuo longas pereunte noctes,
  Lydia, dormis?'
inuicem moechos anus adrogantis
flebis in solo leuis angiportu,
Thracio bacchante magis sub inter-
  lunia uento,

---

frangetur nocturna ianua rixa, sparsa nec inuenies limina mane rosa **1—4 S**: Claud. in Eutr. I 91 sqq.: cum serta refutat canities, iam turba procax noctisque recedit ambitus et raro pulsatur ianua iactu **1—3 S**: Prop. II 15, 5 sq.: nulla neque ante tuas orietur rixa fenestras nec tibi clamatae somnus amarus erit || Apul. mag. 75: diebus ac noctibus ludibrio iuuentutis ianua calcibus propulsata **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 468 Victor. de m. Hor. p. 175 **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 5 sq. **S**: Iuu. 4, 63: facili patuerunt cardine ualuae || Seren. Sammon. 484: puluis facili sub cardine raptus **5 S**: Sen. Tr. 404: custos non facili Cerberus ostio || dial. V de ira III 37, 3: difficilem ianuam || Tib. I 2, 7: ianua difficilis dominae, te uerberet imber || Ou. am. I 6, 2: difficilem moto cardine pande forem 7 sq.: **S**: Aus. eph. 1, 3 sq.: tu uelut primam mediamque noctem, Parmeno, dormis **7 S**: Meleag. anth. lib. VII epigr. 20: *νὺξ μακρὴ καὶ χεῖμα, μέσην δ' ἐπὶ Πλειάδα δύνει, κἀγὼ πρὸ προθύροις νείσσομαι ὑόμενος* || Ou. am. II 19, 21 sq.: et sine me ante tuos proiectum in limine postis longa pruinosa frigora nocte pati || her. 15, 211: sola iaces uiduo tam longa nocte cubili || Priap. 47, 5: et ipse longa nocte dormiet solus **11 S**: Hes. *ἔργ.* 553: *Θρηικίου Βορέω* || Ibyc. fr. 1, 8 B.: *Θρηίκιος Βορέας* || Nemes. cyn. 273: Threicius Boreas || Sil. I 587: Thracius ... Boreas || Ou. tr. I 2, 29: Boreas bacchatus ab Arcto

---

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **2** Ia//ctibus *δ* Iactibus *cett. Ac. Porph.* Ictibus *ς* () crebis *Aλ* **3** sonnos *u* amantque *γψ* **5** Que *l* faciles *Fδπlu Porph.* facilis *cett. Ac. schol. γ* () **6** Kardines *ACγa* Cardinis *π pr.* Cardines *π corr. cett.* c. *Pph.* iã//; *π* uu. **7. 8** *omis.* R_1, *add. m. recens* **7** Me tuo *l*, *sed* o *in ras.* Metuo δ_1 *ς* Me tu · ó · *D*(*et τ*) Me tu ó *C* metu · ō *B* Metu, *omisso* o, *Pph.* longa pereunte nocte *Dp.ras.*(*et τg*) preunte *δ* **8** Lidia *BFγδλ'au*(R_2) **9** moecho sanus A_1 moechos an φ_1 moethos *δ pr.* mȩchos *C* mechos *u* adrogantis *A*$R_1\pi_1$ arrogantis *Bγλ'*π_2*a* arrogantes *CDFδu* adrogantes R_2 **10** Flebilis A_1 angi portu *Dδl* angiporto *R ante ras.* **11** Thracio *CDFλ'a* Thrachio *AR* Traicio *γ* Tracio *Bδπ* Thratio *u* Tra͜chio *l* bachante *Dπ* baccante *φ* bacante *ψ* baccãte (N *supra*) *δ*

cum tibi flagrans amor et libido,
quae solet matres furiare equorum,
saeuiet circa iecur ulcerosum,
non sine questu,
laeta quod pubes hedera uirenti
gaudeat pulla magis atque myrto,
aridas frondes hiemis sodali
dedicet *Euro*.

XXVI.

Musis amicus tristitiam et metus

14 T: Seru. ad Aen. II 407 **S:** Verg. ge. III 266: scilicet ante omnis furor est insignis equarum ‖ Ou. a. a. II 487: in furias agitantur equae **15 S:** Theocr. 11, 15 sq.: *ἔχων ὑποκάρδιον ἕλκος Κύπριος ἐκ μεγάλας, τό οἱ ἥπατι πᾶξε βέλεμνον* ‖ Boeth. phil. cons. IIII 3, 39: mentis ulcere saeuiunt **17 T:** Victor. p. 157 **S:** Aus. epitaph. 33, 1: laeta ... pubes **18 S:** Ou. a. a. III 690: ros maris et lauri nigraque myrtus olent ‖ Pseudophiloxenus 164, 49: pulla: nigra

I 26. **1** sq. **S:** Sapph. fr. 17: *τὸν* (sc. *στάλαγμον*) *δ' ἐπιπλάζοντες ἄμοι* (= *ἄνεμοι*) *φέροιεν καὶ μελεδώναις* ‖ Anacreonteum 56, 9 sq. B.: *ἐμῶν φρενῶν μὲν αὔραις φέρειν ἔδωκα λύπας* ‖ 48, 4 sqq. B.: *ὅτ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον, ἀπορρίπτονται μέριμναι πολυφρόντιδές τε βουλαὶ ἐς ἁλικτύπους ἀήτας* ‖ Ou. am. I 4, 11 sq.: nec Euris da mea nec tepidis uerba ferenda Notis **1 T:** Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 522 **S:** Theocr. 7, 95: *φίλος ἔπλεο Μοίσαις* ‖ Verg. Aen. VIIII 774: amicum Crethea Musis

---

$\Omega = ABCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi a u$] **13** fraglans π libido] cupido u cupido ł libido B **14** matres ÷ B aequorum CF **15** Seuiet $BCDF\delta u$ uicerosum B **16** quaestu Aa **17** Leta γ qđ π pupes δ *ante ras.* bupes δ *p. ras.* edera $ACFR\gamma\delta$ ʰedera π hedera *cett.* uirenti $ABCDR\gamma\lambda' a$ *Ac. Pph. Victor.* uirente $F\delta\pi u$ **18** puella D atqmirto D mirto $\delta\lambda\psi a u$ **19** Arida R_1 sodalis B **20** Dedecet B hebro, h *in ras.*, δ hebro *cett. Pseudacr. Porph. schol.* $\lambda\varphi$ Euro *editio Argentin. 1516;* Hebrum *falso pro* Euro *positum uidemus etiam in archetypo Vergiliano Aen.* I 317; *cf. etiam Verg. ge.* II 339: '*hibernis parcebant flatibus Euri*' *et Hor. c.* IIII 12, 1 *sqq.*: '*iam ueris comites e. q. s.*' *ceterum iam Claudianus apud Horatium* 'Hebro' *legisse uideatur; nam Danuuium et Rhenum* Martis et Boreae sodales *uocat de bello Pollentino uel Getico* 339

I 26. AD LAMIAM · R AD MVSAS C AD MVSAS DE CAELIO (ÆLIO a CELIO BD) LAMIA $BD\tau a$ AD MVSAS DE LAMIA AELIO (ELIO δ π) (DE LAMINELIO u) $F\delta\lambda'\pi u$ AD MVSAS DE HELIO LAMIA γ
1 tristiciam $ACDau$ tristiam B

tradam proteruis in mare Creticum
portare uentis, quis sub Arcto
rex gelidae metuatur orae,
quid Tiridaten terreat, unice
securus. o quae fontibus integris
gaudes, apricos necte flores,
necte meo Lamiae coronam,
Piplea dulcis. nil sine te mei
prosunt honores: hunc fidibus nouis,
hunc Lesbio sacrare plectro
teque tuasque decet sorores.

---

2 S: Soph. Tr. 128 sq.: *ὥσπερ πέλαγος Κρήσιον* ‖ Lucr. VI 111 uentos petulantes auras appellat ‖ IIII 931: tu fac ne uentis uerba profundam ‖ Ou. am. II 8, 19 sq.: tu iubeas animi periuria puri Carpathium tepidos per mare ferre Notos ‖ a. a. I 388: nec mea dicta rapax per mare uentus agit ‖ am. II 6, 44 ‖ Claud. de bello Pollentino uel Getico 205 sq.: mandemusne Noti flabris quodcumque timoris pertulimus? **3** sqq. S: Mart. VIIII 35, 3: scis quid in Arsacia Pacorus deliberet aula **3** sq. S: Val. Fl. V 317: media regnare sub Arcto **3** T: Victor. de m. Hor. p. 179: 'putare — sub a.' **4** T: Victor. de m. Hor. p. 180 S: Lucan. V 55: gelidae dominum Rhascypolin orae **5** sq. S: Aus. edyll. 16, 4 sq. (p. 149 Sch.): quid proceres uanique leuis quid opinio uolgi securus ‖ Iuuen. 6, 402 sq.: haec eadem nouit, quid toto fiat in orbe, quid Seres, quid Thraces agant **6—8** S: Claud. laud. Ser. 3 sqq.: uile putas donum (cf. Hor. c. IIII 8) ..... si floribus ornes reginae regina (= Calliope) comam? ..... aeterno quos ueris honore (cf. ruris honores Hor. c. I 17, 16) rubentes fons Aganippea Permessius educat unda **6** sqq. S: Lucr. I 927 sqq.: iuuat integros accedere fontis atque haurire; iuuatque nouos decerpere flores insignemque meo capiti petere inde coronam **7** flores] S: Pind. Ol. 9, 48 sq.: *ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων* **8** coronam = carmen S: Pind. P. 12, 4 sq.: *σὺν εὐμενείᾳ δέξαι στεφάνωμα τόδε* ‖ Ol. 6, 86 sq.: *ἀνδράσιν αἰχματαῖσι πλέκων ποικίλον ὕμνον* ‖ Eur. Hippol. 73 sq.: *σοὶ τόνδε πλεκτὸν στέφανον* [scil. hymnum] *ἐξ ἀκηράτου λειμῶνος, ὦ δέσποινα, κοσμήσας φέρω* ‖ Antipat. Sidon. epigr. in Sapph. (70) 3 sq: *ἃς μέτα Πειθὼ ἔπλεκ' ἀείζωον Πιερίδων στέφανον* **9** S: Pind. Ol. 6, 21: *μελίφθογγοι . . . Μοῖσαι* ‖ Isthm.

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau] **3** quis *omis. A1 Ra1* qui *F* arco *A1* acrto *u* arc////to *l* **4** gelide *π* horę *δu* ore *γ* *u*. **5** *sq. omis. B* **5** tiridaden *γ* tiri claten *A1* tyridaten *φl* tyridatem *λ* tiridatẽ *u* tiridaten *cett. A2* unicæ *δ* **6** Securus; o//quę *δ* o] et *u* que *R1 l1* **7** Gauges *B* necte *D* necter̶e̶ *δπ* necte[re] *R* flores *a ut uid* **8** Necte *D* Nocte *D1* coronem *l1* **9** Piblea *R* Pi plea *l* Piplea *cett. R1 Ac. Pseudacr. Porph. schol. λ* Pimplei *Bentl.* Pimplea *Peerlkamp* nil *Bλ'ψ p. ras. u* nichil *φ* nihil *cett. φ ante ras.* te *omis. δ1* **10** Prosunt *Ω* (Pro//sunt *R*) *Pseudacr.* Possunt *y* (*codd. Lambini*) *Ac. Muret* **11** e̶lesbio *A* //lesbio *Rδ* sacrarecplectro *A1* *u*. **12** *omis. δ pr.*

XXVII.

Natis in usum laetitiae scyphis
pugnare Thracum est: tollite barbarum
morem uerecundumque Bacchum
sanguineis prohibete rixis.
uino et lucernis Medus acinaces
inmane quantum discrepat: impium
lenite clamorem, sodales,
et cubito remanete presso.
uoltis seueri me quoque sumere
partem Falerni? dicat Opuntiae

2, 32: *μελικόμπων ἀοιδᾶν* ‖ Nem. 11, 18: *μελιγδούποισι ἀοιδαῖσι* Piplea] cf. Apoll. Rh. I 25. Orph. fr. 45 ‖ Callim. h. in Del. 7 sq.: *ὡς Μοῦσαι τὸν ἀοιδόν, ὃ μὴ Πίμπλειαν ἀείσῃ, ἔχθουσιν, τὼς Φοῖβος, ὅτις Δήλοιο λάθηται* **10** honores] item Pind. *τιμαί* = *ἔπαινοι* I. 1, 34. N. 9, 10

I 27. Porphyr.: ʻprotreptice ode est haec ad hilaritatem, cuius sensus sumptus est ab Anacreonte ex libro tertioʼ **1** sqq. **S**: Anacr. fr. 63 B.: *ἄγε δηὖτε μηκέθ' οὕτω πατάγῳ τε κἀλαλητῷ Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς ὑποπίνοντες ἐν ὕμνοις* **1** sq. ʻnatis — estʼ **T́**: schol. Stat. Th. II 85 **1** **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 522 Victor. de m. Hor. p. 179 natis] = factis **S**: Lucil. 1169 L. **3** **T**: Victor. de m. Hor. p. 179 **4** **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **6** sq. **T**: schol. Bembin. Ter. heaut. I 1, 75 U.: ⟨Hora⟩tius: im⟨pium⟩ lenite **6** immane quantum: Tac. h. IIII 34 Amm. Marc. XXIII 6, 78 immane quanto: Apul. de mag. c. 28 **8** **T**: Porph. ad s. II 4, 39

I 27. *Ω* = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] AD SODALES *ABC* (*in A titulus ad marg. adscriptus est*) AD CONVIVAS (COUIUAS *δ1*) SODALES SVOS DE HILARITATE (ILARITATE *δπ*) *DFγδλ'πuz* AD SODALES SVOS *Ra*

1 in usus *Seruius* laeticiae *ACa* leticiae *ψu* letitiae *δφ* latitiae *D1* laetitia *Seruius* sciphis *Fδu* scyfis *Seruius* **2** tracum *ACRγδ1al* trachū *ψu* dracū *D* barbar*um* *R* **3** uerecudumque *F* inuerecundumque *Bentl. opp. Pseudacr. et schol. γ* baccum *Dψ* bacc̣um (h supra) *δ* **4** proibete *ψ* ꝓhbere *D1* ꝓhbete *D2* *u. 5 omis. F1* **5* med *δ* (med^us. *z*) acinaces *F(2)R1δ1π* *Pph.* acinacis *ABCDδ2λ'au* *Ac.* **6** Immane *AFδ2λ'πau* Inmane *CDRγδ1* *Ac.* ĩmane *B* discrepet *B* inpium *λ*, *omis. D1* impium *D2 cett.* **7** clamore *π* **8** cupito *λ pr.* culpito *γ* remante *B* **9** V(v)oltis *B* V(u)oltis *R* Vultus *π a. ras.* Vultis *cett. π p. ras.* seuere *B* sẹueri *Fδ* **10** opunciae *a*

frater Megyllae, quo beatus
uolnere, qua pereat sagitta.
cessat uoluntas? non alia bibam
mercede. quae te cumque domat uenus,
non erubescendis adurit
ignibus ingenuoque semper
amore peccas: quicquid habes, age
depone tutis auribus. a miser,
quanta laborabas Charybdi,
digne puer meliore flamma!
quae saga, quis te soluere Thessalis

---

11 sq. **S**: Plaut. Pers. 24 sq.: saucius factus sum Veneris proelio. sagitta Cupido cor meum transfixit **12** eodem sensu uocabulum *τραῦμα* usurpabant Alexandrini, uid. Chariton p. 2 sq. ed. Lips., item *ἁμαρτάνειν* ut Horatius in u. 17 'peccare'; hoc (*ἁμαρτάνειν*) etiam apud Eur. Hippol. 507 legitur **13 S**: Stat. Th. IIII 690: cesset ni uestra uoluntas **14—16** 'quemcumque — ignibus' **T**: floril. Paris. 8069 **15** sq. **S**: Plaut. merc. 590: mi in pectore atque in corde facit amor incendium Sen. controu. VIIII 6: non erubescendos amores **18 S**: Tib. II 1, 79: a miseri, quos hic grauiter deus urget! **19** sqq. **S**: Anaxilas meretrices cum Charybdi et Chimaera comparauit, comic. Gr. p. 670 M.: *ὅστις ἀνθρώπων ἑταίραν ἠγάπησε πώποτε, οὗ γένος τις ἂν δύναιτο παρανομώτερον φράσαι; τίς γὰρ ἢ δράκαιν' ἄμικτος ἢ Χίμαιρα πυρπνόος ἢ Χάρυβδις . . . εἰς ὑπερβολὴν ἀφῖκται τοῦ καταπτύστου γένους;* **19 S**: Theocr. 3, 42: *ὡς ἴδεν, ὡς ἐμάνη, ὡς ἐς βαθὺν ἅλλετ' ἔρωτα* ‖ comic. incert. fr. 37: Charybdis bonorum ‖ Cat. 68, 107 sq.: tanto te absorbens uortice amoris aestus in abruptum detulerat barathrum ‖ Apoll. Sid. epist. VIIII 6, 2: sumptuositas domesticae Charybdis **21** sq. **S**: Prud. per. X 868 sq.: quousque tandem summus hic nobis magus inludet, inquit, Thessalarum carmine! ‖ Symmach. epist. VII 19: quis Colchus aut Thessalus cantu aut manu has offensiones leuasset?

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **11** megyllae *ABRγλ'* megyllę *D* (*itidem τ*) megylle *C* megillae *Fπau Pseudacr.* megille *δ* **12** Volnere *R Ac.* Vulnere *cett.* qua *omis. u1* **13** uoluntas *ACD1 R1γa item Pseudacron legisse putandus est* ('sc. confessionis' *Pseudacr.* 'hoc est conf.' *schol. γ* 'uoluptas] hoc est confessionis bibendi' *schol. λ*) uoluptas *BD2FR2δλ'πu Ac. Porph. schol. λφ bis* alia~~m~~ *γ* *bi*bam *l* **14** quae te cumque] quem cum que *l* que *A1* te *omis. Fδ1πl* **16** ingenioque *Bδ pr. π* ingenuo *u* genioq. *F* genuoq. *l* ingenuoque *cett. δ corr.* **17** pccas *l* quicquid] quid *γ1* habes] hab̄ *δ* **18** .a. (∴ *D*) *ABCDR1γλπa Ac.* ⊢a *l* ha^h *φ* ḥah. *ψ* ha. *u* ah *R2δ schol. λφ* () **19** laboras *Cδ Porph. in interpretatione* laborabas *cett. Ac. Pph.* laboras in *y Aldus Bentl.* laborabis *Weber* laboras ab *Oudendorp G. Wolff philol.* XVIII 728 () charybdi *R* charibdi *ABCDλ'a* charrybdi *γ* carybdi *Fπ* caribdi *δu* **20** flama *δ1* **21** Que *l* sagaẋ *a* soluere// *R* thesalis *ABCRδ1a*

magus uenenis, quis poterit deus?
uix inligatum te triformi
Pegasus expediet Chimaera.

XXVIII.

Te maris et terrae numeroque carentis harenae
mensorem cohibent, Archyta,

23 sq. **T**: mythogr. III tract. 14, 5 p. 253 Bode **S**: Valer. epist. ad Ruf.: Chimaeram miser nescis esse quam petis, et scire debes quod triforme monstrum illud insignis uenustetur facie leonis, olentis maculetur uentre caprae [cf. c. I 17, 7], uirulentae armetur cauda uiperae ‖ Minuc. Fel. Octau. 20, 3: chimeram multiformem **23** inligatus] **S**: Tac. ann. XII 25 ‖ Val. Max. VIIII 13 ext. 4 **24** **S**: Lucil. epigr. 88, 1 (anal. Br. II 336) Telesillam amicam cum Chimaera comparans: *οὔτε Χίμαιρα τοιοῦτον ἔπνει κακόν, ἡ καθ' Ὅμηρον*

I 28. **S**: Epicharmus in Ulixe naufrago (*Ὀδ. ναυαγός*). totum argumentum imitatus est Quintilian. declam. VI p. 110 sqq. Bip.: declamatio corporis proiecti, ipsa est anus caecae. Horatio ipsi haud dubie Alexandrinum quoddam *εἰδύλλιον* ante oculos uersabatur **1—4** **S**: Simmias Theb. 1 (anal. Br. I p. 168) de Sophocle: *σὲ τὸν τραγικῆς Μούσης ἀστέρα τύμβος ἔχει καὶ γῆς ὀλίγον μέρος* ‖ Antipat. Sidon. 69, 9 sq. (anal. Br. II p. 25): *εἰ δ' ὀλίγα κρύπτω τὸν ταλίκον, ἴσθ' ὅτι κεύθει καὶ Θέτιδος γαμέταν ἁ βραχύβωλος ἴκος* ‖ id. 59, 1 (anal. Br. II p. 124: *χθαμαλὴν ὁ τόσος ὑπέδυς κόνιν* ‖ Verg. ge. IIII 86 sq.: hi motus animorum et haec certamina tanta pulueris exigui iactu compressa quiescunt ‖ Claud. in Ruf. II 451—453: ... iacet en, qui possidet orbem, exiguae telluris inops et puluere raro per partes tegitur, nusquam totiensque sepultus **1** sq. **T**: Victor. p. 170 et de m. Hor. p. 181 **1** **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 522 Victor. de m. Hor. p. 178 **1. 6** **S**: Iuuenc. de genesi 457 sq.: nam si nosse ualet numero carentia quisquam sidera

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **22** Magis *B*1 ueneni *δ*1*ς* deus *δ* eus *δ*1 **23** illigatum *Bu* inligatum *cett.* triform//i *R* **24** expedit *δ*1 *aut pr. ς* chimaera *AR* chimera *cett. Pseudacr.*

I 28. AD ARCHYTĀ (ARCHITĀ *C*) TARENTINVM *BC* AD ARCHITEN (ARCHITEM *λ'*) GEOMETREN (GEOMETREM *λ'*) DE NAVFRAGIO EXPVLSVM *Fλ'* AD ARCHITEN GEOMETREN (-Ē *z*) EXPVLSVM DE NAVFRAGIIS *δπ*: AD ARCHITEM GEOMETRĒ DE NAUFRAUGIO EXPULSUM *u* AD ARCHITA PHILOSOPHVM GENERE TARENTINVM ARTE GEOMETRE EXPVLSVM NAVFRAGIO *γ* AD ARCHYTAN (*sic R*, ARCHITAN *Da*) GENERE TARENTINVM (TARENTIV̄ *D*) ARTE GEOMETREN *DRa* *titul. omis. A*

1 arenae *Fδpr.π* a. *Ac.bis* harenae *cett. δ corr. Porph. Diom. Seru. Victor.* **2** choibent *ψ* prohibent *Victorinus p.* 181 archyta *ACλ'* archita *BDRγau Pseudacr. Victorinus p.* 181 architha *F* arcytha *δπ*

pulueris exigui prope litus parua Matinum
munera, nec quicquam tibi prodest
aerias temptasse domos animoque rotundum
percurrisse polum, morituro.
occidit et Pelopis genitor, conuiua deorum,
Tithonusque remotus in auras,
et Iouis arcanis Minos admissus habentque
Tartara Panthoiden iterum Orco
demissum, quamuis clipeo Troiana refixo
tempora testatus nihil ultra

---

uel totas pelagi percurrere arenas 1 erat prouerbii instar apud Graecos ψάμμος ἀριθμὸν περιφεύγει (Pind. Ol. 2, 108 B. S: Sil. XIIII 350 sq.: non illum mundi numerasse capacis harenas uana fides 2 T: Victor. p. 74 cohibent] S: Antipat. Sidon. 79, 2 (anal. Br. II 27): κατέχει Πίνδαρον ἅδε κόνις 4 S: Aus. epigr. 54, 25: quid tibi diuitiae nunc prosunt? 5 S: Lucret. I 74: atque omne inmensum peragrauit mente animoque ‖ Pontius Paulinus XV 190: spatiante polum qui mente peragrat ‖ Prud. apoth. 805 de anima mille artibus instructa: caelum sensu percurrere docta ‖ Cic. de fin. II 31: qui innumerabilis mundos ... mente peragrauisset 7 S: Hom. Il. XVIII 117 sqq.: οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε κῆρα, ὅσπερ φίλτατος ἔσκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι, . . . ὣς καὶ ἐγὼν . . . κείσομ' ἐπεί κε θάνω ‖ Il. XXI 106 sqq.: ἀλλά, φίλος, θάνε καὶ σύ· τίη ὀλοφύρεαι οὕτως; κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων κτλ. ‖ Lucr. III 1025 sq.: inde alii multi reges rerumque potentes occiderunt, magnis qui gentibus imperitarunt (cf. serm. I 6, 4) ‖ Mart. VII 40, 4 sq.: Elysium possidet ambo nemus. occidit illa prior uiridi fraudata iuuenta ‖ Prud. psych. 531: conuiua Dei ‖ anth. Lat. 931 R.: Tantalus infelix, dicunt, conuiua deorum, nunc quoque apud Manes uictima sacra Ioui es ‖ Gallus 2, 1 (anal. Br. II 106): οὗτος ὁ πρὶν μακάρεσσι συνέστιος ‖ Stat. Th. VI 282 et Mart. VIIII 91, 5: conuiua Tonantis 8 S: Ou. met. XIIII 432: inque leuis paulatim euanuit auras ‖ VII 350: isset in auras 9 S: Hom. Od. XVIIII 178 sq.: Μίνως . . . Διὸς μεγάλου ὀαριστής habentque] S: Hom. Il. II 699: ἔχεν κάτα γαῖα μέλαινα 10 sq. S: Hom. Il. I 3: ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν ‖ Verg. Aen. VIIII 527: quem quisque uirum demiserit Orco

---

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*πau*] 3 latum *A_1BDR_1γa Ac. schol. γ* litus *A_2FR_2δλ′u Porph.* l‿t' *π* latus *C uid. Epil.* 4 nec quicquam tibi pr. *DRγ$δ_2$πφau* ne quicquam tibi pr. *A$δ_1$ψ* nec tibi quicquam pr. *Bλ′* nequiquam tibi pr. *C* nequi quam tibi pr. *Ac.* 5 Aereas *B* A^{e}erias *π* temtasse *δ* 6 Percusisse *C ante ras. γ* Percurisse *C post ras.* 8 Thitonus *Du* 9 archanis *ACFRδu* admisus *B* admissus, u *in ras. π* habenque *A_1l pr.* 10 panthoiden *ABCFRγδa* panthoidem *λ′u Ac.* pantoiden *Dπ* *orco A* (*A_1 euanuit*) orcho *F* 11 Demissus *C* quamuis clipeo] clipeo qui *u_1 aut pr.* clypeo *Rλ′* clippeo *δ* 12 ////testatus *δ* nil *Blu opp. Porph.*

neruos atque cutem morti concesserat atrae,
  iudice te non sordidus auctor
naturae uerique. sed omnis una manet nox
  et calcanda semel uia leti.
dant alios Furiae toruo spectacula Marti,
  exitio est auidum mare nautis;
mixta senum ac iuuenum densentur funera, nullum
  saeua caput Proserpina fugit.

13 S: Hom. Il. II 834: *κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο* **15—18** S: Stat. s. II 1, 209 sqq.: omnia functa aut moritura uides ... hos bella, hos aequora poscunt: his amor exitio, furor his et saeua cupido **15** sq. 'omnes — loeti' T: florileg. Paris. 8069 S: Pind. N. 7, 19 sq. B.: *ἀφνεὸς πενιχρός τε θανάτου πόρον σάμα νέονται* ‖ anth. Gr. III p. 398: *ἐνθάδ' ἐγὼ ... δόμον Ἄιδος ἦλθον ... ὡς μὲν ἐγών, ἕτεροι δ' ἄλλως· πάντες δέ τε πάντως* **15** 'et omnes una manet mors' T: floril. Paris. 8818ᵃ S: eleg. in Pithoei epigr. p. 421: dum loquimur (c. I 11, 7), nox est mortis et umbra sumus (c. IIII 7, 16) ‖ Sil. VIII 240: di longae noctis ‖ Cyprian. heptat. lib. genes. u. 292: mors omnibus una est ‖ Verg. ge. IIII 497: ingenti circumdata nocte ‖ Sil. XIII 525: domus (cf. c. I 4, 17) omnibus una **16. 19** S: Maximian. eleg. 6, 5—7: omnibus est eadem leti uia, non tamen unus est uitae cunctis exitiique modus. hac pueri atque senes pariter iuuenesque feruntur **16** S: Plat. Phaed. p. 108: *ὁ Αἰσχύλου Τήλεφος ἁπλῆν οἶμόν φησιν εἰς Ἅιδου φέρειν* ‖ Antipat. Sid. 1, 3 (anal. Br. II 6): *εἰς Ἀίδην μία πᾶσι καταίβασις* ‖ Eur. Alc. 263 ‖ Diodor. Sard. 9, 2 (anal. Br. II 187): *ὀλοὴν οἶμον ἔβης Ἀίδου* ‖ Lucr. II 917: leti uitare uias ‖ Liu. XXXI 18: per omnes uias leti ‖ Val. Fl. I 32: letique uias ‖ Prop. III 18 (IIII 17), 22: cunctis ista terenda uia est ‖ Sen. Oed. 1031 sq.: mors placet; mortis uia quaeratur ‖ anth. Lat. 722 R.: calcauit tristes ... tenebras **17** sq. S: Simonid. 18, 13 sqq. (anal. Br. I 128): *τοὺς δ' Ἄρει δεδμημένους πέμπει μελαίνης Ἀίδης ὑπὸ χθονός· οἳ δ' ἐν θαλάσσῃ λαίλαπι κλονεύμενοι καὶ κύμασιν πολλοῖσι πορφυρῆς ἁλός, θνήσκουσι* **17** toruos Mars = *βλοσυρώπης Ἄρης* Hes. scut. 147 S: Tib. II 5, 119: tum Messala meus pia det spectacula turbae **18** S: Lucr. I 1031 et Boeth. cons. phil. II metr. 8, 9: auidum mare **19** S: Hom. Il. I 382 sq.: *οἱ δέ νυ λαοὶ θνῆσκον ἐπασσύτεροι* ‖ Coripp. bell. Afr. V 1016:

Ω = *ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau*] **13** concesserit *R1 ut uid.* a//tre *δ* **14** sordibus *A1 F1* sordidus, idus *in ras., l* **15** Naturę// *D* sædomnes *l* omnis *π* omnes *cett.* nox *BCFγδλ'πu* *nox A* (*A1 euanuit*) mors *A1 ni fallor C uar. DRa floril. Paris.* 8818ᵃ (*opp. floril. alt.*) ('h. e. [i. e. *schol. γφ*] mors' *Pseudacr. et schol. γλφ*) **16** semel uia] uia semel *δς* leti *φ pr. u Pseudacr.* loeti *ABC corr. Rγλ'πa* laeti *C pr. Dδψ* l°eti *φ* **17** furie, i *supra* a *ducto, l* **18** Exicio *est a* auidum *Ω Pseudacr. schol. λφ* auidis *editiones uet.* pauidis *y* () *u.* **19** *omis. A1R, u.* **19** *ante u.* **18** *in A2 et a, cf. Epileg.* **19** et *Fδπ* ac *cett. Ac.* densentur *Ω* densantur *A2ς(ρ2gv2)* () *nullum A* (*A1 euanuit*) **20** Seua *AFγu* capud *u*

me quoque deuexi rapidus comes Orionis
  Illyricis Notus obruit undis.
at tu, nauta, uagae ne parce malignus harenae
  ossibus et capiti inhumato
particulam dare: sic, quodcumque minabitur Eurus
  fluctibus Hesperiis, Venusinae
plectantur siluae te sospite, multaque merces,
  unde potest, tibi defluat aequo
ab Ioue Neptunoque sacri custode Tarenti.
  neclegis inmeritis nocituram

---

mixti senibus densentur ephebi ‖ Sen. Oed. 131 sq.: premiturque iuncto funere funus ‖ Mart. I 3, 5 **20** S: Apoll. Rh. I 689 sq.: *εἰ καί με τὰ νῦν ἔτι πεφρίκασιν Κῆρες* ‖ Stat. s. II 1, 147: iam complexa manu crinem tenet infera Iuno **22. 24** S: Pseudosen. Oct. 343—345: en, ut merui, ferar ad Manes inhumata tuos, obruta saeuis aequoris undis **22. 26** S: Prud. c. Symm. II praef. 64: non me fluctibus obruat **22** S: Lucr. VI 864: obruit undis **23** sqq. S: Hom. Od. XI 66. 72 sq.: *νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι, οὐ παρεόντων ... μή μ' ἄκλαυτον, ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν, νοσφισθείς, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι* ‖ Iulian. Aegypt. epigr. 54 (anal. Br. II 506): *πλώεις ναυηγόν με λαβὼν καὶ σήματι χώσας· πλῶε, Μαλειάων ἄκρα φυλασσόμενος· αἰεὶ δ' εὐπλοΐην μεθέποις φίλος· ἢν δέ τι ῥέξῃ ἄλλο Τύχη, τοίων ἀντιάσαις χαρίτων* **23** sq. S: Diodor. Zonas epigr. 9 (anal. Br. II 82): *ψυχράν σευ κεφαλᾶς ἐπαμήσομαι αἰγιαλῖτιν θῖνα, κατὰ κρυεροῦ χευάμενος νέκυος ... ὥστ' ἔχε μὲν ψαμάθου μόριον βραχύ, πουλὺ δὲ δάκρυ, ξεῖν', ἐπεὶ εἰς ὀλοὴν ἔδραμες ἐμπορίην* **26** sq. 'Venusinae plectantur siluae' T: schol. γ epist. I 2, 14 **28** S: Bion id. 1, 55: *τὸ δὲ πᾶν καλὸν ἐς σὲ καταρρεῖ* **29** sq. 'damna reipublicae (re. Aug.) ... ex maiorum uitiis (ciuibus Aug.) descendisse confirmat Horatius: neclegis inmeritis nocituram postmodo natis te (tenatis Aug.) fraudem committere' T: Seru. ad ge. I 502 **30** sq. S: Aeschyl. suppl. 433 sqq.: *ἴσθι γάρ· παισὶ τάδε καὶ δόμοις, ὁπότερ' ἂν κτίσῃς, μένει ἀποτίνειν ὁμοίαν θέμιν. τάδε φράσαι δίκαια Διόθεν κράτη*

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **21** rapidus *Ω Ac.* rabidus *y* **22** Illyricis *BDRa* Illirycis *A* Illiricis *Cγψu* Yllyricis *λπ* Ylliricis *δφl* nothus *A*2*CFR*2*γδπcorr.lu* notus *D* **23** tu] ta *B* uage *AFRδl* harene *π* **24** inhumato] inumato *λ* intumulato *Peerlkamp. sed cf. Pseudosen. Octau.* 343 *sqq.* **25** sic] si *C*ς sit *λ* quocũq. *l*1ς qđcumque *R* mnabit reurʒ *B* (reur̄ʒ *fort. B*1) **26** hesperiis *δ* uenusiae *l* **27** Plectentur *B* Flectantur *ψ* (*sed* F *minio picta*; *μ*) ('flectat' *Pseudacr. in textu et schol. γ i. t. alt. l. opp. schol. γ alt. l.*) **28** *tibi δ* **30** Neclegis *Rpr.*ς(*z*1, *cons. δ*1) *Seruii Augiensis* Nneglegis *δ* Necglegis *λ* Negligis *Cγ corr. π*2 *aut corr. u* Neglegis *ABDFR corr. γ*1*π*1 *aut pr.* () ĩmeritis *B* immeritis *γl* inmeritis *cett. Seruii Augiensis*

postmodo te natis fraudem committere? forset
debita iura uicesque superbae
te maneant ipsum: precibus non linquar inultis,
teque piacula nulla resoluent.
quamquam festinas, non est mora longa; licebit
iniecto ter puluere curras.

XXVIIII.

Icci, beatis nunc Arabum inuides
gazis et acrem militiam paras

31 postmodo ... natis] **S**: Theogn. 205 sq.: *ἀλλ' ὁ μὲν αὐτὸς τῖσε κακὸν χρέος οὐδὲ φίλοισιν ἄτην ἐξοπίσω παισὶν ὑπερκρέμασεν* **32** cf. Tib. I 8, 77: at te poena manet, ni desinis esse superba **35** sq. 'non — curras' **T**: Seru. ad Aen. VI 176 **35** **S**: Asclepiades anth. Pal. XIII 23, 1: *ἰὼ παρέρπων μικρόν, εἴ τι κἀγκονεῖς* (al. *καὶ κονεῖς*), *ἄκουσον* ‖ Quintil. decl. V 6: hinc et ille uenit affectus, quod ignotis cadaueribus humum congerimus et insepultum quodlibet corpus nulla festinatio tam rapida transcurrit, ut non quantulocumque ueneretur aggestu **36** **S**: anth. Lat. 184, 10 R.: iniecto membris puluere plaga fugit

I 29. **1** sq. 'Icci — gazis' **T**: Pseudacr. ad epist. I 12, 1 'Icci beatis non inuides Arabum gazis' **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 **1** **T**: Diom. p. 522 Victor. de m. Hor. p. 179 **S**: Sen. Oed. 117 sq.: cinnami siluis Arabes beatos uidit **2** **S**: Hom. Il. II 440: *ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα*

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **31** Postmodō̄ *A*, v̄ *ab alt. m.* Postmo ψ1 conmittere *u Ac.* comitere *ψ* cõmiᵗre (= commitere) *l* committere *cett.* forset *DR2δλπ Priscianus Pph.* fors et *CFγl* forsan *A* (*A1 euanuit*) forsit *R1a* forsan *Bγ uar. π uar.* forset *u cf. Seru. ad Aen.* XI 50 'forset] pro (Fors pro *schol. φ*) forsan (forsam *schol. λ*) uel pro forsitan (forsitaᵐ *schol. λ*)' *schol. λφ cons. schol. π* () **32** Dæbita *D* *uicesq. δ* suberbae *l1* **33** liquar *δ1* inultis] multis *B* in//ultis *π* **35** resoluant *u pr.* **36** ter] *supra uersum δ* curas *BD pr. γ ψ1*

I 29. AD ICCIVM *ABDR* AD ICCIVM (ICCVM *u* IC//CIVM *δ*) LOQVITVR *Fδλ'πau* HICCIVM ALLOQVITVR A PHILOSOPHIA AD MILITIAM CONVERSVM *γ* *titulum omis. C*

1 Hicci *γ* Icce *Seruius* Iacci *a ut uid.* Iicci *C* Icci *cett. Victor.* beat*is δ* beatis, *sed* b *in ras., π* nunc] nᵛonc *δ* non *Seruius* inuides arabum *Seruius* uides *expositio metr. Diomedes* c. I 29, 2 — 31, 15 *DEFICIT cod. D exciso folio uno; supplementi causa recepimus cod. τ;* *Ω* = *ABCF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πτau* **2** Gaztis *F* Ga//zis *R* galis *Seruius* Gazis *δ* Gazas *π1 aut pr.* miliciam *Aa*

non ante deuictis Sabaeae
regibus horribilique Medo
nectis catenas? quae tibi uirginum
sponso necato barbara seruiet?
puer quis ex aula capillis
ad cyathum statuetur unctis,
doctus sagittas tendere Sericas
arcu paterno? quis neget arduis
pronos relabi posse riuos
montibus et Tiberim reuerti,
cum tu coemptos undique nobilis
libros Panaeti Socraticam et domum
mutare loricis Hiberis,
pollicitus meliora, tendis?

---

3 T: Victor. de m. Hor. p. 179 sq.: 'non ante deuictis s. a.' **4 T**: Victor. l. c. p. 180 **S**: Catull. 11, 11: horribilis ... Britannos **7** sq. **T**: Charis. 104 **8 S**: Aus. XXVII 9, 19 Sch.: stat Iouis ad cyathos, genuit quem Dardanius Tros **9 S**: Hom. (Il. II 718) *τόξων ἐὺ εἰδώς* et Verg. Aen. VIIII 590: celerem (cf. c. III 20, 9) intendisse sagittam || Claud. in nupt. Honor. fescenn. (XI) 2: Parthis sagittas tendere certior || Ou. met. V 54 sq. de Indo quodam: ille quidem iaculo quamuis distantia misso figere doctus erat, sed tendere doctior arcus **10** sq. **S**: Gregor. Cypr. prouerb. t. II p. 96 Leutsch: *ἄνω ποταμῶν χωροῦσιν αἱ πηγαί· ἐπὶ τῶν ἐναντίως λεγομένων, οἷον εἰ ὁ πόρνος λέγει τὸν σώφρονα πόρνον* || Eur. Med. 410 sq.: *ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωροῦσι παγαί, καὶ δίκα καὶ πάντα πάλιν στρέφεται* || Ou. trist. I 8, 1 || her. 5, 30 || ex P. IIII 5, 41 sqq. et 6, 45 sqq. || met. XIII 324 sqq. || Prop. I 15, 29 sqq. III 7, 31 sqq. et 30, 49 sqq. || IIII 18, 5 sqq. || Claud. in Eutr. I 353: prona petunt retro fluuii iuga || Sil. V 253 sq.: Thrasymennus in altos ascendet citius collis || Petron 134: et rursus fluuios in summo uertice ponam

---

Ω = ABCF(φψ)Rγδλ′(λl)πτau] **3** sabeae *BCFγδπ(sed in ras.)lu* **4** horribili] horribile *R pr.* modo *γ* **5** caten*as* *δ* *sunt qui post* catenas *punctum ponant* que *τ* *uu.* **7—16** *omis. B* **8** cyatum *Cγλ′π p.ras.* chyatū *π ante ras.* ciatum *δφu* sciatum *ψ* statuet *δ,* ꝛ *ab alt. manu* stit *tuetur* *φι* **9** sericas *δ ut uid.* **10** neget *Ω Pseudacr.* negat *Pph.* **11** posse riuos] post seruos *φι* **12** tyberim *Cπτl* **13** coemptus *τι* nobilis *ACγτa schol. γ* nobiles *FRδλ′πu Ac.* **14** paneti *Rδlu* **15** locis *γι* lorycis *l* biberis *γι* hyberis *l*

XXX.

O Venus regina Cnidi Paphique,
sperne dilectam Cypron et uocantis
ture te multo Glycerae decoram
transfer in aedem.
feruidus tecum puer et solutis
Gratiae zonis properentque Nymphae
et parum comis sine te Iuuentas
Mercuriusque.

XXXI.

Quid dedicatum poscit Apollinem

I 30. **1 T**: Pseudacr. ad c. II 5, 20 Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 522 sq. Victor. de m. Hor. p. 175 **2—4 S**: Claudian. Olybr. et Prob. cons. 195 sq.: sacro ture uocatam Iunonem Inachiis oculos aduertere templis **2** 'sperne — Cypron' **T**: [Prob.] de ultimis syllabis IIII p. 229 **S**: Alcm. 21 B.: *Κύπρον ἱμερτὰν λιποῖσα καὶ Πάφον περιρρύταν* ‖ Stat. Th. V 61: illa Paphum ueterem centumque altaria linquens ‖ Gratt. cyn. 390: sedem spernit amatam **4** Victor. de m. Hor. p. 176

I 31. **1** sqq. **S**: Pind. N. 8, 37 sqq.: *χρυσὸν εὔχονται, πεδίον δ'*

I 30. $\Omega = ABCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau a u$] AD VENEREM *ABCRτ* EVTICE (EUTICI *l*) AD VENEREM (VEREM *λ*) PRO GLICERA *Fλ'u* EVTICE AD VENEREM PRO GLICERA MERETRICE *γ* EVTICE VENERI ET GLYCERAE (GLYCERA δ_1 GLICERAE *z*) *δπz*

1 cnidi *BFRδπ Porph. Diomedes Victorinus Seruius de metris* gnidi *cett. Pseudacr. expositio metr. Diomedis cod. A* p̶aphi// que *ψ* papheique *R* paphiq. *τ* **2** Spernere *γ* cyprum R_2 ciprum *u pr.* cyprom *B* **3** Tu rete δ_1 Thure *u* multu γ_1 glycerae *ACφ* glicerae *Bγδτψalu* glycere $R\lambda_1$ glicere *π* decorum *u pr.* **4** Transfert *B* Tranfer *a* edem *u* aeden *Victorinus* **5** Feuidus *ψ* et lutis λ_1 **6** zonis] nodis $\pi_1 u_1$ *ut uid.* ς *(suar.)* prosperentque *R ante ras.* nymphae $A_2BC\delta\pi\tau\varphi a$ ymphae *R* numphae A_1 nimphae *γλ'ψu* **7** patrũ τ_1 *comis u iu*uentas *τ* iuuentas *l* iuuentus *u pr.* **8** Mercuriusquae *A*

I 31. AD APOLLINEM (APPOLLINEM *A*) *ARτa* AD · L · APOLLINE · *BC* EVTICE AD APOLLINEM IPSI SACRIFICANS (SACRICANS *φ*) VITAE (VITE *λ*) PRAESENTIS (PRESENTIS *λ'φ*) STATVM *Fλ'* EVTICE AD APOLLINEM *γπ* EVTICE AD APOLLINEM SACRIFICANS *u* EVTICE AD APOLLINEM Ipsi (Ipsis *δ*) sacrificans uitae statum praesentem (p̄sentem) *δz*

1 poscat *R* poscis *Seruius de metris* poscit *δ*

uates? quid orat de patera nouom
fundens liquorem? non opimae
Sardiniae segetes feraces,
non aestuosae grata Calabriae
armenta, non aurum aut ebur Indicum,
non rura quae Liris quieta
mordet aqua taciturnus amnis.
premant Calenam falce quibus dedit
Fortuna uitem, diues ut aureis
mercator exiccet culillis
uina Syra reparata merce,
dis carus ipsis, quippe ter et quater

ἕτεροι ἀπέραντον· ἐγὼ δ' ἀστοῖς ἅδων (al. *ἁδὼν*) *καὶ* (al. *καγ*) *χθονὶ γυῖα καλύψαιμ' αἰνέων αἰνητά, μομφὰν δ' ἐπισπείρων ἀλιτροῖς* **1** Seru. de m. Hor. p. IIII p. 470 Diom. p. 523 Victor. de m. Hor. p. 179 **3** sqq. **S**: Alpheus 4 (anal. Br. II 129): *οὐ στέργω βαθυληίους ἀρούρας, οὐκ ὄλβον πολύχρυσον, οἷα Γύγης· αὐτάρκους ἔραμαι βίου* **3** Victor. de m. Hor. p. 180 **4** Victor. (cod. *A*) de m. Hor. p. 180: 'Sardinae segetes ferae' **5 S**: Calpurn. ecl. 7, 16 sqq.: nec mihi siquis omnia Lucanae donet pecuaria siluae, grata magis fuerint, quam quae spectamus in urbe **6 S**: Petron. c. 135: non Indum fulgebat ebur, quod inhaeserat auro (cf. etiam Hor. c. II 18, 1) **7** sq. **S**: Callim. epigr. 45, 4 Schn.: *τοῖχον ὑποτρώγων ἡσύχιος ποταμός* ‖ Sil. IIII 348—350: Liris qui fonte quieto dissimulat cursum ac nullo mutabilis imbri perstringit tacitas gemmanti gurgite ripas ‖ idem VIII 399 sq.: Fibreno miscentem flumina Lirim sulphureum tacitisque uadis ad litora lapsum ‖ idem IIII 224: taciturno flumine ‖ Stat. Th. IIII 51 sq.: quos pigra uado Langia tacenti lambit (cf. c. I 22, 8) **9 S**: Verg. ge. I 156 sq.: ruris opaci falce premes umbras **10—12** 'diues et — merce' **T**: Pseudacr. ad art. poet. 434 **10** sq. **S**: Sen. Phaedr. 518—520: sollicito bibunt auro superbi: quam iuuat nuda manu captasse fontem **12 S**: Theocr. 15, 114: *Συρίω δὲ μύρω χρύσει' ἀλάβαστρα* **13 S**: Hom.

Ω = *ABCF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πτau*] **2** oras *π pr.* de] dæ *R* pater anoum R_1 noum $A_1 R_1 a_1$ nouum $A_2 R_2 a_2$ *cett.* **3** *sq.* opimas ... feracis *Cruquiana* **3** fundes *Victorinus* liquorum $δ_1$ **4** Sardinie *C* Sardinę $δ_1$ feracis R_1 **5** estuosae *γπu* aestiuosae *B* aestuos*ae* *δ* gratia $δ_1$ gratę $π_1$ *aut pr.* **6** Aarmenta *δ* ebor *τ* **7** lyris *CFδτa* lir///*is γ* *liris R* **8** annis *u* am///nis *δπ* **9** Praemant *FRδτ* calenam *Porphyrionis lemma Bentl.* calena *Ω* **10** ut *BF* $R_1 δ_1$ *λ'πuar. u Pph.* et *A C* $R_2 γ δ_2$ *πτau uar. Pseudacr. schol. γ, uid. Epil.* aure*is R* **11** Mecator *τ* exiccet $R δ_1 ψ_1$ exsiccet $δ_2 ψ_2$ *cett.* culillis *A C* R_1 *γτa Pseudacr. schol. γ* (culili *schol. λ*) cuııllis *B* cululis *Fδπu Pph.* (cululę *schol. φ*) culullis *λ' schol. δ* (culilę *Porph. i. t.*) colvllis R_2 **12** sira *B* R_2 *γδu* susa R_1 **13** Dis *BRπu* Diis *ACFγλ'τa* $\overset{D}{\text{;;}}$*Dis* (*priore* D *minio picta*) *δ* caris R_1 $\overset{1}{\text{q}}$p · τ̃ · *B*

anno reuisens aequor Atlanticum
impune: me pascunt oliuae,
me cichorea leuesque maluae.
frui paratis et ualido mihi,
Latoe, dones, at precor integra
cum mente, nec turpem senectam
degere nec cithara carentem.

XXXII.

Poscimur. siquid uacui sub umbra

(Il. XXII 41) *θεοῖσι φίλος* et Hes. *ἔργ.* 120: *ἀφνειοὶ μήλοισι, φίλοι μακάρεσσι θεοῖσι* **15** sqq. **S**: Alcm. 33 B. de se loquens: *οὔτε γὰρ ἦν τετυγμένον ἔσθει, ἀλλὰ τὰ κοινὰ γάρ, ὥσπερ ὁ δᾶμος, ζατεύει* **17—20** **S**: Theogn. 789—792: *μή ποτέ μοι μελέδημα νεώτερον ἄλλο φανείη ἀντ' ἐρατῆς σοφίης, ἀλλὰ τόδ' αἰὲν ἔχων τερποίμην φόρμιγγι καὶ ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ, καὶ μετὰ τῶν ἀγαθῶν ἐσθλὸν ἔχοιμι νόον* **17** sq. **S**: Menand. *Κόλαξ* ap. Ath. XIIII p. 659: *θεοῖς Ὀλυμπίοις εὐχώμεθα Ὀλυμπίαισι, πᾶσι πάσαις ... διδόναι σωτηρίαν, ὑγίειαν, ἀγαθὰ πολλὰ τῶν ὄντων τε νῦν ἀγαθῶν ὄνησιν* **17 S**: Verg. ge. I 300: parto ... fruuntur ‖ Curt. VIIII 2, 10: praeda magis parta frui uelle, quam acquirenda fatigari **18** sqq. **S**: Eur. Herc. fur. 676 sqq.: *μὴ ζῴην μετ' ἀμουσίας, αἰεὶ δ' ἐν στεφάνοισιν εἴην. ἔτι τοι γέρων ἀοιδὸς κελαδῶ Μναμοσύναν* **19 S**: Verg. ge. III 96: n e c t u r p i ignosce s e n e c t a e ‖ Sil. XV 651: turpi finem donate senectae

I 32. **1** sq. ‘poscimur — tecum’ **T**: Seru. ad ecl. 1, 10 **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 523 **S**: Ou. met. II 144: poscimur ‖ V 333: poscimur Aonides

---

Ω = *ABCF*(φψ)*Rγδλ'*(λ*l*)*πτau*] **14** equor *γu* atlanticum *Bδ* athaⁿticum *u* *athlan*ticum *π* athlanticum *cett. Ac. schol. γ* () **15** Inpune *CFR* Impune *cett.* pascunt Ω pascant *y* *u*. **16** *ante u*. **15** *δ*1 *u* *omis. π pr.* **16** *REDIT cod. D; Ω = ABCDF*(φψ)*Rγδλ'*(λ*l*)*πau* Leticoreae *ψ*1 cichorea *Aγδa* cicorea *BRψ corr.* cycorea *λ'* cichoreae *A*2*πu Pph.* cicoraeae *aut* cicoraea *φ*1 ci^{c}horae^{e} *D* (cichorae *τ*) cicorae *φ p. ras.* **17** michi *Fu* **18** Latoẹ *Rγ* Laetoe *Fδ* Letoe *l* Latoe *cett.* dom̤es *R* adprecor *λ pr.* at Ω *gloss. Γ* (ad *λ pr.*) ac ς (β *corr.*) () *uid. Epileg.* praecor *δφ* **19** ne^{c} *δ* **20** cithara *ABγδau* cythara *CDFRλ'π*

I 32. AD TESTVDINEM *A* AD LIRAM *BC* PROSPHONETICE (PROSPONETICE *δπ*1: PROPH. *u*) AD LYRAM (LIBRAM *π*1 LIRAM *γδπ*2*z* LIBAM *u*) *Fγδλ'π*2*uz*, *γ add.:* DE CARMINIBVS SVIS AD LYRAM DE CARMINIBVS SVIS (*omis. D*) *DRτa*

1 Poscimur *A corr. FR*1*δλπl*2*u expositio metrica cod. γ Pseudacr. Pph. schol. φ Seruius ad Verg.* Poscimus *A pr. BCDRγδ superscr. ab eod. al*1 *Diomedes Seruius de metris* () *uid. Epileg.*

lusimus tecum, quod et hunc in annum
uiuat et pluris, age dic Latinum,
  barbite, carmen,
Lesbio primum modulate ciui,
qui, ferox bello, tamen inter arma,
siue iactatam religarat udo
  litore nauem,
Liberum et Musas Veneremque et illi
semper haerentem puerum canebat,
et Lycum nigris oculis nigroque
  crine decorum.
o decus Phoebi et dapibus supremi
grata testudo Iouis, o laborum
dulce lenimen, mihi cumque salue
  rite uocanti.

---

2 ludere = *παίζειν* (Pind. Ol. 1, 17) **3** sq. **S**: Sapph. fr. 45: *ἄγε μοι, δῖα χέλυ* (al. *δὴ χέλυ, δῖά μοι*), *φωνάεσσα γένοιο* **3** uiuat] sic Pind. N. 4, 6: *βιοτεύει* de uerbo Gratiis non inuitis dicto; ibidem scholiastes laudat Callimach.: *ἵν' εὔφημοι πουλὺ μένωσιν ἔτος* (sc. *ἔλεγοι μετὰ Χαρίτων* compositi) **4** **T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **7** sq. **S**: Ou. met. XIIII 248: religata in litore pinu ‖ Paulin. c. XIII 35: hoc bene subductam r e l i g a u i litore classem ‖ Sen. Med. 612: barbara funem r e l i g a u i t ora **9** sq. **S**: Verg. Aen. X 780: haeserat Euandro **11** **S**: Alcaeus fr. 58: *οὐκ ἔγω Λύκον ἐν Μοίσαις ἀλέγω* **13** sq. **S**: Hom. Il. I 603 sqq.: *δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐίσης, οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων, Μουσάων θ', αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ* **14** sq. 'laborum dulce lenimen' **T**: schol. Stat. Ach. II 185 **S**: Pind. I. 8 (7), 1: *λύτρον εὔδοξον ... καμάτων* ‖ N. 4, 1 sq.: *ἄριστος πόνων κεκριμένων ἰατρός* ‖ anthol. Lat. ed. R. 887, 1: Pan tibi, Phoebe tibi, l e n i m e n d u l c e l a b o r u m **15** **S**: Ou. met. VI 500: sollicitae

---

Ω = *ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)παu*] **2** quod] qđ *R* et in hunc in annum *R* **3** pluris *R1 Pph.* plures *cett.* age *omis. A1, add. alt. m.* **5** modulatæ *R* modulata *R1* **7** lactatam *R1* **8** nauim *BDλ corr.* (*an λpr.?*) nauem *cett. Pph.* **9** Librum *ψ1* **10** haerentem *Aλa* herentem *cett.* **11** licum *Apr. BFδ corr. u* liciū *l* locum *δpr.* occulis *ψ* **13** phębi *D* phebi *Aπu* suppremi *γ* **14** *t*estudo *R* **15** lenimem *u* mihi (michi *φ*) cumque *Ω Porph. Pseudacr. schol. λφ* mihi cuique *Bentl.* medicumque *Lachmann* metuumque *Rosenberg* mihi tuque *Peerlkamp, sed Horatius ueterum poetarum usum uidetur secutus esse cf. Lucret.* V 312; *uide etiam Epileg. et G. Autenrieth ann. phil. suppl.* VI 285 *qui lectionem* 'cumque' *tuetur*; *addend. carm. Priap.* 16, 7 *Büch.*; *Thallwitz affert Soph. Oed. Col.* 1137 *et Theocr.* 1, 144 silue *C*

XXXIII.

Albi, ne doleas plus nimio memor
immitis Glycerae, neu miserabilis
decantes elegos, cur tibi iunior
laesa praeniteat fide.
insignem tenui fronte Lycorida
Cyri torret amor, Cyrus in asperam
declinat Pholoen: sed prius Apulis
iungentur capreae lupis,
quam turpi Pholoe peccet adultero.
sic uisum Veneri, cui placet imparis

lenimen dulce senectae mihi ... salue] **S**: pseudohom. hymn. in Merc. 31 sq.: *χαῖρε ... δαιτὸς ἑταίρη, ἀσπασίη προφανεῖσα*

I 33. **1 T**: Diom. p. 523 Victor. de m. Hor. p. 174 **2—4** 'neu — fide' **T**: Prisc. XVII 49 cf. XVIII 130 **2** sq. 'neu — elegos' Diom. p. 485 **4** Victor. de m. Hor. p. 176 **5—7 S**: Mosch. 6, 1 sq.: *ἤρα Πὰν Ἀχῶς τᾶς γείτονος, ἤρατο δ' Ἀχὼ σκιρτητᾶ Σατύρω, Σάτυρος δ' ἐπεμαίνετο Λύδᾳ* **6** sq. **S**: Lucan. VI 388: aspera te Pholoes ... **6** 'torrere' ut apud Sapphonem (fr. 13 B.) *ὀπτᾶν*, Theocr. bis exhibet *ὀπτεύμενος*, 7, 55. 23, 34 ‖ Callim. epigr. 27 Schn.: *νῦν δ' ὃ μὲν ἀρσενικῷ θέρεται πυρί* ‖ Sen. Phaedr. 640 sq.: pectus insanum uapor amorque torret **7** sq. **S**: Aristoph. Pac. 1076: *πρίν κεν λύκος οἶν ὑμεναιοῖ* ‖ Verg. ecl. 8, 27: iungentur iam grypes equis prius aliquid contra naturam accidet quam ... **S**: Ou. met. XIIII 37 sqq. ‖ ex P. I 6, 51 sqq. et II 4, 25 sqq. ‖ Ib. 31 sqq. **7 S**: Ou. met. VIIII 461: paulatim declinat amor **9** peccet] **S**: Lucil. Aetn. 86 **10** 'quotiescumque ratio

I 33. $\Omega = ACDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi a u$] AD ALBIVM· *CDa* AD TIBVLLVM *A* AD ALBINVM· *R* PARANETICE AD ALBINVM *u* PARANETICE TETRACOLOS (*omis. γ*) AD (*omis. λ'*) ALBIVM TIBVLLVM (BVLLVM *Fλ'*) CONSOLATVR DOLENTEM QVOD NEGLEGATVR (NEGLIGATVR *λ'*) A SCORTO *Fγλ'* PARA(E)NETICE *δ* PARANETICE *π* *carmen omisit B*

2 Inmitis *CDRγπa* Immitis *AFδλ'u* glycere *Cγπ* gly////cere *δ*, ‿ *ab alt. m.* glicerae *Dψalu* glicere A_1 lygirae *R* miserabilis $R_1\pi$ *Pph.* miserabiles *cett. Ac., sed* il *in ras. δ* *inter uu.* **2** *et* **3** *una linea* (ni fallor = *u.* **11**) *erasa R* **3** Decanttes *δ* **4** Lesa *Aδlu* praeniteat *Fau* pretineat A_1 p̄miteat *D ante ras.* (*et τ*) peniteat R_1 paeniteat *Victorinus Keilii* preniteat *uel* p̄niteat *cett.* **5** licorida Al_1u **6** Cyri te torret $F\delta_1\pi_1$ Ciri *u* cirus *Au* in *supra uersum δ* (*et z*) **7** pholoem λ_1 pholeon *δ* philoen *γ* **8** capereae *λ* caprae *l* caprehae *A* *uu.* **9. 10** *omis. δ pr. aut* 1λ peccet — cui *omis. π pr.* **9** turpi] ri R_1 **10** placet] plaret l_1 imparis $ADR_1\pi_1$ *aut pr. a* inparis *Cγ* impares $FR_2\delta$ *mg.* $\lambda'\pi_2$ *aut corr. u*

formas atque animos sub iuga aenea
saeuo mittere cum ioco.
ipsum me melior cum peteret uenus,
grata detinuit compede Myrtale
libertina, fretis acrior Hadriae
curuantis Calabros sinus.

XXXIIII.

Parcus deorum cultor et infrequens

non apparet, sic uisum interponitur, ut Hor.: sic — Veneri, cum amorem ostenderet non esse pulchritudinis' Seru. ad Aen. III 2 'sic — Veneri' T: mythogr. III tract. 11, 25 apud Mai auct. class. III p. 266 = p. 243 Bode S: Ou. met. I 366: sic uisum superis: formula Homerica, Il. II 116: οὕτω που Διὶ μέλλει ... φίλον εἶναι **11** S: Theocr. 12, 15: ἀλλήλους δ' ἐφίλησαν ἰσοζύγῳ **12** S: Claudian. in Eutrop. I 24 sq.: hoc regni, Fortuna, tenes? quaenam ista iocandi saeuitia? ‖ II Eutrop. praef. 5 sq.: culmine deiectum uitae Fortuna priori reddidit, insano iam satiata (cf. c. I 2, 37) ioco **14** 'grata continuit compede' T: Placid. ed. D. p. 16 **15** S: Sen. Thy. 361 sq.: aut saeuo rabidus freto uentosi tumor Hadriae ‖ Ou. met. XIIII 711: saeuior illa freto surgente cadentibus Haedis **16** S: Sen. epist. 89, 21: ubicumque in aliquem sinum litus curuabitur ‖ Sil. XIIII 369 sq.: at simili curuata sinu diuersa ruebat classis

I 34. Tota huius carminis sententia ex Archilocho et Euripide fluxisse uidetur; Archil. fr. 74 B.: ... ἐπειδὴ Ζεὺς πατὴρ Ὀλυμπίων ἐκ μεσημβρίης ἔθηκε νύκτ' ἀποκρύψας φάος ἡλίου λάμποντος· λυγρὸν δ' ἦλθ' ἐπ' ἀνθρώπους δέος ‖ Eur. Heracl. 901 sqq.: ἔχεις ὁδόν τιν', ὦ πόλις, δίκαιον· οὐ χρή ποτε τόδ' ἀφελέσθαι, τιμᾶν θεούς· ὁ δὲ μή σε φάσκων ἐγγὺς μανιῶν ἐλαύνει **1** T: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 523 Victor. de m. Hor. p. 179, hic omissa uoce 'infrequens' S: Mart. V 5, 1: Sexte, Palatinae cultor facunde Mineruae

Ω = *ACDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*παu*] *u.* **11** *hic omis. R*1, *addidit post c.* I 34,15 **11** aeneas *R* ęnea *C* aenea *cett.* () **12** Seuo *Aλu* mitttere *D* **13** me *om. π pr.* peteret// *δ* petere *π*1 **14** continuit *editio Lips.* 1498 *Placidus* mirtale *DFu* myr*thile A* **15** adriae *Fδπp.ras.uPph.* **16** calabro *R*1

I 34. AD FORTVNAM ET SE IPSVM *CDa* AD SE PHILOSOPHANTEM (*reliqua omis. u*) DEOS INTELLIGIT (INTELLEGIT *φ*) PRAESENTES (PRESENTES *λ* PRESENTĒ *l*) QVOS PHILOSOPHANDO NEGAVIT *Fλ'u* AD SE PHILOSOPHANTEM (PHILSOFANTEM *δπ*) ET (*omis. δπ*) DICIT (*omis. δπ*) QVOS PHILOSOPHANDO (PHILOSOFANDO *δπ*) DEOS (*hic omis. δπ*) NEGAVIT PRESENTES (DEOS *hic pon. δπ, idem scribunt* PRESENTES *π* PSENTES *δ*) INTELLEGI *γδπ* IN SE RECECIDERE DICENS OB OPINIONEM EORVM QVI NE CVRANT FVLMEN AB IOVE MITTI *R* *inscr. omisit A*, *oden B*

1 Parcus (al parens) *D*

insanientis dum sapientiae
consultus erro, nunc retrorsum
uela dare atque iterare cursus
cogor relictos: namque Diespiter,
igni corusco nubila diuidens
plerumque, per purum tonantis
egit equos uolucremque currum,
quo bruta tellus et uaga flumina,
quo Styx et inuisi horrida Taenari
sedes Atlanteusque finis
concutitur. ualet ima summis

2 sq. **S**: Petron. 88: ubi sapientiae consultissima (al. cultissima) uia **2** **S**: Eur. Bacch. 395: *τὸ σοφὸν δ' οὐ σοφία* **3—5** ʻnunc — relictos' **T**: Eutych. p. 481; sunt qui Prudentium haec (sed ʻrelectos', non ʻrelictos') imitatum esse credant apoth. 101—103: quid, cum sanctiloquus reuoluto germine Lucas sursum uersus agit seriem, scandente nepotis corpore, perque atauos cursum relegente uetustos? || praeterea conferunt Paulin. XVIIII 600 sqq.: diximus, ut fugiens non fugerit, utque redactis passibus emensos sua per uestigia cursus incassum totiens uoluente relegerit orso **3** ʻconsultus — r.' **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **4** ʻuela — c.' **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **5. 7** sq. ʻnamque Diespiter plerumque — equos' **T**: Seru. ad Aen. VIIII 572 **6** **S**: Ou. fast. VI 635 et Stat. s. I 5, 6 sq. coruscus ignis = fulmen **8** **S**: Plat. Phaedr. p. 246 E.: *Ζεὺς ἐλαύνων πτηνὸν ἅρμα* || Prud. contra Symm. II 55: raptauit iuuenem uolucri per litora curru **9—12** Hor. hic Hom. Il. II 781—783 imitatus est, sed ita ut pro Typhoeo Taenarum poneret eiusque *εὐνάς* ad Homeri descriptionem Il. XX 65 adumbraret; praeterea ignotos *Ἀρίμους* in notiores *τέρμονας Ἀτλαντικούς* Euripidis mutauit (Arnoldt) **S**: Sil. V 384 sqq.: sic ubi . . . nimbum illidit terris molitus Iuppiter altas fulmine nunc Alpes, nunc mixta Ceraunia caelo intremuere simul tellus et pontus et aether ipsaque commoto quatiuntur Tartara mundo || Sen. Herc. fur. 657: fare casus horridos || 1056 et uaga ponti mobilis unda || 662—664: Spartana tellus nobile attollit iugum, densis ubi aequor Taenarus siluis premit; hic ora soluit Ditis inuisi domus **9** ʻet bruta tellus' **T**: Seru. ad Aen. X 102 cf. Pauli epit. ex Festo p. 31 M.: brutum antiqui grauem dicebant **10** inuisi Taenari] Hom. Il. XX 64 sq.: *οἰκία . . . σμερδαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ* **11** **S**: Eur. Hippol. 3 et 1053: *τερμόνων τ' Ἀτλαντικῶν* **12** sqq. **S**:

Ω = *ACDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **2** sapienciȩ *λ* **3** erro *in ras. π* retrorsus *γ* retrosum *D* retrorsum *cett. Eutyches Ac.* **4** iterarare *A1* **5** relictos *Ω Pph. Eutyches* relectos *Nic. Heinsius* **6** corrusco *A1* chorusco *πlu* **7** tonantes *Fγδu* tonantis *cett. Pph.* **8** aequos *φ* curr*um* *R* **9** telus *R1* **10** stix *DRγδφu* st//ix *ψ* tenari *CFγδπl Porph.* trénari *u* **11** Sedes *athlante*usq; ///$_{\text{h}}$ fin*is* *R* adanteusq. *δ1* (*ortum ex* atlanteusq. *quod exhibent zgL*) atlanteusq. *π* athlante usque *F* athalanteusq; *u* athlanteusque *cett. δ2 Ac.* **12** sumis *ψ*

mutare et insignem attenuat deus,
obscura promens; hinc apicem rapax
Fortuna cum stridore acuto
sustulit, hic posuisse gaudet.

Archil. fr. 56 B.: *τοῖς θεοῖς τίθει τὰ πάντα· πολλάκις μὲν ἐκ κακῶν ἄνδρας ὀρθοῦσιν μελαίνῃ κειμένους ἐπὶ χθονί, πολλάκις δ' ἀνατρέπουσι καὶ μάλ' εὖ βεβηκότας ὑπτίους κλίνουσ'* ‖ Arist. Lys. 772 sq.: *τὰ δ' ὑπέρτερα νέρτερα θήσει Ζεὺς ὑψιβρεμέτης* ‖ Philem. fr. 97 M. p. 844: *ἅπαντα νικᾷ καὶ μεταστρέφει Τύχη* ‖ Palladas 120 (anal. Br. II 431): *καὶ τοὺς μὲν κατάγουσα πάλιν σφαιρηδὸν ἀείρει* (sc. *ἡ Τύχη*), *τοὺς δ' ἀπὸ τῶν νεφελῶν εἰς Ἀίδην κατάγει* ‖ Hes. *ἔργ.* 6: *ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει καὶ ἄδηλον ἀέξει* (sc. *Ζεύς*) ‖ Hom. Od. XVI 211 sq.: *ῥηίδιον δὲ θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, ἠμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι* ‖ Eur. Herc. fur. 508 sqq.: *ὁρᾶτέ μ', ὅσπερ ἦν περίβλεπτος βροτοῖς, ὀνομαστὰ πράσσων, καί μ' ἀφείλεθ' ἡ τύχη ὥσπερ πτερὸν πρὸς αἰθέρ' ἡμέρᾳ μιᾷ. ὁ δ' ὄλβος ὁ μέγας ἥ τε δόξ' οὐκ οἶδ' ὅτῳ βέβαιός ἐστι* ‖ fr. 153 N.: *ὁ μὲν ὄλβιος ἦν, τὸ δ' ἀπέκρυψεν θεὸς ἐκ κείνων τῶν ποτε λαμπρῶν· νεύει βίοτος, νεύει δὲ Τύχα κατὰ πνεῦμ' ἀνέμων* ‖ Troad. 612 sq.: *ὁρῶ τὰ τῶν θεῶν, ὡς τὰ μὲν πυργοῦσ' ἄνω τὰ μηδὲν ὄντα, τὰ δὲ δοκοῦντ' ἀπώλεσαν* ‖ fr. 716 N.: *τά τοι μέγιστα πολλάκις θεὸς ταπείν' ἔθηκε καὶ συνέστειλεν πάλιν* ‖ Hel. 712 sqq.: *εὖ δέ πως ἀναστρέφει* (sc. *ὁ θεός*) *ἐκεῖσε κἀκεῖσ' ἀναφέρων· ὁ μὲν πονεῖ· ὁ δ' οὐ πονήσας αὖθις ὄλλυται κακῶς* ‖ Heracl. 611 sqq.: *παρὰ δ' ἄλλον γ'* (al. *ἄλλαν*) *ἄλλα μοῖρα διώκει. τὸν μὲν ἀφ' ὑψηλῶν βραχὺν ᾤκισε, τὸν δ' ἀλήταν* (al. *ἀτίταν*) *εὐδαίμονα τεύχει* ‖ Lucilius epigr. 119 (anal. Br. II 342): *πολλὰ τὸ δαιμόνιον δύναται, κἂν ᾖ παράδοξα· τοὺς μικροὺς ἀνάγει, τοὺς μεγάλους κατάγει* ‖ Sen. Thyest. 598 sqq.: ima permutat leuis hora summis. ille qui donat diadema fronti, quem genu nixae tremuere gentes ... anxius sceptrum tenet ‖ Ausonii append. p. 255 Sch.: Fortuna nunquam sistit in eodem statu: semper mouetur, uariat ac mutat uices et summa in imum uertit ac uersa erigit **14 sq.** S: Sen. Med. 219 sq.: rapida Fortuna ac leuis praecepsque regno eripuit, exilio dedit ‖ Herc. Oet. 107: fata rapacia ‖ 412: qui regna miseris donat et celsis rapit ‖ Stat. Th. XI 649 sq.: res Amphionias alio sceptrumque maligna transtulerat Fortuna manu ‖ Manil. IIII 91 sq.: sed rapit ex sceptro funus Fortuna superbo inducitque rogum summis statuitque sepulcrum ‖ Rutil. Nam. II 44: crudelis summis miscuit ima furor ‖ Curtius VIII 8, 8: summa imis confundimus ‖ Liuius XXXII 7, 10: summa imis continuare ‖ Boethius phil. consol. II 2: infima summis, summa infimis mutare gaudemus ‖ Tac. h. IIII 47: documenta instabilis Fortunae summaque et ima miscentis **14. 16** 'hinc a : r : (rapace *λ*) sust :, hic p : g : ' **T**: schol. *λφ* ad c. II 1, 3 **16** gaudet] **S**: Menand. fr. 581 M.: *ὦ μεταβολαῖς χαίρουσα παντοίαις Τύχη*

Ω = ACDF(φψ)Rγδλ'(λl)παu] **13** Motare *C* ac tenuat *Rpr. aut*1 atenuat *δ* **14** ꝑmens *u* **15** stridorẹ *φ* accuto *ψ*1 acuto *π post hunc uersum, inter uu.* **15** *et* **16** *posuerat R c.* I 33, 11: Formas atq; animos sub iuga aeneas; *sed R*2 *del. haec uerba* **15. 16** acuto sustulit | Hunc *C* **16** Sustolit *A*1 hinc *A*1 *lanteras. Pph.*

XXXV.

O diua, gratum quae regis Antium,
praesens uel imo tollere de gradu
mortale corpus uel superbos
uertere funeribus triumphos:
te pauper ambit sollicita prece
ruris colonus, te dominam aequoris
quicumque Bithyna lacessit
Carpathium pelagus carina.
te Dacus asper, te profugi Scythae,
urbesque gentesque et Latium ferox
regumque matres barbarorum et
purpurei metuunt tyranni,
iniurioso ne pede proruas

I 35. **1** sqq. **S**: Pind. Ol. 12, 1 sqq.: *λίσσομαι, παῖ Ζηνὸς Ἐλευθερίου, Ἱμέραν εὐρυσθενέ' ἀμφιπόλει, σώτειρα Τύχα. τὶν γὰρ ἐν πόντῳ κυβερνῶνται θοαὶ νᾶες, ἐν χέρσῳ τε λαιψηροὶ πόλεμοι κἀγοραὶ βουλαφόροι* **1** sq. **S**: Amm. Marcell. XIIII 11, 26 de Adrastia: nunc bonos ab imo suscitans ad bene uiuendum extollit **2** sqq. **S**: Eur. fr. 420 N.: *μί' ἡμέρα τὰ μὲν καθεῖλεν ὑψόθεν, τὰ δ' ἦρ' ἄνω* **3 S**: Prud. cath. XI 45: mortale corpus induit **4 S**: Prud. ham. 148: f u n e r e o s late exercere t r i u m p h o s **9** 'et Dacus asper' **T**: schol. *λφ* c. II 20, 18 **11—14 S**: Aesch. Pers. 162 sqq. Atossam facit loquentem: *οὐδαμῶς ἐμαυτῆς οὖσ' ἀδείμαντος φίλος, μὴ μέγας πλοῦτος κονίσας οὖδας ἀντρέψῃ ποδὶ ὄλβον, ὃν Δαρεῖος ἦρεν* **12** cf. 'purpureus tyrannus' [Seru.] centimetr. p. 463 **13** sq. 'iniurioso — columnam' **T**: Donat. ad Ter. Phorm. II 1, 57

I 35. *Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau*] AD FORTVNAM *ABCDRa* PROSEVTICE FORTVNAM INVOCAT QVAE (QVE *λψ*) COLITVR *Fλ'*; *item γ add.* ANCII; PROSEVTICE AD FORTVNAM (*reliqua omis. u*) FORTVNAM INVOCAT QVAE (Q *δ*) COLITVR *δπu* *hanc oden Diomedes et Victorinus et Seruius de metris Hor. coniunxerunt cum antecedente, opp. expos. metr.*

2 Presens *ACDδλ'u* **4** V^{r}etere *R* Uerte^{re} *δ* **6** colonis *B* colunus *γ* dominum A_1 dominã, minã *in ras. δ* equoris *u* **7** bithina *Aφψ*$_2$*u* bithinia $ψ_1$ bythyna *λ* by thina *δ* laces/sit (*uol.* lacescit *π* **8** Carpatium *Bπ* Carpathyum *D* Carpathiū, iū *in ras., δ* **9** scithae *ABlu* scitae *Fγδ* schitę *π* **10** Vrbesq: *φ* lacium *λ* laceum A_1 **11** Reguntque A_1 Regnumque R_1 matres, barbarorum et p: m: t: *editores aliquot* **12** Pu^{r}purei *δ* Purpuri *λ* mutuunt A_1 (*an* muniunt?) tiranni *Cu* **13** ne pede tuo proruas *u*

stantem columnam, neu populus frequens
ad arma cessantis, ad arma
concitet imperiumque frangat.
te semper anteit saeua Necessitas,
clauos trabalis et cuneos manu
gestans aena, nec seuerus
uncus abest liquidumque plumbum.
te Spes et albo rara Fides colit
uelata panno, nec comitem abnegat,

---

14 S: Sen. Tr. 6 sq.: columen euersum occidit pollentis Asiae **15 S**: Ou. met. XI 377 sq.: arma, arma capessamus ‖ XII 241: arma, arma loquuntur ‖ Stat. Th. VII 135 sq.: arma, arma insani, sua quisque ignotaque nullo more rapit ‖ Sil. XI 132 sq.: furiata iuuentus arma, arma Hannibalemque uolunt ‖ XII 168 sq.: arma, cruentus hostis adest, capite arma, uiri! clamatque capitque ‖ IIII 98: arma, uiri, rapite arma! **17 S**: Eur. Hel. 513 sq.: *λόγος γάρ ἐστιν οὐκ ἐμός, σοφῶν δ' ἔπος, δεινῆς ἀνάγκης οὐδὲν ἰσχύειν πλέον* ‖ Apul. de mundo c. 38: eundem deum ultrix Necessitas semper et ubique comitatur (cf. u. 22) **20 S**: eadem in re Eur. Andr. 266 sq.: *καὶ γὰρ εἰ πέριξ σ' ἔχει τηκτὸς μόλυβδος, ἐξαναστήσω σ' ἐγώ* **21** sq. 'canam . . . fidem dixit . . quod ei albo panno inuoluta manu sacrificatur . . . unde Hor.: et — panno' Seru. ad Aen. I 292 cons. Cynthius Cretensis in eundem Vergili locum apud Mai class. auct. VII 344 **S**: Hesiod. *ἔργ.* 198 sq.: *λευκοῖσιν φαρέεσσι καλυψαμένω χρόα καλὸν Αἰδὼς καὶ Νέμεσις* ‖ Verg. Aen. I 292: cana Fides ‖ Mart. X 78, 2 sqq.: ibit rara fides amorque recti et secum comitem trahet pudorem ‖ Sen. Herc. Oet. 600 sqq.: nunc quoque casum quemcumque times fidas comites accipe fatis: nam rara fides, ubi iam melior fortuna ruit ‖ Symmach. epist. IIII 42, 2: alba uelamina . . . Fidem uestiant **21** Spes] sic Graecis *Ἐλπίδες* sunt *Τύχης ἑταῖραι* (anth. Pal.) rara Fides] **S**: Aus. epigr. 11, 3 Sch. **22 S**: Val. Fl. III 694 sq.: sese comitem tam tristibus actis abneget ‖ Tib. III 6, 10: neue neget quisquam me duce se comitem ‖ Ou. a. a. I 127: siqua repugnarat nimium comitemque negabat ‖ ex P. II 3, 55 sq: scilicet indignum, iuuenis rarissime, ducis te fieri comitem stantis in orbe deae ‖ ex P. I 9, 15: adfuit ille mihi, cum me pars magna reliquit, Maxime, fortunae nec fuit ille comes ‖ Valer. Max. IIII 7, 1: tenacius igitur eorum nomina posteritatis memoria adprehendit, qui aduersos casus amicorum non deseruerunt, quam qui prosperum uitae cursum comitati sunt

---

$\Omega = ABCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi a u$] **14** columnã ne. *u* (u above) *u*. **15** *om. π pr.* Ad arma · cessantis · ad arma · *interpungit R* arma] aruas A_1 cessantis BR_1 cessantes *cett.* **16** fra,gat (n above) *δ* **17** saeua $F\delta_1 l$ *gloss.* $D\lambda\varphi$ *interpret.* 'dura' *nec diss. ut puto Pseudacr. originarius* seua $A_2\lambda\pi u\varsigma$ serua $A_1BCDR\gamma\delta_2 a$ *Porph. Pseudacr., uid. Epileg.* () **18** trabalis *R* traualis *B* trabilis *pro* trabalis *Pph.* trauales π_1 *aut pr.* trabales *cett.* **19** Gestas (n above) *D* aenea (ęnea) $C\gamma$ *corr.* $\varphi_2\psi$ *pr.* *u Ac.* ęna (a above) *π* aena *cett.* () saeuerus *Fl* **20** liqu.] () palumbũ *D* **21** alborata A_1 albora *ψ pr.* colitur *Seruius et Cynthius* **22** nec] ne A_1

utcumque mutata potentis
ueste domos inimica linquis.
at uolgus infidum et meretrix retro
periura cedit, diffugiunt cadis
cum faece siccatis amici,
ferre iugum pariter dolosi.
serues iturum Caesarem in ultimos
orbis Britannos et iuuenum recens
examen Eois timendum
partibus Oceanoque rubro.
eheu cicatricum et sceleris pudet
fratrumque! quid nos dura refugimus
aetas, quid intactum nefasti
liquimus? unde manum iuuentus

25 sqq. **S**: Sallust. fr. ed. Kr. p. 161 sq.: at contra in his miseriis cuncta me cum fortuna deseruere ‖ anth. Pal. X 35, 3 sq.: *ἢν πταίσῃς, οὐδεὶς ἔτι σοι φίλος, ἀλλ' ἅμα πάντα ἐχθρά, Τύχης ῥιπαῖς συμμεταβαλλόμενα* ‖ anth. Lat. 408, 4 sqq. R.: turba cauenda simul: nam quicumque pares fuerant, fugere fragorem necdum conlapsam deseruere domum **25 S**: Sen. Phaedr. 488: aura populi et uolgus infidum **26—28 S**: Theogn. 643 sq.: *πολλοὶ πὰρ κρητῆρι φίλοι γίγνονται ἑταῖροι, ἐν δὲ σπουδαίῳ πρήγματι παυρότεροι* ‖ Pind. N. 10, 78 sq.: *παῦροι δ' ἐν πόνῳ πιστοὶ βροτῶν καμάτου μεταλαμβάνειν* ‖ Ou. tr. V 2, 39 sq.: me miserum! quid agam, si proxima quaeque relinquunt? subtrahis effracto tu quoque colla iugo! ‖ Petron. c. 80: nomen amicitiae sic, quatenus expedit, haeret; calculus in tabula mobile ducit opus. cum fortuna manet, uoltum seruatis amici, cum cecidit, turpi uertitis ora fuga **28 S**: Theocr. 12, 15: *ἀλλήλους δ' ἐφίλησαν ἰσοζύγῳ* ‖ Plin. epist. III 9, 8: cum uterque pari iugo ... niteretur ‖ Stat. s. V 3, 159 sq.: tu par assuetus Homero ferre iugum ‖ Val. Max. II 1, 6: cotidianae ac domesticae pacis custos, in pari iugo caritatis **29** sq. **S**: Tac. Agr. 30: (Britannos) terrarum ac libertatis extremos ‖ Sil. III 282 sq.: Massyli ... domus ultima terrae ‖ Mamert. panegyr. 5: uiribus primi barbarorum, locis ultimi ‖ Verg. ecl. 1, 66 ‖ Aen. VIII 727 **31 S**: Auien. o. t. 304 et 315: populorum examina **35—38 S**: Sen. Thyest. 221 sq.: quid enim reliquit crimine intactum?

Ω = *ABCDF*(φψ)*γδλ'*(*λl*)*πau*] *uu*. **23. 24** *inuerso ordine exhibentur in u* **23** motata *C* potentis *BRπ Pph.* potentes *cett.* **25** Ad A_1*φpr.* uolgus *ACDFRpr.γδπ* uǒlgus *R* uulgus *Bλ'au* meritrix *B* **26** Per iura *ADu* Peiura ς(*h*) diffugiunt cadis. cedit *R* cȩdit *γ* diffugiunt] fugiunt *F*δ_1*π*ς **27** fece *Fδλ'πu Pseudacr.* siccitas A_1 sicatis δ_1 **29** cesarem *C* **30** brittannos *CRγπ* regens *B* **32** ocȩanoque *ψ* **33** Eheu *Dδφu* Heu heu *Bπ*a_2 *Ac.* Heu *ACRγ*a_1 *Pph.* Heheu *λ'ψ* () **34** dure fugimus A_1 (*alt. m.* e *in* a *mutauit*) durare fugimus *BR* refugimus, *om.* dura, *D* **35** intacitum $A_1 R_1 a_1$ **36** Linquimus *BC*R_2*u* Liquimus *cett.* R_1 *Pseudacr. Pph.* manum] ()

metu deorum continuit, quibus
pepercit aris? o utinam noua
incude diffingas retunsum in
Massagetas Arabasque ferrum!

XXXVI.

Et ture et fidibus iuuat
placare et uituli sanguine debito
custodes Numidae deos,
qui nunc Hesperia sospes ab ultima
caris multa sodalibus,
nulli plura tamen diuidit oscula
quam dulci Lamiae, memor
actae non alio rege puertiae

---

aut ubi sceleri pepercit? ‖ Verg. Aen. VIII 205 sq.: nequid inausum aut intractatum scelerisue doliue fuisset **36** sq. **S**: Ter. ad. IIII 2, 26 (565): ille manus continebit **38** sq. **S**: Sil. IIII 15: recocuntque noua fornace bipennes **38—40 S**: Aesch. choeph. 647: *προχαλκεύει δ' Αἶσα φασγανουργός* ‖ Verg. Aen. VII 629 sq.: positis incudibus urbes tela nouant

I 36. **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 523 Victor. de m. Hor. p. 176 **2 T**: Victor. de m. Hor. p. 174 **4 T**: Seru. ad Aen. I 530 **6 S**: Sen. Thyest. 1023: osculare; diuide amplexus tribus **8 T**: Charis. p. 266

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau] **38** Pepercit *R* utina *C* **39** diffingas *ACDRγδφau corr. Pseudacr.* diffigas *u pr.* diffindas *πς* deffingas *λ'* defingas *Bλp.ras.ψ* () retunsum *Pph. Porph.* retusum *Ω Ac.* () **39. 40** retusum | In massagetas *C* in *omisit δ1ς* **40** *ferrum R*

I 36. AD NVMIDA *BC* EVCARISTICE AD NVMIDAM AMICVM LAMIAE (LAMIE *λ*) REDEVNTEM *Fλ'* EVCHARIŠTICE LAMIAE NVMIDAE AMICO LOQVIT̄ REDEVNTI *γ* EVCHARISTICE (EVCARISTICE *u*) AD NVMIDAM (*reliqua omis. u*) PLOTIVM AMICVM LAMIAE LOQVITVR (LIQVITVR *δ*) REDEVNTEM (REDENTĒ *δ1 reliqua omis. π*) ab hispania quo missus fuerat ad bellandū *δπu* AD LAMIAM *DRa* *inscr. omis. A*

1 turae *φ, ψ1 non liquet* ture *cett. Victorinus* turre *Seruius* iuuat (inuat *A1*) placare | Et uituli *ACDRa* **3** numide *Cπ* nūmidae *R* **4** hespera *C* ab, b *in ras., δ* **5** Karis *ς(μρv)* **6** Nulla *Cπpr.* plura] pulcra *u* **8** Acte *λ* pueritiae *Cπ2u* puertiae *diserte testantur Charisius et gloss. Hor.* ()

mutataeque simul togae.
Cressa ne careat pulchra dies nota,
neu promptae modus amphorae,
neu morem in Salium sit requies pedum,
neu multi Damalis meri
Bassum Threicia uincat amystide,
neu desint epulis rosae
neu uiuax apium neu breue lilium.
omnes in Damalin putr*i*s
deponent oculos, nec Damalis nouo
diuelletur adultero,
lasciuis hederis ambitiosior.

10 T: schol. Pers. 2, 1 **S**: Pers. 2, 1: hunc, Macrine, diem numera meliore lapillo ‖ Plin. epist. VI 11: o diem laetum notandumque mihi candidissimo calculo ‖ apud Graecos *λευκὴ ψῆφος* dicebatur *ἐπὶ τῶν νικώντων* (Macarius apud paroemiogr. Leutsch. II p. 185) **13 T**: Prob. cath. p. 23: ʻDamalis huius Damalis uel Damalidis, nomen meretricis Horatianae' **S**: Suet. Aug. 76: non multi meri ‖ Ou. met. XIIII 252: nimiique Elpenora uini **14** ʻhaec amystis huius amystidis, nomen lectum in Horatio' Prob. cath. p. 29 itemque Marius Plotius Sacerdos p. 480 **S**: Callim. fr. 109, 1 sq.: *Θρηικίην μὲν ἀνήνατο χανδὸν ἄμυστιν ζωροποτεῖν* ‖ Anacreonteum 8, 2 B.: *πιεῖν, πιεῖν ἀμυστί* ‖ Apoll. Sid. c. XXII § 5: inter scyphos et a m y s t i d a s (cf. ad epod. 9, 33) **16 S**: Sen. Oed. 455: uiuaces hederas ‖ Theocr. 23, 30: *λευκὸν τὸ κρίνον ἐστί, μαραίνεται ἀνίκα παχθῇ* apium] **S**: Anacr. fr. 53 B.: *ἐπὶ δ' ὀφρύσιν σελίνων στεφανίσκους θέμενοι θάλειαν ὀρτὴν ἀγάγωμεν Διονύσῳ* ʻet — lilium' **T**: Pseudacr. ad c. II 4, 29. 14, 24 **17** sq. **S**: *ὑγρά, τακερὰ δέρκεσθαι* apud Antipatr. Sidon. 73, 3 et Ibycum fr. 2 ‖ Pers. 5, 57 sq.: ille in uenerem putris **20 S**: Soph. Ant. 826: *κισσὸς ὡς ἀτενής* ‖ Ou. met. IIII 364 sq.:

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau] **9** Mutateque *γ* Motataeque *C* simul//togae *δ* **10** Cræssa *π ante ras.* pulcra *Bπψu* pulcrba *γ* pulch^r^a *a* **11** Neu *ABCDγλ'a* Nec *FRδπu Pph.* (ne *Porph.*) prompte *Cγλφ* promtę *Dψ* prōptę *π in mg., om. in textu* anphorae *l1* **12** Neu *BCDγλ'a* Neč *A* Nec *FRδπu* saltū *B* saluum *δ pr. aut 1* **13** Neu *A corr. BCDRγλ'a Pph.* Nec *A pr. Fδπu* demalis *λ pr.* damaris *C pr.* **14** trheitia *u* threcia *C* th//reicia *δ* threicia *cett.* uincit *u uar.* amystede *B* amistide *γδlu* amistidae *λψ* amystide *cett.* **15** Neč *A* Nec *R* Neu *cett.* des//int *R* aepulis *Dδ* **17** inda malintres putres *δ* inda mali// *R* damalin *FRδπ* damalim *A2Dγλ'au* damalī *BC* demalim *A1* putres *Ω, sed cf. Verg. ge.* I 392 *Colum.* X 7 *Sil.* XIII 464: ʻputrīs' **18** Deponent *Ω schol. λφ* Deponunt *δ2ς* nec malis *A1* neu *Pph. opp. Ω Ac. Porph.* nouo *R* nouo *π* **19** Diuellitur *π* adultro *δ* **20** ederis *δπ* ambiciosior *Aγλa*

XXXVII.

Nunc est bibendum, nunc pede libero
pulsanda tellus, nunc Saliaribus
ornare puluinar deorum
tempus erat dapibus, sodales.
antehac nefas depromere Caecubum
cellis auitis, dum Capitolio
regina dementis ruinas
funus et imperio parabat
contaminato cum grege turpium

---

implicat . . . utue solent hederae longos intexere truncos ‖ Catull. 61, 33 sq.: mentem amore reuinciens, ut tenax hedera huc et huc arborem implicat errans

I 37. **1** sqq. **S**: Alcaeus fr. 20: *νῦν χρὴ μεθύσθην καὶ πόδα* (al. *χθόνα* aut *τινα*) *πρὸς βίαν πώνην* (al. *παίειν* aut *πόνην*), *ἐπειδὴ κάτθανε Μύρσιλος* ‖ Apoll. Rh. I 539: *ἐμμελέως κραιπνοῖσι πέδον ῥήσσωσι πόδεσσιν* ‖ Hom. Il. XVIII 571 sq.: *τοὶ δὲ ῥήσσοντες ἁμαρτῇ μολπῇ τ᾽ ἰυγμῷ τε ποσὶν σκαίροντες ἕποντο* ‖ Callim. hymn. in Del. 306: *αἳ δὲ ποδοῖιν πλήσσουσι χορίτιδες ἀσφαλὲς οὖδας* ‖ Ennius ann. fr. I 2ª M.: pedibus magnum pulsatis Olympum ‖ Claud. in Ruf. II 311 sq.: nunc epulas tempus, socii, nunc longa parare munera **1** **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 523 omissa uoce ʻliberoʼ **T**: Victor. de m. Hor. p. 179 **2. 4** **S**: Aus. epist. 9, 13 sqq.: nam mihi non Saliare epulum, non cura dapalis, qualem Penelopae nebulonum mensa procorum Alcinoique habuit nitidae cutis uncta iuuentus (cf. Hor. epist. I 2, 28 sq. 4, 15) **3** **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **4** **T**: Victor. de m. Hor. p. 180: ʻode XXXVII: tempus erat dapibus spaʼ (sic codd.; in *A* litteris ʻus sʼ in litura scriptis) **8** **S**: Sil. XI 235: reuocare paras a funere Romam? ‖ Pacat. paneg. c. 11: funus Illyrici **9** sq. **S**: Claud. carm. min. 8, 5: quod turpem pateris cano iam podice morbum ‖ Prud. ham. 309 sq.: turpia semiuirorum membra **9** **S**: Tac. ann. XV 37: uni ex illo contaminatorum grege in modum sollemnium coniugiorum denupsisset

---

I 37. *Ω* = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*πau*] AD SODALES *BC* PROSPHONETICE AD SODALES (*reliqua omis. u*) AVGVSTI CAESARIS (CESARIS *γλ*) VICTORIAM ALEXANDRINAM DESCRIBIT *Fγλ′u* PROSEVTICE ADSODALES AVGVSTO (ꝺUGUTO *δ*) VICTORIAM ALEXANDRINAM (ꝺLEXꝺNDRIꝺ̄ *δ1*) CAESARIS (CЄSꝺRIS *δ*) DESCRIBIT · *δπz* VICTORIĀ (VICTORIA *R*) AVGVSTI *DRa* *inscript. omis. A*

1 uiuendum *Seru.* pede] p.. *Victorinus* **2** nunc] nun *A* **5** Antehac *uel* Ante hac *ABCDRγδ2λ2π2u* *gloss. a* (ʻhac tenusʼ) Anteac *a* Antehanc *uel* Ante hanc *Fδ1λ′π ante ras. Pph.* deprome *upr.* deponere *B* cecubum *Cδu* **7** dementis *BR1πapr.* dementes *cett.* ruinas *A* **9** Conta*minato*/// *δ*

morbo uirorum, quidlibet impotens
  sperare fortunaque dulci
    ebria. sed minuit furorem
uix una sospes nauis ab ignibus,
mentemque lymphatam Mareotico
  redegit in ueros timores
    Caesar, ab Italia uolantem
remis adurgens, accipiter uelut
mollis columbas, aut leporem citus
  uenator in campis niualis
    Haemoniae, daret ut catenis
fatale monstrum. quae generosius
perire quaerens nec muliebriter

11 sq. **S**: Dem. Philipp. I 49 p. 54: *ἐγὼ δ' οἶμαι μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὴ τοὺς θεοὺς ἐκεῖνον μεθύειν τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων* || Apoll. Sid. epist. V 7, 4: nouis opibus ebrii **13 S**: Symphos. aenigm. 74, 1: Deucalion ego sum crudeli sospes ab unda **14** sq. **S**: Ou. hal. 49 sq.: animalia ... uani quatiunt semper lymphata timores **14 S**: Sil. V 224: bucina lymphatas agit in certamina mentes **15 S**: Val. Fl. VI 459: ueros metuens aperire timores **17** sq. **S**: Hom. Il. XXII 139 sq.: *Πηλεΐδης δ' ἐπόρουσε ... ἠύτε κίρκος ὄρεσφιν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν, ῥηιδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν* || Apoll. Rh. IIII 486 sq.: *Κόλχον δ' ὄλεκον στόλον ἠύτε κίρκοι φῦλα πελειάων* || Ou. met. V 606: ut solet accipiter trepidas urguere columbas || Alcman fr. 28 B. || Alcaeus fr. 27 B. || Eur. Andr. 1140 sq. **19** sq. **S**: Stat. Ach. I 476: quis enim Haemoniis sub uallibus alter creuerit effossa reptans niue **20** sq. **S**: Pseudauieni carm. min. p. 174 H. u. 18: sic tandem exicio monstra canora dedit **20** *Αἱμονίην* exhibet Apoll. Rh. III 1090 **21 S**: Prud. perist. X 77: infame monstrum, uilis, intestabilis || Flor. IIII 11: Antonius ... totus in monstrum illud ut mente ita animo quoque cultuque desciuerat **22** 'nec muliebriter — enses' **T**: Prisc. XVIII 128

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **10** morbo uirorum *Ω*] *uid. Epileg. et cf. Lucian. amor.* 21 *de eunuchis:* ἡ ... τρυφὴ ... μέχρι τῆς οὐδὲ ῥηθῆναι δυναμένης νόσου κατώλισθεν || *Labeo apud Gellium* IIII 2, 3: morbus est habitus cuiusque corporis contra naturam, qui usum eius facit deteriorem *im*potens *R* inpotens $A_2 \pi \psi$ *omis.* A_1 **12** Hebria *a* furem ψ_1 **13** nauis *omis.* π_1 **14** lymphatam *ADRπφ* lyphatam *λ'* lymfatam *B* limphatam *Cψau* linphatam *γ* limfatam *δ* mare otio C_1 **16** Cesar *δu* **17** Remissa turgens *B* adurguens *Cγπ* ueluti *R* uelud *γ* **18** Molles *Fγδλ'u* Mollis *cett. Ac.* **19** Uuenator *δ* **20** Hemoniae *γu* daret] caret R_1 **21** mostrum *γ* que *u* **22** querens *ACγλψu*

expauit ensem nec latentis
classe cita reparauit oras;
ausa et iacentem uisere regiam
uoltu sereno, fortis et asperas
tractare serpentes, ut atrum
corpore combiberet uenenum,
deliberata morte ferocior:
saeuis Liburnis scilicet inuidens
priuata deduci superbo
non humilis mulier triumpho.

XXXVIII.

Persicos odi, puer, apparatus;

25 S: Sen. Tro. 54: regni iacentis 26 sq. fortis ... tractare] S: Stat. s. III 2, 126: fortis et Eoas iaculo damnare sagittas 26 S: Ambrosius de uirg. II 5, 1: uultu sereno mortem non recusauit ‖ Prud. cath. II 68: uultu sereno 27 sq. S: Prud. ham. 608 sq.: ab ore uipereo infusum sic conbibit illa uenenum ‖ perist. X 1040: donec cruorem totus atrum conbibat ‖ Mart. VII 72, 13: atro carmina quae madent ueneno 29 S: Plin. epist. I 22: nam impetu quodam et instinctu procurrere ad mortem commune cum multis; deliberare uero et causas eius expendere ingentis est animi ‖ Lucan. IIII 533 sq.: stabat deuota iuuentus damnata iam luce ferox ‖ Stat. Th. XII 759 sq.: extrema se colligit ira (cf. a. p. 160), iam letale furens atque audax morte futura ‖ Sen. Ag. 210: non melior Aiax morte decreta furens ‖ Ambrosius t. II p. 540: contempta morte ferocior 30 inuidens] S: Hom. Od. XI 380 sq.: *εἰ δ᾽ ἔτ᾽ ἀκουέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἐγώ γε τούτων σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτρότερ᾽ ἄλλ᾽ ἀγορεῦσαι*

I 38. Ad sentent. cf. Anacreonteum 30, 1. 3: *ἐπὶ μυρσίναις τερείναις ... στορέσας θέλω προπίνειν* 1 T: Diom. p. 523 Victor. de m. Hor. p. 175 Seru. de m. Hor. IIII p. 469 schol. Iuu. 3, 221

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] 23 latentes *δ1ψu* latentis *cett. δ2* 24 horas *u* 25 iacemtem *λ* 26 Voltu *FRγδ1π* Vo^u^ltu *A* Vult *B* Vultu *cett. δ2* fortes *B* 27 artum *A1* a*trum aut* at*rum R* 28 conbiberet *λu* c^v^ombiberet (v *erasa*) *A* cūbiberet *B* com*b*iberet *δ* combiberet *cett.* 30 Seuis *ADγu* lyburnis *F* (libyrni *Porph.*) 31 superbo/// *A*

I 38. AD PVERVM MINISTRVM *BCDRa* PROSPHONETICE AD PVERVM (PVERVM SVVM *γ*) PRO SIMPLICI (SYMPLICI *l*) APPARATV CONVIVII (CONVII *γψ1*) *Fγλ'* PROSPÑ AD PUERŪ SIMPLICĒ AD PARATŪ CONUICIUM *δπ* PROPHONETICE AD PUERUM *u* *inscr. omis. A*

1 Per siccos *u*

displicent nexae philyra coronae:
mitte sectari, rosa quo locorum
sera moretur.
simplici myrto nihil adlabores
sedulus, curo: neque te ministrum
dedecet myrtus neque me sub arta
uite bibentem.

3 T: Victor. p. 156 S: Symmach. epist. IIII 28: omitte sectari per naturam faciliora 4 T: Victor. de m. Hor. p. 176

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] 2 nexe *C* nexę *δ* philyra *ABRγ* phillyra *a* phylira *λ'ψ* phylyra *π* philira *δ* phyllira *φ* phyllyra *D* phillira *Cu Ac.* corone *δ* 3 quę *π pr. ut uid.* locorum *A* (*A*1 loquorum? *ut exhibet codex ϱ*) 4 Saera *F* 5 Symplici *l* mirto *ADδπφu* nichil *u* 6 curo *u* cura *Bentl. et u*1? curo *etiam Porph.* 7 *De*Decet *A* D(de)ecet *δπ* mirtus *γδψu* neque te *D pr.* (*et τ*) subacta *C et R*1 *ut uid.* arcta *u* () 8 libentem *A*1

EXPLICIT LIB. CARMINV PRIMVS. INCIPIT. LIBER SECVNDVS *A* CARMINVM LIBER ·I· EXPLICIT (EXPLICITUS *φ*) INCIPIT LIBER (*om. δπ*) ·II· FELICITER *Fδλ'π* Q. HORATII (HORATI *R* hORT *a*) FLACCI (FLACCHI *R*) CARMINVM LIBER (*om. D*) PRIMVS EXPLICIT ‖ INCIPIT LIBER (*om. C*) SECVNDVS *CDRγa* EXPLICIT LIBER PRIMUS INCIPIT SECUNDUS HORATII FLACCI *u* FINIVNT SAPHICA DE LIBRO PRIMO CARMINVM. INCIPIVNT DE LIBRO SECVNDO SAPHICA *B* *sed idem fol.* 176v CARMINV LIb· I· EXPt INCIP̄ LIb·II· *B*

Q. HORATI FLACCI
CARMINVM
LIBER SECVNDVS.

I.

Motum ex Metello consule ciuicum,
bellique causas et uitia et modos
ludumque Fortunae grauisque
principum amicitias et arma
nondum expiatis uncta cruoribus,

II 1. 1 T: Seru. ad Aen. VI 772 Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 523 Victor. de m. Hor. p. 179 omissa uoce 'consule' in codice 3 sq. 'grauesque — amicitias' T: Pseudacr. ad c. II 19, 8 3 T: Plot. p. 541 Victor. de m. Hor. p. 180 S: Graeci cuiusdam epigrammatis initium: *παίγνιόν ἐστι Τύχης μερόπων βίος* 4 T: Victor. de m. Hor. p. 180 S: Aus. profess. 17, 10 p. 66 Sch.: principum amicitiae contigerunt iuueni ‖ edyll. 2, 32 p. 33 Sch.: et semper fictum principum amicitiae 5 S: Sil. VIIII 13 sq.: hostilique unguere primus tela cruore ‖ Prud. ham. praef. 17 sqq.: mundum recentem caede tinguit inpia sero expiandum, iam senescentem sacro cruore Christi, quo peremptor concidit ‖ Ammian. Marc. XXIII 5, 19: cuius in gladiis nondum nostrae propinquitatis exaruit cruor

II 1. $\Omega = ABCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi a u$] AD ASINIVM POLLIONEM PRAGMATICE TETRACOLOS *BC* LOQVITVR ASINIO POLLIONI (POLLONI *λ* POLLINI *ψ1*) VIRO CONSVLARI (CONSVLARI VIRO *π* CONSVLA VIRO *δ*) QVI INTERMISSIS TRAGOEDIIS BELLI CIVILIS HISTORIAM (HYSTORIÃ *l*) DESCRIBIT (DESCRIBIT HISTORIAM *δπ*) *Fδλ'π* AD ASINIV̄ POLLIONEM CONSVLARĒ VIRVM. PRACMATICE (PRAGMATICE *a*) TETRACOLOS *Dγa* AD ASINIVM POLLIONEM CONSVLAREM *R* AD/POLLI,NEM (o supra) TRAGEDUM *u* *inscript. omis. A*

1 console (v supra o) *λ* 2 uitias *D* uicia *Ra* 3 fortune *δ1* graues *u* *Ac. Plotius* grauis *cett. Victorinus* 4 Principium *A a. ras. Victorin cod. A* amiticias *C* amicicias *a* amititias *Du*

periculosae plenum opus aleae,
 tractas et incedis per ignes
  suppositos cineri doloso.
paulum seuerae Musa tragoediae
desit theatris: mox, ubi publicas
 res ordinaris, grande munus
  Cecropio repetes coturno,
insigne maestis praesidium reis
et consulenti, Pollio, curiae,
 cui laurus aeternos honores
  Delmatico peperit triumpho.
iam nunc minaci murmure cornuum
perstringis auris, iam litui strepunt,

6—10 'periculosum — doloso' et 'paulum — theatris' **T**: Seru. ad ecl. 3, 84 **7** sq. 'incedis — doloso' **T**: Seru. ad Aen. VIII 409 **S**: Meleag. epigr. 55 = anth. Palat. XII nr. 80: *μὴ . . . κινήσῃς τέφρῃ πῦρ ὑπολαμπόμενον* || prouerb. Diogenian. apud Leutsch. I p. 239: *ἐν πυρὶ βέβηκας* || Flor. III 5, 14: extincta parum fideliter incendia maiore flamma reuiuescunt || III 2, 53: acrius multo atque uehementius Thessalici incendii cineres recaluerunt **11** sq. **S**: Mart. V 5, 7 sq.: ad Capitolini caelestia carmina belli g r a n d e c o t u r n a t i pone Maronis o p u s **12 S**: Ennod. carm. I 7, 11: lubrica C e c r o p i o confidens lingua c o t u r n o **13** sq.: **S**: Aus. Mos. 401 sq.: p r a e s i d i u m sublime r e i s, quos c u r i a summos municipum uidit proceres propriumque senatum **13 S**: Cornelius Seuerus apud Sen. suas. VI p. 372 B.: unica sollicitis quondam tutela salusque **15** sq.: **T**: Seru. ad ecl. 3, 88 **17** sq. **S**: Sil. XV 459 sq.: idem cum subitum campo p e r s t r i n x e r a t a u r e s m u r m u r triste t u b a e || Sen. Thy. 573—575: i a m m i n a e saeui cecidere ferri, i a m silet m u r m u r graue classicorum, i a m tacet stridor l i t u i s t r e p e n t i s **17 S**: Sil. XII 140 sqq.: sonitu lugubre m i n a c i Mulciber immugit . . . et exesos labefactat m u r m u r e montes || Lucr. I 276: minaci murmure

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau] **6** Periculosę *λ* Pericolosae *B* alaeae *A* **7** incędis *πφ* incendis *D* *inter uu.* 7 *et* 8 R_1 *posuisse uidetur u.* 9, *sed deletus est fort. ab eodem* **8** Suppositos *BRγπφa Ac.* Subpositos *ACDδλ'ψ pr. u* positos *Seru. ad Verg. Aen.* VIII 409 doloso? *Bothe* **9** saeuerae *Blδ*2 sęuere *δ*1 tragediae *u Ac.* tragoędię *π* **10** teathris *B* puplicas *u* **12** Cycropio *A* repetes///, s *fort. ab alt. m., δ* **13** mestis *CDFπlu* maestis *cett.* presidium *γδu* p̄s. *CDλ'πa* regis A_1*π ante ras.* **14** consulent *B* **16** Delmatico A_1*ḄC Rγ*a_1 Dalmatico *cett.* A_2a_2; *cf. lat. Volksetymologie p.* 325—327 triumfo *B* **17** minaci *supra uersum add. D, om. D pr.* cornum A_1 **18** Perstringes *B* auris R_1 aureịs *φ* auras *γ pr.* aures *cett.* R_2*γ corr.* halitus $π_1$ alitus $δ_1$ *ut uid.* ς litui *cett.* $δ_2π_2$

iam fulgor armorum fugacis
terret equos equitumque uoltus.
audire magnos iam uideor duces
non indecoro puluere sordidos
et cuncta terrarum subacta
praeter atrocem animum Catonis.
Iuno et deorum quisquis amicior
Afris inulta cesserat impotens
tellure uictorum nepotes
rettulit inferias Iugurthae.
quis non Latino sanguine pinguior
campus sepulchris impia proelia

---

19 sq. **S**: Lact. inst. diu. V 6: quis ... non metueret eum, quem arma cingebant, quem ferri et gladiorum fulgor insuetus circumdabat? **21** sq. **S**: Plin. paneg. 17: uideor ingentia ducum nomina nec indecora nominibus corpora noscitare; uideor intueri immanibus ausis barbarorum onusta fercula e. q. s. **21 S**: Ter. eun. III 2, 1: audire uocem uisa sum modo militis **22 S**: Xenoph. Cyrop. II 4, 6: *ἱδρῶτι καὶ σπουδῇ ... κεκοσμημένος* ‖ Claud. IIII consul. Honor. 532: pulcher sudore palaestrae ‖ Stat. Th. IIII 260 sqq.: prosilit audaci Martis percussus amore, arma, tubas audire calens et puluere belli flauentem sordere comam captoque referri hostis equo ‖ Mart. VIII 65, 3 sq.: hic stetit Arctoi formosus puluere belli ... Caesar ‖ Stat. Th. VIIII 710: bellantem atque ipso sudore et puluere gratum ‖ Apoll. Sid. epist. VIII 3, 5: uenerabili squalore pretiosum ‖ Sil. IIII 251: adfuso squalent a puluere crines **26** sq. **S**: Verg. Aen. II 351 sq.: excessere omnes adytis arisque relictis di, quibus imperium hoc steterat **26 S**: Sil. II 365: et iam damnata cessit Karthagine Mauors **27** sq. **S**: Lucan. IIII 788 sqq.: excitet inuisas dirae Karthaginis umbras inferiis Fortuna nouis, ferat ista cruentus Hannibal et Poeni tam dira piacula manes ‖ Sil. XV 205 sq.: uobis ultor ... inferias mittam fusis insignis Hiberis **28 S**: Iustin. XIII 3, 10: edituros ... egregium hostibus suis spectaculum, ut, quorum armis uictos se doleant, eorum mutuis caedibus gaudeant, parentaturosque sanguine suo manibus hostium a se interfectorum ‖ uide etiam Cortii ad Lucan. II 175 adnotat. **29 — 36 S**: Sen. Phaedr. 551 sq.: hinc terras cruor infecit omnes fusus et rubuit mare **29** sq. **S**: Verg. ge. I 491 sq.: nec fuit indignum superis bis sanguine nostro

---

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ′(λl)πau] **19** fulgor *Ω* fulgur *R_2ς* fugaces *CR_2u* fugacis *R_1 cett. Pph.* **20** ẹquos *C* uoltus *FRπς* uultus *cett.* **22** puluure *l* sordidus *D pr.* **23** Cucta *$δ_1$* **24** Preter *CDFγλ′u* **25** et *om. δ pr.* quisquis deorum *u* amitior *Dψl pr.* amicitior *Ru* amiticior *C* **26** Affris *u* inulta] inuita *$δ_1$ς* ceserat *C* cessarat *l_1* inpotens *FRλ Porph.* ĩpotens *B* impotens *cett.* *u.* **27** *omis.* *A_1ς* **28** Retulit *A_2δλ′u Pph.* Rettulit *cett. Ac. schol.* *γ* () iu^{h}gurtẹ *ψ* iu//gurtẹ *π* **30** sepulcris *BFλau Porph. Pseudacr.* inpia *λ* impia *cett.* proelia *ADFRa* praelia *γλ* p̄lia *B corr. Cπ* prelia *δlu* p̄liis *B pr.*

testatur auditumque Medis
Hesperiae sonitum ruinae?
qui gurges aut quae flumina lugubris
ignara belli? quod mare Dauniae
non decolorauere caedes?
quae caret ora cruore nostro?
sed ne relictis Musa procax iocis
Ceae retractes munera neniae:
mecum Dion*a*eo sub antro
quaere modos leuiore plectro.

II.

Nullus argento color est auaris

Emathiam et latos Haemi pinguescere campos ‖ Sil. XIIII 130: fecundat sanguine campos **29 S**: Plut. Mar. 21: *Ἀρχιλόχῳ λέγοντι πιαίνεσθαι πρὸς τοῦ τοιούτου (πολέμου) τὰς ἀρούρας* ‖ Aesch. Pers. 806 ‖ Sept. 587 ‖ Apoll. Sid. c. VII 261 sq.: pinguisque etiamnum sanguine fertur lorica **30 S**: Verg. ge. I 511: Mars impius **35 S**: Apoll. Sid. epist. I 5, 7: Metaurus (cf. c. IIII 4, 38 sqq.), cuius ita in longum felicitas uno die parta porrigitur, ac si etiam nunc Dalmatico cadauera sanguinulenta decoloratis gurgitibus inferret ‖ Ou. tr. IIII 2, 42: decolor ipse suo sanguine Rhenus erat ‖ Hegesippus de excid. Hierosol. II p. 248: nec erit ulla regio nostri expers cruoris ‖ Sil. VII 149 sq.: numquam Phaetontius amnis sanguinea pontum turbasset decolor unda **37—40 S**: Sen. Ag. 332 sqq.: nil acre uelim, magnumque modis intonet altis; sed quale soles leuiore lyra flectere carmen simplex,

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **31** aditumque *λ* **32** Haesperiae *DFRa* Hæsperie *π* ruginae *γ* (r sub lin.) **33** que *R1γ* **34** qđ *R* **35** decolorabere *A1CR* decolo'auere *u* cedes *BDu* **36** hora *δ ante ras. ψ1 l ante ras. u* **37** iocis] locis *R ante ras.* **38** Caeae *CFl ante ras. u* Cę//ę *π* Ceae *cett.* () **39** dionio *C* dioneo *cett.* *u.* **40** *omis. δ pr.* Quere *ACDγδu* leuiores *R*

II 2. AD SALLVSTIVM (SALVSTIV *C*) CRISPVM ENCOMIASTICE TETRACOLOS *ABC* DICANE (DICONE *u*) AD SALLVSTIVM (SALVSTIVM *φ pr. lu*) CRISPVM (*omis. δ1, reliqua omis. u*) QVOD (*omis. δπ*) IVS (VIS *λ*) LIBERALITATIS EXTOLLIT GRATIA (GRACIA *λ*) *Fδλ'πu* PROSPHONETICE TETRACOLOS SALVSTIO CRISPO IVS LIBTATIS EXTOLLENTI *γ* AD CRISPVM SALLVSTIVM (SALVSTIVM *R1*) *DRa*, *Da add.* PROSPONETICE (h supra lin.) TETRACOLOS· (*in rasura D*)
in π supra DICANE *scriptum est:* ·i· (idest) iocosa ode *prior manus redit in A cf.* I 16, 17
1 Nullus est argento color *C, corr. ead. m.*

abdito terris, inimice lamnae
Crispe Sallusti, nisi temperato
splendeat usu.
uiuet extento Proculeius aeuo,
notus in fratres animi paterni;
illum aget pinna metuente solui
Fama superstes.
latius regnes auidum domando

lusus cum docta tuos Musa recenset; licet et chorda grauiore sones || anth. Lat. 429, 2 R.: ludere Musa iuuat: Musa seuera, uale **37 S**: Stat. s. I 5, 13 sq.: procax...Clio || Apoll. Sid. c. XIIII 27: et Chiron cecinit minore plectro || Stat. s. I 4, 36: sperne coli leuiore (tenuiore codd.) lyra || Ou. met. X 150 sq.: plectro grauiore ... leuiore lyra

II 2. **1** sqq. **S**: laud. Pis. 225 sq.: abdita quid prodest generosi uena metalli, si cultore caret? || Apul. flor. III 17, 79: gladius usu splendescit, situ rubiginat || Boeth. phil. consol. II 4: quid ... aurum ... an uis congestae pecuniae? atqui haec effundendo magis quam coaceruando melius nitent (cf. c. IIII 5, 8) || Prud. contra Symmach. II 754 sq.: candor perit argenti, si defuit usus, et fuscata situ corrumpit uena colorem || Apoll. Sid. epist. VIII 7, 1: de ... nigrescentis argenti struibus **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 523, sed 'nullus — auaris' omis. codd. Victor. de m. Hor. p. 175 'Nullus color est argento auaris' florilegium Cusanum C 14 **3** sq. **S**: Soph. fr. 780 N.: λάμπει γὰρ ἐν χρείαισιν ὥσπερ ἐκπρεπὴς χαλκός· χρόνῳ δ' ἀργῆσαν ἤμυσεν στέγος **3** Victor. p. 156 et p. 162 **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5—8 S**: Claud. in Prob. et Olybr. cons. 31 sqq.: uiuit adhuc completque uagis sermonibus aures gloria fusa Probi ... illum Fama uehit trans aequora etc. **5 T**: schol. Iuu. 7, 94 **S**: Symmach. epist. X 12 (32): certe ille est Praetextatus, quem iure consulem feceratis, ut fasti memores (cf. c. III 17, 4. IIII 14, 4) celebre nomen extenderent **7** sq. **S**: Verg. Aen. VIIII 473 sq.: pinnata per urbem nuntia Fama ruit || IIII 180: pedibus celerem (sc. Famam) et pernicibus alis || Prop. III 1, 9: quo me Fama leuat terra sublimis e. q. s. || Prud. per. 13, 4 sq.: incubat in Libya sanguis (scil. Cypriani), sed ubique lingua pollet, sola superstes agit de corpore, sola obire nescit **7** aget] **S**: Gratt. cyn. 324 sq. **9—12 T**: Augustin. de ciuit. dei V 13 floril. Cusanum C 14 **S**: Sen. Thy. 348—357: rex est, qui posuit metus et diri mala pectoris, quem non ambitio impotens et numquam stabilis fauor uulgi praecipitis mouet; non quicquid fodit Occidens aut unda Tagus aurea

$\Omega = ABCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi a u$] **2** inimice *ACDγλal p.ras.u* inimicae *BFRδπl ante ras.* la$\overset{n}{\text{me}}$ *A* lamæ *C* lammae *Du* lamnae *cett. Porph. Pseudacr.* **3** salusti *Cγλ'u* sallusti *cett.* nisi] ni *C* **4** Slendeat *π* **5** Viuet *φ* Viuat *A2ς schol. Iuuenal.* Viuit *πφ1 lp. ras. Pph. bis Porph.* Viuet *cett. l ante ras. Ac.* proculeius *π* proculeus *δpr.* euo *u schol. Iuuenal.* **7** agit *Fδλ' Pph. Porph. schol. λφ* agit *π* aget *cett. Ac. Pseudacr.* pinna *A1BCR1γ Pph. Porph. Pseudacr.* penna *cett.* solui *omis. δ1, add. δ2* **8** Flamma *A1* **9** Letius *Apr.* Lacius *λ* Latium *D ante corr.* demando *flor. Cus.*

spiritum, quam si Libyam remotis
Gadibus iungas et uterque Poenus
  seruiat uni.
crescit indulgens sibi dirus hydrops,
nec sitim pellit, nisi causa morbi
fugerit uenis et aquosus albo
  corpore languor.
redditum Cyri solio Prahaten
dissidens plebi numero beatorum
eximit Virtus populumque falsis
  dedocet uti

claro deuehit alueo, non quicquid Libycis terit feruens area messibus **9** **S**: Sil. III 104: indigenis late regnarat in oris **12** **S**: Sen. Herc. Oet. 621 sqq.: cupit hic gazis implere famem, nec tamen omnis plaga gemmiferi sufficit Histri, nec tota sitim Lydia uincit (cf. u. 14), nec quae Zephyro subdita tellus stupet aurato flumine clarum radiare Tagum, nec si totus seruiat Hebrus ruraque diues cingat Hydaspes intraque suos currere fines spectet toto flumine Gangen || Hilarius Arelat. genes. u. 159: tibi seruiat uni **13** sqq. iam Diogenes auaros cum hydropicis comparauit (Stobae. flor. X 46): *ἐκείνους γὰρ πλήρεις ὄντας ἀργυρίου ἐπιθυμεῖν πλείονος, [τούτους δὲ ὕδατος], ἀμφοτέρους δὲ πρὸς κακοῦ· ἐπιτείνεσθαι γὰρ μᾶλλον τὰ πάθη, ὅσῳ ἐπιθυμούμενα πορίζεται* || Ou. fast. I 215 sq.: sic quibus intumuit suffusa uenter ab unda, quo plus sunt potae, plus sitiuntur aquae **13. 15** **S**: Prud. cath. VIII 62 sq.: et aquosus albis humor in uenis dominetur || per. II 239 sq.: hydrops aquosus lucido tendit ueneno intrinsecus **13** **T**: Porph. ad epist. II 2, 146 **S**: Serenus Sammonic. 26, 494: crescit hydrops **15** sq. **S**: Alcimus Auitus ed. Peip. III 406 || Seren. Samm. 27, 517: languoris aquosi **17—19** 'redditum — uirtus' **T**: Prisc. XVIII 130 'redditum — Prahaten agens in disciplinam in bea . sexus .' **T**: Porph. ad epist. I 12, 27 **18** sq. **S**: Sen. dial. VI ad Marciam de consol. 3, 3: eximes te numero uiuorum **19—21** 'dedocet uti falsis uocibus' (falsis u : del. Hertz) **T**: Prisc. XVIII 46

$\Omega = ABCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi a u$] **10** sylybiam *φ* libiam *AB Cγδλu floril. Cus.* lybiam *DFRal* lybyam *π* **11** Gradibus *π* paenus *γπ* penus *lu floril. Cus.* poenus *cett. uid. Epileg.* **12** Seruiet *δ*π_1 *uu.* **13—16** *omis.* ψ_1 **13** durus *u* dyrus *l*ψ_2 *Ac.* () hidrops *Aγ* hydr(p)os *Ra* ydrops *πlu Ac.* **15** F/ugerit *a* uen//is *a* uenis *δ* **16** Ccorpore *δ* languor *ACDRδπφau Porph.* lang(v)or *B* langor *cett.* **17** ciri *Au* solio *phraaten R* sollio *δ* prahaten *BCDFδπal Porph. Ac. Pseudacr.* prahatem *λ* phrahaten *γ*φ_2 phrahatem *u* phraaten *A*R_2 phraatem *Priscianus* () **18** blebi γ_1 plebis *C ante ras. D ante ras. π ante ras. a et in confusa interpretatione Porph.* plebi *cett.* C_2 *p. ras. et* C_2 *uar. superscr. D p. ras. π p. ras. Pph. Pseudacr. schol. λφ Priscianus* () beatum A_2 φ_2*l* beatorum *cett. schol. λφ schol. γ* **19** que *omis. C* **20** Dedocet *π* edocet C_2 *uar. superscr.*

uocibus, regnum et diadema tutum
deferens uni propriamque laurum,
quisquis ingentis oculo inretorto
spectat aceruos.

III.

Aequam memento rebus in arduis
seruare mentem, non secus in bonis
ab insolenti temperatam
laetitia, moriture Delli,

21—24 S: Sen. Thy. 389 sqq.: rex est, qui cupiet nihil; hoc regnum sibi quisque dat; stet quicumque uolet potens aulae culmine lubrico: me dulcis saturet quies! **23** sq. **S**: Cinna apud Charisium p. 124: nec tam donorum ingenteis mirabere aceruos innumerabilibus congestos undique saeclis **23** 'oculo inretorto' est Graecum *ἀμεταστρεπτί* (Lucian. Nigrin. 28) et cf. prouerb. Diogenian. apud Leutsch. I p. 215: *ἀτενὲς ὁρᾶς* ‖ Aesch. Choeph. 99: *ἀστρόφοισιν ὄμμασιν* ‖ Theocr. 5, 36: *ὄμμασι τοῖς ὀρθοῖσι ποτιβλέπεν* ‖ Aesch. Ag. 777 sq.: *παλιντρόποις ὄμμασι* **24 S**: Verg. ge. I 158: heu magnum alterius frustra spectabis aceruom

II 3. **1—4 S**: Archiloch. 66 B.: *μήτε νικῶν ἀμφάδην ἀγάλλεο μηδὲ νικηθεὶς ἐν οἴκῳ καταπεσὼν ὀδύρεο, ἀλλὰ χαρτοῖσίν τε χαῖρε καὶ κακοῖσιν ἀσχάλα μὴ λίην· γίγνωσκε δ' οἷος ῥυσμὸς ἀνθρώπους ἔχει* ‖ Eur. fr. 963 N.: *μηδ' εὐτύχημα μηδὲν ὧδ' ἔστω μέγα, ὅ σ' ἐξεπαρεῖ μεῖζον ἢ χρεὼν φρονεῖν, μηδ' ἤν τι συμβῇ δυσχερές, δουλοῦ πάλιν, ἀλλ' αὐτὸς αἰεὶ μίμνε, τὴν σαυτοῦ φύσιν σῴζων βεβαίως* ‖ Iphig. Aul. 919 sqq.: *ὑψηλόφρων μοι θυμὸς αἴρεται πρόσω, ἐπίσταται δὲ τοῖς κακοῖσί τ' ἀσχαλᾶν μετρίως τε χαίρειν τοῖσιν ἐξωγκωμένοις* **1** sq. 'equam — mentem' **T**: floril. Paris. 8818ª **1 T**: Diom. p. 523 Victor. de m. Hor. p. 179 Seru. de m. Hor. IIII p. 470 **3** 'ab insolente temperas' (sic *A*) **T**: Victor. de m. Hor.

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau] **23** ingentes *CDR2γau* ingentis *R1 cett.* **24** acerbos *ψ*

II 3. AD DELLIVM (DELIVM *A*) *ABCDRa* PARANETICE IMMO SYMBOLEVTICE (SIMBOLEVTICE *γ*) DELLIO *Fγ* SIMBOLEUTICE DELLIO *δ* PRAGMATICE IMMO SIMBOLEUTICE DELLIO *π* PARANETICE SIMBOLEVTICE DELLIO. DELLIVM ALLOQVITVR ADQ. (ATQUE *l*) COHORTATVR EVM AD AEQVITATEM (EQV. *λ*) ANIMI ET VOLVPTATEM (UOLUPTE *λ*) QVONIAM MORS SEQVVTVRA OBNVBET OMNES *λ'* PARANETICE AD ELIUO *u*; *in δ litteris minoribus haec adscripta sunt:* Dellium aloquitur qua oratur eam ad æquitatem animi et uoluptatem quoniam mors quæ sequitur ob nubet omnes ()

1 aequa mto *Victorinus* **4** Lętititia *B* Letitia *γφu* Laeticia *a* Laetitiam *D* Leticia *λ* Laetitia *cett. Victorinus* moriture *R*

seu maestus omni tempore uixeris,
seu te in remoto gramine per dies
festos reclinatum bearis
interiore nota Falerni.
quo pinus ingens albaque populus
umbram hospitalem consociare amant
ramis? quid obliquo laborat
lympha fugax trepidare riuo?
huc uina et unguenta et nimium breuis
flores amoenae ferre iube rosae,
dum res et aetas et sororum
fila trium patiuntur atra.

p. 180 **4** **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **S**: Stat. Th. VII 678: terrificas, moriture, uiros? ‖ anth. Lat. 8, 99 R.: quo, moriture, ruis? quae te dementia ducit? ‖ Lucan. II 523 sq.: in medios belli non ire furores iamdudum, moriture, paras? **5—8** **S**: Plaut. Bacch. V 2, 76 (1193) sqq.: non tibi uenit in mentem, ... si, dum uiuas, tibi bene facias, iam pol id quidem esse haud perlonginquom: neque, si hoc hodie amiseris, post in morte id eventurum esse umquam? ‖ epigr. adespot. 527 (anal. Br. III 262): *πολλὰ πιὼν τέθνηκας, Ἀνάκρεον· ἀλλὰ τρυφήσας καὶ σύ γε μὴ πίνων ἵξεαι εἰς Ἀίδην* **6** sq. **T**: incertus grammaticus de dubiis nominibus apud Keil. V p. 572 **S**: Mart. VIIII 90, 1: sic in gramine floreo reclinis **9—12** **S**: Satyrius epigr. 3 (anal. Br. II p. 276): *ἦ καλὸν αἱ δάφναι, καλὸν δ' ὑπὸ πυθμέσιν ὕδωρ πιδύει, πυκινὸν δ' ἄλσος ὑποσκιάει θηλεθάον, ζεφύροισιν ἐπίδρομον, ἄλκαρ ὁδίταις δίψης καὶ καμάτου καὶ φλογὸς ἠελίου* **9** apud Philoxenum, qui multa uocabula Horatiana interpretatus est, legitur: 'populus alba] *λεύκη, τὸ δένδρον*' **10** **S**: Verg. ge. IIII 24: obuiaque hospitiis teneat frondentibus arbos amant] Graece *φιλοῦσι* **12** **S**: Aus. Mos. 29: et riuos trepido potis aequiperare meatu ‖ Prud. cath. V 116: fundit fonticulis uda fugacibus **13** sq. **S**: Anacreonteum 7, 5 sqq.: *ἐμοὶ μέλει μύροισιν κατα-*

$\Omega = ABCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi a u$] **5** Saeu π mestus $BCDF\delta\pi u$ maestus *cett.* **9** Quo Ω *itemque Verg. Aen.* XII 879 Qua *y* (*codd. Lambini*) **10** Uumbram δ Vmbra γ_1 hosbitalem δ consotiare $D\pi_2\psi u$ **11** ramisque et *Haupt* ramosque et *Bentl.* ramis, et *Fea* cannisque et *G. Hermann* quid $A_1 B F R_1 \gamma$ *uar.* $\delta_1\lambda_1\pi$ *Pph. Porph. schol.* $\lambda\varphi$ *altero loco* (*interpr.* 'scilicet si ea non utimur') quod D_1 *Ac.* quo $CD_2R_2\gamma\delta_2\lambda_2\varphi_2 a l u$ ('quo] ubi' *schol.* γ 'ad quem locum' *schol.* λ 'in illo loco' *schol.* φ 'ut sinuoso' *gloss. D*) quia *A post ras.* quoq; *y* quo et *y* qua et *Cuningham* () *uid. Epileg.* **12** Lymfa *B* Limpha πu Nympha (N *minio picta*) ψ Lympha *cett.* **13** Hunc π *ante ras.* ψ ungenta $B\pi a u$ *Pseudacr. corr.* unguent*a* δ breues $F\delta\lambda'\pi u$ breuis *cett.* *u uar. Ac. Pseudacr.* ('genitiuus est' *interpr.*) **14** amoene R_1 *ut uid.* amoenae/ π amenae *u* amaenae $D\gamma$ amoenos π_1 *ut uid.* amoenae *cett.* $R_2\pi_2$ *iube* δ *in ras.* rose *C* **15** et *omis. D pr.* &as *l* aetas, *s in ras.*, δ **16** Filia *a ante ras.* ///atra *R*

cedes coemptis saltibus et domo
uillaque flauos quam Tiberis lauit,
cedes, et extructis in altum
diuitiis potietur heres.
diuesne prisco natus ab Inacho,
nil interest, an pauper et infima
de gente sub diuo moreris,
uictima nil miserantis Orci:
omnes eodem cogimur, omnium

βρέχειν ὑπήνην· ἐμοὶ μέλει ῥόδοισιν καταστέφειν κάρηνα **15** sq. **S**: Verg. Aen. IIII 651: dum fata deusque sinebant ‖ XII 147: qua uisa est fortuna pati Parcaeque sinebant ‖ 'dum res et aetas et sororum νήματα πορφύρεα πλέκεται' Aus. epist. 12, 44 sq. p. 172 Sch. ‖ Mart. IIII 73, 3 sq.: ultima uoluentes orauit pensa sorores, ut traherent parua stamina pulla mora ‖ Stat. Th. VI 354 (376): sic ... nigrae uoluere sorores ‖ Ou. am. I 3, 17: quos dederint annos mihi fila sororum ‖ Sen. Herc. f. 177 sqq.: dum fata sinunt ... sorores nec sua retro fila reuoluunt ... recipit populos urna ‖ Tib. I 1, 69: dum fata sinunt, iungamus honores ‖ Sil. XVII 361 sq.: nil fila sororum aduersus posco ‖ Ennod. ed. Vog. p. 174 (epitaf.): fila sororum, ultima **16 S**: Ou. tr. IIII 1, 63 sq.: hic quoque cognosco natalis stamina nostri, stamina de nigro uellere facta mihi **17—28 S**: Sil. V 265—267: modo quem Fortuna fouendo congestis opibus donisque refersit opimis, nudum Tartarea portabit nauita cymba **18 T**: Eutych. p. 484 **S**: Prud. c. Symm. II 606 sq.: et quos Ganges alit tepidique lauant septem ostia Nili ‖ per. III 188. 190: quam memorabilis amnis Ana gurgite moenia pulcra lauit **21—27 S**: Pind. N. 7, 19 sq. B.: ἀφνεὸς πενιχρός τε θανάτου πόρον σαμὰ νέονται et 30 sq. B.: κοινὸν γὰρ ἔρχεται κῦμ' Ἀίδα ‖ Maxim. eleg. 6, 8: hac par diuitibus pauper egenus erit **21 S**: Eur. El. 1 (ex emendatione C. Schenkelii): ὦ τοῦ παλαιοπάτορος Ἰνάχου ῥοαί **23** sq. 'sub — Orci' **T**: Seru. ad Aen. XII 139 **24** uictima] **S**: Aus. epigr. 20 (18), 6 nil m. O.] **S**: Hom. ἀμείλιχος, νηλεής ‖ Hes. Th. 465 de Orco: νηλεὲς ἦτορ ἔχων **25** sqq. **S**: Ou. met. X 32—34: omnia debemur uobis paulumque morati serius aut citius sedem properamus ad unam; tendimus huc omnes ‖ Stat. s. II 1, 218 sq.: ibimus omnes, ibimus: immensis urnam quatit Aeacus ulnis omnium uersatur ... sors] **S**: Ambrosius t. I p. 595: sortem dicitis quod debetur. etenim uelut urna ferali sors uoluitur, perituri debitoris luenda supplicio ‖ anthol. L. ed. R. 8, 79: quoniam fors omnia uersat **25—27** 'omnium uersatur urna serius ociusue sors excitatur' **T**: mythogr. III tract. 9, 12 ap. Mai auct. class. III 240 **S**: Ou. met. X 32 sq.

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)πau] *uu.* **17. 18** *omis.* $\gamma_1\delta_1\pi_1$

17 Caedes *FRλ* **18** flauos *B* fla^{u}us *ψ* flauus *cett.* tẏberis *Dl* lauit] lauat *ABa* laū π_2) ('lauit] antique posuit' *schol. λφ*) **19** Caedes *l* exstructis *R Ac.* extructis *cett.* **20** Diuiciis *a* hęres *a* *u.* **21** *omis.* π_1 **22** Nihil *CDRδπl* Nichil *Fu* **23** dio $A_1 B \lambda_1$ *a pr. Pseudacr.* diuo *cett.* $A_2 \lambda_2$ *a superscr. Pph. schol. γ* **24** nihil *Rδπ ante ras. ψ Ac. Seru.* nichil *φ* orci *γ* orci *π*

uersatur urna serius ocius
sors exitura et nos in aeternum
exilium impositura cumbae.

IIII.

Ne sit ancillae tibi amor pudori,
Xanthia Phoceu: prius insolentem
serua Briseis niueo colore
mouit Achillem;
mouit Aiacem Telamone natum

26 sq. schol. Stat. Th. VII 6: 'Horatius dicit sortem (sic emend. Peerlk. lectionem traditam: 'Plato inducit scelera') hominum in urna uersari' **S**: Prop. III 26, 12: longius aut propius mors sua quemque manet **26 S**: Sen. Tro. 974: uersata dominos urna captiuis dedit **27** sq. **S**: Theocr. 16, 40 sq.: *ἐπεὶ γλυκὺν ἐξεκένωσαν θυμὸν ἐς εὐρεῖαν σχεδίαν στυγνοῦ Ἀχέροντος* (al. *στυγνοῖο Χάροντος*) **28 S**: Cyprian. heptat. exod. u. 63: inpositum cymbae

II 4. Ad sententiam **S**: Ou. am. II 8, 9 sqq. **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 523 Victor. de m. Hor. p. 175 **S**: anthol. L. c. 897, 5 R.: ne tibi sit tanto caput et coma pexa labore **3** item apud Alexandrinos *Ἑλένη νιφόεσσα* dicitur **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5 S**: Hom. *Τελαμώνιος Αἴας*

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **26** Versat. *B* orna *R* serius et otius *u* seruus *R ante ras.* otius *γψu* **27. 28** aeternum | Exilium $A_1BCD_1R_2γδ_2a_1$ aeternum | Exitium $A_2Fδ_1πlu$ aeternum | Exicium *λ* aeter | Num exilium $D_2R_1δ_2a_2$ **28** inpositura *CFRδπu Pph.* impositura *ABDγλ'a* cumbae $A_1BFδ_1π_1a$ *Ac.* cymbae A_2C R_2 *in ras.* $γδ_2λ'π_2$ cimbae *Du* cimbe *schol. γ*

II 4. ANCILLAM AMARE CRIMEN NON ESSE *AB* PROSPHONETICE ALLOQVITVR SODALEM SVVM FOCEVM· MONENS NE DESERAT CONCVBINAM SVAM· PHILLIDEM APPETENS TALEM QVALIS FVIT XANTHIA *Fλ'* PROSPHONETICE AD XANTHIA SODALE GENERE FOCEVM ANCILLĀ AMARE CRIM N ẼE *γ* AD XANTIAM (SANTIAM *z*1) PROSPHONETICE (PROSFON. *π* PROSPON. *δz*) SODALEM GEÑR (= GENERE) FOCEṼ ALLOQVITVR *δπz*, *sed in δ* F. A. *ante reliqua posita sunt*; PROSPHONETICE AD FOCEUM *u* AD XANCTHIAM (*sic a* XANCHIAM *Dτ* XANCTHENIĀ *R* XACTHIA *C*) TRALIPTAM (TRALIPPA *C*, *rel. om. R*). ANCILLAM AMARE CRIMEN NON (*om. C*) ẼE (*rel. om. a*) PROTREPTICE TETRACOLOS *CDRa*

1 ancille *Cλ* ancillæ *δ, sed* e *in ras.* pudor, i *add. m. 2 ut uid. R*
x
2 Xancthia *D* Xantia *πpr. ψu* Aanthia *δ* Xanthia *cett. π corr. z* foceu *ABa* **3** breseis *Fδπ* brisaeis *λ'* **5** aiacen R_1 n//atum *D*

forma captiuae dominum Tecmessae;
arsit Atrides medio in triumpho
uirgine rapta,
barbarae postquam cecidere turmae
Thessalo uictore et ademptus Hector
tradidit fessis leuiora tolli
Pergama Grais.
nescias, an te generum beati
Phyllidis flauae decorent parentes;
regium certe genus et penatis
maeret iniquos.
crede non illam tibi de scelesta
plebe dilectam, neque sic fidelem,
sic lucro auersam potuisse nasci
matre pudenda.
bracchia et uoltum teretisque suras
integer laudo: fuge suspicari

---

10 sqq. Hor. respexisse uidetur Hom. Il. XXIIII 242 sqq.: *ἀτὰρ γνώσεσθε καὶ ὔμμες, ῥηίτεροι γὰρ μᾶλλον Ἀχαιοῖσιν δὴ ἔσεσθε κείνου τεθνηῶτος ἐναιρέμεν* **13** sq. **T**: Pseudacr. interpolatus ad epod. 8, 11 **15** sq. **S**: Plaut. Truc. II 6, 49—51 (530—532): adduxi ancillas tibi ... sed reginae domi suae fuere ambae **15** genus] **S**: Verg. Aen. IIII 12 **17** sq. **S**: Mart. VI 29, 1 sq.: non de plebe domus, nec auarae uerna catastae, sed domini sancto dignus amore puer ‖ Stat. s. III 3, 46: neque enim dominos de plebe tulisti **21** sq. ‘brachia — laudo’ **T**: Seru. ad Aen. VI 207

Ω = *ABCDF*(φψ)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **6** Forme R_1 domino *A pr.* tecmessae *ABDRγπ pr. a* tecmesse *C* tegmessae *Fδλ'π corr.* temessae *Pseudacr.* themessę *u*, *superscr.* g () **7** mediū ī triūpho *B* **8** rapta] capta *C pr. A c.* **9** Barbare *Fγ* cedere *π pr.* **10** Thesalo *δπ pr.* adeptus ψ_1 adtemptus *B* haector *FRπ* ~~equor~~ hector *A* **11** fessis *R* fesis γ_1 **12** graiis *A corr. Ba* gragis *γ* gais ψ_1 grais *cett.* **13** Nescias *δ* Nescis./// *R* ante *BDγ*δ_1 **14** Philli difflauae *F* Phyllidis *ABRλπa* Phillidis *CDγδlu Pseudacr.* flaue *Cγ* **15** Regum *ψ* penatis *ABλ'*π_1 poenates *φ* penates *cett.*π_2 **16** Maeret *BRγa* Meret *cett.* **17** Credo *D* scęlesta *φ* **18** dilectam *ABF*R_2*δλ'πu* delectam *CD*R_1*γa* () **19** auersam *Ω Pseudacr.* aduersam ς (ϑ) *A c. pr.* () potius se δ_1 **20** pudanda *λ* **21** Brachia *Ω* uoltum *Fλ'π* uultum *cett.* teretis *ABCDRλ'a* teretes *Fγδπu* que *om. C* **22** lu[a]//do *R* *fuge suspicari* u_2, *omis.* u_1

cuius octauom trepidauit aetas
claudere lustrum.

V.

Nondum subacta ferre iugum ualet
ceruice, nondum munia comparis
aequare nec tauri ruentis
in uenerem tolerare pondus.
circa uirentis est animus tuae
campos iuuencae, nunc fluuiis grauem
solantis aestum, nunc in udo
ludere cum uitulis salicto

II 5. **1** sqq. **S**: Anacr. fr. 75 B.: *πῶλε Θρηκίη, τί δή με λοξὸν ὄμμασιν βλέπουσα νηλεῶς φεύγεις, δοκέεις δέ μ' οὐδὲν εἰδέναι σοφόν; ἴσθι τοι, καλῶς μὲν ἄν τοι τὸν χαλινὸν ἐμβάλοιμι, ἡνίας δ' ἔχων στρέφοιμί σ' ἀμφὶ τέρματα δρόμου. νῦν δὲ λειμῶνάς τε βόσκεαι κοῦφά τε σκιρτῶσα παίζεις· δεξιὸν γὰρ ἱπποσειρήν οὐκ ἔχεις ἐπεμβάτην* ‖ Theocr. 30, 29 sq.: *καὶ νῦν εἴτ' ἐθέλω, χρή με μάκρον σχόντα τὸν ἄμφενα ἕλκειν τὸν ζύγον, εἴτ' οὐκ ἐθέλω* **1** sq. **S**: Hom. Il. X 292 sq.: *βοῦν ... ἀδμήτην, ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ* **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 523 Victor. de m. Hor. p. 179 **S**: Stat. s. I 2, 78: ferre iugum (sc. nuptiale) **3** sq. 'nec — pondus' **T**: Pseudacr. interpolatus ad c. II 8, 21 **S**: Nemes. 2, 3: in Donaces uenerem furiosa mente ruebant ‖ Manil. III 650 sq.: tunc pecudum ... genus ... in uenerem partumque ruit **3 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **S**: Maxim. el. 5, 34: non tolerant pondus subdita membra tuum **5—10 S**: Theocr. 11, 21: *μόσχω γαυροτέρα, φιαρωτέρα ὄμφακος ὠμᾶς* **6** *πόρτις* = iuuenca, de uirgine Deianira Soph. Trach. 530 **8** sq. 'ludere — praegestientis' **T**: Prisc. XIIII 46

Ω = *ABCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau*] **23** Cui *F* octauum *Ω* etas *Aδ* **24** l//ustrum *R*

II 5. NON ESSE PROPERANDVM AD VIRGINIS OSCVLVM *ABCDa*, *D add.* ODE TETRACOLOS, *a add.* TETRACOLOS EVTICE AD SODALEM· PER ALLEGORIAM VERO (*omis. δπ*) DICIT OMNIA· AD LALAGEN VIRGINEM *Fδπ* ODE TETRACOLOS PER ALLEGORIAM N̄ EĒ PROPERANDV̄ AD VIRGINIS OSCVLV VERO *OMNIA* AD LALAGEN DICIT *γ* EVTICE AD SODALEM· PER ALLEGORIAM DICIT OMNIA· NON ESSE PROPERANDVM AD VIRGINIS OSCVLVM *λ'* EUTICE AD SODALEM *u* ADLALAGEN *R*

1 iugūt *A pr.* **2** munia *omis. C* conparis *u* **3** Equare *u* **4** in] I *δ1* tollerare *Bδ Victorinus* (*cod. A*) toll^e^orare *γ* **5** uirentes *D pr. aut corr. R2 λ' u* (*et τ corr.*) uirentis *cett. D corr. aut pr. R1 et τ pr.* **6** Captis *δ1* Cāpos *δ2* iuuence *C* fluuios *C* **7** Solentis *C* estum *u* n^v^on^c^ *π* **8** L//udere *R*

praegestientis. tolle cupidinem
immitis uuae: iam tibi liuidos
distinguet autumnus racemos
purpureo uarius colore.
iam te sequetur: currit enim ferox
aetas, et illi, quos tibi dempserit,
apponet annos: iam proterua
fronte petet Lalage maritum,
dilecta quantum non Pholoe fugax,
non Chloris albo sic umero nitens,
ut pura nocturno renidet
luna mari Cnidiusue Gyges:
quem si puellarum insereres choro,

---

9 sq. **S**: anthol. Pal. V 20, 3 sq. (II 289 Br.): *εἴη μήτ' ὄμφαξ μήτ' ἀσταφίς· ἡ δὲ πέπειρος ἐς Κύπριδος θαλάμους ὡρία καλλοσύνη* ‖ ibid. V 304: *ὄμφαξ οὐκ ἐπένευσας· ὅτ' ἦς σταφυλή, παρεπέμψω. μὴ φθονέσῃς δοῦναι κἂν βραχὺ τῆς σταφίδος* **11** sq. **S**: Pind. P. 4, 64: *φοινικανθέμου ἦρος ἀκμᾷ* **13** sq. **S**: Anacreonteum 30 B.: *τροχὸς ἅρματος γὰρ οἷα βίοτος τρέχει κυλισθείς* ‖ Iuuen. 9, 126 sqq.: festinat enim decurrere uelox flosculus, angustae miseraeque breuissima uitae portio ‖ Sen. Herc. fur. 178—180: properat cursu uita citato, uolucrique die rota praecipitis uertitur anni ‖ Sil. XV 53: sed current albusque dies horaeque serenae **13 S**: Callim. anth. Pal. XII 149: *ἦλθεν ὁ βοῦς ὑπ' ἄροτρον ἑκούσιος* **14** sq. 'et — apponet' **T**: sch. Pers. 2, 2 **19** sq. **S**: [Hom.] hymn. in Ven. 89 sq.: *ὡς δὲ σελήνη στήθεσιν ἀμφ' ἁπαλοῖσιν ἐλάμπετο, θαῦμα ἰδέσθαι* ‖ Theocr. 2, 79: *στήθεα δὲ στίλβοντα πολὺ πλέον ἢ τύ, Σελάνα* Ou. her. 17, 77: unda repercussae radiabat imagine lunae

---

Ω = ABCDF(φψ)Rγδλ'(λl)παu] **9** Pregestientis *Aλ'* **10** Inmitis *CFπPph.* īmitis *B* Immitis *cett.* **11** Distinget *ACλ'* Distinǧ& *B* Distinguet *cett. Pph. Ac.* autunnus *u* auctumnus *δ* racemos *δ* **12** Purpureus uario colore *u* Purpureo// *R* uarios *Manuel y Faria* **13** sequitur *CDFγδπa* curret *FRδλ'πu* currit *cett.* λ_2 *Pph.* fugax *Wakefield* **14** *sq.* quod . . . annus *uel* quot . . . annos *Bentl.* **14** demserit *π pr.* ψ_1 **15** Adponet $F\delta_1\lambda\pi$ *Porph.* Apponet *cett.* δ_2 **16** frante *B pr.* petit *CDRγ* pet λ_1 petet *cett.* **17** Di//lecta *δ* non *omis. F* foloe *γ* phole *B Ac. pr.* *fugax* R_2 *in ras.* ferox *Wakefield* **18** Nec *u* cloris *u* choris *π pr.* doris *ς* sic renitens humero *u* umero $ACR\delta_1a$ *Pph.* omero *B* humero *cett.* δ_2 **19** Et *C* para γ_1 nocturna $D_1(\tau)$ renitet *A corr. B uar.* $R\delta_1\lambda'\pi_2$ *aut corr.* a_1 *aut pr.* u_1 renidet *cett.* $\delta_2\lambda$ *corr.* π_1 *aut pr. a corr. aut* $_2u_2$ **20** cnidiusue *BRδπ Pph.* gnidiusque *λu* gnidiusue *cett. Ac.* gyges *BCλ'au* guges *Pph.* giges *ADRγπ corr. Ac.* gies *Fδπ pr.* **21** īserere *B*

mire sagacis falleret hospites
discrimen obscurum solutis
crinibus ambiguoque uoltu.

VI.

Septimi, Gadis aditure mecum et
Cantabrum indoctum iuga ferre nostra et
barbaras Syrtis, ubi Maura semper
aestuat unda:
Tibur Argeo positum colono
sit meae sedes utinam senectae,
sit modus lasso maris et uiarum
militiaeque.

22—24 S: Stat. Ach. I 336 sq.: fallitque tuentis ambiguus tenuique latens discrimine sexus **22** sq. 'sagaces — obscurum' T: sch. Iuu. 15, 137

II 6. **1** T: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 523 Victor. de m. Hor. p. 175 'Septimi — mecum' T: Pseudacr. ad epist. I 9, 1 **2** iuga ferre] S: Eur. Andr. 301 sq.: ζυγὸν . . . δούλιον **3** sq. 'ubi — unda' T: Seru. ad Aen. V 192 S: Stat. s. V 2, 114: qua Tyrrhena uadis Laurentibus aestuat unda **3** S: Lucan. VIIII 440 sq.: quem mundi barbara damnis Syrtis alit ‖ Pseudovergil. dir. 53: barbara dicatur Libyce, soror altera Syrtis **4** T: Victor. de m. Hor. p. 176 S: Lucan. V 56: aestuat unda minax **5** 'Hor. carminum libro III (sic codd.) Tibur — colono' T: Prisc. II 48 S: Ou. am. III 6, 46: Tiburis Argei pomifera arua (c. I 7, 13 sq.) rigas (c. III 3, 48) ‖ Petron. 5: seu Lacedaemonio tellus habitata colono ‖ Sen. in anth. Lat. 236 R.: Corsica Phocaico tellus habitata colono ‖ Tib. IIII 1, 139: Theraeo tellus obsessa colono **7** S: Verg. Aen. III 714: hic labor

$\Omega = ABCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi a u$] **22** Miræ *C* sagaces *fal*-leret *u* sagacis *ACRγa Porph.* sagaces *cett.* hopites *δ* **24** uoltu *Fπ* uultu *cett.*

II 6. $\Omega = A'(Aa)BCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] AD SEPTIMIVM (SEPTIMVM *A*) *AB* PROSPHONETICE (PROSFONETICE *π* PROPONICE *δ* PROS PONETICE *z*) SEPTIMIO *Fδλ'πuz* AD SEPTIMIVM (SEPTIMVM *CDτa*) PROSPHONETICE (PROSPONETICE *C* PROSPHENETICE *D*) TETRACOLOS *CDγτa* *hoc carmen nullo titulo adscripto continuat antecedenti R1*

1 gadis *BCpr. Porph. i. t. Pseudacr. ad* I 9, 1 cadis *Diomedis cod.* grades *a* gades *cett. Victor. Seru. C corr. R2 in ras.*; *R1 non liquet* et *omis F δ2πu1* **3** syrtis *A'BDR1δπ* sirtis *γ* syrtes *CR2λ'ψ* syrthes *φ* sirtes *u* **4** Estuat *γu* **5** Tybur *u* argę *B* argaeo *DRγ* argeo *cett.* () golono *B* **6** maeæ *φ* senecte *δ* **8** Miliciaeque *a*

unde si Parcae prohibent iniquae,
dulce pellitis ouibus Galaesi
flumen et regnata petam Laconi
rura Phalantho.
ille terrarum mihi praeter omnis
angulus ridet, ubi non Hymetto
mella decedunt uiridique certat
baca Venafro,
uer ubi longum tepidasque praebet

extremus, longarum haec meta uiarum ‖ Tac. ann. II 14: si taedio uiarum ac maris finem cupiant ‖ Ou. tr. V 4, 2: lassaque facta mari lassaque facta uia ‖ Auien. orb. terr. 100 H.: hic modus est orbis Gadir ‖ ad sentent. **S**: Polyaen. in anth. Gr. ed. Jac. II p. 262: *πολλάκις εὐξαμένῳ μοι ἀεὶ θυμῆρες ἔδωκας τέκμαρ ἀκυμάντου, Ζεῦ πάτερ, εὐπλοΐης· δοίης μοι καὶ τοῦτον ἔτι πλόον, οὐδὲ σαώσοις ἤδη, καὶ καμάτων ὅρμισον εἰς λιμένα* **9** sqq. **S**: Archiloch. fr. 20 de eadem regione: *οὐ γάρ τι καλὸς χῶρος οὐδ' ἐφίμερος οὐδ' ἐρατὸς οἷος ἀμφὶ Σίριος ῥοάς* **10—12 S**: Mart. XII 63, 3: Albi quae superas oues Galaesi (ibidem u. 1 'Venafro' ut hic Hor. u. 16) ‖ II 43, 3: te Lacedaemonio uelat toga lota Galaeso ‖ VIII 28, 3 sq.: Apula Ledaei tibi floruit herba Phalanthi, qua saturat Calabris culta Galaesus aquis? ‖ V 37, 2: agna Galaesi mollior Phalantini **10** pell. ou.] **S**: Varr. r. r. II 2 **11** sq. **S**: Stat. Th. I 333 sq.: Scyllaeaque rura purpureo regnata seni ‖ Priscian. perieg. 369 sq.: Tarentum tangitur aequoribus, quod muniuere Lacones **13** sq. 'ille — ridet' **T**: Seru. ad ecl. 7, 55 **S**: Prop. IIII 9, 65 sq.: angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem accipit ‖ Lactant. de mort. persecut. c. 3: ut iam nullus esset terrarum angulus tam remotus, quo non religio penetrasset, nulla denique natio tam feris moribus uiuens, ut non suscepto dei cultu ad iustitiae opera mitesceret (Hor. epist. I 1, 39) ‖ Apoll. Sid. epist. II 17 u. 21: angulus iste (Hor. epist. I 14, 23) placet ‖ Hieron. de uir. inlustr., praef. (de Betlehem): in hoc terrarum angulo **14** sq. **S**: Sil. XIIII 26: nectare Cecropias Hyblaeo accedere ceras **17** sq. 'uer — Iuppiter umbras' **T**: Seruius interpolatus ad ge. II 149 **S**: Aus. ord. urb. nobil. 14, 8 sqq. = XVIIII 135 sqq. Sch.: Burdigala est natale solum: clementia caeli mitis ubi et riguae larga indulgentia terrae, uer longum brumaeque nouo cum sole tepentes e. q. s. ‖ Stat. s. I 2, 157: hic bruma tepet **17 S**: Prud. cath. III 103: uer ubi perpetuum redolet

Ω = *A′*(*Aa*)*BCDF*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*πu*] **9** parce *R1γψ* prohibent *D, sed* t *in ras.* inique *Rγψ* iniq̄ *π* **10** galaesi *A′CDR* galesi *cett. schol.* **11** lacona *B* **12** phalantho *A1BCDRλ cum Strabone et Pausania* phalanto *l* palantho *A p. ras. γδφψ p. ras. a Pseudacr.* pallantho *ψ pr.* palanto *π corr. u* falanto *π pr.* **13** preter *Rγδlu* omnis *A′BCDRγλπ* om̄s[1] *δ* omnes *Flu* **14** ridet *omis. l pr.* ridet *R* hymetto *ABλπ Pph.* hymeto *Falu* //hymeto *δ* hymero *C* himeto *Dγ Ac.* himeta *R* **15** certa *A* **16** Bacca *R2γλ′ψ pr. Ac.* Baccha *u* Baca *cett. R1ψ corr. Pph. Porph.* uen; afro *B* **17** Verbi *A pr.* trepidasque *R* prebet *ψ* prebet *R*

Iuppiter brumas et amicus Aulon
fertili Baccho minimum Falernis
inuidet uuis.
ille te mecum locus et beatae
postulant arces; ibi tu calentem
debita sparges lacrima fauillam
uatis amici.

VII.

O saepe mecum tempus in ultimum

18—20 S: Stat. s. II 2, 4 sq.: qua Bromio dilectus ager collesque per altos uritur et prelis non inuidet uua Falernis **18** sq. 'et amicus Aulon fertilis Baccho' T: Seru. ad Aen. III 553 S: Eutropius interpolatus II 8 = Florus 16 (11), 3—5: toto orbe terrarum pulcherrima Campaniae plaga est . . . nihil hospitalius mari; hic illi nobiles portus Caieta, Misenus, tepentes fontibus Baiae, Lucrinus et Auernus, quaedam maris otia. hic amici uitibus montes Gaurus, Falernus, Massicus et pulcherrimus omnium Vesuuius || Auien. orb. t. 1094 sq. H.: fertilis hic caespes protenditur, aruaque amica sunt pecori **19** fert. B.] S: Ou. met. V 642 || Prop. III 6, 76 **20** S: Stat. Th. VII 274 sq.: quorumque nouis Haliartos aristis inuidet et nimia sata laeta superuenit herba **22** sqq. S: anthol. Pal. ed. Jac. II p. 855: *μέμνεο κὴν ζωοῖς ἐμέθεν καὶ πολλάκι τύμβῳ σπεῖσον ἀπὸ βλεφάρων δάκρυ' ἀποιχομένη*

II 7. **1** T: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 524 Victor. de m. Hor. p. 179 tempus . . . ultim.] S: Cat. 64, 151. 169

Ω = *A'*(*A a*)*BCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] **18** Iupiter *γ* amicus *omis. π1 add. alt. m.* amictus *Nic. Heinsius, sed uid. Epileg.* alcon *u* **19** Fertili *A'BCDRγδπu* Fertilis *A2Fλ' Seruius* () bacho *ACD* bacco *λψ* minimum *A'BCDRγδ corr. λ'πu2 Porph. Pseudacr. schol. λφ* nimium *A2B uar. Fδ pr. l2 uar. u1 Pph.* **20** uuis] ubii *B pr.* **21** beate *C* **22** ubi *Fδ1u* ibi *cett. schol. γ* **24** 'Legitur et uatis Orati (oratii *gloss. λ'φ*)' *gloss. λ'πφ cons. Porph.* amicis. *δ*

II 7. AD POMPEIVM (PONPIVM *A*) VARVM *AB, sed* E *erasa in B*: PRAGMATICE (PRGMATICE *δ*) AD HORATIVM (HORACIVM *λ* ORATIVM *l, omis. u*) POMPILIVM (POMPHILIU *l* PONPILIU *u*) COMILITONE (CONMILITONEM *u*, *reliqua omis. δπuz*) BRVTIANVQVE RECEPTV̄ IN PATRIA INVITAT *Fδλ'πuz* PRACMATICE VEL PROSPHONETICE TETRACOLOS AD ORATIVM POMPIVM CONSODALEM *γ* AD POMPIVM VARVM PROSPHONETICE TETRACOLOS (TERACOLOS *D*) *Da* PROPHONETICE TETRACOLOS· AD PŌPVM VARVM· *C* *hanc oden sine interuallo antecedentibus continuat R*

1 sepe *Au* ultimum] u. *Victorinus*

deducte Bruto militiae duce,
  quis te redonauit Quiritem
    dis patriis Italoque caelo,
Pompei, meorum prime sodalium,
cum quo morantem saepe diem mero
  fregi coronatus nitentis
    malobathro Syrio capillos?
tecum Philippos et celerem fugam
sensi relicta non bene parmula,
  cum fracta uirtus et minaces
    turpe solum tetigere mento.

---

3 T: Pompei commentum (uol. V) p. 176 K. Victor. de m. Hor. p. 180 'quis te Quiritem' T: Seru. in Donat. p. 432 Cassiodor. comm. de oratione et de octo partibus eius cap. I tom. II 565 Gar.: 'sunt item generis masculini tantum pluralia, ut Quirites; quamuis legimus hunc Quiritem, ut: quis — Quiritem'; grammaticus de gen. nom. apud Haupt. p. 96: 'Quirites singularem numerum non habet, nam Maecenas dixit quiritem, sed non recipitur' cf. 'Vergilius qui te Quirites donauit' Prob. p. 195 'Quiritem' T: Cledon. (uol. V) p. 42 **4** T: Victor. de m. Hor. p. 180 **6** sq. S: Stat. s. V 1, 36: hiemes affrangere ‖ Plaut. Stich. 453: ego hunc lacero diem ‖ Symmach. epist. III 50: haut olim tamen urbem rure mutaueram, ut a e s t a s mihi Praenestino Algido f r a n g e r e t u r **7** sq. 'coronatus malobathro Syrio capillos' T: gloss. Mai class. auct. VIII 336 S: Archestratus apud Athen. III p. 101 b. c: *αἰεὶ δὲ στεφάνοισι κάρα παρὰ δαῖτα πυκάζου παντοδαποῖς, οἷς ἂν γαίας πέδον ὄλβιον ἀνθῇ, καὶ στακτοῖσι μύροις ἀγαθοῖς χαίτην θεράπευε* **8** 'malobathrum' etiam legimus Apoll. Sid. carm. II 415 **9** sqq. S: Archil. fr. 6: *ἀσπίδι μὲν Σαΐων τις ἀγάλλεται, ἣν παρὰ θάμνῳ ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων· αὐτὸς δ' ἐξέφυγον θανάτου τέλος· ἀσπὶς ἐκείνη ἐρρέτω· ἐξαῦτις κτήσομαι οὐ κακίω* ‖ Anacr. fr. 28 et 29: *ἀσπίδα ῥίψας ποταμοῦ καλλιρόου παρ' ὄχθας.* ‖ *ἐγὼ δ' ἀπ' αὖτις φύγον ὥστε κόκκυξ* **11** sq. S: Prud. per. I 49: tunc et ense c a e s a u i r t u s t r i s t e p e r c u s s i t s o l u m **11** S: Sil. VI 14: nec tamen aduersis fuerat f r a c t a Itala uictus **12** S: Hom. Il. II 418 ‖ Verg. Aen. XI 418

Ω = *A'(Aa) BCDF(φψ)Rδλ'(λl)πu*] **2** Deductę *B* Deducte *R* **4** Dis *Rπu Victorinus* Diis *cett.* ita loqi/// *R* celo *u* **5** Pompilimeorum *A* Pompei *R cons. titul. B* Pompi *A'BCDγλ Ac. Pseudacr.* Pompili *Fδπlu Porph. schol. λφ* **6** sepe *Aλ'* **7** Fregi · *nitentes* coronatus *u* coronatus] comptus *Fδ1π* nitentes *BR2ψu* nitentis *cett.* **8** Malobathro *A'λ'π corr. φ* Malo bathro *BD* Mala bathro *R1* Malo ba/thro *δ* Malabathro *R2* Malobatro *γπ pr. u* Malo brathro *ψ1* (*priore* r *erasa*) Malobrato *C* sirio *au* capillos *δ* **9** pilipos *δ1* fuga *C* **11** fracta *Ω schol. γ Ac. schol. φ* freta *Pph. non dissent. Porph.* **12** Turpe! solum *G. Fabricius opp. schol. λφ* tegere memento *R1 ut uid.* (tegere ''''mento *R*) mento] m̈ëmento *a* 'legitur & memento' *schol. z mg.*

sed me per hostis Mercurius celer
denso pauentem sustulit aere;
te rursus in bellum resorbens
unda fretis tulit aestuosis.
ergo obligatam redde Ioui dapem,
longaque fessum militia latus
depone sub lauru mea nec
parce cadis tibi destinatis.
obliuioso leuia Massico
ciboria exple; funde capacibus
unguenta de conchis. quis udo
deproperare apio coronas
curatue myrto? quem Venus arbitrum
dicet bibendi? non ego sanius
bacchabor Edonis: recepto
dulce mihi furere est amico.

---

13 sq. 'in carminum libris ait Mercurii se ope seruatum, ⟨cum⟩ Mercurius denso pauentem sustulit aere' schol. *γ* ad serm. II 6, 15; Homerica imago Il. III 380 sq.: *τὸν δ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτη ῥεῖα μάλ' ὥστε θεός, ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ* V 23. 312—318. 344 sq. XX 443 sq. **15** sq. S: Tyrtaeus 12, 23: *κῦμα μάχης* **17** T: Prisc. VII 41 **19** 'depone — mea' T: Seru. ad ecl. 2, 54 **21** sq. 'obliuioso laeuia Massico ciboria exple' T: gloss. Mai class. auct. VIII 123 **21** *οἶνον λαθικαδέα* habemus apud Alcaeum fr. 41 Bgk. S: Hom. Od. IIII 220 sq.: *εἰς οἶνον βάλε φάρμακον . . . κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων*; Eur. Bacch. 282 sq.: *ὕπνον τε λήθην τῶν καθ' ἡμέραν κακῶν δίδωσιν, οὐδ' ἔστ' ἄλλο φάρμακον πόνων* **22** sq. S: Paulinus Petricordiae III 99 sq.: sustentant uitreas crystalla c a p a c i a lymphas; cumque ipsa et c o n c h a e species uideatur e. q. s. **23—25** 'quis — curatque myrto' T: Porph. ad c. II 11, 18 **25** sq. 'quem — dicit bibendi pro designat' schol. Verg. ge. III 125 **26** sq. T: schol. Lucan. I 675 p. 44 Us.: 'non — Edonis' **27** Edonorum

---

Ω = *A′(Aa)BCDF(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] **13** hostes *Flu* ostis *δ* hostis *cett. Pph.* **14** sustulit ab aere *Fδ1π1* (*et z*) ab ęre *δ* **15** rursusin *γ* **16** Vnd*a* *R* estuosis *Au* **17** dape *ψ1* *da*pem *R* **18** que *omis. C* milicia *a* *uu.* **19—28** *omis. B* **19** lauru *Ω schol. λφ testatur Seruius* lauro ς (*gz2μ uar. superscr.*) mea nec] m;//n//ec// *π* **21** Obuioso *π pr.* leuia] at leui *π mg.* **22** Ciboria *Ω* (Ciborea *l pr.*) cibaria *R2π2 aut corr.* ς funda (e superscr.) *π* capacius *legisse uidetur Pseudacr.* **23** Vngenta *Dλa* quis udo] *in ras. fort. ab alt. m. C* **24** choronas *φ* **25** Cura tuę *R1* myrto] mirto *A′Fγδu* **26** Dicet bibendi *D in ras.* sanus *a1 aut pr.* **27** Bachabor *Dπ* Bachor (ab superscr.) *δ* Baccabor *F schol. Lucan.* edonis *R1 π pr. aut 1 schol. Lucan.* edoniis, *sed* e *in ras.*, *δ* edoniis *cett. R2π2 aut corr. Pph. Ac.* **28** michi *φ*

VIII.

Vlla si iuris tibi perierati
poena, Barine, nocuisset umquam,
dente si nigro fieres uel uno
  turpior ungui,
crederem: sed tu simul obligasti
perfidum uotis caput, enitescis
pulchrior multo iuuenumque prodis
  publica cura.
expedit matris cineres opertos
fallere et toto taciturna noctis

Bacchanalia in Graecas litteras introduxisse uidetur Aeschylus, uid. Strab. X p. 470 **28** **S**: Anacreonteum 8, 3 B.: *θέλω, θέλω μανῆναι* dulce] **S**: Hom. Il. IIII 17: *πᾶσι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο*

II 8. Ad sententiam **S**: Ou. am. III 3, 1 sqq. **1** **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 524 Victor. de m. Hor. p. 175 **4** **T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **7** sq. **S**: Pind. Pyth. 10, 91: *νέαισίν τε παρθένοισι μέλημα* 'publicam miserorum causam' ex Sall. Cat. 35, 3 adfert Porph. **9** **S**: Aus. prof. 8, 17 sq.: uos leuis caespes tegat et sepulchri tecta defendant cineres opertos ‖ Prop. II 20, 15 sqq.: ossa tibi iuro per matris et ossa parentis (si fallo, cinis heu sit mihi uterque grauis) me tibi ad extremas mansurum, uita, tenebras **10** sq. **S**: Lucr. V 1188: noctis signa ‖ Cat. 7, 7 sq.: aut quam sidera multa, cum tacet nox, furtiuos hominum uident amores

---

II 8. *Ω* = *A′*(*Aa*)*BCDF*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*πu*] AD BARINEN (VARINEN *AB uar.* VARINEM *a*) *A′BCDR* PROSAGOREVTICE IVLLAE (IVLIAE *δλ′πz*) BARINAE (BARINE *λφ* DARINAE *π*) IN MERETRICEM (MERE *δ*) RAPACEM AC PERIVRAM (PERINÂ δ_1) *Fδλ′πz* (Iullae *nomen ex prima carminis uoce* 'VLLA' (.vlla *C*) *natum esse uidit Ritter*) PROSAGOREVTICE IVLLIĘ VARINĘ IN MERETRICEM RAPACEM AC PERIVRAM *γ* PROSAGOREUTICE · BARINĘ IN MERETRICEM RAPACEM AC PERIURAM *u* ()

1 nulla *Victorinus* .vlla *C* perierati *BR Pph. Diomed.* peierati *cett. Ac. Pseudacr. expos. metr. Victor. Seru.* **2** Pęna *u* Pęne *γ* barine *BD* R_2*λ′πφ corr. ψu Pseudacr. altero loco* barinae $A_2 R_1 \varphi_1$ *schol. λφ* (*sed corrigenda*) barine, *sed* ine *in ras.*, *δ* b. *Pph.* uarine *B uar. Cγa Porph. Pseudacr. altero loco et schol. γ* (*ceterum idem schol. γ in interpretationis contextu* 'uarina') uarinę A_1 unquam *C* **4** ungui *Ω* ungue *Victorinus* **5** Crederent *ψ pr.* settu *aut* sectu R_1 **6** capud *u* nitescis *B* **7** Pulcrior *δψu* multum *γ pr.* que *omis. C* **8** Puplica *ψ pr. ς* **9** matres A_1 *Cγ* (*uar.* matris) *Ac.* matris, *sed* is *in ras.*, *l* cineris *F*δ_1*π* **10** tacitura *C*R_1

signa cum caelo gelidaque diuos
morte carentis.
ridet hoc, inquam, Venus ipsa, rident
simplices Nymphae, ferus et Cupido
semper ardentis acuens sagittas
cote cruenta.
adde quod pubes tibi crescit omnis,
seruitus crescit noua, nec priores
impiae tectum dominae relinquunt
saepe minati.
te suis matres metuunt iuuencis,
te senes parci miseraeque nuper
uirgines nuptae, tua ne retardet
aura maritos.

---

11 S: Stat. Th. IIII 23: fractaeque labant singultibus irae **13** sq. iam Porph. adfert Verg. ecl. 3, 9: sed faciles Nymphae risere sacello **13** S: Tib. III 6, 49 sq.: periuria ridet amantum Iuppiter et uentos irrita ferre iubet ‖ Ou. a. a. I 87: hunc Venus . . . ridet ‖ her. 15, 83 **15** sq. sim. Meleager 50, 8 (anal. Br. I p. 16) de *αἱματοφύρτοις βέλεσι* loquitur **15** S: Musaeus 41: *ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀλέεινε πυριπνείοντας ὀιστούς* ‖ 88: *ἀλλὰ πυριβλήτοισι δαμεὶς ἀδόκητον ὀιστοῖς* ‖ Oppian. *κυνηγ.* II 422: *τοίους, ἄγριε δαῖμον, ἔχεις πυρόεντας ὀιστούς* ‖ Meleager epigr. 48, 3 *ἔμπυρα τόξα* uocat tela Amoris ‖ Mosch. 1, 29: *τὰ γὰρ πυρὶ πάντα βέβαπται* (*πικροὺς καλάμους* [u. 21] *Ἔρωτος* intellege) ‖ Sil. XVII 225: ardentia tela **17** cf. 'tibi crescit herba' Caesius Bassus p. 256 **21** huc respiciunt fragm. grammat. Bobiensia (VII) p. 544 K.: iuuencis, adulescentibus, unde apud Graecos adulescens *βούπαις* dicitur **23** sq. 'tua — maritos' T: schol. Verg. Aen. VI 204 S: Prop. II 27, 15: si modo clamantis (al. damnatum) reuocauerit aura puellae

---

Ω = *A′*(*Aa*)*BCDF*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*πu*] **11** celo *Aλu* **12** carentes *FR*2*u* carentis *cett.* **13** ipsa *omis. δpr.* **14** nymphe *λ* nimphae *AFRγu* nimphię *δ* nymphae *cett.* **15** ardentes *CDRδ*2*a corr. u* ardentis *cett. δ*1*a pr. ut uid. Pph. Porph.* acues *R*1 sagit^t^as *D* **18** cre^s^cit *D* **19** Impie *A*1*R* relinq^v^unt *Bπ* relinqunt *Cu* relinquunt *cett.* **20** Sępe ////minati *φ* Sepe *ACλ* **21** Tae *R*1 ///matres *D* **22** misereq; *CD* **23** Virgin^e^is *π* *tua π* (*et z*) ne retardet] netardet *A*1

VIIII.

Non semper imbres nubibus hispidos
manant in agros aut mare Caspium
uexant inaequales procellae
usque, nec Armeniis in oris,
amice Valgi, stat glacies iners
menses per omnis aut Aquilonibus
querqueta Gargani laborant
et foliis uiduantur orni:
tu semper urges flebilibus modis
Mysten ademptum, nec tibi Vespero

II 9. **1** T: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 524 Victor. de m. Hor. p. 179 **3** T: Victor. de m. Hor. p. 180 S: Lucret. I 275 (uexat) **4** T: Victor. l. c. p. 180 S: laud. Pison. 135 sq.: non semper fluidis adopertus nubibus aether aurea terrificis obcaecat sidera nimbis ‖ Sil. XII 395: hispida tellus **5** S: Asclepiadius anthol. 541, 2 R.: frigoribus saeuis ut stetit amnis iners **6** sq. S: Lucil. Aetn. 361: aut Aquilone fremunt siluae **7** huc respiciunt fragm. gramm. Bobiensia (VII) p. 544: Garganus mons est Apuliae **9** sq. S: Prop. IIII 11, 1: desine, Paule, meum lacrimis urgere sepulcrum **9** S: Sen. Herc. Oet. 1091 sq.: flebilibus modis haec Orpheus cecinit Getis ‖ Aus. parent. 27 (25), 2 p. 53 Sch.: flebilibus modulis **10—12** 'nec tibi — solem' T: schol. Stat. Th. VI 239 **10** sqq. S: Cinna in Smyrna apud Seru. ad ge. I 288: te matutinus flentem conspexit Eous et flentem paulo uidit post Hesperus idem ‖ Sen. Phaedr. 749—752: talis est primas

---

II 9. *Ω = A′(Aa)BCDF(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] AD VALGIVM *R* VALGIVM CONSVLAREM (C̄SULARE *C*) AMICVM SVVM (*omis. C in fine lineae*) CONSOLATVR *ABC* PARANETICE CONSOLATIO (CONSOLACIO *λ*) ·AD VALGIVM (*reliqua omis. u*) RVFVM· NE DIV DOLEAT *Fλ′u* VALGIVM CONSVLAREM AMICVM CONSOLATVR. PARANETICE TETRACOLOS *γ* VALGIV̄ (ADVALGIV̄ *D*) AMICV̄ CONSVLARĒ CONSOLATVR *Dτ* PRAGMATICE (PRACMATICE *π*) VALGIO RVFO *δπz*, *schol. δ add.*: AD UALGIV̄ CONSOLATIO NE DIUTIUS LUGEAT PUERUM AD VALGIVM CONSVLAREM PARANETICE TETRACOLOS *a*

1 imbre *Diomedis codd.* ymbres *π* hyspidos *Ac.* h. *Victorinus* **3** Vexent *Victorinus* inequales *γ*1*u* **4** armeniis *ψ* armentis *R_1 aut pr.* armetuis *D* in *omis. Victorinus* horis *γ*1*πlu* **5** glaties *u* in//er//s *R* inhers *π ante ras.* **6** omnes *BFau* omnis *cett.* **7** Querqueta *$A'_1BR_1\pi_1$ Pseudacr.* Quer ceta *$F\pi_2\varsigma$ Ac.* (*cf. u.* 18 quere larum) Querceta *$A'_2CDR_2\gamma\delta\lambda'\pi_2u$ schol. γ* () **8** Eet *δ* **9** urgues *δ Pph. Porph.* urg(u)es *π* urges *cett. Ac.* () **10** Mysten *ADFπa* Mystem *R ante ras. λ* Misten *BCγδlu* adeptum *γ* uespere *π*

surgente decedunt amores
nec rapidum fugiente solem.
at non ter aeuo functus amabilem
plorauit omnis Antilochum senex
annos, nec inpubem parentes
Troilon aut Phrygiae sorores
fleuere semper. desine mollium
tandem querellarum, et potius noua
cantemus Augusti tropaea
Caesaris et rigidum Niphaten
Medumque flumen gentibus additum
uictis minores uoluere uertices,
intraque praescriptum Gelonos
exiguis equitare campis.

referens tenebras nuntius noctis, modo lotus undis Hesperus, pulsis iterum tenebris Lucifer idem **12** S: Verg. ge. I 92: rapidiue potentia solis **13** sq. ter aeuo functus ... senex] S: Il. I 250 sqq. ‖ Od. III 245 ‖ 'trisaeclisenex' Laeuius apud Gell. XVIIII 7, 13 **17** sq. S: Eur. Phoen. 1071: *λήξασ᾽ ὀδυρμῶν πενθίμων τε δακρύων* **19** sq. S: Verg. ge. III 30 sq.: addam urbes Asiae domitas pulsumque Niphaten fidentemque fuga Parthum uersisque sagittis (cf. carm. I 19, 11) **21** sq. 'mediumque — uertices' T: schol. Th. XI 508 S: Verg. Aen. VIII 726: Euphrates ibat iam mollior undis ‖ Sil. III 599: compescet ripis Rhenum, reget impiger Afros **22** 'minores — uertices' T: Seru. ad Aen. VIII 726 S: Hom. Il. XI 307: *τὸ δὲ κῦμα κυλίνδεται*

$\Omega = A'(Aa)BCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] **11** decedunt *A'BCRλ'* cedunt *DFπu*₁ decidunt *γ* ////cedunt (re *superscr.*) *δ* **12** rapido fugiente sole *B* **13** euo *u* **14** omnes *BFR₂au* omnis *cett.* *R₁* anthilocum *ψ₁u* anti*loch*um *R* **15** impubem *Bδa*(₂?)*lu* inpubem *cett.* (*a₁*?) parentem *D₁* (parente *r* **16** phrygiae *CRγδλ'* phrigiae *A₂BFδau* ph/rigiae *π* phrigigiae *D*, *sed posterioris* g *loco scribere uoluerat* a frigiae *l* phrigie *A₁* **17** *REDIT cod. v* Flere *B* **18** Tantem *δ₁* querellarum *A₁CRp. ras.γδ₁vφ Ac.* quaerellarum *DR ante ras.π Pph. Porph.* quere larum *λ* quaerelarum *l* querelarum *cett.* *A₂δ₂* **19** tropaea *A₁B* trop(h)aea *R* trophaea *Da* tropea *Fπ* trophea *cett.* *A₂* **20** Cesaris *lu* niphaten *ABDδλ₂vπl* nifaten *F Pph.* niphatem *λ₁u* nyphaten *Rγa* nymphatē *C* **21** gentibus additum *C₂ in ras.* ad*d*itum *A* aditum *ψ* **22** uoluere] uertere *l pr.* y tollere ς (*Basil.*₁) *schol. Stat.* **23** prescriptum *γu* pre(s)criptum *δ* perscriptum *ψ* praescr. *uel* p̄scriptum *cett.* **24** aequitare *Dλ'* campos *l pr.*

X.

Rectius uiues, Licini, neque altum
semper urgendo neque, dum procellas
cautus horrescis, nimium premendo
  litus iniquom.
auream quisquis mediocritatem
diligit, tutus caret opsoleti
sordibus tecti, caret inuidenda
  sobrius aula.

II 10. **1** sqq. **S**: Stob. I p. 124 M. ‖ IIII p. 49 M. ‖ Sen. Oed. 882 sqq.: fata si liceat mihi fingere arbitrio meo, temperem Zephyro leui uela (c. II 10, 22—24), ne pressae graui spiritu antemnae tremant (c. I 14, 6). lenis et modice fluens aura nec uergens latus ducat intrepidam ratem. tuta me media uehat uita decurrens uia ‖ Herc. Oet. 694—699: stringat tenuis litora puppis nec magna meas aura phaselos iubeat medium scindere pontum; transit tutos Fortuna sinus medioque rates quaerit in alto, quarum feriunt sipara nubes ‖ Agam. 102—107: modicis rebus longius aeuum est. felix, mediae quisquis turbae sorte quietus aura stringit litora tuta timidusque mari credere cumbam remo terras propiore legit ‖ Lollius Bassus epigr. 6, 1—4 (anal. Br. II p. 161): *μήτε με χείματι πόντος ἄγοι θρασύς, οὐδὲ γαλήνης ἀργῆς ἠσπασάμην τὴν πολυνηνεμίην. αἱ μεσότητες ἄρισται· ὅπη δέ γε πράξιες ἀνδρῶν, καὶ μάλα μέτρον ἐγὼ τἄρκιον ἠσπασάμην. τοῦτ' ἀγάπα, φίλε Λάμπι, κακὰς δ' ἔχθαιρε θυέλλας· εἰσί τινες πρηεῖς καὶ βιότου ζέφυροι* **1 T**: Diom. p. 524 Victor. de m. Hor. p. 175 Seru. de m. Hor. IIII p. 469 **3** sq. **S**: Pythagorae illud *ἐπὶ γῆς μὴ πλεῖν* **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5** sqq. **S**: Liu. XLV 35: intacta inuidia media sunt, ad summa ferme tendit ‖ trag. incert. fr. 547, 6 N.: *ἡ δὲ μεσότης ἐν πᾶσιν ἀσφαλεστέρα* **5 S**: Aus. gratiarum actio p. 23 Sch.: quae uocatur aurea ... mediocritas **S**: Sen. Herc. Oet. 675 sq.: quisquis medium defugit iter, stabili numquam tramite curret (al. currit) **6** sq. **S**: Sen. Herc. fur. 200: sordida paruae fortuna domus **7** sq. **S**: Martial. spect. 2, 3: inuidiosa ... atria

---

II 10. *Ω = A'(Aa)BCDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπu*] ADLICINIVM *R* LICINIVM ALLOQVITVR (AD LYCINIVM LOQVITVR *a*) NE SEMPER (SR *B*) MAGNA TEMPTET *A'BCD* AD LICINIVM MVRENAM (MVRENA *λ'*) OPTIMVM ESSE MEDIVM VITAE STATVM (STATAM *δ1*) (MEDIVM VITAE STATVM VITAE *λ*) *Fγδλ'πuz*; *γ add.*: NEC SEMPER MAGNA TEMPTARE

1 neque] nec *Victorinus* **2** urguendo *Cδ1νπ Pph.* urgendo *cett. δ p. ras. Ac.* procęllas *D* **3** praemendo *λ* **4** iniquum (iniq̌um *ψu*) *Ω Victorinus* **6** diligit tutus, caret *Bentl.; codd. interpungunt post* Diligit tǒtus *δ* caret *γ* opsoleti *A'λ'* obpsoleti *B* obsoleti *CDR2 γδ2νu Pseudacr.* obsoletis *FR ante ras. δ ante ras. π schol. λφb*

saepius uentis agitatur ingens
pinus et celsae grauiore casu
decidunt turres feriuntque summos
fulgura montis.

9—12 **T**: schol. Lucan. I 81 sic: ‘s. u. a. i. pontus et celsae casu d. t. f. s. fulgura m.’ floril. Par. 8818ᵃ sic: ‘sepe uentis agitur ingens pinus, et celse grauiore casu decidunt turres, feriuntque summos fulgura montes’ **S**: Her. VII 10: *ὁρᾷς δὲ ὡς ἐς οἰκήματα τὰ μέγιστα ἀεὶ καὶ δένδρεα τὰ τοιαῦτ' ἀποσκήπτει τὰ βέλεα* ‖ Lucil. epigr. 119 (an. Br. II p. 342): *οὐ θρύον, οὐ μαλάχην ἄνεμός ποτε, τὰς δὲ μεγίστας ἢ δρύας ἢ πλατάνους οἶδε χαμαὶ κατάγειν* ‖ Pseudosen. Octau. 895—898: b e n e p a u p e r t a s h u m i l i t e c t o c o n t e n t a l a t e t: q u a t i u n t a l t a s s a e p e p r o c e l l a e a u t e u e r t i t F o r t u n a d o m o s ‖ Sen. Ag. 88 sqq.: sidunt ipso pondere magna ceditque oneri fortuna suo; uela secundis inflata Notis uentos nimium timuere suos; nubibus ipsis inserta caput turris pluuio uapulat Austro, densasque nemus spargens umbras annosa uidet robora frangi; f e r i u n t c e l s o s fulmina colles ‖ Oed. 8—11: ut alta u e n t o s semper excipiunt iuga rupemque saxis uasta dirimentem freta quamuis quieti uerberant fluctus maris, imperia sic excelsa Fortunae obiacent ‖ Phaedr. 1124 sqq.: minor in paruis Fortuna furit, leuiusque ferit leuiora deus. seruat placidos obscura quies, praebetque senes casa securos. admota aetheriis culmina sedibus Euros excipiunt, excipiunt Notos, insani Boreae minas imbriferumque Corum. raros patitur fulminis ictus umida uallis: tremuit telo Iouis altisoni Caucasus ingens Phrygiumque nemus matris Cybeles: metuens caelo Iuppiter alto uicina petit ‖ Ou. rem. am. 369 sq.: perflant altissima uenti; summa petunt dextra fulmina missa Iouis ‖ Claud. carm. min. 5, 33 sqq.: iamiam suppliciis fessos humilesque serenus despice. quid tanta dignaris mole clientem? in breuibus numquam sese probat Aeolus undis, nec capit angustus Boreae certamina collis; Alpes ille quatit, Rhodopeia culmina lassat. incubuit numquam caelestis flamma salictis, nec parui frutices iram meruere Tonantis: i n g e n t e s quercus, a n n o s o s fulminat ornos (cf. c. I 9, 12) ‖ Apoll. Sid. carm. VII 125: sat celsa laborant semper **10** sq. **S**: Iuu. 10, 105 sqq.: numerosa parabat excelsae turris tabulata, unde altior esset casus et impulsae praeceps immane ruinae **11** sq. ‘feriuntque — montes’ **T**: Hieronymus epist. 60 ad Heliodorum 16 (Vallars. I 342 A), idem epist. 108 ad Eustochium 18 (Vallars. I 702 C), idem in prologo in quaest. Hebr. in Genes. t. III 1 p. 301 ed. Venet. 1766 Isidor. iunior de natura rerum c. 30, 5 p. 57 ed. Bekker = Suet. p. 225 Reiff. **S**: Lucr. V 1132 sq.: inuidia . . . ceu fulmine s u m m a uaporant plerumque et quae sunt aliis magis edita cumque ‖ Fronto in principiis historiae fr. 3 ed. Mai: sicut arbores maximas uehementius uentis quati uidemus, ita uirtutes maximas inuidia criminosius incessit

---

Ω = *A′(Aa)BCDF(φψ)Rγδλ′(λl)νπu*] **9** Sepius *ABCγλ* Saepius *cett. Pseudacr. schol. Lucan. uid. Epileg.* Saeuius *editio Rothomag.* 1701 uentos *B* **10** cęlsę *π* grauiori *R* **11** decedunt *Bpr.* feruntq. *γ1* **12** Fulgora *Bγ Ac. Sueton.* Fulgura *cett. Hieronymus* Fulmina *γ Hieronymus prolog. in Genes.* () montis *A′Rδ1λ′π* montes *B* (i *ab eodem add.*) montes *CDFγδ2νu schol. Lucan. Sueton.*

sperat infestis, metuit secundis
alteram sortem bene praeparatum
pectus. informis hiemes reducit
  Iuppiter, idem
summouet. non, si male nunc, et olim
sic erit; quondam cithara tacentem
suscitat Musam neque semper arcum
  tendit Apollo.
rebus angustis animosus atque
fortis appare; sapienter idem
contrahes uento nimium secundo
  turgida uela.

13—18 ad sententiam **S**: Plut. Caes. 43: *εἰ μὲν εὖ πράττειν ἡγῇ σεαυτὸν ἐπὶ τῷ παρόντι, τὴν χείρονα προσδόκα τύχην· εἰ δὲ κακῶς, τὴν ἀμείνονα* ‖ Iustin. XXXI 2 laudat Hannibalem non minus in secundis aduersa quam in adversis secunda cogitantem ‖ Synes. de regno c. 5: *εὐτυχία δὲ πλάνον καὶ πολλάκις γε ἀντιπεριιστάμενον εἰς τοσοῦτον τὸ ἀντικείμενον ... δεῖ δὴ πόνων ἐπὶ τὴν φυλακήν· καὶ τοῦτ᾽ ἔστι ... τὸ χαλεπὸν καὶ μυρίων ὀμμάτων δεόμενον, μή, ὅπερ εἴωθεν ἡ τύχη ποιεῖν, ἀνακάμψῃ μεταξὺ τῆς ὁδοῦ* **15** sq. **S**: Theocr. 4, 41. 43: *θαρσεῖν χρή, φίλε Βάττε, τάχ᾽ αὔριον ἔσσετ᾽ ἄμεινον ... χὠ Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος, ἄλλοκα δ᾽ ὕει* ‖ Sen. Phaedr. 751 sq.: Hesperus, pulsis iterum tenebris (c. IIII 4, 39. 40) Lucifer idem **14** alteram s.] **S**: Pind. P. 3, 34 sq.: *δαίμων δ᾽ ἕτερος ἐς κακὸν τρέψαις ἐδαμάσσατό νιν* ‖ Callim. fr. 91: *οὐ πάντες, ἀλλ᾽ οὓς ἔσχεν οὕτερος δαίμων* **15 S**: Verg. ge. III 354 sq.: sed iacet aggeribus niueis informis et alto terra gelu ‖ Sen. apocol. 2: et deformis hiemps gratos carpebat honores **17** sq. **S**: Ou. her. 15, 177: quicquid erit, melius quam nunc erit **18—20 S**: ad sententiam Lucr. II 412 sq.: musaea — figurant ‖ Ou. ex P. IIII 8, 75: utque nec ad citharam nec ad arcum segnis Apollo est ‖ laud. Pis. 130 sq.: nec semper Gnosius arcu destinat, exempto sed laxat cornua neruo **19** ad sententiam **S**: Apul. met. VI 24: Musae uoce canora personabant, Apollo cantauit ad citharam ‖ Stat. Th. VI 355 sqq.: interea cantu Musarum nobile mulcens concilium citharaeque manus insertus Apollo ... spectabat ... terras **21—24 S**: Theogn. 657 sq.: *μηδὲν ἄγαν χαλεποῖσιν ἀσῶ φρένα μηδ᾽ ἀγαθοῖσι χαῖρ᾽, ἐπεὶ ἔστ᾽ ἀνδρὸς πάντα φέρειν ἀγαθοῦ* **21 S**: Apoll. Sid. epist. VIII 10, 3: negotium ... angustum **22—24 S**: anth. Lat. 407 R.: ingentes dominos et famae nomina clarae inlustrique graues nobilitate domos deuita ... contrahe uela et te litoribus cymba propinqua uehat **23** sq. **S**: Ou. tr. III 4, 31 sq.:

Ω = *A′(Aa)BCDF(φψ)Rγδλ′(λl)νπu*] **13** metu*i*t *R* **14** preparatum *Dγδφ* prep*a*ratam *ψ* **15** informis *A′BRλ′π Pph.* informes *CDFγδνu* reduc*i*t *R* **16** Iupiter *Dγ* **17** Submouet *B et fort. R*1 si male] simile *B* **18** cytharae *Fδ* cythare *π* cythara *D* cithara *cett.* **19** Suscitauit *l* **20** appollo *λ*1 **21** adq. *Pph.* **22** fortis] Sapientis *π*1 sapient*e*r *Rπ* **23** Contraes *δψ* Contrahis (e supra i) *π* **24** Tturgida *δ*

XI.

Quid bellicosus Cantaber et Scythes,
Hirpine Quincti, cogitet Hadria
diuisus obiecto, remittas
quaerere, nec trepides in usu

---

formida nimium sublimia semper propositique, precor, contrahe uela tui ‖ panegyr. Maxim. et Constant. 9: te umquam ... patientur ... reipublicae uela contrahere, quae tam felicibus uentis etiam iuuenis impleueris ‖ Sen. Thy. 615 sq.: nemo confidat nimium secundis, nemo desperet meliora lapsis ‖ Prop. III 9, 30: uentorum plenos subtrahis ipse sinus

II **11.** **1** **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 524 'quid bellicosus Cantaber ag.' **T**: Victor. de m. Hor. p. 179 **3** **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 remittas] **S**: Ter. Andr. (V 1, 8) 827: remittas iam me onerare iniuriis **4** **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 sic: 'quaerere nec trepidae linum' trep.] **S**: Verg. Aen. VIIII 114 **5—12** **S**: Aus. edyll. 14, 49 sq.: collige uirgo rosas, dum flos nouus et noua pubes, et memor esto aeuum sic properare tuum ‖ Manil. V 267—269: mundiciae cultusque adsunt artesque decorae et lenocinium uitae praesensque uoluptas uirginis: hoc anni poscunt floresque coronae **5—8** **S**: Sen. Phaedr. 446 sqq. aetate fruere: mobili cursu fugit; nunc facile pectus, grata nunc iuueni uenus: exultet animus

---

II 11. *Ω* = *A'*(*Aa*)*BCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*vπu*] AD QVINCTIVM HIRPINVM *R* AD QVINTIVM (*omis.* *AB*) HIRPINVM (HIRPENV *B pr.* HYRPINVM *a*) MONENS VNVMQVEMQ. (VNAQVEMQ; *D*) VTILITATI SVAE (SVA *A*) CONSVLERE *A'BD* CSVLARE ADHIRPEIV MONENS VNVM QVEMQ· VTILITATI SVAE *C* AD QVINTIVM (QVINTVM *u* Q. *δπ*) HIRPINVM (HIRDINUM *δ* ALPINUM *u*) NON ESSE COGITATIONES NR͡AS IN DIVERSVM MITTENDAS *Fδπu* AD Q: H: N EE C: *NOSTRAS* IN DIVERSAS MITTENDAS S& VTILITATI SVĘ QVĒQ. CSVLERE *γ* AD QVINTIVM (QVINTIVR *λ*) HIRPINVM MONENS (MONES *λ*) VMVMQVEMQ. VTILITATIS SVAE (SUE *λ*) CONSVLERE· NON ESSE COGITATIONES (COGICIONES *λ*) NOSTRAS IN DIVERSVM MITTENDAS (MITENDAS *λ*):· *λ'*

1 ·uid *γ*; *in v inde ab hoc carmine singulorum carminum litterae initiales non omissae sunt, sed a miniatore adpictae* contaber *D* et *Ω* (*nisi quod a euanuit*) *Pph. Diomed. Seruius* aut *Ac. expositio metrica* (*γ et α1*) *cons. Victorinus, fort. rectius* scythes *Rvπu* scytes *C* scithes *A'BDδλ'* scites *Fu* cithes *γ* **2** Hyrpine *Dπlu* quincti *AR* quinti *a* quinte *B* quinti *cett. Ac. Pseudacr.* (Quintum *Porph. in interpret.*) adria *CFδπl2u* **3** diuisus 1 obiecto *B* obiecta *Victorinus* **4** Querere *Cγδvu* nec] ne *γu* trepidae linum *Victorini codex* in usu *schol. v Wiss* inu//sum (*fuerat* i) *φ* in usum *cett. uid. Epileg.*

poscentis aeui pauca: fugit retro
leuis iuuentas et decor, arida
pellente lasciuos amores
canitie facilemque somnum.
non semper idem floribus est honor
uernis neque uno Luna rubens nitet
uoltu: quid aeternis minorem
consiliis animum fatigas?
cur non sub alta uel platano uel hac
pinu iacentes sic temere et rosa
canos odorati capillos,
dum licet, Assyriaque nardo
potamus uncti? dissipat Euhius

---

5 sq. **S**: Theogn. 985 sq.: *αἶψα γὰρ ὥστε νόημα παρέρχεται ἀγλαὸς ἥβη, οὐδ' ἵππων ὁρμὴ γίγνεται ὠκυτέρη* ‖ 1020 sq.: *ἀλλ' ὀλιγοχρόνιος γίγνεται ὥσπερ ὄναρ ἥβη τιμήεσσα* ‖ Theocr. 27, 8: *μὴ καυχῶ, τάχα γάρ σε παρέρχεται ὡς ὄναρ ἥβη* ‖ Aus. epigr. 15, 14: fugit iuuentus Romula (c. IIII 5, 1) **6** leuis i.] Graecorum *λεία νεότης* uel *ἥβη* **6. 8 S**: Plaut. aul. 297: aridus . . . senex **7** sq. ad sententiam **S**: Nemes. buc. 1, 13: nunc album caput et ueneres tepuere sub annis **9** sq. **S**: Sen. Phaedr. 764 sq.: non sic prata nouo uere decentia aestatis calidae despoliat uapor ‖ Tibull. I 4, 27 sqq. **10** sq. **S**: Sen. Phaedr. 747: exerit uultus rubicunda Phoebe ‖ Prop. I 10, 8: et mediis caelo Luna ruberet equis ‖ Orientius common. I 116: sol splendet, lucent sidera, luna rubet ‖ Verg. ge. I 431: uento semper rubet aurea Phoebe **13** sq. **S**: Nemes. buc. 2, 18 et Calpurn. buc. 4, 2: sub hac platano ‖ Pentadius in anth. Lat. c. 235 R. uu. 19 sq.: sub platano uiridi iucunda somnus in umbra sertaque texuntur sub platano uiridi **14** sq. **21** sq. **S**: Anacreontic. 4, 14 sq.: *ῥόδοις δὲ κρᾶτα πύκασον, κάλει δ' ἑταίρην* **14 S**: Hom. Il. II 120: *μὰψ οὕτω* ‖ Plat. Gorg. p. 506 d: *οὕτως εἰκῇ* ‖ Sen. Phaedr. 394: sic temere iactae colla perfundant comae **15—17 T**: schol. Lucan. X 164 **15** sq. **S**: Sen. Phaedr. 393: odore crinis sparsus Assyrio uacet **16 S**: Sen. Phaedr. 773 sq.: quis sapiens bono confidat fragili? dum licet, utere ‖ Tib. III 63 sq.: Syrio madefactus tempora nardo debueram sertis implicuisse comas **17** sq. **S**: Anacreontic.

Ω = A'(Aa)BCDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπu] **5** *sq. in ras. D* **5** eui *u* **6** Lenis *u pr.* iuuenta*://*& *R : et* & *a R2* uicientas *u* **7** Pallente *l1* amores *δ* **8** Canicie *Fδ v a, sed* e *in ras. δ* Canitiae *R* canitia *Pph. Porph.* Cani-tia (es) *π* Canitie *cett. schol. γν* sonnum *u* **10** neque *A'BDFδλ' πu Pph.* nec *CRγν* **11** Voltu *Fδπ* Vultu *A'BCDRγλ'νu* eternis *u* **13** platano *R* **14** Pino (v) *δ* iacentis *R1* **15** odorata *D* **16** assyria *Aδφl Porph. cons. schol. λ* assiria *DRγλνπau* asyria *Cψ* a(s)syrio *B* (*femininum test. schol.*) **17** Putamus *R ante ras.?* cuncti *B* euchius *Fδ1π2* euchus *π1, R1 non liquet* euhius *cett. R2 in ras. δ p. ras. Pph. Porph. Pseudacr.* ()

curas edacis. quis puer ocius
restinguet ardentis Falerni
pocula praetereunte lympha?
quis deuium scortum eliciet domo
Lyden? eburna dic age cum lyra
maturet, incomptam Lacaenae
more comam religata nodo.

XII.

Nolis longa ferae bella Numantiae,

30, 18 B.: *σκεδάσαι θέλω μερίμνας* ‖ Theogn. 883: *τοῦ πίνων ἀπὸ μὲν χαλεπὰς σκεδάσεις μελεδώνας* ‖ Cypriorum fr. 10 p. 27 K.: *οἶνόν τοι, Μενέλαε, θεοὶ ποίησαν ἄριστον θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεδώνας* ‖ Sen. Phaedr. 445: curas Bacchus exoneret graues ‖ Boeth. phil. cons. III 3, 5: cura mordax, et uide adnot. ad c. I 18, 4 **18** sqq. **S**: Anacr. fr. 62: *φέρ' ὕδωρ, φέρ' οἶνον, ὦ παῖ, φέρε δ' ἀνθεμεῦντας ἡμὶν στεφάνους ἔνεικον, ὡς δὴ πρὸς Ἔρωτα πυκταλίζω* ‖ Claud. nupt. Hon. 128 sq.: quis erit, pueri, . . . qui uocet **19 S**: de mero Meleag. epigr. 113, 4: *πῦρ . . . καιόμενον* ‖ Mart. XIIII 113, 1: ardenti . . . Falerno **21 S**: Anacreontic. 30, 13 sqq. B.: *ἐμὲ μᾶλλον, ὡς ἔτι ζῶ, μύρισον, ῥόδοις δὲ κρᾶτα πύκασον, κάλει δ' ἑταίρην* ‖ Claud. in Eutrop. I 82 sq.: ille uel aerata Danaen in turre latentem eliceret **23** sq. inc. c.] **S**: Paul. Sil. in anth. Pal. V 270, 3 sq.: *οὐδὲ κομίζει χρυσὸς ἀπεκτήτου σῆς τριχὸς ἀγλαΐην* **24 S**: Sen. Phaedr. 401 sq.: nodo comas coegit emisitque

II 12. **1** sqq. ad sententiam cf. culicis uu. 27 sqq. **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 524 Victor. de m. Hor. p. 174 cf. Plot.

$\Omega = A'(Aa)BCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi u$] **18** Cura*s* *R* edacis *A′B* $R_1\lambda'$ *π Pph.* edaces *CDF* $R_2\gamma\delta\nu u$ otius *C* $R_1\gamma\delta$ *v ut uid. l u* **19** Restinget *B a pr.* Restringet *A* Restringu& *C* Restinguit *R* (*idem coni. Bothe*) Restinguet *cett. a corr. Pph. Porph. futurum testatur gloss. v* **20** petereunte *ADγλνu* p̄tereunte *δ* limpha *Rγu* **21** scortum *omis.* A_1, *add. alt. m.* eliciet *A* elic&[1] *γ* elicet[i] *D* **22** Lyden *A′F* R_1 *aut* $_2$ $\nu\pi_2 l$ Lydem *λ* Liden *CD* R_1 *aut* $_2\gamma\delta u$ Lide π_1 lira *γu* **23** in comptum *ABλ* incomptum *CDFRγδπal Pph. Ac. Pseudacr.* inconptum *u* incomptam *y* (*cod. Torrenti*) *Bentl.; cf. Ou. met.* I 477. 497 *sq.* 529 *de Daphne:* uitta coercebat positos sine lege capillos . . . spectat (sc. Apollo) inornatos collo pendere capillos, et: 'quid si comantur?' ait . . . et leuis impexos (al. impulsos) retro dabat aura capillos lacaenae *A′Rγλ′π* lacenae *DFδu* lacene *C* **24** comam *F* $\delta_1\lambda'_2\pi u$ *schol. φ Bentl.* comas *CDγ* $\delta_2\nu$ *Pseudacr.* comas *R* comae *AB* λ'_1 *Pph.* coma l_3 comas *etiam a, sed* s *fort. ab alt. m.; uid. Epileg.* relegata *D* religare *Pph.* nodo *Bentl.* nodum *Ω*

II 12. AD MECENATEM (MEC: *A* C_2 *Ru*) *ABC*$_2$ *in ras. Ru* AD MECENATEM (MENATEM λ_1) NON ESSE RES MAGNAS LEVI CARMINE DICENDAS *λ′* AD MECENATEM NON ESSE LEVI CARMINE

nec durum Hannibalem nec Siculum mare
Poeno purpureum sanguine mollibus
  aptari citharae modis,
nec saeuos Lapithas et nimium mero
Hylaeum domitosque Herculea manu
Telluris iuuenes, unde periculum
  fulgens contremuit domus
Saturni ueteris; tuque pedestribus
dices historiis proelia Caesaris,
Maecenas, melius ductaque per uias
  regum colla minacium.
me dulcis dominae Musa Licymniae
cantus, me uoluit dicere lucidum

---

p. 535: bella ferae Numantiae **3** S: Sil. IIII 168: purpureo ... sanguine **4** T: Victor. de m. Hor. p. 176 **5** sq. S: Verg. ge. II 457: et magno Hylaeum Lapithis cratere minantem **9—12** 'tuque — minacium' T: Seru. ad ge. II 42 (cod. Augiens.) **9** S: Verg. Aen. VII 180: Saturnusque senex **11** sq. S: Prop. II 1, 33 sq.: canerem ... regum auratis circumdata colla catenis Actiaque in sacra currere rostra uia **13** T: schol. *Γ* serm. I 2, 64 **14** sq. S: Hom. Il. III 397: *ὄμματα μαρμαίροντα* ‖ Mosch. id. 1, 7 sq.: *ὄμματα δ' αὐτῷ δριμύλα καὶ*

Ω = *A'*(*Aa*)*BCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*νπu*]

RES MAGNAS DICENDAS (DIC. *omis. δπz*) *Fγδπz* AD MAECENATEM (MECENATĒ *D*) PSPHONETICE TETRACOLOS· *Da* *sine titulo v*

1 longa//ferae *R* faere *l* ferre *πpr.* //*nu*mantię// *v* **2** durum *Ω Ac. Pseudacr.* dirum *y Meineke* () annibalem *Fδπlu* anibalem *λ* hannibalem *R* hannibelem *D* syculū *v* mari *λ* **3** Poene *apr.* Pęno *γu* sangine *B* **4** Aptare *A'Bλ' Victorinus* Aaptari *δ* cytharae *BDFλπ* cythare *l* citharae *cett.* cithara *Victorinus* **5** seuos *Rλνπu* seruos *l* suos *γ1* lapithas *CF1Rγδνπ* laphitas *ABDλ'u* laphithas *F2* lapetas *a* metro *D* **6** Hylaeum *CDRγa Pph.* Hileum *Fδu* Hyleum *cett.* que *omis. D* hercula *D1δ1* hesculea *l* **9** Saturnis *a* ueteris// *R* pedes//rib; *π* **10** Disces *B* hystoriis *C* istoriis *δpr.* proelia *ACDFγδ2λ'* broelia *δ1* pręlia *Rν* prelia *u* plia *Bπa* cesaris *δu* **11** Maecenas *BRν* Mecenas *A'CDFγδλ'u* Mecaenas *π* melius] melus *D* per uiam *Seruius* (*cod. Augiens.*) **12** minatium *γalu* minatiuum *λ* minancium *D* minatium *δπ* minacium *cett. Seruius* () **13** dulces *Fλ'u* dulcis *cett. u uar.* dominię *δ1* Musa] mus *C* licymniae *BRλ'* licimniae *AC* lycimniae *Dγνa* licinię *u* licĩniæ *δ* lycymniae *Fπ* () **14** licidum *δ*

fulgentis oculos et bene mutuis
  fidum pectus amoribus,
quam nec ferre pedem dedecuit choris
nec certare ioco nec dare bracchia
ludentem nitidis uirginibus sacro
  Dianae celebris die.
num tu quae tenuit diues Achaemenes
aut pinguis Phrygiae Mygdonias opes
permutare uelis crine Licymniae,
  plenas aut Arabum domos,
cum flagrantia detorquet ad oscula

φλογόεντα ‖ 2, 86: ὄσσε ... δι' ἵμερον ἀστράπτοντε ‖ Rufin. epigr. 13, 3 sq. (anal. Br. II p. 393): τίς πλοκάμους Μελίτης εὐώδεας ἢ πυρόεντα ὄμματα καὶ δειρῆς φέγγος ἀποπλάσεται; ‖ Sosipater epigr. 3 (anal. Br. I p. 504): καὶ γλῆναι λασίῃσιν ὑπ' ὀφρύσιν ἀστράπτουσαι ‖ anthol. Pal. XII 196: ὀφθαλμοὺς σπινθῆρας ἔχεις ... μᾶλλον δ' ἀκτῖνας, δέσποτα, πυρσοβόλους· ἀντωπὸς βλέψαι βαιὸν χρόνον οὐ δύναμαί σοι, οὕτως ἀστράπτεις ὄμμασιν ἀμφοτέροις   **17** S: Verg. ge. I 11: ferte simul Faunique pedem   **19** lud.] S: Verg. ecl. 6, 27   **20** celebris] S: Tib. IIII 4, 23   **21** sqq. S: Sappho fr. 85 B.: ἔστι μοι κάλα πάις ... ἀντὶ τᾶς ἔγω οὐδὲ Λυδίαν παῖσαν οὐδ' ἔραννάν ‖ Eur. Herc. fur. 643 sqq.: μή μοι μήτ' Ἀσιήτιδος τυραννίδος ὄλβος εἴη, μὴ χρυσοῦ δώματα πλήρη, τᾶς ἥβας ἀντιλαβεῖν ‖ epigr. adesp. in anth. Pal. XI 3: ἤθελον ἂν πλουτεῖν, ὡς πλούσιος ἦν ποτε Κροῖσος, καὶ βασιλεὺς εἶναι τῆς μεγάλης Ἀσίης. ἀλλ' ὅταν ἐμβλέψω Νικάνορα τὸν σοροπηγὸν ... τὴν Ἀσίην πωλῶ πρὸς μύρα καὶ στεφάνους   **22** T: Seru. ad Aen. II 4   schol. Stat. Th. I 161 Unger   **23** S: Palladas in anth. Pal. VI 60: ἀντὶ βοὸς χρυσέου τ' ἀναθήματος Ἴσιδι τούσδε θήκατο τοὺς λιπαροὺς Παμφίλιον πλοκάμους κτλ. ‖ Aristaen. I 10: (ἀντὶ Κυδίππης) Ἀκόντιος οὐκ ἂν ἠλλάξατο τὸν Μίδου χρυσόν   **24** S: Eur. fr. 328, 1 N.: δόμους ... πληρουμένους   **25** sqq. S: Tib. I 4, 53 sqq.: rapias tum cara licebit oscula: pugnabit, sed tamen apta dabit; rapta dabit primo, mox offeret ipse roganti, post etiam collo se implicuisse uolet

---

Ω = A′(Aa)BCDF(φψ)Rγδλ′(λl)νπu]   **15** Fulgentes *CFR2δu* Fulgentis *cett. Pph.*   **17** dedocuit *π1*   **18** b^rachia *δ* brachia *cett.*   **20** Diane *Cu*   caelebris *πl*   **21** quae] que *R1* q. *δ1*   achaemenes *ABRγλ′* achemenes *CDFνa Ac.* archimenes *δ* achimenes *πcorr.u* achemenis *Porph.* archemenis *πpr.*   **22** pinges (v above) *B* pingues *A1 Seruii cod. Cassel. Lactantius* pinguis *cett. Pseudacr.*   phrygiae *CRγλ′π* phrigiae *ADνu* frigiae *BFδ* frygiae *l* phirgiae *a*   mygdonias *Fλ′ν* mycdonias *R* migdonias *A′BDδπu Pseudacr.* micdonias *Cγ*   **23** licymniae *BRγa* licimniae *ACπ Porph.* lycimniae *DFνl* licynię *λ* licinię *u* licīniæ *δ* lycymnię *Pph.*   **25** Dum *Fδπ* Cum *cett. Ac. Pseudacr.*   flagrancia *λ* fraglantia *π2u schol. φ interpr.* 'redolentia' flagrantia *cett. π1* ()   *detorquet R* (de above) ·torquet *A*

ceruicem, aut facili saeuitia negat,
quae poscente magis gaudeat eripi,
interdum rapere occupet?

XIII.

Ille et nefasto te posuit die
quicumque primum, et sacrilega manu
produxit, arbos, in nepotum
perniciem obprobriumque pagi;
illum et parentis crediderim sui
fregisse ceruicem et penetralia
sparsisse nocturno cruore
hospitis; ille uenena Colcha

---

26 item 'saeuitiam' Prop. I 1, 10 28 'oscula ... praeripere' Lucret. III 893 sq.

II 13. 1 sqq. **S**: Ou. am. I 12, 15 sqq.: illum etiam, qui uos (sc. tabellas) ex arbore uertit in usum, conuincam puras non habuisse manus. praebuit illa arbor misero suspendia collo, carnifici diras praebuit illa cruces: illa dedit turpes raucis bubonibus umbras; uolturis in ramis et strigis oua tulit 1 Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 524 Victor. de m. Hor. p. 179 3 Victor. de m. Hor. p. 180 4 **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 sic: 'ode XII: perniciemque ut probrumque p.' 5 sq. 'illum — ceruicem' **T**: Prisc. XVIII 106 8—10 **S**: Sen. Phaedr. 165—168: compesce amoris impii flammas, precor, nefasque quod non

---

Ω = *A′*(*Aa*)*BCDF*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*vπu*] 26 seuitia *Au* saeuicia *a* seuicia *v* 27 pos^{c}ente *δ* 28 occupat A_2*δπ* *Bentl.* occupet *cett. Pph. Porph. gloss. γvab* ('appetat')

II 13. AD ARBOREM *A′BCDR* AD ARBOREM CVIVS CASV PAENE (PENE *δλ′πψbuz* POENE *γ*) PERIERAT *Fγδλ′πbuz*, *Fλ′ add.*: A QVA OPPRESSVM (OPPESSU *l*) LITVS (LITUS = LITUSUS *l*) EXECRATVR (EXECATVR *λ* ЄXSЄCRATUR *l*) *in b supra* ARBOREM *scriptum est*: ·ı· inuectiue LΛЄRCHЄTICЄ

1 nef: te] nefas te *B* nefas *π pr.* nefas toto *Victorini cod. A* 3 Producit *C pr.* in nepotum] nepotus *Victorini cod. A* 4 Perneciem *F* Pernitiem *D ante ras. γπlu* Perniciem *cett. D corr. Victorinus* ^{b}oprobrium *u* obproprium *Ca* obprobrium *cett. Ac. Pph.* *u.* 5—c. II 16, 19 *DEFICIT cod.* δ_1 (*δ_2 saec.* XII); *supplementi causa recepimus cod. z*: *Ω* = *A′*(*Aa*) *BCDF*(*φψ*)*Rγλ′*(*λl*)*vπuz* 5 parentes *Bπ pr. ψ pr.* patris *Priscianus*

6 ceruicem *omis. λ′* penitralia *Bu* *u.* 8 *omis.* z_1 ille *R* uenena] & uenia l_1 & uenena l_2 *z*(2) colchica A_2 *F* R_2 *πluz*(2) *Pph. Porph.* cholcha *π* colcha *cett.* *A′* R_1 *Ac.* ()

et quicquid usquam concipitur nefas
tractauit, agro qui statuit meo
te triste lignum, te caducum
in domini caput inmerentis.
quid quisque uitet numquam homini satis
cautum est in horas. nauita Bosphorum
Poenus perhorrescit neque ultra
caeca timet aliunde fata,
miles sagittas et celerem fugam
Parthi, catenas Parthus et Italum
robur; sed inprouisa leti
uis rapuit rapietque gentis.
quam paene furuae regna Proserpinae

---

ulla tellus barbara commisit umquam, non uagi campis Getae nec inhospitalis Taurus aut sparsus Scythes **8** **S**: Ou. her. 6, 131: Colchis . . . ueneris ‖ *Κόλχος* ut Apoll. Rh. IIII 486 **9** **S**: Sen. Med. 44 sq.: quodcumque uidit Pontus aut Phasis nefas, uidebit Isthmos **13** sq. 'quid — est' **T**: floril. Paris. 8069 **17** sq. **S**: Verg. ge. III 31: fidentemque fuga Parthum uersisque sagittis ‖ IIII 313 sq.: sagittae . . . Parthi Claud. de IIII cons. Honor. 531: refugo quae sit fiducia Partho **19** sq. **S**: Prud. ham. 535—538: praepes enim, uolucres dum pennis transuolat auras, inprouisa uenit, nec stridor nuntiat ante aduentum leti, quam pectoris abdita rumpat securam rapiens medicato uulnere uitam **21** sq. **S**: Sen. Phoen. 521—535: quam paene mater maius aspexi nefas, quam quod miser uidere non potuit pater! licet timore facinoris tanti uacem uideamque iam nil tale, sum infelix tamen, quod paene uidi ‖ Herc. fur. 547—549: qua spe praecipites actus ad inferos audax ire uias inremeabiles uidisti Siculae regna Proserpinae? ‖ anthol. Lat. 1615, 2 M.: nondum Persephones sperabam uisere regna **21** **T**: Seru. ad ge. III 407 'furuae regna Proserpinae' **T**: Agroecius (VII) p. 125 **S**: Stat. Th. VIII 10: Eumenis aut furuo Proserpina poste notarat

---

Ω = *A'(Aa)BCDF(φφ)Rγλ'(λl)νπuz*] **10** quistauit *γ* **12** capud *u* inmerentis *CRuz Ac.* immerentis *A'DFγλ'νπ*$_2$ īmerentis *B* inminentis *π*$_1$ **13** () quisquis *u*$_1$ nunquam *C* **14** ///in *D* oras *F* bosforum *B Pph. Porph.* bosphorum *cett. Pseudacr. schol. λ; Pseudacr. interpret.* βοὸς φόρος () **15** Pęnus *νu* Poenus *cett. Pph. bis Porph. Ac. Pseudacr.* Thynus *Lachmann uid. Epileg.* perorrescit *F* **16** Ceca *A*$_1$*Cγνu Ac.* *timet /// R*$_2$ *in ras.* timetque *Axt* timetue *Lachmann* facta *πu* **17** sagitasset *π* sagitas *ψ*$_1$ celerim *R*$_1$ **19** s& *γ* sed *cett.* (s, *C*) improuisa *A'BDl* inprovisa// *R* inprouisa *cett.* leti *Cpr. Rλa*$_1$ lęti *Aγ* $\overset{o}{l}$eti *a* loeti *Ccorr. DFνπa*$_2$*luz* **20** rapi&, *omisso* que, *ν* gentis *A'Bλ'* gentes *cett. A*$_2$ **21** paene *DFRl*$_2$ pene *ABCγλa*$_2$ pęnę *u* poene *z* sepe *l*$_1$ *ut uid.* penę *π*, *a*$_1$ *non liquet* f$\overset{v}{o}$ruę *A* forue *A*$_1$ *Ac.* furuę *z* furue *C* furuae *cett. Pph. Porph. schol. γ*

et iudicantem uidimus Aeacum
sedesque discriptas piorum et
Aeoliis fidibus querentem
Sappho puellis de popularibus
et te sonantem plenius aureo,
Alcaee, plectro dura nauis,
dura fugae mala, dura belli.
utrumque sacro digna silentio
mirantur umbrae dicere; sed magis
pugnas et exactos tyrannos
densum umeris bibit aure uolgus.
quid mirum, ubi illis carminibus stupens

23 S: Nemes. buc. 1, 19 sq.: quem nunc emeritae permensum tempora uitae secreti pars orbis habet mundusque piorum ‖ Lact. inst. d. VII 7: esse inferos Zeno Stoicus docuit et sedes piorum ab impiis esse discretas ‖ Verg. Aen. VIII 670: secretosque pios ‖ Hilarius de Machab. u. 212: laetique manent in sede piorum **24. 34** piorum defunctorum *φορμίγγεσι τερπομένων* et Cerberi centum capitibus praediti iam Pind. meminit fr. 129, 5 **26** sq. cf. 'Alcaeus in parte operis aureo plectro merito donatur' Quintil. instit. X 1, 63 **26** *πλῆκτρον χρυσοῦν* Eur. Herc. fur. 351 Pind. N. 5, 24 (*χρυσέῳ πλάκτρῳ*) sonantem] S: *κελαδεῖν* apud Pind. Ol. 2, 2 P. 2, 63 ‖ Stat. s. II 7, 114: et te nobile carmen insonantem **29** sq. S: Luc. VIIII 564: effundit dignas adytis ... uoces ‖ Iuu. 13, 205: uocem adyti dignam templo sil. ... umbr.] S: Verg. Aen. VI 264: umbraeque silentes **32** S: Auien. orb. terr. 261: sudorisque mei patulo bibe carmina rictu ‖ Stat. Ach. II 120: uigilique haec aure bibentem; praeterea elocutio 'auribus bibere aliquid' extat apud Stat. s. V 2, 58. 59 Prop. III 5, 8 Ou. tr. III 5, 14 Apoll. Sid. c. 16, 126 **33** sqq. S: Pind. P. 1, 6 sq.: *εὕδει δ' ἀνὰ σκάπτῳ Διὸς αἰετὸς ὠκεῖαν πτέρυγ' ἀμφοτέρωθεν χαλάξαις κτλ.* ‖ Verg. ge. IIII 481—483: quin ipsae stupuere domus atque intima Leti Tartara caeruleosque im-

Ω = A'(A)aBCDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπuz] **22** uindicantē *ν* uidimȝ (= uidimius) *B* eacum *CFγ₁νuz* ęquū *π₁* aecum *R* aeacum *π₂ cett.* **23** que *omis. C* discriptas *A'B nec dissent. Pseudacr. et schol. λφ* (*interpret.* 'separatas') descriptas *CDR₁γνπ₁u Ac. Pph. Porph.* discretas *A₂Fλ'π₂z* descretas *R₂* () *uid. Epileg.* **24** Aeolus *R ante ras.* quaerentem *ARπl* queremtem *λ* querentem *cett.* **25** Sappho *DFRλ'az* Sapho *ABCγνπu et semel Porph.* **26** ple(i)nus *a* auro(e) *z* **27** Alcęi *A₁* Alceę *νa* Alce(e)/// *π* Alcee *cett.* Alcee/// *R* **28** fuge *A₁Fγz* *post* fugae *colon ponunt A₂CDγλνz schol. γ, post* mala *FπAc., non interpung. BRl, euanuit a* male *B* **29** Vtraq. *A* dignum *F* silemcio *λ* lentio *φ* **30** umbre *A₁* set *γ schol. γ* **31** tyrrannos *B* tirannos *u* tyrannos *cett., in D* o *supra* u *scriptum est* **32** umeris *BDRa Porph.* humeris *cett.* bibat *B* uolgus *Fπ pr. z₁* uulgus *cett. π corr.*

demittit atras belua centiceps
auris et intorti capillis
Eumenidum recreantur angues?
quin et Prometheus et Pelopis parens
dulci laborem decipitur sono,
nec curat Orion leones
aut timidos agitare lyncas.

XIIII.

Eheu fugaces, Postume, Postume,

plexae crinibus angues Eumenides tenuitque inhians tria Cerberus ora **33** **S**: Sen. Med. 688 de serpente: carmine audito stupet **35** sq. angues Eumenidum capillis implicatae primum occurrunt apud Aesch. choeph. 1049 sqq. **34** 'ubi iacebat Cerberus uel, ut ait Hor., belua centiceps' Sen. apocol. 13, 3 **38** **S**: Ou. met. XIIII 121: fallit sermone laborem ‖ trist. IIII 1, 13 sq.: pensa trahentis fallitur ancillae decipiturque labor **39** sq. 'nec — lyncas. et notandum etiam de genere, quod masculino genere protulit Hor.' Prisc. VI 26

II 14. **S**: Anacr. fr. 43: *πολιοὶ μὲν ἡμὶν ἤδη κρόταφοι κάρη τε λευκόν, χαρίεσσα δ' οὐκέθ' ἥβη πάρα* ‖ Mimnermus 5, 4 sq.: *ὀλιγοχρόνιον γίγνεται ὥσπερ ὄναρ ἥβη τιμήεσσα· τὸ δ' ἀργαλέον καὶ ἄμορφον γῆρας ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτίχ' ὑπερκρέμαται* **1** sq. 'eheu — anni' **T**: Diom. p. 445 Hieron. comm. in Amos l. III c. 6 (Vallars. VI 314[c]) idem comm. in Ezechiel l. I c. 1 (Vallars. V 13[d]) schol. Pers. 2, 2 **S**: Mart. V 58, 7 sq.: cras uiues? hodie iam uiuere, Postume, tardum est: ille sapit, quisquis, Postume, uixit heri ‖ Ou. fast. VI 771: tempora labuntur tacitisque senescimus annis **1** **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470

Ω = *A′(A a) B C D F(φ ψ) R γ λ′(λ l) ν π u z*] **34** Dimittit *l* conticeps *γ1* **35** Auræs *A* Auris *π ψ pr.* Aures *celt.* **36** Heu menidū *l1* Eumedium *λ* ang[v]es *B* **38** laborem *A′1 B D F R1 π u z Pph. Porph.* laborum *A′2 C R2 γ λ′ ν Ac. Pseudacr.* () somno *F λ′ z1* sonno *u* **39** curat *z* oron *π pr.* leonis[e] *π* **40** timidos *Ω Ac. Priscianus* timidas *δ suppl.2 (et τ s2)* agi//tare *R* lyncas *B C1 F λ′ a corr. z* lycas *π1* lincas *a pr. cett.* lyncos *C2*

II 14. AD POSTVMVM DE CELERITATE VITAE *A′ B C (a manu schol.) D, a add.*. PROSPHONETICE TETRACOLOS AD POSTVMVM DE BREVITATE VITAE (VITE *λ*) *F λ′ π u z* PROSPHONETICE TETRACOLOS AD POSTVMV[8] DE CELERITATE VIT⁊ *γ*, *antecedenti carmini continuat R* *titulum omisit ν*

1 Eheu (.heu *ν*) *Ω exp. metr. Diomed. Ac. bis Hieronymus comm. in Amos Seruius* Heu *Pph.* Heuheu *Hieronymus comm. in Ezech. schol. Pers.* posthume posthume *B Hieronymus schol. Pers.*; *alterum* Postume *omis. R1 π1*

labuntur anni, nec pietas moram
  rugis et instanti senectae
    adferet indomitaeque morti;
non, si trecenis quotquot eunt dies,
amice, places inlacrimabilem
  Plutona tauris, qui ter amplum
    Geryonen Tityonque tristi
compescit unda, scilicet omnibus,
quicumque terrae munere uescimur,
  enauiganda, siue reges
    siue inopes erimus coloni.

Diom. p. 524 S: Prud. cath. 11, 5 sq.: heu quam fugacem gratiam festina uoluebat dies ‖ *χρόνος φεύγων* Theocr. 2, 92 2 sq. S: Manil. II 854 sq.: seros demum complectitur annos labentemque diem uitae tremulamque senectam 2 S: Verg. ge. I 6: labentem . . . annum Ou. tr. IIII 10, 27 et anth. L. 11, 141: labentibus annis 3 S: Sen. nat. quaest. praef. III: premit a tergo senectus 4 S: Hom. Il. VIIII 158: *Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος ἠδ' ἀδάμαστος* 5 sqq. S: Aesch. Niob. fr. 161 N.: *μόνος θεῶν γὰρ Θάνατος οὐ δώρων ἐρᾷ οὐδ' ἄν τι θύων οὐδ' ἐπισπένδων ἄνοις, οὐδ' ἔστι βωμὸς οὐδὲ παιωνίζεται* ‖ Sen. Oed. 991 sq.: it cuique ratus prece non ulla mobilis ordo 5 sq. S: Theogn. 727 sq.: *οὐδ' ἂν ἄποινα διδοὺς θάνατον φύγοι, οὐδὲ βαρείας νούσους, οὐδὲ κακὸν γῆρας ἐπερχόμενον* 5 huc respiciunt fragm. gramm. Bobiensia (VII) p. 544: centenos ducenos trecenos quadrigenos quingenos et deinde per omnia sic declinandum est et dicendum est, non ducentenos tricentenos S: Iulianus anthol. Lat. 638, 2 R.: laetificusque dies eat omnibus aethere puro ‖ Ou. a. a. III 62: eunt anni more fluentis aquae 7 sq. S: anthol. Pal. VII 483, 1: *Ἀΐδη ἀλλιτάνευτε καὶ ἄτροπε* 7 S: *τρισώματος* est Geryones apud Eur. Herc. fur. 423 ‖ Verg. Aen. VIII 202: tergemini . . . Geryonae ‖ VI 289: forma tricorporis umbrae 9 sq. S: Phanocles 2 (anal. Br. I p. 415): *ἀλλὰ τὸ Μοιράων νῆμ' ἄλυτον οὐδέ τιν' ἔστιν ἐκφυγέειν, ὁπόσοι γῆν ἐπιφερβόμεθα* 9 'compescet : temperat' Pseudophiloxenus 105, 42 10 S: Hom. Il. VI 142: *οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσι* ‖ Simonid. Ceus fr. 8, 17 B.: *ὅσοι καρπὸν αἰνύμεθα χθονός* ‖ Sen. Phoen. 221 sq.: aut ullo fruor almae parentis munere

---

Ω = A'(Aa)BCDF(φψ)Rγλ'(λl)νπuz] 3 Rugis//et *R* et *omis. γ* senecte $A_1C\psi$ 4 Adferet *FR corr. z* Adferit *R pr.* Afferret *γ* Afferet *cett.* 5 sit recens π_1 si trecenis π_2 trecenis *zς Ac.* trecentis $\lambda_1\nu_1$ς tricenis *cett.* $\lambda_2\nu_2$ *schol. λφ Pseudacr. fortasse interpolatus* ( ) quod quot *F* quoquot *γ* quodquod R_1 quotquot *uel* quot quot *cett.* R_2 er̄ *A* (= erunt) eū *B* 6 placens *D*(*et τ*) plaīces *C* 7 Plutonē *A* Pluto*na///* *R* taur*is* *R* 8 Geryonen *π* Gerionen *BDRνφa* Gery*onem* *A* Geryonē *Ac.* Gerionem $A_1C\gamma\lambda'\psi uz$ *schol. γ* tityon *A'Fπ* tytion *γνz* tytyon *CDRλ'* tition *B Ac.* ticion *u* que] quae R_1 *ut uid.* tristis *D ante ras. π ante ras. l ante ras.* (?) *φ uar. z ante ras.* 9 Conpescit *Rγu* Compescit *cett.* 10 Quęcumque R_1 12 *inopes R*

frustra cruento Marte carebimus
fractisque rauci fluctibus Hadriae,
frustra per autumnos nocentem
corporibus metuemus Austrum.
uisendus ater flumine languido
Cocytos errans et Danai genus
infame damnatusque longi
Sisyphus Aeolides laboris.
linquenda tellus et domus et placens
uxor, neque harum quas colis arborum
te praeter inuisas cupressos
ulla breuem dominum sequetur.
apsumet heres Caecuba dignior

---

13 S: Hom. Il. V 31: Ἄρες ... μιαιφόνε || Val. Fl. VI 750 sq.: Issedoniaeque phalanges Marte carent || Sil. XI 375 sq.: dereptaeque uiris sub Marte cruento exuuiae **14** S: Sen. Oed. 603: fluctusque non tot frangit Ionium mare || Stat. Th. V 291: litore rauco || VIIII 91 sq.: ceu fluctibus obuia rupes, cui neque de caelo metus et fracta aequora cedunt || Sil. It. V 388: fractasque in rupibus undas **17** sq. S: Verg. ge. IIII 478—480: quos circum limus niger et deformis harundo Cocyti tardaque palus inamabilis unda alligat et nouiens Styx interfusa coercet || Aen. VI 132: Cocytosque sinu labens circumuenit atro || Sen. Herc. fur. 686: palus inertis foeda Cocyti iacet **17** S: Sen. Herc. Oet. 141: Ismenos tenui flumine languidus **18** S: Sen. Phoen. 606: Maeandros ... flectit errantes aquas **21** sqq. S: Lucr. III 892—894: iamiam non domus excipiet te laeta neque uxor optima nec dulces occurrent oscula nati praeripere et tacita pectus dulcedine tangent **23** sq. 'Nec te praeter — sequetur' T: Seru. ad Aen. III 64 **24** S: Lucil. Aetn. 615 (621 B.): sed non incolumis dominum sua praeda secuta est **25** huc respiciunt fragm. gramm. Bobiensia (VII) p. 544: Caecuba uina optima dicuntur

---

Ω = *A'*(*Aa*)*BCDF*(φψ)*R*γλ'(λ*l*)νπ*uz*] **14** Fractis, *om.* que, *z* raucis *A'B*π *ante ras. Pph.* rauci *cett.* π2 *a*2 *Ac. Pseudacr.* adriae π*uz* **15** atũnos *C*1 autonnos (v *supra* o) *u* autumpnos *z* **17** Viscendus *A'*1 langido (v *supra* i) *B* **18** Cocitos *Bu corr. z* Cocitus *u pr.* Cocytos *cett. Ac.* et π2 *in ras.* **19** Imfame *a* Infamę *D* dampnatus λ'νφ dannatus *u* damnatis *R pr.* damnatus *cett.* **20** Sisiphos *F* Sisyphos *A*2π*z* Sysyphus λ Sisiphus *u* Sisyphus *A*1 *cett.* eolides *Du* aeolidies *a ut uid.* aeolydes *R* aeolidis π *pr.* labores λ1π *pr.* **21** Linquenda π1 tellus] placens *B pr.* domus] dñs = dominus *C* **22** arum, h (h *supra*) *fort. ab alt. manu, R* **23** preter *CDF*γν*z* p̄t *uel* praeter *cett.* cypressos *B*π cupressus ν cupressos *cett. Pph. Porph. Ac. Pseudacr.* **24** ulla] Vlila λ Vita *F*π1*lz schol.* λ'φ sequemur *z pr.* **25** Apsumet *R* Absummet *al* Absumet *cett. Ac. Pph.* haeres *BFa* heres *u*2 cecuba *A*γπ*u*

seruata centum clauibus et mero
tinguet pauimentum superbo,
pontificum potiore cenis.

XV.

Iam pauca aratro iugera regiae
moles relinquent, undique latius
extenta uisentur Lucrino
stagna lacu, platanusque caelebs
euincet ulmos; tum uiolaria et
myrtus et omnis copia narium

---

28 S: Mart. XII 48, 12: pontificum ... dapes

II 15. De argumento **S:** Sen. epist. 89, 21: quousque nullus erit lacus, cui non uillarum uestrarum fastigia immineant, nullum flumen, cuius non ripas aedificia uestra praetexant? ... ubicumque in aliquem sinum litus curuabitur (epod. 10, 21), uos protinus fundamenta facietis, nec contenti solo, nisi quod manu feceritis, mare agetis introrsus (c. II 18. III 24 in.) ‖ Quintil. instit. VIII 3, 8: an ego fundum cultiorem putem, in quo mihi quis ostenderit lilia et uiolas et anemonas, fontes surgentes, quam ubi plena messis aut graues fructu uites erunt? sterilem platanum tonsasque myrtos quam maritam ulmum et uberes oleas praeoptauerim? ‖ Mart. III 58, 1 sqq.: Baiana nostri uilla, Basse, Faustini non otiosis ordinata myrtetis uiduaque platano tonsilique buxeto ingrata lati spatia detinet campi, sed rure uero barbaroque laetatur Quintil. declam. 13, 2 p. 250 B.: quod ciues pascebat, nunc diuitis unius hortus est

---

Ω = *A′(Aa)BCDF(φψ)Rγλ′(λl)νπuz*] **26** mero] ro *in ras. D* **27** Tinget *A′Bz2 Ac.* Tingent *z1* Tinguent *π* Tinguet *a2 cett. Pph.* () superbum *y* (*Barthii cod. Monstroliensis*) *Lambin* superbus *y* (*corr. Vat. A ap. Feam*) *Barth* superbi *y* (*'V. A.' Feae*) superbis *Lynford* 'superbo] pro ipse superbus. hypallage' *Pseudacr. schol. φ sim. schol. λb* () **28** potiere *Rpr. aut1* caenis *CDFνlz*

II 15. *Continuant hoc carmen antecedenti A′BCR1 Pseudacr. expositionis metricae auctor Diomedes Seruius de metris Hor. p.* 470 *Victorinus de metris Hor. p.* 175 *et* 176 () *opp. Porph.* HAEC (HEC *ψl*) DE PRAESENTIS (P̃S: *l*) UITAE (UITE *ψλ*) LUXURIA DICIT *ψλ′* HEC (hec *u* Hec ode *R2 mg.*) DE PRESENTIS (P̄SENTIS *R2 mg. u*) LVXVRIA TĒPORIS DICIT (*om. R2 mg.*) *R2 mg. γu* HAEC (HEC *F*) DE PRAESENTIS (PS: *π* PRESENTIS *z*) TEMPORIS LVXVRIA DICIT *Dφπz*

1 regie *A1* **2** lacius *D* **3** Extanta *l1* ui scentur *a* **4** lacus *z* plananus *B* caelebs *A′BFνz* celebs *DRγλπl p. ras. schol. γν* celeps *l1 aut pr. u Ac.* celebs *π, omis. C1* **5** Et uincet *l* tu mulolaria *z1* uiolaria *et R* uiolaria] ulolaria *π1 z1* **6** Mirtus *Rau Pseudacr.* myrtus *cett.* om̄s (= omnes) *B* omnia *π pr.* narum *γ* variū *C* (*et α*)

spargent oliuetis odorem
fertilibus domino priori,
tum spissa ramis laurea feruidos
excludet ictus. non ita Romuli
praescriptum et intonsi Catonis
auspiciis ueterumque norma.
priuatus illis census erat breuis,
commune magnum: nulla decempedis
metata priuatis opacam
porticus excipiebat Arcton,
nec fortuitum spernere *ca*espitem
leges sinebant, oppida publico
sumptu iubentes et deorum
templa nouo decorare saxo.

---

9 sq. **S**: Eur. Bacch. 458: *ἡλίου βολαῖσιν* ‖ Phoen. 169: *βολαῖς ἁλίου* ‖ Apoll. Rh. I 607: *ἠελίοιο βολαῖς* ‖ II 943: *ἠελίοιο βολῇσιν* ‖ anonym. apud Stob. floril. p. 393 Grot.: *θέρμ' ἡλίου τοξεύματα* ‖ 'Phoebi . . . ictu' habemus apud Lucan. VII 214, 'excludunt radios . . .' apud Stat. s. I 2, 154 spissa — ictus] ad sententiam **S**: Verg. ge. II 19 **13** sqq. **S**: Dem. *κατὰ Ἀριστοκρ.* p. 689 § 206 sq.: *καὶ γάρ τοι τότε τὰ μὲν τῆς πόλεως ἦν εὔπορα καὶ λαμπρὰ δημοσίᾳ· ἰδίᾳ δὲ οὐδεὶς ὑπερεῖχε τῶν πολλῶν. τεκμήριον δέ· τὴν Θεμιστοκλέους μὲν οἰκίαν καὶ Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε λαμπρῶν, εἴ τις ἄρα ὑμῶν οἶδεν ὁποία ποτ' ἐστίν, ὁρᾷ τῶν πολλῶν οὐδὲν σεμνοτέραν οὖσαν, τὰ δὲ τῆς πόλεως οἰκοδομήματα καὶ κατασκευάσματα τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτα ὥστε μηδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι, προπύλαια ταῦτα, νεώσοικοι, στοαί, Πειραιεύς, τἆλλα οἷς κατεσκευασμένην ὁρᾶτε τὴν πόλιν* ‖ Sall. Cat. 9, 2: in suppliciis deorum magnifici, domi parci ‖ Val. Max. IIII 4 de paupertate **13 S**: Mart. XII 6, 9: breues extendere census **14—16** 'nulla — Arcton' **T**: Prisc. VI 27. VIII 20 'nulla decempedis metata porticus' **T**: gloss. Mai class. auct. VIII 167 **S**: Hieron. epist. 5: tu amplas porticus et ingentia tectorum spatia metiris **15** sq. **S**: Apoll. Sid. carm. 22, 179: porticus ad gelidos patet hinc aestiua triones **17** sq. 'nec — sinebant' **T**: Seru. ad Aen. VI 179 **S**: Petron. s. 135 u. 8 sq.: at paries circa palea satiatus inani fortuitoque luto

---

Ω = *A'(Aa)BCDF(φψ)Rγλ'(λl)νπuz*] **9** *sq.* tum — ictus *omis. B* **9** Tum *Ω Ac.* Tunc *Pph.* ramos *ν1* *u.* **10** *omis. Dpr., add. in infima pagina post u.* 17 **10** ictus] itus *Fλuar.luar.z* estus *u* non ////ita *π* **11** Prescriptum *A1DR1ut uid.νuz* Ꝑscriptum *γ* *uu.* **12—20** *omis. B* **12** Auspitiis *z* norma] forma *πzpr.* **13** beuis *A'1upr.* **14** Cōmunem agnum *A* ⁿulla *D* nullā *πa.ras.* nullaq; *νpr.aut1* decempedes *πpr.φuar. Pph.* **15** Mettata *A'* Meatata (c supra a) *λ* **16** arton *π* **17** cespitem *Ω Pseudacr.* **19** Sumtu *πpr.ψ* Sunptu *u* sumpto *Pph.* iubentis *π* **20** no (uo supra) *π* saxa (o supra) *l*

XVI.

Otium diuos rogat in patenti
prensus Aegaeo, simul atra nubes
condidit lunam neque certa fulgent
  sidera nautis;
otium bello furiosa Thrace,
otium Medi pharetra decori,
Grosphe, non gemmis neque purpura ue-
  nale neque auro.
non enim gazae neque consularis

II 16. **1** sq. **S**: Stat. Th. I 370: hiberno deprensus nauita ponto Auien. Arat. phaen. 658 sq. H.: uastoque dehinc deprensus in alto nequicquam pigrae clamarit sidera lucis ‖ Germanic. Arat. 298 sq.: aspera sed cum adsultat lateri deprensae spuma carinae ‖ Eumenius orat. pro instaurandis scholis c. 6: in mediis fluctibus ... deprehensi ‖ Verg. ge. II 41: pelagoque ... patenti **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 524 Victor. de m. Hor. p. 175 **2—4 S**: Apoll. Rh. II 1103 sqq.: *κελαινὴ δ' οὐρανὸν ἀχλὺς ἄμπεχεν, οὐδέ πῃ ἄστρα διαυγέα φαίνετ' ἰδέσθαι ἐκ νεφέων, σκοτόεις δὲ περὶ ζόφος ἠρήρειστο* ‖ II 1086: *σφὲ κατέλλαβε χείματος ὥρῃ ἀπροφάτως* **2** *νεφέλη μέλαινα* Hom. Od. XXIIII 315 **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5 S**: Soph. Ant. 969 sq. (*Θρῃκῶν ... ἀγχίπτολις Ἄρης*) ‖ Eur. Hec. 1088—1090 ‖ Manil. IIII 688 ‖ Verg. Aen. III 13 sq. bello fur. = *ἀρειμανής* **7** sq. **S**: Plaut. most. 275: meretricis mores sibi emit auro et purpura **7** 'hic est Grosphus, quem in carminibus alloquitur' schol. *γE* epist. I 12, 22 **9** sqq. **S**: Varro ap. Nonium p. 379 M.: non fit thensaurus, non auro pectus solutum; non animis demunt curas ac religiones Persarum montes, non atria diuitis

II 16. *c.* 16 *titul.* — II 19, 4 *DEFICIT codex l: duo folia desunt* $\Omega = A'(Aa)BCDF(\varphi\psi)R\gamma\lambda\nu\pi uz$] AD POMPEIVM (*om.* *R*) GROSPHVM *ABCR* HIPOTETICE. GROSPHO *u* HYPOTETICE (YPOTETICE *Fλ*) GROSPHO (CROSPHO *πz*) OSTENDENS (QVA TESTATVR *πz*) QVAM IOCVNDVM (IUC: *φ*) SIT (SIT IOCVNDVM *π* SIT IVCVNDVM *z*) OTIVM *Fλπz* YPONETICE GROSPHO PŌPEIO *γ* AD GROSPHVM POMPEIVM *Da* *titulum omisit v*

1 .tium *γ* diues C_1 deus *v pr.* deos *v corr.* rogat *R* impatenti *B* inpatentis *Seruius ed. K.* **2** Praensus *A'F* p̄nsus *B* Presus λ_1 Pressus $\lambda_2 u$ Prensus *cett. Pseudacr. schol. γ v bis Pph. schol. λφ* aegaeo *BFRγ* aegeo $A'C\lambda\nu\pi_2$ egeo *Du* eg^eo *z* age^e^o *π* **3** neque] nec *C* **5** thracem *γ* thrache $\pi_2\varphi$ thrachae *ψ* trache *u* trachę *z* trace *R pr.* thraciae π_1 **6** faretra *φ Ac.* **7** Crosphe *C* Gros//p^h^e *π* Grophe *u* **7. 8** purpura ue | Nale neque auro $A'BDR_1\gamma\lambda\nu$ purpura | Venale neque auro $A_2CF\pi uz$ purpura uenale | //////· neque auro *R* **8** neque *Ω schol. γ* nec ς(*βp*) *Bentl.* **9** gaze $BCD\psi_1$ gazę *z* gatae π_1 *aut pr.* neque *omis.* *C*

summouet lictor miseros tumultus
mentis et curas laqueata circum
tecta uolantis.
uiuitur paruo bene cui paternum
splendet in mensa tenui salinum,
nec leuis somnos timor aut cupido
sordidus aufert.
quid breui fortes iaculamur aeuo
multa? quid terras alio calentis
sole mutamus? patriae quis exul
se quoque fugit?

Crassi ‖ Tib. III 3, 21 sq.: non opibus hominum mentes curaeque leuantur; nam Fortuna sua tempora lege regit ‖ Sen. Herc. Oet. 644 sqq.: caespes Tyrio mollior ostro solet inpauidos ducere somnos; aurea rumpunt tecta quietem uigilesque trahit purpura noctes ‖ 652 sqq.: pectora pauper secura gerit. tenet e patula pocula fago, sed non trepida tenet illa manu; carpit faciles uilesque cibos, sed non strictos respicit enses: aurea miscet pocula sanguis **11** sq. **S**: Theogn. 729 sq.: *φροντίδες ἀνθρώπων ἔλαχον πτερὰ ποικίλ' ἔχουσαι, μυρόμεναι ψυχῆς εἵνεκα καὶ βιότου* ‖ Lucret. II 28: nec citharae reboant laqueata arquataque tecta **13** sq. **S**: Pers. 3, 24 sqq.: rure paterno est tibi far modicum, purum et sine labe salinum: quid metuas? **13 S**: Claud. in Ruf. I 215: uiuitur exiguo melius **15** sq. 'nec cupido — aufert' **T**: Seru. ad Aen. V 122 **17** sq. **S**: Patrocles trag. p. 830 N.: *τί δῆτα θνητοὶ πόλλ' ἀπειλοῦμεν μάτην, δεινοὺς ἐπ' ἀλλήλοισι πέμποντες λόγους, καὶ πάντα συννοοῦμεν ἐκπράξειν χερὶ πρόσω βλέποντες, τὴν δὲ πλησίον τύχην οὐκ ἴσμεν οὐδ' ὁρῶμεν ἀθλίου μόρου;* ‖ Eur. Hec. 603: *καὶ ταῦτα μὲν δὴ νοῦς ἐτόξευσεν μάτην* **18** sq. iam Porph. affert Verg. ge. II 512: atque alio quaerunt patriam sub sole iacentem ‖ **S**: Paulin. Nol. carm. 15, 62: mutauit patrias externo cespite terras ‖ Hieron. epist. 87: quid necesse est obsidere Propontidem, mutare loca, diuersas lustrare regiones? ‖ Sil. II 60 sq.: iniquo e sole calentis Battiadas ... regebat **19** sq. **S**: Lucr. III 1066 sq.: hoc se quisque modo fugit: at quom, scilicet ut fit, effugere haut potis est, ingratis haeret et odit ‖ Sen. epist. 28, 2: quaeris, quare te fuga ista non adiuuet? tecum fugis ‖ Symphos. aenigm. 18, 2: mutatoque solo non sum miserabilis exul ‖ Hieron. epist. 39: quis enim monachorum exul patriae non exul est mundi?

Ω = *A'(Aa)BCDF(φψ)Rγλνπuz*] **10** Submouet *λ* Summouet *cett.* lictor *R*, *sed* r *in ras.;* lictor// *z* **11** curis *A'1* cyrcum *φ* **12** uolantes *FR2uz* **13** paterno *Fπ1z schol λφ* pate^r^num *D* paternum *cett. Pph.* **15** leues *BFR2πuz* leuis *cett. R1 Pph.* sonnos *u* aut] nec *Seruius* **16** Sordibus *R1* au*fert R* **17** fortes *Ω Pseudacr.* sontes *λuar.ς* euo *u* **18** salio *BR1* ali^o^a *π* calentes *BFR2π corr.uz* calentis *cett. R1πpr.* **19** patrie *A* patriae *cett. Pph.* (patria *g*) **20** *REDIT cod. δ(1)*

scandit aeratas uitiosa nauis
Cura nec turmas equitum relinquit,
ocior ceruis et agente nimbos
  ocior Euro.
laetus in praesens animus quod ultrast
oderit curare et amara lento
temperet risu: nihil est ab omni
  parte beatum.
abstulit clarum cita mors Achillem,
longa Tithonum minuit senectus,
et mihi forsan tibi quod negarit
  porriget hora.

21 sqq. **S**: Lucr. II 48 sqq.: reueraque metus hominum curaeque sequaces nec metuunt sonitus armorum nec fera tela audacterque inter reges rerumque potentes uersantur neque fulgorem reuerentur ab auro nec clarum uestis splendorem purpureai **23** sq. **S**: Sen. Phaedr. 736 sqq.: fugit insanae similis procellae ocior nubes glomerante Coro, ocior cursum rapiente flamma e. q. s. **23** **S**: Claud. in Eutr. II 440: ceruoque ferocior ibat • ocior ceruis] **S**: Plaut. Poen. III 1, 27 (530): uinceretis ceruom cursu **24** ocior Euro: Verg. Aen. VIII 223. XII 733 Sil. II 173 Stat. Th. VI 521 **S**: Nemesian. ecl. 4, 14: rapidisque fugacior Euris ‖ Claud. in Olybr. et Prob. cons. 100: rapido uelocior Euro ‖ Sil. III 292: uelocior Euris ‖ IIII 6: citatior Euro **25** quod ultra est] Graerorum *τὰ πόρρω* **26** sq. **S**: anth. Pal. VII 155: *ὁ τὸν πολυστένακτον ἀνθρώπων βίον γέλωτι κεράσας* **27** sq. 'uersus Horati: nihil — beatum' **T**: Aus. profess. 7, 52—54 p. 61 Sch. 'nihil (nichil floril. Paris.) — beatum' **T**: floril. Paris. 8818[a] floril. Cusanum **S**: Eur. Stheneb. 661 N.: *οὐκ ἔστιν ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ* ‖ fr. inc. 45 N.: *ὥστ' οὔτις ἀνδρῶν εἰς ἅπαντ' εὐδαιμονεῖ* ‖ Theogn. 441: *οὐδεὶς γὰρ πάντ' ἐστὶ πανόλβιος* ‖ Bacchyl. fr. 1: *οὐ γάρ τις ἐπιχθονίων πάντα γ' εὐδαίμων ἔφυ* ‖ anth. Lat. 193, 5 M.: nulli laudabile totum est **29** **S**: Paulin. Nol. append. carm. 1, 96: mors cita **30** **T**: Seru. ad Aen. IIII 585 **S**: anth. c. 642, 5 R.: longaque iam minuit ‖ Gregor. Cypr. prouerb. t. II p. 87 L.: *Τιθωνοῦ γῆρας· ἐπὶ τῶν πολυχρονίων*

$\Omega = A'(Aa)RCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda\nu\pi u$] **21** eratas $B\psi$ ḫẹratas δ //ẹratas R heratas φz uiciosa $D\nu a$ naues $F\pi_2 u$ nauis *cett. Pph. Ac.* **22** neq. B ẹquitum $D\delta$ relinquit $A'BCDR$*corr.*δ*corr.*$\lambda\nu\pi\varphi u$ *Pph. Pseudacr.* relinquid $\gamma\psi$ reliquit R*pr.*δ*pr.* u. **23** *omis.* D*pr.*ψ_1 Otior $C\gamma\lambda\nu u$ Ocium π_1 nymbos ν **24** Otior $C\gamma\lambda\nu u$ **25** Loetus R Letus $C\nu u$ presens $R_1\delta\nu$ qđ R ultrast R_1 *ut uid.* ultra ψ_2 (*eth*) ultra est *cett.* R_2 *in ras.* **26** curare/// δ amare $BR_1\psi_1$ ama[r]ta ν **27** Temperet R_1 *cett.* Temperat R_2 nichil φu **29** A[b]stulit δ Abstulit *cett. Ac.* claꝛ icito B acchillē π **30** thithonum u titonum a tithoum ν*pr.* tit̄onum δ **31** Est mihi B forsan mihi R, an *fort. ab altera manu* michi φ forsam λ_1 forset (fors et) $F\delta_1\pi$ *cons. gloss.* $\lambda\varphi$ forsan *cett.* δ_2 *Ac. schol.* Γ tibi] ibi γ

te greges centum Siculaeque circum
mugiunt uaccae, tibi tollit hinnitum
apta quadrigis equa, te bis Afro
  murice tinctae
uestiunt lanae: mihi parua rura et
spiritum Graiae tenuem Camenae
Parca non mendax dedit et malignum
  spernere uolgus.

XVII.

Cur me querellis exanimas tuis?

33 sq. S: Bacchyl. fr. 28 B.: οὐ βοῶν πάρεστι σώματ' οὔτε χρυσός κτλ. quae laudauimus ad c. II 18, 1 sqq. || Quintil. declam. XIII 3: tibi omne armentis mugiet nemus, tu gregibus arua sulcabis || Sen. Tr. 1020 sqq.: remoueto centum rura qui scindunt opulenta bubus: pauperi surgunt animi iacentes || Stat. s. IIII 5, 17 sq.: non mille balant lanigeri greges, nec uacca dulci mugit adultero 35 sq. S: Lucan. X 123 sq.: strata micant, Tyrio quorum pars maxima fuco cocta diu uirus non uno duxit aeno 36 S: Venant. Fortun. carm. VIII 6, 9: regali murice tinctae || Ennod. p. 157 Vog. (carm.): uellera ceu Serum murice tincta feras || Ou. fast. II 319: tunicas Gaetulo murice tinctas 37 sq. S: Hieron. epist. 107: tenuis mihi est spiritus ad implendam eius tam magnificam dicendi tubam 38 S: Auson. Mos. 396 sqq.: mollia subtili nebunt mihi carmina filo Pierides tenuique aptas subtemine telas percurrent || Lactant. inst. diu. II 14: spiritus ... tenues ... mentes furoribus quatiunt 39 S: Pers. 5, 48: Parca tenax ueri (cf. Hor. c. s. 25) || Tertullian. de pallio c. 2: Sibylla non mendax

II 17. 1 T: Seru. de m. Hor. p. 470 Diom. p. 524 Victor. de m. Hor. p. 179

$\Omega = A'(Aa)BCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda\nu\pi u$] 33 syculęq; *ν* siculaq. *δ ante corr.* 34 uacce *A*1 ^h^initum *δ* innitum *a*1 *ut uid.* 34 *sq.* hinni | Tum apta *CDR*1 hinnitum | Tū apta (*sic*) *ν* (Tū *a prima manu*) 35 quad*r*igis *R* quadragis *Fδpr.* aequa *F* te bis *a*2 *ut uid. in ras.* ^te^. bis *D* te quis *B* affro *u* 36 tincte *D* tin^c^tę *π* 37 lun^a^æ *δ* michi *φ* 38 Spritum *B* Sspiritum *δ* graię *R* graie *A*1*BCγ*1 camęnae *δ* camene *R* 39 Pa//ca *R* *et malignum R*2 *in ras.* maligno *π*1 40 uolgus *Fδ*2 *aut corr. π*2 uoltus *δ*1 *aut pr. π*1 uulg^v^s *B* uulgus *cett.*

II 17. AD MECENATEM *ABCR* SYMBOLEVTICE (SYBOLEVTICE *π*) AD MECENATEM (MECENTEM *δ*) *Fδλπuz* PARANETICE VEL SIMBOLEVTICE AD MECENATEM *γ* AD MAECENATEM (MECENATEM *a* MECENATEM *D*) PARANETICE TETRACOLOS *Da*

1 Ccur *C* Quid *Victorinus* me] *in ras. C, omis. δ*1 querellis *CD ante ras. νπ*1 *Ac. expos. metrica Diomedes Seruius* quaerellis *A*1*R*1*Pph.*

nec dis amicum est nec mihi te prius
obire, Maecenas, mearum
grande decus columenque rerum.
a! te meae si partem animae rapit
maturior uis, quid moror altera,
nec carus aeque nec superstes
integer? ille dies utramque
ducet ruinam. non ego perfidum
dixi sacramentum: ibimus, ibimus,

---

2 Graeca locutio, uid. Theogn. 731 sq.: *Ζεῦ πάτερ, εἴθε γένοιτο θεοῖς φίλα τοῖς μὲν ἀλιτροῖς ὕβριν ἁδεῖν, καί σφιν τοῦτο γένοιτο φίλον* Hom. Il. II 116: *οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέι φίλον εἶναι* **3 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **S**: Pind. Ol. 2, 81 sq. Hectorem uocat *Τρώας κίονα* ‖ Plaut. Cas. 536: senati columen ‖ Auson. epist. 24 (25), 56 p. 189 Sch.: ergo meum patriaeque decus columenque senati ‖ Prud. contra Symm. II 636: capita haec et culmina rerum ‖ Apoll. Sid. epist. VIII 5, 1: ibis et tu in paginas nostras, amicitiae columen, Fortunalis, Hibericarum decus inlustre regionum ‖ carm. 23, 2: Consenti, columen decusque morum ‖ ibid. uu. 70 sq.: decus ... Romanae columen salusque gentis **5 sqq. S**: anthol. 445, 1 sqq. R.: ablatus mihi Crispus est, amici, pro quo si pretium dari liceret, nostros diuiderem libenter annos. nunc pars optima me mei reliquit. Crispus, praesidium meum [cf. Hor. c. I 1, 1], uoluptas, pectus, deliciae; nihil sine illo laetum mens mea iam putabit esse. consumptus male debilisque uiuam; plus quam dimidium mei recessit ‖ Augustin. confess. IIII 6: ego sensi animam meam et animam illius unam fuisse animam in duobus corporibus; et ideo mihi horrori erat uita, quia nolebam dimidius uiuere, et ideo forte mori metuebam, ne totus ille moreretur (Hor. c. III 30, 6), quem multum amaueram ‖ Ou. met. VIII 405 sq.: o me mihi carior, inquit, pars animae consiste meae ‖ Stat. s. III 2, 7 sq.: animae partem ... nostrae maiorem ‖ Apoll. Sid. carm. 21, 4: namque animae nostrae portio maior eras ‖ append. Auson. p. 261 Sch. epigr. 32 (105), 1 sq.: nec nisi tecum totus ero, pars cum sim altera, Galla, tui ‖ Venant. Fortun. carm. VI 10, 48: et uenis huc animae pars mediata meae Pythagoricum hoc est: *σώματα μὲν δύο, ψυχὴ δὲ μία* cf. **S**: ad I 3, 8 **6 S**: Cic. de republ. VI 15: quaeso, inquam, pater sanctissime atque optime, quoniam haec est uita, quid moror in terris? quin huc ad uos uenire propero? **10 S**: Stat. s. II 1, 218 sq.: quicquid init ortus, finem timet: ibimus omnes (cf. c. I 28, 15), ibimus

---

$\Omega = A'(Aa)BCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda\nu\pi u$] *Victorinus* quaerelis *Ap.ras.F*$\gamma\delta_1$ *schol.* γ q̄relis *B* querelis *Dp.ras* R_2 $\delta_2\lambda a u$ exagitas *Victorinus* **2** dis $BFR\delta_1\pi$ diis *cett.* δ_2 michi φ **3** maecenas $BR\gamma\delta\lambda\nu$ męcęnas *D* mecęnas *a* mecenas $ACF\pi u$ **4** graue decus columenque r. *Victorinus* Grandecus δ *pr.* **5** Ha *up.ras.* ς Has *uante ras.* A *cett.* *Ac.* At $A_2\gamma$ *uuar.* ς Ah R_2 m^e^æ δ **6** uis *R* *uu.* **7—9** *omis.* *B* **7** eque *DF* equę *u* ęquæ *aante ras.* nec] *supra u.* *D* **8** Inte///ger δ, ‿ *ab alt. manu* dies/// δ **9** ruiam δ *pr.* nec ego δ ς **10** *alterum* 'ibimus' *omis.* *R*

utcumque praecedes, supremum
carpere iter comites parati.
me nec Chimaerae spiritus igneae,
nec si resurgat centimanus Gigas
diuellet umquam: sic potenti
Iustitiae placitumque Parcis.
seu Libra seu me Scorpios aspicit
formidulosus, pars uiolentior
natalis horae, seu tyrannus
Hesperiae Capricornus undae,
utrumque nostrum incredibili modo
consentit astrum. te Iouis impio
tutela Saturno refulgens
eripuit uolucrisque Fati

---

11 sq. **S**: Soph. Ant. 807 sq.: *τὰν νεάταν ὁδὸν στείχουσαν* ‖ Eur. Alc. 610: *ὑστάτην ὁδόν* = mortem ‖ Auson. prof. 22, 16: s u p r e m u m Lachesis ni celerasset i t e r ‖ Hegesippus de excidio Hierosolym. V p. 559: s u p r e m u m i t e r c a r p e n t e s **12 S**: Ou. met. III 58 sq.: aut ultor uestrae ... mortis aut comes ... ero **13 S**: Pind. Ol. 13, 90: *Χίμαιραν πῦρ πνέοισαν* ‖ Verg. Aen. VI 288: flammisque armata Ch. ‖ VII 785 sq.: Ch. ... Aetnaeos efflantem faucibus ignis **14** 'centimanus Gigas' **T**: Prisc. XVII 152 **17** sqq. **S**: Pers. 5, 45—51: non equidem hoc dubites, amborum foedere certo (= Hor. c. III 24, 23) c o n s e n t i r e dies et ab uno sidere duci. nostra uel aequali suspendit tempora L i b r a Parca tenax ueri, seu nata fidelibus hora diuidit in Geminos concordia fata duorum S a t u r n u m que grauem nostro I o u e frangimus una, nescio quod, certe est quod me tibi temperat a s t r u m **17** sq. 'seu libra — formidolosus' **T**: schol. Pers. 5, 48 **19** sq. 'seu — undae' **T**: Seru. ad ge. I 336 'seu — Capricornus' **T**: mythographus III tract. 1, 3 apud Mai auct. class. III p. 162 **20 S**: Propert. IIII 1, 86 sq.: H e s p e r i a quid (sc. moueat) C a p r i c o r n u s aqua dicam **21** sq. 'utrumque — astrum' **T**: Porph. ad u. 22 sq. **22—25** 'te — alas' **T**: Seru. ad Aen.

$\Omega = A'(A\,a)BCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda\nu\pi u$] **11** Vutcumque *δ* precedes *γνψ* suppremum *δλu* **13** chimaerę *R* chimere *A1Cλ Ac.* chimerae *Dγδνπφau* chymerae *Bψ* **14** gigaṇs *R* gygas *ν* gigas *cett. Pseudacr. Pph. gloss. Γ*: briareus Gyges *Muret* Gyas *Lambin* () *uid. Epileg.* **16** Iiustitiæ *δ* Iustitie *A* Iusticiae *CDνa* parcis *R* **17** Seu m̤e̤ libra seu me *ν* scorpios *BFRsch.γ* s^co^rpius *δ* scorpius *cett. schol. Pers.* **18** Formidulosus *F Ac.* Formididolosus *π ante ras.* Formidolosus *cett.* uiolencior *D* **19** Loetalis *A uar. Fδ* Lo&talis *π* *Natalis u* Natalis *cett. δ uar. Ac. Pseudacr.* () tirannus *AFγδ2νu* tiramnus *δ ante ras.* **20** Haesperiae *F* Hisperiae *δ* ^v^ındę *δ* **21** incledibili *δ pr.* **22** Consensit *C* *ante* te *duo uel tria uerba erasa in δ* inpio *λ* impio *u a. ras.* **24** Eripuitq, *A1 et mythographus* uolucres *y Seruius* que *omis. ν pr.*

tardauit alas, cum populus frequens
laetum theatris ter crepuit sonum:
  me truncus inlapsus cerebro
    sustulerat, nisi Faunus ictum
dextra leuasset, Mercurialium
custos uirorum. reddere uictimas
  aedemque uotiuam memento:
    nos humilem feriemus agnam.

XVIII.

  Non ebur neque aureum
    mea renidet in domo lacunar,

IIII 610 **24** S: Eur. Alc. 261: πτερωτὸς Ἅιδας **26** S: Propert. III 10, 4: manibus faustos ter crepuere sonos **27—29** ʻme — leuasset’ T: Prisc. XVIII 126 **29** sq. S: Symmach. epist. V 85, 2: quod te facere non oportet Mercurialis artis peritum **32** S: Ou. tr. I 10, 43 sq.: hanc si contigerit, meritae cadet agna Mineruae; non facit ad nostras hostia maior opes

II 18. **1** sqq. S: Bacchyl. fr. 28 B.: οὐ βοῶν πάρεστι σώματ’ οὔτε χρυσὸς οὔτε πορφύρεοι τάπητες, ἀλλὰ θυμὸς εὐμενής, μοῦσά τε γλυκεῖα καὶ Βοιωτίοισιν ἐν σκύφοισιν οἶνος ἡδύς ‖ idem fr. 27, 8 B.: χρυσῷ δ’ ἐλέφαντί τε μαρμαίρουσιν οἶκοι ‖ anthol. 443, 1 sqq. R.: quod tua mille

---

Ω = *A′*(*Aa*)*BCDF*(*φψ*)*Rγδλνπu*] **25** alas cum] $^{alas\ dum}$//// *δ* alas *omis.* *Fδ*₁*π*₁ tum *R*₁*π*₂*marg.* *Ac.* te *Fδ*₁*π*₁(*eras.* *δπ*) cum *cett.* *Rp. ras.* dum *δ*₂ *uid.* *Epileg.* **26** Leti *u* Letum *D* teathris *Bu* t[h]eatris *R* **27** trũcȝ *B* inlapsus *CDγπ* inlapsus *R* illapsus *cett.* *cerebro* *R*₂ *in ras.* **28** nisi *δ* **29** Dextera *A′δ* merculialium *Ra*₁ mercuralium *D* mercurium *Cpr.* **31** Aedem[q·] *R* Edemque *u* Aedumque *A*₂ Aedamque *π*₂ notiuam *ψ*₁ **32** humiles *y* ()

II 18. AD AVRVM *A*₁*BCPseudacr.* (A[A]VRVM *A*) PARANETICE ALII HYPOTETICE (YPOTETICE *Fλ*) DE CONTINENTIA (CONTINENCIA *λ*) QVA PAVPERTATEM SVAM DIVITIIS (DIUICIIS *λ*) PRAEFERT (P̄FERT *δ* PRAEFERAT *π*) *Fδλπ* PARANETICE VEL YPOTICE AD VARVM *γ* AD AVARVM *Da* PARANCETICE ALII HIPOTETICE DE CONTINENTIA *u, sine interuallo Rv, sed in marg. R scriptum* AD QVENDAM DIVITEM

1 . on *γ* neq’ *R* aureum] aurum *u*₁ *Diomedis p.* 510 *codd. ABM p.* 524 *Fortunatiani codd. p* 302 *Isidori* XV 8, 5 *cod. Guelf.* I **2** renitet *B* renitet[t d] *Rς* *Isidori* XVIIII 12 *cod. Guelf.* I

non trabes Hymettiae
premunt columnas ultima recisas
Africa; neque Attali
ignotus heres regiam occupaui,
nec Laconicas mihi
trahunt honestae purpuras clientae.
at fides et ingeni
benigna uenast, pauperemque diues

domus solidas habet alta columnas, quod tua marmore o ianua poste nitet, aurea quod summo splendent laquearia tecto etc. ‖ Petr. 135, uu. 1 sqq.: non Indum fulgebat ebur, quod inhaeserat auro, nec iam calcato radiabat marmore terra muneribus delusa suis ‖ Prop. III 2, 9 sqq.: quod non Taenariis domus est mihi fulta columnis nec camera auratas inter eburna trabes ... at Musae comites ‖ Prud. per. 12, 51 sqq.: subdidit et Parias fuluis laquearibus columnas ... sic prata uernis floribus renident ‖ Sen. Phaedr. 496—498: mille non quaerit tegi diues columnis, nec trabes multo insolens suffigit auro ‖ Thyest. 457: nec fulget altis splendidum tectis ebur ‖ Arnob. VI 3 p. 216 R.: sint ergo haec licet ex molibus marmoreis structa, laquearibus aut renideant aureis ‖ Sen. dial. XII ad Heluiam 10, 7 ‖ Hieron. epist. 34: auro splendent laquearia ‖ Quintil. declam. VIIII 17: non me aurata laquearia, non radiantes marmore columnae nec graues crustae fecerunt immemorem frugalitatis ‖ Stat. s. I 3, 35 in uilla Vopisci miratur 'auratas trabes' et 'Mauros undique postes' ‖ Sen. Thyest. 645—647 1 sq. T: Caesius Bassus p. 270 Terent. p. 399 Fortunat. p. 302 Victor. p. 138. 168 sq. 172 sq. Diom. p. 524 Victor. de m. Hor. p. 181 'neque — lacunar' T: Isidor. orig. XV 8, 6. XVIIII 12 S: Lucr. II 27 sq.: nec domus argento fulget auroque renidet nec citharae reboant laqueata arquataque tecta 1. 3. 7 cf. Plot. p. 530: 'non ebur nec aureas trabes Laconicas mihi' 1 T: Diom. p. 510 Seru. de m. Hor. IIII p. 471 2 T: Caesius Bassus p. 270 Seru. ad Aen. VIII 25 Prisc. part. XII uers. Aen. 1, 5 'nec mea renidet — lacunar' T: Seru. ad Aen. I 726 'Hor.: pulchrum renidet in mea tecta lacunar' T: glossar. Mai class. auct. VIII p. 372 6 S: fr. poet. ap. Plut. mor. t. II p. 1021 ἀγνοούμενος κληρονόμος (al. κληρονόμον) 7 sq. 'inuenimus et clientam apud Afranium . . . et apud Hor.: nec — clientae' Charis. p. 100 8 S: Hom. ἠλάκατα στρωφᾶν ἁλιπόρφυρα 9 sq. Porph. scribit: 'hic locus similis est illi Vergiliano (ge. II 461 sqq.): si non in-

Ω = *A* (*A a*) *B C D F* (*φ ψ*) *R γ δ λ ν π u*] 3 hyme//tyae *φ* hymetthyae *ψ* hymetiae *R Pph.* *hy*mettiae *π* himetiae *δ ν u* 4 Premunt *A R π* colunnas *u* reci//s//as *R* recesas *π pr.* 5 Affrica *δ ν u* Africa *cett. π in ras.* atali *u* 6 Ignotos *δ* haeres *B a u* 7 lacunias *cod. Neapol. Charisii* 8 purpuras clientes *D in ras.* purpuras// *R* clientae A_1 *B test. Charisius cons. Pseudacr.* ('idest ancillae' *schol. λ*) clientiae *C* R_1 *γ* ν_1 *a* clientes A_2 *F λ* ν_2 *π u* clientes, *s in ras.*, *δ* Cliente R_2 π_2 *marg.* () 9 ingeni *Pph.* 1 *et fort.* a_1 ingenii *cett.* (ingenii *a ut uid.*) 10 uenast R_1 uena ẽ *R* uena est *cett.* pauperiēq; *C* pauper//emq. *δ*

me petit; nihil supra
  deos lacesso, nec potentem amicum
largiora flagito,
  satis beatus unicis Sabinis.
truditur dies die,
  nouaeque pergunt interire lunae:
tu secanda marmora
  locas sub ipsum funus et sepulchri
inmemor struis domos,
  marisque Bais obstrepentis urges
summouere litora,
  parum locuples continente ripa.
quid quod usque proximos
  reuellis agri terminos et ultra

---

gentem foribus domus alta superbis mane saluta⟨n⟩tum totis uomit aedibus, et cetera' **12** S: anthol. 1704, 33 M.: o Priape, potens amice, salue! **14** S: Prud. cath. 7, 216: satis beatus quisque dextram porrigit **15** S: Ter. Andr. IIII 4, 39 sq. = 778 sq.: fallacia alia aliam trudit || Petron. 45: quod hodie non est, cras erit: sic uita truditur || Paulin. Nol. carm. 16, 2: cuncta dies trudendo diem fugit et rotat orbem **18** S: Pind. Isthm. 1, 67 sqq.: εἰ δέ τις ἔνδον νέμει πλοῦτον κρυφαῖον, ἄλλοισι δ' ἐμπίπτων γελᾷ ψυχὰν Ἀίδᾳ τελέων οὐ φράζεται δόξας ἄνευθεν **19** T: Plot. p. 530 **21** S: Sen. dial. VIIII de tranquillitate animi 3, 7: incipiemus aedificia alia ponere, alia subuertere et mare summouere || Manil. IIII 263: litoribusque nouis per luxum illudere ponto || Cassiodor. uar. VIIII 6, 4: quantis ibi molibus marini termini decenter inuasi sunt? quantis spatiis in uisceribus aequoris terra promota est? **22—24** cf. Plot. p. 530: 'continente ripa. Quid quod usque proximum reuellis agrum hunc' **22** S: Paulin. Nol. carm. 24, 31 sq.: namque ut profectus continenti litorum (al. litore) in alta processit freta **23** sqq. S: Ambros. t. I p. 565: quis opulentissimorum non exturbare contendit agellulo suo pauperem atque inopem auiti ruris eliminare finibus? hoc metu percitum humanum genus exit iam suis terris, migrat cum paruulis pauper, onustus pignore

---

Ω = *A'*(*Aa*)*BCDF*(φψ)*R*γδλνπ*u*] **11** nil *v* nichil *u* **12** lacessa *B* **14** sabinus *a* **16** Noueq, *D* intritẹ *pro* interire π *pr.* lune *D* **17** Te ψ *pr.* mormora *A*1 **18** ips// funus φ funus *R* sepulcri *BC*δψ*au Pseudacr.* sepulchrū π *pr.* sepulchri *cett.* π *corr.* **19** Inmemor *FR*δλπ Im̄emor *B* Immemor *cett.* **20** Matrisque δ1 Maris, *omisso* que, *a*1 *aut pr.* bas π1 bais *R* obstupentis ν1 *ut uid.* urgues *R*1π urges *cett. Pph.* **21** Submouere *u*1 Sumouere *F* Summouere *cett., nisi quod* Summoue[re] *a* litora *BD*γπφ*a* littora *ACR*δλνψ*u* *uu.* **22—29** *omis. B* **22** Parum locuples] *a pr. aut* 1 *euanuit* lo//cuples *D* l[cu]ụples δ **23** Quid qđ *R* **24** Reuellis// *agri*// t̄minos *R* agris *D*

limites clientium
salis auarus? pellitur paternos
in sinu ferens deos
et uxor et uir sordidosque natos.
nulla certior tamen
rapacis Orci fine destinata
aula diuitem manet
erum. quid ultra tendis? aequa tellus
pauperi recluditur
regumque pueris, nec satelles Orci
callidum Promethea
reuexit auro captus: hic superbum

---

suo. sequitur uxor illacrimans, tamquam ad bustum prosequatur maritum **23** sq. **S**: Quintil. declam. 13, 2 p. 272 B. et 13, 11 p. 284 B.: 'postquam proximos quosque reuellendo terminos ager locupletis latius inundauit' 'ubi enim non iam diuitum priuatum est (cf. c. II 15)? parum est proximos aequare terminos et possessiones suas uelut quasdam gentes fluminibus montibusque distinguere' **24** sq. **S**: Prud. hamart. 432 sq.: ille superuacuis augens patrimonia fundis finitimisque inhians contempto limite agellis **26** sq. 'hoc posse fieri ex Horati dictis intellegimus, qui, cum loqueretur de auaris potentibus, ait de uicino cliente: pellitur — deos' Seru. ad Aen. VI 609 **27** sq. cf. Plot. p. 530: in sinu ferens deos et u. e. u. sordidasque uestes **28** **S**: Mart. I 49, 27 sq.: focum infante cinctum sordido **29—32** 'sepulcrum sedes uocatur. Hor. nulla — erum' Seru. ad Aen. VI 152 **30** **S**: Callim. anth. Pal. VII c. 80, 6: ἁρπακτὴρ Ἀίδης ‖ Eur. fr. 916, 4 N.: *κοὐκ ἔστιν ὅρος κείμενος οὐδεὶς εἰς ὅν τινα χρὴ κέλσαι θνητοῖς, πλὴν ὅταν ἔλθῃ κρυερὰ Διόθεν θανάτου πεμφθεῖσα τελευτή* ‖ Sen. Phaedr. 1152: patruo rapaci (= Plutoni) ‖ Tib. I 3, 65: rapax mors **31** aula] **S**: Eur. Alc. 259 sqq.: *ἄγει μέ τις . . . νεκύων ἐς αὐλάν . . . πτερωτὸς Ἅιδας* ‖ C. I. L. V 6128: praecipitem memet superi mersere sub aulas ac tumulo clusere graui **32—34** **S**: Ambros. t. I p. 565: terra nescit fines possessionum sepulcro includere: cespes angustus aeque et pauperi abundat et diuiti (cf. loc. sim. II 3, 21 sqq.) **34** sqq. Graecam aliquam fabulam, qua Prometheus auro ablato frustra aliquando a Charonte petiisse ferebatur, ut sese ad superos reueheret, uidetur respexisse **34** **S**: Leonid. Tar. c. 59, 1 (anal. Br. I p. 235): *Ἀίδεω λυπηρὲ διήκονε* **35** Prometheus apud Hes. theog. 511 *αἰολόμητις* uocatur **36** sq. 'hic

---

$\Omega = A'(\varDelta a)BCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda\nu\pi u$] **25** Limitem $\delta_1\pi u$ Limites *cett. uuar.* **28** sordidosq; *D, sed* rdido *in ras.* **29** cercior *DRau* **30** fine *Ω Pph. schol. Γ gloss. λφ* sede *ς Seruius* () *uid. Epileg.* *u.* **31** *omis. δ pr., add. ead. m. in mg.* **31** *Aula u2, omis. Seruius* aula *π continuans hunc uersum uersui* 30 **32** Erumq, quid *R* Herum *γλu2* Erum *cett. Seruius* *aequa tellus ab altera manu scriptum in D* equa *u* **33** Pauperi 'recluditur *R* **36** Reuexit *A'BCDR1λνu2 gloss γ* (*interpr.* 'reduxit') Reuixit *Fγδ pr.* Reuinxit *F2R2δ corr. πu1 gloss. D* (*interpr.* 'resoluit')

Tantalum atque Tantali
  genus coercet, hic leuare functum
pauperem laboribus
  uocatus atque non uocatus audit.

XVIIII.

Bacchum in remotis carmina rupibus
uidi docentem, credite posteri,
  Nymphasque discentis et auris
    capripedum Satyrorum acutas.

---

superbum Tantalum' **T**: Plot. 5, 10 p. 530 **S**: ad sent. Pind. Ol. 1, 55 sqq. **38** sq. functum . . . laboribus] **S**: poet. Graec. ap. Plutarch. mor. t. I p. 136: *θανόντα καὶ πόνων πεπαυμένον* **38 S**: anthol. 1704, 9 sq. M.: quae ad domus trahet inuidas Auerni, fabulas manes (cf. Hor. c. I 4, 14) ubi rex coercet **38—40 S**: Prud. epilog. 10—12: nec ad leuamen pauperum potentes; approbat tamen deus pedestre carmen et benignus audit **40 S**: fabula Aesopica, cui inscribitur *Θάνατος καὶ γέρων*, et Suid. s. u. *καλούμενος*: '*καλούμενος καὶ ἄκλητος ὁ θεὸς παρέσται*' ‖ Sen. dial. VI ad Marciam 20, 1: mors . . . quibusdam uotum, de nullis melius merita, quam de iis, ad quos uenit, antequam inuocaretur ‖ Heliodor. Aeth. IIII 16 p. 114 B.: *τὸ θεῖον . . . ἐπίκουρον γίνεται καὶ ἄκλητον, εὐμενείᾳ πολλάκις φθάνον τὴν αἴτησιν* ‖ Boeth. phil. consol. I metr. 1, 13 sq.: mors hominum felix, quae se nec dulcibus annis inserit et precibus saepe uocata uenit ‖ Verg. ge. IIII 7: auditque uocatus Apollo

II 19. Hoc carmen fluxit ex Eur. Bacch., uid. uu. 874 sq. 281. 723 sqq. 142 sqq. 706 sqq. 558. 605 sq. 633. 569. 698 et 103. 378 sq. 419 sq.; eandem fabulam respexit Hor. epist. I 16, 73 sqq. **1** sq. 'Bacchum — docentem' **T**: schol. Iuu. 7, 58 **S**: Sil. XIII 642: uidi, crede, Iouem **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 524 Victor. de m. Hor. p. 179: 'Bacchum in remotis c. r.' **S**: Soph. Oed. T. 1105: *ὁ Βακχεῖος θεὸς ναίων ἐπ' ἄκρων ὀρέων* **3 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 omissa uoce 'acutas' Graece Satyri

---

Ω = A′(A a) B C D F(φ ψ) R γ δ λ ν π u] **37** Tamlatū *π pr.* Tamtalū *π corr.* **38** Gegus (n supra e) *δ* coercet *R π pr. a* choercet *u* cohercet *π corr. cett.*

II 19. AD LIBERVM PATREM (PARTEM *D*) *A′B C D* ENTUSIACE LIBERI PATRIS LAUDES *F λ* ENTHVSIATICE AD LIBERVM PATREM *γ* ENTUSIATICE LIBERO LAU∂ *u* ENTHVSIATICE LIBERO · IN LIBERVM (LIBERO *π*) PATREM LAVDES (LAUDIS δ_1) *δ π z*; *sine interuallo ac titulo R, sine titulo ν*

1 Bachum *A′C D* δ_2 *φ a* .achum *γ ν, om. R* remotis// *π* **3** Nimphas *A γ δ π u* discentis *D* R_1 *γ* δ_2 *Victorinus* discendentes δ_1 (*et zz*) dicentes *π pr.* discentes *cett.* R_2 *π corr.* auris *D* R_1 *γ π Pph.* aures *cett. Victorinus* **4** satirorum *C δ ψ u* acutas *δ*

euhoe recenti mens trepidat metu,
plenoque Bacchi pectore turbidum
laetatur: euhoe parce Liber,
parce, graui metuende thyrso!
fas peruicacis est mihi Thyiadas
uinique fontem lactis et uberes
cantare riuos atque truncis
lapsa cauis iterare mella,
fas et beatae coniugis additum
stellis honorem tectaque Penthei
disiecta non leni ruina
Thracis et exitium Lycurgi.

---

vocantur *αἰγίποδες* uel *τραγοσκελεῖς*, capripedes Satyros primus dixit Lucretius IIII 578 **5 T**: Prisc. XV 17 'Satur est cum dicit Hor. euhoe!' Apoll. Sid. ep. VIII 9, 1 et schol. Iuu. 7, 62 **S**: Sil. IIII 806: trepidare metu **6 S**: Plaut. Epid. II 2, 102 = 289: pleno pectore ‖ Ou. fast. VI 538: fitque sui toto pectore plena dei **8 S**: Ou. am. III 15, 17: corniger (cf. huius carminis u. 30) increpuit thyrso grauiore Lyaeus **9 S**: Aus. Mos. 443 sq.: fas mihi sacrum perstrinxisse amnem tenui libamine Musae ‖ Sil. I 17. 19: tantarum causas irarum ... fas aperire mihi superasque recludere mentes **10—12 S**: Eur. Bacch. 142 sqq.: *ῥεῖ δὲ γάλακτι πέδον, ῥεῖ δ' οἴνῳ, ῥεῖ δὲ μελισσᾶν νέκταρι* 706 sqq. N.: *ἄλλη δὲ νάρθηκ' ἐς πέδον καθῆκε γῆς καὶ τῇδε κρήνην ἐξανῆκ' οἶνον θεός· ὅσαις δὲ λευκοῦ πώματος πόθος παρῆν, ἄκροισι δακτύλοισι διαμῶσαι χθόνα γάλακτος ἑσμοὺς εἶχον· ἐκ δὲ κισσίνων θύρσων γλυκεῖαι μέλιτος ἔσταζον ῥοαί* ‖ Claud. laud. Stilich. 1, 85 sq.: mellisque lacus et flumina lactis erupisse solo ‖ Sen. Oed. 494 sq.: combibit dulces humus alta sucos niueique lactis candidos fontes **11 sq. S**: Verg. ecl. 4, 30: et durae quercus sudabunt roscida mella **13 sq. S**: Aus. Mos. 149 de pisce qui est 'magnus ... honor additus amni' ‖ Verg. Aen. VIII 301: salue, uera Iouis proles, decus addite diuis

Ω = *A('Aa)BCDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπu*] **5** *REDIT cod. l* Euhoe *BCDFγνπau* Euohe *δ* Eu ohe. *R* Heu hoe *Aλ' Priscianus* Heu he *Pph.* me$\overset{n}{\text{u}}$s *A* **6** bachi *ABCDpr.Fγν* bacche *πpr.* turgidum *Rpr.aut*1 **7** Letatur *A_1Cu* euhoe] heu hoe *λ'* heuheu *π_1* heuhoe *π_2* euohe *Rδ_2* euhe *δ_1* **8** Parce *R* metuendae *R* thirso *Aγδu* tyrso *π* (tyrso *l*) **9** peruicacis *Pph.* peruicaces *Ω Ac.* thyadas *BDλ'π* thiadas *A'CFRγδ* tyadas *νu* *u.* **10** *omis. π pr.* Vniq, *C* *U*iniq, *δ* **11** Ccantare *δ* $\overset{riuos}{\text{nudos}}$ *δ* **12** itera^{re} *δ* //*i*//terare *R* **13** et] *omis. ν* beate *C* coniugis *R* aditum *ψ_1* **14** pentei *F* **15** leui *πu* (leni *π mg. uar.*) **16** Trhacis *A* Tracis *u* et *omis. δpr. νπu pr.* exitum *A'BCR_1Ac.* lycurgi *AB* lygurgi *FRλa* licurgi *Dγπ_1Ac., item δ, sed* g *in litura* ligurgi *ν$\pi_2$lu* lygurri *C*

tu flectis amnes, tu mare barbarum,
tu separatis uuidus in iugis
nodo coerces uiperino
Bistonidum sine fraude crinis.
tu, cum parentis regna per arduum
cohors Gigantum scanderet impia,
Rhoetum retorsisti leonis
unguibus horribilique mala;
quamquam choreis aptior et iocis
ludoque dictus non sat idoneus
pugnae ferebaris, sed idem
pacis eras mediusque belli.
te uidit insons Cerberus aureo
cornu decorum leniter atterens
caudam et recedentis trilingui
ore pedes tetigitque crura.

17—20 eadem narrat Nonnus XII 123 sqq. **18** uuidus] **S**: Eur. El. 326: μέϑῃ δὲ βρεχϑείς **20** **T**: Pseudacr. ad carm. saec. 41 **22** cf. Marius Victorinus p. 144: cantu continuit feros et impios gigantas **25** **S**: Anacreonteum 40: Διονύσου φιλοπαίγμονος **29** sq. 'te uidit — decorum' **T**: Seru. ad Aen. IIII 654 mythographus III tract. 9, 10 apud Mai auct. class. III p. 239 **29** 'te — Cerberus' **T**: Seru. ad Aen. III 93 'insons insontis, sic Hor.' **T**: Prob. cath. p. 28, 27 **30** **S**: Ou. a. a. III 348: insignis cornu Bacche **31** sq. **S**: Verg. Aen. VI 417: latratu ... trifauci

---

Ω = *A′(Aa)BCDF(φψ)Rγδλ′(λl)νπu*] **17** flectes *B* (*ex corr. ut uid.*) annes *u* manes *R* **18** superatis *γ* seperatis *D* uiuidus *D* in *omis. upr.* **19** coerces *BRπa* coherces *cett. Pph.* **20** Bistonidum *Dpr. FRδu* Bisthonidum *A′BCD corr. γλ′νπ* sin^e *δ* flaude *Dpr.* () crinis *R1 Pph.* crines *cett.* **21** co^v^mparentis *D* parentis *R* *per arduum R2 in ras.* **22** giganthum *A* **23** Roethum *λ′u* Roetum *ν* Rhoetum *cett.* leonum *Fπ corr. l2 uar.* **24** orribili *F* horribili *cett.* *post u.* 24 *πpr. scripserat u.* 10 **25** Quanquam *Fδ* coreis *ν* (coreis *l*) apcior D locis *D ante ras. R* **26** sat// *π* **27** Pugne *CDR1* **29** cerbe^r^us *D* **30** Conu *C* Cornu *cett. mythogr. Porph. Ac. Pseudacr. gloss. λφ* curru *Seruii cod. Florent. bibl. sanctae crucis* XXII 1 aterens *A1* attr^e^ens *u* **31** Cauda *A* et] *om. ν* recedentes *B* trilingue *ψpr.* trili^v^ngı *B* **32** tetegit *φ*

XX.

Non usitata nec tenui ferar
pinna biformis per liquidum aethera
uates, neque in terris morabor
longius inuidiaque maior
urbes relinquam. non ego pauperum
sanguis parentum, non ego quem uocan*t*,

II 20. **1** sqq. **S**: Theogn. 237 sqq.: *σοὶ μὲν ἐγὼ πτέρ᾽ ἔδωκα, σὺν οἷς ἐπ᾽ ἀπείρονα πόντον πωτήσῃ καὶ γῆν πᾶσαν ἀειράμενος ῥηιδίως· θοίνης δὲ καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσσῃ ἐν πάσαις, πολλῶν κείμενος ἐν στόμασιν* ‖ 1097 sq.: *ἤδη καὶ πτερύγεσσιν ἐπαίρομαι ὥστε πετεινὸν ἐκ λίμνης μεγάλης, ἄνδρα κακὸν προφυγών* ‖ Anacr. fr. 24 B.: *ἀναπέτομαι δὴ πρὸς Ὄλυμπον πτερύγεσσι κούφαις* ‖ Eur. fr. inc. 911 N.: *χρύσεαι δή μοι πτέρυγες περὶ νώτῳ καὶ τὰ Σειρήνων ἐρόεντα πέδιλα ἁρμόζεται· βάσομαί τ᾽ εἰς αἰθέριον πόλον ἀρθείς, Ζηνὶ προσμείξων* ‖ Pind. N. 6, 47 sqq.: *ἀρετὰς ἀποδεικνύμενοι μεγάλας, πέταται δ᾽ ἐπί τε χθόνα καὶ διὰ θαλάσσας τηλόθεν κλέος αὐτῶν* ‖ Enn. epigr. 2 M.: nemo me lacrumis decoret nec funera fletu faxit. cur? uolito uiuos per ora uirum **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 524 Victor. de m. Hor. p. 179: 'non uota nec tenui f.' **2** liquidum aethera] **S**: Pind. N. 8, 41 sq.: *πρὸς ὑγρὸν αἰθέρα* ‖ Sil. XIII 18: liquida Mauortem agitare sub aethra **3 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **S**: Ambrosius t. II p. 1123: quid diuitius in hac uita degere iuuat atque in terris morari? ‖ Cic. de republ. VI 15: quid moror in terris? **4 T**: Victor. l. c. p. 180 **S**: Callim. epigr. 23, 4: *ὁ δ᾽ ἤεισεν κρέσσονα βασκανίης* **5—8 S**: Luccei epitaphium (anthol. Lat. 1167, 19 sqq. M.): non ego Tartareas penetrabo tristis ad undas, non Acheronteis transuehar unda uagis, non ego caeruleam remo pulsabo (al. sulcabo) carinam nec te terribilem fronte timebo, Charon, nec Minos mihi iura dabit grandaeuus et atris non errabo locis nec cohibebor aquis **5** sq. **S**: Sil. XI 177 sq.: ille ego sanguis Dardanius **6 S**: Prud. per. 10, 123 sq.: absit ut me nobilem sanguis pa-

II 20. $\Omega = A'(Aa)BCDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi u$] AD MEÇENATEM (MEC : *ACR*) *ABCR* PARANETICE SE INMORTALEM (IMM : *φ*) FUTURU ET IN CIGNUM (INCICNU *l*) CONUERTENDUM AIT *Fλ'* PARANETICE SIBI · INMORTALEM (ININMORTALE *π*) SE (ꝺє *δ*) FVTVRV̄ CARMINV̄ BENEFICIO (BENEFITIO *z*) ET IN CIGNV̄ (DIGNŪ *δ*) SE CONVERTENDVM AIT · *δπz* PARANETICE SIBI *u* AD MECENATEM (MECENATE *D*) ALLEGORICE TETRACOLOS (*rell. omis. Da*) VEL PARANETICE SIBI *Dγa* *titulum omis. ν* *hoc carmen Horatio abiudicabat Paldamus*

1 Non; ita ita nec *B* usitata] uota *Victorini cod. A* nec tenui *Ω Pph. Ac.* non tenui *ς* **2** Pinna *A'1BCR1γ Ac.* Pe^{1}nna *D* Penna *A'2FR2δλνπu* PLe^{n}na *l* ethęra *γ* &hra *π* **3** Vatis *π* Vuates *δ* neque *Ω* nec *ς Victorinus* terra *Fδπu* terris *cett. u uar.* **4** longum *Victorinus K.* **6** sang^{v}is *B* quam uocas *λ1* quem uocas *cett. λ2* quem uocant *Bentley* quem uotas *Holder uid. Epileg.*

dilecte Maecenas, obibo
nec Stygia cohibebor unda.
iamiam residunt cruribus asperae
pelles et album mutor in alitem
superne nascunturque leues
per digitos umerosque plumae.
iam Daedaleo notior Icaro
uisam gementis litora Bosphori
Syrtisque G*a*etulas canorus
ales Hyperboreosque campos.
me Colchus et qui dissimulat metum
Marsae cohortis Dacus et ultimi
noscent Geloni, me peritus
discet Hiber Rhodanique potor.

---

rentum praestet aut lex curiae   de forma 'parentum' uide testim. c. III 24, 21   8 S: anthol. Lat. ed. M. 1297, 14: raptum quem Stygio detinet unda lacu || Aus. epitaph. c. 35, 6 Sch.: nec metues Stygios flebilis umbra lacus || Verg. Aen. XII 91: Stygia ... unda   9—12 S: Ou. trist. IIII 8, 1: iam mea cycneas imitantur tempora plumas   14 S: Hom. Il. XXIII 230: *Θρηίκιον κατὰ πόντον· ὃ δ' ἔστενεν οἴδματι θύων* || Soph. Ant. 592: *στόνῳ βρέμουσιν ἀντιπλῆγες ἀκταί*   15 sq. canorus ales] S: Callim. hymn. in Del. 252 de cycnis: *Μουσάων ὄρνιθες, ἀοιδότατοι πετεηνῶν*   15 S: Claud. IIII cons. Hon. 438: Gaetulas ... Syrtidos undas   18 sq. S: Sen. Herc. Oet. 1041 sq.: defecisse putant Getae Hebrum Bistones ultimi   20 T: Seru. ad Aen. VII 605

Ω = *A'*(*Aa*)*BCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*νπu*]   7 ('Dilecte] uocatiuum enim sibi quasi a Mecenate dictum posuit' *schol. γ*)   Delecte *B*   Dilectę *π*   maecenas *ABRγνφl*   mecenas *Cδλπψau*   męcęnas *D*   abibo *R*   8 stigia *BFRγδπau*   cogibebor *γ*   choibebor *u*   coibebor *π*   cohibeor *a*1   9 resident *u*   aspere *γπ*   10 mo^v^tor *l*   11 Supernae *Rut uid.* *l*1*u*   Sup.^ne^ *D*   12 umeros *BDRa*   hum: *cett.*   plume *A*1*D*   13 dedale^o^ociorcaro *π*   daedaleo *Rδ*   deda le^o^a *l*   dedaleo *cett.*   notior *A'B Rγν*1*l Pph.*   nocior *Dλ*   otior *A*2*ν*2*u*   ocior *CFδ uid. Epileg.*   Iạcaro *B*   14 Visam *R*   gementes *D*1 *aut pr. R*1   litora *BCDRλ'πφa Ac. Pph.*   littora *Aγδνψu*   //bosphori *ν*   bosphori *cett. Porph.*   bosfori *Ac.*   15 Syrtis *CDγν a pr. ut uid.*   Syrtes *R*   Sirtis *R*1*γ*   Syrte *B*   Syrtes *AFR*2*δλ'πa corr. ut uid.*   Sirtes *u*   tegulas *π*1   getulas *cett.*   16 yperboreos *Bψ*   hiperboreos *γπu Ac.*   hypbore^o^as *ν*   hysperbo reos *C*   hyperboreos *cett.*   17 colcus *γ*   cholcus *R*   col//chus *π*   et *omis. δ pr. π*1   dissimula//t *π*   mecū *C*   18 Marsae *R*   Marse *A*1*Fγ*   Massae *la. ras.*   choortis *u*   cohortes *B*   Dacus] clauus *C*   dacus *R*   19 Nossent *C*   No^s^cent *δ*   No^s^cent *l*   20 hyber *Fl*   iber *γ*   hiber *cett.*   hrodani *ν*   rodani *u*

absint inani funere neniae
luctusque turpes et querimoniae:
compesce clamorem ac sepulchri
mitte superuacuos honores.

S: iam Hom. (Il. II 825): *πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο* ‖ Pind. Ol. 6, 85 sq.: *Θήβαν . . . τᾶς ἐρατεινὸν ὕδωρ πίομαι* ‖ Apoll. Sid. carm. 5, 479: Scythicae potor Tanaiticus undae ‖ epist. IIII 17, 1: potor Mosellae ‖ epist. I 8, 1: bibitor Araricus ‖ Sil. XV 500: Rhodani qui gurgite gaudent
21 sqq. **S**: Sen. epist. 92, 35: neminem de supremo officio rogo; nulli reliquias meas commendo . . . diserte Maecenas ait: 'nec tumulum curo, sepelit natura relictos' **21** **S**: Prud. cath. XI 34: nam caeca uis mortalium uenerans inanes nenias uel aera uel saxa algida uel ligna credebat deum ‖ Ou. met. II 340 sq.: fletus et inania morti munera dant lacrimas ‖ Stat. Th. VI 168 sq.: quid dona, duces, quid inania fertis iusta rogis? ‖ Sil. X 536: officium infelix et munus inane peremptis
23 sq. **S**: Plin. epist. VIIII 19, 6: inpensa monumenti superuacua est: memoria nostri durabit, si uita meruimus **23** **S**: Plaut. Poen. 1035: linguam conpescas ‖ Sen. Herc. Oet. 1832: compesce fletus, mater Alcidae incluti ‖ 1427: compesce uoces, inclutum Alcidae genus ‖ 1674: compesce lacrimas **24** **S**: Anacreonteum 30, 12: *τί δὲ γῇ χέειν μάταια*; ‖ Verg. Aen. VI 52: uano maesti comitamur (sc. iuuenem) honore ‖ Apoll. Sid. epist. II 8, 2: siquis haud incassum honor cadaueribus impenditur

Ω = *A'(Aa)BCDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπu*] **21** funerę *δ* naenię *π u*. **22** *omisit C* turpis *R*1 querimoniae *A'BDλνu* querimonie *γ* queremoniae *F* quaerimoniae *Rδπl* **23** Conpesce *δνu* sepulcri *BCγψau Pph.* sepulchri *cett.* **24** Mite *ψ*1 Mites *C* Mittes *Dν ante ras.* Mittes *a* Mitte *cett.* onores *γ*

QVINTI (*omis. γδ*) HORATII (ORATII *R*) FLACCI (QVINTI FLACCI HORATII [HORACII *λ*] *ACλ'* Q · F · h *a* Q · h · F *u*) CARMINVM LIBER · II · EXPLICIT. INCIPIT LIBER (*om. Fu*) · III · (TERCIUS *a*) *A'CDFR γδλ'πu*; *δλ'π add.* FELICITER LIBER CARM · II · EXPL. ICIP LIBER · III · *B*; *in ν duorum uersuum interuallum uacuum relictum est*

Q. HORATI FLACCI

CARMINVM

LIBER TERTIVS.

I.

Odi profanum uolgus et arceo:
fauete linguis; carmina non prius

III 1. **1** **T**: Diom. p. 525 Mallius Theodorus p. 590 Petron. 118 Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Victor. de m. Hor. p. 179 'peruincis tamen, et operta Musarum mearum, quae initiorum uelabat obscuritas, quamquam non profanus, irrumpis, Paule carissime. quamuis enim te non eius uulgi existimem, quod Horatius arcet ingressu, tamen sua cuique sacra, neque idem Cereri quod Libero, etiam sub iisdem cultoribus' Aus. praef. edyll. 7 p. 125 Sch. cf. idem praef. edyll. 11 p. 128 Sch.: '... et quicquid profanum uulgus ignorat' **S**: Callim. hymn. in Apoll. 2: *ἑκάς, ἑκάς, ὅστις ἀλιτρός* ‖ Orph. *ἀποσπ.* 1, 1 sq.: *φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί, θύρας δ' ἐπίθεσθε βεβήλοις πᾶσιν ὁμοῦ* ‖ A. Gellius n. A. praef. § 20: ut ea ne attingat neue adeat profestum et profanum uulgus a ludo musico diuersum **2** sq. **T**: Seru. ad Aen. V 71 **2** 'fauete linguis' **T**: Seru. ad ge. IIII 230 mythographus III tract. 6, 34 apud Mai class. auct. III p. 212 **S**: Ou. fast. I 71: linguis animisque fauete ‖ Mart. X 87, 3: linguis omnibus et fauete uotis ‖ Iuu. 12, 83: linguis animisque fauentes ‖ Sen. dial. VII de uita beata 26, 7 et Stat. s. II 7, 19: fauete linguis **2** sq. 'carmina — audita' **T**: schol. *γ* c. IIII 9, 3

III 1. *Ω* = *A'(Aa)BCDF(φψ)Rδλ'(λl)νπu*] AD CHORVM VIRGINVM ET PVERORVM *ABC* AD CHOROS (CHORVS *D*) VIRGINVM ET PVELLARVM *Dγa* AD CHORVM VIRGINVM ET PVERORVM. (AD — PVERORVM *omis. Fδu*) PRACMATICE (PRAGMATICE *λu* PRACMATICÆ *φ*) AD INDOCTOS *Fδλ'u* *titulum omis. Rνπ* *unam oden esse c.* I—VI *existimauit Porphyrion*

uu. **1—4** *uelut prooemium carminum* I—VI *separatos posuit Meineke* **1** .di *ν* uolgus *δπ Petroni cod. Bernens. pr.* uulgus *cett. Pph. grammatici* a. *pro* arceo *Victorinus* **2** lingis (v *supra*) *B*

audita Musarum sacerdos
uirginibus puerisque canto.
regum timendorum in proprios greges,
reges in ipsos imperium est Iouis,
clari Giganteo triumpho,
cuncta supercilio mouentis.
est ut uiro uir latius ordinet
arbusta sulcis, hic generosior
descendat in campum petitor,
moribus hic meliorque fama
contendat, illi turba clientium
sit maior: aequa lege Necessitas
sortitur insignis et imos,
omne capax mouet urna nomen.

---

3 praem. 'libro III ode I' **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **S**: Theocr. 17, 115: *Μουσάων ὑποφῆται* **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 180, sed cod. A pro 'puerisque canto' scripsit 'puellisque cano' **S**: Ou. am. III 8, 23: ille ego Musarum purus Phoebique sacerdos **5** sqq. **S**: C. Iulius Caesar in laudatione Iuliae apud Sueton. diu. Iul. 6: est ergo in genere et sanctitas regum, qui plurimum inter homines pollent, et caerimonia deorum, quorum ipsi in potestate sunt reges ‖ Sen. Th. 607—612: uos, quibus rector maris atque terrae ius dedit magnum necis atque uitae, ponite inflatos tumidosque uoltus: quicquid a uobis minor extimescit, maior hoc uobis dominus minatur. omne sub regno grauiore regnum est ‖ Stat. s. III 3, 50 sqq.: propriis sub regibus omnis terra; ... mox crescit in illos imperium superis **8** alludere uidetur ad Hom. Il. I 528 sqq.: *ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων· ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον* ‖ Verg. Aen. VIIII 106: adnuit et totum nutu tremefecit Olympum ‖ Ou. m. I 180 **10** sq. schol. *v* ad c. III 1, 13: cum supra dicto scilicet qui generosior petitor descendit in campum **14** sq. 'equa lege — imos' **T**: floril. Paris. 8069 **16 S**: Sen. Herc. fur. 775 sq.: cumba populorum capax succubuit uni ‖ idem Oedip. 166 sqq.: quique capaci turbida cumba flumina seruat durus senio nauita ‖ Sil. XIII 760 sq.: uectatque capaci agmina mole Charon

---

Ω = *A'*(*Aa*)*BCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*vπu*] **4** *hunc uersum ante u.* 1 *exhibet D* Virginb; *C* **5** propios *λ* gregis *R*1 **6** īpiū *C* in;-perium *D* est] *omis. v; test. Porph.* Iouis] quis *π pr.* **7** Crari *π pr.* giganteo *in litura π* gigantheo *R* triumpheo *D* **8** Cuncta// *D* **9** ut] & *C* uir uiro *v* lacius *D* ordinat *B* **11** Descendet *γ* Descendit *C* **12** -que (q.) *omis. D pr. ut uid.* **13** Contendit *v* clyentium *F* clientum *vπ pr. u* **14** Sit *δ* **15** insignis *R*1*π* insignes *cett. R*2 **16** nomen] nō *B*

destrictus ensis cui super impia
ceruice pendet, non Siculae dapes
  dulcem elaborabunt saporem,
    non auium citharaeque cantus
somnum reducent: somnus agrestium
lenis uirorum non humilis domos
  fastidit umbrosamque ripam,
    non Zephyris agitata Tempe.
desiderantem quod satis est neque
tumultuosum sollicitat mare,
  nec saeuos Arcturi cadentis
    impetus aut orientis Haedi,
non uerberatae grandine uineae
fundusque mendax, arbore nunc aquas

17—24 S: Sen. Herc. Oet. 644: caespes Tyrio mollior ostro solet inpauidos ducere somnos ‖ Apoll. Sid. epist. II 13 **17** sq. 'destrictus — pendet' T: Porph. ad c. I 9, 5 Charis. p. 269 Seru. in Donat. p. 419 Pompeii commentum p. 275 S: Sen. Herc. Oet. 655 sq.: carpit faciles uilesque cibos, sed non strictos respicit enses ‖ anthol. Lat. 444, 12 R.: et stricto nihil aestuare ferro ‖ Claud. in Ruf. II 16: impositi radiant ceruicibus enses **18** S: *Συρακοσία τράπεζα* Plat. r. publ. III p. 404 d ‖ Symmach. epist. VII 15: Siculas uoluptates **24** Tempe] S: Verg. ge. II 469 **27** sq. S: Leonid. Tarent. epigr. 92, 4 (anal. Br. I p. 244): *Ἀρκτούρου λαίλαπι* ‖ Plaut. rud. prol. 71: (Arcturus) uehemens sum exoriens, quom occido, uehementior **29** S: anthol. Lat. ed. M. 1676, 5: nec sum grandine uerberata dura ‖ Hilarius genes. u. 178: horrida tum grando turbatos uerberat agros **30** S: Petron. 117: loquatur aurum et argentum fundosque mendaces ‖ Sil. VII 160: diues ea et numquam tellus mentita colono ‖ Ou. fast. IIII 645

Ω = *A'(Aa) B C D F(φψ) R γ δ λ'(λl) ν π u*] **17** Destrictus *A' B C D γ δ v u_2 Pph. Pseudacr. Porph. ad c.* I 9 *Seruius Charisius* Destrict^{v}is *R* Districtus *F λ' π u_1 Pompei cod. A* Dextris iunctus *Pompei codices B C* ////cui *R* impia *Ω* impiā *u_2* inpia *Ac. Porph. ad c.* I 9 **18** Cceruice *δ* Ceruicē *u_2* dependet *Charisius* pendit *Pompei cod. C* syculę *v* sicule *C* **19** *el*aborabunt *R* elaborabunt *cett.* () ('reddent' *interpr. schol. γ*) elaborarunt *edit. uet.* **20** Non *δ* cytharae *F δ λ π* cythare *D* **21** Sonnum *u* reducunt *C_1* sonnus *u* **22** uiuorum *C_1* humilis *A' R_1 δ λ' π u uar. sch. v* humiles *B C D F R_2 γ v u* d*omos* *R* **24** zephyris *A D F δ λ' π* zephiris *C R v a u* zefiris *B* zepheris *γ* **25** Ddesiderantē *π* **26** sollicitas *D ante ras. et corr.* **27** seu^{v}os *π* seuus *C D F v* sęu^{v}s *B* sęu^{1}u *u* saeuus *cett. Pph.* *arct*uri *R* acrturi *u* **28** orientis ęui *Ac.* ḥorientis *D* hedi *F λ' a u* **29** uerberate *C D* **30** mendax *omis. B* n*unc aquas* *R*

culpante, nunc torrentia agros
sidera, nunc hiemes iniquas.
contracta pisces aequora sentiunt
iactis in altum molibus; huc frequens
caementa demittit redemptor
cum famulis dominusque terrae
fastidiosus: sed Timor et Minae
scandunt eodem quo dominus, neque
decedit aerata triremi et
post equitem sedet atra Cura.
quodsi dolentem nec Phrygius lapis
nec purpurarum sidere clarior
delenit usus nec Falerna
uitis Achaemeniumque costum,

33 sqq. similis sententia et conclusio extat apud Sen. epist. 89, 21 (XIIII 1, 21): ubicumque in aliquem sinum litus curuabitur (cf. c. I 33, 16), uos protinus fundamenta facietis nec contenti solo (cf. c. II 18, 22), nisi quod manu feceritis, mare agetis introrsus e. q. s. **33—37** **S**: Cassiod. uar. VIIII 6, 4: quantis ibi molibus marini termini decenter inuasi sunt! quantis spatiis in uisceribus aequoris terra promota est! **33** sq. **S**: Tibull. II 3, 48 sq.: claudit et indomitum moles mare, lentus ut intra neglegat hibernas piscis adesse minas ‖ Apoll. Sid. carm. II 57: itur in aequor molibus, et ueteres tellus noua contrahit undas ‖ Petron. 119 u. 88: expelluntur aquae saxis, mare nascitur aruis ‖ Sen. Th. 459 sq.: non classibus piscamur et retro mare iacta fugamus mole **37** sq. ʽsed — scandunt eo quo dominus' **T**: floril. Par. 8069 **40** cf. gloss. *Dλφ* ad c. II 16, 22: unde Boetius inquit: post equitem sedet ‖ Boeth. phil. consol. III metr. 3, 1—6: quamuis fluente diues auri gurgite non expleturas cogat auarus opes, oneretque bacis colla rubri litoris, ruraque centeno scindat opima boue: nec cura mordax deserit superstitem, de-

Ω = *A'(Aa)BCDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπu*] **31** nunc] *priore* n *in ras. D* torrencia *D* **32** Sidere *δ pr.* Sydera *λ'* hyemes *l* iniquos *C* **33** equora *C* senciunt *D* **34** mollib, *C* hunc *ψ* **35** Cementa *Cu1* dimittit *CDλ* remittit *δ pr.* demittit *cett. δ corr. Ac. sch. Γ* () redemtor *ψ* **36** -que *omis. C* **37** Fastidiosus, o *supra* u *picta, D* set *γ* **38** Scandent *ν* **39** Decedite aratri remi *B* Dece*dit*///erata *π* erata *φ* triremi/// *δπ(et s)* et *δ1?π1?ς(βs1?v)*, *omis. cett. δ2π2(et s2) Pph., in δπ(et s) locus rasus* **40** aequitem *δπla. ras.* **41** phrygius *Rδλ'φ* phrigyus *ψ1* phrigius *A'BCDγνu* frigius *π* frigius *ψ* **42** sydere *l* **43** Delenit///usus *π* Delenit *A1BCπ pr.* (ʽmitigat' *interpret. gloss. Γ*) Delen*it a* Del*i*nit/ *R ut uid.* Delinit *A2DFγδλ'νπ corr. u* () falerna *A'BFδλ'πu* falernae *DRγνa2* falerne *C* () **44** Vitis *A2FR1δλ'πu* Vites *A'BCDR2γν* () achemenium *R* achaemonium *Ba* achoemeniū *C* achemenium *Fδλ'u Ac.* acchemenium *π* achemonium *ADν* achimenium *γ*

cur inuidendis postibus et nouo
sublime ritu moliar atrium?
cur ualle permutem Sabina
diuitias operosiores?

II.

Angustam amice pauperiem pati
robustus acri militia puer
condiscat et Parthos ferocis
uexet eques metuendus hasta
uitamque sub diuo et trepidis agat
in rebus. illum ex moenibus hosticis

functumque leues non comitantur opes   atra Cura] S: Hom. Il. IIII 117: μελαινέων ... ὀδυνάων   **41. 43** S: Sulpic. Seuer. chron. I 35, 3: Dauid Saulum cithara laborantem deliniens   **44** S: Sil. XV 23: Achaemenium spirabat uertice odorem

III 2. **1** T: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Victor. de m. Hor. p. 179, hic omissa uoce 'pati'   S: Paulin. Nol. c. 18, 220 sq.: angustam ... pauperiem   amice ... pati] S: ἀγαπητῶς φέρειν   **2** S: Varro sat. Men. p. 213 R.: miles acer || Commodian. carm. apolog. 69: ignauia pueris opus est, non certe robustis   **3** T: Victor. de m. Hor. p. 180: 'condiscat — f.'   **4** T: Victor. de m. Hor. p. 180 ita: 'uixet eques metuendum h.' (sic cod. *A*) S: Stat. Th. IIII 221: metuendus in hasta   **5** sq. trepidis ... in rebus] S: Liu. IIII 17, 8 || XXXIIII 11, 5 || Tib. II 3, 21 Sil. XIIII 110 sq.   **6** sqq. ad sent. S: Hom. Il. III 161—242 || VI 388 | Eur. Phoen. 101 sqq. || Ennius ann. 376 V.: matronae moeros complent spectare fauentes || Verg. Aen. XI 475 sq. || anthol. Lat. c. 914, 27 sq. R.: non prius e muris pugnantem regia uirgo uiderat || Ou. met. VIII 19 sqq. || XIII 415—417 || Lucan. VII 369 sq. || Sil. II 251 sqq. || Stat. Th. VII 420 || II 479 sq.: attonitae tectorum e culmine summo prospectant matres || Parthenius erotic. c. 21

Ω = *A'*(*Aa*)*BCDF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*νπu*]   **46** moliar*//* *atrium R* molior *Dτ*, *sed* lior *in ras. D* moliliar *u*   atrium, um *in ras.*, *D*   **48** Diuicias *Da*   operiosiores *D*(*et τ*)

III 2. AD AMICOS *A'BCD* DE INSTITVTIONE (INSTITUTIONIBUS *l* INSTITUCIONE *λ*) AD AMICOS LOQVITVR (L: *omis. F*) *F γδλ'πu*   *sine interuallo ac titulo R*1, *sine titulo ν; b*2 *superscr.* EVTICE

1 *Angu*s*tam R* Angustum *D*   amice *Ω Pph. Ac. gloss. λφ Seruius Victorinus* amici *R*2ς(*αg*) *Pseudacr.* (*interpret.* 'Hanc odem ad amicos generaliter scribit') *Bentley*   *u.* **2** *omis. B*   ṣacri *C*   milicia *Da*   **3** p(h)hartọs *R*   ferocis *A'B* feroces *cett.*   **4** Uocet *l*   aeques *π*   arta *π*1 asta *π*2*ψ*   *uu.* **5—12** *omis. B*   **5** dio *A*1 *Ac.* diuo *cett.* ()   trepidus *γλ*   **6** menibus *A*1

matrona bellantis tyranni
prospiciens et adulta uirgo
suspiret: 'eheu, ne rudis agminum
sponsus lacessat regius asperum
tactu leonem, quem cruenta
per medias rapit ira caedes!'
dulce et decorum est pro patria mori:
Mors et fugacem persequitur uirum,
nec parcit inbellis iuuentae
poplitibus timidoue tergo.
Virtus repulsae nescia sordidae
intaminatis fulget honoribus,
nec sumit aut ponit securis
arbitrio popularis aurae.

---

11 sq. S: Sen. Herc. fur. 918 sq.: gnate, manantes prius manus cruenta caede et hostili expia || 1160: gnati cruenta caede confecti iacent **11** sic iam Homer. saepe heroas suos cum leonibus comparat || Sil. VII 401 de Hannibale: iam cernes Libycum hunc uallo adsultare leonem **13 T**: floril. Paris. 8818[a] **S**: Tyrtaeus fr. 10: *τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐπὶ προμάχοισι πεσόντα ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ᾗ πατρίδι μαρνάμενον* || Eur. Tr. 386 sq.: *Τρῶες δὲ πρῶτον μέν, τὸ κάλλιστον κλέος, ὑπὲρ πάτρας ἔθνῃσκον* || Hom. Il. XV 496 sq.: *οὔ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης τεθνάμεν* cf. 'censent hostibus occurrendum, pulchrum esse dicentes pro patria mori' translatio Dionysii c. 10 (mon. Germ. XIII 360) Prud. ham. 154: dulce mori est, tanta in tenebris de peste uoluptas! | Maximian. eleg. I 115: dulce mori miseris || Pentadius anthol. Lat. 235, 21 et 22 R.: tunc quoque dulce mori ... tunc quoque dulce mori **14 S**: Simonid. fr. 65: *ὁ δ' αὖ θάνατος κίχε καὶ τὸν φυγόμαχον* Callin. fr. 1, 14 sq.: *πολλάκι δηιοτῆτα φυγὼν καὶ δοῦπον ἀκόντων ἔρχεται* (*ἔργεται* Bgk.), *ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου* || Curt. IIII 14, 25: effugit mortem quisquis contempserit, timidissimum quemque consequitur **15 S**: Sen. Troad. 401 sq.: mors indiuidua est, noxia corpori nec parcens animae **17 S**: Symmach. or. IIII 4: fugit repulsa uirtutem **17—20 S**: Eur. fr. 1029 N.: *οὐκ ἔστι ταύτης κτῆμα τιμιώτερον· οὐ γὰρ πέφυκε δοῦλον οὔτε χρημάτων οὔτ' εὐγενείας οὔτε θωπείας ὄχλου* **18 S**: Cic. pro Sest. 28, 60: (uirtus) lucet in tenebris ... splendetque per sese semper neque alienis umquam sordibus obsolescit **19 sq. S**: Vellei. Pat. II 33 de Pompeio: qui, quod cupisset, arbitrio suo sumeret, alieno deponeret

---

Ω = *A'(Aa)BCDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπu*] **7** tiranni *Au* **8** Prospitiens *π pr. u* **9** //eheu *R* eheu *u ut uid.* **10** lacesset *A'* lacessat *cett.* A_2 *schol. γ bis* () **12** iras *ψ* cedes *ACγπlu* caedes *cett.* **13** *D*ulce *R* **14** prosequitur *δς* persequitur *cett.* () **15** ībellis *B* imbellis *δλ'a* inbellis *cett.* iuuente *Cl* **16** Poblitibus *Bδ* Popilitibus *D* timidoue *A'BDγν Ac.* timidoque *FRδλ'πu* timodoq, *C* *uu.* **17—32** *omis. B*; *Ω* = *A'(Aa)CDF(φψ)Rγδλ'(λl)νπu* **17** sordide *C* **18** Incontaminatis *uς* **19** securis R_1 secures *cett.* R_2

Virtus, recludens inmeritis mori
caelum, negata temptat iter uia,
  coetusque uolgaris et udam
    spernit humum fugiente pinna.
est et fideli tuta silentio
merces: uetabo, qui Cereris sacrum
  uolgarit arcanae, sub isdem
    sit trabibus fragilemque mecum
soluat phaselon: saepe Diespiter
neclectus incesto addidit integrum;

---

21 sq. S: anthol. Pal. VII 251 de iis qui apud Thermopylas ceciderunt: *οὐδὲ τεθνᾶσι θανόντες, ἐπεί σφ' ἀρετὴ καθύπερθε κυδαίνουσ' ἀνάγει δώματος ἐξ Ἀίδεω* ‖ Sen. Herc. Oet. 1982 sqq.: numquam Stygias fertur ad umbras inclita Virtus. uiuite fortes; nec Lethaeos saeua per amnes uos fata trahent, sed cum summas exiget horas consumpta dies, iter ad superos gloria pandet **21** S: Sen. Herc. Oet. 1971: Virtus in astra tendit **22** S: Sen. Phaedr. 224: solus negatas inuenit Theseus uias ‖ Claudian. bell. Pollent. 69 sq.: in astra negatas temptarint munire uias **25** sq. 'est — merces' T: floril. Par. 8069 S: Simonid. fr. 66: *ἔστι καὶ σιγᾶς ἀκίνδυνον γέρας* **25** S: Stat. s. IIII 5, 49: 'est et frementi' in initio strophae Alcaicae ‖ Verg. Aen. II 112: fida silentia sacris ‖ Apul. met. III c. 25: sacris pluribus initiatus profecto nosti sanctam silentii fidem **26** sqq. S: Callim. hymn. in Cerer. 117 sq.: *Δάματερ, μὴ τῆνος ἐμὶν φίλος, ὅς τοι ἀπεχθής, εἴη μηδ' ὁμότοιχος* **28** sq. S: Eur. fr. 852 N.: *ὅστις δὲ τοὺς φύσαντας μὴ τιμᾶν θέλῃ, μή μοι γένοιτο μήτε συνθύτης ποτὲ μήτ' ἐν θαλάσσῃ κοινόπλουν στέλλοι σκάφος* ‖ Eur. El. 1354 sq.: *οὕτως ἀδικεῖν μηδεὶς θελέτω μηδ' ἐπιόρκων μέτα συμπλείτω* **28** sq.: S: Prud. contra Symm. II 530: instituerant tenues cumbae fragilesque phaseli **29** sq. S: Aeschyl. sept. 602 sqq.: *ἢ γὰρ ξυνεισβὰς πλοῖον εὐσεβὴς ἀνὴρ ναύταισι θερμοῖς καὶ πανουργίᾳ τινὶ ὄλωλεν ἀνδρῶν ξὺν θεοπτύστῳ γένει* ‖ Eur. suppl. 226 sqq.: *κοινὰς γὰρ ὁ θεὸς τὰς τύχας ἡγούμενος τοῖς τοῦ νοσοῦντος πήμασιν διώλεσε τὸν οὐ νοσοῦντα κοὐδὲν ἠδικηκότα*

$\Omega = A'(Aa)CDF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi u$] **21** inmeritis *CDRδνπal* immeritis *AFγλu* **22** Celum *Cu* iter $FR\gamma\delta_1\pi a_2$ *uar.* u_1 *Pph. gloss.* *λφ* ire $A'CD\delta_2\lambda'\nu u_2$ **23** Caetus *ADγπu* -que *omis.* δ_1 uolgaris] uulgaris *CDRγπpr.* uulgares *cett.* **24** fugente *C* pinna $A'CR_1\gamma\nu_1$ *Ac.* penna $A_2DFR_2\delta\lambda'\nu_2\pi u$ () **25** et *omis.* *λ* silencio *D* **26** Meres A_1 uitabo *λ'* **27** Volgarit *FRδπ* Vulgarit *γ uar.* *λ'u Pph. gloss.* *λφ* Vulgauit *A'CDγν Pseudacr.* arcanae *Rλa* archanae *ADFγδνlu* arcane *π* archane *C* subistem *D* hisdem *A* ⊢isdem *l* **28** trabib; *D, posteriore* b *in rasura* fragilem *Dpr.* fragilemque *cett.* *Dcorr.* *post hunc u. DEFICIT cod.* *ν usque ad c.* III 4, 15 **29** phaselon $CF\gamma\delta\lambda' a_2$ *Pseudacr.* aselon R_1 uaselon R_2 phaselo π_2 phasilon A'_1 phaselum $A_2\lambda_2\pi_1 u$ sepe *ACγλ'πu* sepę *φ* **30** Nec lectus *A Ac.* Neclectus $\pi_1 a_1$ Neglectus *cett.* π_2

raro antecedentem scelestum
deseruit pede Poena claudo.

III.

Iustum et tenacem propositi uirum
non ciuium ardor praua iubentium,

---

31 sq. T: Seru. ad Aen. I 543 schol. Stat. Th. V 60 S: Eur. fr. 979 N.: *ἡ Δίκη . . . σῖγα καὶ βραδεῖ ποδὶ στείχουσα μάρψει τοὺς κακούς, ὅταν τύχῃ* ‖ id. fr. 835 N. ‖ Prud. c. Symm. II 181: rara reos iusta percellit paena securi ‖ Tib. I 9, 4: sera tamen tacitis Poena uenit pedibus ‖ anth. Pal. XII 229, 2: *ὑστερόπουν . . . Νέμεσιν*

III 3. **1—8** T: schol. Lucan. II 243 Sulpit. **1—6** S: Sen. Thy. 348—364: rex est, qui posuit metus et diri mala pectoris: quem non ambitio inpotens et numquam stabilis fauor uulgi praecipitis mouet, non quicquid fodit occidens aut unda Tagus aurea claro deuehit alueo, non quicquid Libycis terit feruens area messibus (cf. Hor. c. I 1, 10), quem non concutiet cadens obliqui uia fulminis, non Eurus rapiens mare aut saeuo rabidus freto uentosi tumor Hadriae, quem non lancea militis, non strictus domuit chalybs ‖ Ag. 593—598: nullus hunc terror nec impotens (al. impotentis) procella Fortunae mouet aut iniqui flamma Tonantis. . . . nullos ciuium coetus timet aut minaces uictoris iras, non maria asperis insana Coris **1—4** 'iustum — solida' T: Lactant. diu. instit. V 13 S: Theogn. 319 sq.: *Κύρν', ἀγαθὸς μὲν ἀνὴρ γνώμην ἔχει ἔμπεδον αἰεί, τολμᾷ δ' ἔν τε κακοῖς κείμενος ἔν τ' ἀγαθοῖς* **1** T: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 praemisso 'ode III' et omisso 'uirum' T: Victor. de m. Hor. p. 179 S: Ou. met. X 405: propositique tenax ‖ Val. Max. VI 3, 5: aeque tenax propositi L. Domitius ‖ Ammian. Marc. XXVII 8, 10: uirum acrioris ingenii, sed iusti tenacem et recti ‖ Eutrop. VIIII 11, 2: parcus uir et modestus et iusti tenax

---

Ω = *A'(Aa)CDF(φψ)Rγδλ'(λl)πu*] **31** antecedente *F* *VERSVS* **31** *VLTIMVS EST CARMINVM IN cod. D, sequitur epist.* II 2, 112 Ω = *A'(Aa)CF(φψ)Rγδλ'(λl)πτu* **32** pena *u* pęna *Pseudacr.* cl[a]udo *π*

III 3. *Continuant hoc carmen antecedenti AC1R Pseudacr. originarius Porph. et sine dubio archetypus cod. B, qui hanc oden omisit; cett. et Seruius et Victorinus nouum carmen incipiunt* () AD AVGVSTVM *τ* AD MVSAS DE AVGVSTO (*haec om. π*) QVI IN (QVIN *π*) PROPOSITO (PREPOSITO *π cons. δ*) SVO (SVI *δπ*) VIDETVR PERSEVERARE *Fλ'πu* AD MVSAS DE AVGVSTO *γ* MЄTRV ALCAICVM SIUЄ IAMBICUM *a* *in δ ut uersus carminis* (= II 2, 33) *scripta leguntur haec:* Qui ɴ[i] p̃posito sui uidetur perseuerare

1 Iustum] *Iustum R ut uid.* lustrum *Victorinus* et] ac *schol. Lucan.* **2** ardor ciuium *schol. Lucan.* parua *δ1* iubentium *R*

non uoltus instantis tyranni
mente quatit solida neque Auster
dux inquieti turbidus Hadriae
nec fulminantis magna manus Iouis;
si fractus inlabatur orbis,
inpauidum ferient ruinae.
hac arte Pollux et uagus Hercules
enisus arces attigit igneas,

---

3 sq. **T**: floril. Cusanum: 'ORATIVS Sapientem uirum non quatit minax uultus tyranni'; ad sententiam **S**: Apoll. Sid. carm. 23, 470 sqq. 3 **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **S**: Pseudosen. Octau. 108 sqq.: poena nam grauior nece est uidere tumidos et truces miserae mihi uoltus tyranni 4 **T**: Victor. (cod. A) de m. Hor. p. 180 omissa uoce 'auster' 6 **S**: Hom. Il. XIII 242 sq.: *ἀστεροπῇ ἐναλίγκιος, ἥν τε Κρονίων χειρὶ λαβὼν ἐτίναξεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου* ‖ Sil. VII 371 sq.: magna fulmina dextra torserit omnipotens 7 sq. **T**: Hieronymus epist. 6 ad Iulianum (Vallars. I 17 a) idem epist. 118 ad Iulianum 2 (Vallars. I 787 b) idem comment. in epist. ad Ephesios lib. III c. 5 (Vallars. VII 653 c) 'quod in lyrico carmine super iusti praeconio dicitur: si — ruinae' Hieronym. epist. 130 ad Demetriadem 7 (Vallars. I 976 a = 982 Ven.) **S**: Theogn. 869 sqq. ‖ Graecum prouerbium: *τί εἰ οὐρανὸς ἐμπέσοι;* ‖ Ter. heautont. IIII 3, 41 = 719: quid si nunc caelum ruat? ‖ Prud. per. IIII 6: non timet mundi fragilis ruinam 8 **S**: Sil. XIIII 678: nec turbatum animi tanta feriente ruina ‖ Paulin. Nol. append. carm. 1, 95 sq.: si mucrone paret ceruicem abscindere lictor, inpauidum inueniet; mors cita (c. II 16, 29), poena breuis 9—16 **S**: Sil. XV 78—83: caeli porta patet. referam quid cuncta domantem Amphitryoniadem? quid, cui, post Seras et Indos (cf. c. I 12, 56) captiuo Liber cum signa referret ab Euro, Caucaseae currum duxere per oppida tigres? quid suspiratos magno in discrimine nautis Ledaeos referam fratres uestrumque Quirinum? ‖ Lactant. inst. diu. I 18: uirtutem esse dicunt, quae hominem tollat in caelum; non illam, de qua philosophi disserunt, quae posita est in bonis animi, sed hanc corporalem, quae dicitur fortitudo, quae, quoniam praecipua in Hercule fuit, immortalitatem meruisse creditur 9 **S**: Stat. s. IIII 3, 155 sq.: ibis, qua uagus Hercules et Euhan, ultra sidera flammeumque solem 10 **S**: Lucan. VII 593 sq.: nondum attigit arcem iuris

---

Ω = *A'(Aa)CF(φφ)Rγδλ'(λl)πτu*] 3 uoltus *Fδπ* uultis *A1* uultus *cett. A2 Victorinus* tiranni *Au* 4 solidum nec *Victorinus* 5 inqui&is *π ante ras.* inquiete *R* torbidus *π* hadrie *A1 schol. Lucan.* adriae *δπu1 Ac.* 7 inlabatur *A'2CFRγλ corr. π schol. γλφ* (*interpr.* 'ruat') illabatur *δ Hieronymus schol. Lucan.* inlabetur *A'1λ pr.* illabetur *τl* inlabitur *u* orbis] iouis *u1* 8 Impauidum *A'λ'* Inpauidum *cett.* Impauidi *schol. Lucan.* feriunt *C* 10 Enisus *A'Cγλ'u2 Ac.* Innisus *Fδπτ cons. schol. γλφ* (*interpr.* 'incumbens') E/nisus *u* Inisus *R*, I *fort. ab alt. manu* ()

quos inter Augustus recumbens
purpureo bibet ore nectar.
hac te merentem, Bacche pater, tuae
uexere tigres indocili iugum
collo trahentes; hac Quirinus
Martis equis Acheronta fugit,
gratum elocuta consiliantibus
Iunone diuis: 'Ilion, Ilion
fatalis incestusque iudex
et mulier peregrina uertit
in puluerem, ex quo destituit deos
mercede pacta Laomedon, mihi
castaeque damnatum Mineruae
cum populo et duce fraudulento.

---

11 sq.: **S**: Prud. hamartig. 856 sqq.: illic purpureo latus exporrecta cubili floribus aeternis spirantes libat odores ambrosiumque bibit roseo de stramine rorem ‖ ad sent. cf. Theocr. 17, 16 sqq. et Verg. ecl. 4, 15 sq. **12 S**: Simonid. fr. 72 B.: *πορφυρέου ἀπὸ στόματος* ‖ Catull. 45, 12: illo purpureo ore sauiata ‖ Ou. Ib. 558: bibit ore ‖ Prud. per. III 160: appetit et bibit ore rogum ‖ Stat. s. IIII 6, 54: nectar adhuc torua laetus Iunone bibebat (sc. Hercules) **13 S**: Ou. trist. V 3, 19 sq.: ipse quoque aetherias meritis inuectus es arces, quo non exiguo facta labore uia est **14 S**: Sidon. Apoll. c. 22, 22 sq. ‖ Sil. XVII 647 sq. **15—17**: **S**: Ennius, uid. Vahleni prolegomena p. XXXVIII **16 S**: Pind. fr. 143 B. de diis: *βαρυβόαν πορθμὸν πεφευγότες Ἀχέροντος* ‖ Theocr. id. 17, 46 sq. ‖ Sen. Phaedr. 1150 sq.: quod tuus caelum superosque Theseus spectat et fugit Stygias paludes **18** sq. 'Ilion — iudex' **T**: Porph. ad epist. II 1, 11 **18 S**: Eur. Orest. 1381. 1383: *Ἴλιον, Ἴλιον, ὤ μοί μοι, . . . ὥς σ' ὀλόμενον στένω* **19 S**: Sen. Troad. 65 sq.: iamdudum sonet fatalis Ide iudicis diri domus ‖ Ag. 730 sq.: fatalis sedet inter potentes arbiter pastor deas **20** sq. **S**: Ou. her. 1, 24: uersast in cineres . . . Troia **20 S**: Eur. Andr. 649. 670, ubi Helenam *γυναῖκα βάρβαρον* uel *ξένην* uocat **21** sq. **S**: Verg. ge. I 501 sq. **22 S**: Prud. per. X 970: mercede certa pactus ut conluderet

---

Ω = *A'*(*Aa*)*CF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πτu*] **11** residens (recubens written above) *l* (*omnia ab eod.*) **12** bibet *A'Rγλ'τu* bibit *A2CFδπ Pph.* **13** bache *Cτa* **14** tygres *Fδ* **15** hac] ac *π* **17** *Porphyrion auctor est fuisse qui inde ab hoc uersu nouam oden incipere arbitrarentur* eloquuta *A'λ'* consilientibus *F* conciliantibus *u* **18** diuis *A* ilion ion *π1* **21** distituit *Cτ* destuit *ψ1* **22** pacta *Ω Ac. corr.* pancta *Ac. pr.* laumedon *A' schol. γ uno loco aut pr. aut corr.* (*opp. duobus aliis locis*) laomedon·/// *R* **23** Casteque *R* dānatū mineruae *δ* dampnatum *φψ2al* dannatum *u* **24** popolo *λ* fraudolento *Ac.*

iam nec Lacaenae splendet adulterae
famosus hospes nec Priami domus
periura pugnaces Achiuos
Hectoreis opibus refringit,
nostrisque ductum seditionibus
bellum resedit: protinus et grauis
iras et inuisum nepotem,
Troica quem peperit sacerdos,
Marti redonabo; illum ego lucidas
inire sedes, discere nectaris
sucos et adscribi quietis
ordinibus patiar deorum.
dum longus inter saeuiat Ilion
Romamque pontus, qualibet exules
in parte regnanto beati;
dum Priami Paridisque busto
insultet armentum et catulos ferae
celent inultae, stet Capitolium

---

26 sq. **S**: Sen. Ag. 863: mendax Dardanidae domus **28 S**: Prop. III 3, 44: Teutonicas Roma refringit opes **30 S**: Verg. Aen. VIIII 643 sq.: bella ... resident **33** sq. **S**: Hom. Il. XIII 243: *ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου* ‖ anthol. 1704, 40 sq. M.: atque sedes lucidas cupidus suas relinquit **37** sqq. **S**: Verg. Aen. I 607: in freta dum fluuii current ‖ Ou. am. I 15, 9 sqq.: uiuet Maeonides, Tenedos dum stabit et Ide, dum rapidus Simois in mare uoluet aquas ‖ Lucan. I 89 sq.: dum terra fretum terramque leuabit aer ‖ Sen. Oed. 505: Oceanus clausum dum fluctibus ambiet orbem **38** sq. **S**: Ou. met. I 132: exilio felix **40** sq. **S**: Hom. Il. IIII 176 sq.: *καί κέ τις ὧδ' ἐρέει Τρώων ὑπερηνορεόντων τύμβῳ ἐπιθρῴσκων Μενελάου κυδαλίμοιο κτλ.*

Ω = *A'*(*Aa*)*CF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πτu*] **25** lacaenae *γ* lacenae *A'Rδλ'τψu* lacene *Cφ* *lacenę* *π* **26** hosp^e^os *π* **27** Per iura *FRγδ* **28** Haectoreis *Fγλ'Ac.* refringet *R* **29** N͞ris[q;] *C* sedicionibus *λ* **30** residit *R*1 recedit *δ pr.* graues *FR*2*δπτlu* grauis *R*1 *cett.* **31** Iras// et //inuisum *R* **33** Mart*i*// *re*donabo *R* ego illum *π pr.* ego *omis. τ* **34** In'ire *R* discere *A'*2*CFRγδπτu Ac. pr. Pph. Porph.* ducere *A'*1*γ uar. λ' Ac. corr. schol. γ* ('deorum conuiuiis etiam interesse permittam' *Pseudacr.*) **35** Sucus *τ* Succos *λ'u* adscribi *CFγπτ Ac.* adscribi// *R* asscribi *δu* ascribi *A'λ'* **36** paciar *CFτ* **37** seuiat *ACπφlu* se uiat *δ*1 illion *R* elion *π pr.* **38** portus *u*1 exulęs *λ* **39** parte] e *supr. u. π* regnant*o*// *R* regnando *F* **40** primi *R* paridis, *omisso* q› *R*1 **41** Insulte carmentum *π*1 **42** Caelent *A'Fγλ'πτ* inulte *C* st*&* *R* ꝯ stet *δ*

fulgens triumphatisque possit
Roma ferox dare iura Medis.
horrenda late nomen in ultimas
extendat oras, qua medius liquor
secernit Europen ab Afro,
qua tumidus rigat arua Nilus,
aurum inrepertum et sic melius situm,
cum terra celat, spernere fortior
quam cogere humanos in usus
omne sacrum rapiente dextra.
quicumque mundo terminus obstitit,
hunc tanget armis, uisere gestiens
qua parte debacchentur ignes,
qua nebulae pluuiique rores.
sed bellicosis fata Quiritibus
hac lege dico, ne nimium pii
rebusque fidentes auitae
tecta uelint reparare Troiae.

---

43 sq. **S**: Claud. de bello Gild. 17. 19 sq.: Roma . . . iura Britannis diuidit **44** **S**: Stat. s. V 3, 186: iura dat Eois ‖ III 2, 94 **45** sq. **S**: Symmach. rel. 12, 4: ut fasti memores (c. III 17, 4) celebre nomen extenderent ult. or.] **S**: Plaut. most. IIII 3, 3 = 983: oras . . . ultumas **46** sq. **S**: poeta apud Cic. nat. de. III 10: Europam Libyamque rapax ubi diuidit unda **48** **S**: Ou. am. III 6, 46: arua rigas ‖ Prud. cath. III 104 sq. ‖ ad sent. **S**: Verg. ge. IIII 293 **49** sq. **S**: Verg. Aen. VIII 364: aude . . . contemnere opes **51** **S**: Nemes. buc. 1, 10: in carmina cogis ‖ Trebat. ap. Arnob. VII 31 R.: uinum . . . esse sacrum incipiat et ex usibus eripiatur humanis **53** mund. = orb. terrarum] **S**: Verg. ecl. 4, 9 **55** debacch.] non inuenitur praeter hunc locum et Ter. ad. 184 et 185

Ω = *A′*(*Aa*)*CF*(φψ)*R*γδλ′(λ*l*)πτ*u*] **43** -que *omis. l* **44** d*a*re *R* **46** Extendit δ_1 Extendat *cett.* δ_2 extendet *Ac.* horas *CR ante ras.* γδπτ*u* oras *cett. Rp.ras.* quas ψ **47** Decernit π heuropen *F* euro poen'abafro π affro *u* **48** arua rigat *C* regat R_1 aru//a *R* **50** caelat *F*τ*l* **51** in humanos usus τ*u* usos *Rpr.* **52** *r*apiente *R* dextera ψ **53** mundi A_2*y* terminos π obsistit π*pr.* **54** tanget Ω tangat R_2*y Bentl.* **55** debacchentur *FR*γδ_1π*u Pph. Ac.* debachentur *A′C*δ_2λ′ debachantur τ dibachentur *Pseudacr.* 'dicit baccentur' *per errorem schol.* γ **56** pluuieq: et rores *u* **57** Set γ bellicos//is *Rl* bellicossis R_1 *ut uid.* **58** le//ge π ȷ̈dico δ ꝑpriis δ_1 pii δ_2 *cett.* **59** Re*bus* //// fidentes *R* auite *C* **60** Tæcta ψ

Troiae renascens alite lugubri
fortuna tristi clade iterabitur,
ducente uictrices cateruas
coniuge me Iouis et sorore.
ter si resurgat murus aeneus
auctore Phoebo, ter pereat meis
excisus Argiuis, ter uxor
capta uirum puerosque ploret.'
non hoc iocosae conueniet lyrae:
quo, Musa, tendis? desine peruicax
referre sermones deorum et
magna modis tenuare paruis.

IIII.

Descende caelo et dic age tibia
regina longum Calliope melos,

---

64 S: apud Hom. Iuno saepe uocatur Iouis *κασιγνήτη ἄλοχός τε* Verg. Aen. I 46 sq.: ast ego, quae diuom incedo regina Iouisque et soror et coniunx ‖ Sil. XVII 365: et soror et coniunx ‖ Sen. Ag. 348—350: ades, o magni soror et coniunx, consors sceptri, regia Iuno **65** S: Prud. ham. 480 sq.: si domitam Iericon lituis atque aere canoro rursus in antiquos patitur consurgere muros? **66** S: Prud. per. II 416: atque auctor horum moenium ‖ Verg. ge. III 36: Troiae Cynthius auctor **72** S: carmen tenuare ap. Prop. III 1, 5 et Stat. s. IIII 7, 9

III 4. **1** sq. S: Alcm. fr. 45: *Μῶσ' ἄγε, Καλλιόπα, θύγατερ Διός, ἄρχ' ἐρατῶν ἐπέων* ‖ Stesich. fr. 45: *δεῦρ' ἄγε Καλλιόπεια λίγεια* ‖ Stat. s. III 1, 50: dic age, Calliope **1** T: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Victor. de m. Hor. (omisso 'tibia') p. 179

Ω = A'(Aa)CF(φψ)Rγδλ'(λl)πτu] **62** Fortuna, a *in ras.*, *δ* **65** æneus *Cτ* **66** phębo *Aγ* phebo *Cπτ* **67** ter uxor] et uxor *Ac.* //ter uxor *δ* *uxor R* **69** iocosę *R* conueniet *Ω Pph.* conueniat ς(*Labhrv*) *Ac.* () lirae *Aγu* lyre *π*, *omis. τ* lyrae *cett.* **70** musa *omis. lpr.* tendes *A'*1 *opp. Pph.* **71** Refferre *C* **72** Mmagna *δ* tenu//are *a*

III 4. *Ω = A'(Aa)BCF(φψ)Rγδλ'(λl)πτu*] AD CALLIOPEM (CALLIOPE *B* caliopem *C*) MVSAM *A'BCFλ'u* AD CALLIOPEM (-Ē *π*) MVSAM HYMNVS (YMNUS *δ*) *δπ* AD CALLIOPEN MVSAM *γτ* *sine titulo aut interuallo R*

1 *Descende R* de celo *C* celo *u* et *omis. u pr. Pph. opp. Ac.* tybia *C* **2** mẹlos *ψ*

seu uoce nunc mauis acuta
seu fidibus citharaue Phoebi.
auditis, an me ludit amabilis
insania? audire et uideor pios
errare per lucos, amoenae
quos et aquae subeunt et aurae.
me fabulosae Volture in *auio*
nutricis extra limen Apuliae
ludo fatigatumque somno
fronde noua puerum palumbes
texere, mirum quod foret omnibus,
quicumque celsae nidum Acherontiae
saltusque Bantinos et aru*o*m
pingue tenent humilis Forenti,

3 'Seu — a.' **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **4** **T**: Victor. l. c. p. 180 **S**: Verg. Aen. VI 120: Threicia fretus cithara fidibusque canoris **5** similes interrogationes habes apud Ou. fast. V 549 ('fallor? an arma sonant?') Sen. Troad. 371 sq. 648 sq. Aus. epist. 24 (25), 132 **6** sq. **S**: Verg. ecl. 10, 58 sq.: iam mihi per rupes uideor lucosque sonantis ire **9** sqq. similia de Stesichoro et Pindaro narrabantur **11** **S**: Hom. Il. X 98 et Od. XII 281: *καμάτῳ ἀδηκότες* (*ἀδηκότας*) *ἠδὲ καὶ ὕπνῳ* **14** **S**: Cic. de orat. I 44, 196: Ithacam illam in asperrimis

Ω = *A′*(*Aa*)*BCF*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*πτu*] **3** mauis] canas *Victorinus* acu//ta *R* **4** fidibus] fidis *Victorini cod. A* citharaue *BCγalu Victor.* cytharaue *FR*δ_2*λπτ* citharauę *A* cythara 'ue *δ* cytharaque δ_1 *ut uid.* citharaque *Bentl. uid. Epil.* phębi *Aγ* phebi *CRτ* leui *Victor.* **5** lusit *C* **7** amęnę *γτ* amenae *u* amoene *C* **8** aque *C* aure *C* **9** fabulose *BC* uolture *A′FRγλπ Ac. Pseudacr.* uoltore *δ* uulture *BCτlu* apulo *Ω* abdito *Bentl.* auio *editor, receptum a Carolo Pozdero* (*Hor. carm. ed. Budapestini* 1891), *prob. Waltzio* (*ed. Paris.* 1888) *aliis, cf. c.* I 23, 2: montibus auiis, *uid. Epileg.* **10** Altricis *F uar.* δl_2 *uar.* Nutricis *cett. Porph. Pseudacr.* () limina pulliae *A′*$_1$*B*R_1 limina pullie *schol. γ* limen apulliae *τ*a_2 limena pulliae δ_2 Lim in appulię *Ac.* limen apuliae *cett.* $A_2$$\delta_1$ *Porph. Pseudacr. schol. λφ* lumina Pulliae *Pauly* limina sedulae *Bentl.*, abuliae (*sic*) *Quicherat*, pergulae *Bährens*, cellulae *Herbst*, pallidae *Roeder*, palliae *Holder*, Lupiae *Unger*, Apollinis *Hamacher*, Dauniae *Paldamus*, patriae *Jani*, uillulae *Yonge*, deuio *Lehrs*, prouidae *nescio quis*, adoreae *Hitzig*, adulterae *Horkel*, Eduliae *Schepss* **11** sonno *u* **13** Texere//^{m}irū *π* qđ *R* **14** celse *γ* caelsae *δ* nidu *A* cnidum *φ* acherontiae *Cτ Pseudacr.* achoerontię *γ* acheronthiae *A′Bλ′* acheruntiae *Fδπu Porph.* acherunthiae λ_2 a/////runtiae *R* **15** cubantinos *γ uar. τ* () aruum *Ω* **16** *HIC REDIT cod. v*; *Ω* = *A′*(*Aa*)*BCF*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*vπτu* Pingue̜ *A* forenti *A′BCRγ*δ_2*v Pseudacr.* ferenti *F*δ_1*λ′πu Pph. Porph.* *f*orenti *τ*

ut tuto ab atris corpore uiperis
dormirem et ursis, ut premerer sacra
lauroque conlataque myrto
non sine dis animosus infans.
uester, Camenae, uester in arduos
tollor Sabinos, seu mihi frigidum
Praeneste seu Tibur supinum
seu liquidae placuere Baiae.
uestris amicum fontibus et choris
non me Philippis uersa acies retro,
deuota non extinxit arbor
nec Sicula Palinurus unda.
utcumque mecum uos eritis, libens
insanientem nauita Bosphorum
temptabo et urentis harenas
litoris Assyrii uiator,
uisam Britannos hospitibus feros

---

saxulis tamquam n i d u l u m adfixam **15 S**: Sil. I 213: felix qua p i n g u e s mitis plaga temperat a g r o s **20 S**: Hom. *οὔ τοι ἄνευ θεοῦ* (Od. II 372. XV 531) uel *οὐκ ἀθεεί* (Od. XVIII 353; item Mosch. 2, 148) **21—24** ad sent. **S**: Verg. ge. II 486—489 **21** sq. cf. Marius Victorinus p. 143: 'beatus ille qui procul (epod. 2, 1) tollor in montes uagus' et p. 144: 'tollor altos in montes' **23** 'cliuumque (corrigendum fort. Tiburque) supinum' **T**: schol. Iuu. 3, 192 **S**: Iuu. 3, 190: gelida Praeneste ‖ 192: proni Tiburis arce **30 S**: Rutil. I 619 sq.: quis enim sub tempestate maligna insanituris audeat ire fretis? ‖ Verg. ecl. 9, 43: insani ... fluctus ‖ Sen. Phaedr. 351: insani ... ponti ‖ Sil. I 638: insana freta **31 S**: Sil. VI 140: turbidus a r e n t i s lento pede sulcat h a r e n a s ‖ Boeth. phil. cons. II 6, u. 13: ardentes recoquens harenas ‖ Plin. n. h. VII § 22: feruentibus harenis ‖ Sen. n. qu. IIII 2, 18: ardens puluis ‖ Ou. met. XV 268: siccis humus aret harenis

---

Ω = A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)νπτu] *uu.* **17—20** *omis. B* **18** Dormire*m* & ursis *R* ut] & *R* premeret *ψ* **19** collata *δντa2u* conlata *cett. a1 Pph.* que *omis. C* mirto *γτapr.u* **20** diis *A′2C γδντlu Pph.* **21** camaenae *R* camene *C* o camenę *l* **23** Preneste *ντu* Praeneste *uel* P̄neste (*sic C*) *cett.* seu — supinum *omis. l1* subinum *R1* **24** liquide *γ* baię *R* balae *δ ante ras. π ante ras. z ante ras.* **26** *me in ras. δ* philippus *λ1* aties *ψ* **27** extincsit *ν* ^ex^tinx̄ *C* extincxit *Ac.* arbos *τ* arbor *cett. Pph. Ac. schol. ν mg.* *u.* **29** *omis. B* **30** bosforum *δ* bosphorum *cett.* **31** urentis *A′CR1γδ2λ′ν schol. γν* urentes *Bτu Ac.* arentis *δ1π* arentes *FR2* () arenas *Fδπa* harenas *cett. Ac. schol. ν mg.* **32** Littoris *ABCδντu* litoris *cett. Ac.* assirii *ABCFγντu* **33** brittannos *AFγν* britannos *cett. δ corr.*, *omis. δ pr.* feros hospitib; *ν* feros *R*

et laetum equino sanguine Concanum,
uisam pharetratos Gelonos
et Scythicum inuiolatus amnem.
uos Caesarem altum, militia simul
fessas cohortis addidit oppidis,
finire quaerentem labores
Pierio recreatis antro.
uos lene consilium et datis et dato
gaudetis almae. scimus, ut impios
Titanas immanemque turbam
fulmine sustulerit caduco,
qui terram inertem, qui mare temperat
uentosum et urbes regnaque tristia,

34 cf. schol. Lucan. Omnib. III 284: Massagetes ueluti lacte et sanguine equino nutriuntur ... qui mos etiam Sarmatarum fuit ... et Concanorum ut Hor. in carminibus testatur **S**: Sil. III 360 sq.: nec qui Massageten monstrans feritate parentem cornipedis fusa satiaris, Concane, uena **35 S**: Verg. Aen. VIII 725: sagittiferosque Gelonos **40 S**: Pind. P. 6, 48 sq.: *δρέπων, σοφίαν δ' ἐν μυχοῖσι Πιερίδων* **41** sq. ʻuos — gaudetis' **T**: Porph. ad u. 42—43 **41 S**: Aus. profess. 25, 9 sq. Sch.: tam bone dandis semper consiliis quam taciturne datis **44** *καταιβάτης κεραυνὸς Ζηνός* Typhoea interemit, Aeschyl. Prom. 358 sq. **45** sq. **S**: Sen. Thy. 362: uentosi ... Hadriae ‖ Ou. her. 18, 199: uentosas ... undas ‖ Verg. Aen. VI 335: uentosa ... aequora **45 S**: Verg. ge. I 94: glaebas ... inertis ‖ Calpurn. 4, 109: iners ... tellus **46** sq. urbes ... mortalis] **S**: Enn. Epich. fr. 7 V.: quoniam mortalis atque urbes beluasque omnis iuuat

Ω = A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)νπτu] **34** letum *ψu* sangine *B* **35** faretratos *F* gelones *π* **36** scythicum *BFλa* scithicum *ACγντ* sciticum *δπu* sciticum *τl* schythicum *R* inuiolat*us* *R* inuiolat *C1* annem *u* **37** caesar*em* *R* cesarem *Au* milicia *λa* **38** cohortis] fortis *Pph.* choortes *u* cohortes *cett. uid. gramm. Aufsätze p.* 318 addidit *BFu Pph.* abdidit *A′CRγδ2λ′ντ Ac. Pseudacr. schol. γ bis* reddidit ς redditis *δπ* () *uid. Epileg.* opidis *ψ* opibus *τ* *uu.* **39—52** *omis. B* **39** querentem *Cγνlu* **40** Pyerio *δλ2π* *recreatis* ////// antro. *R* **41** et datis] datis *Pph. omisso* et; *item Porph. ad u.* 42 **42** Gaudetes *ν* Ggaudetis *δ* alme *C omis. γ1* scimos *a* ut] *omis. A1* & *a* inpios *λ Pph.* **43** Tithanas *A′* inmanem *CFπu* immanem *cett. Pph.* -que] -q, //// *R* turmam *Fδλπ* turbam *cett. Pph. schol. γ* **44** caduco sustulerit *C* caduco *R* **45** inhertem *Aγν* **46** Vento//sum *π* Ventorum *R1ψpr.* Ventuosum *τ* trist*ia* *R*

diuosque mortalisque turmas
imperio regit unus aequo.
magnum illa terrorem intulerat Ioui
fidens iuuentus horrida bracchiis
fratresque tendentes opaco
Pelion imposuisse Olympo.
sed quid Typhoeus et ualidus Mimas,
aut quid minaci Porphyrion statu,
quid Rhoetus euolsisque truncis
Enceladus iaculator audax
contra sonantem Palladis aegida
possent ruentes? hinc auidus stetit

---

47 S: Hom. *φῦλ' ἀνθρώπων* **49** sqq. S: Verg. ge. I 278 sqq.: tum partu Terra nefando Coeumque Iapetumque creat saeuomque Typhoea et coniuratos caelum rescindere fratres. ter sunt conati imponere Pelio Ossam scilicet atque Ossae frondosum inuoluere Olympum **51** sq. S: Hom. Od. XI 315 sq.: *Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ Πήλιον εἰνοσίφυλλον* ‖ Ou. am. II 1, 13 sq.: ingestaque Olympo ardua deuexum Pelion Ossa tulit ‖ Sen. Ag. 345—347: stetit imposita Pelion Ossa; pinifer ambos pressit Olympus **53** sqq. S: Apoll. Sid. carm. 6, 24 sqq.: Rhoeti ... manu. sternitur ... Mimas ... Enceladus ... Typhoeus ‖ id. carm. 15, 19 sqq.: Enceladus ... Typhoeo; Porfyrion ... Mimas contra aegida torquet ‖ Stat. Th. II 595 sqq.: non aliter ... armatum ... Briareus stetit aethera contra, hinc Phoebi pharetras, hinc toruae Pallados anguis e. q. s. **58** sq. S: Hom. Il. III 133: *λιλαιόμενοι πολέμοιο* ‖ Tac. ann. I 51: auidas legiones

---

Ω = *A'(Aa)CF(φψ)Rγδλ'(λl)νπτu*] **47** mortalisque *A'λ schol. νf* mortalesque *CFRγδνπτl* et mortales *u* turmas *A'Fδλ'π* turbas *CRγντu schol. γν* **50** bracchiis *Rφ* brachiis *cett. schol.* **51** tendentes *Ω* intendentes *Ac.* () **52** inposuisse *ACFRλνu schol.* imposuisse *γδπal* olimpo *AFγδlu* olimpho *π* **53** *PERGIT B* Set *γ* qu*i*d *R* quod *ν* typhoeus *A'Bν* tiphoeus *CFγδπ* typheus *Rλu* typhęus *τ* tipheus *l* ualidas *τ1* minas *A'1l* mias *R2*, *R1 non liquet* **54** qd *omis. ν pr. add. ν corr.* m*i*naci *R* porphyrion *CRλ'πa corr.* porphirion *A'Fγδντ* phorphyrion *B* porphion *u* **55** rhoetus *A'γλντ et R, sed in R* r *in ras.* roethus *l* roetus *B* rhetus *F* rethus *Cδπ2lu* puthius *π1* euolsis *A'1Fδ* euosis *π* euulsis *A'2 cett.* at (uel *l*) ęuosis (euosis *Fλνz*) idest (*omis. λ*) annosis *gloss. Fλ'νz* **56** Encheladus *Cτa2u* Encelatis, at enceladus *π* **57** pallidis *λ1* egida *Fu*

Volcanus, hinc matrona Iuno et
numquam umeris positurus arcum,
qui rore puro Castaliae lauit
crinis solutos, qui Lyciae tenet
dumeta natalemque siluam,
Delius et Patareus Apollo.
uis consil*i* expers mole ruit sua,
uim temperatam di quoque prouehunt
in maius; idem odore uiris
omne nefas animo mouentis.
testis mearum centimanus Gigas
sententiarum, notus et integrae
temptator Orion Dianae,
uirginea domitus sagitta.

---

59 matrona I. = *πότνια Ἥρη* Homeri **60 S**: Eur. Alc. 40 Apollinem facit dicentem: *σύνηθες αἰεὶ ταῦτα βαστάζειν ἐμοί* **61—64 S**: Pind. P. 1, 39: *Λύκιε καὶ Δάλοι' ἀνάσσων Φοῖβε, Παρνασοῦ τε κράναν Κασταλίαν φιλέων* ‖ Stat. Th. I 696—698: Phoebe parens, seu te Lyciae Patarea niuosis exercent dumeta iugis, seu rore pudico Castaliae flauos amor est tibi mergere crines **61 T**: Seru. ad Aen. X 727 **S**: Pind. Isthm. 6, 64: *ἄρδειν καλλίστᾳ δρόσῳ* **64** 'Lycius et Patareus Apollo' **T**: schol. Stat. Th. I 696 **65 S**: Pind. P. 8, 15—18: *βία δὲ καὶ μεγάλαυχον ἔσφαλεν ἐν χρόνῳ. Τυφὼς Κίλιξ ἑκατόγκρανος οὔ νιν ἄλυξεν, οὐδὲ μὰν βασιλεὺς Γιγάντων· δμᾶθεν δὲ κεραυνῷ τόξοισί τ' Ἀπόλλωνος* Eur. fr. 732 N.: *ῥώμη . . . ἀμαθὴς πολλάκις τίκτει βλάβην* ‖ Oros. II 16, 15: expers consilii furor ‖ Ou. met. I 156: (Gigantum) obruta mole sua cum corpora dira iacerent ‖ Marius Victor comm. in genes. II 476 sq.: tam magna mole ruentes iam persentit aquas **67** sq. **S**: Eur. Hel. 903: *μισεῖ γὰρ ὁ θεὸς τὴν βίαν* ‖ Orest. 706 **69** sq. 'testis — sententiarum' **T**: Prisc. VI 84 **69** 'centimanus Gigas' **T**: Prisc. XVII 152 **70** sq. **S**: Seren. Sammon. lib. medic. 864 B.: et documenta dedit nobis prostratus Orion **71** sq. 'Orion . . . cum uellet cum Diana concumbere,

---

$\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi\tau u$] **59** Volcanus $F\delta\varsigma(L\varrho brz)$ Vulcanus *cett.* **59** *sq.* iuno (iupo π *pr.*) | Et numquam $F\delta\pi$ **60** Nunquam u umeris *A'CR Pph.* humeris *cett. Ac.* archum ψ_1 **62** Crinis $A'CR_1\gamma\lambda\nu$ Crines *cett.* R_2 lyciae $A'BC\lambda\nu\tau$ liciae $F\delta\pi u$ licyae R litię l litie γ tenet *omis.* π_1 **64** patareius $\lambda_1 u$ patereus γ *pr.* **65** consiliis γ consilii *cett. Pph. Ac.* ruit mole sua u mole// //ruit sua λ molę *ruit*// sua R *uu.* **66—68** *omis.* B **66** di $FR\pi$ dii *cett.* **67** malus π *ante ras.* uiris R_1 uires *cett.* R_2 **68** mouentis $A'R_1\lambda\pi$ *corr.* uentis π *pr.* mouentes *cett.* $R_2 a_2$ **69** gigas Ω *Ac. Priscianus* Gyges *Bentl.* Gyas *ed. uet.* () **70** sententiarum notus, et *Lambin* integre $CR\delta_1$ **71** ǒrion R

iniecta monstris Terra dolet suis
maeretque partus fulmine luridum
missos ad Orcum; nec peredit
impositam celer ignis Aetnen,
incontinentis nec Tityi iecur
reliquit ales, nequitiae additus
custos: amatorem trecentae
Pirithoum cohibent catenae.

V.

Caelo tonantem credidimus Iouem

ut Hor. dicit, eius sagittis occisus est' Seru. ad Aen. I 535 item mythographus ap. Mai class. auct. III p. 13 et p. 132 **71 S**: Stat. Th. XI 12 sq.: quantus Apollineae temerator matris Auerno tenditur **72 T**: schol. Stat. Th. VII 256 **S**: Hom. Il. V 278: *ἦ μάλα σ' οὐ βέλος ὠκὺ δαμάσσατο, πικρὸς ὀιστός* ‖ Apoll. Rh. I 483: *ἔμπης δὲ θοοῖς ἐδάμησαν ὀιστοῖς* **73 S**: Sen. Ag. 342—344: uel cum montes montibus altis superimpositi struxere gradus trucibus monstris **75** sq. **S**: Callim. *αιτια* fr. 151 Rauch = schol. Aesch. Prom. 367: *ἔνθεν ὁ Καλλίμαχος πυρὶ δεῖπνόν* (uel *πυρίδειπνόν*) *φησι* (*τὴν Σικελίαν*) ‖ Petron. 119, 135 sq.: iamque Aetna uoratur ignibus insolitis **77—79** ad sent. **S**: Verg. Aen. VI 595 sqq. **77 T**: Seru. ad Aen. VI 596 'Hor. incontinentis nec (ut *C* aut *D*) Tityi iecur' mythograph. II 105 codd. *CD* apud Bodeum uol. II p. 94, similiter mythograph. apud Mai class. auct. III p. 190 = p. 177 Bode **79** trecentae = innumerae] **S**: ter centum Verg. ge. I 15. Aen. IIII 510. VII 275. VIII 716. X 182 ‖ Hes. theog. 715: *τριηκοσίας πέτρας* ‖ Verg. Aen. I 295 sq.: centum uinctus aenis ... nodis

III 5. **1** sq. **S**: Lucan. III 318 sqq.: sortisque deorum ignarum mor-

Ω = *A'*(*Aa*)*BCF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*νπτu*] **73** In//ecta (i *superscr.*) *π* montris *γ1* **74** Maeret *BRδ2a* Meret *cett.* *δ1* partos *B* partum *δ1π1* partus *cett.* *δ2π2* **75** orcum *R* orchum *u* peredie *B* **76** Inpositam *Rγνπψ Pph.* Impositam *cett.* caeler *F* aetnen *Pph.* ethnen *Bl superscr.* aethnen *A'R1γλ1ντ* aethnam *CR2λ2φ* ęthnan *A* athnam (e *superscr.*) *π* ethnam *lu* ethan *ψ* hetnam *δ* *cons. Pseudacr.* **77** Incontinentes *π pr.* nec] aut *Seruius* tycii *A* tycii *λa* titii *BCRγ in ras. δπτφψ2l* ticii *νψ1u* titui *Pph.* iecor (v *superscr.*) *τ* **78** Reliquit *A'Bγδ2νπl* Relliquit *τ* Reliquid *CR1λ* Relinquit *δ1u Pph.* nequiciae *νa* aditus (d *superscr.*) *B* **80** Perithoum *Rδνau Pph.* Piritoum *π* Pirithoum *cett.* *Ac. Pseudacr.* cathenae *F*, *omis.* *B*

III 5. AD DIVVM AVGVSTVM *ABCFδλ'πu* IN HONOREM AVGVSTI *τa* IN HONOREM DIVI AVGVSTI *γ Ac.* *sine interuallo, sed cum maiore littera initiali R*

1 .aelo *γν* Celo *u* credidimus *AF* credi mus *B* credimus *δ1π pr.*

regnare: praesens diuos habebitur
Augustus adiectis Britannis
imperio grauibusque Persis.
milesne Crassi coniuge barbara
turpis maritus uixit, et hostium
(pro curia inuersique mores!)
consenuit socerorum in armis
sub rege Medo Marsus et Apulus,
anciliorum et nominis et togae
oblitus aeternaeque Vestae,
incolumi Ioue et urbe Roma?
hoc cauerat mens provida Reguli
dissentientis condicionibus

---

tale genus per fulmina tantum sciret adhuc caelo solum regnare Tonantem ‖ Ou. tr. IIII 4, 20: quorum hic (Augustus) aspicitur, creditur ille (Iuppiter) deus ‖ Mart. VII 60, 2: quem saluo duce credimus Tonantem **1 T**: Seru. de m. Hor. p. IIII p. 470 **2 S**: Cic. Tusc. I 12, 28: Hercules ... tam praesens habetur deus ‖ Verg. ecl. 1, 41: nec tam praesentis alibi cognoscere diuos (sc. licebat) ‖ Veget. r. mil. II 5: (imperatori) tamquam praesenti et corporali deo ... **3 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **S**: Ou. met. XV 756: Pontum populo adiecisse Quirini **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **8 S**: Liu. XXXII 3, 5: consenuisse sub armis in Sicilia, Africa, Macedonia ‖ Aurel. Victor. epitom. c. 32: Valerianus ... in Mesopotamia bellum gerens a Sapore Persarum rege superatus, mox etiam captus, apud Parthos ignobili seruitute consenuit **10** sq. **T**: Seru. ad Aen. VII 188 'anciliorum oblitus nominis et togae' **T**: Cledonius p. 43 Cassiodor. comm. de oratione et de octo partibus eius c. 1 (II p. 539 Gar.): 'anciliorum, dicente Horatio: anciliorum, nominis et togae oblitus est' Probus de nomine exc. p. 208 K.: 'Lucretius [sic per errorem] metrum custodiens rationem regulae excessit, qui ait anciliorum, non ancilium' **S**: Florus II 21 (IIII 11), 3: 'patriae, nominis, togae, fascium oblitus' **10 T**: Charis. p. 62

Ω = *A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)πτu*]

Pph. credidimus *cett.* $\delta_2\pi$ *corr. Porph.* (*uaria lectio ex Pseudacronis interpretatione orta esse uideatur*) **2** presens *γδλ′νφ* diu͏̆s (v supra s) *B* diuus *cett. uid. Epileg.* **3** brittannis *Aγδ ante ras. νψ Ac.* brittanis *C* britannis *cett. δ p. ras. Victorinus, in R* is *in ras.* **5** crassis *λ* **6** Turpes R_1 ostium λ_1 **7** *codd. pars* Pro· *pars* Pró· *scribunt* inuersisq; *λ u.* **8** *omis. τ* Conseniit *C* sacerorum *Cpr.* **9** Marsus *omis. B* mars *C* **10** Anciliorum et n: *FRδ*$\lambda_2\pi$ *Pph. Charisius Seruii Reginensis* et *omis. A′BCγλ′ντu Cledonius Cassiod. Seruii Paris.* 7929 () *uid. Epileg.* **11** aeterne *π* ueste $A_1\delta\pi l$ **12** Incolomi *λ′ψpr.* **13** prouida mens *C* **14** Dissentientes *πpr.* condicionibus *CRδπ corr. φ* conditionibus *cett. π pr.*

foedis et exemplo trahenti
perniciem ueniens in aeuom,
si non periret inmiserabilis
captiua pubes. ‘signa ego Punicis
adfixa delubris et arma
militibus sine caede’ dixit
‘derepta uidi; uidi ego ciuium
retorta tergo bracchia libero,
portasque non clausas, et arua
Marte coli populata nostro.
auro repensus scilicet acrior
miles redibit. flagitio additis
damnum: neque amissos colores
lana refert medicata fuco,
nec uera uirtus, cum semel excidit,

---

16 S: Lucan. VII 390: populos aeui uenientis **19—21** S: Sil. X 598 sq.: arma deripite, o pubes, templis ‖ Lucan. I 240 **22** S: Hom. Il. XXI 30 sq.: *δῆσε δ' ὀπίσσω χεῖρας ἐντμήτοισιν ἱμᾶσιν* ‖ Ou. am. I 2, 31: manibus post terga retortis ‖ Prud. per. X 851 sq.: et iam retortis brachiis furca eminus Romanus actus ingerebatur rogo ‖ contra Symm. II 559 sq.: captiuos poplite flexo ad iuga depressos manibusque in terga retortis (sc. miramur) **26** sq. S: Eur. Rhes. 102: *αἰσχρὸν γὰρ ἡμῖν καὶ πρὸς αἰσχύνῃ κακόν* **27** sq. ‘neque — fuco’ T: Pseudacr. uolgatus et schol. γ ad serm. I 2, 83 S: Hieronym. epist. 57: lanarum conchylia quis in pristinum colorem reuocet? ‖ Quintil. inst. or. I 1, 5: nec lanarum colores, quibus simplex ille candor mutatus (medicatus coni. Peerlk.) est, elui possunt **28** S: Paulin. Nol. carm. 17, 23 sq.: medicata ... uellera fuco (cf. Hor. epist. I 10, 27: potantia uellera fucum) ‖ Ou. rem. am. 707: medicatum uellus **29** sq. T: Seru. ad Aen. II 367

Ω = *A′*(*Aa*)*BCF*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*νπτu*] **15** Fędis *Fν* Fedis *AR* Foedis *cett.* exemplis *u* exemplo *cett.* trahenti *Canter* trahentis *Ω Pph. schol. γ uid. Epileg.* **16** Pernitiem *Cγπψ1 l Porph. Pseudacr.* Pernetiem *ψ2* Perniciem *cett.* ueniens// *R* euū *πu* aeuum *cett.* **17** im̄iserabilis *B* immiserabilis *τa* inmiserabilis *cett. Pph. Ac.* uae miserabilis *Paldamus* **18** ergo *l* **19** Affixa *δτlu* Adfixa *cett. Pph.* ar//ma *π* **20** cede *ACδπu* cede *R* **21** Derepta *R* Direpte *C* Direpta *cett. schol. λφ* () *cf.* deripere *Sil. It.* X 598 *sq. Lucan.* I 240 *Tac. ann.* II 45 *alterum* uidi *omis. δ1 π pr. aut 1* **22** bracchia *u* bra chia *δν* $\mathrm{b^{r}achia}$ *C* brachia *cett. Ac.* **23** $\mathrm{co^{n}cl^{a}usas}$ *π* clusas *δν* clausas *cett. Ac.* () arua] ardua *δ1* **27—c. III 7, 12** *desunt in cod. ν omissis duobus foliis* **27** Dannum *u* Damnatum *ψ* Dampnum *φ* () nec *CRγτ* neque *cett. uid. Epileg.* **28** referat *schol. γ ad serm.* I 2 **29** semex *A1* occidit *τ*

curat reponi deterioribus.
si pugnat extricata densis
cerua plagis, erit ille fortis,
qui perfidis se credidit hostibus,
et marte Poenos proteret altero,
qui lora restrictis lacertis
sensit iners timuitque mortem.
hic, unde uitam sumeret inscius,
pacem duello miscuit. o pudor!
o magna Carthago probrosis
altior Italiae ruinis!'
fertur pudicae coniugis osculum
paruosque natos ut capitis minor
ab se remouisse et uirilem
toruos humi posuisse uoltum,
donec labantis consilio patres
firmaret auctor numquam alias dato
interque maerentis amicos
egregius properaret exul.

---

30 S: Sen. Med. 591 sq.: caecus est ignis stimulatus ira nec regi curat **31** sq. 'si — plagis' T: Seru. ad Aen. VI 27 S: 'muta quoque animalia, cum fraude capiuntur, si aliquo modo se in fugam extricauerint, fiunt postmodum cautiora' Lactant. inst. VI 24 ‖ Val. Fl. III 706: aspera nunc pauidos contra ruit agna leones? **33** S: Cic. epist. IIII 7, 3: uictori sese crediderunt **38** S: Liu. I 27, 2: ut prius in bello pacem, sic in pace bellum quaerens ‖ Prud. per. V 129: quis uultus iste? proh pudor! **41** S: *αἰδοῖαι ἄλοχοι* ap. Hom. **44** S: Hom. Il. III 217: *στάσκεν, ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας* ‖ Theocr. id. 2, 112: *ἐπὶ χθονὸς ὄμματα πᾶξαι*

Ω = *A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)πτu* | *uu.* **31—34** *omis. B* **31** Sic *y Seruii codices quidam* *extricata R* **34** marte *F* penos *l1 aut pr. u* propterett *Rπ* pterit *τ* **35** restrictis *R* restrixitis *B* **36** inhers *π* **37** inscius] aptius *A2 δ λ uar. π2 φ2 ψ uar. l2 uar. u* inscius *cett. δ uar. u uar. Pph. Pseudacr. gloss. Γ* anxius *David Jani et Kreussler* **39** O^h magna *δ* cartago *BFδπu* cartago *τ* chartago *R* carthago *cett.* (Kartago *ϑhrv*) probosis *γ* **40** italie *C* ruginis *γ* runis *l* **41** pudice *Cγ* osculu *sine lineola supr.* u *fin. C* **43** Ab *A′BFδλ′πu Pph.* A *CRγτ* uiridē *C* **44** torus *B* Toruus *cett.* uoltum *Fδπ* uultum *cett.* **45** labantes *Fδτ2 ut uid. u* labentis *R* labantis *cett. τ1 ut uid.* patris *π* //atres *δ* **47** Interque *R1* maerentis *Ba* merentis *ACRγλ′τ* merentes *FδπuAc.* **48** Aegregius *δ*

atqui sciebat quae sibi barbarus
tortor pararet; non aliter tamen
dimouit obstantis propinquos
et populum reditus morantem,
quam si clientum longa negotia
disiudicata lite relinqueret,
tendens Venafranos in agros
aut Lacedaemonium Tarentum.

VI.

Delicta maiorum inmeritus lues,
Romane, donec templa refeceris,
aedisque labentis deorum et
foeda nigro simulacra fumo.

---

49 sq. **S**: Prud. per. IIII 121: barbarus tortor latus omne carpit **56 S**: Ou. met. XV 50: Lacedaemoniumque Tarentum

III 6. **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 schol. Bern. ad Verg. ge. I 502 p. 884 Hagen Victor. de m. Hor. p. 179 **S**: Hom. Il. XI 142: *νῦν μὲν δὴ τοῦ* (οὗ Zenod.) *πατρὸς ἀεικέα τίσετε λώβην* ‖ Eur. fr. 980 N.: *τὰ τῶν τεκόντων σφάλματ' εἰς τοὺς ἐκγόνους οἱ θεοὶ τρέπουσιν* **2** Romane] **S**: Verg. Aen. VI 851: tu regere imperio populos, Romane, memento **3 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 sq. **S**: Eur. Hec. 911 sq. de urbe Troia: *κατὰ δ' αἰθάλου κηλῖδ' οἰκτροτάτᾳ κέχρωσαι τάλαιν'*

$\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau u$] **49** atqui] 7q̍ſ (= et quis) *B* At qui *R* At‿qui *δ* **50** Tector *Cpr.* **51** obstantis $R_1\delta\pi$(*bis δpr. per errorem*) obstantes *cett.* R_2 amicos *Fδλuar.πu* propinquos *cett. u uar.*()
52 redditus *ψ* riditus *C* **53** clientium $F\delta_1\lambda'\pi$ *Pph. Pseudacr. interpret.* clientum *cett.* $\delta_2\lambda$ *p. ras.* negocia *τa* **54** Disiudicata $F\delta_1\lambda'\pi$ *Diiudicata*/′ *R* *Diiud*icata *τ* Diiudicata *cett.* $R_2\delta_2\lambda_2$ relinquerit *B* relinquent ψ_1 **55** *uenafros τ* uenefranos *u* uena fronos *R* uenafrenos *Ac.* **56** Aut] ut *in ras. ut uid. π* At *A′* lacedaemonium *π* (*et z*) lacaedemonium $C\gamma a_1$ lacedomonium *A* lacedemonium $BFR\delta\lambda'\tau a_2u$ *Pseudacr.*

III 6. AD POPVLVM *Aγ* AD POPVLVM (PPoPulum *δ*) ROMANVM *BCδπτa* ITEM AD AVGVSTVM *Fλ′* AD AVGVSTVM ITERVM *u* *sine interuallo, sed cum maiore littera initiali R*

1 Delic*ta R* immeritus *A′γδλ Victorinus* immeritis (*v supra*) *R* inmeritus *Fπlu expos. metr. Pph. Seruius* ĩmeritus *BC* inmeritis *schol. Verg. uid. Epileg. ad c.* I 17, 28 luis *schol. Verg.* **2** Roman*e R* refęceris *γ* **3** Aedis *A′B* Aædes *δ* Edes *u* Aedes *cett. Victorinus* labentis $CR_1\gamma\pi$ labentes *cett. Victorinus* et *omis. R* **4** Faeda *A* fumo simulacra nigro *τpr.* simulachra *π* simulata *Bpr.*

dis te minorem quod geris, imperas.
hinc omne principium, huc refer exitum:
di multa neclecti dederunt
Hesperiae mala luctuosae.
iam bis Monaeses et Pacori manus
non auspicatos contudit impetus
nostros et adiecisse praedam
torquibus exiguis renidet.
paene occupatam seditionibus
deleuit urbem Dacus et Aethiops,
hic classe formidatus, ille
missilibus melior sagittis.
fecunda culpae saecula nuptias
primum inquinauere et genus et domos:
hoc fonte deriuata clades
in patriam populumque fluxit.

---

5 S: Simonid. 57, 5: *ἅπαντα γάρ ἐστι θεῶν ἥσσω* ‖ Lactant. inst. V 15: si non tantum quasi parem, sed etiam quasi minorem se gesserit, utique multo altiorem dignitatis gradum deo iudice consequetur **6** S: Liu. XXXXV 39: utrum maiores uestri omnium magnarum rerum et principia exorsi ab diis sunt et finem eum statuerunt? ‖ Verg. ecl. 3, 60: ab Ioue principium musae **10** sq. 'non — nostris' T: Prisc. X 25 **16** S: Sil. XIIII 499: melior remo meliorque sagitta **17—20** S: Sen. Thy. 234—236: hunc facinus ingens ausus adsumpta in scelus consorte nostri perfidus thalami auehit: hinc omne cladis mutuae fluxit malum **17** S: Sil. II 498: fecundum in fraudes hominum genus **19** sq. S: Min. Fel. 13, 3: hoc fonte defluxit **20** 'patriae . . .

Ω = *A'*(*Aa*)*BCF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πτu*] **5** Dis *BFRπτ* Diis *cett.* qđ *R* geras *π pr.* inperas *λ* imperas, ras *in ras.*, *a* **6** Hic *B* Huc *y* exitũ *C ante corr. δ1 l ante ras.* **7** Di *BFRπ* Dii *cett.* neclecti *R1* neglecta *π pr.* neglecti *cett. R2* **8** Hhespiae *δ* Haesperiae *Rπψal* Hesperie *C* mala *in ras. τ* luctuosae *R*, luctuossae *R1*? luctuose *C* **9** Iã, I *in ras.*, *l* monaesis *A'δ p. ras.* monesis *BCγλ'*(mone sis *l*)*π pr.* *τφ2u Pseudacr. schol. γ bis* monaessis *δ* monessi s *R* monessis *π corr.* mones ses *φ* non esses *ψ* moneses *Pph.* () *uid. Epileg.* **10** Inauspicatos *A'Bλ'u* Non auspicatos *cett. λ2 Ac. Priscianus* contulit *Fς* contudit *cett.* *uu.* **11—13** *omis. B* **11** nostris *optimi codd. Prisciani* predam *λu* **12** renitet *R* **13** Pene *CFδu* Poene *γ* occupatatam *τ* sedicionibus *λ'* sæditionibus *τ* **14** Deluit (e *supra*) *δ* dachus *F* et *omis.* *C pr. λ* ethiops *BFλ'πa* etiops (h *supra*) *u* *uu.* **15—48** *omis. B*; *Ω* = *A'*(*Aa*)*CF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πτu* **17** Faecunda *λ'τu* culpa *A* secula *ψ1u* sęcula *R* scta *C* **18** inquinabere *R* **19** deriuatiua *R1* diriuata *Cl* **20** Impatriam *λ* (Inpatriam *l*) Iin patriam *δ* In patriâq, *C* populũ//que *R* -que] *omis. δ1*

motus doceri gaudet Ionicos
matura uirgo et fingitur artibus
iam nunc et incestos amores
de tenero meditatur ungui;
mox iuniores quaerit adulteros
inter mariti uina, neque elegit
cui donet inpermissa raptim
gaudia luminibus remotis,
sed iussa coram non sine conscio
surgit marito, seu uocat institor
seu nauis Hispanae magister,
dedecorum pretiosus emptor.

---

populoque' legimus apud Ou. met. XV 572 et Iuu. 14, 70 **21** sqq. ad sent. **S**: Scipio Africanus in Macrob. sat. II 10: docentur (uirgines) praestigias inhonestas cum cinaedulis et sambuca psalterioque eunt in ludum histrionum. discunt cantare quae maiores nostri ingenuis probro ducier uoluerunt; eunt, inquam, in ludum saltatorium inter cinaedos uirgines puerique ingenui **21** **S**: Plaut. Pseud. 1274: quippe ego qui probe Ionicam perdidici **24** **S**: Automedon anth. Pal. V 129, 1—3: *τὴν ἀπὸ τῆς Ἀσίης ὀρχηστρίδα, τὴν κακοτέχνοις σχήμασιν ἐξ ἁπαλῶν κινυμένην ὀνύχων, αἰνέω* . . . ‖ Cic. epist. I 6: a teneris, ut Graeci dicunt, unguiculis Graecum prouerbium: *ἐξ ὀνύχων ἁπαλῶν* **27** sq. epist. Didonis (anth. Lat. nr. 83 R.) 127 sq.: tibine inpermissus habetur lege pudoris amor Val. Max. VII 3, 10: uolgari et permissa uenere **28** ad sent. **S**: Plaut. asin. 785 sqq. lum. rem.] **S**: Prud. per. X 593: remouete lumen! **29** sq. 'libertas emitur (coram)] i. e. marito, ut peccante uxore contentus sit tacere propter auaritiam. ut Hor. et non sine conscio surgat maritus' schol. Iuuenal. VI 140 **30. 32** **S**: Sen. fragm. 52 p. 429 H.: institores gemmarum sericarumque uestium si intromiseris, periculum pudicitiae est

---

$\Omega = A'(Aa)CF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau u$] **22** ut (e *supra*) π fingit γ fungitur a_1 fingitur *celt.* a_2 *Ac. Pseudacr. schol.* γ *bis* () artibus $A'CR\gamma\lambda_1\tau$ *Pph. Ac. Pseudacr.* artubus $A_2F\gamma$ *uar.* $\delta\pi lu$ *schol.* $\lambda\varphi$ *et hoc praeferendum censet Porphyrion* () *uid. Epileg.* **23** incestus τ incestos R **24** Detero R_1 **25** querit $C\tau u$ **26** elegit $A'CR_1\pi$ *pr.* l eligit F eligit $A_2R_2\gamma\delta\lambda\pi$ *corr.* τu *Pph. uid. Epileg.* **27** donec R_1 inpermissa $R\gamma$ *uar.* $\delta\lambda'\pi\psi u$ *corr. Pseudacr. schol.* γ *bis schol.* $\lambda\varphi$ impermissa φ permissa u *pr.* intermissa $AC\gamma\tau$ *Pph. Porph. interpolatus* inter missa a; *cf.* inconcessos . . . hymenaeos *Verg. Aen.* I 651 inconcessam . . . spem ueneris *Ou. m.* VIIII 638 *sq.* raptim] partim *Pph.* **28** gaudia] Oscula u **29** Set γ (S, C) iussa] *omis.* δ *pr.* iussas π conscio δ **30** surgat maritus *schol. Iuuenal.* seu] cum $\delta\pi_1$ *seu* R_2 *in ras.* () **31** mauis C hyspanae l hispaniae $A'_2CF_1R\tau$ **32** praetiosus $F\gamma$ preciosus au p̄ciosus $C\tau$ emtor (p *supra*) π

non his iuuentus orta parentibus
infecit aequor sanguine Punico
Pyrrhumque et ingentem cecidit
Antiochum Hannibalemque dirum;
sed rusticorum mascula militum
proles, Sabellis docta ligonibus
uersare glaebas et seuerae
matris ad arbitrium recisos
portare fustis, sol ubi montium
mutaret umbras et iuga demeret

---

34 **S**: Sen. Phaedr. 551 sq.: hinc terras cruor infecit omnes fusus et rubuit mare ‖ Herc. Oet. 300: Achelous undas sanguine infecit suo **36** 'Hor. (sc. dixit) acrem tibiam Hannibalemque dirum' Quintilian. inst. VIII 2, 9 **37** sq. **S**: Colum. I praef. § 17: at mehercule uera illa Romuli proles assiduis uenatibus nec minus agrestibus operibus exercitata, firmissimis praeualuit corporibus, ac militiam belli, cum res postulauit (al. omnes res quas post.), facile sustinuit durata pacis laboribus, semperque rusticam plebem praeposuit urbanae ‖ idem X 137: duri . . . Sabelli ‖ Symmach. epist. V 67: sic olim Marsus inpiger et fortis Sabellus robur habuerunt ‖ Ennod. ed. Vogel p. 104, 18—20: agricolarum laboriosae stirpes et duris exercitatae ligonibus suboles, quos per terram suam pascit infabricata simplicitas ‖ cf. etiam Cato ap. Fest. p. 281: ego iam a principio in parsimonia atque in duritia atque industria omnem adolescentiam meam obstinui agro colendo, saxis Sabinis, silicibus repastinandis atque conserendis **38** sq. **S**: Auien. phaen. 68 sq. H.: cum duris uersare ligonibus arua (cf. epist. I 14, 27) conueniat **38** Pseudophiloxenus 161, 24: proles: suboles **40** **S**: Colum. r. r. XII 1: quam ob causam cum in totum non solum exoleuerit, sed etiam occiderit uetus ille matrum familiarum mos Sabinarum atque Romanarum, necessaria inrepsit uilicae cura, quae tueretur officia matronae **41—44** 'sol — abeunte nocte' **T**: Prisc. VII 82 **S**: Verg. ecl. 2, 66 sq.: aspice, aratra iugo referunt suspensa iuuenci et sol crescentis decedens duplicat umbras ‖ ecl. 1, 83: maioresque cadunt altis de montibus umbrae **42** sq. **S**: Hom. *βουλυτός* (Il. XVI 979. Od. VIIII 58), Arati *βουλύσιος ὥρῃ* ‖ Hes. *ἔργ.* 580 sq.: *Ἠὼς . . . ἐπὶ ζυγὰ βουσὶ τίθησι* **43** sq. **S**: Hom. Od. XIII 33: *ἀσπασίως δ᾽ ἄρα τῷ κατέδυ φάος ἠελίοιο* ‖ Stat. s. V 2, 38: tempus amicum

---

Ω = *A'*(*Aa*)*CF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πτu*] **33** hiis *δ* **34** equor *πu* **35** Pyrrhum *A'δ* Pyrrum *τ* Pirrum *Fγu* Phyrum *λ'* Pl rhum *π* Pyrrum *CR* et *omis. Fδ1π* cicidit *A2* caecidit *l* **36** Anthiochum *Aλ'* Anthioccum *u* hannabilem *Aγ* annibalem *Fδπ* -que *omis. l* durum *Fl2uar.* dirum *cett. Ac. Quintil.* **37** Set *γ* **38** legonibus *R1* **39** glębas *R ante ras. γ* glebas *cett. R p. ras. ut uid. Ac.* saeuerae *δ* seuere *C* **40** *ad//*arbitrium *R* **41** fustis *R1* fustes *cett. R2 om. τ pr.* ubi *π*

bobus fatigatis, amicum
tempus agens abeunte curru.
damnosa quid non imminuit dies?
aetas parentum, peior auis, tulit
nos nequiores, mox daturos
progeniem uitiosiorem.

VII.

Quid fles, Asterie, quem tibi candidi
primo restituent uere Fauonii
Thyna merce beatum,
constantis iuuenem fidei

43 S: Sen. Thy. 800 sq.: stupet ad subitae tempora cenae nondum fessis bubus arator 45 S: Prud. contra Symm. II 658 sq.: nam cum mortalia cuncta uetustas inminuat, mihi longa dies aliud parit aeuum 46 sqq. S: Arat. phaen. 123 sq.: οἵην χρυσείην πατέρες γενεὴν ἐλίποντο χειροτέρην, ὑμεῖς δὲ κακώτερα τεξείεσθε 46 S: Sen. Thy. 134 sq.: nec succedat auo deterior nepos et maior placeat culpa minoribus; Peerlk. etiam adfert S. Hilarium in Genesin: nascitur hinc proles peccati. germinat inde deterior multo soboles, peiorque priori progenies sequitur, gradibus ad crimina crescens de forma ʻparentumʼ uide testim. c. III 24, 21 47 sq. ʻmox — uitiosioremʼ T: Seru. ad ge. I 24
III 7. 1 T: Diom. p. 525 Victor. de m. Hor. p. 174 candidi] S: Hom. ἀργεστής 3 T: praemisso ʻlibro III ode VIʼ (sic codd.) Victor. de m. Hor. p. 178 4 T: praemisso ʻlibro III ode VIIʼ Victor. de m. Hor. p. 176

$\Omega = A'(Aa)CF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau u$] 43 Bobus $CF\delta_1\lambda' u_2$ *Priscianus* Bubus *cett.* $\delta_2\lambda_2 u_1$ *Prisciani codd. nonnulli* 44 curru] nocte *Priscianus*
45 Dan^{p}nosa u Dampnosa λ_2 quod u inminuit $CF\lambda\pi$ *Pph.* imminuit *cett.* 46 prior π_1 47 datura *Seruii cod. L opp. Pph.* 48 uiciosiorem $C\tau a u$
III 7. $\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau u$] AD ASTERIEN $A'BC\gamma$ AD ASTERIEM $\delta\pi\tau$, $\delta\pi$ *add. quae legimus in* φ HAC ODE CONSOLATVR ASTERIAM DE ABSENTIA (ABSENCIA λ) VIRI SVI SIMVLQVE MONET NE ALTERIVS SPECIE DECIPIATVR λ'(*sed turbato ordine* l)ψ CONSOLATVR PVELLAM DE CONIVGIS SVI DESIDERIO SIMVLQ. MONET NE ALTERIVS SPECIE (SPE π) VEL (aut $\delta\pi$) BLANDICIIS (BLANDITIIS $\delta\pi$) CAPIATVR $\delta\pi\varphi$ ASTERIÃ CONSOLATUR DE CONIUGIS SUI DESIDERIO u
1 *Quid R* flet *Victorini codex* asteriae $A'CR\psi l$ *Victorini codex* asterie̶n̶ γ asterie *cett. a p. ras.* asteria *Seruius* candidi Ω *Pseudacr.* candida *Diomedes* 2 fauonii λ 3 Thina $AFR\delta\tau u$ Thyna *cett.* thinna *Victorini codd.* merce// δ 4 fide//i π fidei *cett.* ( ) *schol.* γ *Victorinus* fide y (*Lambini libri quattuor et Cruquii cod. Mart.*) *Bentl.*; *in cod. a littera* i *fortasse ab altera manu est*

Gygen? ille Notis actus ad Oricum
post insana Caprae sidera frigidas
noctes non sine multis
insomnis lacrimis agit.
atqui sollicitae nuntius hospitae,
suspirare Chloen et miseram tuis
dicens ignibus uri,
temptat mille uafer modis.
ut Proetum mulier perfida credulum
falsis impulerit criminibus nimis
casto Bellerophontae
maturare necem refert.
narrat paene datum Pelea Tartaro,
Magnessam Hippol*y*ten dum fugit apstinens;
et peccare docentis
fallax historias monet;
frustra: nam scopulis surdior Icari

---

6 S: Arat. phaen. 679: *ὠλενίη Αἴξ* **10** sq. **S**: Ou. am. III 9, 56: uixisti, dum tuus ignis eram ‖ fast. III 545: arserat Aeneae Dido miserabilis igne **11 S**: Callim. hymn. in Apoll. 49: *ὑπ' ἔρωτι κεκαυμένος* **21** sq. **S**: Eur. Med. 28 sq.: *ὡς δὲ πέτρος ἢ θαλάσσιος κλύδων ἀκούει*

$\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau u$ **5** Gigen $B\delta_2\pi\tau a u$ Cigen δ_1 Gygen *cett.* notis $A'CR_1\gamma\delta_1?\pi_1\psi$ notis *R* notis *δ* nothis $A_2B\delta_2\lambda'\pi_2\tau\varphi u$ actus *Ω Pph. schol. γ, sed in τ* ac *in ras.* iact^u^s *Ac.* orycum *R* **6** cap̄ȩ *B* caprȩæ *τ a. ras.* sydera *τ a* **8** Insonnis *u* **9** at^l^q, *B* sollicite $AR_1\lambda$ nuncius *a* *u.* **11** *ante u.* **10** *exhibet a pr. aut* $_1$ **10** choen *B* cloen *u* miser^ū^/// *A*, ū *ab alt. m.* **12** mille] malle *C pr.* ille *τ* **13** *REDIT cod. v*; $\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)v\pi\tau u$ pretum *τ u* p̄tū *π Ac.* praetum *F* redulum *B* **14** compulerit *τ* inpulerit *CRγ* impulerit *cett.* **15** bellerophonte A_1 bellorophontȩ *C* belloro phontae *R* bellerofonte *a* bellorophonte *l pr.* bellerophontȩ *π pr.* bellero fonte ψ_1 bellerefonte *B* bello ro phonte *λ* bellara phonte *τ* bellero fonti *φ* belloro fonti ψ_2 bellorophonti *l corr.* belloro phonti *u* bello rophonti *γ* bello ro phonti *v* bellerophonti $A_2\delta\pi$ *corr.* **17** Narat *u* poene $\gamma\lambda'\pi_1\tau$ pene *δ v u* paene *cett.* peleu tarro π_1 **18** Magness^a^em *ψ* Magnȩssam *γ* Magnissam *R* hippoliten *A F δ π* hipoliten *u* hipol^i^eten *B* hypoliten *CRγv* hypolitem *λ' τ a* fuit *γ* apstinē *B* abstinens *cett.* **18. 19** dum fugit | Abstinens et pecc: *F δ* **19** docentes $FR_2\delta_1$ *aut pr. π u* docentis *cett.* $R_1\delta_2$ *aut corr. Pph. Ac.* **20** hystorias *F l* mouet *F l ante ras.* monet *cett. l p. ras. schol. v Pph.* **21** scopuli *B* scopulus *l ante ras.* sordior *C l pr.* ikari *Rγv* kari *C*

uoces audit adhuc integer. at tibi
ne uicinus Enipeus
plus iusto placeat, caue:
quamuis non alius flectere equ*o*m sciens
aeque conspicitur gramine Martio,
nec quisquam citus aeque
Tusco denatat alueo.
prima nocte domum claude neque in uias
sub cantu querulae despice tibiae
et te saepe uocanti
duram difficilis mane!

νουθετουμένη φίλων ‖ Androm. 537 sq.: *τί με προσπίτνεις ἁλίαν πέτραν ἢ κῦμα λιταῖς ὣς ἱκετεύων;* ‖ anthol. Pal. V 107, 5 sq.: *τοῦτ᾽ ἐβόων αἰεὶ καὶ προὔλεγον· ἀλλ᾽ ἴσα πόντῳ Ἰονίῳ μύθων ἔκλυες ἡμετέρων* ‖ Verg. Aen. IIII 438 sq., iam laudatus a Pseudacrone: sed nullis ille mouetur fletibus aut uoces ullas tractabilis audit ‖ Ou. met. VI 330 sq.: quae pater haud aliter, quam cautes murmura ponti accipit ‖ Sen. Phaedr. 580 sqq.: ut dura cautes undique intractabilis resistit undis et lacessentes aquas longe remittit, uerba sic spernit mea ‖ Stat. Th. VI 51 sqq.: ille quoque adfatus non mollius audit amicos quam trucis Ionii rabies clamantia ponti uota uirum **21 S**: Ou. her. 8, 9: surdior ille freto ‖ met. XIII 801: immobilior scopulis ‖ 804: surdior aequoribus ‖ Stat. Th. V 723 sq.: illa uelut rupes inmoto saxea uisu haeret ‖ Apoll. Sid. epist. IIII 23, 2: nisi scopulis durior duras aut adamantibus rigidior perseueras insecabilibus **24 S**: Cyprianus heptat. exod. u. 626: plus iusto **25 S**: anth. Lat. nr. 1435, 7 M.: flectere doctus equos **28 S**: Stat. s. IIII 5, 39 sq.: adoptatusque Tuscis gurgitibus puer innatasti **29 S**: Ou. am. II 19, 38: incipe iam prima claudere nocte forem

---

Ω = *A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)νπτu*] **22** Vocis *Fδ1π per corr.* Voces *cett. δ2π ante corr. uid. Epileg.* audit] ludit (*spernit* supra) *A* spernit *ς* (*n s corr. Pulmanni AB*) *omis. Fδ1π* intiger *B* **23** Nec *Bδ ante ras. π1 a u* Ne *cett. Ac.* enipheus *A′Bλ′* inipeus *π* eunipeus *u* enip(h)eus *R, h add. tertia manu* enipeus *cett.* **25** aequum *CFπ1* equum *cett. uid. Epileg.* **26** aeque] Neq. *A′1B* E///q. *A* Equę *u* marcio *C* **27** ęquę *u* **28** denanat *τ* albeo *B* **29** in uias *omis. u* **30** Su cantu *A1* cantum *Rδνπ ante ras.* cantu *cett. π p. ras.* quaerulae *A′δφa* dispice *R* **31** te *omis. γ* sepe *ABCγνφu* **32** Dura *γ* manae *R*

VIII.

Martiis caelebs quid agam Kalendis,
quid uelint flores et acerra turis
plena, miraris, positusque carbo in
caespite uiuo,
docte sermones utriusque linguae?
uoueram dulcis epulas et album
Libero caprum prope funeratus
arboris ictu.
hic dies anno redeunte festus
corticem adstrictum pice demouebit

III 8. **1** sq. **S**: Mart. X 24, 1 sqq.: natales mihi Martiae Kalendae, lux formosior omnibus Kalendis, qua mittunt mihi munus et puellae quinquagesima liba septimamque uestris addimus hanc focis acerram **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Seru. ad Aen. VIII 638 Victor. de m. Hor. p. 175 **2** sq. **S**: Arnob. II 76: acerras omnes turis plenas coniciatis (al. confic.) altaribus **3** sq. **S**: Calp. ecl. 5, 25 sq.: tum caespite uiuo pone focum ‖ Auson. ephemeris, parecbas. 13 sq.: foculumque uiui cespitis uanis relinquo altaribus **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5** 'haec solertem ut Hor. docte sermones utriusque linguae' **T**: Donat. ad Terent. eunuch. III 2, 25 **S**: Mart. X 76, 6: lingua doctus utraque **6 S**: Sil. VII 182 B.: distinxit dulcis epulas **7** sqq. **S**: Prud. apoth. 348—350: Pascha tuum, dic, dic, cuius de sanguine festum tam solemne tibi est? quis tandem caeditur agnus anniculus, sacer ille tibi redeuntibus annis? **9—11** 'hic — amphorae' **T**: Prisc. XVII 161 **9 S**: Hom. *περιπλομένου ἐνιαυτοῦ* (Od. XI 248) **10 S**: Archil. fr. 4 B.: *κοίλων πώματ' ἄφελκε κάδων*

III 8. *Ω = A'(Aa)BCF(φψ)Rγδλ'(λl)νπτu*] AD MAECENATEM *Ba* AD (A *π*) MECENATEM (MECENATAM *l*) *cett.* *sine interuallo, sed cum maiore littera initiali R titulum om. ν*

1 .artiis *γν* *Marciis a* Marciis *C* caelebs *Bδντl Victorinus Seru. ad Aen.* celebs *A'FRλπu expos. metr. Ac. altero loco* caeleps *γ Porph* celeps *C Ac. altero loco schol. γλφ Victorinus Seruius de metr. Hor.* calendis *Rτ* kalendis *cett. scholia expos. metr. codd. αγ Victorinus Seruii* **2** et *omis. π* thuris *u* **3** in *omis. A'Bδ2λ'* **3** *sq.* carbo | In (I/// *δ*) c. uiuo *CFR1γδ1ν1πτu* **4** caespite *R1 Victorinus K.* Cespite *aut* cespite *cett. R2* **5** Doctae *R* sermones *R1τa corr. ut uid. Donatus* sermonis *cett. R2 a pr. ut uid. et a2 uar. Pph. Porph. Pseudacr.* () *uid. Epileg.* lingue *A1γλ1* **6** dulces *FR2δu* dulcis *cett. R1* **9** festus *R* **10** corricē *B* Cortice *C* astrictum *uς* asstrictum *δ* adstrictum *cett. Pph.* demouebit *R Prisciani unus cod.* dimouebit *cett. Pph. Ac. uid. Epileg.*

amphorae fumum bibere institutae
consule Tullo.
sume, Maecenas, cyathos amici
sospitis centum et uigilis lucernas
perfer in lucem; procul omnis esto
clamor et ira.
mitte ciuilis super urbe curas:
occidit Daci Cotisonis agmen,
Medus infestus sibi luctuosis
dissidet armis,
seruit Hispanae uetus hostis orae
Cantaber, sera domitus catena,
iam Scythae laxo meditantur arcu
cedere campis.
neclegens, nequa populus laboret,
parce priuatus nimium cauere et

---

11 sq. **S**: Mart. VIII 45, 3 sq.: defluat et lento splendescat turbida lino amphora centeno consule facta minor **11 S**: Apoll. Sid. carm. 5, 304: fumum biberet ‖ Ou. fast. V 518 **13** sq. prouerbium siue uerbum conuiuarum: 'centum cyathos' uid. Pseudacronem ad h. l. **14 S**: Ou. a. a. III 463: uigiles flammas . . . Vestae ‖ her. 18, 195: iam dormitante lucerna ‖ Gallien. imp. adloc. ad spons. 4 apud Trebell. Poll. c. 11: sed uigiles nolite extinguere lychnos ‖ cf. Pompeii commentum uol. V p. 107 K.: 'ut est: uigilesque lucernas' **17** sqq. **S**: Theogn. 763 sq.: *πίνωμεν χαρίεντα μετ' ἀλλήλοισι λέγοντες, μηδὲν τὸν Μήδων δειδιότες πόλεμον* **17** sq. **S**: Ter. heaut. I 2, 3 = 177: sollicitudinem . . . mittas **21** sq. 'seruit Hispan(a)e uetus hostis orae Cantaber s. d. c.' schol. γ in epist. I 18, 55 **22** sera] **S**: Prop. IIII (V) 6, 79: sero confessum foedere Parthum **26** 'parce' cum infinitiuo etiam apud Verg. Aen. III 42

$\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi\tau u$] **11** Amphore A_1C Anphorae $F\pi$ Anforae $B\gamma$ biberae R institute A_1 **12** Consulet ullo R_1 5ful .7. ullo B **13** mecenas $ACF\delta\nu\pi\tau u$ mecęnas l ciatos Fu ci///athos π ciathos a cyatos δ cyathos *cett. Pph.* **14** Hospitis $\delta a_1 l$ Sospitis *cett. Ac. schol.* γ uigilis R_1 uigilas λ uigiles *cett.* R_2 *Ac. uid. gramm. Aufsätze p.* 298 **15** Profer $\tau\varsigma$ Perfer *cett.* ('Perfer] idest ducamus insomnem noctem' *schol.* γ) luce C oĩs δ, ~ δ_2 **17** ciuilis BR *Pph.* ciuiles *cett.* **18** dacci u **19** in festis τ infestis *Pph.* infestus *cett. Ac. schol.* γ **20** D//issidet δ **21** hispaniae A' *Porph.* hispane C hyspanae Bl hispanae *cett.* A_2 horae $\delta_1\nu$ *ante ras.* φ ore π **22** saera δ fera C cathena ψ catina γ *pr.* **23** scythae $A\pi\tau$ scythe $C\lambda$ scithae $BF\delta\nu_2 al$ scytę γ scitae $R\nu_1 u$ arcu R **24** Caedere l **25** Neclegens R_1 (*et* β) Negligens $B\lambda_1\pi$ *corr.* u Neglegens *cett.* $R_2\lambda_2\pi$ *pr. schol. uid. Epil.* neq; a_1 ne.qua B nequa *cett.* a_2 **26** Parte ν priuatis u *pr.*

dona praesentis cape laetus horae ac
  linque seuera.

VIIII.

Donec gratus eram tibi
  nec quisquam potior bracchia candidae
ceruici iuuenis dabat,
  Persarum uigui rege beatior.
'donec non alia magis
  arsisti neque erat Lydia post Chloen,
multi Lydia nominis
  Romana uigui clarior Ilia.'
me nunc Thraessa Chloe regit

---

27 **S**: Stat. s. I 2, 165 sq.: ueniet iam tristior aetas: exerce formam et fugientibus utere d o n i s! || Sen. Ag. 404 sq.: generis nostri Iuppiter auctor (c. I 2, 35 sq.), c a p e d o n a libens || epist. Didonis 64: et noctem per uota capit

III 9. 1 **T**: Victor. p. 119 Diom. p. 525 Victor. de m. Hor. p. 176 2 sq. candidae ceruici | **S**: Eur. Medeae (Med. 30) dat *πάλλευκον δέρην* et Phaedram (Hippol. 770 sq.) *λευκᾷ δείρᾳ* ornat 2 **T**: Victor. de m. Hor. p. 174 4 **S**: Hybrias in scolio 28 (III p. 652) Bgk.[4]: *πάντες γόνυ πεπτηῶτες ⟨ἀμφὶ⟩ ἐμὸν ... ⟨προσ⟩κυνεῦντί ⟨με⟩ δεσπόταν καὶ μέγαν βασιλῆα φωνέοντες* 9 sq. **T**: Prisc. XVIII 194

Ω = A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)πτu] 27 presentis *φ* rape *FR2 in lacuna ut uid. δu* spe *π pr.* cape *cett. π corr.* () letus *A1Cγvlu* loetus *ψ1* laetus *cett.* Ac *A′* (cape 1: horae Ac linque s:) ac ς (*Harleianus* 2609 *saec.* XII—XIII *et Maldeghemianus et Pulmanni A*) et ς (*α*) *Bentl.* *omis. BCFRγδλ′vπu uid. Epileg.* 28 saeuera *δ*

III 9. AD LYDIAM (LIDIAM *BCλ′τau*) MERETRICEM (MERITRICE *B*) *A′BCλ′τ* AD LIDYAM MERETRICEM ANTAPODICE *γ* ANTAPODOTICE (ANTAPOPOTICE *φ* ANTIPODOTICE *u*) *Flu, lu additis quae legimus in Cλτ* ANTOPODOTICE AD LYDIAM ET LYDIAE AD SE *δπ* *sine interuallo R*

1 *Donec R* .onec *γv* 2 Ne *A′* pocior *C* bracchia *u* brachia *cett. Pph. Victorinus* candide *A1Cγλ* 3 Ceruicę *R1* 4 *inde ab hoc uersu usque ad c.* III 15, 2 *DEFICIT cod. v; Ω = A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)πτu* 5 aliam *δ2lu cons. schol. λφ bis* alia *cett. δ1 Pph.* () 6 nec *CRγτu* lidia *AFu* cloen *Fδπu Ac.* 7 lidia *AFγδπu*

8 Romanę *π1* uigi/// (v supra) *R* Ilia] ulla *Fδ1l2 uar.* illa *π, uar.* ilia illa *l ante ras.* 9 thraessa *Ba* thressa *ACRγλ′π2τφψ2 Pseudacr. Priscianus* thessa *π1* thresa *ψ1* tressa *δ* trhessa *u* chressa *φ2(et α)* cressa *y* cloe *Fu* cloae *δ* riget *Fδ1λ′πu* regit *cett. δ2 u uar. schol. γ*

dulcis docta modos et citharae sciens,
pro qua non metuam mori,
si parcent animae fata superstiti.
'me torret face mutua
Thurini Calais filius Ornyti,
pro quo bis patiar mori,
si parcent puero fata superstiti.'
quid si prisca redit Venus
diductosque iugo cogit aeneo,
si flaua excutitur Chloe
reiectaeque patet ianua Lydiae?
'quamquam sidere pulchrior
ille est, tu leuior cortice et improbo
iracundior Hadria:
tecum uiuere amem, tecum obeam libens.'

10 S: Alexander Aetolus in anal. Br. I p. 419: *ἀλλ' ὅ γε πευθόμενος πάγχη Γραικοῖσι μελέσθαι Τιμόθεον κιθάρης ἴδμονα καὶ μελέων* dulces modi = *μελίγδουποι ἀοιδαί* Pind. N. 11, 18 *μελίκομποι ἀοιδαί* Isthm. 2, 32 **13 S**: Callim. anth. Pal. V c. 6, 5: *νῦν δ' ὁ μὲν ἀρσενικῷ θέρεται πυρί* ... **15 S**: Eur. Or. 1116: *καὶ μὴν τόδ' ἔρξας δὶς θανεῖν οὐ χάζομαι* **20 S**: Ter. eun. 89: haec mihi patent fores | 282: tibi patent fores hae **21 S**: Hom. Il. VI 401: *ἀλίγκιον ἀστέρι καλῷ* ‖ Claudian. de nupt. Hon. fesc. 1, 1: princeps corusco sidere pulchrior **22 S**: Ou. tr. III 4, 11: cortex leuis ‖ Commodian. prooem. 5: plus eram quam palea leuior **23 S**: Eur. Hippol. 304 sq.: *τάδ' αὐθαδεστέρα γίγνου θαλάσσης* ‖ Sen. Thy. 361: aut saeuo rabidus freto uentosi tumor Hadriae ‖ Val. Fl. II 232: aequoris irae

Ω = A'(Aa)BCF(φψ)Rγδλ'(λl)πτu] **10** Dulces *R2u Priscianus* Dulcis *cett. R1* cithare *A1* cytharae *R1γδπτ* chytharae *φ* cytharaę *R2(sic)* citharae *cett.* sci^{n}es *R* **11** Proqua *π* **12** anime *Cu* fa^{t}ma *C* **13** fa//ce *l* **14** Thurini *CRγπτu Ac. pr. schol. γ Porph.* Thur*ini* *δ* Turini *Fl* Thyrini *Bλ* Thirini *A'γ uar.* chalais *A'BCγδ2πτl* calais *cett. δ1* orniti *A1Fδλ'πu* ornyti *cett. λ2* **15** pro quo bis] Pro quibus *C* partiar *δ1ς* mori *δ* **17** Quodsi *A1γ Ac.* Quod si *al* Quid si *cett. l2uar. gloss. R Pph.* **18** Deductos *Bλ'ψ1* deductus *Pph.* Diductos *cett. schol. γ* æneo *C* ęneo *π* **19** cloe *Fδπu* **20** Reiecte *A1Cγδ* lidiae *AFγλπu* **21** Quamuis *Fδλuar. πu* Quamquam *cett.* ('Quamquam] quamuis' *schol. γ*) sydere *τψ2l* siderę *R a. ras.* pulcrior *CFu* pulchrior *cett. Ac.* clarior *Pph.* **22** corticę *R a. ras.* inproba// *R* īprobo *C* improbo *cett.* **23** adria *Fδπ* hadria *cett. Pph. Porph.*

X.

Extremum Tanain si biberes, Lyce,
saeuo nupta uiro, me tamen asperas
porrectum ante fores obicere incolis
plorares Aquilonibus.
audis quo strepitu ianua, quo nemus
inter pulchra satum tecta remugiat
uentis, et positas ut glaciet niues
puro numine Iuppiter?
ingratam Veneri pone superbiam,
ne currente retro funis eat rota:

III 10. 'Ad Lycen loquitur, de cuius superbia in tertio questus est in illa ode cuius initium est: extremum — biberis Lyce' **T**: Porph. ad c. IIII 13 in. 'ei autem (sc. meretrici) insultat, de cuius superbia fuerat questus in illa ode: extremum Tanaym si biberes Lice' **T**: schol. γ ad c. IIII 13 in. **S**: Theocr. id. 3 Prop. I 16, 17 sq. Ou. am. I 6 **1 T**: Diom. p. 525 Victor. de m. Hor. p. 174 Seru. de m. Hor. IIII p. 469 et 470 **3 S**: Theocr. 3, 52 sq.: *οὐκ ἔτ' ἀείδω, κεισεῦμαι δὲ πεσών* ‖ Ou. am. II 19, 21: ante tuos proiectum in limine postis **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5 S**: Hesiod. ἔργ. 508: *μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὕλη* ‖ Tibull. III 3, 15: et nemora in domibus sacros imitantia lucos ‖ Stat. s. I 3, 59 sq.: quid te (sc. mirer), quae mediis seruata penatibus, arbor, tecta per et postes liquidas emergis in auras? ‖ Prop. I 14, 5: et nemus omne satas intendat uertice siluas ‖ Varro r. r. III 5, 12: extra eas columnas est silua manu sata, grandibus arboribus tecta, ut infima perluceat, tota saepta maceriis altis ‖ Sen. epist. 122, 8: non uiuunt contra naturam, qui pomaria in summis turribus serunt? quorum siluae in tectis domuum ac fastigiis nutant e. q. s. **8** cum 'puro' numine cf. Theocr. 24, 39: *καθαρᾶς . . . ἠριγενείας* et IOVI SERENO in ueteris lucernae titulo laud. ab Henry Aeneid. I p. 556 ‖ Mart. VIIII 24, 3: Iouis . . . Sereni **9 S**: Agath. in anth. Pal. V 280, 7 sq.: *Κύπρις γὰρ τὰ μὲν ἄλλα παλίγκοτος· ἓν δέ τι καλὸν ἔλλαχεν, ἐχθαίρειν τὰς σοβαρευομένας* **10** fort. e prouerbio Graeco, uid. Aristid. p. 118 Jebb:

III 10. *Ω* = *A'(Aa)BCF(φψ)Rγδλ'(λl)πτu*] AD LYCEN (LICEN *τa*) *A'Bτ* AD LICEM (LINCE *γ* LICEN *πu*) SVPERBAM IN AMANTES *Fγδλ'πu*; *inscript. omis. CR, sine interuallo R*

1 *E*xtremum *R* tanaim *R Seru.* tanain *cett. Pph. Ac. Diom. Victor.* biberis A'_1 *Bl Pph.* uiueris *Seru.* biberes *cett.* A'_2 *expos. metr. Ac. Diom.* biberet *Victor.* lyce *BCγ Diom. Vict.* lice *A'Fδλπτu expos. metr.* lycae *R Seru.* licae *l* **2** Seuo *Aλπτu* asperas *omis.* R_1*τ* **3** obiicere *τ* **4** Ploralis *B* **5** q^u^o nemus *a* **6** pulcra *Bu* satum *A'BCRγ*δ_2*λ'*π_1? *τ Ac. Pseudacr. schol. γ bis* situm *F*$\delta_1$$\pi_2$*u Pph. schol. λ φ* sacrum A_2 *////posit*um *R*, π_1 *erasum* **7** glatiet R_1*u* glacie *π* **8** Pu//ro *R* **9** Ingratum R_1 **10** Nec *BC ante ras. δ ante ras. Ac.* fun*is* *A* funus *φ ante ras.* erat *δ ante ras.* e//at *l* retro *in ras. τ*

non te Penelopen difficilem procis
Tyrrhenus genuit parens.
o quamuis neque te munera nec preces
nec tinctus uiola pallor amantium
nec uir Pieria paelice saucius
curuat, supplicibus tuis
parcas, nec rigida mollior aesculo
nec Mauris animum mitior anguibus.
non hoc semper erit liminis aut aquae
caelestis patiens latus.

XI.

Mercuri (nam te docilis magistro
mouit Amphion lapides canendo)
tuque testudo resonare septem
callida neruis,

ἐντεῦθεν ἤδη πάντα, ὥσπερ κάλον ῥαγέντος, ἐχώρησεν ὀπίσω ‖ Apoll. Sid. carm. 5, 295: fatorum currente rota ‖ Sen. Thy. 618: rotat omne fatum **14 T**: Seru. ad ecl. 2, 47 **S**: Claudian. nupt. Hon. et Mar. 80 sq.: amantum pallor ‖ Calpurn. ecl. 9, 41: pallidior buxo uiolaeque simillimus erro ‖ Dracontius de deo I 65: et uiola est mentita rosam pallore fugato ‖ Achill. Tat. III p. 64 Jacobs: *ἔοικε τοῖς ἄρτι μαραινομένοις ἴοις* **15 S**: Verg. Aen. IIII 1: at regina graui iam dudum saucia cura **18 S**: Stat. s. IIII 6, 55: mitis uultum

III 11. **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 525 Victor. p. 175 **3** sq. **S**: *φόρμιγξ ἑπτάγλωσσος* (Pind. Nem. 5, 24) siue *ἑπτάκτυπος* (Pyth. 2, 70) siue *ἑπτάτονος* (Terpand. fr. 5 B.) ‖ *κιθάρα ἑπτάφθογγος* (Eur. Ion. 881) ‖ *χέλυς ἑπτάτονος* (Alc. 446) ‖ pseudohomer. hymn. in Merc. 51: *ἑπτὰ δὲ συμφώνους ὀίων ἐτανύσσατο χορδάς* **4 T**: Victor. de m.

Ω = *A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)πτu*] **11** n̄ ī te *B* penelopem λ_1 penelopin *π* difficile ψ_1 dificilem *δ* **12** Tyrrhenus *Rγλπτ* Thirrenus *A* Tyrhenus *B* Thyrrenus *Cal* Tyrrenus *Fδ* Tirrenus *u* **14** nec] et *Seruius* **15** paelice *BCRλ′* paelyce *γ* pelice *A′Fδπτu Pph. Ac.* sautius *Au* **16** Curuet *u* suplicib· *π* **17** rigidam̄ *R* esculo *Ru Ac.* **18** animum *A′BFR*$\delta_1\pi_1 l_1$ *Pph. Porph.* animo *Cγ*$\delta_2\lambda\pi_2\tau a_2 u$ (*sed* o *in ras. u*) animő *l* **19** Nec $R_1\tau$ luminis *γ ante ras.* **20** Celestis *λu* paciens *Cτ*

III 11. AD MERCVRIVM *A′BCτ* PROSPHONETICE MERCVRIO LYRAEQ. (LIRAEQ. *γu* LIREQ; *l*) *Fγλ′πu*; *inscript. omis. δ; sine interuallo et littera initiali maiore R*

1 *Mercuri R* Mercurii λ_1 **2** anphion *πu* **3** Teque *Pph.* testud//o *R* **4** naruis *l pr.*

nec loquax olim neque grata, nunc et
diuitum mensis et amica templis,
dic modos, Lyde quibus obstinatas
applicet auris,
quae uelut latis equa trima campis
ludit exultim metuitque tangi,
nuptiarum expers et adhuc proteruo
cruda marito.
tu potes tigris comitesque siluas
ducere et riuos celeres morari;
cessit immanis tibi blandienti
ianitor aulae
Cerberus, quamuis furiale centum

Hor. p. 176 6 Hom. Od. VIII 99: *φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ συνήορός ἐστι θαλείῃ* et XVII 271: *ἐν δέ τε φόρμιγξ ἠπύει, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην* 7 sq. **S**: Symmach. epist. III 6, 1: neque aures adplicat consiliis bonis surdus ex iniuria animus || V 33: diuina miseratio quae pias aures adplicat uotis parentum 9 sqq. **S**: Anacreon fr. 75: *πῶλε Θρηκίη, τί δή με λοξὸν ὄμμασιν βλέπουσα νηλεῶς φεύγεις, δοκέεις δέ μ' οὐδὲν εἰδέναι σοφόν; ... νῦν δὲ λειμῶνάς τε βόσκεαι κοῦφά τε σκιρτῶσα παίζεις· δεξιὸν γὰρ ἱπποσείρην οὐκ ἔχεις ἐπεμβάτην* **11** sq. **S**: Stat. Th. VII 298 sq.: expertem thalami crudumque maritis ignibus **11** **S**: Eur. Med. 672: *λέχους ἄπειρος* || Stat. Th. X 62: expers conubii || Claud. laud. Ser. 119: expertes thalami || Verg. Aen. IIII 550: thalami expertem **13** sq. 'tu potes tigres comitesque siluas mulcere' **T**: floril. Cusanum **15—22** **S**: Hermesianax eleg. uu. 9 sqq. ap. Ath. XIII p. 597 b. c (de Orpheo): *Κώκυτόν τ' ἀθέμιστον ἐπ' ὀφρύσι μηνίσαντα ἠδὲ καὶ αἰνοτάτου βλέμμ' ὑπέμεινε κυνός, ἐν πυρὶ μὲν φωνὴν τεθοωμένον, ἐν πυρὶ δ' ὄμμα σκληρὸν τριστοίχοις δεῖμα φέρων κεφαλαῖς* **15** sq. **S**: Sil. II 551 sq.: formaque trifauci personat insomnis lacrimosae ianitor aulae **16** **S**: Ou. fast. I 139: ianitor aulae **17** sq. uid. quae attulimus ad c. II 19, 29 || ad sent. **S**: Verg. Aen. VI 419

Ω = *A'(Aa)BCF(φψ)Rγδλ'(λl)πτu*] **5** gratia *π ante ras.* **7** lyde *ABCRγλφa p. ras.* lydae *δa ante ras. l* lide *πτψ* lide *u* **8** Applicet *A'BFδλ'u* Adplicet *CRγπ Ac. Pseudacr. cf. Seruius ad Aen.* I 616: 'adplicat secundum praesentem usum per d prima syllaba scribitur, secundum antiquam autem orthographiam ... per p' aures *Fλ'u* a^u^res *a* auris *cett.* **9** aequa *πψ et fort. a ante ras.* **10** exul*tim metuitq*, *R* me//tuitque tangi *φ* me''tu^i^tque tangi / *ψ* **13** tygris *φl* tigres *BCδu* tigris *cett. Ac.* **14** celebres *λ* celeres *cett.* **15** inmanis *ACFRπu Porph.* īmanis *B* immanis *cett.* blandientis *λ* *uu.* **17—20** *del. Buttmann et permulti alii uid. Epileg.* **17** qua uis *τ*

muniant angues caput eius atque
spiritus taeter saniesque manet
  ore trilingui.
quin et Ixion Tityosque uoltu
risit inuito, stetit urna paulum
sicca, dum grato Danai puellas
  carmine mulces.
audiat Lyde scelus atque notas
uirginum poenas et inane lymphae
dolium fundo pereuntis imo
  seraque fata,
quae manent culpas etiam sub Orco.
impiae nam — quid potuere maius? —
impiae sponsos potuere duro
  perdere ferro.
una de multis face nuptiali

---

21 sqq. ad sent. **S**: Sen. Herc. Oet. 1071 sqq.: haesit non stabilis rota uicto languida turbine, increuit Tityi iecur, dum cantus uolucres tenet etc. **21 S**: Ou. met. X 42: stupuitque Ixionis orbis **22** sq. **S**: Ou. met. X 43 sq.: urnisque uacarunt Belides **22 S**: Sil. XIIII 474 sq. (sc. Daphnide canente): Scyllaei tacuere canes, stetit atra Charybdis et laetus scopulis audiuit iubila Cyclops ‖ Quintil. decl. 12, 28 p. 270 B.: nostris causis urna iam stetit **24 S**: Lucr. V 1388: (carmina) animos ollis mulcebant ‖ Ou. fast. II 116: cantat et aequoreas carmine mulcet aquas ‖ Sen. Med. 228 sq.: munus est Orpheus meum, qui saxa cantu mulcet ‖ Med. 356 ‖ Sil. XIIII 471 sq. **31** sq. Homericum *νηλέι χαλκῷ*

Ω = *A′*(*A a*)*B C F*(*φ ψ*)*R γ δ λ′*(*λ l*, *π τ u*)] **18** angẽs *B* eius atque] exeatque *Bentl.* eiulatque *Bothe* effluatque *Gesner* aestus atque *Döring* illi et usque *Fröhlich* **19** taeter *γ* tet̃ *B* tecer *C* teter *cett.* manat *R*1 manæt *R*2 **20** trilingĩ *B* **21** et *omis. Cl* yxion *F* exion *γ* [1]/xion *δ* tityos *A*1 *B F R*1 *γ λ π* tityus *A*2 *R*2 tytyos *δ a l* tytion *C* titĩos *u* ticios *τ* -que *omis. A′* uoltu *F δ* uoltuſ *π* uultu *cett.* () **22** inuito//tatit (e) *π* inuita *B* inulto *R ante ras.* inytto *γ* **23** danii *γ* dani *δ* **24** mulcet *γ* **25** scelus lide *u* lide *ψ*1 *a*2 *u* lydae *δ π l* lidæ *a a. ras.* lyde *cett.* **26** penas *u* paenas *A′ omis. τ* limphae *A R*2 *ψ l u* limphe *R*1 **27** per euntes *F* pereuntes *δ* **28** Sera//q, *R* facta *λ′* **29** maneret *π a. ras. et corr.* culpis *π u.* **30** *om. C l pr.*
30 Impie *A*1 *B ψ*1 impiae: nam quid *interpung. editores plerique opp. codd.* **31** () Impie *A*1 *C δ ψ*1 putuere *B* **31. 32** potuere ferro | Perdere duro *u*

digna periurum fuit in parentem
splendide mendax et in omne uirgo
nobilis aeuom,
'surge' quae dixit iuueni marito,
'surge, ne longus tibi somnus, unde
non times, detur; socerum et scelestas
falle sorores,
quae, uelut nanctae uitulos leaenae,
singulos eheu lacerant: ego illis
mollior nec te feriam neque intra
claustra tenebo.
me pater saeuis oneret catenis,
quod uiro clemens misero peperci;
me uel extremos Numidarum in agros
classe releget.
i, pedes quo te rapiunt et aurae,

---

35 S: Tac. hist. IIII 50: egregio mendacio || Ambros. t. II p. 948: o beatum mendacium 37—39 S: Auson. ephem. 1, 17 sqq. p. 4 Sch.: surge nugator lacerande uirgis; surge, ne longus tibi somnus, unde non times, detur: rape membra molli, Parmeno, lecto! || Ou. her. 14, 73 sq.: surge age, Belide, de tot modo fratribus unus: nox tibi, ni properas, ista perennis erit 38 longus ... somnus] S: Mosch. id. 3, 111: *μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον* || Asclepiades anth. Pal. XII 50, 8: *τὴν μακρὰν νύκτ'* || Sil. V 529: longo componit lumina somno || Prop. III 7, 24 (II 15, 24): nox tibi longa uenit nec reditura dies 41 sq. S: Eur. Iph. T. 296 sq.: *ὃ δὲ χερὶ σπάσας ξίφος μόσχους ὀρούσας εἰς μέσας λέων ὅπως* 45 S: Ou. her. 14, 3: clausa domo teneor grauibusque coercita uinclis 47 sq. T: Seru. ad Aen. I 39. VI 1 S: Eur. Hel. 404: *Λιβύης τ' ἐρήμους ἀξένους τ' ἐπιδρομὰς πέπλευκα πάσας* 49 sq. S: Sil. III 116: *i* felix, *i* numinibus uotisque secundis || X 62: *i*, demens, *i*, carpe fugam || XI 96: *i*, demens, *i*, quo tendis 49 S: prouerbium Graecum apud Leutsch. t. I p. 404: *ἔνθα ἂν οἱ πόδες φέρωσιν, ἐκεῖσ' ἄπιμεν* 49. 51 S: Paulin. Nol. carm. 17, 9: i memor nostri

---

Ω = *A'*(*Aa*) *BCF*(*φψ*) *Rγδλ'*(*λl*) *πτu*] 34 periuram A_1 periurium *BC* per iurum *ψ* per uirū *φ* 36 aeuo *B* euum *u* aeuum *cett.* 37 quae] *omis. B* q. (= que) *R* mar to *φ* marto *ψ* 38 ne// *R* sonnus *u* 39 detur *in ras. τ* socrum (e *suprascr.*) *R* 41 Que *F* uelud R_1 nanctae $R_1 \pi_1$ *Pph. Porph.* nac tę *γ* nacte *C* nactae *cett.* R_2 leaenae *Fλπ* laeaenae *l* leenae *A'BCδτu* laeenae *γ* lęene *C* laenae *R* 42 ehu *λ* egollis (i *suprascr.*) *π* 43 te *omis.* $\delta_1 u$ neque] nec *CRγτ* 45 seuis *ACπτcorr.u* onerat *B* cathenis *ψ* 46 Quae *R* demens δ_1 ς peperci *π ut uid.* 47 numidarum *omis. C* 48 relig& (e *suprascr.*) *π* relegit *R* 49 aure *A*

dum fauet nox et Venus, i secundo
omine et nostri memorem sepulchro
scalpe querellam.'

XII.

Miserarum est neque amori dare ludum neque dulci

---

50 S: Ou. her. 14, 77: dum nox sinit, effuge! dixi **51** sq. 'licet haec antiquitas per ἀποκοπήν i. e. ablata I littera enuntiauerit, ut ipse de se Hor. . . . uatis Horati memorem sepulchro scalpe querellam' incerti grammatici fragm. de nomine et pronomine (ed. Eichenfeld) § 2 S: Ou. her. 14, 128 sqq.: sculptaque sint titulo nostra sepulcra breui: exul Hypermestra, pretium pietatis iniquum, quam mortem fratri depulit, ipsa tulit ‖ Aus. prof. = edyll. VII 17 sq. = p. 61 Sch.: 'et iuuat tristi celebrare cura flebilem cantum memoris querellae ‖ inscript. aetatis Traianeae pyramidi illi ad Gize constructae insculpt., C. I. L. III 21: uidi pyramidas sine te, dulcissime frater, et tibi quod potui lacrimas hic maesta profudi et nostri memorem luctus hanc sculpo querelam ‖ Aus. parent. 10, 1: memori . . . querella

III 12. Alcaeum imitatus esse uidetur Horatius, uid. fr. 59: ἔμε δείλαν, ἔμε πασᾶν κακοτάτων πεδέχοισαν **1—3** T: Fortun. p. 303 Terent. p. 387 Victor. p. 129 idem de m. Hor. p. 169 hi omnes in

---

$\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau u]$ **50** i *omis.* $\delta\pi$ *pr.u*
51 Omne (i *superscr.*) *a* sepulcro *BCFau* sepulchro *cett. grammaticus incertus* **52** Sculpe *R2π2l2 superscr.u* Scalpe *cett. grammaticus anonymus* ('Scalpe] caela sculpe' *gloss. Γ*) () querellam *R1π1 grammaticus anonymus* (q.rellam *R1*) quaerelam *λ* querelam *cett. R2π2*

III 12. SVAVEM (SVAVE *a*) VITAM (VITA *a*) NON ESSE SINE IVCVNDITATE (IOC: *Cτa1*) ET AMORE *A'BCτ* PARANETICE AD NEOBVLEN (NEVLEN *φ* NEVBVLEN *ψ* NЄOBOLЄM *l*) SVAVEM VITAM NON ESSE SINE IVCVNDITATE (IOCVNDITATЄ *l*) ET AMORE *Fλ'* PARANETICE AD NEOBVLEM (NЄOBVLЄN *π*) *γπ* PARANETICE AD NEVBOLĒ MERETRICEM *u; titulum omis. δ, sine interuallo et littera maiore R* 'Hoc metrum (M. hoc *C*) constat ex (*omis. Pseudacr.*) Ionico minore et est duobus primis uersibus trimetrum, ita (*om. Pseudacr.*): Miserarum (miseram *C*) est. neque amori. dare ludum . . . Neque dulci. mala (mala. *B*) uino. lauere aut ex . . tertius uero (*omis. C*) tetrameter scanditur ita: Animari. (ani. mari. *C*) metuentis (metuentes *C*). patruae (patrue *Pseudacr.*) uer. bera linguae' *Pseudacr. et tit. B C* (*in C puncta partim falso distributa sunt*)

In libris tales discriptiones inueniuntur: Miserarum — Neque — Animari — Tibi — Tibi — Studium — Simul — Vit — Lero: — Catus — Agitato — Celer — *A'B consent. Terentianus, Victorinus bis, Fortunatianus; simillimum in modum, sed* Lauit *et* Bell. *A2CFγτ* Miserarum — Neque — Examinari — Tibi — ⟨Tibi⟩ — Studium — Simul — Lauit — Bell. — Catus — Agitato — Celer *R* Miserarum —

mala uino lauere aut exanimari metuentis
  patruae uerbera linguae.
tibi qualum Cythereae puer ales, tibi telas
operosaeque Mineruae studium aufert, Neobule,
  Liparaei nitor Hebri,

---

discriptione carminis consentiunt cum Pseudacr. et tit. *B C* 1 sq. 'neque dulci mala uino ... miserarum — ludum' **T**: Fortun. p. 289 mis. exan. met.] **S**: Ter. Andr. 251: me miseram exanimauit metu dulci uino] **S**: Hom. Od. III 46: *μελιηδέος οἴνου* 'neque dulci — lauere' **T**: Seru. ad Aen. X 727 1. 3 **S**: Prud. apoth. 404: agitant miserum tot uerbera linguae 1 **T**: Victor. p. 53. 64. 91. 169 Diom. p. 510 et 525 Victor. de m. Hor. p. 181 sq. 'miserarum — ludum' **T**: Plot. p. 542 Seru. de m. Hor. IIII p. 471 cf. Victor. p. 146: miserarum est nec amore nec furore tangi amori dare ludum] **S**: Plaut. Bacch. 1083: desidiae dare ludum ‖ Cic. pro Caelio 12, 28: datur ... ludus aetati 2 sq. 'met. — linguae' **T**: schol. Pers. 1, 11 [Censorini] fragm. de metr. p. 613 et 616 3 **S**: Prisc. per. 1034: psittacus ... humanae simulat qui uerbera linguae ‖ Publil. Syr. 284 W.: ingenuus animus non fert uocis uerbera ‖ Manil. V 449: tutorisue supercilium patruiue rigorem 4 sq. **S**: Sapph. fr. 90 B.: *γλύκεια μᾶτερ, οὔτοι δύναμαι κρέκην τὸν ἴστον, πόθῳ δάμεισα παῖδος βραδίναν δι' Ἀφρόδιταν* ‖ anth. Pal. VI 48 ‖ Sen. Phaedr. 103 sq.: Palladis telae uacant et inter ipsas pensa labuntur manus 5 Neobule ex Archiloch. fr. 73 sumpta uidetur

---

$\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau u$]
Neque — Exanimari — Verbera — Tibi — Tibi — Studium — Nitor — Simul — Lauit — Bell. — Segni — Catus — Agitato — Celer — Excipere *δλ'π, item nisi quod* Pede, *non* Segni, *u* (*et L1 v*) *secuti sumus Christii libellum 'Verskunst des Horaz' p.* 38 ()

1 Miserorum *λ* .iserarum *δ* nec amori *Rγ schol. γ altero loco* neque a. *cett. schol. γ altero loco Pseudacr. Victorinus Fortunatianus* dari *π1* 2 *sq.* animari — linguae *omis. B in contextu, sed adsunt in eiusdem cod. expositione metrica* 2 Exanimari *R*, Exanimare *R1 ut uid.* Examinari *l* Axanimari (e *supra* A) *π* metuentis *B R1 δ1 π τ a l pr.*(?) *schol. Pers. [Censorinus] de metris* VI *p.* 613 *et p.* 616 *K.* metuentis *A* metuentes *cett. R2 δ2 l corr.*(?) *Ac. Terentianus Fortunatianus* 3 patrię (u *supra* i) *Aπ* patriae *φ Censorinus p.* 613 uerbera linguae *omis. C1, addidit qui titulum scripsit* 4 cythareae *A'τ* cithereae *u* cytheree *R* cythæreae *δ* alæs *a ante ras.* tibi] Tibi *δ* tȩlas *F* 4 *sq.* tibi telas operoseque mineruę *R2, omis. R1* 5 au//fert *R* neobule *CFδπ* neobules *B* neobulę *γ* neobole *λa* neobolae *Aτl* neubole *u* nobule *R* 6 Liparaei nitor] lentor (e *in* i *mutata est*) *B* liparis *C* liparis *a* liparei *etiam R, sed* i *final. in ras.* liparei *cett. uid. Epileg.*

simul unctos Tiberinis umeros lauit in undis,
eques ipso melior Bellerophonte, neque pugno
  neque segni pede uictus;
catus idem per apertum fugientis agitato
grege ceruos iaculari et celer arto latitantem
  fruticeto excipere aprum.

XIII.

O fons Bandusiae splendidior uitro,
dulci digne mero non sine floribus,

---

10 S: Sil. XIII 245 sq.: per aperta uolantem adsequitur planta **11** sq. **S**: Sen. Herc. fur. 1107: imo latitans Cerberus antro **11 S**: Sen. Ag. 892: ut altis hispidus siluis aper

III 13. **1** sqq. **S**: Mart. VII 50, 1 sq.: fons dominae, regina loci, quo gaudet Ianthis, gloria conspicuae deliciumque domus **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 525 schol. ε epist. I 16, 12 'O fonb; andusiae candidior uitro' codex Victorini de m. Hor. p. 174 sq. **S**: Ou. met. XIII 791: splendidior uitro ‖ Apul. met. I 19: fluuius ... ibat argento uel uitro aemulus in colorem ‖ Dracont. ed. B. II 78: uitreo... sub fonte ‖ ep. Sapph. 157 sq.: uitroque magis perlucidus omni fons sacer

---

Ω = *A'*(*Aa*)*BCF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πτu*] **7** unctus *Pph.* tyberinis *δ* umeros *A corr. BCRγa Pph.* humeros *A pr. cett.* la | *la*Vit *A* **8** ęques *πa* aequus *λ'* equis *Bγ* ipse *π* bellerophonte *Aγ* belLero phonte *a* bellerofonte *Bλ'φ* bellorofonte *ψu* Bellaraphonte *τ* Bellorophonte *πAc.* Bello rophonte *R* Belloro phonte *δ* Bellorophontę *C* **9** signi *C1γ* segne *R1* **10** fugientes *R2u* fugientis *cett. R1 Pph.* **11** et *omis. ABδ1λ'* arto *FRδλ'π schol. λφ* arcto *u* alto *A'B Cγl2τ* () *cum hac lectione comparant Hom. Il.* XI 414 *sq.*: ὡς δ' ὅτε κάπριον ἀμφὶ κύνες θαλεροί τ' αἰζηοὶ σεύονται. ὁ δέ τ' εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο, *cum illa Hom. Od.* XVIII 439 *uid. Epileg.* //*lat*itantem *R*

III 13. AD FONTEM BANDVSIAE *A'BCτ* PROSEVTICE IN FONTEM (FONTE *π*) BANDVSINVM (PANDVSINV *γ* BANDVSINO *π*) QVI EST (ES *γ1*) IN SABINIS *Fγλ'π* PROSEVTICE IN FONTEM BANDVSIVM *u*; *titulum omisit δ*; *sine interuallo et littera maiore R1*

1 O] *omis. Cδ, in R maior* O *supra minore picta est* bandusiae *ABFRp. ras. λπτl2u Pph. Porph. Ac. Pseudacr. schol. λφ* bandusie *δ* bantdusie *expos. metr.* blandusiae *R ante ras. γal1 Diomedes* blandusia et *Seruius. Fea contulit priuilegium Paschalis* II *anno* 1103 *scriptum, ubi legit* 'de castello Bandusii' *et* 'in Bandusino fonte apud Venusiam', *sed non exstat apud Jafféum; de Pandosia τῆς Ἰαπυγίας uid. mirab. ausc.* 97 (101) ( ) splendior *λ1* candidior *Victorinus Seruius* ultro *C ante ras. R ante ras.* **2** si//ne *R*

cras donaberis haedo,
cui frons turgida cornibus
primis et uenerem et proelia destinat;
frustra: nam gelidos inficiet tibi
rubro sanguine riuos
lasciui suboles gregis.
te flagrantis atrox hora Caniculae
nescit tangere, tu frigus amabile
fessis uomere tauris
praebes et pecori uago.
fies nobilium tu quoque fontium,
me dicente cauis impositam ilicem
saxis, unde loquaces
lymphae desiliunt tuae.

3—5 S: Mart. VI 38, 8: sic uitulus molli proelia fronte cupit ‖ Sen. Herc. fur. 141 sq.: ludit prato liber aperto nondum rupta fronte iuuencus ‖ Troad. 537 sq.: sic ille magni paruus armenti comes primisque nondum cornibus findens cutem **3** T: Victor. p. 119. 120 **4** sq. S: Stat. Th. VII 672: nondum bellantem fronte iuuencum ‖ Mart. III 58, 11: uitulusque inermi fronte prurit in pugnam **4** T: praem. 'ode XIII' (XII *A* pr.) Victor. de m. Hor. p. 176 **6** sq. S: Sil. III 547 sq.: hic sanguine multo infectae rubuere niues ‖ Sen. Herc. Oet. 300: Achelous undas sanguine infecit suo **13** S: Callim. hymn. in Del. 131: *καὶ μόνος ἐν ποταμοῖσιν ἀτιμότατος καλέεσθαι* **15** sq. S: Anacreonteum 11, 7: *λάλον . . . ὕδωρ* ‖ Prud. cath. V 89 sq.: cui ieiuna eremi saxa loquacibus exundant scatebris ‖ Ou. fast. II 316: garrulus in primo limine riuus erat

---

Ω = *A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)πτu*] **3** aedo *BCa* hędo *A* hedo *δπτu* hedo *etiam R, sed* h *fort. ab alt. m.*, haedo *cett.* **4** fons *Bl*1 **5** et p̄lia et uenerem *B* proelia *Fγδτl* p̄lia *A′BCπu* prelia *Rλ* destinet *B* **6** Fronstra *A pr., corr. ead. m.* inficet *B* **8** soboles *τa*1*u* suboles *cett. a*2 **9** ⊢ora *π* ora *δ*1 **11** subuomere *Fπ* sub//uomere *δ* uomere *cett.* **12** Prebes *Rτlu* Praebes *uel* P̄bes (*sic C*) *cett.* peccori *l* peri *π pr.* **13** f//ontiū *B* foncium *λ* **14** inpositam *ACRu* īpositam *B* impositum *τ* impositam *cett.* **15** undo (e *supra*) *l* **16** Lymphae *A′BCRλ′τ schol. λφ cons. Pph.* Limphae *γu* Nymphae *δ cons. Porph.* Nimphae *Fπ*

XIIII.

Herculis ritu modo dictus, o plebs,
morte uenalem petiisse laurum,
Caesar Hispana repetit penatis
  uictor ab ora.
unico gaudens mulier marito
prodeat iustis operata diuis
et soror clari ducis et decorae
  supplice uitta
uirginum matres iuuenumque nuper
sospitum. uos, o pueri et puellae,

III 14. **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 525 Victor. de m. Hor. p. 175 **2 S**: Verg. Aen. V 230: uitamque uolunt pro laude pacisci ‖ ge. IIII 218: pulchramque petunt per uolnera mortem ‖ Sil. VII 620 sq.: uel morte emisse uolebant spectari Fabio **3 S**: Sil. VI 67: et dulcis tristi repetebat sorte penates ‖ aliquantulum Verg. Aen. III 603: et bello Iliacos fateor petiisse penatis **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5 S**: Plaut. merc. V 1, 10 = 812: uxor contentast, quae bonast, uno uiro ‖ Mart. X 35: uni quae cupiunt uiro placere **7 S**: Sen. Tr. 258: clari ducis ‖ Octau. 678: claros . . . duces

---

III 14. *Ω = A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)πτu*] AD POPVLVM ROMANVM *A′BCτ* PARANETICE (*om. δ*) CIVIBVS· (*om. δ rel. om. u*) IN (CāP Iɴ *δ*) AVGVSTVM VICTOREM EX HISPANIA (HISPANA *l*) REDEVNTEM *Fδλ′πu* PARANETICE CIVIBVS IN AVGVSTVM *γ*; *sine interuallo et littera maiore R*

1 .erculis *δ* *Herculis R* Hercolis *Victorinus* ritu modo] modo ritur *Seruius* o plebs] hospes *π*$_1$ o pleps *Seruius* **2** Mortē *C ante ras.* peti//isse *R* laurum cęsar. | Hysphana repetit *etc. R, eadem uersuum discriptio in C* **3** Cesar *δu* hispania *BCτ* hyspana *l* penatis *A′λ′* penates *R* penates *cett. a corr. aut*$_2$ **4** hora *δu* **6** diuis *CFRγδλ uar. π uar. τ a*$_2$*u Pph. Porph. Ac. Pseudacr.* ('operationes ueteres sacrificia dixerunt, iustos uero diuos, quamuis generaliter dici possint, nunc tamen specialiter [spet: *cod. A*] posuit . . .' *Pseudacr.*) sacris *A′Bλ′ πφ uar. schol. λφ* () *uid. Epileg.* **7** cari *FRδπ Pph.* clari *cett. δ uar. π uar. φ uar. schol. γ interpret.* decore *CFR p. ras. δ p. ras. π* **8** suplice (p *suprascr.*) *B* uitta *A′BCR*$_2$*γτl corr. u Pseudacr.* uita *R*$_1$*δ*$_1$ *uar. λ′π*$_2$ *et uar.* tuta *FR*$_2$ *uar. π*$_1$ *schol. λπφ* (*interpret.* 'secura') tu//ta *δ* ('uitta] at tuta, ut sit ordo: et soror clari ducis tuta suplice decore' [!] *schol. γ*)
9 iuuenēq; *π* **10** Hospitē *π* ac *post* puellae *add. Horkel et uid. Osc. Jäger pro domo p.* 265 *sq.*

iam uirum expecta*t*e, male ominatis
parcite uerbis.
hic dies uere mihi festus atras
eximet curas: ego nec tumultum,
nec mori per uim metuam tenente
Caesare terras.
i pete unguentum, puer, et coronas
et cadum Marsi memorem duelli,
Spartacum siqua potuit uagantem
fallere testa.
dic et argutae properet Neaerae
murreum nodo cohibere crinem;

---

11 S: Petron. 127 B.: feminam ornatam et hoc primum anno uirum expertam ‖ Stat. Ach. I 268: humilemque experta maritum **13** sq. 'hic — curas' T: Prisc. XVII 162 **17** S: Anacreonteum 50, 10 sq.: *βάλ' ὕδωρ, δὸς οἶνον, ὦ παῖ, τὴν ψυχήν μου κάρωσον* ‖ 45, 10—12: *ἐμοὶ κύπελλον, ὦ παῖ, μελίχρουν οἶνον ἡδὺν ἐγκεράσας φόρησον* ‖ 63, 1 sq.: *φέρ' ὕδωρ, φέρ' οἶνον, ὦ παῖ, μέθυσόν με καὶ κάρωσον* **18—20** S: Iuu. 5, 31: calcatamque tenet bellis socialibus uuam **19** sq. T: Charis. p. 66 schol. *Γ* ad serm. I 4, 93 **22** S: Sen. Herc. Oet. 1546: et comas nullo cohibente nodo

---

Ω = *A'*(*Aa*)*BCF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πτu*] **11** Iam *Ω Porph. Ac. Pseudacr.* (*interpr.* 'nuptae') non *Bentl.* experte *ACR* expertes *Cuningham* expectate *Gow* male ominatis *Cγ Porph. Pseudacr.* ('Male nominatis parcite uerbis] siue quia pro festiuitate dierum feriae [fieri *γ*] indicebantur et abstinebatur a litibus iurgiisque siue quia in sacrificiis praecepto silentio bona omina habere iubebantur [uedebantur *γ*] ne [nec *γ*] incaute [in ciuitate *Aγ*] loquentes uerbis omina facerent. ideo nunc parcite malis uerbis idest malis ominibus [hom: *Apr. γ*]' *Pseudacr. schol. γ* 'male ominatis] idest maledictis, at nominatis' *schol. γ*) male//ominatis *Aτl* male nominatis *BFRγ uar. δλ'πu Pph. Ac.* (*gloss. Γ* 'male dictis') malenominatis *a* male inominatis *Bentl. uid. Epileg.* **12** Partite uebis *lpr.* **14** Exiget *B* Exigit *π Priscianus cons. schol. λπφ* (*interpret.* 'expellit') Eximet *cett. π uar. Ac.* nectūultū (m *supra*), n *in ras.*, *π* **16** Cesare *ACu* **17** ungentum *δa* ungentū (v *supra*) *B* o puer *u* **18** cadū *π* marsi *π* mersi *B* **19** Spartachum *ψ1* Spartag//um (v *supra*) *π*, g *in ras.* siqu*a R* siquā *l a. ras.* uoluit *l1 aut pr.* uagacem *Charisius opp. Ω Pph. Ac. schol. Γ* **21** Dic///et *R; R1* Dicet *ni fallor ut z1* argute *Cγδφ* argute~~m~~ *ψ* neere (h *supra*) *A* ne eerę *γ* nearę *B* nereę *u* neere *δ1* neęre *δ2* neaerae *cett.* **22** Mirreum *u* Mureum (r *supra*) *δ* Murreum *cett. Pph. Porph Ac. Pseudacr.* () modo *R* conhibere *R* cohibente *Muret fort recte, ceterum opp. Pph. Porph. Pseudacr.* crimen *γ* crine *C*

si per inuisum mora ianitorem
  fiet, abito.
lenit albescens animos capillus
litium et rixae cupidos proteruae;
non ego hoc ferrem calidus iuuenta
  consule Planco.

XV.

Vxor pauperis Ibyci,
  tandem nequitiae fige modum tuae
famosisque laboribus;
  maturo propior desine funeri
inter ludere uirgines
  et stellis nebulam spargere candidis.
non, siquid Pholoen satis,
  et te, Chlori, decet: filia rectius

---

23 sq. **S**: Coripp. in laud. Iustini I 89—91: fit iussis mora nulla dein: mox claustra resoluens ianitor ... portam ... reserauit 25 **T**: florilegium Cusanum 27 sq. **T**: Seru. ad Aen. V 172. VII 435 28 cf. 'Oratius. defusam c̄sule planco amforam' schol. Lucan. IIII 379 [cod. Paris. 7900a] (confudit hunc locum cum c. IIII 5, 33 sq.: prosequitur mero defuso pateris) 'Oratius ... diffuso consule blanco' schol. r Iuu. 5, 30

III 15. 1 **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Victor. p. 119. 120 Diom. p. 525 Victor. de m. Hor. p. 177 2 **T**: Victor. de m. Hor. p. 175 **S**: Ou. a. a. II 392: nec sint nequitiae tempora certa tuae 4 **S**: Nicarchus anth. Pal. XI 71: *ἤκμασε Νικονόη ... ταῦτα μὲν οὖν ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ᾽ ὅτι ταύτην οὐκ ἄνδρα ζητεῖν νῦν ἔδει, ἀλλὰ τάφον* ‖ Aristoph. uesp. 1365: *ὡραίας σοροῦ* 5 **S**: Anacreonteum 35, 5: *μετὰ παρθένων ἀθύρων* 6 **S**: Apoll. Rh. I 239 sq.: *οἱ δὲ φαεινοὶ ἀστέρες ὡς νεφέεσσι μετέπρεπον* ‖ Plaut. rud. prol. 3: stella candida

---

$\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau u$] 23 Si *δ* 25 Lenit *l ut uid.* capillos *τ* 27 ferem *δ pr.* (*etz*1) callidus *u a. ras.* iuuenta *om. τ* 28 plan*cho R*

III 15. AD CHLORIDEM (CHLORIDEN *τa* CLORIDEM *u*) *A'B Cτu* MENTICE (= *μεμπτική*, *gloss. l:* mentaliter) AD CHLORIDEM (CHLORIDE *γ* CᴴOLRIDEM [*sic*] *π*) *Fγδ marg. λ'π*

1 *Vxor R* .xor *γ* ybici *CRλ'* ibici *πτ pr. u* hibici *δ* 2 Tamdem *π* pone *CRγτ* fige *cett. Pph. Ac.* sine *Victorinus* () 3 *REDIT cod. v;* $\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi\tau u$ Famos//isque *R* 4 Maturo *Rδ* (Mature *z*1, *item ni fallor R*1*δ*1) 6 stelles *π* (i supra e) 7 *foloen satis R* poloen *π* (h supra p) 8 te] ti *π pr.* chlore *A'BCντ* chlorę *γ* clori *δπu* chelori *ψ* chlori *cett. Pseudacr.* filia decet *C* dece *π* (t supra e), c *in ras.*

expugnat iuuenum domos,
  pulso Thyias uti concita tympano.
illam cogit amor Nothi
  lasciuae similem ludere capreae:
te lanae prope nobilem
  tonsae Luceriam, non citharae decent
nec flos purpureus rosae
  nec poti uetulam faece tenus cadi.

XVI.

Inclusam Danaen turris aenea

---

9 S: Ter. eun. IIII 7, 3 = 773: aedis (meretricis) expugnabo | Rutil. Nam. I 359: aurea legitimas expugnant munera taedas **10 S**: pseudohom. hymn. in Cer. 386: *ἦιξ' ἠύτε μαινὰς ὄρος κατὰ δάσκιον ὕλῃ* | Apoll. Rh. I 636: *Θυιάσιν ὠμοβόροις ἴκελαι* ‖ Ou. her. 10, 47 sq.: aut ego diffusis erraui sola capillis, qualis ab Ogygio concita Baccha deo | a. a. III 710: ut thyrso concita Baccha **11 T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 373: unde Hor.: illam — Nothi **12 S**: Dionys. perieg. 843 sq.: *παρθενικαὶ νεοθηλέες οἷά τε νεβροὶ σκαίρουσιν* **13 sq. S**: epigr. anth. Pal. VI 283: *ἡ τὸ πρὶν αὐχήσασα πολυχρύσοις ἐπ' ἐρασταῖς, ἡ Νέμεσιν δεινὴν οὐχὶ κύσασα θεόν, μίσθια νῦν σπαθίοις πενιχροῖς πηνίσματα κρούει* ‖ item pudicae uxori quae net lasciua opponitur Ter. Andr. I 1, 47 sqq. = 74 sqq.: primo haec pudice uitam ... agebat lana ac tela uictum quaeritans: sed ... ‖ Tib. I 6, 77 sq.: uicta senecta ducit inops tremula stamina torta manu **16 S**: Archil. fr. 4, 3: *ἄγρει δ' οἶνον ἐρυθρὸν ἀπὸ τρυγός* ‖ Theocr. 7, 70: *αὐταῖσιν κυλίκεσσι καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείδων*

III 16. **1 sqq. S**: Danaes fabula memoratur a Ter. eun. III 5, 36

Ω = *A'(Aa)BCF(φψ)Rγδλ'(λl)νπτu*] **9** domos *Ω schol. γν* domus *Pph.* **10** thyias *A'R* thiyas *B* thyas *CFγν* tyas *δ* thi//as *π* thias *λ'τu* uti *R*, t *in ras.* timpano *u* tīpano *C* tim$\overset{h}{p}$ano *π* timphano *F* tympana *δ ante ras.* l_1 tympano *cett.* l_2 **11** nothy *γ* noti *C* R_2 nothi *cett.* R_1 **12** Lasciuae// *δ* luderæ *τ* *capreae R* **13** Te// *R* lane *Cγl* propere *π ante ras.* **14** Tonse *C* lucernam $γ_1$ (*ut uid.*) luceriem *π pr.* citharae *ARλνu* cithare *BC* cytharae *Fδπτal* cythare *γ* d$\overset{e}{o}$cent *l* *uu.* **15. 16** *inuerso ordine in Bλ* a_1 (*non in Al*) **15** Ne *τ* Haec l_1 *ut uid.* **16** po///ti *γ* uetulam *Ruς(zLbαsv) cons. Porph. in priore adnotationis parte* uetula *cett. Pseudacr. schol. λφ Pph. et Porph. in altera scholii parte* () fece *δπτ* $ψ_2$ *u* faece *cett.*

III 16. AD ·C· MAECENATEM (MEC: *ACτ*) *A'BCτ* YPOTETICE MECENATI *Fλ'* AD MECENATEM HYPOTHETICE *γ* HYPOTETICE (YPOTETICE *u*) AD MECENATEM *δ marg. u* IPOTЄTICЄ ADDANAЄN *π; sine titulo et littera initiali R*

1 *I*nclusam *R* .nclusam *δν* Inclusum *u pr.* danain *τ* danen *C*

robustaeque fores et uigilum canum
tristes excubiae munierant satis
  nocturnis ab adulteris,
si non Acrisium uirginis abditae
custodem pauidum Iuppiter et Venus
risissent: fore enim tutum iter et patens
  conuerso in pretium deo.
aurum per medios ire satellites
et perrumpere amat saxa potentius
ictu fulmineo: concidit auguris
  Argiui domus ob lucrum

= 584 sqq. et Ou. am. III 8, 29 sqq. (ubi u. 32 aerati postes, ferrea turris = 1 sq., u. 29 sq. Iuppiter ... pretium uirginis ipse fuit = u. 8) ‖ Paul. Sil. anth. Pal. V 217: *χρύσεος ἀψαύστοιο διέτμαγεν ἅμμα κορείας Ζεὺς διαδὺς Δανάας χαλκελάτους θαλάμους. φαμὶ λέγειν τὸν μῦθον ἐγὼ τάδε· χάλκεα νικᾷ τείχεα καὶ δεσμοὺς χρυσὸς ὁ πανδαμάτωρ* ‖ Apul. met. VIIII 18: certus ... fragilitatis humanae fidei et quod pecuniae cunctae sint difficultates peruiae auroque soleant adamantinae etiam perfringi fores ‖ Rutil. Nam. I 359 sqq.: aurea legitimas expugnant munera taedas uirgineosque sinus aureus imber emit. auro uicta fides munitas decipit urbes ‖ Firmic. Mat. de error. prof. relig. p. 24: quod inclusam regiam uirginem auro largiter fluente corruperit **1** sq. **S**: Ou. am. III 8, 32: aerati postes, ferrea turris erat **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Seru. ad ge. III 173 Diom. p. 525 Victor. de m. Hor. p. 175 **S**: Hieronym. epist. ad Gaudentium 128, 3 t. I 2 p. 964 ed. Vall. Venet. 1766: quod didicerunt secreto, docent inclusamque Danaen uulgi sermonibus uiolant Soph. Ant. 945 turrem illam uocat *χαλκοδέτους αὐλάς* ‖ Claud. in Eutr. I 81 sqq.: nulli poterant excludere uectes. ille uel aerata Danaen in turre latentem eliceret ‖ Ou. am. II 19, 27: si numquam Danaen habuisset aenea turris **2 S**: Theocr. 24, 49: *στιβαροὺς δὲ θυρᾶν ... ὀχῆας* **3 S**: Ou. a. a. III 601: tristis custodia serui **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 177 **8** 'uerso in pretium deo' **T**: mythogr. III tract. 3, 5 apud Mai class. auct. III 173 = p. 162 Bode **11 S**: Verg. Aen. XI 245: concidit Ilia tellus ‖ Sen. Ag. 863 sq.: te duce succidit mendax Dardanidae domus

---

Ω = *A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)νπτu*]
dan*ae*n// *δ* danęn *R* danaen *cett.* tanaen *Victorini cod.* enea *A* ænea *C* aenea *cett. Pph. Ac. Victorinus Seruius* ahenea *Diomedes* **2** uigilium *δ ante ras. π ante ras. τ corr.* uig//ilū *a* **3** Tristis *λ′π* Trist//s (e supra) *ψ* exuuię *B* **4** *sq.* Nocturnis a. a. si non acrisium | Virginis abditae *δπ* **4** ab ad:] adulteriis *FR ante ras. ν*1 *Victorini cod. A* ab adulteriis *l*2 *uar.* ab *ad*ulteris *π* **6** Custodemque *ψ* pa*u*idum *π* rabidum *Pph.* iupiter *Bγπ pr. ψ* iuppiter *cett. π corr. Pph.* *uu.* **7—27** *omis. B* **7** Risisent *ψ*1*u* Resissent *π pr.* fori/// *π* for//e *ν* foret *u*1 potens *R*1 **8** prae//ium *λ* praetium *AF* precium (p̄c. *C*) *Cνa* pretium *uel* p̄tium *cett.* **9** Durū *l pr. aut* 1 medi*o*s *R* **10** s*a*xa *R* **12** dom*u*s *R* oblocrum (v supra) *ψ*

demersa exitio; diffidit urbium
portas uir Macedo et subruit aemulos
reges muneribus; munera nauium
  saeuos inlaqueant duces.
crescentem sequitur cura pecuniam
maiorumque fames. iure perhorrui
late conspicuum tollere uerticem,
  Maecenas, equitum decus.
quanto quisque sibi plura negauerit,
ab dis plura feret: nil cupientium
nudus castra peto et transfuga diuitum
  partis linquere gestio,

---

13 sqq. **S**: Apul. metam. VIIII c. 18: his et huiuscemodi suadelis ualidum addens cuneum, qui rigentem prorsus serui tenacitatem uiolenter diffinderet. porrecta enim manu sua demonstrat ei nouitate nimia candentes solidos aureos **13** sq. **T**: Prisc. X 25 'diffidit — aemulos' **T**: Prisc. VI 29 **14** sq. **S**: Sen. Med. 881 sq.: chor. 'qua fraude capti?' nunt.: 'qua solent reges capi: donis' **16 S**: Sen. Herc. Oet. 1589 sq.: non duces saeuos miseranda tellus horreat **17** sq. **S**: Iuu. 14, 139: crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia creuit ‖ Ou. fast. 1: creuerunt et opes et opum furiosa libido ‖ Sulpic. Luperc. anth. 649, 15 sq. R.: quis metus hic legum quaeue est reuerentia ueri, crescenti nummo si mage cura (sic codd., culpa R.) subest? **17 T**: floril. Paris. 8818^a **18 S**: Theocr. 16, 64 sq.: *ἀνήριθμος δέ οἱ εἴη ἄργυρος, αἰεὶ δὲ πλεόνων ἔχοι ἵμερος αὐτόν·* ‖ Prud. ham. 257: auri namque fames parto fit maior ab auro **18** sq. **S**: Prud. per. 14, 118: nec uictus audet tollere uerticem **22—25 S**: Maximian. el. 1, 54: et rerum dominus nil cupiendo fui ‖ Sen. Thy. 389: rex est, qui cupiet nihil **23 S**: Sen. dial. XII ad Heluiam 5, 2: nondum in auxilium mei ualidus in aliena castra confugi ‖ Lact. inst. diu. II 8: qui acerrimis argumentis impugnauit eos, qui prouidentiam non esse dixerunt, idem nunc quasi proditor aliquis aut transfuga prouidentiam conatus est tollere ‖ eadem imago ap. Lucian. somn. 12

Ω = *A′(Aa)CF(φψ)γδλ′(λl)νπτu*] **13** Dimersa *Aδπτu* Demersa *cett. schol. γν* (*interpret.* 'deiecta hiatu telluris') Demersas *codices Prisciani* exicio *Cλpr.* excidio *R_2λcorr.πu schol. λφ* exitio *cett. R_1ut uid. Priscianus* (... 'ad bellum quod exitiale [exic: *γν* exitialē *A*] uelut uates prescius [perscius *γ*] declinabat' *Pseudacr.*) **14** emulos *Aπu* ęmulus *γpr.* **15** muneribus *R* nauium] a *et* i *in ras. π* **16** Seuos *Cντu* illaqueant *δτ* illaqueant *u* inlaqueant *R* inlaqueant *cett. Pph. Porph.* duces *in ras. u* **17** peccuniam *C* **18** Maior////q. *δ* mes (fa *superscr.*) *π* iurę *R* perorrui *$ψ_1$* perhorui *γ* **19** La//te *ψ* **20** Mecenas *ACδτlu* **22** A *CRγ$δ_2$ντ Pph.* Ab *cett. $δ_1$* dis *Rπpr. Pph.* diis *cett. πcorr.* for& *C* nil *Fγ$π_2$τu* nihil *A′CRδν$π_1$l* nichil *λ* **23** transfuge *$π_1$* tranfuga *C* trans *l_1*, fuga *superscr. alt. m.* **24** Partis *R_1* Partes *cett. R_2* liquere *$ψ_1$*

contemptae dominus splendidior rei,
quam si quicquid arat impiger Apulus
occultare meis dicerer horreis,
magnas inter opes inops.
purae riuos aquae siluaque iugerum
paucorum et segetis certa fides meae
fulgentem imperio fertilis Africae
fallit sorte beatior.
quamquam nec Calabrae mella ferunt apes
nec Laestrygonia bacchus in amphora
languescit mihi nec pinguia Gallicis
crescunt uellera pascuis,
importuna tamen pauperies abest,
nec, si plura uelim, tu dare deneges.
contracto melius parua cupidine
uectigalia porrigam,

---

26 S: Symmach. ep. V 67: sic olim Marsus inpiger et fortis Sabellus robur habuerunt ‖ Auien. orb. terr. 873: impiger . . . Colchus ‖ 1136 sq.: impiger . . . Cletauenus ‖ 1151 sq.: impigra . . . Cappadocum gens ‖ Lucan. V 403: piger Apulus **28** T: Porph. ad serm. II 3, 142 S: Sen. epist. 74, 4: in diuitiis inopes ‖ Paulin. Nol. c. 28, 292: inter opes inopes ‖ Ambros. t. I p. 193: in summis diuitiis inops ‖ Apul. de dogm. Plat. II c. 21: ceteri quamuis sint opibus affluentes, tamen, quod uel usum earum nesciant uel deducant eas ad pessimas partes, inopes uidentur ‖ Claud. in Ruf. I 200: semper inops quicumque cupit **30** S: anthol. 888, 4 R.: ueri certa fides ‖ Aus. epist. 25, 104 (ubi multa ex Horatio sumpta extant): certa fides **34** T: Porph. ad c. III 21, 8 **39** sqq. S: Alpheus epigr. 4 (anal. Br. II p. 129): οὐ στέργω βαθυλη̣ίους

Ω = *A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)νπτu*] **25** Contempte *Aγλ* C̄tēpte *C* Contemptem *ψ1* Contenptę *u* Contemptae *cett.* dominos *π pr.* **26** si quidqd (c i) *A* siquid quid *a* sic (quic) quid, *corr. alt. atram. ψ* inpiger *Fγu Ac.* impiger *cett.* non piger *y edit. uet.* () **27** ocultare *γδ corr.*, .ccultare *δ pr.* orreis *F* *u.* 28 *extat in B post u.* 6 **28** inobs *C* *uu.* **29 — 44** *OMIS. B;* Ω = *A′(Aa)CF(φψ)Rγδλ′(λl)νπτu* **29** Pure *Cγ* riuosa que R_1 riuos $R_1 ν_1$ riuus *cett.* $R_2 ν_2$ -que *omisit τ* **30** segetes *ν pr., corr. eadem manu* s//egetis *R*, e *pro* i *in* R_1 **31** Fulgent $π_1$ fulgentem *cett.* $π_2$ *schol. γν* africe $A_1 γ$ affricę *νu* **32** sorte] forte *C ante ras.* **33** Quanquam *Fδ* calabre *γl* melli *a pr.* ferant *τ* **34** laestrygonia *Cγ* lęstrigonia *R* lestrygonia *λτa Pph.* lestrigonia *AFδνπ* l_2 *u* lestigonia l_1 bachus *CFντa* bac///chus *π* baccus *l* amfora *Porph. ad c.* III 21, 8 **35** michi *φ* **37** Importuna *A′δλ′τ* Inportuna *CFRγνπu Pseudacr.* tamen// *R* abest *R* **38** Ne *τ* si// *π* **39** Contracta *uς*

quam si Mygdoniis regnum Alyatt*e*i
campis continuem. multa petentibus
desunt multa: benest, cui deus optulit
parca quod satis est manu.

XVII.

Aeli uetusto nobilis ab Lamo,
quando et priores hinc Lamias ferunt

ἀρούρας, οὐκ ὄλβον πολύχρυσον, οἷα Γύγης. αὐτάρκους ἔραμαι βίου, Μακρῖνε· τὸ μηδὲν γὰρ ἄγαν ἄγαν με τέρπει **41** sq. **S**: Sen. Thy. 461 sq.: nullus mihi ultra Getas metatur et Parthos ager **42—44 S**: incert. poet. ap. Sen. epist. 108: desunt inopiae multa, auaritiae omnia. is minimo eget mortalis, qui minimum cupit. quod uolt, habet, qui uelle, quod satis est, potest **43** sq. 'bene est — manu' **T**: schol. *γ* epist. I 2, 46 **S**: Cypriani heptat. exod. uu. 11 sq.: contentaque uictu porrexit quem parca manus

III 17. **1** sqq. **S**: Iuu. 6, 385: quaedam de numero Lamiarum ac nominis alti ‖ 4, 154 **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 525 'Aeli — ab L.' **T**: Victor. de m. Hor. p. 179 'hic Lamia, quem in carminibus alloquitur: Aeli uetusto — Lamo' **T**: schol. *γf* epist. I 14, 6

Ω = A′(Aa)CF(φψ)Rγδλ′(λl)νπτu] **41** mygdoniis *Rπτφau* mydoniis *λ* migdoniis *ACγ corr. νψlu* migdoneis *γ pr.* micdoniis *δ*, *sed fort.* micdoneis *δ ante ras.* regum *l*1 alyathii[ci] *δ* halyattii *Pph.* halyatti *Porph.* aliatti *Pseudacr.* halyathii *l* hal*y*athii *λ* alia[y] thii *π* halialyti *A*1 *ut uid.* aliathi *u* haliat*tici R* aliat thii *F* halyattici *C* halyat[c]yi, *sed* t *parum liquet*, *a* haliattici *ντ* aliattici *γ* Alyattei *Tan. Faber et Bentl.* **42** *con*tinuem *R* **43** benest cui] bene*est*cui *R*, *fort.* benest cui *R*1 bene cui *u*1 bene est cui *cett. u*2 deus] u *in ras. π* obtulit *CRγδνπψ*2*u Pph. Porph.* optulit *cett. ψ*1 *Ac.* **44** Parca q *excisa in l* Para *C* satis est] satis *omisso* est *R*1

III 17. *Ω = A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)νπτu*] AD AELIVM LAMIAM (LAMIU *B*) *A′Bτ* PARANETICE AELIO (ELIO *δu*) LAMIAE (LAMIE *πu* LAMIO *Fλ*) *Fγδλπu* *titulus et u.* **1** *abscisi in l; δ marg. (et z) add.* AD ELIṼ LAMIAM VIR ORDINIS SENATORII; AD HELIVM LIMIAO𝟜 (*sic*) *C; sine interuallo et littera maiore initiali R*

1 .eli *δ* *A*el//i *R* Veli *Diomedis codd. AM* ablamio *C* ab//-lamo *R* (abdamo *R*1?) ab lamo *cett. Pph. Diomedes Victor. Seru. expos. metrica codicis γ Ac.* a lamo *in interpretationibus Porph. Pseudacr. schol. λ φ* ab almo *Seruius* *uu.* **2—5** *del. Sanadon opp. Pph. Porph.* **2** Quan-do*c*[ri]pores *R* et] *omis. R*1 *ut uid. ν* feruunt *γ*

denominatos et nepotum
per memores genus omne fastos
auctore ab illo ducit originem,
qui Formiarum moenia dicitur
princeps et innantem Maricae
litoribus tenuisse Lirim
late tyrannus: cras foliis nemus
multis et alga litus inutili
demissa tempestas ab Euro
sternet, aquae nisi fallit augur
annosa cornix. dum potes, aridum
compone lignum: cras Genium mero

---

3 sq. 'et nepotum — fastos' **T**: Seru. ad Aen. XII 530 3 **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 4 **T**: Victor. de m. Hor. p. 181 omissa uoce 'fastos' in codice 'apud Hor. duplicem inuenio scripturam et fastos et fastus in III carminum: per memores genus omne fastos, et fastus in aliis codicibus' **T**: Prisc. VI 72 **S**: Symmach. rel. 12, 4: certe ille est Praetextatus, quem iure consulem feceratis, ut fasti memores celebre nomen extenderent 5 **S**: Verg. Aen. V 801 et VI 834: unde genus ducis 7 sq. 'et innantem — Lirim' **T**: Seru. ad Aen. VII 47 **S**: Lucan. II 424: et umbrosae Liris per regna Maricae ‖ Mart. XIII 83, 1 sq.: Liris ... quem silua Maricae protegit ‖ X 30, 8: desiderantur nec Marica nec Liris 9 **S**: Verg. Aen. I 21: populum late regem ‖ Hom. *εὐρυκρείων* 10—12 **S**: Hom. Il. VIIII 7: *πολλὸν δὲ παρὲξ ἅλα φῦκος ἔχευαν* sc. *ἄνεμοι* 11 **S**: Pers. Theb. epigr. 8, 1 (anal. Br. II p. 5): *Εὔρου χειμέριαι ... καταιγίδες* 12 sq. **S**: Arat. dios. 1022 sq.: *χειμῶνος μέγα σῆμα καὶ ἐννεάνειρα* (al. *ἐννεάγηρα*) *κορώνη νύκτερον ἀείδουσα* ‖ Lucr. V 1082—1084: cornicum ut saecla uetusta coruorumque greges ubi aquam dicuntur et imbris poscere et interdum uentos aurasque uocare 12 sq. 'nisi — cornix' **T**: Prisc. VII 34 13 **S**: Phaedri append. 24: annosa (sic A. Nauck, cod. odiosa) cornix 14 sq. 'cras — porcoque bimestri' **T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 350 **S**: Ou. fast. VI 158: extaque de porca cruda bimenstre tenet

---

Ω = A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)νπτu] 3 & *ab alt. m. in ras. R* 4 fastos *A′BCγλ′νπ corr. τu Ac. Pseudacr. Seruius* fastus *FRδπ pr. Pph.* 5 Aucto l_1 Auctore// *u* Autore *π pr.* ducis *R, s ab alt. m. in rasura,* ducit R_1? ducis *cett. schol. γ* ducit *D. Heinsius uid. Epileg.* 6 *for*miarum *A* menia *Au* moenia *cett.* ducitur *γ* 7 inantem *γ* innātẽ (n *supra*) *l* matricę $δ_1$ marycae *l* 8 Littoribus *ACδλνu* Litoribus *cett. Pph.* lyrim *F*R_2*τa Pph.* lyrym *R ante ras. ν* lirim *cett. Pph. schol. γ* 9 tirannus *A* follis *π ante ras.* 10 *hic* litus *Ω* 12 Sternit *Rνu* a///quae *δ* fallat (i *supra*) *ψ, corr. alt. m.* agur *δ* 13 potis *δ*$π_2$*φ uar.* $ψ_2$*ψ uar. l* potest C_5 *uid. Epileg.* potes *cett.* l_2 *uar. Ac. Pseudacr. Pph.* haridum *A* 14 Conpone *Cγu* lignō (ü *supra*) *φ* lignum *u*

curabis et porco bimenstri
cum famulis operum solutis.

XVIII.

Faune, Nympharum fugientum amator,
per meos finis et aprica rura
lenis incedas abeasque paruis
aequos alumnis,
si tener pleno cadit haedus anno,
larga nec desunt Veneris sodali
uina craterae, uetus ara multo
fumat odore.
ludit herboso pecus omne campo,
cum tibi Nonae redeunt Decembres;

---

15 S: Plaut. aulul. prol. 18 sq. larem familiarem 'impendio curare' dicit

III 18. **1—3** 'Faune — incedas' **T**: Isid. orig. VIII 11, 104 **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 525 Victor. de m. Hor. p. 175: 'Faune nympharum fugientium a.' cf. [Seruius] centimet. p. 466 K.: 'Faune nympharum metus et uoluptas' **S**: Nemes. buc. 3, 57: concubitu . . . fugientes iungere Nymphas **3** sq. **T**: Seru. ad Aen. VII 91 **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **6** sq. **S**: Apostol. prouerb. 4, 58 (II p. 320 L.): *Ἀφροδίτη καὶ Διόνυσος μετ᾽ ἀλλήλων εἰσί* **7** sq. cf. Victor. p. 147: 'tibi uetus ara caluit aborigineo sacello' **9. 11. 13 S**: Sen. Herc. fur. 141 sq. 144 sq.: ludit prato liber aperto . . . iuuencus.

Ω = A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)νπτu] *uu.* **15** *sq. omis. C*1, *add. in mg.* **15** porca *y Pph.* bimestri *πpr. ψpr. Pph.* bimenstri *cett. π superscr. ψ superscr.* **16** salutis *Ba ante ras.*

III 18. AD FAVNVM DEVM *A′BCτ; a add. etiam* PROSEVTICE; PROSEVTICE IN FAVNVM *u:* PROSEVTICE IN FAVNVM DEVM AGRESTEM *Fγλ′π et δ marg.*

1 *F*aune *R* .aune *δν* nimpharum *Aπu* //*ny*mpharum *R* fugientum *ARγλντ expos. metr. Diomed. Isidori edit. uet.* fugientium *BCδπφalu Pph. Porph. Isidorus Victorinus Seruius* fug(i)entium *ψ* **2** fines *CR*2*λ*2*νπτu Isidorus* finis *cett. R*1*λ*1 **3** incedis *γ* īcendas (ł īcedas) *B* incędas *R* adeasque *B* **4** ęqu(v)s *B* Aequus *cett. Victorinus Seruius* alumnus *R ante ras. ψ ante ras.* alunnis *u* **5** hedus *δνπτlu* **6** ueneri *A′*1*B* sodali ueneris *τ pr.* **7** craterae *BCRγν*2*τau cons. Pseudacr.* cratere *Aγ Ac.* creterrae *Fδ*1*π ante ras. l Pph. Porph. schol. λφ* cræterrę *λ* creterae *δ p. ras. ν*1*π p. ras. uid. Epileg.* hara *A* ala *l pr.* **8** Famat *F*1 Fumat *π* hodore *πu* **10** nonę *R* decembris *A*2*δu schol. γ i. t. Ac.* decenbris *λ opp. cett. Porph. Pseudacr.*

festus in pratis uacat otioso
  cum boue pagus;
inter audaces lupus errat agnos;
spargit agrestis tibi silua frondes;
gaudet inuisam pepulisse fossor
  ter pede terram.

XVIIII.

Quantum distet ab Inacho
  Codrus, pro patria non timidus mori,
narras, et genus Aeaci,
  et pugnata sacro bella sub Ilio:

---

errat cursu leuis incerto molli petulans haedus in herba 13 T: floril. Cusanum S: Prud. cath. III 158 sqq.: inpauidas lupus inter oues tristis obambulat et rabidum sanguinis inmemor os cohibet ‖ Verg. ge. III 537 sq.: non lupus insidias explorat ouilia circum nec gregibus nocturnus obambulat ... timidi dammae ceruique fugaces nunc interque canes et circum tecta uagantur 15 'fossor' Prud. hamart. praef. 1 15 sq. S: Lucret. V 1402: terram pede pellere = saltare ‖ Catull. 61, 14: pelle humum pedibus ‖ Ou. fast. VI 330: et uiridem celeri ter pede pulsat humum

III 19. 1 T: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 525 Victor. de m. Hor. p. 177 2 T: Victor. de m. Hor. p. 175 4 S: Hom. Ἴλιος ἱρή ‖ Nep.

Ω = *A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)νπτu*] 11 ocioso *Cγa; v parum liquet* 12 pardus *A uar. F R1 ut uid. δ uar. v uar. π l2 uar. u* pagus *cett. Ac. Pseudacr. schol. γ bis cf. Ouid. fast.* I 669 sq.: pagus agat festum, pagum lustrate coloni, et date paganis annua liba focis. *falsam illam lectionem natam arbitror ex Esaiae* 11, 6: habitabit lupus cum agno et pardus cum haedo accubabit *uu.* **13. 14** *abscisi in l* **13** lupos *floril. Cus.* *errat R2 in ras.* erat *ψ1* **14** agrestis *BFRλν* agrestes *A′Cγδπτu* acrestis *ψ* s*i*lua frondes *R* **15** repulisse *γ* foessor *C*

III 19. AD TELEPHVM *Bτ* AD TELEFVM *A′* DIASTOLICE (DẎASTOLICE *δ*) AD TELEPHVM MVRENAM (ADTELEPHVM ADMVRENAM *δ et z*) AVGVRIO HONORATVM (HONORARUM *u*) *Fγλ′u et δ marg.* DIASTOLICE ᴀD TEʟEFUM· *π* AD TEMPLVM SODALEM *C*

1 Quamtum *λ* Qantum *C* *Q*uantum *R* .uantum *δν* distabinacho *Victorini cod. A* distet *A′BCFγδ2λ′νπu schol. λ Diomedes* discet *Pph.* destet *Seruius* distat *Rδ1τ Ac. Victorinus K.* **2** Chodrus *Cδ ante ras.* pro patria non timidus mori *A′BCRγλ′ντ Pph. Ac. Victor.* non timidus pro patria mori *Fδπu* patria] patre *πpr.* *post u.* **2** *DEFICIT cod. r usque ad c.* **IV 14, 52**; Ω = *A′(Aa)BCF(φψ)Rγδ λ′(λl)πτu* **3** Aeaci] faci7 (= faciet) *B* eaci *A′λ′πu* **4** ſ////// (facro *superscr.*) *l*

quo Chium pretio cadum
  mercemur, quis aquam temperet ignibus,
quo praebente domum et quota
  Paelignis caream frigoribus, taces.
da Lunae propere nouae,
  da Noctis mediae, da, puer, auguris
Murenae. tribus aut nouem
  miscentur cyathis pocula commodis.
qui Musas amat imparis,
  ternos ter cyathos attonitus petet
uates; tris prohibet supra
  rixarum metuens tangere Gratia

Hannib. c. 5: hac pugna pugnata **7 S**: Tac. ann. XI 4: domum...praebuisset 9 sqq. **S**: Anacr. fr. 63: *ἄγε δή, φέρ' ἡμίν, ὦ παῖ, κελέβην, ὅκως ἄμυστιν προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχέας ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου κυάθους, ὡς ἀνυβριστὶ ἀνὰ δηὖτε βασσαρήσω* **10—15** 'in expeditione...super mensam meam facta est inuitatio, non illa de Rubrii conuiuio ut Graeco more biberetur, set illa de Flacci egloga, in qua propter mediam noctem et nouam lunam et Murenae auguratum ternos ter cyathos attonitus petit uates' Auson. praefat. edyll. 11 = griph. p. 128 Sch. **11—14 S**: Auson. griphus ternarii numeri 1 p. 129 Sch.: t e r bibe uel totiens t e r n o s; sic mystica lex est. uel tria potanti uel ter tria multiplicanti i m p a r i b u s nouies ternis contexere cubum **11. 26 S**: anth. L. 678, 10 R.: terque dies ternos puro de uespere tollens **12 S**: Prud. apoth. 431: lacte mero sitiens exanguia p o c u l a m i s c e t **13** sq. **S**: Vespa 1 sq. (uol. IIII p. 326 Bähr.): t e r t e r n a e...linquite Pierios colles **15 S**: Eubulus ap. Athen. II p. 36: *τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω τοῖς εὖ φρονοῦσι*

$\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi\tau u$]
sacra π_1 sacro *cett. Pph. Porph. Ac.* 'Sacrum Ilium' *Pseudacr.* bella *//sub ilio R* sub illo *λ pr. ψ pr., alt.* l *per ras. in* i *mutata* **5** chio *l pr.* precio *Ba* p̄cio *Cτ* praetio *ψ* pretium *l ante ras. et corr.* **6** mercem^v^r *B* **7** prebente *τ* donū *C*1 q^t^a *B* **8** Pęlignę scaream *B* Paelignis *δ*2*a Pph. Porph.* Pęlignis *C* Pelignis *cett. δ*1 *Ac.* caream, r *in ras. R* **9** lune *F* properae *δ*1 Inouae *u* **10** noctis *ψ* auguris *ψ* auguris *δ* **11** Murenae *A'BCRγλτl*2 Murinae *l*1 Murere *δ*1 Munere *Fδ*2*πl*2 *uar.* Mur*ene u* Murene *π uar.* nam tribus *u* **12** Miscentur *Ω* miscentor *Rutgers* cyathis *BFδτal* cyatis *C* cy, atis *R* ciathis *Aλ*1 chyatis *π* ciatis *γu* **13** musas, s *pr. in ras., R* imparis *R*1 inpares *C* impares *R*2 *cett.* **14** Ter noster adtonitus c. petet *F* Ternos (Ter nos *δ*) ter attonitus c. petet *δπuz* Ter noster cy. att. p. *R*1 ter] aut *C pr.* cyathos *CRγλ'πτφa* cyat^t^os *τ* cyatos *δ* chyatos *π* ciathos *ABψu* pætet *a ante ras.* petit *R*1 **15** Vatis *B* tres *Cλ'π pr. φu* træs *ψ* tris *cett. π corr.* pro^h^ibet *ψ* **16** Rixarum *δ* gracia *ψ* gratia *π* (gr͞a *Ca*)

nudis iuncta sororibus.
  insanire iuuat: cur Berecynthiae
cessant flamina tibiae?
  cur pendet tacita fistula cum lyra?
parcentis ego dexteras
  odi: sparge rosas; audiat inuidus
dementem strepitum Lycus
  et uicina seni non habilis Lyco.
spissa te nitidum coma,
  puro te similem, Telephe, Vespero
tempestiua petit Rhode:
  me lentus Glycerae torret amor meae.

XX.

Non uides, quanto moueas periclo,

---

18 S: Anacreonteum 11, 12: θέλω, θέλω μανῆναι 19 S: Eur. Bacch. 127 sq.: ἀδυβόᾳ Φρυγίων αὐλῶν πνεύματι ‖ Phoen. 788: λωτοῦ ... πνεύματα 20 tacita ... lyra] S: Callim. hymn. in Apoll. 12: σιωπηλὴν κίθαριν 21 S: Seren. Samm. VI u. 80: dextra parcente 24 S: Ou. am. I 8, 39 sq.: Sabinae noluerint habiles pluribus esse uiris 26 ex Hom. Il. XXII 317 sq: οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ ἕσπε-

---

Ω = *A′*(*Aa*)*BCF*(φψ)*R*γδλ′(λ*l*)πτ*u*] 17 Nu///dis *F* 18 Insanuare *R* iubat (v *suprascr.*) *A* iub& (uat *suprascr.*) *B* berecyntiae *a* berecynthiae *R*γλ′τ berecythię *C* berecinthiae *AB*φψ_2*u* berecinthiae δ berechintię πψ_1 uerecynthiae *Pph.* 19 tybiae *a* 20 *fistula* π lira *AFu* 21 Parcentes *F*R_2δπ*u* dextras *A′* 22 Odi *sparge*///./rosas *R* Oodi sparge/.rosas δ 23 strepidum a_1 *aut pr.* licus *F*πτ*au* 24 sen*i* *R* habilis Ω *Porph. Ac. sch.* γ () lico π *corr.* ψ_1*u* loco π *pr.* 26 telophe l_1 thelephe *u* 27 rhode *A′BC*R_1 *ut uid.* γλτ*l* *corr. sch.* γ rode *l* *pr. Pph.* chloe *F*R_2δ cloe πl_1 *uar. u sch.* λφ clohe A_2 () 28 glycerae *BR*λτ glycere γ*l* clycerę ψ clycere φ glicere A_1 glicerae A_2*C*δπ*au*

III 20. AD PYRRHVM (PYRḥRŪ (h *suprascr.*) *B*, *alt.* h *ab eodem*, PYRRVM *AC* PHIRRVM τ) *A′BC*τ; *C add.*: pro qvo pyrrū regem epirotarum vult intellegi AD PYRRVM, QVI NEARCVM SOLLICITABAT (SOLLICITARAT λ) *F*λ′ (-RΔT λ); *item scriptum est* R *in tit. cod. u* c. I 32) AD PYRRHVM (PYRRVM δπ PIRRĀ*u*) TEMPTANDO (TEMTANDO δ) QVID (Q δ QVI *u* QVIN γ) NEARCHVM (NEARCVM δπ) SOLLICITET (SOLLICITAT δπ) γδπ*u*; *sine interuallo et littera maiore* R_1

1 *Non* *R* periclo *A′BC*γδλ′τφ *Pph. Ac. corr. Diomedes Victorinus* periculo *R*ψ *Ac. pr. Seruius* tumultu π_1 l_2 *uar.* u_1

Pyrrhe, Gaetulae catulos leaenae?
dura post paulo fugies inaudax
  proelia raptor,
cum per obstantis iuuenum cateruas
ibit insignem repetens Nearchum:
grande certamen, tibi praeda cedat,
  maior an ill*a*.
interim, dum tu celeris sagittas
promis, haec dentes acuit timendos,
arbiter pugnae posuisse nudo
  sub pede palmam
fertur, et leni recreare uento
sparsum odoratis umerum capillis,

ϱος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ **28 S**: Tib. I 4, 81: heu heu quam Marathus lento me torquet (al. torret) amore! ‖ Sen. Phaedr. 640 sq: pectus insanum uapor amorque torret

III 20. **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 526 Victor. de m. Hor. p. 175 **3** sq. **S**: Mart. VIII 26, 1 sq.: non tot in Eois timuit Gangeticus aruis raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo **3** inaudax] *ἄτολμος* **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **9 S**: Auson. epigr. 102 (= 105 Sch.), 1: celeres ... sagittas **10 S**: Hom. Il. XIII 474 sq.: *ὀδόντας θήγει* ‖ auctor ad Herenn. IIII 39, 51: sicut e cauea leo missus (al. emissus) ... acuens dentes ‖ Prud. cath. III 79 sq.: quae circum fremit ac uorare temptat insanos acuens furore dentes **13** sq. **S**: Chaerem. fr. trag. 1 p. 782 N.: *κόμαι δὲ κιρροχρῶτες ὡς ἀγάλματος αὐτοῖσι βοστρύχοισιν ἐκπεπλασμένον ξουθοῖσιν ἀνέμοις ἐντρυφῶν φορούμεναι* ‖ Sen. Phaedr. 393—396: odore crinis sparsus Assyrio uacet; sic temere iactae colla perfundant comae umerosque summos, cursibus motae citis uentos sequantur **14 S**: Ou. fast. II 309: ibat odoratis umeros perfusa capillis ‖ Sen. Oed. 498 sqq.: sollemne Phoebus carmen infusis umero capillis cantat

---

Ω = A′(Aa)BCF(φψ)Rγδλ′(λl)πτu] **2** Pyrrhe *Bγλ′φ* Pyrre *π p. ras. ψa_2 aut corr.* Pyrrę *Cπ ante ras.* Pyrrąe *δ* Phyrrae *R* Phyrre *τ* Pirre *Au* Pirræ *a_1 aut pr.* gaetulae *Rγλ et fort. a pr.* getulae *A_2BFδπτla corr.? u_2* getule *A_1C* leaenae *γalu* leaneae *A* leenae *BF$δ_2$πτ* lenae *$δ_1$* leaene *R* ląeęne *C* **3** post] po^{st} R p̓ C paulo *A′BCRγλ′ (et M) schol. γ* paulum *Fδ$λ_2$πτu*( ) fugieņs *δ* fugiens *π* **4** Praelia *Aλ′* p̄lia *B* **5** Cū// *π* Quae *δπ uar.* Cum *cett. δ uar.* per] post *l pr.* obstantes *R_2δπ corr. u* obstantis *cett. R_1π pr.* cateruos *l pr.* **6** ^{re}petens *C* nearcḥum *ψ* nearcum *Cδu* **7** sq. pręda maior | Cædat an illi *τ* **7** preda *Rγu* caedat *Fγl* ///cedat *R* **8** Maior//*an illi R* illa *coni. Peerlk.* illi *Ω sch. γbλφ uid. Epileg.* **9** *dum δ* celeres *A′Fδλ′πu* **10** hae *B* hec *Cτu* **11** pugne *C* **14** Spar*sum*/*odoratis R* odora*tis// δ* odoratū *C* moderatis *B* umerum *A′* u. *Ac.* ⌞umerum *τ* humerum *cett.*

qualis aut Nireus fuit aut aquosa
raptus ab Ida.

XXI.

O nata mecum consule Manlio,
seu tu querellas siue geris iocos
seu rixam et insanos amores
seu facilem, pia testa, somnum,
quocumque lectum nomine Massicum
seruas, moueri digna bono die,
descende, Coruino iubente
promere languidiora uina.

---

15 sq. **S**: Hom. Ἴδη πολυπῖδαξ uel πιδήεσσα ‖ Ou. fast. VI 15: in aquosae uallibus Idae ‖ met. II 218: celeberrima fontibus Ide **15** de Nireo uid. Hom. Il. II 673 sq. **16 S**: Verg. Aen. V 254 sq.: quem praepes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iouis armiger uncis ‖ Lucan. VIIII 972: unde (= ab Ida) puer raptus...

III 21. **1 T**: Porph. et schol. *f* ad epod. 13, 6 Seru. de metris Hor. IIII p. 470 Diom. p. 526 Victor. de metris Hor. p. 179. **2—4 S**: Euenus 15,1 sq. 5 sq. (anal. Br. I 166): *Βάκχου μέτρον ἄριστον, ὃ μὴ πολὺ μήτ' ἐλάχιστον· ἔστι γὰρ ἢ λύπης αἴτιος ἢ μανίης....εἰ δὲ πολὺς πνεύσειεν, ἀπέστραπται μὲν ἔρωτας, βαπτίζει δ' ὕπνῳ γείτονι τῷ θανάτου* **3 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 sic: seu rixa et insanus amores **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 181. **8 T**: Porph. ad c. III 16,34 **9—12 S**: Plin. epist. III 12,1 sqq.: ueniam ad cenam: sed iam nunc paciscor sit expedita, sit parca, Socraticis tantum sermonibus abundet, in his quoque teneat modum. erunt officia antelucana, in quae incidere inpune ne Catoni quidem licuit, quem tamen C. Caesar ita reprehendit, ut laudet. describit enim eos quibus obuius fuerit, cum caput ebrii retexissent, erubuisse; deinde adicit: putares non ab illis Catonem, sed illos a Catone deprehensos

---

Ω = A' (A a) B C F (φ ψ) R γ δ λ' (λ l) ν π τ u] **15** nireus *R item Porph. et Pseudacr. originarii* nereus *cett. Pph. Porph. Ac. Pseudacr.*

III 21. AD AMPHORAM (AMFORAM *a* ANFORAM *A*) *A' B τ* PARANETICE AD AMPHORAM *F γ δ λ' π u sine interuallo et littera maiore initiali R, sine titulo C*

1 *O* nata *R* .nata *C* O nate *Seruius* mallio *B Diomedes sch. γ pr. Porph. ad ep.* 13, 6 mal. *Victorinus* manlio *cett. Pph. Ac. Pseudacr. sch. γ corr.* mansilio *pro* manlio *sch. F λ* alio *Porph. ad h. l. i. t.* manilio *cod. Seruii* **2** querellas *R1 π* quẹrellas *Porph.* quaerelas *δ1 l Pseudacr.* querelas *cett. R2 δ2* siue] seu *τ u* **3** et insanos] *et* sanos *R* **4** testa] tecta *C* sonnum *u* et omnem *Victorini cod. A* **5** numine *B R1* nomine *cett. R2 Ac. Pseudacr. uid. Epil.* masicum *γ* *uu.* 6—8 *omis. B* **6** S///seruas *π* mo/ue/ri *π* **7** Descendo *a pr.* curuino *R1* *u.* 8 *omis. u1* languiora *γ*

non ille, quamquam Socraticis madet
sermonibus, te necleget horridus:
narratur et prisci Catonis
saepe mero caluisse uirtus.
tu lene tormentum ingenio admoues
plerumque duro; tu sapientium
curas et arcanum iocoso
consilium retegis Lyaeo;
tu spem reducis mentibus anxiis
uiresque et addis cornua pauperi,

---

9 **S**: Mart. I 39, 3: Cecropiae madidus Latiaeque Mineruae VI 44, 1 sq.: credis te ... solum multo permaduisse sale **11** sq. **T**: Victor. p. 159 **S**: Maximianus eleg. 1, 49: hinc etiam rigidum memorant caluisse Catonem ‖ Sen. dial. VIIII de tranqu. animi 17, 4: Cato uino laxabat animum curis publicis fatigatum ‖ ibid. § 9: Catoni ebrietas obiecta est **12** **S**: ecbas. captiui 993: nam leo, cum uino incaluit, mox talia dixit ‖ Mart. VIII 45, 6: tam iusto dabitur quando calere mero? ‖ Sil. XV 130: iussaeque calet uirtutis amore **13** sqq. **S**: Bacchyl. fr. 27: *γλυκεῖ' ἀνάγκα ἐσσυμενᾶν κυλίκων θάλπησι θυμόν, Κύπρις ὥς· ἐλπὶς γὰρ αἰθύσσει φρένας ἀμμιγνυμένα Διονυσίοισι δώροις. ἀνδράσι θ' ὑψοτάτω πέμπει μερίμνας· αὐτίχ' ὁ μὲν πολίων κρήδεμνα λύει, πᾶσι δ' ἀνθρώποις μοναρχήσειν δοκεῖ· χρυσῷ δ' ἐλέφαντί τε μαρμαίρουσιν οἶκοι, πυροφόροι δὲ κατ' αἰγλάεντα ⟨καρπὸν⟩ νᾶες ἄγουσιν ἀπ' Αἰγύπτου, μέγιστον πλοῦτον· ὣς πίνοντος ὁρμαίνει κέαρ* τῆς ἐν οἴνῳ βασάνου καὶ παιδιᾶς meminit etiam Plato leg. I p. 37. **13** **S**: Mart. VII 29, 1: tormentum dulce ‖ Val. Flacc. II 194 sq.: pocula libat tormenti genus ‖ Curt. VIIII 7, 8: iamque corpori tormenta admouebantur **15** sq. **S**: Vitalis anthol. 633, 6 R: arcanum demens detegit ebrietas **17—20** **T**: Pseudacr. uolgatus ad c. I 18, 15 ‖ Diphilus ap. Athen. II p. 35 d: *ὦ πᾶσι τοῖς φρονοῦσι προσφιλέστατε Διόνυσε καὶ σοφώταθ', ὡς ἡδύς τις εἶ· ὃς τὸν ταπεινὸν μέγα φρονεῖν ποιεῖς μόνος, τὸν τὰς ὀφρῦς αἴροντα συμπείθεις γελᾶν, τόν τ' ἀσθενῆ τολμᾶν τι, τὸν δειλὸν θρασύν* Arist. equit. 92 sqq.: *ὅταν πίνωσιν ἄνθρωποι, τότε πλουτοῦσιν, διαπράττουσι, νικῶσιν δίκας, εὐδαιμονοῦσιν, ὠφελοῦσι τοὺς φίλους* **17** sq. **S**: Ou. a. a. I 237 sqq.: uina parant animos faciuntque caloribus aptos, cura fugit multo diluiturque mero; tunc ueniunt risus, tunc pauper cornua sumit, tunc dolor et curae rugaque frontis abit. tunc aperit mentes aeuo rarissima nostro simplicitas, artes excutiente deo **18** **S**: *κέρατ' ἔχειν* ‖ Pind. fr. 218 B.:

Ω = A'(Aa)BCF(φψ)Rγδλ'(λl)νπτu] **9** quanquam *δψ* socratis *C* **10** neclegit *R pr. ut uid.* negleget *CFR (corr. ut uid.)* $\gamma\delta\lambda_1$ *ut uid.* *πτa Ac. gloss. F gloss. Γ* negliget *u* neglegit *AR corr. aut* $_2$ λ_2 *ut uid. l Pph. Porph. Pseudacr.* negligit *B* **11** Narrator *π* **12** Sepe *ACτu* caluisse// *u* caluisse *cett. Ac.* incaluisse *Victor.* **13** admoues $FR_1\delta\pi\tau u$ *Pph. Porph. Ac. Pseudacr.* ammouis *A'λ* ammoues A_2BCl amoues $R_2\gamma\varphi_2 a_2$ **14** *duro// R* tu] te A_1 **15** archanum *Cδτψu* **16** regis *R pr.* u_1 reteges *π* lyeo $B\delta_2\tau$ lieo $\delta_1 u$ liẹo *l* **17** reducicis *τ in litura* anxius *γτ* **18** addes *π*

post te neque iratos trementi
regum apices neque militum arma.
te Liber et si laeta aderit Venus
segnesque nodum soluere Gratiae
uiuaeque producent lucernae,
dum rediens fugat astra Phoebus.

XXII.

Montium custos nemorumque, Virgo,
quae laborantis utero puellas

ἀνίκ᾽ ἀνθρώπων καματώδεες οἴχονται μέριμναι στηθέων ἔξω, πελάγει δ᾽ ἐν πολυχρύσοιο πλούτου πάντες ἴσα πλέομεν ψευδῆ πρὸς ἀκτάν· ὃς μὲν ἀχρήμων ἀφνειὸς τότε, τοὶ δ᾽ αὖ πλουτέοντες . . . ἀέξονται φρένας ἀμπελίνοις τόξοις δαμέντες **21 S**: Verg. Aen. I 734: adsit laetitiae Bacchus dator et bona Iuno **22 T**: Seruius ad Aen. I 720 et mythographus III tract. 11, 2 ap. Mai class. auct. III 250 **23** sq. **S**: Ion Chius ap. schol. Aristoph. pac. 835 in eadem re: *ἀοῖον ἠεροφοίταν ἀστέρα μείνωμεν, ἀελίου λευκοπτέρυγα πρόδρομον* ‖ Prop. IIII 6, 85 sq.: sic noctem patera, sic ducam carmine, donec iniciat radios in mea uina dies **23 S**: Eur. Bacch. 8: *δίου . . . πυρὸς ζῶσαν φλόγα* ‖ Ou. fast. III 427: bene uiuitis ignes ‖ Mart. II 89 sq.: quod nimio gaudes noctem producere uino, ignosco: uitium, Gaure, Catonis (uid. huius carminis uu. 10 et 11) habes ‖ Claudian. in Eutrop. II 84 sq.: producere cenas in lucem ‖ Ou. her. 19, 195: iam dormitante lucerna **24 S**: Dracontius de deo II 9: et fugat astra poli, fugiturus lucis habenas ‖ Prud. cath. I 44: noctis fugat satellites

III 22. **1—4 S**: Sen. Phaedr. 406 sq. 409. 412: regina nemorum, sola quae montes colis et una solis montibus coleris dea, . . . o magna siluas inter et lucos dea . . . Hecate triformis **1 T**: Seru. de metris Hor. IIII p. 469 Diomed. p. 526 Victor. de metris Hor. p. 175 **S**: Verg. Aen. VIIII 405: nemorum Latonia custos ‖ Stat. Th. VIIII 608: uirgo potens nemorum **2 S**: Ou. am. II 13, 19. 21: tuque laborantis utero miserata puellas . . . lenis ades precibusque meis faue, Ilithyia ‖ ad rem **S**: Callim. hymn. in Dian. 20 sqq.

Ω = *A′*(*A a*) *B C F*(*φ ψ*) *R γ δ λ′*(*λ l*) *ν π τ u*] **19** Poste *π ψ pr.* (*et* $b_1 z_1$) P᾽ te *C* Post te *cett.* nec *C R γ τ* **20** neque] & *τ* **21** leta *τ l u* **22** *Segnes A′* egnes *λ pr.* Vrgues *λ corr.* Renes *Pph.* graciae *a* grãe *C* **23** lucerne *τ* **24** redien l_1 fugit R_1 *τ* phębus *A* phebus *u*

III 22. AD (HYMNVS AD *l* YMNVS AD *a*) DIANAM LVCIFERAM *A′ B λ′ τ* HYMNVS (HYNNUS *u*) IN DIANAM *F δ π u* HYMNVS IN DIANAM LVCIFERAM *γ* *sine interuallo aut littera maiore initiali* R_1, *sine interuallo* R_2, *sine titulo C*

1 .ontium *C δ* *Montium R* cŏstos *δ* **2** Que *C τ* Qquae *δ* laborantes $A_2 F R_2$ *δ τ l u* laborantis *cett.* *A′* R_1

ter uocata audis adimisque leto,
  diua triformis,
imminens uillae tua pinus esto,
quam per exactos ego laetus annos
uerris obliquom meditantis ictum
  sanguine donem.

XXIII.

Caelo supinas si tuleris manus
nascente luna, rustica Phidyle,
  si ture placaris et horna
    fruge Lares auidaque porca,

4 **T**: Victor. de metris Hor. p. 176 **S**: Ou. met. VII 177: diua triformis ‖ Verg. Aen. IIII 511 ‖ Lycophr. 1176: τρίμορφος 7 ʻobliquum meditantis ictum' **T**: schol. Stat. Theb. VIIII 534 **S**: Ou. met. VIII 344 de apro: obliquo latrantis dissipat ictu ‖ her. 4, 104: obliquo dente timendus aper

III 23. 1 **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diomed. p. 526 ʻcaelo — ma.' **T**: Victor. de m. Hor. p. 179. Porph. adfert Verg. Aen. III 176 sq.: tendoque supinas ad caelum cum uoce manus 2 nascentis dei Solis mentionem facit Apuleius met. XI 5 3 sq. ʻsi ture — orna fruge lares' **T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 401 ʻet horna (orna mythographus) fruge' **T**: Seru. ad Aen. II 133 et mythographus III tract. 6, 32 ap. Mai class. auct. III 210 Pompeii commentum uol. V p. 242 K.: Et horna fruge lares Seruii [Sergii] comment. in Donatum p. 438 K.: Hor. dicit hornas fruges **S**: Iuu. 9, 137 sq.: o parui nostrique Lares, quos ture minuto aut farre et tenui soleo exorare corona ‖ Prud. perist. X 261: fuliginosi ture placantur lares ‖ Mart. X 92, 13 sq.: hoc omne

---

Ω = *A'(Aa)BCF(φψ)Rγδλ'(λl)νπτu*] 3 audis *omis. B* lęto *AB* l°eto *ψ* loeto *Cγδλ'πau* *uu.* 5—8 *omis. B* 5 Inminens *u Ac.* Immin^n^es *π* Imminens *cett.* uille *C* 6 l&ųs *ψu* 7 Veris *π pr.* obliquom $F_1 R_1$ (*et* ϱ_1) oblicum *A' Ac.* obliquum *cett. A corr.* $F_2 R_2$

III 23. AD (PROSPHONETICE AD *a*) PHIDILEN (FIDYLEN *B*) RVSTICAM *A'Bτ* PROSEVTICE MONOCOLOS (MONOCVLOS *δ*) PHILLIDE (*sic φ, item ψ ante ras. ut uid.* PHIDILE *δ ψ per ras. et corr. omis. π*) *Fδπ* PROSPHONETICE MONOCOLOS AD PHIDILEN RVSTICAM *γ* PROSEUTICE MONOCOLOS FIDILE (PHYDELE *l pr.* PhẎDILE *l corr.*) RUSTICĀ *λ* PROSEVTICE MONOCOLOS AD PHILLIDÊ *u*; *sine titulo C, sine interuallo aut littera maiore initiali R*

1 .ęlo *C* Celo *τu* supremas δ_1 2 rustyca *C* phidyle *B* phidile *A'Rδλ'* phydile *γφ* phydilae *πψ* phillide *u* ς *titul. φ* phidile *τ* phillile τ_1 fidile *C* fidyle *Porph.* () 3 thure *u* ture *cett. Victor.* placlaris *R* orna δl_2 *Ac.* orno *Victor.* 4 laris *Victor. K.*

nec pestilentem sentiet Africum
fecunda uitis nec sterilem seges
robiginem aut dulces alumni
pomifero graue tempus anno.
nam quae niuali pascitur Algido
deuota quercus inter et ilices
aut crescit Albanis in herbis
uictima, pontificum securis
ceruice tinguet: te nihil attinet
temptare multa caede bidentium
paruos coronantem marino
rore deos fragilique myrto.
immunis aram si tetigit manus,

---

agelli mite paruulum numen seu tu cruore siue ture placabis **3 T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 181 **5** sqq. **S**: Symmach. rel. 3, 16: non sunt haec uitia terrarum, nihil inputemus Austris, nec rubigo segetibus obfuit nec auena fruges necauit **7 S**: Lucr. II 1158: dulcis fetus **8 S**: Liu. III 6, 2: graue tempus **9** sqq. **S**: Val. Fl. II 487 sq.: iam cui candentes uotiuo in gramine pascit cornipedes genitor, nostrae stata dona salutis ‖ Ou. am. III 13, 13 sq.: ducuntur niueae populo plaudente iuuencae, quas aluit campis herba Falisca suis ‖ Ou. ex P. IIII 8, 39 sq.: agna ... quam gramine pasta Falisco uictima Tarpeios inficit icta focos **12** sq. **S**: Prop. IIII 1, 111 sq.: idem Agamemnoniae ferrum ceruice puellae tinxit ‖ Prudentius apoth. 461 sq.: pontificum festis ferienda securibus illic agmina uaccarum steterant ‖ psych. 402: nec tinguit patrias sententia saeua secures **17—20 T**: schol. Pers. 2, 75 **S**: Tib. IIII 1, 14 sq.: paruaque caelestis placauit mica nec illis semper inaurato taurus cadit hostia cornu ‖ Ou. ex P. IIII 8, 39 sq.: nec quae de parua dis pauper libat acerra, tura minus grandi quam data lance ualent Stat. s. I 4, 127 sqq.: qua nunc tibi pauper acerra digna litem? nec si uacuet Meuania ualles, aut praestent niueos Clitumna noualia tauros, sufficiam. sed saepe deis hos inter honores caespes et exiguo placuerunt farra salino **17** sqq. **S**: Eur. fr. 327 N.: ἐγὼ δὲ πολλάκις σοφωτέρους πένητας ἄνδρας εἰσορῶ τῶν πλου-

---

$\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi\tau u$] **5** sentiat *τ* affricum *Cu* affricū *l* **6** stilē ḡ seges *B* **7** Robiginem *A*1 *C R*1 *Ac.* Rubiginem *cett. A*2 *R*2 *Pseudacr.* () dulcis *B* alunni *lu* **8** graui *R*1 **9** Nā q̄, *B* Namque *A′ Cπl ante corr.* niuale *u pr.* nauali *l pr.* alcido *Fδ*1*π corr. u* algido *cett. δ*2 *Pph. Porph.* **10** ilices rł *B sed addidit u.* 11 **11** alba*nis*// in herbis *R* *uu.* **12—20** *omis. B*; $\Omega = A'(Aa)CF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau u$ **12** securis *R*1 securim *δπ*2*ς* securum (*pro* securim) *u* secures *cett. R*2 *u uar. Pph. Porph. schol. γ in interpret.* **13** tinget *A′λ* tinguet *cett. a*2 *Porph.* nichil *φu* adtinet *Au corr.* ate *u pr.* (*sic*) at tinet *γ* **14** Temtare *ψ*1 cede *πτu* **16** flagiliq. *l pr.* mirto *Aψ*1*u* mirto *R* **17** Inmunis *FR Porph. Pseudacr.* Immunis *cett.*

non sumptuosa blandior hostia,
mollíuit auersos Penatis
farre pio et saliente mica.

XXIIII.

Intactis opulentior
thesauris Arabum et diuitis Indiae
caementis licet occupes
Tyrrhenum omne tuis et mare Apulicum:
si figit adamantinos

σίων, καὶ τοὺς θεοῖσι μικρὰ θύοντας τέλη τῶν βουθυτούντων ὄντας εὐσεβεστέρους || Philemon in gnom. Gr. ed. Br. p. 194: *εἴ τις δὲ θυσίαν προσφέρων, ταύρων γε πλῆθος ἢ ἐρίφων... εὔνουν νομίζει τὸν θεὸν καθιστάναι, πεπλάνητ' ἐκεῖνος... θεῷ δὲ θῦε διὰ τέλους δίκαιος ὤν, μὴ λαμπρὸς ὢν ταῖς χλαμύσιν ὡς τῇ καρδίᾳ* **17 S**: Terentian. p. 404: aram tangite supplices **18—20 T**: Seru. interpolatus ad Aen. V 745 **19** sq. **S**: Tib. III 4, 10: farre pio placant et saliente sale || Verg. Aen. V 745: farre pio et plena supplex ueneratur acerra || Ou. fast. IIII 409 sq.: farra deae micaeque licet salientis honorem detis || fast. I 338 **20 S**: anthol. 395, 2 R.: sumant ut pia tura Lares

III 24. **1—4 S**: Cassiod. uar. VIIII 6: quantis ibi molibus marini termini decenter inuasi sunt? quantis spatiis in uisceribus aequoris terra promota est? **1** sq. **S**: Prop. II 10, 16: et domus intactae te tremit Arabiae **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 526 Victor. de m. Hor. p. 177 **2 T**: Victor. de m. Hor. p. 175 **5** sqq. **S**: Pind. P. 4, 71:

Ω = *A'(Aa)BCF(φψ)Rγδλ'(λl)πτu*] **18** *Non R* **19** Molliui *Cγτa2 Ac. Pseudacr. gloss. Γ* Mol*l*iuit *R* Mollibit *A'Fδλ'u Seruius interpolatus* Mollibit *π*() *uid. Epileg.* aduersos *ψ1ς* auersos *cett. Pseudacr.* () penatis *A'R1* penates *CFR2γδλπτa2u* pe////nates *l* **20** Ferre *C* salliente *γ*

III 24. AD (*om. A*) DIVITES AVAROS *A'Bδτa* LICET OMNIA FACIAS MORIVNDVM (MORIENDVM *πl corr. uz*) EST *Fλ'πuz*, *praemittit ψ*: ALIA ODE, *λ'*: DIVITES AVAROS, *u*: AD AUAROS AD DIVITES AVAROS QVI LICET OMNIA FACIANT MORIENDV̄ EST *γ*; *sine titulo C, sine interuallo et littera maiore R1*

1 In tantis *Victorinus* .ntactis *C* *In* tactis *R* **2** Tesauris *u* Thesauris *cett. Victorinus* indie *Cδ1* **3** Cementis *δπlu* *licet R* //licet *δ* (scilicet *δ1*?) **4** Thyrrenum *π* Tirrenum *ARψu* Thyrenū *C* Tyrrenum *Bγδλ'φa* Thirrhenum *τ* marea pulicum *Fδ pr.* apulicum (-a pulicum) *CFδπ corr.u item Porph. legisse putandus est* publicum *Rγπ pr. τ Ac. pr. Pseudacr.* ponticum *A'Bγ uar. λ' u uar. Ac. corr.* () Daunium *Heimsöth* punicum *ς uid. Epileg.* **5** fi*g*it *A* figit *cett. Pph.* figet *Ac.*

summis uerticibus dira Necessitas
clauos, non animum metu,
non mortis laqueis expedies caput.
campestres melius Scythae,
quorum plaustra uagas rite trahunt domos,
uiunt et rigidi Getae,
inmetata quibus iugera liberas
fruges et cererem ferunt
nec cultura placet longior annua
defunctumque laboribus
aequali recreat sorte uicarius.
illic matre carentibus
priuignis mulier temperat innocens,

τίς δὲ κίνδυνος κρατεροῖς ἀδάμαντος δῆσεν ἅλοις; ‖ fr. 191: *σφυρηλάτοις ἀνάγκαις* **7** sq. **S**: Apoll. Rh. I 1035 sq.: *τὴν* (sc. *μοῖραν*) *γὰρ θέμις οὔποτ᾽ ἀλύξαι θνητοῖσιν· πάντη δὲ περὶ μέγα πέπταται ἕρκος* **8 S**: Stat. s. V 1, 155 sq.: furuae miseram circum undique leti uallauere plagae **9–11. 14. 12** sq. **24** 'de quarum laude gentium Horatium in lyricis suis ita meminit: campestres, inquit, Scythae melius uiuunt et rigidi Getae, quorum — domus, nec cultura — annua. dos est magna parentum uirtus; et peccare nefas, aut precium est mori' **T**: Adamus descript. insularum Aquilonis c. 18 (m. G. uol. VIIII) **9** sqq. campestres — uiuunt **T**: schol. Lucan. (Sulpit.) I 253 'campestres m. sc. qu. pl. u. r. tr. d.' **T**: schol. Lucan. (Omnib.) I 253 **S**: Sen. Phaedr. 170 sqq.: compesce amoris impii flammas precor nefasque quod non ulla tellus barbara commisit unquam, non uagi campis Getae nec inhospitalis Taurus (uid. Hor. epod. 1, 12) aut sparsus Scythes **9** sq. **S**: Aeschyl. Prom. 709 sq.: *Σκύθας δ᾽ ἀφίξει νομάδας, οἳ πλεκτὰς στέγας πεδάρσιοι ναίουσ᾽ ἐπ᾽ εὐκύκλοις ὄχοις* ‖ Sall. hist. fr. III 76 M.: Scythae nomades tenent, quibus plaustra sedes sunt ‖ Stat. s. V 2, 135 sq.: mutatoresque domorum Sauromatas ‖ Sen. Herc. fur. 533: intrauit Scythiae multiuagas domos **10 S**: Val. Fl. VI 80—82: plaustrisque ad proelia cunctas Coelaletae traxere manus; ibi sutilis illis et domus et crudo residens sub uellere coniunx e. q. s. ‖ Sil. III 290: nulla domus, plaustris habitant **11 S**: anthol. 888, 7 M.: qui potuit rigidas Gothorum subdere mentes

---

Ω = A′(Aa)BCF(φψ)Rγδl′(λl)πτu] **6** necessitas *R* **7** Clauum *τ* animos *u* anim*um* *R* animum *cett. et schol. γ in interpretatione* metus *π* **8** expedis R_1 capud R_1 *δ pr. u* **9** Cãpestris *B*· mel*ius* *R* scithe *A* schytę *π* scytę *δ* scithae *u* **10** Quorū *R* *uagas rite trahunt domos* R_2 *in ras.* rite uagas *schol. Lucan. Sulpit.* uagos *τ* uages *C* domus *Ac.* **11** V*i*uunt *δ* Viuunt *cett. uid. Epil.* rigi, (/di) *π* g//etę *R* gete *τ* **12** Inmetata *CRγδπu Pph. Porph. Ac.* Inme tata *F cf. c.* II 15, 15 Im̄otata *B* Immetata *A′λ′τ* Iinmetata (E) *δ* *q*uibus *R* iu*g*era *R* **13** Frugis *λ′ apr.* **14** pl//acet *R* **16** Aquali *π*

nec dotata regit uirum
  coniunx nec nitido fidit adultero.
dos est magna parentium
  uirtus et metuens alterius uiri
certo foedere castitas,
  et peccare nefas aut pretium est mori.
o quisquis uolet impias
  caedes et rabiem tollere ciuicam,
si quaeret 'pater urbium'
  subscribi statuis, indomitam audeat
refrenare licentiam,
  clarus postgenitis: quatenus, heu nefas,
uirtutem incolumem odimus,
  sublatam ex oculis quaerimus, inuidi.
quid tristes querimoniae,

---

20 sqq. **S**: Plaut. Amph. II 2, 209 sq. = 839 sq.: **non ego illam** mihi dotem duco esse, quae dos dicitur, **sed pudicitiam et pudorem** et sedatum cupidinem ‖ Hipponax fr. 72 (nisi potius Hippothoon): *γάμος κράτιστός ἐστιν ἀνδρὶ σώφρονι, τρόπον γυναικὸς χρηστὸν ἕδνον λαμβάνειν. αὕτη γὰρ ἡ προὶξ οἰκίαν σῴζει μόνη* ‖ Antipat. Thess. 46 (anal. Br. II 121: *ἣν δ' ἔχῃ εἰς ὑμέναιον, Ἀχαιίδος ἤθεα μητρὸς χρηστὰ φύλασσε πόσει προῖκα βεβαιοτάτην* **21** [Sergii] explanat. in Donatum lib. I p. 496 K.: et parentum et parentium Horatius dixit **23 S**: Lucr. V 921: **foedere** naturae **certo** discrimina seruant ‖ Verg. Aen. I 62 et Pers. 5, 45 et Sil. XIIII 346. XV 75 et Manil. IIII 839: **foedere certo** **24 S**: Sen. Herc. Oet. 1336: pensate merita; **mors erit pretium** omnium **26 S**: Flor. II 9 (III 21), 5: ultimo non ciuicam modo, sed hostilem quoque rabiem supergressum **31** sq. **T**: schol. *γ* epist. II 1, 11 **S**: poet. apud Br. anal. I p. 61: *δεινοὶ γὰρ ἀνδρὶ πάντες ἐσμὲν εὐκλεεῖ ζῶντι φθονῆσαι, κατθανόντα δ' αἰνέσαι*

$\Omega = A'(Aa)BCF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau a]$ **19** dodata *τ* **20** Coniux *R pr. π pr. ψ* Coniunx *cett. R corr. π corr.* nitidū *l ante ras. et corr. ut uid.* adultera π_1 *aut pr.* **21** parentium] parentum $A' R_2 \delta_2 \lambda' \tau u$ *u.* **22** *om. B* **23** fędere *A* federe $l_1 u$ **24** precium *τψa* p̄cium *λ* **25** 'Non recte a superiore ᾠδῇ haec separata sunt, cum inde pendeant et illis adnexa sint' *Porph.* quisq; *γ* quis quis *Fλ'a non Pph. Pseudacr.* inpias *λ Pph.* **26** Cedes *Aλu* aut *Fδπu* et *cett.* **27** quaeret *BRγal Pph.* queret $AC\lambda\tau u_2$ quęrit $\delta_2\varphi\psi_2$ querit $\delta_1\pi\psi_1 u_1$ **28** Subscripsi *C* statuis] stati us A_1 **29** licenciā *C* *uu.* **30–64** *omis. B*; $\Omega = A'(Aa)CF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau u]$ **30** postgenitis *editores plerique, codicum pars* post gen., *post*genitis *R* p' genitis *C* quatenus *Ω schol. γb Pph.* quatinus *ς* **31** incolumen *ψ* incolumem *cett.* incolomem *ς schol. γ epist.* **32** occulis *ψ ante ras.* querimus *CRγu* **33** tristis R_1 querimoniae *Bπτau* quaerimoniae $ACR\gamma\lambda'\psi_1$ *Pph.* queremoniae $\varphi\psi_2$ quærimoniæ *δ*

si non supplicio culpa reciditur?
quid leges sine moribus
uanae proficiunt, si neque feruidis
pars inclusa caloribus
mundi nec Boreae finitimum latus
durataeque solo niues
mercatorem abigunt, horrida callidi
uincunt aequora nauitae,
magnum pauperies obprobrium iubet
quiduis et facere et pati,
uirtutisque uiam deserit arduae?
uel nos in Capitolium,
quo clamor uocat et turba fauentium,
uel nos in mare proximum
gemmas et lapides aurum et inutile,

35 sqq. S: Arist. pol. II 5, 14: *ὁ . . . νόμος ἰσχὺν οὐδεμίαν ἔχει πρὸς τὸ πείθεσθαι παρὰ τὸ ἔθος* ‖ Sulpicius Lupercus anthol. 649, 15 sq. R.: quis metus hic legum quaeue est reuerentia ueri, crescenti nummo si mage cura (al. culpa) subest? ‖ Petron. s. 14: quid faciant leges, ubi sola pecunia regnat? ‖ Aus. edyll. 2, 34 p. 33 Sch.: atque bonos mores legibus antetuli **37** S: Lucan. V 24 sq.: uel plaga, qua torrens claususque uaporibus axis nec patitur noctes nec iniquos crescere soles **41** S: Tac. Agr. 25: uictus Oceanus **42** sq. S: Philemon fab. incert. fr. 69 M.: *ἡ γὰρ σπάνις πρόχειρος εἰς τὸ δρᾶν κακά* ‖ Theogn. 649 sqq.: *ἆ δειλὴ πενίη, τί ἐμοῖς ἐπικειμένη ὤμοις σῶμα καταισχύνεις καὶ νόον ἡμέτερον; αἰσχρὰ δέ μ' οὐκ ἐθέλοντα βίῃ καὶ πολλὰ διδάσκεις, ἐσθλὰ μετ' ἀνθρώπων καὶ κάλ' ἐπιστάμενον* ‖ Timocles comic. III p. 609 M.: *πολλοὺς γὰρ ἐνίοθ' ἡ πενία βιάζεται ἀνάξι' αὐτῶν ἔργα παρὰ φύσιν ποιεῖν* ‖ Lucian. apol. 10: *πενίαν πάντα ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀναπείθουσαν, ὡς ἐκφύγοι τις αὐτήν* **42** S: Sall. Cat. 12, 1: paupertas probro haberi . . . coepit **43** S: Valer. Max. II 6, 12: remoueatur dulcedo uitae, quae multa et facere et pati turpiter coegit ‖ Apul. met. VIIII c. 18: quiduis facere quiduis pati paratus **44** S: Hes. *ἔργ.* 287 sq.: *τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτήν* ‖ Sil. II 578: ardua uirtutem profert uia

Ω = *A'(Aa)CF(φψ)Rγδλ'(λl)πτu*] **34** supplitio *γψ* suplitio *u* **35** moribus] moris l_1 **36** Vane *γδ* Vanȩ *R*, *sed uirgula in ras.* prọfitiunt *F* *feruidis* δ_2 **37** c$\overset{a}{o}$loribus *ψ* coloribus R_1 laboribus u_1 caloribus *cett.* $R_2 u_2$ **38** Mundae l_1 finitum *π pr.* **39** Duratæque *δ* *æ ab alt. m. in ras.* Duratȩ/// que *R* Durata eque *λ* **40** abigunt] abiciunt $\pi_1 l$ c$\overset{l}{a}$lidi *π* **41** equora *C* nautae *δu* **42** pauperis *γ* pauperies, *s in ras.*, *R* obproprium *Cδa* obprobrium *cett. Pph.* iubet] pati *u pr.* **43** Quidui[s] *R* Quid quis *l ante ras.* **44** Virtusque *γ pr.* Virtutesque R_1 **46** Quos *u* clamor] damor *R ante ras.* **48** aurum inutile $\delta_1 u_1$

summi materiem mali,
mittamus, scelerum si bene paenitet.
eradenda cupidinis
praui sunt elementa, et tenerae nimis
mentes asperioribus
formandae studiis. nescit equo rudis
haerere ingenuus puer
uenarique timet, ludere doctior,
seu Graeco iubeas trocho
seu malis uetita legibus alea,
cum periura patris fides
consortem socium fallat et hospites,
indignoque pecuniam
heredi properet. scilicet improbae
crescunt diuitiae: tamen
curtae nescio quid semper abest rei.

47—49 S: Lucian. Tim. 56 p. 173: *σοῦ δὲ αὐτοῦ χάριν ἐστάλην, ὡς μὴ διαφθείρῃ σε τὸ κάκιστον τοῦτο καὶ ἐπιβουλότατον κτῆμα ὁ πλοῦτος, ὁ πολλοῖς πολλάκις αἴτιος ἀνηκέστων συμφορῶν γεγενημένος· εἰ γάρ μοι πείθοιο, μάλιστα ὅλον ἐς τὴν θάλατταν ἐμβαλεῖς αὐτόν* ‖ idem uit. auct. 9 p. 549: *τὰ δὲ χρήματα, ἢν ἔχῃς, ἐμοὶ πειθόμενος ἐς τὴν θάλατταν φέρων ἐμβαλεῖς* **49** S: Sall. Cat. 10, 3: igitur primo pecuniae, deinde imperi cupido creuit: ea quasi materies omnium malorum fuere ‖ Sulpic. Lupercus anthol. 649, 5 sq. R: sic latebras Eriphyla uiri patefecit, ubi aurum accepit, turpis materiam sceleris ‖ Rutil. itin. I 357: materies uitiis aurum letale parandis ‖ Iustin. III 2, 12: auri argentique usum uelut omnium scelerum materiam sustulit **50** bene = ualde ut apud Ennium frequenter (Porph.) **53 sq.** S: Sil. XI 449 sq.: Peliaca formabat rupe canendo heroum mentes et magni pectora Achillis **54—56** S: Dracont. satisfact. 225 sq.: non puer audet attrectare tener Martia tela manu **62** properare aliquid: Graece *σπεύδειν τι* (saepius apud Euripidem) S: Iuu. 14, 178: quis metus aut pudor est umquam

Ω = A′(Aa)CF(φψ)Rγδλ′(λl)πτu] **49** materiam *Ru* matheriam *ψ* materię̃ *Ac.* **50** pęnitet *φ* penitet *A′CRγδλπu* poenitet *τψl* **51** Eradanda R_1 **52** praui] Praua *F*π_2 *aut corr.* Prauae *u* elementa] fomenta *π* temerae *γ* **53** asperiobus *δ* **54** Formande *γ* Formandę *R, uirgula in ras.* Firmandae *Bentl. uid. Epileg.* nescit// equo *R* aequo *Aψ* **55** Herere *δτu* ingenuis *C* inguus *l pr.* **56** Veneraq. R_1 $d\overset{o}{i}tior$ *π* **57** gręco *π et fort. a* greco *cett.* trhoco *u* **58** leg////ibus *δ* **59** per iura *AFR* peiura *τ* patris *δ* **60** sotium *γψ* fallet *Pseudacr. in interpret. opp. Ω Pph.* hospites *A′CRγδτl Pseudacr.* hospitem *Fλπu Pph. Porph. schol. λφ* () **62** Haeredi *F* improbae *δλ′πτau* īprobę *C* improbe *AFR* inprobę *γ* **63** Crescunt *R* diuitie *C* diuiciae *a* **64** Curtę *R* qd R_2 *in ras.*

XXV.

Quo me, Bacche, rapis tui
  plenum? quae nemora aut quos agor in specus
uelox mente noua? quibus
  antris egregii Caesaris audiar
aeternum meditans decus
  stellis inserere et consilio Iouis?
dicam insigne, recens, adhuc

properantis auari? 64 **S**: Sen. Herc. fur. 166 sqq.: hic nullo fine beatas componit opes gazis inhians et congesto pauper in auro || Apul. de magia c. 20: nec montibus auri satiabitur (sc. auarus), sed semper aliquid, ante parta ut augeat, mendicabit

III 25. **1—3 S**: Paulin. Nol. c. 10, 29 sq. 142: nemora aut iuga ... nunc alia mentem uis agit ... mens noua me, fateor, cepit || Lucan. V 166 sqq.: non umquam plenior artus Phoebados irrupit Paean mentemque priorem expulit || VIIII 564: ille deo plenus, tacita quem mente gerebat **1** sq. **T**: Prisc. VI 75 inde hausit artis auctor anonymus Bernensis p. 102 Hagen 'quo — plenum' **T**: florilegium Cusanum **S**: Plaut. Men. 836 = V 2, 82: euhoe ... Bromie, quo me in siluam uenatum uocas? || Auson. grat. act. 1, 5 p. 20 Sch.: nec iam miramur licentiam poetarum, qui omnia deo plena dixerunt || Victorin. de Maccab. fratr. caede u. 253: mens maneat iam plena deo || Val. Fl. II 441: illi sole nouo laeti plenique deorum **1 S**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 K. Diom. p. 526 Victorin. de m. Hor. p. 177 **2** 'plenum quae nemora aut quos agor in s.' **T**: Victor. de m. Hor. p. 175 'quae — specus' **T**: Seru. ad Aen. VII 568 'quos — specus' **T**: Cledon. p. 40 **4. 6 S**: Verg. ge. I 24 sq. 32: tuque adeo, quem mox quae sint habitura deorum concilia incertum est ... Caesar ... anne nouom tardis sidus te mensibus addas? **6** 'astris inserere' legimus ap. Sen. Herc. Oet. 1154, 'dignus ... concilio deum' apud Nemesian. buc. 1, 50 sq. **7** sqq. **S**: Ou. trist. IIII 1, 41 sqq.: utque suum Bacche non sentit saucia uolnus, dum stupet Edonis exululata iugis, sic ubi mota calent uiridi mea pectora thyrso, altior humano spiritus ille malo est || Sen. Med. 382—384: incerta qualis

III 25. *Ω* = *A′*(*Aa*)*BCF*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*πτu*] YMNVS AD LIBERVM PATREM *A′BCτ*, *A add.* SCRIBIT METRO EODEM, *B add.* VT SVPRA, *C add.* SCRIBIT · M&rū id̄ v̄ sup̊ LIBERVM PATREM INVOCAT. LAVDES (LAVDIS *φ*) CAESARIS (CESARIS *γδπu*) DICTVRVS *Fγδλ′πu* *sine interuallo et littera maiore initiali R1, titulum om. δ*

1 *Quo R* bache *Cτal* bacchę *R* bacchae *Pph.* braccher *Victorini cod. A* bacches *Victorini Val.* rapis *Ω Pph. Diomed. Seru. Priscian. anonym. Bernensis floril. Cus.* trahis *Victorini codices* **2** quae] que *τ* quo *C* quę *R* aut] et *R Priscianus Victorinus* au' *a* aut *cett. Ac. Seruius* () **3** *post* noua *δ uersum quartum incipit sic:* Auibus antris etc., A *miniatoris culpa scriptum est pro* Q **4** ægregii *πτ* cesaris *ACγδτu* audiat *δ pr.* **5** decus] denus *R1* **6** ins//erere *R* concilio *FRδ1πu* consilio *cett. δ2 schol. Γ*()

indictum ore alio. non secus in iugis
exsomnis stupet Euhias,
Hebrum prospiciens et niue candidam
Thracen ac pede barbaro
lustratam Rhodopen, ut mihi deuio
ripas et uacuum nemus
mirari libet. o Naiadum potens
Baccharumque ualentium
proceras manibus uertere fraxinos,
nil paruom aut humili modo,
nil mortale loquar. dulce periculumst,
o Lenaee, sequi deum
cingentem uiridi tempora pampino.

entheos cursus tulit, cum iam recepto Maenas insanit deo Pindi niualis uertice aut Nysae iugis **9 T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 549: unde Hor. in odis: exsommis stupet Euchias **10** sq. **S**: Hom. Il. XIIII 227: *Θρηκῶν ὄρεα νιφόεντα* ‖ Eur. Hec. 81: *τὴν χιονώδη Θρήκην* ‖ Andr. 215: *Θρήκην χιόνι τὴν κατάρρυτον* **11** sq. **S**: Sen. Med. 753: secreta nudo nemora lustraui pede **12 S**: Sil. II 73 sqq.: quales Threiciae Rhodopen Pangaeaque lustrant saxosis nemora (cf. u. 2) alta iugis cursuque fatigant Hebrum (cf. u. 10) innupta manus **13 S**: Propert. III 15, 39 de laudibus Bacchi: haec ego non humili referam memoranda coturno **14** sq. **S**: Orph. hymn. 53, 6: *Ναΐσι καὶ Βάκχαις ἡγούμενε* **15** sq. **S**: Eur. Bacch. 1109 sq.: *αἳ δὲ μυρίαν χέρα προσέθεσαν ἐλάτῃ κἀξανέσπασαν χθονός* **18 S**: Stat. s. IIII 5, 25: dulce periculum **20 S**: Prud. cath. III 26 sq.: sperne, Camena, leues hederas, cingere tempora quis solita es

Ω = *A′(Aa)CF(φψ)Rγδλ′(λl)πτu*] *uu.* **8. 9** *omis. B* **8** Indictummore *ψ* Indictũ more R_1 **9** Exsonnis *u* Exomni[s] *π* Exomnis $δ_1$ Ex omnis R_1 Exsomnis *cett.* $R_2 δ_2$ *Ac. Pseudacr. schol. λφ Burmann ad anthol. Lat.* I *p.* 170 *cf. Verg. Aen.* VI 556 sq.: Tisiphoneque sedens . . . uestibulum exsomnis seruat noctesque diesque euchias *F* $δ_1$ *π ante ras.* heu hias *l* heuhias *A′λ* euhias *cett.* $δ_2 π_2$ **10** Haebrũ *π* Hebreum *δ ante ras.* niue] naue *C* **11** Tracem *F* Trachen *u* Tracen *δ* Thracen *cett.* **12** Lustratum *τ* rodopen *δu* ut *Ω Ac.* quam *Pph.* michi *φ* deuio] o *in litura δτ* **13** Ripis *γ* Ripas *cett.* **14** naiadum A_2 *FRδπu Pph. Ac.* naidum *A′BCγλ′τ* **15** Bacharum *A′π* bacc(h)ar *B* Baccarũ *π* Baccharum *cett.* **16** fraxinus *F* $δ_1$ *π Pph.* saxinos *ut uid. u* fraxinos *cett.* $δ_2$ *Ac.* **17** Nihil *FRδπ* paruum *Ω* humili *F* R_1 *δλu* humile *A′C* R_2 *γπτl* (at humili *schol. γ*) humilē *B* **18** Nihil *CFRδ Pph. Ac.* loquor $π_1$ *l pr.* periculum *omisso* est *F* (*et* $ϱ_1$); *in γ* ÷ *alt. atram. uidetur scriptum esse; in R* ē *alt. manu additum* est, R_1 periculum st *exhibuisse uidetur;* periclũ est *l* periculum est *cett.* **19** laenee// *R* leneæ *a ante ras.* laenę *C* lene e *δ* lęnee *γτ* lena(ee)// *π* lenee *cett. A′* *sequi* $δ_2$ *in ras.* **20** Cingnentē *τ* tempora] timpora $R_2 λ_2 τ_2$ timpore $τ_1$ tympora A_2

XXVI.

Vixi *d*uellis nuper idoneus
et militaui non sine gloria:
  nunc arma defunctumque bello
    barbiton hic paries habebit,
laeuom marinae qui Veneris latus
custodit. hic hic ponite lucida
  funalia et uectes et †arcus
    oppositis foribus minacis.
o quae beatam diua tenes Cyprum et
Memphin carentem Sithonia niue,

III 26. **1** Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diomedes p. 526 Victor. de m. Hor. p. 179 hanc oden praetermisit expositionis metricae auctor **1 S**: Ou. am. II 18, 12: resque domi gestas et mea bella cano ‖ Auson. epigr. 108 (107 Sch.), 14 in scabiosum: femineos coetus et non sua bella lacessit ‖ Terentianus Maurus u. 2632 sq.: opima adposui senex Amori arma Feretrio **2 S**: Ou. am. I 9, 1: militat omnis amans et habet sua castra Cupido **3** 'nunc — b.' **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 181 **6—8 S**: Theocr. 2, 127 sq.: *εἰ δ' ἄλλᾳ μ' ὠθεῖτε καὶ ἁ θύρα εἴχετο μόχλῳ, πάντως καὶ πελέκεις καὶ λαμπάδες ἦνθον ἐφ' ὑμέας* ‖ Plaut. Bacch. V 1, 33 sq.: iube sis actutum aperiri fores, nisi mauoltis f o r e s et postes comminui s e c u r i b u s ‖ Lucil. p. 107 M.: u e c t e atque a n c i p i t i f e r r o effringam cardines ‖ Ter. eun. 774 sqq. ubi narratur quomodo Thaidis domus expugnata sit ‖ Tib. I 1, 73 sqq.: nunc leuis est tractanda Venus, dum frangere postes non pudet et rixas inseruisse iuuat. hic ego dux milesque bonus: uos, signa tubaeque, ite procul, cupidis uolnera ferte uiris ‖ Ou. a. a. III 567: nec franget postis nec saeuis ignibus uret **10 S**: Bacchyl. fr. 39: *τὴν ἀχείμαντόν τε Μέμ-*

Ω = *A'(Aa)BCF(φψ)Rγδλ'(λl)πτu*] III 26. AD VENEREM (VEREM *A*) TETRACOLOS *A'BCτ* AD VENEREM (TETRACOLOS *add. λ'*) LOQVITVR QVOD NEQVE AMARE NEQVE SCRIBERE POSSIT (POSSET *F*) *Fγδλ'πu add. Flu*: PROPTER AETATEM; *sine interuallo et littera maiore initiali R1*

1 *V*ixi *R* duellis *Franke et Meineke* puellis *Ω uid. Epileg.* idoneos (v *superscr.*) *δ* **5** Leuom (v *superscr.*) *R* Leuum *γτa p. corr. u* Laeuum *cett. a ante corr. Pph.* marine *δ* **6** ponte *pro* ponite *R1* **7** uestes *π pr. l2 uar.* arcus *Ω* (acus, r *superscr.*, r *ab eodem, l*) *Pph. Ac. Pseudacr. schol. γλφ* securesque *Bentley* asses *G. H. Müller* artes *Hamacher* uncos *Holder* ascias *Keller uid. Epileg.* **8** Opositis *δ* minacis *Pph.* minaces *Ω* **9** quae] quam *τ* beatum *δ1π ante corr.* tenes] regis *δπu, ut interpretatio superscr. in l*; tenes *cett. δ2 uar. π uar. Ac.* () ciprum *Rδau Ac.* **10** Memphin *δς* Memfin *A'BFl* Memphim *Cγ* Memphym *τ* Nemphim *R* Menphin *u* Menphyn *π* Menfin *λ* Memfim *Pph.* sithononia *B* sythonia *τ*

regina, sublimi flagello
tange Chloen semel arrogantem.

XXVII.

Impios parrae recinentis omen
ducat et praegnas canis aut ab agro
raua decurrens lupa Lanuuino
fetaque uolpes;
rumpat et serpens iter institutum,
si per obliquom similis sagittae

φιν καὶ δοναχώδεα Νεῖλον ‖ Ou. am. III 7, 7 et Vitalis anthol. 578, 4 R.: Sithonia ... niue ‖ Nemesian. buc. 4, 51: Sithonias ... niues **11** sq. **S**: Mart. VI 21, 9 de Venere: arcano percussit pectora loro ‖ Stat. silu. V 4, 18: extremo me tange cacumine uirgae

III 27. **1** sq. **S**: Aulularia siue Querolus p. 46, 14 Peiper: ego istaec non pertulissem, si recinenti ac monenti credidissem graculae. ego in laqueos non incidissem, si monita curti seruassem canis **1 T**: Seru. de m. H. IIII p. 469 Diom. p. 526 Victor. de m. Hor. p. 175 **1** et **11 S**: Prud. c. S. II 571: cur Cremerae in campis cornice uel oscine parra ... **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5** sq. **S**: Verg. Aen. V 273 sq.: qualis saepe uiae deprensus in aggere serpens aerea quem obliquom rota transit **5 S**: Lucil. Aetn. 370: rumpat iter

---

Ω = *A′*(*Aa*)*BCF*(φψ)*R*γδλ′(λ*l*)πτ*u*] **11** Regi//na, ‿ *ab alt m.*, δ **12** cloen *Bu* chloen δ chloen *cett.* adrogantem *R Pph.* arrogantem *cett.* *in cod. mixto Emmeramensi (CE) post hunc u. incipit altera pars, idest uerus cod. C, ita ut iam construi possit cod. B′ = BC.* c. I 1, 1 = III 26, 12 *melius dixissem E quam C, quod sero me intellexisse doleo*

III 27. AD GALATEAM (GALATHEAM *A′*τ *corr.*) YPOTHETICE *A′B*τ PROSPHONETICE (PROSPONETICE π*z*) AD GALATEAM (GALATHEAM λ′π$ψ_2$*z*) SVI NON ESSE MEMOREM *F*λ′π*z* *sim.* δ *marg., sed parum liquet* PROSPHONETICE AD GALATHIĀ (GALATĒ *u*) SVI N̄ ESSE INMEMOREM (IMMEMOREM *u*) γ*u*, *sine titulo C, sine interuallo et littera maiore* R_1

1 Impios *R* parre A_1 parrȩre π retinentis *C Victorinus* retimentis R_1 **2** praegnas *B* pregnas *R* pregnas (n superscr.) *A′* p̄gnans λ prȩgnans *C ut uid.* pregnans *cett.* **3** lanouino (v superscr.) π lanu‿uino δ, ‿ *ab alt m.* **4** Feta *B′*π *post ras. et* π *uar.* φ *Victorinus* Faeta *ARu* Foeta γδ *uar.* λ′τ*a* Festa $δ_2$π *ante ras.* Pesta $δ_1ψ_2$ (*gloss. interlin.* ψ*bz*: pestilens) () uolpes A_1CFδπ *schol.* φ uulpes *cett.* A_2 uulpis *Victorinus* **5** Rumpit $FR_1δ_1$π *Pph. Ac. Pseudacr.* Rumpat *cett. F uar.* $R_2δ_2$ *gloss.* Γ *bis* **6** obliquom *R* obliquum *BF*δπτ*u* oblicum *A′C*γλ′

terruit mannos: ego cui timebo
prouidus auspex,
antequam stantis repetat paludes
imbrium diuina auis imminentum,
oscinem coruom prece suscitabo
solis ab ortu.
sis licet felix, ubicumque mauis,
et memor nostri, Galatea, uiuas,
teque nec laeuos uetet ire picus
nec uaga cornix.
sed uides, quanto trepidet tumultu
pronus Orion. ego quid sit ater
Hadriae noui sinus et quid albus
peccet Iapyx.
hostium uxores puerique caecos
sentiant motus orientis Austri et

---

7 **S**: Ou. am. II 2, 9: quid tibi [amicae], me miserum, Zephyros Eurosque timebo? **11** **S**: Apoll. Sid. epist. II 2, 14: oscines coruos uoce triplicata puniceam surgentis aurorae facem consalutantes **12** **S**: Ou. tr. V 8, 25 et ex P. III 1, 127: s o l i s a b o r t u **13** **S**: Stat. s. II 2, 107: s i s f e l i x, tellus etc. **14** **S**: Paul. Nol. c. 17, 9: i m e m o r n o s t r i **15** sq. **S**: Plaut. asin. 259 (II 1, 11) sqq.: inauguratumst: quouis admittunt aues. p i c u s e t c o r n i x a b l a e u a, coruos parra (u. 1) ab dextera consuadent **17** sq. **S**: Apoll. Rh. I 1201—1203: *εὖτε μάλιστα χειμερίη ὀλοοῖο πέλει δύσις Ὠρίωνος, ὑψόθεν ἐμπλήξασα θοὴ ἀνέμοιο κατάιξ* **18** sq. **S**: Verg. Aen. V 2: fluctusque atros **20** cf. ʻapud mensam Fauorini in conuiuio familiari legi solitum erat aut uetus carmen melici poetae aut historia partim Graecae linguae alias Latinae. legebatur ergo ibi tunc in carmine Latino I a p y x uentus quaesitumque est, quis hic uentus ... et quae tam infrequentis uocabuli ratio esset’ Gellius II 22, 1 sq.

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau u$] **7** manos R_1 cui $A'B'FR\gamma\delta_2\pi$ *uar.* l_2 *uar. Ac. pr. Pseudacr.* cur τ *Ac. corr. ead. m.* ς (ʻEgo cur timebo] hoc est desertus ab amica’ *Pseudacr.*) quid A_2F *uar.* $\delta_1\lambda'\pi u$() **9** stantis $A'B'R_1\lambda'$ *Pph.* stantes *cett.* R_2a_2 paludis R_1 paludes *cett.* R_2 **10** imminentum $FR\gamma\delta\tau u$ imminentium $A'B'\lambda'$ inminentum π *Porph. Pseudacr.* inminentem *Pph.* **11** Oscinen $A\lambda'$*Ac.* *aut* Oscinet *aut* Osciner *C* Oscinem, *sed* m *in ras.* π Oscinem *cett. Porph.* coruum Ω praece *C* **13** *m*auis *R,* in.auis R_1 **14** galatea $A'B'FR\pi$ galathea $\gamma\delta\lambda'\tau u$ **15** lẹuọs (v *s. s.*) *C* leuos (v *s. s.*) *B* laeuus $AF\lambda$ leuus $R\gamma\tau alu$ /ḷeuus δ leuis π levis *Ac.* (*opp. Pseudacr.*) petet *B* uetat *C pr.* pecus π *pr.* **17** quantum *Pph.* **18** sit /ater *R* **20** iapyx $B\lambda\psi a$ iapix *cett.* **21** Noctium *C pr. aut*₁ *pueri* π cecos λ*u* **22** Sentient *B* Sentiant δ orientis astri τ () et] *omis. R*

aequoris nigri fremitum et trementis
uerbere ripas.
sic et Europe niueum doloso
credidit tauro latus et scatentem
beluis pontum mediasque fraudes
palluit audax.
nuper in pratis studiosa florum et
debitae Nymphis opifex coronae
nocte sublustri nihil astra praeter
uidit et undas.
quae simul centum tetigit potentem
oppidis Creten, ‘pater, o relictum

---

23 **S**: Hom. Il. XXIIII 79: *μείλανι πόντῳ* ‖ Musaeus 206: *βρόμον ἠχήεντα βαρυγδούποιο θαλάσσης* ‖ Prud. perist. VII 59: calcare fremitun maris **24** **S**: Meleag. 50, 5 sq. (anal. Br. I p. 16): *ἀνέμου μάστιξι θάλασσα τραχὺ βοᾷ* **25** sqq. Europae fabulam fortasse ex Bacchylide sumpsit Hor., uid. schol. Ven. ad Hom. Il. XII 307; similes etiam sunt Danaes per mare ablatae lamentationes apud Simonidem fr. 37 **25—28** ‘Hor. participii praesentis accusatiuum in III lib. carmin. refert: sic — audax’ **T**: Eutych. (uol. V) p. 484 K. **26** sq. **S**: Theocr. 17, 98: *πολυκήτεα Νεῖλον* **28** **S**: Sen. Med. 346: palluit audax Tiphys **29** ‘nuper — florum’ **T**: Cledonius p. 66 **30** sq. ‘opifex — sublustri’ **T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 314 **31** sq. **T**: schol. Veron. et Seruius Caroliruh. 339 (saec. X) ad Verg. Aen. VIIII 373; class. auct. ed. Mai VII 300 (= Lion II p. 321): Probus hic posuit aptissimum exemplum ex Horatio: nocte — undas **S**: Mosch. 2, 127 sqq.: *ἡ δ’ ὅτε δὴ γαίης ἀπὸ πατρίδος ἦεν ἄνευθεν, φαίνετο δ’ οὔτ’ ἀκτή τις ἁλίρροθος οὔτ’ ὄρος αἰπύ, ἀλλ’ ἀὴρ μὲν ὕπερθεν, ἔνερθε δὲ πόντος ἀπείρων* **31** **S**: Verg. Aen. VIIII 373: sublustri noctis in umbra **33** sq. **S**: Hom. Il. II 649: *ἄλλοι θ’ οἳ Κρήτην ἑκατόμπολιν ἀμφενέμοντο* **34** sq. **S**: Stat. Th. III 273: criminis haec merces? hoc fama pudorque relictus? | Ou. her. 10, 69 sq.: pater et tellus iusto regnata parenti prodita sunt facto nomina cara meo!

$\Omega = A('Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi\tau u$] **23** Ae//quoris *π* trementes *FR2δπu* trementis *R1 cett.* **24** Verberae *φ* Verbera *R1* Verberæ *R2* Verpere *δ pr.* **25** europe (I II superscr.) *B* europae *Cδ Pph.* Dolose *π uar. Pph.* **26** ſcatentem *π* **27** portum *R1* **29** prastis *Cledonius* studiossa *λ ante ras.* florum (v superscr.) *R* **30** nyphis *φ* nimphis *B'γu* nymphis *cett.* **31** nichil *γu* hastra prae// uidit *Seruii cod. Caroliruhensis* preter *AFλ* **33** Que *τ* tetitigit *u* potentē// *C* **34** cretem *λ'* cretem *R, c in ras.*; cretam *uς* creten *cett.* pater o rel:] pater relictum *A* pater] ā p̄r *B* ore lectū *B'* lelictum *l pr.*

filiae nomen pietasque' dixit
'uicta furore!
unde quo ueni? leuis una mors est
uirginum culpae. uigilansne ploro
turpe commissum, an uitiis carentem
ludit imago
uana, quae porta fugiens eburna
somnium ducit? meliusne fluctus
ire per longos fuit, an recentis
carpere flores?
siquis infamem mihi nunc iuuencum
dedat iratae, lacerare ferro et

---

36 S: Cat. 64, 197: amenti caeca furore **37 S**: Verg. Aen. X 670: quo feror, unde abii, quae me fuga quemue reducit? ‖ Prud. perist. X 878 sq.: ne morte simpla criminosus multiplex cadat uel una perfidus caede oppetat ‖ Petron. 108: ei mihi, fata hos inter fluctus quis raptus euocat armis, cui non est mors una satis? ‖ Prop. IIII 4, 17: satis una malae potuit mors esse puellae ‖ Sen. Herc. Oet. 866: leuis una mors est: leuis, at extendi potest **38–41 S**: Aristaenet. II, 14: *μεταξὺ δέ πως ἀπιστοῦσα πρὸς ἐμαυτὴν ἔφασκον· ἆρα ἐγρήγορα, ἢ πλανῶσί με τῶν ὀνειράτων εἰκόνες;* **39 S**: schol. Cic. diu. in Q. Caecil. p. 383: flagitium est turpe commissum Prud. cath. III 140: corporeisque carens uitiis **40** sq. **S**: Stat. Th. V 134 sq.: nec imago quietis uana meae ‖ Claudian. in VI cons. Hon. praef. 21 sq.: additur ecce fides nec me mea lusit imago, irrita nec falsum somnia misit ebur ‖ Stat. s. I 3, 18 sq. **41** sq. sumpta haec sunt ex Hom. Od. XIX 562 sqq.: *δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσιν ὀνείρων· αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι· τῶν οἳ μέν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος, οἵ ῥ' ἐλεφαίρονται ἔπε' ἀκράαντα φέροντες* ... ‖ Porph. affert Vergilianum (Aen. VI 895 sq.): altera candenti perfecta nitens elephanto, sed uana ad caelum mittunt insomnia Manes **41 S**: Aus. edyll. 6, 103 p. 124 Sch.: euolat ad superos portaque euadit eburna **42** sq. **S**: Hom. Od. V 109: *ἥ σφιν ἐπῶρσ' ἄνεμόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρά* **44 S**: Ou. met. X 85: carpere flores **45** sq. **S**: Ter. ad. III 2, 13. 17 = 311. 315: nihil est quod malim quam illam totam familiam dari mihi obuiam ... Syrum inpulsorem, uah quibus illum lacerarem modis! ‖ eun. 647 (IIII 3, 5) sq.: qui nunc si detur mihi, ut ego unguibus illi in oculos inuolem!

Ω = A'(Aa)B'(BC)F(φψ)Rγδλ'(λl)πτu] **35** Filie $A_1\lambda_1$ pi&as *π* **38** uirginis *μ uar., idem coni. Markland opp. Ω Pph. Ac.* culpae *A_2Rγδτlu Pseudacr. itemque legisse uidetur Porph.* culpe *A_1C λ Ac.* culpa *Fπl_2 uar. Pph.* culpas *B* uigila^n^sne *R* **39** Turpi *π ante corr.* comissum *δψ* conmissum *u* uiciis *λτa* **41** Vanaq, porta *B* Vana que porta *R_1* quae] quem *u* quam *Sanadon* **42** Sonnium *u* melius ne *R* **43** longos *R* an] a^n^ *R* aut *ς(σ)* recentis *A'CR_1γτ* recentes *BFR_2δλ'πu* *u.* **44** *omis. R_1 add. R_2* **46** et *omis. $\psi_1 u_1$*

frangere enitar modo multum amati
cornua monstri.
impudens liqui patrios Penates,
impudens Orcum moror. o deorum
siquis haec audis, utinam inter errem
nuda leones!
antequam turpis macies decentis
occupet malas teneraeque sucus
defluat praedae, speciosa quaero
pascere tigris.
"uilis Europe" pater urget absens
"quid mori cessas? potes hac ab orno

---

47 enitor cum infinitiuo: Ter. Andr. III 4, 17 = 596 **49** sic apud Hom. Helena se ipsa uocat *κυνώπιδα* (Il. III 180) et *κύνα* (Il. VI 344. 356) S: Mosch. 2, 142 sqq.: *οἴμοι, ἐγὼ μέγα δή τι δυσάμμορος, ἥ ῥά τε δῶμα πατρὸς ἀποπρολιποῦσα καὶ ἑσπομένη βοῒ τῷδε ξείνην ναυτιλίην ἐφέπω καὶ πλάζομαι οἴη* **51** sq. S: Ou. her. 10, 85 queritur Ariadne: forsitan et fuluos tellus alat ista leones **53—56** S: Stat. s. II 1, 154 sqq.: gratum est, fata, tamen, quod non mors lenta iacentis exedit puerile decus Manesque subiuit integer et nullo temeratus corpora damno **53** sq. S: Hom. Od. VIII 530: *τῆς δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί* ‖ Tib. IIII 4, 5 sq.: effice ne macies pallentis occupet artus neu notet informis pallida membra color **53** S: Sen. Herc. Oet. 119: nos turpis macies et lacrimae tenent ‖ Columba mon. Germ. ep. III p. 183: macie turpi tabescunt languida membra **58** sqq. S. Eur. Hel. 298 sqq.: *θανεῖν κράτιστον· πῶς θάνοιμ' ἂν οὖν καλῶς; ἀσχήμονες μὲν ἀγχόναι μετάρσιοι . . . σφαγαὶ δ' ἔχουσιν εὐγενές τι καὶ καλόν* ‖ Sen. Phaedr. 258 sqq.: decreta mors est: quaeritur fati genus. laqueone uitam finiam an ferro incubem? an missa praeceps arce Palladia cadam? ‖ Ou. her. 2, 139 sqq.: saepe uenenorum sitis est mihi, saepe cruenta traiectam gladio morte

---

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πτu*] **47** *Frangere R* ·ᵉnitar *π* multū *l* multū *R*, ¯ *ab alt. m.* amanti *R* **48** monstri *A' B'* R_2 *uar. δλ'πu* tauri *F* R_1 *γ* $δ_2$ *uar. π uar. τ* a_2 *uar. lectionem* 'cornua tauri' *natam arbitror ex u.* 72 'cornua taurus' *et cf. gloss. b ad u.* 48: 'monstri] ·i· tauri' **49** Inpudens *πu Pph.* pennates *γ* **50** Inpudens *πφu Pph.* orchum *ψlu* ortum *γ* **51** hec A_1 *π* **53** turpes $π_1$ macies *δ* maties *u* decentis *B'* dicentis R_1 decentes *cett.* C_2 R_2 **54** Occupat *R* tenereque R_1 succus *λ'ψu* **55** Defluat A'_2 *Fγ corr. δπ* l_2 *uar. u* Defluet *γ pr. τ* Defluit *A'B'Rλ' schol. γ* predae *R* prede *u* spetiosa *A* spaciosa C_1 quero *Cγu in hoc uersu* (55) *DESINIT cod. τ* *Ω* = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πau* **56** tigris *R*ς tygris *π pr.* tygres *δπ corr.* tigres *cett.* **57** Vilis Europae pater *edit. uet.* europe *F* R_1 *δu Porph. Pseudacr.* europae *A'B'* R_2 *γλ'π Pph.* () urguet R_1 urget *cett.* R_2 *Pph.* **58** hac] hoc *u* abarno (ᵒ) *R*

pendulum zona bene te secuta
    laedere collum.
siue te rupes et acuta leto
saxa delectant, age te procellae
crede ueloci, nisi erile mauis
    carpere pensum
regius sanguis dominaeque tradi
barbarae paelex." aderat querenti
perfidum ridens Venus et remisso
    filius arcu.
mox, ubi lusit satis, 'abstineto'
dixit 'irarum calidaeque rixae,
cum tibi inuisus laceranda reddet
    cornua taurus.
uxor inuicti Iouis esse nescis;
mitte singultus, bene ferre magnam
disce fortunam: tua sectus orbis
    nomina ducet.'

---

perire iuuat. colla quoque, infidis quia se nectenda lacertis praebuerunt, laqueis inplicuisse iuuat. stat nece matura tenerum pensare pudorem; in necis electu parua futura mora est **59** sq. **S**: Prud. perist. X 1108: e l i d i t illic f u n e c o l l u m martyris **63—65 S**: Polyxenae lamentatio apud Eur. Hec. 359 sqq.: *ἔπειτ' ἴσως ἂν κτλ.* **67 S**: Sil. I 398: saeuum arridens **69** sq. **T**: Prisc. XVIII 192 'mox — irarum' **T**: Prisc. VIII 9 **S**: Sil. X 84: non desinit irae **71** laceranda reddet] **S**: Sil. II 48: lacerandum tradite **72 S**: Ou. met. II 80: cornua Tauri **74 S**: Ter. ad. 335 = III 2, 37: lacrumas mitte

---

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] **60** Laedere *B'FR δπal* Ledere *Aγλu* **61** t̄ rupes *B* leto *B'* laeto *ARγδ* loeto *Fλ'πau* **62** agite *R1l1* **63** *nisi δ2 in ras.* erile *B'au* erile (v superscr.) *R* herile *AFγδλ'π* **64** Carpere *R* pensum, p *in ras.*, *δ* **65** sangis *B* domineque *R1* **66** paelex *AB'FR* pelex *δλ'πau Ac.* pelęx *γ* pellax *C2* adherat *F* quaerenti *ARl* **67** uenus *om. φ* et uenusto, *superscr. ead. m.* remisso *B* **68** Filius *R* archu *ψ* **69** lusit *A'B2CFRγδλ2πl corr. u2 Pph. Ac. corr. gloss. b* ('insultauit') *Priscian.* luxit *B1λ'1* lesit *u1* risit *Ac. pr.* satis *R* abstineto *R* abstineto *cett.* **70** callidae *B'R ante ras.* **71** iussus *u* uisus *Fδ pr. aut1 λ'π* inuisus *cett. δ2 Ac. Pseudacr. schol. γb* reddet *FRγδπa2u Pph. Porph.* reddit *A'B'λ'* **75** setus *ψ* **76** ducet *Ω Pseudacr.* ducit *Pph.*

XXVIII.

Festo quid potius die
  Neptuni faciam? prome reconditum,
Lyde, strenua Caecubum,
  munitaeque adhibe uim sapientiae.
inclinare meridiem
  sentis ac, ueluti stet uolucris dies,
parcis deripere horreo
  cessantem Bibuli consulis amphoram?
nos cantabimus in uices
  Neptunum et uiridis Nereidum comas:
tu curua recines lyra
  Latonam et celeris spicula Cynthiae;

III 28. **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 526 Victorin. (cod. *A*) de metris Horat. p. 177 **2** Victorinus de metris Horat. p. 175 **4 S**: Meleag. 56, 2. 5 (anal. Br. I 17): *κωμάσομαι . . . ἐρρίφθω σοφίας ὁ πολὺς πόνος* Accius (praet. 32) apud Cic. de diu. I 22, 45: uide ne, quem tu esse hebetem deputes aeque ac pecus, is sapientia munitum pectus egregium gerat ‖ Lucr. II 7 sq.: nil dulcius est, bene quam munita tenere edita doctrina sapientum templa serena **6 S**: Tib. I 4, 28: non segnis stat . . . dies ‖ Sen. Herc. fur. 179 sq.: uolucrique die rota praecipitis uertitur anni **10 S**: Stat. s. I 5, 16 sq.: ite deae uirides liquidosque aduertite uultus et uitreum teneris crinem redimite corymbis ‖ Ou. her. 5, 57: uiridis Nereidas oro ‖ met. II 12: pars (sc. Nereidum uidetur) in mole sedens uiridis siccare capillos **12 S**: Eur. Hec. 462 sqq.: *σὺν Δηλιάσιν τε κούραις Ἀρτέμιδός τε θεᾶς χρυσέαν ἄμπυκα τόξα τ' εὐλογήσω* ‖ Callim. hymn. Apoll. 18 sq.: *κλείουσιν ἀοιδοὶ ἢ κίθαριν ἢ τόξα, Λυκωρέος ἔντεα Φοίβου*

III 28. *Ω* = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*FRγδλ'*(*λl*)*πu*] AD (DE *B'*) LYDEN (LIDEN *AC* LVDIEN *γ*) PARAENETICE (PARANETICE *A'Cγ*) DE NEPTVNALIBVS (de reb, nuptialib, *C*) *A'B'γ* SYLLOGISTICE (SILLOGISTICE *u*) LYDAE (LYDIE *λ* LIDAE *δu*) *Fδλ'πu* *sine interuallo et littera maiore initiali* R_1

1 *Festo R* **2** Neptūi π_1 Neptuni π_2 *cett.* prode *Victorinus* **3** Lyde *BFRλ'a* Lydæ *δ* Lidę *Aγ* Lide *Cπu* strena *π* cecubum *Aγu* caecubum *cett.* **4** Munite que *δ* Minutaeq. l_1 **6** ac *FRγδπu Ac.* et *A'B'λ'* () ueluti] uelud R_1 uelut R_2 stet] stat *Ac.* ste *π* **7** diripere *Cp. ras. λπ pr. u* deripere *cett. C ante ras. π corr.* () **8** consolis *λ* amforam *Pph.* **9** inuices (*uel* in uices) *FRδ*λ_2*πu schol. λφ* inuicem *A'B'γλ' Ac. schol. b uid. Epileg.* **10** uiridis *A'B'λ'π pr.* uirides C_2*FRγδπ corr. u* **11** recinens *γ* recine *C* recynes *π* lira *u* **12** spycula *π* cynthiae *Bψa* cynthyae *R* cinthiae *ACγλ'φu*

summo carmine, quae Cnidon
  fulgentisque tenet Cycladas et Paphum
iunctis uisit oloribus;
  dicetur merita Nox quoque nenia.

XXVIIII.

Tyrrhena regum progenies, tibi
non ante uerso lene merum cado
  cum flore, Maecenas, rosarum et
    pressa tuis balanus capillis
iam dudum apud mest: eripe te morae,
ne semper udum Tibur et Aefulae

---

14 sq. **S**: Posidipp. anth. Pal. XII 131, 1 sq.: ἃ Κύπρον ἅ τε Κύθηρα καὶ ἃ Μίλητον ἐποιχνεῖς καὶ τὸ καλὸν Συρίης ἱπποκρότου δάπεδον **14 S**: Priscian. perieg. 508: iuxta quam Meninx insula fulget **16** 'merita — nenia' **T**: schol. *γ* et Pseudacron uolgatus ad epist. I 1, 63

III 29. **1 T**: schol. Pers. 3, 28 Diom. p. 526 Seru. de m. Hor. IIII p. 470 'Tyrrhena — t.' **T**: Victor. de m. Hor. p. 179 **S**: Prop. III 9, 1: Maecenas, eques, Etrusco de sanguine regum ‖ Ou. ex P. II 9, 1 sq.: regia progenies ... Coty **3** sq. 'et — capillis' **T**: Isid. orig. IIII 12 gloss. Mai class. auct. VIII p. 64 **3** 'cum flore mecas rosar.' **T**: Victor. (cod. *A*) de m. Hor. p. 180 **4 T**: schol. Pers. 4, 37 Victor. de m. Hor. p. 181 **5 S**: Sil. II 564: eripe te, coniunx, miserandae casibus urbis **6—8 S**: Ou. fast. IIII 71 sq.: et iam Telegoni, iam moenia Tiburis

---

Ω = *A′*(*A a*) *B′*(*B C*) *F*(*φ ψ*) *R γ δ λ′*(*λ l*) *π u*] **13** cnidon *B′ F π l Pph.* chnidon $R\gamma_1$ gnidon $A'\gamma_2\delta\lambda a u$ *Ac.* **14** Fulgentis $A'B'FR_2\gamma\lambda'\pi$ *pr. Pph.* Fulgetis R_1 Fulgentes *δ π corr.* $\psi_2 u$ cicladas *C u* cycladas *cett.* paphon $F\delta\pi_2$ paphum π_1 *cett.* **15** holoribus *π* **16** *editores aut ante aut post* 'dicetur' *interpungunt, nos secuti sumus Porphyr.; uid. Epileg.*

III 29. AD MAECENATEM (MEC: *A C*) PARAENETICE (PARANETICE *C a* PARAETICE *A*) *A′ B′* PROSPHONETICE (PROSPHENETICE *λ* PROSPONETICE *δ π z*) MECENATI *F δ λ′ π u z* PROSPHONETICE PARANETICE MECENATI *γ*

1 Tyrrhena *F γ a Pph. Vict.* *Tyrrhena R* Tyrrena *A B′ δ λ′ π Diom. Seru.* Tirrena *u* **2** uerso $FR_1\delta\lambda$ *uar. π u Ac. schol. Γ cons. Porph.* uersum $A'B'R_2\gamma\lambda'$ *schol. γ altero loco* leni *B′* **3** flore °mecenas *A*, o *superscr. alt. m.* maecenas *B′ γ π a* mecenas *A F δ λ′ u* mecaenas *R* **3. 4** rosarum | Et pressa $F\delta_1\pi u$ **5** Iam dudum *A B′ F R γ δ λ′ π u* Iamdudum *a* mest R_1 *ut uid.* me·ẽ· *R* me est *cett.* more $A_1\lambda$ **6** Ne *F R γ δ λ′ π u Pph.* Nec *A′ B′ uid. Epileg.* tybur *δ* efulae *C π u* aefulae *cett. Pph.* effulę *Ac.*

decliue contempleris aruom et
Telegoni iuga parricidae.
fastidiosam desere copiam et
molem propinquam nubibus arduis;
omitte mirari beatae
fumum et opes strepitumque Romae.
plerumque gratae diuitibus uices
mundaeque paruo sub lare pauperum
cenae sine aulaeis et ostro
sollicitam explicuere frontem.
iam clarus occultum Andromedae pater
ostendit ignem, iam Procyon furit

---

udi stabant **6 S**: anthol. 1690, 9 M.: Gades Herculis umidumque Tibur **8 S**: Stat. s. I 3, 83 sq.: Telegoni ... iugera **9—12 S**: Licentius carm. u. 71—73 in Augustini epist. 26: et nunc Romulidum sedes et inania tecti culmina bacchatasque domos uanosque tumultus desererem (poet. Lat. min.) **9 S**: Martial. I 3, 3: nescis, heu, nescis dominae fastidia Romae | Symmach. epist. VII 36: nisi forte fastidio fugis copias et mutatione castigas satietatem **10 S**: Sen. Phaedr. 1128: admota aetheriis culmina sedibus ‖ Agam. 92 sq.: nubibus ipsis inserta caput turris **11 sq. S**: Paulin. Nol. append. carm. 1, 109: non mirabor opes **12 S**: Hieronym. epist. 5: quamdiu fumosarum ... urbium carcer includit ‖ Augustin. de ciuit. dei III 12: nimis enim multos deos (sc. Roma) grandi fumo suo ... ad tuitionem congregauerat **18 sqq. S**: epigr. adesp. 260, 5 sqq. anal. Br. III 203: *χὼ ποιμὰν ἐν ὄρεσσι μεσαμβρινὸν ἀγχόθι παγᾶς, συρίσδων, λασίας θάμνῳ ὑπὸ πλατάνου καύματ' ὀπωρινοῖο φυγὼν Κυνός* ‖ Alcaeus fr. 39: *τέγγε πνεύμονας οἴνῳ· τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται, ἁ δ' ὥρα χαλέπα, πάντα δὲ δίψαισ' ὑπὸ καύματος* ‖ Theogn. 1039 sq.: *ἄφρονες ἄνθρωποι καὶ νήπιοι, οἵ τινες οἶνον μὴ πίνουσ' ἄστρου καὶ κυνὸς ἀρχομένου* **18 S**: Verg. georg. IIII 232 sq.: Taygete simul os terris ostendit honestum Plias ‖ Apoll. Sid. c. 16, 79 sq.: cum Procyon fureret, cum solis torridus ignis flexilibus rimis sitientes scriberet agros

---

Ω = *A'*(*A a*)*B'*(*B C*)*F*(φ ψ)*R* γ δ λ'(λ *l*)π *u*] **7** Decliuae *A' R ante ras.* γ δ *ante ras. l* aruom R_1 *Ac.* aruum *cett.* R_2 *uu.* **8. 9** *hic omis. C, add. post u.* 28 **8** Telegon[i] *R* iura A'_1 *B' Ac. corr.* iuga *cett.* A'_2 *Pph. Pseudacr.* **9** Fastidosam δ desere/// δ (deserere *v ante ras.*) **10** propinguam A_1 arduis] aeris u_1 **11** mirare R_1 beate φ **12** strepitumquae π **13** grate δ **14** Munde R_1 $δ_1$ π **15** Caenae *B' F* R_2 γ π *a* caene R_1 aula R_1 aul*æis R* auleis *cett.* **16** expcuere *B* **17** Tam *R ante ras.* //occultum δ occultum *omis. u* andromęde π andromede *u* andromenę *C* **18** iam *omis. R* procion π ψ prochion γ *u* procyon *cett., nisi quod* procyon *a* procyon, ⫞ *ab alt. m*, *R* fuit $ψ_1$

et stella uesani Leonis,
sole dies referente siccos;
iam pastor umbras cum grege languido
riuomque fessus quaerit et horridi
dumeta Siluani caretque
ripa uagis taciturna uentis.
tu ciuitatem quis deceat status
curas et urbi sollicitus times
quid Seres et regnata Cyro
Bactra parent Tanaisque discors.
prudens futuri temporis exitum
caliginosa nocte premit deus
ridetque, si mortalis ultra
fas trepidat. quod adest memento

---

19 S: Marius Victor aleth. III 439: rabies uaesana leonis ‖ Apoll. Sid. c. 24, 54: rabidi Leonis aestus **22** sq. **S**: Mart. X 92, 6: Tonantis aras horridique Siluani **24 S**: Enn. trag. 214: arbores uento uagant **29—32** 'prudens deus futturi temporis exitum caliginosa nocte p̄mit ridetque si mortalis ultra fas est trepidat' **T**: florileg. Paris. 8069 **S**: Theogn. 1075 sqq.: *πρήγματος ἀπρήκτου χαλεπώτατόν ἐστι τελευτὴν γνῶναι, ὅπως μέλλει τοῦτο θεὸς τελέσαι. ὀρφνὴ γὰρ τέταται· πρὸ δὲ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι οὐ ξυνετὰ θνητοῖς πείρατ' ἀμηχανίης* Eur. Alcest. 782 sqq.: *βροτοῖς ἅπασι κατθανεῖν ὀφείλεται, κοὐκ ἔστι θνητῶν ὅστις ἐξεπίσταται τὴν αὔριον μέλλουσαν εἰ βιώσεται· τὸ τῆς τύχης γὰρ ἀφανὲς οἷ προβήσεται, κἄστ' οὐ διδακτὸν οὐδ' ἁλίσκεται τέχνῃ· ταῦτ' οὖν ἀκούσας καὶ μαθὼν ἐμοῦ πάρα, εὔφραινε σαυτόν, πῖνε, τὸν καθ' ἡμέραν βίον λογίζου σόν, τὰ δ' ἄλλα τῆς τύχης* ‖ Stob. flor. 98, 46 (III p. 230 M.): *ζώοι τις ἀνθρώπων τὸ κατ' ἦμαρ ὅπως ἥδιστα πορσύνων, τὸ δ' εἰς αὔριον αἰεὶ τυφλὸν ἕρπει* ‖ Palladas in anth. Pal. XI 62: *εὔφραινε σεαυτόν, λήθην τοῦ θανάτου τὸν Βρόμιον κατέχων· τέρπεο καὶ Παφίῃ τὸν ἐφημέρινον βίον ἕλκων· τἄλλα δὲ πάντα Τύχῃ πράγματα δὸς διέπειν* **29** sq. **S**: Pind. Ol. 12, 10 sq. B.: *σύμβολον δ' οὔ πώ τις ἐπιχθονίων πιστὸν ἀμφὶ πράξιος ἐσσομένας εὗρεν θεόθεν· τῶν δὲ μελλόντων τετύφλωνται φραδαί* ‖ Iuu. 6, 556: genus humanum damnat caligo futuri **30 S**: Ou. a. a. III 648: uictaque Lethaea lumina nocte premant **31—33 S**: Pind. Pyth. 3, 21 sqq.: *ἔστι δὲ φῦλον ἀνθρώποισι ματαιότατον, ὅστις αἰσχύ-*

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)FR\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] **19** uaesani *Cδφa* ues *R1* uesani *cett. R2* uefani *Pph.* leonis *δ* **20** *S*ole *R* **21** grege] rege *C* langido *B* lang̃ido *ψ* langida *l1* **22** Riuom *R* Riuum *cett.* fessus *R* querit *Cu* horridi] horrida *u opp. Pseudacr.* orridi *γ Ac.* **23** siluam *u ut uid.* **24** Ri*p*a *R* **26** Cura*s* *R* urbi// *δ* **27** ciro *ACu* **28** B*actra* *δ* (Bracta *z*) thanaisqu*e* *δ* tenaisque *λ1* **29** exitium *Cl ante ras.* **30** Caliginos ad *B* praemit *ψ* **31** mortales *u* **32** trepidant *u* trepidat *cett. schol. γb florileg. Parisinum* trepidet *Pph.* qđ *R* adest] est *λ'*

componere aequos: cetera fluminis
ritu feruntur, nunc medio alueo
cum pace delabentis Etruscum
in mare, nunc lapides adesos
stirpesque raptas et pecus et domos

νων ἐπιχώρια παπταίνει τὰ πόρσω, μεταμώνια θηρεύων ἀκράντοις ἐλπίσιν **32** sqq. **S**: Senec. Thyest. 617—622: miscet haec illis prohibetque Clotho stare fortunam: rotat omne fatum. nemo tam diuos habuit fauentis, crastinum ut posset sibi polliceri. res deus nostras celeri citatas turbine uersat **32** sq. **S**: Pind. Isthm. 8, 13 sqq.: *τὸ δὲ πρὸ ποδὸς ἄρειον αἰεὶ χρῆμα πᾶν. δόλιος γὰρ αἰὼν ἐπ' ἀνδράσι κρέμαται, ἑλίσσων βιότου πόρον* **33—41 S**: Stob. ecl. phys. et eth. I 6 (I p. 50 M.): *ἅπανθ' ὁρῶ ἅμα τῇ τύχῃ ῥέοντα μεταπίπτοντά τε* ‖ Sen. epist. 23: ceteri eorum more, quae fluminibus innatant, non eunt, sed feruntur: ex quibus alia lenior unda detinuit ac mollius uexit, alia uehementior rapuit, alia proxime ripam cursu languescente deposuit, alia torrens impetus eiecit in mare **35 S**: Flor. II 13 (IIII 2), 28: ubi pax fluminis rediit **36—41** diluuiem descriptam habemus etiam apud Hom. Il. XI 492 sqq.: *ὡς δ' ὁπότε πλήθων ποταμὸς πεδίονδε κάτεισιν χειμάρρους κατ' ὄρεσφιν, ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρῳ, πολλὰς δὲ δρῦς ἀζαλέας, πολλὰς δέ τε πεύκας ἐσφέρεται* ... ‖ Lucr. I 281 sqq.: et cum mollis aquae fertur natura repente flumine abundanti, quam largis imbribus auget montibus ex altis magnus decursus aquai, fragmina coniciens siluarum arbustaque tota, nec ualidi possunt pontes uenientis aquai uim subitam tolerare: ita magno turbidus imbri molibus incurrit, ualidis cum uiribus, amnis, dat sonitu magno stragem, uoluitque sub undis grandia saxa, ruitque ita quicquid fluctibus opstat ‖ Ou. met. I 286 sqq. ‖ Sil. It. III 469 - 471: namque Alpibus ortus auolsas ornos et adesi fragmina montis cum sonitu uoluens fertur ‖ Stat. Th. I 364—369: ille tamen, modo saxa iugis fugientia ruptis miratus, modo nubigenas e montibus amnes aure pauens passimque insano turbine raptas pastorum pecorumque domos, non segnius amens incertusque uiae per nigra silentia uastum haurit iter ... **36—39 S**: Sil. IIII 521 sqq.: cum sonitu ruit in campos magnoque fragore auolsum montis uoluit latus, obuia passim armenta immanesque ferae siluaeque trahuntur **36 S**: Theocr. 22, 49 sq.: *πέτροι ... οὕστε κυλίνδων χειμάρρους ποταμὸς μεγάλαις περιέξεσε δίναις* ‖ Ou. her. 10, 26: scopulus ... adesus aquis **37** sq. **S**: anthol. L. 931, 23 sqq. R.: ut grauis hiberno torrens de monte uolutus obuia non magna arbuta uerrit ope; saepe domos etiam, saepe addita moenia raptat **37 T**: Seru. ad Aen. III 94. VII 99. XII 208 stirpesque raptas **T**: Cledonius p. 40

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u]$ **33** Conponere *u* aequ(r)os *R* aequ(v)os *δπ* equos *Pph.* aecus *C1* equus *γ* aequus *C2 cett.* (ęqu(v)ſ *B*) *uid. Epileg. et cf. Cat. de agri cult.* 92, 22 caetera *γδ2λπψ* cetera *cett. δ1* **34** Ritu referuntur *A'λ'* Ritu ferentur *R* Ritu feruntur *cett. λ2* 'r. r.' *Ac.* nu//nc *δ,* ‿ *ab alt. manu* alueo *A'CRγλ'u uar. Pph. Ac. schol. γ b* alb(u)eo *B* aequore *Fδu* equore *π* **35** delabentis *δλ* () **36** adaesos *BF* adhesos *δπ* **37** Stirpis *π* (*et Lrab*) Styrpes *F* Stirpes *cett.* raptas *Ω* raptos *R2* domus *codd. FLM Seruii ad Aen.* III 94

uoluentis una, non sine montium
clamore uicinaeque siluae,
cum fera diluuies quietos
inritat amnis. ille potens sui
laetusque deget, cui licet in diem
dixisse 'uixi: cras uel atra
nube polum Pater occupato,
uel sole puro; non tamen irritum,
quodcumque retrost, efficiet neque
diffinget infectumque reddet
quod fugiens semel hora uexit.'
Fortuna saeuo laeta negotio et
ludum insolentem ludere pertinax

---

39 S: Enn. ann. 191 sq. M.: omne sonabat arbustum fremitu siluai frondosai **41—43 S**: Sen. epist. 12, 9: in somnum ituri laeti hilaresque dicamus: uixi, et, quem dederat cursum Fortuna, peregi ‖ Mart. V 58, 7 sq.: cras uiues? hodie iam uiuere, Postume, serum est. ille sapit, quisquis, Postume, uixit heri ‖ I 15, 11 sq.: non est, crede mihi, sapientis dicere: uiuam. sera nimis uita est crastina: uiue hodie **42** sq. **S**: Eur. Bacch. 910 sq.: *τὸ δὲ κατ' ἦμαρ ὅτῳ βίοτος εὐδαίμων, μακαρίζω* **43—48 S**: anthol. Lat. 474, 7 sq. R.: peruixi (sic cod. al. peruici), neque enim fortuna malignior umquam eripiet nobis, quod prior hora dedit **43—45 S**: Theocr. 4, 43: *Ζεὺς ἀλλόκα μὲν πέλει αἴθριος, ἀλλόκα δ' ὕει* **43** prouerbium Graecum *βεβίωταί μοι* (Cic. ad Att.) ‖ anthol. Lat. ed. M. 1160: 'uixi, edi atque bibi', sed hoc epigramma non est anticum **44—48 S**: Pind. Ol. 2, 15 sqq.: *τῶν δὲ πεπραγμένων ... ἀποίητον οὐδ' ἂν χρόνος, ὁ πάντων πατήρ, δύναιτο θέμεν ἔργων τέλος* ‖ Agathon 5 p. 764 N.: *μόνου γὰρ αὐτοῦ καὶ θεὸς στερίσκεται ἀγένητα ποιεῖν, ἅσσ' ἂν ᾖ πεπραγμένα* **47** sq. **S**: Simonid. 69: *τὸ γὰρ γεγεναμένον οὐκέτ' ἄρεκτον ἔσται* ‖ Pseudophocylides 56 (50): *οὐκέτι γὰρ δύναται τὸ τετυγμένον εἶναι ἄτυκτον* **48 S**: Sil. XV 64: fugit hora **49** sqq. **S**: Sen. Phaedr. 1141 sqq.: uolat ambiguis mobilis alis hora, nec ulli praestat uelox Fortuna fidem **49** sq. **S**: Menand. apud. Stob. floril. c. 107, 3 M.: *ὦ μεταβολαῖς χαίρουσα παντοίαις Τύχη* ‖ Lucian. Nigr. 20: *μαρτυρομένης τῆς Τύχης παίζειν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα* ‖ Boeth.

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] **39** Clamare A'_1 uicineque R_1 *π* silue *π* **40** fer*a* *R* diluies *γ* quiẹtos *δ* **41** īritat *B* Inritat *R Ac. Pseudacr.* I//rritat *l* Irritat *cett.* amnis] manis *R* annes *u* amnes *cett. uid. gramm. Aufsätze p.* 312 **42** L&us *π* deget *Ω Pseudacr.* degit ς (*ϑ* $h\,r_2$ *uar. Orelli c et fort.* δ_1) *cu*ilicet *u* (scilicet u_1?) **43** uel] /////ut, ut *fort. ab alt. manu, δ* **44** polum o pater *F* **45** inritum *R Pph. Ac.* irritum *cett.* **46** Qđcunq *C* retrost R_1 *ut uid.* *retro est* R_2 retro est *cett.* **47** Difinget *ψ* Diffring& *π*, *sed in mg.* diffing& *in*fectumque *R* **48** fugie*n*s *se*mel *R* ora *A'B'* **49** lẹta sẹuā *u* seuo *λ* **49. 50** negotio | Et ludum *Fδ ante ras.* *π* l_1 *u* ς

transmutat incertos honores,
nunc mihi, nunc alii benigna.
laudo manentem: si celeris quatit
pinnas, resigno quae dedit et mea
uirtute me inuoluo probamque
pauperiem sine dote quaero.
non est meum, si mugiat Africis
malus procellis, ad miseras preces
decurrere et uotis pacisci,
ne Cypriae Tyriaeque merces

---

phil. consol. II 2 ubi Fortunam facit dicentem: hunc continuum ludum ludimus ‖ Claudian. in Eutrop. I 24 sq.: hoc regni, Fortuna, tenes? quaenam ista iocandi saeuitia, humanis quantum bacchabere rebus? ‖ Iuu. 3, 39 sq.: quales ex humili magna ad fastigia rerum extollit, quotiens uoluit Fortuna iocari ‖ Sen. Troad. 565 sq.: saeuus an uictor tuo lusit cruore? **50** locutionem 'ludum ludere' exhibet etiam Ter. eun. 586 sq. = III 5, 38 sq. **53** sqq. **S**: Sen. Phaedr. 1041—1043: uolat ambiguis mobilis alis hora, nec ulli praestat uelox Fortuna fidem ‖ Ou. tr. V 14, 29 sq.: rara quidem uirtus, quam non Fortuna gubernet, quae maneat stabili, cum fugit illa, pede ‖ Sen. de tranquill. 11: quandocumque autem reddere iubebitur, non queretur cum Fortuna, sed dicet: 'quia imperas, cedo gratus libensque. siquid habere me tui uolueris, etiamnunc seruabo; si aliud placet, ego uero factum signatumque argentum, domum familiamque meam reddo, restituo' **53** sq. **S**: Eur. El. 943 sq.: *ὁ δ' ὄλβος . . . ἐξέπτατ' οἴκων, σμικρὸν ἀνθήσας χρόνον* ‖ Lucian. Timon. 20: *ὁπόταν δὲ ἀπαλλάττεσθαι δέῃ, πτηνὸν ὄψει, πολὺ τῶν ὀρνέων ὠκύτερον* **53 S**: aetatis Commodianae nummi, Cohen III² p. 249: FORTVNAE MANENTI ‖ Petr. 80: cum fortuna manet, uoltum seruatis, amici **54** ad sent. **S**: panegyr. Maxim. et Constant. c. 12: recipe, Iuppiter, quod commodasti **55** sq. **S**: Sil. I 609 sq.: castaque beatos paupertate patres ‖ Petr. 84: bonae mentis soror est paupertas **55 S**: *ἀρετὴν ἀμφιέννυσθαι* Plat. de rep. V p. 457 a **56** mugire] **S**: Hom. *βοᾶν* **57** sq. **S**: Mart. I 49, 19 sq.: at cum December canus et bruma impotens Aquilone rauco mugiet ‖ carm. anon. de uentis u. 8: huic laeuus Boreas glaciali turbine mugit **57 S**: Ter. heautont. 549 = III 2, 38: non est mentiri meum ‖ Plaut. as. I 3, 38 **58** sq. **S**: Quintilian. declam. 377 p. 419 R.: ad preces decurrere **59 S**: Sen. nat. quaest. IIII 7, 1: negant posse fieri, ut cum grandine aliquis paciscatur et tempestates munusculis redimat

---

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] **51** Transmotat *C* incestos u_1 *aut pr.* **52** michi *φ* **53** celeris $R\gamma\delta_1\psi$ *pr. l* celeres *cett.* $\delta_2\psi$ *corr.* **54** pinnas] Pennas $A'_2\delta\pi u$ et mea] *omis.* R_1 *add.* R_2 **55** inuoluto *γ* **56** quero $\gamma_1 u$ **57** *mugiat R* africis A_2FR *p. ras.* $\delta_2\lambda_2\pi l$ *Pph.* affricis R_1u africus $A'B'\gamma\delta_1\lambda_1 a$ **58** Maius *B* praeces $A'C\delta$ **59** Decurre[re] *δ* Decurrer& *π a. ras.* pa//cisci *δ*, ‿ *ab altera manu* pacis//ci *π* *u.* **60** *omis. π pr.* Nec $C_1\delta_1\lambda'_1 a$ *p. corr. Pph.* ciprię *Au* cyprie *π* Tyriae] tyrieę *π (marg.)* syriae *δ ς Pph.* sirię *u* (ł tiriae u_1 *mg.*) merges *B*

addant auaro diuitias mari:
tunc me biremis praesidio scaphae
tutum per Aeg*a*eos tumultus
aura feret geminusque Pollux.

XXX.

Exegi monumentum aere perennius
regalique situ pyramidum altius,

---

61 **T**: schol. Stat. Theb. I 339 ed. Unger **62** sqq. **S**: Cic. ad Att. X 10, 5 **63** **S**: Paulin. Nol. carm. 17, 19: per Aegeos . . . aestus

III 30. **1** sqq. **S**: Pind. Pyth. 6, 7 sqq.: *ἑτοῖμος ὕμνων θησαυρὸς . . . τετείχισται . . . τὸν οὔτε χειμέριος ὄμβρος ἐπακτὸς ἐλθὼν ἐριβρόμου νεφέλας, στρατὸς ἀμείλιχος οὔτ' ἄνεμος ἐς μυχοὺς ἁλὸς ἄξοισι παμφόρῳ χεράδι τυπτόμενον* ‖ Simonid. fr. 4 B.: *ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὔτ' εὐρὼς οὔθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμαυρώσει χρόνος* ‖ Ou. met. XV 871 sqq. in fine totius operis: iamque opus exegi, quod nec Iouis ira nec ignis nec poterit ferrum nec edax abolere uetustas. cum uolet, illa dies, quae nil nisi corporis huius ius habet, incerti spatium mihi finiat aeui: parte tamen meliore mei super alta perennis astra ferar, nomenque erit indelebile nostrum. quaque patet domitis Romana potentia terris, ore legar populi, perque omnia saecula fama, siquid habent ueri uatum praesagia, uiuam ‖ Stat. silu. I 1, 91 sqq.: non hoc imbriferas hiemes opus aut Iouis ignem tergeminum, Aeolii non agmina carceris horret annorumue moras: stabit, dum terra polusque, dum Romana dies ‖ anth. Lat. 418 R.: nullum opus exurgit, quod non annosa uetustas expugnet, quod non uertat iniqua dies, tu licet extollas magnos ad sidera montes et solidas aeques marmore pyramidas. ingenio mors nulla nocet, uagat undique tutum; inlaesum semper carmina nomen habent ‖ Ou. am. I 15, 7—42, inprimis 7—10: mortale est, quod quaeris, opus: mihi fama perennis quaeritur, in toto semper ut orbe canar. uiuet Maeonides, Tenedos dum stabit et Ide, dum rapidas Simois in mare uoluet aquas. 41 sq.: ergo etiam cum me supremus adederit ignis, uiuam, parsque mei multa superstes erit ‖

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] **61** diuicias *a* **62** Tunc *A'B'γλ' Pph. Porph.* Tum *Fγ uar. γλ2πu* presidio *γ* **63** aegeos *AB'FRγδπ Pph.* ageos *a* egeos *λ'u* **64** feret] referet *R* geminosq̃ (v supra o) *R* polux *γ*

III 30. AD MELPOMENEM (MELPHOMENEM *ABλ'*) MVSĀ *A'B'γλ'*, *add. λ'*: DICIT SE (*om. λ*) APOTELESTICE SCRIPTIS SEMPER VICTVRVM (UICTU *λ*) *λ'* DICIT SE APOTELESTICE SCRIPTIS SEMPER VICTVRVM *Fu* APOTILЄSTICЄ *π sine interuallo et littera initiali maiore R*

1 *Exegi R* monumentum *A'B'Rδλ'1u Pph. schol. λφb Diomedes expos. metr. Terentianus Victorinus Hieronymus* monimentum *Fγλ2π* perhennius *ψu* **2** Regaliq̃// *R* piramidum *ARlu*

15*

quod non imber edax, non Aquilo impotens
possit diruere aut innumerabilis
annorum series et fuga temporum.
non omnis moriar, multaque pars mei
uitabit Libitinam: usque ego postera

anth. L. 417, 1 sqq. R.: haec urbem circa stulti monumenta laboris, quasque uides moles, Appia, marmoreas, pyramidasque ausas uicinum attingere caelum, pyramidas medio quas fugit umbra die, et Mausoleum, miserae solacia mortis, intulit externum quo Cleopatra uirum, concutiet sternetque dies, quoque altius extat quodque opus, hoc illud carpet edetque magis. carmina sola carent fato mortemque repellunt, carminibus uiues semper, Homere, tuis || Prop. III 1, 55 sqq.: fortunata, meo si qua est celebrata libello! carmina erunt formae tot monimenta tuae. nam neque pyramidum sumptus ad sidera ducti, nec Iouis Elei caelum imitata domus, nec Mausolei diues fortuna sepulcri mortis ab extrema condicione uacant. aut illis flamma aut imber subducet honores, annorum aut ictu pondera uicta ruent **1 T**: Hieronymus epist. ad Eustoch. 108 t. I part. 2 p. 724 Vall. ed. Ven. 1766 Terentianus p. 405 Diom. p. 526 Victorinus de m. Hor. p. 175 **S**: Pind. N. 4, 80 sqq.: *κελεύεις στάλαν θέμεν Παρίου λίθου λευκοτέραν* || Diogeni ciues sui statuam posuerunt hoc titulo adscripto: *γηράσκει μὲν χαλκὸς ὑπὸ χρόνου, ἀλλὰ σὸν οὔτι κῦδος ὁ πᾶς αἰών, Διόγενες, καθελεῖ* Diog. Laert. VI p. 415 || Ou. rem. am. 811: hoc opus exegi || fast. II 265: monumenta perennia **3 S**: anth. 1167, 46 M.: quae non tempus edax, non rapit ira Iouis || Mart. I 49, 19: aut cum December canus et bruma impotens Aquilone rauco mugiet (uide Hor. c. III 29, 57) **3—5 S**: Claudian. epigr. 59 (= carm. min. 34 J.), 3 sqq.: hic nullum Boream nec brumam sentit opacus umor ... non illum constrinxit hiems, non Sirius ardens, aetatis spatium non tenuauit edax **5 S**: Auson. epigr. ad Proculum u. 2: annorum seriem **6** sq. 'multaque — Libitinam' **T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 314 **S**: Tyllius 3, 7 (anal. Br. II 103) de Sapphone: *γνώσεαι ὡς Ἀίδεω σκότον ἔκφυγον* || Sen. Troad. 378 sq.: an toti morimur, nullaque pars manet nostri? || Stat. s. III 3, 195: non totus rapiere tamen || Quintilian. declam. X 2: experta non totum mori hominem || anthol. 824, 6 M.: maiorique animae parte superstes ero || Mart. X 2, 8: et meliore tui parte superstes eris || Ou. am. I 15, 42: parsque mei multa superstes erit || Ou. tr. V 14, 5 sq.: dumque legar, mecum pariter tua fama legetur nec potes in maestos omnis abire rogos || Mart. V 25, 5 sq.: quem chartis famaeque damus populisque loquendum? quis Stygios non uolt totus adire lacus? **6 S**: Augustin. confess. IIII 6 uid. adnot. ad c. II 17, 5 sqq. **7** sqq. **S**: Ou. tr. III 7, 50 sqq.: me tamen extincto fama superstes erit, dumque suis septem uictrix de montibus orbem prospiciet domitum Martia Roma, legar || Mart. VIIII 2, 5 sqq.: Tarpeia summi saxa dum patris stabunt, dum uoce supplex dumque ture placabit matrona diuae dulce Iuliae nomen, manebit altum Flauiae decus gentis cum sole et astris cumque luce Romana || anth. Lat. 856 M.: Virgilium uatem melius sua carmina laudant, in freta

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u]$ **3** aquilo] aliquo *γ* inpotens *FRλ Pph. Ac.* impotes *B* impotens *cett.* **4** ˙ numerabilis (IN supra) *δ* **5** seri//es *R* **6** //omis, ~ *ab alt. manu, l* **7** Vitauit *A'B* libithinam *φ2 ψ2 lu*

crescam laude recens, dum Capitolium
scandet cum tacita uirgine pontifex.
dicar, qua uiolens obstrepit Aufidus
et qua pauper aquae Daunus agrestium
regnauit populorum, ex humili potens
princeps Aeolium carmen ad Italos
deduxisse modos. sume superbiam
quaesitam meritis et mihi Delphica
lauro cinge uolens, Melpomene, comam.

---

dum fluuii current, dum montibus umbrae lustrabunt conuexa, polus dum sidera pascet: semper honos nomenque tuum laudesque manebunt **8 S**: Prop. III 1, 34 de Homero, qui 'posteritate suum crescere sentit opus' ‖ Sil. XI 611: nec sinit adiutas ductoris crescere laudes **8** sq. **S**: Verg. Aen. VIIII 448 sq.: dum domus Aeneae Capitoli inmobile saxum accolet (Porph.) ‖ Lucan. VIIII 599 sq.: Capitolia curru scandere ‖ Sil. I 384 sq.: certe Capitolia primus scandebas uictor | XII 340: in Capitolinas certatim scanditur arces **11** sq. 'et — regnauit populorum' **T**: Seru. ad Aen. XI 126 'agrestium — populorum' **T**: Seru. ad Aen. XI 280 **11 S**: Aus. epigr. 4, 5 (= 5, 5 Sch.): et qua diues aquis Scythico soluo ostia ponto ‖ Ou. met. XIIII 510 sq.: Iapygis arida Dauni arua **12 S**: Pseudocyprian. de Pascha c. 16 p. 263 ed. V.: regnauit Cyrus Persarum **13** sq. 'Aeolium — modos' **T**: Porphyrionis uita Horati sub fin. **S**: Prop. III 13 sq.: primus ego ingredior puro de fonte sacerdos Itala per Graios orgia ferre choros ‖ Palladius anthol. Lat. 562 R.: primus ego Ausonio pastorum carmina uersu composui **15** sq. **S**: Sen. Oed. 16: hoc me Delphicae laurus monent **15** Cyprianus heptat. exod. u. 531: quaesitam meritis tenebo palmam **16 S**: Corippus in laud. Iustini I 37 sq.: dextraque coronam inposuit sanctique caput diademate cinxit ‖ Sil. XV 100: cinctus lauro

---

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] **8** laud*e* *δ* **9** Scandit *π pr.* tacita] *tacita R*, ca.ita *R1*, tecta *C1*, *ab eodem corr. in* tacta, i *add. alt. m.* **10** Dicat (r *superscr.*) *a*, *sim. π* uolens *A1* uidens *π pr.* obstripit *R* **11** qu*a* *δ* aq.(v *superscr.*) *B* danus *π* **12** Regnauit *A'B'FR1γδ2 uar. λ' Porph. ter schol. Γ Seru.* Regnator *A2R2γ uar. δλ2πu* () populorum] polorum *δ1* **13** eolium *γu* **14** (de *superscr.*) Duxisse *C* sūme *a ante ras.* **15** Quesitam *R1γu* Quae sitam *δ* Quęsitam& *π* delfica *A'B'γλ' Porph.* delphica *cett.* **16** Laur*o*// *ψ* Laur*o R* Laur*o l* melphomene *A2B'l* melfomene *λ* melphone *A1* melpone *δ1* melpomene *cett.*

Q. (*omis. l*) HORATII FLACCI CARMINV̄ LIBER ·III· EXPLICIT 7 EROTICE. AMATORIE. PRAGMATICE (PRACMATICE *λ*) CAVSATIVE HYPOTETICE (HIPPOTETICE *A* HIPOTeTICe *l*) PERSONALITER (PSONALIT *λ*) PARANETICE INTERPOSITIVE. PROSPHONETICE (PROSHON: *λ*) EXCLAMATORIE PSEVTICE. DEP̄CATORIE

PEAN (PEEN *A*). PSEVTICE. LAVDATIVA (PARANETICE ·LAVDATIVA *excisa in l*). ET DEPRECATORIA (DEPCA: *λ'*). MONOCOLOS EST QVOTIENS ODE (ODĘ *l*) VNO METRO SINE ALTERIVS AMIXTIONE (ÂMISTIONЄ *l*) Ē (*omis. λ*). DICOLOS (DIDOSCOLOS *A*) EST IN (*sic*) ODE QVAE (Q. *λ*) DVOBVS METRIS SCRIPTA EST. TETRACOLOS EST (*om. Aλ*) IN QVA POST (PER *λ'*) DVOS AVT TRES VERSVS ALIA INCHOANTVR METRA ⁊ INCIPIT LIB̄ ·IIII· *Aλ'* (*eadem fere leguntur in σ ante c.* I 1) *l add.* FЄLICIT̄ EXPŁI · CARMINV̄ (*omis. C*) LIƀ TERTIVS · INCIP̄ LIƀ ·IIII· *B'* QVINTI HOR̃TI (ORATII *R*) FLACCI CARMINVM LIBER ·III· EXPLICIT ‖ INCIPIT LIBER QVARTVS· *Ra* CARMINVM LIBER ·III· (*uel* TERTIVS) EXPLIC̄. INCIP̄ ·IIII· (*uel* QVARTVS) FELICITER (*omis. γδπu*) *Fγδπu*

Q. HORATI FLACCI

C A R M I N V M

LIBER QVARTVS.

I.

Intermissa, Venus, diu
  rursus bella moues: parce precor, precor.
non sum qualis eram bonae
  sub regno Cinarae. desine, dulcium

IIII 1. **1** sqq. **S**: Ibyc. fr. 2: *Ἔρος αὖτέ με κυανέοισιν ὑπὸ βλεφάροις τακέρ' ὄμμασι δερκόμενος κηλήμασι παντοδαποῖς ἐς ἄπειρα δίκτυα Κύπριδι βάλλει· ἦ μὰν τρομέω νιν ἐπερχόμενον, ὥστε φερέζυγος ἵππος ἀεθλοφόρος ποτὶ γήραϊ ἀέκων σὺν ὄχεσφι θοοῖς ἐς ἅμιλλαν ἔβα* (Hor. epist. I 1 in.) **1 T**: Caesius Bassus p. 259. 260 Victorinus p. 150 et de metr. Hor. p. 177 Seruius de metris Hor. IIII p. 469 Diomed. p. 526 **S**: Stat. s. III 1,1 sq.: I n t e r m i s s a tibi renouat, Tirynthie, sacra Pollius? **2 T**: Victor. de m. Hor. p. 175 **S**: Sil. IIII 780: b e l l a m o u e s 'parce precor' exhibent inscript. in anthol. Lat. ed. Burm. t. II p. 142 epigr. 190, 3 anth. Lat. ed. R. c. 897, 1 Ou. tr. II 179. V 2, 53. her. 19 (20), 117 Sil. VIIII 124. XVII 286 Mart. VII 68, 2. X 82, 7 (parce precor fesso uanosque remitte labores) Ennod. p. 151 Vog. (carm.) Paulin. Nol. carm. 11, 6 **3 S**: anthol. Lat. c. 897, 29 R.: non ego sum pro quo te componendo labores e. q. s. **4** 'hanc (sc. Cinaram) se amasse in tertio carminum dixit' schol. *γ* epist. I 7, 28 **S**: Anacreonteum 14 de Bathyllo: *τὸν ἄρτι τῶν ἁπάντων κρατοῦντα καὶ τύραννον*

IIII 1. *Ω = A'(Aa)B'(BC)F(φψ)Rγδλ'(λl)πu*] ALLEGORICOS A (*om. λ'*) SE (*om. λ'*) AFFIRMAT (AFIRMAT *A*) EX INTERMISSO SCRIBI CARMINA. AD VENEREM. EVTICE EROTICE (EUROTICE *l*) DICOLOS (DICOPOS *B'*) *A'B'λ'*, *item γ, sed praeposito* AD FABIVM MAXIMVM. *in l adiecta sunt haec:* METRUM PRIMO UERSU GLICONIŨ · SECUNDO ASCLEPIADEŨ ·> ADVENEREM *R* AD FABIVM MAXIMVM *Fu*

u. **1** *omis. δ pr.* **1** Intermissa *γ* uenas *Victorini cod. A* **2** precor, precor] prȩcor p̄cor *A* precor *p̄cor ψ* p̄cor,///// *φ* precor *B* **4** cinerȩ *γ* cynirȩ *F* cinire *l* cunayrȩ *π a. r.* cinyrȩ *π p. r.* cinare *R1* cinarȩ *δ* cinarae *cett. R2 Ac.* cinayre *Pph.*

mater saeua Cupidinum,
  circa lustra decem flectere mollibus
iam durum imperiis; abi,
  quo blandae iuuenum te reuocant preces.
tempestiuius in domum
  Pauli purpureis ales oloribus
comissabere Maximi,
  si torrere iecur quaeris idoneum:
namque et nobilis et decens
  et pro sollicitis non tacitus reis
et centum puer artium
  late signa feret militiae tuae,
et, quandoque potentior
  largi muneribus riserit aemuli,
Albanos prope te lacus
  ponet marmoream sub trabe citrea.

5 **S**: Theocr. 1, 100 sq.: *Κύπρι βαρεῖα, Κύπρι νεμεσσατά, Κύπρι θνητοῖσιν ἀπεχθής* **9** sq. **S**: Plaut. most. 335 R. = I 4, 22: domum eo comissatum ‖ Theocr. 3, 1: *κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα* **10** ‘purpureis — oloribus’ **T**: Seru. ad Aen. I 591 **14** **S**: Mart. V 16, 6: sollicitis ... reis ‖ Ou. ex P. I 2, 118 **15** **S**: Plaut. Pseud. II 3, 12 = 678: centum doctum ... consilia ‖ Cic. pro Rosc. Amer. 41, 120: omnium artium puerulos

---

Ω = *A′(Aa)B′(BC)F(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] **5** seua *Aλ′π*u_1 saeua cett. λ_2 **7** dudum ψ_2 albi A_1 **8** blande *A′*$R_1 u_1$ euocant *F* **9** tempestiuˇs *B* Tempestiuu′s *C* Tempestiuisʳ *R* domum *FR*$\delta_1 \lambda_2$*πu Pph.* domo *A′B′γ*δ_2*λ′ Ac.* (Cōmisis habere] delectabere conuiuando *Pseudacr.*) **10** purpureis] marmoreis *Lambin* () *uid. Epileg.* *Porph. haec scribit:* sic purpureum pro pulchro dicere poetae adsuerunt, ut Vergilius (georg. I 405): et pro purpureo poenas dat Scylla capillo, et alibi (georg. IIII 373): in mare purpureum uiolentior effluit amnis; ‘purpureos’ Veneris ‘columbas’ *habes ap. Claudian. epithal. Pall. et Cel.* 104, *item* purpureos Solis equos *Ou. her.* 21, 86 odoribus *A* **11** Comissabere λ_1 *ut uid.* Comisabere *Ba* Comes/s/abere *A* Comis habere A_1 *ut uid.* Comis abere C_1 Cōmisis habere *Ac.* Commissabere R_1 (R_2 *superscr. ris*) Cōmisabere l_2 *in ras.* Comessabere A_2 l_2 *uar.* Commessabere *γ* Comesabere C_2 Comitabere *Fδ*λ_2*π* Commutabere *u* () **12** to*r*rere *R* terrore *C* queris *Cu* **13** nobilis decens, *om.* et, *R* **14** tacitu*rnus reis* *R* tacitur *B* **16** Lata *B item ni fallor π ante ras.* miliciae *au* militie *π* **17** quando*que* *A* quandocumq. *u* **18** Largi *A′B′γ*δ_2 *Pph.* Largis A_2*FR*δ_1*λ′πu* emuli *u* **19** prop&///lacus *π* lac*us* *R* **20** citrea A_1*B′ π pr. Pph. Pseudacr.* cytrea *γa* ciptrea *λ* ciprea A_2*Fπ corr.* cipria *u* cyprea *Rδl* cypria ς ()

illic plurima naribus
  duces tura, lyraeque et Berecynthiae
delectabere tibiae
  mixtis carminibus non sine fistula;
illic bis pueri die
  numen cum teneris uirginibus tuum
laudantes pede candido
  in morem Salium ter quatient humum.
me nec femina nec puer
  iam nec spes animi credula mutui
nec certare iuuat mero
  nec uincire nouis tempora floribus.
sed cur, heu Ligurine, cur
  manat rara meas lacrima per genas?
cur facunda parum decoro
  inter uerba cadit lingua silentio?
nocturnis ego somniis
  iam captum teneo, iam uolucrem sequor

---

21 sq. **S**: Minuc. Fel. Octau. c. 38: auram bonam floris naribus ducere **22–24 S**: Pindar. Ol. 3, 8 sq.: *φόρμιγγά τε ποικιλόγαρυν καὶ βοὰν αὐλῶν ἐπέων τε θέσιν Αἰνησιδάμου παιδὶ συμμεῖξαι πρεπόντως* ‖ Val. Fl. V 88—100: carmina quin etiam uisos placantia Manes Odrysius dux rite mouet mixtoque sonantem percutit ore lyram **33** sq. **S**: Seuer. Sanct. de mortibus boum 3: cur manant lacrimis largifluis genae? **34 S**: Dioscorides 24, 3 sq. (anal. Br. I p. 499): *τερπνότατε Μούσησιν, Ἀνάκρεον, ὦ 'πὶ Βαθύλλῳ χλωρὸν ὑπὲρ κυλίκων πολλάκι δάκρυ χέας* **35** sq. **T**: Seru. ad Aen. IIII 76 **S**: Sapph. 2, 7 sqq.: *ὡς γὰρ εὔιδον βροχέως σε, φώνας οὐδὲν ἔτ' εἴκει· ἀλλὰ καμ μὲν γλῶσσα ἔαγε* ‖ Auson. Caes. 10, 4: facundae...linguae **37–40 S**: Meleag. anth.

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] *uu.* **21. 22** *abscissi in l* **22** thura *u* lyraeque *A'B'Rγδλπφ* liraeque *ψ* lirȩ[q.] *u* lyraque *C_2ς*(*g*) () berecinth[i]ae *R* berecinthiae *A'B'γδφu* berecythiae *λ* berechintiae *ψ* berecincie *Ac.* berȩchyntiȩ *π* berecinthia *C p. ras.* () **23** tibiae *A'B'γλπu* tybiae *R_2l* thibiæ *δ* tibie *$ψ_1$* tibia *$C_2$$φ_1$$ψ_2$ Bentl.* tybia *R_1* (*et σg*) **25** diȩ *C* **26** tenebris *BR_1* uirgib, *C_1* **27** Laudentes *R* **28** quatient *$A_2$$C_1$$R_2$ aut corr. γπu Pseudacr.* quacient *$λ_2$* quatiunt *A'BC_2Fδl* quatunt *R_1 aut pr.* quaciunt *$λ_1$* **29** Maenec *π* **30** creduli *u* **32** uincere *C_1* nobis *R_1* t*i*mpora *C* t*y*mpora *A* *f*loribus *π* **33** Set *$π_1$* **36** ling[v]a *B* silentii *B'* silentio, io *in ras.*, *δ* **37** ego te somniis (somn' *Ac.*) *FδAc.* ego somniis t'e *π* te ego somniis *edit. uet. Hor. et Porphyrionis Guelferbytanus opp. Pph.* ego *omis. y* sonniis *u*

te per gramina Martii
campi, te per aquas, dure, uolubilis.

II.

Pindarum quisquis studet aemulari,
Iulle, ceratis ope Daedalea

Pal. XII 125: *ἡδύ τί μοι διὰ νυκτὸς ἐνύπνιον ἁβρὰ γελῶντος ὀκτωκαιδεκέτους παιδὸς ἔτ' ἐν χλαμύδι ἤγαγ' Ἔρως ὑπὸ χλαῖναν. ἐγὼ δ' ἁπαλῷ περὶ χρωτὶ στέρνα βαλὼν κενεὰς ἐλπίδας ἐδρεπόμαν. καί μεν* (al. *μ' ἐκ*) *νῦν θάλπει μνήμης πόθος· ὄμμασι δ' ὕπνον ἀγρευτὴν πτηνοῦ φάσματος αἰὲν ἔχω. ὦ δύσερως ψυχή, παῦσαί ποτε καὶ δι' ὀνείρων εἰδώλοις κάλλευς κωφὰ χλιαινομένη* **37—40** ad sent. **S**: Theocr. carm. Aeol. u. 23: *πόλλα δ' ὄρη νύκτος ἐνύπνια* ‖ Anacreonteum 12: *τί μευ καλῶν ὀνείρων ὑποθρίαισι φωναῖς ἀφήρπασας Βάθυλλον;* **38** sqq. **S**: Sen. Phaedr. 700 sq.: te uel per ignes, per mare insanum sequar rupesque et amnes, unda quos torrens rapit ‖ 1179 sq.: et te per undas perque Tartareos lacus, per Styga, per amnes igneos amens sequar **39** sq. **T**: Porph. ad serm. II 1, 8 **S**: Ou. tr. V 1, 32: mollia quot Martis gramina campus habet

IIII 2. **1** sqq. 'nouem uero lyricorum longe Pindarus princeps spiritus magnificentia, sententiis, figuris, beatissima rerum uerborumque copia et uelut quodam eloquentiae flumine: propter quae Hor. eum merito credidit nemini imitabilem' Quintilian. instit. X 1, 61 'uideamus, utrum attigerit (sc. Vergilius) et Pindarum, quem Flaccus imitationi inaccessum fatebatur' Macrobius sat. V 17 huc alludere uidetur etiam

---

Ω = A′ (A a) B′ (B C) F (φ ψ) R γ δ λ′ (λ l) π u] **40** uolubiles *F* R_2 *δ π corr. u* uolubilis *cett.* R_1 *π pr.*

IIII 2. POETARVM ENCOMIASTICE TETRACOLOS *A* AD IVLV̄ (IULIANU *B*) ANTONIUM UETVSTIOR̄ POETAR̄ UENERATIO ENCOMIASTICE TETRACOLOS *C et B fol.* 180, *uterque add.*: metrum saphicum (safficum *C*) lyricum (lir. *C*) poetam in greco (ḡco *B*) *B′* ꝺD IULU ꝺNTONIŪ UETUSTIOR POETAR *B fol.* 170 AD ANTONIUM IVLLVM (IULUM *u, hanc uoc. et rel. add. alt. m. in u*) DE AEMVLATIONE (EMULATIONE *u*) VANA *F u* AD ANTONIVM IVLIVM VETVSTIORVM (VETVSTIORĒ *a*) POETARVM VENERATIO ENCOMIASTICE (INCOMIASTICE *γ*) TETRACOLOS *γ a* AD ANTONIVM IVLVM DE EMVLATIONE VANA VETVSTIORVM (////ORUM *λ*) POETARVM VENERATIO ENCOMIASTICE TETRACOLOS *λ′* AD IVLLVM DE AEMVLATIONE (EMVLATIONЄ *π*) VANA LAVDES PINDARI (PẎNDꝺRI *π*) · *δ π* AD ANTONIVM PVLLVM *R* *in B fol.* 180 *huius carminis uu.* 1—10 *repetiti sunt*

1 Pandarum *λ* emulari *A π* **2** Iulle *F* R_1 $δ_1$ *π u cons. tit. in F δ π* Iul*i* *A* Iule *cett.* R_2 $δ_2$ 'Iulium' *Porph. et Pseudacr. ad h. l. item ad u.* 33 'Iulius' *Pseudacr.* 'Iulio' *Porph.* opę *ψ* daedalea *C γ* ////*dedalea R* dedalea *cett.*

nititur pinnis, uitreo daturus
nomina ponto.
monte decurrens uelut amnis, imbres
quem super notas aluere ripas,
feruit inmensusque ruit profundo
Pindarus ore,
laurea donandus Apollinari,
seu per audacis noua dithyrambos
uerba deuoluit numerisque fertur
lege solutis;

Plin. epist. VII 30, 5: libellos meos de ultione Heluidii orationi Demosthenis *κατὰ Μειδίου* confers: quam sane, cum componerem illos, habui in manibus, non ut aemularer (inprobum enim ac paene furiosum), sed tamen imitarer ac sequerer **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 526 Victor. de m. Hor. p. 175 **S**: Gellius XVII 10, 8: nam cum Pindari ueteris poetae carmen ... aemulari uellet

2—4 ʻOpede dalea pennatis (nititur) Vitrea daturus nomina ponto' **T**: floril. Cusanum **3 sq. 5 sqq. 9 S**: Ennod. c. II 66, 2: uitrei ... pelagi; ‖ I 3, 22: horum Pindareus flumina uicit auus ‖ II 66, 6: tempora mox cinxit laurus Apollinea **3 sq. S**: Sen. Herc. Oet. 689 de Daedalo: nullique dedit nomina ponto ‖ 694 de Icaro: dedit ignoto nomina ponto ‖ Auson. epist. 19 p. 180 Sch.: audax Icario qui fecit nomina ponto ‖ Paulin. Nol. c. 3, 11: audax Icario qui fecit nomina ponto ‖ Stat. s. II 2, 49: uitreo ponto **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5 S**: Dioscorides anth. Pal. VII 411, 3 sq. de Aeschylo: *ὁ μὴ σμιλευτὰ χαράξας γράμματα, χειμάρρῳ δ' οἷα καταρδόμενα* ‖ Hom. Il. IIII 452 sqq.: *ὡς δ' ὅτε χείμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ ... τῶνδέ τε τηλόσε δοῦπον ἐν οὔρεσιν ἔκλυε ποιμήν*

6 notas] **S**: Manil. IIII 417: notis fugientia flumina ripis ‖ Petron. 121 u. 133: flumina per notas ibant morientia ripas aluere] **S**: Sen. Herc. fur. 933 sq.: nullus hiberna niue nutritus agros amnis euersos trahat **10—24 S**: Pind. fr. 116 Bgk apud schol. Rhes. 892 **10—12 T**: Prisc. de metris Terentii §. 22 (de metr. comicorum, ed. Gaisford. §. 33)

11 sq. ʻnumerisque — solutis' **T**: Quintilian. instit. VIIII 4, 54 **S**: Hieron. praef. in lib. Iob t. VIIII part. 3 p. 1099 ed. Vall. Ven. 1766:

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] **3** pennis *R*2*δπu* pinnis *cett. R*1 *Pph.* () **5** tecurrens *π*1 uelud *C* annis *u* imbresq. *A* **6** Quem ... aluere *A'B'R*1*γλ'u cons. Pseudacr. sch. γ bis* Cum ... saluere *Fl*2 Cum (Cū// *π*) ... saliere *δ*1*πφ p. ras.* Cum ... aluere *δ*2 () aluere *Ac.* **7** Feruit *A'B* Feruet *CFRγδλ'πa corr. u uid. Epil.* () inmensusq,//// rui//t *R* immensus *Bγl* inmensus *cett.* **8** ore *omis. C*1 **9** apollinare *π pr.* appollinari *δ* **10** seu] cum *Prisc.* audaces *FRγδπa corr. u Pph.* audacis *cett. a pr.* dithyrambos *AB fol.* 180 *γδl* dythyrambos *a* dithirambos *C* dit*hy*rambos *R* dithyrannos (b) *B fol.* 170 dityrambos *πφ* dethyrambos *λ* ditirambos *u Ac.* dytirambos *ψ* **11** numerique *Pph.* numeri/sque *R* (numerusque *R a. ras.*) numerisque cett.

seu deos regesque canit, deorum
sanguinem, per quos cecidere iusta
morte Centauri, cecidit tremendae
    flamma Chimaerae;
siue quos Elea domum reducit
palma caelestis pugilemue equomue
dicit et centum potiore signis
    munere donat,
flebili sponsae iuuenemue raptum
plorat et uiris animumque moresque
aureos educit in astra nigroque
    inuidet Orco.
multa Dircaeum leuat aura cycnum,

---

interdum quoque rhythmus ipse dulcis et tinnulus fertur numeris lege metri solutis ‖ Censorin. frgm. 9: Pindari ... qui liberos etiam numeros modis addidit **13** sq. Hom. multis locis διογενέας et διοτρεφέας βασιλῆας uocat ‖ Hesiod. theog. 96 et Callim. hymn. in Iou. 79: ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες (-ῆας Call.) **16 S**: Verg. Aen. VI 288: flammisque armata Chimaera ‖ Claudian. in Ruf. I 296: flamma Chimaerae **20 S**: Prud. cath. VIII 31 sq.: cernit occultum deus et latentem munere donat **22** sq. **S**: Antiphan. hydr. fr. 1 III p. 124 M.: ἦθός τι χρυσοῦν πρὸς ἀρετὴν κεκτημένης **23 S**: Sil. XV 100: me cinctus lauro producit ad astra triumphus ‖ Manil. IIII 158: inueniunt et in astra uias numerisque (u. 11) modisque etc. **25–32 S**: Lucr. III 6 sq. 10 sqq. Epicurum cum cycno, se ipsum cum ape comparat: quid enim contendat hirundo cycnis? ... tuisque ex, inclute, chartis, floriferis ut apes in saltibus omnia libant, omnia nos itidem depascimur aurea dicta **S**: Apollin. Sid. epist. VIII 11, 7: ut eum iure censeres post Horatianos et Pindaricos cygnos gloriae pennis euolaturum ‖ id. carm. 23, 454: ad Pindaricum uolare cygnum **25 T**: Seru. ad ecl. 9, 29 **S**: Antip. Sid. anth. Pal. VII 30: Τήιος ... κύκνος

Ω = *A′(A a)B′(B C)F(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] **13** regesue *δπu* regesque *cett.* can& *π* **14** Sanguinem *FR*δ_1*πu* Sanguine *A′B′γ*δ_2*λ′* (sangine *B fol.* 180) iuxta *u* **15** cecididit *δ* tremende *A*ψ_1 **16** chimaerae *γπ* chimerae *A′B′Fδ* chymerae *λ′u* *chimerae* R_2 **17** ęlea *π* elena *C* **18** caelestis *A′B′*R_1*π*l_1 *Pph.* celestis *λu* caelestes A_2*F*R_2*γ*l_2 celestes *δ* ęqumue *C* equūue *φ* equū/// *π* ęquumue *Al* equumue *cett.* (eqū ue *B fol.* 180) *cf.* IIII 3, 4 **19** Dicit *δ* potiores ignis *B fol.* 170 potiores ignes *B fol.* 180 **20** domat δ_1 **21** Flebilis *λu* sponse *γ* iuuenemque *γ*5 iuuen*emq*,/// *R* iuuenemue *cett. Pph. Ac.* **22** uiris R_1 uires R_2 *cett.* animunq: A_1 mores, *om.* que, *u* moremq. *l pr.* **23** educit *B′Fδ*λ_2*πu* reducit *A′Rγλ′* () austra *γ* **24** orcho *u* **25** dirceum *A′γδ* dircheum *u* cycnum *Cπ Pph. Porph.* cygnum (c *suprascr.*) *B fol.* 180 cygnum *B fol.* 170 *R corr.* *γλ* cignum *A′FR pr. δlu Ac.*

tendit, Antoni, quotiens in altos
nubium tractus: ego apis Matinae
  more modoque,
grata carpentis thyma per laborem
plurimum, circa nemus uuidique
Tiburis ripas operosa paruos
  carmina fingo.
concines maiore poeta plectro
Caesarem, quandoque trahet ferocis
per sacrum cliuom merita decorus
  fronde Sygambros:
quo nihil maius meliusue terris
fata donauere bonique diui
nec dabunt, quamuis redeant in aurum
  tempora priscum.

---

27 sqq. **S**: Plat. Ion. p. 534a. b: *λέγουσι γὰρ . . . πρὸς ἡμᾶς οἱ ποιηταί, ὅτι ἀπὸ κρηνῶν μελιρρύτων ἐκ Μουσῶν κήπων τινῶν καὶ ναπῶν δρεπόμενοι τὰ μέλη ἡμῖν φέρουσιν ὥσπερ αἱ μέλιτται, καὶ αὐτοὶ οὕτω πετόμενοι* Leonid. Tar. 81,1 sq. (anal. Br. I 241): *παρθενικὰν νεαοιδὸν ἐν ὑμνοπόλοισι μέλισσαν Ἤρινναν Μουσῶν ἄνθεα δρεπτομέναν.* haec imago deberi uidetur Erinnae conl. incerti epigr. 523 (anal. Br. III 261): *Λέσβιον Ἠρίννης τόδε κηρίον· ἁδύ τι· μικρόν, ἀλλ' ὅλον ἐκ Μουσέων κιρνάμενον μέλιτι* ‖ Simonid. fr. 47 B.: *ὥσπερ γὰρ ἄνθεσιν ὁμιλεῖν ὁ Σιμωνίδης φησὶ τὴν μέλιτταν ξανθὸν μέλι μηδομέναν* **33 S**: Nemes. cyn. 63 sq.: mox uestros meliore lyra memorare triumphos accingar ‖ Ou. met. X 150: cecini plectro grauiore Gigantas ‖ Stat. s. I 3, 100: dictumque lyra maiore Catillum ‖ III 2, 41: nec cano degeneri Phoebeum Amphiona plectro **35** sq. 'merita — Sigambros' **T**: sch. *γ* c. IIII 3, 16 **39** sq. **S**: Theocr. XII 15 sq.: *ἦ ῥα τότ' ἔσσαν χρύσειοι πάλιν ἄνδρες, ὅτ' ἀντεφίλησ' ὁ φιληθείς* ‖ Boeth. philos. consol. II 5, 23 sq.: utinam modo nostra redirent in mores tempora priscos

---

Ω = *A'*(*Aa*) *B'*(*BC*) *F*(*φψ*) *Rγδλ'*(*λl*) *πu*] **26** quociens *λ* quoties *Rγ* **27** auis *A'*1 *B'* (*utrubique B*) alpis *R*1 apis *cett.* *A'*2 *C*2 *R*2 matine *A*1 **28** modoq. *A* **29** Grata p carpentis thyma per laborem *a* thima *B fol.* 170 *Cγ* tima *u* **30** Plurimū *R* nemis *A* uiuidi *A*1 *B fol.* 170 **31** Tyburis *l* par$\overset{v}{u}$os *π* paruis *R*1 paruus *cett.* *R*2 **32** finguo *φ* *u.* **33** *om. B fol.* 180 Concinis *π pr.* maiora *R*1 poeta] poema *δπ uar., in δ superscr.* uel poeta **34** Cesarem *Aγu* Cessarem *R* quandocūq: *u* trahes *π a. ras.* ferocis *R*1 feroces *cett.* *R*2 **35** cliuium *B fol.* 170 cliuum *cett.* decoros *A'*1 *B'* *δ*1 *aut pr.* *π pr.* decorus *cett.* *A'* *C*2 *δ*2 *aut corr.* **36** Frondem *C*1 sygambros *Bγδλ'* sygambros *R* sy$\overset{c}{g}$am$\overset{r}{b}$os *A, corr. alt. m.* sicambros *Fa p. ras. u* sigambros *Ca ante ras.* sycram$\overset{r}{b}$os *π superscr.* ipsi sunt franci () **37** nil *Rγ* nichil *φu* **38** Fato *R*1

concines laetosque dies et urbis
publicum ludum super impetrato
fortis Augusti reditu forumque
litibus orbum.
tum meae, siquid loquar audiendum,
uocis accedet bona pars, et 'o sol
pulcher, o laudande' canam recepto
Caesare felix.
tuque dum procedis, 'io triumphe!'
non semel dicemus: 'io triumphe!'
ciuitas omnis, dabimusque diuis
tura benignis.
te decem tauri totidemque uaccae,
me tener soluet uitulus, relicta
matre qui largis iuuenescit herbis
in mea uota,
fronte curuatos imitatus ignis

---

43 sq. **S**: aurei saeculi (cf. huius carm. u. 39 sq.) descriptio ap. Arat. phaen. 108 sq.: *οὔπω λευγαλέου τότε νείκεος ἠπίσταντο, οὐδὲ διακρίσιος περιμεμφέος, οὐδὲ κυδοιμοῦ* **54. 57 S**: Claudian. rapt. Pros. I 129: nec noua lunatae curuauit germina frontis ‖ Iuuencus(?) de genesi u. 553: tum uitulus tumida procuruans cornua fronte **57—60 S**: Mosch. 2, 84 sq.: *τοῦ δ᾽ ἤτοι τὸ μὲν ἄλλο δέμας ξανθόχροον ἔσκεν, κύκλος δ᾽ ἀργύφεος μέσσῳ μάρμαιρε μετώπῳ* ‖ idem 2, 87 sq.: *ἶσά τ᾽ ἐπ᾽ ἀλλήλοισι κέρα ἀνέτελλε καρήνου, ἄντυγος ἡμιτόμου κεραῆς ἅτε κύκλα σελήνης*

Ω = *A′*(*Aa*) *B′*(*BC*) *F*(*φψ*) *Rγδλ′*(*λl*)*πu*] **41** letos *u* et urbis] *ī* bis *C* urbes *C pr. π pr.* **42** imperato *u* inpetrato *R* impetrato *cett. Pph.* **45** meę *R* loquor *δu Ac. pr.* loquar *cett. Pph. Porph. Ac. corr.* **46** Voces *R*1 accedit *R* purs *B* o *omis. u*1 **48** Cesare *Au* Caessare *R* **49** Teque *Ω Pph. Porph. schol. λφ* (ad ipsum quasi triumphum loquitur sacra inuocatione qua io io dicebatur [dicebantur *Pseudacr.*] *Pseudacr. et schol. γ*) Tuque ς (st *Argentorat. II Vanderbourgi T*) Tūque *Porphyrionis exemplar anni* 1498 Atque *Meineke* Isque *Bentl.* procedit *B′*, *D. Heinsius*, *Bentl.* procedis *cett. C*2 *schol. λφ* procedes *Pph.* (?) *uid. Epileg.* triumphe *R* thriumphe *l*, *sed idem u.* 50 *recte* triumphe *u.* **50** *omis. R*1 *π pr. φ pr. a*1*u*, *uersum testatur schol. φ* **51** dabimusque, d *in ras.*, *R* dabimus *omisso* que *δ*1 **52** Tur*a δ* **53** tauri] *omis. u* tauri/// *R* **54** soluit *Fπ* soluet *cett. Ac. schol. γ Pph. Porph. schol. λφ* relict*a R* **55** Marte *π pr.* iuueniscit *B* iuuen*escit λ* iuuanescit *C* iuuenescit *cett.* **57** ignis *Rπ aut pr. aut corr. Pph. Ac.* ignes *cett.*

tertium lunae referentis ortum,
qua notam duxit, niueus uideri,
cetera fuluos.

III.

Quem tu, Melpomene, semel
nascentem placido lumine uideris,

---

58 **S**: Sil. XIII 453: decimum lux rettulit ortum **59** Graecum loquendi genus *λευκὸς ἰδέσθαι* (similia apud Theocr. 11, 20. Plat. Phaedr. 253 alibi)

IIII 3. **S**: Hes. theog. 81 sqq.: *ὅντινα τιμήσωσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο γεινόμενόν τε ἴδωσι διοτρεφέων βασιλήων, τῷ μὲν ἐπὶ γλώσσῃ γλυκερὴν χείουσιν ἐέρσην* (al. *ἀοιδήν*), *τοῦ δ' ἔπε' ἐκ στόματος ῥεῖ μείλιχα*... Callim. epigr. 23 (21), 4 sqq.: *ὃ δ' ἤεισεν κρέσσονα βασκανίης* (cf. c. II 20, 4). *οὐ νέμεσις· Μοῦσαι γὰρ ὅσους ἴδον ὄμματι παῖδας ἀρχιβίους, πολιοὺς οὐκ ἀπέθεντο φίλους* ‖ hymn. in Dian. 129: *οὓς* (al. *οἷς*) *δέ κεν εὐμειδής τε καὶ ἵλαος αὐγάσσηαι* ‖ epigrammata Graeca edidit Kaibel nr. 403: *⟨ὄλβ⟩ιος ὃν μοῖραι παναικέες ἐ⟨κπερόωντα | νη⟩δύος ἀθρήσωσι γαληναίησι⟨ν ὀπωπαῖς· | ὥς⟩ καὶ ἐγὼ Πά⟨ν⟩ταρχος ἀγανοτ⟨άτων ἀπὸ πατρῶν βλα⟩στήσας κῦδος μὲν ἐνὶ στρατ⟨ῷ ἄσπετον εἷλον· σῶ⟩μ' ἀποδυσάμενος δ' ἔλαχον ⟨περικαλλέα τύμβον⟩ κτλ.* **1** sq. **S**: Stat. s. II 7, 36. 38: natum protinus . . . blando Calliope sinu recepit ‖ V 3, 121 sq.: protinus exorto dextrum risere sorores Aonides **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Victor. (cod. *A*) de m. Hor. p. 177 omissa uoce 'semel' Diom. p. 526 sq. **2 T**: Victor. de m. Hor. p. 175 **S**: Sen. Herc. fur. 219: oculos remisso lumine ac placido intuens ‖ Mamertin. genethl. Maxim. 19: nascentes uos ... bona sidera et amica uiderunt ‖ Alciphr. III 44: *εὐμενεστέροις ὄμμασιν ἐκεῖνον εἶδον αἱ Χάριτες*

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] **58** Tercium *au* orbem *δλ'πφ uar. u* ortum *cett. δ2 uar. l2 uar. Porph.* **59** niue//us *R* **60** Caetera *δλ'π* Cetera *cett.* fuluos *A1 B'* fuluus *cett. A2 C2*

IIII 3. DE SE REFERENS VIRTVTES (virtutē *C*) POETICES (POETICAS *λ'*) PROSEQVITVR AD MELPOMENEN (melphomenē *C* MELFOMENEN *A*) MVSAM · PROSEVTICE (SPEVTICE *λ'*) TETRACOLOS *ACλ'*, *l add. quae leguntur in F omissa uoce* OSTENDIT *et praeterea add.:* MЄTRUM PRIMO UЄRSU GLICONIUM SЄCUNDUS ASCLЄPIADЄUS · PROSEVTICE TETRACOLOS DE SE REFERENS ET VIRTVTES POETICAS PROSEQVITVR AD MELPOMENEM MVSAM *γ* AD MVSAM HIS SCRIPTIS SE ESSE FELICEM OSTENDIT (OST: *omis. δπlu*) *Fδπlu* AD MELPOMENEN MVSAM *Ra*, *a add.:* PROSEVTICE TETRACOLOS *hanc oden omisit B*

Ω = *A'*(*Aa*)*CF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] **1** Melphomene *A' Cλ' Ac.* **2** lumine placido *Victorinus* numine *λ uar. φ uar. Pph. schol. λφ*

illum non labor Isthmius
  clarabit pugilem, non equos impiger
curru ducet Achaico
  uictorem, neque res bellica Deliis
ornatum foliis ducem,
  quod regum tumidas contuderit minas,
ostendet Capitolio:
  sed quae Tibur aquae fertile praefluunt
et spissae nemorum comae
  fingent Aeolio carmine nobilem.
Romae principis urbium
  dignatur suboles inter amabilis
uatum ponere me choros,
  et iam dente minus mordeor inuido.
o testudinis aureae

---

3 illum nec Stat. s. I 3, 5 ‖ Elei labores IIII 4, 31 **8 T**: Prisc. X 25 **S**: Sen. Herc. Oet. 927: depone tumidas pectoris laesi minas ‖ Troad. 252 sq.: spiritus quondam truces minasque tumidi lentus Aeacidae tuli **16** Porph. affert Sallustianum (Iug. 10, 2): gloria inuidiam uicisti | Ou. tr. IIII 10, 123 sq.: nec qui detrectat praesentia liuor iniquo ullum de nostris dente momordit opus ‖ ex P. III 4, 73 sq.: laedere uiuos liuor et iniusto carpere dente solet | Sen. Phaedr. 492 sq.: haud illum niger edaxque liuor dente degeneri petit **17** sq. **S**: Prop. II 25, 79 sq.: tale facis carmen docta testudine, quale Cynthius impositis temperat articulis **17 S**: Pind. P. 1, 1: χρυσέα φόρμιγξ

Ω = *A′* (*A a*) *C F* (*φ ψ*) *R γ δ λ′* (*λ l*) *π u*] **3** isthmius *A′ γ* δ_2 *in ras.* isthmus C_2 ist mius *F* istmius C_1 *λ′* is(t)mius *u* ////mius *π* isthmius *R* **4** *De*Clarabit *A* (*haec est interpret. schol. λ φ*) Clarauit *Ac. opp. schol. γ λ φ* pugillem *γ* pigilē *C* equos A'_1 C_1 *π* (equ=s *A*) ęquus *ψ* equ(v)s *l* equus *cett.* A'_2 C_2 u_2 *in ras.* inpiger *F* impier *γ* impiger *cett.* **5** decet *γ* lucet C_1 *ut uid.* achalco *π* **6** delius *C ante ras.* delus *R ante ras.* **7** ducem] decem *C pr.* **8** regnum *R* timidas C_2 **9** Ostendet *δ* capitolio *δ* **10** Set *γ* qua *A* C_1 λ'_1 qui R_1 q(uae)// *a* quae *cett.* C_2 R_2 λ_2 a_2 *Pph. schol. γ* (*item Ac. originarius ni fallor: hanc enim uocem omisit Ac.*) tybur *δ* praefluunt *R ψ pr. Pph* ('praeterfluunt' *interpret. schol. γ*) p̄fluunt *A′ C δ* π_2 prefluunt *γ* p̄fluent π_1 praefluent *φ ψ corr.* profluunt *λ′* u_1 *Ac.* proluunt λ_2 *u uar.* () **11** spissę *δ* spisse *γ* **12** eolio *F δ π corr. u* aolio *C* eoleo *π pr.* **13** Romę *δ* urbium] at orbiū *π uar.* **14** soboles *C pr. ut uid.* R_1 π_2 *u* suboles *cett. C corr.* R_2 *Pph. Porph.* () amabilis R_1 *γ* amabiles *cett.* **15** me,choros *δ* **16** mordeor *omisit λ* mode//lor, *in mg.* t mordeor medeor (*sic*) *l* **17** aureę *A* auræae *C a pr.*

dulcem quae strepitum, Pieri, temperas,
o mutis quoque piscibus
donatura cycni, si libeat, sonum,
totum muneris hoc tui est,
quod monstror digito praetereuntium
Romanae fidicen lyrae:
quod spiro et placeo, si placeo, tuum est.

IIII.

Qualem ministrum fulminis alitem,
cui rex deorum regnum in auis uagas

---

18 **T**: Seru. ad ecl. 1, 37 19 mutis ... piscibus] **S**: Hes. scut. Herc. 212: *ἔλλοπας ἰχθῦς* 21 sq. **T**: schol. Pers. 1, 28 21 **S**: Ou. tr. I 6, 6: siquid adhuc ego sum, muneris omne tui est || Sil. XIIII 3 de Musis: muneris hic uestri labor est e. q. s. 22 **S**: Hieronym. ep. ad Eustoch. 22, 27 t. I part. 1 p. 110 Vall. ed. 1766: ne ad te obuiam praetereuntium turba consistat et digito monstreris || Pers. 1, 28: at pulchrum est digito monstrari et dicier: hic est | Mart. VIIII 97, 3 sq.: quod turba semper in omni monstramur digito || Lucian. Harmon. 1 p. 851: *τὸ ἐπίσημον εἶναι ἐν πλήθεσι καὶ δείκνυσθαι τῷ δακτύλῳ, καὶ ἤν που φανῶ, εὐθὺς ἐπιστρέφεσθαι πάντας εἰς ἐμὲ καὶ λέγειν τοὔνομα· οὗτος Ἁρμονίδης ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἄριστος αὐλητής* 23 **S**: Ou. ex P. IIII 16, 28: Pindaricae fidicen ... lyrae 24 **S**: Ou. tr. IIII 10, 115. 117: ergo quod uiuo ... gratia, Musa, tibi || V 9, 20: hoc quoque, quod memores possumus esse, tuum est

IIII 4. Porph. ad c. IIII 1, 1 haec scribit: post consummatos editosque tres carminum libros maximo interuallo hunc quartum scribere conpulsus esse dicitur ab Augusto, ut Neronis priuigni eius uictoriam de Retis Vindelicis quaesitam inlustraret, quae in hoc libro ea ode continentur, quae sic incipit: qualem ministrum fulminis alitem 1 sqq. **S**:

$\Omega = A'(Aa)CF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] 18 Ddulcem *δ* quae] qↄ *C* quę *R* strępitū *π* piieri *φ* 20 cycni *C* cygni *Rλ'π* cigni *cett.* 21 tu*i* est *π* tui est *cett.* 22 mo^n^stror *a* monstro *R*1 23 fidicem *R*1*δ ante ras.* lirae *lu* 24 spero *δ pr. π*

IIII 4. $\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] AD VRBEM ROMANAM (ROMAM *γ*) DE INDOLI (INDOLE *γa*) DVCVM. PROSPHONETICE ENCOMIASTICE (INCOMIASTICE *B'*) TETRACOLOS *A'B'γλ'*, *add. λ' quae legimus in F* IN DRVSI NERONIS VIRTVTEM *Fδλ'πu*, *δπ add.*: AD VRBEM ROMANAM RELATIO RERVM PER DRVSVM GESTARVM AD VRBEM ROMANAM *R*

1 fluminis *Porph. ad c.* IIII 1, 1 ministrum// *R* 2 auis *B' FR*1*π*1 *aut pr.* aues *A' C*2*R*2*γδλ' π*2 *aut corr. u*

permisit expertus fidelem
  Iuppiter in Ganymede flauo,
olim iuuentas et patrius uigor
nido laborum propulit inscium,
  uernique iam nimbis remotis
    insolitos docuere nisus
uenti pauentem, mox in ouilia
demisit hostem uiuidus impetus,
  nunc in reluctantis dracones
    egit amor dapis atque pugnae;
qualemue laetis caprea pascuis
intenta fuluae matris ab ubere

mythogr. II 3 p. 75 Bode; schol. Stat. Th. III 532. 507 **1** sq. **S**: Pind. P. 1, 7 aquila appellatur *ἀρχὸς οἰωνῶν* et Ol. 13, 21: *οἰωνῶν βασιλεύς* **1 T**: Porph. ad carm. IIII 1, 1 et epod. 10, 1 Diom. p. 527 Seru. de m. Hor. IIII p. 470 **2** *ἀθανάτων βασιλεύς* Homerica et Pindarica (Nem. 10, 16) elocutio est **4 S**: pseudohom. hymn. in Ven. 203: *ξανθὸν Γανυμήδεα* **7—9 S**: Claudius Mamertinus genethl. Maximiani c. 9: adeo ... uestrae uos maiestatis potentia tuebatur, ut ... uos solos aurae lenes uernique flatus (cf. carm. IIII 5, 10) et diductis nubibus ad itinera uestra derecti solis radii sequerentur **11** sq. **T**: Prisc. VII 41 **S**: Verg. Aen. XI 751 sqq.: utque uolans alte raptum cum fulua draconem fert aquila inplicuitque pedes atque unguibus haesit, saucius at serpens sinuosa uolumina uersat arrectisque horret squamis et sibilat ore, arduus insurgens; illa haut minus urget obunco luctantem rostro, simul aethera uerberat alis **13—16 S**: Iamblich. apud Suid. t. III p. 445: *ἤδη καὶ θήσουσι λύκοι ἄρνας ἐκ τῶν στομάτων καὶ λέοντες ἀπὸ τῶν ὀδόντων ἀπολύσουσι νεβροὺς ταῖς μητράσιν, ὁπότε καὶ τελώνης ἀφῆκεν ἄγραν τοιαύτην* **14 S**: Claudian. III cons. Hon. 77 sqq.: ut leo, quem fuluae matris spelunca tegebat uberibus solitum pasci, cum crescere sensit ungue pedes et terga iubis et dentibus ora, iam negat imbelles epulas et rupe relicta Gaetulo comes ire patri stabulisque minori aestuat et celsi tabo sordere iuuenci matris ab ubere] **S**: Verg. Aen. VII 484 sq.: quem (sc. ceruum) matris ab ubere raptum nutribant ‖ Ennod. carm. I 9, 91 sq.: cum matris ab ubere raptis blandior a tenero sucus subducitur haustu

---

Ω = *A′* (*A a*) *B′* (*B C*) *F* (φ ψ) γ δ λ′ (λ *l*) π *u*] **4** Iupiter *F* Iuppiter *cett.* ganymede *F R* ganymede *B* ganimedo δ_1 (*et z*) ganimede *cett.* δ_2 **5** Olym ψ iumentis *B* patruus *u* **6** propulit γ δ λ′ π u_1 *aut pr.* protulit *A′ B′ F R* π *uar.* u_2 *aut corr. schol.* γ *in interpret.* 'eiecit' *interpretantur schol.* λ φ () **7** Verniq; / *R* Verni *A′ B′* γ δ_2 *Ac. schol.* γ Vernis C_2 *F* δ_1 λ′ π *u* nymbis δ **8** ducuere γ *post h. u. repetit B uu.* **6. 7** **10** ////hostem *R* inhostem π uiuidus, uiu *in ras.*, *R* **11** reluctantis *A′ C* R_1 λ′ reluctantes *B F* R_2 γ δ π *u* **12** dapis *om.* a_1 pugne γ **13** -ue laetis] ue/////lętis *R* ualetis l_1 uel laetis δ (*et z*) uellatis π *pr.* uellætis π *corr.* letis *A* ψ *u* pascuis *R*

iam lacte depulsum leonem
dente nouo peritura uidit:
uidere Raeti bella sub Alpibus
Drusum gerentem Vindelici (quibus
mos unde deductus per omne
tempus Amazonia securi
dextras obarmet, quaerere distuli:
nec scire fas est omnia), sed diu
lateque uictrices cateruae
consiliis iuuenis reuictae
sensere, quid mens rite, quid indoles
nutrita faustis sub penetralibus
posset, quid Augusti paternus
in pueros animus Nerones.
fortes creantur fortibus et bonis;

15 S: Verg. ecl. 7, 15: depulsos a lacte ... agnos ‖ Prud. per. X 662 sqq.: amplexus unum de caterua infantium paruum nec olim lacte depulsum capi captumque adesse praecipit **18—21** ‘quibus — distuli’ **T**: Seru. ad Aen. I 243 **19 S**: Val. Fl. VI 125: magnanimis mos ductus auis **22** ‘nec scire — omnia’ **T**: floril. Par. 8818ᵃ **S**: Pind. I. 1, 63: *ἦ μὰν πολλάκι καὶ τὸ σεσωπαμένον εὐθυμίαν μείζω φέρει* **24** reuincere = uincere Lucret. I 593. V 410 **25 S**: Sen. Oed. 472: sensere terrae te Dacum ferocem **25. 26. 28 S**: Auson. grat. act. 7, 31: Seneca ...arguetur...non erudisse indolem Neronis, sed armasse saeuitiam

Ω = *A′(Aa)B′(BC)F(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] **15** *alii alia coniecerunt ut:* iam mane, iam sponte, iam iamque, iam macte, non ante, iam mente, iam Marte: *sed uid. Epileg.* lacte] iacte *δ1* leonum *a pr.* **16** uidet *δu* **17** raeti *A′B′γ* reti *λ′u2 Ac.* raetii *ψφ2* retii *δπ in marg. φ1 schol. φ omis. π pr. u1* //reti *R* retis *y* (?) raetis *y* (?) *N. Heinsius opp. Pseudacr. schol. λφ, uid. Epileg.* **18** Dru//sum *R* D, rusū *C* uindelyci *Fπ* et uindelici ς (*qv*) quibus — *u.* **22** sed *del. Lambin* **19** ductus ς (*v pr.*) *Seruii codd. LM* deductū *π1* **20** secure *δ1* (*et z*) **21** abarmet *δ1 ut uid.* (*et Turic. pr.*) subarmet ς *Pph. Seruii cod. unus* querere *Cu* **22** Nec scire *A′ C2γ Ac. Pseudacr. cons. Porph.* Nescire *B′ FRδλ′πu Pph.* () sediu *λ1* **23** Leteque *A1* La//q (te), *R* Lataeque *Cal pr. u* **24** reductae *R* reuictae *cett. schol. γ* (‘. . . mire (Mare *cod.*) autem reuictae quia superius dixerat uictrices’ *schol. γ*) r. *Ac.* repressae *δ uar. Pph. Bentl.* reiectae *Wade* **25** qt (1) *B* *indoles R* **26** penitralibus *Bu* penetrabilibus *R ante ras.* **27** paternis *a1* **28** animos *γ pr.* nerones *A′ Fδ pr. πlu Porph. Ac. Pseudacr. schol. γ* neronis *B′Rδ corr. λ Pph. et γ1?* (*a pr.?*) **29** fortibus. et bonis *ACγ1λ′πu* (*et σg*) *Mauortius* fortibus et bonis *BFγ2δλ2*; fortis bonusque *usitatissima elocutio est, uid. Epileg.*

est in iuuencis, est in equis patrum
 uirtus, neque inbellem feroces
  progenerant aquilae columbam:
doctrina sed uim promouet insitam,
rectique cultus pectora roborant;
 utcumque defecere mores,
  indecorant bene nata culpae.
quid debeas, o Roma, Neronibus,
testis Metaurum flumen et Hasdrubal
 deuictus et pulcher fugatis
  ille dies Latio tenebris,
qui primus alma risit adorea,

(paulo ante Ausonius respexit ad c. II 10) **29** sqq. **S**: Eur. Alcm. fr. 75, 2 sq. N.: *ἐσθλῶν ἀπ' ἀνδρῶν ἐσθλὰ γίγνεσθαι τέκνα, κακῶν δ' ὅμοια τῇ φύσει τῇ τοῦ πατρός* ‖ idem Archel. 232, 1 sq. N.: *ἐν τοῖς τέκνοις γὰρ ἀρετὴ τῶν εὐγενῶν ἔλαμψε* ‖ Pind. P. 8, 44 sq.: *φυᾷ τὸ γενναῖον ἐπιπρέπει ἐκ πατέρων παισὶ λῆμα* ‖ Sen. Tr. 536 sqq.: generosa in ortus semina exurgunt suos. sic ille magni paruus armenti comes e. q. s. **29** fortes — fortibus **T**: Seru. ad Aen. I 590 **30** **S**: Theogn. 183—185: *κριοὺς μὲν καὶ ὄνους διζήμεθα, Κύρνε, καὶ ἵππους εὐγενέας, καί τις βούλεται ἐξ ἀγαθῶν βήσεσθαι* **31** sq. **S**: Varro de l. L. VIIII 28: non ex aquilis aquilae atque ut ex turdis qui procreantur turdi, sic ex reliquis sui cuiusque generis? **33** sq. **S**: Eur. Iph. A. 561 sq.: *τροφαί θ' αἱ παιδευόμεναι μέγα φέρουσ' εἰς τὰν ἀρετάν* ‖ Hec. 599 sqq. ‖ suppl. 911 sqq. Cic. pro Archia 7, 15 ‖ Quintil. inst. XII 2, 1: uirtus etiamsi quosdam impetus ex natura sumit, tamen perficienda doctrina est **34** **T**: Eutych. II 13 p. 481 **35** sq. **T**: schol. Iuu. 14, 1 ad sent. **S**: laud. Pison. 9 sqq.: quid pleni numeroso consule fasti profuerint, cui uita labat? perit omnis in illo gentis honos, cuius laus est in origine sola **36** **S**: Soph. fr. 100, 3 N.: *τὸ γὰρ καλῶς πεφυκὸς οὐδεὶς ἂν μιάνειεν λόγος* **38** testis — flumen **T**: Seru. ad ecl. 5, 21 **S**: Cat. 64, 359: testis erit magnis uirtutibus unda Scamandri ‖ Apoll. Sid. epist. I 5, 7: Metaurus, cuius ita in longum felicitas uno die (uid. u. 40) parta porrigitur, ac si etiam nunc Dalmatico salo cadauera sanguinulenta decoloratis (cf. c. II 1, 35) gurgitibus (c. II 1, 33) inferret **39** sq. **S**: Sen. Phaedr. 751: pulsis . . . tenebris **40** **S**: Val. Max. V 2: funus et tenebras imperio minitari (c. I 37, 8) **41** **S**: Heliodor. I 1: *ἡμέρας ἄρτι διαγελώσης*

Ω = *A′(Aa)B′(BC)F(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] **30** aequis *CF* **31** nec *Fδλ2πu Pph.* neque *cett.* imbellem *u* inbellem *cett. Pph.* **32** Progenerent *R1* **33** Doctrinam *γ* sed uim] se dum *δ1* uim *omis. F ui A2 (et z2) loco raso* **35** Vtcumq *C pr.* defecerere *φ* **36** Indecorant *FRδπ Pph. Ac.*; *Porph. et Pseudacr. interpr.* indecora faciunt Dedecorant *A′B′γλ′au sch. γ sch. Iuu. uid. Epileg.* **38** asdrubal *δλ* hasdrubal *R* **39** et *omisit π pr.* **40** & *supra u. π* pulche// (r *supra*) *π* pulcer (h *supra*) *u* fugatis *C* **40** Illi *B* **41** arma *Fγδλ′π1 aut pr.* alma *cett. Pph.*

dirus per urbes Afer ut Italas
ceu flamma per taedas uel Eurus
per Siculas equitauit undas.
post hoc secundis usque laboribus
Romana pubes creuit, et impio
uastata Poenorum tumultu
fana deos habuere rectos,
dixitque tandem perfidus Hannibal:
'cerui, luporum praeda rapacium,
sectamur ultro, quos opimus
fallere et effugere est triumphus.
gens, quae cremato fortis ab Ilio
iactata Tuscis aequoribus sacra

---

43 sq. **S**: Eur. Phoen. 209 sqq.: *περιρρύτων ὑπὲρ ἀκαρπίστων πεδίων Σικελίας Ζεφύρου πνοαῖς ἱππεύσαντος ἐν οὐρανῷ* Sen. Phaedr. 737—740: ocior nubes glomerante Coro, ocior cursum rapiente flamma, stella cum uentis agitata longos porrigit ignes ‖ Phaedr. 1011—1013: non tantus Auster Sicula disturbat freta nec tam furenti (al. furens) Pontus (al. Ionius) exsurgit sinu (al. sinus) regnante Coro ‖ Verg. Aen. II 417 sq.: laetus Eois Eurus equis **45** sq. laboribus ... creuit] **S**: Eur. supplic. 323 (*σὴ πατρὶς*): *ἐν ... τοῖς πόνοισιν αὔξεται* **46 S**: Tib. I 7, 5: pubes Romana ‖ Auien. orb. terr. 310: pubem Latiam **49 S**: Aus. epist. 25, 24 (24, 54 Sch.): perfidus Hannibal ‖ Stat. s. IIII 6, 77: periuro ... ense superbus Hannibal **50** sqq. **S**: sententia ap. Sil. III 584 sq.: iamque tibi ueniet tempus, quo maxima rerum nobilior sit Roma malis **50 S**: Hom. Il. XIII 102 sq.: *φυζακινῆς ἐλάφοισι ἐοίκεσαν, αἵ τε καθ' ὕλην θώων παρδαλίων τε λύκων τ' ἤια πέλονται* **53—56 S**: sent. Verg. Aen. I 71 sq.: gens inimica mihi Tyrrhenum nauigat aequor Ilium in Italiam portans uictosque Penatis ‖ II 293 sqq.: sacra suo-que tibi commendat Troia Penatis: moenia ... magna pererrato statues quae denique ponto **53—68** ex Ennio sumpta uidentur, cf. Liu. XXVIIII 3, 8: nuntiique trepidi Carthaginem terrore ingenti conpleuere 12: illis Romanam plebem, illis Latium iuuentutem praebuisse maiorem semper frequentioremque pro tot caesis exercitibus subolescentem

---

Ω = *A′*(*A a*)*B′*(*B C*)*F*(*φ ψ*)*R γ δ λ′*(*λ l*)*ν π u*] **42** Durus *l* ϛ (*ϑ*1 *v Basil.*) Dirus *cett. l superscr.* affer *u* ut] it ϛ (*z p. ras.*) *Aldus* 'statī · s · ut' *schol. γ* 'quomodo uel statim ut' *schol. b* () **43** Cęu *C* flammas *Ru* tedas *ABγλ′u* thedas *δ* taedas *cett.* uel Eurus] per euros *F*ϛ et eurus *δπ* (*sed* et *in ras.*) *u* **44** singulas *B* ęquitauit *C* aequitaint *l pr.* **46** q[c]reuit *C*, c *ab eodem* ⁊ et implo *B* inpio *λ* impio *cett.* **47** Vestata *C* penorum *Au* **48** () **49** que *om. u*1 annibal *δ* [h]anibal *λ* **50** Cęrui *C* leporū *l*1 preda *Aγu* rapatium *A′γu* **52** et fugere *u*ϛ est *omis. δ*ϛ (*βz Turic.*) trihūphus *a* **53** illo *pro* ilio *R*1 **54** Iacta *π pr.* tuscis *omis. δ pr.* equoribus *Rγu*

natosque maturosque patres
pertulit Ausonias ad urbes,
duris ut ilex tonsa bipennibus
nigrae feraci frondis in Algido,
per damna, per caedes, ab ipso
ducit opes animumque ferro.
non Hydra secto corpore firmior
uinci dolentem creuit in Herculem,
monstrumue submisere Colchi
maius Echioniaeue Thebae.
merses profundo: pulchrior euenit;
luctere: multa proruet integrum
cum laude uictorem geretque

57 sq. **S**: Sen. Oed. 530: est procul ab urbe lucus ilicibus niger ‖ Thyest. 654 sq.: sed taxus et cupressus et nigra ilice obscura nutat silua ‖ Verg. ecl. 6, 54: ilice sub nigra **58 S**: Pind. P. 1, 27: *Αἴτνας ἐν μελαμφύλλοις δέδεται κορυφαῖς* **59** sq. ad sent. **S**: Sil. V 674. 676 de populo Romano: uereor ne...ipsis deuincat cladibus orbem ‖ III 584 sq.: iamque tibi ueniet tempus, quo maxima rerum nobilior sit Roma malis **61** sqq. **S**: Claudian. de quarto cons. Hon. 253 sq.: satiataque rursus exoritur caesaque redit pollentius Hydra ‖ Florus I 13 (18), 19 de Pyrrho: me plane procreatum Herculis semine, cui quasi ab angue Lernaeo tot caesa hostium capita de sanguine suo renascuntur ‖ Zonaras VIII 4 (I p. 373 P.) de Pyrrho: *ὕδρας ἔφη δίκην τὰ στρατόπεδα τῶν Ῥωμαίων κοπτόμενα ἀναφύεσθαι* ‖ Sen. Herc. Oet. 258—260: siqua fecundum caput palude tota uastior serpens mouet, ignara uinci **65** sqq. **S**: Apoll. Sid. c. 7, 6 sq.: aduersis sic Roma micat, cui fixus ab ortu ordo fuit creuisse malis ‖ **65** Prud. cath. 9, 18: merserat quem lex profundo noxialis Tartaro ‖ Rutil. I 128 sqq.: fleuit successus Annibal ipse suos: quae mergi nequeunt, nisu maiore resurgunt exiliuntque imis altius icta (al. acta) uadis **67** sq. geretque] **S**: Claudian. de consul. Stilich. lib. III praef. 6: carmen amat, quisquis carmine digna gerit ·

Ω = *A′*(*A a*) *B′*(*B C*) *F*(*φ ψ*) *R γ δ λ′*(*λ l, π u*) **56** Ausonias] //ausonias *R* **57** uti lex *R ς Pph.* **58** Nigre *Cγ* fron*dis R* algido *A* C_2 *R δ* λ_2 *π pr. a Pph.* alcido *B′ F* δ_1 *λ′ π corr. u* **59** dampna *γ* danna *u* damma *C* cedes *A F λ u* **60** animamq, *C* **61** hidra *A u* **62** erculem *λ* **63** submisere *A′ B′ δ λ′* sū///misere (*lineola supra* u *ab alt. m.*) *π* summisere *cett.* suum misere *Pph.* cholchi *R ante ras. γ* **64** ethioniaeue *A γ* ////chionięue *aut* (*uirgula et aut ab alt. m.*) *π* thebe $R_1 \pi_1$ **65** Merses A'_2 C_2 *R γ δ* ψ_2 u_1 *ut uid. Ac. Pseudacr. sch. γ* Mersus *A B′ γ uar. λ′* π_2 a_2 *uar. u* (2) *uar.* Mersae *F sch. λ φ* mer*sus π*; a_1 *non liquet* Merges u_2 Mersu *ς* (*h*) () pulchriore uenit *λ* pulcrior *u* euenit *Ω Ac. Pseudacr. schol. γ b schol. λ φ* exiet *ς* (*qv Basil. I Vatic. L corr.*) **66** luctere] Lucrere *A* Ductore $R_1 \delta_1$ *ut uid. π φ u opp.* δ_2 *cett. Pseudacr. schol. γ b gloss. Γ*; luctare *π uar.* proruet] proruit *δ* π_1 *opp. Pseudacr. schol. γ λ b* **67** clade *u* laude *cett. u uar.* gerit *ς* (*s*) *Bentl. opp. Pph.* que] quae *l*

proelia coniugibus loquenda.
Carthagini iam non ego nuntios
mittam superbos: occidit, occidit
spes omnis et fortuna nostri
nominis Hasdrubale interempto.
nil Claudiae non perficient manus,
quas et benigno numine Iuppiter
defendit et curae sagaces
expediunt per acuta belli.'

V.

Diuis orte bonis, optume Romulae
custos gentis, abes iam nimium diu:

68 loquenda] **S**: Mart. V 25, 5 sq.: quem chartis famaeque damus populisque loquendum, quis Stygios non uolt totus adire lacus (cf. c. II 20. III 30)? **70** sq. **S**: Sil. II 567: occidimus, Rutuli, tenet omnia Punicus ensis ‖ idem VII 581 sq.: ceciditque ... spes **71 S**: Liu. XXVIII 12, 6: post Hasdrubalis uero exercitum cum duce, in quibus spes omnis reposita uictoriae fuerat, deletum e. q. s. **74 S**: Tac. ann. IIII 64: sanctos acceptosque numinibus Claudios **76 S**: Verg. Aen. II 632 sq.: ducente deo flammam inter et hostis expedior

IIII 5. **1** sq. **S**: Prud. c. Symm. II 298: gens Romula ‖ Auson. epist. 15, 14: iuuentus Romula ‖ Verg. Aen. VI 876 sq.: Romula ... tellus ‖ **S**: Ter. Phorm. 287 = II 1, 57: bone custos ... familiae **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diomed. p. 527 Victor. de m. Hor. p. 175

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] **68** Proelia *Rδal* Praelia *ACFλ* P̄lia *Bπu* Prelia *γ* **69** Carthagini *CRγδψl* Cartagini *cett.* Kartagini ς nuntius R_1 noncios *λ* nuncios *a* **70** Mittat *B'* Mittam *cett.* C_2 **73** Nihil $FR\delta_1\lambda'\pi$ *Pph. Ac.* claudie λ_1 non *om. u pr.* perficiant *F* ς perficient *cett. schol. λφ* perfitient *Pph.* perficiunt ς (σ_1 *Turic. Pulmanni H*) () **74** iupiter *Fγ* **76** aucta *λ'* (*gloss. l, non λ*: · i · Incrementa) ()

IIII 5. AD AVGVSTVM (AVC *C* AVG *B*) DE EXPEDITIONE (EXPEDICIONE *C*) EIVS TARDA ORAT. (ERAT *a*) PEANIS (PEANIS *A'C*) SPECIES PROSEVTICE TETRACOLOS *A'B'* AD CAESAREM (CES: *λ'πu*) AVGVSTVM ABSENTEM *Fδλ'πu add. λ'u*: DE (*om. u*) EXPEDITIONE EIVS TARDA ORATIO PEANIS SPETIES (SEPTIES *u*) · PROSEVTICE TETRACOLOS *λ'u* AD AVGVSTVM · *R* AD AVGVSTVM DE EXPEDITIONE EIVS. PROSEVTICE TETRACOLOS *γ*

1 Diuis horte *F* Deui sorte C_1 (Diui sorte *Aγλ*) optume *Rγ* *expos. metr. codicis γ Victorinus Seruius* optimę *π a. ras.* optime *cett. Ac. Diomedes* romulae $C_2\lambda_1\pi$ *ante ras. Ac. cons. interpretat.* romule $A'C_1F$ $R_1\delta\lambda_2\pi$ *p. ras. l expos. metr. codd. αγ Diomed. Victorin. schol. λφ* romuleae $BR_2\gamma a$ *corr. u* romyleae *Seruius* **2** habes $R_1\gamma$ abeß *B* iam *C*

maturum reditum pollicitus patrum
  sancto concilio, redi.
lucem redde tuae, dux bone, patriae:
instar ueris enim uoltus ubi tuus
adfulsit populo, gratior it dies
  et soles melius nitent.
ut mater iuuenem, quem Notus inuido
flatu Carpathii trans maris aequora
cunctantem spatio longius annuo

---

4 T: Victor. de m. Hor. p. 177 **S**: Cic. in Cat. I 4, 9: in hoc orbis terrae sanctissimo grauissimoque consilio **5—8 S**: Mart. VIII 21, 11 sq.: iam, Caesar, uel nocte ueni: stent astra licebit, non derit populo te ueniente dies **5 S**: Hom. Il. VI 6: *φόως δ' ἑτάροισιν ἔθηκε* Eur. Herc. fur. 531 sq.: *ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, ὦ φάος μολὼν πατρὶ ἥκεις* ‖ Cic. de domo sua 28, 75: me patria sic accepit, ut lucem salutemque redditam sibi ac restitutam accipere debuit ‖ Prud. cath. 5, 1. 4: inuentor rutili, dux bone, luminis . . . lucem redde tuis, Christe, fidelibus ‖ Senec. Agam. 56: redde iam mundo diem! **6—8 S**: Lucr. I 6 sqq.: te, dea, te fugiunt uenti, te nubila caeli aduentumque tuum: . . . tibi rident aequora ponti placatumque nitet diffuso lumine caelum ‖ Sil. VII 466 sq.: nitenti affulsit uoltu ridens Venus **6 S**: Aesch. Ag. 968 sq.: *καὶ σοῦ μολόντος δωματῖτιν ἑστίαν, θάλπος μὲν ἐν χειμῶνι σημαίνεις μολόν* ‖ Theocr. 12, 3. 4. 8: *ὅσσον ἔαρ χειμῶνος . . . ἥδιον . . . τόσσον ἔμ' εὔφρηνας σὺ φανείς* ‖ 13. 45: *ἔαρ δ' ὁρόωσα Νύχεια* ‖ Alexander Aetol. 5, 7 (anal. Br. I 419): *πρωθήβης, ἔαρος θαλερώτερος* 'instar: similitudo' Pseudophiloxenus 87, 58 **7 S**: Ou. met. II 330 sq.: unum isse diem sine sole ferunt **8 S**: Boeth. phil. consol. II 4: haec effundendo magis quam coaceruando melius nitent **9—12 S**: Oppian. hal. IIII 335 sqq.: *ὡς δ' ὅτε τηλύγετον μήτηρ γόνον ἢ καὶ ἀκοίτην εὐνέτις ἀλλοδαπὴν τηλέχθονα γαῖαν ἰόντα ἀχνυμένη στέλλῃσι· νόος δέ οἱ ἔνδον ἀλύει, ὅσση οἱ μεσσηγὺς ἁλὸς χύσις, ὅσσα τε κύκλα μηνῶν· ἀκροτάτοισι δ' ἐπεμβαίνουσα θαλάσσης κύμασι δακρυόεσσαν ἐπὶ στόμα γῆρυν ἵησι, σπεύδειν λισσομένη· καί μιν πόδες οὐκέτ' ὀπίσσω ἱεμένην φορέουσιν, ἔχει δ' ἐπὶ πόντον ὀπωπάς* ‖ Hom. Od. XVI 17 sqq. **9 S**: Auson. epist. 2, 5 sq.: maestique parentis oscula et amplexus discreuerat inuidus amnis **11 S**: Verg. ecl. 7, 43: haec lux toto iam longior annost ‖ Ou. her. 18, 25: septima nox agitur, spatium mihi longius anno

---

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] **3** redditum *B* **4** consilio *λ Victorinus* concilio *cett., etiam λ uar. l* **5** bonae *π a. ras.* **6** uoltus *Fδπ* uultibus *l ante ras.* uultus *cett.* **7** Adfulsit *CFγδλ'a Pph.* Ad fulsit *A* Adfulsit et *R* Affulsit *Bπu* Effulsit ς () populo *R* it *A'B'*R_2*γλ'ψu* //// *φ* et R_1*δπ*a_2 *uar.* () **8** sole *B'* soles *cett.* C_2 **9** mater *R* iuuenem, em *in ras., l* quæm *λ* nothus A_2*Fδπlu* notus *cett. A'* **10** Flatus *B* carpathii *γδλ'π* carphati C_1 carphatii *A'*C_2 carpatii *FRu Ac.* carpati *B*

dulci distinet a domo,
uotis ominibusque et precibus uocat,
curuo nec faciem litore demouet:
sic desideriis icta fidelibus
quaerit patria Caesarem.
tutus bos etenim rura perambulat,
nutrit rura Ceres almaque Faustitas,
pacatum uolitant per mare nauitae,
culpari metuit Fides;
nullis polluitur casta domus stupris,
mos et lex maculosum edomuit nefas,
laudantur simili prole puerperae,

---

12 dulci ... domo] **S**: Hom. *φίλος οἶκος* distinet] **S**: Plin. panegyr. 25: hic mari, ille fluminibus distinebatur **13 S**: Auson. epist. 24 = 25, 120 sq. p. 194 Sch.: uotis ominibusque bonis precibusque uocatus adpropera ‖ Liuius I praef. 13: cum bonis potius ominibus uotisque et precationibus deorum ... libentius inciperemus ‖ Plin. paneg. 92: omina et uota **14 S**: Hieronym. epist. 1 ad Rufinum: non sic curuo adsidens litori anxia filium mater expectat ‖ uid. adnot. ad epod. 10, 21 (curuo litore) **15 S**: Aesch. Ag. 544: *ἱμέρῳ πεπληγμένοι* ‖ Theocrit. 16, 63: *φιλοκερδείῃ βεβλημένον* ‖ Lucr. II 360: desiderio perfixa iuuenci ‖ Cornelius Seuerus apud Senec. suasor. VI 26 u. 10: ictaque luctu ‖ Hom. Il. VIIII 9: *ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος ἦτορ* ‖ Valer. Flacc. VIII 35: icta timore graui **18 S**: Sil. XII 375: (arua) Cereris nutrita fauore ‖ Tib. IIII 1, 163: non illic colit arua deus Bacchusue Ceresue **19 S**: Augustus ipse in monum. Ancyr. V 1: mare pacaui a praedonibus ‖ Verg. Aen. III 124: pelagoque uolamus **21 S**: Phaedr. III 10, 17: stuproque turpi pollui famam domus **22** 'mos — nefas' **T**: floril. Cus. C 14 **23 T**: Isidorus differentiarum lib. § 448. ('Hor. laudatur primo prole puerpera nato' Isid. or. XI 2, 14) **S**: Hesiod. *ἔργ.* 235: *τίκτουσιν δὲ γυναῖκες* [scil. eorum qui iustitiam colunt] *ἐοικότα τέκνα γονεῦσιν* ‖ eundem uersum legimus in laudibus quas Anastasio tribuit Procopius t. II p. 44; ubi cum alia tum haec uerba inuenimus digna

---

$\Omega = A'(A\,a)B'(B\,C)F(\varphi\,\psi)R\,\gamma\,\delta\,\lambda'(\lambda\,l)\,\nu\,\pi\,u$] **12** Dulcis *F* Dulce R_1 destinet $C_2 R_1 \gamma \pi$ *pr. aut*$_1$ *a corr. ut uid.* l_1 distinet *cett. A' ut uid.* C_1 $R_2 \pi$ *corr. aut*$_2$ l_2 *Ac.* () a] *omis.* C_1 **13** ominibus *A p. ras. B* γ δ_2 λ *a Pseudacr.* hominibus *A ante ras.* C_1 omnibus C_2 *F R* δ_1 π *l u Ac. in B pr.* h *ante* uotis *additum erat* que *omis.* π *u pr.* ς ĩuocat *B pr.* **14** Co̬ruo γ facilem *l u* littore *A* δ λ' *u* litore *cett.* demouet *F R* δ_1 dimouet *cett. schol.* λ φ () **16** Querit γ *u* Quaeret *R* cesarem δ *u* cessarem R_1 **18** Nutritura C_1 *F* δ_1 π *pr.* fauustitas *u* faust, *B* **19** Paccatum *l u* uolit*ant* *R* **20** Curpari *l pr.* metuet *Ac.* **21** castra π *a. ras.* **22** Mox *F* λ macul*o*s*u*m *R* edomoit π **23** prole ☰ *A* plole *l pr.* pr//ole π puerę (.per) *C*

culpam poena premit comes.
quis Parthum paueat, quis gelidum Scythen,
quis Germania quos horrida parturit
fetus, incolumi Caesare? quis ferae
bellum curet Hiberiae?
condit quisque diem collibus in suis
et uitem uiduas ducit ad arbores;
hinc ad uina redit laetus et alteris
te mensis adhibet deum;
te multa prece, te prosequitur mero
defuso pateris et Laribus tuum
miscet numen, uti Graecia Castoris
et magni memor Herculis.
'longas o utinam, dux bone, ferias
praestes Hesperiae' dicimus integro
sicci mane die, dicimus uuidi,
cum sol Oceano subest.

quae cum nostro loco Horatiano comparentur: *πλεῖται μὲν τοῖς ἐμπόροις ἀκινδύνως ἡ θάλαττα* = u. 19 ‖ sim. sent. Catull. 61, 209 sqq. **24** 'culpam pena p̄mit comes' **T**: floril. Par. 8069 **26** **S**: Sil. I 230: atros chalybis fetus humus horrida nutrit (cf. u. 18) | Tac. G. 5 Germaniam siluis horridam uocat | Manil. IIII 713: flaua per ingentis surgit Germania partus **29** **S**: Callim. epigr. 2, 3: *ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν* | Plin. epist. VIIII 36, 4: quamquam longissimus dies cito conditur | Verg. ecl. 9, 52: condere soles **32** **S**: Verg. Aen. V 62 sq.: adhibete Penates et patrios epulis et quos colit hospes Acestes **33** sqq. ad sent. **S**: Ou. fast. II 631 sqq. Dio Cass. LI 19 **33** sq. **S**: Val. Max. II 6, 8: defusis Mercurio [de]libamentis **35** 'magnum' Herculem habemus etiam Ou. met. VIIII 134 sq. Sen. Med. 648 Herc. Oet. 1756 Herc. fur. 439. 829 Sil. III 514 Stat. Th. V 441 sq. VI 346 alibi **37** 'dux' = Augustus Ou. fast. II 139. trist. I 2, 103 ‖ Prud. multis locis imperatores appellat bonos duces, ut Theodosium Magnum contr. Symmach. I 618 **39** uuidi] *βεβρεγμένοι*

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] **24** pęna *A* praemit *φl* **25** partum $F\delta_1$ scythen *γπψ* scithen *BRφ* sciten *δ* scythem (scythē *A'*) *A'Cλ'* scithem *u* **27** Fetus *B* Faetus $ACFR_2$ Foetus $\gamma\delta\lambda'\pi_2 au$ Festus $R_1\pi_1$ incolomi $\gamma\delta_1$ cęsarę *C* cesare *u* fere *ψ* **28** hyberiae *F* hiberie *u* hiberiae *cett.* iberię *Ac.* **31** redit] uenit *δu* letus *u* **32** athibet A_1 de//um *a* **33** te *post* prece *omis. R* **34** Defuso *FRγδ* Diffuso *A'B'λ'πu* () **35** graecia *λ* grecia *AR?δπu* ḡcia *Ba* graetia Cl_2 gretia *FR?γ* gratia l_1 **36** hercolis *B* **37** dux] rex *δς* bonę *l* ƀ *B* $\overset{uane}{\text{ferias}}$ *B* **38** Prestes $A'R_1\gamma u$ **39** dicemus *π pr.* **40** $\overset{c}{\text{o}}$ceano *γ*

VI.

Diue, quem proles Niobea magnae
uindicem linguae Tityosque raptor
sensit et Troiae prope uictor altae
Phthius Achilles,
ceteris maior, tibi miles impar,
filius quamuis Thetidis marinae
Dardanas turris quateret tremenda
cuspide pugnax.
ille, mordaci uelut icta ferro
pinus aut inpulsa cupressus Euro,

IIII 6. 1 **T**: Diom. p. 527 Victor. de m. Hor. p. 175 Seru. de metris Hor. IIII p. 469 cf. Pseudophilox. 161, 24: 'proles: suboles' 1 sq. **S**: Soph. Ant. 127 sq.: *Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους ὑπερεχθαίρει* || Stat. Th. III 192 sq.: magniloquos luit impia flatus Tantalis 3 **S**: Sen. Ag. 829 sqq.: te sensit Nemeaeus arto pressus lacerto fulmineus leo ceruaque Parrhasis, sensit Arcadii populator agri Troiae ... altae] Hom. *Ἴλιος αἰπεινή* 4 **T**: Victorinus de metris Hor. p. 176 7 sq. **S**: Sen. Ag. 357 sq.: Pallas, quae Dardanias saepe petisti cuspide turres || Manil. IIII 217: metuendus cuspide caudae | Sil. VI 215. VII 485 || ad sent. **S**: Hom. Il. XIX 387 sqq.: *πατρώιον ἐσπάσατ' ἔγχος βριθύ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν παλλέμεν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς, Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ τάμε Χείρων Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν* 9 sqq. **S**: Hom. Il. XVI 482 sqq.: *ἤριπε δ' ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν ἢ ἀχερωὶς ἠὲ πίτυς βλωθρή, τήν τ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι νήιον εἶναι* 10 **S**: Ou. am. I 6, 51: inpulsa est ... ianua uento

---

IIII 6. *Ω = A'(Aa)B'(BC)F(φψ)Rγδλ'(λl)πu*] APOLLINIS LAVDEM REFERT (APOLLINEM LAVDAT *γa*) QVONIAM SERVAVIT AENEAN (ENEAN *Aγ* AENEAM *λ'* ĘNEÃ *C* eneã *u*) AVCTOREM ORIGINIS (originis *B*) ROMANAE (ROMĘ *C* suę romanę *u*). PROSEVTICE TETRACOLOS *A'B'γλ'u* IN APOLLINEM (APPOLLINEM *F*) *FRδπ*

1 magnae] sensit (magne) *π* 2 lingue *A*1 lingę *B* tityos *B' Fπl* titios *Aγ pr. ut uid. u* tytios *Rγ corr. ut uid. δλ* tytyos *a* 3 Sensit/etroiae *R* 4 Phthius *Ac.* Pthius *AB' Fγλ' Victorinus* Pth//ius *a* P///thius *π* Pithius *R*1 *P*Tihus *δ* Pinthius *u* 5 Caeteris *Fδl* inpar *FPph.* impar *cett.* 6 tetidis (h) *Bψ* tetidis *δ* thecidis *R*1 7 Dardanas *δπ* (*π*1 Dardanus) turris *R*1 *a ut uid.* turres *cett. R*2 9 Iille *δ* uelud *Cψ*1*u* *icta δ*2 *in ras.* 10 inpulsa *FRγa*2 *uar.* impulsa *δπ* inp̄ssa *A* imp̄ssa *B'* impressa *λ'au* cupresus *R* cyp̄ssus *B* cuprȩssus *π* cupressus *cett.*

procidit late posuitque collum in
puluere Teucro.
ille non inclusus equo Mineruae
sacra mentito male feriatos
Troas et laetam Priami choreis
falleret aulam,
sed palam captis grauis, heu nefas heu!
nescios fari pueros Achiuis
ureret flammis, etiam latentem
matris in aluo:
ni tuis uictus Venerisque gratae
uocibus diuom pater adnuisset
rebus Aeneae potiore ductos
alite muros.
doctor argutae fidicen Thaliae,

---

11 sq. **S**: Hom. Od. XXIIII 39 sq.: *σὺ δὲ στροφάλιγγι κονίης κεῖσο μέγας μεγαλωστί* . . . Il. XVIII 26 sq.: *αὐτὸς δ' ἐν κονίῃσι μέγας μεγαλωστὶ τανυσθεὶς κεῖτο* **14—16** ad sent. **S**: Eur. Troad. 522 sqq. **15 S**: Prud. psych. 688: ostentans festis respondet laeta choreis **17 S**: Sen. Troad. 987: miseris grauis *βαρύς τινι* Theocr. 17,19 Eur. Hec. 723. 1087 **18** nescios fari pueros] Hom. *νήπια τέκνα* **19** sq. **S**: Hom. Il. VI 57 sqq.: *τῶν* (sc. *Τρώων*) *μή τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον χεῖράς θ' ἡμετέρας· μηδ' ὅντινα γαστέρι μήτηρ κοῦρον ἐόντα φέροι, μηδ' ὃς φύγοι* **20 S**: Symphos. aenigm. 14,2: nec eram iam matris in aluo ‖ Ou. met. I 420: ceu matris in aluo **21** sqq. ad sent. **S**: Verg. Aen. I 250 sqq. **23** sq. **S**: Homericum: *τεῖχος ἐλαύνειν* item Verg. Aen. I 423: ducere muros **25** sq. **S**: Stat. Theb. I 696 sqq.: Phoebe parens, seu te Lyciae Patarea niuosis exercent dumeta iugis, seu rore pudico Castaliae flauos amor est tibi mergere crines **25** doctor . . . Thaliae] *Μουσαγέτης* argutae] **S**: Hom. Od. XXIIII 62 et hymn. in Vulcan. 1: *Μοῦσα λίγεια* ‖ Alcman. fr. 1: *Μῶσα λίγεια*

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] **11** in *omis. Rγ* () **12** troico *C* troico (teucro) *u* **14** Sacramento *F*ς feri*atos C* feriatos *δ* **15** letam *A1u* le//tam *R* choraeis *C* **16** auram *l ante ras. et corr.* **17** Sed grauis *captis* palam heu *u* Set *γ* captis *omis. A2Fδ pr. π pr.* uictor *u1*ς (*α2v*) captis *cett. A' Ac. schol. γ* **19** latentes *C2*ς **21** uictus *Ω* () *uid. Epileg.* grate *A1λ1* **22** diuom *C* diuum *cett.* adnuisset *FRγδa* annuisset *AB' λ'πu* adnuis sed *Pph.* **23** eneae *Aπ* aenæ *F* potior *R1* doctos (v) *l* **25** argutae] argute *l* argiue *u uar.* ς (*s1 v uar.*) argiuae *δ1 uar. π* (at argute *π uar.*) *l2 uar. et b* (*schol. Fλ*: grecae uel argiuae) fidicem *λ' ante ras.* taliae *Fδπl*

Phoebe, qui Xantho lauis amne crinis,
Dauniae defende decus Camenae,
leuis Agyieu.
spiritum Phoebus mihi, Phoebus artem
carminis nomenque dedit poetae.
uirginum primae puerique claris
patribus orti,
Deliae tutela deae, fugacis
lyncas et ceruos cohibentis arcu,
Lesbium seruate pedem meique
pollicis ictum,
rite Latonae puerum canentes,
rite crescentem face Noctilucam,
prosperam frugum celeremque pronos
uoluere menses.

---

26 'lauit amne crines' T: Seru. ad Aen. X 727 **27** 'Italicae uel defendite decus Camenę' T: florilegium Cusanum S: Auson. prof. 2, 7: Camenarum decus **28** S: Eur. Phoen. 631: καὶ σὺ Φοῖβ' ἄναξ Ἀγυιεῦ **29** sq. S: Ou. a. a. I 25: non ego, Phoebe, datas a te mihi mentior artes ‖ Prop. I 2, 27: cum tibi praecipue Phoebus sua carmina donet **31** sq. **37** S: Sen. Ag. 310: canite, o pubes inclita, Phoebum (uid. Zingerle, zu späteren lat. Dichtern p. 17) **33** sq. S: Callim. hymn. in Dian. 16 sq.: ὁππότε μηκέτι λύγκας μήτ' ἐλάφους βάλλοιμι **35** sq. T: schol. Γ ad art. poet. 274 **36** S: Ou. fast. II 108: reddidit icta suos pollice chorda sonos **38** 'Noctiluca' memoratur apud Varronem de l. L. VI 72 et Auienum or. marit. 429 **39** sq. S: Cat. 34, 17 sqq.: tu cursu, dea, menstruo metiens iter annuum, rustica agricolae bonis tecta frugibus exples

---

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(φψ)*R*γδλ'(λ*l*)π*u*] **26** Phoebe] Phebe *Ru* Phobe γ Ph^o^ebe φ Ph^e^obe π Phoepe δ (*et z*) xanto *C pr.* γ *corr.* δπ santo γ *pr.* sancto *u* lauit *Seruius* anne *u* crinis *R*1 crines *cett.* *R*2 **28** agyieu π *pr. a Pph.* agyeu *B'*γ2 (agieus *schol.* γ) agyleu *F*λ'π *corr.* agileu *AR*γ1 *ut uid.* δ*u* *Pseudacr. cons. schol.* φ ΔϤΫLLЄI *gloss.* λ () *inde a u.* 29 *nouum carmen incipere arbitratur Sanadon uid. Epileg.* **29** Spi[ri]tum *R* phoebus ... phebus *B*δ phębus ... phoebus γ*l* phębus ... phębus *A* phębus ... phebus *u* phebus ... phebus *R*1 phoebus ... phoebus *cett.* *R*2 **31** que] *omis.* *l*1 **32** Partibus *B* **33** Delie *R*1 fugacis *A'B'*γ *pr.* λ'π *pr.* fugaces *C*2*F*γ *corr.* δπ *corr.* *a*2*u* **34** Lincas *AF*γπ*u* Lyn/'cas *R*, ⌴ *ab alt. m.* choibentis δ cohibentes π *pr.* **36** Pollici//s *C* *u.* **37** *omis.* δ *pr.* **37** canentis λ' **38** noctilucam *BF uar.* *R*2δ2 *aut corr.* π *uar.* *u*1 (i. e. Lunam *schol.* λφ) nocti lucam λ'ψ *uar.* noctiluca *A'R*1π *p. ras.* *u p. ras.* *Ac.* nocti luca *C* nocte lucem *F*δ *pr.* *aut*1 π *ante ras. ut uid., sed parum liquet* **39** fugū *A*1 *frugū* π cęlerem π **40** menses Ω *Pph.* mensis *Porph. uid. Epil.*

nupta iam dices 'ego dis amicum,
saeculo festas referente luces,
reddidi carmen docilis modorum
uatis Horati'.

VII.

Diffugere niues, redeunt iam gramina campis
arboribusque comae;
mutat terra uices, et decrescentia ripas
flumina praetereunt;

---

42 'luces' Iuuenc. euang. hist. IIII 376 44 '... licet haec antiquitas per ἀποκοκήν i. e. ablata I littera enuntiauerit, ut ipse de se Hor.: uatis Horati' incerti fragm. grammat. Bobiense de nomine et pronomine ed. Keil V p. 555

IIII 7. 1 sqq. S: eleg. in obit. Maecen. II 113 sq.: redditur arboribus florens reuirentibus aetas: ergo non homini quod fuit ante, redit? 1 sq. T: Terentianus p. 379 Fortunatianus p. 303 Victor. p. 104 et p. 169 Augustinus de musica V 13, 28 Diom. p. 527 'diffugere niues r. i. g. c. a. q. c.' T: schol. γ epist. I 5, 1 1 T: Seru. de m. Hor. IIII p. 471 Victor. de m. Hor. p. 182 S: Lucan. VIIII 182: gramina campis || Auien. orb. terr. 998: ... laetis adsurgunt gramina campis 1. 3 S: Didonis ep. ad Aen. 58 (63 R.) sqq.: fecundo semine rerum mutat terra uices, autumni (al. et uerni) temporis auras laeta uocat; spisso reuirescit gramine campus 2 T: Diomed. p. 515 Victorinus p. 101. 102 S: Sedulius pasch. carm. IIII 48: arboreisque comis || κόμη = folia iam apud Hom. inuenitur (Od. XXIII 195), cf. adnot. ad Hor. c. I 21, 5 3 sqq. S: anthol. Lat. 676, 3. 11 sq. R.: alternant elementa uices et tempora mutant ... omnia dat, tollit minuitque uolatile tempus. uer, aestas, autumnus, hiems, redit annus in annum 3 S: Prud. contra Symm. II 318: sic uariat natura uices || append. Aus. epigr. 10, 2 p. 255 Sch.: semper mouetur, uariat ac mutat uices || laud. Pis. 145: ipsa uices natura subit || Claud. in Ol. et Prob. cons. 12: mutare uices || Alcimus Auitus carm. V 445: mutauit natura uices || ibid. 621: mutatque uices || Paulin. Nol. c. 19, 234 || 24, 351

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(φψ)*R*γδλ'(λ*l*)π*u*] 41 dis *B'FR*π*u* diis *A'*γδλ' 42 Seculo *Au* Scto *C*δ Saeculo *cett.* 43 Redidi *F* 44 Vat//s π horati *FR*γδπ *Ac.* horatii *A'B'lu* horacii λ

IIII 7. AD MANLIVM (MANUUM *l*) TORQVATVM DE MORTALITATE · REFERT (REFERET *A'*) ENIM OMNIA MVTARI (MATVRI γ MOTARI *C*) MOMENTO TEMPORIS (MOMENTO TEMPORIS MUTARI λ'*u*) PARAENETICE (PARANETICE *A'C*γλ'*u*) TETRACOLOS (*omis.* γ) *A'B'*γλ'*u* AD MANLIVM TORQVATVM · VERNI TEMPORIS SCRIPTIO (SCRIPTU//, superscr. io, δ) *F*δπ ADMAIVM TORQVATVM · *R*

4 pretereunt *AF*γλ

Gratia cum Nymphis geminisque sororibus audet
ducere nuda choros.
inmortalia ne speres, monet annus et almum
quae rapit hora diem.
frigora mitescunt Zephyris; uer proterit aestas,
interitura, simul
pomifer autumnus fruges effuderit, et mox
bruma recurrit iners.
damna tamen celeres reparant caelestia lunae;

---

5 S: carm. Priap. apud Ruggiero syllog. epigraph. II nr. 152: te Venus bona, feruidus Cupido, Gratia et geminae colunt sorores S: Manil. III 649: et narios audet flores emittere tellus **7** S: Pind. Pyth. 3, 61 sq.: *μὴ ... βίον ἀθάνατον σπεῦδε* ‖ Eur. Alc. 799: *ὄντας δὲ θνητοὺς θνητὰ καὶ φρονεῖν χρεών* ‖ fragm. inc. 1075 N.: *θνητὸς γὰρ ὢν καὶ θνητὰ πείσεσθαι δόκει· θεοῦ βίον ζῆν ἀξιοῖς ἄνθρωπος ὤν;* ‖ epigr. adespot. 655, 1 apud Brunck. anal. III 290: *μὴ σύ γε θνητὸς ἐὼν ὡς ἀθάνατός τι λογίζου* ‖ Simonid. fr. 85, 7—9: *θνητῶν δ' ὄφρα τις ἄνθος ἔχῃ πολυήρατον ἥβης, κοῦφον ἔχων θυμὸν πόλλ' ἀτέλεστα νοεῖ· οὔτε γὰρ ἐλπίδ' ἔχει γηρασέμεν οὔτε θανεῖσθαι* ‖ excerpta Grotii p. 923: *θνητὰ χρὴ τὸν θνητόν, οὐκ ἀθάνατα τὸν θνητὸν φρονεῖν* ‖ anth. Pal. XI 56 anonym.: *ὡς δύνασαι, χάρισαι, μετάδος, φάγε, θνητὰ λογίζου* **7 sq.** Homericum *ἱερὸν ἦμαρ* (Il. VIII 66 et alibi) et Vergil. Aen. V 64 sq.: si nona diem mortalibus almum aurora extulerit **8** S: anth. Lat. 931, 51 R.: interea rapit hora, nec est reparabilis, horam **9—12** S: Lucr. V 735 sqq.: it Ver et Venus et Veris praenuntius ante pinnatus graditur Zephyrus ... inde loci sequitur calor aridus ... inde autumnus adit ... tandem bruma niues adfert pigrumque rigorem ‖ Lucil. Aetn. 237 sq.: cur aestas ipsa senescit autumnoque obrepit hiems et in orbe recurrit **9—11** S: laud. Pison. 150 sq. B.: uer fugit aestates: aestatum terga lacessit pomifer autumnus niuibus cessurus et undis **9** proterit] S: Manil. I 633 uer proterit aestas] S: Sil. XV 526 sq.: decima haec iam uertitur aestas, ex quo proterimur **11** S: Iulianus anthol. Lat. 571, 3 R.: pomifer autumnus tenero dat palmite fructus; mox humus hibernis albescit operta pruinis autumnus pomifer etiam laud. Pis. 151 et Vital. anth. Lat. 578, 3 R. **12** S: Bion 17, 5 *χεῖμα δύσεργον* ‖ anthol. Lat. 117, 23 R.: pigra ... bruma ‖ Auson. edyll. 8, 49: brumamque morantem ‖ Verg. ge. I 299: hiems ignaua **13—16** S: Mosch. 3, 100 sqq.: *αἴ, αἴ, ταὶ μαλάχαι μὲν ἐπὰν κατὰ κᾶπον ὄλωνται, ἠ τὰ χλωρὰ σέλινα τό*

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] **5** nimphis *ABδu* nimphys *C* **7** Lĩortalia *B* Immortalia *Cπal* Inmortalia *cett. Pph. Ac.* annus] nanus *π pr.* album *Rς* allium *γ* **8** ora *l* **9** zephyris *Cλ'πψ* zephiris *A'Rγδφu* zef^{ph}yris *B* estas *u* *u.* 10 *omis.* $λ_1$ **11** autunnus *u* fruges cum effuderit *l* friges R_1 effunderet. mox A_1 effundere$^{it\ \&}$ *C* effugerit *π pr.* **12** recur/rrit *δ* recurit R_2 recuret R_1 inhers *Aδ* **13** Danna *u* Dampna *δ ante ras.* celeris *B* cęleres *π* celestia *ACδλu*

nos, ubi decidimus,
quo pius Aeneas, quo Tullus diues et Ancus,
puluis et umbra sumus.
quis scit, an adiciant hodiernae crastina summae
tempora di superi?

τ' εὐθαλὲς οὖλον ἄνηθον, ὕστερον αὖ ζώοντι καὶ εἰς ἔτος ἄλλο φύοντι· ἄμμες δ' . . . ὁππότε πρᾶτα θάνωμες, ἀνάκοοι ἐν χθονὶ κοίλᾳ εὕδομες εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον ‖ Catull. 5, 4 sqq.: soles occidere et redire possunt. nobis, cum semel occidit breuis lux, nox est perpetua una dormienda **13 S**: Symmach. relat. 12, 4 = epist. X 32, 4 p. 290 Seeck: aliis titulis fatalia damna reparate ‖ Sen. Phaedr. 467 sq.: cum tam rapaces cerneret fati manus, ut damna semper subole repararet noua ‖ Rutil. Namat. I 122: exemplo caeli ditia damna subis ‖ Apoll. Sid. c. 15, 40 sq.: quid menstrua lunae incrementa parent, totidem cur damna sequantur ‖ Ou. m. I 11: reparabat cornua Phoebe ‖ Petr. 5, u. 5: lunaeque senectus et reparatus honos ‖ Didon. epist. ad Aen. 38 (43 R.) sq.: reparatum Cynthia format lucis honore iubar ‖ Manil. II 95: et cum damna tuas imitantur, Delia, uires ‖ Auson. edyll. 9, 11 sqq. (p. 19 Sch.): contraria Phoebus ut momenta ferat seruata parte dierum, et nouus hiberno reparet sua lumina pulsu **14 T**: Seru. ad Aen. I 714 **14—16 S**: Asclepiades carm. 21 (anal. Br. I p. 215): *φείδῃ παρθενίης, καὶ τί πλέον; οὐ γὰρ ἐς Ἅιδην ἐλθοῦσ' εὑρήσεις τὸν φιλέοντα, κόρη. ἐν ζωοῖσι τὰ τερπνὰ τὰ Κύπριδος· ἐν δ' Ἀχέροντι ὀστέα καὶ σποδιή, παρθένε, κεισόμεθα* ‖ Sotion ap. Ath. VIII p. 336 f: *ἕξεις δ' ὅσ' ἂν φάγῃς τε καὶ πίῃς μόνα· σποδοὶ δὲ τἄλλα, Περικλέης, Κόδροι, Κίμων* **14 sq. S**: Lucr. III 1023 sqq.: lumina sis oculis etiam bonus Ancus reliquit, qui melior multis quam tu fuit, improbe, rebus: inde alii multi reges rerumque potentes occiderunt (cf. carm. I 28, 7), magnis qui gentibus imperitarunt (cf. serm. I 6, 4) ‖ Ou. met. X 17 sq.: o positi sub terra numina mundi, in quem decidimus, quicquid mortale creamur **15** pius Ae.] **S**: Ou. am. II 18, 31. Verg. Aen. I 378. VI 9. **16 S**: Soph. El. 1158 sq.: *ἀντὶ φιλτάτης μορφῆς σποδόν τε καὶ σκιὰν ἀνωφελῆ* ‖ id. fr. 12 N.: *ἄνθρωπός ἐστι πνεῦμα καὶ σκιὰ μόνον* ‖ Eur. Mel. 20: *κατθανὼν δὲ πᾶς ἀνὴρ γῆ καὶ σκιά· τὸ μηδὲν εἰς οὐδὲν ῥέπει* ‖ Aus. epitaph. 18, 2 p. 76 Sch.: ductores quondam puluis et umbra sumus ‖ Paul. Nol. carm. 10, 289: et sine Christo puluis et umbra ‖ Venantius Fortunat. VII 12, 60: fumus et umbra sumus **17 sq. S**: Eur. Alc. 784 sq.: *οὐκ ἔστι θνητῶν ὅστις ἐξεπίσταται τὴν αὔριον μέλλουσαν εἰ βιώσεται* ‖ Anacreonteum 15, 9 sq.: *τὸ σήμερον μέλει μοι, τὸ δ' αὔριον τίς οἶδεν;* ‖ Pallad. in anth. Pal. XI, 62: *πᾶσι θανεῖν μερόπεσσιν ὀφείλεται οὐδέ τίς ἐστιν αὔριον εἰ ζήσει θνητὸς ἐπιστάμενος*

Ω = A'(Aa)B'(BC)F(φψ)Rγδλ'(λl)πu] **15** Quis φ$_1$ pius *A'B'FRγδ$_2$λ' Pph.* pater *δ$_1$πu* () *uid. Epileg.* tullus diues *A'CRγλ' Pph. Ac.* tullius diues *B* diues tullus *δπu* diues dullus *schol. λ pr. schol. φ* diues iulus *F* **17** Qui scit *ς(vz$_1$) Pph.* Qui scis *B'* Quis scit *δ opp. Pseudacr. schol. φ* aditiant *u* hodierne *u* summae *A'BFR$_1$γδ$_2$ uar. λ'* sumę *C* uitae *A'$_2$R$_2$δπφ uar. u* () **18** Tympora *A* Tempa *δ$_1$* dii *A'γδ$_2$λ'u* (di] pro dii *schol. λφ*)

cuncta manus auidas fugient heredis, amico
 quae dederis animo.
cum semel occideris et de te splendida Minos
 fecerit arbitria,
non, Torquate, genus, non te facundia, non te
 restituet pietas:
infernis neque enim tenebris Diana pudicum
 liberat Hippolytum,
nec Lethaea ualet Theseus abrumpere caro
 uincula Pirithoo.

---

19 sq. **S**: epigr. anonym. anth. Pal. XI c. 56, 5 sq.: *πᾶς ὁ βίος τοιόσδε, ῥοπὴ μόνον· ἂν προλάβῃς, σοῦ, ἂν δὲ θάνῃς, ἑτέρου πάντα, σὺ δ' οὐδὲν ἔχεις* ‖ Simon. 85, 11—14: *νήπιοι, οἷς ταύτῃ κεῖται νόος οὐδὲ ἴσασιν, ὡς χρόνος ἔσθ' ἥβης καὶ βιότου ὀλίγος θνητοῖς. ἀλλὰ σὺ ταῦτα μαθὼν βιότου ποτὶ τέρμα ψυχῇ τῶν ἀγαθῶν τλῆθι χαριζόμενος* ‖ Theocr. 16, 23 sq.: *οὐχ ἅδε πλούτου φρονέουσιν ὄνασις· ἀλλὰ τὸ μὲν ψυχᾷ, τὸ δὲ καί τινι δοῦναι ἀοιδῶν* **20 S**: Bacchidae epitaph. apud Athen. VIII p. 336 d: *πιέν, φαγὲν καὶ πάντα τᾷ ψυχᾷ δόμεν* **21** sqq. **S**: Eurip. Alc. 985 sq.: *οὐ γὰρ ἀνάξεις ποτ' ἔνερθεν κλαίων τοὺς φθιμένους ἄνω* **23** sq. **S**: Stat. silu. V 1, 154 sq.: quid probitas aut casta fides, quid numina prosunt culta deum? **24 S**: Verg. Aen. II 429: nec te tua plurima, Panthu, labentem p i e t a s nec Apollinis infula texit **25** sq. neque enim Diana pudicum liberat Hippolytum **T**: Seru. ad Aen. VI 617 mythographus II c. 128 ap. Mai class. auct. III 132 **S**: Prud. cath. 12, 164 sqq.: at nos . . . dux noster hoste saucio m o r t i s t e n e b r i s l i b e r a t ‖ ad sent. cf. Eurip. Hippolytum sub fin. **26 T**: expositio metrica **27** sq. **S**: Euripid. Pirith. fr. 4

Ω = A′(Aa)B′(BC)F(φψ)Rγδλ′(λl)πu] **19** fugiant (*e* suprascr.) *π* herebis δ_1 $\lambda'_2\psi_1 u_2$ herebit φ_1 *et* φ_2 *uar.* $\psi_2 l_2$ *uar. schol. Fλ* hęrebit ψ_2 heredis *cett.* $\delta_2\lambda'_1 u_1$ *Porph. Pseudacr.* **20** Que *γ* animo *R* **21** *Desunt duo folia cod. C* Que at Cum *γ* mynos (*sed* o *in ras.*) *π* minos, *sed* o *in ras., l* mynos *δ* *u.* **24** *om. γpr.* **24** Restituit *Rlpr.* **26** hippolytum *B corr. Pph.* hippolitum *A* hyppolitum *Bpr. F*δ_2*πa* hypolitum *γλ′* ypolitum *R* hyppulitum δ_1 ipolitum *u* **27** lethaea *Bγ* lethea *A′Rλ′u* laethaea *π* lęthea *F* loethea *δ* letea *u* abrumpe (*re* suprascr.) *a* **28** pirithoo *FRγλ corr. π corr. u* perithoo *A′Bδλ′πpr.*

VIII.

Donarem pateras grataque commodus,
Censorine, meis aera sodalibus
donarem tripodas, praemia fortium
Graiorum, neque tu pessuma munerum
ferres, diuite me scilicet artium,
quas aut Parrhasius protulit aut Scopas,
hic saxo, liquidis ille coloribus

IIII 8. **1** sqq. **S**: Pind. I. 1, 18—22: *ἔν τ' ἀέθλοισι θίγον πλείστων ἀγώνων, καὶ τριπόδεσσιν ἐκόσμησαν δόμον καὶ λεβήτεσσιν φιάλαισί τε χρυσοῦ, γευόμενοι στεφάνων νικαφόρων* idem Pind. N. 5, 1 sqq.: *οὐκ ἀνδριαντοποιός εἰμ', ὥστ' ἐλινύσοντά μ' ἐργάζεσθαι ἀγάλματ' ἐπ' αὐτᾶς βαθμίδος ἑσταότα* ‖ Hom. Il. XI 700 sq. ‖ Censorin. de die nat. 1,1 in dedicatione libri sui ad Q. Cerellium missi: munera ex auro uel quae ex argento nitent caelato opere, nonnumquam quam materia cariora Ou. ex P. IIII 8, 31 sqq.: nec tibi de Pario statuam, Germanice, templum marmore ... Naso suis opibus, carmine, gratus erit ... carmine fit uiuax uirtus expersque sepulchri notitiam serae posteritatis habet ... scriptis Agamemnona (cf. c. IIII 9, 25) nosti et quisquis contra uel simul arma tulit. quis Thebas septemque duces sine carmine nosset, et quicquid post haec, quicquid et ante fuit? ... sic uictor laudem superatis Liber ab Indis, Alcides capta traxit ab Oechalia **1 T**: Terentianus p. 405 Diom. p. 527 Victor. de m. Hor. p. 175 **6—8 T**: Seru. ad Aen. VI 20 **7. 13 S**: Val. Fl. II 466 sq.: Pariusue notas et nomina (cf. u. 18) sumit cum lapis aut liquidi referunt miranda colores **7 S**: Apoll. Sid. carm. 23, 502 sqq.: quales nec statuas imaginesque aere aut marmoribus coloribusque Mentor, Praxiteles, Scopas dederunt, quantas nec Polycletus ipse finxit, nec fit Fidiaco figura caelo

---

IIII 8. *Ω* = *A'*(*A a*)*B F*(*φ ψ*)*R γ δ λ'*(*λ l*)*π u* AD CENSORINVM CŌPARATIO POETICES DIVITIARVM SIMVL AC VIRTVTIS. ENCOMIASTICE (ENCOMASTICE *B*) MONOCOLOS *AB* AD CENSORINV̄ MARCVM *F* AD MARCIVM (MARTIVM *π*) CENSORINVM *R π* AD CENSORINUM *δ* AD MARCIVM CENSORINVM (ADMARGIUS CENSORINUS *l* AD MARCIVM CENSORIVM *γ*) CŌPARATIO (CŌPORATIO *γ*) POETICES DIVITIARVM (DIVICIARVM *λ a*) SIMVL AC (ET *γ*) VIRTVTIS · ENCOMIASTICE (ONCOMIASTICE *γ*) MONOCOLOS (INMONOCOLOS · *l* TETRACOLOS *γ*) *γ λ' a* AD MARGIUM CENSORINUM ENCOMIASTICE MONOCOLOS *u*

1 pater$\overset{a}{e}$s *π* commodus *A' B R γ δ2 φ* *uar. expositio metrica Pseudacr. Diomedes Terentianus Victorinus* commodis *F δ1 λ' π u* ( ) **2** sodolibus *R1* **3** trippodas *λ* premia *A R l u* proemia *γ* praemia *uel* p̄mia (*sic F λ*) *cett. om. π1* **4** pessuma *F γ1 δ1 π* *ante ras.* pessima *A' B R γ2 δ2 λ' π2 u* **5** diuite$\overset{m}{//}$e *π* **6** quas aut] qualis *Seruius* parrhasius *A' B π corr.* parhasius *γ* parrasius *F λ' u* parr$\overset{h}{a}$sius *δ* parr$\overset{a}{h}$sius *R* farrasius *π pr.* protulit] prodidit *Seruius Th.*

sollers nunc hominem ponere, nunc deum.
sed non haec mihi uis, non tibi talium
res est aut animus deliciarum egens.
gaudes carminibus; carmina possumus
donare et pretium dicere muneri.
non incisa notis marmora publicis,
per quae spiritus et uita redit bonis
post mortem ducibus, non celeres fugae
reiectaeque retrorsum Hannibalis minae,
non incendia Carthaginis impiae

---

11 sqq. **S**: Mart. VII 84, 3—8: i, liber, ad Geticam Peucen Histrumque iacentem: haec loca perdomitis gentibus ille tenet. parua dabis caro, sed dulcia dona sodali (cf. huius carminis uu. 1. 2): certior in nostro carmine uultus erit; casibus hic nullis, nullis delebilis annis uiuet, Apelleum cum morietur opus **13 S**: Hieronym. adu. Rufinum 3: incisa publicis litteris aera cognosces **14** sq. **S**: Pind. fr. 98: *πρέπει δ' ἐσλοῖσιν ὑμνεῖσθαι καλλίσταις ἀοιδαῖς· τοῦτο γὰρ ἀθανάτοις τιμαῖς ποτιψαύει μόνον. θνᾴσκει δὲ σιγαθὲν καλὸν ἔργον* ‖ Lucan. VIIII 980 sq.: o sacer et magnus uatum labor. omnia fato eripis (cf. u. 25) et populis donas mortalibus aeuum ‖ Apoll. Sid. carm. 2, 312 sq.: funera seruat cantus et aeterno uiuunt in carmine mortes **14 S**: Verg. Aen. VI 847 sq.: excudent alii spirantia mollius aera (credo equidem), uiuos ducent de marmore uoltus **15 S**: Sil. XVII 147 sq.: notusque fugarum ... Hasdrubal ‖ XIIII 557: mortesque fugaeque

---

Ω = *A′(Aa)BF(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] 8 Sollers *Ω* Solers *schol. φ* () **9** Set *γ* hec *A₁φ* nec tibi *δς* non tibi *cett. Pph.* () **10** aut] ^a^ut *δ* delitiarum *Aδu* diliciarum *B* **11** Gaude///s *λψ* possimus *l* **12** precium *a* muneri *Ω Pph. Ac.* muneris *ς* (*μ uar.*) *uid. Epileg.* **13** inscisa *l ante ras.* publicis *Ω schol. γ* publica *Pph.* *uu.* **14—17** *del. Peerlk.* **14** Perque *A pr.* Per//quę *π* *uu.* **15** non — **19** rediit *del. Lachmann* **15** celeris fuga *A′Bλ′* celeres fuge *R* celeres fugae *cett.* *u.* **17** *del. Bentl. cf. praeter ea quae in Epileg. exposuimus Porph. ad serm.* II 1, 16 *sq. et τὸ ἀξίωμα συμπεπλεγμένον apud Gellium* XVI 8, 10 *sq. ubi haec legimus:* ʻP. Scipio Pauli filius et bis consul fuit et triumphauit et censura functus est et conlega in censura L. Mummi fuit.' in omni autem coniuncto si unum est mendacium, etiamsi cetera uera sunt, totum esse mendacium dicitur. nam si ad ea omnia, quae de Scipione illo uera dixi, addidero ʻet Hannibalem in Africa superauit', quod est falsum, uniuersa quoque illa, quae coniuncte dicta sunt, propter hoc unum, quod falsum accesserit, quia simul dicentur, uera non erunt in dispendia *G. Hermann* impendia *Cuningham* stipendia *Döring* karthaginis *R* kartaginis *Bγδ* cartaginis *π* carthaginis *cett.* inpię *λ* impiae *cett.*

eius, qui domita nomen ab Africa
lucratus rediit, clarius indicant
laudes, quam Calabrae Pierides: neque,
si chartae sileant quod bene feceris,
mercedem tuleris. quid foret Iliae
Mauortisque puer, si taciturnitas
opstaret meritis inuida Romuli?
ereptum Stygiis fluctibus Aeacum
uirtus et fauor et lingua potentium
uatum diuitibus consecrat insulis.
dignum laude uirum Musa uetat mori.
caelo Musa beat. sic Iouis interest
optatis epulis impiger Hercules,
clarum Tyndaridae sidus ab infimis

---

18 sq. **S**: Valer. Max. III 7, 1: cum Africam totam potestati uestrae subiecerim, nihil ex ea, quod meum diceretur, praeter cognomen retuli **19** sq. **S**: Ou. am. I 10, 61 sq.: scindentur uestes, gemmae frangentur et aurum: carmina quam tribuent, fama perennis erit **20** sq.: Pind. Ol. 10, 91 sq.: *καὶ ὅταν καλὰ ἔρξαις ἀοιδᾶς ἄτερ . . . εἰς Ἀίδα σταθμὸν ἀνὴρ ἵκηται, κενεὰ πνεύσαις ἔπορε μόχθῳ βραχύ τι τερπνόν . . . τρέφοντι δ' εὐρὺ κλέος Κόραι Πιερίδες Διός* **20 S**: Mart. XII 94, 5: fila lyrae moui Calabris exculta Camenis **22** sq. **S**: Theocr. 16, 48 sqq.: *τίς δ' ἂν ἀριστῆας Λυκίων ποτέ, τίς κομόωντας Πριαμίδας ἢ θῆλυν ἀπὸ χροιᾶς Κύκνον ἔγνω, εἰ μὴ φυλόπιδας προτέρων ὕμνησαν ἀοιδοί;* **26—29**] schol. Lucan. VIIII 980 sq. Sulp.: sic Horatius: uirtus et fauor et lingua potentium natum diuitibus consecerat insulis: dignum laude uirum musa uetat mori coelo musa beat **27** *τὰς μακάρων νήσους* primus commemorat Hes. *ἔργ.* 170 sqq. postea Pindar. Ol. 2, 70 sqq. **28** sq. **S**: Aristot. carm. 1, 20 (anal. Br. I p. 177): *τοιγὰρ ἀοίδιμος ἔργοις, ἀθάνατόν τε μιν αὔξουσι Μοῦσαι Μναμοσύνας θύγατρες* **28 S**: anth. Lat. 671, 4—6 R.: aurea Clio, tu nihil magnum sinis interire, nil mori clarum pateris **29** sq. Tac. dial. 12: nec ullis aut gloria maior aut augustior honor, primum apud deos, quorum proferre responsa et interesse epulis ferebantur **29 S**: Pind. P. 3, 112—115 ‖ Aus. XIX 110 Sch.: insinuat caelo disque inserit emeritos laus **30** uid. Pind. I. 4, 94 sqq. **31** sq. **S**: Sen. Herc. fur. 552 sq.: geminum Tyndaridae genus succurrunt timidis sidera nauibus

---

$\Omega = A'(Aa)BF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] **17** E*i*us δ affrica u **19** clarus A *pr.* **21** Sic ḥartę B chartae R charthe γ carthae A' cartae $F\delta\pi u$ charthe l carthe λ bone λ bonae l **22** quod l *pr.* floret R_1 **24** Opstaret R Optar& π Oobstaret δ Obstaret *cett.* **25** stygiis $B\gamma\pi a$ stigiis $AFR\delta\lambda' u$ eacum π *corr.* φ *uar.* u ecū π *pr.* aequum $F\delta_1\pi$ *uar. schol.* $\lambda\varphi$ **26** potent*ium* δ **28** laud//e, ‿ *ab alt. manu,* δ *mori* δ_2 (muri z *pr.*) **29** Celo u **30** inpiger $FR\lambda$ inpigær γ impiger *cett* **31** tyndaride π tindaridę $F\delta_2$ tindaride $\delta_1 u$ sydus ψ

quassas eripiunt aequoribus rates,
ornatus uiridi tempora pampino
Liber uota bonos ducit ad exitus.

VIIII.

Ne forte credas interitura, quae
longe sonantem natus ad Aufidum
non ante uolgatas per artis
uerba loquor socianda chordis.
non, si priores Maeonius tenet
sedes Homerus, Pindaricae latent
Ceaeque et Alcaei minaces
Stesichorique graues camenae;

---

32 S: Theocr. 22, 17: *ὑμεῖς γε καὶ ἐκ βυθοῦ ἕλκετε νᾶας*

IIII 9. **1** T: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 ‖ Diomed. p. 527 praem. 'libro quarto ... ode VIIII' Victor. de m. Hor. p. 179 **2** S: Sil. VIII 629 sq.: fundoque imo mugiuit anhelans Aufidus T: schol. Lucan. II 406 Us. p. 76 sq. sic: Aufidus uero fluuius iuxta Canusium impetu fertur ingenti, quem lo⟨n⟩ge sonare dicit Oratius **3** T: Victor. de m. Hor. p. 180 **4** T: Victor. l. c. p. 181: uerba — ch. S: Pindar. Nem. 4, 5: *εὐλογία φόρμιγγι συνάορος* ‖ Ou. met. XI 5: Orphea percussis sociantem carmina neruis **5** sq. S: Lucr. III 1035 sq.: quorum (sc. poetarum) unus Homerus sceptra potitus ‖ Antipat. Thess. in anthol. Pal. VII epigr. 409, 6: *εἰ δ' ὕμνων σκᾶπτρον Ὅμηρος ἔχει* **8** S: Apoll. Sid. carm. 9, 211 sqq.: non hic ... spectes... laesi Archilochi feros iambos uel plus Stesichori (codd. stersichori) graues camenas ‖ Stat. s. V 3, 154: Stes. ferox

$\Omega = A'(Aa)BF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u]$ **32** Qassa δ_1 eripi$\overset{a}{u}$nt *A* eripi*unt* δ equoribus *u* **33** Ornatus δ t$\overset{y}{e}$mpora *A* **34** nota π duxit *A'Bλ'* ducit *cett. Ac. schol.* γ

IIII 9. CONSECRARI AIT CARMINA SVA MERERI, QVONIAM NIHIL (NICHIL *A*) EST (*omis. A'γλ'*) QVOD (*omis. A'γλ'*) NON CARMINIBVS (CARMINЄ λ) ILLVSTRATVR *A'Bγλ', add. λ'*: AD LOLLIUM DE INMORTALITATE CARMINVM SVORVM *λ'* AD LOLLIVM DE IMMORTALITATE CARMINVM SVORVM *Fδπ* AD LOLLIUM *u sine interuallo et titulo R*

1 interituraque *R* **2** sonantē ego natus π *a. ras. ut uid. u* **3** uolgatas *FRγδπ* uulgatas *A'Bλ'u Victor.* artis *Rπ pr.* arces γ artæs *l* artes *cett. π corr. Victor.* **4** loquar *FRπu Victor.* loquor *cett. u uar.* cordis *Fδal p. ras. u* codis λ **5** priores *R* meonius *Bδu* **6** pindarichæ π pindarice $\delta_1 l$ la*t*ent π **7** Ceeq. δ_1 Caeaeque *a* alcei *A'Fδλu* **8** Stesichori $BR\lambda_1$ Stersichori $A'\gamma\pi a_2$ *uar.* Stersicori δ Sthersichori *F* Tersichori *Ac.* T*ersi*cori *u* Thersichori *l* -que $FR\gamma\delta_1\lambda_2\pi a_2$ *uar. u Ac.* -ue $A'B\delta_2\lambda'$

nec siquid olim lusit Anacreon,
deleuit aetas; spirat adhuc amor
uiuntque commissi calores
Aeoliae fidibus puellae.
non sola comptos arsit adulteri
crines et aurum uestibus inlitum
mirata regalisque cultus
et comites Helene Lacaena;
primusue Teucer tela Cydoneo
direxit arcu; non semel Ilios
uexata; non pugnauit ingens
Idomeneus Sthenelusue solus

9 sq. nec — aetas testari uidetur schol. palimpsest. Verg. ecl. 6, 1 a Maio editus: nec sicut (leg. siquid) olim lusit Anacreon uel Veronensis (leg. deleuit aetas) **S**: Critias ap. Ath. XIII p. 600 e de Anacreonte: *οὔ ποτέ σου φιλότης γηράσεται οὐδὲ θανεῖται* uid. praeterea quae ad c. I 32, 2 adnotauimus **13** sq. **S**: Aristoph. eccl. 954 sq.: *πάνυ γάρ τις ἔρως με δονεῖ τῶνδε τῶν σῶν βοστρύχων* **14 S**: Eur. Tr. 991 sq.: *σὺ γοῦν ἰδοῦσα βαρβάροις ἐσθήμασι* (sc. Paridis) *χρυσῷ τε λαμπρὸν ἐξεμαργώθης φρένας* ‖ idem Cycl. 181 sqq.: *ἐπεί γε πολλοῖς ἥδεται γαμουμένη; τὴν προδότιν, ἣ τοὺς θυλάκους τοὺς ποικίλους περὶ τοῖν σκελοῖν ἰδοῦσα καὶ τὸν χρύσεον κλῳὸν φοροῦντα περὶ μέσον τὸν αὐχένα ἐξεπτοήθη, Μενέλεων ἀνθρώπιον λῷστον λιποῦσα* **14 S**: Sen. Phaedr. 387 sq.: remouete, famulae, purpura atque auro inlitas uestes **15** sq. **S**: Eur. Tr. 993 sq.: *ἐν μὲν γὰρ Ἄργει μίκρ' ἔχουσ' ἀνεστρέφου ... οὐδ' ἦν ἱκανά σοι τὰ Μενέλεω μέλαθρα* **17** sq. Cydon. arcu] **S**: Callim. hymn. in Dian. 81. 83 ipsam Dianam dicentem facit: *Κύκλωπες, κἠμοί τι Κυδώνιον εἰ δ' ἄγε τόξον ... τεύξατε* ‖ Verg. ecl. 10, 59 sq.: torquere Cydonia cornu spicula ‖ Sil. II 109: crebra Cydoneo fundebat spicula cornu ‖ de Teucro Hom. Il. XIII 313 sq. **17 S**: panegyr. in Constantinum c. 8 p. 165, 25 B.: Cydonumue tela **18** sq. 'non semel — uexata' **T**: Seru. ad Aen. III 3 **S**: Ou. tr. II 318 sq. cur non ... uexata est iterum carmine Troia meo?

Ω = *A'*(*Aa*) *B F*(*φ ψ*) *R γ δ λ'*(*λ l*) *π u*] **9** anacroen *A'* **10** recens (*ł amor*) *π* **11** Uiuntq. δ_1 uiuntq, (v *supra*) *B* Viuuntque δ_2 *cett.* **12** Eolię *u* Aeolie δ_1 **13** conptos *u* **14** inlitum *F R γ* δ_1 *π u* illitum *cett.* δ_2 **15** M*irata* *u* regales R_2 *u* regęlis (e *supra*) *a* regalis *cett.* R_1 *Ac.* **16** helene *γ δ a* helenae *B λ' u corr.* helęne *π* helena *A* helena *u pr.* helenę *R, uirgula ab alt. manu adiecta esse uidetur* lacęnę *π* lacenae *F λ'* lacene *δ* lacena *cett.* *l p. ras.* **17** Primusque *F R π u Ac.* Primus. (.ue *supra*) *δ* Primusue *cett.* te lacidonio *B* cydonio *u* cidoneo *A B F* cydoneo *cett.* **18** Derexit *R* ilios *δ π* **19** Vexat *B* non *A' B δ λ' a u Ac.* nec *F R γ* n^ec *π* **20** sthenelus *A F γ π* sthelenus *B* λ_1 (?) stelenus *R δ l u* sthele////lus *λ* stelemus *a* -ue *F R γ* δ_2 -que *A' B* δ_1 *λ' π u*

dicenda Musis proelia; non ferox
Hector uel acer Deiphobus grauis
excepit ictus pro pudicis
coniugibus puerisque primus.
uixere fortes ante Agamemnona
multi; sed omnes inlacrimabiles
urgentur ignotique longa
nocte, carent quia uate sacro.
paulum sepultae distat inertiae
celata uirtus. non ego te meis
chartis inornatum sileri
totue tuos patiar labores

---

23 sq. **S**: Hom. Il. VIII 56 sq.: *μέμασαν δὲ καὶ ὣς ὑσμῖνι μάχεσθαι χρειοῖ ἀναγκαίῃ πρό τε παίδων καὶ πρὸ γυναικῶν* **25** sqq. **S**: Pind. N. 7, 12 sqq.: *ταὶ μεγάλαι γὰρ ἀλκαὶ σκότον πολὺν ὕμνων ἔχοντι δεόμεναι. ἔργοις δὲ καλοῖς ἔσοπτρον ἴσαμεν ἑνὶ σὺν τρόπῳ, εἰ Μναμοσύνας ἕκατι λιπαράμπυκος εὕρηταί τις ἄποινα μόχθων, κλυταῖς ἐπέων ἀοιδαῖς* ‖ Boeth. phil. consol. II 7: sed quam multos clarissimos suis temporibus uiros scriptorum inops deleuit opinio! **26 S**: '*ἄκλαυτος*' Hom. Il. XXII 386, *ἄκλαυστος* Eur. Hecub. 30 **27** sq. **S**: Vopisc. Prob. 2, 3 sq.: Cn. Pompeium, tribus fulgentem triumphis ... multarumque rerum gestarum maiestate sublimem, quis tandem n o s s e t (cf. i g n o t i), nisi (cf. c. IIII 8, 21. 23) eum M. Tullius et T. Liuius in litteras rettulissent? P. S c i p i o n e m A f r i c a n u m (cf. c. IIII 8, 18), immo Scipiones o m n e s ... nonne t e n e b r a e (cf. nocte) possiderent ac tegerent, nisi commendatores eorum historici nobiles atque ignobiles extitissent? **28 S**: Theocr. 16, 29: *Μουσάων ... ἱεροὺς ὑποφήτας* **29** sq. **S**: Auson. ephem. oratio u. 63 sq.: p a u l u m d i s t a r e uidetur suspectus uereque reus ‖ Sil. III 145: quantum etenim distant a morte silentia uitae? ‖ Claudian. cons. Hon. IIII 225 sq.: uile latens uirtus: quid enim submersa tenebris proderit obscuris? ‖ Boeth. phil. cons. I 5, 34 sq.: latet obscuris condita uirtus clara tenebris

---

$\Omega = A'(Aa)BF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] **21** mus*is* *R* proelia *γ* praelia *A* prelia *FR* p̄lia *Bδλ'πau* ferox] feror *l ante ras. et corr.* **22** Haector *Fπ Ac.* deiphobus *A'Fl p. ras.* dei foebus *B* deiphoebus *Rγλ' schol. λ'φ* deiphebus *uel* dei phebus *δπu* graues *Fδπ2 aut corr. u* grauis *cett. π1 aut pr.* **23** Excipit *R* **24** primi//// *π* **25** Vexere *u pr.* agamennona *Aπu* agamen nona *F* agãmẽnonia *l* **26** illacrimabilis *B* inlacrimabilis *π pr. ut uid. a1 aut pr.* inlacrimabiles *cett. a2 aut corr. π corr. ut uid.* () **27** Urguentur *R1δ2ς* Urgentur (v supra) *π* Ungentur *γδ1* Urgentur *R2 cett.* **28** q *B* [quia] *R* uate//// sacro *R* **29** inerciae *a* inertiae (c sub) *π* **30** Caelata *Fγπ* **31** Chartis *BRγπ* Cartis *Fδu* Carthis *A'λ'* silebo *A'Bλ'u2* sileri *cett. π corr. a2 uar. uid. Epileg.*

inpune, Lolli, carpere liuidas
obliuiones. est animus tibi
rerumque prudens et secundis
temporibus dubiisque rectus,
uindex auarae fraudis et abstinens
ducentis ad se cuncta pecuniae,
consulque non unius anni,
sed quotiens bonus atque fidus
iudex honestum praetulit utili,
reiecit alto dona nocentium
uoltu, per obstantis cateruas
explicuit sua uictor arma.
non possidentem multa uocaueris
recte beatum; rectius occupat
nomen beati, qui deorum
muneribus sapienter uti
duramque callet pauperiem pati
peiusque leto flagitium timet,
non ille pro caris amicis
aut patria timidus perire.

35 sq. **S**: Tac. ann. I 64: secundarum ambiguarumque rerum sciens eoque interritus **37 S**: Symmach. epist. VII 121: ne qua eos fraus auara commutet **41 S**: Prud. c. S. II 158: ne praeferat utile iusto **45** sq. 'non — beatum' **T**: floril. Par. 8818[a] **S**: Censorin. de die nat. 1, 4: igitur quoniam quisque non quanto plura possidet, sed quanto pauciora optat . . . **47** sq. **S**: Hom. Il. θεῶν δῶρα (Il. XX 265 alibi) || Claudian. in Ruf. I 215 sq.: natura beatis omnibus esse dedit, siquis cognouerit uti

Ω = *A*′(*Aa*)*BF*(φψ)*R*γδλ′(λ*l*)π*u*] **33** Inpune *FR*δπ*u* Īpune *B* Impune *cett.* **34** Obliuione *B* Obliuionis π *pr.* **35** rarumq. *Ac.* que *omis. A*′*B*λ′ secundus π *a. ras.* **36** duuiisque *a*1 rectis φ *pr.* **37** et — *u*. **40** *om. B* abstines λ *pr.* abstinens *cett.* **38** peccunię *u* pecuniaę, *uirgula ab alt. m.*, *R* **40** Set γ1 quociens λ quoties γ1 **41** pretulit *R*1 *uu.* **42—45** *omis. B* **43** Voltu *F*δπ Vultu *A*′*R*γλ′*u* obstantes *FR*2γδ*u* obstantis *cett.* cateruas *in ras.* δ **44** Eẹxplicuit δ, . *ab alt. manu*, E *a miniatore addita* **45** uocaberis λ′ *Pph. floril. Paris.* uocaris *u* **47** quid eorum δ1 **49** cal& callet δ **50** Pei///usq. δ, ‿ *ab alt. m.* leto *BR* lęto *A*δ*u* loeto *F*γλ′π*a* **51** amicus *l ante ras. et corr.* **52** perire *FR*γδλ *uar.* π *a*2 *uar. l*2 *uar. u Pph. Porph. schol.* λφ peribit *A*′*B*λ′ (at lib. perire λ † (= uel) perire *l*) ()

X.

O crudelis adhuc et Veneris muneribus potens,
insperata tuae cum ueniet pluma superbiae
et, quae nunc umeris inuolitant, deciderint comae,
nunc et qui color est puniceae flore prior rosae,
mutatus Ligurinum in faciem uerterit hispidam,
dices 'heu' quotiens te speculo uideris alterum,
'quae mens est hodie, cur eadem non puero fuit,
uel cur his animis incolumes non redeunt genae?'

IIII 10. **S**: Theocr. 23, 33 sq.: *ἥξει καιρὸς ἐκεῖνος, ὁπανίκα καὶ τὺ φιλάσεις, ἁνίκα τὰν κραδίαν ὀπτεύμενος ἁλμυρὰ κλαύσεις* ‖ Auson. epigr. 13 (12 Sch.): dicebam tibi, Galla: senescimus; effugit aetas. utere uere tuo, casta puella anus est. spreuisti: obrepsit non intellecta senectus, nec reuocare potes, qui periere, dies. nunc piget et quereris, quod non aut ista uoluntas tunc fuit aut non est nunc ea forma tibi. da tamen amplexus, oblitaque gaudia iunge. da: fruar etsi non quod uolo, quod uolui ‖ Theogn. 1299 sqq. **1 T**: Terentianus p. 405 Fortunat. p. 303 Seru. de m. Hor. IIII p. 471 Diomed. p. 527 Victorin. p. 168 Victor. de m. Hor. p. 181 **S**: Theocr. 23, 19: *ἄγριε παῖ καὶ στυγνέ* ‖ Verg. ecl. 2, 6: o c r u d e l i s Alexi '*τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης, ἥ τε κόμη τό τε εἶδος*' Hom. Il. III 54 sq. **2** sqq. **S**: Sen. Phaedr. 768 sqq.: languescunt folio lilia pallido et gratae capiti deficiunt rosae (al. comae), ut (al. et) fulgor teneris qui radiat genis momento rapitur nullaque non dies formosi spolium corporis abstulit **2** ad rem **S**: Asclepiad. 1, 1 sq. (an. Br. I p. 211): *νῦν αἰτεῖς, ὅτε λεπτὸς ὑπὸ κροτάφοισιν ἴουλος, ἕρπει καὶ μηροῖς ὀξὺς ἔπεστι χνόος;* **3 S**: Prud. per. III 151 sq.: crinis odorus ut in iugulos fluxerat i n u o l i t a n s u m e r i s **4 S**: Verg. ecl. 2, 17: o formose puer, nimium ne crede c o l o r i **5 S**: Maximian. el. 1, 139 sq.: et quos grata prius ciliorum serta tegebant, desuper incumbens h i s p i d a silua premit ‖ Tib. I 8, 32: aspera barba **6** sq. **S**: Ter. hec. I 1, 17 sq. (74 sq.): eheu me miseram, cur non aut istaec mihi aetas et forma est aut tibi haec sententia? Claudian. fesc. 4, 14: d i c e s o q u o t i e n s: hoc mihi dulcius etc. Lucill. in anth. Pal. XI 77: *ἢν δ' ἐθέλῃς τὸ πρόσωπον ἰδεῖν ἐς ἔσοπτρον ἑαυτοῦ, οὐκ εἰμὶ Στρατοφῶν, αὐτὸς ἐρεῖς ὀμόσας* **7** sq. **S**: Auson. epigr. 13 (12 Sch.), 5 sq. ‖ Iuu. 9, 129

IIII 10. *Ω = A′(Aa) B F(φψ) R γ δ λ′(λl) π u*] AD LIGVRINVM PVERVM (*omis. AB, non a*) SPECIOSVM (SPETIOSVM *γ π l u, reliqua omis. F R δ π u*) ET ARROGANTEM ADVERSVM MAIORES (ADVERSVS AMATORES *γ*). EROTICE MONOCOLOS *A′ B F R γ δ λ′ π u*

1 ueneris potens muneribus *γ* ueneri *R1* potes *B* **3** umeris *B R a* huneris *u* humeris *cett.* deciderint *δ* **4** & *omis. δ pr. superscr. ab eodem* **5** lyg//rinū *π* ligurinū *δ* ligurinum *cett.* Ligurine *Torrentius fort. recte* uerterit in faciem hispidam *F δ π u* **6** quoties *γ1* speculo *F R γ δ π u Ac.* in speculo *A′ B λ′()* **8** incolumis *B a* (?) incolomis *R* incolomes *π* incolumes *cett.*

XI.

Est mihi nonum superantis annum
plenus Albani cadus; est in horto,
Phylli, nectendis apium coronis;
  est hederae uis
multa, qua crinis religata fulges;
ridet argento domus; ara castis
uincta uerbenis auet immolato
  spargier agno;
cuncta festinat manus, huc et illuc
cursitant mixtae pueris puellae;
sordidum flammae trepidant rotantes
  uertice fumum.
ut tamen noris quibus aduoceris

IIII 11. **1** sqq. **S**: Theocr. 11, 45—47: *ἐντὶ δάφναι τηνεὶ, ἐντὶ ῥαδιναὶ κυπάρισσοι, ἔστι μέλας κισσός, ἔστ' ἄμπελος ἁ γλυκύκαρπος, ἔστι ψυχρὸν ὕδωρ* **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 (sed uox 'annum' periit) Diom. p. 527 Victor. de m. Hor. p. 175 **3** sq. **S**: Theocr. 3, 21—23: *τὸν στέφανον τιλαί με κατ' αὐτίκα λεπτὰ ποιησεῖς, τόν τοι ἐγών, Ἀμαρυλλὶ φίλα, κισσοῖο φυλάσσω, ἐμπλέξας καλύκεσσι καὶ εὐόδμοισι σελίνοις* **3** nect. ap. cor.] Pseudacr.: Alcaeus frequenter se dicit apio coronari **4** **T**: Victor. de m. Hor. p. 176 **5** **S**: Sil. II 77 sq.: religata fluentem Hesperidum dono crinem **6** 'ridet — domus' **T**: Seruii Leidensis ad ecl. 4, 20 **S**: Hes. theog. 40: *γελᾷ δέ τε δώματα πατρός* ‖ Alcaeus fr. 15 B.: *μαρμαίρει δὲ μέγας δόμος χάλκῳ* ‖ 'ridere' = splendere Enn. ann. 446 V. ‖ **S**: Lucr. IIII 1117: argentum et pulchra in pedibus Sicyonia rident ‖ Cat. 64, 284: domus iucundo risit odore **6** sq. 'ara — uerbenis' **T**: mythographus III tract. 11, 1 ap. Mai class. auct. III 250 **9—12** sent. **S**: Iuu. 14, 59 sqq.

IIII 11. *Ω* = *A'(Aa)BFRγδλ'(λl)π'u*] AD PHYLLIDEN *R* AD PHILIDAM (PHYLLA *B* PHILLIDEN *a* FILLIDEN *γ*) DE DIE NATALIS SVI SIMVL ET MAECENATIS (MECEN: *Aλ'*) QVI (QUAE *l* q; *λ*) ERAT IDIBVS APRILIBVS. EROTICE TETRACOLOS *A'Bγλ'* AD PHILLIDAM (PHILLIDEM *δz* FILLIDEN *π*) DE DIE NATALI (NATALIS *δπz*) MECENATIS *Fδπz* AD PHILLIDAM DE DIE NATALIS SUI · EROTICE TETRACOLOS *u*

1 ·st *γ* michi *u* nouum *γ1* *Seruius* **2** orto *γδλ'* **3** Philli *Rγδπau* net*t*endis *R* netcendis *R1* **4** aedere *λ1*, *alt. m. add. h*, edere *R* hedere *δ1l* hederae *cett.* *δ2* *Victorinus* **5** Multae *π* quę *π pr.* crines *FR2δπu* crinis *cett.* *R1* fulges// *δ* **6** domos (v suprascr.) *A* **7** auet *A'BFR2γδ2λ'2π2φ2u* habet *FR1δ1λ'1π1* inmolato *F Ac.* immolato *cett.* **8** Spargit *π pr.* *uu.* **9—12** *ante u.* **5** *collocauerat B pr.* **9** festin& (at suprascr.) *δ* **10** *incipit cod. ε* *u.* **11** Sordidum — c. **IV 12, 21** *omisit R* **11** rotantis *δ1λ'*

gaudiis: Idus tibi sunt agendae,
qui dies mensem Veneris marinae
  findit Aprilem,
iure sollemnis mihi sanctiorque
paene natali proprio, quod ex hac
luce Maecenas meus affluentis
  ordinat annos.
Telephum, quem tu petis, occupauit
non tuae sortis iuuenem puella
diues et lasciua tenetque grata
  compede uinctum.
terret ambustus Phaethon auaras
spes, et exemplum graue praebet ales
Pegasus terrenum equitem grauatus
  Bellerophontem,

---

17 S: Tib. IIII 5, 1 sq.: qui mihi te, Cerinthe, dies dedit, hic mihi sanctus atque inter festos semper habendus erit ‖ Iuuen. 12, 1 sqq.: natali, Coruine, die mihi dulcior haec lux qua festis promissa deis animalia caespes expectat: niueam Reginae caedimus agnam | Statius silu. II 7, 1 diem Lucani 'proprium natalem' appellat ‖ Plin. epist. III 7: Vergilii natalem religiosius quam suum celebrabat ‖ Paulin. Nol. c. 15, 2 sq. 23 sq.: natalis tuus, o clarissime Christo Felix, natali proprio mihi carior .... ista dies ergo et nobis sollemnis habenda quae tibi natalis Censor. de die nat. 3, 6: nefas arbitror, si diem tuum, qui te mihi in hanc lucem edidit, meo illo proprio neclegentius celebrauero **22—24** S: Tib. I 1, 55: me retinent uinctum formosae uincla puellae **24** cf. Cledonii ars uol. V p. 42 K.: et compedem singularis numeri dixit, cum sit pluralis S: Ou. ex P. I 6, 31: compede uinctus **25** sq. S: Claudian. de VI cons. Hon. 187: terruit exemplo Phaethon **26** sq. eodem exemplo usus est Pindarus Isthm. 7 (6), 44 sqq. **27** S: Lucan. VII 284: dominosque grauantur

---

Ω = *A'(Aa)BFγδελ'(λl)πu*] **15** Qui dies] *euanuit ε* messem *ε* mensis *π1* **16** Findit *euan. ε* aplilem *l pr.* **17** Iure *euan. ε* solemnis *A'π* sollennis *u* sollemnis *A2 cett.* **18** Paene *Fγal* Pene *ABλπu* Pœne *δ euan. ε* quo *π1* **19** Luce mae *euan. ε* maecenas *Bπa* mecenas *AFγδλ'u* affluentis *A'Bλ'π* adfluentis *δ* affluentes *γεu* adfluentes *F* **20** Ordinat *euan. ε* **21** Tel hum *euan. ε* **22** Non t:sor:]::n tue::ortis *ε* iuuenem] uiuentem *ε* **23** Diues et lasc.]:::es &::sciua *ε* **24** Conpede *γλu Pph.* ::ompede *ε* uinctum *A2Fγδλ2π corr. u* uictum *A'1Bελ'π pr.* **25** Terret]:::et *ε* phaeton *λ* pheton *l* pheton *A'* phoeton *γδεπφau* phoēton *B* phoethon *ψ* **26** Spes et exe *euan. ε* prebet *Fγl* **27** Peg:::errenum *ε* aequitē *πl* ≡grauatur *ε* **28** Bellerofontem *A'l* Bellerophontem *Fγεπ Ac.* Bello͜rophontem *δ*, ‿ *ab alt. manu,* Bellorofontem *Bu* Bello r//o fontem *λ*

semper ut te digna sequare et ultra
quam licet sperare nefas putando
disparem uites. age iam, meorum
  finis amorum
(non enim posthac alia calebo
femina), condisce modos, amanda
uoce quos reddas: minuentur atrae
  carmine curae.

XII.

Iam ueris comites, quae mare temperant,
impellunt animae lintea Thraciae;

---

29 sqq. **S**: Pind. P. 4, 92: *ὄφρα τις τᾶν ἐν δυνατῷ φιλοτάτων ἐπιψαύειν ἔραται* ‖ Theocr. 29, 20: *φίλει δ᾽ ὥς κε ζόῃς, τὸν ὄμοιον ἔχειν ἀεί (φίλη δ᾽ ἆς κεν ἔρης, τὸν ὕμοιον ἔχην ἄει)* **32 S**: Prop. I 12, 20: Cynthia prima fuit, Cynthia f i n i s erit **35** sq. **S**: Nemesian. buc. 4, 19: cantet, amat quod quisque: l e u a n t e t c a r m i n a c u r a s

IIII 12. **1** sqq. **S**: Marc. Argentar. 24, 3 sqq. (anal. Brunck. II p. 272): *χειμῶνες . . . ἀπέδραμον. ἄρτι δὲ κῦμα γλαυκὸν θηλύνει πρηΰγελως Ζέφυρος· ἤδη καὶ φιλότεκνος ὑπὸ τραυλοῖσι χελιδὼν χείλεσι καρφίτην πηλοδομεῖ θάλαμον· ἄνθεα δ᾽ ἀντέλλουσι κατὰ χθόνα* ‖ Satyr. Thyill. 5, 1—4 (anal. Br. II p. 277): *ἤδη πηλοδομεῦσι χελιδόνες, ἤδη ἀν᾽ οἶδμα κολποῦται μαλακὰς εἰς ὀθόνας Ζέφυρος. ἤδη καὶ λειμῶνες ὑπὲρ πετάλων ἐχέαντο ἄνθεα καὶ τρηχὺς σῖγα μέμυκε πόρος* ‖ Stat. s. IIII 5, 5 sqq.: i a m trux ad Arctos Parrhasias hiems concessit . . . i a m pontus ac tellus renident, iam e. q. s. . . . nunc uolucrum noui q u e s t u s inexpertumque carmen ‖ Sen. Herc. fur. 125. 126. 139—154: i a m rara micant sidera ponto languida mundo . . . pastor gelida cana pruina grege dimisso pabula carpit.

Ω = *A′*(*Aa*)*BFγδελ′*(*λl*)*πu*] **29** ut te] uitę *γδ*2 uite *δ*1 sequare[s] & *π* **31** Dispare *ε* **33** celæbo *ε* **34** condisce] co . . . sce, *tribus litteris erosis, l* **35** minuuntur *u*2ꞩ *opp. Ac.* **36** *omis. A*1, *add. alt. m.*

IIII 12. VERIS DESCRIPTIO (ASSCRIPTIO *B pr.* DESCRITIO *λ*) EST AD VIRGILIVM · QVOD TEMPVS MORTALIBVS (IN MORT: *ABγ* IMMORTALIBVS *a*) EST (SIT *B*) GRATISSIMVM (CRATISSIMŪ *λ*). PARAENETICE (PARAENTICE *B* PARANETICE *γλ′a*) TETRACOLOS [TRIBUS] *A′Bγλ′, l add.*: METRUM DUOBUS UERSIBUS ASCLEPIADEŪ QUARTUS GLICONIUS AD VIRGILIVM QVENDAM VNGVENTARIVM *Fδπu inscr. omis. ε*

1 ·am *γ* qui *π* (*sed* i *in ras.*) **2** Inpellunt *F Pph.* Impel[v]lant *δ* Iampellun*t* *π* animę *π*1 niueę *π*2 linthea *λ ante ras.* line[t]a *δ* traciae *B* trhaciae *u* trachiae *l* tracię *δ* thraciae *cett.*

iam nec prata rigent, nec fluuii strepunt
hiberna niue turgidi.
nidum ponit Ityn flebiliter gemens
infelix auis et Cecropiae domus
aeternum obprobrium, quod male barbaras
regum est ulta libidines.
dicunt in tenero gramine pinguium
custodes ouium carmina fistula
delectantque deum, cui pecus et nigri
colles Arcadiae placent.
adduxere sitim tempora, Vergili.
sed pressum Calibus ducere Liberum

---

ludit prato liber aperto nondum rupta fronte iuuencus. uacuae reparant ubera matres. errat cursu leuis incerto molli petulans haedus in herba. pendet summo stridula ramo pinnasque nouo tradere soli gestit querulos inter nidos Thracia paelex; turbaque circa confusa sonat murmure mixto testata diem. carbasa uentis credit dubius nauita uitae, laxos aura complente sinus **1** sq. **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 527 Victor. de m. Hor. p. 175 **S**: Meleag. 110, 9 sq. (an.. Br. I p. 31): *ἤδη δὲ πλώουσιν ἐπ᾽ εὐρέα κύματα ναῦται πνοιῇ ἀπημάντῳ Ζεφύρου λίνα κολπώσαντες* ‖ Lucretio V 740 Etesiae sunt aestatis comites ‖ Sen. Oed. 884 sq.: t e m p e r e m Zephyro leui uela **2 T**: Seru. ad Aen. I 57. VIII 403 schol. Pers. 1, 14 **S**: animae = uenti Lucr. V 236 alibi **4** praem. 'ode XI' (sic cod. *A*) **T**: Victor. de m. Hor. p. 177 **S**: Ou. fast. II 206: t u r b i d u s h i b e r n i s ille fluebat aquis ‖ Sen. Herc. fur. 933 sq.: nullus h i b e r n a n i u e nutritus agros amnis euersos trahat ‖ Phoen. 609: quod Xanthus ambit n i u i b u s Idaeis t u m e n s **5—9 S**: Antip. Sid. 37, 3 sq (anal. Br. II p. 16): *ἤδη δὲ πλάσσει μὲν ὑπώροφα γυρὰ χελιδὼν οἰκία, λειμώνων δ᾽ ἁβρὰ γελᾷ πέταλα* **5 S**: Hom. Od. XIX 522: *παῖδ᾽ ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον* ‖ Aeschyl. Ag. 1145: *Ἴτυν Ἴτυν στένουσ᾽ . . . ἀηδών* Aristoph. au. 211 sq.: *θρηνεῖς τὸν ἐμὸν καὶ σὸν πολύδακρυν Ἴτυν* ‖ Pentadius de aduentu ueris (anthol. Lat. c. 235 R.) 7 sq.: iam Philomela gemit modulis Ityn impia mater, oblatum mensis iam Philomela gemit **9** sq. **S**: Sen. Herc. Oet. 128 sq.: illo (al. ipso) Thessalicus p a s t o r in oppido indocta referens c a r m i n a f i s t u l a **9 S**: Theocr. 4, 18: *μαλακῶ χόρτοιο* **11** sq. **S**: Pind. Ol. 6, 40: *λόχμας ὕπο κυανέας*

Ω = *ABF*(*φψ*)*γδελ'*(*λl*)*πu*] **3** Iam non prata *ε* ///prata *δ* fluui *Bπ pr.* **4** turgidi] candidi *Victorinus K.* (candidior *cod. A*) **5** Nudum *l ante ras.* ityn *ABγ Pph.* itin *Ac.* hytin *a* hithin *δ* ithyn *λ* ythin *π ante ras. l ante ras.* ythin *u* itys *F* hithis *ε* ythis *π p. ras. u*1 ithis *l p. ras. et corr.* **6** caecropiae *δε* cecropeae *γ* cicropiae *u* cecropiae *cett.* **7** obpū *B* obproprium *cett.* quod *ε* **8** Regū//est *l* Regnū *B* **11** Delectantque *A' Bγδ*2*ελ'*1*ψ*2 Delectante *πφ*2*l*2*u* Delectantem *F*1*δ*1 *ni fall.* Delectant*que δψ* Delectantque *λ* **12** archadiae *Fγδεu* placeant *δ*1 **13** uergili *AB* uirgili *Fγδελ'πau* **14** Set *γ*1 calicib; *π* dicere *u*

si gestis, iuuenum nobilium cliens,
  nardo uina merebere.
nardi paruos onyx eliciet cadum,
qui nunc Sulpiciis accubat horreis,
spes donare nouas largus amaraque
  curarum eluere efficax.
ad quae si properas gaudia, cum tua
uelox merce ueni: non ego te meis
immunem meditor tinguere poculis,
  plena diues ut in domo.
uerum pone moras et studium lucri,
nigrorumque memor, dum licet, ignium
misce stultitiam consiliis breuem:
  dulce est desipere in loco.

---

17 'nardi plenus onyx' **T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 400 **21** sq. **S**: Auson. epist. 10, 35 sq.: ad quae si properas, tota cum merce tuarum ueni Camenarum citus ‖ Ennod. ed. Vogel p. 184, 3 sq.: superest salutatione praelata, ut ad gaudia tua iam properes, quia diuina beneficia ... meliora pollicentur (cf. c. I 29, 16) **23 S**: Hedylus ap. Ath. XI 473: *ἀλλὰ κάδοις Χίου με κατάβρεχε* **26 T**: Seru. ad Aen. IIII 384 **S**: Ou. fast. II 561: ignibus atris **27** sq. **T**: floril. Paris. 8069 **28 T**: Porph. ad epist. I 18, 60 et florilegium Cusanum **S**: Sen. de tranqu. animi 17, 10: siue Graeco poetae credimus, aliquando et insanire iucundum est ‖ Menand. p. 150 M.: *οὐ πανταχοῦ τὸ φρόνιμον ἁρμόττει παρόν, καὶ συμμανῆναι δ' ἔνια δεῖ* ‖ Publil. 276 W.: in uenere semper dulcis est dementia ‖ Anacreonteum 8: *ἐγὼ δ' ἔχων κύπελλον καὶ στέμμα τοῦτο χαίταις, οὐ τόξον, οὐ μάχαιραν, θέλω θέλω μανῆναι* in loco] item Ter. ad. II 2, 8 = 216

$\Omega = A'(Aa)BF(\varphi\psi)\gamma\delta\varepsilon\lambda'(\lambda l)\pi u$] **15** clyens δ criens l *ante ras. et corr.* **16** bina B merebere $A'B\gamma\varepsilon\lambda'$ *Pseudacr. altero loco Pph.* mereberis $F\lambda$ *uar.* πu *Ac. alt. loco* merebris δ ('Merebere] mereberis' *Pseudacr.*) **17** paruus Ω (pardus *B pr.*) onix $\gamma\varepsilon\pi a l u$ e//lici& π **18** sulpitiis u sculpitiis γ orreis F **21** Adque φ Atque γ_1 u. **22** *Pergit cod. R* **23** Inmunem $F\gamma\delta\varepsilon u$ Immunem *cett.* tinguere $FR\delta\varepsilon\pi$ tingere $A'B\gamma\lambda' u$ *Ac.* **24** plene (a supra e) B **27** Misce δ stulticiam $B\varepsilon a u$ **28** decipere R_1 dissipere ς (β) *florilegium Cusanum* in ioco *Porph. ad epist.* I 18

XIII.

Audiuere, Lyce, di mea uota, di
audiuere, Lyce: fis anus, et tamen
uis formosa uideri,
ludisque et bibis impudens,
et cantu tremulo pota Cupidinem
lentum sollicitas. ille uirentis et
doctae psallere Chiae
pulchris excubat in genis.
inportunus enim transuolat aridas
quercus, et refugit te, quia luridi

IIII 13. ad rem **S**: Meleager epigr. 77 (Br. anal. I p. 22) **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 469 Diom. p. 527 Victor. de m. Hor. p. 175 **3 T**: Victor. de m. Hor. p. 178 **S**: Ou. met. VIIII 462: cupit formosa uideri ‖ IIII 319 ‖ nucis eleg. 23: quae uult formosa uideri ‖ anth. Lat. 479 R.: non est forma satis nec quae uult bella uideri **4 T**: Victor. de m. Hor. p. 177 **5 S**: Agathias epigr. 13, 6 (Br. anal. III p. 38): *χείλεα βαμβαίνει φθέγματι γηραλέῳ* ‖ Verg. Aen. VII 395: tremulis ululatibus aethera complent ‖ Pers. 1, 21: tremulo . . . uersu **6—8 S**: Sophocl. Ant. 782 sqq.: *Ἔρως . . . ὃς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς νεάνιδος ἐννυχεύεις* ‖ Phrynich. ap. Ath. XIII p. 604 a: *λάμπει δ᾽ ἐπὶ πορφυρέαις παρῇσι φῶς Ἔρωτος* ‖ Aristaenet. II 1: *ἀπηνθηκότι σώματι οὐ πέφυκε προσιζάνειν ὁ Ἔρως· οὗ δ᾽ ἂν εὐανθές τε καὶ εὐῶδες ᾖ, ἐνταῦθα καὶ ἐνιζάνει καὶ μένει* **6** uirentis] **S**: Graece *χλωρὰ καὶ ἡβῶσα* **9—12 S**: Lucian. Hercul. 8: *καὶ ὁ Ἔρως ὁ σός, ἐσιδών με, ὦ Τήιε ποιητά, ὑποπόλιον γένειον, χρυσοφαέννων εἰ βούλεται πτερύγων ἀήταις παραπετέσθω* **9** sq. **S**: Aristaenet. II 1: *μετ᾽ ὀλίγον ἔσῃ γεράνδρυον* ‖ Pers. 5, 59: ueteris ramalia fagi

---

IIII 13. *Ω = A′(Aa)BF(φψ)Rγδελ′(λl)πu*] COMPOTEM (CONPOTEM l_1) SE VOTI SVI (VOTI SVI SE *γ*) FACTVM ESSE DICIT *omis. A′γ*) · QVOD LYCE (LICE *B pr. λ′a corr.* LICAE *γa pr.*) ANVS FACTA SIT · PARANETICE (PARENTICE *B*) TETRACOLOS *A′Bγλ′* AD LYCEN *R* AD LYCEN (LICEN *π*) VETVLAM MERETRICEM *Fδπ* *inscript. omis. εu*

1 · udiuere *γ* lice *A′Fγu expos. metr.* licę *π* lyce *cett.* lycę *Seruius* di mea — *u.* **2** Lyce *omis. B* dii . . . dii *A′γλ′u Diomedes* di . . . di *cett.* **2** lice *Aγu* lycę *π* fi sanus $A_1R_1ψ$ **3** formosa *Ω Victorinus Pseudacr. schol. λφ* formonsa *Pph.* **4** bibis] tibis R_1 inpudens *Fγδελu Pph.* impudens *cett. Victorinus* **6** uires *ε* uirentes $π_1$ *aut pr.* **7** Docte $γ_1$ chiaę *R,* ̨ *ab alt. manu* **8** Pulcris *u* ingeniis *B* **9** Importunus *A′λ′* Ῑportunus *B* Inportunus *FRγδεπu Pph. Ac.* **10** *sq. interpunximus ut Mauortius* Quęrcus *π* refigit $επ_1$

dentes, te quia rugae
turpant et capitis niues.
nec Coae referunt iam tibi purpurae
nec cari lapides tempora, quae semel
notis condita fastis
inclusit uolucris dies.
quo fugit uenus heu, quoue color? decens
quo motus? quid habes illius, illius,
quae spirabat amores,
quae me surpuerat mihi,
felix post Cinaram, notaque et artium
gratarum facies? sed Cinarae breuis

---

11 sq. **S**: Rufin. in anthol. Pal. V 20: *οὐκ ἔλεγον, Προδίκη, 'γηράσκομεν'; οὐ προεφώνουν· 'ἥξουσιν ταχέως αἱ διαλυσίφιλοι'; νῦν ῥυτίδες καὶ θρὶξ πολιὴ καὶ σῶμα ῥακῶδες καὶ στόμα τὰς προτέρας οὐκέτ' ἔχον χάριτας* ‖ Ou. a. a. II 117 sq.: et tibi iam uenient (c. IIII 10, 2) cani, formose, capilli, iam uenient rugae, quae tibi corpus arent **12** alludit Quintil. inst. or. VIII 6, 17: sunt et durae (sc. translationes) idest a longinqua similitudine ductae ut capitis niues ‖ **S**: Antipat. Thess. 21, 6 (anal. Br. II p. 114): *πολιῷ γήραϊ νιφόμενον* ‖ item [Diogen. Laert.] anth. Pal. VII 91, 2 ‖ Prud. praef. 28: nix capitis ‖ Ennodius epist. I 24: tibi ... adparuit inauspicata (cf. c. III 6, 10) nix capitis ‖ Sozomenus hist. eccles. III 20: *λέγεται δὲ τῆς κεφαλῆς ἐφαψάμενος ὑπὸ πολιᾶς λευκῆς εἰπεῖν· ὡς ταυτησὶ τῆς χιόνος λυθείσης πολὺς ἔσται πηλός* **13** sq. **S**: Cat. 69, 3 sq. Tib. I 8, 39 **16 T**: Prisc. V 18 **17 S**: Rufin. anth. Pal. V 27 (anal. Brunck. II p. 399): *ποῦ σοι κεῖνα, Μέλισσα, τὰ χρύσεα καὶ περίοπτα τῆς πολυθρυλήτου κάλλεα φαντασίης;* ‖ Ou. her. 11, 27: fugerat ore (epod. 17, 21) color **17** sq. **S**: Quintil. inst. or. I 10, 26: corporis quoque actus et decens motus, qui dicitur *εὐρυθμία* **19 S**: Anacreon 41 (39), 7 sq.: *ἁπαλὴν παῖδα κατέχων Κύπριν ὅλην πνέουσαν* **20 T**: Prisc. XVII 1, 5 **S**: Archiloch. fr. 103 B.: *τοῖος γὰρ φιλότητος ἔρως ὑπὸ καρδίην ἐλυσθεὶς πολλὴν κατ' ἀχλὺν ὀμμάτων ἔχευεν, κλέψας ἐκ στηθέων ἁταλὰς φρένας*

Ω = A′(Aa)BF(φψ)Rγδελ′(λl)πu] **13** Nec choę *referunt u* choae *δλ′π* choe *ε* **14** cari *FRγδεπu_1 Pph. Ac. Pseudacr.* clari *A′Bλ′u_2* () quae] q, (= que) *R* **15** *Notis R* faustis *λ_1* factis *π_1 aut pr. φ_1* **17** uenus *omis. B* heu] *omis. l* quo uę *R* calor *l_1* color decens? | Quo *l Mauortius* **18** Quo// *R* habet *l pr.* illiūs illius *R alterum* illius *del. B corr. φ ras.* **20** su^{uer}pat, *in mg.* surpuerat · i · surripuerat *δ* suripuerat *u a. ras.* usurpuerat *B* super fuerat *R_1* subripuerat *Prisciani codices* michi *γu* **21** post] pest *R_1* cinaram *BRγδπu* cinaran *a_1* cynaram *λ′* cynaran *Aa_2* cyniram *F* arcium *a ut uid.* **22** sed c : | Breu : a : f : d : *Fδεπ* set *γ* cinare *ε* cinirae *F* cynarę *l* breuis (Breuis) *BR_1γπ* breues *cett. R_2*

annos fata dederunt,
seruatura diu parem
cornicis uetulae temporibus Lycen,
possent ut iuuenes uisere feruidi
multo non sine risu
dilapsam in cineres facem.

XIIII.

Quae cura patrum quaeue Quiritium
plenis honorum muneribus tuas,

---

24 sq. par. corn. uet. temp.] Graecum prouerbium *ὑπὲρ τὰς κορώνας βεβιωκέναι* cf. *Λαΐδα κορωνεκάβην* Myrini in anth. Pal. XI 67, 2 et *γραῦν τρικόρωνον* Agathiae anth. Pal. V 288, 1 ‖ Mart. X 67, 5: (uetula) iam cornicibus omnibus superstes   **26—28 S**: Sen. Phoen. 411 sq.: feruidos iuuenes anus tenebo   **28 S**: Meleag. 49, 1 sq. = Br. an. I p. 15: *πυραυγὴς πρίν ποτε, νῦν δ' ἤδη δαλός* ‖ Mart. III 93, 19 sq.: uirumque demens cineribus tuis quaeris prurire ‖ X 90, 2: quid busti cineres tui lacessis? ‖ Lucil. Aetn. 421: in cinerem putresque iacet dilapsus harenas ‖ Lactant. inst. diu. II 4: dilabuntur in cinerem (al. cineres)

IIII 14. **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 527   quae — Quir. **T**: Victor. de m. Hor. p. 179

Ω = *A′(Aa)BF(φψ)Rγδελ′(λl)πu*]   **24** Seruata *A′* Seruatura// *π* Seruatur*a*/// *R*   **25** Corni$\overset{c}{t}$is *l*   *post* uetulae *in δ nonnullae litterae erasae* licen *Aγu* lycem *λ* l$\overset{y}{i}$cen *ψ* lycen *cett.*   **26** Possint *F*R_1*λ′* Possent *cett.*   ut] ite *ε*   **27** *h. u. ultimus est in ε*   Multi λ'_1
28 *Ω* = *A′(Aa)BF(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] Dilapsam *Fδ p. ras. πu Pph. Pseudacr.* Dilampsam *δ ante ras.* Delapsam *A′BRλ* Delampsam *γ* Delatam *l*   cinerem δ_1 ς *schol. γ in interpretatione* cineres *cett.* δ_2 *Pph. Porph. Pseudacr. schol. λφ*   facem] *omis.* R_1

IIII 14. AD AVGVSTVM · *R* DE SALVTE (DELVTE *A*) AVGVSTI AIT (DICIT *λ′*) ESSE SOLLICITOS (S *finalis erosa in l*) PATRES (*erosum l*). AD PLEBEM. ENCOMIASTICE TETRACOLOS *A′Bλ′* LAVDES AVGVSTI *Fδz* AUGUSTI LAUDES PROSEQUITUR *π* DE SALVTE AVGVSTI *u* AD PLEBEM ENCOMIASTICE IN QVA DE SALVTE AVGVSTI AIT ESSE PATRES SOLLICITOS TETRACOLOS *γ*

1 · uę *γ*   quaeuę *R*   quiritum *A′Bγ* quirit*ivm* δ_2 *in ras.* quiritium *cett.*   **2** Plen//s *γ*   honorem a_1 tuis *B*

Auguste, uirtutes in aeuom
per titulos memoresque fastus
aeternet, o qua sol habitabilis
inlustrat oras, maxime principum?
quem legis expertes Latinae
Vindelici didicere nuper,
quid Marte posses. milite nam tuo
Drusus Genaunos, inplacidum genus,
Breunosque uelocis et arces
Alpibus impositas tremendis
deiecit acer plus uice simplici;

3–5 **S**: Apoll. Sid. epist. IIII 1, 5: in aeuum ... perennabuntur   3 **T**: Victor. de m. Hor. p. 180 sic: Augusti — in a.   4 **T**: Victor. de m. Hor. p. 181 sic: per — fa.   **S**: Symmach. epist. X 32 = X 12, 4 Seeck: certe ille est Praetextatus, quem iure consulem feceratis, ut fasti memores celebre nomen extenderent (cf. carm. II 2, 5)   5 sq. **S**: Eur. Hec. 635 sqq.: Ἑλένας ἐπὶ λέκτρα, τὰν καλλίσταν ὁ χρυσοφαὴς Ἅλιος αὐγάζει ‖ Verg. Aen. VII 99 sqq.: nepotes (sc. Aeneae = Augustus) omnia sub pedibus qua sol utrumque recurrens aspicit Oceanum uertique regique uidebunt | Manil. I 238: austrinis pars est habitabilis oris   8 sq. **S**: Ammian. Marc. XXXI 5, 12: post inflictas rei Romanae clades inmensas ultimis proeliis per duces amplissimos superati, quid potestas Martia de habitu prudentiae ualeat, radicitus extirpati discriminibus didicere supremis   10 inplacidum genus] **S**: Sen. controu. II 1 (9), 10: eadem hominem deceant, placidum proximumque diuino genus   12 **S**: Sil. III 563: Alpibus imposuit Libyam   13 sq. 'deiecit — Neronum' **T**: Prisc. XVIII 205

$\Omega = A'(Aa)BF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$]   3 Augusti *Victorini cod. A*   euum *πu*   aeuum *cett.*   4 fastos $\delta_1\lambda$ *pr.* π_2 *ut uid. l corr. u Ac. pr.*   fastus *cett.* δ_2 *ut uid.* π_1? *l pr. ut uid.*   fasces *Pph.*   *post u.* 4 *in B ea reperiuntur quae memorauimus p.* 280; *reliqua om. B fol.* 171

$\Omega = A'(Aa)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$]   5 Aeterne et o qua *F*   Aeterne& o qua *π*   Aeternd·ó qua *δ*   Aeternet *o* qua *R*   Aeternae et qua ς (*αgb p. ras. Turic.*)   quia *l*   sol] lux *A'λ'* (at lib. sol *λ* t (= uel) sol *l*) sol *cett. schol. λφb*   habitabilis *A'γ Ac.*   inhabitabilis R_1 habitabiles $FR_2\delta\lambda'\pi u$ 6 Inlustrat *FRπ*   Iillustrat *δ*   Illustrat *cett.*   horas $F\lambda_2\pi u$ principum] pr .... (*reliqua euanuerunt*) *a*   7 Qua *π pr.*   leges *π pr.*   8 dedicere $A_1\lambda'$ didicere *cett.* A_2l_2 10 Drussus *δ*   genas unos *λ*   gena‿unos *l, item, sed ‿ ab alt m. δ*, geraunos *u*   cenaunos R_1 tenaunos *Pph.*   genaunos *cett.* ()   11 Breunos $A'FR\delta_1\lambda'\pi$ Brennos $\gamma\delta_2$ *Pph. Pseudacr. schol. γ*   (ipsas (ipsius *schol. φ*) gentes *schol. λφ*) ()   uelocis $R_1\pi$ ueloces *cett.*   artes π_1 12 inpositas *Fγδ Pph.*   impositas *cett.*   tremendas *π pr.*   13 Deicit *δ*   Delecit *π pr.*   simplici *R*

maior Neronum mox graue proelium
commisit immanisque Raetos
auspiciis pepulit secundis,
spectandus in certamine Martio
deuota morti pectora liberae
quantis fatigaret ruinis,
indomitas prope qualis undas
exercet Auster, Pleiadum choro
scindente nubes, impiger hostium
uexare turmas et frementem
mittere equom medios per ignes.
sic tauriformis uoluitur Aufidus,
qui regna Dauni praefluit Apuli,
cum saeuit horrendamque cultis

---

14 'illud quod Horatius ait maior Neronum, nullatenus est subaudiendum etate' quaestiones grammaticae ex cod. Bern. 83 excerptae p. 172 Hagen **18** S: Verg. Aen. I 712: pesti deuota futurae - **20** sq. 'undas — Auster' T: Porph. ad epod. 9, 31 S: Sen. Phaedr. 1011: non tantus Auster Sicula disturbat freta ‖ Ou. her. 15, 9: indomitis ignem exercentibus Euris **20** S: Tib. II 3, 48: indomitum ... mare **21** S: Prop. III 5, 36: Pleiadum ... chorus ‖ Hygin. astron. II 21: chorum ducere Pleiades existimantur ... **24** S: Verg. Aen. VIII 296 sq.: medias acies mediosque per ignes inuenere uiam ‖ Sil. XIIII 175 sq.: si tibi per medios ignis mediosque per enses non dederit mea dextra uiam ‖ XV 41: per medias uolitare acies mediosque per ignis ‖ Hom. Il. XI 596: *ὣς οἳ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο* ‖ Sen. Phaedr. 615 **25** sq. Aufidus ... praefluit] S: Plin. n. h. III 102: Aufidus ex Hirpinis montibus Canusium praefluens **25** S: Eur. Ion. 1261: *ὦ ταυρόμορφον ὄμμα Κηφισοῦ πατρός* **25—32** Claudii Mamertini panegyr. Maximiano Augusto dictus c. 5: toto quippe proelio ferebare; non aliter quam magnus amnis solet, hibernis imbribus auctus et niuibus, passim fluere qua campus est **27** sq. 'Hor.: horrendamque — meditatur agris i. e. infert, exercet; nam et in ipsa meditatione exercitium est' T: Seru. ad georg. III 153. 'meditatur, exercet: sic Hor.: et horridam cultis

---

Ω = *A'*(*A a*) *F*(*φ ψ*) *R γ δ λ'*(*λ l*) *π u*] **14** proelium *F γ δ a* prolium *R pr.* p̄lium *A π* praelium *R corr. λ l corr.* pleliū *l pr.* prelium *u* **15** Conmisit *u* immanis *al* inmanis *A* R_1 imanis *λ* inmanes *F* R_2 immanes *γ δ π u* raetos *A R γ a* retos *F* raethos *λ'* rhetos *δ π* roethos *u* **16** Auspitiis *A γ* **18** pectore δ_1 pecora (t *suprascr.*) *l* libere *R φ* **19** fatigarat *F δ* fatigare *u pr.* pruinis *l ante ras.* *u.* **20** *non liquet* R_1, *add.* R_2 *in rasura aut lacuna* **20** Indomitus ς (*Tur.*) *Bentl.* **21** Pleiadum] pliadum R_2 *π p. ras.* **22** inpiger *F* δ_1 *ut uid. Pph.* impier l_1 impiger $\delta_2 l_2$ *cett.* **23** turmos R_1 frementum (e *suprascr.*) *l* fremen*tem* *R* **24** aequū *π* equum *cett.* **26** prefuit R_1 p̄fuit *π pr. u* prefluit R_2 *δ* praefluit *uel* p̄fluit *cett.* perfluit *edit. uet. uid. Epileg.* **27** seuit *γ* δ_1 *π φ l u* -que *om.* u_1

diluuiem meditatur agris,
ut barbarorum Claudius agmina
ferrata uasto diruit impetu,
primosque et extremos metendo
strauit humum, sine clade uictor,
te copias, te consilium et tuos
praebente diuos. nam tibi quo die
portus Alexandrea supplex
et uacuam patefecit aulam,
fortuna lustro prospera tertio
belli secundos reddidit exitus,
laudemque et optatum peractis
imperiis decus adrogauit.
te Cantaber non ante domabilis
Medusque et Indus, te profugus Scythes

---

diluuiem meditatur agris' **T**: Seru. ad Aen. IIII 171. 'Horatius carm. lib. IIII: horrendamque cultus diluuiem minatur agris' **T**: Nonius p. 203 M. s. u. diluuium **28 S**: Vibius Sequ. p. 152 R.: Clanius, Acerrae in Campania, qui, cum creuerit, pestem terrae meditatur ‖ Sil. IIII 336: immani stragem meditatur hiatu ‖ ad sent. Verg. Aen. II 306: sternit agros, sternit sata laeta bouomque labores **29** sq. **S**: Prud. cath. V 48: ferratas acies **30 S**: Sen. Herc. fur. 285: scissa cum uasto impetu **31 S**: Verg. Aen. X 513: proxima quaeque metit gladio ‖ Lactant. de mort. persec. 47: tanta uis militum a paucis metebatur ... quasi ad deuotam mortem (cf. u. 18), non ad proelium uenissent ‖ Sil. XIII 218: oblatum metit insatiabilis agmen **33** sq. **S**: Ou. trist. II 173: per quem bella geris, cuius nunc corpore pugnas, auspicium cui das grande deosque tuos **34—36** 'nam — aulam' **T**: Prisc. II 47: **40 S**: Phocae uita Vergilii uu. 22—24 anthol. Lat. 671, 22—24 R.: perenne Romulae uoci decus adrogauit carmine sacro

---

$\Omega = A'(Aa)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] **28** meditatur $R\gamma a u$ *uar. schol. Γ Porph. originarius Seruius* minitatur $AF\delta\lambda'$ (at lib meditatur λ) πa_2 *uar. u Pph. Nonius* minatur *Nonii codices* () *uid. Epileg.* **29** ut] Et $R_1 l_1$ **30** Ferrato γ **31** et *omis.* δ_1 **32** humi π_2 *edit. uet.* u$\overset{c}{i}$tor δ **33** *copias* R **34** Praebente $R_2\lambda\pi a$ Prebente $AFR_1\gamma\delta l u_2$ Prebere u_1 *aut pr.* nan tibi A_1 **35** Rortus l *ante ras.* alexandrea $A_2 F R_1\gamma\delta\pi$ *ante ras. Priscianus* alexandre A_1 alexandre*a* a alexandria $R_2\lambda'\pi$ *p. ras.* u *Pph. schol.* $\lambda\varphi$ *in interpret.* alexandriam *Pseudacr. schol.* γ *Porph. in interpretatione* supllex u suplex δ **36** patefacit A (pate fecit $R\delta l$) aulās l **37** propera R_1 tercio au **39** *optatū* φ peract*is* l **40** Iimperiis δ adrogauit $FR\delta\lambda' u_2$ arrogauit $A'\gamma u_1$ abrogauit π **41** Tte δ, *item u.* **45** **42** scithes $AF\lambda' u$ scytes δ

miratur, o tutela praesens
Italiae dominaeque Romae.
te fontium qui celat origines
Nilusque et Hister, te rapidus Tigris,
te beluosus qui remotis
opstrepit Oceanus Britannis,
te non pauentis funera Galliae
duraeque tellus audit Hiberiae,
te caede gaudentes Sygambri
compositis uenerantur armis.

XV.

Phoebus uolentem proelia me loqui
uictas et urbes increpuit lyra,

---

44 S: Calpurn. buc. 4, 161 et Nemesian. buc. 1, 83. 2, 84: dominam ... in urbem **45 S**: Auson. epigr. 5 (4), 8 Sch.: inueniet fontes hic quoque, Nile, tuos ‖ Ou. am. III 6, 40: (Nilus) qui patriam tantae tam bene celat aquae ‖ Tib. I 7, 23 sq. **47** sq. μεγακήτεα πόντον Hom. Od. III 158. Theogn. (al. βαθυκήτεα π.) 175; rarissima uox 'beluosus' reperitur etiam apud Auienum or. mar. 102. 204 H. **49** ad sententiam confert Porphyrio Lucanum (I 461 sq.): animaeque capaces mortis, et ignauum rediturae parcere uitae **51 S**: Tac. ann. I 44: gaudebat caedibus miles ‖ Sil. XVII 489: laetus caede

IIII 15. **1** sqq. **S**: Ou. a. a. II 493 sq.: haec ego cum canerem,

---

Ω = *A′(Aa)F(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] **43** presens *AR1 ut uid. lu* **45** caelat *Fπal* **46** histyer *δ* hister *cett.* te rap : t :] rapidusq; tigris *u1* tygris *Fγ* **47** qui] qua *Bentl.* **48** Opstrepit *R* Obstrepit *cett.* brittannis *ARγλ1* *uu.* **49—52** *sic dispositi sunt in u:* 51. 52. 50. 49 **49** pauentis *A2FRδλ′π corr. u Ac. schol. Γ* pauentes *A′γπ pr. Pph. Porph.* **50** Dure *γ* tellus audit]us audit *in ras. π* audit// hiberiae *R* inberię *δ1 ut uid.* **51** cede *AFδ1λ′πu* cedę *γ* sycambri *A2Fδ1π* sicambri *lu* sygambri *cett. A′ δ2* **52** Conpositis *λu*

IIII 15. Ω = *A′(Aa)F(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] AD DIVVM AVGVSTVM *FRγδλ′πau, add.* TETRACOLOS *γλ′au In A inter hanc oden et XIIII nulla uacua linea intercedit: ceterum iam qui codicem scripsit in initio uocis* Phębus *uncialem litteram posuit maiorem et in margine adscriptum uidemus:* AD AVGVSTVM TETRACOLOS. *in B′ hoc carmen deest.* 'Quidam separant hanc oden a superiore, sed potest illi iungi, quoniam et hic laudes dicuntur Augusti' *Porph. schol. Γ cons. schol. Argentor. II () uid. Epil. Redit cod. v,* Ω = *A′(Aa)F(φψ)Rγδλ′(λl)vπu*

1 Phębus *Au* ·hoebus *γv* Phebus *u* Foebus *Seruius* Phoebus *cett.* pręlia *v* p̄lia *A′πu* **2** Vnctas *u ante ras.* Victasq; *v ante ras.* Victas// *π* lira *Aγu*

ne parua Tyrrhenum per aequor
uela darem. tua, Caesar, aetas
fruges et agris rettulit uberes,
et signa nostro restituit Ioui
derepta Parthorum superbis
postibus, et uacuum duellis
ianum Quirini clausit et ordinem
rectum euaganti frena licentiae
iniecit emouitque culpas
et ueteres reuocauit artes,
per quas Latinum nomen et Italae

subito manifestus Apollo mouit inauratae pollice fila lyrae ‖ am. I 1, 1 sqq.: arma graui numero uiolentaque bella parabam edere, materia conueniente modis . . . risisse Cupido dicitur ‖ Vergil. ecl. 6, 3 sq.: cum canerem reges et proelia, Cynthius aurem uellit et admonuit **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 470 Diom. p. 527 Phoebus — proelia **T**: Victor. de metris Hor. p. 179 **2 S**: Ou. her. 3, 118: Threiciam digitis increpuisse lyram ‖ fast. VI 812: increpuitque lyram **3** sq. **S**: Prop. III 9, 3 sq.: quid me scribendi tam uastum mittis in aequor? non sunt apta meae grandia uela rati ‖ Ou. tr. II 548: saepe dedi nostrae grandia uela rati ‖ Verg. ge. II 41: pelagoque uolans da uela patenti ‖ Ou. tr. II 327 sq. **3 T**: Victor. de m. Hor. p. 180: ne parta thyrrenium per aequor 'Tyrrenum . . . aequor' Venantius Fortun. uit. s. Martini IIII 404 et alii **4** sqq. **S**: Vell. Pat. II 89, 4: rediit cultus agris, sacris honos, securitas hominibus q. s. **4 T**: Victorinus l. c. p. 181 **6** sqq. signa — postibus] uid. adnot. ad c. III 5, 18—21 **6 S**: Prop. III 11, 41: Ioui nostro **7** sq. **S**: Lucr. IIII 1170: postisque superbos ‖ Manil. IIII 180: postis . . . superbos ‖ Cyprian. heptat. iudic. u. 181: limina concludens proceris postesque superbos **9** Porph. comparat Vergil. (Aen. I 294): claudentur belli portae **10 S**: Val. Max. II 9, 5: freni sunt iniecti uobis, Quirites: lex enim lata est, quae uos esse frugi iubet ‖ poet. trag. ap. Cic. de or. III 41, 166: exsultantem te et praefidentem tibi repriment ualidae legum habenae **12 S**: monum. Ancyr. II 12: legibus noui⟨s latis multa reuocaui e⟩xempla maiorum exolescentia **13—16 S**: Tib. II 5, 57—60 ubi etiam pluralis 'ortus' extat, item Ou. met. I 779

Ω = *A'*(*Aa*) *F*(φψ) *R*γδλ'(λ*l*)νπ*u*] **3** tyrrhenum *F*γνπ*a* tyrrenum λ' thyrrenum δ *Victorinus* tyrrhe//num, ‿ *ab alt. manu, R* tirrhenum *A* tirrenum *u* equor δπ*u* **4** cesar *Au* cęsar////ætas δ **5** agros R_1 rettulit *A'*π *Ac.* re tulit φ retulit *cett.* **6** restuit δ_1 restiuit (*sic*) δ_2 **7** Direpta *u* Directa R_1 Direpta *cett.* R_2 Derepta *y* () *uid. Epileg.* superbis, s *in ras.*, *l* **10** euaganti *A'*γπ *Pph. cons. schol.* γ et uaganti A_2*FR*λ'*u* uagantiq; ν [e]uagandi δ **11** dimouit $\delta_1\nu\pi_1$ domuit (t euo) *u* emouit *cett.* π_2 amouit A_2*y* euomit ς (μ_1*p*) () que *om.* ν *pr.* culpas] nefas u_1 **12** et] in A_1 artis *fort. a pr. aut*$_1$ artes *cett. uid. gramm. Aufsätze p.* 318 **13** P////quas π italiae *R*δ_1νπ *a. ras. l* itali λ_1

creuere uires famaque et imperi
porrecta maiestas ad ortus
solis ab Hesperio cubili,
custode rerum Caesare non furor
ciuilis aut uis exiget otium,
non ira, quae procudit enses
et miseras inimicat urbes.
non qui profundum Danuuium bibunt
edicta rumpent Iulia, non Getae,
non Seres infidiue Persae,
non Tanain prope flumen orti.
nosque et profestis lucibus et sacris
inter iocosi munera Liberi,
cum prole matronisque nostris
rite deos prius adprecati,

---

16 **S**: Mimnerm. fr. 12, 5: (Ἠελίου) πολυήρατος εὐνή **18** exiget] Porphyr. affert Ter. Andr. prol. 27: spectandae an exigendae **19** **S**: mythogr. I 18 p. 5 Bode: et ne puella Iunonis iram procuderet, a compressore in uaccam transfigurata est **20** 'inimicare' etiam ap. Stat. Theb. II 419 Auson. epist. 24, 63 Apoll. Sidon. epist. V 19, 1 **21** sqq. **S**: Prud. contra Symm. II 602 sqq.: hanc frenaturus rabiem deus undique gentes inclinare caput docuit sub legibus isdem Romanosque omnes fieri, quos Rhenus et Hister, quos Tagus aurifluus, quos magnus inundat Hiberus, corniger Hesperidum quos interlabitur et quos Ganges alit tepidique lauant septem ostia Nili. ius fecit commune pares et nomine eodem nexuit et domitos fraterna in uincla redegit **21. 24** **S**: Sen. Troad. 8—11: qui (al. quae) frigidum septena Tanain ora pandentem bibit, et qui renatum primus excipiens diem tepidum rubenti Tigrin immiscet freto **21** flumen aliquod bibere etiam apud Ou. trist. V 3, 24. Sen. Oed. 427. Phoen. 127. Med. 373 sq. Agam. 316 sqq. Stat. Th. I 686. Mart. epigr. lib. 3, 5. Sil. VIII 367 (potare) et alibi **26** iocosi ... Liberi cf. adn. ad c. II 19, 25 munera L.] **S**: Hes. ἔργ. 614: δῶρα *Διωνύσου πολυγηθέος* ‖ Bacchyl. fr. 27, 4 B: *Διονυσίοισι δώροις*

Ω = *A′*(*Aa*)*F*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*νπu*] **14** fameq. *R* imperi *Rγ*ϛ(ϱ1) *cons. gloss. ν ante rasuram* imperii *cett.* **15** ortum *δ*1 ortū// *ν* ortus *cett.* *δ*2 () **16** ab, b *in ras.*, *R* hesperia *π*1 *ut uid.* **17** cesare *Aδu* foror *l pr.* **18** exiget *R*1*δ*2 *uar.* *λ′πa Pph. Porph. Ac. gloss. b* exigit *A* eximet *FR*2*γδνl*2 *uar. u* () *uid. Epileg.* ocium *R*1*a* **19** que *γ* ꝑc,/udt¦enses *π* **20** miserias *δ* inimicat// *π* urb///es *R* **21** danuuium *A′*1*R* dan//ubium *γ* danubium *cett.* *A′*2 **22** Etdicta *γ* Et dicta ϛ (*Turic.*) *cons. schol. γ* Edicta *cett. Ac. Pseudacr.* rumperīt *γ* iulię *A′*1 gętę *δπ* **23** infidiue *Fδλ p. ras. νπ Ac.* infidique *A′Rγλ′u uid. Epileg.* **24** tanaim *δ ante ras.* *λ′π*2 **25** Nosq;/// ꝑfestis *a* et *omis.* *Aλ′* profestis *R* **27** nostris *R* **28** adprecati (*uel* adp̄cati) *FRγδνπ* ap̄eccati *A* apprecati *uel* app̄cati *λal corr. u* app̄canti *l pr.*

uirtute functos more patrum duces
Lydis remixto carmine tibiis
Troiamque et Anchisen et almae
progeniem Veneris canemus.

---

30 S: Pind. Ol. 5, 19: *Λυδίοις ἀπύων ἐν αὐλοῖς* **31** sq. alma Venus etiam ap. Plautum (rud. 694 = III 3, 32), Lucretium (I 2), Apuleium (met. IIII 30), Ausonium (epigr. 91 (94 Sch.), 2 et alibi)

Ω = *A'*(*Aa*) *F*(*φψ*) *Rγδλ'*(*λl*)*vπu*] **30** Lydis *A'Rγδ2* Lydiis *Fδ1λ'v* Lidus *π a. ras.* Lidiis *π p. ras. u* remixto] ////mixto *λu* tybiis *γ* **31** anchisem *λ'u* anchisen *cett.*

Q. HORATI (HORATII *B*) FLACCI CARMINV̄ LIB · IIII · EXPLICIT. INCIPIT EPODON · FELICITER *AB* (*in B fol.* 171 *post c.* IIII 14, 4) Q. (*omis. δφ* QVINTI *scribit R*) HORATII (ORATII *Rl*) FLACCI (F· *λ* F *l*) CARMINVM LIBER · IIII · EXPLICIT. INCIPIT EIVSDEM (*omis. Rγδφa*, LIBER *add. lu*) DE ARTE POETICA. ... Q. (*om. δφ*) HORATII (.H. *u* ORATII *R*) FLACCI (FLACCII *λ* F. HORATII *φ*) DE (LIBER DE *u*) ARTE POETICA (LIBER *add. φ*) EXPLICIT. INCIPIT EIVSDEM (*omis. Rγφa*) EPODON (EPPODON *γ*) *FRγδλ'au* EXPLICIT FLACCI HORATII QUARTUS LIBER CARMINUM · INCIPIT QINTUS (QIN *in rasura*) DE ꓷRTЄ POЄTRIAЄ · ... DEARTЄ POЄTICA EXPLICIT · *π* (*sine titulo epodon*) Q. HORATII FLACCI CARM LIb · IIII · EXPLĪ INCIP LIb · V · EPODON *B fol.* 181 *post c.* IIII 13, 28 *titulos omis. v* *librum epodon post carmen saeculare exhibet v*

Q. HORATI FLACCI

E P O D O N

LIBER.

I.

Ibis Liburnis inter alta nauium,
  amice, propugnacula,
paratus omne Caesaris periculum
  subire, Maecenas, tuo.
quid nos, quibus te uita si superstite
  iucunda, si contra, grauis?

Epodon liber. 'liber quintus qui epodon inscribitur' Diom. p. 527 cons. Victorin. p. 169 Porph. Pseudacr. schol. γ

Epod. 1. **1** sq. **T**: Terentian. p. 398 Victorin. p. 57. 58. 169. 173 Fortunatianus p. 303 Plotius p. 518 **S**: Prud. contra Symm. II 530 sq.: institerant tenues cumbae fragilesque phaseli inter turritas Memphitica rostra Liburnas ‖ ad sent. **S**: Verg. Aen. VIII 691 sq. **1 T**: Diom. p. 515 Plotius p. 522 Isidorus orig. XVIIII 1, 12 Mallius Theodorus p. 593 fragm. Sangall. VI p. 638 K. schol. Lucan. III 534 praem. 'prima ode' **T**: Diomed. p. 528 praem. 'Epodoe. ode I' **T**: Victorinus de metr. Hor. p. 182 'Hor.: ibit — nauium' **T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 174 'Hor. in odis: ibis — nauium' **T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 309 'ibis Liburnis' **T**: Diom. p. 509 **3 T**: Victorin. p. 63 Plotius p. 518. 522 **4 T**: Victorin. p. 137 fragm. grammat. Sangall. VI p. 640 K. **5** sq. **S**: Auson. epist. 7: sexaginta horas super et duo milia centum te sine consumpsi, quo sine et hora grauis

---

Epod. 1. *Ω = A′(Aa) B′(BC) F(φψ) Rγδλ′(λl) πu; v deficit usque ad epod.* 2, 50 AD MAECENATEM (MEC: *A′B fol.* 181 *γ*) *A′B fol.* 171 *γ inscript. omis. FRλ′δπu; cod. π per totum librum titulis caret* () *uu.* **1** *sq. ter,* **3** *sq. bis exhibet B* **1** libyrnis *Seruius* **3** ṇne (m supra) *l* cessaris R_1 cesaris *u* caesaris *cett.* R_2 *Porph.* caesari *π p. ras. Bothe et Peerlkamp* **4** mecenas *Fδλ′* mecęnas *π* o mecenas $\lambda_2 u$ **5** te uit*a* *R* si *ABFRδλ′π a. ras. u Porph. Ac. schol. γbλφ omis.* $\gamma\pi_2 a$ sic *edit. uet.* si est *Ritter Munro* sit *Aldus* superstiti *R* **6** Iocunda *u*

utrumne iussi persequemur otium,
non dulce, ni tecum simul,
an hunc laborem, mente laturi decet
qua ferre non mollis uiros?
feremus, et te uel per Alpium iuga,
inhospitalem et Caucasum,
uel Occidentis usque ad ultimum sinum
forti sequemur pectore.
roges, tuum labor*e* quid iuuem meo
inbellis ac firmus parum?
comes minore sum futurus in metu,
qui maior absentis habet;
ut adsidens inplumibus pullis auis
serpentium adlapsus timet

7 S: Cic. off. III 1,1: otium persequimur ‖ otium sequi Ter. ad. 42 sq. = I 1,17 sq. Corn. Nep. Pelop. 2,1 **11 S**: Cat. 11,1—12: Furi et Aureli, comites Catulli, siue in extremos penetrabit Indos . . . siue in Hyrcanos . . . siue trans altas gradietur Alpis, Caesaris uisens monimenta magni, Gallicum Rhenum †horribilisque ultimosque Britannos (c. I 35, 29 sq.) **12 S**: Sen. Med. 43: inhospitalem Caucasum mente indue ‖ Thyest. 1052: quis inhospitalis Caucasi rupem asperam Heniochus habitans? **16 S**: Hom. Il. II 201 et VIIII 35 et 41: *ἀπτόλεμος καὶ ἄναλκις* **17 sq. S**: Caes. bell. Gall. VII 84,5: omnia enim plerumque, quae absunt, uehementius hominum mentes perturbant **19 sqq. S**: Aeschyl. Sept. 291 sqq.: *δράκοντας δ' ὥς τις τέκνων ὑπερδέδοικεν λεχαίων δυσευνάτορας πάντρομος πελειάς* ‖ Mosch. 4, 21 sqq.: *ὡς δέ τ' ὀδύρεται ὄρνις ἐπὶ σφετέροισι νεοσσοῖς ὀλλυμένοις οὕς τ' αἰνὸς ὄφις ἔτι νηπιάχοντας θάμνοις ἐν πυκινοῖσι κατεσθίει· ἡ δὲ κατ' αὐτοὺς πωτᾶται κλάζουσα μάλα λιγὺ πότνια μήτηρ, οὐδ' ἄρ' ἔχει τέκνοισιν ἐπαρκέσαι· ἦ γάρ οἱ αὐτῇ ἆσσον ἴμεν μέγα τάρβος ἀμειλίκτοιο πελώρου· ὣς ἐγώ . . .* ‖ Claudian. rapt. Proserp. III 141 sqq.: sic aestuat ales, quae teneros humili fetus commiserit orno allatura cibos et plurima cogitat absens, ne gracilem uentus discusserit arbore nidum, ne furtum pateat homini neu praeda colubris **20 S**: Valer. Max. I 6, 8: neque adlapsus serpentium arceri neque fuga impediri potuit ‖ lapsus serpentum exh. Verg. Aen. II 225

Ω = *A'*(*Aa*)*BF*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*πu*] **7** prosequemur γ_2 (*et* ϱv_1?) **9** A*n*////hunc *γ* Adhuc *B* Anhuc λ_1 An hun[c] *l* **10** Qua $A' B R_1 \gamma \lambda_2$ *Pph.* Quem $F R_2 \gamma$ *uar.* *δλ'π p. ras. et corr. u* Quę *π ante ras. et corr. l uar.* mollis *RπPph.* molles *cett.* **11** uel] *omis. δu pr.* alpium *Rπ* **12** cacausum *a* **15** labore *Glareanus* laborem *Ω schol. Γ* iuues *Bλ pr.* **16** Inbellis $F R \delta_1 \pi u$ Ībellis *B* Inbe////llis *γ* Imbellis $A' \delta_2 \lambda'$ firmum *γ* **17** sim *N. Heinsius* immetu *π* **18** absentis *A'BRπ* absentes *Fγλ'u* ab sentes *δ* **19** adsidens $F R \delta_1$ *aut pr. Pph. Ac.* assidens *cett.* δ_2 *aut corr.* implumibus *Aδπ* inplumibus *Fγλ'au Pph. Ac.* ī'plumbȝ (= inplumibus) *B* inplumis *R* pulliauis *δ pr.* aut_1 **20** adlapsus $F R \delta \lambda_2 a_2 u$ *Pph. Ac.* alapsus *γ* allapsus *A'λ'π* allapsu us *B*

magis relictis, non, ut adsit, auxil*i*
  latura plus praesentibus.
libenter hoc et omne militabitur
  bellum in tuae spem gratiae,
non ut iuuencis inligata pluribus
  aratra nitantur meis,
pecusue Calabris ante sidus feruidum
  Lucana mutet pascuis,
nec ut superni uilla candens Tusculi
  Circaea tangat moenia.
satis superque me benignitas tua
  ditauit: haut parauero
quod aut auarus ut Chremes terra premam,
  discinctus aut perdam ut nepos.

---

29 sq. **S**: Sil. VII 692 sq.: quod peperere decus Circaeo Tuscula dorso moenia, Laertae quondam regnata nepoti (cf. c. II 6, 11) **32—34** sent. **S**: Sen. de uita beata dial. VII c. 20: quicquid habebo, nec sordide custodiam nec prodige spargam **33** sq. **T**: Seruii ad Aen. I 210 libri deteriores; argumentum sumptum est ex Menandri thesauro, uid. Donat. ad Ter. eun. prol. 10 **34** **T**: schol. Pers. 3, 31

Ω = *A′(Aa)BF(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] **21** ut adsit *A′λ′δ*$_2$ *superscr. Porph.* ut assit *Bγ schol. γ* ut sit *FRδ*$_1$*πu* uti sit *y* () auxili] auxilii// *R* auxilii *cett. Pph.* auxiliis *l uar.* **22** presentibus *γu* *inde a u.* **24** *redit C* **25** iuuencis] inuentis *C* inligata *Rπ* illigata *cett.* **26** niteantur *R item π*$_1$ *aut pr. ut uid.* meis *Ω schol. λφ* mea *π*$_2$ *u*$_2$ (*et qv*) **27** Pe//cusue *γ* Pecusue, cus *in ras., a* **28** motet *C* mutet///& *R* mutet *cett.* pascuis *FRγδπa*$_2$ *uar. u Pph.* pascua *A′Cλ′* pascula *B* () **29** Nec *FRγδλ corr. πu Ac., item δ, sed* c *fort. in ras.* Neque *A′B′λ′* supernę *γ*$_2$ superne *R*$_1$?*γ*$_1$*π* superni *cett. R*$_2$*γ uar. Pseudacr. schol. λφ* tangens *FRδ*$_1$ cadens *Cλ′* *candens δ* scandens *π* candens *cett. λ*$_2$ *schol. b interpret.* ornata tuscula, *superscr.* ut tusculi *γ* **30** Circaea *Rπ* Cyrcea *δ* Circea *cett.* męnia *A* moenia *cett.* **31** superque me] sup̄q me *δ* begnitas *δ*$_1$ **32** haut *B′* haud *cett. uid. Epileg.* **33** cremes *γ* praemam *CR* **34** Discintus *A* Distinctus *l*$_1$ ut nepos *FRγδπa*$_2$ *supr. u. schol. b Seruius* nepos *A′B′λ′u schol. Pers. uid. Epileg.*

II.

'Beatus ille qui procul negotiis,
ut prisca gens mortalium,
paterna rura bobus exercet suis
solutus omni faenore,

Epod. 2. **1** sqq. **S**: Mart. I 49 ‖ Ou. rem. am. 169 sqq.: rura quod oblectant animos studiumque colendi e. q. s. Ap. Sid. c. 7, 460 sq.: optassem patriis securus in aruis ... fouisse quietem ‖ Sen. Phaedr. 483 sqq.: non alia magis est libera et uitio carens ritusque melius uita quae priscos colat, quam quae relictis moenibus siluas amat ‖ Verg. ge. II 458—460: o fortunatos nimium, sua si bona norint, agricolas! quibus ipsa procul discordibus armis fundit humo facilem uictum iustissima tellus **1—3** '... bobus pro bouibus. Hor. in epodo: beatus — suis' Prisc. VII 81 **S**: Claudian. carm. min. 13 = 52, 1: felix qui patriis aeuum transegit in agris ‖ Sen. Med. 329—34: candida nostri saecula patres uidere procul fraude remota. sua quisque piger litora tangens patrioque senex factus in aruo, paruo diues, nisi quas tulerat natale solum, non norat opes **1** sq. **T**: Isidorus orig. I 38, 24 Victorinus p. 81. 141 **1** **T**: Augustinus de mus. V 11, 23 iam laudatus a librario cod. B; Terentianus p. 395 K. Victorinus p. 52. 79. 81 bis. 82. 134 bis. 137. 142 Plotius p. 521 fragm. Sangall. VI p. 640. 641 Fortunat. p. 286 bis, Seru. de m. Hor. IIII p. 471 Victorin. (de metr. Hor.) p. 169 sq. Diomed. p. 528 'beatus — procul' **T**: Plotius p. 535 Victorinus p. 143 et p. 168 'beatus ille qui' **T**: Victorinus p. 102 'beatus ille' **T**: Caesius Bassus p. 270 Fortunatian. p. 302 **S**: Eur. Heracl. 109: *καλὸν δέ γ' ἔξω πραγμάτων ἔχειν πόδα* ‖ Bacchylid. fr. 1: *ὄλβιος, ᾧ τινι θεὸς μοῖράν τε καλῶν ἔπορεν σύν τ' ἐπιζήλῳ τύχᾳ ἀφνειὸν βιοτὰν διάγειν* ‖ Menand. p. 170 M.: *μακάριος ὅστις ...* ‖ oracul. anthol. Pal. XIIII 77, 1: *ὄλβιος οὗτος ἀνήρ, ὃς νῦν κτλ.* ‖ Strato anthol. Pal. XII 217, 5: *ὦ μακαριστὸς ἐκεῖνος, ὅτις ποτέ κτλ.* ‖ Publil. sent. 547 p. 103 W.: quam felix uita transit sine negotiis! Prud. cath. 9, 19 sq.: o beatus ortus ille, uirgo cum puerpera edidit nostram salutem ‖ Paulin. Nol. carm. 7, 1 sq.: beatus ille qui procul uitam suam ab inpiorum segregarit coetibus **2** **T**: Diomed. p. 510. 511 Victorin. p. 102 **3** **T**: class. auct. ed. Mai V 336 **S**: Pers. 3, 24 sq.: rure paterno est tibi far modicum ‖ Valer. Fl. VI 404 sq.: eademque parentis rura colunt ‖ Verg. ge. I 98: exercet ... tellurem II 356: exercere solum ‖ Manil. IIII 523 sq.: propriaque iuuencum dote per inuersos exercent uomere campos

---

Epod. 2. $\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] VITAM (ITEM *l*) AGRICOLARVM (agricolorum *C*) SVMMA TRANQVILLITATE (TRAMQV: *λ*) RERVM EXORNATAM (EXORNATV̄ *λ*) PROSEQVITVR *AB'λ'*, *C add.* METRVM QVOD SVPERIVS DICOLON · *λ' add.*: LAVDATIO (LAVDACIO *λ*) VITAE RVSTICAE (VITE RVSTICE *λ*) *λ'* LAVDATIO VITAE (ULTAE *R*) RVSTICAE (RVSTICE *F*) *FRγδau*, *add. γa*: EXORNATE SVMMA TRANQVILLITATE RERVM *sine titulo π*

1 negociis *a* negotiis *cett.* negotio *Victorinus p.* 137 *Augustinus* **3** Pater natura *π pr.* bobus $BF\gamma\delta\lambda'\pi_2$ *a corr.* u_2 bubus $A'CR\pi_1 u_1$ & exercet *R* **4** faenore *AB'R* foenore $F\gamma\delta\pi a l_2$ fenore *λ'u*

neque excitatur classico miles truci
  nec horret iratum mare,
forumque uitat et superba ciuium
  potentiorum limina.
ergo aut adulta uitium propagine
  altas maritat populos,
aut in reducta ualle mugientium
  prospectat errantis greges,
inutilisque falce ramos amputans

5—7 S: Claudian. carm. min. 18 = 52, 7 sq.: non freta mercator tremuit, non classica miles; non rauci lites pertulit ille fori **5 T**: Victorin. p. 136 cf. Caesius Bassus p. 257 et Victorin. p. 136 et 137: nec excitatur classico truci miles **S**: Bacchylid. fr. 13, 9 B.: *χαλκεᾶν δ᾽ οὐκ ἔστι σαλπίγγων κτύπος* ‖ poeta aliquis apud Plutarch. Nic. 9: *τοὺς ἐν εἰρήνῃ καθεύδοντας οὐ σάλπιγγες, ἀλλ᾽ ἀλεκτρυόνες ἀφυπνίζουσι* Ps. Senec. Octau. 399 sqq. de aurea aetate: humanum genus non bella norat, non tubae fremitus truces ‖ panegyr. in Pisonem 129 sq.: nec tota classicus horror nocte dieque gemit ‖ Prudent. psychom. 235 sq.: quos ... tirones Bellona truci non excitat aere ‖ cathemer. 2, 42: hunc triste raptat classicum ‖ Ou. met. I 98—100: non tuba directi, non aeris cornua flexi, non galeae, non ensis erant; sine militis usu mollia securae peragebant otia gentes ‖ Boeth. phil. cons. II metr. 5, 16: tunc classica saeua tacebant **6 S**: Petron. 114 B.: ecce iam amplexus amantium iratum diuidet mare ‖ 81 B.: non iratum etiam innocentibus mare? **7 sq. S**: Senec. epist. 68, 10: pulsare superbas potentiorum fores ‖ Senec. epist. 4, 10: non est necesse superbis assidere liminibus ‖ Mart. V 20, 5 sqq.: nec nos atria nec domos potentum nec lites tetricas forumque triste nossemus nec imagines superbas ‖ I 70, 13: nec metuas fastus limenque superbum ‖ Senec. Herc. fur. 164—166: ille superbos aditus regum durasque fores ... colit **8 T**: Porph. ad c. I 35, 22 **S**: Mart. XII 18: dum per limina te potentiorum etc. ‖ Columell. de re rust. I praef. 9: an honestius duxerim mercennarii salutatoris mendacissimum aucupium circumuolitantis limina potentiorum? ‖ Claudian. in pr. cons. Stilich. I 42 sq.: nullis haerere potentum liminibus ‖ Cyprianus heptat. iudic. u. 181: limina concludens proceris postesque superbos **10 T**: Caesius Bassus p. 269 Eutych. p. 484 **S**: Tib. I 4, 30: populus alta **11 sq. S**: Verg. ge. I 272: balantumque gregem **11 S**: Mart. III 58, 10: truces (cf. u. 5) in alta ualle mugiunt tauri **13 S**: Verg. ge. II 81 sq.: exilit ad caelum ramis felicibus arbos mira-

---

Ω = *A′*(*Aa*)*B′*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*πu*] **5** Neque *Ω Pph.* Nec *Victorinus* () **6** Nec *FRγδπ* Neque *A′B′λ′u* orret *F* **7** uitat *R* superbia *B* **8** lumina *R a. ras.* **9** Erga *C* aut] ut *γ*1*ς* **10** Altos *B* maritat *C* populos *δ* *uu.* **11** *sqq. sic disposuit Fabricius* 13. 14. 11. 12 *codicem quendam Altorfensem secutus* **11** seducta *l ante corr. et ras.* ualle] *omis. a pr.* mugentium *C*2*δ* **12** errantes *C*2*γδ*2*a*2*u* errantis *cett. C*1*δ*1*a*1*Ac.* **13** Inutilisque *B′λ′* Inutilisq *R* Inutilesque *A′C*2*Fγδu* Inuictusq; *π, sed* ictu *in ras.* amputantes *B* amputas *γ*

feliciores inserit,
aut pressa puris mella condit amphoris,
aut tondet infirmas ouis;
uel cum decorum mitibus pomis caput
Autumnus agris extulit,
ut gaudet insitiua decerpens pira,
certantem et uuam purpurae,
qua muneretur te, Priape, et te, pater
Siluane, tutor finium.
libet iacere modo sub antiqua ilice,

---

turque nouas frondes et non sua poma 15 **S**: Verg. ge. IIII 140: spumantia cogere pressis mella fauis 16 **S**: Ou. Ib. 44: pecore infirmo = ouibus 17 sq. **S**: Colum. r. r. X 43: cum satur Autumnus quassans sua tempora pomis ‖ idem III 21,3: undique uersicoloribus pomis grauidus conlucet Autumnus ‖ Ou. fast. I 209 sq.: at postquam Fortuna loci caput extulit huius et tetigit summo uertice (cf. c. I 1, 36) Roma deos ‖ Ou. tr. I 9, 45 et Sil. VIII 250: caput extulit ‖ Sen. Herc. fur. 594: illustre laetis (al. latis) exeris terris caput 17 **S**: Sen. Herc. fur. 223: multo decorum praeferens auro caput ‖ Prud. cath. 3, 76 sq.: hinc quoque pomiferi (cf. Hor. c. IIII 7, 11) nemoris munera mitia proueniunt 19 'Hor. in odis: ut — pyra' **T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 530 20 **S**: Ou. met. VIII 676: et de purpureis collectae uitibus uuae ‖ libell. de gen. nom. ed. Haupt p. 94: purpureis gemmauit pampinus uuis 21 'munero, sed Hor.: muneretur te Priape' **T**: Diomed. p. 382 23 sqq. **S**: Ouid. am. III 5, 1 sqq.: Nox erat et (epod. 15, 1) somnus lassos summisit ocellos: ... colle sub aprico creberrimus ilice lucus stabat et in ramis multa

---

Ω = A′(A a) B′(B C) F(φ ψ) R γ δ λ′(λ l) π u] **14** Felicioris R_1 Feliciores *cett.* R_2 *uid. gramm. Aufsätze 308* **16** tondit *a* ouis *F* R_1 δ π oues *A′ B′* R_2 γ λ′ *u* **17** uel] Aut *R* cum] *omis.* $δ_1$ (*et z*) decoris u_1 mitibus] mentib. *l pr.* militibus *B* capud *u* **18** Autunpnus *u* aruis extulit *R* γ $δ_2$ *uar.* a_2 *uar.* uuis extulit π agris extulit *A′ B′* δ λ′ u_2 *Pph.* agnis extulit *Ac.* extulit agris *F* ς agris u_1 () **19** Aut *a* ς Et $π_2$ gaudens *F* $δ_1$ $π_1$ ('gaudens uel gaudet' *schol. b mg.*) gaudet *cett.* $δ_2$ $π_2$ insiciua *gloss. Mai* insit//a (u *suprascr.*) *R* decerpit π *uar.* **20** purpure C_1 purpurae *cett. Ac.* () **21** muneretur *te* priape *R* muneret *F* (*et ϱ p*), *cf. Diomed. loc. supra citat.* muneretur *cett.* **22** Saluane R_1 //tutor *a* **23** *nouum epodum incipiunt A′ C γ λ′ Pseudacr.* INTRODVCIT QVENDAM (QVEMDAM *l*) FENERATOREM (FOENERATOREm *a*) LOQVENTEM ET (*omis.* λ′) LAVDANTEM (*omis.* λ′) VITAM (*omis.* λ′) QVIETAM (*omis.* λ′ QVIETE *A* QUIETĒ *a*) ET NON TAMEN SVVM PROPOSITVM (EST *add. A*) DESERENTEM (SUU PROPOSITŪ NON DESERENTEM, *suprascr.* s tam, *C*) *A′ C λ′* () *inter uu.* 22 *et* 23 *linea uacua* γ. *nulla interruptio in B F R δ π u schol. γ Porph. sed ad marginem ψ eadem exhibet quae λ′ uid. Epileg.* **23** antiqua] alta *C* aliqua ς (*L pr. b pr. r*)

modo in tenaci gramine.
labuntur altis interim ripis aquae,
queruntur in siluis aues,
f*r*on*d*esque lymphis opstrepunt manantibus,
somnos quod inuitet leuis.
at cum tonantis annus hibernus Iouis
imbres niuesque comparat,
aut trudit acris hinc et hinc multa cane

---

latebat auis. area gramineo suberat uiridissima prato, umida de guttis lene sonantis aquae. ipse sub arboreis uitabam frondibus aestum . . . || Sen. Phaedr. 508 sqq.: hinc aues querulae fremunt ramique (al. ornique) uentis lene percussi (al. percussae) tremunt ueteresque fagi. iuuit aut amnis uagi pressisse ripas, caespite aut nudo leuis duxisse somnos, siue fons largus citas defundit undas siue per flores nouos fugiente dulcis murmurat riuo sonus **24** **S**: Sen. Phaedr. 1044: musco tenaci **25** sqq. **S**: Ou. fast. III 17 sq.: umbrosae salices uolucresque canorae fecerunt somnos et leue murmur aquae **25** sq. **S**: Ou. am. III 1, 3 sq.: fons sacer in medio speluncaque pumice pendens, et latere ex omni dulce queruntur aues **25** **S**: Lucr. II 362: flumina . . . summis labentia ripis || Ou. am. II 17, 31: ripa labuntur eadem **26** **S**: Ou. fast. IIII 166: querentur aues **27** **S**: Theocr. 1, 1 sq.: *ἁ πίτυς . . . ἃ ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεται* || Prop. IIII (V) 4, 4: multaque natiuis obstrepit arbor aquis || Nemesian. buc. 1, 30 sq.: nobis ne uento garrula pinus obstrepat || Ou. fast. VI 9 sq.: est nemus arboribus densum, secretus ab omni uoce locus, si non obstreperetur aquis || Censorini fragm. c. 14, 5 H.: calentibusque lympha fontibus semper **28** **S**: Theocr. 8, 78: *ἁδὺ δὲ τῶ θέρεος παρ' ὕδωρ ῥέον αἰθριοκοιτεῖν* || Stat. s. I 3, 42: teneros inuitant (nigros mutantia codd.) murmura somnos || Ou. met. XI 604: inuitat somnos crepitantibus unda lapillis || Stat. Theb. I 389: inuitat tenuis ad dura cubilia somnos || Senec. Phaedr. 520 || Verg. ecl. 1, 55 **29** **S**: Mart. I 49, 19 sq.: at cum December canus et bruma impotens Aquilone rauco mugiet (cf. c. III 29, 57) **31** sqq. **S**: Ou. rem. am. 201—204: nunc leporem pronum catulo sectare sagaci, nunc tua frondosis retia tende iugis, aut pauidos terre uaria formidine ceruos, aut cadat aduersa cuspide fossus aper **31** sq. **T**: Seru. ad Aen. I 378 **31** eodem modo Auienus dicit 'multa capra', 'multus caper', 'multa serpens'

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] **24** Momodo *δ* **25** ripis *A' B corr.* $C\gamma\delta_2\lambda'\pi_1$ riuis *B pr.* $FR_2\delta_1 u$ //riuis *π* ri$\overset{v}{s}$is *R cf. R c.* III 29, 24 () *uid. Epileg.* **26** Quaeruntur *A R δ π ψ l pr.* insiluis *in ras. δ* auis *B R* **27** Fontes *Ω Porph. schol. γ λ φ* frondes *Markland prob. Peerlkamp Lehrs Eckstein uid. Epileg.* lymphis $B'FR\delta\lambda_2\pi a l$ limphis *A u* lynphis *γ Ac.* lyphis λ_1 opstrepunt *ς (b)* obstrepunt *Ω* mantibus *B* manant C_1 manantes *l pr.* **28** Sonnos *u* leuis *C R γ π* leues *cett.* **29** Aut *B' u Pph.* At *cett.* hiberni *B'* hiberni' C_2 hibernus *cett.* **30** imbresq̇, *B* **31** acris $A'B'R\gamma\delta\pi l_2$ *Seruii cod. M* acres *F u Seruii codd. plurimi* agris *λ'* multo *π uar. s corr.*

apros in obstantis plagas,
aut amite leui rara tendit retia,
turdis edacibus dolos,
pauidumque leporem et aduenam laqueo gruem
iucunda captat praemia.
quis non malarum, quas amor curas habet,
haec inter obliuiscitur?
quodsi pudica mulier in partem iuuet
domum atque dulcis liberos,
Sabina qualis aut perusta solibus
pernicis uxor Apuli,

---

33 sq. **S**: Mart. III 58, 26: sed tendit auidis rete subdolum turdis ‖ XI 21, 5: quam quae rara uagos expectant retia turdos **33 T**: fragm. Sangall. VI p. 639 K. **S**: Ter. Phorm. 330: non rete accipitri tenditur ‖ Verg. Aen. IIII 131: retia rara **34 T**: Caesius Bassus p. 265 Victorinus p. 139 **35 T**: Fortunat. p. 287 fragm. metr. Sangall. VI p. 639 K. omissa uoce 'gruem' cf. Pseudophiloxenus p. 10, 13: aduena: *μέτοικος* idem p. 10, 2 add.: *ἔπηλυς* **37 S**: Ter. eun. I 1, 32: neque, praeterquam quas ipse amor molestias habet, addas 'malarum quas ... curas' Lucretiana constructio est, uid. Munro ad Lucr. I 15 **39** sq. **S**: Verg. ge. II 523 sq.: interea dulces pendent circum oscula nati, casta pudicitiam seruat domus ‖ cf. adnot. ad c. II 14, 21 ‖ in rem **S**: Soph. El. 71 sqq. **40—45 S**: Ou. medic. fac. 11 sqq. **40 S**: Prud. perist. II 84: nudare dulces liberos **41** sqq. **S**: Stat. s. V 1, 121 sqq.: ipsa dapes modicas et sobria pocula tradit exemplumque ad erile monet, uelut Apula coniunx agricolae parci uel sole infecta Sabino, quae uidet emeriti iam prospectantibus astris tempus adesse uiri, propere mensasque torosque instruit expectatque sonum redeuntis aratri **41 S**: Theocriteum *ἁλιόκαυστος* id. 10, 27 et Lucr. V 251 sq.: perusta solibus ‖ Quintil. declam. p. 38 ed. Obr.: frigoribus ac solibus perusta ‖ Sen. Med. 484: a perustis Indiae populis **42 S**: Grattius cyneg. 120: pernix Lucania ‖ Auien. orb. terr. 946: pernix Durateum gens **42 T**: Seruius ad georg. III 230 et schol. ad Heirici uit. s. Germani IIII 297 **43** sq. **S**: Rutil. Lup. I 21: fer fortiter demum laborem; iam breui domum uenies expectatus; excipiet te defatigatum diligens atque amans uxor; ea sedulo ac blande praeministrando detrahet languorem et simul seniles nutriendo recuperabit uires

---

Ω = *A′(Aa)B′(BC)F(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] **32** obstantes *Fδau Seruii codd. plurimi* obstantis *cett. Seruii cod. H* **33** amitę *π* rara tetendit *Fδ ante ras.* ra$\overset{r}{t}$a *l* tendet *fragm. Sangall.* **34** Turdis// *R* edactibus *C* **35** -que *omis. δ* laqueo] ////// *φ* **36** Iocunda *Cu* premia *R2γλu* remia *R1* *uu.* **37—40** *omis. B* Ω = *A′(Aa)CF(φψ) Rγδλ′(λl)πu* **37** quas amor] Roma quas *Scriuerius Housman* **39** Quod si *uel* Quodsi Ω Quid si *C2 Haupt uid. Epileg.* inparte *A Ac.* dulces *γδu* dulcis *cett.* **41** *post* aut *in R circiter tres litterae uidentur erasae esse*

sacrum uetustis extruat lignis focum
  lassi sub aduentum uiri,
claudensque textis cratibus laetum pecus
  distenta siccet ubera,
et horna dulci uina promens dolio
  dapes inemptas apparet:
non me Lucrina iuuerint conchylia
  magisue rhombus aut scari,
siquos Eois intonata fluctibus
  hiems ad hoc uertat mare;
non Afra auis descendat in uentrem meum,
  non attagen Ionicus

---

43 S: Hieronym. epist. 66, 13 V.: ligna concidas, focum extruas **46** S: Lucret. I 259: uberibus ... distentis ‖ Verg. ecl. 4, 21 sq.: distenta ... ubera ‖ Ou. met. XIII 826: distentum ... uber ‖ Verg. ecl. 9, 31: distendant ubera ‖ Colum. r. r. III 21: distenta ... ubera ‖ Lucan. IIII 314: distentas siccant pecudes **48** cf. Colum. r. r. XI 3, 1: hortorum ... aeque curam suscipere debebit, ut et cotidiani uictus sui leuet sumptum et aduenienti domino praebeat, quod ait poeta, inemptas ruris dapes ‖ Verg. georg. IIII 132 sq.: seraque reuertens nocte domum dapibus mensas onerabat inemptis ‖ Claudian. in Ol. et Prob. coss. 204: inemptas apparet dapes ‖ Stat. s. I 6, 94: dapes inemptas ‖ Prud. cath. IIII 58: cernit forte procul dapes inemptas ‖ Paulinus c. 4, 15: adsit laeta domus epulisque adludat inemptis ‖ Mart. IIII 66, 5 sq.: saltus aprum (cf. u. 32), campus leporem (u. 35) tibi misit inemptum, silua graues turdos (u. 34) exagitata dedit **49** sq. S: Petron. 119 uu. 33 sqq.: ingeniosa gula est: Siculo scarus aequore mersus ad mensam uiuus perducitur atque Lucrinis eruta litoribus uendunt conchylia cenas, ut renouent per damna famem ‖ Mart. XIII 82, 1: ebria Baiano modo ueni concha Lucrino **49—52** T: Prisc. VIIII 37 XI 34 **50. 53** S: Petron. 93, uu. 3—7: atque Afrae uolucres placent palato, quod non sunt faciles ... ultimis ab oris attractus scarus atque arata Syrtis siquid naufragio dedit, probatur **51** S: Valer. Fl. II 365 sq.: magnis cum fratribus Eurus intonat Aegaeo **53** S: Plaut. Pers. 98: quod eat in uentrem uolo **54** S: Mart. XIII 61: inter sapores fertur alitum primus Ionicarum gustus attagenarum ‖ Hieronymus epist. ad Saluinam 79 t. I A p. 504: procul sint a conuiuiis tuis Phasides aues, crassi turtures, attagen Ionicus

---

Ω = *A′*(*Aa*)*CF*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*πu*] **43** () extrudat *δ* **44** sub ad uentu *l* **45** -que *om. u* texis *C* cratib, *δ* letum *u* **47** horna *A′Rγπ2* orna *CFδλ′π1u* **48** inemptas] ineptas *δς* (*L corr. bg*) **49** non me] Nonne *l1u* conchilia *A′Cδu* **50** Magisq; *a* rhombus *ARπu* rohmb’ *C* rombus *Fγλ′a* romb;, r *in ras.*, *δ* scari] *scari C* scauri *R2λ′π2u* *u.* **51** *redit cod. v* **51** eois, is *in ras.*, *δ* **52** Hiems *A′l* Hiemps *R* Hiemps *cett. Ac.* uertit *aliquot codd. Prisciani* **53** affra *v* **54** atagen *πu*

iucundior, quam lecta de pinguissimis
  oliua ramis arborum,
aut herba lapathi prata amantis et graui
  maluae salubres corpori,
uel agna festis caesa Terminalibus
  uel haedus ereptus lupo.
has inter epulas ut iuuat pastas ouis
  uidere properantis domum,
uidere fessos uomerem inuersum boues
  collo trahentis languido,
postosque uernas, ditis examen domus,
  circum renidentis Lares.'
haec ubi locutus faenerator Alfius,
  iamiam futurus rusticus,
omnem redegit Idibus pecuniam,
  quaerit Kalendis ponere.

58 S: Mart. X 48, 7 sq.: exoneraturas uentrem mihi uilica maluas attulit **59** S: Ou. fast. II 655: spargitur et caeso communis Terminus agno **60** S: Mart. X 48, 14: haedus inhumani raptus ab ore lupi **63** sq. T: Seru. ad ecl. 2, 66 S: Porph. comparat Verg. ecl. 2, 66: aspice aratra iugo referunt suspensa iuuenci **65** sq. S: Mart. III 58, 22 sq.: cingunt serenum lactei focum uernae et larga festos lucet ad Lares silua **65** S: Tib. II 1, 23: turbaque uernarum, saturi bona signa coloni **67** cf. Columella r. r. I 7, 2: uel optima nomina non appellando fieri mala faenerator Alfius dixisse uerissime fertur

---

$\Omega = A'(Aa)CF(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi u$] **55** *uocem* iucundior *antecedenti uersui adscribunt* $R\gamma\nu$, *omisit* δ_1, Iocundior $u\delta_2$ *mg.*, Iucundior *cett.* lecta] lęta A_1 de pinguissimis] deposcimus A'_1 de pinguissimus l_1 depingissimis R **57** Ạut δ lapathi $A'CR_2\delta\lambda'\nu$ lapati u laphati $F\gamma\pi$ lap//athi R, ⌴ *ab alt. m.* **59** cesa $\gamma\nu u$ terminabilib; δ *ante ras.* **60** haedus $C\lambda a$ hedus $AFR\delta\nu\pi lu$ edus γ hereptus A **61** ępulas F aepulas λ ut] et $C_2\gamma a$ *corr.* ouis $C_1\lambda$ iouis l oues *cett.* C_2 **62** domum properantes u properantis $CR\nu\pi$ properantes *cett.* **63** fessos, *primum* s *in ras.*, R **64** trahentis ς $(\mu\varrho)$ trahentes Ω languido, ɴ *in ras.*, δ **65** Postosq. R Positosque *cett. Ac. uid. Epileg.* **66** renidentis δ_1 *aut pr. ut uid.* π ς $(\mu\varrho g z)$ renitentis R renidentes *cett.* δ_2 lares *in ras.* δ **67** Haec ubi lo δ *in ras.* loquutus a faenerator $C\nu$ foenerator $\gamma a l$ fenator δ_1 fenerator *cett.* δ_2 alpheus u alphius ν alfius *cett. Pph. Ac.* **69** redegit Ω *Pph. Ac. schol.* γ relegit λ *corr.* l *p. ras.* () **70** Querit Au calendis $F\pi$ kalendis *cett.* ////ponere (de *supra*) δ

III.

Parentis olim siquis impia manu
  senile guttur fregerit,
edit cicutis alium nocentius.
  o dura messorum ilia!
quid hoc ueneni saeuit in praecordiis?
  num uiperinus his cruor
incoctus herbis me fefellit, an malas
  Canidia tractauit dapes?
ut Argonautas praeter omnis candidum
  Medea miratast ducem,

Epod. 3. **1—4** S: Naeuius in Apella fr. 1 R.: ut illum di perdant (al. feriant), qui primam holitor protulit caepam **1** sq. T: Seru. de m. Hor. IIII p. 471 **1** T: Diom. p. 528 Victorin. (de m. Hor.) p. 169 sq. K. **2** S: Apollin. Sid. carm. 2, 229: post guttura fracta Iugurthae ‖ ibid. 303: fracturus guttura lictor ‖ 5, 355: cui guttura fregit **4** S: Sen. Herc. Oet. 1732: o durum iecur! ‖ iam Porph. affert Verg. ecl. 2, 10 sq.: Thestylis et rapido fessis messoribus aestu alia serpullumque herbas contundit olentis **5** S: Petron. 17: maior enim in praecordiis dolor saeuit ‖ Sen. ep. 95, 25: garum...non credis urere salsa tabe praecordia?

Epod. 3. *Ω = A′(Aa)B′(BC)F(φψ)Rγδλ′(λl)νπu*] EXECRATVR (EXS: *u*) QVOD (q, *B*) APVD (APVT *C* ap̄ *B*) MAECENATEM (MECENATEM *Aλ* MECENATEN *C* MECENATÃ *l*) ALIVM (ALLIUM *λ l corr.*) EDERAT (COMEDERAT *λ* COMEDERIT *l*) (EXECRATVR ALLIVM QVOD APVD MECENATEM COMEDERAT *u*) ET AESTV (ESTV *Aλu*) TORQVEBATVR (TORQUEBETUR *λ*) *AB′λ′u*, *B′ add.*: METRVM QVOD SVPERIVS; *in B add. alt. m.*: DE ALLIO HERBA NOCENTIORE CICVTIS

AD · C · (*sic δz*, · G · *R omis. Fλ′*) MAECENATEM (MECENATÃ *l* MECENATEM *Fδλ*) TERNARIVS IAMBICVS BINARIVS IAMBICVS EPODICOS (IAMBICEPODICOS *R* EPODICVS *F*) (*in λ′ hic tit. post illum*) *FRδλ′* EXECRATUR QUOD APUD MĘCENATEM ALIVM EDERAT ET ÆSTVABAT · G · MĘCENATĒ IAMBICE PODICOS *a* AD MECENATEM TERNARIVS IAMBICVS EXECRATVR QVOD APVD MECENATEM ALLIVM COMEDERAT ET ESTV TORQVEBATVR *γ sine titulo νπ*

1 Parentes *ν ante ras.* olim] *omis. γ* **3** Edat *$π_2$u* Edit *cett. test. Pph. Porph. Ac. Pseudacr. schol. codicum νbaα etc.* () allium *B corr. R_2 γ $δ_2$ λ′ ν $π_2$ $ψ_2$ a_2 u schol. γνb* alium *cett. B pr. $δ_1$ $π_1$ $ψ_1$ Pph. Ac.* **5** seuit *R p. ras. $δ_1$ u* inp̃cordiis *δ* (*etiam l*), iis *in ras. δ* precordiis *AFγνu* **6** Num uiperin *in ras. δ* uiperin(u)s *a* **7** an malas *omis. B′ exh. cett. C_2* **8** tractauit] tractabat *R* tractabat *ν* *uu.* **9—22** *omisit B* **9** argo nautas/// *δ* preter *Aγ* omnis *Rπς(αμϱb)* omnes *cett.* **10** mirata *π p. ras.* miratast *$π_1$*? mirata est *cett.*

ignota tauris inligaturum iuga
  perunxit hoc Iasonem;
hoc delibutis ulta donis paelicem
  serpente fugit alite.
nec tantus umquam siderum insedit uapor
  siticulosae Apuliae,
nec munus umeris efficacis Herculis
  inarsit aestuosius.
at siquid umquam tale concupiueris,
  iocose Maecenas, precor
manum puella sauio opponat tuo,
  extrema et in sponda cubet.

IIII.

Lupis et agnis quanta sortito optigit,
  tecum mihi discordia est,

14 **S**: Sen. Med. 1025: ego inter auras aliti curru uehar **15** sq. **S**: Val. Fl. I 682—684: stabulis et messibus . . . Calabri populator Sirius arui incubuit **15** **S**: Sen. Oed. 47: grauis . . . incubat terris uapor **16** **S**: Homeri (Il. IIII 171) *πολυδίψιον Ἄργος* **17** **S**: Auien. or. mar. 163: usque in columnas efficacis Herculis **20—22** **S**: anthol. Lat. Burm. II p. 563: puella nec iocosa te leui manu fouebit **21** sq. **T**: Porph. ad epod. 14, 13 sent. **S**: Antiphan. apud Athenaeum XIII p. 572 b. c.: *διὰ ταῦθ᾽ ὁ πόρνος οὗτος οὐδὲ τῶν πράσων ἑκάστοτ᾽ ἐπεδείπνει μεθ᾽ ἡμῶν· τοῦτο δ᾽ ἦν, ἵνα μή τι λυπήσειε τὸν ἐραστὴν φιλῶν* ‖ Xenoph. sympos. 4, 8: *ὁ Νικήρατος κρομμύων ὄζων ἐπιθυμεῖ οἴκαδε ἐλθεῖν, ἵνα ἡ γυνὴ αὐτοῦ πιστεύῃ μηδὲ διανοηθῆναι μηδένα ἂν φιλῆσαι αὐτόν* **22** in re simili **S**: Tib. I 9, 56: tecum interposita languida ueste cubet

Epod. 4. sent. **S**: Anacr. fr. 21 B.: *ὁ πονηρὸς Ἀρτέμων κίβδηλον εὑρίσκων βίον κτλ.* (cf. adnot. ad u. 3) **1** sq. **S**: Paulin. Nol. c. 21, 538 sq.:

Ω = *A′(Aa)CF(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] **11** inligaturum *Rv* illigaturum *cett.* *iuga l* **13** ultra *C ante ras.* paelicem *FR* pelicem *cett. Pph. Ac.* **15** unquam *C* **16** Siticulose *δ* **17** munus] minus *C* herculis efficacis humeris *u* umeris *R Pph.* humeris *cett.* **18** estuosius *u* **19** Aut *u* Quod *ς (σ)* unquam *C* **20** maecenas *CRδa* mecenas *cett.* praecor *Rδ ante ras.* **21** suauio *Cv Porph. Pseudacr.* auio *π pr.* sauio *cett. π corr.* () obponat *Porph. ad ep.* 14 conponat *u* **22** Extremo *C pr.*

Epod. 4. *Ω* = *A′(Aa)B′(BC)F(φψ)Rγδλ′(λl)vπu*] AD SEXTVM MENAM LIBERTINVM. VEDIVM (MEDIV̄ *C* SALVIDIENVM *coni. Rührmund*) RVFVM EX SERVITVTE MIRATVR VSVRPASSE EQVESTREM (ΔEQVESTRẼ *l*) DIGNITATEM VSQVE AD TRIBVNATVM MILITVM (MIL *au*) *A′B′λ′u*; *a add.*: IN SEXTVM POMPEIVM MENAM IAM-

Hibericis peruste funibus latus
  et crura dura compede.
licet superbus ambules pecunia,
  fortuna non mutat genus.
uidesne, sacram metiente te uiam
  cum bis *trium* ulnarum toga,
ut ora uertat huc et huc euntium
  liberrima indignatio?
'sectus flagellis hic triumuiralibus
  praeconis ad fastidium
arat Falerni mille fundi iugera,

---

quantum etenim discors agno lupus et tenebris lux, tantum dispescunt uia diuitis et uia Christi ‖ c. 24, 448: nec enim ulla nocti et lumini concordia est, lupus nec agno congruit **1 T**: Diomed. p. 528 **S**: Hom. Il. XXII 262 sqq.: *ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά, οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν, ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν, ὣς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σὲ φιλήμεναι* ‖ Ou. Ib. 43 sq.: pax erit haec nobis, donec mihi uita manebit, cum pecore infirmo quae solet esse lupis ‖ Plaut. merc. I 2, 25 = 134 sqq.: 'periimus.' — 'principium id inimicis dato.' — 'at tibi sortito id optigit.' **3 S**: Anacr. 21, 10: *πολλὰ δ' ἐν νώτῳ* (al. *δὲ νῶτον*) *σκυτίνῃ μάστιγι θωμιχθείς* ‖ Cat. 25, 10 sq.: ne laneum latusculum ... inusta turpiter tibi flagella conscribillent **4** cf. Cledonii ars uol. V p. 42 K. sic: et compedem singularis numeri dixit [sc. Hor.], cum sit pluralis **5 S**: Claudian. in Eutrop. I 306 sq.: erecto pectore diues ambulat **6 S**: Vell. Pat. II 53, 2: aut quando Fortuna non mutat fidem? ‖ Ambros. epist. class. I 37, 13: contractus non mutat genus ‖ Stat. s. III 3, 144: mutauitque genus **7 S**: Cat. 34, 18: metiens iter annuum **8** Porph. ad epist. I 18, 30: arta toga, quae bis ulnarum non sit ut in epodis dixit **9 S**: Sil. It. VIIII 360: huc atque huc it summa seges **11 S**: Sedul. paschal. carm. V 153: sectus terga flagellis ‖ Prud. cathem. VII 139: tectus flagellis ‖ Mart. X 5, 14: seueri sectus Aeaci loris

---

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*νπu*]

BICE IN SEXTVM POMPEIVM LIBERTVM *Fγ* IN MECENAM (ME//*NAM*// *δ*) SEXTI POMPEI LIBERTUM *δz* IN SEX̄ · POMPEIV̄ · SEX LIB̄ · METRUM IAMBICUM *R* metrum quod superius (supra *a*) *add. Ba* *titulum omis. νπ*

1 quantū *l ante ras. et corr.* sorti(t)o *a* sortitio *R ante ras. Seruius ante ras.* optigit *A'CRγλ'ν Ac. Seruius* obtigit *Fδπu Pph. expos. metr. Diomed.* obtegit *B* **2** michi *u* **3** p̱ ustae *l* perustæ *π ante ras.* funibus] finibus *a_1 l pr. v_2 uar.* (*et L_1*) solibus *v_2 uar.* **5** peccunia *u* **6** motat *C* **7** mentiente *R_1 δ ante ras. π l_1* mertiente *B* metiente *cett. R_2* **8** trium *Barth* ter *Ω Ac. uid. Epileg.* //u(l)//narum *R* uinarum *B* **9** euntium] ntium *in ras. δ* **10** Liber/rima *δ* **11** trium iuralibus *A* trium uirabilibus *δ a. ras. l pr.* **12** Preconis *Fγδu* **13** mile *R_1*

et Appiam mannis terit
sedilibusque magnus in primis eques
Othone contempto sedet.
quid attinet tot ora nauium graui
rostrata duci pondere
contra latrones atque seruilem manum,
hoc, hoc tribuno militum?'

V.

'At o deorum quicquid in caelo regit
terras et humanum genus,

---

14 S: Stat. s. II 2, 11 sq.: qua limite noto Appia longarum teritur regina uiarum || Ou. ex P. II 7, 44: nec magis est curuis Appia trita rotis || Hieronym. comment. in lib. Eccles. cap. 10 t. III c. 471 B.: uias publicas mannis terant **20 S**: Sen. Herc. fur. 99: hoc, hoc ministro noster utatur dolor

Epod. 5. **T**: Porphyr. ad serm. I 8, 24: et alibi dictum est Gratidiam nomine fuisse Neapolitanam unguentariam, quam Canidiam hic appellat, et ut ueneficam carpit, ut maxime in epodo carmine ad rem **S**: Ou. met. VII 180 sqq. her. 6, 89 sqq. Verg. ecl. 8, 64 sqq. **1 sq. T**: Seru. ad Aen. VII 363 VIIII 582 Donat. ad Ter. Andr. IIII 1, 43 = 667 Prisc. XVII 171 **1 T**: Seruius de m. Hor. IIII p. 471 Seru. ad Aen. VIIII 144 Diom. p. 528 cf. Cledonii ars. uol. V p. 74: unde errauit

---

$\Omega = A'(A a) B'(B C) F(\varphi \psi) R \gamma \delta \lambda'(\lambda l) v \pi u$] **14** teret *B* ter*it R* **15** eques] et eques *A'λ'* equis *C pr.* **16** Ottone *u* contenpto *u* **17** totos ana uium *R1* **18** pendere *C pr. ut uid.* **19** latranes *γ*

Epod. 5. PVERVM PRAETEXTATVM (PRET : *γ* PT : = PRIT : *l* PT : *B'au* PRETEXATU *λ*) DEFOSSVM (DEFOSUM *λ*) INDVCIT A (AD *γ*) CANIDIA QVO NECATO (NEGATO *AB*) ALFIO (ALPHIO *B* ⲀLЄIO *l lacuna in λ*) VARO (*lacuna in λ* aleiouaro *u*) DARET POTIONEM (POTIONE *λ*) DELINIMENTORVM (DELIRAMENTORVM *γa* delimtorũ *u*) *A'B'γλ'u*, *B' add.*: · M · QVOD SVPERIVS, *λ'u quae legimus in F* IN GRATIDIAM (gracidiam *u*) CONVERSO NOMINE · TERNARIVS ($\overline{T}$Nⲁ · $\overset{S}{R}$ · $\overset{S}{S}$ · *δ*) IAMBICVS (· $\overset{S}{L}$ · $\overset{S}{B}$ · $\overset{S}{C}$ · *δ* · I · B · C · *z*) BINARIVS (· $\overset{S}{B}$ · N · *δ*) IAMBICVS (· I · B · C · *δz*) EPODICVS (IAMBICEPODICOS *R* · I · B · C · EPODICOS *δz*) *FRδλ'uz* (*in δ post* NOMINE *haec leguntur*: $\overline{T}$NA · $\overset{ϛ}{R}$ · $\overset{ϛ}{S}$ · $\overset{ϛ}{L}$ · $\overset{ϛ}{B}$ · $\overset{ϛ}{C}$ · $\overset{ϛ}{B}$ · $\overset{ϛ}{N}$ · $\overset{ϛ}{I}$ · B · C · EPODICOS) *titulum omiserunt vπ*

1 At *R* quidquid *π1 Pph. Diomed.* quidquit *C* quicquid *cett.* quisquis *Donati edit.* celo *u* regit *A'B'Rγδ2λ corr. v Pph. Porph. Ac. schol γ* regis *Fδ1λ'πa2 uar. u Donati edit.* () **2** terra *γ*

quid iste fert tumultus, et quid omnium
  uoltus in unum me truces?
per liberos te, si uocata partubus
  Lucina ueris adfuit,
per hoc inane purpurae decus precor,
  per improbaturum haec Iouem,
quid ut nouerca me intueris aut uti
  petita ferro belua?'
ut haec trementi questus ore constitit
  insignibus raptis puer,
inpube corpus, quale posset impia
  mollire Thracum pectora,
Canidia, breuibus inplicata uiperis
  crines et incomptum caput,
iubet sepulchris caprificos erutas,

Horatius qui dixit: at o deorum Iuppiter **S**: Liv. XXIII 9,3: iurantes per quicquid deorum est **2 S**: Prud. perist. II 204: lux est et humanum genus **4 S**: Symmach. rel. 47, 1: truces uultus **5. 8 S**: Ter. Andr. 538. 540 = III 3, 6. 8: per te deos oro ... perque ... gnatam tuam et gnatum meum **9 S**: Sen. controu. IIII 6: quid alterum nouercalibus oculis intueris? **10 S**: Callim. hymn. in Cer. 51 sqq.: *τὰν δ' ἄρ' ὑποβλέψας χαλεπώτερον ἠὲ κυναγὸν ὤρεσιν ἐν Τμαρίοισιν ὑποβλέπει ἄνδρα λέαινα ὠμοτόκος, τᾶς φαντὶ πέλεν* (codd. *πέλειν*) *βλοσυρώτατον ὄμμα* **11—13** 'ut — constitit puer — corpus' **T**: Prisc. VI 65 **11 S**: Ou. trist. III 11, 54 et in Ibide u. 114: ore tremente **15** cf. Porph. ad serm. I 8, 25: et alibi dictum est Gratidiam nomine fuisse Neapolitanam unguentariam, quam Canidiam hic appellat et ut ueneficam carpit maxime in epodo carmine **S**: Ou. a. a. II 376: breuis ... uipera

---

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ'*(*λl*)*νπu*] **3** et quid *FRγδνπu* aut quid *A'B'λ'* (et *σg*) *Pph.* () **4** Voltus *FRγδπ* Vultus *A'B'λ'νu* unum etruces *δ*1 **5** apartubus *δ ante ras. π ante ras.* (*et z*) **6** affuit *A'γu* adfuit *cett.* **7** purpure *γ* dec'p̃cor *δ* **8** inprobaturum *F item δ, sed* ru *in ras.*; ĩprobaturum *B* imbrobaturum *R*1 improbaturum *cett. R*2 **9** ut] *ut R* *me*//*in*tueris *δ* aut uti] quam uti *u* aut ut *A'*1*C* **11** haec] haec & *Fδ*1*π* trementi] //rementi (t suprascr.) *R* (&rementi *R*1 *ut uid.*) //trementi *δ* (&trementi *δ*1 *ut uid.*) quęstus *Cl* questus *cett. sed in δ* e *in ras.* **12** pueri: *δπ* **13** Inpube *FRγδλπ Ac.* Inbube *Pph.* Ĩpube *B* Impube *A'Cνlu* posset] sol& *B* inpia *λ* impia *cett.* **14** trhacum *δu*, *sed in δ* trh *in ras.*; thracum *cett.* traecũ *schol. λ* **15** implicata *γδνu schol. λφ* inplicata *FRπ Pph. Ac.* illigata *A'B'λ'* (*et σg Monac. II Argentor. II*) inligata *Porph.* **16** capud *u* **17** sepulcris *Cπ pr. au* sepulchris *π corr. cett.*

iubet cupressus funebris
et uncta turpis oua ranae sanguine
plumamque nocturnae strigis
herbasque, quas Iolcos atque Hiberia
mittit uenenorum ferax,
et ossa ab ore rapta ieiunae canis
flammis aduri Colchicis.
at expedita Sagana per totam domum
spargens Auernalis aquas
horret capillis ut marinus asperis
echinus aut currens aper.

---

18 S: Verg. Aen. III 64: maestae uittis atraque cupresso || VI 216: feralis ... cupressos **19** sq. S: Prop. III 6, 27—29: illum turgentis ranae portenta rubetae et lecta exectis anguibus ossa trahunt et strigis inuentae per busta iacentia plumae **19** *ὤεα χελύνης* commendat Nicander alexiph. 555 || Iuu. 1, 70 **20** S: Lucan. VI 689 et anthol. Lat. 762, 39: strix nocturna **21** sq. T: Seru. ad Aen. VIIII 582 S: Verg. ecl. 8, 95 sq.: has herbas atque haec Ponto mihi lecta uenena ipse dedit Moeris: nascuntur pluruma Ponto **21. 24** S: Manil. V 34: Colchidis et magicas artes qui uertere Iolco (codd. colchon) ... **23** S: Luc. VI 552 sq.: morsusque luporum expectat siccis raptura e faucibus artus || Apul. met. III 17: extorta ferarum dentibus trunca caluaria **26** S: Verg. Aen. IIII 512: sparserat et latices simulatos fontis Auerni **27** sq. S: Aus. epist. 22, 2, 11 sq.: horrens capillis ut marinus asperis echinus aut uersus mei || Sil. I 421 sqq. de apro: fulmineus ceu Spartanis latratibus actus, cum siluam occursu uenantum perdidit, hirto horrescit saetis dorso et postrema capessit proelia || Stat. Theb. XI 530 sq.: fulmineos ueluti praeceps cum comminus egit ira sues strictisque erexit tergora (codd. pectora) saetis || Ouid. hal. 60 sq.: actus aper saetis iram denuntiat hirtis et ruit oppositi nitens in uolnera ferri **28** echin.] Graecum prouerbium: *ἐχίνου τραχύτερος* uid. Erasm. adag. p. 474 curr. ap.] S: Verg. Aen. I 324: spumantis apri cursum

---

Ω = *A′*(*A a*) *B′*(*B C*) *F*(*φ ψ*) *R γ δ λ′*(*λ l*) *ν π u*] **18** cupressus *F R δ λ′ ν π Pseudacr.* cupressos *cett. uid. Epileg.* cupresses *Pph.* funebris *A′ B′* R_1 funebres *cett.* R_2 a_2 **19** cuncta *B* oua ranae] o uarane *A* rane *γ* rana *B* sangine (v. supra) *B* **20** strigis uocturnae *A′ B λ′* (*et σ*) strigi nocturnae *C* nocturne strigis γ_1 nocturnę *strigis δ* (strigis δ_2 *in ras.*) nocturnae strigis *cett.* **21** iolcos R_1 *ν pr. Seruii Reginensis cons. Porph.* ioleos *Seruii Parisinus* hiolcos *A′ B* R_2 *γ* hiolchos δ_2 *schol. γ* colchos *F* δ_1 *λ′ π u Ac.* cholchos *Pph.* colcos *C λ corr. Pseudacr.* () atque *F R γ δ ν π u Pph. Ac.* aut *A′ B′ λ′* (*et σ*) **22** ferox *R* **23** ieiune *A γ* leoninę *B* leuinę *C pr.* aut_1 ca//nis *C* **24** cholchicis *π a* **25** Aut *λ′ et* A_1 *ut uid.* A//t *A l omis.* a_1 Atq. *u* At *cett.* a_2 saga////per *u* **26** auernalis *A′ B′ R ν* π_1 auernales *F γ δ λ′* π_2 *u* **27** capillus *l pr.*

abacta nulla Veia conscientia
  ligonibus duris humum
exhauriebat ingemens laboribus,
  quo posset infossus puer
longo die bis terque mutatae dapis
  inemori spectaculo,
cum promineret ore, quantum extant aqua
  suspensa mento corpora:
exsecta uti medulla et aridum iecur
  amoris esset poculum,
interminato cum semel fixae cibo
  intabuissent pupulae.
non defuisse masculae libidinis
  Ariminensem Foliam
et otiosa credidit Neapolis
  et omne uicinum oppidum,
quae sidera excantata uoce Thessala

---

30 S: Auien. phaen. 68 sq.: cum duris uersare ligonibus arua conueniat **31** S: Tac. G. 46: ingemere agris **33** sq. 'mutatae — spectaculo' T: Prisc. VII 41 **37** S: Seren. Sammonic. 848: iecur exsectum ‖ 429: (splen) exectus ‖ Sen. Med. 732 (734) sqq.: miscetque et obscenas aues maestique cor bubonis et raucae strigis execta uiuae uiscera ‖ Prop. III 6, 28: lecta exectis anguibus ossa **40** S: Theocr. 1, 91: *τάκεαι ὀφθαλμώς* **43** S: Ou. met. XV 711 sq.: in otio natam Parthenopen ‖ Sil. XII 31 sqq. de Neapoli: nunc molles urbi ritus atque hospita Musis otia et exemptum curis grauioribus aeuum **45** sq. S: Aristoph. nub. 749 sq.: *γυναῖκα φαρμακίδ' εἰ πριάμενος Θετταλὴν καθέ-*

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\nu\pi u$] **29** Veia] uela (tâ *B*) *B'* ueia *cett.* **30** duris] diris *C* *u.* **31** *qui ut titulus litteris rubris uncialibus scriptus fuerat in* R_1, *erasus et additus a* R_2 **31** Exauriebat $C\delta a$ **32** Quo, o *in ras.*, π infosus R_1 **33** Longe *C* mutate λ dapes $F\delta\lambda'$ **34** In(ualde)emoris pectaculo γ Inemori $A'CR\delta_2\lambda\pi$ *p. ras.* Inẹmori (ri) *u*, *punctis et 'ri' altera atramento adscriptis* Īnemori *B* Inmemori $F\delta_1\pi$ *ante ras.* a_2 (*schol. F* 'indigno memoria') *Prisciani unus cod.* memori *Prisciani codd. plerique* Immemori *l ante ras.* Imemori *l p. ras.* expectaculo ψ **35** prominet δ_1 extat *B* exstant ν **36** Suspensa// δ corpore *C pr.* **37** *incipit altera manus in* γ exs. uti] exectati *B* Exsecta $FR\gamma\delta\lambda'\nu\pi a$ *corr. u Pph. Ac. schol.* γ *schol.* ψ Execta $A'B'$ Exsucta $\lambda_2\varsigma$ Exucta $C_2\varsigma$ () *uid. Epileg.* **39** fixe *BF* cybo *F* **40** populae $B\lambda$ *pr.* ψ *pr.* papulae l_1 **41** mascule *A* **42** Arimenensem $A'B'$ Arimiminensem $\lambda'\psi$ *ante ras.* Arimensem γ **43** ociosa *C* **45** Que $A\gamma_1$ sydera γ thesala $B\delta$ *pr.*, *corr. ead. manu* tessala u_1

lunamque caelo deripit.
hic inresectum saeua dente liuido
Canidia rodens pollicem
quid dixit aut quid tacuit? 'o rebus meis
non infideles arbitrae,
Nox et Diana, quae silentium regis,
arcana cum fiunt sacra,
nunc, nunc adeste, nunc in hostilis domos
iram atque numen uertite.
formidulosis cum latent siluis ferae
dulci sopore languidae,

λοιμι νύκτωρ τὴν σελήνην ‖ Sen. Phaedr. 790 sq.: at nos solliciti lumine (al. numine) turbido tractam Thessalicis carminibus rati ‖ 420 sq.: sic te regentem frena nocturni aetheris detrahere numquam Thessali cantus queant ‖ Claudian. in Ruf. I 146 sq.: noui, quo Thessala cantu eripiat lunare iubar ‖ Symmach. epist. VII 19: quis Colchus (cf. c. II 13, 8. epod. 17, 35) aut Thessalus cantu aut manu has offensiones leuasset? ‖ Verg. ecl. 8, 69: carmina uel caelo possunt deducere lunam ‖ Plat. Gorg. p. 513a: *τὰς τὴν σελήνην καθαιρούσας τὰς Θετταλίδας* **46** S: Tib. I 10, 60: e caelo deripit ille deos **47** sq. S: Mart. IIII 27, 5: nigros conrodit liuidus ungues ‖ Petron. fr. 3 B.: pollice ... usque ad periculum roso ‖ Prop. II 4, 3: inmeritos corrumpas dentibus ungues **49—53** S: Ou. met. VII 192. 194 sq. 198: Nox, ait, arcanis fidissima ... tuque, triceps Hecate, quae coeptis conscia nostris adiutrixque uenis ... adeste **51** sq. S: Theocr. 2, 10 sq.: *ἀλλὰ Σελάνα φαῖνε καλόν. τὶν γὰρ ποταείσομαι ἅσυχε δαῖμον* ‖ Sen. Med. 6 sq.: tacitisque praebens conscium sacris iubar Hecate triformis ‖ Stat. Th. X 365: arcanae moderatrix Cynthia noctis ‖ Apul. de magia 31 **54** S: Verg. Aen. IIII 611: accipite haec meritumque malis aduertite numen **55** S: Prud. contra Symm. II 874 sq.: semita quam pecudes et muta animalia carpunt quaeque latent siluis ‖ ad sent. Verg. Aen. IIII 522 sq. ‖ Verg. ge. IIII 468: et caligantem nigra formidine lucum ‖ ad rem S: Lucan. III 411

Ω = A′(Aa)B′(BC)F(φψ)Rγδλ′(λl)vπu] **46** celo *u* ~~de~~cęlo *φ* diripit *γu1* deripit *cett.* () **47** inresecto (u, v supra) *u* seua *Cδ1?u* libido *B* **48** Canidiā *v* Canida *π pr.* **49** quod tacuit *λ′* o rebus meis *in ras. δ* **50** infidelis *B* arbitrię *C* **51** regit *l pr.* *uu.* **51** *sqq.* *Peerlkamp sic ordinat:* 51. 52. 55. 56. 53. 54 **52** Arcana//cum *R* Archana *Fγvlu* cum] dum (c supra) *C* dum ς (*v*) cui *coni. Jever* **53** hostilis *A′B′λ′* hostiles *FRγδvπu* domus *γ* (*et Argent. II a manu secunda*) *Pseudacronis lemma in cod. v* domos *cett.* (*et Argent. II a manu prima*) damus *Pph.* **55** Formidulosis *B′π* Formidolosis *A′FRλ′v Ac. schol. γ* Formidulosae *C2δ2* (*in δ* dulosae *in ras.*) Formidolosae *a2u* Formidolose *γλ2* () cum *A′B′Rγδ2λ′v Ac.* dum *Fδ1πu* latent// *δ* **56** Dulcis opere *B′* langidę (v supra) *B*

senem, quod omnes rideant, adulterum
  latrent Suburanae canes
nardo perunctum, quale non perfectius
  meae laborarint manus.
quid accidit? cur dira barbarae minus
  uenena Medeae ualent,
quibus superbam fugit ulta paelicem,
  magni Creontis filiam,
cum palla, tabo munus inbutum, nouam
  incendio nuptam abstulit?
atqui nec herba nec latens in asperis
  radix fefellit me locis.
indormit unctis omnium cubilibus
  obliuione paelicum.
a! a! solutus ambulat ueneficae
  scientioris carmine.

57—59 S: Plaut. Cas. II 3, 23 (240): senecta aetate unguentatus per uias, ignaue, incedis? ‖ mil. III 3, 50 (924): moechum unguentatum **57. 59** sq. **T**: Prisciani codd. O D S r XVII 32. reliqui et optimi codd. Horatianos uersus omittunt: eosque inepto loco insertos esse apparet **57** cf. Plot. p. 523: senes quod omnes rideant cunctos canos **S**: Ou. am. I 9, 4: turpe senilis amor **61** sq. **S**: Theocr. 2, 15 sq.: *φάρμακα ταῦτ' ἔρδοισα χερείονα μήτε τι Κίρκης μήτε τι Μηδείας μήτε ξανθᾶς Περιμήδας* ‖ Tib. I 2, 51: sola tenere malas Medeae dicitur herbas **67** sq. **S**: Ou. met. VII 418: (aconita) nascuntur dura uiuacia caute **69** cf. Plot. p. 524: indormit unctis omnium cubilibus malignus

---

Ω = A'(Aa)B'(BC)F(φψ)Rγδλ'(λl)νπu] **57** quod] quo $F\delta_2 a_2 l_2$ quod *cett. Ac. Plot. Prisc.* a_1 *n. l.* **58** suburanae *BFRγδνπu Ac. Pseudacr.* suburbanae $a_1 l$ surv//banę *C* suburbane $A\lambda_1$ (*alt.* b *eras.*) **59** perunctu C_1 pfect^{i}us *δ* **60** laborarunt *A'B'λ'* laborarint *cett.* l_2 *Pph. schol. λφ Prisc.* () manus] maius *δ* **61** accidit] *omis.* C_1 cur] qur *R ante ras.* dira] *omis. A* barbare *AB* **62** mediae R_1 me dei C_1 **63** superbam *FR ante ras.* $\delta_1\lambda'\nu u$ *gloss. Γ* superba $A'B'R_2\gamma\delta_2\pi u_2$ *Ac. Pseudacr. schol. γ* () ultra *R ante ras.* paelicem *B'Rl* pelicem *cett. Ac.* **64** filia *π* **65** palla^{ta}////bo *F* pallo u_1 pala l_1 pal *λ* imbutum $\gamma_1\pi l$ *schol. λφ* inbutum *FRδλνu Pph.* infectum $A'B'\gamma_2$ *et haec interpretatio est in gloss. Γ (γνb) et Pseudacr.* noua *ABπ p. ras.* **67** ^{nec} latens *u* **68** fefellix *A* me inlocis *δ* me in locis *π a. ras.* **70** paelicum *AB'Rδ Pph.* pelicum *Fγλ'νπau* Obliuione pelicum aha | Solutus a: *u* *au.* **71—17, 27** *deficit cod. ν* *Ω = A'(Aa)B'(BC) F(φψ)Rγδλ'(λl)πu* **71** A. a. $A'C_2\pi$ *Pph. omis.* $B'R\lambda_1$ Ah ah $F\lambda_2 a_2 l$ ^{a}Haha *δ* Ah *γ* aha *u* ueneficię *π* **72** carminae *R*

non usitatis, Vare, potionibus,
  o multa fleturum caput,
ad me recurres, nec uocata mens tua
  Marsis redibit uocibus.
maius parabo, maius infundam tibi
  fastidienti poculum,
priusque caelum sidet inferius mari
  tellure porrecta super,
quam non amore sic meo flagres uti
  bitumen atris ignibus.'
sub haec puer iam non, ut ante, mollibus
  lenire uerbis impias,
sed dubius, unde rumperet silentium,
  misit Thyesteas preces:
'uenena magnum fas nefasque non ualent

---

73 cf. Plot. p. 523: non usitatas inferam positiones **S**: Prud. cath. VII 56: non usitatis ortus hic natalibus **74 S**: Plut. quaest. conu. 3 p. 647: *μαρτυρεῖ δ' Ἀλκαῖος κελεύων καταχέαι τὸ μύρον αὐτοῦ κατὰ τᾶς πολλὰ παθοίσας κεφάλας* **76 S**: Lucil. 512 L. ‖ Ou. med. formae 39 ‖ Sil. VIII 495 sq. ‖ Gell. XVI 11, 2 ‖ et uid. adnot. ad epod. 17, 29 **79** sqq. adnot. ad c. I 33, 7 sqq. **82 S**: Verg. Aen. IIII 384: sequar atris ignibus absens ‖ Ou. fast. II 561 sq.: conde tuas, Hymenaee, faces et ab ignibus atris aufer ‖ Sil. XIII 447: ante atros absumpti corporis ignes ‖ XVII 180: ignibus atris ‖ Claudian. VI cons. Honor. 325: sulphure caeruleo nigroque bitumine fumat **83** sq. **S**: Hom. Od. XXIIII 392: *μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος* et I 56 sq.: *μαλακοῖσι ... λόγοισι θέλγει* **85 S**: Lucr. IIII 581: silentia rumpi ‖ Oppian. cyn. I 226: *ἵππος ἐν ὑσμίνῃ ῥῆξέν ποτε δεσμὰ σιωπῆς* **86** fort. respexit Thyestis execrationes apud Ennium (Cic. Tusc. I 44, 107) **87** sq. **S**: Boeth. phil. cons. IIII 3, 32: corda uertere non ualent ‖ Verg. ge. I 505: ubi fas uersum atque nefas ‖ Ou. met. VI 585 sq.: fasque nefasque confusura ruit inuicem permutare exhib. Quintil. inst. I 4, 16 **87 S**: Prud.

Ω = *A′ Aa B′ B C (F (φ ψ) R γ δ λ′ (λ l) π u]* **73** usitatis] usitectis *R ante ras.* **74** flecturum *λ′ ante ras.* capud *u* **75** recurrens *π* ne uocata *π pr.* menstrua *B* **76** ridibit *A* **78** Fastidien// (ti *superscr.*) *a* **79** celum *λ u* inferius] infernus *C ante ras.* mare *F R δ1 π* mari *cett. δ2 Ac.* **80** Tellure// *δ* Tellere *a pr. aut 1* **81** sic flagres meo uti *u* mei *Glareanus, Bentl.* **82** atris///, is *in ras.*, *δ* **83** Sub hoc *R π* (*in π superscr.* ę) iam non] non iam *δ ς* iam *omis. γ π pr.* (*add. supr. u.*) ut omis. *u* **84** uerbas *π pr.* **86** thyesteas *B C corr. a Ac.* tibiesteas *R1* tiesteas *R2* thiestheas *u* thiesteas *cett. C pr.* praeces *A λ u u.* **87. 88** *del. Guyet Bentl. Peerlk.* **87** Venena, a *in ras. π* magnum *Ω Pph. Porph. Ac. schol. λ φ* (magnum) *Lambin* magica *edit. uet. Bentl.* maga non *Haupt* magicum *Rutgers* maga num *C. W. Nauck et Hertz uid.*

conuertere humana *in*uicem.
diris agam uos; dira detestatio
nulla expiatur uictima.
quin, ubi perire iussus expirauero,
nocturnus occurram furor,
petamque uoltus umbra curuis unguibus,
quae uis deorum est Manium,
et inquietis assidens praecordiis
pauore somnos auferam.
uos turba uicatim hinc et hinc saxis petens
contundet obscenas anus;

---

cath. III 134 sq.: fasque nefasque simul glomerans, inpia crimina morte luit **88 S**: Prud. cath. VII 214: unam paremque sortis humanae uicem inter potentes atque egenos ducere **89** sq. 'dira — uictima' **T**: Seru. ad Aen. VII 597 **89 S**: Liu. XXXX 56, 9: umbrae insontis interempti filii eum diris agitarent **91—96 S**: Verg. Aen. IIII 384—386: sequar atris ignibus absens et, cum frigida mors anima seduxerit artus, omnibus umbra locis adero ‖ Suet. Ner. 34: saepe confessus exagitari se materna specie uerberibusque Furiarum ac taedis ardentibus **91** sq. **S**: Apoll. Rh. III 703 sq.: ἤ σοί γε φίλοις σὺν παισὶ θανοῦσα εἴην ἐξ Ἀίδεω στυγερὴ μετόπισθεν Ἐρινύς **91 S**: Prud. cath. VII 111: iussus perire solus e cunctis reus **92 S**: Quintil. declam. 314: sunt illa uera, quae extremo miseri spiritu dicebantur: dabis mihi, scelerate, poenas: persequar quandoque et occurram ‖ Sen. Ag. 765: strepuntque nocturni metus **93 S**: Ou. Ib. 141 sq.: tunc quoque factorum ueniam memor umbra tuorum, insequar et uoltus ossea larua tuos ‖ Val. Fl. VIII 150 sqq. Sch.: uellem unguibus uncis ut uolucris possem praedonis in ipsius ora ire ‖ Ou. a. a. III 568: nec dominae . . . appetat ungue genas **94 S**: Prud. cath. I 49 sq.: quae uis sit huius alitis, saluator ostendit Petro **95 S**: Prud. cath. VII 20: animusque pigris stertat ut praecordiis **97** 'nos turba — saxis' **T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 606

Ω = *A*′(*Aa*)*B*′(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ*′(*λl*)*πu*]

Epileg. non ualent] num ualent *Nauck et Hertz* post nefasque *duo puncta et post* humanam uicem *interrogandi signum ponit J. S. Speijer, mutato etiam uersuum ordine ita ut uu.* 87 *sq. Canidiae tribuantur et post u.* 82 *transponantur, obseruat. p.* 51 *Groning.* 1891 **88** non uertere *Bentley* humana inuicem *editor* humanam uicem *Ω Pph. Porph. schol. γ* humanas uices *Bentley* immani uice *Peerlkamp*; *uid. Epileg.* **89** detestatio *u* **90** expiatur *l a. ras.* **91** Q//uin *δ* perire *om. u* uisus *B* exspirauero *γ* expi^{r}auero *B* **92** Nocturnis *C* **93** uultus *Ω* curuis, i *in ras. δ* ung^{v}ibus *B* **94** quę uis deorum maniū ē *Ac.* maniū// *δ*, – *ab alt. manu* **95** Et quietis *A*′ Et //inquietis *R* assident *B* assidens *cett.* precordiis *γλu* **96** sonnos *u* **98** Contundat *A*′*B*′*λl corr. Pph.* Condat *l pr.* Contundet *cett.* obscena sanus *R*1 obscenas *a* obcenas *λ*1

post insepulta membra different lupi
  et Esquilinae alites,
neque hoc parentes, heu mihi superstites,
  effugerit spectaculum.'

VI.

Quid inmerentis hospites uexas canis
  ignauos aduersum lupos?
quin huc inanis, si potes, uertis minas
  et me remorsurum petis?

---

99 'post — differant lupi' **T**: Plot. p. 524; idem Troianis minatur Hector ap. Hom. Il. XV 348 sqq. nisi quod ibi *κύνες* memorantur, non *λύκοι* ‖ **S**: Soph. Ai. 830: *ῥιφθῶ κυσὶ πρόβλητος οἰωνοῖς θ' ἕλωρ*

Epod. 6. **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 471 Diomed. p. 528 **4 S**: Hieronym. epist. 50, 5 V.: possum remordere, si uelim; possum genuinum laesus infigere ‖ Lactant. inst. diu. VI 18: uoluit . . . hominem canino more uiuere, ut remordeat lacessitus

---

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] **99** insepulta// *C* menbra *λu* differrent *γ* l_1 deferent *Ac.* **100** aesquilinae *ABFπ* esquilinae *cett., sed δ in ras.*; esquiline *Ac.* () **102** Effugerit *FRγδπ p. ras. u Pph. Porph. schol. λφ* Effugerint *A'B'λ'π ante ras.*

Epod. 6. MALEDICVM POETAM IN SE IRRITAT MINATVRQVE (MIRATURQ. *λ'*) SI SOLITA RABIE FVERIT ELATVS (FLATUS *l*) *A'B'λ'*, *a add. quae legimus in Fγ*, *C add.*: · M · QVOD SVPERIVS IN CASSIVM (CASSVM *δl*, *recte λ*:) SEVERVM · TERNARIVS IAMBICVS (IAMBIVS *F* IMBI *δ*) BINARIVS IAMBICVS (· L · B · C ·' *δ*) EPODICVS (PODICVS *γa* EPODICOS $\delta_2 z$ PODICOS $R\delta_1$) *FRγδλ'a* MALEDICVM POETAM IN SE I*RR*VAT *et* IN CASSIVM SEVERVM MALEDICVM POETAM TERNARIVS IAMBICVS BINARIVS IAMBICVS EPODICVS *u sine titulo π* ()

1 immerentis AR_1 immirentis a_1 inmerentis C_1 *Seruius* im̄erentes *B* immerentes $FR_2\pi_2 lu$ *Ac.* inmerentes $C_2\gamma\delta\lambda$ *expos. metr. Pph. Diom.* merentes π_1 immirentes a_2 uixas R_1 canes *B* **2** Ignabus *B* Ignauus *cett.* adu. lupos] uel bis hostis lupos aduersum *R et* π_1 *ut uid.*; *π exhib.*: *aduersum* lupos //// aduersum $A'R\gamma\delta\lambda'\pi_2$ *Ac.* aduersos *B* aduersus *CFu* **3** inanis *A'CRγλ'π* inanes *BFδu* uertis $A'B'R_1\gamma\lambda'\pi_1 u_2$ *gloss. Γ schol. γb* uerte $B_2FR_2\delta\pi_2 u_1$ () *uid. Epileg.* **4** pete $FR_2\delta\pi_2 l_2 u_1$ petes *l a. ras.* petis *cett.* $\pi_1 u_2$ ()

nam qualis aut Molossus aut fuluos Lacon,
  amica uis pastoribus,
agam per altas aure sublata niues,
  quaecumque praecedet fera;
tu cum timenda uoce complesti nemus,
  proiectum odoraris cibum,
caue, caue: namque in malos asperrimus
  parata tollo cornua,
qualis Lycambae spretus infido gener
  aut acer hostis Bupalo.
an siquis atro dente me petiuerit,
  inultus ut flebo puer?

---

5 sqq. cf. Plot. p. 527: nam qualis aut Molossus aut fuluus Lacon amica uis pastoribus per altas 5 'aut fuluus Lacon' **T**: schol. Lucan. IIII 441 Omnib. **S**: Verg. ge. III 405: uelocis Spartae catulos acremque Molossum 6 **S**: Lucr. IIII 679: permissa canum uis ‖ VI 1220: fida canum uis ‖ Verg. Aen. IIII 132: odora canum uis ‖ Theocr. 5, 106: *κύων φιλοποίμνιος, ὃς λύκον* (al. *λύκος*) *ἄγχει* **9. 7** tu cum | per altas] **S**: Claudian. fescenn. 1, 10: tu cum per altas impiger ilices **10 T**: Eutych. p. 461 **12 T**: Plotius p. 527 **S**: Plaut. Ps. IIII 3, 5 (1021): ne . . . mi obuortat cornua **13** sq. cf. Plotius p. 528: qualis Lycambe spretus infido gener Bupalo **15 S**: Mart. V 28, 7: robiginosis cuncta dentibus rodit **16 S**: Claudian. in Eutrop. II 209: flebis inultus ‖ Ou. met. IIII 426: nil poterit Iuno nisi inultos flere dolores? ut puer] **S**: Hom. Il. XX 431: *νηπύτιον ὥς*

Ω = *A′(Aa)B′(BC)F(φψ)Rγδλ′(λl)πu*] **5** molosus *γδλ′u Plotius* molosos *B* molossus *cett.* fulu^{v}os *R* fuluus *cett.* laco *A′B′γδ2 cf. Prisciani instit.* VI *p.* 220 *sq.* lacon *cett. a2* (l *in ras. in l*) *Plotius schol. Lucan.* () *uid. Epileg.* **6** Amica *π*, Amice *π1* **7** *p* altas *u* niues] mues *R ante ras.* **8** Quecumq. *Aλ* precedet *u* **9** Tuq^{c}uum *π, c ab alt. m.* conplesti *ARu* complesti *cett. Ac.* **10** odorabis *C* cybum *F* **11** nanq, *C* asprimus, aspr *in ras.*, *δ* **13** quales cambe *Plotii cod. optimus* lycambae *Rδλ′π corr. a2* lycambe *γ* licambae *AB′Fπ pr. u* lyc^{a}imbæ *a* sprętus *φ* *sp//retus a* sp&us *C1* **14** bubalo *λ corr. π2 l* pabulo *γ* bupalo *cett. λ pr. π1* () **15** atro *π* me oppetiuerit *Fδ1?π1* me petiuerit *cett. δ2 Ac. schol. γ*

VII.

Quo, quo scelesti ruitis? aut cur dexteris
aptantur enses conditi?
parumne campis atque Neptuno super
fusumst Latini sanguinis,
non ut superbas inuidae Carthaginis
Romanus arces ureret,
intactus aut Britannus ut descenderet
sacra catenatus uia,
sed ut secundum uota Parthorum sua
urbs haec periret dextera?

Epod. 7. **1** sq. **S**: Sen. Phaedr. 533: non arma saeua miles aptabat manu ‖ Val. Fl. II 544 sq.: aptatque superbis arma umeris ‖ Quintil. declam. IIII 4: arma mihi ... ipse circumdedit et suis ad pugnam manibus aptauit **1 T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 471 praem. ʻseptima ode' Diomed. p. 528 **S**: Prud. psych. 351 sq.: quis furor insanas agitat caligine mentes, q u o r u i t i s? cui colla datis? **3** sq. cf. ʻparumue campis atque N : s : fusum dextris' Plot. p. 525 **S**: Sen. Med. 452 sq.: patriumque regnum quaeque fraternus cruor perfudit arua ‖ Sil. III 567 sq.: p a r u m n e e s t exilia errantis totum quaesisse per orbem? **5—7** cf. Plot. p. 528: non — aut Britannus ... **5** sq. cf. Plot. p. 525: non ut s : i : Carthaginis arces **S**: Stat. s. I 3, 86 sq.: a r c e s q u e s u p e r b a e Anxuris ‖ Claudian. Stil. laud. I 343: saluae C a r t h a g i n i s a r c e s **5 S**: Sall. Cat. 10, 1: Carthago, aemula imperi Romani **7** sq. **S**: Symmach. rel. 47, 1: uidimus, quae lecta miramur, c a t e n a t u m agmen uictae gentis induci

---

Epod. 7. $\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta\lambda'(\lambda l)\pi u$] PRIMO CIVILI BELLO FINITO VT AB ALIO (BELLO *add. B*) ABSTINEATVR (ABSTINEAT *A'B'λ'u*) DEPRECATVR (AMONET *λ* āmonet *u* AMMONET *l*) *A'B'γλ'u. γλ'au add. quae legimus in F, C add.* METRVM QVOD SVPERIVS TERNARIVS IAMBICVS BINARIVS IAMBICVS EPODICVS (IAMBICAE PODICOS *R* IAMBICEPODICOS *a*) *FRγλ'au; a add.:* M' QVOD SVPRA ·> *titulum om. π* AD · R · P · DEBELLIS CIUILIBUS T̄NARIUS · I · B · C · BINAR̄S · I · B · C · EPODICOS *δ z*

1 Quo quo] Quo modo l_1 *aut pr.* celestis ruitis δ_1 caelestis uitis *Seruius* ruitis R dextris *A'Bγ*δ_1*λ' expos. metr.* dexteris *cett.* δ_2 dexsteris *Seruius* **2** Aptant φ_1 coditi l_1 **3** ///neptuno, ne *in ras., δ* super] semper *u* **4** Fusūst π_1 Fusum est π_2 *cett.* sanginis *B* **5** inuidae] inuide *AB* inuidiae l_1 inde $R\pi_1$ carthaginis *Cλ'a* karthaginis *R* cartaginis *A* kartaginis *BFγδπu* **6** artes *C* urerer *A* **7** brittannus *A corr. CRγλ'* **9** uota] uotum *R* parthorum *π* **10** Urs *C* (b *superscr.*) Urbs *δ* dextera *C* dextra *A*

neque hic lupis mos nec fuit leonibus,
  *n*umquam nisi in dispar feris.
furorne caecus an rapit uis acrior
  an culpa? responsum date.
tacent, et ora pallor albus inficit
  mentesque perculsae stupent.
sic est: acerba fata Romanos agunt
  scelusque fraternae necis,
ut inmerentis fluxit in terram Remi
  sacer nepotibus cruor.

---

11 sq. **S**: Sen. controu. II 1 (9), 10: neque feris inter se bella sunt Iuu. 15, 159 sqq.: sed iam serpentum maior concordia: parcit cognatis maculis similis fera. quando leoni fortior eripuit uitam leo? quo nemore umquam expirauit aper maioris dentibus apri? Indica tigris agit rabida cum tigride pacem perpetuam; saeuis inter se conuenit ursis Sen. epist. 95, 31 ‖ Plin. n. h. VII 5 ‖ Sen. clement. I 26, 4 (III p. 298 Haase): tuta est etiam inter feras similitudo: horum (sc. tyrannorum) ne a necessariis quidem sibi rabies temperat ‖ prouerbium Graecum: *κύων κυνὸς οὐχ ἅπτεται* (vol. I p. 428 Leutsch) ‖ Sen. Oed. 639 sq.: quique uix mos est feris, fratres sibi ipse genuit ‖ Lactant. de ira dei c. 12: deuoluimur ... ad bestiarum immanitatem, immo uero amplius, siquidem bestiae sui generis animalibus parcunt **13 S**: Senec. Herc. fur. 991 et Thyest. 27: caecus . . . furor ‖ Oedip. 590: caecus Furor ‖ Thyest. 339 sq.: quis uos exagitat furor alternis dare sanguinem? Iuuenc. euang. IIII 407 sq.: ne plebe frequenti discordes populi raperent in bella furorem ‖ Veget. r. mil. I 24: uis acrior **15 S**: Hom. Il. III 35: *ὠχρός τέ μιν εἷλε παρειάς* ‖ anthol. Pal. V 259 (Paul. Silentiar.): *ῥοδέης δ' ἀμάρυγμα παρειῆς ὦχρος ἔχει λευκός* **S**: Prud. cath. X 97 sq.: haec, quae modo pallida tabo color albidus inficit ora ‖ Mart. III 58, 24: non segnis albo pallet otio copo ‖ Verg. Aen. IIII 499: pallor simul occupat ora ‖ Alcimus Auitus ed. Peip. II 390: pallor nouus inficit ora ‖ Sen. Phaedr. 652: et ora flauus tenera tingebat pudor **16 S**: Verg. ge. IIII 357: percussa noua mentem formidine mater ‖ Aen. I 513: opstipuit ... percussus Achates **17** sq. ‘acerba — necis’ **T**: schol. Stat. Theb. I 185 Unger **S**: ad sent. Verg. ge. I 501 sq. **20 S**: Sen. Thyest. 28 sq.: rabies parentum duret et longum nefas eat in nepotes ibid. 93 sq.: moneo, ne sacra manus uiolate caede

---

Ω = *A′*(*Aa*)*B′*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδλ′*(*λl*)*πu*] **11** Nec *R* Neque *cett. Pph.* fugit *C* **12** Vnquam *B′δλ′* Vmquam *cett.* Nunquam *Bonfinis* (*Ven.* 1490) *uid. Epil.* in] ut *l*1 feras *l pr.* **13** caecos *γ a*2 *Pph.* cecus *γ uar. δπu* caecus *cett. Pph.* **14** *cul*pa *δ* **15** albus (arbus *l pr.*) ora pallor *A′B′λ′ Pph.* ora pallor albus *cett.* **17** facta *schol. Stat.* agunt] premunt *schol. Stat.* **18** Scaelus *A′* fraterne *Aλ* **19** inmerentis *CFRγδπu* inmerentes *A Pph.* immerentis *λ corr. a l* imerentis *B* immerentes *λ pr.*

VIII.

Rogare longo putidam te saeculo
uires quid eneruet meas:
cum sit tibi dens ater et rugis uetus
frontem senectus exaret,
hietque turpis inter aridas natis
podex uelut crudae bouis?
sed incitat me pectus et mammae putres,
equina quales ubera,
uenterque mollis et femur tumentibus
exile suris additum.
esto beata, funus atque imagines
ducant triumphales tuum,

Epod. 8. **S**: Mart. X 90. **1 T**: Diom. p. 528 **S**: Priap. 57, 1 sq.: cornix et caries uetusque bustum, turba et putrida facta saeculorum **2 S**: Basilius de uenere et uino (Scalig. catal. p. 174): Venus eneruat uires et copia Bacchi **3** sq. **S**: Ou. ex P. I 4, 2: iamque meos uoltus ruga senilis arat ‖ art. am. II 118: iam uenient rugae, quae tibi corpus arent ‖ Verg. Aen. VII 417: obscenam frontem rugis arat ‖ Ter. eun. IIII 4, 21 = 688: hic est uetus, uietus, ueternosus senex **5 S**: Priap. 32, 1: uuis aridior puella passis **7** sqq. **S**: Hieronymus epist. ad Pammach. et Ocean. 84, 6 t. I A p. 527: solent enim mammas tenere, uentri applaudere, lumbos et femina et putres attrectare mamillas et dicere . . . ‖ Auson. epigr. 127 = 78 Sch.: uxoris grauidae putria inguina lambis **9** sq. Hieronymus epist. 84 inter morbos enumerat 'tumentes aluos, exile femur, crura turgentia' **11** sq. **T**: schol. Stat. Theb. VI 268 **12 S**: Prud. perist. V 1 sq.: beate martyr, prospera diem triumphalem tuum!

Epod. 8. *Ω = A′(Aa) B′(BC) F(φψ) Rγδλ′(λl) πu*] PROSTITVTAM PVTIDAM (PVTRIDĀ *C* PUCIDAM *λ*) ANVM SECTATVR VITIA (VICIA *Cλu*) CORPORIS EIVS PROSCRIBENS *AB′λ′u*, *B′ add.*: METR̄ QVOD SVPERIVS PROSTITVTAM (PROSTITVDAM *γ*) PVTIDAM ANVM SECTATVR VITIA (UICIA *a*) CORPORIS EIVS · IN GRATIDIAM *γa* IN ANV LIBIDINOSA QVA ASPERNATVR *F* IN ANV LIBIDINOSÀ (*sic z*, LIBINOSÂ *δ*) SCRIBIT ŧ IN GRATIDIÀ QVÀ ASPNATVR *δz titulum omis. Rπ*, *etiam interuallum om. R*

1 longo *δ* //scto *δ* scto *CFδu Ac.* seculo *A* saeculo *cett. Pph.* **2** quod *B′ R2γδ2* quid *cett. R1δ1* enerquet *a* **3** Cum sit dens ater tibi et *γ* uiętis *π2*, *recte π1* **5** natis *Rπ* nates *cett.* **6** ueludo *Cδu* **7** mammae] mane *δ1* **8** Et quina *γ* qualis *A′B′Rλπ pr.* quales *cett. π corr. a2* **11** fumus *λ pr.* funes *B pr.* **12** Ducaunt *a* triumfales *B* thriumphales *l* triumphales *cett.*

nec sit marita, quae rotundioribus
  onusta bacis ambulet.
quid quod libelli Stoici inter Sericos
  iacere puluillos amant?
inlitterati num minus nerui rigent,
  minusue languet fascinum?
quod ut superbo prouoces ab inguine,
  ore adlaborandum est tibi.

VIIII.

Quando repostum Caecubum ad festas dapes
  uictore laetus Caesare

13 sq. **T**: schol. Stat. Theb. IIII 207 'quae — bacis' **T**: schol. Pers. 2, 66 sq. 13 cf. Pseudophiloxenus p. 127, 36: marita: nurus: *νύμφη* 14 **S**: Boeth. philos. cons. III 3, 3: oneretque bacis colla rubri litoris ‖ Claudian. de VI cons. Hon. 528: bacis onerat candentibus aures 18—20 **T**: Plotius p. 528 19 sq. **T**: schol. Iuuen. 6, 298

Epod. 9. 1 **T**: Seru. de m. Hor. IIII p. 471 Diom. p. 528 **S**: Auson. profess. 1, 35: dape festa

13 *INCIPIT cod. d, Ω = A'(Aa)B'(BC)F(φψ)Rγδ'(δd)λ'(λl)πu*] quae r:] quero tundioribus *d* quae maturioribus *l pr.* quaerunt unionibus *schol. Pers.* rotundioribus] rutundioribus *C pr. aut corr. R*1 **14** baccis *R corr. u schol. Pers.* bacis *cett. R pr.* **15** *Quid a*2 *in ras.* libelli] belli *π pr.* **17** Inlitterati *A'Rδ'πφu Pph.* Illitterati *δ*2 *l* Illiterrati *C* Inliterati *γλψ* Illiterati *B* illiteratis *Guyet* num] non *Pph.* minus] maius *R*2 min' *π* magis *N. Heinsius uid. Epileg.* rigent *Ω* pigrent *Housman u.* **18** *omis. B* Minusue *Ω Pph. Ac. Plot.* magisue *Guyet* nimisue *Apitz* fascinus *l pr. u.* **19** *omis. π in textu, add. in marg.* quod] quia *schol. Iuu.* ut] *omis. δ'*1 *aut pr.; supr. u. script. in δ*: f. ut, *in d*: ut superbo prouoces] super uoces *schol. Iuu.* superbus *C a. ras.* ingune *l pr.* iunguine *B* **20** allaborandum *λ'* adlaborandum *cett.* laborandum *Plotii codices tres* est] *in rasura δ*

Epod. 9. EPODON · (IPODON *u omis. a*) BELLO ADVERSVS ANTONIVM (CLEOPATRAM *u*) ET CLEOPATRAM (CṘLEOPATRAM *l* CLEOPATRĀ *B'* ANTONIUM *u*) DESIGNAT (*om. u*) VOTIS VICTORIAM (UIRTORIAM *λ*) CAESARIS (*omis. C* CES. *u*) *A'B'λ'u, C add.*: · M · QVOD SVPERIVS · PRIMVS VERSVS SCANDITVR ITA, *λ'u add.* EPODICOS (EPODICUS *l*). AD MECENATEM TERNARIUS IAMBICUS · BINARIUS IAMBICUS ·; *a addit quae legimus in FR* AD · C · (*omis. F*) MAECENATEM (MEC · *FRγu, recte a*). TERNARIVS IAMBICVS BINARIVS IAMBICVS EPODICVS (BODICOS *γ* PODICOS *Ra rell. omis.*

tecum sub alta (sic Ioui gratum) domo,
beate Maecenas, bibam,
sonante mixtum tibiis carmen lyra,
hac Dorium, illis barbarum:
ut nuper, actus cum freto Neptunius
dux fugit ustis nauibus,
minatus urbi uincla, quae detraxerat
seruis amicus perfidis?
Romanus eheu (posteri negabitis)
emancipatus feminae
fert uallum et arma miles et spadonibus
seruire rugosis potest,
interque signa turpe militaria
sol aspicit conopium.
at *hi*nc fremen*ti*s uerterunt bis mille equos

3 alta domus = Hom. *οἶκος ὑψόροφος* uel *ὑψερεφὲς δῶμα* **9** sq. **T**: Seru. ad Aen. VI 612 **11** ad sent. **S**: Verg. Aen. VIII 685 sqq. **15** sq. 'signa militaria — conopeum' **T**: schol. Iuuen. 6, 80 **S**: Ou. met. II 32: s o l . . . a s p i c i t omnia ‖ Prop. III 9, 45: f o e d a q u e Tarpeio c o n o p i a t e n d e r e saxo **17** sq. **T**: Seru. ad Aen. VI 612

Ω = A′(A a)B′(B C) F(φ ψ)R γ δ′(δ d)λ′(λ l)π u]
F R a BELLA (CONTRA) CLEOPATRAM (CLEOPATRA *γ*) ET ANTONIVM DESIGNAT *F R γ a*, *u add. quae legimus in A B.* TERNARIVS · I · B · C · AD · C · MECENATEM (AD · C · ADMEC : *d*) · B · N · R · S · I · (L *d*) B · C · (*omis. δ′*) EPODICOS *δ′z. titulum omis. π*

1 repostum *F δ′ λ′ π p. ras. u expos. metrica schol. Γ* repositum *A′ B′ R γ π a. ras. Pph. Ac.* sepositum *Seruius* cecubum *F π u Ac.* **2** letus *A γ*1 *u* cesare *A γ*1 *λ u* **3** domū *δ pr.* **4** Beatae *A R* maecenas *A′B′ Pph.* mecenas *F γ δ′ λ′ π u* mecaenas *R* **5** lira *A C u* **6** Hac *R*, *R*1 *recte* **7** actus in freto *Ac.* neptun^i^us *a d* **8** fug& *π* ///fugit *R* ustis *omis. B pr.* **9** uincula *F R δ′ λ′* uinda *γ* uincla *cett. Pph.* que *d* detexerat *γ* **11** heheu *A* **12** Et mancipatus *C*1 *γ λ′ ante ras.* femine *R uu.* **13—38** *omis. B Ω = A′(A a) C F(φ ψ)R γ δ′(δ d)λ′(λ l)π u*] **13** Fere *d* arma] alma *C* **14** rogosis *δ′* **15** singna *d* **16** conopium *A′ R*1 *Pph. Porph. Ac. Pseudacr.* canopium *C* conopeum *cett. R*2 *a*2 *schol. γ* **17** Adhuc *uel* Ad huc *C pr. γ uar. δ*2 *λ′*1 *Seruius cod. Monacensis* Adhun c*uel* Ad hunc *cett. C corr. δ*1 *a*1 *l corr. Pph. Ac. Pseudacr. Seruii codd. prope omnes* At huc *a*2 ς (*h k Bruxellensis Argentoratensis II a manu secunda Pulmanni H Gemblacensis unus Bland.*) *schol. Γ prob. Hertz* Ad hoc *Bentley* At hunc *y* At hinc *Cuningham* Ab hoc *N. Heinsius* At hoc *Fea* () frementis] frementem *l pr.* frementes *cett., uid. grammat. Aufsätze* 322

Galli canentes Caesarem,
hostiliumque nauium portu latent
puppes sinistrorsum citae.
io Triumphe, tu moraris aureos
currus et intactas boues?
io Triumphe, nec Iugurthino parem
bello reportasti ducem,
neque Africanum, cui super Carthaginem
uirtus sepulchrum condidit.
terra marique uictus hostis punico
lugubre mutauit sagum.
aut ille centum nobilem Cretam urbibus,
uentis iturus non suis,
exercitatas aut petit Syrtis Noto,
aut fertur incerto mari.
capaciores adfer huc, puer, scyphos

21 aureus currus triumphalis Flor. I 5 Philostrat. uit. sophist. 1, 7 **22** 'intactas boues' **T**: Prob. cath. p. 20 **23** sq. **S**: Prop. IIII (V) 6, 65 sq.: quantus mulier foret una triumphus, ductus erat per quas ante Iugurtha uias **29 S**: Sen. Troad. 820: urbibus centum spatiosa Crete **30 S**: Mart. X 104, 3 sq.: et cursu facili tuisque uentis Hispanae pete Tarraconis arces ‖ Sen. qu. nat. I prolog. 13: si nauem suus ferat uentus ‖ epist. 71, 3: ignoranti, quem portum petat, nullus suus uentus est **32 S**: Stat. s. III 2, 6: dubio committitur alto **33 S**: Sen. dial. lib. V [= de ira lib. III] 14, 2: bibit deinde liberalius quam alias capacioribus scyphis ‖ idem epist. X 2, 23 = 78, 23: capaci scypho ‖ Apoll. Sid. c. 23, 5: ecce, quotiens tibi libuerit pateris

Ω = A′(Aa)CF(φψ)Rγδ′(δd)λ′(λl)πu] **18** //cesarem *δ* cesarem $A\gamma_1du$ tu moraris aureos] *in ras. δ* **20** Pupes *l* sinistrosum *R Pph. Porph.* sinistro*rsum δ* sinistrorsum *cett.* citae () **23** iugurtino *Cδ′πu* parē, – *ab alt. m. in ras., δ* **24** Bell*o a* reposti ψ_1 repostasti π_1 **25** N//eque *δ′* africanum *A′CRγπ ante ras. d schol. Γ* affricanum $\delta\lambda_2u_2$ africano *Fπ p. ras. l* affricano λ_1u_1 carthaginem *A′FRλ′ Ac.* cart^{h}aginē *C* kartaginem *γu* cartaginem *δ′π* (kart^{h}aginem *cod. p*) **26** sepulcrum *λau* s^{e}it pulcrū *C* sepulchrum *cett.* **27** *nouum epodum incipiunt A Ac.* ς (*βμhn*) **28** Lug^{u}bre/// *π* motauit *C* mutauit *cett. Pph.* mutabit *Lachmann* **29** Aaut *A* **30** Ventus *a ante ras.* Uentus d_1 Sentis *π ante corr.?* **31** Aut petit exercitatas *u* Exercitatas *δ*, *sed* as *ex* us *uidetur correctum esse* syrtis *Rπ pr. et fort. a pr.* sirtes *Aλ′u* syrtes *cett. π corr. Pph.* notho *Fδ′λ′u* noto *cett.* δ_2 *Pph.* **32** fertur] infertur *γ* **33** Cappaciores *A* Capatiores $C\gamma\lambda'\psi_1du$ adfer *CFR* affer *cett.* huc] hic *l* scypos *R* syphos *l* sciphos *Aδ′u* scyphos *cett.*

et Chia uina aut Lesbia
uel, quod fluentem nauseam coerceat,
metire nobis Caecubum.
curam metumque Caesaris rerum iuuat
dulci lyaeo soluere.

X.

Mala soluta nauis exit alite
ferens olentem Meuium.
ut horridis utrumque uerberes latus,
Auster, memento fluctibus;

capacioribus hilarare conuiuium, misi quod inter scyphos et amystidas (cf. c. I 36, 14) tuas legas **34** **S**: Plaut. Poen. 699 sq. = III 3, 86 sq.: Chio, Lesbio ... uino ‖ Scribon. Larg. c. 126 H.: uini Chii aut Lesbii quod satis erit ‖ Callim. fr. 115: *ἔρχεται πολὺς μὲν Αἰγαῖον διατμήξας ἀπ' οἰνηρῆς Χίου ἀμφορεύς, πολὺς δὲ Λεσβίης ἄωτον νέκταρ οἰνάνθης ἄγων*

Epod. 10. **1** sq. **T**: Victorin. p. 79 Diom. p. 485 ʻMeuius et Banius pessimi fuerunt poetae inimici tam Horatio quam Virgilio: unde Hor.: mala — Meuium' **T**: Seru. ad ecl. 3, 90 **1** **T**: schol. Stat. Theb. III 64 Seru. de metris Hor. IIII p. 471 Diom. p. 528 **S**: Plaut. Stich. 459 = III 2, 6: auspicio ... optumo exiui foras ‖ Prop. IIII 1, 40: o quali uecta est Dardana puppis aue! mala ales = Homeri *ὄρνις κακός* (Il. XXIIII 219) **3** **S**: Val. Fl. I 639: illam huc atque illuc nunc torquens uerberat Eurus ‖ Sen. Troad. 1121 sq.: huius extremum latus Rhoetea leni uerberant fluctu uada

Ω = *A'*(*Aa*) *CF*(*φψ*) *Rγδ'*(*δd*) *λ'*(*λl*) *πu*] **34** uia *π pr.* lespia *C* lesphia *R* **35** defluentem *u* nausiam *A'λ'π Ac.* nauseam *cett. λ corr. a2 Pph. Porph.* coerceat *CRπl pr.* choerceat *u* coherceat *cett. l corr. Pph. Ac.* **36** cecubum *Aγπu* caecubum *cett.* **37** cesaris *u* **38** liaeo *ACl* lyeo *πd* ligeo *γ* lyaeo *cett.*

Epod. 10. INVISVM SIBI MEVIVM (MAEVIVM *Ba*) DEVOVET VT HORRENDIS (ORRENDIS *Cλ*) PREMATVR · TEMPESTATIBVS · PROCELLIS *u*) *A B'λ'u, B' add.* METRVM QVOD SVPERIVS, *λ'a add. quae legimus in F, u add.*: IN MEVIVM POETAM TERNARIŪ IN MEVIVM POETAM TERNARIVS IAMBICVS BINARIVS (*om. γ*) IAMBICVS (*omis. Fγ*) EPODICOS (ЄPODICUS *Fλ'* PODICVS *γ* PODICOS *Ra*) *FRγδ'λ'a, a add.* · M · QVOD SVPRA · *titulum omis. π*

1 Malo *Marius Victorinus* · ala *γ* exit] ex *π pr.* **2** maeuium *BRλ'a Pph. Seruii codd. praeter Parisinum* 7959 *Victorinus Keilii* maeium *C* meuium *cett. Ac. schol. λφ uid. Epileg.* **3** horidis *λ1* utrūque (*etiam lineola supra* u *ab alt. m. est*) *π* uerbere//s *R*

niger rudentis Eurus inuerso mari
  fractosque remos differat;
insurgat Aquilo, quantus altis montibus
  frangit trementis ilices;
nec sidus atra nocte amicum appareat,
  qua tristis Orion cadit;
quietiore nec feratur aequore,
  quam Graia uictorum manus,
cum Pallas usto uertit iram ab Ilio
  in impiam Aiacis ratem.
o quantus instat nauitis sudor tuis
  tibique pallor luteus,
et illa non uirilis heiulatio,
  preces et auersum ad Iouem,
Ionius udo cum remugiens sinus
  Noto carinam ruperit.

---

5 **S**: Val. Fl. II 365 sq.: insequitur niger et magnis cum fratribus Eurus intonat (cf. epod. 2, 51) Aegaeo **6** **T**: Plotius p. 526 **8** **T**: Plotius p. 527 **9** cf. 'nec sidus atra nocte amicum apparet' Plotius p. 527 **S**: Sen. Herc. fur. 282: et quicquid atra nocte possessum latet Sil. XV 458: thalamos clausit nox atra ‖ idem V 127: noctibus atris ‖ idem XV 809: nox abstulit atra ‖ XVI 492: nox suaserat atra ‖ V 36: atrae noctis amictu **10** sq. 'qua — feratur aequor' **T**: Plot. p. 527 **10** **T**: Seru. ad Aen. I 535 **13** sq. **T**: Seru. ad Aen. II 615 **S**: Verg. Aen. I 39 sqq.: Pallasne . . . potuit submergere ponto (sc. classem Argiuom) unius ob noxam et furias Aiacis Oili? **13** **T**: Seru. ad Aen. XI 259 mythographi I et III ap. Mai class. auct. III p. 62 et 245 = p. 55 et 255 Bode **15** **S**: Stat. Th. III 210 sq.: quantus equis quantusque uiris . . . sudor! **17** **T**: Seru. ad Aen. IIII 667 **19** sq. **S**: Sen. Phaedr. 1012 sq.: nec tam furens Ionius exsurgit sinus regnante Coro **19** remugiens sinus] **S**: Val. Fl. II 498: mugire sinus 'mugitus' de pelago apud Auien. orb. terr. 182; Sen. Phaedr. 1025 sq.: totum en mare inmugit

---

Ω = *A*(*A a*) *B'*(*B C*) *F*(*φ ψ*) *R γ δ'*(*δ d*) *λ'*(*λ l*) *π a u*] **5** rudentes *F δ' a*2 *u* rudentis *cett. A' Pph.* **6** Tractos *ψ* **7** quantis (v) *δ* () montibus altis *B'* altis montibus *in ras. δ* **8** Franget *B* Frangit *cett. Plotius* trementis *B' R π pr.* trementes *cett. π corr. Plotius* **9** acra *C* apareat *γ* apparat *λ*1 **11** nec] ne *d* equore *γ π u* **12** g̃ra (ia) *C* **13** iras *γ*1 **14** In *omis. B* aiacis *R* **15** instantat *A* sodor (v) *δ* **16** luteus *δ* **17** illa//// ñ uirilis *u* eiulatio *R Pph.* heiulatio *cett.* **18—20** *omis. B* **18** Prẹces *A* et] *omis. C* aduersum *F δ*1 *λ'* auersum *cett. δ*2 *Ac.* (*duplicem lectionem* aduersum *et* auersum *testatur schol. Γ*) **19** Ionuis *δ pr. au t*1 sinu *A' C λ corr.* sinus *cett. Pph.* () **20** Noto *δ π*1 *a uar. Pph.* Noto (h) *d* Notho *F λ corr. π*2 *u* Nota *R*1 Notho// *l* Notus *A' C γ* () Notu (*sic*) *p. ras. R*; *λ*1 *non liquet* () rumperit *l*

opima quodsi praeda curuo litore
porrecta mergos iuueris,
libidinosus immolabitur caper
et agna Tempestatibus.

XI.

Petti, nihil me sicut antea iuuat
scribere uersiculos amore percussum graui,

21 sq. S: Stat. s. IIII 9, 51: aut cum me dape iuueris opima || Sen. Troad. 140 sq.: magnoque Ioui uictima caesus Sigea premis litora truncus **21** S: Cic. pro S. Roscio Amer. 3, 8: illam opimam praeclaramque praedam || Accius 569 R.: curuo litore || Iuu. 14, 86 sq. item || Verg. Aen. III 223: litore curuo || Ou. met. XI 352: litora curua **22** porrect.] Hom. ταθείς (Il. XXI 119) uel τανυσθείς (Il. XX 483) **23** sq. T: Seru. ad ecl. 3, 8 S: Verg. Aen. V 772 sq.: Tempestatibus agnam caedere deinde iubet

Epod. 11. **1** sq. T: Fortunat. p. 303 Terentian. p. 413 Diom. p. 528 sq. praem. 'ode XII' Victorinus p. 170. 173 et de metr. Hor. p. 182 S: Prop. II 16, 33 sq. B.: me nec cura theatri nec tetigit campi nec mea Musa iuuat **1** T: Seru. de metris Hor. IIII p. 471 **2** T: Diom. p. 511 Priscian. partit. XII uers. Aen. 1, 3 Victorin. p. 102 et 173 idem de metris Hor. p. 183 Caesius Bassus p. 271 Fortunatianus p. 294 'scribere uersiculos' fragm. metr. Sangall. VI p. 639 K. cf. Plot. p. 543: amore cogis scribere uersiculos S: Mart. VI 64, 23: scribere uersicu-

Ω = *A′*(*Aa*)*B′*(*BC*)*F*(φψ)*R*γδ′(δ*d*)λ′(λ*l*)π*u*] **21** Optima *A′l ante ras.* si *omis.* φ1 preda *A′* δ′ curuo *R* littore *A*λ′*u* litore *cett. Pph.* **22** mergos si [v]uerit *B* iuueris *u uar.* ς (*qv*) uiuerit δ′ iuuerit *cett.* δ2 *Porph. Ac. Pseudacr. gloss. Γ uid. Epileg.* **23** immolabit*ur* *R*

Epod. 11. PETTIO (PETITIO *A* PETIO λ PECTIO *Bl*) AMICO SVO INVISAM SIBI (*omis. a*) POETICEN (POETICE *C*λ) ESSE IN CONCVBITVS (CONCVBITOS *Ca*) SVOS IRRVMPENTEM (ĪRVMP: *B′* irrupentem *a*) *A′B′*λ′ AD PECTIVM DE INACHIA QVAM DILIGIT *u* AD PETTIVM (PECTIU γ*l* PETIVM *R*) DE INACHIA QVAM DILIGIT · TERNARIVS IAMBICVS (· Ī · B̆ · C̆ · *d*) QVADRATVS COMPOSITVS (CONPOSITVS λ *om. F*) A DACTYLO (DACTILO *FR*γδ′λ′) IN IAMBVM (iambicū *a*) *FR*γδ′λ′*a titulum om.* π, *C add.*: 'M. primus uersus iambicus ternarius, secundus elongo iambicus scanditur ita' *etc.*

1 Petti *AC*1*FR*1δ2λπ *Porph. schol.* λφ *Fortunatianus Terentianus Victorinus* Pecti *BC*2*R*2δ′*au expos. metric. schol.* γ *Diomedes Seruius* ·ecti γ Pe[c]ti *l* ( ) nichil *u* **2** percussum *A′B*γ *titul. cod. C Caesius Bassus Diomedes Victorinus Priscianus Fortunatianus altero loco* (*p.* 294) perculsum *CFR*δ′λ′π*a*2*u Fortunatianus altero loco* (*p.* 303) *Terentianus*

amore, qui me praeter omnis expetit
mollibus in pueris aut in puellis urere.
hic tertius December, ex quo destiti
Inachia furere, siluis honorem decutit.
heu me, per urbem (nam pudet tanti mali)
fabula quanta fui! conuiuiorum et paenitet,
in quis amantem languor et silentium
arguit et latere petitus imo spiritus!
'contrane lucrum nil ualere candidum
pauperis ingenium?' querebar adplorans tibi,
simul calentis inuerecundus deus

los, miseras et perdere chartas || Verg. georg. II 476: ingenti percussus amore || Aen. VIIII 197: magno laudum percussus amore Lucr. I 923: percussit ... spes magna meum cor || Nemesian. cyn. 99 sq.: percussus amore uenandi 4 'mollibus (mobilibus codd.) — puellis' **T**: Plot. p. 544 **S**: Ou. met. VII 21 sq.: quid in hospite regia uirgo ureris? 6 furere aliqua ut Graecum *μαίνεσθαι ἐπί τινι* (Theocr. 10, 31. 20, 34) **S**: Verg. georg. II 404: frigidus et siluis Aquilo decussit honorem || Serenus Sammon. u. 105: eximium capitis tactu deiecit honorem || Sen. Med. 715 sq.: aut rigida cum iam bruma decussit decus nemorum || Senec. Herc. Oet. 383: et saeua totas bruma decussit comas || auctor epigrammatis anthol. Lat. c. 577, 4 R.: decutit ipse rigor siluis hiemalis honorem || Cyprian. heptat. num. 697: frondis honorem 8 'fabula — conuiuiorum paenitet' **T**: Plot. p. 544 **S**: Tibull. I 4, 83: ne turpis fabula fiam || II 3, 31 || Ouid. art. am. II 630: fabula turpis erit || am. III 1, 21: fabula, nec sentis, tota iactaris in urbe || Prop. III (IIII) 24, 17. 25, 1. 2: nunc demum uasto fessi resipiscimus aestu ... risus eram positis inter conuiuia mensis et de me poterat quilibet esse loquax **10 S**: Plaut. cist. I 1, 55 sq.: ut petiuit suspiritum alte! | Verg. Aen. I 371: suspirans imoque trahens a pectore uocem || Ou. met. II 774: uoltumque ima ad suspiria duxit **11** sq. cf. 'contrane lucrum pauperis ingenium nihil ualere' Plotius p. 545 **13. 18 S**: Achill. Tat. II 3, 3: *Ἔρως δὲ καὶ Διόνυσος, δύο βίαιοι θεοί, ... ἐκμαίνουσιν εἰς ἀναισχυντίαν*

Ω = *A′* (*A a*) *B′* (*B C*) *F* (*φ ψ*) *R γ δ′* (*δ d*) *λ′* (*λ l*) *π u*] **3** preter *γ λ* omnis *R λ′ π pr.* omnes *cett. π corr. l*2 **4** aut] et *y* () ur//ere *π* **5** tercius *a u* **6** Inachaia *A′ B* fu^re^re *π* honoren *ψ* **7** nam] //nam *δ* **8** conuiuorum *δ*1 (*z*) paenitet *B′ R* penitet *cett.* **9** langor *λ φ ψ corr. l corr.* langos *l pr.* & languor *δ′* (*et z*) lang^v^or *B* languor *cett. ψ pr.* **10** petit^v^os *a* **11** Contra*ne δ* Contra*ne R* Contraque *R*1 *π*1 *u* (*et v*) Contrane *cett. Pph. Ac.* nil *A′ C δ*2 *λ′ u* nt *B* nihil *F R γ π omis. δ′* **12** quaerebar *C R* querebar *δ* (*recte d*) applorans *A′ C* adpl: *cett. Pph.* *uu.* **13—28** *omisit B* *Ω* = *A′* (*A a*) *C F* (*φ ψ*) *R γ δ′* (*δ d*) *λ′* (*λ l*) *π u*
13 carentis *π ante ras.* inuerecundis *δ′* inuerecundus *cett. d*2 uerecundus *Ac.*

feruidiore mero arcana promorat loco.
'quodsi meis inaestuet praecordiis
libera bilis, ut haec ingrata uentis diuidat
fomenta uolnus nil malum leuantia;
desinet inparibus certare summotus pudor.'
ubi haec seuerus te palam laudaueram,
iussus abire domum ferebar incerte pede
ad non amicos heu mihi postis et heu
limina dura, quibus lumbos et infregi latus.
nunc gloriantis quamlibet mulierculam
uincere mollitia amor Lycisci me tenet:
unde expedire non amicorum queant
libera consilia nec contumeliae graues,
sed alius ardor aut puellae candidae
aut teretis pueri longam renodantis comam.

14 S: Eratosth. 1, 3 sq. de uino (anal. Br. I p. 477): *τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει βυσσόθεν* ‖ Meleag. 57, 5 sq. (anal. Br. I p. 18) de Baccho: *ἦ προδότας . . . ἔφυς, τεὰ δ' ὄργια κρύπτειν αὐδῶν, ἐκφαίνειν τἀμὰ σὺ νῦν ἐθέλεις* **16** S: Vergil. Aen. VIIII 312 sq.: sed aurae omnia discerpunt et uentis inrita donant **17** S: Ou. ex P. II 3, 94: fomentisque iuuas uolnera nostra tuis **20** S: Ou. met. III 175: per nemus ignotum non certis passibus errans **21** sq. S: uid. adnot. ad c. IIII 15, 7 sq. **27** sq. S: Hieronym. epist. 95: philosophi saeculi solent amorem ueterem amore nouo, quasi clauum clauo, expellere **28** S: Cyprianus heptat. iudic. u. 681: crinemque renodat

Ω = *A'* (*Aa*) *CF* (*φψ*) *Rγδ'* (*δd*) *λ'* (*λl*) *πu*] **14** Feruidiore *δ* archana *γδ'lu* promorat] promat *δ'1* **15** inestuet *λu* inaestuaet *A* precordiis *Fγδ'u* **16** uentis] uenus *A'λ'* **17** Fomenta *γ* uolnus *Ac. omis. u1* uulnus *cett.* nil] nihil *δ1* alleuantia *δ'2 superscr. Glareanus* **18** inparibus *ACFRδ'λ'πu Pph. Porph.* imparibus *γa* (*sed* im *fort. ab alt. manu*) *l2* **19** seuerus *δ, sed uirgula fort. a δ2* paulam *A* palam *R* **20** habire *δ* ferebar// *R* **21** At *AR1π1 γ uar.* eheu mihi *u* postis *FRπ* pestis *d1z* postes *A'C2γδλ'u* potes *C1* et eheu *π ante ras. u* eheu *Fπ p. ras.* heu *R* et heu *cett.* **22** lumbos] *omis. u* lumbos// *R* lumbus *δ pr.* infregi] fregi *π p. ras. u* fregit *π ante ras.* infregi *δ* infrigi *R* **23** gloriantes *Fδ'1l1* **24** mollicia *λa* mollitia *δ* mollitia// *Ra* mollitie *y Bentley* mollitia] ablt. *sch. γ* licisci *A'λ'u* **25** non expedire *u* expere *R1* quaeant *FRπ* **27** arbor *C1* amor *u* puelle candide *d* **28** Uatteretis *δ'1* teritis *γ pr.* re//odantis (n *superscr.*) *a*

XII.

Quid tibi uis, mulier nigris dignissima barris?
munera cur mihi quidue tabellas
mittis nec firmo iuueni neque naris obesae?
namque sagacius unus odoror,
polypus an grauis hirsutis cubet hircus in alis,
quam canis acer, ubi lateat sus.

Epod. 12. **1** sq. **T**: Fortunat. p. 303 praem. ʽin eodem (sc. libro epodon) ode XIII' Victorin. p. 170 et praem. ʽlibri epodon ode XIII' idem de metr. Hor. p. 181 Seru. de metris Hor. IIII p. 470: quid — mulier nigrissima barbis **1 T**: Seru. ad Aen. I 592 Isidor. orig. XVI 5, 19 praem. ʽduodecima ode' **T**: Diom. p. 529 **S**: Plaut. mil. IIII 2, 59 = 1050: quid nunc tibi uis, mulier? ‖ ʽquid tibi uis?' saepius inuenitur apud comicos ‖ ecbas. capt. u. 646: escis cum reliquis, nigris sollertia barris ‖ uoce ʽbarri' utitur etiam Apoll. Sid. c. 23, 56 **2** sq. cf. Victorin. (de metr. Hor.) p. 170: munera cur mihi quidue tabellas perfida mittis Fortunatian. p. 303, 33: munera cur mihi curue tabellas omnia plena **3 S**: Calpurn. buc. 4, 148: obesis auribus **4** sq. ʽunus — alis' **T**: gloss. Mai class. auct. VIII p. 432 **5 S**: Plaut. Poen. IIII 2, 51 (873): alae ... hirquinae ‖ Catull. 69, 5 sq.: tibi fertur ualle sub alarum trux habitare caper ‖ 71, 1: siquoi iure bono sacer alarum obstitit hircus

---

Epod. 12. *Ω* = *A'*(*A a*) *B'*(*B C*) *F*(*φ ψ*) *R γ δ'*(*δ d*) *λ'*(*λl*) *π u*] SVMMAE (SUMME *λ* SVME *A*) LIBIDINIS MVLIEREM (MVLIEREM LIBIDINIS *B fol.* 172) REPELLIT. DIGNAM (ET DIGNAM *a*) AIT ESSE ELEPHANTIS (ELEFANTIS *B' l*) *A' B' λ'*, *add. C:* PRIMVS VERSVS HEROICVS EST SECVNDVS TETRAPODIA HEROICA EPODOS. *λ' add. quae legimus in FRδ'a* IN GRATIDIAM CONVERSO NOMINE · SENARIVS EPICVS (ЄPODIC' *l*) QVADRATVS (QVꝺT̄Nꝺ RIUS *l*) DACTYLICOS (DACTILICOS *FR* DACTILICVS *δ'λ*) EPODICOS (PODICOS *Ra*) *FRδ'λ'a; in a secuntur quae legimus in AB'λ'* IN GRATIDIAM CONVERSO NOMINE *γu*, *γ add.:* SENARIVS IAMBICVS EPODICVS
D A
QVARTVS DACTILICOS PODICOS *inscript. omis. π* *in B tit. et u.* **1** *sq. bis extant: fol.* 172 *et* 182

1 nigris *δ* barbis *Seruius* barbaris *d ante ras.* **2** cur *FR γ δ' λ' π u Fortunatianus Victorini cod. Paris.* quid *A' B' Ac. Pseudacr. Victorinus* quiduę *γ* curue *u Ac. Fortunat.* quidue *cett. Victorinus* tabellas *δ* **3** Mittes *A B λ'* Mittis *cett. Ac. Victorinus* firmo iuueni *B' F δ' λ' π a schol. Γ cons. Pph.* firmo iuueni// *R* iuueni firmo *A γ u* ( ) nec naris *B* obaesae *R a ante ras. l* obessę *d ante ras.* obesae *cett. Pph.* **4** sagatius *C γ δ' l u* munus *π* adoror *R* **5** Poly//pus *R* Polipus *δ' λ' π u Ac.* an] *omis. δ'1* hyrsutis *F π* hyrsutus *δ'* hyrcus *F δ' π l* hircus *γ* *in alis C2 in ras.* aliis *B* **6** suus *B'*

qui sudor uietis et quam malus undique membris
  crescit odor, cum pene soluto
indomitam properat rabiem sedare, neque illi
  iam manet umida creta colorque
stercore fucatus crocodilli, iamque subando
  tenta cubilia tectaque rumpit;
uel mea cum saeuis agitat fastidia uerbis:
  'Inachia langues minus ac me:
Inachiam ter nocte potes, mihi semper ad unum
  mollis opus. pereat male quae te

---

7 sqq. **S**: Plaut. most. I 3, 117 sqq. (264 sqq.): istaec ueteres, quae se unguentis unctitant, interpoles, uetulae, edentulae, quae uitia corporis fuco occulunt; ubi se sudor cum unguentis consociauit, ilico itidem olent, quasi quom una multa iura confundit coquos **8 S**: Archiloch. fr. 74 B.: *καὶ πεσεῖν δρήστην ἐπ' ἀσκὸν κἀπὶ γαστρὶ γαστέρα προσβαλεῖν μηρούς τε μηροῖς* **9—11 S**: Petron. 23: super inguina mea diu multumque frustra moluit. perfluebant per frontem sudantis acaciae riui et inter rugas malarum tantum erat cretae, ut putares detectum parietem nimbo laborare **9 S**: Prud. psych. 697: quid iuuat indomitos bello sedasse furores? 'indomita' item Petron. 55 u. 11 rabiem] **S**: Theocr. 3, 47 *λύσσα* et Ter. eun. II 3, 10 = 301: rabies **11** subare Lucr. IIII 1191 **11** 'Hor. in epodo: iamque subando' **T**: Eutych. p. 467 **13** fastidium agitare, sed alia significatione, Iustin. VIII 4 **15 S**: Ter. eun. 666: nihil potesse ‖ Mart. XI 97: una nocte quater possum | III 76, 4: cum possis Hecubam, non potes Andromachen ‖ III 32, 1 sq.: an possim uetulam, quaeris, Metrinia? possum et uetulam **16 S**: Eur. Hel. 162: *κακῶς δ' ὄλοιτο* ‖ Cycl. 261: *κακῶς γὰρ ἐξόλοι'* ‖ 268 sq.: *κακῶς . . . ἀπόλοιντο* ‖ Sen. controu. VIIII 6, 7: male pereas ‖ Ou. a. a. II 272: a, pereant per quos munera crimen habent!

Ω = *A′*(*A a*) *B′*(*B C*) *F*(*φ ψ*) *R γ δ′*(*δ d*) *λ′*(*λ l*) *π u*] *uu.* **7—26** *omis. B in fol.* 172, *sed praeter uu.* **3—6** *hunc epodum repetit in fol.* 182 **7** Quis‿udor *δ*, ‿ *ab alt. manu* Quisudor *d* Qui *A′B′ R γ π pr. l Pph. Ac schol. γ* (*interpr.* 'idest quam teter') *schol. λ φ* (*interpr.* 'qualis') Quis *F λ π corr. u* uictis *B* menbris *λ u* *u.* **8** *om. C pr.* Crescat *F R δ′*1 *π* ador *R*1 tum (ɫ cū) *γ* paene *F* poene *Cl* male *B pr.* **9** Indomitāq. *A* rabiem] *omis. R*1 *ante* properat *add. R*2 nequilli *R*1 neq. *illi δ* **10** manet] ad₇ = adet *B* umida *A′* humida// *δ* humida *cett.* **11** Stecore *π pr.* fuscatus *u* fugatus *B R*1 crocodilli *F R γ π* corcodilli *Ac. schol. γ alt. l.* crocodrilli *B λ′* cocodrilli *u schol. γ alt. l.* crocodil̇li *δ* crocodilli// *d* crocodilui *Pph.* crocodili *A′ C δ*2 **12** tenta] Tecta *l pr.* //rumpit *R* rupit *δ′* *post hunc u. unus u. erasus est in π* seuis *δ′ u*1 *ut uid.* sẹ//*uis π* sẹuịs *C* *u.* **14** *omis. A pr. R*1 *aut pr.* *u.* **15** *ante u.* **14** *prius posuerat φ* **14** Inachiā *d* minus langues *u* languens *B* langues *δ* ac *π* **15** Inachia *F* potest *B* potes// *δ* **16** opus opus *π* *male δ*2 *in ras.* malle *π* que *B*

Lesbia quaerenti taurum monstrauit inertem,
cum mihi Cous adesset Amyntas,
cuius in indomito constantior inguine neruos,
quam noua collibus arbor inhaeret.
muricibus Tyriis iteratae uellera lanae
cui properabantur? tibi nempe,
ne foret aequalis inter conuiua, magis quem
diligeret mulier sua quam te.
o ego non felix, quam tu fugis ut pauet acris
agna lupos capreaeque leones.'

---

21 S: Stat. s. III 2, 139 sq.: purpura fuco Sidoniis iterata cadis **22** S: Stat. s. IIII 1, 22: et properata tuae manibus praetexta Mineruae ‖ Seru. ad georg. IIII 170: fulmina properant uetuste ait, ut Plautus: 'properant prandium' **25** sq. S: Theocr. 11, 24: *φεύγεις δ' ὥσπερ ὄις πολιὸν λύκον ἀθρήσασα* ‖ Hom. Il. XI 383: *οἵ τέ σε πεφρίκασι λέονθ' ὡς μηκάδες αἶγες* ‖ Diogenian. VI 59: *μὴ πρὸς λέοντα δορκὰς ἅψωμαι μάχης* ‖ Ou. met. I 505 sq. ubi Apollo Daphnen fugientem sic inuocat: Nympha mane! sic agna lupum, sic cerua leonem, sic aquilam pinna fugiunt trepidante columbae **25** 'o — fugis' T: Charisius p. 158 et [Marii Victorini] tractat. de finalibus VI p. 242 K. 'o ego infelix' T: [Marii Victorini] tractat. de finalibus VI p. 230 K. et excerpta ex Charisio p. 557 K. S: consol. ad Liuiam u. 145: iamne ego non felix e. q. s. ‖ Prud. perist. V 42 cf. Pseudophiloxenus p. 143, 36: pauet: pauescit: *πτοεῖ*

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδ'*(*δd*)*λ'*(*λl*)*πu*] **17** querenti *γδ'πu* *u*. **18** *om. C pr.* michi $\overset{\text{v}}{u}$ chous *Fδ'λ'π corr. u* caus *R1π pr.* amintas *γλ'πd1u* **19** iungine *B* neruos *R1π1* neruus *cett. R2π2* **20** inheret *Fγδ'πu* **21** tiriis *Aγu* iterate *Ad* **22** properabantur *B'FR2γδ'πu Ac. schol. γb schol. λφ* properabuntur *A'R1λ* (*et g*) p̃parabuntur *l1 aut pr.* p̃parabantur *l2 aut corr.* ( ) **23** aequalis *B'Rδ'λ'πa uar. Pph.* equalis *γ* aliquis *A'* aequales *F* equales *u* conuiuia *π ante ras.* couiua *u* **25** non felix *Ω* infelix *Charisius tractat. de finalibus* VI *p.* 230; *gloss. δ'λφbz interpr.* 'non felix] (idest) infelix' quem *Charisius et Pseudouictorinus* acres *Fγu* acris *cett.* **26** capree *γ* capraee *λ'* caprae *Fπ*

XIII.

Horrida tempestas caelum contraxit et imbres
niuesque deducunt Iouem; nunc mare, nunc siluae
Threicio Aquilone sonant; rapiamus amici

Epod. 13. **1—3** **S**: Mart. VII 36, 5: h o r r i d u s ecce sonat Boreae stridore D e c e m b e r   **1** sq. **T**: Terentian. p. 413 Fortunat. p. 304 Diomed. p. 529 praem. 'ode XIIII' Victorin. p. 170 et de metr. Hor. p. 183 **S**: Anacr. fr. 6: *μεὶς μὲν δὴ Ποσιδηιὼν ἕστηκεν, νεφέλας δ' ὕδωρ βαρύνει, Δ ί α τ' ἄγριοι χ ε ι μ ῶ ν ε ς κ α τ ά γ ο υ σ ι ν* ‖ Verg. georg. II 325 sq.: tum pater omnipotens fecundis imbribus aether coniugis in gremium laetae descendit ‖ Sil. IIII 440—442: fertur ab immenso t e m p e s t a s h o r r i d a c a e l o nigrantisque globos et turbida nubila torquens inuoluit terras ‖ German. Arat. III 131: caelo d e d u c e t crebrius imbres ‖ id. I 134 sq.: heu, quaenam subitis h o r r e s c i t turbida nimbis tempestas, ruptoque polo micat igneus aether? ‖ Ou. met. XI 517: inque fretum credas totum descendere caelum   **1** **T**: Seru. de metr. Hor. IIII p. 471 **S**: Auian. 29, 1: H o r r i d a congestis cum staret b r u m a pruinis ‖ Pind. P. 4, 81: *φρίσσοντας ὄμβρους* ‖ Aristid. *εἰς Δία* p. 9 D.: *ἡ οὐρανοῦ καὶ ὄμβρου συνουσία Διός*   **2** **T**: Diomed. p. 516 Victorin. p. 171. 173 Priscian. VII 21 XVII 8 'Hor. silua trisyllabum protulit in epodo hoc uersu: niuesque — siluae' **T**: Priscian. I 21   **2** sq. **S**: Lucil. Aetn. 360 sq.: haud aliter quam cum prono iacuere sub Austro aut A q u i l o n e f r e m u n t s i l u a e   **3** sq. rapiamus ... occasionem] **S**: Iustin. XXXVIII 5, 1: utendum ... o c c a s i o n e et r a p i e n d a incrementa uirium ‖ Plutarch. Philop. c. 15: *ἁρπάσας τὸν καιρόν* ‖ Petron. c. 114: ultimum hoc gaudium fatis properantibus r a p e ‖ Publil. p. 129 W.: o c c a s i o n e s non modo accipe, a r r i p e   **3** 'Threicio Aquilone' **T**: Pseudacr. volgatus ad c. I 25, 11 omis. codd. A et *γ* **S**: Hes. *ἔργ.* 553: *πυκνὰ Θρηικίου Βορέω νέφεα κλονέοντος*

Epod. 13. *Ω = A′(Aa)B′(BC)F(φψ)Rγδ′(δd)λ′(λl)πu*] AMICOS HORTATVR (HORTATVR AMICOS *C*) VT (*om. λ′*) VIM (UICIŪ *λ* UITIŪ *l*) TEMPESTATIS (TEPESTATIS *A*) DEDIE DISCVMBENDO (DISCIT BENDI^o^, *natum ex* DISC̄ BENDO, *a*) VITENT ET (ET-SENECTVS *omis. λ′*) DVM NON SIT IMPEDIMENTO (INP: *C*) SENECTVS · VOLVPTATIBVS VACENT (UACĒ *λ* UACEN *l*) *A′ B′ λ′*, *λ′ add. quae legimus in F*   AD AMICOS SENARIVS EPICVS QVADRATVS COMICOS AB (A *γ*) IAMBO IN DACTYLON (*sic a*, DACTILON *R* DACTILVM *γ*) *Rγa*, *in a secuntur quae legimus in AB′*; AD AMICOS COMICOS *Fλ′δ′zu*, *Fλ′δ′z add.*: SENARIVS EPICVS QVADRATVS A IAMBO (· A · Ī · BO *δ* Ā · BO *d* AB IAMBO *F*) INDACTILVM (INDACTILIS *d* INDACT, *post* T *deficit membrana*, *δ* DACTILON *Fλ′*) *Fδ′λ′z*; *titulum omisit π*

1 celum *Aγu*   contraxim et *Victorini cod A p.* 183 *K.*   ymbres *Fπ*   **2** ( )   nidesque *Victorini cod. A p.* 183   silue *B*   **3** aquilona *π*   amici *Ω Pph. Porph.*   amice *Bentley*   Aristi *Weichert*   Apici *Scheibe uid. Epileg.*

occasionem de die, dumque uirent genua
et decet, obducta soluatur fronte senectus.
tu uina Torquato moue consule pressa meo;
cetera mitte loqui: deus haec fortasse benigna
reducet in sedem uice. nunc et Achaemenio
perfundi nardo iuuat et fide Cyllenea
leuare diris pectora sollicitudinibus,
nobilis ut grandi cecinit Centaurus alumno:
'inuicte mortalis dea nate puer Thetide,
te manet Assaraci tellus, quam frigida parui
findunt Scamandri flumina, lubricus et Simois;
unde tibi reditum certo subtemine Parcae
rupere nec mater domum caerula te reuehet.

---

4 T: Caesius Bassus p. 271 Fortunat. p. 294 **S**: Theocr. 14, 70: ποιεῖν τι δεῖ, ἇς (= ἕως) γόνυ χλωρόν **5 S**: Sen. Phaedr. 799: pondus ueteris triste supercili ‖ Iuu. 9, 2: fronte obducta ‖ Eur. Hipp. 173 **7** sq. 'deus — uice' T: Priscian. II 6 **7 S**: Ter. Andr. 873 = V 3, 2: mitte male loqui **8** sq. **S**: Sil. XI 402: nec crinem Assyrio perfundere pugnet amomo **11 S**: Iuu. 7, 210 sq.: metuens uirgae iam grandis Achilles cantabat patriis in montibus Stat. s. III 2, 20: nobilis Ausoniae Celer armipotentis alumnus **12 S**: Verg. Aen. VI 365. VIII 293. Claudian. nupt. Hon. 336: inuicte ‖ Sil. VIII 81: nate dea **13** sq. **S**: Lucan. VIIII 974 sq.: inscius in sicco serpentem puluere riuum transierat, qui Xanthus erat **13 S**: Verg. Aen. I 284: domus Assaraci ‖ Sen. Herc. fur. 1341: nostra te tellus manet **14 S**: Ou. am. III 6, 81 lubricus amnis ‖ fast. IIII 337. VI 238 **15 S**: Pseudosen. Oct. 14 sq.: utinam ante manu grandaeua sua mea rupisset stamina Clotho ‖ Verg. Aen. X 814 sq.

Ω = *A'*(*A a*) *B'*(*B C*) *F*(*φ ψ*) *R γ δ'*(*δ d*) *λ'*(*λ l*) *π u* **4** uirent, rent *in ras. δ* **5** producta *R π a. ras. et corr.* soluantur δ_1 **6** moue] *omis. l pr.* consulę *π a. ras.* consule *omis.* u_1, *legitur in scholio* **7** Caetera *F π* mite *δ* omitte *B superscr. d* benigna *δ in ras.* **8** redducet *Prisciani codex optimus* achaemenio *A'B corr. C l* achemaenio *R* achemenio *F δ' λ* π_1 achasmenio *B pr.* achamenio *γ* achimenia *π* achimenio *u* **9** Profundi *l* iuu& *C* cyllenea *B γ* δ_2 *aut corr. λ pr.* ψ_2 a_2 cellenea *A* cyllena *F R p. ras. et corr. δ' π* cyllenia *λ corr. π corr.* a_1 *l* cillenia *A uar. C Ac.* cillena *u* cyllene *R a. ras.?* cyllenaea *Pph.* **10** pectore *C pr.* **11** grandi cecinit *F R γ δ' π u Ac.* cecinit grandi *A'* B_2 *C λ'* (*et μ g*) *Pph.* cecinit ’ḡdi (= gradi) B_1 ceutaurus *γ* alū//no *l* alunpno *u* **12** Inuictę *u* dea *omis.* u_1 tḥetide *B* tetide *π pr.* th&idę *C* **13** Te tellus manet assaraci *u* manat *R* assarici *γ* **14** scamadri *u* symois *R γ* **15** tibi *omis. π* subtegmine A_1 *B u Pph.* subtemine *cett.* A_2 *Ac.* **16** caerula *B' a* cerula *A F γ δ' λ' π u Ac.* ceru‿la *R* reuehit *Pph.*

illic omne malum uino cantuque leuato,
  deformis aegrimoniae dulcibus alloquiis.'

XIIII.

Mollis inertia cur tantam diffuderit imis
  obliuionem sensibus,
pocula Leth*a*eos ut si ducentia somnos
  arente fauce traxerim,

17 sq. **S**: Simonid. fr. 14 et 86 B.: *πῖνε, πῖν' ἐπὶ συμφοραῖς οἶνον ἀμύντορα δυσφροσυνάων* ‖ Meleag. 6, 2 sq. (Br. anal. I p. 4): *ζωροπότει καὶ πλῆρες ἀφυσσάμενος σκύφος οἴνας ἔκκρουσον στυγερὰν ἐκ κραδίας ὀδύναν* **17 S**: Prud. per. XIII 44 **18 S**: Ou. a. a. III 373: ira ... deforme malum ‖ Val. Fl. I 251 (cf. testim. ad epod. 14, 6): dulcibus alloquiis ludoque educite noctem ‖ Stat. s. II 1, 231 sq.: noctesque beatas dulcibus alloquiis et uiuis uultibus imple ‖ Paulinus Nol. c. 33, 110: blandis ... alloquiis alloqu.] **S**: Theocr. 23, 7: *παραμύθιον*

Epod. 14. **1** sq. **T**: Terentian. p. 412 Victorin. p. 171 Fortunat. p. 304 **S**: Prud. cath. I 86 sq.: sensum profunda obliuio pressit ‖ Verg. ecl. 3, 54: sensibus haec imis ... reponas **1 T**: Diom. p. 529 Seru. de metris Hor. IIII p. 472 **2 T**: Plotius p. 520 **3 S**: Sen. Herc. Oet. 644 sq.: caespes Tyrio mollior ostro solet inpauidos ducere somnos **4** traxerim] **S**: Eur. Cycl. 417: (*πῶμα*) *ἐδέξατ' ἔσπασέν τ' ἄμυστιν ἑλκύσας*, item *σπᾶν* habemus ap. Menandr. (Ath. XI p. 472 b) et *ἕλκειν* ap. Teleclid. (Ath. XI p. 485 f)

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta'(\delta d)\lambda'(\lambda l)\pi u$] **18** ęgrie/////monię *π* egrimonię *u* aegrimine *δ'* *in δ u a glossatore supra* all. *scriptum est* et ( )

Epod. 14. MAECENATI (MEC: *ACλ'*) EXCVSAT (EX, *om. rel. C*) DESIDIAM SVAM ET OBIVRGAT (OBIVRGAS *B* OBIVRGANTEM *λ'*) SE QVOD NON CONSVMMAVIT (CONSUMAUIT *a* CONSVMAVER (*sic*) *λ*, CONSUMAUЄRIT *l*) IAMBICA OPERA AMORIBVS AVOCATVS (ЄUOCATUS *a* AUOCATIS *B*; *λ' huius uocis loco haec exhibet:* UACARI CAUSATUR AD (*om. l*) MECENATEM · SENARIUS EPICUS · BINARIUS IAMBICUS EPODICOS *λ'*) *A'B'λ'* SENARIVS EPICVS BINARIVS IAMBICVS. EPODICVS. AD MECENATEM *F* AD · C · (*omis. δ'z*) MAECENATEM (MEC: *γδ'z*) SENARIVS EPICVS BINARIVS (B̄ĪN̄ · R̃ · S̄ · *d*) IAMBICVS (· Ĩ · B̃ · *δ* · I · B · *d* IÃBICOS *γ*) EPODICOS (IAMBICEPODICOS *a* IAMBICAE PODICOS *R*) *Rγδ'az*, *in a secuntur quae legimus in AB;* AD MECENATEM *u titulum om. π*

1 inercia *λ* inhertia *Ac. pr.* diffiderit *R1* **2** Obliulinē *C* **3** lætheos *F* loetheos *δ'π* letheos *cett. Ac. Pseudacr.* ut si *A'B'γλ'π Ac.* uti *FRδ'u* ueluti *ς* si *superscr. δ2* sonnos *u* **4** Arenti *a1 aut pr.* Aurenti *A* falce *u*

candide Maecenas, occidis saepe rogando:
  deus, deus nam me uetat
inceptos, olim promissum carmen, iambos
  ad umbilicum adducere.
non aliter Samio dicunt arsisse Bathyllo
  Anacreonta Teium,
qui persaepe caua testudine fleuit amorem
  non elaboratum ad pedem.
ureris ipse miser; quodsi non pulchrior ignis
  accendit opsessam Ilion,
gaude sorte tua; me libertina nec uno
  contenta Phryne macerat.

---

5 S: Agathon apud Ath. X p. 445c: ἀπολεῖς μ' ἐρωτῶν ‖ Plaut. Pseud. 931: occidis me, quom istuc rogitas **6 S**: Val. Fl. I 245 sq. (cf. **S**: ad epod. 13, 18): deus haec, deus omine dextro imperat uu. **7** sq. exhibet poeta in cod. Vatic. p. XV ed. Keil, ind. lect. Hal. 1872 **8 S**: Mart. IIII 89, 1 sq.: ohe iam satis est, ohe libelle, iam peruenimus usque ad umbilicos ‖ Apollin. Sid. epist. VIII 16, 1: iam uenitur ad margines umbilicorum **10 T**: Plot. p. 520 Pseudacr. cod. P ad c. I 17, 18 **11** sq. **S**: Domit. Mars. el. 3 sq.: ne foret aut elegis molles qui fleret amores aut caneret forti regia bella pede **15** sq. **S**: Ter. eun. I 2, 42 (122): neque tu uno eras contenta ‖ Catull. 68, 135: uno non est contenta Catullo ‖ Arnob. IIII 22: (Iuppiter) uxore contentus haud una ‖ Iuu. 6, 54: contenta sit uno ‖ Quintilian. declam. 14, 3: una ... contentus mac.] **S**: Plaut. cist. 71: amor est morbus qui me macerat ‖ Calpurn. buc. 6, 9: Petale, qua nunc ego maceror una

---

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδ'*(*δd*)*λ'*(*λl*)*πu*] **5** maecenas *B'Ra* mecenas *AFγδ'λ'πu* occidi *B* occidis *fort. π* sepe *Aλdu* **6** D//eus (d *suprascr.*) deus *δ* nam] iam *A* **7** incoeptos *γ* inceptos *a* promisum *B* **8** umbiculū *l1 ut uid.* **9** arsisse *R* bathyllo *Bλ' et R2 in rasura* bathillo *A'C* batyllo *γψ* batillo *δ'πφu* bachyllo *Pph. Porph.* **10** Anacreonta Teium] Anacreon tȩteium *π1*, *recte π2* Nonacreonta *A'B corr.* (N̄ acr. *AB corr.*) Acreonta *C* Anacreunta *l* ān̄acreonta *B* Anacreontȩ *π1* *teium R2 in ras.* //teium *d* te*i*vm *a* tegium *u* **11** persepe *Aγdu* **12** elabora//tum *δ* **13** qđ[si], non *δ* do quod non *B* pulcrior *u* **14** Accendit *a* Accedit *B Ac.* obsessa milion *δ'1* (*et z1*) opsessam *ς* (*r1*) *Ac.* op̄ssam *λ* opp̄ssam *Ac. alt. loco* obp̄ssam *l* obȩsam (s s *suprascr.*) *π* obessam *u* obsessam *cett. Pph. cons. schol. F* **15** nequno *R ante ras.* necuno *R p. ras.* neque *γa2* nec *cett. A'* **16** phyne *λ1* phrine *Aδ'* phirine *u* mac//erat *R*

XV.

Nox erat et caelo fulgebat luna sereno
  inter minora sidera,
cum tu, magnorum numen laesura deorum,
  in uerba iurabas mea,
artius atque hedera procera adstringitur ilex
  lentis adhaerens bracchiis,

Epod. 15. 1 sq. **T**: Augustin. de mus. VI 13, 28 Terentian. p. 412 Victorinus p. 171 Diom. p. 485 **S**: Stat. s. II 6, 36 sq.: quantum praecedit clara minores luna faces ‖ Iuu. 8, 149 sq.: nocte quidem, sed Luna uidet, sed sidera testes intendunt oculos ‖ Cyprianus heptateuch. genes. uu. 1116 sq.: effulgens ... quanto luna nitet parua inter sidera caeli 1 **T**: Seru. de m. Hor. p. 472 Diom. p. 529 **S**: Meleag. 71, 1—4 (an. Br. I 21): *νὺξ ἱερὴ καὶ λύχνε, συνίστορας οὔτινας ἄλλους ὅρκοις ἀλλ' ὑμέας εἱλόμεθ' ἀμφότεροι. χὠ μὲν ἐμὲ στέρξειν, κεῖνον δ' ἐγὼ οὔποτε λείψειν ὠμόσαμεν· κοινὴν δ' εἴχετε μαρτυρίην* ‖ Ou. ex P. III 3, 5: nox erat et bifores intrabat luna fenestras ‖ Hom. Lat. 111: nox erat et toto fulgebant sidera mundo; etiam Verg. Aen. IIII 522 et Ouid. fast. I 421. II 792. VI 673 am. III 5, 1 in principio hexametri: nox erat et ... 3 **S**: Tib. III 6, 22: qui timet irati numina magna, bibat ‖ id. I 9, 1 sq.: quid mihi, si fueras miseros laesurus amores, foedera per diuos clam uiolanda dabas? ‖ Ou. her. 2, 43 sq.: si de tot laesis sua numina quisque deorum uindicet e. q. s. 4 sq. **T**: Priscian. XVIII 210 5 sq. **S**: Claudian. fescenn. 4, 18 sqq.: tam iunctis manibus nectite uincula, quam frondens hedera stringitur aesculus, quam lento premitur palmite populus 5 **S**: Eur. Hec. 398: *ὁποῖα κισσὸς δρυὸς ὅπως τῆσδ' ἕξομαι* ‖ Catull. c. 61, 34 sq.: ut tenax hedera huc et huc arborem implicat errans

---

Epod. 15. $\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta'(\delta d)\lambda'(\lambda l)\pi u$] NEAERAM (NEEREAM *A* NEARA *B* NEERAM *al recte λ*) AMICAM SVAM ALLOQVITVR PERIVRIISQ. EIVS (ET *A*) SE DECEPTVM (DECEPTĀ *B*) INDICAT (SIGNIFICAT *a*) QVOD SVVM (SERIO *AB*) AMOREM (AMORE *Bλ*) IN ALIVM TRANSTVLISSET · QVEM NEGAT PERPETVVM FVTVRVM *A'Bλ'*, *add. λ'*, *quae legimus in F* IN NEAERAM (NEERAM *Fγl*) AMICAM · SENARIVS EPICVS · BINARIVS IAMBICVS EPODICOS (IAMBICE PODICOS *Rγ* IAMBICVS EPODICVS *F*) *FRγλ'*, *l add.* M̄ QUOD SUPRA IN NEERAM AMICAM · J · N · R · (S · N · R · *d*) EPIC' · BI · N · R · S · (*item d*) IĀBIC' EPODICOS AL (*om. d*) ‖ AL QUERELA DE NEERA *δ'*; *inscr. omis. Cπ; in u nihil legi potest nisi* //NEERĀ AMICA//

1 ·ox *Cγ* celo *u* fungebat *γ* 3 nomen *Pph.* lesura *δ'u* 5 Arcius *R* adque *λ* atquę *γ* edera *Rγπ* adstringitur *FRπ* *Prisciani codd. optimi* astringitur *cett.* 6 adhaerens *Ba* adherens *ACFRγδ'λ'πu* bracchiis *CR* brachiis *cett.*

†dum pecori lupus et nautis infestus Orion
turbaret hibernum mare
intonsosque agitaret Apollinis aura capillos,
fore hunc amorem mutuum.
o dolitura mea multum uirtute Neaera:
nam siquid in Flacco uiri est,
non feret adsiduas potiori te dare noctes
et quaeret iratus parem,
nec semel offens*i* cedet constantia formae,
si certus intrarit dolor.
et tu, quicumque es felicior atque meo nunc
superbus incedis malo,
sis pecore et multa diues tellure licebit,
tibique Pactolus fluat,
nec te Pythagorae fallant arcana renati,

---

7 sqq. **S**: Tib. I 4, 65 sq.: dum robora tellus, dum caelum stellas, dum uehet amnis aquas ‖ Verg. Aen. 1 607 sq.: in freta dum fluuii current, dum montibus umbrae lustrabunt conuexa, polus dum sidera pascet ‖ ecl. 5, 76 sqq. ‖ Ou. Ib. 135 sq.: robora dum montes ... dum Tiberis liquidas Tuscus habebit aquas ‖ Ou. tr. V 13, 21 sqq.: cana prius gelido desint absinthia Ponto et careat dulci Trinacris Hybla thymo: inmemorem quam te quisquam conuincat amici 7 **S**: ecbasis captiui u. 721: dum lupus infestus pecori, uenantibus apri 12 **S**: Quint. instit. I 10, 31: siquid in nobis uirilis roboris manebat 13 **S**: Plaut. truc. 32: tres noctes dantur ‖ Priap. 2, 1 sq.: obscure poteram tibi dicere: da mihi, quod tu des licet adsidue, nil tamen inde perit Propert. II 15, 37 sqq.: quod mihi si secum tales concedere noctes illa uelit ... si dabit haec plures, fiam immortalis in illis 17 sq. **S**: Plaut. aul. 725: nunc alii laetificantur meo malo 17 **S**: Ou. rem. am. 371: at tu, quicumque es ... 21 **T**: schol. Stat. Theb. III 384 haec ex

---

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta'(\delta d)\lambda'(\lambda l)\pi u$] **7** et] in *u* *post* lupus *duos uersus excidisse putat Lehrs, Peerlkamp uu.* 8 *sq. delet* īfe-stos (v) *B* 8 Turbarit *u Bentl.* Turbaret *cett. schol.* γb *item* π, *sed* t „repassé à l'encre“ 9 agitarit $\delta'\pi_1 u$ agitaret *cett. uid. Epileg.* **11** neara *B* neera πa nęera δ' **12** inflaco δ' uiri $A'B'\gamma\delta_2\lambda'\pi a_1 u$ *Pph. schol.* $F\gamma b$ uirium $F\delta' a_2$ uiri$^{\bar{u}}$ π uir*i*um *R* **13** fer*e*t δ adsiduas $AR\pi$ *Pph.* assiduas *cett.* **14** queret $\gamma\delta' u$ quaerit $A'B\pi$ **15** offensi *Gogavius uid. Epilegom.* offensae $B'FR\gamma\delta'\pi a l$ *Pph. Porph. cons. schol.* $F\gamma b$ offense $A\lambda$ iratę *u* caedet ψ *ante ras. l* **17** At *u* (*et* $\mu p v$) Et *cett. Pph.* () tu *omis.* $F\delta'_1\pi$ es felicior] effelicior *A* **18** incidis *B* *in*cedis δ **20** Ttibique π pactolos *R* **21** pithagorae *Fau* pithagori *l* pitagore (y h) *d* pythagorae *cett.* fallunt *schol. Statii* archana $\gamma\delta'\pi l u$ *Ac.*

formaque uincas Nirea,
heu heu, translatos alio maerebis amores:
ast ego uicissim risero.

XVI.

Altera iam teritur bellis ciuilibus aetas,
suis et ipsa Roma uiribus ruit.
quam neque finitimi ualuerunt perdere Marsi,
minacis aut Etrusca Porsinae manus,

Aristotele *περὶ φιλοσοφίας* sumpta esse quidam suspicatus est **22 S**: Hom. Il. VIIII 130: *αἳ κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν* **23 S**: Ter. Hec. 169 sq. = I 2, 94 sq.: huc transtulit amorem ‖ Propert. II 15, 35: alio transferre calores **24 S**: Liu. X 19: Bellona, si hodie nobis uictoriam duis, ast ego tibi templum uoueo

Epod. 16. **1** sqq. **S**: Solon. 4 sqq.: *ἡμετέρα δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οὔποτ' ὀλεῖται αἶσαν καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων . . . αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἀφραδίῃσιν ἀστοὶ βούλονται χρήμασι πειθόμενοι, δήμου θ' ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἷσιν ἑτοῖμον ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν* **1** sq. **T**: Fortunat. p. 304 Diom. p. 485 praem. 'ode XVII' Victorin. p. 171 et de metr. Hor. p. 183 **1 T**: Seru. de metr. Hor. IIII p. 472 Diom. p. 529 **2 S**: Prop. IIII (III) 12 (13), 60: frangitur ipsa suis Roma superba bonis ‖ Liu. VI 19: ut suis ipse oneratus uiribus ruat ‖ Petr. c. 120 u. 84: ipsa suas uires odit Romana iuuentus ‖ Manil. I 917: imperiumque suis conflixit uiribus ipsum ‖ IIII 43 sq.: Romamque suismet pugnantem membris **3** sqq. **S**: Verg. Aen. II 196 sqq.: captique dolis lacrimisque coactis, quos neque Tydides nec Larisaeus Achilles, non anni domuere decem, non mille carinae ‖ Val. Fl. II 231 sq.: inmanes quos sternere Bessi nec Geticae potuere manus aut aequoris irae **4 S**: Tac. hist. III 72: nullo ex-

---

Ω = *A'*(*Aa*) *B'*(*BC*) *F*(φψ) *R* γ δ'(δ*d*) λ'(λ*l*) π *u*] **22** nirea *Ra* (δ_1?) nerea *cett. Pph. Porph. Pseudacr. schol. F* **23** Heu heu *R*γδ'λ'π*au* Eheu heu *AC* Eheu eheu *B* Heheu $\lambda_2\psi_2$ heu *Porph.* Eheu *F* ( ) translatus *A'* tranlatos *u* merebis *AF*γδλπ*u* merebis *d* **24** At *u*

Epod. 16. ALTERNA VICE HEROO (EROA *B* EROO *A*λ ђЄROЄ *l pr.* ђЄROO *l corr.*) ALTERNA (AT TERNA λ ALTNO *l*) IAMBICO (IABICOS λ) SCRIPTA EST. VERVM HORATIVS (HORACIUS λ) REI PVBLICAE (REI PUBLICE λ') DEFLET FORTVNAM *AB*λ' COMMISERATIO REIPVBLICAE (· R · P · δ') DE BELLIS (BELLO *u*) CIVILIBVS (*om. u*) *F*δ'*u* AD POPVLVM ALTERNA VICE HEROO (HEROO *a* HEROICO γ HEROO ϛ). ALTNA IAMBICO SCRIPTA EST (*omis.* γ). VERV HORATIVS (ORATIUS *a*) R. P. (REI · P · *a*) DEFLET FORTVNAM γ*a* AD POPVLVM *R* *inscr. omis. C*π

1 ·ltera γ **2** ruit] perit *u* **3** finitim*i* δ **4** audet rusca γ_1 aud π_1 *ut uid.* erusca π_1φ *pr.* ψ_1 porsinae R_1 (Porsina *etiam Liuius* II 9 *sqq.*) porsenae δ_1 porsemnę γ porsenne *d* porsennae *cett.* $R_2\delta_2$ *Pph. Porph. uid. Epileg.*

aemula nec uirtus Capuae nec Spartacus acer
 nouisque rebus infidelis Allobrox,
nec fera caerulea domuit Germania pube
 parentibusque abominatus Hannibal:
impia perdemus deuoti sanguinis aetas,
 ferisque rursus occupabitur solum.
barbarus heu cineres insistet uictor, et urbem
 eques sonante uerberabit ungula,
quaeque carent uentis et solibus ossa Quirini,
 nefas uidere, dissipabit insolens.
forte, quod expediat, communiter aut melior pars
 malis carere quaeritis laboribus:
nulla sit hac potior sententia: Phocaeorum
 uelut profugit execrata ciuitas

---

terno hoste ... sedem Iouis ..., quam non Porsena dedita urbe neque Galli capta temerare potuissent, furore principum excindi! **5 S**: Sil. I 510: ni displicet a e m u l a u i r t u s ‖ Symmach. epist. X 32: et u i r t u s a e m u l a alitur exemplo honoris alieni ‖ Auson. ord. urb. nobil. = u. 49 sq. p. 99 Sch.: de Capua: nunc subdita Romae aemula **7 S**: f e r a G e r m a n i a legitur Ou. tr. IIII 2, 1 et ex P. II 8, 39 ‖ Iuu. 13, 164 sq.: c a e r u l a quis stupuit G e r m a n i lumina, flauam caesariem? **10 S**: Ou. met. I 249 **11** sq. **S**: Ou. ex P. I 2, 112: Bistonii c i n e r e s u n g u l a pulset equi **13** sq. **S**: Claudian. bell. Pollent. 100 sqq.: procul arceat altus Iuppiter, ut delubra Numae sedesque Quirini barbaries (cf. u. 11) oculis saltem temerare profanis possit et arcanum tanti deprendere regni **14 S**: Tyrtaeus fr. 10, 26: νεμεσητὸν ἰδεῖν ‖ Stat. Theb. VIII 450—552: sed dum spolia omnia caesis eripiunt, u i d e r e n e f a s, et maestus uterque respicit ad fratrem

---

Ω = *A′*(*Aa*)*B′*(*BC*)*F*(φψ)*R*γδ′(δ*d*)λ′(λ*l*)π*u*] **5** Emula *u* capue *A*γ sparta//cus γ spartacacer F_1 **6** N*oui*sque π allabrox *C pr.* λ′πψ *pr. schol. F* allo brox δ *in ras.* (albabrox *Turic.*) **7** cerulea *A*π*u* cęrula δ′ caelulea φ *pr.* germana $φ_1$ **8** Parent*ib*,que *R* abominandus *A*λ′$ψ_2$ *uar.* abominanatus ψ *pr.* abominandus *l* abhominatus *Ru* abominatus *cett. sch.* γ*b* () **9** Impii (a *superscr.*) π **10** rursum δ′*u* rursus *cett. Pph.* **11** insistæt *u* urbes *u* **12** Eques son: uerb: ungula ⌈equ(s.)i *u*, ⌈ *et* s. *ab alt. m.* eques] Eque *C* Equi *A*B_1 E*ques l* Etqui B_2 uerberauit *R* **13** Queque γδ′ carent// φ **14** uidere *AB′*λ uideri *FR*γδ′π*alu* () disipabit *B* dissipauit *C* **15** forte quid expediam *Peerlkamp* quod ς (σ *pr.*) *Bentley* quid Ω *Pph. Porph. schol.* γ *uid. Epileg.* pars *R* **16** queritis γδ′π*u* **17** (h)ac *a* porcior λ pocior *a* potius *A* phocaeorum *FR*δ′π*au* phoceorum *AB′*γ$λ_1$ posterorū · t · (= uel) phocaeorū est *l* () **18** Velud δ′ profuit $γ_1$ exsecreta δ′ exsecrata $R_2δ_2$π*Pph.*

agros atque Lares patrios habitandaque fana
apris reliquit et rapacibus lupis,
ire, pedes quocumque ferent, quocumque per undas
Notus uocabit aut proteruos Africus,
sic placet? an melius quis habet suadere? secunda
ratem occupare quid moramur alite?
sed iuremus in haec: 'simul imis saxa renarint
uadis leuata, ne redire sit nefas;
neu conuersa domum pigeat dare lintea, quando
Padus Matina lauerit cacumina,
in mare seu celsus procurrerit Appenninus,
nouaque monstra iunxerit libidine
mirus amor, iuuet ut tigris subsidere ceruis,
adulteretur et columba miluo,
credula nec flauos timeant armenta leones,
ametque salsa leuis hircus aequora.'

21 S: Hom Il. VI 514 et XVIII 148: *πόδες φέρον* ‖ Theocr. 13, 70 sq.: *ὁ δ', ᾇ πόδες ἆγον, ἐχώρει μαινόμενος* ‖ Ap. Rh. I 1263 sq.: *ἐς δὲ κέλευθον τὴν θέεν, ᾗ πόδες αὐτὸν ἐπέκφερον ἀίσσοντα* IIII 66: *τὴν δ' αἶψα πόδες φέρον* **25** sqq. cf. adn. ad ep. 15, 7 sqq. **28** T: Seru. ad Aen. XI 403 S: Lucr. V 947 flumina dicit 'lauere umida saxa' **31** S: anthol. Lat. 440, 7 R.: ante feri ceruis submittent colla leones ‖ 'maribus subsidere' Lucretiana locutio (IIII 1190) **33** (rauos) cf. gloss. Philoxen. rauus, *χαροπός* CglL. II 169) S: Verg. ecl. 4, 22: nec magnos metuent armenta leones apud Homerum leo *αἴθων* et *χαροπός* uocatur **34** S: Archil. 76 B.: *μηδ' ὅταν δελφῖσι θῆρες ἀνταμείψωνται νομὸν ἐνάλιον καί σφιν*

$\Omega = A'(A a) B'(B C) F(\varphi \psi) R \gamma \delta'(\delta d) \lambda'(\lambda l) \pi u]$ **19** lares *omis. C* **20** reliquid $\gamma_1 \pi_1$ **21** quocunq, *C* ferent γ ferunt *a Pph.* ferent *cett. schol. F* ( ) . quocunq, *C* **22** Nothus $BF\gamma\delta'\pi_2 l u$ uocauit $AR\pi$ *pr.* proteruos R_1 *aut pr.* a_1 proteruus *cett.* $R_2 a_2$ affricus $\delta a u$ a[f]fricus *d* *uu.* **23–26** *omis. B* **23** sic] Si *a* secundo δ' **25** simullimis δ *ante ras.* renarint] renarent $R\pi_1$ renarit *Pph.* **26** Vadis *R* ridire *C* redire *R* **28** et ante Padus Matina lauerit cacumina *Seruius* cacumina// δ **29** procurrerit φ appenninus $BFR\gamma\pi$ *Pph. Porph. schol. F* appennius *C* apenninus $\delta'\lambda' a u$ apeninus *A* **30** iuncxerit *a* uincxerit δ' **31** Miros γ *pr.* Minus *C pr.* iubet π ut] et π *pr. Pph. omis.* φ tigris *C pr.* π *pr. et fort.* a_1 tygris ς (*Argent. II*1) tygres *F* tigres *cett. Pph.* *u.* **32** *post* **39** *posuit B* **32** ( ) **33** Credudala *B* Credule *C* nec rauos *A* flauos $FR\gamma\delta'\pi a u$ rauos AB raus *Pph.* grauos *Ac.* prauos *C* seuos λu *uar.* saeuos *l* fuluos *Porphyrionis cod. W (et s corr.)* ( ) *uid. Epileg.* *u.* **34** *om.* R_1 **34** Ameque d_1 hyrcus $F\pi a$ equora Ad

haec et quae poterunt reditus abscindere dulcis
  eamus omnis execrata ciuitas,
aut pars indocili melior grege; mollis et expes
  inominata perpremat cubilia.
uos, quibus est uirtus, muliebrem tollite luctum,
  Etrusca praeter et uolate litora.
nos manet Oceanus circumuagus; arua, beata
  petamus arua, diuites et insulas,
reddit ubi cererem tellus inarata quotannis
  et inputata floret usque uinea,
germinat et numquam fallentis termes oliuae
  suamque pulla ficus ornat arborem,
mella caua manant ex ilice, montibus altis

θαλάσσης ἠχέεντα κύματα φίλτερ' ἠπείρου γένηται, τοῖσι δ' ἡδὺ ἦν ὅρος **34** salsa aequora] **S**: Hom. Od. IIII 511. V 100: *ἁλμυρὸν ὕδωρ* ‖ Meleag. in anthol. Pal. XII 84,7: *τὴν πικρὰν . . . ἅλα* ‖ Plaut. Trin. 821 = IIII 1, 2: fluctibus salsis **35** reditus . . . dulcis] **S**: Hom. Od. XI 100: *νόστον . . . μελιηδέα* **41 S**: *ἀψόρροος Ὠκεανός* ap. Hom. ‖ Rutil. Nam. I 56: qua circumfusus fluctuat Oceanus ‖ Aeschyl. Prom. 138—140: *τοῦ περὶ πᾶσάν θ' εἱλισσομένου χθόν' ἀκοιμήτῳ ῥεύματι παῖδες πατρὸς Ὠκεανοῦ* **45** cf. Pseudophiloxenus p. 197, 17: termes: termes dicitur proprie caulis olearum arborum (cod. amborum) **46** Pseudophiloxenus 164, 49: pulla: nigra **47—50 S**: Tib. I 3, 45 sq.: ipsae mella dabant quercus, ultroque ferebant obuia securis ubera lactis oues **47** sq. **T**: Terentian. p. 412 **47 S**: Ouid. met. I 112: flauaque de uiridi stillabant ilice mella ‖ Prud. cath. XI 73 sqq.: iam mella de scopulis fluunt, iam stillat ilex arido sudans amomum stipite ‖ Lucil. Aetn. 13 sq. B.: mellaque quernis (codd. lentis) penderent foliis

---

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta'(\delta d)\lambda'(\lambda l)\pi u$] **35** Hac π_1 que *γd* abscidere *π pr.* dulces *Fγδ'au Pph.* dulcis *cett.* **36** omnis *B' ς schol. γ* omnes *cett. Pph. schol. F* execrata *hic Ω* exsecrata R_2 *Pph.* **37** indociliṣ *B* grige R_1 expes $R_1\lambda_1 u$ exspes $A'R_2\delta_2\lambda_2\pi l$ expers *B'Fδ' Pph. Porphyr. interpolatus schol. F* (*interpr.* 'scil. virtutis'). *Porphyr. originarius recte* **38** Innominata *Cd et miniator codicis δ* Innominata *Aλ'* Inominata *cett.* δ_1, *itemque* $\delta_2\lambda'_2$ *Pph. Porph.* perpremat $AB'l_1$ *Pph.* perprimet *u* perprimat *cett.* l_2 **39** uirtus] luctus u_1 **40** sca — litora *ab alt. m. esse uidentur R* preter *γu* euolate *pro* et uolate *π pr.* littora *Aλ'u* **41** occeanus *u* circumuagus arua beata petamus etc.] *alii aliter distingunt uid. Epil.* circum uagus *AFRdl Pph. Porph.* **42** arua = arua R_1, *deleuit alt. m.* et diuites insulas *u* **43** quotannis] quot annis $C\delta_2 l$ quotannis *etiam R, sed* t *in ras.* quot annis *A, sed* t *in ras.*; quodannis R_1 quod annis A_1 *aut pr. ut uid.* **44** inputata *FRγ corr. δ'λπa Pph.* imputata *AB'lu* inoptata *γ pr. ut uid.* **45** nunquam *C* oliue *d* **46** pulla] puella *A pr.* fiscus R_1 ornar *A* **47** *//ilice R* ilyce *C*

leuis crepante lympha desilit pede.
illic iniussae ueniunt ad mulctra capellae,
refertque tenta grex amicus ubera;
nec uespertinus circumgemit ursus ouile,
neque intumescit alta uiperis humus.
pluraque felices mirabimur, ut neque largis
aquosus Eurus arua radat imbribus,
pinguia nec siccis urantur semina glaebis,
utrumque rege temperante caelitum.
non huc Argoo contendit remige pinus
neque inpudica Colchis intulit pedem;
non huc Sidonii torserunt cornua nautae,
laboriosa nec cohors Vlixei.

---

48 S: Lucr. V 272: qua uia secta semel liquido pede detulit undas || Cul. 17 || Sil. VI 140 || Prop. III 30, 15 K.: tot leuiter lymphis tota crepitantibus urbe **49** sq. S: anthol. Lat. 687, 50 R.: uberibus plenis ueniantque ad mulctra capellae **49** S: Orientius commonit. I 149: ad iuga panda boues cogis, ad mulctra capellas **50** S: Vergil. ecl. 4, 21 sq.: ipsae lacte domum referent distenta capellae ubera || Ou. rem. am. 80: iam referent haedis ubera plena suis || Prud. cath. VII 58: matris tetendit serus infans ubera **51** S: Verg. georg. III 537 sq.: non lupus insidias explorat ouilia circum nec gregibus nocturnus obambulat **52** S: Sen. Herc. fur. 935 sq.: nulla nocituro grauis suco tumescat herba || Verg. georg. III 544 sq.: interit et curuis frustra defensa latebris uipera || ecl. 4, 24: occidet et serpens **53—56** S: iam Hom. Od. IIII 566 sq. de elysio **54** S: Lucil. Aetn. 110 sq.: seu lympha perenni radit humum lima furtimque obstantia mollit || Lucr. V 256: ripas radentia flumina rodunt || Sen. Phaedr. 16 de Maeandro: amne maligno radit harenas || Columba abb. Luxou., mon. Germ. epist. III p. 186: gaudent imbribus arua

---

Ω = A′(A a) B′(B C) F(φ ψ) R γ δ′(δ d) λ′(λ l) π u] **48** crepante] sonante *Terentianus* lympha *B′ R2 λ′ π a corr. u Porph. schol. F* limpha *A′ γ δ2 u* nympha *F R1* nimpha *δ′* desidit *δ′* desili[t] *R* dissilit *Terentianus* **49** multra *F R π u* mulctra *cett.* capelle *A d* *uu.* **50** *sqq. sic ordinabat Peerlkamp:* 50. 53—56. 61 *sq.* 51 *sq.* 57—60. 63 **50** tanta *a l1* ubera// *δ* **51** gemit *om. π pr.* ouile *B R γ uar. δ2 in ras. λ′ π a corr. a u t2 u2 Ac.* ouilẹ *A* oliuae *C γ* ouili *F a pr. a u t1 ut uid. u1* oliui *d* () *u.* **52** *omis. B* Nec *γ δ′ λ p. ras. π p. ras. a Ac.* Neque *cett. λ′ π ante ras.* alta] ulta *R pr. ut uid.* **54** heurus *λ* radit *B R* ymbribus *F* imbribibus *δ* **55** sciccis *A* glaebis *A C R λ′* glebis *cett.* *uu.* **56** *sqq. sic ordinabat Fea:* 56. 61. 62. 57—60. 63 **56** imperante *u1* temperante *π* celitum *γ u* **57** hoc *u1* huc *R* argo *B pr. δ′ π pr.* egeo *l* argoo *cett. l2 uar.* **58** neque] Non *A* impudica *B′ λ corr. ut uid. l u* inpudica *cett. λ pr. ut uid. Pph.* cholchis *R1 γ* colchys *l* **59** sidonii *in ras. δ* sidonii *π* naute *δ* **60** necohors *d* choors *F λ′ π u*

nulla nocent pecori contagia, nullius astri
  gregem aestuosa torret impotentia.
Iuppiter illa piae secreuit litora genti,
  ut inquinauit aere tempus aureum:
aere, dehinc ferro durauit saecula, quorum
  piis secunda uate me datur fuga.

XVII.

Iamiam efficaci do manus scientiae,
supplex et oro regna per Proserpinae,
per et Dianae non mouenda numina,
per atque libros carminum ualentium

---

63 **S**: Hes. ἔργ. 167 sq.: *τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἤθε' ὀπάσσας Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης* ‖ Nemesian. buc. 1, 20: secreti pars orbis habet mundusque piorum **64** sqq. aere . . . aere] Lucretius quoque talium repetitionum amantissimus est ut V 948 sq. uid. Munro ad Lucr. II 955

Epod. 17. **1** sq. **T**: Terentian. p. 393 **1 T**: Fortun. p. 304 Diom. p. 529 Seru. de metr. Hor. IIII p. 472 Victorin. p. 171 **S**: Plaut. Pers. 854 = V 2, 72: manus uobis do

---

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδ'*(*δd*)*λ'*(*λl*)*πu*] *uu.* **61. 62** *del. ed. Bip.* 1783, *eosdem ante u.* 53 *posuit Heynemann, alii ante u.* 49. 51. 57

61 p^{c}ecori *A* austri *Bγπa corr. u* astri *cett. A'* **62** estuosa *Rγπ1u* terret *u* inpotentia *Rγa* impotentia *cett.* **63** Iupiter *γl* piae secreuit] ae secreu *in ras. a* pie *C* sacrauit *π* (*et μ uar.*) (at sæcreuit *π uar.*) secreuit *cett.* (*sed a in ras.*) *schol. γb* littora *Aγλ'u* litore *R* genti/' *R* **64** inqui//nauit *δ* *uu.* **65. 66** *del. Peerlkamp* **65** Aerea *Aλ'* (*Mauortius*) Aere^{a} *π* Aere *cett. λ p. ras. sch. F uid. Epileg.* saecula *BRγπψ* secula *δφu* scla *A'Cλ'd*

Epod. 17. FINGIT SE (*om. l* EX *add. B*) CANIDIAE (CANIDIE *A*) VENEFICIIS (UENEFI^{C}TIIS *l*) SVPERATVM · ALLEGORICOS (ALLEGORICO *λ*) DEPRECATVR VT (VI *γ*) SIBI PARCAT (PAREAT *λ'*, *corr. in λ*) *A'Bγλ'*, *Bl add.:* TERNARIVS IAMBICVS IN CANIDIAM *Fδ'* IN CANIDIAM FINGIT SE VENEFICIIS CANIDIE VICTVM *u*; AD CANIDIĀ *R2* *titulum omis. CR1π* *B fol.* 173 *om. huius carminis uu.* 1—52 *sed eos exhibet fol.* 182

1 · amiam *C* *I*amiam *R* Iamiam *Fδ* Iam iam *A'Bλ'πduPph. Ac.* · am iam *γ* efficacicaci *B* do *omis. λ1* scientia *d1* **2** Suplex *B* per] *omis. a* **3** diane *F* dia''''nȩ *δ* mouendo nomina *a pr.* **4** lib//ros *πu*

refixa caelo deuocare sidera,
Canidia, parce uocibus tandem sacris
citumque retro solue, solue turbinem.
mouit nepotem Telephus Nereium,
in quem superbus ordinarat agmina
Mysorum et in quem tela acuta torserat.
unxere matres Iliae addictum feris
alitibus atque canibus homicidam Hectorem,
postquam relictis moenibus rex procidit
heu peruicacis ad pedes Achillei.
saetosa duris exuere pellibus
laboriosi remiges Vlixei
uolente Circa membra; tunc mens et sonus
relapsus atque notus in uoltus honor.

7 **S**: Theocr. 2, 30 sq.: *χὠς δινεῖθ' ὅδε ῥόμβος* (turbo) *ὁ χάλκεος, ἐξ Ἀφροδίτας ὣς κεῖνος δινοῖτο ποθ' ἁμετέρῃσι θύρῃσιν* **11** unxere] **S**: Hom. Il. XVIII 350: *καὶ τότε δὴ λοῦσάν τε καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ* ‖ Ou. her. 10, 122 **11** sq. addict. f. a. a. c.] **S**: Hom. Il. XXIII 182 sq. Achilles minatur: *Ἕκτορα δ' οὔ τι δώσω Πριαμίδην πυρὶ δαπτέμεν, ἀλλὰ κύνεσσιν* ‖ XXII 354: *ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται* ‖ XXII 335 sq.: *σὲ* (scil. Hectorem) *μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ ἑλκήσουσ' ἀικῶς* **13** sq. adludit ad Hom. Il. XXIIII 469 sqq. ad ped. Ach.] adludit ad Hom. Il. XXIIII 482. 510 **15** **T**: Plotius p. 522 et cf. eundem p. 527: setosa duras exuere (exuerant codd. *ABC*) pelles **S**: Hom. Od. X 393 sq.: *τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ἃς πρὶν ἔφυσε φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη* **17** 'uolente Circa' **T**: Prob. cath. p. 7 **18** **T**: Plot. p. 521 bis

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta'(\delta d)\lambda'(\lambda l)\pi u$] **5** Refixa *A'B'γ schol. γ* Defixa *FRδ'λ'πu* celo *u* d^e^uocare *δ* *deuocare d* **6** tamdem *Ru* **7** Cit^v^amq. *δ* turbidinem *δ'1* **8** Mouet *γ1* thelephus *u* nereius *u1* nereum *R Ac.* **9** ordinauit *B* **10** Misorum *CFδ1lu* Missorum *π* tęla *F* accuta *δ'* **11** Vnxere matres ilię *in loco craso δ* Vnxere *FRγδ'λ2πau p. ras.* Vinxere *u ante ras.* Luxere *AB'λ'*( ) matre//s *π* illę *B* additum *ψ pr. u* ^ad^dictū *π* **12** homocidam *δ'* homicidiã *l pr.* hæctorem *Fπ* **13** Post quam *R* mensibus *Au* **14** puicaris *A* puicatis *C* **15** Saetosa *CFRλπau* Sectosa *γ1* Setosa *cett.* exsuere *R2δ2πa* exuere *cett. R1δ1* **16** ulix//ei *R*, ‿ *ab altera manu,* ulixei *in ras. δ* (ulixi *Tur.1 recte d*) **17** Voluente *u a. ras.* circa *A'B'Rγλ Probus* circe *Flu* circae *δ'π* 'circa] pro circe' *schol. γb uid. Epileg.* mēbra *CFπl* menbra *γλu* tunc] tum *Ra, fort.* tumens *pro* tum mens *R1* **18** Relapsus *FRγδπau1 Plotius* (*schol. γab interpr.* reuersus) Relatus *B'λ'u2* Aelapsus *d* RRelatus *A* ( ) *uid. Epileg.* notus *omis. ψ pr.* uoltus *FRγδ'π* uultus *cett.*

dedi satis superque poenarum tibi,
amata nautis multum et institoribus.
fugit iuuentas, et uerecundus color
reliquit ossa pelle amicta lurida;
tuis capillus albus est odoribus;
nullum a labore me reclinat otium.
urget diem nox et dies noctem, neque est
leuare tenta spiritu praecordia.
ergo negatum uincor ut credam miser
Sabella pectus increpare carmina
caputque Marsa dissilire nenia.
quid amplius uis? o mare et terra, ardeo
quantum neque atro delibutus Hercules
Nessi cruore, nec Sicana feruida

---

21 sq. **S**: Ter. Andr. 878 = V 3, 7: uide num eius color pudoris signum usquam indicat? **22 S**: Theocr. 2, 88 sqq.: *καί μευ χρὼς μὲν ὁμοῖος ἐγίνετο πολλάκι θάψῳ, ἔρρευν δ' ἐκ κεφαλᾶς πᾶσαι τρίχες· αὐτὰ δὲ λοιπὰ ὄστι' ἔτ' ἦς καὶ δέρμα, καὶ ἐς τίνος οὐκ ἐπέρασα;* ‖ 4, 15 sq.: *τήνας μὲν δή τοι τᾶς πόρτιος αὐτὰ λέλειπται τὠστία* ‖ Plaut. aul. III 6, 28 = (564): ossa atque pellis totust; ita cura macet captiu. I 2, 30 (135): ego ossa atque pellis sum misera macritudine ‖ Ou. am. II 9, 14: ossa mihi nuda reliquit Amor ‖ Sil. II 466 sqq.: iam lurida sola tecta cute et uenis male iuncta trementibus ossa extant, consumptis uisu deformia membris ‖ Prud. cath. VII 62: amictus hirtis bestiarum pellibus **23 S**: Plaut. mil. 631 = III 1, 37: albicapillus **28** sq. **S**: Ou. am. II 1, 25: carmine dissiliunt abruptis faucibus angues **29 S**: Ou. art. am. II 102: mixtaque cum magicis nenia Marsa sonis ‖ fast. VI 142: nenia ... Marsa **30 S**: Ter. ad. (iam laud. a Pseudacr.) V 3, 4 (790): o caelum, o terra, o maria Neptuni ‖ Plaut. Trin. 1070 = IIII 3, 63: mare, terra, caelum, di, uostram fidem **31** sq. **S**: Ou. Ib. 489: qui dona tulit Nesseo tincta ueneno

---

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδ'*(*δd*)*λ'*(*λl*)*πa*] **19** pęnarum *γ* penarum *Au* **20** Armata *Aγ* multum] multis *l* **21** *aut* iuuentas *aut* iuuentus *π pr.*; *aut* iuuentus *aut* iuuentas *π corr.* color *R* **22** Relicit *B pr.* Reliquid R_1 *γ* amictus *AB'λ'* amicta *cett.* C_2 **23** al//bus *a* est *om. u pr.* **24** a labore *A'B'Rλ' Pph.* ab lab: *Fγδ'πu uid. Epileg.* 593 reclinat //o^ci^um *R*, o *in rasura* redinat C_1 *ut uid.* **25** Vrget *AB'Fγλ'u* Vrguet *δ'πa* Yrgụet, *puncta ab alt. manu, R* () nox] &̣ nox *C* **26** precordia *Aγδ'u* **28** *Redit cod. v*, *Ω* = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδ'*(*δd*)*λ'*(*λl*)*νπu*] **29** Caputquę *γ* Capudq. *δ pr.* dissillire *B* dissilirae *π* desilire u_1 nenia] nema *B* uenia *A* naenia *δ'* **30** ampli' *π* uiso mare *φ* uiso mare *ψl pr.* uis· omare *δ* terra// *δ* **31** dilibutus *νπl* **32** Nessi] Ne//si *π* Nersi *A* Nesi *FR pr.* $δ'_1$ *aut pr.* l_2 si//cana *γδ* (siccana *z*) siccanda *A*

uirens in Aetna flamma. tu, donec cinis
iniuriosis aridus uentis ferar,
cales uenenis officina Colchicis.
quae finis aut quod me manet stipendium?
effare: iussas cum fide poenas luam,
paratus expiare, seu poposceris
centum iuuencos, siue mendaci lyra
uoles sonari: 'tu pudica, tu proba
perambulabis astra sidus aureum.'
infamis Helenae Castor offensus uicem
fraterque magni Castoris, uicti prece,
adempta uati reddidere lumina:
et tu (potes nam) solue me dementia,
o nec paternis obsoleta sordibus
nec in sepulchris pauperum prudens anus

33 S: Sen. Herc. fur. 105 sq.: acrior mentem excoquat, quam qui caminis ignis Aetnaeis furit ‖ Phaedr. 190 sq.: et qui furentes semper Aetnaeis iugis uersat caminos igne tam paruo calet ‖ Lucil. Aetn. 41 sq.: proxima uiuaces Aetnaei uerticis ignes impia sollicitat Phlegraeis fabula castris ‖ Sen. Med. 826 sq. (834): uiuacis fulgura flammae **35** officina] **S**: Auson. epist. 4 (5), 103 sq. Sch.: hic est ille Theon, poeta falsus, bonorum mala carminum taberna (sic cod. optimus, al. Lauerna) **40 S**: Catull. 42, 24: pudica et proba, redde codicillos! ‖ Afranius u. 116 p. 179 R.: nam proba et pudica quod sum, consulo et parco mihi ‖ Ou. am. III 14, 13 sq. **42—44** praeter 'uicti prece' **T**: Pseudacr. ad c. I 16, 1 **44 S**: Prud. psych. 482. 484: hunc lumine adempto... caecum errare sinit **45 S**: Hom. Od. V 25 et Agathias 33, 5 = anal. Br. III p. 45: (δύνασαι γάρ) ‖ Val. Fl. I 13: (namque potest) **46 S**: Cic. pro Sestio 28, 60: (uirtus) neque alienis umquam sordibus obsolescit

Ω = *A′*(*Aa*)*B′*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδ′*(*δd*)*λ′*(*λl*)*νπu*] **33** Virens *Ω Ac.* Vrens *R p. ras. ν p. ras. π uar. l p. ras. u p. ras.* ς ( ) Furens $ν_2$ (*et* L_2*y*) aetna *B′π* aethna *γλνa* aeth//na *R* ethna *A F corr. l u* etha *F pr.* hętna *δ* hetna *d* flama *δ′* cin*i*s *R* **34** Iniuriosus *A pr.* aridis $R_1δ'_1$ **35** Calens *C ante ras. γ* officinas *R* colchycis *δ′* **36** Quis *u* Quae *cett. Pph.* fi//nis, s *in rasura, A* quod] quo *A*, d_1 *cras.* manent *R* **37** confide $πψ_1$ paenas *AR* penas *u* lu//am *δ* **39** Iuuencos centum *u* iuuencis *d uar. superscr. Bentley* lira *Aγνu* **40** Volens *B* sonari $C_2R_2γδ'_2νau_2$ *gloss. Γ* sonare *cett.* $C_1R_1δ'_1u_1$ pidica R_1 *π pr.* **42** helenaeę *l* henenę *δ pr.* haelenę *π*, *sed uirgula ab altera manu* uicem *R ante ras.* ς (*M*) *Ac.* uice *R p. ras. cett. Pph. uid. Epileg.* **43** uict*i* *R*, uice R_1 praece *Aλ* **44** uati] fratri *B* **45** potest *δ* **46** *nec δ* obsoleta *Ω Pph.* **47** Nec *A′B′Rγπ* Neque *Fδ′ λ′u* sepulcris *Cau* sepulchris *cett.* anus] anos *A ante ras.*

Nouendialis dissupare pulueres;
tibi hospitale pectus et purae manus,
tuusque uenter Pactumeius, et tuo
cruore rubros obstetrix pannos lauit,
utcumque fortis exilis puerpera.
'quid obseratis auribus fundis preces?
non saxa nudis surdiora nauitis
Neptunus alto tundit hibernus salo.
inultus ut tu riseris Cotytia
uolgata, sacrum liberi Cupidinis,

48 **T**: Cassiodor. comm. de oratione et de octo partibus eius c. 1 uol. II p. 565 Gar. Seru. ad Aen. V 64 Seruius [Sergius] in Donat. p. 432 Cledonius p. 42 Pompeii commentum uol. V p. 166 et 176 K. mythographus III tract. 6, 27 ap. Mai class. auct. III p. 206 comment. Einsiedlense in Donati artem maiorem p. 240 H. sic: nouendiales spargite pulueres. glossa codicis Bernensis p. 240 H.: cinis iterum singulare est, quamuis legatur in Oratio: nouendiales cineres **50** sq. 'et tuos rubros obstetrix pannos lauit' **T**: Pompeii commentum uol. V p. 293 K. Flodegarius in commentario ad barbarismos Donati ed. Lud. Carr. schol. in Sallust. hist. p. 234 Antverp. 1579 **54** sq. **S**: Tib. II 4, 9 sq.: stare uel insanis cautes obnoxia uentis, naufraga quam uasti tunderet unda maris || de aliis locis similibus uide adnot. ad c. III 7, 21 **56** **S**: Verg. catal. 5, 19 sq. R.: non me uocabis pulchra (al. spurca) per Cotyttia ad feriatos fascinos

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδ'*(*δd*)*λ'*(*λl*)*νπu* 48 Nouendialis *Ra pr. ut uid. Pompei cod. A* (*saec.* VIIII) *utrubique* Nouemdialis *Pph.* Nouē dialis *B* Nouemdiales *A* Nouendiales *cett. a corr. ut uid. schol. γb grammatici* dissupare *R ante ras.* dissipare *R p. ras. cett. Pph. grammatici* pulueres] pulueris *B' Pompei cod. A p.* 166 pulueres *R ut uid.* putuere *Cledonius*1 50 uenter *omis. δ'*1 pactumeius *Fγδλu Pph. Porph. Pseudacr.* pactum (pactū) eius *AB'Rπd cons. Ac.* pacto‿meius *l*, ‿ *ab altera manu*, partumeius *ν* partumeius *π uar. superscr.* pactueius *a*, ~ *ab alt. m.* ( ) 51 obserix *π*1 obstrix *R* obstetris *A* obsterix *π*2
52 Vtēq, *B* 53 NEGAT CANIDIAM SIBI RECONCILIARI (RECONCIUΔRI *a*) IDEO (DE EO *Bλ'*) QVONIAM VENEFICIA EIVS (BENEFICIA EIVS *Aλ'* (*superscr.* male *in λ*) EIVS MALEFICIVM *γ*) VVLGAVERIT *A'Bγλ'*; *add. A'γλ'*: ET IPSAM CANIDIAM INTRODVCIT LOQVENTEM; Introducit canidiā sibi loqntē *C* *nullum interuallum est in FRδ'νπ*; *R*2 *adscr.* Responsio 53 ·uid *γ* Quid *R* 54 natis *δ pr.* 55 alto] albo *Palmer* hybernus *l* 56 Inuitus *ν*1*π pr.* tu riseris] turis‿eris *π* turri seris *R*1 turis eris *δ*1 turisoris *A pr. ut uid.; a parum liquet* cotycia *γ* cocycia *a, sed* cy *in litura*, cocytia *AB' FRδ'λ'ν Pph. cons. Porph. interpret. schol. Γ* cocithia *u* cocitya *π*
57 Vulgata// *R* Vulgata *cett.* sacrvm *liberi δ* sacra *FR*2*δ'*1*π*1*u* sacrū *a ut uid.* sacrum *cett. R*1*π*1 *et R*3*δ'*2 *Pph.* Liberi *Fritzsche*

et Esquilini pontifex uenefici
inpune ut urbem nomine impleris meo?
quid proderit ditasse Paelignas anus
uelociusue miscuisse toxicum?
sed tardiora fata te uotis manent:
ingrata misero uita ducenda est in hoc,
nouis ut usque suppetas doloribus.
optat quietem Pelopis infidi pater,
egens benignae Tantalus semper dapis,
optat Prometheus obligatus aliti,
optat supremo conlocare Sisyphus
in monte saxum; sed uetant leges Iouis.
uoles modo altis desilire turribus,
modo ense pectus Norico recludere,
frustraque uincla gutturi nectes tuo
fastidiosa tristis aegrimonia.

60 S: Petron. 111 B.: quid proderit, inquit, hoc tibi, si soluta inedia fueris? ‖ Sen. Troad. 494: quid proderit latuisse redituro in manus? **63 S**: Eur. Or. 206 sq.: *ἅτε βίοτον ἁ μέλεος εἰς τὸν αἰὲν ἕλκω χρόνον* **64** Pseudophilox. p. 192, 47: suppeta (sic)] suffititas, sumministras **69 S**: Verg. Aen. IIII 614: sic fata Iouis poscunt **71 S**: Sen. Troad. 1001: reclude ferro pectus ‖ Verg. Aen. X 601 **72 S**: Auson. epigr. 21 (23), 1: qui laqueum collo nectebat ‖ Ou. met. X 378: laqueoque innectere fauces ‖ Lucan. II 670: caesis innectere uincula siluis

Ω = *A*′(*A a*)*B*′(*B C*)*F*(*φ ψ*)*R γ δ*′(*δ d*)*λ*′(*λ l*)*ν π u*] **58** *Et l* exquilini *R* aesquilini *Fλ′π* esquilini *cett.* ueneficii *λ′* uenefitii *u*; uenefici] pro ueneficii *gloss. Γ* **59** Inpune *CRγδ′νu* Ipune *B* Impune *cett.* inpleris *γν* **60** proderat *ABλ′* proderis *R*1 proderit *cett. R*2 *Pph.* dittasse *λ* paelignas *BR Pph. Porph.* pelignas *cett.* **61** Uelotius *dl pr.* **62** Sed *A′B′R* Set *γ* S; *ν* Si *Fδ in ras. λ′ π a*2 *uar. d* (*et z*) *u Pph. Porph.* tardiosa *R*1 **63** uita *omis. ν pr.* in hoc] *eras. d* **64** et (v sup.) *l* suppetis *R*1 doloribus *FRγδ′νπau Pph. sch. Γ* laboribus *AB′λ′* cruciatibus *δ′*2 *uar.* (*et gloss.* / *Doru.* II *Gron. Reg. μ uar. z uar.*) **65** infidus *u* inuidi *B* infidi *cett.* ( ) **66** benigne *ABγλψ*1 *d* dapes (1 sup.) *B* **67** promecheus *R*1 alite *FRδ′πu*1 aliti *δ*2*u*2 *cett.* ( ) **68** suppremo *Aλ* conlocare *BRγπa* collocare *cett.* sisyphus *B′Rνa* sysyphus *λ′* sysiphus *γ* sisiphus *AFδ′πu* **69** set *γ*1 s; *C* sed *cett.* ue//*t*//ant *R* **70** Moles *u*1 alitis *B* desilere *Bδ′*1 desilire *cett. δ′*2 **71** Modo// *δ* ensse *R* gnorico *u* **72** -que *omis. C* uincula *γ* gutturinnectes *δ* guturi *d* guttur *B* nectes *FRγνπdu*1 (*et z*) innectes *A′B′λ′u*2 ( ) **73** ægrimonia// *ν*

uectabor umeris tunc ego inimicis eques,
meaeque terra cedet insolentiae.
an quae mouere cereas imagines,
ut ipse nosti curiosus, et polo
deripere lunam uocibus possim meis,
possim crematos excitare mortuos
desiderique temperare poculum,
plorem artis in te nil agentis exitus?'

---

74 **S**: Sen. Herc. Oet. 1974: curru superbum uecta transcendes caput **75** **S**: Ou. a. a. I 560: desilit: imposito cessit harena pedi **76** **S**: Ou. her. 6, 91: simulacraque cerea fingit **77** **S**: Prud. cath. VI 147 sq.: signum, quod i p s e n o s t i, dampnat tuam cateruam **77 sq.** **S**: Sil. VIII 498—500 de Anguitia Marsa: primam ... ferunt ... l u n a m e x c u s s i s s e p o l o **79** in rem **S**: Tib. I 2, 45 sq.: Manesque sepulchris elicit

---

$\Omega = A'(Aa)B'(BC)F(\varphi\psi)R\gamma\delta'(\delta d)\lambda'(\lambda l)\nu\pi u]$ **74** Vectabo γ_1 umeris *C Pph. Porph.* ^{h}umeris *a* humeris *cett.* ęques φ **75** cędet γ **76** an quae] An *ne R* An q · *uel* An que R_1 *ut uid.* cęreas ν **77** curiosus nosti *B'* polo] apollo *u ante ras.* choro *Porph.* ('polo] stellarum choro' *schol.* γ) **78** Deripere $AB'R\delta'\lambda'\nu\pi$ *pr.* $\psi_2 u_2$ *cons. schol.* Γ (*interpr.* 'lunam deducere') Diripere $F\gamma\pi$ *corr.* $a u_1$ () **79** Possē *B* **80** Desiderique $AB'\gamma\lambda$ Desideriique *C corr.* $F\delta'\nu\pi a l_2$ *marg.* *u Pph.* Desideriisq. $R\pi$ *ante ras.* ~~Posideriiq~~. *l* temptare u_1 pocŭlum $FR\gamma\delta'\lambda$ *uar.* $\nu\pi a u$ *Pph. Porph.* pocula $AB'\lambda'\psi_2$ **81** *ar*tis *R* in te (*uel* inte) nil $AB'\gamma\lambda'\pi$ in te (inte) nihil $R\delta'\nu a$ *Pph.* in te nichil *u* nihil in te *F* agentis $AB'F\delta'_1\lambda'\nu_2 u$ habentis $C_2R\gamma\delta'_2\nu_1 a$ abentis π_1 *ut uid.* ualentis π_2 exitus $A'B'R_2\gamma\delta_2\lambda u$ *uar. schol.* γ exitum $FR_1\nu\delta'\pi l u$ *Pph.* ()

Q' HORATI FLACCI EPODON || EXPLICIT · UETTIVS AGORIVS || BASILIVS MAVORTIVS V͡C ET͞ INŁ || EXCOME͞N · DO͞M EXCON͞S OR͞D · LEGI || ET VT POTVI EMENDAVI · CONFE||RENTE MIHI MAGISTRO · FELICE || HORATORE · VRBISROMĘ · ||

INCIP CARM͂ SECULARE CARM͂ SECVLARE (*sic*) QVOD PATRIMI ET MATRIMĘ CANTAVERVN͂ || ADCHORVM PVERORVM PVELLARV͞Q.' *A*

Q͞ · HORATII FLACCI · EPODON EXPLI CARMEN · SĘCVLARE FELICIT · q PATRIMI & MATRIMĘ CANTAUERUNT AD CHORU PVERO͞R PVELLA͞RQ, *B*

AD APOLLINE͞ ET DIANAM *C*

Q. HORATII (HO͞R ψ H · *u*) F · (*sic* ψu, *om.* φ) EPODON EXPLICIT INCIPIT CARMEN SAECVLARE (SCLARE *u*) · IN APOLLINEM · ET DIANAM · PROSEVTICE TETRACOLOS *Fu*

Q · ORATII FLACCI EPODON · EXPLICIT · || INCIPIT CARMEN SAECVLARE LEGE FELICITER | AD APOLLINEM ET DIANAM PROSE UT RITE || TETRACOLOS *R*

EPODON EXPLICIT INCIPIT CARMEN SECVLARE *Pseudacr.* (*cod. A*).

Q. HORATII FLACCI EPODON EXPLICIT INCIPIT CARMEN SECVLARE (CARMEN SECULARE LEGE FELICIT · CARM SECULARE *a*) QVOD PATRIMI ET MATRIMAE (PATRIMĘ *γ*) CANTAVERVNT (CANTARVNT *γ*) AD CHORV PVERORVM PVELLARVMQ; (IN CHORO PVELLARVM ET PVERORVM *γ*) AD APOLLINEM ET DIANAM PROSEVTICE TETRACOLOS *γ a*

ORATII · FL EPODON EXPLICIT · INCIP || CARMEN SAECULARE (SECULARE *d*) IN APOLLINĒ (APOLLINE · *d*) ET DIANĀ · P · S · EUTIC (· P · S · || EUTIC' *δ*) TETRACOLOS *δ'*

Q. HORĀ FLĀC EPODON EXPtl · UETTIUS AGORI' BASILI' MUORTIUS UC ET int EX COm DOM ESCONS ORD LEGI ET UT POTUI EMDAUI CONFERENTE MIHI MAGISTRO FELICE ORATORE URB ROM · INCIP · SCLARE CARM QD PATRINE CANTAUEŘ · AD CHORŌ PUEROR PUELLARŪQ · *λ*

Q. HORĀT FLACC EPODON EXPL; UETTIUS AGORI' BASILIUS MAUORTIUS UIC ET ILLUS EXCOM DOM EXCONS ORD || LEGI ET UT POTUI EMENDAUI CONFERENTE MIHI || MAGISTRO · FELICE ORATORE URB ROM; INCIP SECU LARE CARMEN · QUOD PATRINE CANTAUEŘ AD CHORUM || PUERORŪ PUELLARUQUE; *l*

Q. Oracii Flacci Epodō explicit || Veti' Agori' basili' maorci vc & ĩ || l. excom doñ excons ord' legi et || ut potui emdaui. cōferente m || magist° felice oratore urb; Incip || Sclare carm Q patrie cantauer ad chor puerorq pu||ellarq : *q*

Eadem fere subscriptio extat in g Bruxellensi Reginensi Taurinensi Cheltenhamensi; eandemque in σ fuisse, sed cum folio illo, quod epod. 17, 1 *usque ad carminis saecularis initium continuit, periisse ueri simile est.*

Q. HORATI FLACCI

CARMEN SAECVLARE.

Phoebe siluarumque potens Diana,
lucidum caeli decus, o colendi
semper et culti, date quae precamur
  tempore sacro,
quo Sibyllini monuere uersus
uirgines lectas puerosque castos
dis, quibus septem placuere colles,
  dicere carmen.

Carmen saeculare et a codicibus manu scriptis et a ueteribus grammaticis post librum epodon ponitur   **1—4** praem. 'asmate eo quod inscribitur carmen saeculare cuius initium' **T**: Victorin. p. 171   **1** sq. **S**: Verg. Aen. VIIII 405: a s t r o r u m d e c u s e t n e m o r u m Latonia custos || Sen. Phaedr. 406 sqq.: r e g i n a n e m o r u m, sola q u a e montis c o l i s e t u n a s o l i s montibus c o l e r i s dea, . . . o magna s i l u a s inter et lucos dea clarumque c a e l i sidus et noctis d e c u s   **1** praem. 'hi versus, qui carmen saeculare appellantur, Sapphicum metrum habent . . .' **T**: Diomed. p. 529   **S**: Lucan. III 402 sq.: n e m o r u m q u e p o t e n t e s Siluani || Auson. epigr. 1, 1 (p. 194 Sch.): P h o e b e p o t e n s numeris   **2 S**: Sen. Oedip. 409: l u c i d u m c a e l i d e c u s || id. Herc. fur. 592: c a e l i d e c u s || Herc. Oet. 1518: o decus mundi, radiate Titan   **2** sq. **S**: Ou. met. VIII 349: Phoebe . . . si t e c o l u i q u e c o l o q u e   **6 S**: Cat. 34, 3 sq.: Dianam pueri integri puellaeque canamus   **7 S**: Callim. hymn. in Dian. 187 sq.: *πολίων δέ τοι εὔαδε Πέργη, Τηΰγετον δ' ὀρέων*

Ω = *A′*(*Aa*)*B′*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδ′*(*δd*)*λ′*(*λl*)*νπu*]   **1** ·hoebe *γ* ·ębae *ν* Phoebę *δ′* Foebe *A* Poebe *C* Phoebi R_1 Phębe *u*   **2** celi *Aλ*   **3** dateq. *R*   **4** Tempore sacro *Ω Pph. Victorinus* tempore prisco *Porph. quae lectio orta est ex c.* IIII 2, 40: tempora priscum   **5** Quo $\gamma_2 \pi \varphi_2 d_2 l_2 u$ Quos $F R_1 \delta'_1 \nu$ *Ac. Pseudacr.* Quod $A' B' R_2 \gamma_1 \delta_2 \lambda' \nu$ *uar.* ( ) sibyllini *Bπ* sybillini $R \varphi_2 \psi a$ sibillini *Aγλ′u* sybilli φ_1 sybellini *ν* sylb,llini *δ*, *sed* ,lli *in ras. ab alt. m.* syllibini *d*   monuere *in ras. δ* monuere *R*   **6** lectas] letas *λ′* lectas *δ* laetas *δ′* (*et β m uar.*)   **7** Dis *AB′Fλ′u* Dis *π* Di *λ p. ras.* ν_1 *ut uid.* Das R_1 *ut uid.* Diis $R_2 \gamma \delta' \nu_2 a$ *Pph.*

alme Sol, curru nitido diem qui
promis et celas, aliusque et idem
nasceris, possis nihil urbe Roma
uisere maius.
rite maturos aperire partus
lenis, Ilithyia, tuere matres,
siue tu Lucina probas uocari
seu Genitalis:
diua, producas subolem, patrumque
prosperes decreta super iugandis
feminis prolisque nouae feraci
lege marita,
certus undenos deciens per annos
orbis ut cantus referatque ludos

11 sq. **S**: Rutil. Namat. 1, 81 sq.: omnia perpetuo quae seruant sidera motu, nullum uiderunt pulchrius imperium || Apollinar. Sidon. carm. VII 503: nil te (scil. Roma) mundus habet melius || Pausan. VIII 33, 3: *Βαβυλῶνος . . . ἥντινα εἶδε πόλεων τῶν τότε μεγίστην ἥλιος* || Antip. in anth. Pal. VIIII 58, 7 sq.: *νόσφιν Ὀλύμπου Ἅλιος οὐδέν πω τοῖον ἐπηυγάσατο* Liuius praefat. 11 **13 S**: Nemesian. cyn. 132: fecundos aperit partus matura grauedo **15 T**: Seru. ad ecl. 4, 10: 'siue te Lucinam probas uocari seu te penitus Iunonem' quod ex h. l. et c. I 21, 3. 4 conflatum est ad rem **S**: Cat. 34, 21 sq. de Diana: sis quocumque placet tibi sancta nomine **20** Porph. maritam legem pro maritali Plautina auctoritate dictum esse putat, uid. Epid. 180 = II 1, 11 || Prop. IIII 11, 33: faces maritae **21—24** Censorinus de die nat. c. 17, 9: adeo ut Horatius Flaccus in carmine, quod saecularibus ludis cantatum est, id tempus hoc modo designauerit: certus — frequentes **21 T**: Seruii Leidensis ad ecl. 4, 5

Ω = *A'(Aa)B'(BC)F(φψ)Rγδ'(δd)λ'(λl)νπu*] **9** Aālme *l* **10** caelas *CFRdl2 ut uid.* telas *B* aluisque *R* **11** nichil *λφu* **13** apperire *δ'* parthus *l1 aut pr.* **14** Lenis ilythya, *sed* enis ilythy *in ras., δ* Ilith: tuere] ylythy iacuere *γ* ilithyia *Rγλal?* ilitia *d* ilithya *π* ilithia *Fνu* ilethyia *Cl* ilethya *B* ylethya *A* **15** tu *om. u pr.* **16** genitalis *Ω, nisi quod alis in ras. δ, Pseudacr.* *uu.* **17—20** *del. Peerlkamp, idem sic ordinabat uersus:* 16. 25—28. 21—24. *G. Hermann uero sic:* 16. 21—24. 17—20. 25 *sqq.* **17** Ṣ[d]iua *δ* sobolem *Cγu gloss. Γ recte cett. Pph.* **19** plolisq. *l pr.* feraci, ci *in ras., δ* **21** Certe[lo] sunt denos *B* Certos *AR1λ' Censorinus* ut denos *λ'* () deciens *R* decies *cett. Pph. Censorinus* **22** Orbes *Censorinus* cantus] quantus *u pr.* referatq; *d*

ter die claro totiensque grata
  nocte frequentis.
uosque ueraces cecinisse, Parcae,
quod semel dictumst stabilisque rerum
terminus seruet, bona iam peractis
  iungite fata.
fertilis frugum pecorisque Tellus
spicea donet Cererem corona;
nutriant fetus et aquae salubres
  et Iouis aurae.
condito mitis placidusque telo

---

25. 27 S: Tib. IIII 1, 118 sq.: maiora peractis instant, compertumst ueracibus ut mihi signis **25** sq. **S**: Verg. ecl. 4, 47: concordes stabili fatorum numine Parcae ‖ Ou. tr. V 3, 25 sq.: scilicet hanc legem nentes fatalia Parcae stamina bis genito bis cecinere tibi **26** sq. 'quod — seruet' **T**: Seru. ad ecl. 4, 47 **S**: Sen. Herc. fur. 294: erumpe rerum terminos tecum efferens ‖ Claudian. in Rufin. praef. 17: qui stabilem seruant Augustis fratribus orbem **27** sq. **S**: Accius Hecub. apud Priscian. VI 80 p. 264 H.: ueter fatorum terminus sic iusserat ‖ Vergil. Aen. IIII 614: et sic fata Iouis poscunt, hic terminus haeret **27 S**: Lucr. I 77: atque alte terminus haerens **29** sq. pseudohom. hymn. XXVIIII 7 sqq. Gemoll: *ὃν κε σὺ θυμῷ πρόφρων τιμήσῃς . . . βρίθει μέν σφιν ἄρουρα φερέσβιος ἠδὲ κατ' ἀγροὺς κτήνεσιν εὐθηνεῖ* **29 S**: Sall. Iug. 17, 5: ager frugum fertilis, bonus pecori **30 S**: Tib. I 1, 15 sq.: flaua Ceres, tibi sit nostro de rure corona spicea **31** sq. **S**: Val. Fl. VI 340: Edonis nutritum missile uentis **32 S**: Apollon. Rhod. II 524 sq.: *τοῖο δ' ἕκητι γαῖαν ἐπιψύχουσιν ἐτήσιαι ἐκ Διὸς αὖραι* incerti grat. actio Constantino Augusto c. 13: Iuppiter moderator aurarum **33** sq. **T**: Seru. ad ecl. 5, 66 idem ad Aen. III 138 mythographus tertius tract. 8, 16 ap. Mai class. auct. III p. 228; Porph. scribit: uidetur autem et Homerus sic de illo sensisse, cum ait pestem Graecis ab eo inmitti, praeterea affert Plaut. merc. 678—680 = IIII 1, 12—14 **33 S**: Prud. contra Symm. II 681: aut quid mite sibi placidumue poposcit?

Ω = *A'*(*Aa*) *B'*(*BC*) *F*(*φψ*) *Rγ δ'*(*δd*) *λ'*(*λl*) *νπu*] **23** claro *ν ut uid.* totiens *R* δ'_2 *νπ p. ras. a u* Cϵnsorinus tociens *γ* potiens *F* δ'_1 *π ante ras.* totidem *AB'λ'* **24** frequentis *Rδ' ν pr. π pr.* frequentes *cett.* δ_2 *ut uid. ν corr. π corr.* **25** ueracis R_1 porcę *l pr.* parce *d* parcę [1 uates] *B* **26** Quoṣd *γ* Quo u_1 dictumst] dictus R_1 dictũst [e] *R* dictum// *u* dictum $C_1 F \delta_1 \nu_1 \pi$ dicunt *Ac.* dictum est *cett.* $C_2 \delta_2 \nu_2$ *Pph. schol. γ* habilis *Pph.* **27** seruet *Ω Pph. Porph. schol. Γ* seruat *y Seruii Leidensis* () **28** Iungite iam fata *γ* facta *Pph.* **29** peccorisque *λ* pecoriq; ν_1 pẹrique [co] *R, sed tertia manus add.* s *supra* i **30** cererem *R* coronam *γ* **31** Nutri////ant, ‿ *ab alt. manu, R* fetus et] *in a* us et *in ras.,* fetus// et *R* faetus *ACλνu* foetus *γδ'π* aque *d* **33** -que *omis. δ pr.* tęlo *F*

supplices audi pueros, Apollo;
siderum regina bicornis audi,
Luna, puellas:
Roma si uestrum est opus Iliaeque
litus Etruscum tenuere turmae,
iussa pars mutare lares et urbem
sospite cursu,
cui per ardentem sine fraude Troiam
castus Aeneas patriae superstes
liberum muniuit iter, daturus
plura relictis:
di, probos mores docili iuuentae,
di, senectuti placidae quietem,
Romulae genti date remque prolemque
et decus omne;
quaeque uos bobus ueneratur albis
clarus Anchisae Venerisque sanguis,

---

37 T: Sil. V 151: uestrum opus est **41** 'ardentem — Troiam' T: Seru. ad Aen. I 242 **45** S: Aus. edyll. 4, 79 (= p. 39 Sch.): ut regat indocilem mitis censura iuuentam **46** S: Pind. Ol. 5, 22: *φέρειν γῆρας εὔθυμον ἐς τελευτάν* **47** S: Ou. fast. III 86: arma ferae genti remque decusque dabant **49** T: Prisc. VII 82 **50** S: Theocr. 24, 71: *γύναι, Περσήιον αἷμα* ‖ Verg. Aen. VI 835: sanguis meus ‖ Stat. Th. III 239: uos, o superi, meus ordine sanguis

---

Ω = *A′*(*Aa*) *B′*(*BC*) *F*(*φψ*) *Rγ δ′*(*δd*) *λ′*(*λl*) *νπu*] **34** appollo *δ* **35** Sidereum *δ′* **36** puell[a]is *π* **37** Roma// *l* est *omis. schol. ν lemm.* **38** ætruscum *δ* turmeæ C **39** urbem *FRδ′νπa* orbem *Pph.* urbes *AB′λ′* **41** troiā, o *in ras.*, *π* **42** ęnęas *u* aeneas *R* æneas *in ras. δ* supestes *γ* **43** muniuit, it *in ras. δ*, mun[i]unt *R* minu[ı]it *l ut uid.* m[v]oniuit *π* *uu.* **45. 46** *inuerso ordine leguntur in u* **45** Di *B′FRγνπ* Dii//// *l* Dii *λ* Dii *cett.* **46** Di *B′FRγνπ* Dii *A′λ′δ′u* senectuti *A′B′FR p. ras. λ′π p. ras. u* senectutis *R ante ras. γδ′νπ a. ras. schol. γ*: 'senectutis placide quietem] et senectutem date *περιφραστικῶς* quae quiescit quia malorum impatiens est' placide *γd* quiętem *Fd* **47** Romule *λd* remque] que *om. νu, eras. λ* prolemque *omis. C* **49** Quae que// *R* Queque *γ* Quique *C* Quaeque *cett. Pph. Prisc.* bobus *Bδ′νau test. Priscianus* bubus *ACFRγλ′π Pph. Ac.* uenera-tur// *R* albis *loco raso δ* **50** anchise *Ad* anchysę *π*ı uene-ris//q. *R* sang[v]is *B*

impetret, bellante prior, iacentem
lenis in hostem.
iam mari terraque manus potentis
Medus Albanasque timet securis;
iam Scythae responsa petunt superbi
nuper et Indi.
iam Fides et Pax et Honor Pudorque
priscus et neclecta redire Virtus
audet, apparetque beata pleno
Copia cornu.
augur et fulgente decorus arcu
Phoebus acceptusque nouem Camenis,
qui salutari leuat arte fessos
corporis artus,
si Palatinas uidet aequos aras,

---

51 sq. iam Porph. affert Verg. Aen. VI 853: parcere subiectis et debellare superbos **51** S: Tac. ann. XII 33: sed tum astu locorum fraude prior, ui militum inferior **52** S: Ou. tr. V 2, 35 sq.: ille deus, bene quo Romana potentia nixa est, saepe suo uictor lenis in hoste fuit **53** sqq. S: Ou. tr. II 227 sq.: nunc petit Armenius pacem, nunc porrigit arcus Parthus eques timida captaque signa manu **55** sq. S: Apoll. Sid. epist. VIII 9, u. 20: dum responsa petit subactus orbis ad sententiam S: Verg. Aen. VI 792 sqq.: Augustus Caesar, diui genus, aurea condet saecula qui rursus ... super et Garamantas et Indos proferet imperium **57** sq. S: Verg. ecl. 4, 6: iam redit et uirgo (Δίκη), redeunt Saturnia regna **59** sq. 'apparetque — cornu' T: floril. Cusanum 'pleno — cornu' T: mythographus II 165 p. 131 Bode S: Boeth. de phil. consol. II 2 uu. 5 sq.: tantas fundat opes nec retrahat manum pleno copia cornu **60** S: Ou. met. VIIII 88: diuesque meo Bona Copia cornu est **61** sq. Phoebus ἀργυρότοξος Homericum est **62** item Orph. hymn. 34, 6 Phoebus est *Μουσαγέτης* **63** sq. S: Tib. IIII 4, 9 sq.: sancte (sc. Phoebe) ueni tecumque feras, quicumque sapores, quicumque et cantus corpora fessa leuant

---

Ω = *A'*(*Aa*)*B'*(*BC*)*F*(*φψ*)*Rγδ'*(*δd*)*λ'*(*λl*)*νπu*] **51** Impetret *A'B*R_2*δ'*$_2$$π_1$*l ante ras. u*$_2$ Inpetret *γ* Imperet *F*R_1*δ'*$_1$*λνπ p. ras. l p. ras. u*$_1$; *C euanuit* **52** Loenis *λ'* Lętus *B*, *C euanuit* **53** potentis *R*$ν_1$ *π* (*et μ*) *Pph.* potentes *cett.* $ν_2$ **54** albanas///q. *R* securis *B pr. ut uid.* *R*$π_2$ (*et* L_1) secures *cett.* *B corr.* $π_1$ (*et* L_2) *inter uu.* **54** *et* **55** *B pr. exhib. u.* **57** **55** iam] Ima *R* Iam// *ν* scythae *FRγνπl* scithae *A'B'λu* scytę *δ* scite *d* **57** honor *A'B'Rγνu Ac.* honos *Fδ'λ'π uid. Epileg.* pudos ς (*r uar.*) **58** neclecta *d* neglecta *cett.* **59** plena *florileg. Cusanum* **62** Poebus *δ'* Phebus *C* Phębus *u* aceptus *ψ* **63** salutare *B* fessos *R* **65** palatinas, p *in ras.*, *δ* aequos ξ = *fragmentum Scheftlarense* aequus *Ω* (aequſ *B*) aras *R*

remque Romanam Latiumque felix
alterum in lustrum meliusque semper
  proroget aeuom.
quaeque Auentinum tenet Algidumque,
quindecim Diana preces uirorum
curat et uotis puerorum amicas
  applicat auris.
haec Iouem sentire deosque cunctos
spem bonam certamque domum reporto,
doctus et Phoebi chorus et Dianae
  dicere laudes.

---

66 S: Enn. ann. 1 sq.: audirest operae pretium, procedere recte qui rem Romanam Latiumque augescere uoltis **67 S**: Ou. fast. I 87 de Kal. Ian.: salue, laeta dies, meliorque reuertere semper! **67** sq. **S**: Sen. dial. VI ad Marciam de consol. 5, 2: in aeuum omne sis prorogatura **75 S**: Stat. s. V 3, 56: Phoebi ... chorus ‖ V 3, 91: doctique cohors Heliconia Phoebi **76 S**: Verg. ecl. 6, 6 et Tib. I 3, 31 et Paulin. Nol. append. carm. 3, 11: dicere laudes

---

Ω = *A′(Aa)B′(BC)F(φψ)Rγδ′(δd)λ′(λl)νπu*] *γδ2 uar. νπa uar. schol. Γ Porph. λ uar. u uar.* arces *A′B′Fδ′λ′u Pph.* () *uid. Epileg.* **66** lacium *λ* latinā *γ* **67** in lustrum] illustrū *l* **68** Proget *R pr.* Proroget *FR corr. γδ′πau gloss. Γ Pph. Porph. schol. F* p. *Ac.* Prorogat *B′νl1 cons. Pseudacr.* Prerogat *Aλ* euum *u* in aeuum *F* aeuum *cett.* **69** auentinū tenet algidumq. *δ in ras.* aduentiuum *γ* alcidum *Flu* **70** Quindecem *A′B′λ′* Quin decem *l* **71** Curat *Ω Porph.* Curet *ς* () uoti *l* **72** Applicat *A′B′δ′λ′u1 Pph. Porph. schol. Γ* Adplicat *FRγ corr. νπ Pseudacr.* Aplicat *γ pr.* Applicet *λ2u2ς* (*βμhns2v uar.*) Adplicet *γ uar.* () auris *A′B′Rγπ2* aures *Fδ′λ′νπ1u Pph.* **73** Hec *d* -que *omis. ν1* **75** phebi *B* phębi *Au* c(h)orus *u* diane *R*

EXPLICIT CARMEN SECVLARE FELICITER. AMEN *A* CARMEN SECVLARE EXPLICIT *γ* Q. HORATII (ORATII *R*) FLACCI CARMEN SAECVLARE (SECVLARE *λ*) EXPLICIT *Rλ′φ* CARMEN SECVLARE FINIT~ *ψ*

· L · FLACCI HORATII LIBER CARMINU · IIII · EXPLICIT · INCIPIT DE ARTE POETICA · *C*

Q · hOR̄ · F · SCLARE CARM̄ EXPLIC ‖ INCIPIT SERMONŪ LIB̄ PRIMUS · *u*

Q. HORATII · FL CARMEN SAECVLARE · (SEC: *d*) EXPLIC̃ · ‖ INCIPIT EPISTOLARUM LIBER · *δ′*

EXCERPTA CRVQVIANA.

Q. HORATIVS FLACCVS, | EX | ANTIQVISSIMIS | VNDECIM LIB · M · S · ET SCHEDIS aliquot emendatus, & plurimis locis cum Commentariis antiquis expurgatus & editus, opera | IACOBI CRVQVII Messenij apud Bruganos politioris litteraturæ professoris publici. | *Eiusdem in eundem enarrationes, obseruationes, & variæ lectiones, cum aliis quibusdam & indice locupletißimo.* | ANTVERPIAE, Ex officina Christophori Plantini, | Architypographi Regij · M · D · LXXVIII. 4°.

Praef. p. (5). V. V. CLARISSIMIS BVRGIMAGISTRIS, AMPLISSIMOQVE SENATVI Brugano, Iacobus Cruquius Messinius S. P.

p. (12): ...Quam cùm hanc tum illam vitæ viam cùm nemo ex antiquis scriptoribus Horatio velut in tabulis effigiatam intuentibus feliciùs exhibeat, nemo vitia accuratiùs insectetur, nemo bonos mores viuaciùs edoceat, eum Commentariis antiquis ex pluribus scriptis manu magno studio consarcinatis, & nostris aliquantò planiùs, vt arbitror, quam priùs elucidatum & illustratum vobis, Amplissimi patres, dedico & gratitudinis ergô mancipo; ... Kalend. August. Anno cIↄ. Iↄ. LXXVIII. Brugis Flandrorum.

p. (13.) AD LECTOREM BENEVOLVM.

IN ANTIQVIS Commentariis iam pridem in quartum Odarum, Epodos & Satyras euulgatis, lector candide, nōnullos intelligo, & non postremæ notæ viros subsannare, atq. adeò reiectare dictionem hanc, Commentator, quasi minus idoneam, nec satis, vt enarratorem notet, Latinam: quod, etiamsi non penitùs infitier; tamen si diligentius animaduertant nostrum ea in re consilium & epistolam ad lectorem olim lib. Odarum quarto præpositam candidiùs pellegant, æquiores certè nobis eos fore crediderim. Nam quis eum nominet honorificè, quem ne nouit quidem? vt taceam ea quæ euolui in Horatium scripta vix vllo honore digna, sed ita lacera, manca, mutila, lacunosa, & tantum non carie, vetustateq́ue deperdita, vt ex iis vix hos Commentarios consarcinauerim. Quid? quòd auctoris nomen opera nulla consequi potuerim? In editis olim per Henricum Petri operibus Horatij, inter innumeros ferè explanatores legere quidem est virorum doctissimorum Acronis & Porphyrionis numeros & nomina, sed in plerisque eis adscriptis miror atque detestor non oscitantiam typographi, vt quem fortasse mucosum fecit lucri crassus color, sed ineptos cuculos, qui tantos viros non reueriti, suæ

stupiditatis labe non puduit aspergere. Facilè coniicio eos in eiuscemodi librarios incidisse, quales per aliquot annos validè nos exercuerunt; at hoc vehementer abominor, tam præcellentibus scriptoribus eos tantam barbariem nuncupasse. Quod certè ne facerem, & iudicarem ex doctis enarrationibus nihil quàm cucullata superesse commenta (præter admodum pauca à nobis magno labore nunc ab aliis separata,) ea non enarratoris, sed Commentatoris esse volui. Deinde cùm quatuor legerim Horatij interpretes, Porphyrionem, Acronem, Modestum, & Scaurum; nec vllis Blandiniis, Tonsanis, aut aliis scriptis appositum nomen alicuius: quid cui, quæso, adscriberem? Fecerint hoc alij typographi, vt suos typos plausibiliores redderent; nostrum sanè non fuit tam stultè te lectorem ludere, tibiq́ue pro thesauris carbones ostentare. Ceterùm te, amice, monitum volui nostra culpa versus Horatij in tribus Odarum primis ad nostram lectionem non esse emendatos; nam typis præfectus ad exemplar sibi propositum suum satis officium fecit, non etiam ad correctionem nostram, quod fore mihi persuaseram nescius artis typographicæ, quam nunc video primùm rectam quidem curare ad exemplar præsens characterum positionem, non etiam ad notas interpretationis, quam legere vt laboriosum, ita nimis essent editioni ingrata moræ dispendia. Quare vt in commune consulerem, curaui initio ea ad manum esse, in quibus præsertim in iam dictis libris Odarum à vulgatis editionibus propè dissentimus. Itaque nostros labores boni consule & vale.

Q. HORATII FLACCI ODARVM LIBER PRIMVS.

I 1, 7. p. 3^{b}. *Hunc si mobilium.* sic habent 4. cod. Blandinij. reliqui, nobilium. sed aliud mihi placet magis, . . .

13. p. 4^{a}. *dimoueas.* demoueas, legit Lambinus; quod & si non improbem, tamen seruo antiquam lectionem, tum propter consensum omnium co-|dicum scriptorum, tùm quòd parum interesse videam.

33. p. 5^{a}. *nec Polyhymnia.* sic habent cod. Bland. vetustissimi:

35. p. 5^{b}. *Inseres.* sic habẽt duo Bland. & cod. Carr.

I 2, 31. p. 9^{b}. cãdenteis habent omnes[1]) scripti cod. atq. ita esto synchusis. alij ma-‖(p. 10^{a})lunt legere candenti, quod non damno.
lunt le-

46. p. 10^{b}. *Quirini.* cod. Carr.[2]) habet Quiri-|no, sed o, mutatam ini, indicat & superscri-|ptio τὸ Romano, & aperta litura.

I 3, 16. p. 13^{b}. *freta.* cod. Carr. habet fretum.

19. *turgidum.* Bland. cod. omnes habent turbidum, cũ Mart. & Carr. quod mihi videtur aptius,

36. p. 14^{b}. Cod. Bland. Mar. Carr. hic habent, perrupit[3]) Acheronta, sine copula que.

37. 4. Bland. habent, nil mort. ardui est.

---

1) cadentes (n superscr.) *cod. Carr.* = *Diuaei.* 2) quirini *cod. Carr. ante corr.* quirinj *cod. Carr. p. corr.* 3) prerupit *cod. Carr.*

I 4. p. 16[a]. In inscriptione vulgati codices aliqui habēt, ad P. Sextium. sed legendum esse ad L. Sextium, vt habēt cod. Bland. iam certum est ex Dione,

Ex Blandinio codice an-|tiquissimo, non sine magna molestia, restitui hãc oden diuisis suis modis & numeris, à nemine ad-huc obseruatis nec cognitis, quod sciam. quæ hunc in modum distingui & legi debet, *διαῤῥήτως*.

SOLVITVR acris hiems grata vice
Veris & Fauoni:
Trahuntq́; siccas machinæ carinas.
Ac neque iam stabulis gaudet pecus,
Aut arator igni,
Nec prata canis albicant pruinis.
Iam Cytherea choros ducit Venus
Imminente Luna,
Iunctæq́; Nymphis Gratiæ decentes
Alterno terram quatiunt pede,
Dum graueis Cyclopum
Vulcanus ardens vrit officinas.
Nunc decet aut viridi nitidum caput
Impedire myrto,
Aut flore, terræ quem ferunt solutæ.
Nunc & in vmbrosis Fauno decet
Immolare lucis:
Seu poscat agnam, siue malit hædum.
Pallida mors æquo pulsat pede
Pauperum tabernas,
Regumq́; turreis. ô beate Sesti;
Vitæ summa breuis spem nos vetat
Inchoare longam:
Iam te premet nox, fabulæq́; manes,
Et domus exilis Plutonia:
Quò simul mearis,
Nec regna vini sortiere talis:
Nec tenerum Lycidam mirabere
Quo calet iuuentus
Nunc omnis: & mox virgines tepebunt.

12. p. 17[b]. *Seu poscat agnam.* sic habēt duo codices Bland. quos secutus sum. Carr. codex habet, *Seu poscat agnam, siue malit hædos.*[1])

I 5, 14. p. 19[b]. *vuida.*[2]) secutus sum in hac voce codices Bland. & Diuaei. ceteri habent humida.

I 6, 7. p. 21[a]. verùm cùm viri quidam docti de aditu hoc dici non posse aduerte-|rent, legunt *duplicis*, id est, versuti & callidi, pro Epithetis Homericis Vlyssi datis. Quam quidem sententiam etsi non improbem, tamen consen-|sum omnium, quos vidi, scriptorum codicum in *τῷ* dupliceis[3]), nolui vili facere.

16. p. 21[b]. *Tydiden.*[4]) sic habēt 3. cod. Bland.

---

1) hędos *cod. Carr.* 2) uuida *cod. Carr.* 3) duplices *cod. Carr.* 4) Tydeiden *Cruquiana cf. c.* I 15, 28 Tydeides.

I 7, 7. p. 23^{b}. *Vndiq. decerptam.*[1]) Quos legi codices scriptos, om-|nes habent, *Vndiq. decerptam fronti præponere oliuam.*

11 p. 24^{a}. *percussit.* sic legi- tur in omnibus scriptis cod. & vera est lectio ...

24^{b}. *Tiburtini luc.* sic habent 4. codices Blã-|dinij. ex quibus propter antiquitatem restituen-|dus est Virg. cũ Seruio 7. Aeneid. ...

14. *pomaria.* cod. Carr. habet pomœria[2]): quæ di-|ctio non minùs accõmoda mihi videtur, quàm τὸ pomaria: sed iudicet lector eruditus.

15. *deterget.*[3]) sic omnes Bland. Carr. Mald. Sil. Busl. sed Mart. habet detergit: sed priorem lectionem seruaui.

17. *Perpetuos.* tres Bland. habent perpetuo;

I 8, 15. p. 27^{b}. *virilis cultus.* erat enim amictu puel-|lari ad Lycomedem deductus, vt suprà notatum est. cod. Bland. antiquiss. habet expressè suprà no- tatum, virileis esse accusatiui casus: quod si ad-|mittendum quis duxerit, necesse erit referre ad Lycias cateruas, non etiã ad τὸ cultus metri causa.

I 9, 14. p. 29^{b}. *quem fors dierum* ... Fors, legendum est ex omnibus scriptis antiquis: est autem Fors τύχη δαίμονος, id est, Dei voluntas, numen diuinum, Deus ipse naturæ auctor & conseruator.

23. dereptum, autem legendũ est ex codicibus Bland. duobus, non direptum, vt vulgo.

I 11, 1. p. 32^{a}. *quæsieris scire.* ex scriptis Bland. & Mart. codice cõ-|iunctim legenda sunt, quęsieris scire. nefas enim per se ponitur per tmesim, vt est in Bland. atq; ita quærere, velle est, siue contendere.

2. *Leuconoë.* codex Mart. habet Leucothoë.

3. *vt melius.* ... videtur mihi Horatius alludere ad etymon vocis Leuconoë, quo nomine hanc ora- tionem, vt melius quicquid erit pati, iudicaui per- tinere ad verbum sapias; ita vt intermedia circũ-|scribantur parenthesi, quæ sic scripta inueni in Blandinio codice vetustissimo, Mart. Maldeg. Sil. ...

4. p. 32^{b}. *seu plureis hic.* hæc per parenthesin legenda iam nunc monui ex cod. suprà scriptis ...

5. mei autem Blandinij habent, qui, nimirùm Iupiter debilitat &c. atq; ea lectio, meo iudicio, sanior est:

I 12, 3. p. 35^{a}. *quem Deum.* cod. duo Bland. cum Mart. Mald. & Diu.[4]) habent dium. alij Deum, quod rectum est. *recinet.* sic habet cod. Bland. antiquissimus, atque etiam (u. 2) *sumes.* sed nescio quis pro e, secunda vocali macu-|lata conatus est formare i, tertiã vocalẽ, sed non ita dextrè vt deprehendi nequeat. alij habent su-|mis, & recinit.

13. *parentis laudibus.* sic habet cod. Bland. vetustiss. reliqui omnes parentum, sed aliã magis probo:

13. p. 35^{b}. *quid prius?* omnes cod. scripti hic interrogationis notam habent, nimirũ pro vulgata lectione, putà, parentum: Nam in an-|tiquiss. Bland. ad marginem quoque adscriptũ est, vel parentum, qua gratia non parùm miror ex- punctam non esse genuinam lectionem, parentis.

---

1) deceptam (acceptam) *cod. Carr.* 2) pomeria *cod. Carr.* 3) deterget (i) *cod. Carr.* 4) dñ (= deum) *cod. Carr.*

31. p. 36[a]. *quod sic voluere.*[1]) sic Diu. per lituram; reliqui omnes, quia sic volue-|re, habent.

55. p. 37[a]. *oræ.* sic habent omnes cod. scrip. quos vidi.

I 13, 6. p. 38[a]. *manent.* sic habent omnes manusc.

19. p. 38[b]. *diuulsus.* diuolsus, habent cod. Bland.

I 14. p. 39[b]. *ô nauis.* in duobus cod. Bland. hui[9] odes inscriptio est, Ad rempublicā; in tertio, Ad nauē M. Bruti reparantem ciuile bellum, seu rempublicam. alij carent inscriptione.

I 15, 2. p. 41[b]. *Helenam.* sic habent cod. Maldeg. Mart. & antiquiss. Bland. alij habent Helenen, cum vulgatis.

20. p. 42[b]. , post collines & de-|turpabis puluere. scribit Lamb. in cod. Tornes. se ‖ (p. 43[a]) inuenisse cultus adulteros. Ego quoq. in duob.
inuenisse
cod. Bland. & Maldeg. eam vocem inueni; sed re-|liqui cū antiquiss. Bland. habent crineis, ...[2])

22. Ceterùm in tribus Cod. Bland. ponitur, tuę genti. ceteri gentis habent.

24. *Teucer te Sthenelus.* variāt hic scripta. cod. 3. Bland. cum Maldeg. habent Teucer te Sthenelus. alij Teucer & Stene.[3])

28. *Tydides.* sic scribitur in Bland. vide oden 6. suprà.

I 17, 8. p. 46[b]. *colubras.* sic habent 4. Bland. cū Diuæi & Maldeg. Siluiíq. nec mutare volui propter antiquitatem.

9. *hœduliæ.* Hærent hic omnes enarratores ... at Lambinus tamen mauult hœduliæ, eò quòd in scriptis ferè omnibus offenderit hœ-diliæ, vt & ego quoq. in meis[4]) præterquā in duo-|bus Bland. in quibus liturę sunt indicio manifesto ‖ (p. 47[a]) prius scriptum fuisse hœulię, & priorem pedi-
prius
culum litteræ u. mutatum in d. ab eo qui hœdilia quidem ab hœdo, non etiam hœ|duliæ ab hœ dulo deriuari posse didicerat, vel audierat.

I 18, 2. p. 48[b]. *mœnia Catili.* omnes scripti codices habent Catilli, per. l. geminatum,

5. ... hæc vox *crepat,* quæ sine vllis lituris est integra in 4. Bland.

11. p. 49[a]. *discernunt.* duo cod. Blan. habēt discurrunt,

15. *& tollens.* sic omnia scripta.

I 19, 11. p. 50[a]. *& versis ani.* tres Bland. cod. habent, auersis;

12. p. 50[b]. *attinent.* vnus cod. Bland. habuit attinet, quod litura indicat.

I 20. p. 51[a]. VILE *potabis modicis* ... De profectione in Apu-|liam mentio fit in Diuæi codice.

I 21, 5. p. 52[b]. *coma.* sic habent cod. Mart. Mal-|deg. Diu. Sil. sed 4. Bland. comam. quod nō placet.

I 22, 2. p. 53[b]. *Mauris iaculis.* sic ha-|bent 4. Blād. & Diu. & ea genuina lectio est,

11. p. 54[a]. *expeditis.* sic habent 4. Bland. alij verò, expeditus.

14. *Daunia.* Daunias habent 4. cod. Bland.

I 23, 1. p. 55[a]. inuleo habent omnia nostra scripta.

5. *mobilibus ver. in.* More-|tus de litteris inter ceteros optimè meritus non improbat hanc lectionem, *nam seu mobilibus vitis inhorruit ad*

---

1) [q]//// sic voluere *cod. Carr.* 2) Crines *cod. Carr.* 3) Teucer˙ et stelenus *cod. Carr.* 4) edilia *cod. Carr.*

ventum foliis, inuentam, vt ait, in anti-|quis quibusdam libris. Ego sanè in vllis aut scrip- tis aut aliis eam non comperi. Quare omniū con-|sensu codicum quos videre contigit, hanc nostrā seruandam censeo.

I 24. p. 56^a. Postremo nimia quasi lamentatione iā defatigato, miro artificio consolationem parat, vel Musa, vt aiunt quidam, vel Horatius, ei quidem conceden-|do, Quintilium quàm ipsi, flebiliorem esse nemi-|ni, sed id ferendum esse, quod aliter fieri nequit. hanc sententiā desiderare videntur interpunctio-|nes abruptę tam in scriptis manu libris, quàm vul-|gatis. Verùm quia in omnibus scriptis præterquā Diuæi & Maldeg. legitur lugubris, in casu gig-|nendi, non insulsé, vt mihi quidem videtur, licebit hac interpunctione omissa, hæc verba, *Quis desiderio sit.* &c. dare Horatio, . . .

2. p. 56^b. *lugubreis.* omnes scripti codices, præter Maldeg. habent lugubris, vt sit casus geni-|tiui, quod & in Bland. antiquiss. adnotatum vidi, & conueniat cum τῷ cantus, in hanc sententiam: ô Musa Melpomene, cui pater dedit cum cithara vocem liquidam, præcipe quis sit modus cantus lugubris, desiderio, id est, ad desiderandum tam caput carum, id est, amicum. hoc est, doce quantū deceat modestè lugendo, desiderare amicum.

9. τὸ bonis, habent omnia scripta, non etiā, τὸ quidem, vt vulgati codices.

13. p. 56^b. *Quid si Threicio.* . . . ||(p. 57^a) In omnib' manuscrip. prę-terquā Mart. legitur, *Quid si Thre.* Deinde, *num vanæ re.* Mart. autem sequitur vulgatos, putà, *Quod si,* &c. Deinde, *non vanæ re.* Equidem crediderim legendum, *Qui si Thre.* &c.

I 25, 2. p. 58^a. *ictibus crebris.* omnes scrip. habent iactibus, præter Diuæi, qui sequitur vulgatam lectionem,

5. *facilis.* sic habent Bland. quos sequor. alij, facileis [1]), cū vulgatis.

I 27, 9. p. 61^a. *vultis seueri.* . . . Sunt qui non ἐρωτηματικῶς, sed ex hypothesi hæc dicta ac-|cipiunt, perinde acsi dicat, si velitis me vnà vo-|biscum potare & non abire, valeant iurgia, valeāt clamores, & facetè agamus, &c. verùm vt hanc nō reiicio, ita aliam ex scriptis antiquis apponendam censui.

18. p. 61^b. omnes quos vidi scripti lib. habent, ha. præter vnum Bland. in quo scriptum est, ah. sed non sine litura. & quia hæc quæ tractā-|tur amatoria sunt, iocosa & ludicra, nec multùm dolenda, secutus sum scripta potiora.

19. Cod. Bland. vetustiss. cum Maldeghe. & alio Blandinio, habent, laborabas, quos non sum se-|cutus propter incommodam sententiam. Alij ferè omnes habent laboras [2]), sine prępositione in.

24. p. 62^a. Chimęra [3]) legitur in omnibus scriptis quæ secutus sum,

I 28, 18. p. 64^b. *auidum mare.* omnes lib. scripti sic habent, præ-|ter Sil. qui habet pauidis.

19. *mista senum ac iuu. d.* densentur habent 4. cod. Bland. id est, conglobantur, & sine delectu cumulatim moriuntur.

30. p. 65^a. *negligis.* aut inter-|rogatiuè, vt Blād. hęc legēda sunt, negligis [4]) cōmit-|tere? vili pendis nocere posteris tuis hoc sepe-|liendi

1) faciles *cod. Carr.* 2) laboras *cod. Carr.* 3) chimera *cod. Carr.* 4) neglegis? *cod. Carr.*

munere mihi denegato? fors & debita iura sepulturæ te maneant &c. aut assertiuè, vt tres cod. Mart. Sil. Maldeg. quorū postremus habet forsan[1]), reliqui omnes, fors &. alij coniunctim, alij diui-|sim.

I 29, 16. p. 66^{b}. *meliora tendis.* sic habent omnes scri-|pti cod. quos vidi; non autem temnis, vt quidam voluerunt.

I 31, 14. p. 68^{b}. *Atlanticum.* vnus cod. Bland. habet Atlantidum,

18. *ac precor integra.* sic legendum est, vt habent scripti cod. non, at, vt habent vulgati; ... Quidā scri-|pti habent atque, quod ratio carminis non admit-|tit.

I 32, 1. p. 69^{b}. *poscimur.* sic Bland. cod. tres habent. quartus autem poscimus, cum aliis, sed adnotatum, aliàs poscimur, & vni ex tribus hæc adscripta est enar-|ratio: ô barbite, poscimur à Mæcenate, id est, pre-|catur nos Mæcenas, vt si quid in occulto scripsi-|mus, in publico canamus. in alio autem codice, qui habet poscimus, aliàs poscimur, adscriptū est; poscebatur enim sua dicta edere: quæ verba quo-|que legere est in vulgato Acrone, à quo non mul-|tùm dissentit Porphyr. vulgatus, inquiens, si quid lusimus, exigitur à nobis vt canamus. Ab hac ita-|que lectione nō ausim discedere propter antiqui-|tatem codicum;

I 33, 11. p. 71^{a}. *aënea*[2]). sic habent omnes scripti lib. alij aë. diuisis, alij ę in diphthon-|gum contractis.

I 35, 15. p. 75^{b}. *cessanteis ad arma* ... Huius autem interpretationis, quæ dissentit ab aliis, mihi cau-|sa fuere Commentarij Blandinij, in quibus of-|fendi, frequens ad arma, id est, bellicosus: nec displicet expositio; quamquā non improbem vul-|garem, quæ vult hāc epizeuxin, ad arma, ad arma, pertinere ad acuendos animos.

17. p. 76^{a}. *sæua Necessitas.* sic vulgati codices, quibus consentiunt scripti duo Mart. & Maldeg. eámq. lectionem comprobat Lamb. Ceterū 4. Bland. Diuæ. & Sil. habent serua Necessitas, sed eam reiectat Lamb. at Bland. codicum vetustas non nihil me nutare facit, quorum adnotationes (in aliis certè incon-|stantes) hic vno consensu de seruitute loquuntur, quam necessitati debere nos volūt.

19. p. 76^{b}. *aëna*[3]). sic Bland. non etiam ahena, vt vulgati.

20. *liquidúmq. pl.* Bland. cod. antiquiss. ha-|bet expuncto q liuidum.

33. p. 77^{b}. Heij[4]), habent omnia scripta prater Diuæ.

36. *vnde manū*[5]) *iuuentus.* sic habent omnes cod. præter Diuæ.

39. *diffingas recusum.* hanc lectionē habet vnus cod. Bland. duo verò cū Diu. & Sil. diffingas retusū. Maldeg. & Mart. defingas retusum ... Equidē quod sentio paucis vt dicam, diffingas ser-|uandum duxi, cùm propter cod. plurium consen-|sum & antiquitatē, tum quòd in scriptis adnota-|tionibus offenderim, ferrū confusum & cōmassa-|tum, quod quidē diffingendū est, id est, variè & in diuersa arma fingendum formandúmq. ex massis siue ferri laminis,

I 36. p. 78^{b}. Pro Pomponio Numida, in ‖ (p. 79^{a}) Epigraphe repo-
Epigrâphe
sui Plotiū Numidam, ex vno cod. Blād. quod in his verbis, custodes Numidæ deos, &c. scriptū inueni, ut videre licet in cōment.

---

1) Fors et *cod. Carr.* 2) æenea *cod. Carr.* 3) ęnea *cod. Carr.* 4) 'Ode 35. leg. *heū.*' p. 14. heheu *cod. Carr.* 5) unde manus *cod. Carr.*

8. *non alio.* sed sub eodē. hoc modo inueni in cod. Bland. expressum:

8. *pueritiæ*[1]. sic habent expressè omnia scri-|pta: quare crediderim synęresin potiùs quàm syn-|copen esse, sicut in voce pituita obseruari solet in carmine Horat. nisi cùm pituita molesta est. sed quantitas i ante t mihi suspecta est.

10. *Cressa nota ...* cōtrouersum autē solet hic esse Cressáne an Thressa legendū sit ... Equidem nihil muto propter cōsensum omniū codicū manus.

I 37, 9. p. 81ᵃ. In tribus cod. scrip. Mart. Mal-|deg. Sil. legitur, congrege coniunctim; quam le-|ctionem seruaui tanquam genuinam, ...

I 38, 1. p. 82ᵇ. *odi.* in antiquiss. cod. Bland. hic suprà notatum est, sperne.

7. *sub arta.* sic habēt Cod. Bland. arta, sine c vbique: quos secutus sum.

Q. HORATII FLACCI

ODARVM LIBER SECVNDVS.

II, 1. p. 85ᵃ. Horatiū malunt alij respicere consulatum Q. Cęcilij Metelli Numi-|dici cum M. Iunio Silano, anno 643. ex fastis vi-|ri doctissimi Caroli Sigonij: Quorum sententiæ sine controuersia subscribendum iudico, eò quòd in Diuæi cod. litteris vetustate propè oblitteratis scriptum offenderim, ex Metello, id est, ex eo tem-|pore quo Metellus fuit consul contra Iugurtham[2].

28. p. 86ᵇ. *retulit.* per vnicum t in omnibus scriptis.

38. p. 86ᵇ. *Ceæ.*[3] sic sine diphthō-|go in principio, Ceæ, scriptum est in omnibus no-|stris scriptis.

II 2, 2. p. 88ᵃ. Quid enim venerit ei[4] in mentē quando pro, abdito, contendit acriter legendum esse, abditæ, sine exemplari scripto, profectò me latet:

13. p. 89ᵃ. *dirus.* quasi dei ira natus, in-|quit Festus. Codex Bland. 1. & Maldeg. habent, durus.

17. p. 89ᵇ. *Phraaten.* alij Phraorten legendum putant: Equi-|dem secutus sum manuscriptos codices omneis, ... Omnes Bland. & a-|lij 4. cod. habent Phrahates[5] per aspirationem in medio: atque eam iudico genuinam lectionem, ...

18. *dissidens plebi.* verior, meo iudicio, lectio est codicum Bland. dissidens plebis,

II 3. p. 91ᵃ. AEQVAM *memento reb. in ard.* In antiquis-|simo codice Bland. ex apicibus, lituris & al-|terius Bland. collatione in quo scriptum reperi ad Bellium, facilè deprehendi in locum litteræ G irrepsisse litteram D, propter affinitatem; ita vt pro voce Gellius, hactenus legatur Dellius. Quare vulgatam inscriptionem ad Dellium curaui mutandam in hanc, ad L. Gellium;

---

1) puericię *cod. Carr.* 2) .i. ex illo tempore q̊ metellus fuit consul *cod. Carr.* 3) ceę *cod. Carr.* 4) ei] *Lambino* 5) phra///aten *cod. Carr.*

9. p. 91b. *quo pi-|nus.* ...omnia scripta habēt, quo, quod interpretatur Comment. per relationē, id est, in quo gramine. Lamb. legit, quà, & fortasse rectius.

11. *quid? obliquo la.* sic legitur in duobus Bland. in an-|tiquiss. non sine turpi litura. in altero expressè cū suppositis punctulis sine litura.

14. *breuis flores amœnos.* variant hic scripta: sed plurium consensum sequor.

II 4, 6. p. 93b. *Tecmessæ.* m littera liquescit metri causa. in vno cod. Bland. scriptum est Te-|messæ.

18. p. 94a. *dilectam.* sic habent sine vlla litura aut macula omnes mei scri-|pti lib. non delectam, quam reiiciendam puto: ...

19. ... Auersam autem habent omnia scripta, nō etiam aduersam, vt cod. vulgati.

II 6, 5. p. 98a. *Tibur Arg.* aliter Argiuo, in codic. Blād. vetustissimo.

19. p. 98b. *fertili Baccho.* metonymia pro vite fertili.

non ‖ (p. 99a) *inuidet.* non cedit, æqualis est in nobilitate cum vino Falerno. cod. duo Maldeg. & Mart. habent, fertilis Baccho:
inuidet

II 8, 2. p. 103a. *Barine.* in codicibus Bland. huius odes inscriptionem inueni ad Iuliam Barinen, &c. vt videre est in Epigra-|phe.

II 9, 7. p. 105a. *quer-|queta.* sic scriptū habent Bland. quod magis pro-|bo, quàm querceta, vt vulgò.

9. Vr-|gues, habent Bland.

II 10, 2. p. 107b. vrguendo habent Cod. Bland. quos sequor propter dictionis plenitudinem.

12. p. 108a. *fulgura monteis* [1]. sic habent omnes scripti lib. non fulmina, vt vulgati.

II 11, 17. p. 110a. *Euius.* sic inueni in Bland. vetustiss. sed à sciolo supraposita nota aspirationis. alij omnes habent Euhius [2], ...

II 12, 2. p. 112a. *dirum Annib.* Bland. 4. Sil. Maldeg. Diuæi lib. habent durum. v-|nus Mart. dirum.

12. p. 112b. *minacium.* sic habent cod. Bland. omnes, quos se-|cutus sum. Mart. Maldeg. Diuæi habent minan-|tium [3].

13. *Ly-|cymniæ.* sic cod. Bland. antiquiss. Alij duo Licym-|niæ. sed Diuæi, Mald. Mart. Sil. Liciniæ [4], vt vulga-|ti.

25. *flagrantia* [5], omnes habent scrip. lib. pręter Diu. in quo est scri-|ptum fragrantia, quod plus probat Lamb. quàm ‖ (p. 113a) aliud: at plureis tamen codices sum secutus, ...
aliud

II 13, 8. p. 115a. *ve-|nena Colcha* [6]. sic habent duo cod. Bland. antiquiss. sine vlla litura, alter per lituram. sic & Maldeg. cū singulis punctis sub ı & c. & Diuæ. per liturā.

13. Diuæ. cod. habet, quod quisque; reliqui, quid.

14. *Bosphorum.* sic habēt omnia scripta, a-|lia per ph, alia per f litteram:

23. p. 115b. discriptas habent 2. cod. Bland. alter purè, alter cum litura. Mart. descriptas. alij omnes, discretas.

---

1) fulgura montes *cod. Carr.* 2) euchius *cod. Carr.* 3) minancium *cod. Carr.* 4) licinię *cod. Carr.* 5) fragrancia *cod. Carr.* 6) cholchica *cod. Carr.*

38. p. 116b. *τὸ* laborem, vt habet Lam-|binus, in nullis scriptis inueni.

II **14,** 5. p. 118a. Codex vnus Bland. habet trecenis; quem sequor: alij omnes tricenis, præter Maldeg. qui habet, trecentis.

27. p. 119a. tinguet habent cod. Bland.

superbo, habent omnes lib. scripti sine vl-|la litura;

II **15.** p. 120a. Ceterùm le-|ctorem celatum nolui, hanc oden à superiori in-|diuisam legi in codicibus Blandiniis.

II **16,** 2. p. 123b. Codex Diuæi habet pressus.

II **17,** 14. p. 127b. *Gygas* [1]). sic ha-|bent sine vlla litura aut macula omnes lib. scripti quos mihi videre contigit. Lamb. & Muret. ex A-|pollodoro restituerunt Gyas: quod non improbo quidem, sed vndecim aut plurium consensum co-|dicum mutare nolui, ...

19. *natalis horæ.* duo cod. Bland. habent, letalis horæ; ...

32. p. 128a. duo cod. Bland. legunt nos humiles. quod non displicet quidem, sed humilem malim,

II **18,** 7. p. 130a. *Laconicas* ... vnus cod. Maldeg. hic habet Laconicas (*corr.* Laconias), cui in Lucret. subscribit Gifanius vir in primis doctus, ídque ex veteri lib.

8. *clientæ.* sic legitur in duob. Bland. sine vlla litura: in tertio autē sciolus aliquis deleta di-|phthongo, post e vocalē posuit *s* consonantem.

30. p. 130b. *τὸ* sede, habent cod. Mart. Maldeg. & Sil. &, meo quidem iudicio, multò con-|uenientius quàm, fine;

II **19,** 15. p. 134b. *non leni ruina.* sic habent tres Bland. quos sequor.

20. p. 135a. Codex Maldeg. habet hîc, sine fronde. Bland. vnus sine fune, sed secutus sum veterem lectionem.

23. p. 135b. *Rhecum.* sic habet cod. Bland. antiquiss. sed non sine litura: ... Alij omnes cod. habent Rhetum. [2])

II **20,** 11. p. 137b. *supernè.* [3]) sic habent omnes lib. scripti.

Q. HORATII FLACCI
ODARVM LIBER TERTIVS.

III **1,** 19. p. 141a. *ela-|borabunt.* sic habēt omnes scrip. lib. quos vidi, non elaborarunt, vt vulgati.

35. p. 141b. *demittit.* sic habent 2. cod. Bland. cum Maldeg. reliqui dimittit.

43. p. 142a. *delinit.* sic 1. Bland. cum Diuæi, Mart. Maldeg. Sil. duo alij Bland. habent delenit.

43—44. *Falerna vitis.* sic 3. Bland. quos sequor. alij Falernæ [4]) vites, sed nō aptè. alij Falernę vitis, rectius, metri causa.

III **2,** 1. p. 144a. *amicè.* [5]) sic habent omnes manuscripti sine vlla litura aut macula.

5. *sub diuo.* sic habēt omnia no-|stra scripta.

10. p. 144b. *lacessat.* tres Bland. hab. lacesset. re-|liqui lacessat, rectiùs meo iudicio.

---

1) gigas *cod. Carr.* 2) Rhoetum *cod. Carr.* 3) superne *cod. Carr.* 4) falernę vites *cod. Carr.* 5) amice *cod. Carr.*

14. cod. Mart. habet, prosequitur.

21. *penna.* pinna habet Bland. antiquiss.

III 3. p. 148a. IVSTVM *& tenacem propositi virum.* In an-|tiquiss. cod. Bland. hæc Ode nec inscriptione, nec litteris maiusculis à præcedente separata est seiunctáque,

6. p. 148b. *magna Iouis manus.* omnes scrip. lib. nostri habent, magna manus Io-|uis.

10. *enisus.* variant hîc scripta: quædā inuisus [1]), alia innixus. antiquiss. Bland. cum 4. aliis habet enisus,

12. p. 149a. Quidam cod. scrip. habēt, bibet [2]).

53. p. 150a. Cod. Mald. habet mundi, quem secutus sum pro-|pter apertam sententiam: reliqui omnes habent mundo, cum vulgatis;

66. p. 150b. *ductore.* sic habet cod. Maldeg. quem secutus sum. reliqui omnes legunt auctore, cum vulgatis,

69. p. 151a. *non hoc iocosæ conueniet lyræ* ... omnes cod. nostri scripti habent, non hoc iocosæ conue-|niet, non etiam, hæc conuenient, aut conueniunt, vt ait Lambinus.

III 4, 10. p. 154b. *al-|tricis.* soli natalis. duo Bland. & Mart. habēt nu-|tricis [3]).

15. *Bantinos.* sic habent Blād. omnes & Diuæ. sed Maldeg. Bathinos. Mart. Bal-|thinos. Bland. Plinio consentiunt lib. 3. cap. vn-|dec.

31. p. 155a. *arenteis* [4]). cod. Bland. & Maldeg. legunt vrenteis,

38. p. 155b. *abdidit.* Bland. vnus cū. Maldeg. habet reddidit. alij omnes, abdidit.

47. *turmas.* vnus cod. Mart. hic habet turbas, vt suprà, immanémque turbam, non turmam.

51. p. 156a. *tendentes.* vnus Bland. legit intenden-|tes.

69. p. 156b. *centimanus gigas.* sic habent omnia scripta, sed ex scripto A-|pollodori legendum est Gyas.

III 5, 10. p. 159b. *& nominis & togæ.* polysyntheton facit ad au-|xesin. sic habet cod. Bland. antiquiss. hæc autē cu-|mulatim posita, ancilia, nomē, toga, æterna Vesta, Iupiter, Roma, faciūt ad exaggerationē militaris ignauiæ sub Crasso,

21. τὸ direpta, habēt omnia quę vidi scripta:

23. cod. Bland. habet, clusas, antiquo more.

27. *dampnum.* sic scriptum est vbique in antiquis lib.

51. p. 160a. *propinquos.* cod. Bland. vnus & Maldeg. habent, amicos.

III 6, 9. p. 162b. Cod. Bland. Diuæ. Malde. Sil. habent Monæsis [5]) in ca-|su genitiuo. Mart. Monæsus. at sequor plurium cod. cōsensum.

22. p. 163a. *fingitur artubus* [6]). duo cod. Bland. cū Diuæ. & Maldeg. sequūtur hanc lectio-|nē. vnus Bland. & Sil. fingitur artibus. Mart. fun-|gitur artubus:

30. p. 163b. pro, seu, Codex vnus Bland. ha-|bet, cum.

III 7, 4. p. 165a. Cod. Bland. cum Maldeg. & Sil. habent fi-|dei. Mart. fide. Diuæ. fidi. [7]) at sequor tamen Bland. per synæresin.

---

1) Innisus *cod. Carr.* 2) bibet *cod. Carr.* 3) nutricis *cod. Carr.* 4) arentes *cod. Carr.* 5) monesis *cod. Carr.* 6) artubus *cod. Carr. corr.* 7) fidi = fidei! *cod. Carr.*

III 8, 5. p. 167[a]. *docte sermones.* Mæcena-|tis laus à linguarum peritia ad beneuolentiam conciliandam. sermonis, in Bland. codicibus per l maiusculum scriptum est, quod ferè vel, eis, vel, es, notat: ceteri scripti habent, sermonis.

10. *dimouebit.* sic habent omnia quę vidi scri-|pta quæ secutus sum.

27. p. 168[a]. *rape.* sic habet Maldeg. reliqui omnes cape.

III 9, 5. p. 168[b]. *donec non alia.* omnia scripta nostra habent, alia, præter Maldeg. quæ habēt, aliã, cū vulgatis.

III 10, 6. p. 170[b]. *situm.* Bland. 3. ha-|bent satum, vt & Comment. sed reliqui, situm, quos sequor euphoniæ causa.

8. *puro numine Iup.* sic habent omnia nostra scripta, non etiam, lumine,

III 11, 21. p. 173[a]. *Tityósque voltu.* sic habent codic. Bland. de Tityo ode 4. huius lib.

30. *nam quid potuere maius impiæ?* sic habent codices Bland. vt interrogationis nota subsequatur τὸ impiæ: reliqui variant, & notam interrogationis subdunt τῷ maius.[1])

52. p. 173[b]. *scalpe quer.* sic legitur in Bland. codicib. & rectè ex sententia Diomedis Grammatici, qui sculpo verbum credit vix esse Latinum. tres tamen manu scripti Diuæi, Mart. Maldeg. habent sculpe.

III 12. p. 174[b]. *miserarum est.* ve-|hementer admiror hoc genus carminis Gramma-|ticos nullos aduertisse non vnius esse sed diuersi generis, ne antiquos quidem: ait enim Diome-|des, quem Perottus aliique sequuntur, esse mono-|colon: at credo tamen eis non minus ad manus fuisse scriptos codices, vt nobis sunt hodie, ex qui-|bus vel minimo labore licuisset versus discretos diiudicare: sed arbitror eis hoc contigisse, quod multis aliis, Acronemque non verum suæ senten-|tiæ auctorem habere, qui Sotadicum hoc metrū, siue rhythmicū numerosumque seu Synapheiā nominat, non addita metri ratione alia quàm cō- stare ex ionicis à minori, versu trimetro tetrame-|tróque: Qui cùm sint naturæ eiusdē, voluerit hoc carmen esse monocolon. at aliud longè nobis ob oculos ponunt tres scripti codices Bland. antiquiss. Maldeg. & Mart. sed hic nostra ope nonnihil ad-|iuti in pedibus ordinandis. Est itaque Metrū hoc tricolon, constans ex duobus prioribus Sapphicis trimetris acatalectis, tertio Anacreontio dime-|tro catalectico, quarto Adonio; hoc modo: Mise-|rarum est: neque amori: dare ludum: neque dul-|ci: mala vino: lauere aut ex: animari: metuenteis: patruæ: verbera linguæ. & c. vt videre licet in Ode à nobis disposita.

9. p. 175[a]. *simul vnctos Tib.* necesse est me lectori ante annos decem fidem datam in præfa-|tione in 4. odarum nunc liberare in huius odes versuum dispositione legitima, quam Lambinus hic temerè peruersam calumniatur, nec aliud ad-|fert, quo id doceat. in primis omnes nostri codi. scripti in ea sine vlla macula aut litura consentiūt, adeò vt nō dubitem Lambini quoque scripta pro-|batiora à nostris in ea non dissentire: deinde ordo versuum, quem ad finem subdit Acron vulgatus, sequitur manu scripta.

15. p. 175[b]. *alto.* Bland. antiquiss. legit. *arto*[2]). pro denso, quod fortassis est aptius.

---

1) ?maius.' *cod. Carr.* 2) arto *cod. Carr.*

III 13. *Bandusiæ*[1]. sic habent omnes lib. manuscrip. quos legi. alij le|gunt Blandusię, cum vulgatis.

8. p. 176ᵇ. *suboles.* sic legē-|dum notaui ad oden 3. lib. 4.

III 14, 6. p. 178ᵃ. Codic. Bland. duo cum Maldeg. & Mart. pro τῷ diuis, habent τὸ sacris.

11. *ominatis*[2]. habet antiquiss. Bland. cum Diuæi & Sil. quam le-|ctionem omnino credo seruandā, reclamantibus omnibus aliis manuscriptis quę legunt, *nominatis.* non dubito namque sciolum aliquem metri sci-|licet gratia apposuisse τὸ n. at si quis tamen pluriū motus auctoritate codicū scrip. (nā præter meos septem, numerat Lambinus alios octo, in quibus τὸ nominatis scriptum est) ei auctor fuerim, si no-|minatis malit, vt interpretetur nominatis, id est, (p. 178ᵇ) odiosis ... ve-|rùm aliam lectionem magis probo.

22. p. 179ᵃ. *myrrheum* ... Bland. omnes habent Mureum.

III 15, 2. p. 180ᵃ. *fige modum.* vnus cod. Mart. habet pone modum. reliqui fige.

16. In vno cod. Bland. & Mart. scriptū est, vetula.

III 16, 13. p. 183ᵃ. Omnes scrip. lib. præter Diuæ. habēt exitio[3], quos secutus sum.

25. p. 183ᵇ. *con-|temtæ dom.* ... Non parum profe-|ctò doleo, virum doctissimum hîc esse vehemen-|tiorem, exacerbari'que in eos qui ex lectione scri-|ptorum cod. non malè hic legi posse aiunt, cōten-|tæ;

26. *impiger*[4]. sic habent omnia nost. scrip.

III 17. p. 185ᵃ. Non iniuria certè Petrus Crinitus in Horatij vita, nonnullos ait me-|moriæ mandasse Horatium vixisse annum supra septuagesimum, vt videre licet in Horat. vita ter-|tio loco his Commentariis apposita ex codicibus Bland.

III 19, 24. p. 189ᵇ. *non habilis.* cod. Bland. antiquiss. legit, non habili. quæ mihi lectio videtur aliam superare; nō enim puel-|la seni, sed contrà, senex inhabilis est puellæ, & multùm ineptus eius amoribus: & hoc nomine dicit Telephum spissa coma nitidum esse, & ha-|bilem Chloæ puellę seu Rhodæ, vt habent aliqui cod. scripti, quia pares cum paribus rectiùs con-|ueniunt: Quem in amore ait se feliciorem, quòd Telephum quidem Chloë petat, amorem verò Glyceræ erga se esse lentum.

27. *Chloë.* duo cod. Bland. cum Mart. & Sil. habent Rhode.

III 20, 3. p. 190ᵃ. *post paulò.* sic habent scripta Bland. cum Diuæ. & Sil. reliqua, pòst paulum. Præterea antiquiss. Bland. ad marginem paginæ habet, dura post, est anastrophe. Quod si ita est, rectius, pau-|lum, legemus, vt determinet τὸ inaudax, cum de-|minutione: sed ea adnotatio videtur esse scioli ali- ‖ (p. 190ᵇ) cuius ignari, pòst paulò, & pòst paullum, Latinè ex æquo poni.

III 23, 2. p. 194ᵃ. *Phidyle*[5]. sic habent omnes Bland. cod. per y in secunda syllaba, quos secutus sum, vt sumta vox sit παρὰ τὸ φείδυλος, quod parcum signat & tenuem. Alij cod. partim Phillide legunt, partim Phidile.

7. p. 194ᵇ. *robiginem.* sic legunt Bland. cod. quæ vera & antiqua vox est, vt alibi notaui:

---

1) blandusiae *cod. Carr.* 2) † nominatis *add. cod. Carr.* 3) excidio *cod. Carr.* 4) impier *cod. Carr.* 5) philidę *cod. Carr.*

19. *mollibit*[1]). placabit. cod. vnus Bland. cum Maldeg. & Mart. habet molliuit; deinde Maldeg. & Mart. habent aduersos.

III 24, 4. p. 197ᵃ. *& mare publicum.* sic habet cod. Bland. vetustissimus cum hac adnotatione, id est, latè pa-|tens, cui cum Sil. consonat alius Bland. sed tertius Bland. legit Ponticum, & supra scriptum, vel A-|pulicum. Maldeg. sine litura, Apulicum. Diuæi, Ponticum, & supra, vel Punicum: Alij omnes Ponticum.

49. p. 198ᵃ. *summi materiem.* sic ha-|bent omnes lib. scripti quos secuti sumus.

60. p. 198ᵇ. *hospites.* sic habent Blād. cum Maldeg. Sil. alij hospitem.

III 25, 2. p. 199ᵇ. *aut quos.* sic habent omnia no-|stra scripta, non, & quos, vt libri vulgati.

6. *consilio*[2]) *Iouis.* sic omnes ma-|nuscripti nostri, per s, non per c consonam.

12. p. 200ᵃ. *vt mihi deuio.* redditio compara-|tionis. Cod. Diuæ. Sil. & Mart. habent, ac[3]) mihi deuio.

III 26, 9. p. 201ᵃ. *tenes.* protegis & amplecteris. tres scripti lib. Bland. vnus, Maldeg. & Mart. habent, regis.

III 27, 4. p. 203ᵇ. *fetaq;.* vnus Bland. habet, pę-|stáque. alius Bland. fertáq.

7. p. 204ᵃ. *ego quid timebo.* variant hic cod. Bland. antiquiss. habet cui, cum litura, & suprà notatū, aliàs, quid. alius habet, cur. tertius cum reliquis omnibus ha-|bet, quid, quos secutus sum . . .

15. *vetet.* sic habent omnia scripta, non vetat;

22. p. 204ᵇ. *orientis Austri.* sic habēt omnes & scripti & vulgati libri quos vidi,

48. *tauri.* Bland. omnes habent, monstri. cū. adnotatione, aliàs tau-‖ (p. 205ᵃ) ri. sed Mart. Maldeg. & Sil. monstri, sine adnotatione.
ri. sed
Diuæ. habet, tauri, cum vulgatis:

57. *vilis Europæ pater.* Erasmus primus, quod sciam, indicauit hic Europę casus esse datiui, quē subse-|cutus est Glareanus: ego certè ita scriptum inue-|nio in omnibus cod. Bland. & Diuæ.[4]) itaq; iam o-|lim vulgati libri, in quibus Europe, per e vocalem legitur, sunt emendandi, vt sentētia sit, pater vilis Europę, . . .

III 28, 6. p. 206ᵃ. *& veluti*[5]). sic habent duo Bland. & Diuæ. sine vlla litura,

7. *deripere*[6]). sic in omnibus manuscriptis præter ‖ (206ᵇ) Mart. vbi diripere ponitur.

9. *inuicem.* Mart. habet in viceis, separatim. Maldeg. inuiceis coniunctim, sed ineptè.

III 29, 17. p. 209ᵃ. omnes cod. scrip. ha-|bent Andromedæ[7]).

35. p. 209ᵇ. *delabentis.* sic est in omnibus anti-|quis lib. quos vidi.

41. *irritat. . . .* quasi inritat, per ectasin pęnultimę syll. sic enim non semel scriptū inueni politissimè;

III 30, 12. p. 212ᵇ. *regnauit populorum.* sic tres Bland. an-|tiquissimus sine vlla litura cum Sil. sed duo alij Bland. per lituram.

---

1) molliuit (bit) auersos *cod. Carr.* 2) concilio *cod. Carr.* 3) at *cod. Carr.* 4) europę *cod. Carr.* 5) //// (7) veluti *cod. Carr.* 6) de(c.)ripere *cod. Carr.* 7) andromede *cod. Carr.*

Q. HORATII | FLACCI CARMINVM | LIBER QVARTVS, EX ANTIQVISS. | MANVSCRIPTIS CODICIBVS CVM | commentarijs falsò adhuc Por-|phyrioni & Acroni | adscriptis, | OPERA IACOBI CRVQVII MESSINII | apud Brugenses litterarum Professoris | publici editus. | *Eiusdem in eundem Adnotationes.* | BRVGIS FLAND. | Ex officina Huberti Goltzii, | M. D. LXV. 8⁰.

p. 3. IACOBVS CRVQVIVS | D. FRANCISCO AB HELFAVT | D. PETRI APVD GAN-|DAVOS PRAESVLI | DIGNISSIMO | S. P.

QVVM non adeò nuper in ædi-|bus Adolphi Mekerchi viri do-|ctissimi post cenam, ita vt fit, ani-|maduerterem Præsul amplissime, magno | te animo efferre, nec non ad cælos vsque, vt fertur, tollere tam præclaram hoc tem-|pore doctorum virorum operam, cum in litteris erigendis stabiliendísque, tum in rebus fidei & religionis Christia-|næ excolendis & promouendis, ne ea aliquando penitus tota collabatur: non potui ego pro tua, qua omnes amplecte-|ris, humanitate tecum non agere famili-| arius, & de litteris, quę mea est professio, te interpellare, nec non vehementius conqueri in Bibliotheca Blandinia, tuæ fidei & custodiæ concredita, hactenus delitescere Horatianos codices scriptos manu, in quos aliquando fortè incidi o-|pera D. Antonij a Prato monasticæ apud || vos

(p. 4) vos professionis viro in disciplinis non infeliciter versato, quantum ex primo congressu conijcere potui. Eos inquam codices quum graui dolore deplora-|rem malum aliquem & Musis omnibus inauspicatum genium supprimere, il-|lúmque auctorem tam grauem iniquè studiosorum vsibus inuidere vnà cum annotationibus scriptis, continuò tua Humanitas ingenti certè affectu mihi il-|lorum inspectionem non tantùm permit-|tendam esse censuit, verùm etiam paullò pòst, quatuor codices antiquissimos ad nos Brugas admodùm studiosè deferri curauit communicauítque, ea lege si quid in illis offenderem doctis hominibus di-| gnum, vt idipsum situ, squalore, & pul-|ueribus detersum tineis eriperem, euul-|gatúmq; manibus eruditorum contrecta|ri vellem. Quod profectò negotium tua, Præsul humanissime, & studiosorum gra-|tia etsi non gra uatim susciperem, vt eti-|am aliqua ex parte rempublicam littera-|riam iuuare possem, tamen quum in illis scriptis nihil nisi crassi barbarismi & solœ-|cismi insolentiores occurrerent legenti || (p. 5) mihi, de remitten- mihi

dis illis codicibus apud me cogitare cœpi, quoniam contentio-|ne maiore, & animi iudicio acriore in il-|lis castigandis opus esse deprehenderem: adeò vt non iniuria Petrum Nanni-|um virum in primis eruditum, dixerim deterritum, præsertim ætate iam ingra-|uescente, ab editione Acronis, quam in suis miscellaneis ex eisdem codicibus, aliquādo pollicitus est Horatij studiosis. Rursus quum formidarem ne nimis oti-|osè mea neglecta functione litteraria, in communem reprehensionem inciderē, déque meo capite futura comitia vere-|rer, propter eum quem sæpe doleo men-|tis stuporem innasci animis hominum, honesti fuga laboris, cum vehemēti qua-|dam abominandáque corporis καχεξίᾳ, omitto tuam auctoritatem, quæ mihi lō-|gè difficiliora imperare potest: nolui di-|gnissime Præsul, vel maximo nominis mei periculo, tuæ petitioni refragari, vt, si nō alia ratione, saltem hoc grati animi be|neficio vestram in honesta studia propen-|sionem, & testarer posteris, & immortali-|tati consecrarem.

Interim illud a te pe-||(p. 6)tam, &, si pateris, orabo vt tuus ille nobi-|lis
tam
& verè magnus animus erga litteras litteratósque omneis propensissimus, qui mihi ad hos labores auctor fuit, etiam patrocinio atque protectioni esse non re-|cuset, contra eos potissimùm quibus ho-|nesti conatus & liberales semper sunt odio. Accipe itaque Præsul nobilissime hūc ingenij nostri primum fœtum, eúm-|que, pro candore animi tui, boni consule tanquam arrhabonem perpetui erga te officij & obseruationis. Vale littera-|rum Mecænas præclariss. Brugis Flan-|drorum. XI. kal. Aprileis Anno cI). I)). LXV.

p. 7. IACOB. CRVQVIVS | MESSINIVS LECTO-|RI CANDIDO.

... Tandem quum ad librum hunc quartum oda-|rum peruentum esset, ecce, tunc commodum codices quaternos bene vetustos & manuscri-|ptos fato quodam, bonoq́ue & felici genio, at-|que ad eam rem quam parabam accommoda-|tissimos, ex Bibliotheca Blandinia Gaudaui sum || (p. 8) consequutus ... Hæc enim vul-|gata exstat lectio in codici-
conse-
bus impressis:

Tibi telas, operosæq́ue Mineruæ,
Studium aufert Neobule Liparæi nitor Hebri.
Eques ipso melior Bellerophonte,
Neque pugno, neque segni pede victus,
Simul vnctos Tyberinus humeros lauit in vndis.

Quam sic restitui ex manuscriptis,

Tibi telas, operosæq́ue Mineruæ
Studium, aufert Neobulæ Liparei nitor Hebri,
Simul vnctos Tyberinus humeros la= ||
uit in
(p. 9) *uit in undis, eques ipso melior Bel=*
lerophonte, neq; pugno, neq; segni pede victus.

Qui versus iam olim me solicitum tenuere. pro-|pterea quod in metris Despauterianis aliquādo legi, La-uit. Bel-lerophonte diuisim scandi, contra vulgata exemplaria, deinde quòd nō dif-|ficulter vidi in trāspositione versuū quod displi-|ceret. Verùm non antè fui ausus illis violentas ac iterum medicas adhibere manus, quàm ad meam sententiam confirmandam Codicibus antiquis manuscriptis adiuuarer, vbi me non alienis soleis, vt fertur, vsum, testari & Codices & viri poterunt doctissimi. Equidem fateor Codices Horatianos lectionem versuum satis continere integram: at annotationes idem pro-|fiteor ita mutilas, truncas, monstrosásque, vt neque pes neque caput vni reddatur formæ. Quod sanè ego non aliunde factum deprehē-|di facilè, quàm quòd barbarissimo eo sæculo, quo talia scripta sunt, rudes omnino, & ab o-|mni humanitate alieni Doctores exstiterint, qui suis discipulis, quò plus sapere scilicet vide-|rentur, aliena quæ inuenerunr (*sic*) purè, latinè, & doctè scripta, pro suis ineptè, indoctè, barbarè commutata, ne dicam peruersa prorsus, atque labefactata, asini nimirum suis asellis tribulos proponebant: quòd, quæ eruditiora paulló-|que elegantiora essent a suis auditoribus intel-|ligi non facilè posse, nec eius sæculi palatis la-|ctucas conuenire pro comperto haberēt, quip- || (p. 10) pe quas & fastidirent ipsi, & fenum potius
pe qua
car-|duósque, quàm mollia gramina, mitiáque & dona cerealia mallent.

Nec est quòd hac in re quisquam sibi persuadeat, me veteris alicuius ægroti somnia referre, aut ea dicere, quæ parum sint veritati consentanea. nanque in annotatio-|nibus trium illorum codicum quos Blandinios suprà dixi, sæpenumero trium commentariorū ternas sententias deprehendi mutilas, truncas, inuersas, deprauatas, quas hac apposita parti-|cula, Aliter, consignatas offendi, vt plerunque ex tribus codicibus, tres dictiones in vnam sen-|tentiam cogere diuisas mihi fuerit necesse. Quam ob rem nequeo satis demirari, atq; adeò detestari illius inscitiam ne dicam an impuden-|tiam nescio, quisquis fuerit, qui primus hæc scripta, nullo delectu coaceruata, in publicum dari curauerit, nisi vel cupiditate vanæ alicuius gloriæ, quam profectò præstitisset melioribus augurijs auspicari, vel in gratiam fortassis auari alicuius Typographi, festinarit cæcos hos ede-|re catulos. Atqui vt hoc donem Typographo, quis eam opinionem non explodat exsibilétq; ac propemodum tota Anticyra dignam iudicet, qua hactenus vel a viris doctissimis, nescio profectò quibus præstigijs, creditum est, hanc craben[1]) prius quidem Acroni, postea verò, quasi ex eodem lebete recoctam, Porphyrioni propinandam esse, nisi ψωραγριῶν, infecto planè, atque insipido palato aliquis. . . .

(p. 12) . . . Ceterùm te commonitum volui amice lector, mihi cum antiqua inscriptione omnino non cō-|uenire, quia nota magis nulli domus est sua, quàm mihi exploratum est ea quę hactenus edi-|ta sunt, neque Acronis esse, neque Porphyrio-|nis, sed subrepta ex his, corruptáque, cuius rei testes oculatos habeo viros eruditos non pau- ‖ (p. 13) cos. cos. Porrò labores alienos auctori asscribere nō suo, neque consilium in se, vt inquit ille, ne-|que modum habet vllum. Prætereo barbariem insulsam, interpolatam descriptionem, aliena multa a doctis auribus, & inepta vocabula plu-|rima, quæ gloriæ & existimationi tantorum vi-|rorum parùm commodè tribui possunt. Postre-|mò, quàm sunt multa, proh dolor, in Acronianis illis commētarijs, Porphyrianísque, passim a vi-|ris peritis asteriscis notata, obelis confossa, li-|turis deleta, denique cancellata atque erasa? vt certo certius credam, si detur illis aliquando ad nos ab inferis redire, neminem cōmentatorum illorum pro suis hæc agniturum. Quare vt in commune omnibus commentatoribus consule-|rem, quos tres inuenio in vita Horatij 'manuscri|pta, Porphyrionem, Helenium[2]), Acronem, & Iulium Modestum, hoc Commentatoris voca-|bulum his annotationibus proprium feci, pro-|pterea quòd annotationes essent asscriptæ mar-|gini in quatuor codicibus Blandinijs sine alicu-|ius auctoris nomine, qua gratia non parua su-|spicione moueor, vt iudicem has ex varijs com-|mentatorum dictis & sententijs esse sartas, quæ nisi habito meliori exemplari distingui non po-|terunt aut secerni. Vale.

Q. HORATII FLACCI
CARMINVM LIBER QVARTVS.

10. p. 19. *Purpureis ales.* hic locus diu mul-|túmque mihi molestus fuit. Primùm lectionē hanc seruandam omnino non dubitaui, & com-

---

1) cramben *corr. p.* 144 2) , *del. p.* 144.

mentatorem nostrum satis appositè interpreta-|ri, præsertim omnibus antiquis codicibus ma-|nuscriptis in hoc consentientibus. Rursum quandoquidem nihil sit a sensibus magis alie-|num, quàm cygnum dicere purpureum, deinde quàm sit absurdum dicere illud ignorauisse Horatium in naturis rerum perspicendis[1]) saga-|cissimum; principiò legi, furfureis, quamproximè accedens ad hanc purpureis: sed quia fur-|fures nō omnes sunt eiusdem generis, euolui eos auctores qui de naturis rerum, quíque de animalibus & regionibus varijs scripserūt, nun-|qua regio aleret ita cygnos purpureos, aut, si ma|uis, nigros, sicut certò cognouimus coruos inue|niri albos: interea temporis dum hæc mecū co-|gito, ad nos deferuntur Dionysij Lambini in Ho|ratium cõmentaria, quę quum studiosè & auidè legerē, persuasus hunc locum nō magis subter-|fugere posse virū illum & doctissimū & in Ho-|ratio versatissimū, quā multa alia, quæ deprehē-|derā castigatissima, tādē offendi pro, purpureis, || (p. 20) repositum, marmoreis,
repositum
nec id ineptè, nec sine approbatione, vt ait, doctorum virorum. Atqui quòd priores syllabæ marmor[2]) nimis abcederent a purpur, quàm vt librarium culpandum ducerem, non potuit mihi probari tam e lon|-ginquo petita mutatio: Quid multis? magnis[3]) tandem laboribus hoc assequutus sum, Pli-|nium in naturali historia scribere, Cythera, olim Porphyrim nominatam fuisse: continuò in Mela eandem sententiam cùm inuenirem[4]), sine vllo scrupulo eam dictionem, purpureis, vt genuinam & Horatianā in sua sede statuendam (*sic*) putaui, tantisper dum illa cogeretur alij suum locum concedere: quod profectò nemo mihi facilè persuaserit futurum nisi velimus Horati-|um vel ignorasse purpuram, vel nescisse olores esse candidos. Non eo inficias illius loco re-|poni licere Porphyreis, vicinitatémque littera-|rum inter Porphyra, & purpura, non difficulter errori patrocinium inuenturam, sed reclaman-|tibus vel antiquissimis codicibus, nolui in ve-|nerandam antiquitatem sæuire temerè: quis enim, non ad colorem purpureum, sed ad insu-|lam Porphyrim Veneri sacram, non videat allu-|sisse poëtam? vt purpurei olores sint Cytheræi, hoc est Veneri sacri.

11. p. 20. *Comis=* || (p. 21) *sabere.* ita habent tres codices manu-
sabere.
scripti Blā-|dinij, non comessabere, vt habent vulgares editiones

20. p. 21. *Ci-|trea.* ita habēt duo codices Blandinij antiquissi-|mi, ex quibus hanc dictionē reposui. qua in di-|ctione, Cypria, hîc nunquam mihi feci satis, ... (p. 22) ... donec deprehenderem in duobus codici-|bus Citrea, & in tertio non sine lituris Cyprea: deinde opitulata mihi est annotatio licet barba-|ra ac ferè vetustate deleta. Trabem verò, inquit, Cithream, per aspirationis notam, aut pro dif-|ficili, aut nobili posuit, aut pro amœnitate Ve-|neris odoratam, vt ædificantis diuitias ostenta-|ret. sed quæ diuitiæ in Cypro-? quis odor me-|morabilis aut in caudice aut ramis? quis vsus illius in sacris?

---

1) perspiciendis 1578 p. 214ª 2) marmar *corr. p.* 144 3) magnis — assequutus] Hoc assecutus 1578. nominatam fuisse continuò] nominatam: protinus 1578 4) sine — hoc] reuersus ad Bland. codices quod antea non obseruaram, vidi in τò purpur, apertas maculas τοῦ porphy. quare sine vllo scrupulo τò porphyreis, vt genuinam & Horatianam dictionem in sua sede statuendam putaui, allusione ad insulam Porphyrim Veneri sacram, vt sint porphyrei olores, id 1578.

22. p. 24. *Lyráque & Berecynthia*[1]). sic habet codex Blandinius antiquissimus.

IIII 2, 3. p. 32. *Nititur pennis.* tres codices manu-|scripti Bland. hîc habent, & vbique in alijs odis, pinnis, pro pennis.

6. *Quum super notas saliere ripas*[2]). hanc lectionem habet codex Blandinius vetu-|stissimus: quam ego, vt veram & apertam, o-|omnino iudicaui non esse mutandam, etiam si reclamet adnotatio scripta, sed non sine lituris: nam hoc modo cessat ordo vocum perturbatior inter prouocabulum et id quod ante cedit in an-|tiqua lectione, puta, *Monte decurrens velut am-|nis imbres quem super notas aluere ripas.* Deinde verbum Salio, aptè in hac lectione quadrat amni decurrenti cum impetu imbrium suas ri-|pas egredientium.

7. *feruet.* vnus codex hîc habet feruit, antiquo more.

23. p. 35. *Educit.* extollit: sic scriptū inue-|ni in vno codice antiquissimo cōtra vulgatā edi-|tionē *deducit,* non aptam etiā teste Lambino.

36. p. 36. *Sygambros.* hanc lectionem antiquā mutare nolui, quòd sibi consonarent codices Blandinij tres, tùm quòd ex ea, ut genuina, nihil vidi suboriri posse vel difficultatis, vel obscu-|ritatis, propter litterarum G & C inter se con-|sensum:

49. p. 37. *Téque dum procedis.* sic legitur in tribus codicibus Bland. Deinde (50) hunc versum, *Non semel dicemus Io triumphe,* habet vnus codex huic præpositum *Téque dum pro-* (p. 38) *cedis.* verùm quod locus non careret multis litu|ris & notulis, seruaui cōmunem lectionē, quia dilucidior videretur, & minus perturbata.

IIII 3, 14. p. 41. *Suboles.* sic inueni in tribus co-|dicibus Blandinijs, idq́ue ex sententia Festi re-|ctius,

IIII 4, 6. p. 52. *Porpulit.*[3]) sic scriptum in-|ueni in duobus codicibus Bland. cui lectioni subscribit Lamb. ex veterib. codicib.

22. p. 53. *Nec scire fas est omnia.* in duobus codicibus Bland. legitur *Nescire fas & c.*

42. p. 55 (*corr.* 54). *Afer vt Italas.* hæc lectio satis placet, si, vt, interpretemur, postquam: & equitauit, pro, equitauerat: verùm quia in vno codice inueni hanc lectionem, quam videtur Glareanus reij-|| (p. 56 (*lege* 55)) cere: *Dirus per vrbeis Afer it Italas, &c.* deinde supra verbum, it, notatum, statim fugit; po-|stremò, hanc adnotationem, *post cladem fratris fugam describit Annibalis:* libuit hic sciscitari le-|ctoris opinionem: num hic ordo & sententia multum absint a re præsenti: puta, ille dies pul-|cher, tenebris fugatis Latio, qui primus risit propter adeptam victoriam, testis est &c.

48. *Fana deos habuere rectos.* hîc in antiquissimo codice Bland. ex vsu frequenti litteris propemodum deletis, coniectura vix assequutus

1) *Berecyntia* 1578 p. 215ᵃ. 2) *quem super notas.* In euulgatis ante annos decem adnotationibus, censui legendum ex Blandinio cod. vetustiss. *Cùm super notas saliere ripas;* & per tmesin ordinandum hoc modo, Cùm imbres, id est, aquæ pluuiæ super saliere notas ripas, id'que ad euitandum vocum ordinem perturbatiorem: verùm quia video doctis hoc velut minus proprium non placere, Commentatorémque sequi aliam lectionem, non grauatim mutaui sententiam. 1578 p. 217ᵇ. 3) propulit *corr. p.* 144.

sum hæc verba: *ex inuersis, quorum templa violata sunt in Italia a Poenis, exinde recti es-|se cœpere Dij Romani:* ...(p. 56) ... Quòd autem Commentator, rectum, interpretetur, propitium, non memini me legisse:

65. *Merses.* duo codices Bland. || (p. 57) habent *mersus,*
häbent

73. *Perficiunt.* sic habet codex an-|tiquiss. Bland. quem ceteris probatiorem iudi-|co,

76. *Per acuta belli.* idem codex hîc habet, peracuta, vnica dictione composita:

IIII 5, 7. p. 63 (*loco* 62). *Gratior it dies.* vnus codex Bland. habet, *Gratior & dies* ... Idem codex hîc habet, *effulsit:* alij duo *adfulsit.*

12. *Distinet a domo.* ita scribitur in tribus codicibus Bland. rectius meo iudicio quàm detinet;

14. *Littore demouet.* tres codices habent *Dimouet.*

34. p. 64 (*loco* 63). *Defuso pateris.* sic codex antiquissimus habet: alij duo se-|quuntur vulgatā lectionē.

IIII 6, 11. p. 70. *In puluere.* hanc præpositionem *in* reperi in duobus codicibus Bland. quam arbitror non o-|mittendam.

21. p. 72. *Ni tuis victus Venerísque.* codex antiquissimus Bland. habet, *flexus.*

28. p. 73. *Leuis.* imberbis. Ti-|bullus, Solis æterna est Phœbo Bacchóque iuuen|ta; nam decet intonsus crinis vtrumque Deum. Codex Bland. antiquiss.[1]) habet, *Lætus Agyieu.*[2])

31—32. p. 74. *Claris patribus.* claris, positîuus pro clarissimis positus est: sicut inueni in annotatio-|nibus manuscriptis.

IIII 7, 13. p. 80. *Damna tamen.* hîc aduertat lector, quantum ei debeamus, qui ex an-|notationibus scriptis, ijsq́ue barbaris, nobis pro vero Acrone obtrusit iam olim vulgata commen-|taria, qui videre non potuit, quæ quibus essent reddenda. nam hanc annotationem Commenta-|toris, *Quia conditionem mortalitatis temporibus anni comparauit,* &c. apposuit his verbis odes præcedē-|tis, *Celerémque pronos voluere menseis.* quod illi[3]) ma- || (p. 81) nifestum erit, si vulgata Acronis commentaria euoluat: nō
nifestum
illum dico easdem annotationes non intellexisse.

15. p. 81. *Quò pius Æneas.* Codex Bland. antiquiss. habet *Quò pater Æneas.*

17. *Summæ.* habet idem codex *Vitæ.* atqui communis lectio magis placet metaphoricῶs a numero & calculis.

19—20. p. 82. *Amico quæ dederis animo.* verba Commenta-|toris hîc satis apertè ostendunt *Dare amico animo* esse indulgere genio, & hilariter viuere.

IIII 8, 1. p. 87. Hanc lectionem Horatianam, scilicet *Commodus,* & non *Commodis,* vt vulgò legitur, docet Lambinus esse veram multis exemplis. sic etiam habent tres codices Blandinij.

---

1) antiq. 1578 p. 229ᵃ. 2) Agylleu. olim cum viris doctissimis pro Agylleus, scripsi Agyieus, contra consensum omniū scriptorum codicū ... (229ᵇ) ... Cōmentator autē tam in contextu quā enarratione potius Acronē & Porphyr. vulgatos quàm antiqua scripta sequitur quæ in contextu omnia consonant, sed in annotationibus, Blādinij habent, Agylleus, id est, villanus, quia in villis & vicis Apollo responsa dabat. 1578
3) cuiuis *corr. p.* 144

8. p. 89. *Sollers.* peritus, in omni re prudens, ait Festus: seu integer, totus in arte, a Sollo verbo Osco. sic habent tres codices Bland.

9. *Non tibi talium.* codex antiquiſs.[1]) habet, *Nec tibi ta=|lium.*

12. *Et pre=|tium dicere muneri.* ab hac lectione ut discedam, ni-|hil esse video quod vehementer vrget, consenti-|entibus potissimū tribus codicibus Bland.

20. p. 90. *Quàm Calabræ Pierides.* habent hîc Commentaria excusa tum Porphyrionis nomine, hæc verba: Sua vult intel-|li[2]) carmina, quia in vrbe Venusina natus est, quæ est in Calabria. (quàm aptus est hic impostor! quasi velit ab Horatio descriptam esse Africani Maioris vitam) tum Acronis, qui Ennium scribit oriundum de Rhudino seu Rhodino oppido Ca-|labriæ. Neutram annotationem comperi in codi-|cibus manuscriptis.

IIII 9, 13—14. p. 98. *Arsit crineis comtos.* adnotationes antiquissimæ hîc ha- ‖ (p. 99) bent, *Arsit crineis,* pro in crineis.
bent.

Ilios & Ilion Troia nominatur, vt habet cōmentator.

26. *Inlacrymabiles.* hîc seruaui antiquā scripturā.

39. *Consulq́; nō vnius anni.* hîc[3]) locus in annotationibus Bland. citra vllū scrupulū nobis argumēto est ea neq; Porphyrionis esse neq Acronis quæ hacte-|nus a doctis pro talibus habētur. sic enim scriptū inueni.[4]) *Acron interpretatur modò Consul est Lollius.* ex quo fragmēto sententiæ facile est conijcere Acro-|nis cōmentaria ab inepto aliquo doctore lecta es-|se, qui scribat Lolliū tunc temporis fuisse Consu-|lem cum Q. Lepido quum hanc oden scriberet Horatius, anno scilicet ab vrbe cond. 733. ante mortem Horatij annos circiter quatuordecim: vt hæc sit sententia, Animus tuus, ô Lolli, Cōsul est nō huius anni tantùm: sed quoties &c. vult enim Acron subintelligi *modò. sed quoties.*

52. p. 100. *Timidus perire.* ita habet codex antiquissimus. Alij duo habent, *timidus peribit.*

IIII 10, 6 p. 101. *Te speculo.* duo codices Blandinij habent *In speculo.*

IIII 12. p. 118. *In=|felix auis.* Commentator hic sequutus est communem opinionem: sed in manuscripto codice ‖ (p. 119) Bland. vetu-
Bland.
stissimo ex characterum frustulis comperi Prognen quidem in Lusciniam, Philo-|melam verò in hirundinem transformatam, eāq́; hîc dici infelicem auem, tum propter stuprum & linguam abscissam, tum quòd suo consilio & opera Itys esset interfectus.

23. p. 123. *Tinguere.* sic habet codex Bland. antiquissimus.

IIII 13, 14. p. 128. *Nec cari lapides.* hanc lectionem cur non mutarim, fecit codex an-|tiquissimus, & interpretatio annotata, scilicet *pretiosi:* sed duo alij cod. habent *Clari.*

IIII 14, 5. p. 135. *O qua sol habitabilis.* exclamatio parę-|netica, continens per enumerationē res fere o-|mneis ab Augusto, & illius auctorirate (*sic*) gestas. hîc ego lectionem Græcā in Commentatore restitui quo ad eius fieri potuit ex characteribus latinis, aut potius Gothicis, adeo numeris erāt similes:

---

1) antiq. 1578 p. 233ᵇ 2) intelligi 1578 3) hic *corr. p.* 144
4) , *corr. p.* 144

10. *Genaunos.* sic scriptū inueni in trib. codicibus Bland. sine vlla litura aut macula, quos vix dubito esse Velaunos ... In Annotationi-|bus vnius cod. vidi *Cenaunos.* vicinitate certè lit-|terarum G & C.

11. p. 136. *Breunósque.* sic scribitur in tribus codicibus Bland. quos sequutus sum,

26. p. 137. *Præfluit.* sic ode tertia huius lib. *Præfluunt.* in tribus cod. Bland. quos sequutus sum contra vulgarem lectionem:

28. *Meditatur.* tres codices habent *Minitatur:* sed quia annotatio scripta ha-|bet *Meditatur,* nolui ab ea discedere, quòd existi-|mem illam esse veri interpretis, etiamsi hæc ver-|ba ab inepto adiecta sint, *melius dixisset facit quàm meditatur,* quæ lectio est in vulgatis codicibus Porphyrionis.

IIII 15. p. 142. *PHOEBVS volentem.* Hæc Ode inueni-|tur in codic. manuscrip. adhærere præ|cedenti indiuisa; ea fortasse de caûssa, quòd eisdem numeris & modis esset descripta, & esset eiusdē argumēti.

7. *Derepta.* sic habent duo codices: tertius autem *Direpta,* sed per lituram.

10. p. 143. *Euaganti.* hæc lectio est trium codic. Bland.

11. *Emouitq;* *culpas.* duo codices sic scri-|ptum habent, in tertio legitur *Dimouit:* sed prio-|ri respondent annotationes.

15. *Ad ortum.* vnus codex habet *ad ortus.*

18. *Aut vis eximet.* duo codices cōsentiunt lectioni vulgari, quos se-|quutus sum, ... tertius autē codex, vnde sumta videtur Porphyrionis lectio *exigit,* mē|dosè habet *exegit.*

22. *Edicta rūpent Iulia.* annotationes scriptæ habent in trib. cod. Quia legē de adulterijs sanxit Augustus.

Q. HORATII | FLACCI EPODON | LIBER, | Ex antiquissimis septem codicibus manuscriptis, | cum commentarijs antiquis emendatus & | editus opera IACOBI CRVQVII Messi-|nij, apud Brugenseis politioris litteraturæ | professoris publici. | *Eiusdem in eundem adnotationes.* | ANTVERPIAE, | Ex officina Christophori Plantini, | M. D. LXVII. | CVM PRIVILEGIO.

Q. HORATII FLACCI | EPODON LIBER.

p. 16. IAC. CRVQVIS.

De inscriptione libri ἐπωδῶν.

p. 18. . . . ego certè hoc argumento statim subscripserim illis, qui hūc inscriptum vidisse se aiunt, Librum quintum odarum, ne Horatium aliquando alium à se fuisse fatendum sit. Quod certè nullis ratio- nibus mihi vnquam quisquam persuaserit reipsa li-|brum hunc ita esse inscribendum: nam huic opinioni obluctantur codices quatuor Bland. antiquissimi, vnà cum duobus codicibus Buslidianis & Carrionis cod. in quibus odas quatuor librorum inuenimus digestas per suas classes, quantum ad argumenti rationem per-|tinet: nam aliæ dicuntur Eroticæ, aliæ Encomiasticæ, aliæ Paraneticæ, &c. vt luce clarius sit, illas ita ordinas- se viros doctissimos, primos illos commentatores, cer- || (p. 19) toque iudicio odas ab odis segregasse. Atqui tamen non legimus in his classibus aliqua huius libri carmi-|na, aut contineri, aut illis annumerari: quod profecto ab illis viris factum fuisset, si, cùm illi rei operam da-|rent, aut odarum nomen in hoc libro agnouissent, aut de epodis non rectius, quàm nos, sensissent; vt omit-|tam aliqua huius libri carmina, in iam dictis codici-|bus inueniri neutro, vel ῴδῶν vel ἐπῳδῶν insignita no-| mine, sed proprijs suis epigraphis separata, quod in li-|bri ipsius expositione demonstrabimus. Porrò si quis dicat has rationes, magnam quidem veri in sese ha-|bere similitudinem, sed neminem eò cogere, vt à sua sententia discedat: huic nos opposuerimus argumen-|tum aliud, tam validum, vt non sententijs omnium modò, sed & studijs hoc confidamus iri cōprobatum: tanta est illius & tam veneranda antiquitas. has enim inscriptiones antiquissimas in codicibus Blandinijs & Buslidiano vno inuenimus, quas ex fragmentis, hinc litterarum, illinc dictionum inter se tandem ma-|gna cura connexarum erutas, hic adscripsimus. Ni- mirum, *Ad Pettium.* (sic habent quatuor codices Bland. & Busl. non *Pectium,* vt passim legitur,) *de Ina- chia quam diligebat, Epodos elegiambica siue elegoiam- bica.* Rursum, *In Gratidiam mulierem fœdam ac libidi- nosam, Epodos Heroica.* Postremo, *Ad amicos Comicos, Epodos Iambelega.* Quæ

sanè verba ita antiqua sunt, vt arbitrer deinceps futurū neminem, à quo in dubium vocari possit, Epodos ne Horatiana ad formam Epo- di Pindaricæ exigenda sit, potiùs quàm ad descripti-|onem Diomedis grammatici doctissimi. Itaque nihil vetabit, quin hinc reiectis odarum numeris, in ius suum ἐπῳδοὺς restituamus, inque suam (p. 12 *corrige* 20) auitam
auitam
possessionem reuerti iubeamus, vnde olim à barbaris hominibus, preter ius & æquum, eiectæ tur- piter, exterminatæque fuere, atque inscribamus hoc modo, *Ad Mæcenatem Epodos Iambica, &c.* Quod in singulis epodis facturi sumus non sine certis aliis in commentatore indiciis, nostrum hoc argumentū con-|firmantibus.

(1578. p. 251ᵃ. ... nec ea profectò in re tantoperè laborassem, nisi nos eò rapuissent Blādinij codices, partim propter Oda-|rum nomen ad ἐπωδοὺς ferè singulas in iis omis- sum, qua gratia censui non Odas, sed Epodous e-|pigraphe propria sigillatim non temerè nomi-|nandas, partim nos impulerūt ad id inscriptiones in iisdem scriptis quædam priùs non lectæ, nimi-|rum, Ad Pettiū Epodos Elegiambica seu Elego-|iambica. Rursum ad Canidiam libidinosam Epo-|dos heroica. postremò, ad amicos Comicos Epo-|dos Iambelega. Ad Inachiā meretricem senarius Epicus, Quadrat' Dactylicus Epodicus. Ad Neę-|ram senarius Epicus, Iambicus binarius Epodi-|cus, &c.)

p. 23. *Non vt adsit.* Ita habent tres codices Blād. & *vt* interpretatur *si.* Quartus habet, *Non vti sit auxili. vti.* id est, quo.

8. *Luca-|na mutet pascua.* non mutaui vulgarem lectionem, etiamsi omnes codices Blandin. habeant *Pascuis.*

epod. **2,** 5—6. p. 34. *Neque.* hic codices Bland. bis habent, neque;

18. *Autumnus ar-|uis extulit.* cod. quatuor habent, *Autumnus agris extulit.*

20. *Certantem & vuam purpuræ.* ijdem codices ha-|| (p.35) bent
bent
purpura.

23. *libet iacere modò sub antiqua ilice.* hic secta est hæc Epodos in duobus codicibus Bland. & Buslidiano vno, his verbis: Introducit fœneratorem laudantem vitam quietam, sed tamen propositum non deserentem: quasi alia sit hæc Epodos à priori.

25. *Labuntur altis interim ripis aquæ.* codex antiquissimus habet *riuis.*

69. p. 36. *Om-|nem redegit idibus pecuniam.* sic habent quatuor codi-|ces Blan. & Buslidiani duo cum Carrionis codice, non *etiam relegit.*

epod. **3,** 3. p. 40. *Edit cicutis.* sic habent quatuor codices contra vulgarē lectionē.

21. p. 41. *Sauio.* Sic legitur in scriptis codibus [1]), non suauio:

epod. **5,** 1. p. 59. *Quicquid regit.* sic habent Bland. codices. (3). *Et quid o-|mnium,* non, *aut quid omnium,* vt habent impressi libri.

21. p. 60. *Iolchos,* || (61) non Colchos, vt habent libri impressi ferè
non
omneis con-|tra codices manuscript. Bladinios [2]) 4. atque ita legit Lambinus ex codicibus scriptis.

37. p. 62. *Exsecta.* in hac dictione consentiunt cod. Blandini [3]),

---

1) codicibus 1578 p. 259ᵃ 2) Blādinios 1578 p. 265ᵇ 3) *corr.* Blandinij p. 172

verùm in annotationibus scriptum est, ex-|tracta, quod mihi videtur magis quadrare: ... Lambinus admonitus à Gulielmo Faerno legit exsucta, cui subscribit codex Carrion.[1]) manuscriptus cum adnotatione codicum Blandiniorum suprà dicta. habet enim exucta id est, extracta.

46. p. 63. *Deripit.* sic habent codices Bland. non vt vulgo diri-|pit:

55. p. 64. *formidolosæ.* sic scriptum est in 4. cod. Bland. cum annotatione hac, propter horrorem noctis & ferarum: sed quod parum interesset, & aliam annotationem inuenirem, nolui mutare communē lectionem.

58. Quod autem Subura per vnicum r, scribi debeat, & non Suburra; argumēto nobis sunt omnes antiqui codices manuscripti, idipsum etiam contestante Lambino.

Laborarunt. anti-|quissimus Codex habet *Laborarint.*

Superbam. sic offendi in 4. codicibus Blād. cōtra vulgatam lectionem, superba.

100. p. 67. *Esquilinæ alites.* ita reperi in quatuor cod. Blandi-|nijs; non Esquiliniæ,

epod. **6.** p. 68. *In Cassium Seuerum Iambica | Epodos. 6.*

p. 70. In inscriptione huius epodi tres codices Blandinij consentiunt, quartus sequitur vulgatam lectionem.

p. 71. *Quin huc inaneis, si potes, verte minas.* hanc lectionem habet codex antiquissimus, & codex Carrion. ... hāc etiam lectio-|nem reliqui tres codices Blandin. in annotationibus[2]) agnoscunt, nam vertis pro conuerte, & petis pro impe-|te positum est, inquiunt.

5. *Fuluus Lacon.* duo codic. Blan. habent Laco.

14. *Bupalo.* non autem Bubalo, habent quatuor cod. & Carrion. cum Busli-|diano.

epod. **9,** 17. p. 89. *At huc verterunt.* hæc verba habet co-|dex Carrio. & vnus codex Bland. manuscriptus expres-|sè: alij tres habent, At hunc: alias[3]), At huc. quam notam sequutus sum tanquam magis appositam atque con-|sentientem scriptis annotationibus.

20. *Cita.* duo co|dices habent Sitæ, id est, ad sinistram partē motæ; nam Antonius qui cum suis ab Aegypto venerat, sic naueis suas locauerat, vt facilis pateret fuga. Verùm ego prio-|rem lectionem seruaui, quòd altera non careret litura.

epod. **10,** 7. p. 98. *Quantus.* vnus cod. Blandinius hic habet qualis, sed alia lectio magis conuenit, propter Aquilo-|nis densitatem, qua altas æquet humo turres, tectaque rapta ferat:

19. *Ionius vdo cùm remugiens sinu Notus.* codices Blandinij in hac lectione consonant, quæ mihi probatior videtur quàm vulgata,

epod. **11,** 1. p. 104. PETTI *nihil me.* tametsi parùm intersit, Petti ne, an Pecti, legamus; seruaui tamen Petti, gemino t. propter antiquitatem codicum Blandiniorum & annotationes carminibus ascriptas. *Sicut antea.* an dicat Horatius se non solito more versiculos scripturum, propter decem epodos præcedenteis, quæ omneis æquali filo decur-|runt, quum hæc epodos non vna & simplex, sed mixta sit ex pentemimeri Heroica, & Iambico dimetro?[4])

·i· abstracta

1) exucta *cod. Carr.* 2) inanes ... uerte *cod. Carr.* 3) *corr.* ad hunc aliàs. *p.* 172 4) *add.* 1578 *p.* 280ᵃ: συναϱ-|τητῶς, vt in omnibus

4. *Pueris aut in puellis vrere.* vnus codex Bland. hic habet. *& in puellis,*

11. p. 105. *Contrà ne lucrum.* hic sequutus sum codices Blan-| dinios & annotationes manu sine vlla litura aut macu-la scriptas contra vulgatam lectionem, quam non im-probo, puta, Contraque lucrum &c.

epod. **12.** p. 112. QVID *tibi vis mulier &c.* In vno cod. Blandinio, hanc inueni inscriptionem. Ad Canidiam meretricem, primus senarius epicus, secūdus quadratus dactylicus epodicus qui est clausu-laris, dictus ab Epod.[1]) auctore.

barris habent tres codic. Blandinij, quartus autem habet, bar is, ubi lituræ spatium inter duas illas syllabas, bar is, maius erat, quàm pro vna li-|terula r. Quod mihi in caussa fuit, vt commonerem le-|ctorem, legendum ne esset Bardis, potiùs quam barris, id est, elephantis . . .[2])

3. p. 113. *Nec firmo iuueni neque naris obesæ.* In hac lectione non dissentiunt versus scripti, sed in annotationibus habetur, non firmo iuueni neque &c. obesæ.

22. *Cui properabantur?* vnus cod. Bland. hic habet, *Cui properabuntur?* in futuro pro-||(114)missiuo,
missiuo

epod. **13.**[3])

18. p. 118. *Deformis ægrimoniæ dulcibus allo-|quijs.* ita habent quatuor cod. Bland. sine vlla copula: ... Quod autem Commentator habet dulcibus alloquijs, id est, familiarium sermonibus, &c. || (119) non
non
dubito illud esse suppositítium: ipsa tamen verba omittere non potui, quia in tribus cod. sine vlla macula illa adscripta inueni. Sed in quarto cod. ad marginem quidem, hoc scriptum erat, Lætifica te, & mœstitiā ob-liuiscere vino atque cantu, vt vides in Commentatore: verùm supra hæc verba, dulcibus alloquijs, notata fuit hæc vox, sociorum.

epod. **15,** 17. p. 126. *Et tu quicunq; es.* vulgata editio habet *At tu quicunque es,* quam sequun-|(p.127)tur omneis. At quatuor cod. Blan-
tur om-
dinij habēt, *Et tu &c.* quos sequutus sum,

23. *Eheu translatos.* tres codices Blandin. habent, heu, heu: 4. autem eheu.

epod. **16,** 8. p. 139. *Abominatus.* vnus cod. Bland. hic habet, *abominandus.* sed alterum mihi magis conuenire videtur.

14. *Videri*, ita ha-|bent quatuor codices Bland. cum annotationibus, & Buslidianus cum Carr. codic.

17. *sententia Phocæorum*[4]). hoc modo habent expresse tres codices Bland. cum Buslidia. nimirum vel per διαίρεσιν διφθόγγου, || (p. 140) vel à nomine φωκαεύς.
vel à

21. *ferent.* Hanc lectionem 4. codicum & Carr. seruaui, quia illi respondet in tempore *vocabit.*

---

scriptis libris, vel διαρτητῶς, vt à paucis hinc annis viri quidam doctissimi?

1) Epo. *corr. p.* 172 2) *om.* 1578 *p.* 282[b] 3) 2. *niueísque deducunt.* hic versus in omnibus li-bris scriptis συναρτητῶς legitur, sed ab hinc annis aliquot viri doctissimi διαρτητῶς, id est, diuisim, le-|gerunt & euulgarunt; 1578 *p.* 284[b]. 4) Phocaëorum *corr. p.* 172

32. p. 141. *Miluio.* Quatuor cod. Blandin. cum Buslid. & Carr.[1]) habent Milüo per diæresin.

33. *Credula nec rauos.* hæc dictio rauus, vel à colore Leonum qui medius est inter flauum & cæsium, vel ab oculis illorum, aptior mihi visa est quàm flauus, præsertim in eam consentientibus quatuor cod. Bland. iccirco illam suo loco putaui non esse mouendam.

51. *Circumgemit Vrsus ouile.* 4. cod. habent ouili.

epod. **17.** p. 150. HOC carmen neque Epodon inscriptam in his cod. ‖ (p. 151) Bland. inuenio, neq; oden, sicuti nec præcedens: Cuius Lec-
Bland.
torem monitum volui, eiq́ue in memoriam reuo- catum, ne fortasse eorum me immemorem iudicet, quę suprà cùm de epodis pauca controuerterẽ dissererem-|q́ue, dixi me peculiariter in his cod. notasse carmina in hoc opere quædam neque Epodi, neque Odes habere adscriptam epigraphen.

11. p. 152. *Vnxere.* Lambinus non minus copiosè quàm probabiliter hic asserit legendum esse, *luxere,* quam quidem lectionem non reprobo; verum tamen malui seruare antiquam 4. codic. Blandiniorum & vnius Carr. hac ratione præci-|pue ad id inductus, quòd in duobus cod. Bland. vidi adnotata hæc verba, Vnxere legendum est, & non lu-|xere, quibus verbis nulla caussa præterea ascripta erat,

18. *Relatus*, duo cod. habent relatus, quos se-|quutus sum, cum Lambino: alij duo habent relapsus.

25. p. 153. *Vr-|get diem nox.* duo cod. habent *vrguet.*

33. *Virens.* hoc participium in 4. cod. scri-|ptum, tollere suo loco nolui,

50. p. 155. *Pactumeius.* Sic repperi scri-|ptum in quatuor cod. Blandin. cum Buslid. & Carr. & annotationibus;

65. p. 156. *Infidi.* sic inueni in 4. cod. cum inter-|pretatione apposita.

67. *Obligatus aliti.* sic etiam habent 4. cod.

72. *Nectes.* duo cod. habent nectes, alij duo innectes.

78. *Deripere.* ita scriptum est in tri-|bus codicib. sed quartus habet, diripere.

81. *Plorem artis in te nil agentis exitum.* duo cod. habent, nil agentis exitum; alij duo, nil agentis exitus. in vnis annotationibus scri- ptum est, nunquid plorem artem meam non habentem in te exitum, quum maiora possim?

p. 157. *Carmen sæculare* ...

5. p. 168. *Quo Sibyllini monuere versus.* quatuor codices Bland. habent vnà cum Car. exemplari, *Quod Sibyllini monuere.*

21. p. 169. *Certus vndenos.* ita scriptum inueni in quatuor codic. Blandin. & Carr.

p. 170. Nam quod nomine Porphyrio. in vulgatis libris habetur, scilicet syllepsis est, ex verbo enim singularis numeri, seruet, pluralis nascitur seruent: hoc ego inueni in vno codice Blan- dinio, adnotatum hoc modo, Sensus est à singulari, ser-|uet, ad plurale, seruate, vt sit Ordo: O vos veraces Par-|cæ, seruate quod dictum est vos semel ceci-

---

1) miluo *cod. Carr.*

nisse, & ter-|minus rerum stabilis seruet idipsum, & vos Parcæ iun-|gite bona fata iam peractis fatis bonis, & similiter ser-|uet ordo rerum perpetuus hæc fata bona.

27. *Seruet.* habent quatuor cod. Blandinij & Carr. non, seruat.

48. *Quæque vos bobus veneratur albis, &c.* deinde. (51) | *Impetret bellante prior, &c.* hanc lectionem non mutaui, quia in || (p. 171) quatuor codicibus eadem erat cum suis annotationi-|bus, & Carr.[1] codic. (quatuor written above &)

65. *Arceis,* aras habent codices Blandini.

68. *Proroget.* quatuor cod. Bland. hæc verba, *Proroget, curet, appli-|cet,* habent in presenti indicandi modo, scilicet, *Prorogat, curat, applicat:*

1) Impetret *cod. Carr.*

INDEX VERBORVM.

† significat uarias lectiones notabiliores in contextum non receptas.
* significat coniecturas in contextum receptas.

B.

C.

D.

E.

G.

I.

L.

O.

Q.

S.

V.

X.

Z.

INDEX COMPENDIORVM

α = codex Barcinonensis
α' = codex archetypus αb
$\dot{\alpha}$ = fragmentum Augiense
β = codex Bernensis 21
β'' = liber archetypus codicum $\beta f h$
β' = $\beta + f$
γ = cod. Parisinus 7975
γ' = $\gamma + h$
δ = cod. Harleianus 2725
δ''' = cod. archetypus $\delta d z T$
δ'' = cod. archetypus $\delta d z$
δ' in hoc uolumine = δd. (In Epileg. et in editione prima δ' est = δz)
ε = fragm. Einsidlense 361
ζ = fragm. Parisinum 10401
ϑ = cod. Sangallensis monasteriensis 864
λ = cod. Parisinus 7972
λ' = λl
μ = codex Montepessulanus
ν = codex Nienburgensis siue Dessauiensis *A*
ξ = fragm. Scheftlarensia
ξ' = ξM
π = codex Parisinus 10310
π' = πL
ϱ = codex Parisinus 8072
σ = codex Sangallensis oppidanus 312
σ' = codex archetypus librorum σ et x
τ = codicis Turicensis Carolini 6 pars altera (class. I)
φ = codex Parisinus 7974
ψ = codex Parisinus 7971
ς = codicum non ubique adhibitorum pars
A = codex Parisinus 7900 *A*
A' = *Aa*
Ac. = Pseudacronis (Parisini codicis 7900[a]) lemma
B = codex Bernensis 363
B' = *BC*
C = codicis Monacensis 14685 altera pars (class. II)
D = codex Argentoratensis primus, combustus, olim C. VII. 7
D' = $D\tau$
E = codicis Emmerammensis, nunc Monacensis 14685 altera pars
E' = *Ee*
Epil. = Epilegomena zu Horaz, von Otto Keller, Leipzig, Teubner 1879. 1880
F = $\varphi\psi$
G = codex Leidensis Gronouii F. 15
L = codex Lipsiensis I 4. 38
M = codex Mellicensis
Mau. = Mauortius, recensio Mauortiana
P = Pseudacronis codex Parisinus 7988
Petrop. = codex Petropolitanus
Pph. = Porphyrionis (codicis Vaticani) lemma
Porph. = Porphyrionis (codicis Vaticani) interpretatio
Pseudacr. = Pseudacronis antiquissimi (codicis Parisini 7900 *A*) interpretatio
R = codex Sueco-Vaticanus 1703
S: = locus similis, loci similes
T: = testatur, testantur
Taur. = Taurinensis I, VI 2, olim K, I 7
Turic. Tur. T = codicis Turicensis Carolini 6 pars altera (class. III)
U = Porphyrionis codex Vaticanus (Ursinianus) 3314, uide editionem Holderianam, ad Aeni pontem 1894
V = codex Blandinius qui dicitur uetustissimus
V' = *V* + *g* in discriptione classium
a = codex Ambrosianus O. 136 sup.
a. = ante (a. corr., a. ras.)
b = codex Bambergensis K 2
c = codex Valentianus I nr. 408
cons = consentit, consentiunt
corr. = correxit, correctura
d = codex Harleianus 2688
e = fragmentum Stuttgartiense poet. et phil. 53
f = codex Franekeranus siue Leeuwardensis

g = codex Gothanus B 61
gloss. *Γ* = ea scholia interlinearia, quae non tantum in codice *γ*, sed etiam in aliis ut in *Eaαb* extant
h = codex Parisinus 7976
h.l. = hoc loco
i = codex Florentinus Laurentianus XXXIV 1
i′ = *i* + *G*
k = fragmentum Parisinum 10403
l = codex Leidensis Latinus 28
m = codex Monacensis 375
m. = manu, manus
n = codex Parisinus Nostradamensis 184
o = codex Argentoratensis secundus, combustus, olim C. VI. 19
om. = omittit, omittunt
p = codex Parisinus 8214
p. ras. = post rasuram, per rasuram
pr. = prius, prior; *R pr.* significat librarium codicis *R* primum ita scripsisse, sed ipsum correcturam addidisse
q = codex Parisinus 8216
r = codex Parisinus 9345
ras. = rasuram (a. ras., p. ras.)
s = codex Parisinus Sorbonensis 1578
schol. *Γ* = ea scholia marginalia, quae non ad Pseudacronem uetustissimum pertinent, uerum tamen non solum in cod. *γ*, sed in aliis quoque libris manu scriptis, ut in *αbfr* passimque etiam in codice *v* reperiuntur
t = fragmentum Parisinum 8219
u = codex Parisinus 7973
u′ = *uv*
u., *uu.* = uersus
uar. = uaria lectio
ut uid. = ut uidetur
v = codex Parisinus 8213
w = codex Basiliensis F IV 26
x = codex Doruillianus, nunc Oxoniensis
y = codicum minoris pretii uel fidei, qui hic illic tantum allegantur, aut singuli aut nonnulli
z = codex Leidensis Vossianus 21
1 = a manu priore [prima] (*A*1 *γ*1)
2 = a manu altera (*A*2)
† = (in indice uerborum) uaria lectio notabilior, sed in contextum non recepta
* = coniectura in contextum recepta
( ) significat Cruquium de codicum suorum lectione aliquid adnotauisse, uide Holderi excerpta Cruquiana in hoc uol. p. 343 sqq.

Quas in apparatu critico *typis inclinatis* siue *cursiuis* exprimendas curauimus litteras, eas ab altera manu additas esse indicauimus

ADDENDA ET CORRIGENDA

EX CODICE *B*

(uide praefationem)

c. I 1, 2 p̄ſidiū *B*
c. I 1, 12 ā talacíſ = a talacis *B*, *cf. c. II 4, 19* āuerſā *B* = auersam
c. I 1, 29 p̄mia *B*
c. I 1, 33 Eyt̄pe *B* *infra script.* t (= uel) u
c. I 2, 33 tu mauis] tū · auiſ *B*
c. I 2, 34 circ̄ · uolat *B*
c. I 2, 47 Iniq̃um *B* *et sic fere ubique*
c. I 2, 50 ḣíc *B* = hîc, *non* = hinc
c. I 8, 1 p *omis.* *B pr.*
c. I 8, 11 bacchia *B*, *non* Bracchia
c. I 10, 1 atlantiſ *B*, *non* at
c. I 10, 15 Theſaloſq, *B pr.*
c. I 12, 3 retinet *B*
c. I 12, 5 ırıſ *B*, *non* ırıs
c. I 12, 15 ac t̄raſ *B* *sine litura, non* terras *B pr.*

c. I 12, 17 nt *B*
c. I 12, 20 sq. *non interpungit B*
c. I 12, 31 qui · Sīc = qui sîc *B*
c. I 12, 33 peṭuſ *B*
c. I 12, 43 aſvituſ *B*
c. I 12, 53 īminenteſ *B*
c. I 13, 15 quae] q̄ *B ut assolet*
c. I 14, 13 et nō = et nomen *B*
c. I 14, 16 Debes *recte B*
c. I 15, 13 p̄ſidio *B*
c. I 15, 15 ībelli *B*
c. I 16 *tit.* ᴀᴅᴛʏɴᴅᴀʀɪᴅᴇɴ *B* tyndaridem
c. I 17 *tit.* ᴍᴇʀɪᴛʀɪᴄē *B*
c. I 17, 6 q̄rt *B ut assolet*
c. I 17, 10 Utcūq, *B ut fere ubique*
c. I 17, 11 uſti cçcubanteſ *B*
c. I 17, 22 ſe-meliuſ *B* (*non* ſe melius)
c. I 17, 23 ɔfundat *B pr.*
c. I 19 *tit.* ᴍᴇʀɪᴛʀɪᴄᴇ *B*
c. I 19, 2 semelae *AFRλ'au etc., non ABR*
c. I 20, 6 pmꝫ = primus *B pr., del. eadem manu*
c. I 21, 9 totiꝗdē *B* = totiidem
c. I 23, 2 Q̄ʀᴇɴti *B*
c. I 23, 6 uirideſ *etiam B corr.*
c. I 24, 3 mei phomene *B, sed in mg. add.* r = require
c. I 25, 11 baccante *B*
c. I 27, 8 remanente *B*
c. I 27, 14 q̄ tecū q̄ *B*
c. I 28, 25 mꞅnabit reꝫurꝫ *B et in mg. add.* r = require
c. I 35, 2 p̄ſenſ *B*
c. I 35, 23 mutat. a. potentiſ *B*
c. I 37, 28 cū bib& *B*
p. 90 leg. fol. 176ʳ *pro fol.* 176ᵛ
c. II 1, 13 p̄ſidiū *B*
c. II 3, 5 mȩſtꝫ = mȩstus *B*
c. II 3, 22 et 24 nt *B*
c. II 4, 21 que *omisit B*
c. II 5, 21 ſi *B* (supra: t ſci)
c. II 6, 11 lacono *B*
c. II 6, 14 hymꞅtto = hymitto *B*
c. II 7, 16 unda *bis pon. B pr.*
c. II 8, 2 unq *B*
c. II 8, 17 om̄ſ *B*
c. II 8, 21 Te ſuiſ *B* (supra: t teſiiſ)
c. II 9, 7 gargani *B* (supra: tri)
c. II 10, 3 prȩmendo *B*
c. II 10, 6 obpſoleti, *non* obpsoleti *B*
c. II 10, 9 uentiſ *B*
c. II 11, 2 quꞅnte *B* = quin te *B corr.* quinte *B pr.*
c. II 11, 20 p̄teunte *B*
c. II 11, 23 lacęnȩ *B*
c. II 13, 13 nūq *B*
c. II 13, 19 ſ̄ *B pro* sed, *item ubique*
c. II 13, 19 īꞅpuıſa *B*
c. II 13, 31 tyrannoſ *etiam B, non* tyrrannos
c. II 16, 13 ƀene *pro* bene *B* (ƀ *alias* = bene)
c. II 16, 38 graię *B, uirgula uix legi potest*
c. II 17, 27 trūncꝫ *B*
c. II 19, 17 flecteſ *B, non ex correctura*
c. II 20, 13 ıạcaro *B*
c. III 2, 2 *exhibet B*
c. III 4, 15 bantinū *B pr., corr. eadem manu*
c. III 4, 35 pharạtratoſ *B*
c. III 7, 10 ſuſpirareꞅthoen *B*
c. III 7, 21 fruſta *B*
c. III 8, 15 om̄ſ *B*
c. III 8, 21 hꞅſpanȩ *B*
c. III 9, 22 īꞅpbo *B*
c. III 11, 19 t̄ et̄ = ter eter *B*
c. III 11, 37 quae] q̄ *B ut saepe; item u. 41*
c. III 12 *tit.* dare ludū ∵ *pro* dare ludum . . . *B*
c. III 12, 5 neobuleị *B, non* neobuleṣ
c. III 13, 5 deſtinat *etiam B*
c. III 13, 13 Fleſ *B ut uid. pro* fies
c. III 14, 3 hꞅſpanꞅa *B, sed altera* i *fortasse deleta*
c. III 17 *tit.* ᴀᴅᴅȩlıū *B*
c. III 23, 6 ſtilē g̅ſegeſ *B*
c. III 24, 27 q̄r& *B*
c. III 24, 33 *dele B post* querimoniae
c. III 25, 17 et 18 nt *B*
c. III 27, 10 Īminentiū *B*
c. III 27, 15 necleuōſ *B*
c. III 27, 34 creten ā p̄r *B, natum ex* creten p̄r (supra: ā)
c. III 27, 61 t̄ · rupeſ *B*

c. III 27, 67 7uenuſto (7remiſſo) B

c. III 27, 69 luſit *B sine litura*

c. III 28, 2 ꝓmere 2ditū B

c. III 29, 1 *hunc uersum bis exhibet B*

c. III 29, 16 exp̊cuere B

c. III 29, 21 lang̃ido B

c. III 30, 6 om̄ſ *B, item c. IIII 2, 51*

c. III 30, 11 aq̃∴ B

c. IIII 1 *tit.* á · ſé *B unde orta est lectio cod. λ' qui* A SE *omisit*

c. IIII 1, 2 p̄cor B

c. IIII 2 uu. 1—40 (*non* 1—10) *repetiti sunt*

c. IIII 2, 7 Im̄enſꝫ *B utrubique*

c. IIII 2, 11 nuīſq̃ụo fert *B fol. 180*

c. IIII 2, 18 ęq̃ū ue *B fol. 180*

c. IIII 4, 13 cap̄ea B

c. IIII 4, 73 nt̄ B

c. IIII 5, 2 abeß *est* = abesi B

c. IIII 5, 4 reddi B

c. IIII 5, 18 faustitas *recte exhibet B*

c. IIII 6 *tit.* originiſ *recte B*

c. IIII 9, 17 te lacidoneo B

c. IIII 11, 7 Im̄olato B

c. IIII 11, 25 phoeton *B, non* phoēton

c. IIII 12 *tit. pro l add. etc. lege Bl add.:* METRUM TRIBUS (*sic B* TRIBUS DUOBUS *l*) UERSIBUS ǻSCLEPIADEŨ (aſclipiadeū *B*) QUARTUS GLYCONIUS (GLICONIUS *l*)

c. IIII 12, 7 *lege:* obp̊ū = obproprium *B* obprobrium *cett.*

c. IIII 12, 23 Im̄unē B

c. IIII 14, 1 *hunc u. bis exhibet B.* Que *et* Quę *B, item* q̄ ue *et* quęue

epod. 1 *tit. B fol. 171 add.* INCIP̄ · Lıƀ quıntuſ

epod. 1, 9 latʼ = latur *pro* latura *B*

epod. 2, 1 *hic u. etiam post epod. 1, 34 scriptus erat in B fol. 181ʳ, sed ead. manu linea subducta delebatur*

epod. 2, 23 *littera initialis solito maior est et totus uersus paululum dextrorsus positus est*

epod. 2, 25 ripiſ *et B pr. et B corr. ut uidetur*

epod. 2, 37—70 (*non* 37—40) *omis. B*

epod. 5, 5 uocat *B pro* uocata

epod. 5, 21 que *omis. B*

epod. 5, 22 ferox *B* ɼ*r.* (*ut R*)

epod. 5, 34 ī nemori B

epod. 7 *tit. pro „C add.“ lege „B add.“*

epod. 7, 5 īuidę *etiam B*

epod. 10, 1 eiulatio *etiam B; fort. sic legendum erat*

epod. 10, 22 ſiuerit *B pr.* ĭuerit *B corr.*

epod. 12 *tit. pro „add. C“ scribe „add. B fol. 172 et C“*

epod. 12, 8 pęne *B corr.*

epod 13, 1 *hic u. bis extat in B*

epod. 13, 8 achannenio *B pr.*

epod. 13, 11 cecinͭt g̊di (= grandi) *B, non* gradi *B₁*

epod. 13, 15 ſubtemine, *non* ſubtegmine B

epod. 14 *tit.* obiurgaſſe B

epod. 14, 10 N̄ acreonta *B, non B corr.*

epod. 14, 14 obſeſſa milion *etiam B*

epod. 15 *tit. B add.:* Metr̄ ꝗ ſrīuſ

epod. 15, 14 q̄rit B

epod. 16 *tit.* rei · p · B

epod. 16, 9 ſanğiniſ B

epod. 16, 12 7 q̊ (= et qui) *B, non* Equi

epod. 16, 18 exæcrata B

epod. 16, 43 quot anniſ Bʹ

epod. 16, 44 īputata B

epod. 16, 55 Pinğia *B.* glębiſ B

epod. 17, 29 nema *B pr.* nenia *B corr.*

epod. 17, 53 *tit.] etiam B exhibet* ideo, *non* DE EO

epod. 17, 81 plore martiſ B

carm. saec. 51 īpetr& B

Praeterea nostrum esse duximus eos lectores, qui editionis nostrae maioris uolumen alterum a. 1869/70 editum possident, certiores facere compluribus sermonum et artis poeticae locis de codice *B* parum accurate a nobis aliisque relatum esse, quod quidem ut ualde dolemus — etiamsi nusquam uera contextus forma tangitur — ita indice hic adiecto secundum exemplar phototypice nunc uolgatum quantum licet emendare studuimus. Omnes ceteri codices memorabiliores praeter *B* a nobis ipsis collati sunt.

s. I 1, 4 g̃ueſ = graues *B*
s. I 1, 18 heia *B*
s. I 1, 22 facile *B*. p̄beat *B*, item p̄tea (23), p̄beat (73), p̄ſtet (87), p̄teritū (116), p̄tereuntem (116), p̄tiū (s. I 2, 104), p̄cetur (a. p. 200), p̄mit (a. p. 262), p̄textaſ (a. p. 288), cup̄ſſo (a. p. 332), p̄nſę (a. p. 340), p̄ce (a. p. 395), p̄co (a. p. 419) etc.
s. I 1, 23 locularia *B*
s. I 1, 26 ut] u, (= ui) *B*
s. I 1, 27 ſ̄ *B*, *item ubique, etiam in arte poetica*
s. I 1, 27 q̄ramuſ *B et u. 38* q̄ſitiſ, *similiter ubique, siue de querendo siue de quaerendo agitur* (q̄rela, q̄rit, q̄ſtus *etc.*)
s. I 1, 40 nt *B*, *item* I 1, 49. 62. 2, 28. 57. 77. 94. 101. 3, 9. 17. 18. a p. 140. 285. 304. 385
s. I 1, 41 ī mſū *B*
s. I 1, 51 suauest ex] ſua ūtex *B*
s. I 1, 71 et tamquam] etī q, (= etiam quam) *B*
s. I 1, 85 pueri atque] pueriq, *B*
s. I 1, 94 habebaſ *B pr.* abebaſ *B corr.*
s. I 1, 101 m̊ (= mihi) *B*
s. I 1, 108 unde abit *B pr.* unde dabit *B corr.*
s. I 1, 115 aurigaſ uoſ *B*
s. I 1, 118 exacto] *librarium codicis B quid scribendum esset non intellexisse apparet; scripsit* i, *tum litteram quandam adiecit inexplanabilem, post hanc uacuum, quod quattuor fere litteris sufficeret, reliquit spatium*
s. I 2, 1 ābubaiarū *B corr., B pr. non liquet; idem ab initio uoluisse uidetur librarius, cf. epod. 2, 25* (ripiſ *pr. ut uid. et corr.*)
s. I 2, 5 morienſ· (metuenſ) īope *B*
s. I 2, 19 Ero *pro* pro *B*, *in margine additum est* ʒ = ζήτει
s. I 2, 41 hc̄ = hîc (*aduerb.*) *B*, *non* = hinc
s. I 2, 92 quae] q̄ *B*
s. I 2, 93 nasuta breui] nâſ· ut âbreu, *B*
s. I 2, 103 maiuſ *pro* mauiſ *B*
s. I 2, 115 poculo *pro* pocula *B*
s. I 2, 117 īpectʒ = inpectus *B*
s. I 2, 131 m̊ = mihi *B*, *non* = mi
s. I 2, 132 fugiendū ſtet pede *B*
s. I 2, 134 dep̄ndi *B*
s. I 3, 2. 3. 127 nūq *B*
s. I 3, 7 io Bacchae] o bacchę *B*
s. I 3, 13 et *omis. B*
s. I 3, 22 an] ian *B*
s. I 3, 23 m̊ = mihi *B* (*ut* u. 19 *et* 71), *non* = mi
s. I 3, 24 ī pbʒ *B*
s. I 3, 65 ī pellat *B*
s. I 3, 70 cū (= cum) *B*, *non* cur
s. I 3, 72 ſi uolet hac idē ī trutina ponet, eādem *B*
s. I 3, 73 *item sub* ne tu(beribʒ) *corruptae lectionis signa per errorem addita sunt*
s. I 3, 90 cōm,xti *B*, *non* com,xti
s. I 3, 101 Ungibʒ *B*, *non* ungibʒ
s. I 3, 127 chrſippʒ *B*, *non* chryſippʒ
a. p. 53 g̃co *B*, *item* 286 g̃ca
a. p. 79 Archilocū *B*, *ergo sic B'*
a. p. 154 ploſori (plauſori) ſegeſ *B* (*omnia ab eodem*) *B*
a. p. 199 legeſ (*omnia ab eodem*) *B*, *ergo* legis *B' ut uidetur*
a. p. 222 locū *B*
a. p. 225 cōn̄endare *B ut uidetur*
a. p. 245 pęne *B*
a. p. 331 ībuerit *B*
a. p. 342 cunctaūrā = cuncta uestra *B*
a. p. 371 auſuſ *B*

ADDENDA

AD LOCOS SIMILES QVOS SVPRA COLLEGIMVS

---

c. I 1, 6 S: Lucan. VIII 208: terrarum dominos —
c. I 1, 25 S: Ou. fast. IIII 505: sub Ioue durauit —
c. I 1, 36 S: Ou. met. VII 61: uertice sidera tangam —
c. I 2, 7 ad rem S: Hom. Od. IIII 411 sq. —
c. I 2, 13 S: Ou. fast. VI 228: detulerit flauis in mare Thybris aquis —
c. I 2, 26 sq. fatigare item usurpant Prop. III 13, 3. Stat. Th. II 244. silu. V 1, 72 —
c. I 2, 37 heu nimis] S: Stat. s. II 7, 24 —
c. I 2, 45 S: Ou. tr. II 57 de Augusto: optaui peteres caelestia sidera tarde —
c. I 3, 1 S: Ou. met. XIIII 763: Sic tibi . . . adurat e. q. s || C. I. L. VI 29629 u. 1: Sic tibi contingat e. q. s. —
c. I 3, 8 Augustini codices et editio Knöllii (1896) exhib. 'suae', edit. uolg. 'meae' —
ibid. S: Ou. ex P. III 4, 69: magnaque pars animae mecum uixistis, amici —
c. I 3, 10 sq. S: Paulin. Nol. carm. 24, 27 sq.: soluit per trucem ponti uiam fragili carinae credulus —
c. I 3, 26 S: Marius Victor alethias III 22 sq.: ruituras per uarium facinus —
c. I 3, 29 S: Ou. ex P. IIII 13, 26: in aetherias ... abisse domos || C. I. L. IX 952 u. 4: aethereas ardet adire domos —
c. I 3, 34 sq. S: Heiricus uit. s. Germani IIII praef. 5 sq.: pennis praepetibus uacuum ratus aera tuto posse meari —
c. I 3, 38 S: C. I. L. V 6240 u. 6: quo peteret caelum . . .
c. I 4, 1 T: Audacis excerpta VII p. 332 K. — S: Paulin. Nol. carm. 20, 153: mutari grata uice tristia laetis || id. c. 21, 1 sq.: candida pax grata nobis uice temporis annum post hiemes actas tranquillo lumine ducit —
c. I 4, 15 S: C. I. L. V p. 617, anthol. Lat. epigr. ed. B. nr. 1437, 5: uitae summa breuis —
c. I 5, 7 S: Ou. tr. I 4, 5: nigrescunt aequora uentis —
c. I 6, 13 sq. S: Stat. s. V 1, 208 sqq.: quis carmine digno exequias... perlegat? —
c. I 7, 1 S: Verg. Aen. VI 847: excudent alii spirantia mollius aera —
c. I 7, 5 S: Ou. fast. III 657: sunt quibus haec Luna est —
c. I 7, 7 S: Bacchyl. ed. Kenyon 8, 2 sqq.: *περὶ κ⟨ρᾶτά τέ οἱ τίθει⟩ γλαυκὸν Αἰτωλίδο⟨ς⟩ ἄνδημ' ἐλαίας* —
c. I 7, 9 S: Bacchyl. ed. Kenyon c. 11, 80 sq.: *κλυτὸν ἱππόβοτον Ἄργος* || idem c. 19, 15: *Ἄργος . . . ἵππιον* —
c. I 7, 15 nubila caelo] item Verg. Aen. III 586. XII 367. Tibull. I 2, 49. Ou. am. I 8, 9. met. V 286. Stat. s. III 3, 36. Th. I 342. 664. VI 406. Lucan. X 242. sim. Verg. ge. IIII 166. Ou. fast. II 493 —

c. I 7, 20 S: Stat. s. II 2, 123 sq.: quem non ambigui fasces, non mobile uulgus (cf. c. I 1, 7), non leges, non castra tenent —

c. I 7, 28 S: Stat. s. IIII 8, 19: lauros promisit Apollo —

c. I 9, 4 S: Ou. ex P. I 2, 81: ubi frigore constitit Hister —

c. I 9, 12 cf. loc. sim. adlat. ad c. II 10, 9—12 —

c. I 9, 14 sq. S: Sen. epi. 12, 9: crastinum si adiecerit deus, laeti recipiamus . . . quisquis dixit: uixi (= c. III 29, 43), cottidie ad lucrum surgit —

c. I 9, 14 S: Ou. tr. I 3, 68: in lucro est quae datur hora mihi —

c. I 11, 1 S: Ou. fast. III 325: scire nefas homini —

c. I 11, 8 S: Ou. a. a. III 661: credula si fueris, aliae tua gaudia carpent —

c. I 12, 6 S: Stat. Th. V 189: gelidoue labor sudatus in Haemo —

c. I 12, 15 sq. S: Ou. fast. V 25: maiestas, quae mundum temperat omnem —

c. I 12, 17 sq. S: Ou. met. XI 224: ne quicquam mundus Ioue maius haberet —

c. I 12, 20 S: Stat. Th. II 704: Pallas honorem —

c. I 12, 46—48 S: Bacchylid. ed. Kenyon c. 9, 27—29: *πενταέθλοισιν γὰρ ἐν⟨έ⟩πρεπεν ὡς ἄστρων διακρίνει φάη νυκτὸς διχομήνιδ⟨ος ε⟩ὐφεγγὴς σελάνα* —

c. I 13, 2 sq. ceruicem roseam, cerea Telephi laudas bracchia] S: Bacchylid. ed. Kenyon c. 5, 161: *χλωραύχενα . . . Δαϊάνειραν* —

c. I 13, 9 S: Ou. am. I 1, 26: uror, et in uacuo pectore regnat amor —

c. I 13, 17 S: Bacchylid. ed. Kenyon c. 3, 10 sq.: *ἆ τρισευδαίμ⟨ων ἀνήρ⟩, ὃς παρὰ Ζηνὸς λαχὼν κτλ.* || Simmias in anthol. Pal. XV 22, 5: *τρὶς μάκαρ ὃν κτλ.*

c. I 14, 4 remigium = remi Ou. a. a. II 671 —

c. I 15, 9 sq. S: Stat. Th. III 164: heu quantus furto cruor!

c. I 15, 11 sq. S: Ou. met. XIII 544: (Hecuba) seque armat et instruit ira —

c. I 15, 27 furit te reperire] S: Ou. met. I 200 sq.: saeuit . . . Romanum extinguere nomen —

c. I 16, 2 sq. S: Meleag. epigr. 119, 7 (an. Br. I p. 34): *ὑβριστῆρας ἰάμβους* —

c. I 16, 7 sq. S: Ou. met. III 532 sq.: aerane tantum aere repulsa ualent? —

c. I 17, 8 S: Claudian. in Eutrop. II 186: uirides . . . angues —

c. I 17, 21 sq. pocula . . . duces] S: anthol. Lat. epigraph. ed. Büch. 484, 5 p. 230: potiones calicis perduxi libenter —

c. I 18, 2 mite solum] S: Ou. ex P. II 2, 68. Stat. s. IIII 5, 79 —

c. I 18, 10 exiguo fine] breui limite Ou. rem. 326 —

c. I 19, 1 S: Ou. am. I 1, 5: saeue puer —

c. I 22, 1 S: Hegesippus V 22, 95: integer aeui —

c. I 23, 10 Gaetulus . . . leo] S: Stat. Th. IIII 494. Verg. Aen. V 351 —

c. I 24, 7 S: Heiricus uit. s. Germ. II 203 sq.: incorrupta fides, uoti mens conscia recti non umquam est niuei labem perpessa pudoris —

c. I 25, 3 sqq. S: Mart. X 13, 7 sq.: ad nocturna iaces fastosae limina moechae, et madet heu! lacrimis ianua surda tuis —

c. I 25, 7 S: Asclepiad. in anthol. Pal. V 189, 1 sq.: *νὺξ μακρὴ καὶ χεῖμα, μέσον δ᾽ ἐπὶ Πλειάδα δύνει· κἀγὼ πὰρ προθύροις νίσσομαι ὑόμενος* —

c. I 26, 2 sq. S: Ou. am. II 11, 33: si uana ferunt uolucres mea dicta procellae || am. I 6, 42: uerba dat in uentos —

mare Cret.] S: Bacchyl. ed. Kenyon c. 17, 4: *Κρητικὸν τάμνε* (cf. Hor. c. I 1, 14) *πέλαγος* —

c. I 27, 18 S: Ou. her. 11, 110: a, miser —

c. I 28, 7 sqq. S: epigr. Gr. Kaib. 298, 8: *καὶ μακάρων παῖδες ἔνερθεν ἔβαν* —

c. I 28, 7 occidit et] item in principio hexametri C. I. L. VI 17622 u. 4 —

c. I 28, 14 S: Verg. Aen. XI 339: non futtilis auctor —

c. I 28, 15 omnis una manet nox] S: C. I. L. VI 24368 u. 3: haec domus, haec requies omnibus una manet —

c. I 28, 16 S: epigr. Gr. Kaib. 282, 2 sq.: *⟨ὁδῖ⟩τά με μὴ κλαῖε. Μοιρῶν γὰρ μίτος* (= uia leti) *πάντας καλεῖ* ‖ epigr. Gr. Kaib. 534, 2: *τὴν κοινὴν πάντων ἦλθες ἀταρπιτόν* ‖ C. I. L. V 2411: cum sit communis omnibus una uia —

c. I 28, 20 S: Verg. Aen. VII 568: saeui spiracula Ditis —

c. I 28, 36 S: Verg. Aen. VI 365 sq.: aut tu mihi terram inice! —

c. I 29, 10—12 S: Ou. am. I 8, 6: inque caput liquidas arte recuruat aquas ‖ med. fac. 40: nec redit in fontes unda supina tuos —

c. I 30, 5 S: anthol. Lat. ed. M. 1704 (= C. I. L. XIV 3565) u. 42: feruidus Cupido —

c. I 33, 16 S: Lucan. VIII 178: Scythiae curuantem litora Pontum —

c. I 34, 4 uela dare trop. S: Ou. tr. II 548. fast. III 790 —

c. I 34, 15 S: Ou. met. IIII 616: stridentibus alis —

c. I 35, 18 S: Heiricus uit. s. Germ. IIII 192: presserat in miseros clauum Fortuna trabalem —

c. I 35, 21 rara fides] item C. I. L. VI 30099 u. 1 et Martial. X 78, 2 —

c. I 35, 29 sq. S: Ou. her. 14, 112: eiectos ultimus orbis habet —

c. I 37, 1 sq. S: Ou. tr. IIII 9, 30: iam pede pulsat humum —

c. I 37, 4 tempus erat] S: Verg. Aen. II 268. Ou. her. 10, 7. fast. V 497. met. X 446. Lucan. VIII 467. Stat. s. II 2, 133. III 1, 52. Th. IIII 680 —

c. I 37, 24 S: Sil. VIIII 416 sq.: atque his fulta uiris acies repararet ademptum mole noua campum. uid. Epileg. —

c. II 1, 1 sq. S: Stat. s. V 3, 235 sqq.: tu . . . belli . . . modos . . . monstrabas —

c. II 1, 7 S: Paulin. Nol. epist. 34, 9: per ignes doloso cineri subpositos ambulamus —

c. II 1, 33—35 S: Bacchylid. ed. Kenyon c. 13, 131 sqq.: *⟨μ⟩έλλον ἄρα πρότ⟨ερο⟩ν δι⟨ν⟩ᾶντα φοινίξ⟨ειν Σκ⟩άμανδρ⟨ον θ⟩νάσκοντες ὑπ' ⟨Αἰα⟩κίδαις* —

c. II 1, 36 S: Ou. met. XIIII 238 ora cruore —

c. II 1, 37—40 ad sent. S: Ou. rem. 397 sq.: hactenus inuidiae respondimus: attrahe lora fortius et gyro curre, poeta, tuo —

c. II 2, 5 S: Ou. am. I 15, 9. 11: uiuet Maeonides . . . uiuet et Ascraeus . . .

c. II 2, 6 notus c. genet.] S: Ou. ex P. II 7, 23: ueri . . . cognitus oris —

c. II 2, 8 fama superstes] item inscript. anthol. Lat. ed. M. 1332 u. 4 (= nr. 1375 Büch.).

c. II 2, 11 S: Paulin. Nol. carm. 17, 249 sqq.: et Getae currunt et uterque Dacus, qui colit terrae medio, uel ille diuitis multo boue pilleatus accola ripae —

c. II 2, 14 S: Stob. floril. III p. 187 M.: *κόρον δὲ οὐκ ἔχει τοῖς κτησαμένοις. ἀεὶ δ' ἀνία τις αὐτῷ πάρεστιν, ὅπως ἂν γένηται, καὶ ὥσπερ ἡ τῶν ὑδεριώντων νόσος αὔξεται πρὸς τὸ μᾶλλον ποθεῖν ἀφ' ὧν πίμπλαται* —

c. II 2, 23 sq. S: Synesius orat. de regno p. 30: *ὡς οὐκ εἰκός γε αὐτὸν διαράμενον βλοσυροῖς ὀφθαλμοῖς ἀντιβλέψαι χρυσίῳ· τοὐναντίον μὲν αἰδεσθῆναί τε καὶ ἐνδοῦναι καὶ τελευτῶντα περιπτύξασθαι* —

c. II 3, 9. 11 S: Ou. met. XIII 516 sq.: quo ferrea resto, quidue moror? ‖ Cic. pro Sest. 13, 29: quid . . . quo . . . quo ‖ Verg. Aen. XII 879: quo . . . cur —

c. II 3, 11 sq. S: Stat. s. I 3, 66: teque (sc. aqua Marcia) per obliquum penitus quae laberis amnem . . .

c. II 3, 12 S: Stat. s. I 3, 19: fugit unda —

c. II 3, 16 S: Ou. tr. V 13, 24: fati stamina nigra mei ‖ epigr. Gr. Kaib. 642, 6: *Μοιρῶν οὐκ ἔφυγεν τρισσῶν μίτον* —

c. II 3, 21 sqq. S: Phocylid. in Stob. floril. c. 118, 9 (IIII p. 95 M.): *κοινὸς χῶρος ἅπασι, πένησί τε καὶ βασιλεῦσιν* —

c. II 3, 25 sq. S: Stat. s. II 1, 218 sq.: ibimus omnes, ibimus: immensis urnam quatit Aeacus ulnis —

c. II 5, 11 sq. S: Ou. met. III 484 sq.: uariis solet uua racemis ducere purpureum, nondum matura, colorem —

c. II 5, 13 sq. S: Ou. met. VII 168: deme meis annis et demptos adde parenti —

c. II 6, 7 S: Apul. met. II 13: et maris et uiae confeceris iter

c. II 6, 15 S: Paulin. Nol. carm. 14, 77: huc et oliuifero concurrit turba Venafro —

c. II 7, 5 S: Ou. tr. I 5, 1: o mihi post ullos numquam memorande sodales ‖ tr. IIII 5, 1: o mihi dilectos inter pars prima sodales —

c. II 7, 22 sq. S: Paulin. Nol. carm. 21, 685: conchasque capaces ‖ Paulin. Petric. III 99 sq.

c. II 8, 11 sq. S: Columba abb. Luxou., mon. Germ. epist. III p. 183: gelidae tandem sequitur uiolentia mortis —

c. II 9, 9 S: Ou. fast. II 109: flebilibus numeris —

c. II 10, 11 sq. S: Heiricus uit. s. Germ. IIII 43: et quamquam summos impellant fulmina montes —

c. II 11, 8 S: Ou. her. 11, 29: nec somni faciles —

c. II 11, 9 S: Ou. a. a. II 115: nec uiolae semperue hyacinthina lilia florent —

c. II 11, 23 sq. S: Ou. a. a. III 141: altera succinctae religetur more Dianae —

c. II 12, 2 sq. S: Bacchylid. ed. Kenyon c. 13, 131—133: ⟨μ⟩έλλον ἄρα πρότ⟨ερο⟩ν δι⟨ν⟩ᾶντα φοινίξ⟨ειν Σκ⟩άμανδρ⟨ον θ⟩νάσκοντες ὑπ' ⟨Αἰα⟩κίδαις —

c. II 13, 17 sq. S: Ou. a. a. II 687: celer . . . Parthus —

c. II 13, 23 S: Ou. hal. 92: descripsit (discr. ?) sedes.

c. II 14, 2 S: Ou. ex P. II 10, 29: labentis . . . anni —

c. II 14, 5 S: Ou. tr. V 8, 32: inuenies nitidum saepius isse diem —

c. II 14, 9—11 S: epigr. Gr. Kaib. 256, 10: κοινὸς ἐπεὶ θνατοῖς ὁ πλόος εἰς φθιμένους —

c. II 15, 17 sqq. S: Demosth. Ol. III 25 sq.: δημοσίᾳ μὲν τοίνυν οἰκοδομήματα καὶ κάλλη τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα κατεσκεύασαν ἡμῖν ἱερῶν καὶ τῶν ἐν τούτοις ἀναθημάτων, ὥστε μηδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι· ἰδίᾳ δ' οὕτω σώφρονες ἦσαν καὶ σφόδρα ἐν τῷ τῆς πολιτείας ἤθει μένοντες, ὥστε τὴν Ἀριστείδου καὶ τὴν Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε λαμπρῶν οἰκίαν εἴ τις ἄρα οἶδεν ὑμῶν ὁποία ποτ' ἐστίν, ὁρᾷ τῆς τοῦ γείτονος οὐδὲν σεμνοτέραν οὖσαν ‖ Cic. pro Flacco 12, 28: haec enim ratio ac magnitudo animorum in maioribus nostris fuit, ut, cum in priuatis rebus suisque sumptibus, minimo contenti, tenuissimo cultu uiuerent, in imperio atque in publica dignitate omnia ad gloriam splendoremque reuocarent —

c. II 17, 14 S: Ou. am. II 1, 12: centimanumque Gygen —

c. II 17, 22 cf. Pseudophiloxenus p. 112, 23: consentit: inuicem uidetur: συνευδοκεῖ —

c. II 18, 9 sq. S: Heiricus uit. s. Germ. VI 593: hoc uenam ingenii primum temptare periclo —

c. II 18, 23 sqq. S: Cic. pro Sulla 71: Autronium . . . solitum esse scimus . . . exturbare homines e possessionibus, caedem facere uicinorum . . . ‖ or. Philipp. XIIII 7: aut eiciunt uicinos aut adulescentulos circumscribunt ‖ Sall. Iug. 41, 8: interea parentes aut parui liberi militum, uti quisque potentiori confinis erat, sedibus pellebantur ‖ Plin. n. h. II 175: haec (terra) in qua conterminos pellimus furtoque uicini caespitem nostro solo adfodimus, ut qui latissime rura metatus fuerit ultraque famam exegerit accolas quota terrarum parte gaudeat . . . ‖ Iuu. 16, 36 sqq.: conuallem ruris auiti improbus aut campum mihi si uicinus ademit et sacrum effodit medio de limite saxum —

c. II 19, 25—27 ad sent. S: Ou. met. III 554 sq. de puero Baccho: quem neque bella iuuant nec tela nec usus equorum, sed madidi murra crines etc.

c. II 20, 3. 5. 13 S: Heiricus uit. s. Germ. IIII praef. 27 sq.: iam tu Dedaleo nimis ocior Icaro terrarum infima linquis —

c. II 20, 8 S: C. I. L. VI 21521, u. 23 sq.: nec Minos mihi iura dabit grandaeuus et atris non errabo locis nec cohibebor aquis ‖ C. I. L. VI 25128 u. 7: per Stigias ... undas ‖ C. I. L. VI 25063, 14: raptumque Stygio detinet unda lacu —

c. II 20, 13 notior] S: Prop. III 32, 88 K. Mart. XII 5, 12. Ou. ex P. IIII 8, 24. Sil. XII 221. 222

c. III 1, 5 sq. S: Philem. com. ed. min. p. 827 M.: *δοῦλοι βασιλέων εἰσίν, ὁ βασιλεὺς θεῶν* —

c. III 1, 14—16 S: Ammian. Marc. XIIII 11, 26: (Adrastia) ut regina causarum et arbitra rerum ac disceptatrix urnam sortium temperat —

c. III 1, 17 sq. S: Pers. 3, 40 sq.: et magis auratis pendens laquearibus ensis purpureas supter ceruices terruit?

c. III 1, 20 sq. ad sent. S: Sen. de prouid. 3, 10: (Maecenati) somnus per symphoniarum cantum ex longinquo lene resonantium quaeritur —

c. III 1, 21 sq. S: Menand. com. ed. min. p. 920 M.: *ἡδὺν δὲ καὶ πρᾶόν τινα ὕπνον* —

c. III 1, 25 S: Publil. Syr. interpol. p. 132 W.: quod uult habet, qui uelle quod satis est potest = incertus poeta ap. Sen. epist. 108, 11 —

c. III 1, 28 ad sent. S: Theocr. 7, 53 sq.: *χὤταν ἐφ' ἑσπερίοις ἐρίφοις Νότος ὑγρὰ διώκῃ κύματα, χὠρίων ὅτ' ἐπ' Ὠκεανῷ πόδας ἴσχει.* schol.: *ὅταν ἀνατέλλωσιν οἱ ἔριφοι, ἀγριαίνεται ἡ θάλασσα* ‖ Verg. Aen. VIIII 668 sq. ‖ Ou. tr. I 11, 13 —

c. III 1, 37—40 cf. adnot. ad c. II 16, 21 ‖ S: Lucr. II 46: metus hominum curaeque sequaces ... neque fulgorem reuerentur ab auro nec clarum uestis splendorem purpureai

c. III 1, 41 ad sent. S: Tib. III 3, 13: quidue domus prodest Phrygiis innixa columnis?

c. III 2, 1 sq. ad sent. S: Eur. fr. 34, 3 N.: *πενία δὲ δύστηνον μέν, ἀλλ' ὅμως τρέφει μοχθεῖν τ' ἀμείνω τέκνα καὶ δραστήρια* —

c. III 2, 6 sqq. ad sent. S: Hes. scut. 242

c. III 2, 13 S: Cic. Phil. XIIII 12, 31: o fortunata mors, quae naturae debita pro patria est potissimum reddita! ‖ Hegesipp. V 42, 2: cui dulce fuerat ante patriam mori et pro patria —

c. III 2, 16 ad sent. S: Liv. XXII 48, 4: (Numidae Romanorum) terga ferientes ac poplites caedentes —

c. III 2, 20 ad sent. S: Sen. Thy. 351 sq.: (sapientem) numquam stabilis fauor uolgi praecipitis mouet ‖ Verg. Aen. VI 816: popularibus auris —

c. III 2, 26 sqq. ad sent. S: Xenoph. Cyrop. VIII 1, 25: *(ὁ Κῦρος) λογιζόμενος ὥσπερ οἱ πλεῖν αἱρούμενοι μετὰ τῶν εὐσεβῶν μᾶλλον ἢ μετὰ τῶν ἠσεβηκέναι τι δοκούντων* —

c. III 2, 31 sq. S: Grattius 455 sq.: (impius) discet commissa quantum deus ultor in ira pone sequens ualeat ‖ trag. Gr. frgm. adesp. 564 N.: *ὀπισθόπους Δίκη* Suid. s. u. *Ποιναί*: *Ποιναὶ τιμωροὶ τοῖς κακοῖς ἀκολουθοῦσιν ... ὀψὲ τοῦ χρόνου* —

c. III 3, 9 uag. Herc.] S: Eur. Herc. fur. 1196 sq.: *οὐκ ἂν εἰδείης ἕτερον πολυμοχθότερον πολυπλαγκτότερόν τε θνατῶν* —

c. III 3, 40 sq. S: Eur. El. 327 Aegisthus Agamemnonis *ἐνθρώσκει τάφῳ* —

c. III 3, 49—52 S: Timocreon fr. 8 B.: *ὤφελέν σ', ὦ τυφλὲ Πλοῦτε, μήτε γῇ μήτ' ἐν θαλάσσῃ μήτ' ἐν ἠπείρῳ φανῆμεν, ἀλλὰ Τάρταρον τε ναίειν κἀχέροντα· διὰ σὲ γὰρ πάντ' ἔστ' ἐν ἀνθρώποις κακά* —

c. III 4, 12 ad rem S: Moero ap. Ath. XI p. 491ᵇ de Ioue infante: *τὸν μὲν ἄρα τρήρωνες ὑπὸ ζαθέῳ τράφον ἄντρῳ, ἀμβροσίην φορέουσαι ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων* —

c. III 4, 17 S: Verg. ge. I 129: serpentibus ... atris

c. III 4, 18 ad rem S: Ou. hal. 58: Lucanis prouoluitur ursus ab antris —

c. III 4, 22 S: Ou. met. VII 780: tollor eo (sc. in collis apicem).

c. III 4, 50 S: Sil. II 154: sed fisus latis umeris et mole iuuentae —

c. III 4, 57 S: Val. Fl. III 88: aegisono . . . fera pectore uirgo —

c. III 4, 59 S: Ou. fast. VI 33: dicor matrona Tonantis —

c. III 4, 73 sq. ad rem S: Apollodor. I 1, 4: *ἀγανακτοῦσα δὲ Γῆ ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῶν εἰς Τάρταρον ῥιφθέντων παίδων κτλ.*

c. III 5, 1 S: Lactant. inst. diu. I 11: regnare in caelo Iouem uulgus existimat —

c. III 5, 35 S: Hom Il. XXI 30: *δῆσε δ᾽ ὀπίσσω χεῖρας ἐυτμήτοισιν ἱμᾶσιν* —

c. III 5, 38 S: Ou. her. 9, 111: o pudor! —

c. III 5, 41 sqq. ad rem S: Dracont. de deo u. 408 sqq. —

c. III 6, 5 ad rem S: Minuc. Fel. 6, 2: sic eorum (sc. Romanorum) potestas et auctoritas totius orbis ambitum occupauit, sic imperium suum ultra solis uias et ipsius Oceani limites propagauit, dum exercent in armis uirtutem religiosam, dum urbem muniunt sacrorum religionibus e. q. s.

c. III 6, 10 contundere item Verg. Aen. I 264. Tac. ann. IIII 46 —

c. III 6, 34 S: Lactant. instit. epit. 66, 5: luna sanguine inficietur nec amissae lucis damna reparabit (c. IIII 7, 13) —

c. III 7, 24 S: Heiricus uit. s. Germ. IIII praef. 21: plus iusto —

c. III 7, 25 S: C. I. L. VI 10098 u. 7: flectere doctus equos —

c. III 8, 14 S: C. I. L. VI 30099 u. 11: et semper uigilet lucerna nardo —

c. III 8, 23 S: Verg. Aen. XI 874: sed laxos referunt umeris languentibus arcus —

c. III 10, 3 S: Aristaenet. II 20: *χαμαιπετεῖς κοιμήσεις ἐπὶ θύραις ποιεῖσθε* —

c. III 10, 5 sq. S: Verg. Aen. XII 722: gemitu nemus omne remugit —

c. III 10, 14 S: Verg. ecl. 2, 47: pallentis uiolas ‖ Tib. I 8, 52: sed nimius luto corpora tingit amor —

c. III 11, 3 sqq. S: Sapph. fr. 45 B.: *ἄγε δὴ χέλυ διά μοι φωνάεσσα γένοιο* —

c. III 11, 6 S: Verg. ge. II 101: dis et mensis accepta secundis —

c. III 11, 9 sq. S: Aristoph. Lys. 1308—1311: *ᾇτε πῶλοι ταὶ κόραι πὰρ τὸν Εὐρώταν ἀμπάλλοντι πυκνὰ ποδοῖν ἀγκονίωαι* ‖ Lucil. XXX 60 sq. M.: an equam te acrem atque animosam Thessalam ut (sic codd. et Lachmann, Müller *et*) indomitam frenis subigam ante domemque?

c. III 11, 15—17 S: Verg. Aen. VI 417 sq. Cerberus . . . immanis —

c. III 11, 15 sq. S: Verg. Aen. VI 400: ingens ianitor —

c. III 11, 27 S: Lucr. I 250: postremo pereunt imbres —

c. III 11, 35 S: Cic. pro Mil. 27, 72: mentiri gloriose —

c. III 12, 4 puer ales] S: Oppian. hal. IIII 27: *θεὸν ὄρνιν* (sc. *Ἔρωτα*)

c. III 12, 11 alto . . . fruticeto] S: Lucr. V 41: siluasque profundas ‖ Verg. ge. II 391: saltusque profundi ‖ Aen. VI 179: antiquam siluam, stabula alta ferarum ‖ VII 95: alto . . . luco —

c. III 14, 2 S: Quintil. inst. VIIII 3, 71: emit morte immortalitatem —

c. III 14, 6 S: Sil. II 674: Tartareo est operata Ioui —

c. III 14, 23 sq. ad sent. S: Ou. am. I 4 —

c. III 15, 2 modum figere etiam Cic. parad. III 2, 25 —

c. III 15, 10 S: Ou. a. a. 312: Aonio concita Baccha deo —

c. III 15, 12 S: Bacchyl. ed. Kenyon c. 13, 54—57: *ἠύτε νεβρὸς ἀπεν⟨θὴς⟩ ἀνθεμόεντας ἐπ᾽ ⟨ὄχθους⟩ κοῦφα σὺν ἀγχιδό⟨μοις⟩ θρώσκουσ᾽ ἀγακλειτα⟨ῖς ἑταίρα⟩ις* —

c. III 16, 1—6 ad sent. S: Ou. am. III 4, 1 sqq.

c. III 16, 13 sq. ad rem S: Cic. ad Att. 16, 12: Philippus omnia castella expugnari posse dicebat, in quae modo asellus onustus auro posset ascendere —

c. III 16, 28 S: Columba abb. Luxou., mon. Germ. epist. III p. 184: indiget inter opes (sc. auarus) —

c. III 16, 34 cf. Pseudophiloxenus p. 28, 32: Bachos: *οἶνος* —

c. III 16, 39 sq. S: Cic. ad Att. XII 19, 1: nihil egeo uectigalibus et paruo contentus esse possum —
c. III 16, 44 parca ... manu] anthol. Lat. epigraph. ed. Büch. nr. 492, 17 = C. I. L. III 754: parca manu . . . (ibidem u. 18 munera Bacchi = m. Liberi c. IIII 15, 26)
c. III 17, 1 ad rem S: Iuu. 6, 385: quaedam de numero Lamiarum ac nominis alti —
c. III 17, 7—9 S: Claudian. de Ol. et Prob. cons. 259 sq.: flauaeque terens (c. I 31, 8) querceta Maricae Liris —
c. III 17, 12 S: Ou. am. II 6, 34: pluuiae graculus auctor aquae —
c. III 17, 13 S: Ou. met. II 147: dum potes —
c. III 17, 14 sq. S: Heiricus uit. s. Germ. IIII 510: qua ratione potes, genium curare memento —
c. III 18, 5 S: Ou. fast. IIII 653: prima (sc. ouis) cadit Fauno —
c. III 18, 6 sq. S: anonym. epigr. 77 apud Br. anal. III p. 165 de lagoena: *Βάκχου καὶ Μουσέων ἱλαρὴ λάτρι καὶ Κυθερείης* —
c. III 18, 13 S: Ou. met. I 304: nat lupus inter oues —
c. III 18, 16 S: Calpurn. buc. 4, 128: iuuat . . . ter pede lenta (al. laeta) ferire gramina —
c. III 19, 1 ad rem S: Ocellus Lucanus 3, 5 p. 37 Rud.: *τοῖς λέγουσι τὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας ἀρχὴν ἀπὸ Ἰνάχου εἶναι τοῦ Ἀργείου προσεκτέον κτλ.*
c. III 19, 14 S: attonitus] *ἐμβρόντητος* —
c. III 20, 14 S: Ou. am. III 1, 7: odoratos . . . capillos —
c. III 21, 11 S: Sulpic. sat. 48: prisci sententia dia (serm. I 2, 32) Catonis —
c. III 21, 24 S: Lactant. carm. de phoen. 35 sq.: Aurora . . . cum primum rosea sidera luce fugat —
c. III 22, 7 obliqu.] *ὀδόντι λικριφὶς ἀΐξας* Hom. Od. XVIIII 450 sq. —
c. III 23, 15 sq. S: Iuu. 9, 137: o parui nostrique Lares —
c. III 23, 17 sqq. S: Eur. fr. 946, 1 sq. N.: *ὅταν τις εὐσεβῶν θύῃ θεοῖς, κἂν μικρὰ θύῃ, τυγχάνει σωτηρίας* ‖ Antiphan. com. III p. 90 de ture: *τὸ δὲ μικρὸν αὐτὸ τοῦτ' ἀρεστὸν τοῖς θεοῖς* ‖ Dio Chrysostom. or. 13 p. 251 Dind.: *ὅσῳ . . . ἂν εὐσεβέστεροι καὶ ὁσιώτεροι γένησθε, τοσούτῳ ἐλάττων ἔσται παρ' ὑμῖν ὁ λιβανωτὸς καὶ τὰ θυμιάματα καὶ τὰ στεφανώματα, καὶ θύσετε ἐλάττους θυσίας καὶ ἀπ' ἐλάττονος δαπάνης* —
c. III 24, 19 sq. ad rem S: Plaut. Men. V 2, 16 sq. (766 sq.): ita istaec solent, quae uiros subseruire sibi postulant, dote fretae, feroces ‖ aulul. III 5, 61: dotatae mactant et malo et damno uiros —
c. III 24, 30 postgenit.] Menandri *μεταγενεῖς* —
c. III 25, 3 sqq. S: Ou. met. XV 846: (Venus Caesaris) animam caelestibus intulit astris —
c. III 25, 10—13 S: Ou. her. 2, 113 sq.: qua patet umbrosum Rhodope glacialis ad Haemum et sacer admissas exigit Hebrus aquas.
c. III 25, 10 S: Ou. tr. III 10, 10: terraque marmoreo candida facta gelu est —
c. III 27, 14 memor nostri] S: C. I. L. VI 17622 u. 10: memores nostri —
c. III 27, 31 S: Liu. V 47, 2: nocte sublustri —
c. III 29, 10 S: C. I. L. VIII 211 = anthol. Lat. epigr. nr. 1552 A u. 78 Büch.: uicinaque nubila pulsat (sc. mausoleum) —
c. III 29, 14 paruo sub lare pauperum] S: C. I. L. VIII suppl. 11824 u. 3: paupere progenitus lare sum paruoque parente —
c. III 29, 49 sq. S: Boeth. phil. cons. II 1 de Fortuna: gemitus, dura quos fecit, ridet; sic illa ludit, sic suas probat vires ‖ Palladas 120, 1 (anal. Br. II 431): *παίγνιόν ἐστι Τύχης μερόπων βίος* —
c. III 29, 53 sq. S: poeta anonym. apud Plut. de tranquill. uol. III p. 232 Bern.: *ἡδὺ μὲν ἄν τι φέρῃς, ὀλίγον δ' ἄχος, ἂν ἀπολείπῃς* —
c. III 29, 55 S: Cic. epist. VIIII 20, 3: litteris me inuoluo ‖ Athen. VII p. 286 d de philosopho quodam: *ὃς ἄντικρυς ἀποδὺς τὸν τῆς ἀρετῆς χιτῶνα ἀνθινὰ μετημφιάσατο* —
c. III 29, 63: per Aegaeos tumultus] S: Himerius ecl. 13 p. 210 W.:

γέγραπται δὲ οὐκ ἀπηνής τε καὶ ἄγριος οὐδὲ εἰς αὐτὰς ἐγείρων νεφέλας τὰ κύματα, οἷα τὰ πολλὰ Αἰγαῖος κατὰ τῶν ἐκεῖ πλωτήρων θρασύνεται, ἀλλ' ἐστόρεστο εἰς γαλήνην —

c. III 30, 12 S: Prop. II 10, 11: ex humili —

c. IIII 1, 2 S: Heiricus uit. s. Germ. IIII 378: rursus bella moues, spiras incendia rursus ‖ C. I. L. VI 7872 u. 9 et C. I. L. VI 24022: parce precor —

c. IIII 1, 3 bonae] S: Tib. II 4, 45: bona —

c. IIII 1, 25—27 S: Tib. I 3, 31 sq.: bisque die resoluta comas tibi dicere laudes insignis turba debeat in Pharia —

c. IIII 2, 3: nititur pinnis] S: Verg. Aen. IIII 252: paribus nitens Cyllenius alis —

c. IIII 2, 7 sq. feruet ... Pindarus] schol. Pind. ad Ol. 1, 5 B. de Pindaro: *θερμός τις ὢν καὶ πολύνους περὶ τὰ νοήματα* ‖ Dionys. Long. 48, 5 de Pindaro et Sophocle: *ὁτὲ μὲν οἷον πάντα ἐπιφλέγουσι τῇ φορᾷ* —

profundo . . . ore] S: Ou. a. a. I 206: Et magno nobis ore sonandus eris —

c. IIII 2, 12 S: Minuc. Fel. 5, 13: soluta legibus fortuna —

c. IIII 2, 27 S: Tac. ann. II 23: inmenso nubium tractu —

c. IIII 2, 28 S: Cic. Tim. 1: more et modo ‖ Quintil. inst. XI 1, 29: agendi more ac modo —

c. IIII 2, 37 sqq. S: Ou. ex P. I 2, 100: alma nihil maius Caesare terra ferat —

c. IIII 2, 51 sq. S: Verg. Aen. VIII 105 sq.: omnes . . . tura dabant —

c. IIII 2, 59 S: Prop. I 5, 16: et timor informem ducet in ore notam—

c. IIII 3, 10 ad sent. S: Ou. am. III 6, 45 sq.: nec te praetereo, qui per caua saxa uolutans Tiburis Argei pomifera arua rigas

c. IIII 3, 11 S: Tac. dial. 9: poetis... ut . . . ipsi dicunt, in nemora et lucos id est in solitudinem recedendum est —

c. IIII 3, 16 S: Mart. V 28, 7: (inuidus) robiginosis cuncta dentibus rodit —

c. IIII 3, 22 S: Lucian. Herod. 2: *εἴ πού γε φανείη μόνον, ἐδείκνυτο τῷ δακτύλῳ· οὗτος ἐκεῖνος Ἡρόδοτός ἐστιν* ‖ Tac. dial. 7: quos saepius uolgus quoque imperitum et tunicatus hic populus (cf. epi. I 7, 65) transeuntes nomine uocat et digito demonstrat?

c. IIII 4, 2 auis uagas] S: C. I. L. V 4512 u. 3: uolucris ... uagas —

c. IIII 4, 21 sq. S: Pind. N. 5, 16—18: *στάσομαι· οὔ τοι ἅπασα κερδίων φαίνοισα πρόσωπον ἀλάθει' ἀτρεκής· καὶ τὸ σιγᾶν πολλάκις ἐστὶ σοφώτατον ἀνθρώπῳ νοῆσαι* —

c. IIII 4, 31 sq. S: Theogn. 537 sq.: *οὔτε γὰρ ἐκ σκίλλης ῥόδα φύεται οὐδ' ὑάκινθος οὔτε ποτ' ἐκ δούλης τέκνον ἐλευθέριον* —

c. IIII 4, 39 sq. S: Aeschyl. Pers. 300 sq.: *ἐμοῖς μὲν εἶπας δώμασιν φάος μέγα καὶ λευκὸν ἦμαρ νυκτὸς ἐκ μελαγχίμου* ‖ Soph. Antig. 100 sqq.

c. IIII 4, 40 tenebris] S: Cic. pro S. Roscio Am. 32, 91: tamquam si offusa reipublicae sempiterna nox esset, ita ruebant in tenebris omniaque miscebant —

c. IIII 4, 44 S: Columba abb. Luxou., mon. Germ. epist. III p. 174: per mare gentium equitans turbauit aquas —

c. IIII, 4, 50 cerui] S: Theogn. 56 —

c. IIII 4, 53—56 S: leg. Verg. Aen. I 67 sq. pro I 71 sq.

c. IIII 4, 60 S: Verg. Aen. II 799: animis opibusque parati ‖ Caes. b. G. VII 76, 2: omnesque et animo et opibus in id bellum incumberent —

c. IIII 4, 63 S: Lucr. I 7 sq.: tellus submittit flores —

c. IIII 4, 65 sqq. S: Claudian. cons. Stil. III 144 sq.: numquam succubuit damnis et territa nullo uulnere post Cannas maior Trebiamque fremebat —

c. IIII 5, 5—8 S: Aeschyl. Pers. 300 sq. de Xerxis reditu uid. add. ad IIII 4, 39 sq. —

c. IIII 6, 33 S: Catull. 34, 1 sq.: Dianae sumus in fide puellae et pueri integri —

c. IIII 7, 7 sq. S: Manil. I 243: alma dies —

c. IIII 7, 13 S: Lactant. instit. epit. 66, 5: luna sanguine inficietur nec amissae lucis damna reparabit —

c. IIII 7, 21 cum semel occideris] S: C. I. L. XII 5272, 5: dum semel (al. simul) occidimus —

c. IIII 8, 26—28 ad sent. S: Iulian. Aegypt. in anth. Pal. VII 590, 3 sq.: *οὐκέτι τοῦτο θνητὸν ἔφης· ἀρεταὶ κρείσσονές εἰσι μόρου* —

c. IIII 9, 28 S: Heiricus uit. s. Germani I 193: uatibus ut careas, rectorum est culpa tuorum —

epod. 1, 5 sq. S: inscr. ap. Rossi inscr. christ. Rom. II 122, 12 u. 2: heu spes una patris, te sine uita grauis —

epod. 2, 3 S: paterna rura anthol. Lat. epigraph. ed. B. 238, 3 p. 113

epod. 2, 6 S: Val. Fl. II 232: aequoris irae ‖ Augustin. comment. de Leuitico 74 p. 299 Z.: iratum mare —

epod. 5, 82 S: C. I. L. XII 5276 u. 1: usta igni fidissumus atro (corpora)

epod. 10, 23 cf. Pseudophiloxenus p. 122, 52: libidinosus: flagitiosus: *ἀκόλαστος, ἡδυπαθής, ἀσελγής* —

epod. 11, 15 S: Theophylact. epist. 9: *ἐμοὶ . . . δαλοῦ δίκην τὸ περιστέρνιον ἐκπεφλόγισται* —

epod. 12, 7 cf. Mico op. prosod. u. 400 p. 293: qui sudor uietis et quam malus undique membris —

epod. 14, 15 sq. S: C. I. L. VI 19838 u. 3: coniuge namque uno uixit contenta probato —

epod. 15, 20 S: Bacchyl. ed. Kenyon c. 3, 44 sq. ⟨*χρυσο*⟩*δίνας Πακτωλός* —

epod. 15, 24 cf. Pseudophiloxenus p. 22, 19: ast ego: *ἐγὼ δή* —

epod. 17, 22 cf. Pseudophiloxenus p. 125, 21: lurida: nigra —

c. s.] acta ludorum saecularium (a. 17 a. Ch.) 149 ephem. epigr. VIII p. 233. 256: 'carmen composuit Q. Hor⟨at⟩ius Flaccus'

c. s. 15 S: anthol. Lat. ed. M. 1704 (C. I. L. XIV 3565) u. 34 sq.: seu cupis genitor uocari et auctor orbis.

CORRIGENDA.

p. 5 loc. sim. lin. 8 lege tetigit summo (pro summos) uertice Roma deos —

p. 28 loc. sim. lin. 11 ab imo lege Ou. tr. V 10, 1 (pro V 101) —

ibidem in appar. crit. lege Mallius pro Malllius —

p. 29 lin. 4 ab imo inter *v* et *u* dele *π* —

p. 32 loc. sim. lin. 7 lege V 665 pro V 656 —

p. 46 c. I 16 post c. I 17 ponit *u*

p. 53 lin. 2 ab imo lege semelae *A F* (pro *B*) *R λ' a u*

p. 60 loc. sim. lin. 4 post Apoll. Rh. III 954 adde sq. —

p. 63 loc. sim. lin. 14 sq. Asclepiad. (pro Meleag.) anth. lib. V epigr. 189 (pro anth. lib. VII epigr. 20).

p. 76 carm. I 31, 18 nescio an praeferendum fuerit Lambini emendatio 'et' pro codicum lectione 'at' —

p. 113 in appar. crit. lin. 3 post Victorinus adde sis iniquom *m* pr. iniquum *m* corr.

p. 178 in appar. crit. lin. 4 ab imo lege *R* 1 pro *R* —

p. 188 **carm. III 14, 11** nescio an retinenda fuerit archetypi lectio iam uirum expertae = nuptae cf. Lucan. X 134: exsecta uirum (sc. iuuentas) —

p. 192 in indice codicum post *F*(*φ ψ*) excidit *R* —

p. 198 in indice codicum dele ***v***, item p. 201—205 —

p. 206 in appar. crit. lin. 1 lege Molliuit pro Molliui —

p. 232 lin. 12 ab imo lege purpureas pro purpureos —

p. 235 **carm. IIII 2, 27** nunc praetulerim feruet pro feruit —

p. 245 loc. sim. lin. 7 ab imo lege Aen. I 67 pro I 71 —

p. 254 in appar. crit. lin. 2 lege *ἀποκοπήν* pro *ἀποκοκήν* —

p. 314 u. 20 lege incerto pro incerte —

p. 335 in appar. u. 77 add. curiosius *λ'*

p. 336 leg. EXCOn̄S pro ESCOn̄S (*λ*) et mauci'[or] ... dom̄ ... carm̄ (*q*) —